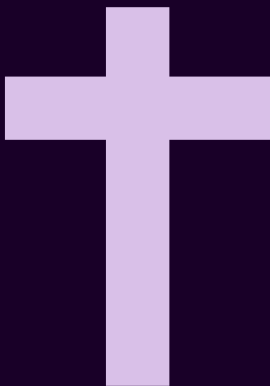

Maija'quë Huajë Ca
Nëose'e

New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e

New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Secoya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Secoya [sey], Ecuador

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Secoya

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

995e68c5-fe57-54e6-bf8e-0637526d3f7d

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	73
SAN LUCAS	117
SAN JUAN	193
HECHOS	249
ROMANOS	316
1 CORINTIOS	347
2 CORINTIOS	376
GÁLATAS	396
EFESIOS	407
FILIPENSES	417
COLOSENSES	424
1 TESALONICENSES	431
2 TESALONICENSES	437
1 TIMOTEO	441
2 TIMOTEO	449
TITO	455
FILEMÓN	459
HEBREOS	461
SANTIAGO	483
1 SAN PEDRO	491
2 SAN PEDRO	499
1 SAN JUAN	504
2 SAN JUAN	511
3 SAN JUAN	512
SAN JUDAS	514
APOCALIPSIS	517

SAN MATEO

Jesús N̄ecuëohua'i
(Lc 3.23-38)

¹ Iye a'ë, Abraham cui'ne David tsëcapë acohua'ire cuëcuese'e ja yë'ta'a Jesucristo pa'ima'në pa'isicohua'ire.

² Isaac pëca ja'quë paji'i, Abraham. Jacob pëca ja'quë paji'i, Isaac. Cui'ne Judá cui'ne i yo'je tsì pëca ja'quë paji'i, Jacob. ³ Fares cui'ne Zara pëca ja'quë paji'i, Judá. Cui'ne iohua'i pëca ja'co paco'ë, Tamar. Esrom pëca ja'quë paji'i, Fares. Aram pëca ja'quë paji'i, Fares. ⁴ Aminadad pëca ja'quë paji'i, Aram. Naasón pëca ja'quë paji'i, Aminadad. Salmón pëca ja'quë paji'i, Naasón. ⁵ Booz pëca ja'quë paji'i, Salmón. Cui'ne i pëca ja'co paco'ë, Raab. Obed pëca ja'quë paji'i, Booz. Obed pëca ja'co paco'ë, Rut. Isai pëca ja'quë paji'i, Obed. ⁶ Pai ëjaë David pëca ja'quë paji'i, Isai. Salomón pëca ja'quë paji'i, David. Cui'ne Urías nëjo pa'isicopi Salomón ja'co paco'ë.

⁷ Roboam pëca ja'quë paji'i, Salomón. Abías pëca ja'quë paji'i, Roboam. Asa pëca ja'quë paji'i, Abías. ⁸ Josafat pëca ja'quë paji'i, Asa. Joram pëca ja'quë paji'i, Josafat. Uzías pëca ja'quë paji'i, Joram. ⁹ Jotam pëca ja'quë paji'i, Uzías. Acaz pëca ja'quë paji'i, Jotam. Esequías pëca ja'quë paji'i, Acaz. ¹⁰ Manases pëca ja'quë paji'i, Esequías. Amón pëca ja'quë paji'i, Manases. Josías pëca ja'quë paji'i, Amón. ¹¹ Jeconías cui'ne i yo'je tsì cõni pëca ja'quë paji'i, Josías. Jaohua'i cato cõsacohua'i paë'ë, Israelita paire tseani Babilonia yejana sa maca.

¹² Israelita pai sa cuañosi jeteyo'je Salatiel pëca ja'quë paji'i, Jeconías. Zorobabel pëca ja'quë paji'i, Salatiel. ¹³ Abiud pëca ja'quë paji'i, Zorobabel. Cui'ne Eliquin pëca ja'quë paji'i, Abiud. Azor pëca ja'quë paji'i, Eliquin. ¹⁴ Sadoc pëca ja'quë paji'i, Azor. Aquim pëca ja'quë paji'i, Sadoc. Eliud pëca ja'quë paji'i, Aquim. ¹⁵ Eleazar pëca ja'quë paji'i, Eliud. Matán pëca ja'quë paji'i, Eleazar. Jacobo pëca ja'quë paji'i, Matán. ¹⁶ José pëca ja'quë paji'i, Jacobo. José cato Jesucristo pëca ja'co María ëjë paji'i.

¹⁷ Jaje pa'ina, Abrahampi cui'ne David pa'i macaja'a cuëcueto catorce pa'ye de ai de'huase'e pa'iji. Davidpi cui'ne Israelita mañare Babiloniana tseseni sasi macaja'a cuëcueto cui'ne catorce pa'iji. Cui'ne yequë catorce pa'i maca Cristo ai de'opi.

Jesucristore Cõase'e
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristore coase'e ñeje pa'iji: María i pëca ja'co, José ja're huejaja'coa, ca nëosico paco'ë. Jaje ca nëosicopi ja yë'ta'a tsioni pa'ima'në tsj ëtapë de'o Maija'quë joyo tutupi. ¹⁹ José io ëjë nuñerepa pa'i paji'i. Jaje pa'ita'a nëjo Mariare si'aohua'i pa'i asajëna, jëoñe coepi. Coa ai jerepa paije ti asama'pëna ise'e jëosi'i cuasapi. ²⁰ Jaje cuasaquë pa'ina, Ëjaë huiñaëpi ite huëo hue'ñaja'a ñaini capi: "José David tsëcapë aquë, Mariare ca'rama'ë pa'ijë'ë, nëjore de'huani paye. Io paja'quë cato Maija'quë joyo tsequë api. ²¹ Tsihuaë'ni paja'coa. Pacona, i mami Jesure sëojë'ë, huasoquëre. Jaje hue'equë pa'ija'quë api, i paire co'aye yo'ocohua'ire huasoja'quë sëte."

²² Si'aye jaje ti'api, tsoe hue'ña Maija'quëre quëacaiquë ca nëoquë pa'ise'epi, ñeje:

²³ Nomio tsjo, ëmë ti yo'oma'copi tsj quë'io de'oni tsihua'ëre pasio.

Jaëpi i mami hue'equë pasipi, Emanuel.

Jaje cani cayë, Maija'quë mai ja're pa'iji.

²⁴ Ja maca José sëtani mai Ëjaë cuañese'eje Mariare nëjore pao cuasaquë ti pëani nëjore papi. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are huejasi-cohua'i pa'iyepi pa'iyë pahüë, mamaquëre të'ya dani i mami Jesús hue'yo macaja'a.

2

Jesure Do'i Daise'e

¹ Judea yejana Jesús coasiquë paji'i, a'ri daripë Belén huë'e daripëna. Ja mu'sëña Herodes paji'i, Pa'i Ëjaë, ja yeja cuañequë. Ja mu'sëña Jerusalëmpi daë'ë, ësë mëi te'tepi, yequë ëmëohua'i Magos hue'ecohua'ipi. Jaohua'i cato pairiohua'i paë'ë, ësë mëi te'te quë'ro acohua'i. Ma'ñoco yo'oye ye'yecohua'ipi cui'ne de'hue ta'ñe cacohua'i paë'ë, iti yo'oyere ñajë. ² Jaohua'ipi dani sei'ë: "¿Jerore pa'iquë'ni, judío pa'i Ëjaë yure coasiquë? Jeto ësë mëi te'tepi ñahuë, i ma'ñocore. Jaje ñani daë'ë, ite do're ja'rujë se'ñu'u cajë iñona."

³ Cajëna, pa'i ëjaë Herodes asani ai cuasapi, ¿me yo'ose'ere caye'ni? caquë, cui'ne si'a Jerusalén pa'icohua'i ai cuasahuë, itire asani. ⁴ Ja maca pa'i ëjaë si'aohua'ire soipi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne cuañese'e paire ye'yacohua'ire. Soini seni asapi, jaohua'ire, ¿jerona Cristore coa ja'ñe ca nëose'e pa'iquë'ni? caquë. ⁵ Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite: Belén Judea yejana coaja'quë api, caquë. Maija'quë jëjo daoquë tsoe aquë toyapi, ñeje:

⁶ Belén maca, Judá yeja pa'ico.

Më'ëre cuañecohua'i jerepa a'rico maca pa'ima'o pa'iyë, më'ë.

Jaje pa'ina, mē'ēpi etaja'quē api, Ējaērepa, Israel paire ñacaija'quē.

⁷ Cajēna, asani ja maca Herodes Magos hua'ire yahuerēpa soini iohua'ise'ere seji'i, ʒje yēhua ma'ñoco ñaina, ñare'ni? caquē. ⁸ Seni asani ja maca Belénna jaohua'ire jējo saocuē capi: “Saijē'ē. Jarona sani asajē'ē, de'oyerepa tsihua'ē pa'iyere pa'ire pama'quē. Jaje ini tī'asicohua'i pani yē'ere dani quēajē'ē. Yē'ēje sani do're ja'ruquē sejas'i, ite.”

⁹ Jaje pai ējaē caēna, Magos maña saē'ē. Saijēna, ma'ñoco iohua'i ēsē mēi te'te ñasiquēpi du'ru sai sapi. Jaje saiquēpi tsihua'ē pa'i huē'ñana nēajani huesēpi, sa tējini. ¹⁰ Ja maca Magos maña ma'ñocopi jaje yo'ouna, ñani ai sihuahuē. ¹¹ Sihuajē huē'ena sa cacajē ñahuē, tsitu'ure pēca ja'co María ja're uina. Ñani do're ja'runi tsihua'ēre de'oquē macani cajē sihuahuē. Ja jeteyo'je iohua'i mahuēa mañare hui'yoni oro, huēo sēñe cui'ne mirra ite isihuē, jai do'ire. ¹² Ja jeteyo'je Maija'quēpi huēo huē'ñaja'a quēapi, Herodes quē'ro co'ima'pē pa'ijē'ē, caquē. Jaje quēaēna, yequē ma'aja'a co'ihuē, iohua'i yejana.

Egíptona Catis'e

¹³ Jaohua'i Magos saisi jeteyo'je Ējaē huiñaēpi huēo huē'ñaja'a ñani Josere capi: “Huēni tsihua'ēre cui'ne pēca ja'core sai sajē'ē, Egípto yejana. Jarona sani pēajē'ē, yē'ēpi yeque yo'oye pa'ito caēna, yo'oja'quē. Yure cato Herodespi tsihua'ēre huani jēosi'i caquē co'ēja'quē api. Ja do'ire sai jē'ē.”

¹⁴ Jaje caēna, José huēni tsihua'ēre cui'ne i pēca ja'core sētoni ñami sai sapi, Egíptona. ¹⁵ Jarote paē'ē, Herodes ju'i macaja'a. Tsoe aquē Maija'quēre quēacaiquēpi Ējaēpi caquēna, toyapi: “Egíptopi yē'ē mamaquēre soihuē” ja toyase'epi tī'aēna, jaje yo'ohuē.

Tsire Huaise'e

¹⁶ Ja maca Herodes, Magos hua'i yē'ere co'acquē api cajē yo'ore caquē ai pēi tsire caya ometēca pacohua'ire cui'ne ai tsitu'ñare huani jēajē'ē, cuañepi. Belén pa'icohua'ire, cui'ne iti yērēhue pa'icohua'ireje caquē, caya ometēca ma'ñoco pa'i huēose'e pa'iji, Israel pai ta'ñe pa'iohua'i case'ere cuasaquē jaje yo'opi. ¹⁷ Jaje yo'oquēna, tī'api, Maija'quēre quēacaiquē Jeremias ñeje toyaquē pa'ise'e.

¹⁸ Rama quē'ropi, cuiye cui'ne jaiye oi yē'o jutaquēna asahuē. Jao cato Raquelpi mamajēni oco'ē.

Yēhuotoje asaye coeo,

Mamajēpi tsoe jujusicohua'i pa'ijēna.

¹⁹ Herodes ju'isi jeteyo'je, Ējaē huiñaēpi Josere huēo huē'ñaja'a ñani capi, Egíptore pa'ina:

²⁰ “Huëni tsihua'ëre më'ëpi cõani, cui'ne pëca ja'core huëoni co'ijë'ë, Israel yejana. Tsoe tsihua'ëre huajo yëjë pa'isicohua'i juju sahuë.”

²¹ Jã maca José huëni tsihua'ëre cui'ne pëca ja'core sai sapi, Israel yejana. ²² Jaje saiquëta'a José asapi, Herodes mamaquë Arquelaopi pëca ja'quë yo'ora'ase'ere yo'o'ji cajëna. Jaje asani jaro saiye ca'raquëna, huëo hue'ñaja'a Maija'quëpi quëaëna, Galilea yeja quë'rona saji'i. ²³ Jaronã tã'ani Nazaret huë'e daripëna pëapi. Jaje yo'oquëna, Maija'quëre quëacaicohua'i ca nëojë pa'ise'e tã'api, “Jesús Nazareno pa'ija'quë api” case'e.

3

Juan Oco Doquë Cuëne Yeja Pa'iyë

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Jã mu'seña Juan oco doquëpi Judea cuëne yejana soquë peo hue'ñana Maija'quë cocare quëaquë daji'i. ² Ñeje caquë: “Ma'tëmo cuañeñe ja'yere pa'iji. Jã do'ire ja'rë cuasase'e jëoni ponëjë'ë.”

³ Iquë Juan yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaiquë Isaías toya'aji'i, ñeje:

Cuëne yejapi pai ñeje cuiye asa cuañoji.

Ne de'huajë'ë, Ëjaërepa ma'are.

Nui ma'arepa hui'yocajë'ë.

⁴ Juan ju'i ca camello nañapi nesico paji'i. Cui'ne ñ tëicaje ca'ni me paji'i. Jaje pa'ipi pu'suni aji'i. Cui'ne mejaë payare ocuequë paji'i. ⁵ Jerusalén daripë pa'icohua'i, cui'ne si'aohua'i Judea yeja pa'icohua'ije, cui'ne Jordán tsiaya ja'ye maca pa'icohua'ije ñ quëaye daijë asahuë. ⁶ Jaohua'ipi johua'i co'aye yo'ose'ere oijë quëacohua'ini Juanpi Jordán tsiayana dopi.

⁷ Jaje yo'oquëna, jai pai fariseohua'i cui'ne saduceohua'i cõni oco do cuañoñu'u cajë daijëna, Juanpi ñani capi, jaohua'ire: “¡Aña tsëcapë acohua'i! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë nejoñe, tã'añere jëajë'ë, cajë?” ⁸ Jaje pa'ito nuñerepa ponësicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë, tãña ñañerepa ja'në pa'ise'e jëoni. ⁹ Cui'ne mësarujã'a sa'ñe yëquë Abraham tsëcapë acohua'i a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Care payë, Maija'quëpi iye quëna pëaque ipi yëni Abraham tsëcapëre neñe pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, tsu'upo tsoe niusicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'o ca quëi ma'ñe cuëni taoni ëo ja'ñe a'ë. ¹¹ Yë'ë nuñerepa ocopi doyë, mësarute, ja'në cuasase'e jëoñere iño ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are jeteyo'je daiquë api. Jãëpi yureta'a Maija'quë joyopi cui'ne toapi doja'quë api, jerepa pa'ipi. Yë'ë cato ñte de'oye necaiye tã'ama'quë a'ë. ¹² Tsoe ñ jëtëpi pala cajiji, trigo ne de'huaquë jorose'e tãronã huahueja'core. Iti care pase'e

huë'ena de'huaquë, iti jorose'e se yayama'a toana ëoja'quë api."

Jesure Doye

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Juanpi dojaquë caquë Jesús Galileapi Jordán tsiayana daji'i. ¹⁴ Jaje daquëna, Juan du'ru macarepa coepi, doye. Jaje coequë capi, Jesure:

"Yë'ëpi më'ëni do cuãño'ñe pa'i a'ë. ¿Me yo'oquë yë'ë quë'rona daquë'ni?"

¹⁵ Caquëna, Jesús ite capi:

"Yurese'e jaje pa'ijaquë. Coa Maija'quë yëyeje pa'ye yo'oye pa'iji."

Caëna, ja maca Juanpi sehuoni dopi. ¹⁶ Jesús do cuãñosiquëpi tsiayapi tumasi maca, ma'tëmopi hui'yo sai maca Jesús ñapi, Maija'quë joyopi su'teje pa'ipi i siopë quë'rona nëca meina. ¹⁷ Ja maca ma'tëmopi yë'ose'e ñeje pisiquëna, asahuë: "Iquë api, yë'ë mamaquë. Jaëni sihuaquë pa'iyë."

4

Jesure Neñañe

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Ja jeteyo'je Maija'quë joyopi sai sapi, cuëne yejana, huati neñajaquë caquë.

² Jarote paji'i, cuarenta mu'seña cui'ne cuarenta ñamiña ti ao aima'quëpi. Jaje pa'ina, ao ëaye nëji'i, ite. ³ Ja maca huatipi Jesure tsio dani neñasi'i caquë capi:

"Maija'quë mamaquërepa pani iye quëna pëare pan de'huajë'ë."

⁴ Jaje caquëna, Jesupi ite sehuopi:

"Toyase'e caji: Coa pan aïñe mañapi pa'iye peoji, pai. Coa ai jerepa Maija'quë cayere yo'oyepi pa'iye pa'iji."

⁵ Ja maca huatipi Jerusalénna sapi, Maija'quëre se huë'e ëmëje'ena. ⁶ Cui'ne jarona capi, ite: "Maija'quë mamaquërepa pani iñopi tomejë'ë, yejana. Toyase'e caji, ñeje:

Maija'quëpi i huiñaohuaire cuãñeina, jëñapi tse'e pajëna, quëna pëna i quëo ja'hua a'si tomeñe peoye tomeja'quë api."

⁷ Caquëna, Jesupi ite sehuopi:

"Yequë hue'ñapi toyase'eje caji:

'Më'ë Èjaë Diusure neñasi'i caquë yo'oma'ë pa'ijë'ë.' "

⁸ Tijupë huatipi sa copí, jai cutihuëna. Jarona sani si'a yejaña pa'iyere cui'ne si'aye io de'oyere iñopi. ⁹ Iñoque capi, ite: "Yë'ëpi më'ëre si'aye iyere isisi'i, më'ëpi yë'ëni do're ja'rúni de'oquëre pani caquë pa'ito."

¹⁰ Caquëna, ja maca Jesupi ite capi: "Saijë'ë, Satanás. Toyase'e caji:

Më'ë Ējaë, Diusuni de'oquëre pa'ni caquë sihuajë'ë.
Cui'ne jaëse'ere te'ire necaijë'ë.”

¹¹ Ja maca Jesure josa yo'osiquë huati saquëna, huiñaohua'i dani de'oyerepa necaë'ë.

Jesús Galilea Yejana Yo'o Huëoye
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Juan co cuañosiquë pa'iji. Asani Galilea yejana saji'i, Jesús.

¹³ Jaje saisiquëta'a pëama'ë paji'i, Nazaret daripë. Pëama'ë Capernaum daripëna sani paji'i, jaira tëtëpa pa'icona, Zabulón cui'ne Neftalí yeja quë'rona. ¹⁴ Jaje yo'opi, Isaías Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'epi tija'ajuquë caquë i toyase'e caji:

¹⁵ “Zabulón cui'ne Neftalí yeja pa'icohua'ipi,

Jai tsiaya tëtëpa ma'a pa'icohua'ipi,

Jordán tsiaya je te'te pa'icohua'ipi,

Galilea judío pai peo hue'ña pa'icohua'ipi.

¹⁶ Nea hue'ñare pa'isicohua'ipi

Jaiye miañere ñahuë.

Cui'ne ju'iñepi tēhuosicohua'i pa'isicohua'ini,

Miañere papi ñata saopi.”

¹⁷ Ja maca Jesús quëa huëopi, ñeje caquë: “Ja'në cuasase'e jeoni ponëjë'ë, ma'tëmo cuañeñe ja'yere pa'iji.”

Cuatro Hua'i Yo'ecohua'ire Jesús Soiye
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Jesús Galilea jaira tëtëpaja'a saiquëpi ja maca ñapi, cayahua'ire, yo'jeipi cui'ne maja'yëpi pa'ijëna. Simón jare ipi yequë mami Pedro hue'equëpi, cui'ne i yo'jei Andrés paë'ë. Hua'i yo'ecohua'i sëte tsiayana yo'eñu'u cajë yo'e nëare jëa dësohuë. ¹⁹ Ja maca Jesús capi, jaohua'ire:

“Tuijë'ë, yë'ëni. Yë'ëpi paire yo'ecohua'ire nesi'i, mësarute.”

²⁰ Jaje ca maca iti macapi johua'i yo'e nëa se jeoni i ja're coni saë'ë.

²¹ A'ri maña seña maca Jesús saiquëpi ñapi, cui'ne cayahua'ire yo'jeipi, maja'yëpi pa'ijëna. Jaohua'i cato Zebedeo mamajë paë'ë, Jacobo cui'ne Juan. Jaohua'ipi pëca ja'quë ja're coni johua'i yo'e nëare que'quejë jai yohuëre paë'ë. Pa'ijëna, jaohua'ire Jesupi soipi. ²² Soina, iti macapi yohuëre jeoni cui'ne pëca ja'quëre saiyë cani i ja're coni saë'ë.

Jesús Jai Paire Ye'yaye
(Lc 6.17-19)

²³ Jesús si'a hue'ña Galilea quë'ro ye'yarojaji'i, pai tsi'si hue'ñana. De'o cocare quëaquë, cui'ne Maija'quë cuañeñe ayere quëaquë cui'ne si'a ju'i dahuë jujuquë cuji'i. ²⁴ Jaje yo'oquëna, Jesús yo'oye Siria yeja pa'icohua'i asahuë. Asani si'aohua'i ai yo'ocohua'ire dahuë, i quë'rona. A'si

ju'icohua'ire, co'a joyo hue'ecohua'ire, hue'hue dahuë ju'icohua'ire, cui'ne quë'quë dahuë ju'icohua'ire dahuë. Dajëna, Jesupi jujupi. ²⁵ Jaje yo'oquëna, jai paí Galilea acohua'ipi Decápolis pa'icohua'ipi, Jerusalén pa'icohua'ipi, cui'ne Judea yeja pa'icohua'ipi cui'ne Jordán tsiaya je te'te pa'icohua'ipi coní ite pe'tehuë.

5

Cutihüë Pa'i Quëase'e

¹ Si'a paire Jesús ñani ai cutihuë mëni jaroná ja'rupi. Ja'runa, ite ye'yecohua'ipi i quë'rona tsi'sihuë. ² Já maca Jesupi ye'ya huëopi, ñeje caquë:

³ “Joyo pa'ie caraji cajë asacohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, Ma'tëmo iohua'i tseco pa'ie sëte.

⁴ Oicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëpi iohua'i oiyere ne de'huacaija'quëni.

⁵ Teaye pa'i a'ë cuasa joyo hue'ecohua'i maña sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë ca nëosi yejare pa'ija'cohua'ipi.

⁶ Sihuacohua'i pa'iyë, nuñere pare yo'oñu'u cajë ao ëa ju'iñeje pa'ye cui'ne oco ëa ju'iñeje pa'ye nuñerepa yo'oyere yëcohua'i cato. Jaje pa'ina, Maija'quëpi cöcaina, de'hue yo'o ti'aja'cohua'i a'ë, iohua'i yëye.

⁷ Ai yo'ocohua'ire oijë cöcaicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyë, iohua'ireje Diusupi oi ñaquë cöcaija'quëni.

⁸ De'o joyo hue'ecohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëre ñaja'cohua'ipi.

⁹ De'oye jo'cua pa'iyere cajë ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë mamajërepa pa'ija'cohua'ipi.

¹⁰ Maija'quë yëyere yo'ojëna, yecohua'ipi sañope josa yo'ojëna, ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyë, ma'tëmo iohua'i tseco pa'ie sëte.

¹¹ Mësarute paipi co'acohua'i a'ë cajë, co'aye yo'ojë, cosojë sañope cacohua'i pa'ito sihuacohua'i pa'iyë, yë'ë do'ire ca cuañojë. ¹² Ai yo'osicohua'i cato jaiye ma'tëmona de'huacaisi co'amaña payë. Jaje pa'ito ai sihuajë de'oye pa'ijë'ë, co'a ju'iñe peoyerepa, yure mësarute yo'oyeje pa'ye Maija'quëre tsoe quëacaicohua'ireje sañope yo'ojë pa'ahuë'ë.

Asijë Pa'ie Cui'ne Iye Yeja Paire Miacaiye

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Mësarü a'ë, asijë pa'iohua'i, iye yeja pa'ini. Jaje pa'iohua'ita'a sai ja'ñere carajaisicohua'i pani cöcaiye peoji. Jaje pa'ina, ti cöcaiye peocore yejana jecoye pa'iji, paipi tsa'cujëna, uija'core.

¹⁴ Mësarü toaje pa'iohua'i pa'iyë, yecohua'ire miacaiye iye yeja pa'ini. Paí daripëpi ai cutihuëre pa'ini peoji,

catiye. ¹⁵ Mahuë sa'nahuëna nëcoja'coni toaje tsëoma'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa huë'e pa'icohua'ire miacaija'coni tiñarepa nëcocohua'i a'ë. ¹⁶ Jaje mësaruje tiñarepa paire miacaicohua'i pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, paije mësaru de'oye pa'iyere ñajë mësaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëre jaohua'ije sihuajë de'oquë api, caja'cohua'ire.

Jesús Cui'ne Cuañese'e

¹⁷ Yë'ëpi Moisés cuañese'ere cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'ere nejosi'i caquë daisiquë api cuasama'pë pa'ijë'ë. Yë'ë cato jaohua'i case'eje pa'ye yo'o ti'asi'i, caquë daisiquë a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Ja yë'ta'a ma'tëmo cui'ne yeja pa'ito cuañese'ere te'e toya e'quehuëje nejoñe peoji, cui'ne te'e coca yë'opoje. Jaje pa'ina, si'aye ca nëose'e ti'a macaja'a pa'i ja'ñe a'ë. ¹⁹ Jaje pa'ina, iye cuañese'e ayere de'oye sehuoma'quëpi ai a'riquë macapi, pa'ini i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë pani, ai a'riquë maca ma'tëmo cuañe huë'ñana pa'ija'quë api. Jaje pa'iquëta'are de'oye sehuocaiquëpi yecohua'ire i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë cato Maija'quë cuañe te'tena jaiquë pa'ija'quë api. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Mësarupi cuañese'e ye'yacohua'ire cui'ne fariseohua'ire tëto sani nuñerepa Maija'quë yëyere yo'oma'cohua'i pani ma'tëmo cacaye peoji.

Jesupi Ye'yaye, Pëiñe Ayere (Lc 12.57-59)

²¹ Mësarupi asahuë, mësaru aiohua'ire case'e: 'Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'iquëta'are huani jeosiquë pani pa'ito i yo'osi do'ire sañe pa'iji cajë ña de'huaye pa'iji.' ²² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, coa yo'jeire pëisiquëje i pëisi do'ire sañe pa'ina. Ña de'hua cuañoñe pa'iji cui'ne yo'jeire tea ju'iquëreje i tea ju'i do'ire sañe pa'ina, ca tëji ëjahua'ipi ña de'huaye pa'iji. Cui'ne yo'jeire huesë ai caquë cato toa yejana saiye pa'iji.

²³ Jaje pa'iyë sëte, Maija'quëre isisi'i caquë saquëpi më'ë yo'jeipi më'ëre sañope caye payere cuasani. ²⁴ Iti macana më'ë isisi'i caquë saye oani co'ini më'ë yo'jei jare cajei de'ojë'ë. Ja maca yureta'a sani më'ë isisi'i caquë dase'e Maija'quëna isijë'ë.

²⁵ Jaje pa'ina, më'ëni co'aye yo'opi caquë yequëpi, pa' yo'oye ña de'hua huë'ñana saquë pa'ito iti më'ëre co'aye yo'opi caquë saquëni ja sai ma'ana ca de'huajë'ë, pa' yo'oye ñaquëna, quëaye paja'quëre. Pañe cato pa' yo'oye ñaquëna, quëaëna, asani jaëpi yureta'are më'ëre paire cocohua'ina se cuañeina, co huë'ñana coja'cohua'i a'ë. ²⁶ Nuñerepa cayë, cosi maca

yureta'a, j̄aropi etaye peosipi, mē'ē curiquē tē'ña maña si'aye saima'ē pani.

Yequē Nomiore Yo'oye Ayere Jesús Case'e

²⁷ Mēsarupi asacohua'i a'ē, tsoe case'e: 'Yequē nējore yo'oma'pē pa'ijē'ē.' ²⁸ Jaje pa'iquēta'are yē'ēpi cayē. Nomioni yējē ēaye ñasicohua'i pani, tsoe yeconi nomiore yo'ose'e pa'iji, joyopi j̄ote se cuasase'epi.

²⁹ Jaje pa'ina, mē'ē ēja tē'te ñacoapi tayoyena ne taoco pa'ito dutani so'ona j̄eocojē'ē. Ai jerepa de'oji, mē'ē capē acose'ere nejoñepi si'a mē'ē capē toa yejana nejo cuañoñe paja'core. ³⁰ Cui'ne yequē panita'a, mē'ē ēja tē'te jētēpi tayo yo'oyena sa yēto tēto tēani so'ona j̄eocojē'ē. Ai jerepa de'oji, te'e tē'te capē nejoto si'a capē toa yejana nejo cuañoñe paja'core.

Jesús Ye'yase'e, Huejasicohua'ipi J̄eocoyere
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Ja'nē tsoe case'e pa'iji: 'Nējore j̄eocuē pani it̄i j̄eoco do'ire quēaquē toyasi ja'huare isiye pa'iji.' ³² Jaje pa'iquēta'are yē'ēpi cayē. Ējēpi yequē emēohua'ire yo'oma'coni nējore coa j̄eocoquē pani j̄ do'ire yequē emēre yo'oja'core neji. Jaje pa'ina, j̄eocosiconi yequēpi huejani yequē nējore yo'oquē de'oji. Ja do'ire si'a jupē co'aye yo'o huesyē.

Jesús Ye'yaye, Care Payē Caye Ayere

³³ Mēsarupi asacohua'i a'ē, tsoe acohua'ire case'e: 'Mai Ējaē ña hue'ñana care payē ca huesosicohua'i cato j̄are neñe pa'iji, it̄i ca nēose'e.' ³⁴ Jaje pa'iquēta'are yē'ēpi cayē. Yequena se ca co'ijaj̄jē care payē cajē cama'pē pa'ijē'ē. Ma'tēmona se ca co'ijaj̄jē care payē cama'pē pa'ijē'ē. J̄aro cato Maija'quē ñu'li saihuē a'ē. ³⁵ Yejana se ca co'ijaj̄jē care payē cama'pē pa'ijē'ē. J̄arojē Maija'quē tsa'cupa hue'ña'ē. Jerusalēna se ca co'ijaj̄jē care payē cama'pē pa'ijē'ē. J̄aoje Mai Ējaērepa daripē a'ē. ³⁶ Cui'ne mē'ē siopēna co'ye ca co'ijaj̄ care payē cama'ē pa'ijē'ē. Je poja'icore cui'ne neacore ne t̄i'añu'ju caye'ni. Coa Maija'quēse'e neñe pa'iji. Jaje pa'ito jaje caye pajē'ē. ³⁷ Coa te'e nuñe cajē'ē, 'jaē'ē' panita'a 'pañē'. Jaje pa'iquēta'are ai jerepa se tuajē caye cato huati aye a'ē.

Jesús Ye'yayere, Pēijē Saiñe Ayere
(Lc 6.29-30)

³⁸ Mēsarupi asacohua'i a'ē, Moisés cuañese'e caye: 'Yequē ñacoare nejocaiquē pani j̄ ñacoapi saiñe pa'iji. Cui'ne yequē kujire tēto j̄eoyoquē pani j̄ kujipi saiñe pa'iji, cui'ne nejo cuañoquē.' ³⁹ Jaje pa'iquēta'are yē'ēpi cayē, mēsarute. Co'a paire sañope saima'pē pa'ijē'ē. Coa ai jerepa tsiana tētoquē

pa'ito, yequë te'te tsiaje nēocaijē'ë, tētojaquë. ⁴⁰ Cui'ne, yeco-hua'ipi mē'ëre isijē'ë cajë, mē'ë camisare jio pa'ito, dēi ju'i caje isijē'ë, sajjä. ⁴¹ Yeque co'amañare hue'equë te'e kilómetro sacaijē'ë, cajë cuañesicohua'i pa'ito ai jerepa caya kilómetros hue'ecaijē'ë. ⁴² Yequëpi mē'ë co'amañare sequë pa'ito isijē'ë. Cui'ne ne tējini co'yosi'i caquë pa'ito isijē'ë. Coa ësema'ë pa'ijē'ë.

Mē'ëre Sañope Yo'ocohua'ire Oijē'ë
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Cui'ne asacohua'i a'ë, mēsaru tsoe case'e: 'Oijē'ë, mē'ë cajeire, mē'ëre oiquëni, cui'ne mē'ëre sañope yo'oquëni oima'ë pa'ijē'ë.' ⁴⁴ Jaje pa'iquëta'are yē'ëpi cayë, mēsarute. Oijē'ë, mēsarute sañope yo'ocohua'ire. Mēsarute co'aye cacohua'ire, de'oye pa'i ja'ñere cacaijē'ë, mēsarute coecohua'ire de'oye yo'ojē'ë cui'ne mēsarute tea ju'ijē cui'ne co'aye yo'ocohua'ire oijē Maija'quëre secacaijē'ë. ⁴⁵ Jaje mēsaru yo'ojē Maija'quë mamajē pa'ija'cohua'i a'ë, i yo'oyeje yo'ojē. I je'quë co'acohua'ire, cui'ne de'ocohua'ire ësëcaiye necaji'i. Cui'ne ocoyeje si'aohua'ire necaji'i. ⁴⁶ Jaje pa'iquëta'are mēsarupi mēsarute oicohua'ise'ere de'oye yo'ojē pa'icohua'i pani, çiquëre mēsaru isi cuañoja'cohua'i a'ni, ja yo'osi do'ipi? Curiquë pa'i do'i secohua'i yo'oyeje yo'osicohua'i pani. ⁴⁷ Mēsaru yo'je tsise'ere pëpajē yo'oni çiquere de'oye yo'oye'ni? Si'ahua'i Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'oni. ⁴⁸ Nuñerepa de'oye yo'ocohua'i pa'ijē'ë, mēsaru ja'quë nuñe yo'oquë ma'tëmo pa'iquëje pa'iohua'i.

6

Jesús Ye'yaye, De'oyerepa Yo'oye Ayere

¹ Paini de'oye yo'oyere iñoñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijē'ë. Jaje cuasajë yo'ocohua'ire cato mēsaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi de'huacaisi co'amaña isiye peoji. ² Jaje pa'ina, mēsarupi peocohua'ini co'aisicohua'i pani si'a pai asajajë cajë carojaima'pë pa'ijē'ë, coa cacohua'i yo'oyeje. Jaohua'i cato pai tsi'sisi huë'ñana cui'ne ma'añana carojaicohua'i a'ë, paipi de'ocohua'i a'ë, cajajë cajë. Jaje pa'ina, yē'ë mēsarute nuñerepa cayë, jaje yo'ocohua'i cato tsoe payë, iohua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pai sihuacaiyere. ³ Jaje pa'ina, mē'ëpi peocohua'ire co'amaña isiquë pani, mē'ëse'e yahuererepa isi tējijē'ë, mē'ë de'o cajeireje quëaye peoye. Coa ne ma'ñeje pa'i pa'ijē'ë. ⁴ Coa yahue yo'ojē'ë. Cui'ne mē'ëpi jaje yahue yo'oquëna, mē Ja'quëse'e ñasiquëpi mē'ëre co'amaña isisipi, de'huacaise'ere.

Jesupi Ye'yapi Señere
(Lc 11.2-4)

⁵ Cui'ne mēsarupi secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyeje yo'oma'pë pa'ijë'ë. Coa cacohua'i cato pa'i tsi'sisi huë'ñana huëni nēcani cui'ne ma'aña sonohuëapi señere yëcohua'i a'ë, paipi ñajajë cajë. Care payë, ja yo'ose'epi tsoe payë, iohua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pa'i sihuacaiyere. ⁶ Jaje pa'ina, më'ëpi sequë pani më'ë tu'rihuëna cacani eta sa'ro sioni më ja'quë më'ë ja're con'i pa'iquëni sejë'ë, jaropi. Ja maca më'ë ja'quë më'ë yahue yo'oye ñaquëpi, më'ëre de'huacaisi co'amañare isija'quë api.

⁷ Maija'quëre se maca cui'na yë'ore ca coma'pë pa'ijë'ë, do'i peoyepi. Maija'quëre sehuoma'cohua'ipi jaiye te'oni cajëna, Diusu asacasipi cajë cuasacohua'i a'ë. ⁸ Jaohua'ijë pa'iohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë, mēsaru cato. Mēsaru ja'quë cato tsoe ñaji, mēsarute caraye ja yë'ta'a mēsaru ite sema'në. ⁹ Jaje pa'ina, mēsarupi secohua'i pani ñeje sejë'ë:

'Ma'tëmo pa'iquë yëquë ja'quë,
De'oyere pa'ë case'e pa'ijaquë, më'ë mami.

¹⁰ Më'ë cuañeñepi daijaquë yëquëna.

Më'ë yëyepi yo'oye pa'ijaquë, iye yejajë jaro ma'tëmo yo'oyeje pa'ye.

¹¹ Yurepi isijë'ë, aó mañaje yëquëre caraye.

¹² Yëquë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaijë'ë, yequëre co'aye yo'osicohua'ire yëquë oijë ne de'huacaiyeje pa'ye.

¹³ Yëquëre neñañepi daina, coa ñama'ë, co'ayere esa nejo-caijë'ë. Më'ë tse a'ë cuañeñe, jerepa pa'i pa'iyë cui'ne de'oyerepa, carajaiñe peoyerepa. Jaje pa'ijaquë.'

¹⁴ Jaje pa'ina, mēsarute co'aye yo'ocohua'ire oijë ne de'huacaijë'ë. Mēsarupi jaje yo'ocohua'i pa'ito, Diusu ma'tëmo pa'iquëje mēsaru tayoyere oi ne de'huacaija'quë api. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are mēsarupi yecohua'ire co'aye yo'oyere oijë pa'ijaquë cajë ne de'huacaiye pato mēsaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëje mēsaru tayo yo'oyere oi ne de'huacaiye pasipi.

Aoma'pë Señe

¹⁶ Jaje pa'ina, mēsarupi aó aima'pë secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyeje pa'ye oiyeje pa'i tsia neni yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ocohua'i cato paipi aó aima'cohua'ipi yo'oyë cajajë cajë yo'oyë. Care payë, jaje yo'oni tsoe iye yejana payë, de'huacaisi co'amaña. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are më'ëpi aó aima'quëpi sequë pani, tsia si'sini cui'ne nañaje de'oye yojë'ë. ¹⁸ Më'ë aó aima'quëpi señe paije ña ti'añe paja'cohua'ire, coa më'ë ja'quë më'ë ja're con'i pa'iquëse'e asajaquë, më'ëre de'huacaisi co'amaña isija'quëse'e.

Ma'tëmo Co'amaña
(Lc 12.33-34)

¹⁹ Iye yejana jaiye co'amaña tsiso tımëma'pë pa'ijë'ë, pu'ju ai hue'ñana, co'amaña ne huesë hue'ñana, co'amaña ñacohua'i cacajë ima hue'ñana. ²⁰ Ai jerepa ma'tëmo co'amañana tsi'so tımëjë'ë, pu'juje aima'tona, co'amañaje ne huesëma'tona, cui'ne co'amaña yahue imama'tona. ²¹ Ja maca yureta'a mësaru joyopi co'amaña pa'i hue'ñare cuasajë pa'ija'cohua'i a'ë, më'ë.

Mai Capëre Miacaiye
(Lc 11.34-36)

²² Më ñaco ca cato më'ë capë miacaiye a'ë. Jaje pa'ina, më'ë ñaco capi de'oye pa'ito, si'ao më'ë capëje io miacaiyere pasipi. ²³ Jaje pa'iquëta'are më'ë ñaco capi co'ayere cuasaquë ña'ne pa'ito, si'a më'ë capëje nea hue'ñare pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ñañepi nea'ñere pa'ito, jñaco ca nea'ne jerepa nea'ne pa'iji, yequeje!

Diusu Cui'ne Curiquë
(Lc 16.13)

²⁴ Te'ipi caya ëjaohua'ire necani tı'a'ne peoji. Jaje pa'ina, yo'o jujani yequëni coequë, yequëni oiye pa'iji panita'a yequëni de'oye sehuaquë, yequëni de'oye sehuoma'ë sa'nope caye pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'quëre cui'ne curiquëre necani tı'a'ne peoji.

Maija'quë I Mamajëre Ñacaiye
(Lc 12.22-31)

²⁵ Mësarute cayë, ¿jere aija'cohua'i a'ni? ¿jere ucujë pa'ija'cohua'i a'ni? panita'a ¿jere caña ju'ija'cohua'i a'ni? cuasajë co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, caquë. Mësaru pa'iyepi ao ai'ne jerepa do'i quë'ye a'ë. Cui'ne capëpi caña jerepa do'i quë'ye a'ë. Jaje pa'ito ¿me airepa co'a ju'i'ne'ni? ²⁶ Ñajë'ë, pi'ani peo de'oto cu'icohua'ini ao tama'cohua'ita'a, tëama'cohua'ita'a tëani hue'ena de'huama'cohua'ita'a, de'hue mësaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi a'quëna, pa'icohua'ini. Mësaru cato pi'a jerepa do'icohua'i a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, mësaru aquë ¿nepi ai jerepa co'a ju'i do'ipi jerepa tsoaquë ai de'oja'quë a'ni?

²⁸ Jaje pa'ito ¿Me yo'ojë caña ju'iyere cuasajë co'a ju'i'ne'ni? Ñajë'ë, airo de'o joro mëañere, co'amaña ne ma'ñepi cui'ne oya ma'ñeta'a, ²⁹ pai ëjaë Salomón maca ju'ise'e seña maca de'o joro a'ë. De'o hue'ñare pare pa'inije jorohueje pa'irepa ju'iyepi. ³⁰ Jaje taya je'quë esa pani tomeñeta'a Maija'quëpi de'o joro suñacaiji, se ñataquëna, toapi ëo ja'ñeta'a. Jaje pa'ina, mësaru paire pare sëte Maija'quë jerepa de'oye ñacasipi. jNecaiye paja'quë api, cuasacohua'i maña! ³¹ Jaje pa'ito, co'a

ju'ima'pë pa'ijë'ë, '¿iquere aija'cohua'i a'ni, cajë panita'a iquere ucuja'cohua'i a'ni, cajë panita'a iquere ju'ija'cohua'i a'ni?' cajë. ³² Iye yeja pai cato jaje cajë oijë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are mësaru cato payë, ja'quëre, ma'tëmo pa'iquëre, si'aye mësarute caraye ñaquë pa'iquëre pani. ³³ Jaje pa'ina, Maija'quë quë'rore cuasajë cui'ne i yëyere de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, Jaje cuasajë yo'ocohua'ini si'aye iti caraye isija'quë api. ³⁴ Jaje pa'iyë sëte co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, ñamina'a pa'i ja'ñere. Ñamina'a cato yeque co'a ju'iñere isija'coa. Jaje pa'ina, ñamina'a pa'i ja'ñere se co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, mu'seña ñape tiñe co'a ju'ijë ai yo'oye daji.

7

Pai Yo'oyere Ña De'hua Caye (Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Yecohua'i tayoyere pai yo'oyere ña de'huacohua'i cayeje cama'pë pa'ijë'ë, Maija'quëpi mësaru tayoyere sañope caye paja'quëre. ² Jaje pa'ina, mësaru yecohua'ire tayoyë case'eje pa'ye, cui'ne mësaruteje tayoyë caja'quë api cui'ne mësaru yecohua'ire yo'ose'eje pa'ye cui'ne yo'oja'quë api. ³ Jaje pa'ito ¿me më'ë yo'jei ñacoa ju'i ne'cua ña ti'aë'ni, më'ë ñacoa ju'iconire jai soquë tsaroje pa'iore ña ti'ama'quëta'a? ⁴ ¿Me më'ë ñacoare soquë tiroje pa'iopi ju'iona, 'Dajë'ë. Dutacasi'i, më'ë ñacoa ne'cua ju'icore casi'ni?' ⁵ ¡Coa caquë maca! Du'ru macarepa më'ë ñacoa tiro ju'iconi duta jeoni, ja maca de'oye ñaquë më'ë yo'jei ñacoa ne'cua ju'icoreje dutacaiye pa'iji.

⁶ Jo'ya yaina de'oyere pare isima'pë pa'ijë'ë, mësaruna co'ye ponëni cucu huesojë peo hue'ñarepa. Sesena mësaru jai do'i yi'yore ocaima'pë pa'ijë'ë, tsa'cu huesojë.

Señe Co'eye, Cui'ne Eta Sa'rona Tëcaye (Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ Isijë'ë cajë seto Diusupi isija'quë api. Co'ecohua'ipi ti'aja'cohua'i a'ë. Eta sa'rona të'cacohua'ini hui'yocaiye pa'iji. ⁸ Jaje pa'ina, isijë'ë caquë sequëpi isi cuañoja'quë api. Cui'ne co'equëpi ti'añe pa'iji. Cui'ne eta sa'rona të'caquëni hui'yocaiye pa'iji.

⁹ Ique ëmëpi ¿Mësaru aquë mamaquëpi panre seina, quëna përe isiquë pa'iquë'ni? ¹⁰ Panita'a ¿tsiaya hua'ini seina, añani isiquë pa'iquë'ni? ¹¹ Jaje pa'ina, cayë, mësaru ai co'acohua'ita'a mësaru mamajëre de'o co'amañare isicohua'i a'ë. ¡Jaje pa'iyë sëte mësaru ja'quë ma'tëmo aquëpi ai jerepa de'o co'amañare isiye pa'iji, ite secohua'ire!

¹² Jaje pa'ito, mësaru yecohua'ire de'oye yo'o cuañoñe yëyeje pa'ye cui'ne de'oye yo'ojë'ë, yecohua'ire. Jaje cuañeji, Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'eje.

*A'ri Jato Sa'ro**(Lc 13.24)*

¹³ Cacajë'ë, a'ri jato sa'roja'a. Nejo hue'ñana saco cato jai jato sa'ropi cui'ne jai ma'a'ë. Ja ma'ana jai paì cacayë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are a'ri ma'api cui'ne a'ri sa'ro a'ë, pa'i hue'ñare pana saco. Ja ma'a cacacohua'ipi a'ri paì pa'iyë.

*Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre**(Lc 6.43-44)*

¹⁵ De'hua ñajë'ë, cosocohua'ire Maija'quë cocare cayë cajë cacohua'ire, yëi ñama ca'nire suñase'eje pa'iohua'ipi sa'nahuë cato yaije pa'iohua'ipi ai yëcohua'ipi cacohua'ire. ¹⁶ Mësarua ñañe pa'iji, ñohua'i yo'oyena. Miu soquë yëna tëama'cohua'i a'ë, cuiya'ire. Cui'ne ëne ñëna tëama'cohua'i a'ë, toa pëa. ¹⁷ Jaje pa'ina, jare de'o soquë yëpi de'o care quëiñe pa'iji, cui'ne co'a soquë yëpi jare co'a care quëiñe pa'iji. ¹⁸ De'o soquë yëpi co'a ca quëiñe peoji, cui'ne co'a soquë yëpi de'o ca quëiñe peoji. ¹⁹ Jaje pa'ina, si'a soquë de'o ca quëi ma'ñe cato cuëni toana ëo jëo'ñe pa'iji. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarua ñohua'i yo'oyena ñaja'cohua'i a'ë.

*Si'ahua'irepa Ma'tëmo Cacaye Peoji**(Lc 13.25-27)*

²¹ Yë'ë, 'Ëjaë, Ëjaë', cacohua'ipi si'ahua'irepa ma'tëmo cuañe hue'ña cacama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquë yëye yo'ocohua'ise'e cacaja'cohua'i a'ë. ²² Iti mu'se tì'asi maca jai paì yë'ëre caja'cohua'i a'ë, 'Ëjaë, Ëjaë, yëquë më'ë mamire quëahuë, cui'ne më'ë mamipi cajë huatìohua'ire eto saohuë, cui'ne më'ë mamipi cajë jaiye paì yo'o tì'a ma'ñe nehuë.' ²³ Jaje cajëna, yë'ëpi quëaquë caja'quë a'ë, jaohua'ire: 'Ti ñama'quë a'ë, mësarute. Yë'ë quëno maca pa'ima'pë saijë'ë, co'ayere yo'osicohua'i.'

*Caya Huë'ña Ne Hue'ña**(Mr 1.22; Lc 6.47-49)*

²⁴ Jaje pa'ina, yë'ë caye asani cui'ne yo'oquë cato, quëna yejana ta'ñe asaquëpi, huë'e nese'eje pa'i api. ²⁵ Jaje quëna yejana nesiconi oconi tsiaña co'jeni jai tutu dani yo'onije ne ta'ñe pa'o. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are yë'ë caye asaquëta'a yë'ë cayeje yo'oma'quë cato mejahuëna huesëquëpi huë'e nese'eje pa'i api. ²⁷ Jaje huesëquë nesicopi, oconi tsiaña co'jeyena cui'ne, tutuyena, huë'e tani meaona, jja maca ai yo'oye paji'i!"

²⁸ Jaje Jesús ca tējisi maca paipi ai cuasahuë, ¿i ye'yayere de'oyerepa ye'yaquëni cajë? ²⁹ I ye'yaye cato cuañequë Ëjaërepa ye'yayeje paji'i, pañi cuañese'e ye'yacohua'i ye'yayeje pa'ye.

8

Jesús Jujucaiye, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jesús ai cutihuëpi cajeina, jai pai ìte pe'tehuë. ² Pe'tejëna, ja'ju dahuë ju'iquëpi Jesús quë'rona tsiojani do're ja'runi capi.

“Èjaë mè'ëpi yë'ëre ju'i dahuë jujucaiye yëni necaijë'ë.”

³ Jaje caquëna, Jesupi jëtëpi patoquë capi:

“Yëyë, si'si peoquë pa'ijë'ë.”

Jaje ca maca ja'ju dahuë ju'iquë pa'isiquëpi tsoe de'oquë paji'i. ⁴ Cui'ne ja maca Jesupi capi, ìte:

“Ìna, yecohua'ire quëama'pë pa'ijë'ë. Coa Maija'quë huë'ere necaiquëse'ere sani ññojë'ë. Ññoquë Moisés cuañequë pa'ise'ere isijë'ë, Maija'quëna. Jaje yo'oquëna, si'aohua'i ju'i dahuë peoquë tomesiquëpi yo'oji, cuasajë ñaja'cohua'ire.”

Jesús Jujucaiye, Romano Jo'yaëre
(Lc 7.1-10)

⁵ Jesús Capernaum yejana sa ti'aquëna, te'i Capitán romanopi tsio dani ìte seji'i, ⁶ ñeje caquë:

“Èjaë, yë'ë huë'e ñacaiquëpi yë'ë jo'yaëpi ju'iji. Ti cu'ima'ë cui'ne ai a'si ju'iji.”

⁷ Caquëna, Jesupi capi, ìte:

“Yë'ëpi sani jujusi'i.”

⁸ Caquëna, Capitánpi sehuopi:

“Co'aquë maca'ë, Èjaë, yë'ë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. Coa co'ya ja'ñese'e se cuañejë'ë. Jaje yo'ouna, yë'ëre necaiquëpi co'yajaquëre. ⁹ Jare yë'ëpi ëjaëohua'ipi meñe cuañesiquëpi pa'iyë. Jaje pa'ita'a yë'ë soldado paireje se meñe payë, yë'ë cuañecohua'ire. Yë'ëpi jaohua'i aquëni 'saijë'ë' cato saiji. Cui'ne 'daijë'ë' ca maca daiji. Cui'ne yë'ëpi yë'ë jo'yaëre 'jaro nejë'ë' caquë cuñeru, yë'ë cuañese'ere nequë api.”

¹⁰ Jaje caquëna, Jesús asani ta'ñerepa caquë a'ni cuasaquë ñapi, ìte. Ja maca ìte pe'tecohua'ire capi:

“Nuñerepa cayë, si'a Israel pai ti peohuë, iquë cuasayeje ta'ñe cuasacohua'i. ¹¹ Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë, jai pai ësä mèi hue'ñapi cui'ne ësä du'i hue'ñapi daija'cohua'i a'ë, Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo ja're conima'tëmona aija'cohua'ipi. ¹² Jaje pa'iquëta'are ìti ma'tëmo pati'ñe pa'iohua'ipi nea hue'ña hue'sena jecococohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaropi oijë cuji qui'coja'cohua'i a'ë.”

¹³ Ja maca Jesús capitánre capi:

“Saijë'ë mè'ë huë'ena, mè'ë cuasase'eje yo'ose'e pa'ijaquë.”

Ì jaje ca maca ì jo'yaë co'yasiquë paji'i.

Pedro Huaore Jujucaiye
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Pedro huë'ena Jesupi saji'i. Sani ñapi, Pedro huaopi cai saihuëre suña dahuëre ju'icopi uiona. 15 Ñani ja maca iote jëtëpi patoquëna, suña dahuë peo hue'ña jeouna, huëni iopi ite necai huëo.

Jai Paire Jujucaiye
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Ñami de'oye ja'i maca jai pai Jesús quë'rona huati quë'iohua'ire dahuë. Darena, te'e yë'opo cayepi huatiohua'ire eto saopi, cui'ne ju'icohua'ireje jujupi. 17 Iye cato Maija'quëre quëacaiquë Isaias caquë pa'ise'epi ti'aëna, yo'opi. Ñeje case'epi: “Ipi mai ju'iñere hue'equë saji'i cui'ne mai ju'i dahuëje jujucaji'i.”

Jesure Pe'teye Yëcohua'i Ayere Quëaye
(Lc 9.57-62)

18 Jesús i quë'rona jai pai tsi'sijëna, ñani jaira je te'tena jeñu'u ne de'huajë'ë cuañepi, i ye'yacohua'ire. 19 Caquëna, ja maca cuañese'e ye'yaquëpi Jesús quë'rona tsio dani capi:

“Ye'yaquë, coa si'a hue'ña mëlë saina, tuiye yëyë.”

20 Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

“Airo yai mañaje coña pacohua'i a'ë, cui'ne pi'aje iohua'i tsianoa pacohua'i a'ë. Jaje pacohua'ita'are Pai Mamaquë cato peoquë api, i siopë tëoni pëa huajë hue'ñaje.”

21 Caquëna, i ye'yacohua'i aquëpi ite capi:

“Ëjaë, du'ru yë'ëta'a yë'ë ja'quëre tajasi'i.”

22 Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

“Yë'ëni pe'tejë'ë, iohua'ise'e tajajë ju'isicohua'ire jare cui'ne ju'isicohua'ije pa'iohua'ipi.”

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuañëñe
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Ja maca Jesús jai yohuëna aya mëni saina, i ye'yacohua'ije con saë'ë. 24 Jaje saijëna, jairana ai tutu dapi, yohuëna to'añepi cacayerepa. Jaje yo'otoje Jesuta'a caisiquëpi paji'i. 25 Pa'ina, ja maca i ye'yacohua'ipi ite sani ne sëtøjë cahuë:

“iËjaë, huasojë'ë! iMai ea du'iyë!”

26 Ca maca ipi sehuopi:

“iIna me yo'ojë airepa ca'raye'ni? iMësarü, Maija'quëpi nequë api, cuasayere a'ri maña payë!”

Cani huëni nëcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca maca jairapi ti yo'oma'corepa de'o nëco'ë, tutujë peoyerepa. 27 Iohua'ipi jare ñani ai cuasajë cahuë:

“iIqueire pa'ni, iquë, ja jerepa tutupi cui'ne jai tsiayapi asani sehooquërepa?”

Gadara Yeja Acohua'ipi Huati Quë'iohua'i Pa'ise'e
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesús jaira je te'tena, Gadara yejana ti'asi maca huati quë'iohua'ipi caya emëohua'i ju'isicohua'ire ta hue'ñapi etani daicohua'ipi i quë'rona tsio daë'ë. Cayahua'i huati quë'iohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi pa'ijëna, yecohua'ije ja ma'a ti cu'iyepahuë, ai pëti yëcohua'i pa'ijëna, ca'rajë.
²⁹ Jaohua'ipi ñani cuihuë, ñeje:

“¿Me nesi'quë yëquëre josa yo'osil'i caquë daquë'ni, Maija'quë mamaquë? ¿Ja yë'ta'a nejoñe ti'lama'në yëquëre ai yo'oyena, nejosi'i caquë daquë?”

³⁰ Jaropi a'ri maña so'ore jai sese tsëcapë aore aijë nëtërojaië'ë. ³¹ Jaje nëtërojajëna, asajë co'a joñoapi Jesure seë'ë:

“Më'ëpi yëquëre eto saoquë pani, coa ñajë'ë yequëse'e sesena cacaja'cohua'ire.”

³² Cajëna, Jesupi capi:

“De'oji, cacajë'ë.”

Caëna, ja maca jaohua'ire pa'isicohua'ipi, co'a joñoapi etani sesena caca maca sesepi tëtëpajaja'a hua'que tomejë jairana dutu jujuhuë.

³³ Ja maca sesere ñacohua'ipi quëquëni huë'huëjë pai daripëna ti'ani si'aye iti yo'ose'e quëajë cui'ne huati quë'iohua'i pa'isicohua'ire yo'ose'eje quëahuë. ³⁴ Quëajëna, asani pai daripë pa'icohua'ipi si'aohua'i Jesús pa'i hue'ñana daë'ë. Dani ite ñani se'i'ë, saijë'ë, iño yëquë quë'ro pa'ima'ë, cajë.

9

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jaje cajëna, Jesús asani yohuëna aya mëni jaira je te'tena jiji'i, i pa'i daripëna. ² Jarote pa'ina, quë'quë dahuë ju'iquëpi cai saihuëre uina, dahuë. Jujuquë api cuasajë yo'orena, ñani capi, ju'iquëre:

“Tsihua'ë co'ya huajësi'i caquë yo'ojë'ë. Më'ë co'aye yo'ose'e yurepi oi ne de'huacaiyë.”

³ Jaje caquëna, cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cuasahuë: “Iquë Maija'quëni cue'cuequë jaje caji cajë.” ⁴ Jaje cuasajëna, Jesús asaquë capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojë mësarü co'ayerepa cuasayere paye'ni? ⁵ Jaje pa'ito ¿me cayepi de'oquë'ni, ‘Më'ë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaiyë,’ caye, panita'a ‘huëni saijë'ë’ caye?” ⁶ Jaje se cani capi: “De'oji. Iñosi'i, Pai Mamaquë iye yejare

pa'i tutu qu'irepa pa'iyere, pa'i tayo co'aye yo'oyere oi ne de'huacaiyere.” Cani qu'equè dahuè ju'iquère capi:

“Huèijjè'è. Huèni mè'è uì daisicore de'huani huè'ena saijjè'è.”

⁷ Jaje ca maca qu'equè dahuè ju'iquèpi huèni i huè'ena saji'i.

⁸ Paipi ja yo'ose'ere ñani ai ca'rajè Maija'quère de'oquère pa'ni cajè sihuahuè, paina Maija'quèpi iye tutu isise'ere, cuasajè.

Jesús Mateore Soiye

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Ja yo'o sitopi jeoni saji'i, Jesús. Saisiquèpi Mateore ñapi, pa'i do'i sai hue'ñare ñu'i curiquère seina. Ñani capi:

“Pe'tejjè'è, yè'ère.”

Jaje caèna, Mateo huèni i ja're saji'i.

¹⁰ Mateo huè'ena ao ai saihuère Jesús ñu'i aina, pa'i do'i secohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i dani te'e Jesús ja're conì ao ai saihuère paè'è. I ye'yacohua'ije jarote conì paè'è.

¹¹ Jaje yo'ojèna, fariseohua'ipi ñani i ye'yacohua'ire sei'è. “¿Me yo'oquè mèsarute ye'yaquè curiquè pa'i do'i secohua'i ja're cui'ne co'aye yo'ocohua'i ja're conì aiquè'ni?”

¹² Jesupi iyere asani capi:

“De'oye huajècohua'i pa'icohua'ipi jujuquère co'ema'cohua'i a'è. Ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'è, jujuquère.

¹³ Jaje pa'ito sani iye toyase'e cayere ye'yejè'è: ‘Ai yo'ocohua'ire teaye ñani co'aiyere yè'è cato yèyè. Coeyè, nèicohua'ire huani isiye cato.’ Jaje pa'ina, yè'è cato daima'è paè'è, de'ocohua'ini soisi'i caquè. Tayo yo'ocohua'ini caquè daè'è, jaohua'ipi iohua'i yo'oye jeoni ponèjajè caquè.”

Jesure Señe, Aima'pè Señere

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan oco doquè ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani sei'è:

“Yèquè cui'ne fariseohua'i ja're ao aima'pè seña. ¿Me yo'ojè mè'è ye'yacohua'ise'e yo'omapè pa'iyè'ni?”

¹⁵ Cajèna, Jesupi sehuopi:

“Mèsarupi ñacohua'i a'è, hueja posè pa'ina, ñañu'u cajè daisicohua'ije oima'cohua'i pa'iyè. Jaje pa'isicohua'ita'are tija'acoa, hueja posèni yequè mu'se jio jeocaiye. Ja macata'a ao aima'pè seja'cohua'i a'è.

¹⁶ Yecohua'ije ai ju'i cana huajècopi se sèo de'huama'cohua'i a'è, huajècore se sèosicopi jojajèna, quèrèsio ai jerepa jaicore ne yeto saoye pa'iji, ai ju'i care. ¹⁷ Cui'ne ai ca'ni topèna huajè cuiya'i conore ayama'coa. Jaje pa'iquèta'are ayasico pa'ito ai ca'nihuèpi o'saona, joni saiona, si'aye o'sa cono cui'ne topè nejoñe pa'iji.”

Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Ja yë'ta'a Jesús iyere caquëna, Judío pai ëjaëpi tütani i ña hue'ñana do're ja'runi capi:

“Yë'ë mamacopi ja'arepa juni huesëo. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi dani jëñapi ñona patoquë pa'ito cui'naopi huajëco huëija'coa.”

¹⁹ Caquëna, Jesupi asani huëni i ja're çoni saji'i. Saina, i ye'yacohua'i çoni saë'ë. ²⁰ Ja mu'se si'anë tsie cajequëna, doce ometëca ju'icopi Jesús jeteyo'jeja'a tsiojani yahuerëpa i ju'i çana pato, ²¹ I ju'i çana patoni co'yaja'coa'ë cuasaco. ²² Jaje yo'ocona, Jesupi co'ye pönëni ñote ñani capi:

“Co'ya huajëjë'ë, tsihua'o, jujuquë api, më'ë cuasasi do'ire.”

Ca maca jare ñti macapi co'yasico paco'ë.

²³ Jesús pai ëjaë huë'ena tijaquë ñaquëna, musica yo'ocohua'i ne de'huasichua'ipi paë'ë, ta maca yo'ocaija'cohua'ipi. Pa'ijëna, païje ai cuijë oicohua'ijë paë'ë, ñti maca. ²⁴ Pa'ijëna, ñani capi:

“Etajë'ë. Tsihua'o ju'ima'co paco'ë, coa çaico.”

Jaje caquëna, paipi coa cani cuasajë cue'cuejë sohuë. ²⁵ Jaje cuasatoje Jesupi païre hue'sena eto saopi. Eto saoni, c-cani tsihua'ore jëtëpi tseaquëna, huajëcorepa huëco'ë. ²⁶ Ja yo'ose'ere si'a hue'ña jaro pa'icohua'i asahuë, yecohua'ipi se quëajëna.

Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e

²⁷ Jaropi Jesús etani sai maca caya ëmëohua'i ñama'cohua'ipi i David mamaquë yëquëre oijë'ë! i Teaye ai yo'oyë! cajë cuijë daë'ë.

²⁸ Huë'ena Jesús cacasi maca ñama'cohua'ipi i quë'rona tsio datena, ñpi seji'i, ñohua'ire: “¿Mësaru yë'ëpi necaiquë api ñeje pa'ye cuasaye?”

Caquëna, ñohua'ipi cahuë:

“Jaje cuasayë, Ëjaë.”

²⁹ Cajëna, Jesupi ñohua'ipi ñaco çana patoquë capi:

“Mësaru cuasase'eje nese'e pa'ijaquë.”

³⁰ Ca maca ñacohua'ipi pönëhuë. Pönësi maca Jesús jaohua'ire cuañëpi, ñeje caquë:

“De'hua yecohua'ire quëaye peoyerepa cu'ijë'ë.”

³¹ Jaje casiquëta'are coa sa etani quëahuë, si'a huë'ña pa'icohua'ire, Jesús ñohua'ire jujuse'ere.

Coca Cama'quëre Jujucayë

³² Ñama'cohua'ipi pa'isicohua'ipi eta maca, Jesús quë'rona dahuë, coca cama'quëre huati quë'ire. ³³ Dasi maca Jesupi

huatire eto saouna, coca cama'quë pa'isiquëpi coca ca huëopi. Jaje caquëna, paipi ñani ai cuasahuë.

³⁴ Jaje cuasajë fariseo paipi cahuë:

“Iquë cato huatiohua'i ëjaëpi de'oye sehuojëna, huatire eto saoji.”

Jesús Paire Oiyë

³⁵ Pai ñape daripëa pai tsi'si huë'ña pa'iyena Jesús cu'i ye'yarojaji'i. Maija'quë cuañe te'te ayere de'o cocare quëaquë. Cui'ne si'a ju'i dahuë jujucái, cui'ne a'si ju'ijë ai yo'ocohua'ireje jujucaji'i. ³⁶ Yëi ñama iohua'ire ñacaiquëre peocohua'ijë pa'iohua'ipi pai maña ai yo'ojë cui'ne co'a ju'ijë pa'ijëna, ñani oji'i. ³⁷ Jaje oi i ye'yacohua'ire capi:

“Nuñerepa jaiye a'ë, tëaye. Jaje pa'iquëta'are necohua'ipi a'ri pai pa'iyë. ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quëni sejë'ë, iti tse aquëni, jaëpi iti tëacohua'ire jëjo daoja'quëre.”

10

Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiyë

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesupi i doce ye'yacohua'ire soini tutu isipi, huatiohua'ire etoye cui'ne si'a ju'i dahuë jujuye cui'ne ai yo'ojë a'si ju'icohua'ire jujuyeje.

² Ñeje hue'ecohua'i paë'ë. I doce jëjo saocohua'i cato: Simón cui'ne jare ipi Pedro hue'equë paji'i. I yo'jei Andrés paji'i. Jacobo cui'ne i yo'jei Juan paë'ë, Zebedeo mamajë. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás paë'ë. Cui'ne Mateo pa'i do'i curiquë tsi'soquë pa'isiquë paji'i. ⁴ Yequë Simónje paji'i, judío pairepa de'oye pa'iyere cuasajë yo'o tsëcapë aquë. Cui'ne Judas paji'i, Jesure yehuoja'quëje.

Jesús Jëjo Saoyë, I Ye'yacohua'ire

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ I ye'yacohua'ire Jesús ñeje quëani jëjo saopi:

“Judío pai peocohua'i quë'ro saima'pë caquë cui'ne cacama'pë pa'ijë'ë, Samaria quë'rojë. ⁶ Coa judío pai quë'rose'e sani quëajë'ë, yëi ñama ne huesëse'eje pa'iohua'ise'ere. ⁷ Tsoe ti'api, Maija'quë cuañe te'tere pa'iyë, cajë quëajë'ë. ⁸ Ju'icohua'ire jujucijë'ë. Ju'isicohua'ire ne huëojë'ë. Si'si dahuë ju'icohua'ire a'si peocohua'ire necaijë'ë. Huatire eto saojë'ë. Do'i peoye jujucijë'ë, mësarute do'i peoye isise'eje cui'ne.

⁹ Curiquë sama'pë pa'ijë'ë. ¹⁰ Mësaru ju'icose'ere ju'ijë saijë'ë. Te'e ju'i ca saijë'ë. Topëje saye pajë'ë, zapatoje. Soquë tupëje si'aye peocohua'i saijë'ë. Co'amaña nequë cato i ne do'ipi aiquë api.

¹¹ Jaje pa'ina, mäsarupi paï daripëna panita'a te'ohua'ise'e pa'i hue'ñana ti'asicohua'i pani co'ejë'ë, de'oye ca paini. Ti'ani i huë'ena pëajë'ë, quëa tējini sai macaja'a. ¹² Huë'ena cacohua'i pani pëpajë'ë, de'oye pa'ijajë cuasacajë. ¹³ Jaje pëpajëna, ja huë'e pa'icohua'ipi yëjëna, iohua'ina de'oye pa'iyeye jecani pëpani saijë'ë. Jaje pa'iquëta'are jaje pëpajëna, cocohua'i pa'ito, ja pëpase'e jiojë'ë. ¹⁴ Cui'ne mäsarute co'ejë cui'ne asayeje cocohua'i pa'ito, ja maca ja huë'epi panita'a ja daripëpi etani ne'ña mäsaru tsa'cuse'ere hue'sena ti'to tojë'ë. ¹⁵ Nuñerepa cayë. Jaje yo'osicohua'ire saiñe pasipi, paï yo'ose'e ña mu'se ti'asi maca. Ja maca jaohua'ire Sodoma cui'ne Gomorra daripëa yo'ose'e seña maca co'ayere papi yo'oye pasipi.

Ai Yo'oye

¹⁶ Ai yo'oyena mäsarute yë'ë jëjo saoyë, yëi ñamaje pa'iohua'ini yai jopona. Jaje pa'ina, añaje pa'iohua'i pa'ijë'ë, ta'ñe asajë yo'ocohua'i. Jaje pa'iohua'ita'a yecohua'ire sañope nema'cohua'ipi su'teje pa'iohua'i pa'ijë'ë. ¹⁷ De'hua ñajë'ë, mäsarute païpi co'acohua'i a'ë cajë ëjaohua'ina isija'cohua'i a'ë, cui'ne tē'caja'cohua'i a'ë, paï tsi'sisi huë'ñapi. ¹⁸ Cui'ne mäsarute saja'cohua'i a'ë, cuañecohua'i quë'rona cui'ne paï ëjaohua'i quë'rona, yë'ë do'ire. Jaje yo'ojëna, mäsaru quëaja'cohua'i a'ë yë'ë pa'iyeye ayere. Jaohua'i asajëna, cui'ne judío paï peocohua'i asajëna, quëaja'cohua'i a'ë. ¹⁹ Mäsaruni ëjaohua'ina isisicohua'i pa'ito co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. '¿Me caja'cohua'i a'ni?' cuasajë ca ja'ñere co'ema'pë pa'ijë'ë. Maija'quëpi isija'quë api, coca caye ti'asi maca. ²⁰ Maija'quë joyo isiyepi caja'cohua'i a'ë, jaje pa'ina.

²¹ Maja'yë jupëpi yo'je tsire tseja jeo cuañoja'cohua'i a'ë, huani jeaja'cohua'ire. Cui'ne pëca ja'quëohua'ipi mamajëre tseja jeo cuañoja'cohua'i a'ë. Mamajëpi pëca ja'quëohua'ire sañope yo'oja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë mamajëpi pëca ja'quëohua'ire huahuo jeoja'cohua'i a'ë. ²² Si'a paï mäsarute coeja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. Jaje pa'itoje quëcoquë cui'ne nuñerepa pa'i carajaisiquëpi jaëpi huasosiquë pa'ija'quë api. ²³ Paï daripëre pa'ijëna, tseañu'u cajë co'ecohua'i pa'ito catijë'ë, yequë daripëna. Jaje pa'ina, nuñerepa cayë. Paï Mamaquë, ja yë'ta'a mäsaru si'a Israel paï dari quëa saoma'në daija'quë api.

²⁴ Ye'yequë cato ite ye'yaquëje pa'irepa peoji. Necaiquëje i ëjaëje pa'irepa peoji. ²⁵ Ye'yequëpi ite ye'yaquëje pa'i ti'ani ije pa'i a'ë cuasaye pa'iji. Cui'ne co'amaña necaiquëpi i ëjaëje pa'i ti'ani ije pa'i a'ë cuasaji. Jaje pa'ina, yë'ëni yure iti huë'e ëjaëni huati ëjaëpi cani ¿Me mäsaruteje caye pañe'ni?

Neni Mai Ca'raye Pa'iquè'ni
(Lc 12.2-7)

²⁶ Ca'rama'pè pa'ijè'è, paire. Si'aye ña ja'ñese'e pa'iji. Yahue sitona yo'ose'eje ña ja'ñese'e pa'iji. Si'aye asa ja'ñese'e pa'iji. ²⁷ Yè'è nea hue'ña case'ere mèsarupi mia hue'ñana cajè'è. Cui'ne yè'è yahuese'ere, mèsarupi tiñarepa hue'ña emèje totopi nècajè cuijè'è. ²⁸ Ca'rama'pè pa'ijè'è, capè huani jeocohua'ire joyo huani ti'ama'cohua'ire. Ai jerepa ca'rajè'è, capè nejoquè cui'ne joyojè toa yejana nejoquère pani.

²⁹ Te'e curi tè'quire caya pi'are isicohua'i a'è, mèsaru. Jaje a'ri do'icohua'ita'are, ja'quèpi èsequèna, te'ije tomeñe pa'cohua'i a'è. ³⁰ Jaje pa'ina, mèsaru siopè nañaje cuècuese'e a'è, te'e mease'e si'aye cuècuese'epi pa'iji. ³¹ Jaje pa'ina, ca'rama'pè pa'ijè'è. Mèsaru a'è, pi'a jerepa do'icohua'i.

Jesure Cacaiye Pa'iji
(Lc 12.8-9)

³² Pai ña hue'ñana Jesús acohua'i a'è cacaisicohua'ire yè'èje cui'ne yè'è ja'què ma'tèmo pa'iquè ña hue'ñana yè'è pai a'è, caquè quèasi'i. ³³ Jaje pa'iquèta'are pai ña hue'ñana yè'ère cacaima'cohua'ire yè'èje cui'ne ja'què ma'tèmo pa'iquè ña hue'ñana cacaiye paja'què a'è.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ De'oye pa'i ja'ñere necaisiquè iye yejana dajili, cuasama'pè pa'ijè'è, yè'ère. Yè'è cato coa ai jerepa sañope yo'oyere dahuè. ³⁵ Paipi pèca ja'quère sañope yo'o ja'ñere dahuè. Mamacopi pèca ja'core sañope yo'oyere, cui'ne mamaquè nèjopi huaore pècore paja'coa. ³⁶ Jaje yo'ojè cajè te'e tsècapèta'a pai ñape iohua'i pèicohua'ire paja'cohua'i a'è.

³⁷ Pèca ja'quèni cui'ne pèca ja'coni yè'ère oiye jerepa oiquè pani do'i peoquè pa'iji. Cui'ne mamaquèni panita'a mamaconi yè'ère oiye jerepa oiquè pani do'i peoji, yè'ère. ³⁸ Cui'ne i pa'iyere ai oi yè'ère pe'tema'què pani do'i peoquè pa'iji, yè'ère. ³⁹ Jèasi'i caquè yo'oquèpi i pa'iyere coa nejo huesoja'què api. Jaje pa'iquèta'are yè'è do'ire yo'oquè i pa'iyere cuasaquè jèasi'i caquè yo'oquèpi i pa'iyere coa nejo huesoja'què api. Jaje pa'iquèta'are yè'è do'ire yo'oquè i pa'iyere nejosiquèpi pa'iyere ti'aja'què aquèpi.

Yo'osi Do'ire Isi Co'amaña
(Mr 9.41)

⁴⁰ Mèsarute de'oye tsioquè pani yè'èni de'oye tsioji. Yè'èni de'oye tsioquè pani yè'ère jèjo daosiquèni de'oye tsioji. ⁴¹ Maija'què yo'o ja'ñere quèacaiquèni de'oye yo'oquè pani jare

jaohua'ire isi co'amaña ayere ñe pa'iji, nesi do'i. De'o paini de'oye tsioquë pani jare nuñerepa pa'icohua'ire isi co'amaña ayere ñe pa'iji, nesi do'i. ⁴² Yë'ëre tuiquë macani oco mañare ocuasicohua'i pani de'o co'amaña isi cuañoja'cohua'i a'ë."

11

Juan Ti Doquë Jëjo Saocohua'i Jesuna
(Lc 7.18-35)

¹ Jesús i doce ye'yacohua'ire iohua'i yo'o ja'ñe quëa tëjini saji'i, ye'yaquë cui'ne quëasi'i caquë ja yeja pa'i daripëana.

² Juan co sitore ñu'iquëpi Cristo yo'oyere asani i ye'yacohua'ire Jesús quë'rona jëjo saopi, seni asaja'cohua'ire.

³ Më'ë a'ë, Cristo iti daija'quëre ca nëosiquë panita'a yequëre uteye pa'iquë cajë.

⁴ Jëjo saosicohua'ipi sejëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

"Sani Juanre cajë'ë, mësaruru ñase'ere cui'ne mësaruru yure asase'ere. ⁵ Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi ñañere,

cu'ima'cohua'i pa'isicohua'ipi cui'yere, si'si dahuë ju'icohua'i pa'isicohua'ipi tome sayere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'i pa'isicohua'ipi huajëcohua'i huëoyere, cui'ne co'amaña peocohua'ina de'o coca quëayere quëajë'ë. ⁶ Yë'ëre jëa coema'cohua'ipi de'oye sihuajë pa'ija'cohua'i a'ë, ire papi cuasacohua'ipi.

⁷ Jaohua'i saisi maca Jesús Juan pa'iyere ayere ca huëopi, paire. Ñeje capi: ¿Iquere mësaruru soquë peo hue'ña saisicohua'i ñare'ni, catë ja'ore tutupi ju'acquëna, huahuëquëna, ñare?

⁸ ¿Iqueini ñare'ni, jaje pa'ito? ¿De'o caña suñasiquëni ñare? Tsoe mësarupi ñacohua'i a'ë, pai ëjaohua'i huë'e pa'icohua'i cato de'o caña ju'icohua'i pa'iyere. ⁹ Jaje pa'ina, tëjijerepa cayë. ¿Iqueini ñare'ni, sani? ¿Maija'quëre quëacaiquë? Jaje pa'ijë'ë. Jaëpi Maija'quëre quëacaicohua'i aquë jaëje pa'iohua'i peoahuë'ë,

iquë Juan cato jerepa pa'i api. ¹⁰ Jaë, Juan ayere toyase'e caji, ñeje:

Yë'ëpi jëjo saoyë, yë'ëre quëacaiquëre më'ë ña hue'ñana,

Më'ëre ma'a ne de'huacaija'quëre.

¹¹ Nuñerepa cayë, mësarute. Si'a pai tsoe pa'isicohua'ipi cui'ne yure pa'icohua'ijë Juan oco doquëre tëto saisicohua'i peoyë. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo cuãne tëtëre a'riquë pa'iquëpi Juanre tëto saisiquë pa'iji.

¹² Juan oco doquë daisi maca acohua'ipi yureje tutu yo'oyë, ma'tëmo cuãne tëtëna tï'añu'u cajë. Jaje yo'ojë tutu quë'iohua'ise'e de'hue tï'añë. ¹³ Si'aohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne Moisés cuãnese'e ye'yacohua'i cahuë, ma'tëmo ayere, Juan dai macaja'a. ¹⁴ Juan cato Elíaspi jaëni Maija'quëre quëacaicohua'i ca'ahuë'ë, 'daija'quë api'. Jaje

pa'ina, mēsarupi i api cuasajë'ë. ¹⁵ Cajoro hue'ecohua'ipi asajë'ë, iye.

¹⁶ ¿Iquena conì quëa iñora'ye iye'në pai pa'iyë? Cani capi: Tsipi co'amaña huero hue'ñana ja'rusicohua'ipi dujë cajeohua'ire. ¹⁷ 'Ñeje cuiyeje pa'iohua'i a'ë. Pi'cohuëapi juitoje pairama'pë paë'ë, mēsarupi. Oi ëaye jëjëtoje mēsarupi oima'pë paë'ë.' ¹⁸ Juan cato daji'i, jaiye ao aima'quëpi cui'ne o'sa cono ucuma'quëpi. Jaje pa'ini mēsarupi cayë, huati quë'i api. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë ta'ñe yo'oye cato iñoji, iti yo'oyepi. ¹⁹ Ja jeteyo'je daji'i, Pai Mamaquë ao aikuëpi cui'ne o'sa cono ucuquëpi. Jaje pa'ini cayë, jai aupi, cui'ne jai conoupi, co'aye yo'ocohua'i cajeipi cui'ne curiquë tsi'sohua'i cajeipi. Jaje cajëta'are Maija'quë ta'ñe yo'oye cato iñoji, iti yo'oyepi."

Sehuoma'cohua'i

(Lc 10.13-15)

²⁰ Ja maca Jesús pai yo'o tija ma'ñere ne iñosi darire tutu yëhuopi, iohua'i pa'iyë ponëma'pë pa'isi do'ire caquë.

²¹ Yëhuoquë capi:

"iTeayerëpa Corazín daripë! jBetsaida daripë! Mēsarute ne iñoše'ejë pa'ye Tiro cui'ne Sidón darina ne iñoñe pa'ito tsoe asani ponëra'huë, ja'rë pa'ise'e jëoni. Cui'ne oijë suña cañani huatapi co'ye jol'jëni oijë iñora'huë, iohua'i oiye. ²² Jaje pa'ina, mēsarute cayë. Pai yo'ose'e ña mu'se tija'asi maca ai co'ayerëpa mēsarute sañe pa'iji, Tiro cui'ne Sidón daripëa sañe seña maca pa'yepi. ²³ Capernaum daripë ¿Më'ë ma'tëmöre pana sa cuañoja'coa'ë, cuasaco? Coa ai jerepa më'ë cato meñe caje huesëja'coa'ë, ju'isicohua'i quë'rona. Sodoma yejañana, mēsarute iñoñeje pa'ye iñoñe pa'ito iohua'i yo'oye jëoni ponëra'huë, cui'ne ja pai daripë ja yë'ta'a yureje patira'o. ²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mēsarute. Pai ñape yo'ose'e ña mu'se tija'asi maca mēsarupi ai jerepa co'ayerëpa sai cuañoja'cohua'i a'ë, Sodoma yejaña quë'ro pa'icohua'ire yo'ose'e jerepa pa'yepi."

Jesuna Sani Pëa Huajëye

(Lc 10.21-22)

²⁵ Ja mu'seña Jesús capi:

"Sihuayë, ja'quë më'ëre ma'tëmo cui'ne yeja ëjaëre. Më'ëpi iñoñuë, teaye pa'iohua'ini, ta'ñe pa'iohua'ire cui'ne ta'ñe asacohua'ire yahuesi co'amañare. ²⁶ Jaje pa'ijë'ë. Ja'quë më'ëpi yë jaje yo'ohuë.

²⁷ Yë'ë ja'quëpi yë'ëna si'a co'amaña isipi. Pëca ja'quëse'e mamaquëre ñaji. Cui'ne mamaquëse'e pëca ja'quëre ñaji. Cui'ne mamaquë iñoñe yëcohua'ise'e asaye pa'iji, ite. ²⁸ Daijë'ë, yë'ëna. Si'aohua'i co'amaña nejë, cui'ne hue'ejë jë'josicohua'i yë'ëpi pëa huajëye isisi'i, mēsarute. ²⁹ Yë'ë pa'iyere ñani cui'ne yo'oñu'u cuasajë'ë caquë yë'ë yo'oye isiyë. Ye'yejë'ë,

yë'ëni. Yë'ë cato esa yo'o jujama'quë a'ë cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasama'quë a'ë. Jaje yo'onita'a t̄i'aja'cohua'i a'ë, joyo pëa huajë hue'ña. ³⁰ Yë'ë quërë sai huëre mësarute isiyë, a'jiñe sayere cui'ne pëañe hue'eyere.”

12

Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Jesús ta sitoja'a saji'i. Jaje saina, i ye'yacohua'i ao ëaye nëina, trigo sa'ñare tēa huëohuë. Tëani iti care aë'ë. ² Jaje yo'ojëna, fariseohua'ipi ñani cahuë, Jesure:

“Ñajë'ë, më'ë ye'yacohua'i co'amaña neñere. Co'amaña nema'a mu'se a'ë.”

³ Jaje cajëna, ipi jaohua'ire capi:

“¿Ñama'cohua'i a'ni, mësaru, David yo'ose'e i cajeohua'i ja're conì ao ëa ju'i maca? ⁴ Ao ëa ju'ijë Maija'quë huë'e necaicohua'ise'e aïñere Maija'quë huë'ena cacani David cui'ne i cajeohua'i aë'ë, ite cui'ne yecohua'ire ësesere, Maija'quëna isisere. ⁵ Moisés cuañese'epi toyase'e caji: 'Maija'quë huë'e necaicohua'i cato huajë mu'seje neñe payë.' Jaje pa'iquëta'are iohua'ire sañope caye peoji. ⁶ Jaje pa'ina, cayë mësarute 'iñore pa'iji, Maija'quë huë'e seña maca pa'ire papi.' ⁷ Iye toyase'e caye asama'pë paë'ë, mësaru. Japi caji: 'Mësarupi paire teaye ñajë oicohua'i pa'iyere yë'ë cato yëyë. Coeye nëicohua'ire huaijë isiyë cato.' Paire oiyere asacohua'i pani paire do'i peocohua'ini co'acohua'i a'ë caye para'huë, mësaru. ⁸ Jaje pa'ina, Pai Mamaquë cato huajë mu'se Ejaëpi.”

Jëtë Cuënesicore Paquëre Jujuye

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Ja maca Jesús jaropi sani pai tsi'si huë'ena cacapi. ¹⁰ Jarote te'i jëtë cuënesicore hue'equëpi paji'i. Jaje pa'ina, ñani Jesupi tayo caëna, ite sañope cayeque pa'iji cuasajë sei'ë:

“¿Ju'iquëre jujuye de'oquë huajë mu'se pa'itojë?”

¹¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Nepi mësaru acohua'i yëi ñamapi cojena duquëna sani dutama'cohua'i a'ni, huajë mu'se pa'itojë? ¹² Jaje pa'ina, paipi do'iji, yëi ñamare jerepa. Jaje huajë mu'se pa'itojë de'oye yo'oye pa'ito yo'oye pa'iji.”

¹³ Cani ja maca ite capi:

“Jëtëre mëajë'ë.”

Jaje caquëna, ipi se mëaquëna, yequë te'te jëtëje pa'io huajëco pönëo. ¹⁴ Ja maca fariseohua'ipi etani Jesure huani jeo ja'ñere ca huëohuë, ¿me neni huani jeoja'cohua'i a'ni? cajë.

Jesús Ayere, Tsoe Quëase'e

15 Jesús jare asani jaropi yequë hue'ñana saji'i. Saina, jai pai ite tuë'ë. Jesupi coa si'a ju'i dahuë ju'icohua'ire ju-jupi. 16 Jujuquë cui'ne ësepi, yecohua'ire se quëayeje. 17 Iye cato yo'oreña, Maija'quëre quëacaiquë Isaías toyaquë caquë pa'ise'epi ti'a ja'ñere, ñeje:

18 Iquë api, yë'ë jo'yaë yë'ë sahuani tseasiquë,

Ite oiyë, cui'ne ini sihuaquë pa'iyë.

Ina, yë'ë joyo jeocaija'quë a'ë.

Cui'ne ipi si'a paire yë'ë nuñerepa pa'i yo'oyere quëacaija'quë api.

19 Paini co'a cocare cama'ë pasipi, cuima'ë pasipi.

Cui'ne i cayeje asacaiye paja'cohua'i a'ë, culi hue'ñana.

20 Catëpë ca'huere quë'ioereje ne jëyoma'ë pasipi.

Cui'ne picose'e mëicoreje yayoma'ë pasipi.

I nuñerepa cuañe ne macaja'a jaje yo'oja'quë api.

21 Si'a pai maña ini necaija'quë api cajë utejë pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesupi Huati Tutupi Yo'oji, Coa Caye

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Jesús quë'rona sahuë, ñama'quëre cui'ne coca cama'quëre huatire hue'equëre. Sarena, Jesupi jujupi. Jujuna, ñaquë cui'ne coca caquë pönëpi. 23 Jare si'a pai ña quëquëni cahuë:

“¿Iquë David mamaquëre papi?”

24 Jaje cajëna, fariseohua'ipi asani cahuë:

“Iquë cato huatiohua'ire eto saoji, iohua'i ëjaë Beelzebú tuture hue'equëpi.”

25 Jesupi iohua'i cuasaye asani capi, jaohua'ire:

“Te'e yeja ëjaëpi jopore paja'a huani iti paija'a sa'ñe uihuajë yo'ocohua'i pani peo hue'ñarepa carajaiñe pa'iji. Pai daripëpi, panita'a te'e tsëcapëpi sa'ñe pëicohua'i pani quëcoye peoji, yecohua'ire. 26 Jaje cui'ne huati ëjaëje ija'a co'ye eto saoque pani ¿Me cui'ne i tutu paquë'ni, ija'a sa'ñope yo'oquë pani?”

27 Mësarupi yë'ëre cayë, Beelzebú tutupi huatiohua'ire eto saoji. Jaje pa'ito ¿nepi tutupi isiye'ni, mësarute tuicohua'ire eto sao tutu? Jaohua'ini seni asato mësarupi coa tayo huesëhuë, caja'cohua'i pa'ini. 28 Yë'ë cato huatiohua'ire eto saoyë, Maija'quë joyo tutupi. Yë'ë yo'oye cato quëaji, Maija'quë cuañe te'tepi mësaruna titase'ere.

29 ¿Tutu quë'i huë'e pa'ito cacani i co'amaña sioye peoji, du'ru ini tseama'cohua'i pani? Jaje pa'ina, ini tseanita'a de'hue cacani i co'amaña iñe pa'iji.

30 Yë'ë yo'oyere co yo'oma'quë cato yë'ëre sa'ñope yo'oquë api. Cui'ne yë'ë ja're coni tëama'quë cato coa ne ña'ñe saoque api.

31 Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Si'aye co'aye paire yo'ose'e pa'itoje sai de'huacaiye pa'iji, si'aye co'aye case'e pa'itoje. Jaje

pa'iquëta'are Maija'quë joyore co'aye casicohua'i pa'itota'a ti sai de'huacaiye peoji. ³² Cui'ne yë'ë Pai Mamaquëni co'aye casicohua'ireje sai de'huaye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë joyore sañope casicohua'ire sai de'huacaiye peoji.

Soquë Yë Nãñe Pa'iji, Io Quëiñena
(Lc 6.43-45)

³³ De'o soquë yëpi de'o care quëiñe pa'iji. Co'a soquë yëpi jare co'a care quëiñe pa'iji. Jaje pa'ina, io quëiñena ñaño pa'iji, soquë yë. ³⁴ ¡Aña tsëcapë acohua'i! ¿Me de'oye ca tì'añe'ni, mësaru, jare mësarupi co'acohua'i pa'ini? Jaje pa'ina, yë'opo cato joyo pa'iyere caye pa'iji. ³⁵ De'o pai cato de'o cocare caji, jare i joyo pa'iyepi. Cui'ne co'a paipi caji co'ayere, jare i joyo co'aye pa'iyeye pa'ye. ³⁶ Jaje pa'ina, yë'ë cayë. Jaohua'ire pai ñape yo'ose'e ña mu'se tì'asi maca si'aohua'i iñoñe pa'iji, si'aye johua'i cuasama'pë case'ere. ³⁷ Jaje pa'ina, më'ë case'eje pa'ye ña de'hua cuañoñe pa'iji, do'i peoque panita'a do'i quë'i."

Co'acohua'ipi Señe, Pai Yo'o Tì'a Mañere
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Ja maca Jesure fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i conì cahuë:

"Ye'yaquë, yëquë ñaño yëyë, më'ëpi pai yo'o tì'a ma'ñe yo'oquëna."

³⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

"Co'a paipi nuñerepa cuasama'cohua'ipi pai yo'o tì'a ma'ñe yo'oquëna, ñañu'u cajë, señë. Jaje sejëta'are Maija'quë quëacaiquë Jonás iñoquë pa'ise'eje pa'ye jerepa iñoñe peosipi. ⁴⁰ Coa Jonás jai hua'i ëtapë pa'ise'eje pa'yese'e iñoñe pa'iji. Jaë jë'quë toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'aji'i. Jaje pa'ye Pai Mamaquëje toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'ija'quë api, yeja sa'nahuëre. ⁴¹ Tsoe hue'ña Nínive daripë pa'isicohua'ipi huëni pai ñape yo'ose'e ña mu'se tì'aëna, iye'në pa'icohua'ire nejoja'cohua'i a'ë. Nínive acohua'i cato de'hue asani ja'rë pa'ise'e jëoni ponëahuë'ë, Jonás Maija'quë coca quëaquëna, asani. Yure iñoñe pa'iji, Jonás seña maca pa'ipi. ⁴² Cui'ne huë'ehuë te'te pai ëjaoje huëija'coa, nejo mu'se tì'asi maca. Huëni iye'në pa'icohua'i yo'ose'e ñani cui'ne nejoñe pa'iji, caja'coa. Jaø cato so'o yejapi Salomón ta'ñe yo'oyere asasi'i caco daisico sëte. Yure iñoñe pa'iji, Salomón jerepa pa'ipi.

Co'a Joyo Co'iyë
(Lc 11.24-26)

⁴³ Huatipi paire pa'isiquëpi etani saisiquë pani cu'iji, cuënesi yejañare pëa huajë hue'ñare co'equë tì'ama'ë co'e kujani cuasaji: ⁴⁴ 'Co'isi'i, cui'naona, yë'ë huë'ena yë'ë etani

daisicona.' Jaje cani co'iquë ñaquëna, pai peo huë'epi coa yuasicopi cui'ne de'oye ne de'huasicopi pa'iji. ⁴⁵ Pa'ina, ñani ja maca sani siete huatiahua'ire i jerepa co'acohua'ini quërëjani, dani ina cacani pëayë. Pëarena, ja maca ja'në pa'ise'e seña maca co'aquë pa'ija'quë api. Jaje cui'ne iye co'a paire yo'oye pa'ija'coa."

Jesús Pëca Ja'co Cui'ne I Yo'je Tsi
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús ja yë'ta'a paini caquëna, titahuë, pëca ja'co cui'ne i yo'je tsi çoni. Dani hue'sena pëahuë, ini cajë daisicohua'ipi.

⁴⁷ Jaje pa'ijëna, yecohua'ipi Jesure quëahuë:

"Më ja'co cui'ne më yo'je tsi hue'sere pa'iyë, më'ëni cajë dani."

⁴⁸ Caquëna, iti quëaquëre capi, Jesús:

"¿Ne a'ni, yë'ë ja'co cui'ne ne a'ni, yë'ë yo'je tsi?"

⁴⁹ Cani i ye'yacohua'ire iñoquë quëapi:

"Icohua'i a'ë, yë'ë ja'co cui'ne yë'ë yo'je tsi. ⁵⁰ Paipi yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquë yëyere yo'ocohua'ipi jaohua'i a'ë, yë'ë yo'jei panita'a yo'jeo cui'ne ja'co."

13

Taquëpi Pa'iye

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ja mu'se Jesús huë'epi etani sani jaira tët'të macana ja'rupi.

² Jarote pa'ina, jai pai i quë'rona daijëna, ñani jai yohuëna aya mëni ja'rupi. Si'a pai mejahuëna pëa sahuë. ³ Ja maca jaiye ye'yapi iohua'i ña'ne ayena çoni quëaquë capi:

"Taquëpi tasi'i caquë saji'i. ⁴ Sai taquëna, yequë capi to'mepi, ma'ana. Ja to'mese'ere pi'api dani peo huë'ña ocue sahuë.

⁵ Yequë capi to'mepi, quëna pëa quë'rona, jaiye yeja peo huë'ñana. Ja capi esa sacapi, ya'opi huai'ne peoquëna. ⁶ Jaje mëasicota'a ësëpi ëo huëapi, jaiye tsita mese'e peoye sëtë juji'i.

⁷ Yequë capi to'mepi, miu quë'rona. To'meina, miupi mëani ne huëapi. ⁸ Jaje to'mequëta'are yequë capi to'mepi, de'o yejana. To'meni mëani jaiye quëquëna, tëahuë. Yequë ñëapi quëji'i,

cien çä. Yequë ñëapi quëji'i, sesenta çä. Cui'ne yequë ñëapi quëji'i, treinta çä. ⁹ Mësarupi çajoro quë'iohua'i pani jasajë'ë!"

Me Ne Ja'ñere Pai Ñañena Çoni Quëa'ëni

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani se'i'ë, Ite:

"¿Me ne ja'ñere paire iohua'i ñañena çoni jaje quëaquë'ni?"

¹¹ Sejëna, ipi sehuopi:

"Mësarute Maija'quëpi ta'ñe asaye isipi, yahuese'ere ma'tëmo tët'te ayere. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato asa tija'ne

pañë. ¹² Jaje pa'ina, paquëna, ai jerepa yeque se isiye pa'iji, isina, jaiye paja'quëre. Jaje pa'iquëta'are peoquëni ai jerepa jero sa'ana se sio huesoye pa'iji, a'ri maña i payeque. ¹³ Jaje pa'ina, iohua'i ña'ne ayena coní caquëna, ñajëta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i ña huesëyë. Cui'ne asajëta'a ti asama'cohua'ije pa'iohua'i asa huesëyë. ¹⁴ Jaje yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaiquë Isaiás capi:

Mësarú cato asaja'cohua'i a'ë. Jaje asajëta'a asa ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Ña'ne cato ñaja'cohua'i a'ë. Jaje ñajëta'a ña ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁵ Pai joyopi jëacorepa ne huesësi do'ire,

Co'ayerepa asaja'cohua'i a'ë.

Cui'ne iohua'i ñaco caje siose'ere hue'eja'cohua'i a'ë ñaco capi.

Ñama'pë pa'ija'cohua'i.

Cui'ne asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Cui'ne joyopi asa ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Cui'ne yë'ëna juju cuañoñu'u cajë yo'oma'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarú cato sihuajë'ë, ñaco capi ñajë cui'ne cajoropi asa do'ire. ¹⁷ Nuñerepa cayë, mësarute. Jai pai Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne de'o pai ña'ne yëhuë, mësarú yure ña'ne. Jaje yëjëta'a ñama'pë paë'ë. Asaye yëhuë, mësarú asayere. Jaje yëjëta'a asama'pë paë'ë.

Taquëre Quëase'e Ayere

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Asajë'ë. Jaje pa'ito taquëre quëase'e ayere. ¹⁹ Ma'ana iti cã tomesë'e cato quëaji, ma'tëmo pa'i te'te ayere asacohua'ita'a asa ti'ama'cohua'ini cui'ne huatipi iohua'i de'o coca asase'ere peo hue'ña sioyere. ²⁰ Quëna pëa quë'rona tomesi cã cato quëaji, du'ru macare pase'e sihuajë asani sehuocohua'ini. ²¹ Jeteyo'je jaiye tsita peoye sëte quëcoma'pë neñañepi cui'ne yecohua'ipi josa yo'ojëna, ai yo'oyepi pa'ina, yo'o jujani jeocohua'ini. ²² Miu quë'rona tasi cã cato quëaji, Maija'quë coca asajëta'a iye yeja co'amañare ai cuasajë jaiye co'amaña ëayena coso cuañoñere. Si'aye iye Maija'quë cocare pë'pë huesoye a'ë. Jaje yo'oquëna, paipi quëiñeje pa'ye de'oye yo'o ti'añe peoye a'ë. ²³ Jaje pa'iquëta'are de'o yejana tasi cã cato quëaji, Maija'quë coca asani jeoma'pë tuicohua'ini, de'oyerepa quëicohua'ini. Jaje pa'ina, yecohua'ipi cien cã, yecohua'ipi sesenta cã cui'ne yecohua'ipi treinta cã quëicohua'i pa'iyë.”

Co'a Taya Ayere Quëaye

²⁴ Ja'në quëase'eje pa'ye neni iñoquë Jesús quëapi, ñeje:

“Trigo care pare taquëpi yejana tase'eje pa'ye a'ë, ma'tëmo pa'i te'te aye. ²⁵ Tasiquëta'are ite sañope yo'oquëpi si'aohua'i cãisi maca dani co'a care tãni saji'i. ²⁶ Saquëna, trigopi ai de'oni iti tsã'ña ne maca te'e co'a tayajë etapi. ²⁷ Ja maca jo'yaohua'ipi iti tse aquëre sani cahuë: ‘Ëjaë, më'ë tsio de'o case'e tasicohua'ita'a çjero ayepi iye co'a taya conì mëaë'ni?’ ²⁸ Cajëna, iti tse aquëpi capi, jaohua'ire: ‘Yequë co'aquëpi yo'opi yë'ëre sañope yo'oquëpi.’ Caquëna, i jo'yapi cahuë, ite: ‘çYëquëpi ja co'a taya du'te jëocaiye yëma'quë?’ ²⁹ Cajëna, ipi capi, jaohua'ire: ‘Pãni, co'a tayare dutajë trigojë duta jëoma'cohua'ipi yo'oye'ni. ³⁰ Iose'e mëajaco tãa mu'se ti'aëna, nejo ja'ñepi, ja macata'a co'amaña necohua'ire jëjo saosi'i, co'a tayare ti pëa huëni toana ëo jëoja'cohua'ire, ja jeteyo'je trigo care pase'e yë'ë de'hua huë'ñana de'huacaijajë.’ ”

Mostaza Ca Ayere Ye'yaye

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Quëaye neni Jesús quëapi, ñeje:

“Ma'tëmo pa'i te'te cato mostaza care yejana paipi tase'eje pa'ye a'ë. ³² Mostaza cato nuñerepa a'ri ca'ë. Jajë pa'isicota'a ai de'oco jai soquë yë de'ona pi'api iona daijë capëana tsianoa necohua'i a'ë.”

Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e

(Lc 13.20-21)

³³ Yeque cui'ne quëaye neni quëapi, ñeje:

“Ma'tëmo pa'i te'te cato pan ne porejë pa'ye a'ë. Jajë pa'yere nomiopi tres jai ji'so harina neona, si'a sëpë o'saco jujucoa.”

³⁴ Jesús si'aye paire quëapi, iohua'i ña'ne ayepi caquë. Co'arepa ña ma'ñepi caquë quëama'ë paji'i. ³⁵ Iye cato yo'ose'e pa'iji, Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'epi ti'ajaquë caquë i toyaquë pa'ise'epi caji:

“Caja'quë a'ë, iohua'i ña'ne ayepi conì.”

Caja'quë a'ë, yahuesi co'amaña pa'ise'ere yeja de'huanë ayere.

Co'a Taya Ayere Ye'yaye

³⁶ Ja maca Jesús paire ca tējini huë'ena cacapi. Cacaëna, jarona ite ye'yecohua'i tsiojanì cahuë:

“Quëajë'ë, co'a tayapi tsiona mëase'e ayere.”

³⁷ Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“De'o ca taquë cato Pai Mamaquë api. ³⁸ Cui'ne tsio cato si'a yeja'ë. De'o ca cato Maija'quë te'te acohua'ini quëaji, cui'ne taya cato quëaji, huati te'te acohua'ini. ³⁹ Sañope yo'oquëpi co'a taya taçaisiquë cato huati ëjaëpi. Tëaye cato quëaji, yeja carajai ja'ñere, cui'ne iti ca tëacohua'i cato huiñaohua'i a'ë. ⁴⁰ Co'a taya tsi'soni toana ëo jëoñeje pa'ye

cui'ne yeja carajai maca yo'oye pa'ija'coa. ⁴¹ Pai Ma-
 maquëpi jëjo daoja'quë api, huiñaohua'ire i cuañe te'tere pa'ijë
 tayo yo'oye yecohua'ire necohua'ire, cui'ne co'acohua'ire
 tsi'soja'cohua'ire. ⁴² Tsi'soni toana ëo jëoja'cohua'i a'ë.
 Jaropi yureta'a oijë cui'ne cuji qui'coja'hua'i a'ë. ⁴³ Ja maca
 Maija'quë yëye yo'ocohua'ipi ësë miañeje miaja'cohua'i a'ë,
 johua'i pëca ja'quë te'tere pa'ijë. Jaje pa'ina, mësarupi cajonoa
 hue'ecohua'i pani jasajë'ë!

Curi Mahuë Ayere Ye'yaye

⁴⁴ Ma'tëmo pa'i te'te cato curi mahuë yejana quëni yahue
 oase'eje pa'io. Jaje pa'ioni te'i paipi curi mahuëre ti'ani
 cui'naoni iti macana se yahue oani ai sihuaquë sani si'aye i
 paye isi saoni curi quë'i yejare huerose'eje pa'ye a'ë.

Jai Do'i Quënare Pare Ye'yaye

⁴⁵ Ma'tëmo pa'i te'te cato co'amaña isiquëpi jai do'i quënare
 pare perla hue'yosi quëna përe, co'equë cu'iyëje pa'ye a'ë.
⁴⁶ Jaje co'equë jai do'ire ti'ani si'aye i pase'e isi jëani, jai do'i
 quënare pare hueroyëje pa'ye a'ë.

Hua'i Yo'eco Ayere Ye'yaye

⁴⁷ Ma'tëmo pa'i te'te cato hua'i yo'econi jai tsiayana jëo
 dëoni coa si'a hua'ire neñeje pa'ye a'ë. ⁴⁸ Hua'i yo'eco
 timësi maca hua'i yo'ecohua'ipi mejahuëna naë mani
 jaropi ñu'ijë sahuajë de'o hua'ise'ere do'rohuëna ayajë
 co'acohua'ise'ere jëococohua'i a'ë. ⁴⁹ Jaje yeja carajaisi maca
 huiñaohua'ipi etani co'acohua'ire cui'ne de'o hua'ire sahuajë
 huahueja'cohua'i a'ë. ⁵⁰ Ja maca co'acohua'ire cato toa cojena
 jëo dëorena, jaropi cuji qui'cojë oija'cohua'i a'ë."

Ye'yacohua'ipi Asaye

⁵¹ Ja maca Jesús seji'i, jahua'ire:

"¿Asaye mësaruru si'aye iye?"

Seina, sehuohuë:

"Jaje pa'ijë'ë asayë, Ëjaë."

⁵² Cajëna, Jesupi capi:

"Cuañese'e ye'yaquëpi Maija'quë cuañe te'te ayere ai
 ye'yequë pani huë'e paquëje pa'i ponëji, i de'huase'ere
 co'amaña cui'ne ai co'amaña etoquë isiyeje pa'irepa."

Jesús Nazaretre Pa'iyë

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Ja maca Jesús jaje quëaquë ye'ya tējini saji'i, yequë
 hue'ñana. ⁵⁴ Sai ti'api, i yejana i ai de'o sitona. Jarona
 ti'asiquëpi pai tsi'si hue'ñana ye'yapi. Ye'yaquëna, paipi ai
 cuasajë ñajë cahuë:

“¿Jerona iquë ye'yei'ni, jerepa ta'ñe caye? ¿Merepa cui'ne pai yo'o ti'a ma'ñe yo'oquë'ni? ⁵⁵ Carpintero mamaquëta'a cui'ne ñnore pa'iyë, i pëca ja'co María. Cui'ne Jacobo, José, Simón, Judas pa'iyë, i yo'je tsije. ⁵⁶ Ñnore i yo'je tsj nomiohua'ije pa'iyë. ¿Jaje pa'ito jerona iye si'aye ye'yei'ni?”

⁵⁷ Jaje cajë coejë asaye pahüë, i caye. Jaje coejëta'are Jesupi capi, jaohua'ire:

“Si'aohua'i yëyë, Maija'quë jëjo daoquëre. Jaje pa'iquëta'are i ai de'osi yeja acohua'i cui'ne huë'e acohua'irepa coeyë, ite.”

⁵⁸ Ite ire papi cajë asama' do'ire ñaquë jaro cato jaiye pai yo'o ti'a ma'ñe neñe papi.

14

Juan Ti Doquëre Huaiye

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Ja mu'seña Herodes Galilea cuañequë paji'i. Jaje pa'ipi Jesús pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oyere asapi. ² Asani i ja're coni pa'icohua'ire capi:

“Juan oco doquëpi huëni tutu paquë yo'oma'quë.”

³ Jaje cuasapi, Herodes cato Juanre tseani huëni co'acohua'ire co hue'ñana cosiquë sëte yo'jei Felipe nëjo do'ire. ⁴ Juan cato caëña, Herodesre:

“Mé nëjore payeje pama'ë pa'ijë'ë.”

⁵ Jaje caquëna, Herodes Juanre huani jeosi'i caquëta'a paini ca'raquë papi, si'aohua'i Juanre Maija'quë coca quëaquë api ca do'ire ca'raquë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are ite Herodesre çasi mu'seña ti'asi maca Herodías mamacopi pai tsi'sisicohua'i ñajëna, etani pairacona, Herodes ñani ai sihuaquë. ⁷ Ca nëopi si'aye më'ë seña pa'ito isisi'i, co'amaña. ⁸ Jaje ca maca pëca ja'copi du'ru yëhuosico sëte cao, Herodes:

“Juan oco doquë siopëre quëna de'huana ayasiconi isijë'ë.”

⁹ Jaje ca maca Herodes oi ëayerepa asapi. Jaje ipi tsoe si'aohua'i soisicohua'i asajëna, isisi'i, më señere ca nëo huesosiquë sëte jëjo saopi, isijë'ë caquë. ¹⁰ Ja maca cuañeña, sani Juan cosiquë pa'iquëre siopëse'e tëto tējani, ¹¹ quëna de'huana ayasiconi dani isihuë, nomi tsiona. Jaopi se isio, pëca ja'cona.

¹² Jaje yo'orena, Juanre ye'yecohua'ipi dani i capëse'e sani tahüë. Tani ja jeteyo'je sani Jesure quëahuë, iti yo'ose'ere.

Cinco Mil Ëmëohua'ire Aoñe

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Jaropi jare asani Jesús saji'i, pai peo hue'ñana yohueja'a. Jaje saisiquëta'are paipi asa ti'ani ite tui huëohüë, yejaja'a pai daripë pa'icohua'ipi. ¹⁴ Jesús yohuëpi etaquë ñaquëna,

jai paí paë'ë. Jaje pa'ijëna, teaye oi jaohua'ire ñani jujupi, ju'icohua'ire johua'i dacohua'ire. ¹⁵ Tsoe na'iquëna, ñani i ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona dani cahuë:

“Tsoe na'iji. Iño paí peo hue'ña'ë. De'oji. Ja macaja'a ca tëjijë'ë, sani paí pa'i hue'ñana hueroni ao maña aijajë.”

¹⁶ Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Saiye peoji. Jaohua'ire mësarupi aojë'ë.”

¹⁷ Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite:

“Peoyë. Coa cinco pan cui'ne caya hua'ire pare payë, iño.”

¹⁸ Cajëna, Jesupi capi:

“Dajë'ë, iñona itire.”

¹⁹ Cani cui'ne paire cuañepi, tayahuëna ja'ru sajë'ë, caquë. Ja jeteyo'je i jëñapi cinco pan pëa cui'ne cayaohua'ire ini cajiquë ma'tëmona ñaquë, Maija'quëre de'oji caquë pëpapi. Pëpani panre jë'yeni i ye'yacohua'ina isipi. Isina, jaohua'ipi paire se aohuë. ²⁰ Si'aohua'i ani huajësicohua'i paë'ë. Ja jeteyo'je ani jujase'ere doce do'rohuëarepa ayahuë. ²¹ Ja aiscohua'i cato paë'ë, cinco mil ëmëohua'ise'e. Nomiohua'ire cui'ne tsire cuëcueye peoyerepa jaohua'ique pa'ini ai jerepa pa'iyë.

Jesupi Oco Ëmëjeja'a Cu'ise'e
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Ja jeteyo'je Jesús paini pëpa tëjiquë i ye'yacohua'ise'ere du'ru jai yohuëna aya mëijë'ë caëna, aya mëtena, jaira je tëtëna jëjo saopi. ²³ Paire pëpa tëjini mëji'i, jai cutihuëna te'i, Maija'quëre sës'i'i caquë. Ñami de'osi maca Jesús jarote te'i paji'i. ²⁴ Jai yohuë cato jopo jairare ja yë'ta'a saio nëco'ë, to'añepi yohuëna tutu ju'acquëna, saë'ë. ²⁵ Nataquëna, Jesús johua'i quë'rona tsiojaji'i, oco da'ca ëmëjeja'a nëcaquë. ²⁶ Ja maca i ye'yacohua'i tsiayaja'a nëcaquë daina, ñani quëquë huesëjë ca'rajë cuihuë:

“¡Paí joyo huatio!”

²⁷ Jaje cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Quëcojë'ë, yë'ë a'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë.”

²⁸ Caquëna, ja maca Pedropi capi, ñeje:

“Ejaë, më'ërepa pani yë'ëreje cuañejë'ë, tsiayaja'a nëcaquë sasi'i, më'ë quë'rore pana.”

²⁹ Caquëna, Jesupi capi:

“Daijë'ë.”

Caëna, Pedropi yohuëpi cajeni tsiayaja'a nëcaquë sai huëopi, Jesús pa'i hue'ñana t'ias'i'i caquë. ³⁰ Jaje saiquëta'a tutu ju'ayena asaquë, quëquëquë du'i huëoquë cuipi:

“¡Huasoje'ë, Ejaë!”

³¹ Jare iti macapi Jesús jëñana tseaquë capi, ite:

“¡Yë'ëna quëcoyere a'ri maña paquë, më'è! ¡Me yo'oquë nema'quëjè pa'ire cuasaë'ni!”

³² Jai yohuëna aya mëisi maca tutu tòmepi. ³³ Jā maca jai yohuë pa'icohua'ipi Jesuna do're ja'runi cahuë:

“Nuñerepa më'ë Maija'quë mamaquëre pa'ë.”

Genesaret Pa'icohua'ire Jujuse'e

(Mr 6.53-56)

³⁴ Je'ejè tì'ahuë, Genesaret yejana. ³⁵ Tì'arena, paipi Jesús daise'ere asa tì'ani si'a hue'ña iti yeja pa'icohua'ire quëahuë. Quëarena, i pa'i hue'ñana ju'icohua'ire dahuë. ³⁶ Dajë sei'ë, i ju'i cāna patoni co'yato de'oma'quë cajë. Jaje cani si'aohua'i i ju'i cāna patocohua'ipi co'ya sahuë.

15

Paire Co'aye Neñe

(Mr 7.1-23)

¹ Jerusalēnpi fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi daisicohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani sei'ë:

² “¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'i mai aipë cuañese'e sehuocaiye pañe'ni, jā yë'ta'a ao aima'në jëña tsoajë'ë, cuañese'e?”

³ Jaje cajëna, Jesupi seji'i, jaohua'ire:

“¿Cui'ne mësaruru me yo'ojë Maija'quë cuañese'e de'oye sehuocaima'pë pa'i cuañese'ere de'oye sehuoye'ni? ⁴ Maija'quë cato capi: ‘Më ja'core cui'ne më ja'quëre ëjaohua'ire ñaquë pajë'ë.’ Cui'ne capi: ‘Pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core co'aye sañope caquë cato huani jëo cuañoja'quë.’ ⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarupi cayë pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core cayë de'oji: ‘Tsoe si'aye yë'ë paye Maija'quëna isi saohuë. Jaje pa'ina, cōcayë peoyë.’ ⁶ Cui'ne jāje cacohua'ipi pëca ja'quëre pa'nita'a pëca ja'core cōcayë peoyë, cuasajë pa'iyë. Jaje yo'ojë Maija'quë cuañese'ere do'i peoye ne huesoni coa pa'i cayere sehuocaijë pa'iyë. ⁷ ¡Coa cacohua'! Nuñerepa Maija'quëre quëacaiquë Isaías capi, mësaruru ayere toyaquë ñeje:

⁸ Iye pa'i yë'ëre yë'opose'e oiyë, Iohua'í joyo cato so'ore pa'ina.

⁹ Mësaruru Maija'quëre señe do'i peoye a'ë, Pa'ise'e cuañeñepi huëojë yo'ojëna.”

¹⁰ Jā maca pa'ire soini capi:

“De'hua asajë cuasa tì'ajë'ë. ¹¹ Yë'opojā'a cacayë cato pa'ire co'a de'hua ma'ñe a'ë. Coa ai jerepa pa'ire co'a de'huaye cato yë'opopi etaye a'ë.”

¹² Jā maca i ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani cahuë:

“¿Asaë, më'ë fariseo pa'i më'ë cayere asajë oise'e?”

¹³ Jaje cajëna, iipi sehuopi, jaohua'ire:

“Yè'è ja'quë, ma'tëmo pa'iquë ta ma'ñe cato peo hue'ñarepa duta ja'ñe a'ë. ¹⁴ Coa ñajë'ë, ñohua'ise'e pa'ijajë. Jaohua'i cato ñaco ca peocohua'i a'ë. Cui'ne ñama'cohua'ini cuacohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ñama'quëpi cui'ne ñama'quëni sai saquë pani si'a jupë cojena du'iyë pa'iji.”

¹⁵ Pedropi ja maca capi, Jesure:

“Quëajë'ë, më'ë quëase'e ayere.”

¹⁶ Caquëna, Jesupi capi:

“¿Mësarujë ja yë'ta'a asa tì'ama'pë pa'iyë? ¹⁷ ¿Huesëye, mësarü, si'a ayo yë'opoja'a cacani ëtatu'una saise'epi jeteyo'je eta saiye? ¹⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'opoja'a etaye cato joyo pa'iyëpi etaji. Ja'ë, pa'ire co'ayerëpa neñe. ¹⁹ Jaje pa'ina, joyopi etaji, co'aye cuasaye, huani jëo ëaye, nomi ëaye cuasaye, co'amaña ñaño, coa cosoye, cui'ne co'a coca caye. ²⁰ Iye a'ë, pa'ire co'a de'huayerëpa. Jëña tsoajë'ë cuañese'ere sehuoma'pë a'ñe cato pa'ire co'aye ne ma'ñe a'ë.”

Yequë Yeja Acopi Jesure Sehuoye

(Mr 7.24-30)

²¹ Jesupi jaropi etani saji'i, Tiro cui'ne Sidón yejana.

²² Jarote paco'ë, cananea nomio jaopi Jesús quë'rona cuico daco'ë, ñeje:

“i'Ëjaë, David mamaquë oijë'ë, yë'ë macare! Yè'ë mamacopi huati joyore hue'eco, ai ai yo'oco co'ayerëpa.”

²³ Jaje catojë Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'ë saji'i. Saina, i yeyacohua'ipi dani ite se'i'ë:

“Quëa saojë'ë, te'ija. Co'aye mai jeteyo'jeja'a cui daoco.”

²⁴ Cajëna, Jesupi capi:

“Maija'quë yë'ëre jëjo daopi, Israel pa'ini caquë yëi ñama ne huesëse'ejë pa'ioni caquë.”

²⁵ Jaje pa'iquëta'are i ña hue'ñana do're ja'runi cao:

“i'Ëjaë, co'caijë'ë!”

²⁶ Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

“De'oma'coa, mamajë a'icóni aore jioni jo'ya yaina aoto.”

²⁷ Jaje catojë iopi ite cao:

“Jaje pa'ijë'ë, Ëjaë. Jaje pa'iquëta'are jo'ya yaijë a'icohua'i a'ë, pa'i ani to ne'ña mañaje.”

²⁸ Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

“i'Nomio ta'ñerepa neñe pa'iji, cuasayë, më'ë! Më'ë yëse'ë nese'ejë pa'ijaquë.”

Caëna, iti macapi io mamaco co'yasico paco'ë.

Jesupi Ju'icohua'ire Jujuse'e

²⁹ Jesús jaropi etani Galilea jaira tët'ëpaja'a tëtö sani cutihuëna mëni jarona ja'rupi. ³⁰ Jarote pa'ina, jai pa'i daë'ë, i pa'i hue'ñana. Daijë dahuë, do'pëcöhua'ire,

ñama'cohua'ire, asama'cohua'ire, peo tupëare, cui'ne jai pai yeque ju'icohua'ire dahuë. Dani i quëo yë'quë macana oijëna, Jesupi jujupi, ju'icohua'ire. ³¹ Pai ña quëquëyerepa yo'opi, asama'cohua'ipi cui'ne coca cama'cohua'ipi asajë cajëna, nëcañoa peo tupëapi de'ocohua'i ponëjëna, do'pëcohua'ipi cu'ijëna cui'ne ñama'cohua'ipi, ñacohua'i ponëjëna. Jaje yo'oquëna, ñajë Israel pai Maija'quëre ai de'oji cajë sihuahuë.

Jesupi Cuatro Mil Ēmëohua'ire Aopi
(Mr 8.1-10)

³² Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire soini capi:

“Teaye iye pai mañare oi ñañë. Tres mu'seña pa'iji, iño iohua'i pa'ie. Jaje pa'ijë ti peoyë, iohua'i ai mañaje. Jaje pa'ina, aima'cohua'ire huë'ena jëjo saoye pa'si'i saijë ma'ana dahuëra ju'ima'cohua'ini.”

³³ Caquëna, ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë, ite:

“Jaje pa'iquëta'are ¿me iño pa'ije peo hue'ña ao hueroni aone'ni, jai pa'ire pare?”

³⁴ Cajëna, Jesupi seji'i:

“¿Je so pan paye'ni, mësarü?”

Seina, iohua'ipi cahuë:

“Siete pan cui'ne a'ri maña tsiaya hua'ire payë.”

³⁵ Cajëna, ja maca pa'ire cuañepi, yejana ja'ru sajë'ë caquë.

³⁶ Ja'rusi maca siete pan cui'ne hua'ire ini Maija'quëre de'oji caquë seji'i. Seni tëjini i ye'yacohua'ina se isina, jaohua'ipi pa'ire se aohuë. ³⁷ Ja maca si'aohua'i ani huajëhuë. Jaje pa'itoje ja yë'ta'a siete do'rohuëa ani jujase'e nëaëna, ayahuë.

³⁸ Iti aiscohua'i cato cuatro mil pai paë'ë, nomiohua'ire cui'ne tsire cuëcuema'pëna. ³⁹ Ja jeteyo'je Jesús pa'ire sai pëpa tëjini jai yohuëna aya mëni saji'i, Magdala yejana.

16

Pai Yo'o Tì'a Ma'ñe Yo'ojë'ë Cajë Señere
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseohua'i cui'ne saduceohua'i çoni Jesure neñañu'u cajë dani ma'tëmo ayere pai yo'o tì'a ma'ñere iñojë'ë sei, ipi yo'ouna, ñani tseañu'u cajë. ² Jaje cajë sejëna, ipi sehuopi, jaohua'ire:

“Na'iquëna, ma'tëmo maja'ico pa'ina, ñani mësarü cacohua'i a'ë, ‘De'o mu'se pa'ija'coa.’ ³ Cui'ne ñataquëna, nea siri pa'ina, ñani cacohua'i a'ë, ‘yure cato co'a mu'se pa'ija'coa.’ jMësarü, coa cacohua'i a'ë! Ma'tëmore ñani ta'ñe asacohua'ita'a ¿me yo'ojë iye mu'seña yo'oye ñani ta'ñe cama'pë ja yë'ta'a huesëcohua'i pa'ie'ni? ⁴ Iye co'a pai nuñe yo'oma'cohua'ipi señë, ma'tëmo yo'oyere nejë'ë ñañu'u cajë. Jaje sejëta'are

Jonásre yo'ose'eje pa'yepi iñose'e pasipi. Jerepa yo'o iñoñe peoji."

Jaje cani jeoni saji'i.

Fariseohua'i O'sa
(Mr 8.14-21)

⁵ Jaira je të'huina je'eje i ye'yacohua'i pan sayere huanëyei'ë. ⁶ Huanëyesicohua'ini Jesupi jaohua'ire capi:

"Ina de'hua ñajë'ë, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'saque pa'iji."

⁷ Caquëna, i ye'yacohua'ipi sa'ñe johua'ija'a cahuë:

"Mai panre dama'pë patena, caji."

⁸ Jaje yahue caye Jesupi asani capi, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë pan peoyë caye'ni? ¿Ai jerepa mësarü, yë'ëre nequë api, cuasayere peoye'ni? ⁹ ¿Ja yë'ta'a asa ti'añe pañe, cui'ne ñañe pare cinco pan pa'ise'ere cinco mil paire aose'eje cui'ne ani jujarena, do'rohuëana de'huase'eje? ¹⁰ ¿Cui'ne siete pan pa'ise'epi cuatro mil paire ao maca do'rohuëa nëase'eje cuasaye pañe? ¹¹ ¿Me yo'ojë mësarü yë'ë ca maca panre caji, cuasare'ni? De'hua ñajë'ë, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'sana co'me huesëye."

¹² Jaje ca maca cuasa ti'ahuë, Jesús pan neñere cama'ë pa'ise'ere. Coa ai jerepa Fariseo cui'ne saduceohua'i ye'yayere case'ere.

Pedropi Jesús Ayere Caye
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jesús Cesarea Filipino yeja quë'rona ti'ani i ye'yacohua'ire seji'i:

"¿Iqueipi caye'ni, Pai Mamaquëre?"

¹⁴ Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

"Yecohua'ipi cayë, Juan oco doquë api. Yecohua'ipi cayë, Elíaspi. Cui'ne yecohua'ipi ja yë'ta'a yeque cayë, Jeremiaspi panita'a yequë Maija'quë jëjo daoquë api, caye."

¹⁵ Ja maca jaohua'ire capi:

"Cui'ne mësaruta'a ¿iqueipi caye'ni?"

¹⁶ Caquëna, Simón Pedropi capi:

"Më'ë cato Cristo a'ë, Diusu huajëquërepa mamaquë a'ë."

¹⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"De'oji. Simón Jonás mamaquë yecohua'ije më'ëre quëaye pahüë. Coa yë'ë Ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi iño'pi. ¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëpi më'ëre cayë Pedro jare iye quëna pë ëmëje'ena yë'ë huë'e nesi'i. Neina, ju'iñe tutuje quëcoquë ti neñe peoji. ¹⁹ Yë'ëpi më'ëre ma'tëmo pa'i te'te hui'yocore isija'quë a'ë. Më'ëpi iye yejana sëaquë pa'ito ma'tëmoje sëaye pa'iji. Cui'ne më'ëpi iye yejana joyequë pa'ito ma'tëmoje joyeye pasipi."

²⁰ J̄a maca Jesupi cuañepi, i ye'yacohua'ire. Yë'ère Cristo api, cajë paire quëama'pë caquë.

Jesús Capi, Ju'ija'quë A'ë
(Mr 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ J̄are j̄a macapi Jesupi quëa huëopi, i ye'yacohua'ire. Jerusalénna sani ai yo'oja'quë a'ë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi yo'ojëna, caquë. Cui'ne capi, j̄aje yo'ojë huani j̄eoja'cohua'i a'ë. J̄aje huani j̄eosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë a'ë.

²² J̄a maca Pedropi tirona ite sani yëhuosi'i caquë capi:

“iMaija'quëj̄e j̄aje yo'oye coeji, Èjaë! iJ̄aje yo'oye ti peojaquë më'ère!”

²³ J̄aje caquëna, Jesús co'ye ponëni ñani ite Pedrore capi:

“Saij̄ë'ë. Yë'ë quë'ro pa'ima'ë, huati ëjaë. Yë'ère j̄osa tēhuoquë, ai. Më'ë cato Maija'quë cuasayeje cuasama'quë a'ë. Coa pa'i cuasayeje cuasaquë a'ë.”

²⁴ J̄a maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Yë'ère tuiye yëcohua'i pani huñeyeye pa'i co'ye de'oye pa'iyere. J̄aje yo'oni ai yo'oye pa'ito quëcojë tuiye pa'iji, co'ye cuasama'pë. ²⁵ J̄aje pa'ina, co'ye de'oye pa'iyere cuasaquë yo'oquëpi coa ne huesoja'quë api, i pa'iyee. J̄aje pa'iquëta'are yë'ë do'ire ai yo'oquë i pa'iyee ne huesosiquëpi ti'aja'quë api, pa'iyee. ²⁶ J̄aje pa'ina, ¿iquere cocaiye pa'iquë'ni, paipi si'aye iye yejana co'amañare pajëta'a joyore ne huesoto? ¿Je ja'ye saiñe pa'iquë'ni, i joyo do'ire? ²⁷ J̄aje pa'ina, Pa'i Mamaquë daija'quë api, si'a i pëca ja'quë de'o tutu quë'ipi cui'ne i huññaohua'ina coní. J̄a maca i'pi saija'quë api, te'ohua'ise'e yo'ose'eje pa'ye. ²⁸ J̄aje pa'ina, nuñerepa cayë, j̄a yë'ta'a yure pa'icohua'i ju'ima'pë Pa'i Mamaquë i quë'ropi daina, ñaja'cohua'i a'ë.”

17

Jesús Tiñe Pa'i Ponëse'e
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Seis mu'seña tēto sai maca Jesupi sapi, Pedrore, Jacobore cui'ne Juanre Jacobo yo'jeire te'i jaohua'i j̄a're saji'i, j̄ai ëmë cutihuëna. ² J̄arona i capë iohua'ique ñajëna, tiñerepa ponëpi. I tsia cato ësë mëiñeje pa'yere miaco ponëpi. Cui'ne i ju'i capi toaje pa'iorepa ponëpi, miañerepa. ³ Cui'ne j̄a maca ñañu'u cuasama'pë pa'ise'ere ñahuë, Moisés cui'ne Elías, Jesús j̄a're cocare cajëna. ⁴ J̄a maca Pedropi capi, Jesure:

“Èjaë, iDe'oji. Yureta'a iñore pañu'u! Më'ëpi yëto neñu'u toaso a'ri huë'ña: më'ë tšëcore te'ore, Moisés tšëcore, cui'ne Elías tšëcore yecore.”

⁵ Ja yè'ta'a Pedro cocare caquëna, miacore papi sirio nëca meni peo hue'ña ca'ne huesona sirio jopopi yè'ose'e ñeje pìsiquëna, asahuë:

“Iquë yè'ë mamaquëre papi ìni ai sihuaquë pa'iyë. Asajë'ë, ì cayere.”

⁶ Iyere asani ì ye'yacohua'i yejana ìohua'i tsiapi meñe simeni uë'ë, quëquëquë huesëni. ⁷ Ja maca Jesupi ìohua'i quë'rona tsiojani patoquë capi:

“Huëijë'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë.”

⁸ Caquëna, huëijë coa Jesuse'e te'i pa'ina, ñahuë, yecohua'ita'a peojëna.

⁹ Jaropi cajejëna, Jesupi cuañepi, jaohua'ire:

“Quëama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire, iye mësaru ñase'e. Pai Mamaquë ju'isiquëpi cui'naëpi huëima'ë pa'ito jùnì huëisi maca quëajë'ë.”

¹⁰ Ja maca ì ye'yacohua'ipi Jesure sei'ë:

“¿Me yo'ojë cuañese'e ye'yacohua'i jaje pa'ito Elíaspi du'ru daija'quë api, caye'ni?”

¹¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Du'ru daija'quë api. Si'aye ne de'hua'quë api. ¹² Jaje pa'iquëta'are yè'ëpi cayë, mësarute. Elíaspi tsoe daji'i. Daisiquëta'are ìohua'ipi de'hua ñama'pë coa ìohua'i yëyejë yo'ohuë, ìte. Jaje cui'ne Pai Mamaquëjë ai yo'oja'quë api, jare jaohua'i jëñapi yo'ojëna.”

¹³ Ja maca ì ye'yacohua'ipi cuasa ñajaë'ë, Juan oco doquë pa'isiquëni caji cuasajë.

Jesupi Hue'hue Dahuë Paquëre Jujuye

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pai pa'i hue'ñana daisi maca Jesús quë'rona te'i tsio dani ì ña hue'ñana do're ja'runi capi:

¹⁵ “Èjaë, oijë'ë, yè'ë mamaquëre. Ai yo'oji, hue'hue dahuëre hue'equë. Jaje pa'ipi jaiye toana tai yequere tsiayana du'i yo'oji. ¹⁶ Iye macana dahuë, ìte. Më'ë ye'yacohua'ina, ìñosiquëta'are juju tì'ama'pë paë'ë.”

¹⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“ìina, necaiquë api cuasama' pai cui'ne co'acohua'ì! ¿Je yëhuarepa pa'ija'quë a'ni, mësaru ja're conì? ¿Je yëhuarepa quëcoja'quë a'ni? Dajë'ë, ìñona tsihua'ëre.”

¹⁸ Cani ja maca Jesupi co'a joyore pëni eto saopi, tsihua'ëre pa'isicore. Jare ìti macapi tsihua'ë huajëquë co'yapi.

¹⁹ Ja jeteyo'je ise'ere ì ye'yacohua'ì cahuë:

“¿Me yo'ojë yëquë huatire eto saoye pare'ni?”

²⁰ Sejëna, Jesupi capi:

“Mësaru ne tì'añe peoji, cuasayere payë. Nuñerepa cayë. Mësarupi mostaza ca ja'iore ne tì'añe pa'iji cuasayere

hue'ecohua'i pani cara'huë ja çutihuëre: 'Saijê'ë, iye macapi yequë hue'ñana.' Carena, ai çutihuëpi saija'coa. Ti coa ca jujaye peoji, mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i pani. ²¹ Jaje pa'iquëta'are iye co'a joñoare cato, eto saoye pa'iji Maija'quëre señepi cui'ne ao aima'pë señepi."

Tijupë Jesús Capi, I Ju'íne Ayere

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Si'a jupë Galilea quë'rore cu'i maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Pai Mamaquëre tseani paina isi huesoja'cohua'i a'ë. ²³ Jaje yo'ojë huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jeosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëija'quë api."

Jaje quëaquëna, ai oi ëaye asahuë.

Pai Tsi'si Huë'e Do'i Saiñe

²⁴ Jesús cui'ne i ye'yacohua'i Capernaum daripëna t'iasi maca Maija'quë huë'e do'ire curiquë secohua'ipi Pedroro sani ñani sei'ë:

"¿Mësaruy ye'yaquë curiquë saiquë Maija'quë huë'e do'i?"

²⁵ Cajëna, Pedropi sehuopi:

"Jaje pa'ijê'ë. Saiji."

Jaje cani huë'ena Pedropi cacaquëna, Jesupi du'ru ite capi, ñeje:

"¿Me cuasaquë'ni, më'ë Simón? ¿Neni iye yeja ëjaohua'i colamaña pa do'i cui'ne pa'i do'i seña'ni, iohua'i tsecohua'i panita'a t'iohua'ini seña?"

²⁶ Caquëna, Pedropi sehuopi, ite:

"T'iohua'ini seña."

Caquëna, Jesupi capi, ite:

"Jaje pa'ito iohua'i tsecohua'i cato saiñe peoji. ²⁷ Jaje pa'iquëta'are sañope yo'oyere coejë saiñu'u. Jaje pa'ito jairana sani mojê'ë, hua'ini. Du'ru macarepa hui'yoquëni moni i ye'opore curiquë pa'ina, ini sani saiñê'ë, si'aye, ye'ë pa'i do'i cui'ne më'ë do'i çoni te'epi."

18

Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Jare ja macapi i ye'yacohua'i Jesús quë'rona tsiojani seteña, ite: "¿Nepi jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ni, ma'tëmo?"

² Cajëna, ja maca Jesupi tsihua'ëre soini iohua'i jopona nëcoquë ³ capi:

"Nuñerepa cayë. Mësarupi ja'rë pa'ise'e jeoni cui'ne tsihua'ëje pa'iohua'i de'oma'pë pani ma'tëmo caca t'iañe peoji.

⁴ Jaje pa'ina, iti jerepa pa'i ma'tëmo pa'i te'tequëpi, ai jerepa

pa'i a'è cuasama'quëpi iquë tsihua'ëje pa'i pa'iji. ⁵ Cui'ne yë'ëni cuasajë iquëre tsihua'ëre de'oye necaicohua'i pani yë'ëni necaiyë.

Co'aye Yo'oyena Taiñe
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Yë'ëre asaquëni yequëpi co'aye yo'oyere ye'yaquë pa'ito jai quëna pëpi ñaje tēcana sēani jai tsiayana huaj huë'ñana jeo dēoto de'oji. ⁷ ¡Co'acore pa'ni, iye yeja, paire co'aye yo'oyena ne taoco! Paire co'ayena ne taõñere jēaye ti peoji. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ire co'aye yo'oyena ye'yaquë ne tañoquëpi ai jerepa teaye co'aquëpi pa'iji.

⁸ Jaje pa'ina, mē'ë jētēpi panita'a mē'ë nēcayopi co'aye yo'oyena saco pa'ito tēto tēani so'ona jēcocjē'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i huë'ñana saiyeppi peo tupēpi, panita'a do'pēquëpi, toa yejana caya jēña cui'ne caya nēcañoa hue'equëpi jęcoco cuañoto co'aji. ⁹ Panita'a mē'ë ñacoapi co'ayena saco pa'ito duta jęoni so'ona jęcocjē'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i huë'ñana cacayepi te'e ñacoa hue'equë api, toa yejana caya ñaco ca hue'equëpi jęcoco cuañoto co'aji.

Yëi Ñama Ne Huesësico Ayere Ye'yaye
(Lc 15.3-7)

¹⁰ Coema'pë pa'ijjē'ë, icohua'i a'ricohua'ire. Quëare payë. Jaohua'i cato huiñaohua'ire payë, ma'tēmōre yē'ë ja'quë ña huë'ñare. ¹¹ Paj Mamaquë cato daisiquë api, ne huesëse'ere huasosi'i caquë.

¹² ¿Me yo'oquë a'ni? Cien yëi ñamare paquëni te'i ne huesësiquë pa'ito sani co'equë api, noventa y nueve ñamare cutina jęo sani. ¹³ Jaje co'equë ne huesësiquëre tjasiquë pani noventa y nueve ne huesëma'cohua'ire sihuaye jerepa sihuaquë api. ¹⁴ Jaje cui'ne mēsaru ja'quë ma'tēmo pa'iquëje co'eji, te'e a'riquëje ne huesëye paja'quë caquë.

Cajaire Sai De'huacaiye
(Lc 17.3)

¹⁵ Mē'ë yo'jeipi co'aye mē'ëre yo'osiquë pa'ito ise'ere cajjē'ë, i tayose'e asa sētaja'quëre. Jaje caquëna, mē'ë cayere asani sehuocaisiquë pa'ito, mē'ë yo'jeire se quëcohuë, mē'ëpi. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mē'ë caye asa yēma'ë pa'ito ja maca soijjē'ë, te'ire panita'a cayaohua'ire i yo'oye ñacohua'ipi te'e cui'ne pa'ye caja'cohua'ire. ¹⁷ Jaohua'ireje asama'ë pa'ito quëajjē'ë, jai paj tsi'si siṭona. Jai paj catoje asa yēma'ë pa'ina, ja maca Maija'quëre asa ma'ñeje pa'ire jęcocjē'ë, panita'a pa'i do'i curiquë sequëje pa'ire.

18 Nuñerepa cayë, mësarute. Iye yejana mësaru sëasiquë pani ma'tëmoje sëasiquë pasipi. Cui'ne mësarupi iye yejana joyesiquë pani cui'ne joyesiquë pasipi, ma'tëmoje.

19 Cui'ne cayë, mësarute yequeje. Mësarupi cayaohua'i iye yejare pa'ijë te'e cuasajë Maija'quë co'amañare seto yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi isija'quë api. 20 Jaje pa'ina, cayao-hua'i panita'a toasocohua'i yë'ë mamire cajë tsi'sicohua'i pa'ito jarote yë'ëje pa'ija'quë a'ë."

21 Jā maca Pedro sani Jesure seji'i:

“¿Ëjaë, yë'ëni yë'ë yo'jeipi co'aye yo'oquë pa'ito je soñe sai de'huacaija'quë a'ni, ite?”

22 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Sieteja'a pa'ye sai de'huacaijë'ë caye pañë. Ai jerepa sai de'huacaijë'ë, siete pa'ye setenta.

Sai De'huaye Ësequë

23 Jaje pa'ina, ma'tëmo pa'i te'te cato pajë ëjaëpi ite necaico-hua'i ne do'ire sañeje pa'ye a'ë. 24 Ja'a ne de'hua huëoquëna, jaiye curiquë i do'i sañe paquëre dahuë. 25 Darena, i jo'yaë curiquë peoquë paji'i. Jaje peoquë pa'ina, i ëjaëpi cuañepi, isi jeojë'ë, ite cui'ne i nëjore, mamajëre cui'ne si'aye i co'amañaje ja curipi i do'i paye saija'quëre. 26 Ca maca i jo'yaëpi i ëjaë ña hue'ñana do're ja'runi seji'i: ‘Ëjaë, quëcojë'ë, yë'ë macare. Saija'quë a'ë, si'aye më'ëre.’ 27 Caquëna, ëjaëpi ite teaye caji cuasani oi ne de'huacani eto huasopi. 28 Jā maca jo'yaëpi esa etani sai ti'api, yequëre i cajeire, cui'ne necaiquëre ti'ani ñaje tęcana tęcani huani jeo huëopi, ñeje caquë: ‘Saijë'ë, më'ë yë'ëre do'i payere.’ Jā cato a'ri maña ite do'i paquëni jaje yo'opi. 29 Jā maca i cajeipi do're ja'runi seji'i: ‘Quëcojë'ë, saija'quë a'ë, si'aye më'ëre do'i paye.’ 30 Jaje catoje yequëpi coequë coa ai jerepa paire co'a hue'ñana sani copi, saisi maca etoja'quë api, caquë. 31 Jā maca ëjaë jo'yapi iyere ñani ai co'a ju'ijë sani quëahuë, iohua'i ñase'ere si'aye. 32 Jā maca i ëjaëpi jëjo saopi, ite soija'cohua'ire. Soini capi, ite: ‘Co'a merepa co'a jo'yaë. Yë'ëpi më'ëre sai de'huacaë'ë, si'aye më'ë do'i pa'ise'e më'ëpi seina. 33 Më'ëje cui'ne më'ë cajeire quëcoquë sai de'huacaiye paji'i, yë'ë më'ëre teaye caquëna, sai de'huacaise'ëje.’ 34 Jā maca i ëjaëpi pëi jaje yo'osi do'ire cojë'ë, cuañepi, si'aye saina, jeojë'ë caquë.”

35 Jesupi jaje ca tëjiquë capi:

“Jaje cui'ne yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëje mësaruteje yo'oja'quë api, mësarupi pajë ñape cajeire joyore papi co'aye yo'ose'e sai de'huacaiye paçohua'ire.”

19

Jesús Ye'yase'e Nomiore Jeocoye Ayere
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús iye coca casi jeteyo'je Galileapi saji'i. Sai Judea què'rona Jordán tsiaya què'rona ësë mèi te'tena tì'api. ² Jai paì ite pe'tehuë. Pe'terena, jaronna ju'icohua'ire jujupi. ³ Ja maca fariseohua'i Jesure tsiojani sei'ë, tayo sehuouna, tseañu'u cajë ñeje:

“¿Nějore jeocoye pa'iquë coa a'ri maña yequere yo'ona?”

⁴ Cajëna, ipi jaohua'ire sehuopi:

“¿Ñama'cohua'i a'ni, toyase'e caye si'aye du'ru pa'i huëose'e nesiquëpi 'Nepi ëmëre cui'ne nomiore'? ⁵ Cui'ne caji: 'Jaje pa'ina, pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core jeoni nëjona tsioni cayaohua'i pa'ima'pë coa te'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.' ⁶ Jaje pa'ina, cayaohua'i pa'ie paja'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa te'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ëmëpi nëjore jeocoye peoji, Maija'quë ñaquë tsiose'e.”

⁷ Ja maca ite sei'ë:

“¿Me yo'oquë Moisés nëjore jeocoye pa'iji, toya ja'huaana jeoco do'ire toyani cuañei'ni?”

⁸ Cajëna, Jesupi capi:

“Mësaru jëa joyo pa'i do'ire Moisés jeocoye de'oji, capi. Du'ru pa'i huëo maca cato jaje pa'ie papi. ⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë. Yequë ëmëohua'ire yo'oma'ona jeoconì yequë nomiore huejaquë pani toe co'a de'opi, yecore yo'o do'ire. Cui'ne jeocosì nomioni posëpi huejaquë panije cui'ne co'a de'oji, ëjère paconi yo'oquë.”

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë:

“Jaje pa'ie sëte ëmëpi nomiore huejaye co'aji.”

¹¹ Cajëna, Jesupi capi:

“Si'aohua'i iye asaye peoji. Coa Maija'quë ta'ñe asaye isisicohua'ise'e asaye pa'iji. ¹² Iye do'ire yecohua'i ëmëohua'i huejama'cohua'i pa'iyë. Tsi'nëna co'a de'osicohua'i ai de'oyë, paipi huejama'pë pa'ijajë cajë co'a de'huasicohua'i pa'iyë. Yecohua'ipi huejama'cohua'i pa'iyë, ma'tëmo ayere cajë. Iye yë'ë case'e yëquëpi jaje pasi'i cuasani jaje huejama'quë pa'ijë'ë. Paì ñape ti'ñe pa'i do'ire ëmëohua'i huejaye pa'ñë. Yecohua'ipi hueja ti'a'ñe pa'ija'cohua'ipi ai de'oyë. Paipi huejama'pë pa'ija'cohua'ire nesicohua'ipi pa'ñë. Yecohua'ipi ma'tëmo pa'iyere cajë huejaye pa'ñë. Jaje pasi'i cani jaje pa'ijë'ë, ai cuasaquëpi.”

Jesupi Tsire De'oyerepa Cacaiye
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Ja maca tsire Jesús quë'rona dahuë, ipi jëñapi patoquë secacaijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, i ye'yacohua'ipi tsire daco-hua'ire dama'pë cajë ësehuë. 14 Jaje cajëna, Jesupi capi:

“Coa ñajë'ë, tsj iohua'ise'e yë'ë quë'rona daijajë. Ësema'pë pa'ijë'ë. Ma'tëmo cato jaohua'ijë pa'iohua'i tsecoa.”

15 Ja maca tsire i jëñapi patoquë yo'o tëjini saji'i, yequë hue'ñana.

*Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

16 Posëpi jaiye co'amaña paquëpi Jesure sani seji'i:

“De'oye ye'yaquë. ¿Ique de'oye co'amañare yo'ojajë'ë a'ni, ma'tëmo ti pani huesëye ti'asi'i cani?”

17 Caquëna, Jesupi capi, ite:

“¿Me yo'oquë de'oquë caquë'ni, yë'ëre? Peoji, de'oquë. Coa te'i pa'iji, jaë cato Diosupi. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi ti pa'i hue'ña cacaye yëni sehuoye pa'iji, cuañese'ere.”

18 Caquëna, posëpi ite capi:

“¿Je a'ni, iti yë'ë sehuo ja'ñe?”

Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Huani jeoma'ë pa'ijë'ë, yequë. Nëjore yecore yo'oma'ë pa'ijë'ë. Co'amaña ñama'ë. Yecohua'ire cosoma'ë pa'ijë'ë.

19 De'oye sehuojë'ë, më'ë ja'quëre cui'ne më ja'core. Cui'ne oijë'ë, më quëno maca pa'iquëre më'ëja'a co'ye oiyejë pa'ye.”

20 Posëpi ite capi:

“Si'aye iye tsihua'ë pa'inëpi de'oye yo'osiquë a'ë. ¿Jaje pa'ito iquepi caraquë'ni, yë'ëre?”

21 Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

“Më'ëpi de'oquërepa pasi'i cani sani më'ë payere isiquë curiquë nequë cui'ne peocohua'ini coa isijë'ë. Ja macata'a më'ë ma'tëmore jaiye co'amaña paye pa'iji. Ja jeteyo'je dani tuijë'ë, yë'ëre.”

22 Jaje caquëna, iyere posë asani ai oi saji'i, jaiye co'amaña paquë sëte.

23 Ja maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ai jëaji, ma'tëmo jaiye co'amaña pacohua'ipi cacaye. 24 Cayë, tujupë mësarute. Camellore miu ñaca cojeja'a sa etojaiñe peoji. Jaje pa'ita'are ai jerepa jëaji, jaiye co'amaña pacohua'ipi ma'tëmo cacaye.”

25 Jare i ye'yacohua'ipi asani ai cuasajë iohua'ija'a sa'ñe sei'ë: “¿Jaje pa'ito nepi huasosicohua'i pa'iyë pa'iquë'ni, cajë?”

26 Jesupi ñani capi, jaohua'ire:

“Paire cato caca ti'añe peoji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëre cato neñe pa'iji, si'aye.”

27 Ja maca Pedropi capi, ite:

“Ējaë, yëquë si'aye yëquë co'amaña pase'e jeoni mël'ère tu'ë. ¿Jaje yo'osicohua'i iquere yëquë paja'cohua'i a'ni?”

²⁸ Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ja mu'se si'aye huajëye de'osi maca Pai Mamaquëpi i ñu'i saihuëna Ējaërepa ja'rusi maca, mësaru yë'ère tuisicohua'ije ja'ruja'cohua'i a'ë, doce ñu'i saihuëana, doce tsëcapëa Israel pai yo'ose'e ña de'huaja'cohua'ipi. ²⁹ Hu'ë panita'a a'yëre, a'yore, panita'a ja'quëre, panita'a ja'core, panita'a nëjore, panita'a mamajëre, panita'a yejare yë'ë do'ire jeosicohua'i cato cien pa'ye jerepa paja'cohua'i a'ë, cui'ne ti pani huesëyere paja'cohua'i a'ë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are jai pai yure du'ru pa'icohua'ipi tëjiohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yure jeteyo'jerepa pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

20

Co'amaña Necohua'i Yo'oyeje Pa'ye Quëase'e

¹ Ma'tëmo pa'i te'te cato jai tsio paquëpi nea hue'ñarepa co'amaña necaicohua'ire co'esil'i, cuiya'i tëaja'cohua'ire caquë saise'eje pa'ye a'ë. ² Co'amaña necaicohua'ire t'iani te'e mu'se yo'o do'ire te'e ëja ja'hua saisi'i, capi. Jaje quëani ne de'huani jëjo saopi, i tsio necaija'cohua'ire. ³ Nea hue'ña nueve pa'i maca etani saji'i. Sai ñaquëna, nema'cohua'ipi jai pai quë'rore coa pa'ë. ⁴ Pa'ijëna, capi, jaohua'ire: ‘Mësaruje sani yë'ë tse tëacaijë'ë, saisi'i, iti saiñe pa'iyeye' caëna. Ja maca saë'ë, tëaja'cohua'ipi. ⁵ Mu'se jopo pa'i maca tsio aquë etani saji'i. Saisiquëpi tres pa'i maca sani copi, jare cui'ne paire co'equë. ⁶ Saisiquëpi cui'ne neato cinco pa'i maca, sani copi. Sani t'api, pai coa pa'i hue'ñare yo'oma'pë coa nëcacohua'ire. Ñani capi: ‘¿Iquere yo'ojë si'a mu'se coa pa'iyeni?’ ⁷ Caquëna, iohua'ipi cahuë, ite: ‘Yëquëre yecohua'ije co'amaña nejë'ë cajë cuañese'e peocohua'i a'ë.’ Cajëna, iohua'ire capi: ‘Jaje pa'ito sani mësaruje yë'ë co'amañare necaijë'ë.’ ⁸ Ñami de'osi maca iti tsio aquëpi co'amaña necaicohua'ire ñacaiquëre soini capi: ‘Co'amaña nesi do'ire saijë'ë. Jeteyo'je cacasicohua'ini saijë'ë du'ru saini jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire saijë'ë.’ ⁹ Caëna, co'amaña nesicohua'ire soiquëna, neato cinco pa'i maca cacasicohua'ipi daë'ë. Datena, te'e mu'se yo'osi do'i ja'ye saipi. ¹⁰ Ja jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire soiquëna, cuasahuë, jerepa curiquë neja'cohua'i a'ë, cajë. Jaje cuasasicohua'ita'are pai ñapere te'e mu'se yo'ose'e ja'ye saipi. ¹¹ Jaje sai cuañoni sañope ca huëohuë, iti co'amaña paquëni, ¹² ñeje cajë: ‘Icohua'i jeteyo'je cacasicohua'i cato coa te'e hora nehuë. Jaje nesicohua'ita'are yëquë si'a mu'se co'amaña nejë, ësë uquëna, quëcojë nesicohua'ire saiñe ja'ye saihuë, më'ë.’

13 Jaje cajëna, iti tsio aquëpi sehuopi, jaohua'i aquëre ñeje: 'Cajei, co'aye yo'oma'ë pa'iyë, më'ëre. ¿Më'ëje paipi te'e mu'se ne do'ire, saijë'ë caquë yë'ë ja're coní, ne de'huasiquëta'a? 14 Jaje pa'ito iye më'ë ne do'i iní saijë'ë. Yë'ëpi yëë më'ëre isiye ja'ye iquëreje isiyë, jeteyo'je cacasiquëreje. 15 ¿Më'ëpi cuasani yë'ë curiquëre, yë'ë yëyeje pa'ye yo'oye peoji, cuasaquë? ¿Panita'a coa jaiye pasi'i cuasaquëna, pëti ëaye më'ëre nëiquë yë'ëpi paire oiquëpi yo'loquëna?" 16 Jaje pa'ina, jeteyo'je pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne du'ru acohua'ipi jeteyo'je pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, jai pai soisicohua'i pa'iyë. Pa'ijëta'are, sahuani jo'ya nesicohua'ipi a'ri ja'i pai pa'iyë."

Jesús I Ju'i Ja'ñere Quëaye
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesús Jerusalén ma'are pa'i i doce ye'yacohua'ire iohua'ise'ere tiro sani capi:

18 "Mësarupi ñañë, mai Jerusalénna mëi huëoye, Pai Mamaquëre Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ina isija'tona, isisi maca jaohua'ipi huani jeoja'quë api cajë, 19 ti paina isija'cohua'i a'ë. Isirena, jaohua'ipi ite cue'cuejë të'cajë yo'oni, soquë sarahuana quejajë cajë. Jaje yo'osicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë api."

Jacobo Cui'ne Juan Pëca Ja'co Sëse'e
(Mr 10.35-45)

20 Jesús quë'rona Jacobo cui'ne Juan pëca ja'copi Zebedeo mamajë ja're coní do're ja'ruo, Jesús ña huë'ñana necai ja'ñere sesi'i caco. 21 Ja maca ipi seji'i, iote:

"¿Iquere yëco'ni, më'ë?"

Caquëna, sehuo, ñeje: "Yë'ë caya mamajëre më'ë pa'i tëtëna ëjaohua'ire neni më'ë ëja tëtëna yequëre cui'ne ari tëtëna ñocaijë'ë."

22 Cacona, Jesupi sehuopi:

"Cuasaye peoye huesërepa señë, mësarü. ¿Mësaru de'hue tëtëto sani tï'añë, yë'ë sëje cono tëtëto sai ja'ñeje pa'ye, cui'ne do cuaño tï'añë yë'ë do cuaño ja'ñeje pa'ye?"

Jaohua'ipi cahuë:

"Tï'añë."

23 Cajëna, ipi capi, jaohua'ire:

"Nuñerepa cayë, jaje pa'ijë'ë. Mësaru tëtëto saija'cohua'i a'ë, iye sëje conoja'a. Cui'ne yë'ë do cuañose'eje do cuañoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are ëja tëtë cui'ne ari tëtëna ja'ruye cato yë'ëpi isiye peoji. Yë'ë ja'quëpi i ne de'huacaisicohua'ina isija'quë api."

²⁴ Jaje caquëna, diez i ye'yacohua'ipi iyere asani sañope pëti huëohuë, caya hua'ire. ²⁵ Jaje sañope yo'oye pa'ina, Jesupi soini capi, jaohua'ire:

“Mësarü, tsoe ta'ñe asayë. Iye yeja paï ëjaohua'i cato si'a co'amaña meñe payë, cui'ne iohua'i huë'ehuë maca acohua'ipi mëñe ëjaohua'ire payë, iohua'ire. ²⁶ Jaje pa'ye peosipi, mësarute cato. Ai jerepa pa'i pasi'i caquëpi yecohua'ire necaiquë pa'iyë pa'iji. ²⁷ Cui'ne mësarü aquëpi du'ru aquë pasi'i caquë pani yecohua'ini necaiquëpi jo'yaë pa'iyë pa'iji. ²⁸ Paï Mamaquëje pa'iohua'i pa'iyë pa'iji. Jaë je'quë daima'ë paji'i, yecohua'ipi necaijajë caquë. Coa ai jerepa necasi'i caquë daji'i, i pa'iyë do'ipi jai paï de'oye pa'i ja'ñe necasi'i caquë.”

Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jericó daripëpi etani saijëna, jai paï Jesure tuë'ë. ³⁰ Saijëna, jarote cayaohua'i ñama'cohua'ipi paë'ë, ma'a yë'quë macare. Pa'icohua'ipi Jesupi tëtosaïji asani cuihuë:

“Ëjaë, David Mamaquë, yëquë mañare teaye ñani cöcaijë'ë.”

³¹ Cajëna, païpi cuima'pë pa'ijë, cahuë. Jaje catoje ai jerepa cuihuë:

“Ëjaë, David Mamaquë yëquë mañare teaye ñani cöcaijë'ë.”

³² Ja maca Jesús nëcajani ñama'cohua'ire soini seji'i, jaohua'ire:

“¿Iquere necaijaquë cajë yëye'ni, yë'ëre?”

³³ Caquëna, jaohua'ipi sehuohuë:

“Ëjaë, yëquë ñañere yëyë.”

³⁴ Cajëna, Jesupi teaye pa'iohua'ire ñani oi patopi, ñaco cana. Jaje patoquëna, iti macapi tsoe ñacohua'i paë'ë. Pa'ijë Jesure tuë'ë.

21

Jesupi Jerusalén Cacase'e
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén ja'ye macare pa'ijë ti'ahuë, Betfagé daripëna, Olivos ai cutihuë quëno maca pa'icona. Jaropi Jesús cayahua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saopi. ² Jëjo saoquë capi, jaohua'ire:

“Saijë'ë, je'ñerepa pa'i daripëna. Jarona ti'aja'cohua'i a'ë, burra sëa nëosicopi. Burrito ja're conì nëiona, ñani joyeni dacaijë'ë. ³ Jaje saijëna, yecohua'ipi ¿me neja'quëni, saye? Cato cajë'ë: ‘Ëjaëpi cusi'i’ caëna, yo'oyë. Esa co'yoja'quë api, cuni tējini.”

4 Iye cato yo'ose'e paji'i tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë toyaquë caquë pa'ise'epi tì'aquëna ñeje toyase'epi:

5 Sión daripëre cajë'ë:

“Ñajë'ë. Më'ë ëjaëre papi më'ëna daiji,
Jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi burroni ñu'i
Co'amaña hue'eco burra mamaquëni ñu'i.”

6 Ja maca ì ye'yacohua'ipi sani Jesús cuañese'ejë yo'ohuë.
7 Burrare cui'ne ìo mamaquëre dani cañapi ìohua'i jetena jajehuë. Jajerena, ja maca Jesupi mëni ja'rupi. 8 Ja maca jai pai pa'iye sête cañapi ma'ana jajehuë. Yecohua'ipi soquë capëare tëtëjë ma'ana oëhuë, sihuajë. 9 Ja maca du'ru sai pai cui'ne jeteyo'je dai paipi cui huëohuë:

“¡De'oquëre pani, pai ëjaë David mamaquë! ¡Ëjaërepa mami hue'equëpi daiji, de'oquëpi! ¡De'oquëre papi, Maija'quë!”

10 Jesús Jerusalén cacasi maca si'a pai ìti daripë pa'icohua'i ai cuasajë yecohua'ire se'ë:

“¿Ìquei'ni, iquë?”

11 Cajëna, paipi cahuë:

“Iquë cato Maija'quëre quëacaiquë api Jesupi, Nazaret Galilea aquë api.”

Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Ja jeteyo'je Jesús cacapi, Maija'quëre huë'ena. Cacani si'aohua'ire huerojë cui'ne isijë yo'ocohua'ire hue'sena eto saopi, jaro pa'isicohua'ire mesaña pö'ne taño saopi, curiquë paire cambiase'e cui'ne su'tere isicohua'i ñu'i saijë pö'ne taño saopi. 13 Jaje yo'oquë capi, jaohua'ire:

“Toyase'e caji, ñeje: ‘Yë'ë huë'e cato Maija'quëre se huë'e hue'yosicoa.’ Jaje pa'iquëta'are mësarü cato co'amaña ñaohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

14 Maija'quëre se huë'ena ñama'cohua'i cui'ne do'pëcohua'i daë'ë. Jesús quë'rona daijëna, ìpi jujupi. 15 Jaje yo'oquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi iye pai yo'o tì'a ma'ñere yo'oquëna, ñahuë. Cui'ne tsipi Maija'quë huë'epi ai ñeje cuijë cajëna, asahuë. ¡De'oquëre papi David mamaquë pai Ëjaë! Jaje cajëna, asani pëijë, 16 Jesure cahuë:

“¿Asaquë, më'ë jaohua'i më'ëre cuijë caye?”

Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Jëjë'ë, asayë. ¿Mësarü ñama'cohua'i a'ni, toyase'e ñeje caye? Më'ëpi a'ricohua'i mañare cui'ne oje tsu'sucohua'ire nehuë, Maija'quëre de'oyerepa jëjëja'cohua'ëre.”

17 Jaje cani saji'i, yequë a'ri daripë Betaniana. Jarona ñami pëapi.

*Quëima' Soquë Yëre Jesús Pëi Case'e**(Mr 11.12-14, 20-26)*

18 Nea hue'ña Jesús pa'i daripëpi co'iquëna, ai ëaye nëji'i.
 19 Nëina, ma'a yë'quë maca nëca yëre ja'ye maca tsojani
 ñaquëna, ti peoyë paji'i. Quëima' ñë, coa ja'ose'e paji'i. Ja maca
 Jesupi capi, soquë yëre:

“iYureta'a ti quëima'o pa'ijë'ë cuañeñë, më'ëre!”

Jaje i ca macapi cuëne huesësico paco'ë. 20 Iyere ñani i
 ye'yacohua'ipi ai cuasajë Jesure sei'ë:

“¿Me yo'oquë soquë yë esarepa cuëne huesëco'ni?”

21 Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë. mësarute. Mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i
 pani jëa coeye peoni yë'ë soquë yë caëna, yo'ose'eje yo'oye
 pa'iji. Iye cutihuëre cacohua'i pani cayë: ‘Iye macapi sani jai
 tsiayana sa du'ijë'ë.’ Jaje ca maca tsoe yo'ose'e pa'iyë pa'iji.

22 Cuasare pajë secohua'i pani si'aye mësaruse'e ti'aja'cohua'i
 a'ë.”

*Jesús Cuañeñerepa Pa'iyë**(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)*

23 Ja maca Jesús Maija'quë huë'ena pa'i ye'yapi. Jarote
 ja yë'ta'a ye'yaquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i
 cui'ne judío pa'i aiohua'i tsio dani i'te sei'ë:

“¿Ique cuañeñepi iye co'amaña yo'oquë'ni? ¿Nepi më'ëre iye
 cuañe tutu paquëre nere'ni?”

24 Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Yë'ëje cui'ne mësaruteje ses'i. Iye sese'ere sehuorena,
 yë'ëje quëasi'i iye co'amaña yo'o tutu aye. 25 ‘¿Ne cuañesiquëpi
 paquë'ni, Juan oco doquë, Maija'quë panita'a paipi
 cuañesiquë paquë?’ ”

Caëna, ja maca sa'ñe ca huëohuë, iohua'ija'a ñeje:

“Maija'quë jëjo daosiquë paji'i, cato ipi sehuoja'quë api,
 maire: ‘Jaje pa'iquëta'are me yo'ojë mësarü asama'pë
 pate'ni?’ 26 Cui'ne ‘maipi pa'i cuañesiquë paji'i’ canije ca'rayë,
 paire. Juanre cato Maija'quë cocare quëaquë paji'i cuasayë,
 pajje.”

27 Jaje pa'ina, cahuë, Jesure:

“Huesëyë, yëquë.”

Cajëna, ije capi:

“Yë'ëje quëaye pañë, iye co'amaña yo'o tutu cuañequëre.”

Caya Mamajë Yo'oye Ayere Quëaye

28 Jesupi capi, jaohua'ire:

“¿Me cuasaye'ni, mësarü iyere asani? Paipi caya mamajëre
 paquëpi capi, jaohua'i aquëni: ‘Tsihua'ë, yure sani yë'ë
 co'amañare necaijë'ë, cuiya'i tëayere.’ 29 Mamaquëpi sehuopi:
 ‘Pañë.’ Jaje casiquëta'a tiñe cuasa ñajani sani co'amaña nepi.

³⁰ Ja jeteyo'je sani yequëre capi, cui'ne caquëna, ipi sehuopi: 'Jaë, ja'quë sasi'i.' Casiquëta'a saiye papi. ³¹ '¿Jaje pa'ito jequëpi pëca ja'quë yëse'e necaquë'ni, jaohua'i aquë?' "

Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

"Du'ru aquë."

Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Nuñerepa cayë, mësarute. Pa'i do'i curi secohua'i, cui'ne ëmëohua'ire yo'orojaicohua'ipi, ma'tëmo du'ru cacaja'cohua'i a'ë, mësaru ja cacama'pëna. ³² Juan oco doquëpi mësarute quëapi. Iti pa'iyere quëaquëta'are mësarupi asama'pë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are pa'i do'i curiquë secohua'ipi cui'ne si'a ëmëohua'ire yo'ocohua'ipi asajë pönëhuë. Jaje si'aye ñajëta'a mësaru pönëma'pë paë'ë.

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Asajë'ë, yure iye quëayere. Jai tsio paquëpi tapi, pisi cuiya'ire. Tani tsioja'a tëhuo tël'ijaji'i cui'ne cuiya'i suja'coreje nepi, cui'ne jai ëmë huë'ëje nepi, iopi tuijë si'a tsio ñaja'core yahue imacohua'ire. Ja jeteyo'je co'amaña necohua'ire co'eni necaijë'ë cani so'ona saji'i. ³⁴ Saisiquëpi tëa mu'seña tì'asi maca jëjo daopi, i jo'yare. Sani ite co'amaña necaicohua'ina sejëna, jaohua'ipi ite cajë nëocaise'ere isijajë caquë. ³⁵ Jaje caquë jëjo saosiquëta'are co'amaña necohua'ipi i jo'ya mañare tseani tël'cahuë, te'ire. Yequëni coa huani jëohuë. Cui'ne yequëni quëna pëapi jëa huëohuë. ³⁶ Jaje yo'orujë iti tse aquëpi itijupë du'ru jëjo daose'e seña maca jai paire jëjo daopi, i jo'yare. Jaje jëjo daorujë co'amaña necohua'ipi cui'ne jaohua'irejë yo'ohuë.

³⁷ Ai tējyerëpa jëjo daopi, i mamaquëre pani, 'oijë dahuëre ñaja'cohua'i a'ë, cuasaquë.' ³⁸ Jaje jëjo daosi maca i mamaquëni ñani, co'amaña necohua'ipi iohua'ija'a sa'ñe cahuë: 'Iquë api, iti co'amaña tse aquë de'oja'quë. Jaje pa'ito huani jëoñu'u, maipi iye yeja tse acohua'i pa'ija'cohua'i.' ³⁹ Jaje cani tseani tsiopi hue'sena etoni sani huani jëohuë."

⁴⁰ Ca tējini Jesús seji'i:

"Iti tsio aquëpi daisiquë pani, ¿me neja'quë a'ni, co'amaña necohua'ire?"

⁴¹ Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite:

"Huani jëoja'quë api, ti oiye peoye co'acohua'ire. Yo'oni yecohua'ini co'eni tsio co'amaña neja'cohua'ire jëosipi. Jëona, quëi maca tì'aëna, tëani ite isija'cohua'i a'ë, ite cajë necaise'ere."

⁴² Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"¿Ti ñama'cohua'i a'ni, toyase'e, mësaru? Caji ñeje: Necohua'ipi yo'o jujani jëosi quëna pëpi,

Yure cato du'ru huëcorepa pōñëo.

Iye cato ëjaëpi jaje neina, merepa jaje neini cajë ai cuasajë ñañe pa'iji.

⁴³ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Diusu pa'i tē'te pasicohua'ire mësarute sioja'quë api. Tsioni yecohua'ina isija'quë api, i pa'i tē'tena iti ca tēani isicohua'ina. ⁴⁴ Quëna pë cato, yecohua'ipi io ëmëje'ena tomecohua'ipi jë'yecoa. Cui'ne quëna pëpi yecohua'i ëmëje'ena tomeco pani peo sëpëare neñe pa'iji.”

⁴⁵ Jaje caquëna, Maija'quë huë'e ñacai ëjahua'i cui'ne fariseohua'ipi maini caji cuasajë Jesús caye asahuë. ⁴⁶ Ja maca tseañe yëjëta'a paini ca'rajë pahuë, jai pai Jesure Maija'quëre quëacaiquë api cuasacohua'i pa'ijëna, ñani.

22

Huejaye Fiesta

¹ Jesús tijupë ca huëo copi, pai ñañe ayeja'a iñoquë ñeje:

² “Ma'tëmo cato pai ëjaëpi mamaquëre huejaquëna, sihuaquë paire tsi'soni yo'ose'ejë pa'ye a'ë. ³ Jaje yo'oquë jëjo saopi, i jo'yare, huëosicohua'ire quë'rëjajë'ë, caquë. Jaje pa'iquëta'are huëosicohua'ipi daiye coehuë. ⁴ Tijupë i jo'yare jëjo saquë capi: ‘Quëajë'ë, soisicohua'ire. Tsoe si'aye ai ja'ñe de'hua saohuë. Huequëreje hui'yape quë'iohua'ini huani ne de'huahuë, huejaye ñaja'cohua'i daijajë caquë.’

⁵ Caquëna, asani i case'e quëajëna, huëosicohua'i asacaima'pë paë'ë. Yequëpi tsiona saji'i. Yequë co'amaña isi sapi. ⁶ Cui'ne yecohua'ipi ja ëjaë jo'yare tseani co'aye yo'ojë huani jëahuë.

⁷ Ja maca pai ëjaë pëi i soldado paire jëjo saopi, huaisicohua'ire. Huani jëani iti daripëje ëo jëoja'cohua'ire. ⁸ Ja jeteyo'je capi, i jo'yare. ‘Hueja aō ne de'huase'epi paji'i. Jaje pa'iquëta'are soisicohua'i daiye pahuë. Ja soisicohua'i cato do'i peocohua'i paë'ë. ⁹ Jaje pa'i do'ire jai ma'añana sani huëojë'ë. Coa si'aohua'ire ma'a pa'icohua'ire dajë'ë, hueja aō aija'cohua'ire.’ ¹⁰ Caëna, pai ëjaë jo'yapi etani sani ma'aja'a cu'ijë co'acohua'ire cui'ne de'ocohua'ire si'sohuë, huë'e timë huesëyerepa.

¹¹ Ja maca ëjaë cacani soisicohua'ire ñapi. Ñaquëna, tel'i hueja caña suñama'quëpi ñuji'i. ¹² Ñani capi, ite: ‘¿Cajei, me më'ë iño caca'ni, hueja caña suñama'quë?’ Jaje caquëna, ipi ti sehuoma'ë paji'i. ¹³ Cama'ëna, ja maca pai ëjaëpi mesa ñu'icohua'ire necaijë pa'icohua'ire capi: ‘Jaëte tseani nëcañoa cui'ne jëña sëani jëcojë'ë, nea hue'ña hue'sena. Jaropi oi cui'ne cuji qui'cojaquë.’ ¹⁴ Jaje pa'ina, jai pai pa'iyë, soisicohua'i. Jaje pa'iquëta'are a'ri maña pa'iyë, sahuani jo'ya nesicohua'i.”

*Pa'i Do'i Saiñe Ayere Case'e**(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)*

¹⁵ Ja maca fariseohua'ipi sani sa'ñe coca cajë te'e cuasahuë. Jaje cajëna, tayo sehuouna co'aye capi cajë ne ja'ñere. ¹⁶ Jaje cani jëjo saohuë, iohua'i acohua'ire Herodes tsëcapë acohua'ina conï te'e Jesure caja'cohua'ire ñeje:

“Ye'yaquë, asayë, yëquë më'ë nuñerepa caquë pa'iye, cui'ne nuñerepa Maija'quë ma'are ye'yaquëpi pa'i cayere asacaima'quëpi cui'ne pa'i pa'iye ëmëjese'e ñaquë cama'quë pa'iye. ¹⁷ ¿Jaje pa'ipi me më'ë caquë'ni? ‘¿De'oquë pa'i do'ire si'a pa'i ëjaë Césarna curi saiñe panita'a pañe?’ ”

¹⁸ Jaje cajëna, Jesús tsoe asapi, iohua'i co'aye cuasajë señe. Jaje pa'ina, capi, jaohua'ire:

“Coa cacohua'i, ¿Me yo'ojë yë'ere cosojë neñu'u cajë caye'ni? ¹⁹ Iñojë'ë, pa'i do'i sai të'quire.”

Caquëna, te'e të'qui romano curi të'quire dahuë. ²⁰ Darena, Jesús ñani jaohua'ire seji'i:

“¿Ne tsiare hue'eco'ni, iye të'qui ico cui'ne ne mamire hue'eco'ni?”

²¹ Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Si'aohua'i ëjaërepa mamipi pa'iji.”

Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Isijë'ë, pa'i ëjaë tseco pa'ito jare iti tse aquëna. Cui'ne Maija'quë tse pa'ito jare Maija'quëna isijë'ë.”

²² Caquëna, iyere asani ai cuasahuë. Jaje yo'oni ite jëoni saë'ë.

*Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Señe**(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Jare ja mu'se saduceohua'i Jesure sani ñañu'u cajë saë'ë. Saduceo hua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji, cacohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iyere cahuë, ite:

²⁴ “Ye'yaquë, Moisés capi, huejasiquëpi mamajëre peoquë ju'isiquë pa'ito yo'jeipi huejaye pa'iji, hua'jeore, maja'yë ju'isi do'ire mamajëre pacaija'quëpi. ²⁵ Yëquë acohua'ipi siete yo'je tsj te'e tsëcapëre paë'ë. Pa'icohua'ipi du'ru maja'yëpi huejani juji'i, mamajëre peoquë. Ju'i yo'jeina jëocaji'i, nëjore. ²⁶ Jaëje mamajëre peoquë juji'i. Juquëna, toasoñe aquë huejapi. Huejani jare jaje peoquë juji'i. Jajese'e si'a tsëcapë siete juju sahuë. ²⁷ Ai jeteyo'jerepa nomio juco'ë, si'aohua'i jutena. ²⁸ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ¿ne nëjo pa'ija'coa'ni, jaje si'aohua'i te'oni huejasico?”

²⁹ Jesupi sehuopi, jaohua'ire: “Mësarupi tayo cuasayë, toyapë ñama'cohua'i sëte cui'ne Maija'quë tutu ñama'cohua'i sëte. ³⁰ Ju'isicohua'ipi huëisicohua'i huejama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne mamajë nomiohua'ire huejoma'pë pa'ija'cohua'i

a'ë. Ma'tëmo acohua'i huiñaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ³¹ Jaje pa'ito mësaru ju'isicohua'i huëiye aye Maija'quë case'ere toyase'e ñama'cohua'i a'ë. Toyase'e ñeje caji: ³² 'Yë'ë cato Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo Diusu a'ë.' Diusu cato ju'isicohua'i Diusu peoji. Jaë cato huajëcohua'i Diusu api." ³³ Jaje caquëna, iyere pa'i asani ai cuasahuë, me ja jerepa ye'yaquë'ni, cuasajë.

Ai Jerepa Pa'ye Cuañese'e

(Mr 12.28-34)

³⁴ Jesupi saduceo paire ti sehuoye peoyerepa ca huesopi, asani fariseo paipi tsi'sihuë, coca cañu'u cajë. Ja maca dani ³⁵ Fariseo pa'i aquëpi cuañese'e ye'yaquëpi neñas'i caquë ite seji'i:

³⁶ "Ye'yaquë, ¿Jeco a'ni, cuañese'e si'aye seña maca pa'io paire ye'ya ja'ñe?"

³⁷ Seina, Jesupi capi:

"Oijë'ë, më Ëjaë Diusure, si'a më joyopi, si'a më pa'iyepi cui'ne si'a më'ë cuasayepi. ³⁸ Iye a'ë, si'aye seña maca jerepa pa'ye cui'ne du'ru macarepa cuañese'e. ³⁹ Yecoje jare cui'ne pa'io. Jaopi caji, ñeje: 'Oijë'ë, më quëno maca aquëre më'ëja'a co'ye cuasaquë oiyeje pa'ye.' ⁴⁰ Iye cayayena si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'e meñe quëco paji."

¿Ne Mamaquë A'ni, Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Ja yë'ta'a fariseohua'i tsi'sisicohua'i pa'ijëna, ⁴² Jesús seji'i, jaohua'ire:

"¿Me cuasaye'ni, mësaru Cristore? ¿Ne mamaquë a'ni?" Caquëna, iohua'ipi sehuohuë: "David mamaquë api, jaë cato."

⁴³ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire: "¿Jaje pa'iquëta'are David Maija'quë joyopi quëaquëna, Ëjaë hue'you'ni, ite? Jaje pa'ina, Davidpi capi:

⁴⁴ Ëjaëpi capi, yë'ë Ëjaëre:

'Ja'rujë'ë, yë'ë ëja te'tena,

Më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna të'ya me macaja'a.'

⁴⁵ ¿Me jaje pa'ito Cristo David mamaquë pa'iquë'ni, Davidpi Ëjaë ite hue'yoto?"

⁴⁶ Ja maca te'ije ti te'e yë'opoje caye papi. Cui'ne jare ja mu'sepi cuañese'e ye'yacohua'ije jaiye seña jeohuë, ca'rajë.

23

Fariseohua'ire Cui'ne Cuañese'e Ye'yacohua'ire Sañope Case'ere

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ja maca Jesupi capi, paire cui'ne i ye'yacohua'ire:

² “Cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai cato Moisésje pa'iohua'i a'ë. ³ Jaje pa'ina, mësaru si'aye jaohua'i caye sehuocaiye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yo'oyere ye'yema'pë pa'ijë'ë. Jaohua'i cato ñeje yo'oye pa'iji casicohua'ipi iohua'i case'ere yo'oma'pë ai yequere yo'ocohua'i a'ë. ⁴ Jaohua'i cato hue'ocaiyë, dëquëyere pare. Quëco ëa ma'ñere pare jare paipi hue'ejajë cajë yo'oyë. Jaje yo'ojëta'a iohua'i cato moño maca pu'peyeque coecohua'i a'ë. ⁵ Si'aye iohua'i yo'oye cato paipi ñajajë cajë yo'oye a'ë. Jaje pa'ina, tsia tñare pana cui'ne tata tuna caña ca'tina Maija'quë coca ayepi toyase'ere sëoni ju'ijë cu'iyë. Cui'ne ju'i ca niamoaja'a de'oyerepa tsoa caña nëojë huatose'ere ju'iyë, yequë pai ju'iye seña maca de'oyere. ⁶ De'o hue'ñana ayo añere yëcohua'i a'ë. Cui'ne sihua cuañocohua'i ñu'i saihuëna ja'ruye yëcohua'i a'ë, pai tsi'si hue'ñana. ⁷ Cui'ne paipi de'oyerepa ëjaohua'i a'ë cajë ca'rajë pëpayere yëcohua'i a'ë.

⁸ Jaje jaohua'i yo'ocohua'ita'are mësaru cato paipi ye'yacohua'i a'ë hue'yojajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, si'aohua'i mësaru cato te'e yo'je tsj a'ë. Cui'ne te'ere ye'yaquëre pacohua'i a'ë, Cristore. ⁹ Ja'quë hue'yoma'pë pa'ijë'ë, te'ireje iye yeja acohua'ire. Coa te'ire ma'tëmo pa'iquëse'ere ja'quëre payë, mësaru. ¹⁰ Paipi mësarute ëjaohua'i a'ë, cajajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, te'i mësaru ëjaë Cristo pa'ito me jaje yo'oye. ¹¹ Jaje pa'ina, mësaru aquëpi yecohua'ire necaiquëpi ai jerepa pa'i pa'iji. ¹² Ija'a co'ye jerepa pa'i a'ë, cuasaquë cato meñe casa cuañoñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are jerepa pa'i a'ë cuasama'quëni jerepa pa'ire neñe pa'iji.

¹³ ¡Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai! Coa cacohua'i. Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai, coa cacohua'i. ¿Me yo'ojë ma'tëmo caca sa'ro tëhuoye'ni? yecohua'i pa'ijajë cajë. Jaje yo'ojë mësarujë cacama'pë yecohua'i cacañu'u cajë yo'ocohua'ireje ëseyë.

¹⁴ ¡Teayerepa, mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai. Coa cacohua'i! ¿Me neñu'u, cajë hua'jeohua'i huë'ña siojë yo'oye'ni, mësaru? Jaje yo'ocohua'ipi paipi de'ocohua'i a'ë cuasajajë cajë tsoaye señë. Jaje yo'osi do'ire mësarute jerepa co'ayerepa saiñe pa'iji.

¹⁵ ¡Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai! ¡Coa cacohua'i! Mësaru cato cu'icohua'i a'ë, yeja cui'ne jai tsiaya paini mësaru sehuoyena ye'yañu'u cajë. Jaje yo'orojaijë

neni it̄i seh̄uoquēni mēsaru sēña maca cayaye jerepa co'aquēre neñē, toana uja'quēre.

16 Teayerepa mēsaru ñaco c̄a peocohua'ijē pa'iohua'ipi yecohua'ire sacohua'i pa'iyē. Jaje pa'iohua'ipi cayē, 'Maija'quē huē'e do'ipi ca nēose'e cato neñe peoji. Maija'quē huē'e pa'oropi ca nēose'epi neñe pa'iji.' 17 Huesēohua'ipi cui'ne ñaco c̄a peocohua'ijē pa'iohua'ipi. ¿Mēsaru ñato je a'ni, it̄i jerepa pa'ye, oro pañita'a Maija'quē huē'epi orore Maija'quē tse necaiye a'ni, it̄irepa? 18 Yequeje mēsaru cayē, 'Maija'quēre isi saihuē do'ipi nesi'i ca nēoñe peoji.' 19 ¡Huesēohua'i cui'ne ñaco c̄a peocohua'ijē pa'iohua'i! ¿¡Que a'ni, jerepa pa'ye, emēje'e tuiye pañita'a it̄i saihuē, Maija'quē tse necai saihuē? 20 Jaje pa'ina, it̄i saihuē do'ipi ca nēoquē pani coa j̄ose'ere cama'ē pa'iji. Si'aye io emēje'e tuiye con̄i caji. 21 Cui'ne Maija'quē huē'e do'ipi ca nēoquē pani jaro pa'iquēni Diusuni caye pa'iji. 22 Cui'ne ma'tēmo do'ipi ca nēoquē pani Maija'quē ñu'i saihuēna caye pa'iji. Cui'ne ion̄i caquē Maija'quē iote ñu'iquēni caye pa'iji.

23 ¡Teayerepa mēsaru cuañese'e ye'ya pāi cui'ne fariseo pāi! ¡Coa cacohua'i! Maija'quēre mēsaru isiyē, menta, anis cui'ne comino āiñe sēñe neñere, diez ayere te'ore huase'ere. Jaje yo'ojēta'a cuasaye pañē, ai jerepa do'i quē'yere, nuñerepa pa'iyere, paire oiyere, cui'ne Maija'quēre pa'iji cuasayere. Iyeje yo'ojē cui'ne ja yē'ta'a yequeje yo'oye pa'iji, jeoma'pē. 24 Ñaco c̄a peocohua'ipi yecohua'ire sacohua'ipi pa'iyē, mēsaru. Mi'are de'oye ñajē ima j̄ocohua'ita'a camellore nēocohua'i a'ē.

25 ¡Teayerepa mēsaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pāi! ¡Coa cacohua'i! Emēje'ese'e ucu duruhuēa cui'ne quēna ne'ña tsoacohua'i a'ē. Sa'nahuē cato co'amaña yahue imañe cui'ne te'ohua'i jaiye co'amaña pañu'u caye timēsicohua'i pa'iyē. 26 ¡Fariseo, ñaco c̄a peoquē! Du'ru macarepa ucu duruhuēre cui'ne quēna de'huare tsoaj'ē. Sa'nahuē pa'iyere jeteyo'je yureta'a hue'se pa'iyeye si'si peoye pasipi.

27 Teayerepa mēsaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i. Coa cacohua'i. Mēsaru cato paire tāsi darije pa'iohua'i a'ē, huē'ese'e poja'icore tsoase'eje pa'iohua'ipi. Jaje pa'iohua'ipi sa'nahuē cato ju'isi tara cui'ne si'aye si'si timē huesēsicohua'i a'ē. 28 Jaje pa'iohua'i a'ē, mēsaru, pāi ña huē'ñase'e de'ocohua'ipi. Sa'nahuē cato coa cosoyena cui'ne co'aye yo'oyena timēsicohua'i a'ē.

29 ¡Teayerepa mēsaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne Fariseo pāi! ¡Coa cacohua'i! Mēsarupi de'oye necaicohua'i a'ē, cuasajē tsoe Maija'quēre quēacaicohua'i jutena, tāsi darire cui'ne de'o pāipi ju'isicohua'ini iohua'ire tāsi darina quēna tupēa

ëja de'huacohua'i a'ë. ³⁰ Jaje yo'ojë cayë: 'Maipi mai aipë pa'inë pa'icohua'i pani cō huaiye para'huë, Maija'quëre quëacaicohua'ire.' ³¹ Jaje iyere yo'ojë tsoe mësaruja'a ñañë, Maija'quëre quëacaicohua'ire huasi tsëcapë acohua'i a'ë cajë. ³² Jaje pa'ito ja macaja'a yo'o tëjijë'ë, mësaru aipë yo'o huëojë pa'ise'e! ³³ ¡Añahua'i! ¡Aña tsëcapë! ¿Me jëaja'cohua'i a'ni, mësaru toa yeja uye? ³⁴ Mësarupi yo'o saojajë iyere caquë jëjo daoja'quë a'ë, yequë mu'seña pa'i ja'ñe quëacohua'ire, ta'ñe asacohua'ire, cui'ne cuañese'ere ye'yacohua'ire. Jaje pa'iquëta'are mësarupi yecohua'ire huani jeojë soquë sarahuana queni huani jeojë yo'oja'cohua'i a'ë. Jaohua'i acohua'ire cui'ne yecohua'ini tsi'si huë'ñana tseani të'caja'cohua'i a'ë. Cui'ne si'a pa'i dari ñape co'erojajë josa yo'oja'cohua'i a'ë. ³⁵ Jaje yo'ojëna, mësaruna si'a de'o pa'ire huani jeosi do'i tomeja'coa. Nuñerepa yo'oque Abelre huani jeosi macapi Zacarias, Berequías mamaquëre huani jeosi macana, ëojë së saihuë cui'ne de'o huë'ña jopo sa'rona mësaru huani jeosiquëna tomesipi. ³⁶ Nuñerepa cayë. Si'aye iye do'i cato yure pa'i paipi sa'ñe tomeja'coa.

Jerusalén Pa'ire Jesús Ñaquë Oiye
(Lc 13.34-35)

³⁷ Jerusalén, Jerusalén, yequë mu'se pa'i ja'ñe quëacohua'ire cui'ne Maija'quë coca quëacohua'ire më'ëni caquë Maija'quë jëjo daoquëna, huani jeohuë, mësaru. Yo'ojëta'are de'huerepa më'ë mamajëre tsisos'i caquë yo'ohuë, cura mamajëre io capëa huë'ehuëna de'huasi'i caco yo'oyeje. Yo'oqueña, coehuë. ³⁸ Ñajë'ë. Yure mësaru huë'e jëocosico pa'ico. ³⁹ Nuñerepa cayë. Yë'ëre mësaru ña co'ñe paja'cohua'i a'ë, 'mësarupi de'oque'ere pa'ni ëjaë mamirepa hue'equë daiquë' ca maca t'ja'ñe pa'to."

24

Maija'quë Huë'e Nejosico Pa'i Ja'ñe
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesupi Maija'quë huë'epi etani je'në saina, i ye'yacohua'ipi tsio dani ite Maija'quë së huë'e ayere ñajë ca huëohuë. ² Cajëna, Jesupi capi:
"¿Si'aye mësaru ñañe? De'o'ji, nuñerepa mësarute cayë. Si'aye ja mësaru ñañe nejose'e pa'ija'coa. Iye maca ti te'e quëna pëje jupë u'ñe paja'coa."

Ja Yë'ta'a Yeja Carajaima'ñë Iño Ja'ñe
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Ja maca Olivos cutihuëna saë'ë. Sani Jesús ja'runi ñu'ina, i ye'yacohua'ipi ite yahuerepa cahuë:

“Ina, yëquère quëajë'ë. ¿Je yëhua jaje yo'ojacoa'ni? ¿Me ññoñe pa'ija'coa'ni, më'ë daiye cui'ne yeja carajaiñe?”⁴ Cajëna, Jesupi capi:

“De'hua ñajë pa'ijë'ë, mësarute yecohua'ipi coso huesojë.⁵ Jai pai yë'ë mamipi cajë daija'cohua'i a'ë: ‘Yë'ë a'ë, Cristo' cajë. Cajëna, jai pai johua'ire tuija'cohua'i a'ë.⁶ Si'a hue'ña sa'ñe huajo huaiyere mësarua asaja'cohua'i a'ë. Asani quëquëma'pë pa'ijë'ë. Jare jaje tëto saiye pa'iji. Pa'iquëta'a ja yë'ta'a tëjiye peoji.⁷ Yequë yeja pa'icohua'ipi yequë yeja pa'icohua'ire se uihuaja'cohua'i a'ë. Cui'ne yequë paipi yequë paini se uihuaja'cohua'i a'ë. Cui'ne aiñeje peoquëna, ai ëa ju'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne yeja ñu'cuye pa'ija'coa, yequë hue'ña ñape.⁸ Iye cato ja'a ai yo'o huëoyepi pa'ija'coa.

⁹ Cui'ne yë'ë do'ire mësarute co'aye yo'ojë tseani yecohua'ina isijë cui'ne huani jeojë yo'ojë cui'ne si'a pai mësarute coeja'cohua'i a'ë. ¹⁰ Ja mu'seña ai Maija'quëre cuasase'ne nejo huesoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë yecohua'ire coejë cajeohua'ije pa'iohua'ita'a sañope yo'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ¹¹ Cui'ne jai pai coa cosocohua'ije pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quëre quëacaicohua'i a'ë cacohua'ije. Jaje yo'ojëna, jai pai cosoyere asaja'cohua'i a'ë. ¹² Cui'ne jaje jaiye co'aye pa'ina, yo'ojë jai pai paire oiye jeoja'cohua'i a'ë. ¹³ Jaje pa'iquëta'are iti quëcoquë nuiñe pa'isiquëpi jaëpi huasosiquë pasipi. ¹⁴ Cui'ne iye de'o cocajë si'a hue'ña yeja pa'icohua'ire quëase'ne pa'ija'coa, jaohua'ije asajajë cajë. Ja macata'a ti'aja'coa, carajaiñerepa. ¹⁵ Maija'quëre quëacaiquë Daniel toyapi, paire co'a de'huaquë cui'ne paire ne huesoquë yo'oye ayere. Jaje pa'ina, iquëpi si'si peo hue'ñana ti'asi maca ñani toya ja'o ñaquëpi asaye pa'iji, ti'api, caquë. ¹⁶ Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, ai cutina. ¹⁷ Huë'e ëmëje'e totore pa'iquë pani cajeye peoji, sa'nahuë co'amaña pa'iye isi'i caquë. ¹⁸ Cui'ne tsiore pa'iquë pani co'iye peoji, caña imasi'i caquë. ¹⁹ Teayerepa ja mu'seña nomiohua'i tsi ëtapëa pa'icohua'i cui'ne oje tsu'sucohua'ire pacohua'i maña ai yo'oja'cohua'i a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, sejë'ë, Maija'quëre sësë tëcahuë catiye peoja'core, cui'ne huajë mu'seña catiye peoja'core. ²¹ Ja mu'seña cato jaiye ai yo'oye pasipi, ja'a yeja de'huasi maca ti peose'epi jeteyo'jeje peo ja'ñepi. ²² Ja mu'seña Maija'quëpi tëama'quë pa'ito te'i macajë huaso cuaññoñe peora'pi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi i jo'ya nesi-cohua'ini oi tēja'quë api.

²³ Mësarute yecohua'ipi caja'cohua'i a'ë: ‘Ñajë'ë, ññoñe pa'iji, Cristo panita'a Ñajë'ë, jarote pa'iji.’ Jaje catoje carepa ma'ñe cuasama'pë pa'ijë'ë. ²⁴ Daija'cohua'i a'ë, yë'ë Cristo a'ë, cacohua'i coa cosocohua'ipi. Cui'ne Maija'quë coca

quëacaicohua'i a'ë, cacohua'ipi. Jaohua'ipi cui'ne jaiye pai yo'o ma'ñe ne iñoja'cohua'i a'ë, coa cosoñu'u cajë. Jaje yo'ojëna, Maija'quërepa jo'ya nescihua'ijë care payë cajë sehuoja'cohua'i a'ë, a'ji sehuocohua'i cato. ²⁵ Jaje pa'ina, tsoe du'ru cahuë iye mësarute jaje yo'o ma'ñe caquë. ²⁶ Jaje pa'ina, yecohua'ipi mësarute 'jeto cuëne yejare pa'iji, ñajë'ë' cacohua'i pa'ito saima'pë panita'a yeque 'Ñajë'ë, iño tu'rihuëre pa'iji,' catojë asama'pë pa'ijë'ë. ²⁷ Pai Mamaquë daiyerepa cato ëse mëi hue'ñapi cui'ne ëse sa du'i hue'ñana mujuë ye'hueyejë pa'yerepa pa'ija'coa. ²⁸ Ju'isiquë capë pa'i hue'ñana jaron a pë'përi tsi'sija'cohua'i a'ë.

Pai Mamaquë Dani Coñe

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ Esa ai yo'o mu'seña tëto sai maca ëse yayaja'quë api. Cui'ne ñañëje miama'ë pa'ija'quë api. Ma'ñocejo ma'tëmopi tomeja'cohua'i a'ë. Cui'ne ma'tëmo tutu pa'ieyëque tsasija'coa. ³⁰ Ja maca Pai Mamaquë tutu yo'oye ñaja'cohua'i a'ë, ma'tëmopi yo'oquëna. Cui'ne si'a pai dari yeja pa'icohua'i oija'cohua'i a'ë. Ja maca ñaja'cohua'i a'ë, Pai Mamaquë ma'tëmopi sirija'a daiye, tutu quë'ire papi cui'ne de'oyepi quëcosiquëpi daina. ³¹ Ja maca huiñaohua'ire cuañëja'quë api, i sahuasicohua'ire cajese'e yeja te'ña, si'a yeja pa'icohua'ire tsi'sojë'ë, caquë ai tutu duruhuë juiyepi.

³² Ye'yejë'ë, higuera soquë yë yo'oye ayere quëaquëna. Huiña capëa pa'i maca ja'o etaquëna, mësarü ñani je'në utëcahuë tì'acquëna, yo'oji cacohua'i a'ë. ³³ Jaje cui'ne si'aye iye tëto saina, ñani je'në carajai mu'seña tì'acquëna, eta sa'rore pa'ina, yo'oji cuasajë'ë. ³⁴ Nuñerepa cayë, mësarute. Si'aye iye yo'o ja'ñe a'ë, ja yë'ta'a iye mu'seña pai juju sama'pëna. ³⁵ Ma'tëmo cui'ne yeja carajai ja'ñe a'ë. Yë'ë cocata'a ti carajaiñe pa ja'ñe a'ë. Jare iti case'eje tì'acquë pa'i ja'ñe a'ë.

³⁶ Jaje pa'iquëta'are peoji, iti mu'serepa cui'ne hora quëaye. Huesëyë, yecohua'ijë. Ma'tëmo pa'icohua'i huiñaohua'ijë cui'ne Maija'quë mamaquëjë huesëji, coa Maija'quëse'e asaji, iti.

³⁷ Noé pa'i mu'seña yo'ojë pa'ise'eje pa'ye pasipi, Pai Mamaquë dai macajë. ³⁸ Ja mu'seña ja yë'ta'a col'jema'në paipi ao aijë, ucujë, nomi huejajë, cui'ne pëca ja'quëohua'ipi nomi tsire huejojë paë'ë, Noé jai yohuëna caca macaja'a. ³⁹ Ja huesëjëna, jai col'je dani si'aohua'ire peo hue'ña col'je huea'co'ë. Jaje cui'ne pasipi, Pai Mamaquë dai macajë. ⁴⁰ Ja mu'seña caya ëmëohua'i tsiore pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, te'ire saquë cui'ne te'ire jëosipi. ⁴¹ Caya nomiohua'i hueare toaja'cohua'i a'ë. Toajëna, te'ore saquëna, cui'ne te'o jëo saisico pa'ija'coa.

⁴² Ējaë daija'a maca huesëye sëte cui'ñasicohua'ipi pa'ijë'ë.
⁴³ Jaje pa'iquëta'are iyeje asajë'ë, iti huë'e aquëpi ñami ja hora pa'i maca co'amaña ñaquë daija'quë api asaquë pani sëtasiquëpi i huë'e co'amaña cacani imañe ëseja'quë api.
⁴⁴ Jaje pa'ina, mësaruje ne de'huasicohua'ipi pa'ijë'ë, mësaru huanëyesi maca Paï Mamaquë dani quëcoquë.

Nuñerepa De'o Jo'yaë Cui'ne Co'a Jo'yaë
(Lc 12.41-48)

⁴⁵ ¿Jequë a'ni, nuñerepa de'o jo'yaë, cui'ne asaquërepa iti tì'asi maca i huë'e acohua'ire aocaijë'ë, caquë jeoni saisiquë?
⁴⁶ Sihua cuañoja'quë api, i ëjaë cuañese'eje yo'oquë pa'ina, tìtani ñasiquëpi. ⁴⁷ Nuñerepa cayë iti tse aquë si'aye i paye ñacaijë'ë caquë cuañe nëoja'quë api. ⁴⁸ Jaje pa'iquëta'are co'a jo'yaë pani cuasaji, tsoe nëija'quëre me je esa tìtasina, cuasaquë. ⁴⁹ I ëjaë jo'yare co'aye yo'o huëoni cui'ne aō ai huëoni cui'ne cōno ucu huëoni cuepecohua'i ja're cōni yo'oquë pasipi. ⁵⁰ Pa'ina, ja maca i ëjaë co'isipi, i jo'yaë huanëyeni je dasina caquë utema'ë yo'o maca. ⁵¹ Ja maca ite ai co'ayerepa si'seni coa cacohua'ire nejoñepi nejoñe pa'iji. Ja maca oisipi, cujije qui'coquë.

25

Diez Nomi Tsi Yo'ose'eje Pa'ye Quëaye

¹ Jaje pa'ito ma'tëmo pa'i tē'te cato diez nomi tsiپی hui'yapepi dani toa tsëopëare imani hueja hue'ñana iohua'i ëjere tì'añu'u cajë saise'eje pa'ye a'ë. ² Cinco pa'iohua'i ne de'huama'cohua'i paë'ë. Cui'ne cinco ne de'huasicohua'i paë'ë. ³ Ne de'huama'cohua'ipi toa tsëo pëa sajëta'a hui'yapere sama'pë paë'ë. ⁴ Ne de'huasicohua'ipi sahuë, quëna huëana hui'yape dose'ere cui'ne toa tsëo pëaje si'aye tìmëse'ere sahuë. ⁵ Huejaja'quëpi esa daima'ë pa'ina, huëo cai ëapi si'a nomiohua'ire jaje huëo cai ëaquëna, ute jujani caë'ë. ⁶ Ja maca ñami jopo pa'i maca asahuë, cuiye: 'Je'nërepa daiji, huejaja'quëpi etani ite pëpajë'ë.' ⁷ Cui maca si'a nomi tsiپی huëni iohua'i toa tsëo pëa ne de'huahuë. ⁸ Ja jeteyo'je cinco ne de'huama'cohua'ipi cahuë, cinco ne de'huasicohua'ire: 'Isijë'ë, a'ri maña mësaru hui'yapere yëquë toa tsëo pëapi yaya huëoji.' ⁹ Jaje cajëna, cinco nomi tsiپی ne de'huasicohua'ipi cahuë: 'Pañë, tì'añe pama'coni yëquëre cui'ne mësarureje ¿me isiye'ni? Saijë'ë. Iti isi hue'ñana sani huerojë'ë, mësaru tsëo ja'ñese'e.' ¹⁰ Carena, cinco nomi tsiپی ne de'huama'cohua'ipi hui'yape hueroñu'u cajë saijëna, tsoe tìtapi, huejaquë. Nomi tsiپی cui'ñani utesicohua'i cato i ja're cōni cacahuë, hueja hue'ña. Cacarena, eta sa'ro sjo huesopi. ¹¹ Ja jeteyo'je tìtahuë,

yequë nomi tsi t̄itani cahuë: 'Ējaë, ëjaë hui'yocaijë'ë.' ¹² Jaje cajëna, ìpi capi, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayë, mësarute ñama'quë a'ë, yë'ë.' "

¹³ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Paì Mamaquë daija'a maca huesëyë, mëсарu, ìti dai mu'se cui'ne horaje. Jaje pa'ina, mëсарu sëtasicohua'ipi pa'ijë utejë'ë.

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

¹⁴ Ma'tëmo pa'i te'te aye cato paipi yequë yejana sai huëoni, ì jo'yare soini curiquë ìsiquë cuañe nëose'eje pa'io.

¹⁵ Jaohua'i aquëni ìsipi, cinco mil curiquë tē'ña. Yequëni ìsipi, caya mil tē'ña. Cui'ne yequëni ìsipi, te'e mil. Paì ñapere johua'i tutu pa'iye ja'ye ìsini ja maca saji'i, so'ona. ¹⁶ Cinco mil tē'ña ìsiquëpi sani japi hueroni ai jerepa cui'ne cinco mil tē'ña se ne cōpi. ¹⁷ Caya mil ìsiquëje cui'ne yeque caya mil se ne cōpi. ¹⁸ Jaje yo'ojëta'are yequëpi te'e mil ìsi cuañosiquëpi sani yeja coje nesicono, tapi, curiquë.

¹⁹ Ai tsoepi co'ipi, johua'i ëjaë. Co'ini johua'i nese'e ña huëopi. ²⁰ Du'ru macarepa t̄itapi, cinco mil tē'ña ìsi cuañosiquëpi. T̄itani ìsipi, ì ëjaëre, ñeje caquë: 'Ējaë cinco mil më'ë yë'ëre ìsihuë. ìsiquëni yequë cinco mil ne cōhuë, iye më'ë tse.' ²¹ Caquëna, ëjaëpi capi, ìte: 'Ai de'oji, më'ë de'o jo'yaë'ë, de'oye yo'osiquëre cato yure ai jerepa jaiye ìsi nëosi'i cacajë'ë, yë'ë ja're cōni sihuaja'quë.' ²² Jeteyo'je daji'i, caya mil ìsisi jo'yaë. Jaëpi capi, cui'ne: 'Ējaë, më'ë yë'ëre caya mil ìsihuë. Jaje ìsiquëni yeque caya mil se ne cōhuë, iye më'ë tse.' ²³ I Ējaëpi capi, ìte: 'Ai de'oji, më'ë de'o jo'yaë'ë, nuñerepa pa'i a'ë. A'ri mañare nuñerepa de'oye yo'osiquëni ai jerepa jaiye ìsisi'i, ñacai ja'ñe. Cacani yë'ë ja're cōni sihuajë'ë.' ²⁴ Jaë te'e mil ìsiquëpi t̄itani capi, ì Ējaëre: 'Ējaë më'ëpi paire oima'quëpi më'ë tama'tona coa t̄i'acquë cui'ne më'ë ti jea ma'ñere tēaquëre asayë. ²⁵ Jaje pa'ina, ca'raquë sani më'ë curiquë yejana yahuehuë. Iye më'ë curiquë dacae'ë.' ²⁶ Caquëna, ëjaëpi sehuopi, ìte: 'Jo'yaë co'acquë cui'ne josaë. Yë'ëpi yë'ë ta ma'ñere tēaquëpi cui'ne yë'ë jeama'tore tēaquë pa'iye asaquë sëte. ²⁷ Ja do'ire yë'ë curiquë bancono tēoyere paë'ni. Tēosiquë pa'ito co'ini ìtipi se nesi do'ire curiquë nera'huë, yë'ë tse.' ²⁸ Ja maca capi, ìti maca pa'icohua'ire: 'Siojë'ë, curiquë tē'ña. Sioni ìsijë'ë, diez mil tē'ña paquëna. ²⁹ Jaje pa'ina, jaiye paquëni ai jerepa se ìsiye pa'iji. ìsina, jaiye tēto saquëna, nëase'equë paye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are peoquëni ai jerepa se siyoye pa'iji, ì a'ri maña payeque.' ³⁰ Jaje cani capi, iquë co'a jo'yaëre: 'Tseani jeocojë'ë, nea hue'ña hue'sena, jaropi oi cui'ne cuji quj'coja'quëre.'

Si'a Paire Ña'ne, Jesupi

31 Pai Mamaquë pai ëjaërepa cuañequë huiñaohua'ipi tē'lijaisiquëpi daisi maca i de'o ñu'li saihuëna ja'ruja'quë api, cuañequëre papi. 32 Ja maca si'a yeja pa'icohua'ipi tsi'sija'cohua'i a'ë, i ña hue'ñana. Ja paire huahueja'quë api, yëi ñamare cui'ne cabrare ñaquëpi huahueyeje pa'ye. 33 I ëja tē'tena yëi ñamare cui'ne ari tē'tena cabrare huahuesipi, ti tsëcapëase'e. 34 Ja maca pai ëjaëpi caja'quë api, i ëja tē'te pa'icohua'ire: 'Daijē'ë, mësaruru yē'ë ja'quë ñacaina, de'oye pa'isicohua'i. De'oye pa'ijē'ë, ma'tëmure mësarure caquë yeja de'hua maca Diusu de'huacai pa'i sitore. 35 Ao ëa ju'ina, mësarupi de'hue aohuë. Oco ëa ju'ina, cui'ne ocuahüë. Mësarupi huë'e peoquëpi coa cu'iquë paë'ë. Pa'ina, pëa hue'ña isihuë. 36 Caña peoquë pa'ina, mësarupi de'hue isihuë. Ju'iquë paë'ë. Pa'ina, yē'ere do'i sani ñahuë. Tayo yo'ocohua'ire co hue'ñana co cuañosiquë paë'ë. Pa'ina, dani ñahuë, yē'ere.' 37 Ja maca iti nuñerepa yo'osicohua'i etasicohua'ipi caja'cohua'i a'ë: '¿Ëjaë, je yëhua më'ere ao ëa ju'iquëre ñani aore'ni, panita'a je yëhua oco ëa ju'iquëre ñani oco ocuare'ni? 38 Panita'a ¿je yëhua huë'e peoquëpi coa cu'ina ñani pëa hue'ñana isire'ni? Panita'a ¿je yëhua caña peoquë pa'ina, ñani isire'ni, ju'iyë? 39 Panita'a ¿je yëhua ju'iquëre më'ere ñare'ni? Panita'a ¿co hue'ñana cosiquëpi pa'ina, sani ñare'ni më'ere?' 40 Cajëna, pai ëjaëpi sehuoja'quë api, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayë, mësarute. Si'aye mësaruru jaohua'ire yē'ë yo'je tsini a'ricohua'ire teaye pa'iohua'ire ñajë de'oye yo'ose'e cato jare yē'ëni de'oye yo'ose'e pa'iji.'

41 Ja maca cui'ne Ëjaëpi caja'quë api, ari tē'te pa'icohua'ire: 'Saijē'ë, yē'ë quë'ro pa'ima'pë nejosi tē'tere pa'icohua'i. Saijē'ë, huatire cui'ne i jo'yare caquë toa yeja de'hua sitona. 42 Ao ëa ju'ina, mësaruru aoma'pë paë'ë, yē'ere. Oco ëa ju'ina, ocoje cui'ne ocuaye pahüë. 43 Huë'e peoquëpi coa cu'iquë paë'ë. Jaje pa'ina, mësarupi pëa hue'ña isiyë pahüë. Caña peoquë paë'ë. Pa'ina, mësarupi isima'pë paë'ë. Ju'iquë paë'ë. Pa'ina, mësaruru dani ñañe pahüë. Cosiquë paë'ë. Pa'ina, sani ñama'pë paë'ë, mësaruru.' 44 Ja maca iohua'ipi caja'cohua'i a'ë, ite: '¿Ëjaë, je yëhua më'ere ao ëa ju'iquëre panita'a oco ëa ju'iquëre, panita'a coa cu'iquëre, panita'a caña peoquëre panita'a ju'iquëre, panita'a cosiquëre ñajëta'a cocaiye pare'ni?' 45 Jaje cajëna, pai ëjaëpi sehuoja'quë api: 'Nuñerepa cayë, iohua'i teaye pa'i paire ñajëta'a cocaiye pajë cui'ne yē'ereje ai jerepa ti necaiye pahüë, mësaruru.' 46 Jaje casi maca iohua'i saija'cohua'i a'ë, ti nejo hue'ñana. Cui'ne nuiñe yo'osicohua'ipi ti pa'i hue'ñana saija'cohua'i a'ë.'

26

*Jesure Tseañe Cuasase'e**(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)*

¹ Jaje Jesús si'aye iyere ca tējini capi, i ye'yacohua'ire:

² “Mēsaruپی tsoe asayē, caya mu'seña pa'i maca Israel pa'i Egíptopi etajē pa'ise'ere cuasajē tsi'sini yo'oye t̄'a ja'ñe. Ja maca Pa'i Mamaquē tsēa cuañosisiquē pa'ija'quē api, que cuañoja'quēpi.”

³ Ja mu'seña Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaohua'i, cuañese'e ye'yacohua'i, cui'ne aiohua'i, tsi'sisicohua'ipi paē'ē, Caifás Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaē jai huē'e hue'se daripēna.

⁴ Jarona Jesure coa cosojē tsēani huani jeo ja'ñere ca ñahuē, iti yo'o ja'ñere. ⁵ Jaje pa'iquēta'are “fiesta pa'i tsi'si macata'a tseañe pañu'u, paipi co'aye sañope yo'oma'cohua'ini” cahuē.

*Huēo Sēñepi Jesure Tsoacaise'e**(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)*

⁶ Simón huē'ere Jesús paji'i, Betania daripēre ja'ju dahuē ju'iquē hue'yosiquē huē'ere. ⁷ Jarote pa'ina, nomiopi quēna huē jai do'i quēna huēna de'o sē ma'ñapi t̄imēsiconi cajico dacopi tsio dani, Jesús mesare ñu'ina, ja ma'ñapi i s̄iopēna doo.

⁸ Jaje iyere yo'ocona, ñani i ye'yacohua'ipi pēijē ca huēohuē.

“¿Me ne ja'ñere coa nejoco'ni, jai do'ire? ⁹ Iopi yecohua'ina isico jaiye curi neni peocohua'i mañani coçaito de'o'ñe pa'ioni yo'oco.”

¹⁰ Cajēna, Jesupi asani capi:

“¿Me yo'ojē josa caye'ni, iote? Iye yē'ēre yo'ocaiye de'oye a'ē.

¹¹ Coa si'anē mēsaru co'amaña peocohua'ire paja'cohua'i a'ē, mēsaru acohua'ire. Jaje pa'iquēta'are yē'ēre cato si'anē mēsaru pama'pē pa'ija'cohua'i a'ē. ¹² Yē'ē s̄iopēna huēo sē ma'ñapi doye cato yē'ēre t̄asi maca huēo sē ja'ñere ne de'huacaio yo'oco. ¹³ Jaje pa'ina, nuñerepa cayē, mēsarute. Coa si'a huē'ña iye huaso coca quēanije ico yē'ēre yo'ose'e quēaja'cohua'i a'ē. Jaje quēajēna, paije iote huāñeyoma'pē cuasaja'cohua'i a'ē, io yo'oco pa'ise'e.”

*Judaspi Jesure Yehuoye**(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)*

¹⁴ Ja maca i ye'yacohua'ipi aquēpi Judas Iscariote hue'equēpi Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaohua'i quē'rona sani capi:

¹⁵ “¿Je ja'ye sañe yēye'ni, yē'ēpi Jesure tseacaito?”

Jaje caquēna, asani ite saihuē, treinta curiquē tē'ña. ¹⁶ Jare ja macapi Judas Jesure pa'i peo maca ñani tsēani jaohua'i jēñana isisi'i caquē co'epi.

Mai Ējaē Ani Tējise'e

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

17 Fiesta huëo mu'se o'saye co'mema'a ao ai mu'se ti'aëna, i ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani sei'ë: ¿Jerona neja'cohua'i a'ni na'iquëna, aïñe, Egítopi Israel paï etajë pa'ise'ere cuasajë ai ja'ñe?

“¿Jerona Egítopi Israel paï etase'e cuasajë na'iquëna, ai ja'ñe neñe'ni?”

18 Cajëna, iipi capi, iohua'ire:

“Saijë'ë, jai daripëna sani huë'e pa'iquëni ti'ani ite cajë'ë: 'Ye'yaquëpi caji: Yë'ë yo'o maca tsoe ja'yere pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë huë'ena yë'ë ye'yacohua'i ja're coní Egítopi Israel paï etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye nesi'i,' caquë jëjo saopi.”

19 Jaje caëna, i ye'yacohua'ipi Jesús cuañese'eje yo'ohuë. Yo'ojë na'iquëna, ai ja'ñe ne de'huahuë.

20 Ñami de'osi maca Jesús mesare i doce ye'yacohua'i ja're coní paji'i. 21 Pa'i ja yë'ta'a aore ai ñu'i capi, cui'ne:

“Nuñerepa cayë mësarute, mësarú aquëpi yë'ëre yehuoja'quë api.”

22 Ja maca jaje caquëna, jaohua'ipi ai oi ëayerepa asa huesëhuë. Asani sa'ñe iohua'ija'a se huëohuë, ñeje cajë:

“Ējaë, ¿më ñato yë'ëpi yo'oja'quë a'ni?”

23 Cajëna, jaohua'ire sehuopi, Jesupi:

“Yë'ë ja're coní te'e quëna de'huana aiquëpi iti yë'ëre de'oye yo'oyeje yo'oquë cosoquë tsea jëo cuañoja'quë. 24 Jaje pa'ina, Paï Mamaquë cato toyase'e cayeje pa'ye yo'o saoye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are teayerepa yo'oja'quë api, ite yehuoquë. De'ora'pi, jaë ai de'oma'ë patu.”

25 Ja maca Judaspi, iti cosoquë tsea jëo cuañoja'quëpi ite capi:

“¿Ye'yaquë, më'ë ñato yë'ëpi yo'oja'quë a'ni?”

Caquëna, capi:

“Jaje pa'ijë'ë. Më'ë a'ë.”

26 Ja yë'ta'a aore aijë dujëna, Jesús i jëñapi panpë ini Maija'quëre de'oji caquë seji'i. Ja jeteyo'je i ye'yacohua'ire isiquë capi:

“Aijë'ë. Iye cato yë'ë ca'ë.”

27 Ja jeteyo'je ucu duruhuë i jëñapi ini Maija'quëre de'oji caquë seni iohua'ina se isiquë capi:

“Si'aohua'i ucujë'ë, iye ucu duruhuëna. 28 Iye cato yë'ë tsie a'ë. Huajëye ca neõñere neñe a'ë. Cui'ne jai paï co'aye yo'ose'ere sai de'huayere caquë isiye a'ë. 29 Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi iye cuiya'i o'sa cono ucuye paja'quë a'ë, mësarú ja're coní, yë'ë ja'quë cuañe te'tena mësarú ja're huajë o'sa cono ucuye ti'a macaja'a.”

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Jëjë tējisi jeteyo'je Olivos cutihuëna saë'ë. ³¹ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Iye ñami si'aohua'ire mësarute yë'ëre quëco pase'e ti peocohua'ire nëija'coa. Jaje pa'ina, toyase'e caji: ‘Huani jëosi'i, yëi ñamare ñacaiquëre. Huani jëosi maca yëi ñama huahuesicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.’ ³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi ju'lisiquëpi huëni du'ru Galileana saquëna, mësarupi jeteyo'je ti'aja'cohua'i a'ë.”

³³ Jaje ca maca Pedropi sehuopi:

“Jaje si'aohua'ire më'ëre tuiye jëosicohua'i pa'itojë yë'ë cato pañë.”

³⁴ Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

“Nuñerepa cayë, më'ëre. Iye ñami ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, më'ë yë'ë ti ñama'quë a'ë caquë toasoñe coa caja'quë a'ë.”

³⁵ Pedropi capi, ite:

“Më'ë ja're cõni ju'iñe pa'ito ju'iñë, yë'ë. Coa caye pañë.”

Caquëna, cui'ne si'aohua'i i ye'yacohua'i cahuë.

Jesús Getsemaní Quë'rona Señe

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Ja maca Jesús i ye'yacohua'i ja're cõni ti'api, Getsemaní hue'yo hue'ñana. Ti'ani capi, jaohua'ire:

“Yë'ëse'e sani je macana seina, mësaruse'e iye macana ja'rujë'ë.”

³⁷ Jaje cani coa Pedrore cui'ne Zebedeo mamajëre cayao-hua'ire sai sapi. Sani ai oi cui'ne ai co'a ju'i ai yo'o huëopi. ³⁸ Ja maca capi, jaohua'ire:

“Ai oiyë, yë'ë joyopi, juni huesëye pa'ina. Jaje pa'ina, mësaruse'e iye macana pëajë'ë, cui'ne yë'ë ja're cõni sëtasicohua'i pa'ijë'ë, mësaruje.”

³⁹ Jaje cani Jesús ai seña maca te'i se saji'i. Sani jaron a tsiapi vejana simeni ui seji'i, Maija'quëre, ñeje caquë:

“Yë'ë ja'quë maca, de'hue ne ti'añe pa'ito iye sëje da'care pare yë'ëre nejocaijë'ë, pa'ni yë'ë yëquë cayeje pa'ye yo'oye, coa më'ë yëyepi yo'ose'e pa'ijaquë.”

⁴⁰ Ja maca i ye'yacohua'i quë'ro co'iquë ti'api, tsoe çaisicohua'ipi uijëna. Ñani Pedrore capi:

“¿Quëco ti'añe pare, yë'ë ja're cõni te'e hora macajë? ⁴¹ Sëtasicohua'i pa'ijë'ë. Cui'ne sejë'ë, co'aye mëiñena, taisicohua'i pa'ie paja'cohua'i. Nuñerepa joyo cato yëji, neñe. Jaje pa'iquëta'are çapëpi tutu peoji.”

⁴² Tijupë sani cõni seji'i, ñeje:

“Yë'ë ja'quë iye neñañe ai yo'oyere yeque necaiye peoto, coa më'ë yëyeje yo'ose'e pa'ija'quë.”

43 Tɪjupë co'ipi. Co'iquë i ye'yacohua'i çaisicohua'ini tɪ'a copi. Iohua'i ñaco capi ai huëo ça'a do'ire sio meina, çä'ë. 44 Ja maca ñani jeoni saji'i, cui'naëpi Maija'quëre sesi'i caquë toasoñe acore. Ja'rë i case'eje pa'ye caquë seji'i. 45 Ja maca saji'i. I ye'yacohua'i quë'rona sani capi, jaohua'ire:

“Yureta'a de'oji. Çajjë'ë, cui'ne huajjë'ë. Tsoe tɪ'api, Pai Mamaquëre co'aye yo'ocohua'i jëñana isija'a maca. 46 Huëijjë'ë. Sañu'u. Tsoe daiji, yë'ëre yehuoja'quë.”

Jesure Tseañe

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús ja yë'ta'a cocare capi, Judas titasi macaje. Jaë cato doce soisicohua'i aquë paj'i. Cui'ne i ja're çoni jai pai daë'ë, hua'ña cui'ne tara çoni çajicohua'ipi. Jaohua'i cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i jaohua'i jëjo daocohua'i cui'ne judío pai aiohua'i jëjo daocohua'i paë'ë. 48 Judas iti yo'oquë yehuoja'quëpi quëaëña, jaohua'ire:

“Yë'ë ini sihuaja'quë a'ë. Jaëni tseajjë'ë.”

49 Jaje casiquëpi Jesuna tsiojani ite sihuayeje yo'oquë capi:

“¿Pa'iquë, ye'yaquë?”

50 Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

“¿Cajei, iquena daiquë'ni?”

Ja maca Jesure tsiojani tseani sahuë.

51 Ja maca jaje yo'ojëna, Jesús cajeipi hua'tiyo dutani çajorose'e tëto tëapi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëre pani. 52 Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

“De'huajjë'ë, më'ë hua'tiyo io pa'i huë'ñana. Si'aohua'i hua'tiñoapi uihuacohua'i cato jare cui'ne hua'tiñoapi huajjëna, ju'ija'cohua'i a'ë. 53 ¿Huesëquë më'ë yë'ëpi yë'ë ja'quëre sequëna, yurepi tsoe doce mil huiñaohua'ire jëjo daouna, çocatira'se'e? 54 Jaje yo'oye pa'ito ¿me toyase'e caye tɪ'acquë'ni, jaje yo'o ja'ñe a'ë, ca nëose'e?”

55 Ja maca Jesús paire capi:

“¿Mësarü yë'ëre tseañu'u çajë hua'ñapi cui'ne tarapi çoni tse'ejë date, co'amaña ñaëre tseañeje pa'ye? Si'a mu'seña mësarü ja're yë'ë pa'i Maija'quë huë'ëpi ñu'i ye'yaquëna, mësarü ti yë'ëre tseañu'u cama'pë pa'isicohua'i a'ë. 56 Jaje pa'iquëta'are si'aye iye yo'oye pa'iji, tsoe acohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'ëpi tɪ'ajaquë çajë.”

Ja maca si'aohua'i i ye'yacohua'i Jesure te'ire jeoni cati saë'ë.

Judío Pai Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Jesure tseasicohua'i sahuë, Caifás Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë quë'rona. Cui'ne jarote çuañese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i tsi'sisicohua'ipi paë'ë. 58 Jaje

pa'ijëna, Pedropi so'o maca se ñaquë jeteyo'je tuj'i, pai ëjaërepa huë'e daripë quë'rore paja'a. Sani jaro cacani ja huë'ere ñacaicohua'i ja're conì ja'rupi, merepa yo'oja'cohua'i a'ni ìte tseasicohua'i cuasaquë.

59 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi cui'ne si'a judío pai yo'oye ñani ca tējicohua'ipi co'ehuë, Jesure sañope co'aye yo'oquë api cacohua'ini tì'ani Jesure huani jeoñu'u cajë. 60 Jaje co'ejëta'a tì'añe pahüë, ìte sañope ca ja'ñe. Jaje tì'ama'pë jai pai ìte coa huëojë cosojë co'aye yo'oquë api, cahuë. Jaje yo'o maca cayaohua'i tēji hue'ñarepa sañope cacohua'i daë'ë. 61 Jaohua'ipi dani cahuë: "Iquë cato yë'ëpi Maija'quë huë'e nejosiquëpi toaso mu'seña pa'i maca cui'naoni huëoja'quë a'ë, caquë api."

62 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi huëni nēcani capi, Jesure:

"¿Ti te'e yë'opojë sañope sehuoye paquë, mē'ë? ¿Mē'ëre sañope jaohua'i caye asaquë, mē'ë?"

63 Jaje catojë Jesús ti cama'ë paji'i. Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi capi, ìte:

"Maija'quë huajëquërepa mamipi mē'ëre care pajë'ë, cayë. Quëajë'ë, mē'ëpi Maija'quë mamaquërepa Cristo pani."

64 Jaje caquëna, Jesupi capi, ìte:

"Jaje pa'ijë'ë. I a'ë, yë'ë, mē'ë cayeje. Cui'ne mēsaru ñaja'cohua'i a'ë, Pai Mamaquë Diusu tutu quë'irepa ëja te'tere ñu'ina, cui'ne ma'tëmopi sirija'a daina."

65 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi i ju'i care naë ye'sapi, ai coa care paji caquë ññoquë. Jaje yo'oquë capi:

"Iquë Maija'quëre ai cue'cuequë yo'oji, i yë'opo cayepi. ¿Jaje pa'ito iquere yeque cajë i yo'oquëna, ñasicohua'ini seni asañu'u cajë co'eye'ni? Mēsarupi tsoe asahuë, i cue'cuequë caye. 66 Jaje pa'ito ¿me caye'ni, mēsaru?"

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

"Jaje co'aye caquë api. Jaje pa'ina, ju'ñe pa'iji."

67 Ja maca i tsiana copi tse'sejë cui'ne tarapi tē'cahuë. Yecohua'ipi tsiana mosicapi tē'cahuë. 68 Jaje yo'ocohua'ipi cahuë, ìte:

"¿Mē'ë a'ë, Cristorepa se ta'ñe ca ñajë'ë, nepi mē'ëre tēto're'ni?"

Pedro Cosose'e

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Jaje yo'ojëna, Pedro cato hue'se yejare ja'rusiquëpi ñuji'i. Ñu'ina, paire necaico i quë'rona tsiojani cao, ìte:

"Mē'ëje Jesús Galilea aquë ja're conì cu'i pa'isiquë aë."

70 Jaje cacona, Pedropi si'aohua'i pa'i hue'ñana coa cosopi, ñeje caquë:

“Huesëyë, më'ë caye. ¿Iquere jaje caco'ni?”

⁷¹ Pedro eta sa'ro què'rona huèni jè'nè saina, yecopi nomio ñani cao, ìti maca pa'icohua'ire:

“Iquè Jesús Nazaret aquè ja're conì cu'i pa'isiquè api.”

⁷² Cacona, ja maca Pedropi tìjupè coso copi:

“Ñama'quère pa'è, jaète. Quèare payè.”

⁷³ A'ri maña tsoe pa'i maca ìti maca pa'icohua'ipi Pedro què'rona tsiojani cui'ne ìte cahuè:

“Nuñerepa më'ë ì ye'yasicohua'i aquère pa'è. Jaje pa'ina, më'ë coca cayeque tìñe pa'iji, huesèye peoye.”

⁷⁴ Cajëna, ìpi capi:

“Ti ñama'què a'è, caye asa ma'ñe, mësarù.”

Jaje ìtire yo'oquè caquëna, cura yèji'i. ⁷⁵ Yè'ina, ja maca Pedro cuasa ñajaji'i, Jesús ìte case'e: “Ja yè'ta'a cura yè'ima'ëna, më'ë toasoñe yè'ere ñama'què a'è cosoja'què a'è.” Jare cuasaquè ja maca jaro pa'isiquèpi Pedro etani ai oji'i, co'a ju'i.

27

Pilatona Jesure Isiye

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Ñata tomesi maca Maija'què huè'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne judío paì aiohua'ipi te'e cuasaye nehuè, Jesure huani jea ja'ñere cajè. ² Sëasiquèni sani Poncio Pilatona ìti yeja ëjaëna isihuè.

Judas Ju'ise'e

³ Judas Jesure yehuoquèpi ñaquëna, Jesupi huani jëo cuañoja'què pa'ina, ñani ai oì pañete yo'ore'ni cuasaquè oi treinta curi tē'ña ìte isise'ere cui'nare co'yopi, Maija'què huè'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina. ⁴ Co'yoquè capi, jaohua'ire:

“Co'aye yè'è yo'ohuè, ti do'i peoquèni huani jëoja'quère isiquè.”

Jaje caquëna, ìohua'ipi sehuohuè, ìte: “¿Iquere yèquè oiye'ni, ja yo'ose'e? Mè'èse'e yo'oquè cajè'è.”

⁵ Ja maca Judas, curiquè Maija'què huè'ena jëo ñato saoni sani queo deni juji'i.

⁶ Maija'què huè'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi curiquè ña'ñe qese'ere tsi'soni careña:

“Iye curiquè Maija'quère coa isijè aya mahuëna ayaye peoji, tsie do'i saise'e me ayaye'ni.”

⁷ Ja jeteyo'je jaohua'i te'e cui'ne si'a yè'què maca cuasajè ca de'huahuè, “soto ne huè'ñana yejare hueroñu'u, tìohua'ire taja'a yejare” cahuè. ⁸ Jaje pa'ina, ja yeja yurejè “Tsie Yeja” hue'eji. ⁹ Jaje tì'api, tsoe aquè Maija'quère quèacaiquè Jeremias toyaquè pa'ise'e ñeje cayepi: “Treinta curiquè tē'ña

imahuë, i do'ire Israel pa'i isise'ere. ¹⁰ Japi huerohuë, soto ne vejare, ëjaë yë'ëre cuañese'ëje pa'ye.”

Jesús Pilato Ña Hue'ñare Pa'ise'e
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jesús pa'i ëjaë quë'rona sasiquë paji'i. Pa'ina, ipi ìte seji'i:
“¿Më'ë aë, judío pa'i ëjaërepa?”

Caquëna, Jesupi capi, ìte:

“Jaje pa'ijë'ë. Më'ë case'ëje pa'i a'ë.”

¹² Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi sañope co'aye catoje Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'ë paji'i.

¹³ Paquëna, ja maca Pilatopi capi, ìte:

“¿Asama'quë më'ë, më'ëre sañope yo'ojë caye?”

¹⁴ Jaje catoje Jesús ti sehuoma'ë paji'i. Jaje pa'ina, ña jujani pa'i ëjaëpi ai ise'ere ñani ¿me neja'quë a'ni? cuasapi. Cui'ne huesëpi, yeque yo'oye peoquëna.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are si'anë fiesta pa'i maca pa'i ëjaëpi cosicohua'ire eto saoquë yo'oye paquë paji'i. Paipi jaëni etoye pa'iji cajëna, etoquë paji'i. ¹⁶ Paji'i, cosiquë Barrabás hue'equë si'aohua'i i co'aye yo'oye asaquë. ¹⁷ Jarote jai pa'i tsi'sisicohua'i pa'ijëna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Neni yëye'ni, de'oye pa'ija'quëre jëjo saoye, Barrabás panita'a Jesucristo?”

¹⁸ De'hue asapi, paipi Jesuni ai yëjë yo'o do'ire pëijë co'aye yo'oma'quëni tsease'e. Jaje pa'ina, Pilato jaje capi.

¹⁹ Ja yë'ta'a Pilato pa'i co'aye yo'ose'ere asani ne de'hua hue'ñare ñu'ina, i pacopi jëjo dao, io case'ere quëaja'quëre ñeje caco:

“Jaëre nuñerepa de'o pa'ire cui'na conì yo'oma'ë pa'ijë'ë. Coa ñajë'ë. Jaëte yo'o do'ire huëo canì ñahuë, ai co'ayerëpa.”

²⁰ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne judío pa'i aiohua'ipi pa'ire cuañehuë, Barrabásni etojë'ë cajë, cui'ne Jesuni huani jëoja'quëre cajë'ë, cahuë. ²¹ Pa'i ëjaëpi tijupë cui'ne seni coquë capi:

“¿Cayahua'i tseasicohua'i pa'icohua'ire jequëni yëye'ni, eto saoye?”

Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Barrabásni etoye yëyë.”

²² Cajëna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Cui'ne me neja'quë a'ni, Jesure Cristo hue'equëre?”

Caquëna, si'aohua'i sañope cahuë:

“¡Queja'quë api!”

²³ Ja maca Pilato capi, jaohua'ire:

“¿Jaje pa'ito iquere co'aye yo'o u'ni?”

Caquëna, tijupë cui'ne cui cohüë:

“iQueja'quë api!”

²⁴ Pilatopi i co'aye yo'ose'e asa tì'ama'ëna, coa paipi jerepa josa yo'ojë sañope jase'e cajëna, ña jujani jëña tsoasi'i caquë oco daja'quëre jëjo saouna, daëna, tsoaquë capi:

“Yë'ëpi iquë de'o paire huani jeo ja'ñe cuañema'ë pa'iyë. Mësaruse'e yo'ojë'ë.”

²⁵ Jaje caquëna, si'a paì sehuohüë:

“Yëquëna cui'ne yëquë mamajëna ite huani jeo do'i tomejaquë.”

²⁶ Ja maca Pilatopi Barrabásni eto saopi, de'oye pa'ija'quëre. Etoquë Jesuni si'seni ja jeteyo'je queni huani jeoja'quëre jëjo saopi.

²⁷ Ja jeteyo'je paì ëjaë soldado paipi Jesure sahuë, jai huë'ena. Si'a soldado paì tsi'sisicohua'irepa paë'ë, Jesús pa'i huë'ñana. ²⁸ Ja jeteyo'je i ju'i ca dutani maja'i ju'i care suñacaë'ë. ²⁹ Cui'ne siopëna miu maro puacaë'ë. Cui'ne ëja të'te jëtëna soquë tarapë isihuë. Ja maca i ña huë'ñana do're ja'runi cue'cuejë ñeje ite cahuë:

“iPa'ijë'ë, judío paì ëjaërepa!” ³⁰ Jaje cajë cui'ne copi tse'sejë cui'ne ite tarapëpi siopëna të'cajë yo'ohüë. ³¹ Jaje ite cue'cue tëjini maja'i ju'i ca dutani i ju'i care pare suñacani ja maca queja'quëre sahuë.

Ite Ques'e

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Jaropi etani saijë Cirene aquëre tì'ahuë, Simón hue'equëre. Jaëni Jesure queja'a sarahua sacaija'quëre cuañehuë.

³³ Jaje yo'ojë Gólgota hue'e huë'ñana tì'ahuë. Jaje cani cayë, paì siopë tara. ³⁴ Jarona Jesure cuiya'i o'sa conona sëjeñe conì co'mesicore ocuahuë. Jaje ocuajëna, Jesús ipi neñani ucuye coepi, iote.

³⁵ Ite quesi maca jeteyo'je soldado paipi Jesús ju'i care çnepi iote paja'cohua'i a'ni? cajë yo'ohüë, sa'ñe iohua'ija'a. Jaje yo'ojëna, tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë toyase'e ñeje caye tì'api: “Yë'ë ju'i care paì ñape huahuehuë, iohua'ija'a çnepi paja'cohua'i a'ni?” cajë yo'ohüë. ³⁶ Jaje yo'o tëjini yecohua'ipi dani sama'cohua'ini cajë ja'runi ñahuë. ³⁷ Cui'ne i siopë sa'nihuëna ja do'ire ju'iji caco quëacore toyani sëohüë. Toyasico cato paji'i, ñeje: **IQUË API, JESÚS, JUDÍO PAI ÈJAË.**

³⁸ Cui'ne caya co'amaña yahue imacohua'ire quesicohua'i paë'ë, i ja're conì, yequëni i ëja të'tena cui'ne yequëni i ari të'tena. ³⁹ Cui'ne iti macasa'a da saicohua'ipi cue'cuejë tea ju'ijë siopë api së'cuijë saë'ë, ite ñajë. ⁴⁰ Cui'ne cahuë:

“Mè'è a'è, Maija'quë huë'e peo huë'ña nejoni cui'ne toaso mu'seña pa'i maca cui'naoni huëoja'quë a'è, caquë pa'isiquë. Jaje pa'i sète yure co'ye huasojë'è. Mèl'èpi Maija'quë mamaquë pani cruzupi caje nëcajë'è.”

⁴¹ Jaje cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ijë cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ijë, fariseohua'ijë cui'ne cue'cuehuë, ìte. Jaje cue'cuejë sa'ñe ìohua'ija'a cahuë:

⁴² “Yecohua'ita'are huasopi. Jaje pa'iquëta'a ìja'a co'ye huasoyere paji. Jaje pa'ina, ìpi Israel pajì ëjaërepa pani yurepi cruzu dequëpi caje nëcaëna, sehuoye patira'pi, maire. ⁴³ Iquë cato Maija'quëna ìre papi cuasaquë quëcoquë paji'i. Jaje pa'isiquëre sète yure Maija'quëpi ìte huasojaquë, ìte oiquërepa pani. Ita'a maire 'yè'è cato Diosu mamaquëre pa'è' caquë pa'isiquë api.”

⁴⁴ Cui'ne co'amaña ñaohua'ijë ì ja're cõni quesicohua'ique tea ju'ijë sañope cahuë.

Jesús Ju'ise'e

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Jà maca yureta'a si'a yeja ñamije pa'iolepa de'o nëji'i, mu'se jopore papi na'i maca tres pa'i macaja'a. ⁴⁶ Cui'ne jare ja hora pa'i maca Jesús ai tutu cui'pi: “Eli, Eli, lama sabactani”. Jà caye cato caji: Yè'è Diosu, Yè'è Diosu, ¿me nesi'quë yè'ère jëco huesou'ni?

⁴⁷ Yecohua'i ìti maca pa'icohua'ipi asani cahuë:

“Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elías pa'isiquëni soi'ji.”

⁴⁸ Jare ìti macapi te'i huë'huëpi, oco saësi pë quërëjasi'i caquë. Quërëjani dani o'sa cuiya'i cõnore saë tëjini soquë tarapëna huë sëoni ucujaquë caquë ja'ye maca sapi. ⁴⁹ Jaje yo'oquëna, yecohua'ipi cahuë:

“Yo'oma'è. Ñañu'u, Elíaspi dani ìte huasoquë pa'ito.”

⁵⁰ Tjjupë Jesús tutu cui'ne cui copi. Jà maca jùnì huesëpi. ⁵¹ Jare ìti macapi Maija'quë huë'e ta'tëpo tëhuosico cayaye ëmëje'epi huë'ehuëre pana yete saji'i. Yejaje ñu'cuequë cui'ne quëna yejañaje tsate saji'i. ⁵² Cui'ne ju'isicohua'ire tase'eje hui'ye sapi. Cui'ne Maija'quëre asani ju'isicohua'ijë huëisicohua'i paë'è. ⁵³ Tasi daripëapi huëisicohua'i paë'è, Jesús huëisi jeteyo'je. Huëni de'o Jerusalén daripëna cacahuë. Cacadajëna, jai pajì ñahuë, jaohua'ire.

⁵⁴ Jà maca Capitán cui'ne ì ja're cõni Jesure ñacohua'ipi yeja ñu'cuyee ñani cui'ne yeque jaiye yo'oyere ñajë ai ca'rajë cahuë: “Nuñerepa iquë Maija'quë mamaquërepa paji'i.”

⁵⁵ Jarote jai pajì nomiohua'ijë paë'è, so'opi de ñajë, Jesure Galileapi cõcaijë tuisicohua'i. ⁵⁶ Jaohua'i ja're cõni paë'è,

María Magdalena, María Jacobo cui'ne José pëca ja'co cui'ne Zebedeo mamajë pëca ja'co çoni paë'ë.

Jesure Tase'e

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Ñami de'o huëo maca jaiye co'amaña paquë José hue'equë Arimatea daripë aquëpi daji'i. Jaë cato Jesure tuiquë de'osiquë paji'i. ⁵⁸ Jaje pa'ipi jaëpi Pilato quë'rona sani Jesús capëre seji'i. Seina, ja maca Pilatopi cuañepi, isijë'ë caquë iti ñacaicohua'ire. ⁵⁹ Josépi i capë si'si peo capi peo hue'ña deapi. ⁶⁰ Yo'oni huajëcore pana i tsecona çapi, quëna yeja pëpëna coje nesicono. Ite tani jai quëna pëpi daripë se sioni saji'i. ⁶¹ Cui'ne jarote paë'ë, María Magdalena, cui'ne yequë María çoni, daripë tiñare pare ja'rusicohua'ipi.

Jesús Tasito Ñacaicohua'i

⁶² Se ñatasi mu'se cato huajë mu'se de'hua tējisi maca paji'i. Pa'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne fariseohua'i çoni Pilato quë'rona saë'ë. ⁶³ Tj'ani cahuë: "Ëjaë, yëquë jaë cosou ja yë'ta'a huajëquë pa'inë ñeje caquë pa'ise'ere cuasayë, "Toaso mu'seña pa'i maca ju'isiquëpi cui'naëpi huëija'quë a'ë case'ere." ⁶⁴ Jaje pa'ina, jëjo saojë'ë, tasi daripë ñaja'cohua'ire toaso mu'seña pa'i macaja'a, i ye'yaquë pa'isicohua'ipi dani i capë ñani sani, ja maca paire "Tsoe huëji'i, juni huesësiquë pa'isiquëpi" cama'cohua'ini. Jaje yo'ose'e cato ai jerepa du'ru cosose'e jerepa coa cosose'e pa'ima'coni tējyerepa cosoyepi."

⁶⁵ Cajëna, Pilatopi capi, jaohua'ire:

"Jaohua'i pa'iyë, iti ñacohua'i soldado pai. Jaje pa'ito sani de'oyerepa ñajë'ë."

⁶⁶ Jaje caëna, sani tasi daripëre de'oyerepa de'huanani iti coje sio quëna pë ëmëje'ena toyani sëohuë. Sëoni iti macana soldado paire ñaja'cohua'ire jëoni saë'ë.

28

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Huajë mu'se tëto sani du'ru macarepa semana mu'se ñata maca María Magdalena, cui'ne yeco María çoni tasi daripë ñañu'u cajë saë'ë. ² Saijëna, cuasama'tore papi tutu yeja ñu'cuyey paji'i, ja cato Ëjaë huññaëpi ma'tëmopi tasi daripë quë'rona titani yo'opi, quëna pë coje siosiconi ne tãoni io ëmëje'ena ja'rupi. ³ Mujuë ye'hueye miañe ñañeje pa'irepa paji'i. Cui'ne i ju'i capi po yëioje pa'iorepa paji'i. ⁴ Jare ñani soldado paipi quëquë huesëni tsasijë ju'ise'eje pa'iohua'i de'ohuë. ⁵ Ja maca ëjaë jo'yaëpi capi, nomiohua'ire:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Tsoe yë'ëpi asayë, Jesure quëni huani jëosiquëre mësaru co'eye. ⁶ Ìño peoji. Tsoe huëji'i, i case'eje pa'ye. Dani ñajë'ë, ite oa sitore. ⁷ Sani esa cajë'ë, i ye'yacohua'ire: ‘Ì cato ju'isiquë pa'isiquëpi huëji'i. Yure jaje pa'ipi mësaru Galilea ja yë'ta'a ti'ama'pëna du'ru saija'quë api. Jarona ite ñaja'cohua'i a'ë, mësaru.’ Iyese'e pa'iji, yë'ë mësarute casi'i cuasase'e.”

⁸ Ja maca nomiohua'ipi esa tasi daripë quë'ropi ca'rajë cui'ne ai sihuacohua'ipi huë'huëjë saë'ë, huajë cocare i ye'yacohua'i pa'isicohua'ire quëañu'u cajë. ⁹ Ja huë'huëjëna, Jesupi jaohua'ina ñaini pëpapi. Pëpaquëna, ja maca Jesure ire papi cajë i quëona su'cuajë de'oquëre pani cahuë. ¹⁰ Yo'ojëna, ipi capi, jaohua'ire:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Sani quëajë'ë, yë'ë yo'je tsire. Galileana sani yë'ëre ñañe pa'iji.”

Soldado Pqi Quëase'e

¹¹ Ja yë'ta'a nomiohua'i saijëna, yecohua'i soldado pai iti ñasicohua'ipi pai pa'i hue'ñana sani si'aye iohua'i yo'oquëna, ñase'ere quëahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire. ¹² Èjaohua'ipi sani aiohua'i ja're cõni cahuë, si'a yë'quë maca cuasaye pa'ijaquë cajë. Jaje cajë ja maca soldado paire jaiye curiquë isihuë. ¹³ Isijë cahuë, jaohua'ire:

“Mësarupi cajë'ë: ‘ñami yëquë cani huesësi maca Jesús ye'yaquë pa'isicohua'ipi dani i capë ñani sahuë.’ ¹⁴ Jare pai ëjaëpi asa ti'ani, mësarute sañope yo'oye pa'ito yëquëpi ite ca de'huacañu'u. Cui'ne ai yo'oye pa'itojë cõcaija'cohua'i a'ë, mësarute.”

¹⁵ Ja maca soldado paipi curiquë imani, sani jare iohua'i yëhuojë case'eje pa'ye quëahuë. Jaje pa'ina, yure iye mu'señaje judío pai cui'ne quëajë pa'icohua'i a'ë.

Jesupi I Jëjo Daocohua'ire Cuañese'e

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Jaje du'ru ca nëose'e sëte i ye'yacohua'i once pa'iohua'i Galileana saë'ë, Jesús quëa nëosi cutihuëna. ¹⁷ Jarona Jesure ñani ite do're ja'runi de'oquëre pa'ni cajë yo'ohuë, ja yë'ta'a yecohua'i jëa coejëta'a. ¹⁸ Ja maca Jesús jaohua'ire tsiojani capi:

“Yë'ëna si'aye tutu isise'e pa'iji, ma'tëmo cui'ne yeja cuañequërepa pa'ija'quëre. ¹⁹ Jaje pa'ina, saijë'ë, coa si'a yejaña pai pa'i hue'ñana. Sani yë'ëre ye'yecohua'ire necaijë'ë. Jaohua'ire Maija'quë mamipi, i mamaquë mamipi, cui'ne de'o joyo mamipi oco docaijë'ë. ²⁰ Jaje yo'ojë cui'ne ye'yajë'ë, yë'ë mësarute cuañese'ere si'aye sehujajë cajë. Cui'ne cuasajë'ë, yë'ëpi mësaru ja're si'a mu'seña pa'iji, yeja carajaisi macaj'a.” De'oji. Jaje pa'ijaquë.

SAN MARCOS

Juan Oco Doquë Ayere Quëaye

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ De'o coca ñeje huëopi. Ñeje yo'opi, Ëjaë Jesucristo Maija'quë mamaquë. ² Maija'quëre quëacaiquë Isaíaspi Maija'quë quëaquëna, toyapi, ñeje:

“Yë'ëre quëacaiquëre du'ru jëjo saosi'i,

saija'a ma'a ne de'huacaija'quëre.

³ Airopi i yë'ose'e jutaja'coa.

Ne de'huajë'ë,

Mai Ëjaë daija'a ma'a, nui ma'a hui'yocaijë'ë.”

⁴ Jaje pa'ina, Juan cuëne yejaja'a dai paire doquë daji'i. Jaje dai capi: Mësarü ja'rë cuasase'ere jëoni ponëto oco doye pa'iji, mësarü co'aye yo'ose'e sai de'huacaise'e pa'ija'core.

⁵ Judea quë'ro pai cui'ne Jerusalén daripë pai si'aohua'i i pa'i hue'ñana sani iohua'i co'aye yo'ose'e oijë quëajëna, Juanpi Jordán tsiayana dopi.

⁶ Juan caña cato camello nañapi nese'e paji'i. Cui'ne i tëi ca cato ca'nipi nesico paji'i. I aiñe cato pu'su cui'ne mejaë paya paji'i. ⁷ Ñeje caquë paire quëaëña:

“Yë'ë jeteyo'je jerepa pa'ipi daiji. I jo'yaë në meni zapato joyecaiquëje pa'i yë'ë peoyë, ai teaye pa'i a'ë. ⁸ Ocopi dohuë, mësarute. Jesuta'a Maija'quë joyore isija'quë api.”

Jesure Doye

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Ja mu'seña Jesupi Nazaret daripëpi de daquëña. Nazaret daripë cato Galilea quë'ro paji'i. Daquëna, Juanpi Jordán ñana dopi, Jesure. ¹⁰ Do tējina, Jesús tsiayapi tumaquëna, ma'tëmo jaca sacona, ñaëña. Ñaquëna, Maija'quë joyo ire pana nëca mequëña, su'teje pa'ipi. ¹¹ Nëca meina, ma'tëmopi yë'ose'e jutaëña:

“Më'ë yë'ë mamaquë a'ë. Më'ëre ai yëyë. Ai sihuaquë pa'iyë, më'ëre.”

Jesure Neñañe

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Ja maca jë'nërepa Maija'quë joyopi saëña, Jesure, yequë hue'ñana, pai peo hue'ñana. ¹³ Saëna, airo acohua'i quë'rona cuarenta mu'seña pa'ina, mënapa co'aye yo'ojaquë caquë dani neñaëña. Mënapa jaje yo'o tēji maca huiñaohua'ipi dani Jesure necateña.

*Jesús Yo'o Huëoye, Galileana**(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)*

14 Juanre tsoe tseani cosi maca Jesús jeteyo'je saji'i, Galileana, de'o cocare quëaquë Diusu tē'te ayere. 15 Ñeje caquë quëapi:

“Tsoe t̄l'api, Maija'quë cuañe tē'te. Ja'yere pa'iji. Mësarua ja'rë cuasase'e jeoni yeque cuasayena ponējē'ë. Huaso cocare asajē'ë.”

*Hua'ire Yo'ecohua'ire Soiye**(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)*

16 Jesupi Galilea jaira tētēpaja'a saina, Simón i yo'jei Andrés coni hua'i huaterē jeo dëojëna, ñaëña, iti hua'i yo'ecohua'i sëte. 17 Ñani jaohua'ire capi:

“Yē'ë ja're daijē'ë. Yureta'a paire yo'ecohua'i pa'ija'cohua'ire nesi'i, yē'ëpi.”

18 Ca tējina, huaterē jeoni sateña, i ja're.

19 Satena, seña maca saina, Zebedeo mamajēpi Jacobopi i yo'jei Juanpi coni yohuere ñu'ijē huaterere que'que do'sejëna, ñaëña. 20 Ñani johua'ire soiña. Soina, jaohua'ijē pëca ja'quere jeoni Jesús ja're sateña, i saina cōcaicohua'i ja're coni yohuere pa'ina.

*Co'a Joyore Hue'equë**(Lc 4.31-37)*

21 Jeo saisicohua'ipi capernaum daripëna sa t̄l'ani, du'ru huajē mu'se Judea pai tsi'si huë'ena cacarena, ye'yaëña, Jesupi. 22 Ye'yaquëna, me nesiquëpi de'oyerepa ta'ñerepa ye'yaquë'ni, jaë, cuañequëje pa'irepa ye'yaquë'ni. Maire ye'yacohua'i yo'oyeje yo'oye paji, cuasareña. 23 Cui'ne pai tsi'si huë'ere huati quë'i paquëña.

24 Pa'ipi caëña:

“¿Jesús Nazaret daripëpi daiquë me nesi'quë yëquere yo'oquë'ni? ¿Yëquere huasi'quë daiquë? Ti cuañequërepa de'oquëni ñahuë, më'ere.”

25 Caquëna, Jesupi huatire caëña:

“Cama'ë pa'ijē'ë. Jaëte jeoni etajē'ë.”

26 Caquëna, asani hue'hue dahuëje pa'ye ju'liquëte yo'oni cuini etaëña, huati. 27 Jaje yo'ouna, ñani si'aohua'i quëquë huesëni sa'ñe sëteña:

“¿Ique a'ni, iye? ¿Iquerepa huajē ye'yaye a'ni, iye? ¿Huatiohua'ire eto sao tuture paque paji. Jaje paquëni i cuañeñe sehuojē etayë?”

28 Jaje Jesús yo'oyese'e esa Galilea yeja pa'icohua'i asa t̄l'areña.

*Simón Pedro Huaore Jujuye**(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)*

²⁹ Ye'ya tējini p̄ai tsi'si huē'epi etani Simón cui'ne Andrés huē'ena cacaēña. Jacobo cui'ne Juan c̄oni cacareña, Jesús ja're. ³⁰ Cacarena, Simón huao suña dahuēre ju'io uico pacoña. Pa'iona, io ju'iñe quēareña, Jesure. ³¹ Quēarena, asani dani io jētēna tseani naē huēouña. Naē huēouna, suña dahuē jēouña. Jēouna, huēni si'aohua'ire aña.

*Jai Paire Ne Co'yaye, Jesús Yo'oquēna**(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)*

³² Na'iquēna, ēsē caje huesēquēna, ja daripē si'a ju'icohua'ire cui'ne huati quē'iohua'ire Jesús quē'rona dareña. ³³ Si'a p̄ai ja daripē acohua'i tsi'sireña, eta sa'ro quē'rona. ³⁴ Tsi'sirena, jai p̄aire jujuquēna, co'yareña, si'aohua'i. Si'aye ju'iñe pa'itojē de'oye jujuña. Cui'ne huati quē'iohua'i pa'ijēna, eto saouña, huatiohua'ire. Huatiohua'ipi tsoe Jesure ñareña. Jesupi huatiohua'i cayete ēsequē, cama'pē pa'ijē'ē, canī eto saouña.

*Jesús Yēhuoye, Galilea Quē'rore**(Lc 4.42-44)*

³⁵ Ja yo'o tējini pēani c̄ani nea huē'ñarepa huēni saquēña, p̄ai peo huē'ñana Maija'quēni casi'i caquē. ³⁶ Ja caquēna, Simón cui'ne yecohua'i c̄oni tuteña. ³⁷ Tuni t̄i'ani j̄ite careña:

“Si'aohua'i mē'ēni co'eyē.”

³⁸ Cajēna, Jesupi iohua'ire caēña:

“Je darina sañu'u. Je darijē cui'ne Maija'quē coca quēasi'quē daē'ē.”

³⁹ Cani saquēña. Si'a huē'ña Galilea quē'roja'a sai si'a Judea tsi'si huē'ena cacani Maija'quē coca quēarojaquēña. Cui'ne huatiohua'ire eta saouña.

*Jesús Jujucayē, Ja'ju Dahuē Ju'iquēre**(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Jesús pa'i huē'ñana te'i ju'iquēpi daquēña. Ja'ju dahuē ju'iñe huē'equēpi dani do're ja'rūni oi sequēña:

“Mē'ēpi yēni ne co'yajē'ē, yē'ēre.”

⁴¹ Ju'iquēte oi ñaquē jētēpi se patoquē caēña:

“Yēyē. Mē'ēre jujusi'i.”

⁴² Cani patoquēna, ti ju'iñe peoquēre pare ne co'yaēña, ite.

⁴³ Ne co'yani Jesupi yēhuouña, yē'ē ne co'yase'e quēama'ē pa'ijē:

⁴⁴ “Yecohua'ire quēama'ē pa'ijē'ē, coa Maija'quē huē'ē ñacaicohua'i ējaēse'ere iñojē'ē, Moisés cuañequē pa'ise'ere isiquē mē'ē si'sire tsoa tosiquē pa'iyere iñoquē. Jaje yo'oquēna, yecohua'i ñajajē caēña. Cani jējo saouña.”

45 Ti jujusiquëpi etani sani Jesús yo'ose'ere si'a hue'ña quëaëña. Quëaëna, Jesupi paï daripëa tiñarepa cacaye peouña. Peoquëna, hue'sere paï peo hue'ñare paquëña. Pa'iquëta'are païpi i quë'rona si'a hue'ña acohua'ipi dateña.

2

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Yequë huë'ñare panirojani tējini, tijupë Capernaum yejana co'i copi. Co'ina, huë'ere pa'iji asareña, yecohua'i. 2 Asani esa tsi'sireña. Si'a huë'e timë huesëoña, so'o sa'ro peoyerepa. Jaje tsi'sirena, i cato Maija'quë cocare quëaëña. 3 Quëaquëna, cajese'e ëmëohua'ipi ju'iquëre hue'ejë dareña. I ju'iñe cato quë'quë dahuë paji'i. 4 Dani jai paï pa'ijëna, Jesús pa'i huë'ñana caca ti'añe peoquëna, ña jujani huë'e ëmëje'aja'a coje neni ju'iquëre cai saihuëre uina, Jesús nëca hue'ñana casareña. 5 Jujucaija'quë api cuasajë yo'oyere ñani Jesús ju'iquëre capi:

“Tsihua'ë, më'ë co'aye yo'ose'ere saï de'huacaise'e a'ë.”

6 Jaje caquëna, iti maca ñu'icohua'ipi cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi asani cuasahuë. 7 ¿Me yo'oquë jaje caquë'ni, iquë? Coa Maija'quëni cue'cuequë caji. Iye yeja acohua'i paï co'aye yo'ose'ere saï de'huaye peoji. Coa Diususe'e yo'oye a'ë, ja cato.

8 Cuasajëna, Jesús i joyopi iohua'i cuasase'e asani caëña:

“¿Me neñu'ju jaje cuasaye'ni, mësarü? 9 Ique a'ni, ju'iquëre ai de'oye ca'ñe pa'ye: ‘Më'ë co'aye yo'ose'e saï de'huacaise'e a'ë.’ Panita'a caye, ‘Huëni më'ë cai saihuë ini saijë'ë.’ 10 Jaje pa'ito mësarute iñosi'i, yë'ë Paï Mamaquë iye yeja pa'i paï co'aye yo'ose'ere saï de'hua tutu paquë pa'iyere.”

Jaje cani ju'iquëre caëña:

11 “Më'ëni cayë, huëijë'ë. Më caïcore ini hue'equë më huë'ena saijë'ë.”

12 Jare caëna, ju'iquëpi i cai sëohuë ini hue'equë saquëña. Saquëna, ñani Maija'quë ai de'oji cajë sihuareña, mai ña ma'ñere ñañë, cajë.

Jesupi Levíre Soiye (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Jesupi sani couña, jaira tē'tëpana. Sani couna, si'a paï i quë'rona tsi'sirena, ye'yaëña. 14 Ye'ya tējini jerepa saina, Leví, Alfeo mamaquëpi pa'i do'i saï huë'ere ñu'ina, Jesupi ñani caëña:

“Yë'ë ja're daijë'ë.”

Caëna, asani i ja're saquëña.

15 Jesupi Leví huë'ena sani ñu'i aina, jai paï pa'i do'i secohua'i cui'ne yecohua'i co'aye yo'ocohua'i cui'ne i ye'yacohua'i cōni te'e ñu'ijë ateña. 16 Jesupi jaje jaohua'i ja're

conì ñu'i aína, ñaquë ñani cuañese'e ye'yacohua'ipi cui'ne fariseohua'ipi i ye'yacohua'ire seteña:

“¿Me neni mësarute ye'yaquë pa'i do'i secohua'i ja're conì cui'ne co'acohua'i ja're conì ucuquë cui'ne aiquë'ni?”

17 Sejëna, Jesupi asani sehuouña, jaohua'ire:

“Huajëcohua'i cui'ne de'oye pa'icohua'i jujuquëre col'ema'cohua'i a'ë. Ju'icohua'ipi col'ecohua'i a'ë. Yë'ë cato de'ocohua'ini soisi'i caquë daiye pahuë. Co'acohua'ini caquë daisiquë a'ë.”

Ai Ma'ñere Cajë Señe

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Fariseo pa'i ye'yacohua'ipi cui'ne Juanre ye'yacohua'ipi aima'pë Maija'quëre sejëna, yecohua'ipi ñani Jesús quë'rona dani seteña:

“¿Me yo'ojë më ye'yacohua'i aima'pë seña pañe'ni, Juan ye'yacohua'i cui'ne fariseo pa'i ye'yacohua'ise'e aima'pë sejëna?”

19 Sejëna, Jesupi sehuouña:

“¿Hueja aó aija'cohua'ire soisicohua'i je'quë aima'cohua'ini iti hueja posëpi johua'i ja're conì pa'ito? Ipi pa'ito aiñe pa'iji. 20 Jaje pa'iquëta'are hueja posëje pa'ini yequë mu'se sio cuañoni ja macata'a aima'pë seja'cohua'i a'ë.

21 Ai ju'i care huajë capi jaoma'cohua'i a'ë. Jaje yo'osicohua'i pa'ito jojajëna, huajë capi quërësio ai ju'i care jerepa jai coje neñe pa'iji. 22 Cui'ne huajë cuiya'i conore ai ca'ni topëna ayama'cohua'i a'ë. Ayasicohua'i pa'ito huajë cuiya'i conopi o'saquë qui'co joiye pa'iji. Ja maca yureta'a si'aye nejoñe pa'iji, cono cui'ne topëje conì. Ja do'ire huajë cuiya'i cono ja're huajë ca'ni topëna ayaye pa'iji.”

Jesús Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Te'e mu'se Jesús huajë mu'se pa'ina, trigo tsioja'a saina, i ye'yacohua'ipi sa tëto saijë tëahuë. 24 Tëajëna, ñani fariseo paipi careña, Jesure:

“Ñajë'ë, jaohua'i yo'oyere huajë mu'se yo'oye peoji, huajëye pa'i mu'sere.”

25 Cajëna, ipi johua'ire caëña:

“¿Maija'quë toyapë mësaru ñama'cohua'i a'ni? Toyase'e cato caji: Abiatar Maija'quë huë'ere ñacaicohua'i ëjaërepa pa'i maca, Davidpi cui'ne i cocohua'ipi aiñe peoquëna, ai ëa ju'ijë. 26 David cui'ne i cocohua'ipi conì cacani aore Maija'quë ña hue'ñana tëose'ere aë'ë. Iye aó cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'e ai ja'ñe pa'iji. Yecohua'ire ësesese'e paji'i.”

27 Cui'ne jaohua'ire Jesupi caëña:

“Paini caquë Maija'quë huajë mu'se nepi. Pañi paipi huajë mu'se do'ire ai yo'ojajë caquë neñe. ²⁸ Yë'ë Pai Mamaquë cato huajë mu'se ëjaëpi yo'oyë.”

3

Jëtë Sëyë Huesësiquë

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Pai tsi'si huë'ena Jesupi tijupë cacapi. Cacaëna, jarote jëtë sëyë huesësiquë paji'i. ² Pa'ina, huajë mu'sere Jesupi jujuquëna, ñañu'u cuasajë cama'pë ñahuë, jujuquëna, sañope ite cañu'u cajë. ³ Ja maca Jesús jëtë sëyësiquëre ñani caëña:

“Huëni nëcani iye maca jopore pana dani nëcajë'ë.”

⁴ Jaje se cani yecohua'ire seji'i:

“¿Huajë mu'se ique yo'oyepi de'oquë'ni? ¿De'oye, pañita'a co'ayere yo'oye, paire huasoye, pañita'a paire huani jëoñe?”

Jaje caquëna, ti sehuoye pañeña. ⁵ Jaje Jesús seni jujani pëi jiohua'ire ñapi, i cayere asaye coejëna, ñani. Jaje oi ña jujani ju'iquëre capi:

“Më'ë jëtëre pi'ñajë'ë.”

Caquëna, pi'ñapi. Pi'ñaquëna, i jëtëpi tsoe de'oco paji'i.

⁶ Jare ñani fariseo pai etasicohua'ipi Jesure huani jëo ja'ñere ca de'huajë paë'ë, Herodes pai ja're cõni.

Jaira Të'tëpare Jai Pai Pa'iyë

⁷ Jesupi i ye'yacohua'i ja're cõni saji'i. Saina, jai pai tuteña, Galilea paipi. ⁸ Jaiye yo'oquëna, asa ti'ani Judea, Jerusalén, Idumea, Jordán je te'te quë'ro acohua'i, Tiro yeja acohua'i, cui'ne Sidón yeja acohua'i i quë'rona ñañu'u cajë dateña. ⁹ Jaje pa'ina, Jesupi i ye'yacohua'ire caëña. Yohuë ja'yena dajë'ë, paipi qui'ima'cohua'ini. ¹⁰ Iye cato capi jai paire jujuquëna, ñani ju'icohua'ipi ini patoni co'yañu'u cajë yo'ojëna. ¹¹ Cui'ne huatiohua'ipi ini ñani do're ja'rujë cuijë cahuë:

“Më'ë cato Maija'quë mamaquë a'ë.”

¹² Jaje cajëna, Jesús ai ësepi cama'pë caquë. Jaë api, quëaye coepi.

Jesupi Yë Sahuani Soiye

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Ja jeteyo'je ai cutihuëna tumani jarona i yë sahua nëosicohua'ire soina, dateña. ¹⁴ Datena, soipi, si'a jëña cayañoa pa'iohua'ire tsi'soni sahua nëosicohua'ire yë'ë ja're pa'ijajë caquë jaohua'ire mësarute jëjo saosi'i yë'ë coca quëajë'cohua'ire. ¹⁵ Cui'ne ju'icohua'ire juju tutu cui'ne huatiohua'ire eto sao tutu isiña. ¹⁶ Icohua'i a'ë, doce i soisicohua'i: Simón jare ini Pedroro hue'yopi. ¹⁷ Jacobo cui'ne i yo'jei Juan, Zebedeo mamajë paë'ë, cui'ne jaohua'ini hue'yopi Boanerges

jaje cani cayë mujuë mamajë. ¹⁸ Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo cato Alfeo mamaquë Tadeo, Simón paji'i. Jaë cato judío pai de'oye pa'iyere caquë yo'o tsëcapë aquë paji'i. ¹⁹ Cui'ne Judas Iscariote paji'i, Jesure cosoquë yehuoja'quëje.

Jesús Co'a Jyoy Tuture Paquë Caye

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jaje quëa tējini i ye'yacohua'i ja're huë'ena cacaëña. Cacaëña, tūjupë paipi tsi'si dateña. Tsi'si huesējëna, ai yo'oye pa'ina, ai yo'ojë aīñeque pareña. ²¹ Jaje pa'ina, i cajeohua'ipi asani Jesure quërëjañu'u cajë dateña, coa cuepei neni yo'oji, caye pa'ina.

²² Cuñese'e ye'yacohua'ipi Jerusalénpī daisicohua'ipi careña:

“Huati ëjaë Beelzebúre hue'equëpi yo'oji. Jaje pa'ina, jaë tutupi co'a joñoare eto saokuë yo'oji.”

²³ Jaje cajëna, ja maca Jesupi soiña, tñña asajajë caquë quëapi, pai yo'oyeje pa'ye ñeje caquë:

“¿Huati ëjaë pani me ija'a co'ye eto saokuë'ni? ²⁴ Paipi yeja ëjaëpi huasiquë pani, yecohua'ipi ini sañope yo'ojëna, uihuaquë coa carajaiñe pa'iji. ²⁵ Cui'ne te'e huë'e acohua'ipi uihuajë huasicohua'i pani coa sa'ñe yo'ojë carajaiñe pa'iji. ²⁶ Jaje huatipi ija'a sa'ñe uihuaquë pani quëcoye peoji. Jaje yo'oquë pani tsoe carajaisi'quë yo'oye pa'iji.

²⁷ Ai tutu quë'i huë'e pa'ito cacaye peoji, i co'amaña sioñu'u cajë. Ini du'ru huenita'a i co'amaña jioye pa'iji.

²⁸ Nuñerepa cayë, mësarute: si'aye pai co'aye yo'ose'e sai de'huacaiye pa'iji. Cui'ne Maija'quëre co'a coca cayeje sai de'huacaiye pa'iji. ²⁹ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë joyore sañope co'a coca casiquëre cato sai de'huacaiye ti peosipi. Si'anë do'i pasipi.”

³⁰ Huatire hue'equë api casi do'ire, jaje Jesús quëaëña.

Jesús Pëca Ja'co Cui'ne I Yo'je Tsi

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Jesús pëca ja'co cui'ne i yo'je tsi conī dani hue'sere pa'ijë Jesure quëacaija'quëre jëjo saoreña, daijaquë cajë. ³² Jare asani Jesús quë'ro jai pai ñu'ijë asacohua'ipi Jesure careña:

“Më'ë ja'co cui'ne më yo'je tsi më'ëni soiyë, hue'sepi.”

³³ Cajëna, sehuouña:

“¿Ne a'ni, yë'ë ja'co, cui'ne yë'ë yo'je tsi?”

³⁴ Jaje cani i quë'ro ducohua'ire seña tējijani caëña:

“Iñore pa'iyë, ja'coje pa'iohua'i cui'ne yë'ë yo'je tsije pa'iohua'i. ³⁵ Si'aye Maija'quë yëyete yo'ocohua'ipi yë'ë yo'jei cui'ne yë'ë yo'jeo cui'ne yë'ë ja'cohua'i pa'iyë.”

4

Taquë Yo'ose'eje Pa'ye Quëase'e
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Tijupë Jesús jaira tē'tēpapi ye'ya huëouna, jai pa*̄*i quë'rona tsi'si dateña. Jai pairepa tsi'si daijēna, Jesús ña jujani *̄*iti maca jaira huahua yona aya mēni ja'ruña, pa*̄*ise'e mejahuēre pa'ijēna. ² Ja maca yureta'a jaiye ye'yaēña, pa*̄*i yo'oyeje pa'ye ñeje caquë.

³ “Asajē'ë, iyere, taquë sani tase'ere. ⁴ Jaje sani taquëna, yequë ca*̄*pi ma'ana to*̄*mepi. Tomeina, pi'api dani peo hue'ña ocue saopi. ⁵ Yequë ca*̄*pi quëna yejana to*̄*meo. Tomeni esa mēapi, pēa yeja do'ire. ⁶ Jaje mēacota'are ēsēpi ēo hueapi, tsita mema'coni. ⁷ Yequepi to*̄*mepi, miu pi*̄*si quë'rona. Jaje pa'ina, miu pi*̄*sipi te'e ai de'oni hue hueapi. Jaje yo'oni quëima'o paco'ë, tase'e. ⁸ Yequë ca*̄*pi de'o yejana to*̄*mepi. Tomeni mēani jaiye de'oye quëji'i. *̄*Iti ca yequë ñēapi quëji'i, treinta ca, yequepi sesenta ca cui'ne yequepi cien ca quëji'i.”

⁹ Casi jeteyo'je caēña, jaohua'ire:

“Cajoro hue'ecohua'i pani, asajē'ë.”

Me Ne Ja'ñere Pā*i Ñañena Coni Quëaē'ni*
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Quëa tējisi jeteyo'je Jesús te'i pēaēña. Pēaēna, ñani *̄*i quëno maca *̄*i ye'yacohua'i ja're con*̄*i pa'icohua'ipi setēña: ¿Iohua'i ñañena con*̄*i ique yo'oyere quëaē'ni, jaje? ¹¹ Cajēna, ipi sehuouña. Sejēna, Jesupi caēña:

“Mēsarute Maija'quēpi ta'ñe asaye isipi, yahuese'ere ma'tēmo tē'te ayere. Jaje pa'iquēta'are jaro t*̄*iro pa'icohua'ire cato iohua'i ñañe ayepi con*̄*i caquë quëaye pa'iji. ¹² Jaohua'ipi ñajēta'a ñañe pajajē caquë. Cui'ne asajēta'a ti jare caji cuasama'cohua'ipi pa'ijajē caquë, cui'ne asani ponēma'pēna iohua'i co'aye yo'ose'e sa*̄*i de'huacaiye peojaquë caquë quëayē.”

Taquë Yo'oyeje Pa'ye Quëaye
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Caēña, yequeje:

“¿Mēsaru iye quëase'e asa t*̄*i'añe pa'ñe? ¿Jaje pani me yeque cui'ne pa'ye quëato asa t*̄*i'aja'cohua'i a'ni? ¹⁴ Maija'quë coca quëaquë api, *̄*iti ca ta'ñeje pa'i. Maija'quë coca'ë, *̄*iti ca. ¹⁵ Ma'ana *̄*iti to*̄*mese'eje pa'iohua'i pa'iyē, yecohua'i. Jaje pa'iohua'ipi Maija'quë coca asayē. Asarena, huatipi dani, peo hue'ña iohua'i asase'ere nejoñere quëaji. ¹⁶ Quëna yejana tase'eje pa'iohua'i a'ë, yecohua'i. Jaje pa'iohua'ipi ai yējē asani sihuajē de'huayē, Maija'quë coca. ¹⁷ Jaje asasicohua'ita'a quëcoma'pē ai yo'oyepi pa'ina, panita'a

de'o coca do'ire paipi sañope yo'ojëna, yo'o jujani jeoñere quëaji. ¹⁸ Yecohua'ipi miu pisi quë'rona taëna mëañeje pa'iohua'ipi de'o coca asayë. ¹⁹ Asasicohua'ita'a iye yeja co'amañare ai cuasajë jaiye co'amaña pa ëayepi cosoquëna, coa si'a co'amaña yë huesëni yo'ojë Maija'quë cocare nejoñe a'ë. Jaje yo'ocohua'i quëiñeje pa'ye de'oye pa'iyere iño tijañe peoji. ²⁰ Yecohua'ipi de'o coca asani ti de'huacohua'i pa'iyë. Jaohua'ipi jaiye quëiñeje pa'iohua'i pa'iyë, de'o yejaje pa'iohua'i. Yecohua'ipi treinta ca quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë. Yecohua'ipi sesenta ca quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë. Cui'ne yecohua'ipi cien ca quëise'eje pa'iohua'i pa'iyë.”

Toa Tsëo Pë Yo'oye Ayepi Ye'yaye

(Lc 8.16-18)

²¹ Caëña, cui'ne:

“¿Toa tsëo përe dani mahuë huë'ehuëna nëcoco'hua'i a'ni panita'a cai saihuë huë'ehuëna nëcoco'hua'i a'ni? Pãni, toa tsëo pë cato si'a huë'ña miaja'coni tijañare pana nëcoye pa'iji.

²² Yahuese'e pa'ise'epi si'aye tija ja'ñese'e a'ë cui'ne pai ñama'pë pa'ijajë cajë yo'ose'ere si'aohua'i, asase'e pa'ija'coa.

²³ Mësarupi cajoro hue'ecohua'i sëte asa tija'jë'ë.”

²⁴ Caëna, cui'ne:

“De'hua mësaruru asase'ere yo'ojë'ë. Mësaruru yecohua'ire cuëcuëni isiyeje pa'ye mësaruteje Diusupi cuëcuëni isija'quë api. Mësaruni jerepa isija'quë api, iti asacohua'ini. ²⁵ Jaje pa'ina, paquëni jerepa isiye pa'iji. Cui'ne peoquëni jerepa a'ri maña i payeque jioye pa'iji.”

Tase'e Mëaño Ayepi Quëaye

²⁶ Jesupi capi, cui'ne:

“Maija'quë cuãne te'te cato yejana iti care taëna, iose'le mëañoje pa'ye a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, ta tējisi jeteyo'je sani iti tasiquë caiji. Cãni tējini na'iquëna, huëiji. Jaje cui'ne mu'seña cui'ne ñamije tëto saiji. Yo'oquëna, tasi ca cato tsatani mëa huëoji. Jaje yo'oquëna, iti tasiquë cato huesëquë pa'iji, io yo'oye. ²⁸ Yejase'e ai de'oye necaina, mëaji. Du'ru macarepa iti ñë macapi mëaji. Jeteyo'je iti tsa'ña neji. Jeteyo'je iti ca yureta'a neji, iti tsa'ñana timë ja'ñe. ²⁹ Iti ca ya'ji tējisi maca iti ca tēasi' caquë etaquë api. Jaje yo'oyeje pa'ye a'ë, Maija'quë te'te aye.”

Mostaza Ca Ayepi Ye'yaye

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Yequeje caëña, Jesús:

“¿Iqueje pa'ye a'ni, Maija'quë te'te aye, panita'a iquëna conu caquë quëara'ye iohua'i asa ja'ñe? ³¹ Mostaza care yejana tañoje pa'ye a'ë. Ja ca cato si'a soquë ca maña seña maca ai

a'ri ca'ë. ³² Jaje pa'iquëta'are tasicopi ai de'osico pani si'a soquë ñëa maña jerepa jaico ai de'ocoa. Jaje pa'ioipi jai soquë capëa pa'iona, pi'aje ìona daijë pëa huajëjë pa'icohua'i a'ë, ja'ohuë'ehuëna."

³³ Jaje Jesús ye'yapi, Maija'quë coca. Jaiye ìohua'i ñañe ayepi caquë ìohua'i a'jiñe asa tì'añeque quëapi. ³⁴ Ìohua'i ñañe ayepi caquë si'anë quëaëña. Coa peoye quëaye paëña. Jaje pa'iquëta'are ì ye'yacohua'ise'ere si'aye ì quëase'ere jare cayë caquë nuñerepa quëaëña, te'ohua'ire.

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuañeñe

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Ìti mu'se na'iquëna, ìre ye'yecohua'ire caëña:

"Je tè'huina jeñu'u."

³⁶ Caëna, ja maca Jesús yohuëre pa'ina, paire jeoni sateña, Jesús ja're. Saijëna, cui'ne yequë yohuëja'a conì sateña.

³⁷ Saijëna, ai tutu huëouña. Jairapi ai to'aquë yohuëna ocopi timëoña. ³⁸ Timëquëna, Jesuta'a sëtipe quë'rore coa ùi caquëña, ì siopë tèo pacona tèo paquë. Caina, jaohua'ipi dani sètoni careña:

"Ye'yaquë, mai ne huesëyë."

³⁹ Cajëna, huëni tuture cuañeña. Cui'ne jairare caëña.

"Yo'oma'o pa'ijë'ë."

Caquëna, tutupi jo'cua jeo nëquëña. Cui'ne jairaje tsìña de'huaje pa'io de'oña. ⁴⁰ Ja maca jaohua'ire caëña:

"¿Me yo'ojë ca'raye'ni? ¿Maija'quëpi ñacajji, cuasa ma'ñe?"

⁴¹ Caquëna, ìre ye'yecohua'ipi ña quëquëni careña:

"¿Iqueire papi, iquë ja jerepa tuture cui'ne jairate cuañequë'ni, cui'ne sehuoco?"

5

Huati Quë'ire Gadara Aquëre Quëaye

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jaira je tè'huina tì'areña, Gadara quë'rona. ² Yohuëpi Jesús ja'a tumaquëna, ju'isicohua'ire ta hue'ñapi te'i ëmë huati quë'ipi sañope daquëña. ³ Huati quë'i cato, ju'icohua'ire ta hue'ñare pa'iquë paquëña, quëna meapi hueñu'u cajëta'a hueñe peoquëpi. ⁴ Jëña nëcañoa conì jaiye huëtoje ìpi naë tëte jëaëña. Ì jerepa tutu neñe peouña. ⁵ Ñami, mu'se ju'isicohua'ire ta hue'ñare ai cutihuëre pa'i cuiquë quëna pëapi co'ye huai yo'oquë paquëña. ⁶ So'opi Jesure ñani huë'huëni Jesús nëca macana tì'ani Jesús më'ëpi jerepa tutu paquë cani do're ja'ruña.

⁷⁻⁸ Do're ja'runa Jesupi caëña, huatire:

"Iye ëmëre etajë'ë."

Caquëna, ai tutu caquë sequëña:

“Jesús, Diusu ti ëjaërepa mamaquë ai yo'oyete yë'ëre isima'ë pa'ijë'ë.”

⁹ Seina, Jesupi jaëte caëña:

“¿Ique mami a'ni?”

Caquëna, sehuouña:

“Yë'ë mami cato jai pai a'ë.”

¹⁰ Cani Jesure ai sequëña:

“Iye huatiohua'ire yequë hue'ñana jëjo saoma'ë, ñnore pa'ijajë.”

¹¹ Caquëna, ja'yere jai sese dohuë cuti perezpëre aijë pa'ijëna,

¹² Huatiohua'ipi asani setëña:

“Sese quë'rona jëjo saojë'ë. Yëquëre jaohua'ina cacañu'u.”

¹³ Careña, de'oji saijë'ë caëna, etani sani sesena cacareña. Cacarena, si'a dos mil sese huë'huëjë jai hua'que tëtëpapi tomezë jairana dutu juteña. ¹⁴ Jutena, sesere ñacaicohua'ipi ñani huë'huëni pai daripëna si'aye quëareña, iti yo'ose'e. Quëarena, paipi asani dateña. ¹⁵ Jesús pa'i hue'ñana tji'ani ñajëna, huati quë'i pa'isiquëpi caña suñasiquëpi de'o co-

care caquë ñuquëña. Ñu'ina, ite ñani si'aohua'i ca'rareña. ¹⁶ Ca'rajëna, sese ñacaicohua'ipi Jesús yo'ose'ere quëareña, huati quë'ire yo'ose'e cui'ne sesere yo'ose'e coni. ¹⁷ Jaje quëajëna, asani Jesure saijë'ë, ñno pa'ima'ë cajë, se huëoreña.

¹⁸ Carena, Jesupi yohuëna aya mëni sai huëoquëna, huati quë'i pa'isiquëpi ai sequëña, Jesure më'ë ja're coni sani pasi'i caquë.

¹⁹ Caquëna, Jesupi pa'ni sehuouña:

“Më'ë huë'ena saijë'ë. Sani më'ë cajeohua'ire quëajë'ë, më'ë ëjaëpi oi ñani necaise'ere.”

²⁰ Caëna, saquëña. Sani si'a jëña daripëa quëa huëouña. Ire Jesús necaise'ere quëaquëna, asani ai de'oye yo'ose'e pa'iji, careña.

Ju'icopi Jairo Mamaco Jesús Ca'core Patoye

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesupi yohuëja'a cui'naëpi yequë tëtëna jë'si maca jai pai tsi'si dateña. Jaje yo'ojëna, jaira tëtëpare pa'ina. ²² Ja maca pai tsi'si hue'ña cuañequëpi Jesús pa'i hue'ñana Jairo hue'equëpi ite ñani do're ja'runi, ²³ caëña:

“Yë'ë mamacopi juni huesëco. Sani më'ë jëtëpi pato co'yacajë'ë.”

²⁴ Seina, Jesupi i ja're coni saquëña. Saina, jai pai cui'ne sateña. Jaje pa'ijë ite qui'i huesoreña. ²⁵ Jaje jai pai pa'i hue'ñare te'o nomio doce ometëca ju'ico pacoña. Si'anë tsie cajequëna, ai yo'oco pacoña. ²⁶ Iote si'a jujucohua'i yo'o jujajëna, ai yo'oco pa'ico pacoña. Si'aye io paye juju do'ina sai saosico pacoña. Si'aye ja coñe paëña, iote. Coa ai jerepa ai

yo'oco pacoña, co'yaye peoyerepa. ²⁷ Jaje pa'ioipi Jesús cayere cajëna, asani dani jeteyo'jeja'a i ju'i cana patoña. ²⁸ Coa i ju'i cana patoni co'yasico pa'ija'coa'ë, caco. ²⁹ Pato macarepa tsie cajeye jeouña. Ja maca asoña, tsoe io capë co'yasico pa'iyë. ³⁰ Jaje yo'osi maca Jesupi asaëña, i tutupi ju'icore jujuse'e. Jaje pa'ina, co'ye ponëni paire ñani caëña:

“¿Nepi yë'ë ju'i cana patore'ni?”

³¹ Caquëna, i ye'yacohua'ipi careña:

“Tsoe më'ëpi pai qui'iyerepa pa'iyë ñaquëta'a, ¿nepi patore'ni sequë'ni?”

³² Jaje catoje Jesús cato si'a hue'ña ponëquë ñaëña, nepi patore'ni caquë. ³³ Ñaquëna, ti co'yasicopi asani ca'raco tsasico dani i nëca hue'ñana tani io yo'ose'e nuñerepa quëaoña.

³⁴ Quëacona, Jesús jaore caëña:

“Huau maca yë'ëre cuasase'epi ne co'yahuë. Señaco saijë'ë. Iye ju'iñe ti ne co'yahuë, më'ëre.”

³⁵ Ja caquëna, yecohua'ipi dateña, pai tsi'si huë'e cuañequë huë'epi. Dani Jairore careña:

“Më'ë mamaco tsoe ju'isico paco'ë. Ye'yaquëre jerepa josa cama'ë pa'ijë'ë.”

³⁶ Caquëna, Jesupi asasiquëta'a asa ma'ñeje pa'ipi tsi'si huë'e cuañequëre caëña:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Maija'quëpi necaiquë api cuasajë'ë.”

³⁷ Jesupi saina, Pedro coni Jacobo coni cui'ne Jacobo yo'jei Juan coni sateña. Yecohua'i coni saiye ëseiña. ³⁸ Tsi'si huë'e cuañequë huë'ena ti'ani ai yo'oye ñaëña, paipi ai cuijë oijëna.

³⁹ Jaje oijëna, huë'e cacani jaohua'ire caëña:

“¿Me neni mësarü ai yo'ojë cajë cui'ne ai oiye'ni? I mamaco ju'ima'o paco'ë. Coa caico.”

⁴⁰ Caquëna, jaohua'ipi ire soreña. Sojëna, Jesús si'aohua'ire hue'sena eto saouña. Coa pëca ja'quëpi cui'ne pëca ja'copi coni ju'isico pa'i hue'ñana cacareña. ⁴¹ Cacani ju'isico jëtëna tseani iote caëña:

“Talita cumi.” Mai coca cato “tsihua'o huëijë'ë” caye a'ë.

⁴² Jaje ca macarepa doce ometëca pacopi tsihua'o huëni cucoña. Jaje cu'iona, ñani de'oquëre papi yo'oji cuasareña.

⁴³ Jaje jujusiquëta'a ai ëseiña, yecohua'ire quëaye pajë'ë caquë. Tsihua'ore sani aore aojë'ë, caëña.

6

Jesús Pa'iyë, Nazaret Daripëre
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jaropi etani i quë'rona co'iña, ire ye'yecohua'i ja're coni.

² Huajë mu'se ti'asi maca pai tsi'si huë'ena ye'ya huëouña.

Ye'yaquëna, i paipi ai de'oyerepa ye'yaquë'ni cuasareña. Jaje cuasajë careña:

“¿Jerona iquë jerepa si'aye ye'yei'ni? ¿Iquerepa ta'ñe ye'yaye a'ni, cui'ne nepi ite paï yo'o tï'a ma'ñe yo'o ja'ñe isire'ni? ³ Iquë cato mai ñaquë api, María mamaquë api, huë'ña de'huaquë api, Jacobo, José, Judas cui'ne Simón maja'yë api, cui'ne i yo'jeohua'ijë mai ja're conï pa'iyë, iñore.”

Jaje cajë i caye asaye coereña. ⁴ Jaje cajëna, Jesupi jaohua'ire caëña:

“Si'a huë'ña yecohua'i cato Maija'quëre quëacaiquëre yëcohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are i yeja acohua'ipi cui'ne i cajeohua'ipi cui'ne i huë'e acohua'ipi coeyë.”

⁵ Jarona airepa paï yo'o tï'a ma'ñe yo'oye paëña, paipi ite asaye coe do'ire. Jaje pa'ina, coa ju'icohua'i mañase'ere pato co'yaquë a'ri paï mañare jujuña. ⁶ Jaje pa'ina, nequë api cuasama'pëna, ñani me yo'ojë jaje pa'iyë'ni cuasaëña. Ja jeteyo'je yeque huë'ñana sani cu'i ye'yarojaquëña.

Jesupi I Ye'yacohua'ire Jëjo Saoye

(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ I ye'yacohua'ire doce pa'iohua'ire soini, huatire eto saoja'a tutu isini cayaohua'ise'ere jëjo saouña. ⁸ Jëjo saoque cuañeña:

“Sama'pë pa'ijë'ë, ao tupë, curiquëjë. Coa topë macase'le sajë'ë. ⁹ Cui'ne zapato cui'ne camisa sajë'ë, yeque suña ja'ñe sama'pë.”

¹⁰ Cui'ne caëña, jaohua'ire:

“Huë'ena cacasicohua'i pani iti macana pëajë'ë, ja daripë quëa tējini sai macaja'a. ¹¹ Cui'ne yequë huë'ñapi mësarute coecohua'i pa'ito, panita'a asaye coecohua'i pa'ito mësarute quëo ya'o tsa'cuse'ere tï'to tōni eta saijë'ë. Jaje yo'ojë iñoñe pa'iji, johua'ire sañope yo'oye. Nuñerepa cayë, paï ñape yo'ose'e ña mu'se tï'aëna, jaohua'ire ai co'ayerepa sañe pa'iji, mësarute ësesicohua'ire. Sodoma cui'ne Gomorra yeja pa'ire cato a'ri ja'ye sañe paji'.”

¹² Jaje jëjo saosicohua'ipi huajëye pa'iyena pōnëne pa'iji cajë quëareña, pa'ire. ¹³ Cui'ne huatiohua'irejë eto saoreña. Ju'icohua'ire hui'yapepi nejëna, co'yareña, jai paï.

Juan Oco Doquë Ju'iñe

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Ja maca romano paï ëjaë Herodesjë asaëña, si'a paï Jesús yo'oye asajëna. Jaje asani Herodespi caëña:

“Juan oco doquëpi huëji'i. Jaje pa'ina, tutu paquë yo'oji.”

¹⁵ Yecohua'ipi careña:

“Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elíaspi.”

Cui'ne yecohua'ipi careña:

“Tsoe hue'ña Maija'quère quëacaicohua'i pa'ise'eje pa'i api.”

¹⁶ Jare Herodespi asani caëña:

“Jaë cato Juanpi yë'ë cuañeina, siopë tëto tëasiquë api. Jaëpi ju'isiquëpi huëni yo'oji.”

¹⁷ Herodes cato Juanre tseani quëna meapi huëni co'acohua'ire co hue'ñana co'aji'i, Herodías do'ire. Herodías cato yo'jei Felipe nëjo paco'ë. Jaje pa'ioni Herodespi yo'jei nëjore jioni i nëjore nepi. ¹⁸ Jaje yo'oquëna, Juanpi caëña, Herodesre:

“Më'ë yo'jei nëjoni jioni paye co'aji.”

¹⁹ Jaje caquëna, Herodíaspi Juanre ai coeco pacoña. Jaje pa'ina, huani jeosi'i cacota'a huani jeoñe ti'añe paña. ²⁰ Herodespi ite Juanre nuñerepa de'oquë api caquë ca'raëña. Jaje pa'ina, ipi huani jeoñe ësequëna, paña. I caye si'aye asama'quëta'a Herodes cato i caye yë asaquë paquëña. ²¹ Jaje pa'iquëta'are Herodías ti'aoña, io huani jeoñe oise'e. Herodespi ite coasi mu'se ti'aëna, pai ëjaohua'ire, soldado ëjaohua'ire, cui'ne Galilea ëjaohua'ire soini ao ai maca. ²² Herodías mamacopi cacani de'oyerepa pairacona, ñani ai sihuareña, si'aohua'i iti ñacohua'i. Jaje pa'ina, Herodes sihuaquë caëña, nomi tsjore:

“Më'ë yëyere sejë'ë. Isisi'i, më'ëre.”

²³ Cui'ne caëña, care payë. Coa caye pañë. Si'a co'amaña më'ë sese'e isiyë pa'iji. Yë'ë cuañeñe jopore paja'a isinije isiyë, caëña. ²⁴ Jaje caëna, asani sani pëca ja'core secoña:

“¿Iquere seja'coa'ni, ite?”

Cacona, iopi caoña:

“Sejë'ë, Juan oco doquë siopëre.”

²⁵ Jaje quëaona, asani pai ëjaë pa'i hue'ñana sani caoña:

“Yurepi Juan oco doquë siopëre quëna de'huana ayasiconi isijë'ë.”

²⁶ Jare pai ëjaëpi asani ai co'a juquëña. Jaje pa'iquëta'are tsoe ca huesosiquë sëte pañë caye peouña, cui'ne i soisicohua'ijë asasi do'ire. ²⁷ Ja do'ire jare iti macapi te'e soldadore jëjo saouña, Juan siopë quërëjajaja'quëre. ²⁸ Caëna, soldadopi sani Juanre huani jeoni siopë yëto tëani quëna de'huana ayani dani isiña. Isina, Herodespi nomi tsjona isina, jaopi pëca ja'core isio.

²⁹ Ja yo'ose'ere asani Juanre ye'yecohua'ipi dani Juan capë maca sani ta jëoreña.

Cinco Mil Ëmëohua'ire Aoñe

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Ja jeteyo'je doce paire jëjo saosicohua'ipi co'ini tsi'sini Jesure quëareña, johua'i yo'ose'ere, cui'ne johua'i ye'yase'ere.

³¹ Quëajëna, Jesupi caëña, jaohua'ire:

“Daijê'ë. Sani paï peo hue'ñana pëa huajëñu'u.”

Āo aiñeque peoyerepa paï tsi'si ja'ñere asaquë capi. ³² Jaje caëna, saë'ë, yohuëja'a iohua'ise'e paï peo hue'ñana. ³³ Jaje saijëta'are jai paï ñareña, i saiye. Jaje ñani Jesupi saiji cani huë'huëjê, i sai hue'ñana si'a daripëa pa'icohua'i sateña. Ja tï'ama'në du'ru tï'areña, paipi. ³⁴ Jaje yo'ojëna, Jesupi yohuëpi tũmani paï mañare teaye oi ñaëña, yëi ñama ñacaiquëre peocohua'ijë pa'iohua'i mañapi. Pa'ijë yo'ojëna, ñani jaiye iohua'ire ye'ya huëouña.

³⁵ Ai na'i huesëquëna, ñani i ye'yacohua'ipi ite careña:

“Tsoe na'iji, iño paï peo hue'ña'ë. ³⁶ Jëjo saojê'ë, sani paï pa'i hue'ñana āo maña hueroni aijajê. Iño cato peoyë, iohua'ire aofne.”

³⁷ Cajëna, Jesupi sehuouña iohua'ire:

“Mësarupi aojê'ë.”

Caquëna, iohua'ipi careña:

“¿Jaje pa'ito yëquëpi sani veinte mil têtëña do'ire papi pan hueroni aofne?”

³⁸ Cajëna, Jesupi caëña:

“¿Je so pan paye'ni, iño? Sani ñajê'ë.” Caquëna, careña:

“Pa'iji, cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'i.”

³⁹ Cajëna, Jesupi cuañeña, paire. Jaje pa'ito si'aohua'i tayahuëna ja'rujê'ë, caëña. ⁴⁰ Caëna, cien paise'e cui'ne cincuenta paï de'o tsëcapëa ja'rureña. ⁴¹ Ja maca Jesupi cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire ini ma'tëmona ñaquë de'oji caquë Maija'quëre pëpani, panre i ye'yacohua'ina isiña. Isiquëna, jaohua'ipi paire se isicateña. ⁴² Ja maca si'aohua'i ani sihua-cohua'i pateña. ⁴³ Ani tējisi jeteyo'je ani jujase'ere tsi'soreña, doce do'rohuëa hua'ina cojê. ⁴⁴ Ja pan aisicohua'i cato cinco mil ëmëohua'i pateña.

Oco Da'ca Ēmëje'aja'a Cu'iyë
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Ja jeteyo'je Jesús i ye'yacohua'ire capi, du'ru saijê'ë, yohuëja'a Betsaidana. Yë'ëse'e paire saiyë caquë pëpa tējini sasi'i, caëña. ⁴⁶ Saiyë, caquë pëpa tējini ai cutihuëna Maija'quëre casi'i caquë saquëña. ⁴⁷ Ñami de'osi maca Jesús te'i yejare pa'ina, yohuë saisicohua'i cato jaira jopore pateña. ⁴⁸ Jaropi pa'i i ye'yacohua'i ai yo'ojê co'mejëna, ñaëña, tutupi sañope tutuquëna. Je'në ñata tōme maca Jesupi oco da'ca ëmëje'aja'a nëcaquë saquëña, i ye'yacohua'i quë'rona. Coa sa tëtō sasi'quë saiyëje pa'ye saquëña. ⁴⁹ Oco da'ca ëmëje'aja'a nëcaquë saina, ñani huati pa'ima'co cuasajë quëquëni cuihuë.

⁵⁰ Si'aohua'i ñani quëquëni cuijëna, ipi capi, jaohua'ire:

“Ai yo'ojê cama'pë yë'ë a'ë. Ca'rama'pë pa'ijê'ë.”

⁵¹ Jaje cani iohua'i pa'i yohuëna aya mëina, tutupi jëouna, ja maca merepa jaje yo'oquë'ni cuasajë ñareña, i yo'ose'e. ⁵² A'ri maña pan pa'ise'ere jaiye neni pa'ire aose'ere cuasaye pareña, iohua'i joyo jëa do'ire. Jaje pa'ina, ai cuasareña.

Genesaret Ju'icohua'ire Jujuye
(Mt 14.34-36)

⁵³ Jëni ti'areña, Genesaret yejana. Jaron a iohua'i yohuë sëa huahuoreña. ⁵⁴ Yohuëpi sa tumasi maca Jesu api cajë ñareña. ⁵⁵ Nani ja maca si'a huëña cu'ijë ju'icohua'ire da huëoreña, cai saihuëre uijëna, Jesús quë'rona. ⁵⁶ A'ri dari mañana saina, pa'i daripëana saina, tsio huë'ñana saina, ju'icohua'ire i sai ma'añana oereña, jujucaijaquë cajë. Jesure ai seteña, mëë ju'i cana patoni ju'icohua'i co'yajajë cajë. Si'aohua'i i ju'i ca patocohua'i co'yareña.

7

Paire Co'aye Neñe
(Mt 15.1-20)

¹ Jesús quë'rona Fariseo pa'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i tsio dateña, Jerusaléncpi daisicohua'ipi. ² Jaje daisicohua'ipi ñajëna, Jesús ye'yacohua'ipi jëña tsoama'pë aë'ë. Jaje tsoama'cohua'ipi aijëna, ñani cue'cuehuë, si'si jëñapi aiñë cajë. ³ Jaohua'i cato ja yë'ta'a ao aima'në jëña tsoajë'ë. Aipë case'ere yo'ocohua'i paë'ë. ⁴ Jaje pa'iohua'ipi ao huero huë'ñapi co'ini ai jëña tsoacohua'i pateña. Cui'ne jaiye yeque yo'ocohua'i pateña, iohua'i aipë yo'oye, ucu duruhuëa tsoaye, quëna ne'ña tsoaye, caisi saihuë tsoaye, yo'ocohua'i pateña.

⁵ Jaje yo'ocohua'ipi fariseo pa'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi seteña, Jesure ñeje:

“¿Me yo'ojë mëë ye'yacohua'i jëña tsoajë'ë ja yë'ta'a aima'në case'e yo'oma'pë, si'si jëñapi aiñë'ni?”

⁶ Jaje cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa jaje mësar u coa cacohua'i pa'ijëna, asaquë co'aji Maija'quëre quëacaiquë Isaías ñeje caquë toyapi:

Icohua'i cato yë'ëre coa yë'opose'e oiyë cayë.

Jaje pa'iquëta'are iohua'i joñoapi yë'ëre oiyë pañë.

⁷ iohua'i yë'ëre señë cajë yo'oye do'i peoye a'ë.

Coa pa'ise'e cuañese'ere ye'yajë yo'o do'ire.

⁸ ¿Me yo'ojë mësar u Maija'quë cuañese'ere yo'oma'pë yequere coa pa'i cuañese'ere yo'oye'ni? ¿Ucu duruhuëare tsoaye, quëna ne'ña tsoayere cui'ne jaiye jaje pa'ye yequeje yo'oye'ni?”

⁹ Caëña, Jesús yequeje:

“Mësar u aiohua'i case'ere yo'oñu'u cajë Maija'quë cuañese'ere tirona jëoni yo'oyë, mësar u. ¹⁰ Moisés cato capi:

'Më'ë ja'core cui'ne më ja'quère de'oye oi sañope cama'ë pa'ijë'ë. Pëca ja'core cui'ne pëca ja'quère sañope co'aye caquère cato huani jeoñe pa'iji.' ¹¹ Jaje case'e pa'iquëta'are mësarü cayë pa'iji: 'Ja'quère cui'ne ja'core cöcayë pañë. Si'aye yë'ë payë Maija'quëna isihuë.' ¹² Jaje mësarü cani cayë, ja'core cui'ne ja'quère cöcayë peoji, cajë. ¹³ Jaje mësarü yo'ojë Maija'quë cuañese'ere pare jeocoyë, paï case'ere yecohua'ina se ye'yajë. Jaje pa'ye yequeje jaiye yo'oyë, mësarü."

¹⁴ Tijupë Jesús soini capi, paire:

"Asajë'ë, si'a paï. Coa tayo asama'pë de'huajë'ë. ¹⁵ Si'aye ëmëje'epi se cacayë cato paire co'aye ne ma'ñe a'ë. Sa'nahuë joyopi co'aye etayë a'ë, paire co'aye si'si neñe. ¹⁶ Cajoro pacohua'i sëte asajë'ë."

¹⁷ Jaje casi jeteyo'je paire jeoni huë'ena Jesús cacasi maca i ye'yacohua'ipi ja case'ere quëajë'ë cajë seteña.

¹⁸ Sejëna, caëña:

"Jaje pa'ito mësarüje asa ti'añe pare? Mësarupi asahuë, si'aye ëmëje'epi cacase'e cato paire co'aye neñe peoji. ¹⁹ Ao cato joyona saiye paï. Coa ai ëtatu'una saise'epi jeteyo'je eta saiji. ²⁰ Cui'ne paï joyopi etayë a'ë, co'aye neñe. ²¹ Sa'nahuë joyore cayë jaropi etaji, si'aye co'aye cuasayë: yecohua'ini nomiohua'ire, ëmëre yo'oye, paire huani jeoñe, ²² co'amaña imañe, yecohua'i co'amañare pa ëaye ñañe, si'aye co'ayere yëye, cosojë yo'oye co'ayena sëo measicohua'i pa'iyë, yecohua'i payere ëa ñajë pëiñe, yequëna co'a coca ca ma'ñere se quëaye, jerepa pa'i a'ë cuasayë, cui'ne yecohua'i pa'iyere cuasacaima'pë coa josa yo'orojaiñe. ²³ Si'aye iye joyo sa'nahuëpi etaji. Japi paire si'si neñe a'ë."

Yequë Yeja Acopi Jesure Sehuoye
(Mt 15.21-28)

²⁴ Jaropi Jesús Tiro cui'ne Sidón yejana saji'i, huë'ena cacani païje huesëjajë yë'ëre caquë. Yo'oquëta'are catiyë peopi. ²⁵ Ja do'ire tsoe Jesu api asaco, huati quë'io pëca ja'copi i quë'rona dani do're ja'runi sëco'ë, huatire eto saocajë'ë, yë'ë mamacore pa'icore. ²⁶ Jao cato Sirofenicia païo pacolë, yequë yeja aco. ²⁷ Jaje cacona, Jesupi capi, iote:

"Mamajëpi du'ru aïjajë, co'aji, mamajë aïñere sioni jo'ya yaina isiye."

²⁸ Caquëna, iopi sehuoña:

"Jaje pa'ijë'ë, Ejaë. Jaje pa'iquëta'are jo'ya yaijë aïcohua'i a'ë, mamajë aïjë ne to ne'ña mañaje."

²⁹ Cacona, Jesupi caëña:

"De'oyerepa më'ë cayë, tsoe më'ë mamacore huati eta saji'i, señaco saijë'ë, de'oji."

³⁰ Caëna, huë'e t̃i'ani ñacona, çai saihuë uicopi mamaco tsoe huatire peocopi de'oye pacofia.

Jesupi Asama'quëre Jujuye

³¹ Jesús Tiro yejapi etani Sidón yeja sa tēto sani cui'ne Decápolis daripëaje tēto sani Galilea jaira t̃i'aëña. ³² Jarote pa'ina, asama'quëpi cui'ne huã'huã coca caquëni dareña. Dani pato co'yacaijë'ë, cajë seteña. ³³ Sejëna, Jesupi pai peo tē'tena sani moñopi cajorona saquëña. Sa'i copi i moñona tse'seni tsemeñoje papiña. ³⁴ Papiquë ma'tēmona ñaquë ai yë'eni caëña:

“¡Efata!” Jaje cani capi, Hui'yojë'ë.

³⁵ Ja maca tsoe cajoro hui'yopi. Ja maca de'oye coca caquë paquëña. ³⁶ Jaje yo'oni capi, jaohua'ire, yecohua'ire quëama'pë. Jaje caëna, coa jerepa quëareña. ³⁷ Quëarena, de'oyerepa yo'oquë'ni cuasajë careña:

“Si'aye de'oye yo'oji. Yo'oquëna, asama'cohua'ije asacohua'i de'oyë, cama'cohua'ije cayë.”

8

Jesupi Cuatro Mil Paire Aõe

(Mt 15.32-39)

¹ Jare ja mu'se jai pai tsi'sireña, tsi'sisicohua'ipi aïne peoreña. Peojëna, Jesupi i ye'yacohua'ire soini caëña:

² “Teaye pai mañare ñañë, yë'ë ja're tsoe tres mu'seña aïne peocohua'ipi pa'ijëna. ³ Jaje aima'cohua'ini jëjo saoquë pa'ito jopo ma'ana dahuëra ju'ija'cohua'i pa'ini, yecohua'ipi so'opi daisicohua'ipi pa'iyë.”

⁴ Caquëna, i ye'yacohua'ipi careña:

“¿Me iño cato hueroni aõe'ni, paije peo hue'ña?”

⁵ Cajëna, Jesupi sequëña:

“¿Je so pan paye'ni, mësarü?”

Seina, careña:

“Siete pan payë.”

⁶ Cajëna, asani paire cuañeña, tayahuëna ja'rujë'ë caquë. Ja maca siete pan ini Maija'quëre de'oji caquë pëpani. Ja jeteyo'je i ye'yacohua'ina huahueni isipi. Isina, jaohua'ipi paire se aohuë. ⁷ Tsiaya hua'ireje pahuë. Pajëna, Jesupi cui'ne jaohua'ireje yo'oni huahueni i ye'yacohua'ina isina, se aohuë. ⁸ Si'a pai ani sihuacohua'i paë'ë, siete do'rohuëa nëapi, ani jujase'e. ⁹ Ja aisicohua'i cato cuatro mil paë'ë. Ja maca Jesupi johua'ire saiyë cani ¹⁰ saji'i, i ye'yacohua'i ja're cono yohuëja'a Dalmanuta yejana.

Pai Yo'o T̃i'a Mañere Yo'ojë'ë Cajë Señere

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Fariseo paipi dani Jesure sañope careña. Ite neñañu'u cajë seteña, pai yo'o t̄i'a ma'ñere ma'tëmo ayere ne iñojê'ë cajë.

12 Sejëna, ai ëja yë'eni caëña:

“¿Me neñu'ju iye pai jaje señe'ni pai yo'o t̄i'a ma'ñere yo'o iñojê'ë cajë? Care payë, mësarute iñoñeje peoji, te'oreje.”

13 Jaje cani jëoni, cui'naëpi yohuëna aya mëni jaira je te'tena saquëña.

Fariseo Pai Co'ayere Neñe

(Mt 16.5-12)

14 Pan huañeyeni saë'ë, ai ja'ñe peocohua'i, coa te'e panpë maca sahuë. Jaose'e yohuë paquëña. 15 Pa'ina, Jesupi iohua'ire cuañeña. De'hua ñajê'ë, fariseo pai o'sa cui'ne Herodes pai o'sana co'me huesëye caquë.

16 Jaje caquëna, i ye'yacohua'ipi sa'ñe careña: pan peocohua'i datena caji.

17 Jaje cajëna, Jesupi asani caëña, jahua'ire:

“¿Me yo'ojë pan peoyë, caye'ni? ¿Ja yë'ta'a huesëjê jaje caye? ¿Ai jëa joyore hue'eye, mësarü? 18 ¿Cui'ne ti ñama'pë pa'iye, cui'ne asama'pë pa'iye, mësarü cajoropi? ¿Yë'ë ja'rë jaiye pan nese'e cuasaye pañe? 19 Mësarupi ñasicohua'ita'a cinco panpi cinco mil paire aose'e: ¿ajëna, cui'ne je ja'ye nëaë'ni?”

Caquëna, iohua'ipi sehuoreña:

“Doce do'rohuëa nëapi.”

20 “¿Cui'ne cuatro mil paire siete pan pa'ise'epi aoto je ja'ye nëaë'ni?”

Caquëna, iohua'ipi careña:

“Siete do'rohuëa nëapi.” 21 Jaje cajëna, ipi caëña:

“¿Ja yë'ta'a jaje ñasicohua'ita'a cui'ne huesëcohua'i pa'ijê jaje cuasaye'ni?”

Jesupi Ñama'quëre Jujuye

22 Ja jeteyo'je Betsaidana t̄i'areña. T̄i'asi maca Jesús quë'rona dareña, ñama'quëni juucaijê'ë cajë. 23 Jaje cajëna, asani ñama'quë jëtëna tseani cajiquë pai daripëpi hue'sena etouña. Copi ñaco çana neni ina patoquë, sequëña, ¡De'hue ña cuañoquë! 24 Caquëna, ñama'quëpi caëña:

“Ñañë, paire. Ñaquëta'are soquë nëaje pa'yepi cu'iji.”

25 Jaje caquëna, Jesupi tijupë ñaco çana patoquëna, yureta'a de'oyerepa ñaquë ponëni co'yasiquë paquëña. 26 Ja maca Jesús huë'ena ite jëjo saokuë caëña:

“Pai daripë cacama'ë cui'ne yecohua'irejê quëama'ë pa'ijê'ë.”

Pedropi Jesús Ayere Caye

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Ja jeteyo'je Jesús cui'ne i ye'yacohua'i cōni Cesarea cui'ne Filipo yeja pa'i a'ri darina sateña. Saijēna, ma'ana Jesupi sequēña, i ye'yacohua'ire:

“¿Iqueipi yē'ère caye'ni, pa'i?”

28 Caquēna, iohua'ipi careña:

“Yecohua'ipi mē'ère cayē, Juan oco doquē api. Yecohua'ipi cayē, Elíaspi. Cui'ne yecohua'ipi Maija'quē jējo daoquē api cayē.”

29 Ja maca ipi sequēña, iohua'ire: “¿Mēsaruta'a iqueipi caye'ni, yē'ère?”

Caquēna, Pedropi caēña:

“Mē'è cato huasoquē Cristore pa'è.”

30 Jaje caēna, Jesupi caēña, jaohua'ire:

“Yecohua'ire quēama'pē pa'ijē'è.”

Jesupi I Ju'iñere Quēaye

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Ja maca ye'ya huēoni ye'yaquē caēña. Pa'i Mamaquē yē'è ai yo'oye pa'iji. Aiohua'ipi yē'ère coeja'cohua'i a'è. Pa'i ējaohua'ijē coeja'cohua'i a'è. Cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ijē yē'ère coeja'cohua'i a'è. Jaje coejē yē'ère huani jēoja'cohua'i a'è. Jaje huani jēosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huēija'quē a'è. 32 Iye tiñarepa quēaēña. Quēaquēna, Pedro ite tirona sani caēña. Jaje yo'oto co'aji. Iye cama'è pa'ijē'è, ca huēoēña. 33 Jaje caquēna, Jesús co'ye pōnēni i ye'yacohua'ire ñaēña. Ñani Pedrore tutu caēña:

“Huati ējaē saijē'è. Iño pa'ima'è. Mē'è cato Diosu cuasayeje cuasama'quē a'è. Coa pa'i cuasayere cuasaquē a'è.”

34 Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire cui'ne paire soini caēña:

“Yē'ēni tuñu'u cani co'ye de'oye pa'iyere huānēyējē'è. Jaje yo'oni mē'ère queja'core hue'oni tuijē'è, yē'ère. 35 Jaje pa'ina, i pa'iyē jēasi'i caquē yo'oquēpi coa ne huesoja'quē api. Jaje pa'iquēta'are yē'è do'ire cui'ne yē'è coca do'ire i pa'iyē nejosiquēpi pa'iyē tija'quē api. 36 ¿Jaje pa'ina, iquere cōcaiquē'ni, pa'ipi si'aye iye yeja co'amaña tiasicohua'ipi iohua'i joyore coa nejoto? 37 Joyore nejosiquē pani yecore tija'ñe peoji. 38 Yē'ēni cui'ne yē'è cocare huajēya'ye quēama'quēpi cajē paini ca'rajē pasicohua'ire, yē'è Pa'i Mamaquēpi cui'ne huajēya'ye quēama'quēpi caquē coeja'quē a'è, yē'è ja'quē de'o tuture papi cui'ne i huiñaohua'i ja're dai maca.”

9

1 Cui'ne Jesús ca'quēña:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Mësaru acohua'i iye maca pa'icohua'i ju'ima'pë pa'ija'cohua'i a'ë, ma'tëmo te'te ñama'pë pani.”

Jesús Tiñe Pa'i Ponëse'e
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Seis mu'seña tëto saisi maca Jesupi Pedrore, Jacobore cui'ne Juanre sai saëña, ai cutihuëna. J̄arona i ju'i ca cui'ne i tsia tiñe pa'i ponëña. ³ Miacorepa iye yeja caña joja t̄i'añe peoji, j̄are coa sësë p̄e, poja'iyej̄e poja'ico ponëña, i ju'i ca ye'hue pa'ioyepa. ⁴ J̄a maca ñareña, Elíasre cui'ne Moisésre Jesús j̄a're nēcaj̄e cocare caj̄ena.

⁵ J̄a maca Pedropi Jesure caëña:

“Ye'yaquë, ¿de'oyerepa iño pa'iyeni, mai? Toaso a'ri huë'ña neñu'u. Më'ë huë'e, Moisés huë'e, cui'ne Elías huë'e neñu'u.”

⁶ J̄aje Pedro cani ti cuasama'ë capi, tsoe quëquë huesë sitopi. Si'ahua'i i ye'yacohua'i cato quëquë huesësicohua'i pateña. ⁷ J̄a maca ma'tëmopi sirio iohua'i quë'rona nēca mequëna, asaj̄ena, yë'ose'e p̄isiña:

“Iquë cato yë'ë mamaquë api. Ini ai sihuaquë pa'iyë. I cayere asaj̄ë'ë.”

⁸ J̄a jeteyo'je coa Jesuse'e te'i paquëña.

⁹ Ai cutihuëpi cajequë Jesús i ye'yacohua'ire caëña, yecohua'ire mësaru ñase'e quëama'pë, yë'ë ju'isiquëpi huëisi maca quëaj̄ë'ë, caëña. ¹⁰ J̄aje caëna, iohua'ise'e yahue de'huase'ere pareña. J̄aje paj̄e coa sa'ñe s̄eteña, iquere caë'ni, ju'isiquëpi huëisi maca quëaj̄ë'ë caquë. ¹¹ J̄aje pa'ina, Jesure s̄eteña:

“¿Me yo'ojë cuañese'e ye'yacohua'i Elíaspi du'ru daiye pa'iji, caye'ni?”

¹² Caj̄ena, i pi sehuouña:

“Nuñerepa du'ru daij̄a'quë api. Dani si'aye ne de'huaja'quë api. Cui'ne ¿me caquë'ni, toyase'e yë'ë Pai Mamaquë aye? Ai yo'oj̄a'quë api. Cui'ne paj̄ije ite coeja'cohua'i a'ë, caji. ¹³ J̄aje pa'iquëta'are yë'ë cayë tsoe Elías daji'i. Ini pai iohua'i yëyeje yo'ohuë, toyase'e cayeje pa'ye.”

Huatire Jesús Etose'e
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jeteyo'je co'ireña, i ye'yacohua'i pa'i huë'ñana. Dani jai pai pa'ij̄ena, ñareña. Ñaj̄ena, cui'ne i ye'yacohua'i j̄a're con̄i sañope caj̄e pateña, cuañese'e ye'yacohua'ipi. ¹⁵ J̄aje cacohua'ipi Jesure ñani se j̄eoni huë'huëni p̄epareña, de'loquëre pa'ni cuasaj̄e.

¹⁶ J̄a maca Jesupi iohua'ire sequëña:

“¿Iquere sa'ñe yo'ojë care'ni, j̄ahua'i j̄a're?”

¹⁷ Seina, iohua'i j̄a're pa'isiquëpi sehuouña:

“Ye'yaquë yë'ëpi dahuë, huati quë'ini, yë'ë mamaquëre cama'quëni mël'ëni ña cuañosi'i caquë. ¹⁸ Huatipi ìte de'oye pa'ina, ne taoquë yo'oji. Yo'oquëna, siri yë'opoja'a mëaquë cui'ne cuji quì'coquë yo'oji. Jaje yo'oquë tutu peoquë de'o huesëji. Mël'ë ye'yacohua'ire eto saocaijë'ë, caquë seni ju-jahuë, ne tì'añe peojëna.”

¹⁹ Caquëna, Jesupi caëña:

“ìMaija'quëpi necaiquë api cuasama'cohua'ì! ¿Mësarù ja're yë'ë tsoe aquëpi pa'iyë? ¿Je ja'ye tsoerepa mësarute quëcoquë cõcai pa'ija'quë a'ni, jaje huesëto? Dajë'ë, tsihua'ëre.” ²
²⁰ Caëna, darena, huatipi Jesure ñani, hue'hue dahuë nequëna, sa tani tearojani siri yë'opoja'a etoquë yo'ouña.

²¹ Jaje yo'oquëna, ñani Jesús caëña, pëca ja'quëre:

“¿Je ja'ye tsoe jaje yo'oquë pa'iquë'ni?”

Caquëna, pëca ja'quëpi caëña:

“Tsihua'ë pa'inë aquë api. ²² Yequere toana, tsiayana huani jeosi'i, caquë yo'oquë api, jaiye. Jaje pa'ina, mël'ëpi yëquëre oi cõcailjë'ë, de'hue.”

²³ Caquëna, Jesupi caëña:

“Mël'ëpi neñe pa'iji, cuasaquë pa'ito neñe pa'iji, si'aye.”

²⁴ Caquëna, tsihua'ë pëca ja'quëpi cuiña:

“Neñe pa'iji, cuasayë. Cõcailjë'ë, ai jerepa jaje cuasa ja'ñere.”

²⁵ Ai jerepa jai pai tsi'si daijëna, ñani huatire caëña:

“Huati asama'quë cui'ne cama'quë, yë'ëpi mël'ëre cayë, etajë'ë. Iquë tsihua'ëre jeoni sani cui'naëni cacaye pajë'ë.”

²⁶ Caquëna, huatipi cuini yeque hue'hue dahuë se ne cõña. Neni ju'ise'eje pa'ire jeoni saquëña. Jare ñani yecohua'ì ju'isiquë pa'iji, careña. ²⁷ Jaje cajëna, Jesupi ìte jëtëna tseani naë huëo nëcouña.

²⁸ Ja maca Jesús huë'ena cacaëna, ì ye'yacohua'ìpi setëña:

“¿Me yo'ojë yëquë huatire eto saoye pare'ni?”

²⁹ Cajëna, Jesupi caëña:

“Ñeje pa'ì huatire cato coa aima'pë cui'ne Maija'quëre señepi eto saoye pa'iji.”

Tijupë Jesús Capi, ì Ju'ñe Ayere

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Jaropi saijë Galileaja'a tëto sateña. Paije huesëjëna, sasi'ì cuasaëña, Jesús. ³¹ Ja mu'se cato Jesús ì ye'yacohua'ini quëaquë cuquëña. Yë'ë Pai Mamaquë cato tseä cuañosiquë pa'ija'quë a'ë. Jaohua'ìpi huani jeoja'cohua'ì a'ë caëña. Cui'ne caëña, toaso mu'seña pa'ì maca ju'isiquëpi huëija'quë a'ë. ³² Jaje quëaquëna, ì ye'yacohua'ì asa tì'añe pareña. Pajëta'a seni asaye pareña, ca'rajë.

*Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë**(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)*

³³ Capernaum daripëna tì'ani hu'ere pa'i maca Jesupi sequëña:

“¿Iquere mësaru ma'a daini sañe yo'ojë care'ni?”

³⁴ Caquëna, sehuoma'pë pateña. Nepi jerepa pa'i pa'ija'quë a'ni, cajë sañe yo'ojë casicohua'ipi ma'a dai maca. ³⁵ Pajëna, ja'runi ñu'i doce ÿ ye'yacohua'ire caëña:

“Si'aohua'ire tëto saisiquë pasi'i, cani si'aye yecohua'ire necaiquë jo'yaë pa'iyë pa'iji.”

³⁶ Jajë ca tējini tshua'ëre jopore pana nëconi, su'cuani caëña, jaohua'ire:

³⁷ “Yë'ëjë pa'ire cuasajë tshuaëre de'oye yo'ocaini yë'ëni yo'oye pa'iji. Yë'ëre de'oye yo'oquë cato yë'ëse'ere de'oye yo'oye peoji, cui'ne yë'ëre jëjo daosiquërejë de'oye yo'ocaiye pa'iji.”

*Maire Sañope Yo'oma'quë Pani Maire Coçaiquë Api**(Mt 10.42; Lc 9.49-50)*

³⁸ Ja maca Juanpi caëña:

“Ye'yaquë, yëquë ñahuë, më'ë mamipi caquë huatire eto saquëre. Ñani yo'oma'ë cajë ësehuë, mai ja're conì cu'ima'quëpi yo'oquëna.”

³⁹ Caquëna, Jesupi caëña:

“Ësema'pë pa'ijë'ë, yë'ë mamipi cajë pai yo'o tì'a ma'ñe yo'ocohua'ire. Jaohua'i cato yë'ëre sañope cama'cohua'i a'ë.

⁴⁰ Maire sañope yo'oma'quë cato mai tē'tere pa'iji. ⁴¹ Mësaruni yecohua'ipi yë'ë do'ipi cajë oco mañare ocuacohua'i pani de'huacaisi co'amaña paja'cohua'i a'ë, mësaru Cristo acohua'ini de'oye yo'osi do'ire.

*Co'aye Yo'oyena Taiñe**(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Tayo yo'oyena ne taquëre cato, quëna pëpi ñajë tęcana sëani jai tsiayana jëo dëo'ñe pa'i api, a'ricohua'ipi yë'ëre cuasacohua'ire co'a de'huaquëre. ⁴³ Jajë pa'ina, cayë më'ë jëtëpi tayo yo'oyena saco pa'ito tëto tējajë'ë. Ai jerepa de'oji,

pa'i huë'ñana peo tupëpi cacato toa yejana saiye peoye, ⁴⁴ pecojë ju'ima'tona cui'ne toajë yayama'tona. ⁴⁵ Më'ë nēcayopi tayo yo'oyena saco pa'ito tëto tējajë'ë. Ai jerepa de'oji,

pa'i huë'ñana peo tupëpi cacato. Ai jerepa co'aji, caya nēcãnoa hue'equëpi toa yejana saito. ⁴⁶ Jaro pecojë ju'ima'tona cui'ne toajë yayama'tona. ⁴⁷ Panita'a më'ë ñacoapi tayo yo'oyena saco pa'ito dutani jëcojë'ë. Ai jerepa de'oji,

Diusu cuãñe tē'tena te'e ñacoa hue'equëpi cacato. Ai jerepa co'aji, caya ñacoa hue'equëpi toa yejana saito. ⁴⁸ Jaro pecojë

ju'ima'tona cui'ne toaje yayama'tona. ⁴⁹ Si'ahua'i toapi ne de'huasicohua'i pa'ija'cohua'i a'è, cui'ne si'aye Maija'què coa isiye cato asipi, ne de'huase'e pasipi. ⁵⁰ Asipi io sēñere carajaisico pani co'aji, hua'i saraye. Jaje pa'ina, cayè: Mèsaru sai ja'ñere ne huesoma'pè pa'ijè'è, pai ja're sañope yo'oma'pè jo'cua de'oye pa'ijè'è.”

10

Jesús Ye'yase'e Nomiore Jeocoye Ayere

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Ye'ya tējini Capernaum sani Jordán ña oca te'tena saquēña, Judea vejana. Jaronā jai pai tsi'sireña, i pa'i hue'ñana. Tsi'sireña, ye'yaēña, i ye'yaye sēte. ² Fariseo paipi neñañu'u cajè seteña, ñeje:

“¿Nějore jeoñe deoquè?”

³ Cajēna, ipi sehuouña:

“¿Moisés me cuañei'ni, mèsarute?”

⁴ Caquēna, careña:

“Moiséspi cuañepi pai ëjaëpi nējore jeoco toya ja'o necaquēna, jeocoye pa'iji.”

⁵ Cajēna, Jesupi caēña:

“Ja cato Moisés cuañepi mèsaru joyopi de'oye cuasama' do'ire. ⁶ Ja'a Maija'què si'aye yeja pa'ie de'hua maca emère cui'ne nomiore de'huapi. ⁷ Ja do'ire huejani pēca ja'quère cui'ne pēca ja'core jeoni nējona tsioni pa'ie pa'iji. ⁸ Ja maca caya hua'i pa'ie pañē. Coa te'ije pa'iohua'i pa'iyè. ⁹ Ja do'ire nējore jeoñe co'aji, Maija'què de'oye ñacai tsiose'ere.”

¹⁰ Hue'ena co'isi maca i ye'yacohua'ipi Jesure cui'nare seni coreña, nuñerepa asañu'u cajè. ¹¹ Cajēna, Jesupi caēña:

“Nějore jeoconi yecore huejaquè pani yeconī nomiore yo'oji, co'aye nējore paquēta'a. ¹² Nomioipi ëjère jeococopi yequère huejaco pani emère yo'oco, ëjère pacota'a, jaoje co'aye yo'oco.”

Jesús Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Jesús què'rona tsire dareña, ipi papicaija'què cajè. Jaje yo'ojēna, i ye'yacohua'ipi tsire dacohua'ire dama'pè Jesús què'ro cajè esereña. ¹⁴ Jaje esejēna, Jesupi ñani pēi caēña, jaohua'ire:

“Coa ñajè'è, tsire iohua'ise'e daijajè, esema'pè. Ma'tēmo cato jaohua'ije pa'iohua'i tsecoa. ¹⁵ Nuñerepa cayè, mèsarute. Maija'què cuañe te'te cacaye peoji, tsije pa'iohua'i pa'ie pani.”

¹⁶ Cani tsire su'cuani siopēna jēñapi patoquè de'oye pa'ijè'è, cacaquēña.

Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jaje yo'o tējini Jesús saina, te'i huë'huë tōme dani do're ja'runi caëña:

“De'o ye'yaquë, ¿me neja'quë a'ni, ti pa'iyere t̄'asi'i cani?”

¹⁸ Caquëna, Jesupi caëña:

“¿Me yo'loquë yë'ère de'loquë caquë'ni? Peoji, de'loquë. Coa Maija'quëse'e de'loquë pa'iji. ¹⁹ Maija'quë cuañese'e mē'ëpi asayë, paire huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Yequë paconi yo'oma'ë pa'ijë'ë. Co'amaña ñama'ë pa'ijë'ë. Cosoma'ë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Mē'ë ja'quëre cui'ne mē'ë ja'core de'oye oi necaijë'ë, co'aye cama'ë.”

²⁰ Caquëna, Jesure ipi caëña:

“Ye'yaquë, yë'ë cato tsihua'ë pa'inëna, iye cuañese'e asani si'a mu'seña de'oye sehuohüë.”

²¹ Caquëna, Jesupi ite oi ñani caëña:

“Ja yë'ta'a te'o carapi. Sani si'aye mē'ë co'amaña isijë'ë. Isini ja curire peocohua'ina coa isijë'ë. Jaje yo'oni ma'tëmona jaiye paja'quë, isi tējini daijë'ë, yë'ë ja're conì.”

²² Jaje caquëna, posëpi oi saquëña, jaiye co'amaña paquë sēte.

²³ Saquëna, Jesús ñani ite ye'yacohua'ire caëña:

“Jaiye co'amaña pacohua'ire ma'tëmo ma'a cacaye ai jëaji.”

²⁴ Caquëna, ite ye'yacohua'ipi ai cuasareña. Cuasajëna, Jesupi ca couña:

“Huau dohuë, curiquëpi si'aye t̄'añë cuasacohua'i ma'tëmo ma'a cacaye peoji. ²⁵ T̄'añë paji, camellore miu ñaca cojeja'a jua etojaiñe. Jaje pa'ina, jaiye co'amaña paquëre cato ai jerepa jëaji.”

²⁶ Jaje caquëna, asani ai cuasa co'me huesësicohua'i pa'ijë seteña:

“Jaje pa'ito ¿nepi huaso cuañosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ni?”

²⁷ Sejëna, Jesupi jaohua'ire ñani caëña:

“Pai cato ne t̄'añë peoji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato ne t̄'añë pa'iji. Maija'quëre cato si'aye ne t̄'añese'e pa'iji.”

²⁸ Caquëna, Pedropi caëña:

“Ëjaë, yëquë co'amaña si'aye jeoni mē'ère tuë'ë.”

²⁹ Cajëna, Jesupi caëña:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Huë'ere, a'yëohua'ire, yo'jeohua'ire, ja'quëre, ja'core, nëjore, mamajëre, yejaña yë'ë do'ire cui'ne huaso coca do'ire jeosicohua'i pani, ³⁰ iye yejana cien jerepa paja'cohua'i, huë'e, a'yëohua'ire, yo'jeohua'ire, ja'core, mamajëre, yejaña paja'cohua'i a'ë, cui'ne yecohua'ipi jōsa yo'oye cui'ne ma'tëmona ti pa'iyere t̄'aja'cohua'i a'ë. ³¹ Jaje pa'iquëta'are yure jerepa pa'iohua'i

pa'isicohua'ipi jeteyo'jere, pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yure jeteyo'jere pa'isicohua'ipi jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.”

Jesupi I Ju'i Ja'ñere Quëaye
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Jesupi du'ru saina, i ye'yacohua'ipi jeteyo'je saë'ë, Jerusalénna tumaquëna. Saijëta'a merepa yo'oye pa'ija'coa'ni cuasajë quëquë huesësicohua'ipi saë'ë. Saijëna, ja maca Jesupi iohua'ise'ere soini ite yo'o ja'ñere, ³³ ñeje caëña:

“Ñañë, mai Jerusalénna saiye. Jarona Pai Mamaquëre Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ina tseani isija'cohua'i a'ë. Isirena, jaohua'ipi yequë paina se isija'cohua'i a'ë, huani jeoja'quëre. ³⁴ Isirena, jaohua'ipi yë'ëre cue'cuejë copi tse'seja'cohua'i a'ë. Jeteyo'je yë'ëre huani jeoja'cohua'i a'ë. Huani jeorena, toaso mu'seña tasiquëpi huajëquë huëija'quë a'ë, yë'ë.”

Jacobo Cui'ne Juan Sese'e
(Mt 20.20-28)

³⁵ Ja maca Zebedeo mamajëpi Jacobo cui'ne Juan Jesús quëno macana dani seteña:

“Ye'yaquë, yëquëre necaijë'ë.”

³⁶ Cajëna caëña:

“¿Iquere necaiye'ni?”

³⁷ Caquëna, jaohua'ipi careña:

“Më'ë cuañe te'te de'o hue'ñare pana ëjaërepa de'oni ja'ru maca yëquëre më'ë ëja te'tena te'ire cui'ne më'ë ari te'tena te'ire ñojë'ë.”

³⁸ Sejëna, Jesupi caëña:

“Mësaru huesëjë coa señë. ¿De'hue mësarü yë'ë sëje cono ucu tija'ne panita'a de'hue mësarü yë'ë do cuañoñeje pa'ye pa'ito tëto sani tija'ne? Yë'ë cato ai yo'oja'quë a'ë.”

³⁹ Caquëna, sehuoreña, ite:

“Yëquëje yo'o tija'cohua'i a'ë.”

Cajëna, Jesús jaohua'ire caëña:

“Jaje pa'ire paji. Yë'ë ai yo'ose'ejë mësarüje ai yo'oja'cohua'i a'ë. Cui'ne yë'ë do cuañose'ejë pa'ye mësarüje do cuañoja'cohua'i a'ë. ⁴⁰ Yë'ë ëja të'huina cui'ne yë'ë ari të'huina ñu'ñe isiye peoji. Ja cato Maija'quëpi isi ja'ñe a'ë, i caquë ne de'huasicohua'ina.”

⁴¹ Jare asani diez, i ye'yacohua'ipi Juanre cui'ne Jacobore sañope pëti huëoreña. ⁴² Jaje sa'ñe pëijëna, Jesupi jaohua'ire soini caëña:

“Iye yeja cuañe ëjaohua'i cato si'aye ëjaohua'irepa de'ocohua'i a'ë. Cui'ne iohua'i meñe acohua'ipi ëjaohua'ire pa'ë, cuasajë iohua'ini ca'rajëna, pa'icohua'i a'ë. ⁴³ Mësaru

cato yeque yo'oye pa'iji. Paí ějaě pasi'i, cani yecohua'ini necaiquě pa'iyē pa'iji. ⁴⁴ Cui'ne ai jerepa du'ru aquě pasi'i cani si'aohua'ire necaiquěpi jo'yaě pa'ijě'ě. ⁴⁵ Yě'ě Paí Mamaquě daima'ě paě'ě, paípi necaijajě caquě. Yě'ěpi paíni necasi'i caquě daě'ě. Yě'ě ju'i do'ipi si'aohua'ire huasoyere caquě daě'ě.”

Bartimeore Ñama'quěre Jujuse'e
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jericó daripěna tĭ'asicohua'ipi itĭ daripěpi etareña, Jesús cui'ne ĭ ye'yacohua'i cui'ne jai paí çoni. Jaro eta hue'ñare Bartimeo ñama'quěpi da saicohua'ini curiquě sei ñuquěña, Timeo mamaquěpi. ⁴⁷ Ñu'iquěpi Jesús Nazaret aquěpi daiji asani cui huěouña:

“ĭJesús David mamaquě, yě'ě macare çocaijě'ě! ĭAi yo'oyě!”

⁴⁸ Caquěna, paípi pěijě ite careña:

“Cama'ě pa'ijě'ě.”

Cajěna, ai jerepa tutu ca çouña:

“ĭDavid mamaquě yě'ěre oi necaijě'ě! ĭAi yo'oyě!”

⁴⁹ Caquěna, asani Jesupi caěña:

“Daijě'ě cajě'ě, ite.”

Caěna, ñama'quěre careña:

“Ai pequě maca huěni saijě'ě, ĭquě'rona. Mě'ěre soiji, ĭpi.”

⁵⁰ Carena, esa ĭ ěměje'e ju'icore se dutani Jesús quě'rona saquěña, tsoe něiñe peoyerepa. ⁵¹ Jesús quě'rona saquěna, caěña, ite:

“¿Me necaiyete yěquě'ni, mě'ě?”

Caquěna, ñama'quěpi caěña, ite:

“Ějaě, yě'ě de'oye ñañere yěyě.”

⁵² Caquěna, Jesupi ite caěña:

“De'oji, de'hue jujuquě api cuasato jujucasi'i, mě'ěre.”

Ca macarepa sětani ñaěña. Ñani Jesús ja're saquěña.

11

Jesús Jerusalén Cacase'e
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén ja'ye macana tĭ'ani Olivos çutihuě je'ñerepa daripěa Betfagé cui'ne Betania daripěare pa'i Jesupi cayao-hua'ire ĭ ye'yacohua'ire jějo saouña.

² Ñeje caquě:

“Je te'te a'ri daripěna sani tĭ'a maca měsaru ñaja'cohua'i a'ě, burro posěre papi paireje hue'ema'quěni, sěasiquěni. Něina, joyeni dajě'ě. ³ ¿Yecohua'ipi me neñu'ju saye'ni? cacohua'i pa'ito cajě'ě: ‘Ějaěpi cusĭ'i caquěna, sayě. Cuni tějini jěo daija'cohua'i a'ě,’ cajě'ě.”

4 Caëna, sani burrore t̄i'areña, ma'are sēasiquēpi hue'sere nēina, caca sa'ro yē'quē macare. Nani ite joyereña.

5 Joyejēna, it̄i maca pa'icohua'ipi careña:

“¿Me neja'quēni burrore saye'ni?”

6 Cajēna, Jesús case'eje careña. Cajēna, de'oji. Sajē'ē, careña.

7 Carena, Jesús quē'rona burrore dareña. Dani iohua'i cañapi burro jetena jajereña. 8 Mēni ja'runa jai pai iohua'i cañapi, i sai ma'ana jaje oereña. Yecohua'ipi jaiye ja'o tēteni da oereña, i sai ma'ana.

9 Du'ru saicohua'ipi cui'ne jeteyo'je saicohua'ipi sihuajē cuireña:

“De'oquērepa daiji, Maija'quē jējo daoquē. 10 I cuañe maca jerepa de'oye pasio. Mai ñecuē David maca cuañe maca pa'ise'eje Maija'quē ai de'oji.”

11 Jerusalēna cacani Maija'quē huē'ena sani cacani si'a huē'e ñani na'i huesēquēna, Betania quē'rona i doce ye'yacohua'i ja're con̄i saquēña.

Jesupi Higuera Soquē Yēre Pui Case'e
(Mt 21.18-19)

12 N̄atasi mu'se Betaniapi saijēna, Jesure ai ēaēña. 13 Ai ēaquēna, so'opi señaquē, higuera soquē yēpi ja'o quēi ñēpi nēcaoña. Nēcacona, it̄i ca pa'ima'quē caquē saquēña. Sani ñaquēna, coa ja'ose'e paquēña, it̄i quēima'a tēcahuē sēte. 14 Pa'ina, Jesús it̄i ñere caēña:

“Yureta'a pai ocueye peosipi, mē'ē quēise'e.”

Jaje caquēna, i ye'yacohua'ipi asareña.

Jesupi Maija'quē Huē'ena Tsoa Toše'e
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Ja jeteyo'je Jerusalēn t̄i'ani, Jesús Maija'quē huē'ena cacani co'amaña huerojē cui'ne co'amaña isicohua'ire eto saña. Curiquē cambia mesaña jē'je taño sauña. Cui'ne su'tere isicohua'i ñu'i sai jē'je taño sauña. 16 Maija'quē huē'ena co'amañare saye ēseiña. 17 Ēseni ye'yaquē caēña:

“Toya pēpē caji: ‘Yē'ē huē'e cato si'a pai Maija'quēre se huē'e hue'yoye pa'iji.’ Jaje pa'iquēta'are mēsaru cato co'amaña ñacohua'i tu'aro neni yo'oyē.”

18 Jaje caquēna, asani Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi Jesure huani jēoñere careña: ¿Me huani jēoja'cohua'i a'ni? cajē. Yecohua'i cato airepa de'oye ye'yaquē'ni cuasareña. Ja do'ire ējaohua'ipi Jesure ca'rajē huani jēoñere careña. 19 N̄ami de'oquēna, Jesús pai daripēpi t̄irona saquēña.

Higuera Soquē Yē Cuēnese'e
(Mt 21.20-22)

20 Ñatasi mu'se nea hue'ña saijë ñajëna, higuera soquë yë tsoe sucua mañaque cuëne huesësicopi pa'iona, ñareña.

21 Ñani ja maca Pedro, Jesús case'ere cuasa ñajani caëña, ite: “Ye'yaquë ñajë'ë, më'ë casi ñëre, tsoe cuëne huesësico pa'ico.”

22 Caquëna, Jesupi i ye'yacohua'ire caëña:

“Nequëre papi cuasajë'ë, Maija'quëre. 23 Nuñerepa cayë, mësarute. Iye cutihuëre tsiayana jëjo saoye yëni Maija'quëre nequë api cuasani seto neñe pa'iji. 24 Nuñerepa cayë, Maija'quëre seni isija'quë api cuasato isiye pa'iji. 25 Maija'quëre se maca yequere sañope yo'oye pacohua'i pa'ini sai de'huacaijë'ë, Maija'quë ma'tëmo aquëpi mësaruru co'aye tayo yo'ose'e sai de'huacaija'quëre. 26 Jaje pa'iquëta'are mësarupi sai de'huacaima'cohua'i pa'ito mësaruru ja'quë ma'tëmo pa'iquëje mësaruru tayose'e sai de'huacaiye pasipi.”

*Jesús Cuañeñerepa Pa'iyë
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

27 Ja maca Jerusalëna co'ireña. Co'ini Jesús Maija'quë huë'ejä'a cu'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi cui'ne aiohua'ipi Jesús quë'rona dani 28 ite seteña:

“¿Ique cuañeñepi iye më'ë yo'oquë'ni? ¿Nepi më'ëre cuañequë ëjaëre carena, yo'oquë'ni?”

29 Cajëna, Jesupi caëña:

“Yë'ëje mësarute sesi'i te'ore. Mësarupi yë'ë señere sehuorena, yë'ëje quëasi'i, yë'ëre cuañequëre jëjo daoquëre. 30 ¿Nepi Juan iti doquëre jëjo daore'ni, Maija'quë panita'a pai? Mësarupi sehuojë'ë.”

31 Jaje caëna, sa'ñe careña, ñeje:

“Maipi Diosu jëjo daosiquë pa'iji cato ipi sehuosipi ‘¿Jaje pa'iquëta'are mësaruru me yo'ojë ite care paji cajë asaye pare'ni?’ 32 Cui'ne paipi cuañesiquë pa'iji cayeje pañu'u.”

Si'a pai Juanre Maija'quë cocare quëaquë paji'i, cuasa do'ire ca'rajë.

33 Jaje cani Jesure careña:

“Huesëyë.”

Cajëna, Jesupi caëña:

“Cui'ne yë'ëje, yë'ë cuañe tutu quëaye pañë.”

12

*Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

1 Ja maca Jesús pai yo'oyeje pa'ye caquë quëaëña, ñeje:

“Paji'i, te'i pai yeja paquë. Jaje pa'ipi tapi, cuiya'i. Tani tu'rihuë tēhuopi. Cui'ne cuiya'i suni de'huaja'toje nepi. Cui'ne cuiya'i tsio ëmë huë'epi tuijë si'a tsio ñaja'core nepi.

Jaje si'aye ne tējini co'amaña necaicohua'ini isi nëoni saji'i. ² Tēaye ti'asi maca i jo'yare jëjo daopi, co'amaña necaicohua'i quë'rona ite cajë necaise'e pa'iji, caquë. ³ Jaje jëjo daosiquëta'are co'amaña necohua'ipi tseani si'seni isima'pë jëjo saohuë. ⁴ Jaje yo'orena, iti tse aquëpi yequëre jëjo saopi. Jëjo saouna, jaëreje quëna pëapi jeahuë. Cui'ne siopëje a'si quë'ire tea ju'lijë yo'oni jëjo saohuë. ⁵ Jaje yo'oruje iti tse aquë ja yë'ta'api yequëre jëjo sao copi. Jëjo saosiquëni jaëni coa huani jeohuë.

⁶ Jëjo saoquë pequë yureta'a i mamaquëre pani jëjo saopi, yë'ë mamaquëre cato yo'oye peoji caquë. ⁷ Jaje caquë jëjo saosiquëta'are co'amaña necohua'ipi ñani 'iquëpi si'a co'amaña paja'quë api huani jeoni maipi iti tse acohua'i neñu'u,' cani huani jeohuë. ⁸ Jaje yo'oni tseani huani jeoni i capë hue'sena jeocohuë.”

⁹ Jaje quëa tējini Jesús sequëña:

“¿Me yo'oja'quë a'ni, iti yeja aquë?” Cani caëña, iti yeja aquë cato dani, huani jeaja'quë api, co'amaña necohua'ire. Huani jeoni yecohua'ina isija'quë api.

¹⁰ ¿Ñama'cohua'i a'ni toya pëpë caye? Ñeje caji:

Quëna pëa huë'e necohua'i yo'o jujani jeocosi quëna pëpi yure cato huë'ehuërepa ui quëna pë de'oye iti quëco pacorepa.

¹¹ Iye cato ëjaëpi jaje yo'opi. Jaje yo'ose'ere de'oyerepa yo'o u'ni cajë ñañë, mai.

¹² Casi maca Jesure tseañu'u cajë yo'oreña. Jesupi yo'ose'eje pa'ye caquë johua'i yo'oyere caëna, asani pëijë yo'oreña. Jaje yo'ojëta'a tseañe pareña, pa'ini ca'rajë. Jaje pa'ina, yo'oma'pë pateña.

Jesure Sese'e Pa'i Do'i Saiñere

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Ja jeteyo'je Jesús quë'rona fariseo acohua'ire cui'ne Herodes acohua'ire jëjo daoreña, jahua'ipi ite neñajajë cajë.

¹⁴ Jaje daisicohua'ipi Jesure careña:

“Ye'yaquë, yëquë asayë, më'ë nuñerepa caquëpi pa'iye, pai cayere asama'quëpi nuñerepa Maija'quë cocare caquëpi pa'ire si'aohua'ire si'a yë'quë maca caquëpi pa'iye. Jaje pa'ina, ¿de'loquë pa'i do'ire romano pai ëjaëna saiñe, panita'a pañe?”

¹⁵ Cajëna, Jesupi tsoe johua'i coa caye asani caëña:

“¿Me neñu'ju yë'ëre cosojë neñañu'u cajë caye'ni? Dajë'ë, curiquë të'quire ñaja'core.”

¹⁶ Darena, Jesús ñani sequëña:

“¿Ne tsia'ni ico? ¿Cui'ne, ne mamire toyasicoa'ni?”

Caquëna, sehuoreña:

“Romano paì ëjaë mamipi toyasicoa.”

¹⁷ Cajëna, Jesupi caëña:

“I tseco pa'ito ina isijë'ë. Maija'quë tseco pa'ito Maija'quëna isijë'ë.”

Jaje sehuouna, airepa de'oyerepa caë'ni, cuasareña.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Seña.

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Jesure ñañu'u cajë dateña, saduceo paì acohua'ipi. Jaohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cacohua'i pateña. Jaohua'ipi careña, ñeje:

¹⁹ “Ye'yaquë, Moiséspi yëquëre toyani jëoca'aji'i, maja'yëpi huejani mamajëre peoquë ju'isiquë pa'ito yo'jeipi huejani mamajëre pacaiye pa'iji, maja'yë do'ire. ²⁰ Te'ipi siete mamajë ëmëohua'ire paëña. Paquëna, jaohua'i aquë maja'yëpi huejani mamajëre peoquë juji'i. ²¹ Juquëna, yo'jeipi hua'jeore huejapi. Jaëje mamajëre peoquë juji'i. Juquëna, yo'jeipi huejani cui'ne yo'opi. ²² Jare jajese'e si'a tsëcapë hua'jeore huejajë juju sahuë, si'ahua'i mamajëre peocohua'i. Ja jeteyo'je ioje juco'ë. ²³ ¿Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ne nëjo pa'ija'coa'ni, te'oni siete pairepa huejasico?”

²⁴ Cajëna, Jesupi sehuouña:

“Mësaru coa tayo huesëjë cayë, Maija'quë tuturepa cui'ne Maija'quë toya pëpë ñama' do'ire. ²⁵ Ju'isicohua'ipi huëisicohua'i cato huejaye peoji. Mamajëre isiye peoji. Ma'tëmo huiñaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁶ ¿Ju'isicohua'i huëiye ayere, toyase'e mësaru ñama'cohua'i a'ni, Moisés toyase'e jaropi caji, Maija'quë a'ri soquë yëpi toaje pa'io tsë'isicopi case'ere? ‘Yë'ë cato Abraham Diusu a'ë, Isaac Diusu a'ë, cui'ne Jacobo Diusu a'ë.’ ²⁷ Diusu cato ju'isicohua'i Diusu peoji, huajëcohua'i Diusupi. Jaje pa'iquëta'are mësaru coa tayo huesëni yo'ojë cayë.”

Si'a Cuañese'e Jerepa Pa'ye

(Mt 22.34-40)

²⁸ Sa'ñe yo'ojë cajëna, Jesupi si'aye tayoma'ë sehuoquëna, asisiquëpi cuañese'e ye'yaquëpi titani sequëña:

“¿Jeco a'ni, du'ru macarepa huëo maca cuañesico jerepa pa'io?”

²⁹ Caquëna, Jesupi caëña:

“Du'ru macarepa cuañese'e si'aye jerepa pa'io cato caji: Israel paì asajë'ë, mai Ejaë Diusure. Jaëse'e te'i pa'iji. ³⁰ Oijë'ë, Ejaë Diusure si'a më'ë yëyepi, si'a më'ë joyopi, si'a më'ë cuasayepi cui'ne si'a më'ë tutupi. Jaje caji, cuañese'e du'ru macarepa aye si'aye jerepa pa'ye. ³¹ Cayaye acoje jare cui'ne

pa'io. Jaopi caji ñeje: 'Oijë'ë, më'ë quëno maca pa'iquère më'ëja'a co'ye oiyeye pa'ye.' Yeque jerepa pa'ye peoji."

³² Jaje sehuouna, cuañese'e ye'yaquëpi caëña:

"De'oyerepa cahuë, më'ë ye'yaquë. Peore paji, yequë Diusu. Te'i pa'iji, Diusu. Nuñerepa cahuë, më'ë. ³³ Jaje pa'ina, Maija'quère si'a më yëye oiyepi si'aye më asaye oiyepi cui'ne si'a joyo oiyepi cui'ne si'a tutu oiyepi, cui'ne mai quëno maca pa'iquère co'ye oiyeye pa'yepi, ja oiyepi jerepa pa'ye a'ë, Maija'quère isiye, cui'ne ëojë seña jerepa."

³⁴ Si'aye nuñerepa caquëna, Jesupi ñani caëña:

"Më'ëre Maija'quë cuañe te'te so'ore pa'iye paji."

Jaje caëna, asani yecohua'ije ite seni coñe pareña, si'aye asaquë api cajë.

Ne Mamaquë A'ni, Cristo

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Maija'quë huë'ena ye'yaquë Jesús caëña:

"¿Me yo'ojë cuañese'e ye'yacohua'i Cristo cato David mamaquë api caye'ni? ³⁶ David jare ipi capi. Maija'quë joyopi quëaquëna, ñeje capi:

Ëjaëpi capi, yë'ë Ëjaëre:

'Yë'ë ëja te'tena ja'rujë'ë,

yë'ëpi më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna të'ya me macaja'a.'

³⁷ ¿Jaje pa'ito me Cristo David mamaquë pa'iquë'ni, Davidpi Cristore yë'ë ëjaë hue'yoto?"

Jaje caquëna, jai pai tsi'sisicohua'ipi ai yëjë asareña.

Jesupi Sañope Case'e Cuañese'e Ye'yacohua'i

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesupi caëña, i ye'ya maca:

"De'hua ñajë'ë, cuañese'e ye'yacohua'i yo'oye ye'yema'pë. Jaohua'i cato tsoa caña suñani cui'ne paipi de'oye pëpajajë cajë yo'ocohua'i a'ë. ³⁹ Jaohua'i cato de'o ñu'i saire pai tsi'si hue'ñana co'eni ja'rucohua'i a'ë, cui'ne de'o hue'ñana aoje aicohua'i a'ë. ⁴⁰ Hua'jeohua'i huë'ña jiojë yo'ocohua'i a'ë. Paipi de'ocohua'ire pa'ë cajajë cajë tsoaye Maija'quère seña cajë yo'ocohua'i a'ë. Jaohua'i a'ë, iti jerepa si'se cuañoja'cohua'i, jaje yo'osi do'ire."

Peocopi Isise'e

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesús Maija'quë huë'ere paquëña, Maija'quëna curi isi mahuë je'ñere pare. Jarote ñu'i ñaquëna, jaiye curi pacohua'i daijë iti mahuëna ayareña. ⁴² Ayajëna, ñaquë ñu'ina, hua'jeo maca curiquë peocopi dani caya cobre të'ñare ayaoña, jai do'i peoyere.

43 Jaje ñani i ye'yacohua'ire soini caëña:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ja o hua'jeo co'amaña peocopi si'aohua'i curi ayaye jerepa ayao do'i quë'yerepa. 44 Yecohua'i cato iohua'i huero jujase'ere isiyë. Jaje pa'iquëta'are ico cato peocopi si'a mañare isi sao.”

13

Jesús Quëase'e Maija'quë Huë'ere Nejo Ja'ñere
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Maija'quë huë'epi Jesús eta maca i ye'yaquëpi caëña:

“iYe'yaquë, iye quëna pëare ñajë'ë, cui'ne jai huë'ñare!”

2 Jaje caquëna, Jesupi sehuouña:

“¿Jai huë'ñare ñaquë caquë? Ja më'ë ñase'e yequë mu'se, peo ja'ñe a'ë. Quëna pëapi tuñajë nese'e si'aye nejo ja'ñe a'ë.”

Ja Yë'ta'a Yeja Carajaima'ñë Iño Ja'ñe
(Mt 24.3-28; Lc 17.22-24; 21.7-24)

3 Ja maca Maija'quë huë'e je'ñere pare Olivos cutihuë pa'icona sani Jesús ja'rusiquëpi ñu'ina, Pedro, Jacobo, Juan cui'ne Andrés çoni pai asama'tona seteña:

4 “Je yëhua jaje yo'o ja'ñere më'ë caë'ni, yëquëre quëajë'ë. ¿Me pa'ija'coa'ni, iti yo'o iño ja'ñe ja yo'oye ti'a maca?”

5 Cajëna, Jesupi sehuouña:

“De'huarepa ñajë pa'ijë'ë, mësarute coa cosojëna, sehuoye. 6 Jai pai yë'ë mamire cajë 'yë'ë a'ë, Cristo' caja'cohua'i a'ë. Jaje cajë coa cosojëna, sehuoja'cohua'i a'ë, jai pai.

7 Jaje pa'iquëta'are mësarupi huajo coca cui'ne uihuaye asacohua'i pani quëquëma'pë pa'ijë'ë. Ja cato jare jaje yo'oye pa'ina, yo'oji. Jaje yo'onije ja yë'ta'a carajaima'ñe peosipi. 8 Yequë pai tsëcapëpi yequë tsëcapëre se uihuaja'cohua'i a'ë. Cui'ne yequë yeja paipi se uihuaja'cohua'i a'ë. Si'a huë'ña yeja ñu'cuye pa'ija'coa. Cui'ne aopi peoquëna, ai ëa ju'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne ai yo'oyepi pasipi. Iye pasipi, du'ru macarepa ai yo'oye.

9 De'hua mësaruja'a co'ye de'oye ñajë'ë. Mësarute cato paipi tseani pai ëjaohua'ina isija'cohua'i a'ë. Jaohua'ipi cuañejëna, mësarute pai ts'i si huë'ñana si'sejë yo'oja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojëna, mësarupi yë'ë do'ire iñoja'cohua'i a'ë cuañecohua'i cui'ne si'a pai ëjaohua'i ña huë'ñana. 10 Ja yë'ta'a carajaima'ñe de'o cocare quëaye pa'iji, si'a huë'ña. 11 Mësaruni ëjaohua'i quë'rona sasicohua'i pa'ito ¿me caja'cohua'i a'ni? cuasama'pë pa'ijë'ë. Cajë'ë, Maija'quë isi cocapi, ja maca cato. Jaje pa'ina, mësarupi caye paja'cohua'i a'ë, Maija'quë joyopi caja'quë api. 12 Te'e tsëcapë acohua'ipi yo'jeire panita'a maja'yëre quëa yehuoja'cohua'i a'ë huani jeojë'ë, cajë. Pëca ja'quëohua'ipi mamajëre quëa yehuoja'cohua'i a'ë, cui'ne mamajëpi pëca

ja'quëohua'ire sañope yo'ojë huani jëoja'cohua'i a'ë. ¹³ Si'a pai mësarute coeja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. Jaje pa'iquëta'are yo'o jujama'quëpi huaso cuañoja'quë api nuñerepa yo'oquëpi.

¹⁴ Maija'quëre quëacaiquë Daniel toyaquë pa'aji'i, si'si nequëpi cui'ne coa nejoquëpi si'si pa'ima'tore pa'ina, ñani Maija'quë toya ja'o ñaquëpi asa tija'ne pa'iji. Ja maca Judea pa'icohua'ipi ai cutihuëana catiye pa'iji. ¹⁵ Ja mu'se huë'e ëmëje'e totore pa'iquë pani cajeni cacani co'amañare sasi'i caquë yo'oma'ë. ¹⁶ Tsiore pa'iquë pani co'ini caña sasi'i caquë yo'oma'ë pa'ijë'ë. ¹⁷ Ja mu'seña nomiohua'i tsi ëtapëa pa'icohua'i cui'ne tsi mañare pacohua'i ai yo'oja'cohua'i a'ë, teaye. ¹⁸ Mësararu cato Maija'quëni sejë'ë, sësë mu'seña catiye peoja'core. ¹⁹ Si'aye ai yo'oye tëto saise'erepa pa'ija'coa. Ja mu'seña cato ai co'a mu'seña pasipi, yeja de'hua maca peopi. Cui'ne jeteyo'je peosipi, ja jerepa ai yo'oye. ²⁰ Ja mu'seña Ëjaëpi ja yo'oye tëama'quë pa'ito te'ije jëaye peo'ñe pa'io. Jaje pa'iquëta'are i sahuasicohua'ini i paini caquë ja ai yo'oyere tëaquëna, yecohua'ije con i jëaja'cohua'i a'ë.

²¹ Mësarute yecohua'ipi iñore pa'iji, Cristo ñajë'ë, cacohua'i pa'ito asama'pë pa'ijë'ë, panita'a 'Jetore pa'iji.' Catoje sehuoma'pë pa'ijë'ë, iohua'i caye. ²² Coa cacohua'i daija'cohua'i a'ë. Yë'ë a'ë, Cristo cacohua'i, cui'ne Maija'quë cocare quëacohua'i a'ë cacohua'ije daija'cohua'i a'ë. Jaohua'ipi pai yo'o tija ma'ñere yo'o iñoja'cohua'i a'ë, coa cosoñu'u cajë. Jaje yo'ojëna, Maija'quërepa sahuasicohua'ique jaohua'ire sehuoye ja'i maca yo'oja'cohua'i a'ë. ²³ Jaje pa'ina, mësarute du'ru quëa nëohuë de'oye ñajë pa'ijë'ë, caquë.

Pai Mamaquë Dani Coñe

(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Jaje ai yo'o mu'seña tëto saisi maca yureta'a, ësepi yaya huesëja'quë api. Ñañëje miañe paja'quë api. ²⁵ Ma'ñoceje ma'tëmopi tomeja'cohua'i a'ë. Jaje yo'o maca ma'tëmo tuture paque tsasija'coa. ²⁶ Ja maca sirija'a tutu quë'ire papi cui'ne de'oquëre papi Pai Mamaquë daija'quë api. ²⁷ Ja jeteyo'je i huiñaohua'ire cuañesipi, i sahuasicohua'ire cajese'e tutu jupëapi i paire tsi'sojë'ë, caquë si'a huë'ña pa'icohua'ire.

²⁸ Higuera soquë yë yo'oye ayere ye'yejë'ë. Ja soquë yë cato huiña capëa pa'i maca je'nërepa ja'o eta huëocoa. Eta maca ñani cacohua'i a'ë, utëcahuë tija'ji. ²⁹ Ja yo'oyeje pa'ye mësarupi ñajëna, yë'ë case'epi tijaquë tëto saina, ñajë je'në ja'yere eta sa'rore pa'iji cayë. ³⁰ Nuñerepa cayë, ja yë'ta'a iye maca pa'icohua'i ju'ima'në tëto saija'coa, iye. ³¹ Ma'tëmo cui'ne yeja pani jujani carajai ja'ñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë coca cato yë'ë case'ejë ti pa'i ja'ñe a'ë.

³² Iti mu'se cui'ne hora pa*í* huesëyë. Huiñaohua'ijë cui'ne Maija'quë mamaquëje huesëji. Si'aohua'i huesëyë. Coa ja'quëse'e asaji, iti mu'se.

³³ Jajë pa'i do'ire, mësaru cato si'anë sëtasicohua'ijë pa'iohua'ipi ñajë sejë pa'ijë'ë, i dai hora huesëye sëte. ³⁴ Yë'ë dai maca cato te'i so'ona sai huëoni ja yë'ta'a huë'epi saima'në i jo'yare pa*í* ñapere co'amaña yo'o ja'ñe isini cui'ne eta sa'ro ñacaiquëre cuañeni ñajë'ë cani saise'ejë pa'iyë a'ë. ³⁵ Jajë pa'ina, mësaru cato sëtasicohua'ipi pa'ijë'ë, coa si'anëpi, iti huë'e aquë tütayere huesëye sëte. Na'i maca, ñami jopo, mu'se, cura yë'i maca, pañita'a nea huë'ña daima'quëni cajë. ³⁶ Yo'ojëna, cuasama'topi çaisicohua'ini tütama'quëni de'hua ñajë'ë. ³⁷ Iye mësarute cayë cato si'a paire cayë: 'Sëtasicohua'ipi pa'ijë'ë,' caquë."

14

Jesure Tseañu'u, Cajë Yo'oye
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Israel pa*í* Egíptopi etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye, cui'ne o'sa peo pan aña caya mu'seña cara maca, Maija'quë huë'e ñacaiçohua'i ëjahua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi merepa Jesure coa cosojë tseani huani jeora'ye cajë. Iti yo'o ja'ñere co'ehuë. ² Careña, cui'ne pa*í* tsi'sini sihuajë yo'o maca huaiye pañu'u, co'aye paipi cuasa ço'me huesëni sañope ai yo'ojë cama'cohua'ini, careña.

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jesús Betania daripëre paquëña, Simón ja'ju dahüë hue'equë pa'isiquë huë'ere, mesare ñuquëña, Jesús. Ñu'ina, te'o nomio jai do'i huëo së da'care quëna huëna tımësiconi dani Jesús siopëna iti da'capi dooña. Nardo da'case'e nescopi, yequeje ço'mema'copi. ⁴ Iti maca ñu'icohua'ipi pëti huëoreña. Jajë pëti huëojë careña:

"¿Me yo'oco huëo së da'ca coa nejoco'ni? ⁵ Iopi yecohua'ina se isico pani trecientos romano curiquë të'ña nera'o. Jajë yo'oni co'amaña peocohua'ire çocatira'o."

Jajë cajë iote coejë pëijë ñareña.

⁶ Jajë ñajëna, Jesupi caëña:

"Coa ñajë'ë, iose'e yo'oja'co. ¿Me yo'ojë josa cayë'ni? Iye io yë'ëre necaise'e cato de'o co'amaña'ë. ⁷ Co'amaña peocohua'ire si'anë mësaru ñajë paja'cohua'i a'ë. Jajë pa'iquëta'are yë'ë cato mësaru ña huë'ñare si'anë pa'iyë paja'quë a'ë. ⁸ Io cuasaye ja'i maña ico cato de'hue yë'ë siopë huëo sëñe necaco'ë, du'runa yë'ëre ta ja'ñere caco. ⁹ Nuñerepa cayë,

coa si'a hue'ña ico yo'ose'e quëaye pa'ija'coa, io yo'ose'e huanëyema'pë cuasa ja'ñere cajë, huaso coca quëa maca.”

Jesure Judas Isise'e

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Judas Iscariotepi sani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i ja're conì coca caëña, Jesure tseani johua'ina isi ja'ñere. Jaë cato doce ye'yacohua'i aquë paji'i. ¹¹ Jaje caquëna, asani ai sihuareña. Jaje sihuajë curiquë isireña. Isirena, Judaspi ¿Jesure merepa tseani isija'quë a'ni? caquë i yo'o ja'ñere co'eña.

Mai Ejaë Ani Tëjise'e

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë sihuajë pai tsi'sini, tose yo'ojë pa'ise'eje yo'o mu'se tì'aëña, o'sa co'me ma'a ao ai mu'se. Du'ru mu'serepa, cui'ne yëi ñamare huai mu'serepa tì'aëña. Jaje tì'aëña, Jesús ye'yacohua'ipi seteña:

“¿Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë, aïñe jerona sani ne de'huarena aïñe yëquë'ni?”

¹³ Cajëna, Jesupi cayaohua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saquë caëña:

“Jai pai daripëna sani oco yurupë saquëni tì'ani i ja're saijë'ë. ¹⁴ Sani ja're sa cacajë cajë'ë ite huë'e aquëre: 'Ye'yaquëpi capi: ¿Jerore pa'ico'ni, tu'rihuë yë'ë ye'yacohua'i ja're na'iquëna aija'co, Egíptopi Israel pai etase'ere cuasajë? cajë'ë.’ ¹⁵ Ipi mësarute iñoja'quë api, jai tu'rihuëpi tose ne de'huasiconi. Jarona yureta'a ñani ne de'huajë'ë, mai tse.”

¹⁶ I ye'yacohua'ipi sani tì'areña, jai daripë. Tì'ani jare Jesús quëase'eje si'aye tì'areña. Tì'ani na'iquëna, ai ja'ñe ne de'huareña, Egíptopi Israel pai etase'ere cuasajë yo'oyere.

¹⁷ Ñami de'osi maca Jesús i doce ye'yacohua'i ja're tì'aëña, iti hue'ña. ¹⁸ Tì'ani mesare ñu'i aiquëpi caëña, Jesús:

“Nuñerepa mësarute cayë. Mësaruru aquëpi yë'ë ja're te'ona aiquëpi isi yehuoja'quë api.”

¹⁹ Jaje ca maca johua'ipi sa'ñe johua'ija'a seteña:

“¿Yë'ë pa'ija'quë a'ni?”

²⁰ Cajëna, Jesupi caëña:

“Doce aquëpi yo'oja'quë api, yë'ë ja're te'e quëna de'huana aiquëpi. ²¹ Jaje pa'itoje de'oji. Pai Mamaquë cato jare iti toyase'e pa'ieje saiji. Jaje pa'iquëta'are Teayerepa yo'oja'quë api, ite isi yehuoquëta'a! Ipi ai de'oye pasiquë pa'ito de'ora'pi, jaëte.”

²² Ja yë'ta'a aore aijëna, Jesupi panpë ini Maija'quëre de'oji caquë seni i ye'yacohua'ire aoguë caëña:

“Aijë'ë. Iye cato yë'ë capë a'ë.”

²³ Jeteyo'je ucu duruhuë ini Maija'quëre de'oji, caquë seni, i ye'yacohua'ina isiña. Isina, si'aohua'i ucureña, iote.

²⁴ Ucurena, caëña:

“Iye cato yë'ë tsie a'ë. Jai pai de'oye pa'i ja'ñere caquë huajëye Maija'quë paire cayere quëaye a'ë. ²⁵ Jaje pa'ina, mësarute nuñerepa cayë cui'naëpi iye, cuiya'i o'sa çono ucuye paja'quë a'ë. Yequë mu'se Maija'quë cuañe tē'tena cuiya'i o'sa ucuñu'u.”

Pedro Cosose'e

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jëjë tējini Olivos cutina sateña.

²⁷ Jesupi caëña, jaohua'ire:

“Si'aohua'i mësaru yë'ëre jëcoja'cohua'i a'ë, iye ñami. Jaje pa'ina, toyase'e caji: ‘Huani jëoja'quë a'ë, yëi ñamare ñacaiquëre. Ja maca yëi ñamapi tiya huesëja'cohua'i a'ë.’ ²⁸ Jaje pa'iquëta'are ju'lisiquëpi huëisi maca yë'ëpi du'ru saija'quë a'ë, Galileana, mësaru ja yë'ta'a saima'pëna.”

²⁹ Jaje caquëna, Pedropi caëña:

“Jaje yecohua'i më'ëre jëcotojë yë'ë cato më'ëre jëoñe pañë.”

³⁰ Caquëna, Jesupi caëña:

“Nuñerepa më'ëre cayë. Iye ñami ja yë'ta'a cura cayaye yë'ima'në më'ëpi toasoñe cosoja'quë a'ë, ite ñama'quë a'ë caquë.”

³¹ Jaje Jesús caquëna, ipi caëña:

“Yë'ë cato pañë, cosoye. Ju'iñe pa'itojë më'ë ja're ju'ija'quë a'ë.”

Caquëna, yecohua'ije cui'ne careña.

Jesús Sese'e Getsemanína

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Getsemaní hue'e hue'ñana ti'ani Jesús caëña, i ye'yacohua'ire:

“Iñore dujë pa'ijë'ë, yë'ëse'e Maija'quëre sani ses'i.”

³³ Cani coa Pedrore, Jacobore, cui'ne Juanre saëña. Ja maca ai cuasaquë cui'ne ai yo'o huëouña. ³⁴ Jaje yo'oquë caëña, jaohua'ire:

“Ai oi ëaye nëiji, yë'ë joyore papi juni huesëye pa'ina. Iñona mësaru cato pëani sëtasicohua'ipi pa'ijë'ë, çaima'pë.”

³⁵ Cani Jesús ise'e seña maca sani yejana do're ja'runi Maija'quëre de'hue neñe pa'ito, necaijë'ë, ai yo'oye pasi'i, iti yo'o maca ti'aëna, caquë sequëña.

³⁶ Jaje sei caëña:

“Yë'ë ja'quë, më'ëre cato si'aye neñese'e pa'iji. Nejocaijë'ë, yë'ëre ai yo'oye ne ja'ñere. Yë'ë yëye peoja'quë, coa më'ë yëyepi yo'oye pa'ija'quë.”

³⁷ Jaje seni tējini i ye'yacohua'i què'rona sani ñaquëna, caisicohua'ipi pateña. Pa'ijëna, Pedrore caëña:

“¿Simón caiquë, mël'ë? ¿Te'e hora macajë sëtasiqüëpi ña tì'añe paë, mël'ë? ³⁸ Sëtasicohua'ipi pa'ijë Maija'quëre sejë'ë, co'ayena taiñe paja'cohua'i. Nuñerepa joyo cato yo'oye yëji. Jaje pa'iquëta'are mël'ë capëpi tutu peoji.”

³⁹ Jaje cani tijupë sani ja'rë case'eje pa'ye caquë sequëña. ⁴⁰ Jaro cui'naëpi co'iquë cui'ne caisicohua'ini tì'api i, ye'yacohua'ire. Airepa huëo ca'quëna ñaco naimopi jameina caë'ë, quëcoñu'u cajëta'a. Jaje pa'ina, ite sañope sehüo tì'añe peohuë. ⁴¹ Toasoñe acore saisiquëpi titaquë caëña, jaohua'ire:

“Yureta'a cani huajëjë'ë. Tsoe de'oji. Ja ja'ye caijë'ë. Tì'api Pai Mamaquëre co'aye yo'ocohua'i jëñana isi maca. ⁴² Huëijë'ë. Sañu'u. Yë'ëre isi yehuoja'quëpi daiji.”

Jesure Tsease'e

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Ja yë'ta'a Jesús cocare i ye'yacohua'i ja're caquëna, Judaspi tsoe titaëña. Jaë cato doce acohua'i aquë paji'i. I ja're conì jai pai hua'ti cajicohua'ipi cui'ne tara cajicohua'ipi dateña. Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi, cuañese'e ye'yacohua'ipi cui'ne aiohua'ipi jëjo daocohua'ipi conì daisicohua'i pateña. ⁴⁴ Judas iti isi yehuoja'quëpi caëña, jaohua'ire:

“Yë'ëpi ini tì'ani sihuaja'quë a'ë. Sihuaquëna, ñani jaëni tseajë'ë. Tseani de'oye sëani sajë'ë.”

⁴⁵ Jaje casiquëpi tì'ani Jesure tsiojani caëña:

“Ye'yaquë, Ye'yaquë.”

Jaje caquë tsu'supi. ⁴⁶ Tsu'suquëna, ja maca Jesure tome dani tseani sareña, sëasiqüëni.

⁴⁷ Jaje yo'o maca itì maca pa'iquëpi hua'ti dutani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i necaiqüëni cajorose'e tëto tëaëña. ⁴⁸ Ja maca Jesujë caëña, ite tseaja'paire:

“¿Tarapi hua'ñapi conì date, yë'ëre tseañu'u cajë co'amaña yahue imaquëre yo'oyeje pa'ye? ⁴⁹ Yë'ë si'a mu'seña Maija'quë huë'epi pa'i mësarute ye'yaquëna, mësarupi yë'ëre tseañe pahüë. Jaje pa'iquëta'are iye cato toyase'epi tì'acquëna, jaje yo'oye pa'iji.”

⁵⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesuse'ere te'ire jëoni cati sateña.

Posëpi Catiye

⁵¹ Jaje pa'iquëta'are te'i tsj posë macapi jai capi deasiquëpi tuquëña, Jesure. Tuina, tsearena. ⁵² Tsearena, jai case'e jëoni peoyo catiña.

Jesure Ca Tëjicohua'i Què'rona Sase'e

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Jesure ja maca sareña, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa quë'rona. Jarona Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i tsi'sireña, aiohua'i, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i coní. 54 Jaje sajëna, Pedroje so'o maca se ñaquë tuquëña, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa huë'e hue'se daripëre pana. Jarona soldado pai ja're coní pëani toare cui ñuquëña. 55 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne pai yo'oye ca tëji ëjaohua'ire papi Jesure jaje yo'okuëre papi cayere co'ereña, asani huani jeoñere cajë. Jaje co'ejëta'a tija'ne pareña. 56 Cui'ne jai pai coa huëojë ti yo'o ma'ñere sañope Jesure careña, cosojë. Cui'ne iohua'ija'a sa'ñe yo'ojë careña, te'e cayepi peoquëna. 57 Yecohua'ipi co'arepa huëojë careña. 58 Yëquëpi i caye asacohua'i a'ë, cajë yo'ojë careña:

“Ñeje caquë api, ‘yë'ëpi Maija'quë huë'e nejoja'quë a'ë, pai de'huasi huë'e. Jaje yo'oni jeteyo'je tres mu'seña pa'i maca huajëcore neja'quë a'ë, paipi nema'core.’ Jare asahuë.”

59 Jaje canije nuñerepa te'eje pa'ye caye pareña.

60 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi iohua'i ca jopoja'a huëni nēcayepi Jesure sequëña:

“¿Asaquë më'ë, më'ëre sañope caye? ¿Me yo'okuë sañope sehuoye paquë'ni?”

61 Caquëna, Jesupi ai jerepa ti sehuoye paëña, i caye. Jaje paquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi tijupë Jesure sequëña, ñeje:

“¿Më'ë Cristo, Maija'quë de'okuërepa mamaquë a'ë?”

62 Caquëna, ja maca Jesupi sehuouña:

“Jaje pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë. Cui'ne mësarupi Pai Mamaquëre yë'ëre ñaja'cohua'i a'ë, Diusu tutu quë'irepa ëja te'tere ñu'ina. Cui'ne Ma'tëmopi sirija'a nēca meina, ñaja'cohua'i a'ë.”

63 Jaje caquëna, asani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi i jul'i care co'ye naë yeto saokuë caëña:

“¿Iquere cajë jerepa paire quëaja'cohua'ire co'eye'ni, tsoe tija'api? 64 Jare mësarupi asahuë, i yë'opopi Maija'quëre cue'cuequë caye. Jaje pa'ito ¿me caye'ni, mësar?”

Jaje caëna, yureta'a si'a pai careña:

“Huani jeoñe pa'iji.”

65 Casi maca je'nërepa yecohua'ipi copi tse'se huëoreña. Cui'ne yecohua'ipi tsiana cañapi tēto queoni të'cajë yo'ojë careña:

“¿Nepi të'care'ni? Se ca ñajë'ë.”

Cajëna, soldado paije yo'oreña, ite.

Pedro Cosose'e

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

66 Pedro cato huë'ehuëre paquëña, hue'se daripëre. Jarote pa'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaicopi 67 toare cui ñu'ina, ñani ìte caoña:

“Ìna, më'ëje Jesús Nazaret aquë ja're pa'isiquë a'ë.”

68 Cacona, Pedropi caquë cosouña:

“Ñama'quë a'ë, ìte. ¿Ìquere jaje caco'ni? Huesëyë.”

Jaje cani eta sa'ro quë'rona etaëña. Eta maca curapi yëquëña. 69 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaicopi ñani cui'naopi ca huëo coña, ìti maca pa'icohua'ina:

“Iquë cato Jesús ye'yacohua'i aquë api.”

70 Jaje catojè ìje cui'naëpi coso couña, ñama'quë a'ë caquë. A'ri maña tsoe maca pa'i maca Pedrore ìti maca pa'icohua'ipi careña:

“Më'ë Jesús ye'yacohua'i aquëre pa'ë. Më'ë cato Galilea aquë a'ë. Cui'ne më'ë coca cayejè Jesús ye'yacohua'i caye a'ë.”

71 Jaje caquëna, Pedropi yureta'a sañope co'aye caquë, cui'ne ñama'quë a'ë care payë caquë capi:

“¿Ìquere mësarü yo'ojë caye'ni? Ñama'quë a'ë, jaëte.”

72 Caquëna, cui'naëpi cura yëni copi. Jaje cura yë'i maca yureta'a Pedro cuasa ñajaji'i, Jesús ìte case'e. Jesús cato ca'aji'i: “Ja yë'ta'a cura cayaye yë'ima'ëna më'ëpi toasoñe ñama'quë a'ë caquë cosoja'quë a'ë.” Jaje ì case'eje tì'aëna, ìtire cuasa ñajani ota huëoni ai oji'i.

15

Jesupi Pilato Quë'rore Pa'iye

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Ñata tome maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi tsi'sireña, judío ìohua'i ja're, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i ja're, cui'ne pai yo'oye ñani ca tëjicohua'i ja're conì. Tsi'sini ca tëjini Jesure sëasiquëni Pilato quë'rona sareña.

2 Ja maca Pilatopi ìte ñani sequëña:

“¿Më'ë a'ë, judío pai ëjaërepa?”

Caquëna, Jesupi sehuouña:

“Jaje pa'ijë'ë, më'ë cayeje.”

3 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cato jaiye sañope careña. 4 Jaje cajëna, Pilatopi tijupë seni couña, Jesure:

“¿Me yo'oquë sehuoma'quë'ni? Ñaquë më'ë ìohua'i më'ëre sañope caye.”

5 Jaje catojè Jesús cato ti sañope sehuoye paëña. Jaje paquëna, Pilato ai cuasaëña: ¿Me yo'oquë paquë'ni? caquë.

Jesure Huani Pa'iji Caye

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Pilato cato judío paí tsi'si mu'seña t̄i'aëna, t̄seasiquëre eto saoquë yo'oque paquëña, paipi yëjë sequëni. ⁷ Jaro co sitore paquëña, Barrabás hue'equëpi yecohua'i paire huaisicohua'i ja're coní. ⁸ Paipi Pilatore dani seteña: Jare më'ë yo'oyeje pa'ye yo'ojë'ë, cajë.

⁹ Jaje cajëna, Pilatopi sehuouña:

“¿Yëye judío paí ëjaëni eto saoye?”

¹⁰ Ja cato caëña, coa i de'oye yo'oyere ëa ñajë pëijë Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi t̄seani yo'oyë cuasaquë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi paire ca co'me huesojë cui'ne yëhuoreña, Barrabásni eto saoja'quëre sejë'ë, cajë.

¹² Ja maca Pilatopi paire sequëña:

“¿Me nejaquë caye'ni, mësarú judío paí ëjaë hue'yoquëre?”

¹³ Caquëna, jaohua'ipi careña, cuijë:

“Queja'quë pa'ijaquë.”

¹⁴ Cajëna, Pilatopi caëña:

“¿Iquere i co'aye yo'o u'ni?”

Jaje catojë iohua'i jero sa'na ai cuireña:

“Queja'quë api.”

¹⁵ Jaje asani Pilato Judea paíni de'o cajei pasi'i caquë Barrabásni joye sauña. Jesuni si'seni queja'quëre jëjo saoquë.

¹⁶ Ja maca soldado paipi jai paí tsi'sini Jesure paí ëjaë huë'ere pana sareña. ¹⁷ Sani nea maja'i care suñani cui'ne miu maro puani sareña. ¹⁸ Ja jeteyo'je cue'cuejë cuireña:

“¡Pa'ijë'ë. Yure judío paí Ëjaërepa!”

¹⁹ Jaje cajë siopëna tē'careña, tarapi. Copi tse'sejë, cui'ne do're ja'rujë ëjaëre pa'ë më'ë cajë yo'oreña. ²⁰ Jaje ite cue'cue tējini maja'i ju'i ca dutani i ju'i care pare suñacateña. Ja jeteyo'je i ju'i ca dutareña, queja'quëre.

Jesure Huani Jeose'e

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Cirene aquëpi tsiopi daina, ñani Jesure queja'coní hue'ejë'ë, cajë soldado paipi cuañereña. Jaë cato Simón hue'equë paji'i, Alejandro cui'ne Rufo pëca ja'quë.

²² Ja maca Jesure Gólgotana sareña, paí siopë tara hue'e huë'ñana paí coca cato. ²³ Jarona Jesure quereña. ²⁴ Quëni soldado paipi Jesús ju'i care nepi saja'cohua'i a'ni cajë neñareña, de'hue nesiquëpi saye pa'iji cajë.

²⁵ Ja yo'o maca cato nea hue'ña nueve paji'i, ite quesi maca. ²⁶ Toyasicore i sio sa'nihuëna sëoreña, ja do'ire queñë cajë. Toyasicopi capi: JUDÍO PAI ËJAËREPA. ²⁷ I ja're coní caya co'amaña yahue imacohua'ire quehuë. Te'ire ëja tē'tena

cui'ne yequëni ari te'tena nëconi quehuë. ²⁸ Jaje yo'o maca toyase'e ñeje caye t̄'api: "Co'acohua'i ja're cōni que cuañopi."

²⁹ Cui'ne coa da saicohua'ije ite ñajë cue'cuejë ñeje cajë sateña:

"¡Asajë'ë. Yure më'ëpi Maija'quë huë'e nejoni toaso mu'seña pa'i maca huajë huë'e nesi'i caquë maca! ³⁰ Yure co'ye huasoni da caje ñajë'ë, quesì sarahuapi."

³¹ Jaje cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ije, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ije ite cue'cuejë careña:

"Yecohua'ita'are huasopi. Jaje pa'iquëta'are ija'a co'ye huaso t̄'añe paji."

³² Israel pajë ëjaëpi Cristore papi caja'cohua'i a'ë cruzupi caje nëcaquëna, ñanita'a careña. I ja're cōni te'e quesicohua'ique ite pëteña.

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Je'nërepa mu'se jopo t̄'a maca si'a yeja ñamije pa'io ne huesëña. Toaso hora jaje paquëña. ³⁴ Jare ja maca Jesús tuturepa cuiña ñeje:

"Eloi, Eloi ¿lama sabactani?" Jaje cani caye a'ë, ¡Yë'ë Diosu maca, yë'ë Diosu maca! ¿Me yo'oquë yë'ëre jëocou'ni, te'ire?"

³⁵ Jaje cuiquëna, iti maca pa'icohua'ipi asani careña:

"Asajë'ë. Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elíasni cuiji."

³⁶ Jaje cajëna, iohua'i aquëpi huë'huëni o'sa conore yëi sëohuëna saquëni ucujaquë caquë sani nëoquë caëña:

"Coa ñajë'ë. Ñaņu'u, Elíaspi ite cruzu dequëre casa nëcoquëna."

³⁷ Ja maca Jesús ai tutu cuini jūni huesëña. ³⁸ I ju'i maca Maija'quë huë'e joporepa tëhuocopi jopore paja'a cayayese'e meñe yete saquëña. ³⁹ Romano Capitánpi Jesús je'nërepa nëcasiquëpi jaje Jesús cuiquë jūni huesëquëna, ñasiquëpi caëña:

"Nuñerepa iquë Maija'quë mamaquërepa paji'i."

⁴⁰ Cui'ne nomiohua'i so'opi de ñajë nëcareña. Jaohua'i cato paë'ë, María Magdalena. Cui'ne yeco paco'ë, María, Jacobo posërepa, José cui'ne Salomé, pëca ja'co. ⁴¹ Iye nomiohua'i cato Jesure cōcaicohua'i pateña. I Galilea cu'i maca cui'ne jarote jai pajë yecohua'ije pateña, Jesús ja're Jerusalënna saisi-cohua'ije.

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Ñamina'a huajë mu'se pa'ija'coa cajë fiesta yo'o ja'ñe ne de'lhua mu'se na'iquëna, ⁴³ José Arimatea aquëpi pajë yo'oye ñani ca tëjicohua'i ëjaohua'irepa aquë paquëña. Jaë cato Maija'quë cuañe te'te yo'oyere utequë paquëña. Jaje pa'ipi

Pilato quë'rona si'a tuturepa cacani ca'rama'ë Jesús capëre tasi'i caquë sequëña. ⁴⁴ Jaje seina, Pilatopi ai cuasaëña, i juni huesëre pa'ë caquë. Jaje cuasa do'ire Capitánre soini i juni huesë caquë seni asaquëña, ju'ire papi, caëña. ⁴⁵ Jaje caëna, asani Pilatopi Jesús capëre saye de'oji caëña, Josére. ⁴⁶ Caëna, Josépi sani Jesús capë casani jai do'i sabanare hueroni deani quëña yejana coje nesicona tani quëña pëpi sjouña. ⁴⁷ Tajëna, ñareña, María Magdalena cui'ne María José pëca ja'co coní.

16

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Huajë mu'se tëto sai maca María Magdalena cui'ne Jacobo, Salomé pëca ja'copi María coní huëo së ma'ñare hueroni sateña, Jesús capëre huëo sëñepi neñu'u cajë. ² Semana huëo mu'serepa ai nea hue'ñarepa tsoe ëse pa'ina, sani ti'areña, tasi daripë quë'ro. ³ Iohua'ija'a sa'ñe careña:

“¿Nepi jai quëna pë hui'yoja'cohua'i a'ni?”

⁴ Jaje cajë ñajëna, tasi daripëpi tsoe hui'yosico pacoña. ⁵ Pa'iona, ñani tasi daripëna cacareña: Cacajë ñajëna, ëja te'tere poja'i ju'i care posëpi ju'i ñuquëña. Jaëni ñani ai quëquëreña.

⁶ Quëquëjëna, ipi caëña:

“Quëquëma'pë pa'ijë'ë. Mësaruru cato Jesús Nazaret aquëni co'eyë, que sarahuana quesiquëni. Jaje pa'iquëta'are i cato tsoe huëji'i. Peoji, iño. Najë'ë. Ite o'a sitore peoji. ⁷ Mësarupi sani i ye'yacohua'ire cui'ne Pedrorre quëajë'ë. Galileana du'ru saija'quë api. Jarona ite ñaja'cohua'i a'ë, i ja'rë mësarute quëase'eje.”

⁸ Ja maca nomiohua'ipi quëquë huesëni tsasijë etani tasi daripëpi sateña. Co'ini yecohua'ire quëaye pareña, quëquë huesësicohua'i pa'ijë.

María Magdalenapi Huëisiquëre Du'ru Ñase'e

(Jn 20.11-18)

⁹ Semana huëo mu'se huëisiquëpi du'ru macarepa María Magdalenana ñaiña. Ja'o cato siete huatiohua'ire eto sao cuañosico paco'ë. ¹⁰ Jaopi yureta'a ñani sani quëaonia, i ja're cu'ijë pa'isicohua'ire oijë co'a ju'ijë pa'icohua'ire. ¹¹ Jaohua'ipi quëacona, asani care paco cuasaye pareña, io case'e.

Ite Ye'yecohua'ipi Cayahua'i Ñase'e

(Lc 24.13-35)

¹² Ja jeteyo'je Jesús ñaiña, cayaohua'i tsiona ma'aja'a saicohua'ina. ¹³ Jaohua'ipi sani yecohua'ire quëareña. Quëajëna, jaohua'ijë coa cayë cuasajë asaye pareña.

*I Once Soisicohua'ipi Ite Ñase'e**(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ Ai tsoe maca yureta'a once i ye'yacohua'ina ñaiña, mesare ñu'ijëna. Ñaini jaohua'ire yëhuo nu'ñeiña, ju'isiquëpi huëisiquëre ñani quëacohua'ire asacaiye pasi do'ire, iohua'i jëa joñoa hue'e do'ire. ¹⁵ Yëhuoquë caëña:

“Si'a hue'ña sani cu'ijë iye huaso cocare quëajë'ë, si'a paire. ¹⁶ Quëajëna, asani quëare payë caquë asaquëni oco dosiquëpi huasosiquë pasipi. Jaje quëajëna, coa cayë caquë asama'quë cato nejosiquë api. ¹⁷ Iye tuture paja'cohua'i a'ë yë'ëre asacohua'i cato: Yë'ë mamipi cajë huatire eto saoja'cohua'i a'ë. Huajë cocapi caja'cohua'i a'ë. ¹⁸ Añare tseaja'cohua'i a'ë. Tsimare ucsicohua'i panije ai yo'oye paja'cohua'i a'ë. Cui'ne yequeje, ju'icohua'ire patojëna, co'yaja'cohua'i a'ë, ju'icohua'ipi.”

*Jesupi Ma'tëmo Saise'e**(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Jaje ca tējini Ējaë Jesús ma'tëmona sa cuañopi. Jarona Diusu éja te'te ñu'i saihuëna ja'ruña. ²⁰ Ja maca jaohua'ipi si'a hue'ña cu'ijë quëareña, huaso cocare. Jare Ējaëpi co'ai cui'ne ipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñoquëna, quëareña, huaso coca. I cocare pa'ë caquë yo'oquëna, ja yo'oyepi iñojë huaso cocare quëareña. Ca tējihuë.

SAN LUCAS

Asajajë Caquë Toyaye

1-2 İti du'ru huëose'e ñasicohua'ipi de'o coca quëajëna, asajë jai paı toyahuë, mai quë'ro yo'ose'ere. 3 Jaje pa'ina, yë'ëje asare paquë İti yo'ose'eje pa'ye du'ru huëose'ere papi toyayë, më'ëna, Teofilo, yë'ë cajei. 4 Më'ëpi më'ëre ye'yase'ere tıñarepa asa tı'aja'quë caquë.

Huiñaë Quëase'e Juan Coase'ere

5 Herodes Judea paı ëjaë pa'i maca, te'i Maija'quë huë'e ñacaiquë Zacarías hue'equë paji'i, Abías tsëcapë aquëpi. İ paco Elisabet hue'ecopi, Maija'quë huë'e ñacaiquë Aarón tsëcapë aco paco'ë. 6 Cayahua'i de'oye nuñerepa pa'icohua'i paë'ë, Maija'quë ña huë'ña pa'iohua'ipi İ cuañese'e cui'ne İ case'ere de'oye sehuocohua'i paë'ë. Jaje pa'icohua'ini yecohua'ije co'aye pa'iyë caye ti peocohua'irepa paë'ë. 7 Jaje pa'iquëta'are mamajëre peocohua'i paë'ë. Elisabetpi mamajëre pama'co paco'ë, carao. Cui'ne jaje pa'iohua'ipi si'a jupë aiohua'i maña paë'ë.

8 Te'e mu'se Zacarías ja're Maija'quë huë'e ñacacohua'i pa'icohua'ipi yequë yo'o tëjina ja're jajese'e si'a iohua'i tsëcapë yo'oye paji'i, Maija'quë pa'i huë'ñana. 9 Jaje pa'iohua'ija'a nepi ma'ñare ëojë yo'oye pa'iquë'ni cajë neñajëna, Zacaríasna tompëpi, İti yo'oye. Tomeina, Maija'quë huë'ena cacapi. 10 Cacani huëo sëñere ëoquëna, hue'seja'a jai paı Maija'quëre sejë paë'ë. 11 Ja maca Ejaë jo'yaëpi huiñaëpi Zacarías huëo sëñe ëo saihuë ëja te'tena ñai nëcapi. 12 Nëcaquëna, Zacaríaspi ñani me neja'quë a'ni caquë quëquë huesëquëna. 13 Ejaë jo'yaëpi capi, İte:

“Zacarías ca'rama'ë pa'ijë'ë. Maija'quëpi më'ë señe asapi. Jaje pa'ina, më'ë paco Elisabetpi tsihua'ëre pasio. Pacona, më'ëpi İ mami hue'yojë'ë, Juanre. 14 Më'ë İte sihuaja'quë a'ë, cui'ne yecohua'ije jai paı İte coasi maca sihuaja'cohua'i a'ë. 15 Më'ë mamaquë cato de'oyerepa yo'oquë pa'ija'quë api, Maija'quë jo'yaëpi. Jaje pa'ipi ja yë'ta'a İte coama'në Maija'quë joyopi İni pa'ija'quë api. Pa'ina, cuepe ëaye neñe cono ucuma'quë pasipi. 16 Jaëpi jai paı Israel paire cui'naohua'ipi iohua'i mai Ejaë Diosuna co'ye asa coñe necasipi. 17 Maija'quë ñacaina, iquë Juan de'oye yo'oquë pa'ija'quë api, mai Ejaë paı deojajë. Jaje pa'ipi, tsoe huë'ña Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'isi tuture hue'equë pasipi. Jaëpi pëca ja'quëohua'i ja're mamajë de'oye pa'ıye

necasipi. Jaje sehuoma'cohua'ire pónaja'quë api, Ëjaëre de'oye asaja'cohua'ire, mai Ëjaë pai deojajë.”

18 Zacaríaspi Maija'quë huiñaë seji'i, ñeje:

“¿Yë'ëje ai maca pa'ina, cui'ne yë'ë pacoje aio maca pa'ito me yë'ë nuñere pa'ë caquë asaye'ni?”

19 Caquëna, Maija'quë huiñaë ite sehuouña:

“Yë'ë Gabriel a'ë, Maija'quëre necai pa'iquë. Jaje pa'ina, yë'ëre ipi jëjo daouna, iye huajë coca quëasi'i, më'ëre caquë daë'ë. 20 Jaje pa'iquëta'are yure më'ë yë'ë nuñerepa quëayere asama'ë pa'isi do'ire cama'quë de'oni cama'ë pa'ija'quë a'ë, më'ë mamaquëre coa macaja'a iye case'e ti'a ja'ñe a'ë, iti mu'se ti'aëna.”

21 Jaje yo'oquë Maija'quë huë'e ëo hue'ñana cacasiquëpi tsoe nëina, yecohua'i hue'se pa'icohua'i iquere yo'oquë Zacarías etama'quëpi nëi pa'ini cajë utehuë. 22 Utejëna, jaropi Zacarías etani jaohua'ire cama'ë paji'i. Jaje cama'ëna, ñani cani ñañeje pa'ye Maija'quëre se hue'ñana cacani ñapi, cuasahuë. Jaje pa'ipi coa jëtë a'uñese'epi capi, cama'quë pönëse'e sëte.

23 Zacarías Maija'quë huë'e cojai mu'seña carajaisi maca, saji'i, i huë'ena. 24 Ja jeteyo'je i paco Elisabet tsj ëtapë de'o. De'oni cinco ñañëohua'ire io huë'epi yequë hue'ña saima'o ai cuasaco paco'ë, ñeje: 25 Ëjaëpi yure yë'ëre jaje ñacai yo'opi, paipi tsj pama'coa cajë cue'cuema'pë pa'ijajë caquë.

Huiñaë Quëase'e Jesús Coase'e

26 Seis ñañëohua'li pa'i maca Maija'quëpi i huiñaë Gabrielre Galilea yejana Nazaret hue'e daripëna jëjo saopi. 27 Nomi tsjo María hue'ecopi ëmëohua'ire yo'oma'core do'i ñaja'quëni caquë. Jao cato José hue'equëna, huejaja'coa. Ca nëosicopi paco'ë, ëjaë David tsëcapë aquëna. 28 Maija'quë jëjo daoquëpi io pa'i hue'ñana cacani capi:

“Pëpayë, më'ëre. Sihujë'ë. Mai Ëjaëpi më'ë ja're pa'iji. Diusupi si'a nomiohua'li sihuaye jerepa isipi, më'ëre.”

29 Jaje caquëna, ipi Maija'quë jëjo daoquëre ñani quëquëo i cocare asaco cui'ne ja maca co'ye seco'ë: “¿Me yo'oquë jaje pëpaquë'ni?” 30 Jaje cacona, Maija'quë huiñaëpi capi, iote:

“María ca'rama'o pa'ijë'ë, Maija'quë më'ëre sihuaquë api. 31 Yurepi pai quë'io de'oni më'ë tsihua'ëre paja'coa'ë. Paco i mami hue'yoyë'ë, Jesure. 32 Jaë cato jerepa pa'i pa'ija'quë api, jaje pa'ipi Maija'quërepa mamaquë paipi hue'yoquëni. Jaje pa'ina, Maija'quëpi pai ëjaë David ñu'li saihuëre isija'quë api, pai ëjaëre de'huani. 33 Israel paire ti cuañequërepa pa'ija'quëpi, i cuañeñe cato carajaiñe peoja'coa.”

34 Ja maca Maríapi Maija'quë huiñaëre seco'ë:

“¿Me iye jaje yo'o ja'ñe a'ni, yë'ë ëmëohua'i ja're conì pa'ima'core?”

³⁵ Cacona, Maija'quë huiñaëpi sehuouña:

“Maija'quë joyopi më'ëna necaina, cui'ne Maija'quërepa tutupi më'ëna sirio tsiocaiyeje tsio daija'coa. Ja do'ire më'ë mamaquëre Maija'quë mamaquë hue'yoja'cohua'i a'ë.

³⁶ Jaje cui'ne më'ë cajeo tsëcapë aco Elisabetje tsihua'ëre paja'coa, aio macata'a. Tsì pama'coa pai cajë pa'isicota'a seis ñañëohua'ire pai quë'io pa'ico, yure. ³⁷ Maija'quëre cato neñese'e pa'iji. Peoji, ì ja'rujañe.”

³⁸ Ja maca María cao:

“Yë'ë cato Ëjaë jo'yao maca'ë. Maija'quëpi më'ë case'eje yo'oja'quë yë'ëre sihuayë.”

Jaje Maija'quë huiñaë iyese'e quëani saji'i.

Maríapi Do'i Saiye Elisabet Quë'rona

³⁹ Ja mu'seña María esa saco'ë, Judea cuti quë'rore pai daripë pa'i hue'ñana. ⁴⁰ Sani Zacarías cui'ne Elisabet pa'i huë'ena cacani pëpao. ⁴¹ Pëpacona, Elisabetpi io pëpaye asa maca tsihua'ë ëtapë pa'iquëpi tì'topi Maija'quë joyopi ìoni pa'ina, paco'ë, Elisabetpi. ⁴² Jaje pa'ìopi tutu cao:

“Maija'quëpi më'ëre yequë nomiohua'ire sihuaye necaiye jerepa de'oye necaji'i. Cui'ne më'ë mamaquë ai de'oquërepa pa'ija'quë api. ⁴³ ¿Ique o'ni, yë'ë jaje yë'ë Ëjaë pëca ja'copi do'i dani ña ja'ñe? ⁴⁴ Më'ë yë'ëre pëpacona, asa maca tsihua'ë yë'ë ëtapëpi sihuaquë teapi. ⁴⁵ Ai sihuayë, më'ë case'ere care paji caco asa do'ire.”

⁴⁶ Ja maca María cao:

Yë'ë ai sihuayë, Maija'quëre.

⁴⁷ Cui'ne yë'ë joyopi sihuayë, Maija'quë yë'ëre huasoquëna.

⁴⁸ Maija'quëpi ì jo'yao ai cuasaye peocore de'oye cuasapi.

Yureta'a jaje yo'oquëna, si'a paipi ai sihuaco si'anë caja'cohua'i a'ë.

⁴⁹ Maija'quë ai jerepa tutu quë'ipi yë'ëna de'oye neca'ë.

Yë'ë Ëjaë ì mami cato ai de'oyerpa.

⁵⁰ Si'anë oiquë api, ìte ca'racohua'ire.

⁵¹ Tutu quë'ì co'amaña yo'oquë nepi, ì jëñapi.

Jerepa pa'iohua'i a'ë cuasa joña hue'ecohua'ini meñe quëconi huahue huesopi.

⁵² Ñajë'ë, ì yo'ose'ere: Ëjaohua'ì pa'isicohua'ini meñe peocohua'ire nequë

Cui'ne ìti jerepa pa'iohua'ì a'ë cuasama'cohua'ini ñese mëose'ere.

⁵³ Ao ëa ju'icohua'ì pa'isicohua'ini de'oye ao tìmëpi.

Cui'ne jaiye co'amaña pasicohua'ini coa peo jëña ne saopi.

54 De'hue cōcaji'i, Israel paire.

I jo'yare huanēyema'ë oji'i.

55 Abrahamre ca nēose'ere de'oyerepa yo'opi, mai aiohua'ire. Cui'ne jaje Abraham tsēcapē Israel paire de'oye yo'oja'quē api, si'anē jajese'e.

56 Ca tējini pēpao, Elisabet huē'ena, toaso ñañēohua'ire. Pēasicopi pani tējini jeteyo'je io huē'ena co'io.

Juan Ti Doquē Coase'e

57 Ja jeteyo'je Elisabet tsihua'ère coa mu'seña ti'aëna, ma-maquere pao. 58 Io cajeohua'i cui'ne do'icohua'i ja'ye pa'icohua'i sani pēpahuē, iote, Maija'quē de'oye yo'ose'ere asani sihuajē. 59 Ocho mu'seña pa'i maca sahuē, cui'ni ca'nihuē tēañu'u cajē Israel pa'i deojajē cajē, cui'ne pēca ja'quē Zacarías mamire sēoñu'u cajē yo'ohuē. 60 Jaje cajēna, pēca ja'copi cao:

“Pani, i cato Juan hue'eye pa'iji.”

61 Jaje cacona, iote cahuē:

“¿Me yo'oquē jaje hue'equē'ni, mē'ë pairepa ja mamire hue'ecohua'i peoyē. Jaje pa'i mami hue'ecohua'i peoto?”

62 Ja maca tsihua'ë pēca ja'quere moñopi iñojē se'i'ë:

“¿Ique mamire hue'yoye yēquē'ni?” 63 Sejēna, pēca ja'quēpi soquē totore dajē'ë caquēna, isirena, iona toyapi: “I mami cato Juanpi.” Jaje toyaëna, si'a hua'i ai cuasajē ñahuē. 64 Ja macapi Zacaríasje cui'naēpi coca caquē de'oni Maija'quere sihuaquē ca huēopi. 65 Jaje iye yo'ose'ere ñani i quēno maca pa'icohua'i ai cuasahuē. Cui'ne iye yo'ose'ere si'a Judea ai cuti pa'icohua'ire quējēna, asahuē. 66 Si'ahua'i iti quēaye asacohua'i itire cuasahuēni asa'ñe nēina, seniroja'ë'ë:

“¿Me yo'oquērepa ai de'oja'quē a'ni, ja'ë tsihua'ë?”

Maipi ñahuē, Maija'quere papi ite ñacaise'e.

Zacarías Jujuse'e

67 Zacarías Maija'quē joyo timēsiquēpi Maija'quē isi yē'opi capi:

68 Sihuañu'u, mai Eja'ere Israel pa'i Diusure.

Ja'ë cato maina dani huasopi.

69 Maina Maija'quēpi isipi tutu quē'ire, paire huasoquere.

Ja'ë cato i jo'ya'ë David tsēcapē aquēpi.

70 Maija'quēpi ñeje ca nēoa'ji'i, i case'ere quēacaicohua'i tsoe huē'ña acohua'i ja're:

71 Maire huasosi'i, si'aohua'i maire coejē sañope yo'ojēna, pa'icohua'ire.

72 Mai aipere teaye ñaquē

I ca nēose'e huanēñema'ë de'oye necaji'i.

73-75 Yē'ëna isisicohua'ipi nuñe pa'icohua'ipi ca'rama'pē

Yë'ère necaicohua'i ti pa'ija'cohua'i a'ë caquë
Mësarute sañope yo'oyere huasosi'i ca nëopi, mai ai ñecuë
Abrahamre.

⁷⁶ Maija'quërepa quëacaiquë hue'yoja'cohua'i a'ë, paipi,
Më'ëpi mai Ëjaë saija'a ma'are nui ma'arepa sani ne
de'huaja'quëni.

⁷⁷ I paire de'hue iohua'i co'aye yo'o do'ire sai de'huacaiye
pa'iji, quëaja'quë a'ë, më'ëpi.

Ja do'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

⁷⁸ Maija'quë oi cui'ne teaye ña do'ipi,
Ësë ñata maca mëi miañeje pa'ye maire huasoquë ma'tëmopi
daija'quë api, maire miaja'quë.

⁷⁹ Huesëcohua'ire juni tējicohua'ire miacai
Cui'ne de'oye i maire huasoye asajajë caquë pa'yere
ye'yaja'quë api.

⁸⁰ Juan ai de'opi. Cui'ne i joyoje ai de'opi. Ai de'oquëpi
pai peo hue'ña cuene yejare paji'i, Israel paire quëa huëo
macaja'a.

2

Jesús Coase'e (Mt 1.18-25)

¹ Ja mu'seña pai ëjaë César Augustopi si'a yeja pa'icohua'ire
cuëcueye pa'iji caquë cuañepi. ² Iye du'ru macarepa paire
cuëcueye cato yo'ohuë, Cirenio Siria cuañequë pa'i maca.
³ Jaje pa'ina, si'ahua'i saiye paji'i, pai ñape iohua'i daripëre
pana jaronu cuëcue cuñoja'cohua'ipi.

⁴ José cato David tsëcapë aquë paji'i. Ja do'ire Galilea
yeja daripë Nazaretpi sani Judea yeja daripë Belénna saji'i,
Davidre çoa sitona. ⁵ Toya cuñoja'quëpi Belénna saji'i, María
i huejaja'coa ca nëosicopi coañe ti'a huesësico ja're. ⁶ Jaje sani
Belénre pa'ijëna, María coañe ti'aëna, ⁷ jaronu pao, io du'ru
mamaquëre. Pani caña catipëpi tunani huequë ai de'huana
çao, pai pëa hue'ña peo do'ire.

Huiñaëpi Yëi Ñamare Ñacohua'ire Quëaye

⁸ Belén quëno macare yëi ñamare ñacohua'ipi ñamique tsiore
iohua'ini ñajë pa'ë. ⁹ Pa'ijëna, cuasama'tore papi Ëjaë huiñaë
ñai nëcaquëna, Maija'quë miañepi iohua'ire mia huesoquëna,
ai quëquë huesëhuë. ¹⁰ Jaje ña quëquëjëna, Maija'quë huiñaëpi
capi:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë, mësarute huajë coca quëasi'quë daiyë,
mësaruru si'ahua'i asani ai sihua ja'ñere. ¹¹ Yure David daripëna
tsitu'ure çao, mësarute huasoja'quëpi. Jaë cato Cristo Ëjaëre

papi. ¹² Mésaru ñani i api cuasa ja'ñere caña catipëpi tunani huequë ai de'huana oasiquëpi uina ti'aja'cohua'i a'ë.”

¹³ Te'i Maija'quë jo'yaë huiñaë ñai macapi yecohua'i ma'tëmo acohua'ijë ñaihuë. Ñeje cajë Maija'quëre sihuajë:
¹⁴ Sihujë de'oyerepa cañu'u, Maija'quëre ma'tëmo aquëre, De'oye pa'iyere pa'ijë'ë, ipi sihuaquëna pa'icohua'ipi.

¹⁵ Maija'quë jëjo daosicohua'i ma'tëmona co'isi maca yëi ñamare ñacohua'ipi johua'ija'a sa'ñe ca huëohuë.

“Jaje pa'ito esa Belénna sani ñañu'u, ëjaë maire quëase'ere.”

¹⁶ Sani ti'ahuë, Mariare, Josére cui'ne tsihua'ëpi huequë aocona oasiquëpi uina. ¹⁷ Jaje ite ñani Maija'quë jo'yaë johua'ire quëase'ere quëareña. ¹⁸ Quëajëna, asacohua'ipi ai cuasareña. ¹⁹ Jaje yecohua'i yo'ojëta'are María cato io joyona de'huao, si'aye iye, ti yo'ose'ere cuasaco. ²⁰ Yëi ñamare ñacohua'i si'aye johua'ire case'eje paye pa'ina, ñani Maija'quëna sihuajë jëjëjë co'ihuë.

Maija'quëna Jesure Isiye

²¹ Ocho mu'seña pa'i maca tsihua'ë ca'ni maña tëajë cui'ne i mamije hue'yohuë, Jesús, huiñaë Mariare ja peoco pa'i maca quëase'ere.

²² Tsitu'ure pasi jeteyo'je si'sire tsoa to mu'seña ti'aëna, Jerusalén daripëna saijë tsitu'ureje sahuë, Maija'quëna isiñu'u cajë, Moisés cuañese'epi jaje caye sëte. ²³ Jaje yo'ohuë, ëjaë cuañese'epi ñeje toyase'e pa'i do'ire: “Si'a ëmë tsi du'ru coacohua'i Maija'quëna isisicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.” ²⁴ Ejaë cuañëñepi caji: “Caya pi'are panita'a caya su'tere isijë'ë.” Ja yo'oyere cajë saë'ë.

²⁵ Ja mu'seña Jerusalén pa'iquëpi Simeón hue'equëpi paji'i. Nuiñerepa pa'iquëpi Maija'quëre se'i pa'iquëpi, Israel paire huasoyere utequë paji'i. Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi Simeón ja're pa'i ²⁶ quëapi, më'ë ju'iñe paja'quë a'ë, ëjaë jëjo daoquë Cristore ñama'ë pani. ²⁷ Maija'quë joyopi quëaquëna, Maija'quëre se huë'ena sani pa'ina, Jesús pëca ja'quëohua'i tsihua'ëre cuañese'e cayeje neñu'u cajë Maija'quëre se huë'ena dahuë. ²⁸ Dajëna, Simeónpi tsihua'ëre coani Maija'quëna sihuaquë capi:

²⁹ Ejaë, yë'ë yureta'a sihuaquë ju'iñe pa'iji.

Më'ë ca nëose'ere ñasiquëpi.

³⁰ Yë'ë ñaco capi huasoquëre ñahuë,

³¹ Si'a pai ña hue'ñana më'ë necaisiquëre.

³² Jaë api, Israel peocohua'ire miacaija'quë

Cui'ne i do'ire yecohua'ipi Israel pai ai de'ocohua'i a'ë, caja'cohua'i a'ë.

³³ Simeón tsihua'ère ñaquë cayere ai cuasareña, pëca ja'quëohua'i. ³⁴ Ja maca Simeón Maija'quëpi de'oye ñacaija'quë icohua'ire caquë Maija'quëre seji'i. Sení tējini Maríare capi, Jesús pëca ja'core:

“Asajë'ë. Iquë tsihua'ë jai paire Israel paire ne tañojaquë api. Cui'ne jai paire Israel paire Maija'quëre tuiye huëoquë yo'oja'quë api. Jaje pa'ina, jai pai ite sañope caji'cohua'i a'ë. ³⁵ Cui'ne, iquë do'ire jai pai pai ñape iohua'i joñoa cuasaye ñaño pa'ija'coa. Jaje pa'iquëta'are më'ëreta'a si'aye iye yo'oyete cuasani hua'tipi më joyoja'a tota etojaiñeje pa'ye pa'ija'coa, oi do'ire.”

³⁶ Cui'ne jarote te'o nomio yequë mu'se pa'i ja'ñere asaco quëaco. Ana hue'eco, Fanuel mamaco paco'ë. Aser tsëcapë aco, aio maca paco'ë. Nomi tsiopi huejani siete ometëca ëjère pani hua'jesicopi paco'ë. ³⁷ Yure cato hua'jeopi ochenta y cuatro ometëca paco'ë. Maija'quëre se huë'epi etama'copi ñamiña cui'ne mu'seña Maija'quëre sihuaco ao aima'o seo paco'ë. ³⁸ Ja Anapi iti jaje yo'ojë ca maca dani Maija'quëre du'ru se de'oji caco pëpa toni Jerusalén paire huaso ja'ñere utecohua'ini quëao, tsihua'ë Jesús yo'o ja'ñe ayere.

Nazaretna Co'iyë

³⁹ Ja maca si'aye ëjaë cuañese'e yo'o tējini co'ihuë, Galileana iohua'i pa'i daripë Nazaretna. ⁴⁰ Tsihua'ë i ai de'oyeje ai tutu quë'i cui'ne ai ta'ñe pa'i de'opi, Maija'quëpi ite de'oyerepa ñacaina.

Jesús Maija'quë Huë'ere Pa'iyë

⁴¹ I pëca ja'quëohua'i coa si'a ometëcaña Jerusalénna saë'ë, Israel pai Egíptopi etasi mu'sere cuasajë tsi'siyena. ⁴² Jesús doce ometëca ti'ani pa'i maca si'ahua'i Jerusalénna ja fiesta yo'oyena tsi'siñu'u cajë saë'ë, noni jaje yo'ojë pa'icohua'i sëte. ⁴³ Ja fiesta carajaquëna, col'i maca tsihua'ë Jesús Jerusalénna pëapi, pëca ja'co cui'ne José huesëjëna. ⁴⁴ Te'e mu'serepa ma'aja'a Jesuje daiji jai pai coní cuasajë saë'ë. Saijëta'a do'ijë quë'ro cui'ne iohua'i ñacohua'i quë'ro co'ejëna, peopi. ⁴⁵ Peoquëna, ñani ja maca yureta'a co'ihuë, Jerusalénna co'eñu'u cajë.

⁴⁶ Toaso mu'seña pa'i maca ti'ahuë, Maija'quë huë'ere pa'ina, cuañese'e ye'yacohua'i ja're coní ja'rusiquëpi ñu'i iohua'i cayere asaquë cui'ne iohua'ireje sañope sei yo'oquëna. ⁴⁷ Si'a pa'icohua'i Jesús si'aye ta'ñe asaquëpi sañope de'oyerepa sehuoyere asajë quëquëhuë. Merepa ai asaquë'ni, jaë cajë ai cuasareña. ⁴⁸ Pëca ja'quëohua'ipi ite ti'ajë ai cuasajëna, pëca ja'copi cao:

“Tsihua'ë, më'ëni më ja'quë cui'ne yë'ë co'a ju'ijë co'erojainë. ¿Me nesi'quë jaje yëquëre, huesë ëaye yo'ou'ni?”

49 Jaje cacona, Jesupi iote capi:

“¿Me yo'ojë yë'ëre co'eye'ni? Huesëma'pë yë'ë cato ja'quë co'amañare yo'oja'quë a'ë.”

50 Jaje caquëna, iohua'ipi cuasaquë cayere asa ti'ama'pë paë'ë.

51 Ja maca iohua'i ja're coní co'ipi, Nazaretna. Si'anë de'oye sehuaquë paji'i, pëca ja'quëohua'ire. Pëca ja'copi iyere si'aye io joyona de'hua. 52 Jaje yo'oquë Jesús ai de'opi, i capë cui'ne i cuasayeje. Maija'quëpi cui'ne paipi coní i de'oye pa'iyere ñajë de'oquë api cuasahuë, tayoye peoquëna.

3

Juan Ti Doquëpi Yëhuoye

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1 Tiberio César paí ëjaë paji'i. Ipi quince ometëca cuañequë pa'i maca Poncio Pilatopi paji'i, Judea cuañequë ëjaë. Herodespi Galilea cuañequë paji'i. I yo'jei Felipepi Iturea cui'ne Trancónite cuañequë paji'i. Cui'ne Lisiaspi Abilinia cuañequë paji'i. 2 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cato Anás cui'ne Caifás paë'ë. Jaohua'i pa'i mu'seña Maija'quëpi Zacarías mamaquë Juanna capi, cuene yejare pa'ina. 3 Juan cato Jordán tsiaya quë'rojã'a sai si'a hue'ña paí pa'icohua'ire capi: Ja'në co'aye cuasase'ere jëoni pönëñe pa'iji. Pönëni oco dosicohua'ini Maija'quëpi mësarú co'aye yo'ose'ere saí de'hua'quë api. Jaje yëhuopi. 4 Tsoe ja'rë Maija'quë caye quëacaiquë Isaíaspi toyaquë pa'ise'eje cui'ne japi ti'api, i toyase'e caji: Cuene yejapi paí cui'neje asa cuañoji,

Ne de'huajë'ë, mai Ejaë ma'are.

Nuñerepa ma'a necaijë'ë, i cu'i hue'ña.

5 Yo'cohuë pa'ise'ere ne tímë ja'ñe a'ë.

Jai cuti cui'ne a'ri cuti pa'ise'ere nui yejarepa ne ja'ñe a'ë.

Nui ma'aña peose'ere nui ma'aña de'huaye a'ë.

Dea pëa quë'i ma'aña pa'ise'ere nui yeja ne ja'ñe a'ë.

6 Ja maca Maija'quë paíre huasoye si'a paí ñaja'cohua'i a'ë.

7 Ite oco do cuañoñu'u cajë paípi i quë'rona daicohua'ire Juanpi capi:

“¡Aña tsëcapë acohua'i! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë pëi nejoquëna, jëa ja'ñere? 8 Pönësicohua'i pani, pönësicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë. Jaje yo'ojëna, ñani dosi'i. Abraham tsëcapë a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Ja caye ti'a ma'ñe a'ë. Maija'quëpi yëni iye quëna pëaje Abraham tsëcapëre neñe pa'iji. 9 Tsu'upo tsoe ne de'huasicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'oye quëi ma'ñe cato cueni toana ëcooa. Maija'quë tsu'upoje pa'i.”

10 Ja maca paipi ite seteña:

“¿Jaje pa'ito iquere neja'cohua'i a'ni?”

11 Sejëna, Juanpi sehuopi:

“Caya ju'i caña paquë pani te'ore isiye pa'iji, ti peoquëna. Aiñe paquë pani peoquë ja're coní aiñe pa'iji, te'e.”

12 Pa'i do'i curiquë secohua'ije oco do cuañoñu'u cajë daisi-cohua'ipi pa'ijë Juanre sei'ë:

“¿Ye'yaquë, iquere yëquë neja'cohua'i a'ni?”

13 Sejëna, Juanpi capi:

“Cuañese'e caye pa'ina, jerepa curiquë sema'pë pa'ijë'ë.”

14 Soldado pa'icohua'ipi ite seteña:

“Cui'ne yëquë, ¿iquere neja'cohua'i a'ni?”

Cajëna, sehuopi:

“Tutu yo'ojë sioma'pë pa'ijë'ë, yecohua'i payere. Coa coso do'ire tsioma'pë. Cui'ne mësarute saiñere ti'api cuasajë pa'ijë'ë, sihuani.”

15 Juanni Cristo pa'ima'quë cuasajë pai utehuë. I a'ë caquëna, asañu'u cajë. 16 Cuasajëna, Juanpi capi:

“Ocopi doyë, mësarute. Ja yë'ta'a yë'ë jeteyo'je daija'quë api, yë'ë jerepa de'oquëpi. I jo'yaë i zapato joyecaiquë yë'ëre tëto saisiquë api. Yë'ë jerepa teaye pa'i a'ë. Jaë cato doja'quë api, Maija'quë joyopi cui'ne toapi. 17 Tsoe pala cajiji, trigo jëoquë iti case'e de'huaquë ja'ose'e huahueja'core. Iti care pase'e i de'hua hue'ñana de'huaquë ja'ose'e toa ti yayama'cona ëoja'quë api.”

18 Ñeje caquë paire de'o coca yëhuoquë cui'ne jaiye yequeje Juan quëapi. 19 Cui'ne Herodes pai ëjaëpi yo'jei Felipe nëjo Herodíasni jioni paquëña. Jaje yo'o ma'ñe a'ë caquë cui'ne i yeque co'aye yo'ose'ena coní yëhuopi, Juan. 20 Jaje quëaquëta'are Herodespi i caye asama'ë. Ja yë'ta'api yeque co'aye yo'o coquë Juanre co'a paire co hue'ñana copí.

Jesure Doye

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Ja yë'ta'a co cuaño'ma'quëpi Juan oco doquë pa'ina, Jesuje do cuañosiquë paji'i, cui'ne ipi Maija'quëre se maca ma'tëmopi jaca saiona. 22 Maija'quë joyopi su'teje pa'ipi ina nëca meni paije ñajëna, ja maca yë'ose'e ma'tëmopi jutapi, ñeje:

“Më'ë a'ë, yë'ë mamaquërepa. Më'ëni ai sihuaquë pa'iyë.”

Jesús Ñecuëohua'i

(Mt 1.1-17)

23 Jesús treinta ometëca paquëpi Maija'quë co'amañarepa ne huëopi. Pai caye cato José mamaquë paji'i. 24 José paji'i, Elí mamaquë. Elí paji'i, Matat mamaquë. Matat paji'i, Leví mamaquë. Leví paji'i, Melqui mamaquë. Melqui paji'i, Jana

mamaquë. Jana paji'i, José mamaquë. ²⁵ José paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Amós mamaquë. Amós paji'i, Nahúm mamaquë. Nahúm paji'i, Esli mamaquë. Esli paji'i, Nagai mamaquë. ²⁶ Nagai paji'i, Maat mamaquë. Maat paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Semei mamaquë. Semei paji'i, José mamaquë. José paji'i, Judá mamaquë. ²⁷ Judá paji'i, Joana mamaquë. Joana paji'i, Resa mamaquë. Resa paji'i, Zorababel mamaquë. Zorobabel paji'i, Salatiel mamaquë. Salatiel paji'i, Neri mamaquë. ²⁸ Neri paji'i, Malqui mamaquë. Melqui paji'i, Adi mamaquë. Adi paji'i, Cosam mamaquë. Cosam paji'i, Elmodam mamaquë. Elmodam paji'i, Er mamaquë. ²⁹ Er paji'i, Josué mamaquë. Josué paji'i, Elizer mamaquë. Elizer paji'i, Jorim mamaquë. Jorim paji'i, Matat mamaquë. ³⁰ Matat paji'i, Leví mamaquë. Leví paji'i, Simeón mamaquë. Simeón paji'i, Judá mamaquë. Judá paji'i, José mamaquë. José paji'i, Jonán mamaquë. Jonán paji'i, Eliaquim mamaquë. ³¹ Eliaquim paji'i, Melea mamaquë. Melea paji'i, Mainán mamaquë. Mainán paji'i, Matata mamaquë. Matata paji'i, Natán mamaquë. ³² Natán paji'i, David mamaquë. David paji'i, Isaí mamaquë. Isaí paji'i, Obed mamaquë. Obed paji'i, Booz mamaquë. Booz paji'i, Salmón mamaquë. Salmón paji'i, Naasón mamaquë. ³³ Naasón paji'i, Aminabab mamaquë. Aminabab paji'i, Aram mamaquë. Aram paji'i, Esrom mamaquë. Esrom paji'i, Fares mamaquë. Fares paji'i, Judá mamaquë. ³⁴ Judá paji'i, Jacob mamaquë. Jacob paji'i, Isaac mamaquë. Isaac paji'i, Abraham mamaquë. Abraham paji'i, Taré mamaquë. Taré paji'i, Nacor mamaquë. ³⁵ Nacor paji'i, Serug mamaquë. Serug paji'i, Ragau mamaquë. Ragau paji'i, Peleg mamaquë. Peleg paji'i, Heber mamaquë. Heber paji'i, Sala mamaquë. ³⁶ Sala paji'i, Cainán mamaquë. Cainán paji'i, Arfaxad mamaquë. Arfaxad paji'i, Sem mamaquë. Sem paji'i, Noé mamaquë. Noé paji'i, Lamec mamaquë. ³⁷ Lamec paji'i, Matusalén mamaquë. Matusalén paji'i, Enoc mamaquë. Enoc paji'i, Jared mamaquë. Jared paji'i, Mahalaleel mamaquë. Mahalaleel paji'i, Cainán mamaquë. ³⁸ Cainán paji'i, Enós mamaquë. Enós paji'i, Set mamaquë. Set paji'i, Adán mamaquë, cui'ne Adán paji'i, Diusu mamaquë.

4

Jesure Neñañe

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Maija'quë joyo pi pa'ina, Jordán tsiayapi co'iquëna, Maija'quë joyopi sapi, cuëne huesësi yejana. ² Jarote cuarenta mu'seña ao ti aima'ë pa'ina, jeteyo'je ao ëaye nëi maca ³ huatipi ìte neñasi'i, caquë capi:

“Maija'quë mamaquë sête iye quëna përe cuañejë'ë, pan pë de'ojaco.”

⁴ Caquëna, Jesupi ìte capi:

“Toyase'e caji, Coa aose'e aì pa'iye peoji, paì. Peoquëna, ai jerepa si'aye Maija'quë ca cocare de'oye sehuocaiye pa'iye pa'iji.”

⁵ Ja jeteyo'je huatipi sapi, ai cutihuëna. Sani iye yeja pa'iyere te'epi esa ìñopi si'aye, paìre cui'ne ìote pa'iyeye.

⁶ Ìñoni huatipi ìte capi:

“Yë'ëpi më'ëre si'a iye tutu, cui'ne iye jai yejaña de'o co'amaña ìsisi'i. Yë'ëna ìsise'e a'ë, si'aye iye. Jaje pa'ina, yë'ë yëyeje ìsiye pa'iji, yë'ë ìsiye yëquëna. ⁷ Më'ëpi do're ja'runi yë'ëni sequë pa'ito më'ë tse pasipi.”

⁸ Jesupi ìte sehuopi:

“Yë'ë quëno maca pa'ima'ë pa'ijë'ë, Satanás. Saijë'ë. Toyase'e caji: Sejë'ë, më Èjaë Diusuni cui'ne ìse'ere necaijë'ë.”

⁹ Ja jeteyo'je huatipi Jerusalén daripëna sani Maija'quë huë'e jetena mëani capi:

“Maija'quë mamaquërepa pani tìto sa tomejë'ë, iye macapi yejana. ¹⁰ Toyase'e caji:

Maija'quëpi ì huiñaohua'ire cuañeina, më'ëre ñacaija'cohua'ire.

¹¹ Më'ëpi tomequëna, ìohua'i jëñapi tseaja'cohua'i a'ë, Quëna pëana më nëcañoa a'si nema'quëni cajë.”

¹² Caquëna, Jesupi ìte sehuopi:

“Yequeje toyase'e caji: Më'ë Èjaë Diusure neñama'ë pa'ijë'ë.”

¹³ Caquëna, huati Jesure si'aye neñani yo'o jujani, tsoe maca jeoni saji'i.

Jesupi Galileana Yo'o Huëoye

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jeo saquëna, Jesupi Galileana co'ipi, Maija'quë joyo tutu timësiquëpi. Jaje pa'ina, paì ì pa'iyere quëajëna, ja yejaña pa'icohua'i asahuë. ¹⁵ Paì dari ñape tsi'si huë'ña pa'iyena ye'yaquë pa'ina, si'ahua'i ìte de'oquëre papi cajë sihuahuë.

Jesús Nazaretre Pa'iyë

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Ja maca Jesús Nazaretne saji'i, ì ai de'osi daripëna. Huajë mu'se tì'aëna, paì tsi'si huë'ena cacani ja'rupi. Jaje ì si'anë yo'oye sête. Ja'rusipi Maija'quë coca pëpë ñasi'i caquë huëni nëcapi. ¹⁷ Nëcaquëna, Isaías Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'ere ìsiëña. Iti maca aquëpi ìsiquëna, hui'yoquë tì'api, ñeje toyase'e pa'i hue'ñare:

¹⁸ Mai Èjaë joyopi yë'ëni pa'iji.

Jaje pa'ina, yë'ëna de'o cocare ìsipi, carajaicohua'ina quëa ja'ñere.

Cui'ne ai oicohua'ire yēhuo huasoja'quē a'ē.

Tseā cuañosicohua'i pa'icohua'ire quēa huasoja'quē a'ē.

Cui'ne ñama'cohua'ini ñacohua'ire neja'quē a'ē.

Co'aye yo'ojēna, ai yo'ojē pa'icohua'ini de'o pa'iyē isija'quē a'ē.

¹⁹ Mai Ējaē oi necai tēcahuēre paipi asaja'cohua'i a'ē caquē yē'ēre jējo daopi.

²⁰ Jaje Jesús ña tējini tēoni paī tsi'si huē'e cōcaiquēna, isini ja'rupi. Ja maca si'ahua'i ai ñahuē, ise'ere, paī tsi'si huē'ere tsi'sicohua'i. ²¹ Ñajēna, iohua'ire jē'nērepa ca huēopi:

“Yure iye mu'se tī'api, iye toyase'e caye mēsaru asa maca.”

²² Si'ahua'i Jesús de'oquē api cajē i case'ere merepa de'oye caēna, cajē ai cuasajē sa'ñe cahuē:

“¿Iquē coa José mamaquē api, pa'ima'quē?”

²³ Jesupi capi, jaohua'ire:

“Jujuquē sēte co'ye jujujē'ē, caja'cohua'i a'ē. Casicohua'ipi yequeje caja'cohua'i a'ē. Capernaum yejana yo'ose'eje yure iño mē'ē yejare pana yo'ojē'ē, yēquē asase'eje.”

²⁴ Ja maca ai seña maca ca saquē cui'ne capi:

“Nuñerepa cayē. I ai de'o sito pa'icohua'i caye Maija'quēre quēacaiquēre te'ije de'oyerepa sihua cuañosiquē peopi.

²⁵ Maija'quēre quēacaiquē Elías pa'i mu'señare Israel paī hua'jeohua'i jai paī paē'ē. Ja mu'seña tres ometēca jerepa ocoma'ēna, si'a yeja pa'icohua'i ao ēa ju'ijē ai yo'ohuē. ²⁶ Jaje ai yo'ojēta'are Maija'quēpi Elíasre Israel paī hua'jeohua'ire jējo saoye paipi. Paquē Sareptare hua'jeo pa'ico quē'rona jējo saopi, Sidón yejana. ²⁷ Cui'ne Maija'quēre quēacaiquē Eliseo pa'i mu'señaje jai paī Israel paī ja'ju dahuē ju'icohua'i paē'ē. Pa'ijēta'are te'ireje jujucaiyē paipi. Paquē Siria yeja aquē Naamánni jujucaji'i.”

²⁸ Jaje caquēna, asani tsi'sisicohua'ipi ai pēti huēohuē.

²⁹ Ja maca huēni nēcani Jesure tseani paī daripē peo huē'ña hue'sena etoni sahuē, cuti sa'nihuēre pana. Jaropi jējo toñu'u cajē. Iti cutihuēre paī pa'i daripē paji'i. ³⁰ Jaje jējo toñu'u cajē sasicohua'ita'are Jesús iohua'i jopoja'a etani saji'i.

*Co'a Huati Joyo Hue'equē
(Mr 1.21-28)*

³¹ Ja maca Jesús saji'i, Capernaumna Galilea yeja daripēna. Jarona sani huajē mu'seña paire ye'ya huēopi. ³² Iohua'ire ye'yayere asajē ai ñahuē. ¿Merepa jaje cuañequē quēayeje pa'yerepa quēaquē'ni? cuasajē.

³³ Jaro tsi'si huē'ñare paji'i, te'i emē huati joyo hue'equē. Jaēpi cuipi.

³⁴ “Yëquère yo'oma'ë. ¿Me nesi'quë yëquère yo'oquë'ni, Jesús Nazaret aquë? ¿Nejosi'quë daiquë? Më'ère yë'ë ñañë. Më'ère cato Maija'quë mamaquë, de'oquère pa'ë.”

³⁵ Jä maca Jesús co'a joyore capi:

“Cama'ë. Jäete jëoni saijë'ë.”

Jäje ca maca co'a joyopi päi ña hue'ñana co'aye neñe peoyerepa yejana ne taoni eta saji'i. ³⁶ Si'aohua'i ña quëquëni sa'ñe iohua'ija'a cahuë:

“¿Ique yë'o a'ni, jä jerepa pa'ye iye? Cuãñequëna, huatiohua'ije ite sehuojë etayë.”

³⁷ Jäje yo'oquëna, päipi Jesús yo'oye ayere jä yeja si'a hue'ña quëarojateña.

Jesupi Simón Pedro Huaore Jujuye

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jä maca Jesús tsi'si huë'epi etani Simón huë'ena cacapi. Järote paco'ë, Simón huao suña dahuë ai ju'icopi. Jäje pa'iona, Jesure jujucaijë'ë, cajë sei'ë. ³⁹ Jä maca Jesús suña dahuë ju'iconi ñaquë suña dahuëre pi'ra saouna, suña dahuë peocopi huëni aore neni ao.

Jesús Jai Paire Jujucaiye

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Eë cara mesi maca jai paire ju'icohua'ire dahuë, coa si'a ju'i dahuë quë'iohua'ire Jesuna. Dajëna, ju'icohua'ire i jëtëpi päi ñapere patoquëna, co'yahuë, si'aohua'i. ⁴¹ Ju'icohua'ire pa'isicohua'ipi huatiohua'i etajë Maija'quë mamaquëre papi cuijëna. Jesupi jä cayere ësepi, tsoe iohua'ipi Maija'quë jëjo daoquë Cristo api asa do'ire.

Jesús Yëhuoye, Galilea Quë'rore

(Mr 1.35-39)

⁴² Jesús nea hue'ñarepa päi peo hue'ñana saquëna, saima'quëni cajë co'ejë ti'ahuë. ⁴³ Ti'asi maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Quëaye pa'iji, de'o coca Maija'quë pa'i te'te ayere yequë päi daripëaje. Järe caquë jëjo daosiquë a'ë.”

⁴⁴ Jäje Jesús cu'i quëarojaji'i, Galilea tsi'si huë'ñana.

5

Tsiaya Hua'ire Yo'eye

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Jesús Genesaret Jaira tëtëpare pa'i quëaquëna, jai päi qui'yerepa Maija'quë coca asañu'u cajë dateña. ² Daijëna, Jesupi caya yohuë, peo huëapi huahuaquëna, ñapi. Iti yohuë acohua'ipi yo'e nëare tsoa toñu'u cajë tumareña. ³ Nani jä maca Jesús yohuëna aya mëji'i. I aya mëisi yohuë Simón tse

paco'ë. Ja maca capi, a'ri maña so'ona jëjo sao huahuojë'ë, yohuë. Huahuojëna, ja'runi ñu'i Jesús paire ye'ya huëopi. ⁴Ye'ya tējini Simónre capi:

“Hua'i pa'i hue'ñana yohuëja'a sani mësaru yo'e nëapi hua'ire neñu'u.”

⁵Simónpi sehuopi:

“Ye'yaquë, si'a ñami te'e hua'ireje neñe peoyerepa ai yo'ohuë, nema'pë. Jaje pasicohua'ita'a mël'ëpi cuañeñe sête hua'i yo'erë jëo dëosi'i.”

⁶Caní jëo dëosi maca hua'ipi airepa timërena, hua'i yo'erëpi tēi huëo. ⁷Ja maca yequë yohuëre cajeohua'i pa'icohua'ire jëñapi soihuë. Soina, dani si'ahua'i caya yohuëa ea tete macarepa aya timëhuë. ⁸Ja maca Simón Pedro iyere ñani do're ja'runi Jesure capi:

“Saijë'ë, Ejaë, yë'ë quëno maca pa'ima'ë. Yë'ë co'aye yo'oquë a'ë.”

⁹Coa quëquë huesëni jaje caquëna, i ja're çoni pa'icohua'ije hua'ire nese'ere cuasajë ai quëquëhuë. ¹⁰Cui'ne, Zebedeo mamajë Jacobo cui'ne Juan, Simón cajeohua'ije quëquë huesësicohua'i pa'ë'ë. Jaje quëquëjëta'are Jesús capi, Simónre:

“Ca'rama'ë pa'ijë'ë. Më'ë yurepi paire yo'ecaiquë pa'ija'quë a'ë.”

¹¹Ja maca yohuëare tëtëpana sani jëoni Jesús ja're sa'ë'ë.

Jesús Jujucaiye, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹²Jesús pai daripëre pa'ina, te'i pai ja'ju dahuë ju'iquëpi titani Jesure ñani i tsiapi yejare pana sēmeni seji'i. Ñeje caquë:

“Ejaë, më'ëpi yë'ëre jujuye yëni jujujë'ë. Yë'ë ju'i dahuë.”

¹³Ja maca Jesús i jëtëpi patoquë capi:

“Yë'ë jujucaiyë.”

Caquëna, jare iti macapi ja'ju dahuë peoquë de'opi. ¹⁴Ja maca Jesús ite capi:

“Quëama'ë pa'ijë'ë, paire. Coa Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'ere sani iñojë'ë. Iñoni më'ë co'ayere tsoa toquë yo'o do'ire isijë'ë, Moisés cuañequë pa'ise'ere. Jaje yo'oquëna, si'a hua'i më'ë ju'iquë pa'isiquëpi de'oquë pōnëni yo'oye ñaja'cohua'i a'ë.”

¹⁵Jaje pa'iquëta'are Jesús yo'oyepi jero sa'ana jai saji'i. Jaje pa'ina, jai pai i caye asañu'u cajë daijëna, ju'icohua'ije daë'ë, juju cuañoñu'u cajë. ¹⁶Jaje yo'ojëna, Jesús pai peo hue'ñana sai Maija'quëre seji'i.

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Jesupi ye'yaquëna, jarote ja'rusicohua'ipi ñuë'ë. Fariseo acohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cõni, Galilea yejare si'a hue'ña pa'icohua'ipi daisicohua'i paë'ë. Pa'ijëna, yecohua'ipi Judeapi cui'ne Jerusalénpa daisicohua'ijë paë'ë. Pa'ijëna, Jesupi paji'i, Maija'quë tutu ju'icohua'ire jujucaiyë. 18 Paquëna, yo'oye peoquëpi ju'iquëni cai saihuëna oasiquëni cuajjë Jesús pa'i hue'ña cõareña, ñajaquë cajë. 19 Dajëta'are caca hue'ñapi jai pai timësico pa'i do'ire cacaye pajë ña jujani huë'e jeteja'a mëni peo coje tëtëni ju'iquëre pai jopoja'a meñe casahuë, Jesús ña hue'ña cai saihuëna oasiquëni. 20 Ja maca Jesús johua'ipi ite jujuquë api cuasayere ñani ju'iquëre capi:

“Më'ë co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiyë.”

21 Jaje caquëna, asani cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i cuasa huëoreña: “Paipi yequë co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiyë peoji. Jare Maija'quëse'e sai de'huacaiyë pa'iji. ¿Iquei'ni, iquë ja jerepa Maija'quëre cue'cuequë caquë?”

22 Jesupi jaje cuasajëna, ñani capi:

“¿Me yo'ojë jaje cuasaye'ni? 23 Co'aye yo'ose'ere sai de'huaye cui'ne iquëre jujucaiyë pai cato yo'o ti'a ma'ñe a'ë. Ajjiñe yo'oye peoji. 24 Jaje pa'ito de'oji. Iñosi'i, mësarute. Yë'ë Pai Mamaquëpi te'ipi iye yeja cuañequëre papi co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiquë pa'iyë.”

Jaje se cani ju'iquëre capi:

“Më'ëni cayë, huëijjë'ë. Më uicore ini më'ë huë'ena saijjë'ë.”

25 Caquëna, ja macarepa iti ju'iquë pa'isiquëpi jaohua'i ñajëna, huëni necani i uisicore se de'huani Maija'quëre sihuaquë caquë saji'i, i huë'ena. 26 Saina, si'ahua'i ña quëquëni Maija'quëre sihuajë careña.

“Yurena ñahuë, pajje yo'o ma'ñere yo'oye.”

Jesús Levíre Soiyë

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Iye yo'osi jeteyo'je Jesús etaquë Leví hue'equëre ñapi, pa'i do'i sai hue'ñare ñu'i curire seina, ñani capi:

“Tuijë'ë, yë'ëni.”

28 Ja maca Leví i yo'oye si'aye se jëoni Jesús ja're cõni saji'i.

29 Ja jeteyo'je Leví jai fiesta nepi, i huë'ena, Jesuni sihuaquë. Jarote cui'ne jai pai pa'i do'i secohua'i cui'ne yecohua'i cõni ai saihuëna ja'rusicohua'ipi paë'ë. 30 Pa'ijëna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Jesure ye'yecohua'ipi de'oye yo'oma'cohua'i a'ë, cuasajë sañope ca huëojë careña:

“¿Me yo'ojë mësarú pa'i do'i secohua'i ja're cui'ne co'aye yo'ocohua'i ja're cõni ajjë cui'ne ucuye'ni?”

31 Cajëna, asani Jesupi sehuopi:

“De'oye pa'icohua'i cui'ne huajëcohua'i jujuquëre co'eye pañë. Jaje pa'ina, ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë, jujuquëre.

32 Ja do'ire de'ocohua'ini soisi'i caquë, daisiquë peoyë. Co'acohua'ini soisi'i caquë daisiquë a'ë, jaohua'ipi ja're yo'ose'e jeoni ponëjajë caquë.”

Jesure Señe, Aima'pë Señere
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Caquëna, iohua'ipi Jesure seteña:

“Juanre ye'yecohua'i yo'oye sëte aima'pë Maija'quëre ai sejë yo'oyë, cui'ne fariseo ye'yecohua'ijë. ¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'ise'e si'anë aijë cui'ne ucujë pa'iyeni?”

34 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Hueja ao aija'cohua'ire soisicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë cacohua'i a'ni, mësarü, huejaquëpi iti macare conï pa'ito? 35 Jajë pa'iquëta'are yequë mu'se huejaquëre yë'ëre sioye pa'iji. Ja maca huejaquëpi peoëna, ao aima'pë pa'ija'cohua'i a'ë.”

36 Cui'ne quëa iñopi, iohua'i ñañena conï ñeje:

“Yecohua'ijë huajë ju'i care tëani ai ju'i care sëoma'cohua'i a'ë. Jajë yo'ocohua'i pani coa huajë ju'i care nejoñë. Cui'ne huajë ca catipëpi ai ju'i cana sëosicohua'i pa'ito te'oje pa'io ña cuañoñe paji. 37 Jajë cui'ne pa'iji. Cuiya'i cono doye peoji, ai ca'nihuë de'huasicona. Jajë ai ca'nihuëna huajë cuiya'i cono doto yete saiye pa'iji. Jajë yete saina, si'aye nejoñe pa'iji, cuiya'i cono cui'ne ca'nihuë de'huasi topëje nejoñe pa'iji. 38 Jajë pa'ina, huajë cuiya'i cono doye pa'iji, jare cui'ne huajë ca'ni topëna. Jajë huajëyese'e pa'i de'oye quëcoja'coa. 39 Jajë pa'ina, o'sasi cono ucucohua'ijë huajë cono ucuye pañë, o'sasi cono ai de'oye a'ë, cajë.”

6

Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Te'e huajë mu'se Jesús ta sitoja'a saina, ire ye'yecohua'ipi trigo tsa'ña tējajë sa'ë'ë. Yo'oni jeteyo'je jëñapi iti case'e po'tejë a'ë'ë. 2 Jajë yo'ojëna, fariseo acohua'ipi ñani se'ë'ë:

“¿Moisés cuañese'e caji huajë mu'se yo'oye peoji. Jajë pa'iquëta'are me neñu'ju yo'oyeni?”

3 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Ñama'cohua'ini David cui'ne i cajeohua'i conï ao ëa ju'ijë yo'ose'e? 4 Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'e Maija'quëna isise'ere ao aiñere ao ëa ju'i Maija'quë huë'ena cacani aore imani ai cui'ne i ja're pa'icohua'ireje aopi.”

5 Cui'ne capi, jaohua'ire:

“Pai Mamaquëre papi tutu payë, huajë mu'se pa'itoje cuañeñe.”

*Jētē Cuēnesicore Paquēre Jujuye**(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)*

⁶ Yēquē huajē mu'se Jesús pa'i tsi'si hu'ena cacani, ye'ya huēoquēna, jarote paji'i, te'i emē ēja tē'hui jētēre cuēnesicore hue'equē. ⁷ Pa'ina, cuāñese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo-hua'i conī cuasahuē. Jesupi huajē mu'sere jujuquēna, ñani ite sañope cañu'u cajē utejē ñahuē. ⁸ Jaje cuasaye ñaquēta'a cuēnesi jētē hue'equēre capi:

“Huējē'ē. Huēni ja maca jopore pare nēcajē'ē.”

Caquēna, huēni nēcapi. ⁹ Ja maca Jesús yecohua'ire capi:

“Sesi'i, mēsarute te'ore. ¿Iquepi de'oquē'ni, huajē mu'se yo'oye, de'oye panita'a co'aye? ¿Paire huasoye panita'a paire coa nejoñe?”

¹⁰ Ja maca si'ahua'ire seña tē'ijani Jesús capi, ju'iquēre:

“Mē jētēre mēajē'ē.”

Caquēna, i case'eje yo'opi. Yo'oquēna, i jētē cuēnesico pa'isico de'oco paco'ē. ¹¹ Jaje yo'oquēna, ñani yecohua'i ai pēti ēaye ñajē ca huēohuē, sa'ñe iquepi Jesure sañope ne'ñe pa'ioni cajē.

*Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiye**(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)*

¹² Ja mu'seña Jesús Maija'quēre sesi'i caquē saji'i, ai cutihuē. Jaropi si'a ñami Maija'quēre seji'i. ¹³ Ñata tomesi maca i ye'yacohua'ire soini doce pa'iohua'i i ja're pa'icohua'ire hue'yopi, jējo daocohua'ire. ¹⁴ Jaohua'i cato paē'ē: Simón, jare jaēni se hue'yo cosiquē paji'i, Pedro. Cui'ne i yo'jei, Andrés paji'i. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomás, cui'ne Alfeo mamaquē Jacobo paji'i. Simón Cananista tsēcapē aquē paji'i. ¹⁶ Judas Jacobo yo'jei paji'i. Cui'ne yequē Judas Iscariote Jesure yehuoja'quēje.

*Jesús Jai Paire Ye'yaye**(Mt 4.23-25)*

¹⁷ Jesús ai cutihuēpi i ye'yacohua'i ja're conī cajequēpi perepē vejana pēapi. Jarote jai pa'i paē'ē. Si'a huē'ña acohua'i, yecohua'ipi Judea cui'ne Jerusalén cui'ne jai tsiaya tē'tēpa Tiro cui'ne Sidón quē'ro acohua'i daisicohua'i paē'ē, Jesús cayere asañu'u cajē cui'ne iohua'i ju'i dahuēre jujucaijaquē cajē daisicohuaipi. ¹⁸ Huati yo'oquēna, ai yo'ojē pa'icohua'ipi juju cuāñosicohua'i de'ohuē. ¹⁹ Si'a pa'i Jesure patosicohua'ipi i tutupi si'ahua'i co'yasicohua'i paē'ē. Jujusicohua'ire ñani pato do'ire si'ahua'i yēhuē, patoye.

*Nuñerepa Case'e Pai Ayere**(Mt 5.1-12)*

²⁰ Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire ñani capi:

“Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësaru teaye pa'iohua'i, Maija'quë te'tena de'oye cacani paja'cohua'i a'ë.

²¹ Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësaru ao ai ëa ju'icohua'ipi jeteyo'je si'aye ti'aja'cohua'ipi. Sihuacohua'i pa'ijë'ë, oicohua'i pa'isicohua'ipi jeteyo'je soja'cohua'ipi.

²² Pai Mamaquëre tui do'ire paipi mësarute pëijë coejë johua'i quë'rore etojë cue'cueye pa'iji. Jaje yo'oto sihuajë'ë, yë'ëre tui do'ire. ²³ Jaje yo'ojëna, ai sihuajë'ë, ma'tëmona mësarute caquë de'huacaisi co'amañare jerepa paja'cohua'ipi. Mësarute co'aye yo'oyeje pa'ye yo'oa'huë'ë, Maija'quë tsoe huë'ña quëacaicohua'ire.

²⁴ Jaje pa'iquëta'are jaiye yure co'amaña pajë sihua tosicohua'ireta'a, sihuaye peoja'coa.

²⁵ Teayerepa mësarureta'a yure ao ani timëni sihuajë pa'isicohua'ire jeteyo'je ao ëa ju'iñe pasipi. Teayerepa mësaru yure so huajëjë pa'isicohua'ireta'a jeteyo'je oiye pasipi.

²⁶ Teayerepa mësaru pa'iyë'ni si'a pai de'o paire pa'ë cajëna, pa'icohua'i maña. Tsoe acohua'ijë jaje cui'ne de'ocohua'i a'ë ca'ahuë'ë, Maija'quë jëjo daocohua'ijë pa'icohua'ita'a coa cosocohua'ini.

Mësarute Sañope Yo'ocohua'ire Oiye
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ Jaje pa'iquëta'are mësaru yë'ëre asacohua'ire cayë: Oijë'ë, mësarute sañope cacohua'ire. De'oye yo'ocaijë'ë, mësarute coecohua'ire. ²⁸ De'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë, mësaruni sañope ai yo'o ja'ñere de cacohua'ini. Secacaijë'ë, mësarute tea ju'icohua'ireje. ²⁹ Yecohua'ipi tsiana te'e te'te tëtoru yequë te'te tsiajë nëocaijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi më sësëquëna ju'iconi jioni sato huë'ehuë ju'icoreje se isi saojë'ë. ³⁰ Secohua'i pa'ito isijë'ë. Yequë më tseconi jiosicohua'i pa'ito, coa ñajë'ë, cui'naoni seña pajë'ë. ³¹ Yecohua'ipi mësaruni de'oye yo'ojajë cuasayeje pa'ye yecohua'ini se de'oye yo'ojë'ë, mësarupi.

³² ¿Jaje pa'iquëta'are mësarupi mësarute oicohua'ise'ere oicohua'i pani, iquere de'oye yo'oye'ni? Co'ahua'ijë cui'ne sa'ñe oiye yo'ocohua'i pani. ³³ ¿Jaje pa'ina, mësarupi mësarute de'oye yo'ocohua'ise'ere de'oye yo'oni iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë cui'ne yo'oyere yo'oni.

³⁴ ¿Jaje mësarupi de'oye co'yocohua'ise'ere co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë isicohua'i pani iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë yo'oyere yo'oni.

³⁵ Jaje pa'iquëta'are mësaru cato oiye pa'iji, mësarute sañope yo'ocohua'ire. Jaohua'ire de'oye yo'ojë isiyë pa'iji, co'yoja'cohua'i a'ë cuasaye peoyerepa. Jaje yo'osicohua'ini ma'tëmo jaiye de'o co'amaña isiyë pa'iji. Cui'ne mësaru pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quë Ejaërepa mamajë, cui'ne ije oiquë

api, co'acohua'ire cui'ne i isiyere de'oji cama'cohua'ireje.
³⁶ Jaje cui'ne mäsaruje oijë'ë, yecohua'ire, Maija'quë oiyeje.

Pai Yo'oyere Ña De'hua Caye

(Mt 7.1-5)

³⁷ Jaje pa'ina, co'acohua'i a'ë cama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Jaje pajëna, Maija'quëje mäsarute co'acohua'i a'ë caye paja'quë api. Yecohua'ire nejoñe pajë'ë. Jaje pajëna, Maija'quëje mäsarute nejoñe pasipi. Yecohua'i tayo yo'oyere sai de'huacaijëna, Maija'quëje mäsaru tayo yo'oye sai de'huacaija'quë api. ³⁸ Yecohua'ire isicohua'i pa'ijëna, Maija'quëje mäsarute isisipi. Isija'quë api, i topëna de'oye cuasa ti'acore pani. Dëso quiosiconi, ña'co quiosiconi, timësicore pani, mäsaru yecohua'ire isiyeje pa'ye Maija'quëje isija'quë api, mäsarute."

³⁹ Jesupi ñeje yo'oyeje pa'ye a'ë capi:

"Ñama'quëpi yequë ñama'quëni sai saquë pa'ito cojena tomeja'cohua'i a'ë, si'a jupë. ⁴⁰ Ye'yecohua'ipi iohua'ire ye'yaquëre tëto saisicohua'i peoyë. Ye'ye tējinita'a ti'añe pa'iji, iohua'ire ye'yaquëje pa'iohua'i.

⁴¹ ¿Me jaje pa'ito, më'ë yo'jei ñacoare ne'cua pa'icore se ñaquë casi'ni? ¿Më'ë ñacoare soquë tiro ja'iore papi ju'icore du'ru ñama'ë pa'ini? ⁴² Më'ë ñacoare pare soquë tiropi ju'iona ti ñama'ë pa'iquëpi me më'ë yo'jeire casi'ni: 'Huau, më'ë ñacoare ne'cua ju'icore dutasi'i, nëocaijë'ë.' De'oquëre pa'ë coa caquë yo'oquë maca. Më'ëpi du'ru macarepa më'ë ñacoare soquë tiro ju'iconi duta jeojë'ë. Jeteyo'je de'oye ñaquëpi më'ë yo'jeire ne'cua ju'icore dutacaiye pa'iji.

Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ De'o soquë yëpi co'a ca quëiñe peoji. Jaje cui'ne co'a soquë yëje de'o ca quëiñe peoji. ⁴⁴ Jaje pa'ina, soquë ñëa ñape ña'ne pa'iji, iti quëiñena. Miu soquë yë pani quëiñe paji, cosa care. Jaje cui'ne miu pisi pani quëiñe paji, cuiya'i care. ⁴⁵ Jaje pa'ina, de'o pai pani caji, de'oyere, i joyo de'oyepi pa'iyere. Cui'ne co'aquë pani co'ayere caji, i joyo co'ayepi pa'iyere. Yë'opopi caji, joyo pa'iyepi etaquëna.

Caya Huë'ña Ne Hue'ña

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ ¿Me yo'ojë mäsaru yë'ëre Ëjaë, Ëjaë cajëta'a yë'ë cayeje ne ma'ñe'ni? ⁴⁷ Quëasi'i, yë'ëna dani asacohua'ipi cui'ne yë'ë cayeje yo'ocohua'i pa'iyere. Iyeje pa'ye pa'iji. ⁴⁸ Jaohua'i cato ëmë cutihuëna nëconi huë'e nesiquëje pa'i pa'iji. Tsiayapi co'jenije ti'ama'ëna taiñe paja'quë api. De'o yejana nesi do'ire. ⁴⁹ Jaje pa'iquëta'are asaquëta'a yë'ë case'eje yo'oma'quëpi

mejahuëna nëconi huë'e nesiquëjē pa'i pa'iji. Tsiaya col'jeni ai tutu tsaj'ina tajiñe pa'iji."

7

Jesupi Romano Jo'yaëre Jujuye (Mt 8.5-13)

¹ Jesús coca ca tējini saji'i, Capernaum yejana. ² Jarote romano soldado pa'i capitán i jo'yaë i oiquëre papi juni huesë tējiquëre paquëpi paji'i. ³ Jaje pa'ina, capitánpi Jesure asani jëjo saopi, judío aiohua'i acohua'ini, dani i jo'yaëre jujucaija'quëre seni daja'cohua'ire caquë. ⁴ Jaohua'i Jesure tsiojani ai se huëohuë, ñeje cajë:

"Iye capitán de'oquë api, më'ëpi ite cōcati'ñe pa'i a'ë. ⁵ Cui'ne judío paire oiquë api. Jaje yo'oquëpi pa'i tsi'si huë'e saicaina, mai secore nehuë."

⁶ Jaje cajëna, Jesús asani iohua'i ja're coni saji'i. Saijē i huë'e tija'ñe ja'i macare pa'ijëna, capitánpi jëjo daopi i cajeohua'ire Jesure ñeje quëaja'cohua'ire:

"Ëjaë, ai yo'oma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, cayë yë'ë co'aquë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. ⁷⁻⁸ Yë'ë ëjaohua'i cuañeñere yo'oquë pa'iquëpi yë'ë soldado paire meñe cuañequëna, sehuocohua'ire payë. Jaje paquëpi yë'ëpi cayë, jaohua'i aquëni: 'Saijë'ë,' caëna, saiji. Cui'ne yequëni 'daijë'ë' caru, daiji. Cui'ne yë'ë jo'yaëni: 'jare nejë'ë' cuañeru neji. Jaje më'ëpi co'yajë'ë cuañeru, yë'ë jo'yaëpi co'yasipi asayë, yë'ë. Jaje pa'ina, daima'ë cuañejë'ë, yë'ë jo'yaë co'yajaquë."

⁹ Jaje case'ere asani Jesús ai sihuapi, ta'ñe caquëre papi pa'iquë'ni caquë. Jaje cuasani ite tuicohua'ire capi:

"Ti ñama'ë paë'ë, Israel paipi jaje yë'ëre necaija'quë api cuasacohua'ire iquë yo'ose'eje care paye."

¹⁰ Ja maca i jëjo daosicohua'i huë'ena col'ini capitán jo'yaë tsoe co'yasiquëni tija'huë.

Posë Ju'isiquëre Huëoye

¹¹ Iye yo'osi jeteyo'je Jesús saji'i, Naín hue'e daripëna. Saina, cui'ne i ye'yacohua'i cui'ne jai pa'i coni saë'ë. ¹² Pa'i daripë eta sa'rona ja'ye tija'asi maca ju'isiquëni tañu'u cajë sacohua'ire ñapi. Jai pa'i coni saë'ë, iti daripë acohua'ije. Pëca ja'quë juquëna, hua'jeopi te'ire nëcoquëpi ju'isiquë paji'i. ¹³ Jaje saijëna, Ëjaëpi jaote teaye ñani oi capi:

"Oima'o."

¹⁴ Ja maca Jesús tsiojani mahuëna patopi. Patoquëna, iti sacohua'i nëcajaë'ë. Ja maca Jesús ju'isiquëni capi:

"Posë, yë'ëpi cayë më'ëre, huëijë'ë."

¹⁵ Caquëna, iti ju'isiquëpi huëni ja'runi coca ca huëopi. Pëca ja'cona huëoni isipi, Jesús. ¹⁶ Ja maca iyere ñani si'ahua'i quëquëni Maija'quëre de'oquëre pa'ni sihuajë ca huëohuë ñeje: "Mai aquëpi Maija'quë quëacaiquë pa'iji, jerepa pa'ipi."

Cui'ne cahuë:

"Maija'quëpi i paire cocasi'i caquë daji'i."

¹⁷ Jaje Jesús yo'ose'ere Judea pa'icohua'i cui'ne Judea yeja niamoa pa'icohua'ije asahuë.

*Juan Ti Doquë Jëjo Saocohua'i Jesuna
(Mt 11.2-19)*

¹⁸⁻¹⁹ Juanpi si'aye iye yo'ose'ere asapi, ite ye'yecohua'ipi quëajëna. Jaje asani daija'quë api ca nëosiquë ¿Cristorepa pa'ima'quë, panita'a ja yë'ta'a yequëre uteye pa'iquë? cuasaquë i ye'yacohua'ire cayahua'ire soini Jesús quë'rona jëjo saopi, seni asaja'cohua'ire. ²⁰ Jëjo saosicohua'ipi Jesús quë'rona ti'ani cahuë:

"¿Cristo iti daija'quë api ca nëosiquë pa'ima'quë më'ë? Panita'a ja yë'ta'a ¿yequëre uteye pa'iquë? caquë Juan oco doquëpi yëquëre jëjo daopi."

²¹ Sa ti'ajëna, Jesupi jai paire ju'icohua'ire cui'ne ai yo'ocohua'ire huati quë'iohua'ire eto saokuë, cui'ne ñama'cohua'ire jujuquë yo'opi. ²² Yo'oquëni sejëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

"Sani Juanre cajë'ë: Mësaruru ñajë cui'ne asase'ere quëajë'ë, ñama'cohua'i pa'isicohua'i ñañere, cu'ima'cohua'i pa'isicohua'ipi cu'iyere, ja'ju dahuë hue'ecohua'ipi peocohua'i tomeñere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'ipi huëiyere, cui'ne teaye ai yo'ocohua'ini huaso coca quëayerere. ²³ Coa asani yë'ëre ire papi caquë jëa coeye paquëpi sihuaquë de'oye pasipi."

²⁴ Juan jëjo daosicohua'ipi co'isi maca Jesupi paire ca huëopi, Juan ayere ñeje:

"¿Iquere sani ñare'ni, cuëne yeja saisicohua'i? ¿Tutupi catëna ju'aquëna, huahuëyere ñare? Pani. ²⁵ Jaje pa'ina, ¿iquere sani ñare'ni? ¿Ëja de'oni jai do'i cañare ju'iquëni ñare? Pani. Jaje pa'ina, mësarupi ñacohua'i a'ë, pai ëjaohua'i huë'ña pa'icohua'ipi jai do'i cañare ju'ijë pa'icohua'ire. ²⁶ Tijupë cayë, jaje pa'ito: ¿Iqueini sani ñare'ni, Maija'quë jëjo daoquë? Jaje pa'ijë'ë. Nuñerepa cayë, Maija'quë quëacaiquë jerepa pa'i api. ²⁷ Toyase'e cato caji:

Jëjo saosi'i, yë'ëre quëacaiquëre më'ë sai hue'ñana Më'ëre ma'a ne de'huacaija'quëre.

²⁸ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Pai pa'i hue'ñana iquë Juan oco doquëje pa'i ti peopi, Maija'quë quëacaiquë jerepa pa'i. Jaje

pa'iquëta'are ai a'riquë macapi Maija'quë pa'i tē'te jerepa pa'i pa'ija'quë api.”

²⁹ Jaje caquëna, asani si'aohua'i Juanre oco do cuañosicohua'i co'a pa'i cui'ne pa'i do'i curi secohua'i Maija'quë de'oyerepa yo'ose'ere sihuajë nuñerepa pa'i api, Maija'quë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are Juan oco do cuañoma'cohua'ipi fariseo paipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi Maija'quë iohua'ire caquë yo'oyere asacaiye coereña, co'aye a'ë cajë. ³¹ Ejaëpi yequeje capi:

“¿Iquena con iye'në paire ja yo'oyeje pa'iohua'i a'ë caquë quëara'ye? ¿Ique yo'oyeje pa'iohua'i ña cuañoñe'ni? ³² De'oji, jaje pa'ito tsipi jai pa'i pa'i hueñana ca'a yo'oñu'u cajë ja'rusicohua'ipi caje tsini pi'cohuëre jucacaitoje bailaye pahüë. Cui'ne oiyeje pa'iohua'ita'a jējēñere jējēcaitoje oire paye pahüë. Yure pa'icohua'i cui'neje pa'iyë. ³³ Juan oco doquëpi ai aima'quëpi cui'ne o'sa ucuma'quëpi pa'ina, mësarupi ite huati quë'i api cayë. ³⁴ Ja jeteyo'je Pai Mamaquë daji'i, ao aiquëpi cui'ne o'sa ucuquëpi. Jaje pa'ina, mësarupi jaiye aiquë api cui'ne jaiye o'sa ucuquë api, co'aye yo'ocohua'i cajeipi cui'ne pa'i do'ire curi secohua'i cajeipi cayë. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë mamajëpi i iñoñere cayahua'i yo'oye de'oji, asayë.”

Fariseohua'i Aquë Simón Huë'ere Pa'iyë

³⁶ Fariseo aquëpi Jesure soipi, i huë'ena sani ao aijë'ë caquë. Soina, Jesús sani ao ai saihuëna ja'rupi. ³⁷ Ja'runi ñu'ina, iti daripë, te'o nomio co'aye pa'isicopi asani i pa'i hueñana daco'ë, ai huëo së ma'ña da'care quëna huëna daco. ³⁸ Dani iopi Jesús quëno macana do're ja'runi oio io oi copi i quëo tsoani jeteyo'je io nañapi tëno cuenani tsu'suco sihuaco huëo së ma'ñapi i quëoje doco. ³⁹ Jaje yo'ocona, fariseo Jesure soisiquëpi ñani cuasapi: “Iquë Maija'quë coca quëacaiquërepa pani ite co'a nomiopi papico yo'oye asara'pi, co'a nomiopi yo'oco caquë.” ⁴⁰ Cuasaquëna, Jesupi fariseore capi:

“Simón, mē'ere yeque maña caye payë.”

Caquëna, fariseopi sehuopi:

“Cajë'ë, ye'yaquë.”

⁴¹ Jesupi capi:

“Curiquë prestaquëni caya emëohua'i curire co'yoye pahüë. Quinientos denario te'ipi do'i papi, yequëpi cincuenta denario do'i papi. ⁴² Jaje do'i pacohua'ipi sai ti'añe pajëna, ñani curiquë prestasiquëpi jaohua'ire oi ipi sai de'huapi. Jaje pa'ito yure quëajë'ë. ¿Nepi jaohua'i aquë ai jerepa oiye'ni, ite?”

⁴³ Caquëna, Simónpi sehuopi:

“Iti ai jaiye do'i pasiquëpi ite saï de'huacaisiquëre ai oji'i, cuasayë.”

Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë, më'ë.”

44 Jaj maca Jesús nomiore ñani capi, Simónre:

“¿Ñaquë io yo'oye? Më'ë huë'ena yë'ë caca maca më'ëpi oco dacaima'ë paë'ë, yë'ë nëcañoa tsoa ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are icopi io oisi ocopi tsoacaco'ë, nëcañoare cui'ne nañapi tëno cuënao. 45 Më'ëpi sihuaquë pëpama'ë. Jaje pa'iquëta'are io cato caca macapi sihuao de'oyerepa pëpao, ja yë'ta'a yo'oco. 46 Më'ëpi yë'ëre siopë hui'yape pe'nama'ë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are io cato yë'ëre huëo së ma'ñapi nëcañoana doo. 47 Jaje pa'ina, më'ëre cayë, io ai oio yo'oyepi io jaiye co'aye yo'ose'ere saï de'hua cuañosico pa'io, iñoco. Jaje pa'iquëta'are a'ri mañare saï de'hua cuañoquepi a'ri maña oiyere iñoji.”

48 Jaje se cani capi, iote:

“Më'ë co'aye yo'oco pa'ise'e saï de'huacaë'ë.”

49 Jaje caquëna, soisicohua'i ñu'icohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a ca huëohuë:

“¿Iquëi'ni, iquë jaje co'aye yo'ose'ere saï de'huacaiquë?”

50 Jaje cajëta'are Jesupi capi, iote:

“Maija'quëpi huasoja'quë api cuasani yo'o do'ire huasosico pa'iyë, më'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

8

Jesure Coacacohua'i Nomiohua'ipi

1 Ja jeteyo'je Jesús jai daripëana cui'ne a'ri daripëana si'a huë'ña cu'i quëarojai, cui'ne Maija'quë cuãne te'tena cacani de'oye pa'iyere quëapi. Ite cohüë, doce i ye'yacohua'ipi. 2 Cui'ne nomiohua'ipi huati quë'iohua'i pa'isicohua'i cui'ne ipi ju'i dahuëje jujucaisicohua'ipi ite conì cuahuë. Jaohua'i ja're conì María Magdalena hue'ecoje sacco'ë, iti siete huatiohua'ire eto cuañosicopi. 3 Cui'ne Herodes yëyere ise'e cuasaquë huë'e de'oye necaiquë Chuza i nëjo Juana cui'ne Susana, cui'ne jai pai yequë nomiohua'ije iohua'i co'amañapi coçaë'ë, ite.

Taquëpi Pa'iyë

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Pai daripëa ñape etani daë'ë, Jesure ñañu'u cajë. Jaje jai pai datena, ñani quëapi, iohua'i ñañe ayena. Caquë iñoque ñeje capi:

5 “Taquëpi tasi'i caquë tsiona sani iti care jeaquëna, ma'ana tompëpi. Tomeina, cu'icohua'ipi tsacu huesohuë, cui'ne yequë care pi'api ocue huesohuë. 6 Yequë capi tompëpi, quëna vejana. Tomeni ai de'oquëta'a ocopi peoquëna, cuene juj'i'i.

⁷ Yequë capi tōmepi miu p̄isi quē'rona. Tōmeni ai de'oquēna, p̄isijē te'e ai de'oni huē huēapi. ⁸ Cui'ne yequë capi tōmepi de'o yejana. Tōmeni ai de'oni cien ca jaiye it̄i ñēa ñape quēji'í."

Jaje iyere Jesús ca tējiquē ai tutu capi:

"Mēsaruپی cajoro quē'iohua'i pani asajē'ē."

Me Ne Ja'ñere Pai Ñañena Coni Quēaē'ni

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Ja maca i ye'yacohua'ipi seī'ē: ¿Iquere ja mē'ē jaje quēaē'ni, iohua'i ñañena conī? ¹⁰ Cajēna, ipi jaohua'ire sehuopi:

"Maija'quē i te'te ayere pajje asa t̄i'a ma'ñere iñoquēna, de'hue asayē, mēsaru. Jaje pa'iquēta'are yecohua'ini cayē iye yo'oyejē pa'ye a'ē caquē iohua'i ñañe ayepi it̄i ñajēta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i pa'iyere caquē. Cui'ne it̄ire asajē coa noni asa huesojē ti asa t̄i'añe pajajē caquē.

Taquē Quēase'e Ayere

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Iye a'ē. Iye quēase'e caye: Iti ca cato Maija'quē co-caje pa'ye. ¹² Ma'a cato quēaji, Maija'quē coca asacohua'ini. Jaje asacohua'ini huatipi dani iohua'i joñoana de'huase'ere peo huē'ña jioni asama'cohua'ire neni ne huesoyere quēaji. ¹³ Quēna yejana it̄i ca tōmese'e cato Maija'quē cocare du'ru macarepa sihuajē asasicohua'ipi pa'ijēna, jeteyo'je ai yo'oyepi t̄i'asi maca yo'o jujani jecohua'ini quēaji. ¹⁴ Miu p̄isi quē'rona it̄i ca tōmese'e cato quēaji. Asajēta'a ja yē'ta'a iohua'i ai cuasayere yo'ojē pa'icohua'ini jaje yo'ojē co'amaña jaiye payena cuasajē cui'ne yeja sihuayere yējē co'a ju'ijēna, p̄isi meapi huē huēañeje pa'ye yo'oquēna, it̄i ca quēima'pē pa'iyere. ¹⁵ Cui'ne yequē ca de'o yejana tōmese'e cato quēaji, de'o joyopi jaje yo'oñu'u cajē asacohua'ini cui'ne yēhuose'ere asani cui'ne yo'ocohua'ipi cui'ne yo'o jujama'cohua'ipi nuñerepa it̄ire pa'ijē it̄i ca quēicohua'ije pa'icohua'i pa'iyere.

Miacaiye Ayere Quēaye

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Toa tsēoma'cohua'i a'ē, tsēoni jeteyo'je yequē co'amañapi sjoja'coni panita'a cai saihuē huē'ehuēna nēcoja'coni. Jaje yo'oye pajē coa ai jerepa emēje'na nēcojē yecohua'i cacajēna, miacaija'core. ¹⁷ Yahuese'epi ti yahue huesose'e pani huesoye peoji. Cui'ne paī asa ma'ñepi ti asama'pēna, pa'iyē peoji. Si'aye asa ja'ñe a'ē, t̄iñarepa.

¹⁸ Jaje pa'ito de'oye asajē'ē. Jaje pa'ina, paquēna ai jerepa se isi coñe pa'iji. Jaje pa'iquēta'a peoquēni ai jerepa se sjo coñe pa'iji, i payē, cuasase'e mañaque si'aye."

*Jesús Pëca Ja'co Cui'ne I Yo'jeohua'i**(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)*

¹⁹ Ja maca Jesús pëca ja'co cui'ne i yo'je tsj coni tìtahuë, i pa'i hueñana. Titasicohua'ita'a jai pai pa'i do'ire i pa'i hueña tì'añe pahuë. ²⁰ Jaje pa'ina, yecohua'ipi Jesure quëahuë:

“Mé ja'co cui'ne më'ë yo'je tsj coni hue'sere pa'iyë, më'ëni ñañu'u cajë dani.”

²¹ Cajëna, ipi capi:

“Maija'quë coca asani cui'ne iti cayeje yo'ocohua'ipi yë'ë ja'co cui'ne yë'ë yo'je tsj pa'iyë.”

*Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuañeñe**(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)*

²² Te'e mu'se Jesús jai yohuëna i ye'yacohua'i ja're coni tumëni capi:

“Jaira je te'tena jeñu'u.”

²³ Caëna, ja je'ejëna, Jesús caji'i. Caina, ai tutu dapi. Jairare pa'ijëna, tutu dani co'poyepi yohuëna oco timë huëopi, ea du'ye ja'i macarepa. ²⁴ Ña quëquëni caiquëre sëtoni cahuë:

“Ye'yaquë, Ye'yaquë, ea du'iyë, mai.”

Cajëna, Jesús huëni nëcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca macarepa tsña de'huaje pa'iorepa de'opi, ti co'poma'co. ²⁵ Co'poma'co de'ona, i ye'yacohua'ire capi:

“¿Je ja'ye tsoe Maija'quëpi necaija'quë api cuasaye jeore?”

Jaje caquëna, jaohua'i cato quëquë huesësicohua'ipi ai ñahuë. Ñajë johua'ija'a sa'ñe cahuë:

“¿Iqueire pani, iquë, tutu cui'ne oco asani sehuo-caiquërepa?”

*Huatiahua'i Pa'ise'e Gadara Yeja Aquëre**(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)*

²⁶ Ai yo'osi jeteyo'jere papi Gadara yejana tì'ahuë, Galilea jeñerepa pa'icona. ²⁷ Tì'ajëna, Jesús tumaquëna, te'i ëmë iti daripë aquëpi tsio daji'i. Ai tsoe iquë huatire hue'equëpi, ju'i cañaje ju'ima'quëpi cui'ne huë'eje pa'ima'quë paji'i. Jaje pa'ipi coa pai ju'isicohua'ire ta hueñare pare iquë paji'i.

²⁸ Jaje pa'ipi Jesure ñani tani do're ja'runi ai cuipi:

“¿Me yo'oquë Jesús yë'ëre josa yo'osi'quë daiquë'ni, Maija'quërepa mamaquëpi? Señë, më'ëre. Yë'ëre josa yo'oma'ë pa'ijë'ë.”

²⁹ Iye cato Jesupi huatire etani saijë'ë, cuañequëna, ja do'ire jaje capi. Iquë cato huatipi ite jo'ya nesiquëre papi ai tsoe. Jaje pa'ina, paipi ite quëna meapi sëahuë, saima'ë pa'ija'quë cajë. Jaje yo'ojëta'are huatipi tutu isiquëna, ne tète saoquë saiquëpi pai peo yejana huatipi saquëna. ³⁰ Jesupi capi, ite:

“¿Ique mami a'ni, më'ë?”

Seina, ipi sehuopi:

“Yè'è Legión hue'equè a'è.”

Jaje cani capi, huatìohua'ipi ina jai pai cacani pa'i do'ire.
 31 Jaje pa'ijè huatìohua'ipi Jesure se'è. Jèjo saoma'è pa'ijè'è, nejo hue'ñare pana cajè. 32 Coa sèse què'rona jèjo saojè'è, yèquère cahuè, ai cutihuère jai pai sèse nèijè aicohua'ina. Cajèna, Jesupi de'oji, sehuouna. 33 Paite pa'isicohua'ipi etani sèsenacacahuè. Cacajèna, sèse jai hua'que tè'tèpapi tomejè jairana dutu jujuhuè.

34 Ja maca iti sèserè ñacaicohua'ipi ña quèquèjè huè'huèni pai darina cui'ne yequè hue'ñana iti yo'ose'ere quèahuè. 35 Quèarena, paipi ñañu'u cajè saè'è. Saijè Jesús pa'i hue'ñana tì'ajè ñajèna, huati què'i pa'isiquèpi i quèno macare ju'i ca suñasiquèpi dahuère pa'ipi yo'oma'quèpi ñuji'i. Ñu'ina, ñani ai ca'rahuè. 36 Ja maca iti ñasicohua'ipi daripèpi daisicohua'ire quèahuè, huati què'i pa'isiquèni Jesupi jujuse'ere, nuiñere cuasaquère. 37 Jare asani Gadara yeja paipi si'ahua'i ini ai ca'ra do'ire se'è. Saijè'è. Iño pa'ima'è pa'ijè'è cajè. Jaje cajèna, asani Jesupi jai yohuèna aya mèni saji'i. 38 Saina, iti huatire eto sao cuañosiquèpi saje'è yè'èrèje caquè seji'i. Seina, Jesupi ite pèajè'è, cani capi:

39 “Co'ijè'è, mè'è huè'ena. Co'ini si'aye mè'èrè Maija'què ne de'huase'ere quèajè'è.”

Jaje caèna, sani si'a daripè cu'i quèapi, Jesús ite ne de'huase'ere.

Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco
 (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Jaje Jesús jaira je tè'tèpi co'ina, si'ahua'i ite utejè pa'isicohua'ipi sihuajè pèpahuè. 41 Pèpa maca Jairo hue'equèpi pai tsi'si huè'ere ñacaicohua'i èjaèpi tìtapi. Tìtani Jesús quèo yè'què maca do're ja'rùni yè'è huè'ena daijè'è, caquè seji'i. 42 Te'o macare mamacore paquèni, doce ometèca pacopi, juni huesè tèjiconà. Sequèna, jujucaija'què Jesupi jàrona saji'i. Saina, jai pai conì qui'yerepa saè'è. 43 Saquèna, saru dahuè ju'icopi ai yo'oco paco'è, tsieje tècama'ona doce ometèca. Jaje pa'ìopi jujucohua'ini juju cuañosi'i caco si'aye io curi saio sao. Jaje yo'otojè jujuye peopi. 44 Jaje ai yo'ocopi Jesure tsiojani tuni i ju'i cana patocona, jare iti macapi tsie tècapi.

45 Jaje patocona, Jesupi seji'i:

“¿Nepi yè'èrè patore'ni?”

Caquèna, si'ahua'i cahuè:

“Pahuè, patoye.”

Cajèna, Pedro cui'ne i cajeohua'i conì cahuè:

“Ye'yaquè, jai pai si'a tè'ñapi jè'jejèna, ñaquèta'a sequè'ni, ¿nèpi yè'èrè patore'ni?”

46 Cajëna, Jesupi capi:

“Asayë, yë'ë tutupi yë'ëre patosicore jujuse'ere.”

47 Ja maca tsoe co'yasico pa'io yahue yo'ose'e peoquëna, tsoe asapi caco ca'raco tsa'sico dani do're ja'runi Jesús quëo yë'quë macapi quëao, si'ahua'i ñajëna, io cuasani yo'ose'ere cui'ne io pato macapi esa co'yase'ere. 48 Quëa maca Jesupi capi:

“Huau, më'ëpi jujuja'quë api cuasani yo'osi do'ipi jujusico pa'iyë, më'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

49 Ja yë'ta'a Jesús cocare caquëna, Jairo huë'ëpi dani titaquë Jairore capi:

“Më'ë mamaco tsoe juco'ë. Ye'yaquëre ai jerepa josa yo'oma'ë.”

50 Caquëna, Jesupi asani capi, Jairore:

“Quëquëma'ë pa'ijë'ë. Yë'ëpi jujuja'quë api caquë utejë'ë. Jaje cuasaquë utequëna, më'ë mamaco co'yasico pasio.”

51 Huë'ena ti'asi maca te'ireje coñe papi, i caca hue'ña. Coa Pedro, Jacobo, Juan cui'ne tsihua'o pëca ja'quë cui'ne pëca ja'co jaohua'ise'e cacahuë, i ja're coní. 52 Si'ahua'i oë'ë, co'a juë'ë, ìoni cuasajë. Jaje oijëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Oima'pë pa'ijë'ë. Tsihua'o ju'ima'o paco'ë. Coa caico.”

53 Caquëna, tsoe ju'isiconi caji cajë i cayere cue'cuejë sohuë.

54 Ja maca Jesupi ju'isico jëtëna tseani capi:

“Tsihua'o huë'ijë'ë.”

55 Jaje caquëna, iti macapi pa'i huëo cui'naopi, nëcaco. Nëcacona, ja maca Jesús aore aojë'ë cuañepi. 56 Pëca ja'quëohua'ipi ai cuasahuë, iti yo'ose'ere. Ja maca Jesupi cuañepi, iye yo'ose'e yecohua'ire ti quëama'pë pa'ijë'ë, caquë.

9

Jesús Jëjo Saoye I Ye'yacohua'ire

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesupi i doce ye'yacohua'ire tsi'soni isipi, i tuture cuañecohua'i pa'ijajë coa si'aye tiñe pa'i co'a joñoare eto saojë cui'ne ju'icohua'ire jujujë yo'o ja'ñere. 2 Maija'quë cuañe tëtëna cacani pa'iyere quëaja'cohua'ini cui'ne si'a ju'iñere jujucaija'cohua'ini jëjo saopi. 3 Jaje jëjo saokuë capi:

“Tupë, turupë ao, curiquë sama'pë pa'ijë'ë. Ma'a sajë te'e ju'i ca sajë'ë, cayaye sama'pë, peojë saijë'ë. 4 Te'e daripë yo'oye pa'ina, te'e huë'ena pëajë'ë, mësarute sihuacohua'i pa'ito. 5 Yeque mësaruni coecohua'i pa'ito etani saijë ya'o si'si pa'iyere ti'to tojë'ë. Jaje yo'ojë japi iñoñe pa'iji, iohua'ire sañope Maija'quë yo'o ja'ñere.”

6 Jaje caëna, etani sateña, si'a hue'ña pai pa'i hue'ñana, huaso cocare quëajë cui'ne ju'icohua'ini jujujë.

*Juan Ti Doquëre Huaiye**(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)*

⁷⁻⁸ Jaje Jesús yo'ouquëna, yecohua'ipi Juan huëisiquëpi huëni yo'oji, cajëna, cui'ne yecohua'ipi Maija'quë jëjo daoquë Elíaspi ñaipí cahuë. Cajëna, yecohua'ipi ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëni yo'oji, cahuë. Jaje cajëna, Galilea ëjaë Herodespi asaquë cui'na ja'yese'e cuasa huesëpi. ⁹ Jaje pa'iquëta'a Herodespi capi:

“Yë'ëpi Juan siopëre yëto tëajë'ë caquë cuañehuë. Jaje pa'ito ¿iqueipi jaiye co'amaña yo'ouquërepa pa'ina, cajëna, asaye'ni?”

Jaje pa'ina, Jerodespi ite ñasi'i caquë yo'opi.

*Cinco Mil Ëmëohua'ire Aõe**(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ I jëjo saosicohua'ipi co'ini Jesure quëahuë, iohua'iyorojaise'ere. Quëa tëjijëna, ja jeteyo'je sai sapi, jaohua'ire, paí peo hue'ñana, Betsaida daripë quë'rona. ¹¹ Jaje saicohua'ita'are paípi asani tuë'ë. Tuijëna, Jesús sihuaquë pëpani Maija'quë te'te ayere quëani cui'ne ju'icohua'ire jujupi.

¹² Neato de'o huëoquëna, i doce ye'yacohua'ipi tsio dani Jesure cahuë:

“Ja'ye huë'ña pa'i hue'ña iño ti peoji. Paíre quëajë'ë, saijajë, sani huajëjajë, cui'ne paí daripëna sani aó hueroni aijajë.”

¹³ Jaje cajëna, Jesupi capi:

“Mësarupi aøjë'ë, jaohua'ire.”

Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Coa cinco pan pëa cui'ne caya tsiaya hua'ire pare payë. Jaje pa'ina, si'ahua'ire aõe caní sani hueroyese'e pa'iji.”

¹⁴ Cinco mil ëmëohua'i paë'ë. Jaje pa'ijëta'are Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Cincuenta paise'ere te'le macana ño'e saojë'ë. Jare ja soçohua'ise'ere si'ahua'ire huahuejë'ë.”

¹⁵ I case'eje yo'ojëna, si'ahua'i ja'ru sahuë. ¹⁶ Ja maca Jesús cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire imani ma'tëmona ñaquë de'oji iye më'ë isise'e payë caquë Maija'quëre pëpapi. Pëpani jë'yeni i ye'yacohua'ina isipi, paíre aøjë'ë caquë. Ja maca jaohua'ipi paíre aóhuë. ¹⁷ Si'ahua'i iohua'i yëse'ere ti'asicohua'i paë'ë. Ani tëjisi jeteyo'je iti nëase'ere doce do'rohuëa aya tímëhuë.

*Pedropi Jesús Ayere Caye**(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)*

¹⁸ Yequë mu'se Jesús te'ipi Maija'quëre seji'i, paí peo hue'ñana. Seina, i ye'yacohua'i datena, seji'i, jaohua'ire:

“¿Iqueipi caye'ni, paí yë'ëre?”

¹⁹ Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Yecohua'ipi cayë, më'ère Juan oco doquë api. Yecohua'ipi Elíaspi cayë. Yecohua'ipi më'ère cayë, ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëji'i.”

²⁰ Jaje cajëna, seji'i, iohua'ini:

“¿Cui'ne mësaruta'a yë'ère iqueipi caye'ni?”

Caquëna, Pedropi capi:

“Më'ë cato Cristo, maire huasoquë, Maija'quë tsequëre pa'ë.”

Jesupi Capi, Ju'ija'quë A'ë
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Jaje asajëna, Jesupi jaohua'ire ai cuañepi: Quëama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire caquë, ²² cani capi, jaohua'ire:

“Pa'i Mamaquë ai yo'oja'quë api, aiohua'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ije, cuañese'e ye'yacohua'ije yë'ère coejë huani jëoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë api.”

²³ Jajeteyo'je si'ahua'ire capi:

“Paipi yë'ère tuiye yëni jëoñe pa'iji, iohua'i yë'ë tse a'ë cuasase'ere, yë'ëse'e cuasase'ere. Jëoni yë'ère tuiye pa'iji, si'a mu'seña ai yo'oye pa'itoje. ²⁴ Jaje pa'ina, i pa'iyere de'oye pasi'i cuasaquë pani, coa ne huesoye pa'iji. Jaje pa'ina, yë'ë do'ire i pa'iyere ne huesosiquëpi jaëpi huasosiquë pasipi. ²⁵ ¿Te'ipi yo'oni si'aye iye yeja co'amañare hueroni paquëpi jaj yë'ta'a i joyo ise'e ne huesëquëna, pa'ito de'oquë?

²⁶ Jaje pa'ina, yë'ë mamire cui'ne yë'ë cocare asaquëta'a paini ca'raquë yë'ë yo'oye ayere quëama'ë pa'isiquëre cui'ne iteje yë'ë Pa'i Mamaquëpi ëjaë de'oni, ja'quë pa'iyepi cui'ne huïñaohua'i cõni dai maca ca'raja'quë a'ë, ja'quëna quëayere.

²⁷ Jaje nuñerepa cayë. Iye maca pa'icohua'ipi Maija'quë te'te ayere ñama'pë paja'cohua'i a'ë. Maija'quë te'te ayepi daina, ñajëna, jeteyo'je ju'iñe pa'iji.”

Jesús Tiñe Pa'i Ponëse'e
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Iye case'e pa'i maca ocho mu'se jeteyo'je Jesupi saji'i, ai cutihuëna Maija'quëre sési'i caquë. Saina, cõni saë'ë, Pedro, Jacobo cui'ne Juan. ²⁹ Jaj maca sani Jesupi Maija'quëre jaj sei tiñe pa'i tsiarepa ponëpi, cui'ne i ju'i caje ai miacore papi ña tja'ña peocorepa ponëpi. ³⁰ Ponë maca Jesuje pa'iohua'ipi ñaini caya hua'i so'oja'a miñerepa nëcajë Jesús ja're cocare cahuë. Jaohua'i cato Moisés cui'ne Elías paë'ë. ³¹ Jesús Jerusalënna sani ai yo'oquë ju'i ja'ñere cahuë. ³² Jaj maca ai huëo ca'ña Pedrore cui'ne i cajeohua'ire nëise'epi peo huë'ñarepa tomeina, sëtasicohua'ipi ñahuë, Jesús irepa pa'iyere,

cui'ne cayahua'i i ja're nëcajēna. ³³ Ja maca Jesús quēno maca pa'isicohua'i jeo saijēna, Pedropi capi:

“Ye'yaquē, iño pēato de'oji. Toaso huē'ña ne'ñe pa'io; mē'ē huē'e, Moisés huē'e, cui'ne Elías huē'e.”

Jaje caquēta'a Pedro coa huesē capi, cuasama'ē. ³⁴ Jaje ja yē'ta'a caquēna, sirioipi nēca meni sjo huesopi. Sjo huesoquēna, ai quēquēhuē, sirio sa'nahuēre pa'ijē. ³⁵ Jaje pa'ijēna, sirioipi yē'ose'e caye asahuē:

“Iquē yē'ē mamaquē yē'ē oiquēre papi i cayere asajē'ē.”

³⁶ Jaje casi jeteyo'je ñajēna, te'i Jesuse'e paji'i. Pa'ina, ñani jaohua'i ti cama'cohua'i jo'cua paē'ē. Cui'ne yecohua'ireje iohua'i ñase'e ti quēama'pē paē'ē.

Jesupi Huatire Eto Saoye
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Se ñatasi mu'se ai cutihuēpi cajejēna, jai pai Jesure sañope tī'ahuē. ³⁸ Ja maca pai jopo aquēpi te'i tutu capi:

“Ye'yaquē, ñacajē'ē, care payē yē'ē mamaquē te'i macapi.

³⁹ Huatire hue'equēna, jaēpi josa yo'oquēna, cui'ne cuiquē yo'oji, cui'ne hue'hue nequēna, yē'opoja'a siri etoquē yo'oji, co'aye yo'oquē ti jeoñe coeji, ite. ⁴⁰ Tsoe mē'ē ye'yacohua'ire sei'ē, huatire eto saojē'ē caquē. Jaje caēna, coa yo'o jujahuē.”

⁴¹ Caquēna, Jesupi asani i ye'yacohua'ire capi:

“Maija'quē necaiquē api cuasama'cohua'ipi tiñere cuasacohua'i. ¿Je yēhuarepa tsoe mēsaru ja're cōni pa'i yo'oquēna, ñani Maija'quēpi nequē api cuasaja'cohua'i a'ni, mēsaru? Jaje cani dajē'ē, mē'ē mamaquēre iñona.”

⁴² Jaje caēna, tsihua'ēpi i quē'rona ja'ye tsiojaina, huatipi yeque hue'hue ne coquēna, taji'i, yejana. Jaje yo'oquēna, Jesupi huatire yo'oma'ē cani eto saoni tsihua'ēre jujuni pēca ja'quēna isipi. ⁴³ Ja maca si'a pai ai cuasahuē, Maija'quē jaiye yo'oyere ñani.

Tijupē Jesús Capi, I Ju'iñe Ayere
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Cui'ne si'ahua'i Jesús yo'ose'ere ñani ai cuasajēna, Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

⁴⁴ “De'oye asajē'ē, iyere. Huañeyema'pē pa'ijē'ē. Yē'ere Pai Mamaquēre pai jēñana isiye pa'iji. Jaje pa'ina, iohua'i yēyeje yo'oja'cohua'i a'ē, yē'ere.”

⁴⁵ Jaje caquēna, i ye'yacohua'i ti asa tī'añe pahūē, i caye. Jaje jaje asaye pajajē ipi cuasaye sēte. Jaje pa'ina, iohua'i ca'racohua'ipi seni asaye pahūē, i case'ere.

Nepi Jerepa Do'i Pa'iquē
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Ja maca i ye'yacohua'i sa'ñe cahuë, iohua'ija'a nepi airepa pa'iohua'i pa'iohua'i a'ni, cajë. 47 Jaje cuasajëna, Jesupi iohua'i cuasaye asani ja maca tsihua'ëre i quë'rona dani nēcopi. 48 Dani jaohua'ire capi:

“Iquë tsihua'ëre yë'ë mamipi cuasajë ñacaini yë'ëni ñacaiyë. Cui'ne yë'ëre ñacaicohua'i pani yë'ëre jëjo daosiquëreje cui'ne ñacaiyë. Jaje pa'ina, iti mësaru aquëpi yecohua'ire ai jerepa ñacaiquë pani ai jerepa pa'i pa'ija'quë api.”

Sañope Yo'oma'quë Caye Ayere
(Mr 9.38-40)

49 Caquëna, Juan capi, ite:

“Ye'yaquë, yëquë te'i ëmë më'ë mamipi caquë huatire eto saoquëre yo'oma'ë pa'ijë'ë cajë ësehuë, yëquë ja're cõni cui'ima' do'ire.”

50 Caquëna, Jesupi capi:

“¿Me neñu'ju ëserë'ni? Maire sañope cama'quë pani mai yo'oye yo'o cõcohua'i a'ë.”

Que Joyo Pa'iquë

51 Jesús ma'tëmo mëiñe ti'añe ja'i maca pa'ina, Jerusalënna sai huëoni saji'i, i cuasa nëose'ere yo'osi'i caquë. 52 Saija'quëpi jëjo saopi, i du'ru sani i pëajato co'ēja'cohua'ire, Samaria pai quë'rona. 53 Jaje pa'iquëta'are Jerusalënna saiye nëina, Samaria pai coehuë, pëa hue'ña isiye. 54 Ja maca jaje ësejëna, asani i ye'yacohua'i Juan cui'ne Jacobo cahuë:

“Ëjaë, yëquë më'ë jaohua'ire toapi cuañerena, ma'tëmopi tõmeni peo hue'ñarepa ëo huesoye. Tsoe Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'ise'eje yo'oñu'u.”

55 Jaje cajëna, Jesús ñani jaohua'i case'ere coequë sañope capi:

“¿Ique joyore hue'eye'ni, mësaru? 56 Yë'ë Pai Mamaquë cato daima'ë paji'i, pai joñoare nejosi'i caquë. Coa ai jerepa pãini huasosi'i caquë daë'ë.”

Jaje cani jëoni yequë pai pa'i hue'ñana saë'ë.

Jesús Pe'teye Yëcohua'i Ayere Quëaye
(Mt 8.19-22)

57 Ma'aja'a jaohua'i saijëna, te'i ëmë Jesure capi:

“Ëjaë, më'ë ja're cõni saiye yëyë. Coa si'a hue'ña më'ë saitoje.”

58 Jesupi sehuopi:

“Airo jo'ya mañaje coña pacohua'i a'ë cui'ne pi'a mañaje tsiaro pacohua'i a'ë. Pai Mamaquë cato ti peoquë api, i siopë tëo paquë ui mañaque.”

59 Jesupi yequëre capi:

“Yë'ëre tuijë'ë.”

Jaje caquëna, ìpi capi:

“Èjaë, utejë'ë. Yë'ëta'a du'ru ja'quëre tajasi'i.”

⁶⁰ Jesupi sehuopi:

“Yë'ëre cuasama'cohua'i ju'isicohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Jaohua'ipi cui'neje ju'isicohua'ini tajajë. Më'ë cato daijë'ë, Maija'quë pa'iyere yecohua'ire quëaja'quëpi.”

⁶¹ Ja maca yequëpi capi:

“Èjaë, tuiye yëyë. Utejë'ë. Du'ru macarepa yë'ëta'a huë'e pa'icohua'ire pëpa tëjisi'i.”

⁶² Jesupi ìte capi:

“Yë'ë co'amañare ne huëosiquëpi, jaiye yeque yo'oyere cuasaquë yo'oquë pani yë'ë co'amaña ne tì'añe peoji.”

10

Jesupi Setentare Jëjo Saoye

¹ Jaje iye yo'osi jeteyo'je setenta pa'iohua'ini ì saija'a daripëana du'ru jëjo saopi, cayaohua'ise'ere, ìpi ñaquë sahuasicohua'ini. ² Jëjo saoque capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë. Tëa ja'ñe cato jaiye a'ë. Jaje pa'iquëta'are ìti necohua'ipi a'ri maña pa'iyë. Jaje pa'ina, sejë'ë, ìti tse aquëni jai paire jëjo saojaquë neja'cohua'ire. ³ Ñajë saijë'ë. Mësarute jëjo saoyë, yëi ñamaje pa'iohua'ini yaijë pa'iohua'i jopona. ⁴ Sama'pë pa'ijë'ë, curi topëje, cai topëje, cui'ne curiquëje, cui'ne zapatoje, cui'ne ma'aja'a saijë pai pa'icohua'i pa'ito coa sa pëpajë saijë'ë, tsoe nëcajanì caye peoye. ⁵ Huë'ena cacacohua'i pani du'ru macarepa ñeje cajë'ë: 'Iye huë'e pa'icohua'ire de'oye pa'iyepi pa'ijë'ë.' ⁶ Jaje pëpajëna, jaohua'ipi de'oye pa'iyere oicohua'i pa'ito mësarupëpase'epi ìohua'ini pa'ija'coa. De'oye pa'iyere oima'cohua'i pa'ito ja pëpase'epi mësaruna co'ì cõsipi. ⁷ Du'ru pëpasi huë'ena cacani pëani ìohua'ì aõñere aijë cui'ne ucujë pa'ijë'ë. Co'amaña necohua'ire sëte ìohua'ìpi sañeje pa'ye cõcayepi pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, huë'ña ñape cu'ima'pë pa'ijë'ë.

⁸ Pai daripëna tì'arena, jaro aquëpi ì huë'ena pëpasiquëpi aore aoto aijë'ë. ⁹ Jarore ju'icohua'ì pa'ito jujucaijë'ë. Cui'ne quëajë'ë, Maija'quë cuañe te'tena mësarupi ponëne ja'yere pa'iji cajë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña daripë pa'icohua'ìpi mësarute coeto ìti daripë ma'añana etani cajë'ë: ¹¹ 'Mësarupë daripë ya'opi yëquë quëona së'ase'ere tì'to toñë, mësarupë asaye yëma'pë pa'ì do'ire ñnojë.' De'hua cuasajë'ë, iyere, Maija'quë pa'ì te'tena ja'yere pa'iji, mësarute. ¹² Mësarute cayë, pai ñape yo'ose'e ne de'hua mu'se tì'asi maca jaohua'ì co'aye yo'ose'e sañe pasipi. Sodoma daripë acohua'ire yo'ose'e jerepa co'ayepi.

Sehuoma'cohua'i
(Mt 11.20-24)

¹³ Teayerepa mē'ë Corazín daripë maca cui'ne Betsaida daripë. Jaiye pai yo'o t̄i'a ma'ñere yo'otoje coa ñahuë, mē'ë. Jaro yo'ose'eje pa'ye Tirona cui'ne Sidón daripëna yo'oquëna, ñasicohua'i pani tsoe otira'huë. Iohua'i co'ayere cuasajë ai ju'i care suñani huatapi jorëjë ai oiyere ññora'huë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are pai ñape yo'ose'e mu'se t̄i'asi maca mësarupi ai jerepa co'aye yo'osi do'ire sai cuañoñe pa'iji. Tiro cui'ne Sidón daripëa pa'icohua'i seña maca. ¹⁵ Cui'ne mësaru Capernaum daripë pa'icohua'i yëquëpi ai jerepa tēto saisicohua'i a'ë ma'tëmo quë'rore pana cuasayë, mësaru. Pani mësaru cato coa ai jerepa huë'ehuëre pana caje huesëja'cohua'i a'ë, toa yejana.

¹⁶ Mësaru cayere asacohua'i pani yë'ëni asaja'cohua'i a'ë, cui'ne mësaruni coecohua'i pani yë'ëni coeja'cohua'i a'ë, cui'ne yë'ëni coecohua'i pani yë'ëre jëjo daosiquëni coeyë."

Setenta Jëjo Saosicohua'ipi Co'iyë

¹⁷ Jaohua'i setenta pa'iohua'i ai sihuayë. Co'ini cahuë:

"Ëjaë, huatiohua'ique yëquë mē'ë mamire cajëna, asajë ca'rajë etahuë."

¹⁸ Jesupi capi, jaohua'ire:

"Jaje pa'ijë'ë. Yë'ëje ñahuë, huati ëjaëpi ma'tëmopi mujuë ye'hueyeje pa'yerepa tomequëna. ¹⁹ Yë'ëpi mësarute tutu isihuë, aña're, punire tsa'cujëna, ti a'si neñe peo ja'ñere. Cui'ne maire sañope yo'oquë tutu jerepa isihuë, quëcoja'cohua'ire caquë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are sihuama'pë pa'ijë'ë, huatiohua'i mësarute sehuoyere. Coa ai jerepa mësaru mami ma'tëmöre toyase'e pa'iyere sihuajë'ë."

Jesús Sihuaye

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ja maca Jesús Maija'quë joyopi i ja're pa'iyë sēte ai sihuaquë capi:

"Sihuayë, Ja'quë mē'ëre ma'tëmo cui'ne yeja Ëjaëre. Më'ëpi iyere ññohuë, tsije pa'iohua'ina mē'ëpi ta'ñe cuasajë pa'icohua'ire cui'ne ai asacohua'ire yahuese'ere. Jaje t̄i'api, mē'ë yëyeje."

²² Yë'ë ja'quëpi si'a co'amaña yë'ëna isipi. Maija'quë ma-maquë api cajë pai ñaño pañë. Coa ja'quëse'e asaji, i ma-maquëre. Ja'quëreje pai ñaño pañë. Coa mamaquëse'e asaji, ite. Jaje asaquë i mamaquëpi i yëcohua'ina ññocohua'ise'e asayë, i pa'iyë. ²³ Ja maca i ye'yacohua'ise'ere capi:

"Mësaru ñañoje ñacohua'ipi sihuacohua'i a'ë. ²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Jai pai Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaicohua'i cui'ne pai ëjaohua'i mësaru ñañoje pa'ye ñaño yëhuë. Jaje

yějêta'a ñama'pë pa'ë. Cui'ne asaye yëhuë, mësarü asayeje pa'yere. Jaje yějêta'a asaye pa_huë.”

De'oquërepa Samaria Aquëpi

25 Jã maca cuãñese'e ye'yaquëpi huëni Jesús quë'rona i ja're coca caquë, neñasi'i cuasaquë sani seji'i:

“¿Ye'yaquë, me neja'quë a'ni, ti pa'iye tì'añe cani?”

26 Jesupi sehuopi:

“¿Iti cuãñese'ere ñato me pa'iquë'ni, më'ëpi asato?”

27 Caquëna, cuãñese'e ye'yaquëpi sehuopi:

“Oijë'ë, më'ë Ejaë Diusure si'a më'ë yëyepi, si'a më'ë joyo, si'a më'ë tutu, cui'ne si'a më'ë cuasaye. Cui'ne oijë'ë, më'ë quëno maca aquëre më'ëja'a co'ye oiyeje pa'ye.”

28 Caquëna, jã maca Jesupi capi:

“Ite de'oyerepa sehuohuë, më'ë. Jaje më'ë yo'oquë pani, ti pa'iye tì'aja'quë a'ë.”

29 Jaje caquëna, cuãñese'e ye'yaquëpi de'oye yo'oquë a'ë caquë Jesure iñosi'i caquë sañope seji'i:

“¿Jaje pa'ito ne a'ni, yë'ë quëno maca pa'iquë?”

30 Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

“Te'i paì Jerusalénpì ma'aja'a Jericóna meji'i. Meina, co'amaña ñacohua'ipi tseani si'aye i paye cui'ne i ju'i caje jiohuë. Ai të'carena, ju'ise'eje pa'i uina, jeoni saë'ë. 31 Cui'na ma'aja'a judío Maija'quë huë'ere ñacaiquë saiquëpi ma'are uina, ñani coa ñaquë sa saji'i. 32 Cui'ne iti ma'aja'a levita sai coa ñani saji'i. 33 Jaje sai sitore Samaria paì coecohua'i aquëpi cui'ne ma'aja'a sai teaye ñani. 34 Jã maca tsiojani a'sire hui'yape ocopi cui'ne o'sayepi tsoani cañapi huëni ju-jupi. Jeteyo'je i caballona tëoni sapi, saicohua'i pëa huë'ena.

35 Se ñatasì mu'se Samaria aquëpi sai huëoni caya curiquë të'ña isipi, iti huë'e aquëre. Isiquë capi: ‘De'hua ñacaijë'ë, iquëre. Më'ëpi ai jerepa i do'ire necaisiquë pa'itoje yë'ëpi saisi'i cui'naëpi co'i cosi maca.’ 36 De'oji. Jaje pa'ito: ¿Toa-socohua'i aquë jequë paquë'ni, ñaohua'i huani oani saisiquë quëno maca aquë ite oisiquë, më'ëpi cuasato?”

37 Caquëna, cuãñese'e ye'yaquëpi capi:

“Ite ñani oi necaisiquë api cuasayë.”

Caquëna, jã maca Jesupi capi, ite:

“Më'ëje cui'ne sani yo'oquë pa'ijë'ë.”

Jesupi Marta Cui'ne María Huë'ere Pa'iye

38 Jesús ma'aja'a saiquëpi tì'api, a'ri daripëna. Jarote cui'ne paco'ë, Marta hue'ecopi. Jaopi io huë'ena pëpao, ite, cui'ne i ye'yacohua'ije. 39 Cui'ne paco'ë, Marta yo'jeo María hue'ecoje. Jaopi Jesús quëo yë'quë macana ja'runi ñu'io asao, i cayere.

40 Asacona, Martapi jaiye huë'e co'amaña neñe pa'ina, ñani ai cuasa huesëco Jesús quë'rona tsio dani cao:

“¿Ejaë, yë'ëse'e necona, yë'ë yo'jeo coa ñu'lico ñaquë, më'ë? Jaje pa'ina, cayë iote cajë'ë, yë'ëre sani co'aija'co.”

41 Jaje cacona, Jesupi sehuopi:

“Marta, Marta më'ë jaiye neñere co'a ju'io, cui'ne ai cuasaco. 42 Jaje pa'iquëta'are te'o pa'iji nuñerepa co'aiye. Jare María ti'ao, yecohua'ije jioye ti peoyere.”

11

Jesupi Ye'yapi, Maija'quëre Señe

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Tijupë Jesús Maija'quëre seni tëjisi maca i ye'yacohua'i aquëpi capi, ite. Ejaë, ye'yajë'ë, Maija'quëre seña, Juan i ye'yacohua'ire ye'yaquë pa'ise'eje.

2 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Secohua'i paní ñeje cajë'ë:

Yëquë Ja'quë ma'tëmo pa'iquë,

Më'ë mami de'oyere pa'ë.

Më'ë cuañeñe daijaquë yëquëna,

Më'ë yëyepi yo'oye pa'ija'quë, iye yejaje, ma'tëmo yo'oyeje pa'ye.

3 Iye mu'se ai ja'ñere isijë'ë, caraye peoye.

4 Yecohua'ipi yëquëni do'i pajëna, sai de'huacaiyeje pa'ye më'ëpi yëquë do'ire sai de'huacaijë'ë.

Neñañe pa'ito më'ëpi co'ayere nejocaijë'ë.”

5 Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësarü aquëpi te'ire i cajeire paquëni jaëpi ñami jopo i huë'ena dani caji, ite: ‘Cajei, toaso ao isijë'ë, co'yoja'quë a'ë.’ 6 Yë'ë cajeipi yure titaëna, aonëpi peoquëna, cayë, caji.

7 Caquëna, tu'rihuëpi de sehuoquë casipi: ‘Josa da cayë. Eta sa'ro siosicoa. Jere më'ëre isisi'quë coa huëiye'ni, tsi ja're uini.’ 8 Jaje casiquëta'a cajei pa'isi do'ire huëni isiye papi, coa josa jerepa sema'quëni caquë huëni isipi, si'aye ite carase'ere.

9 Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë, mësarute: Sejë'ë. Maija'quëpi isija'quë api. Co'eje ti'aja'cohua'i a'ë. Eta sa'rona të'cajëna, hui'yosipi. 10 Jaje pa'ina, sequëpi isi cuañoñe pa'iji. Cui'ne co'equëpi ti'añe pa'iji. Cui'ne eta sa'rona të'caquëni hui'yocaiye pa'iji.

11 Mamaquëpi panre seina, quëna përe isi'ñe pa'i a'ë mësarü aquë je'quë mamaquëre ¿panita'a hua'ire seina, añani aonë pa'i a'ë? 12 ¿Panita'a tsiapëre seina, punini aonë pa'i a'ë? Paní. 13 Ñajë'ë. Mësarü co'acohua'ita'a mamajëre oijë de'oyere isicohua'i a'ë. Jaje pa'iye sëte mësarü Ja'quë ai jerepa oiquë sëte i de'o joyore pañu'u cajë secohua'ire isija'quë api.”

*Jesupi Huati Tutupi Yo'oji, Coa Caye**(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Yequë mu'seña huatipi coca cama'quëre nesiquëni Jesupi huatire eto sauna, coca capi, cama'quë pa'isiquëpi caquëna, ñajë jai pai ai cuasahuë, merepa yo'o u'ni iye cajë.

¹⁵ Yecohua'ipi cahuë:

“Huatiohua'i ëjaë Beelzebú tutupi yo'oji, iquë, huatire eto saokuëna, ñajë.”

¹⁶ Yecohua'ipi pai yo'o ti'a ma'ñe ma'tëmo ayere yo'o iñojë'ë cajë se'ë. ¹⁷ Ja secohua'i cuasayere asaquëpi jaohua'ire capi:

“Te'e yeja ëjaohua'ipi jopoja'a huasicohua'i pani sa'ñe uihuani co'ye iohua'i yejare nejoñë. Cui'ne te'e caje tsëcapë pa'isicohua'ipi hua saisicohua'i pani sañope yo'ojë iohua'ija'a peo hue'ña ne huesëyë. ¹⁸ Satanáspi i tsëcapëni sañope yo'oquë pani ¿me si'aohua'i cuañe ti'añe pa'iquë'ni? Iye cayë, mësarupi yë'ëni Beelzebú tutupi huatire eto saoji cajëna. ¹⁹ Jaje yë'ëpi Beelzebú tutupi yo'oquë pa'ito, ¿nëpi mësarute tuicohua'ire tutu isiyë'ni, huatiohua'ire eto sao ja'ñe? Jaje pa'ina, iohua'ini mësarupi seni asajë'ë, quëajajë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato Maija'quë tuture papi huatire eto saokuë yo'oyë. Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye cato Maija'quë cuañe te'tepi tsoe titapi caquë iñoñe a'ë.

²¹ Ai tutu quë'ipi cui'ñasiquë i co'amañare de'oye ñaquë pa'ito, yecohua'ije jioye peoji. ²² Jaje pa'iquëta'are yequë ai jerepa tutu quë'ipi cacani ite quëco saoye pa'iji. Ja maca si'aye i quëcoquë uihua ja'ñere pase'e jioni i tse de'huaye pa'iji, i pase'ere.

²³ Jaje pa'ina, yë'ë yo'oyere de'oji cacaima'quë cato yë'ëre sañope yo'oquë api, cui'ne yë'ë ja're te'e tsi'soma'quë pani, coa ne tiya saokuë api.

*Co'a Joyopi Cui'naona Co'iyë**(Mt 12.43-45)*

²⁴ Huatipi paini pa'isiquëpi eta saisiquë pani coa cuene yejañare cu'iji, pëa hue'ñare co'equë. Jaje co'equë ti'ama'ë co'isi'i yë'ë etani daisi huë'ena cuasaji. ²⁵ Cani co'iquë ñaquëna, de'oyerepa yuani ne de'huase'ëje pa'ipi pa'iji. ²⁶ Pa'ina, ñani sani siete huatiohua'i i jerepa co'acohua'i ja're coni cacani cui'naëna, pëasi maca yureta'a ja'në pa'ise'e seña maca co'aquë pa'ija'quë api.”

Nuñerepa Sihuaye

²⁷ Jesús ja yë'ta'a itire caquëna, pai jopopi nomiopi cuio:

“Më'ëre çani ai de'huasico ai sihuaco pa'ico.”

²⁸ Jaje cacona, ipi capi:

“Ai jerepa sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quë caye asacohua'ipi cui'ne sehuacohua'ipi.”

Co'acohua'ipi Señe, Pai Yo'o Tì'a Ma'ñere
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Paipi Jesús quëno macana tsi'sini saijëna, ipi coca ca huëopi:

“Iye'në pai co'acohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi señë, pai yo'o tì'a ma'ñere yo'o ññoj'ë cajë. Jare setoje Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaiquë Jonás yo'oquë pa'ise'eje pa'ye de'oye yo'o ññoñe pa'iji. Mësarü yëyere ññoñe peosipi. ³⁰ Jonás Nínive daripë paire Maija'quë case'ere ññoacaiquë paji'i. Cui'neje pa'isiquëpi yure Pai Mamaquëpi yure pa'icohua'ire ññoja'quëpi pa'iji. ³¹⁻³² Nínive daripë pa'icohua'ipi pai ñape yo'ose'e ña mu'se huëni iye'në paire sañope caja'cohua'i a'ë. Jonáspi Maija'quë cocare quëaquëna, asani ja'rë pa'ise'e jeoni ponësi do'ipi. Ññoñe yure Jonásre tëtö saisiquëpi pa'iji. Pai ñape yo'ose'e ña mu'se pa'i maca iye paire johua'i yo'ose'eje pa'ye sai maca tì'aëna, huë'ehuë te'te pai ëjaopi huëni nejoñe pa'iji caja'coa. Io so'o yejapi Salomón ta'ñe yo'oye asasi'i caco daisi do'ire. Ññoñe Salomón jerepa pa'ipi pa'iji, yure.

Maire Miacaiye
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Toa tsëoni yahueye peoji, panita'a mahuë sa'nahuëna ayaye peoji. Jaje yo'oye pajë coa ai jerepa ëmëje'ena nëcoyë, daicohua'ire miacaija'coni. ³⁴ Capëre ñaco ca miacaiye pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ñaco capi de'oyere ñaño pa'ito më capëje de'oye miacaisico pa'iji. Jaje pa'iquëta'are më'ë ñaco capi co'ato si'a më'ë capëje ai yo'oyere pa'iji. ³⁵ De'hua ñajë'ë, më'ë miaño pa'iyere, neañena ponëma'coni caquë. ³⁶ Jaje pa'ina, më'ë capëpi miaño jopore pa'ito si'aye tñarepa ñaño pa'iji, neaño peoto. Toa tsëocopi miacaina, ñañoje pa'ye.”

Fariseohua'ire Cui'ne Cuañese'e Ye'yacohua'ire Sañope Caye
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús coca ca tēji maca, fariseopi Jesure huëopi, i huë'ena ao sani aijë'ë caquë. Huëouna, sani ja'rupi ao ai sai-huëna. ³⁸ Ja'runa, fariseopi jëña tsoajë'ë aima'në cuañese'ere yo'oma'aji'i, ñaquë cuasapi. ³⁹ Jaje cuasaquëna, Ejaëpi capi, ite:

“Mësarü fariseo pai cato coa ëmëje'e ucu duruhuëase'e cui'ne quëna ne'ñase'e tsoacohua'i a'ë. Jaje yo'ocohua'ita'a sa'nahuë cato si'sio. Yecohua'i payere yëcohua'ipi cui'ne co'ayepi timësicohua'i a'ë. Mësarü cui'ne pa'iyë. ⁴⁰ Huesëohua'i, ña ma'ñe ëmëje'e nesiquëpi sa'nahuë ayeje Maija'quëpi nese'e a'ë. ⁴¹ Jaje pa'ina, peocohua'ina isijë'ë, mësarü sa'nahuë payere. Jaje yo'oto si'aye tsoa tose'e pa'ija'coa.

⁴² Teayerepa mësarü fariseo pai maña. Mësarupi diez topëa neni te'ore Maija'quëna isiyë, añaña huëo seño neje añañere,

cui'ne tase'e coní. Jaje de'oye yo'ojëta'a nuñerepa de'oye yo'oyere cui'ne Maija'quë oiyeje pa'ye yo'oyere peocohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ina, iyere yo'oye pa'iji, mësaru tsoe de'oye yo'oyena coní.

⁴³ ¡Teayerepa mësaru fariseo, paí maña! Paí tsi'si huë'ñare de'o saire ñu'ijëna, ñajë paípi jerepa pa'iohua'i a'ë cajajë cuasacohua'i a'ë, cui'ne co'amaña huero huë'ñare nëcajëna, jai paí ití maca ñacohua'ipi jerepa pa'iohua'i a'ë cajë de'oye pëpajajë cajë, mësaruje teaye yo'ocohua'i a'ë.

⁴⁴ Cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paí coní teayerepa coa cacohua'i a'ni, tasi daripëje pa'iohua'ini, paí ñama'pë tsa'cujë si'si neñeje yo'oyë."

⁴⁵ Jaje caquëna, cuañese'e ye'yaquëpi ñeje caquë sañope sehuopi:

"Ye'yaquë, jaje m'ë caní yëquëreje tea ju'i cayë."

⁴⁶ Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

"Teayerepa mësaruje cuañese'e ye'yacohua'ije yo'oyë. Yecohua'ise'ere dëquë co'amañare hue'ocaiyë. Jaje yo'ojëta'a mësarupi te'le moño macajë se coçaiye coecohua'i a'ë.

⁴⁷ Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaicohua'ire jare mësaru aiohua'ipi huani jeoni tasi daripëare mësaru teayerepa ne de'huacohua'i a'ë. ⁴⁸ Jaje yo'ojë mësaru aipë yo'ose'ere de'oji cuasajë yo'oye ñañe pa'iji, mësarupi johua'i huani tasi daripëare ne de'huajëna.

⁴⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë í ta'ñe asayepi capi: 'Jëjo saoja'quë a'ë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëocohua'ire cui'ne sahuani y'ë coca quëacohua'ire nesicohua'ireje jaohua'ini huani jeaja'cohua'i a'ë, yecohua'ini coa josa yo'ojë.' ⁵⁰ Jaje pa'ina, jeja de'huasi macapi ite quëacaicohua'ire huaisi do'ire yure pa'í pa'ini Maija'quëpi seja'quë api. ⁵¹ Abelre huaisi macapi cui'ne Sacariare huaisi macaja'a acohua'i do'ire yëi ñamare ëo huë'ñana cui'ne Maija'quëre se huë'ena joporepa. Jaje pa'ina, nuñerepa cayë quëapi, yure pa'í pa'ina seja'quë api, tsie do'ire.

⁵² Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i nuñerepa cocare yahueyë. Jaje yo'ojë coejë yecohua'i asañu'u cajë yëcohua'ireje ësejë sañope yo'oyë, mësarupi."

⁵³ Ñeje Jesús caquëna, asani cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i ai pëtitei'ë. Jaje pa'ijë jaiye se huëohuë. ⁵⁴ Sejëna, tayo sehuouna, ñani tseañu'u, co'aquë api cajajë cuasajë.

12

Coa Cayere Sañope Yëhuoye

¹ Jai paí mil jerepa te'e macana tsi'sini airepa tímëni sa'ñe ju'ajë yo'ohuë. Yo'ojëna, Jesupi í ye'yacohua'ini du'ru macarepa ca huëopi, ñeje:

“De'hua ñajë'ë, fariseohua'i porere. Jaje cani capi fariseohua'i coa cajë yo'oyere ye'yema'pë pa'ijë'ë caquë. ² Jaje pa'ina, asama'pëna yo'ose'ere t'ia ja'ñe a'ë cui'ne yahue yo'ose'ere, asa ja'ñe a'ë. ³ Jaje pa'ina, mësaru nea hue'ña yo'ose'ere mu'sepi asaja'cohua'i a'ë, cui'ne yahuerapa tu'rihuëna s'ioni case'ere huë'e sa'nihuëpi nëcajë cui ja'ñe a'ë, pai asa hue'ñana.

Neni Mai Ca'raye Pa'iquë'ni

(Mt 10.28-31)

⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Capë huaicohua'ire ca'rama'pë pa'ijë'ë. Jaohua'i cato jerepa yo'oye peoyë. ⁵ Jaje pa'ina, quëasi'i. Ca'rajë'ë, huani jëosi jeteyo'je toa yejana jëjo saokuëni. Jaje pa'ina, ca'rajë'ë, Maija'quëni.

⁶ Mësarupi asayë, cinco pi'ani caya t'ë'ña isicohua'i a'ë cajë. Jaje a'ri do'iohua'ita'are Maija'quë huñeyema'ë ñacaiji. ⁷ Jaje pa'ina, mësaru nañaque cuëcuese'e a'ë, ca'rama'pë mësarupi. Jaje pa'ina, pi'a jerepa do'icohua'i a'ë.

Jesure Cacaiye Pa'iji

(Mt 10.19-20, 32-33; 12.32)

⁸ Si'aohua'i mësarupi yë'ëni ca'rama'pë yë'ë cajeipi caco-hua'ire cato, yë'ë Pai Mamaquëje Maija'quë huññaohua'ina yë'ë cajeipi quëaja'quë a'ë cayë. ⁹ Jaje cui'ne yë'ëni ca'rajë cajei peoyë, pai asa hue'ñana casicohua'ire yë'ëje cui'ne Maija'quë huññaohua'i ña hue'ñana yë'ë cajei peoji, caja'quë a'ë.

¹⁰ Jaje pa'ina, yecohua'ipi Pai Mamaquëre co'aye casicohua'i pani sai de'hua cuañöne pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi Maija'quë joyore co'aye casicohua'i pani sai de'hua cuañöne ti peoji.

¹¹ Mësarute tseani pai tsi'si huë'ñana, panita'a pai yo'oye ñacohua'i quë'rona co'aye yo'ocohua'i a'ë cajë sacohua'i pa'ito du'ru cuasama'pë pa'ijë'ë, me sehuoja'cohua'i a'ni cajë. ¹² Iti caye t'iasa maca Maija'quë joyopi quëaquëna, mësaru caja'cohua'i a'ë.”

Jaiyere Payepi Huajëya'ye Neñe

¹³ Pai jopopi Jesure capi, ñeje:

“Ye'yaquë, se quëajë'ë, yë'ë a'yëre yë'ëreje co'amaña huacaijaquë ja'quë pase'e.”

¹⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

“¿Ina, nepi yë'ëre pai yo'oye ñaquëre cui'ne co'amaña huahuequëre cuañere'ni?”

¹⁵ Yequeje capi, Jesús:

“Si'aye co'amaña ëayere de'hua ñajë'ë. Jaje pa'ina, pai pa'iyë cato jaiye co'amaña payepi cocaina, pa'iyë peoji.”

¹⁶ Jaje caquë pai pa'iyere tiñarepa quëasi'i caquë capi:

“Pa'iji, te'i emë jaiye co'amaña paquë. Pa'ina, i tasi co'amañapi jaiye tēja ja'nepi quëji'i. ¹⁷ Ja maca ñani jaiye co'amaña paquëpi çme neja'quë a'ni, iti de'hua hue'ñaje? ÇJerona de'hua ja'quë a'ni, quëise'e? caquë cuasa huëopi. ¹⁸ Ja maca cuasapi, peo hue'ña ja'rë de'hua hue'ña pa'ise'e nejoni yeque jerepa jai hue'ña nesi'i. Neni jaron de'huasi'i si'aye yë'ë tēase'e cui'ne si'aye yë'ë tsoe paye çoni. ¹⁹ Ja jeteyo'je de'huani yë'ë ja'a casi'i: 'Jaiye co'amaña de'huase'e payë, tsoe çmetëca pa'i ja'nere pëa huajëquë sihuaquë ucuquë ai pasi'i' cuasapi. ²⁰ Jaje cuasaquëna, Maija'quëpi ite çapi: 'Huesë maca, iye ñami më'ë ju'ija'quë a'ë. Jaje pa'ina, më'ë de'huase'e çne tse pa'i ja'ne a'ni?' ²¹ Ja maca çonëni si'aohua'ire çapi. Jaje yo'oye pa'iji. Jaiye co'amaña paquëpi co'ye de'oye pa'iyese'e cuasaquë, Maija'quëre cuasama'quë çato.”

Maija'quë I Mamajëre Ñacaiye
(Mt 6.25-34)

²² Jeteyo'je Jesús i ye'yacohua'ire çapi:

“Jaje pa'ina, mësarute co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cuasajë. Cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere çaña ju'ija'cohua'i a'ni cuasajë. ²³ Ao aije jerepa do'iyë a'ë, pa'i pa'iyë. Cui'ne çaña ju'iyë jerepa do'iyë a'ë, mai çapë. ²⁴ Ñajë'ë, jaohua'i pë'përi, co'amaña tama'cohua'ita'a cui'ne tēama'cohua'ita'a cui'ne iti ça de'hua huë'e peocohua'ita'a cui'ne pëa hue'ña peocohua'ita'a de'hue Maija'quëpi çocaina, pa'icohua'ini. Jaje pa'ina, mësarü pi'a seña maca do'icohua'i a'ë, pairepa sëte. ²⁵ Jaje pa'ito çnepi mësarü acohua'i ai co'a ju'i do'ire metro joporeja'a tsoacohua'i ai de'o ja'cohua'i a'ni? ²⁶ Jaje pa'ina, ai cuasa do'ire a'ri maña pa'ise'ere jaiye se mëoñu'u ai jerepa cuasaye'ni. Jaje pa'ito çme neñu'ju airepa yequë co'amañare co'a ju'iñe'ni?

²⁷ Ñajë'ë, cui'ne jorore coa mëani pa'iyere co'amaña ne ma'ñeta'a cui'ne yëije oya ma'ñeta'a ai de'o joro pa'iyere. Jaje pa'ina, çayë, pa'i ëjaë Salomón maca i de'o hue'ñare pa'iniye de'o jo'ya joroje pa'irepa ju'iyë çapi. ²⁸ Jaje Maija'quë taya mañata'a de'oye suñacaise'ere çaji, coa yures'e pani ñamina'a tsoe ju'ise'e pa'ina, toana ëo ja'ñeta'a. Jaje pa'ito mësarute ai jerepa çaña suñacaiye pa'iji, Maija'quë necaima'quë api, cuasacohua'i. ²⁹ Jaje pa'ina, co'a ju'ijë cui'ne co'ejë cu'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cui'ne jere ucuja'cohua'i a'ni cuasajë. ³⁰ Iye yeja pa'i jaje ai cuasajë pa'iyë, si'aye iyere. Jaje pa'iquëta'a mësarü tsoe mësarü ja'quëre payë, si'aye mësarute jopo çaraye asaquëni. ³¹ Jaje pa'ina, mësarüpi Maija'quë çuañe tē'tere ai oijë yo'oto Maija'quëpi de'hue jopo çaraye isiquëna, co'amaña pajë'ë.

*Ma'tëmo Co'amaña
(Mt 6.19-21)*

³² Ca'rama'pë pa'ijë'ë, yë'ere asacohua'i mësarü a'ri paj maña'ë. Jaje pa'iquëta'are mësarü ja'quëpi i cuañe tē'tere isiye yëji. ³³ Mësarü paye pa'ito isijë'ë, curiquëpi cui'ne co'amaña carasicohua'ina do'i peoye coa isijë'ë. Jaje yo'ojë ai huano topëa de'o ma'ñere ti'ajë'ë. Ma'tëmo co'amaña carajai ma'ñere, cui'ne ñaëje cacama'tore pu'juje pu'juma'tore paja'cohua'i. ³⁴ Mësarü co'amaña pa hue'ñare, cui'ne jarote mësarü joñoaje pasipi.

Ne De'huasicohua'ipi Pa'ijë'ë

³⁵ Ne de'huasicohua'ipi ñare pajë pa'ijë'ë. ³⁶ Fiesta ña tējini ëjaë co'ija'quëpi cayë, i jo'ya utejë pa'ieyë pa'iohua'i pa'ijë'ë. Titi'ani eta sa'rona tē'ca maca esa hui'yocaiyëje yo'oja'cohua'ipi. ³⁷ Sihua'ja'cohua'i a'ë, iohua'i ëjaëpi utejë pa'ijëna, titaëna ñani. Nuñerepa cayë, iohua'i ëjaëpi sihuaquë a'o ai saihuëna soini aore a'oja'quë api. ³⁸ Ñami joporepa panita'a ñata ñami titaquëta'a, sëtasicohua'ini titaquë pa'ito sihua'ja'cohua'i a'ë, ite necaicohua'i mañapi. ³⁹ De'hua asajë'ë, co'amaña ñaquë dai ja'ñere asasiquëpi utequë pa'ito i huë'e co'amaña imani saye peoji. ⁴⁰ Mësarü huesë maca Paj Ma-maquë daija'quë api. Jaje pa'ina, de'hua ñajë utejë pa'ijë'ë.”

*Nuñerepa De'o Jo'yaë Cui'ne Co'a Jo'yaë
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Ja maca Pedropi capi:

“¿Ëjaë, iye ye'yase'e yëquëse'ere caquë ye'yaë? ¿Panita'a si'aohua'ire caquë ye'yase'e a'ni?”

⁴² Caquëna, Ëjaëpi sehuopi:

“¿Jaje pa'ito ne a'ni, ta'ñe asaquëpi cui'ne nuñe yo'oquëpi i ëjaë ñacaijë'ë huë'e pa'ie case'ere de'oye sehuoquë, cui'ne i ëjaë jo'yareje a'o de'oye a'quë yo'oquë? ⁴³ I ëjaë titaquë ñaquëna, i case'ejë yo'oquë, cato de'oye pa'ija'quë api. ⁴⁴ Nuñerepa cayë, mësarute. Co'amaña paquëpi si'aye i co'amaña de'oye ñacaisiquëna, si'aye i co'amañare ñacaijë'ë caquë isija'quë api. ⁴⁵ Jaje isiquëni i jo'yaëpi ëjaë ja yë'ta'a tsoe nëija'quë api caquë i ëjaë jo'yani co'aye si'sequë yo'oquë cui'ne nomiohua'i iti huë'e pa'icohua'ire, co'aye yo'oquë cui'ne a'o fiesta nequë ai huëoni cui'ne cono ucuquë cuepe huëoni. ⁴⁶ Yo'o maca i ëjaë co'ija'quë api, i jo'yaë huänëyeni utema'ë huesëquë yo'o maca ja maca sehuoma'cohua'ire nejoñepi nejoja'quë api, i yo'osi do'ire ai si'seni.

⁴⁷ I ëjaë yëye i jo'yaë asaquëta'a de'oye yo'oma'quëpi cui'ne i caye sehuoma'ë yo'oquë cato jaiye tē'ca cuañoñe pa'iji. ⁴⁸ Jaje pa'iquëta'are i ëjaë yëye huesëquëpi, coa yo'oni a'ri maña tē'ca

cuãñoñe pa'iji. Jaje pa'ina, ai cuasaye isisiquèni ai señe pa'iji, cui'ne ìti de'hue nequèni nequè api cuasani ai jerepa cuãñoñe pa'iji.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Iye yejana yè'è toa tsëosi'i caquè daè'è. Tsoe co'arepa toa ne'su mẽiñeje yo'oquèna, ñara'ye, merepa tsoe ne saose'e pa'ina, ñara'ye. ⁵⁰ Ja saoma' do'ire yure cato oco doyeje pa'ye ai yo'oyepi yè'ère yo'oquèna, tējiyerepa ai yo'oquè tēto saija'què a'è caquè oiyè. ⁵¹ ¿De'oye pa'i ja'ñere dapi, cuasaye mēsaru? Pani. Coa ai jerepa huahueyere dahuè. ⁵² Jaje pa'ina, yurepi seña maca mu'seña cato cinco te'e tsëcapère pa'icohua'ipi huani toasocohua'i sañope yo'oja'cohua'i a'è, cayahua'ini cui'ne cayahua'ipi toasocohua'ini sañope yo'oja'cohua'i a'è. ⁵³ Cui'ne pëca ja'quèpi mamaquère sañope yo'oye pa'iji. Mamaquèpi pëca ja'quère sañope yo'oye pa'iji. Cui'ne pëca ja'copi mamaconi sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamacopi pëca ja'core sañope yo'oye pasipi, huaopi io mamaquè nējore sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamaquè nējopi huaore sañope yo'oye pasipi.”

Mai Yure Pa'iyè Cuasaye

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Jesupi capi, paire:

“Èsè caje huè'ñapi nea siri mẽina, ñani cacohua'i a'è ocoja'coa. Carena, cui'ne ocoji. ⁵⁵ Jaje cui'ne huè'ehuè te'tepi tutuquèna, ñani cayè ai èsè uja'coa. Jaje carena, cui'ne èsèquè uji. ⁵⁶ Coa cacohua'i, mēsaru ta'ñe cacohua'i a'è ma'tèmo cui'ne yeja yo'oyena, ñani. Jaje yo'ocohua'ita'a ¿me yo'ojè mēsaru pa'i tēcahuè ayere yure jaje yo'o macare pa'iyè cajè asa ma'ñe'ni, ta'ñe?

Esa Ne De'huaye

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ ¿Me yo'ojè mēsaruse'e tayo yo'oye ñani? ⁵⁸ Jaje pa'ina, yequèpi mè'ère do'i paquèpi cani saquè pa'ito mè'ère do'i paquè api caquè saquèni du'ru ne de'huajè'è, ja yè'ta'a pai yo'ose'e ñaquè què'rona ti'ama'nè. Jaje ne de'huaèna, pai yo'oye ñaquè què'ro sama'è pa'ija'quère. Jaje mè'èpi yo'oma'è pa'ito pai yo'oye ñaquèpi co'acohua'ire cocohua'ina isina, jaohua'ipi yureta'a co'acohua'ire co huè'ñana coja'cohua'i a'è, mè'ère. ⁵⁹ Jarona cosiquè pani etaye peoji, mè'èpi si'aye mè'è do'i saima'è pani.”

13

Huajè Pa'iyena Ponañe Pa'iji

¹ Jare ja mu'seña Pilatopi Galilea acohua'ire huani jëani, cui'ne johua'i ëojë señu'u cajë huaisicohua'i tsiena paï tsiepi co'meni yo'ose'ere, yecohua'ipi quëahuë, Jesure. ² Quëajëna, capi:

“¿Mësarupi cuasani huani jëosicohua'ipi Galilea païre seña maca co'acohua'i paë'ë, cuasaye? ³ Pañi. Jaje pa'ina, cayë, mësaruru. Ja'rë yo'oyere jëoni pönëma'cohua'i pani si'a paï mësaruje jaje yo'o cuañoja'cohua'i a'ë. ⁴ Mësarupi cuasani Jerusalén pa'icohua'ire seña maca co'acohua'ini, diez y ocho païre Siloé tupëpi quëo huea'co'ë, cuasaye. ⁵ Pañi. Nuñerepa cayë. Jaje pa'ina, mësarupi huajëye pa'iyë pönëma'cohua'i pani jare cui'ne yo'o cuañoja'cohua'i a'ë.”

Higuera Në Ayere Quëaye

⁶ Ja maca Jesús paï yo'oyeje pa'ye neni quëaquë capi:

“I yejana tasi ñë paquëpi quëima'o paco caquë sani ñaquëna, quëima'co paji'i. ⁷ Pa'ina, ñani ja maca yeja ñaquëre capi: 'ina, toaso ometëca daiyë, iti ca quëise'e ñasi'i caquë. Daiquëta'a t'ama'ë pa'iyë, quëisico pa'iona. Jaje pa'ito cuëni jeojë'ë. Me nesi'co coa yejare que'eñe nëcaco'ni.' ⁸ Caquëna, iti yeja ñacaiquëpi sehuopi: 'Ejaë iye ometëcahuëse'e pa'ija'co, a'ji yeja neni yequë co'amañapi oñasi'i, quëija'core. ⁹ Jaje neruta'a quët'i'ñe pa'io iti ca. Jaje neruje quëima'ona, ña jujani ja macata'a cuëni jeojë'ë,' capi.”

Jesupi Nomioe Jujupi, Huajë Mu'se Pa'ina

¹⁰ Huajë mu'se paï tsi'si hue'ñana ye'yaquëna, ¹¹ jarote paco'ë, te'o nomio diez y ocho ometëca ju'ico, huatipi ne quë'casicopi ti nuiñe nëcaye peocopi. ¹² Pa'iona, ñani Jesupi soini capi:

“Nomio më'ë ju'i dahuë tsoe jëopi. De'oye pa'ijë'ë.”

¹³ Caquë ja maca i jëñapi iona pato maca jare iti macapi nuñerepa nëcaco pönëni, Maija'quë de'oquë api, sihuaco ca huëo. ¹⁴ Jaje Jesús huajë mu'se jujuna, ñani paï tsi'si huë'e ñacaiquë ëjaëpi iyere ñani pëi, païre capi:

“Seis mu'seña pa'iji, co'amaña ne mu'seña. Ja mu'seña jaje pa'ito dani juju cuañojë'ë, pañi huajë mu'se juju cuañoñe.”

¹⁵ Caquëna, ja maca Ejaëpi sehuopi:

“i Coa cacohua'i paï! ¿Joyema'cohua'ini mësaruru acohua'i jë'quë, huajë mu'se pa'ina, mësaruru duruhuequëpi panita'a burropi oco ucuja'quëre? ¹⁶ ¿Ico nomio cato Abraham tsëcapë aconi Satanáspi diez y ocho ometëca huëse'eje pa'ioni, joyeye co'aquë huajë mu'se pa'i do'ire?”

¹⁷ Jaje Jesús caëna, ite sañope cacohua'ipi huajëya'yerepa maire caë'ni cuasahuë. Jaje cuasajëta'are si'a paï sihuahuë, Jesús paï yo'o t'ia ma'ñere de'oye yo'okuëna, ñani.

*Mostaza Cā Ayere Ye'yaye**(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)*¹⁸ Jā maca capi:

“¿Iqueje pa'ye a'ni, Maija'quē te'te aye? ¿Iquena cui'ne pa'ye neni iñora'ye? ¹⁹ Jaje canī capi, a'ri mostaza cāre taquēpi yejana taēna, ai de'oni jai soquē yē de'ona pi'api itī nē capēana tsianoa nejē payeje pa'ye a'ē.”

*Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e**(Mt 13.33)*²⁰ Jaje canī yequeje capi, Jesús:

“¿Iquepi cōni cui'ne pa'yeje ne iñora'ye, Maija'quē te'te aye yo'oye? ²¹ Canī capi: Pan necopi harinare toaso jai ji'so neni cui'ne o'sa mēñere a'ri maña ñona cō'meni ñona si'a sēpē juju mēicoa. Jā juju mēñeje pa'ye yo'oye a'ē, Maija'quē te'te ayeje.”

*A'ri Jato Sa'ro**(Mt 7.13-14, 21-23)*

²² Jerusalēna sai, paī daripēa cui'ne a'ri daripē pa'icohua'ire ye'yaquē sa tēto saji'i. ²³ Jāro pa'iquēpi seji'i, ite:

“Ējaē, ¿a'ri paī maña pa'iyē, huaso cuañocohua'i?”

Caquēna, ipi sehuopi:

²⁴ “A'ri jato sa'roja'a cacasi'i canī si'a mē cuasayepi yo'ojē'ē. Jaje pa'ina, cayē mēsarute paī cacayere yēja'cohua'i a'ē. Jaje yējēta'a caca ti'ama'pē pa'ija'cohua'i a'ē. ²⁵ Jā maca itī huē'e aquēpi huēni jato sa'ro sīosi maca, mēsaru hue'se pa'isicohua'ipi caja'cohua'i a'ē jato sa'rona tē'cajē 'Ējaē, hui'yojē'ē'. Jaje cajēna, ipi casipi 'ñama'quē a'ē, mēsarute. Jero acohua'i a'ni.’ ²⁶ Caquēna, mēsarupi ca huēoja'cohua'i a'ē: ‘Mē'ē ja're cōni aijē cui'ne ucujē yo'osicohua'i a'ē cui'ne jare mē'ēpi pa'i hue'ñana dani ye'yasiquē a'ē.’ ²⁷ Cajēna, sehuoja'quē api: ‘Tsoe cahuē ñama'quē a'ē, mēsarute. Jero acohua'i a'ni. Saijē'ē, co'ayese'e yo'ocohua'i.’ ²⁸ Jaje casi maca Maija'quē te'tere Abraham, Isaac, Jacobo, cui'ne Maija'quē yo'o ja'ñere quēajē pa'isicohua'i pa'ijēna, ñani mēsarupi hue'sena jeocosicohua'i pa'ijē cuji qui'cojē oija'cohua'i a'ē. ²⁹ Jā maca daija'cohua'i a'ē emēje'e te'te cui'ne huē'ehuē te'te, ēsē mēi hue'ña cui'ne sa'nihuē paipi Maija'quē quē'rona tsi'sini aō aija'cohua'ipi. ³⁰ Jā maca yure teaye pa'iohua'i pa'isicohua'i jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ē cui'ne yure jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ipi teaye pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ē.”

*Jerusalén Paire Jesús Ñaquē Oiyē**(Mt 23.37-39)*³¹ Jare jā mu'se daē'ē, fariseo paī dani ite cahuē:

“Saijē'ē, Herodes mē'ēre huani jēosi'i caji.”

³² Cajëna, ipi sehuopi:

“Sani cajë‘ë, jaëte co‘aquë ta‘ñe asama‘quëre: ‘Yure, cui‘ne ñamina‘a huatiohua‘ire eto saokuë yo‘oni cui‘ne ju‘icohua‘ire juju tëjini ñamina‘a jerepa mu‘se saosi‘i.’ ³³ Jaje pa‘iquëta‘are ja yë‘ta‘a yo‘oja‘quë a‘ë yure, ñamina‘a cui‘ne se ñatasi mu‘seje. Co‘aji, Maija‘quëre quëacaiquëpi Jerusalén peo hue‘ñana ju‘ito.

³⁴ Jerusalén Maija‘quë yo‘o ja‘ñe quëacaiquëhua‘ire huani jëo daripë! Cui‘ne Maija‘quë mē‘ëni caquë jëjo daocohua‘ire quëna pëapi jëa daripë. Jaiye mësarute oi cura mamajëre oio capëa huë‘ehuëna coyeje yo‘osi‘i caquë yo‘oquëna, coehuë.

³⁵ Mësarute Maija‘quëpi jëocoja‘quë api. Cui‘ne yë‘ëre ña coñe peoja‘cohua‘i a‘ë, ‘mësarupi de‘oquëre pa‘ni Èjaë mamirepa hue‘equë daiquë’ ca maca tì‘añe pato.”

14

Jesupi Coto Dahuë Ju‘iquëre Jujucaiye

¹ Huajë mu‘se tì‘aëna, Jesús saji‘i, fariseo ëjaë huë‘ena, ao asi‘i caquë. Saquëna, fariseohua‘ipi huajë mu‘se i yo‘oquëna, ñañu‘u cuasajë cui‘ñani ñahuë. ² Ñajëna, i ñaquë ñu‘i hue‘ñare te‘i coto dahuë ju‘iquëpi paji‘i. ³ Pa‘ina, Jesús seji‘i, cuañese‘e ye‘yacohua‘ire cui‘ne fariseo paire:

“¿Jujuye de‘oquë huajë mu‘se pa‘ito ju‘iquëre, mësarupi asato, panita‘a jujuye pañe?”

⁴ Jaje caquëna, coa ai jerepa cama‘pë paë‘ë. Pa‘ijëna, ipi ju‘iquëre jujuni capi, saijë‘ë. ⁵ Jaje se jujuni fariseohua‘ire capi:

“¿Nepi mësaru acohua‘i burropi panita‘a huequëpi cojena tomesiquëre etoma‘cohua‘i a‘ni, huajë mu‘se pa‘i do‘ire?”

⁶ Caquëna, ti sehuoye pahuë.

Huejajëna, Soisiquë Yo‘oye

⁷ Soisicohua‘ipi de‘o ñu‘i saina co‘ejë ao ai saihuëna ja‘rujëna, ñani Jesupi jaohua‘ire ñeje yëhuopi, iohua‘i asa ja‘ñere:

⁸ “Mē‘ëni yecohua‘ipi huejajëna, ñaja‘quëre soisiquë pani de‘o ñu‘i saihuëna tëto sani ja‘ruma‘ë pa‘ijë‘ë. Ja‘runi ñu‘ina, mē‘ë jerepa pa‘ini dani mësarute soisiquëpi cama‘quëni: ‘Mē‘ë ñu‘i saihuëre iquëna isijë‘ë.’ ⁹ Caquëna, mē‘ëpi pai ñajëna, huajëya‘ye huëni ai jeteyo‘jerepa ñu‘i saihuëna sani ja‘ruma‘quëpi jaje yo‘osi‘ni. ¹⁰ Jaje yo‘oma‘ë, huëosicohua‘i pa‘ito, jeteyo‘je ñu‘i saihuëna ja‘rujë‘ë. Jaje ja‘rusiquëpi ñu‘ina, mē‘ëre huëosiquëpi dani cajaquë: ‘Yë‘ë cajei, iño de‘o hue‘ñana dani ja‘rujë‘ë.’ Jaje cato mē‘ëre sihuaquë i ja‘re conì ao ai saihuëna ja‘rusicohua‘i ñajëna, de‘o ñu‘i saihuëna ja‘ruja‘quë a‘ë. ¹¹ Jaje pa‘ina, yë‘ë a‘ë jerepa pa‘i caquë ija‘a

yo'osiquëpi coa ai jerepa co'acquë maca ponëñe pa'iji. Cui'ne iti co'acquë teaye pa'i pa'isiquëpi jerepa pa'i ponëñe pa'iji.”

¹² Capi, ite soisiquëreje:

“Aore aocuë pani, panita'a na'iquëna, aore aocuë pani, soima'ë pa'ijë'ë, më'ë cajeohua'ire, cui'ne yo'je tsire cui'ne më'ë do'ijëre cui'ne më quëno maca jaiye co'amaña pacohua'ire. Më'ëpi jaje soisiquë pa'ito iohua'ijë më'ëreje soija'cohua'i a'ë, aija'quëre. Ja maca saise'eje pa'ye pasipi. ¹³ Jaje pa'i do'ire më'ëpi aore paquë pani soijë'ë, co'amaña peocohua'ini, co'a de'osicohua'i mañani, cu'ima'cohua'ini, cui'ne ñama'cohua'ini. ¹⁴ Co'ye isiye ti paja'cohua'ini cocaijë'ë. Jaje pasicohua'ita'are, nuñe yo'ocohua'i ju'isicohua'ipi huëi maca më'ëje huëni sai cuãñoja'quë a'ë, Maija'quëni.”

Aojajë Caquë Jai Paire Soiye

(Mt 22.1-10)

¹⁵ Jaje iyere caquëna, asani aó ai saihuë ñu'icohua'i aquëpi capi, Jesure:

“De'hue Maija'quë te'tere pa'i aó aija'quëpi sihuaquë pa'iji.”

¹⁶ Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Jai pai tsi'sirena, aosi'i caquë jai paire huëopi. ¹⁷ Huëosiquëpi aó ai macarepa ti'aëna, i jo'yaëre capi: ‘Quërëjaijë'ë, huëosicohua'ire si'aye ne saohuë’ capi. ¹⁸ Jaje casiquëta'are si'aohua'i paja'quë pa'ini ca huëohuë. Du'ru macarepa aquëpi capi: ‘Ja'arepa yejare huerohuë. Jaote sani ñañeque pa'iji. Care payë, yë'ëre oi cuasama'ë.’ ¹⁹ Yequëpi capi: ‘Diez duruhuequëre huerohuë, yeja a'jiñe necohua'ire jaohua'ire neñañeque pa'iji. Yë'ëre ai cuasama'ë, pa'ijë'ë.’ ²⁰ Yequëpi capi: ‘Ja'arepa huejahuë. Jaje pa'ina, saiye pañë.’ ²¹ Ja maca i jo'yaë co'ini i asase'ere si'aye quëapi. Quëaquëna, Ëjaëpi asani pëi i jo'yaëre capi: ‘Esa sani jaje pa'ito co'amaña peocohua'ini, cu'ima'cohua'ini cui'ne ñama'cohua'ini, si'aye ai yo'ojë pa'icohua'ini ti'ani dajë'ë, jai daripë cu'i ma'ña pa'icohua'ini.’ ²² Ai tsoe pa'i maca dani i jo'yaëpi capi: Ëjaë më'ë cuãñese'eje yo'ohuë. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a peo sa'noa pa'iji, timëñe peoye. ²³ Jaje caquëna, ëjaëpi i jo'yaëre capi: ‘Sani iye daripëpi sai ma'aña pa'icohua'ini cuãñejë'ë, dani yë'ë huë'e timëjajë.’ ²⁴ Care payë, yë'ë du'ru huëosicohua'i aquë te'ijë aïñe peoji, yë'ë aó macarepa.”

Jesús Tui Do'ire

²⁵ Jai pai Jesure tuijëna, ipi co'ye ponëni iohua'ire capi:

²⁶ “Yë'ëre tuiye yëni ai yë'ëni oiye pa'iji, ja'quëre, ja'core, nëjore, mamajëre, yo'jeire, yo'jeore cui'ne co'ye pa'iyë oiye jerepa. Jaje yë'ëni oima'quë pani yë'ëre ye'yequë pa'iyë

peoji. ²⁷ Cui'ne yè'è do'ire i pa'iye ai yo'oye pa'itoje jare tusi'i cuasama'è, coa tusi'i caquè yo'oquè pani yè'ère ye'yequè peoji. ²⁸ Cui'ne mèsaru acohua'ipi jai huè'e neñu'u cajè huèocohua'i pani du'ru ja'runi dujè cuasacohua'i a'ni ¿Je ja'yepi curiquè neja'cohua'i a'ni cajè? ²⁹ Jaje de'oye cuasama'pè, coa ja'a huèo macase'e neni, cui'ne jeteyo'je ne saoye pàto, si'aohua'i iti ñasicohua'ipi cue'cue huèoja'cohua'i pa'ini, yo'o jujayere ñani. ³⁰ Ja maca cue'cuejè caju'cohua'i a'è: 'Nesi'i caquè huèosiquèta'a ne sao tì'lama'è pa'iji.' ³¹ Jaje pa'ina, cui'ne pai èjaè yequè yeja èjaè ja're uihuasi'i cani, ne tì'añe pa'iquè caquè ja'runi cuasani, i soldado paire cue'cue ñaquèna, diez mil pai pa'iyè. Pa'ijèna, ite huajo daquèpi paji veinte mil soldado paire. ³² Paquèna, neña jujani, ja yè'ta'a yequè èjaè so'ore pa'ina, uhuaye pañu'u ca de'huaja'cohua'ire jèjo saoja'què api. ³³ Jaje cui'ne mèsaru acohua'ipi si'aye ja'rè pa'ise'ere jèoñe coecohua'i pani, yè'è yo'oye ye'yecohua'i peoyè.

Asije Pa'i Ayere

(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Asi de'oye a'è, saija'iñe pani. Jaje pa'iquèta'are sai ja'ñere carajaisico pani ¿me cui'naopi sai ja'ñe de'o còco'ni? ³⁵ Cui'ne me còcaico'ni pu'cani nea ya'o neina, tañu'u cajè nesi tsu'supèje, co'a de'ose'e pani. Jaje pa'ina, coa jèocoye pa'iji, yeja ne de'huaye còcai ma'ñe pa'ito. Cajoro què'iohua'i sète cuasajè asajè'è."

15

Yèi Ñama Ne Huesèsicore Ayere Ye'yaye

(Mt 18.10-14)

¹ Pa'i do'ire curiquè secohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i si'aohua'i Jesure asañu'u cajè tsio daè'è, i què'rona. ² Jaje yo'ojèna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i conì cue'cuejè ñeje cahuè:

"Iye èmè co'aye yo'ocohua'ini yèquè tsioni aiji."

³ Jaje cajèna, Jesupi pai yo'oyeje pa'ye neni quèapi, iye:

⁴ "¿Nepi mèsaru acohua'i aquèpi cien yèi ñamare paquèni te'i jaohua'i aquèpi ne huesèna ne huesèjaquè noventa y nueve pa'ijajè cani co'ema'què a'ni, tì'lama'è pani? ⁵ De'hue co'equè tì'ani sihuaquè tata tupèna còa seoni. ⁶ I huè'ena tì'ani i cajeohua'ire cui'ne i ja'ye pa'icohua'ire soihuè, yè'è ja're conì sihuajè'è, ne huesèsicore tì'a do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, co'aye yo'oquèpi ja'rè pa'ise'ere jèoni ponèto huiñaohua'ipi ai sihuayè, noventa y nueve de'oye pa'icohua'ire sihuase'e jerepa.

Curi Tëqui Ne Huesësicore Ayere Ye'yaye

⁸ Cui'ne çico nomiopi diez të'ña pasiconi te'o ne huesëni toa tsëoni si'a huë'e ñare paco yuaco co'ema'coa, ti'aja'coa'ë caco? ⁹ Jaje de'hue co'eco ti'ani io cajeohua'i ja're conì cui'ne io quëno maca huë'e acohua'i ja're conì sihuaco casio: 'Yë'ë ja're conì sihuajë'ë, curi të'qui ne huesësicore ti'ahuë.' ¹⁰ Jaje pa'ina, cayë, cui'ne Maija'quë huiñaohua'i sihuaye pa'iji, telì co'aye yo'oquëpi i pa'ise'e jeoni ponëto."

Posë Huesëquëpi Yo'oye

¹¹ Jesupi capi, yequeje:

"Caya mamajë ëmëohua'ire paquë paji'i. ¹² Pa'ina, yo'jeipi capi pëca ja'quëre: 'Ja'quë isijë'ë, yë'ëre isija'a co'amaña ca nëose'ere.' Caquëna, pëca ja'quëpi co'amañare huahuecaji'i, pai ñape iohua'i pa ja'ñe. ¹³ Isisi jeteyo'je a'ri maña pa'iquëpi yo'jeipi i yejare isipi, yecohua'ina. Ja do'ipi curiquë neni saji'i, ai so'o yejana. Jaroni sani si'a curiquë co'ayere yo'oquë nejo saopi. ¹⁴ Jaje si'aye curiquë neja saosi maca jaiye ao peopi, ja yeja. Ja maca ipi ao ëa ju'i huëopi. ¹⁵ Ja maca curi peoquë co'epi, co'amaña neñe ja yeja aquë co'amañare. Jaëpi ite cuañepi i jo'ya sesere ñacajë'ë caquë. ¹⁶ Ja maca ai ao ëaye ti'aëna, sese aïñere ati'ñerepa nëji'i. Ite yecohua'ijë ao aone pahüë. ¹⁷ Ao ëa ju'i cuaca huëopi, 'ja'quë huë'e co'amaña necaicohua'i co'arepa ao ani huajëjë. Pa'ijëna, iñore yë'ë teaye ao ëa ju'i pa'ie.' ¹⁸ Jaje pa'lito ja'quë pa'i hue'ñana co'ini ite casio: 'Ja'quë, më'ëre cui'ne Maija'quëre co'aye yo'ohüë. ¹⁹ Më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre. Më'ëre necaicohua'ire yo'oyepi cui'ne cuañejë'ë.' ²⁰ Ja maca jaje cuasani co'ipi, ma'aja'a pëca ja'quë huë'ena.

Ja yë'ta'a so'ore pa'ina, pëca ja'quë ñani ite teayerepa yo'oroja'quë'ni cuasani ite ñani, ja maca huë'huë tomejani su'cuaquë cui'ne tsu'suquë sihuapi. ²¹ Ja maca mamaquëpi ite capi: 'Yë'ë ja'quë co'aye yo'ohüë, Maija'quëre cui'ne më'ëreje. Jaje pa'ina, më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre.' ²² Jaje caquëna, pëca ja'quëpi capi, i jo'yare: 'Esao maña de'o cañare etoni suñacajë'ë. Cui'ne i moñona aniño suñacajë'ë, zapatoje suñacajë'ë, i quëo. ²³ Cui'ne duruhuequë tsj jujusiquëni dani huani jeojë'ë, añu'u jai pai tsi'sini sihuajë. ²⁴ Iquë yë'ë mamaquë ju'isiquëje pa'i pa'isiquëpi cui'naëpi pa'iji. Ne huesësiquëpi ti'asiquë pa'iji.' Jaje cani sihuaquëna, jaiye ao ne huëohüë.

²⁵ Jaje yo'ojëna, i mamaquë du'ru aquëpi daji'i, co'amaña ne hue'ña pa'iquëpi. Huë'e ja'ye ti'acquë, asapi musica yo'oye cui'ne pairaye. ²⁶ Asani posëohua'i aquëre soini seji'i. Iquere jaje yo'oye'ni jaro, caquëna. ²⁷ Tsj posëpi ite capi: 'Më'ë yo'jeipi daji'i. Jaje daquëna, më'ë ja'quëpi huequë tsini

huaijè'è jujusiquèni cuañepi, i huajèquèpi cui'ne de'oye tìtasi do'i caquè.' 28 Jaje quèaquèna, maja'yèpi pèi cue'yoni huè'e cacaye coequèna, pèca ja'què etani ìte huè'ena cacani ñajè'è caquè ai seji'i. 29 Seina, ìpi pèca ja'quère capi: 'Tsoe mè'èpi asayè, mè'ère yè'è necai pa'iyè, ti josa coeye peoyerepa. Jaje pa'iquèta'are te'e ñamareje yè'è cajeohua'i ja're conì fiesta neja'quère ìsiye pahuè, mè'è. 30 Jaje pa'iquèta'are yure iquè mè'è mamaquè mè'è curiquè co'a nomiohua'ini yo'oquè neja saosiquèpi tìtaèna, sihuaquè duruhuequè tsì jujusiquère huani jeoni yo'oyè ñañè.' 31 Caquèna, pèca ja'quèpi ìte capi: 'Yè'è mamaquè mè'è cato si'anè yè'è ja're conì pa'iyè. Jaje pa'ina, si'aye yè'è paye mè'è co'amaña'è. 32 Jaje pa'ina, yure nuñerepa fiesta neñe pa'iji, sihuajè. Mè'è yo'jei ju'isiquèje pa'i pa'isiquèpi cui'naèpi pa'i do'ire. Ne huesèsiquè pa'isiquèni yure tì'asi do'ire.' Jaje yo'oyè."

16

I Co'amaña Ñacaiquè Neñe Ayere

1 Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

"Pa'iji, te'e èmè co'amaña paquèpi ñacaiquère paquè. Jaje pa'ini sani quèahuè, co'amaña paquèna. Mè'è co'amaña ñacaiquèpi co'aye yo'oquè saoji, asahuè cajè. 2 Quèarena, asani èjaèpi ìte soini capi: '¿Iquere mè'è yo'oquèna, yè'ère quèaye'ni? Dajè'è, mè'è co'amaña nese'e toyase'ere ñasi'i, mè'è yè'ère necaiquè pa'iyè peoji.' 3 Ja maca co'amaña ñacaiquèpi ai cuasa huèopi: '¿Me neja'què a'ni, yure yè'è èjaèpi co'amaña neñe peoyerepa eto huesoru? Tutujè peoyè, yeja neni tañeje. Cui'ne huajèya'ji yecohua'ini peoyè ìsijè'è caquè senirojaiñeje ca'rayè' cuasapi. 4 Cuasani capi: Tsoe cuasahuè. Jaje yo'osil'i, yè'è co'amaña neñe peoquè pa'ina, ìohua'i huè'ena pèpaja'cohua'ire. 5 Cani ja maca soipi te'ohua'ise'ere, i èjaè do'i pacohua'ire, du'ru aquèni seji'i: '¿Je ja'ye yè'è èjaère do'i paquè a'ni?' 6 Caquèna, sehuopi ìpi: 'Cien jai quèna huèa hui'yape ìsiye pa'iji,' caquè co'amaña ñacaiquèpi capi, ìte: 'Icoa, mè'è ja'nè saija'a do'i caquè toyasico, jaote nejoni esa yecore toyajè'è, coa cincuentase'e.' 7 Ja jeteyo'je seji'i, yequère: '¿Cui'ne mè'è je ja'ye do'i paquè'ni?' Caquèna, ìpi capi: 'Cien trigo topèa ìsiye pa'iji,' caquèna, capi: 'Icoa, mè'è ja'rè saija'a do'i toyasico yecona esa toyajè'è, coa ochenta topèase'e.' 8 Ja maca ñapi, i èjaè jaè co'aquè i co'amaña ñacaiquèpi tsoe si'aye ne de'huasiquèpi pajil'i. Jaje pa'ina, iye yeja acohua'i ta'ñe asani yo'ocohua'i a'è, sehuosicohua'i yo'oye jerepa yo'ocohua'i a'è.

9 Jaje pa'ina, cayè, mèsarute. Iye yeja co'amañapi ìsijè yecohua'ini cajeohua'ire nejè'è. Jaje yo'ojè saosicohua'ipi

tí'ajëna, ti pa'i hueññapi sihuaquë daijë'ë caquë Maija'quëpi pëpaja'quëre.

¹⁰ De'oyerepa a'ri maña pa'ina, ñacaiquëpi cui'ne jaiye pa'itojë de'oyerepa ñacaiye pa'iji. Jaje a'ri mañare de'oye ñacaima'pë pani, jaiyere pajë de'oye ñacaiye peoji. ¹¹ Jaje pa'ina, mësarupi coa yeja co'amañare de'oye ñacaima'pë co'aye yo'ocohua'i pa'ito, ¿nepi mësarute de'hue necohua'i a'ë cuasaja'cohua'i a'ni, de'o co'amañare pare yo'oye pa'ito? ¹² De'oye yecohua'i tsere ñama'pë yo'oto, ¿nepi isija'cohua'i a'ni, mësaru pa ja'ñe?

¹³ Jaje pa'ina, ëjaohua'ire necaiquë pani caya ëjaohua'ire necaiye peoji. Jaje yo'oquë pani yequëni coequë cui'ne yequëni oiye pa'iji. Panita'a yeque, yequëni de'oye sehuocai yequëni sañope caye pa'iji. Jaje pa'ina, te'ipi Maija'quëre cui'ne curiquëre necaiye peoji.”

¹⁴ Fariseo pai curiquë ai yëcohua'i sëte i cayere asani Jesús coa caji cajë cue'cuehuë. ¹⁵ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësaru a'ë, pai ña hueññase'e de'ocohua'i a'ë cajë yo'ocohua'i. Maija'quë cato ñaji, mësaru joñoare, jaje yo'ojetá'are. Jaje pa'ina, pai jaiye de'oye yo'oyë cajë pa'iyere Maija'quëpi coequë api.

Moisés Cuañese'e Cui'ne Maija'quë Cuañe Te'te

¹⁶ Juan pa'i macaja'a Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëocohua'i ye'yajëna, asahuë. Ja maca yure quëa huëohuë, de'o cocare Maija'quë cuañe te'tena cacayere. Jaje quëajëna, asajë cacañu'u cajë si'aohua'i tutu yo'oyë.

¹⁷ Ma'tëmo cui'ne yeja carajaiñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coca cato carajaiñe peoyerepa. Tí'asipi, io cayeje.

Nëjore Jeocoye Ayere

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Jaje pa'ina, ëmë huejasiquëpi nëjore jëoni cui'ne yecona se huejani, de'oye yo'oye paji. Cui'ne ëmëre jëocosiconi yequëpi huejani cui'ne co'aye yo'oji.

Ai Jaiyere Paquë Cui'ne Lázaro

¹⁹ Paji'i, te'i ëmë jaiye paquë si'anë de'o caña cui'ne jai do'ire ju'iquë cui'ne si'a mu'seña fiesta nequë de'oyerepa yo'oquë pa'iquë. ²⁰ Jaje pa'iquë pa'ina, cui'ne Lázaro ca'mi quë'ipi teaye yo'oquë pa'iquëje paji'i. Jaje pa'ipi jaiye co'amaña paquë huë'e eta sa'rrore ñuji'i. ²¹ Jaje iquë teaye pa'i macapi ao ëa ju'i ao ai saihuë tomeñere ati'ñerepa nëina, ñapi. Cui'ne i a'sire jo'yaque daijë ne'nejëna, ñuji'i. ²² Jaje pa'iquëpi teaye pa'i maca juji'i. Juquëna, huiñaohua'ipi sahuë, ma'tëmona Abraham ja're coní pa'ija'quëre. Jaje cui'ne jaiye paquëje

juji'i. Juquëna, tahuë. ²³ Jaiye co'amaña paquëpi juni saji'i, ju'isicohua'i ai yo'o hue'ñana. Jarore papi ñapi, Abrahamre cui'ne Lázarore.

²⁴ Ja maca ñani cui'ne: 'Ja'quë Abraham, yë'ëre oi ñajë'ë. Ai yo'oyë. Jëjo saojë'ë, Lázarore ocore i moño sa'nihuëna neni dani sësëye yë'ë tsemeñona ne huasojaquë. Ai yo'oyë, yë'ë toase'epi pa'ina.' ²⁵ Jaje caquëna, Abrahampi capi ite: 'Tsi-hua'ë cuasajë'ë më'ë de'oye pa'ise'ere ja yë'ta'a më'ë huajëquë pa'inë, cui'ne iquë Lázaropi ai co'aye paji'i, jaro pa'i maca. Jaje pa'isiquëpi yure ipi de'oye pa'iji, ññore. Cui'ne më'ëpi ai yo'oyë. ²⁶ Cui'ne jaje si'aye iye më'ë yo'ose'e pa'itoje pa'iji, cui'ne jai hua'que tët'tëpaje, yëquë tëto saiye peoyerepa cui'ne më'ëje ñña tëto daiye peoye. Jaje pa'ina, ñño pa'icohua'i jaro tëto saiye peoji, cui'ne jaro acohua'ije ñño daiye peoji.'

²⁷ Ja maca jaiye paquë pa'isiquëpi capi: 'Jaje pa'ito ja'quë Abraham më'ëre señë, Lázarore jëjo saojë'ë, yë'ë ja'quë huë'ena. ²⁸ Jarote cinco yo'je tsire payë. Sani quëacajë'ë, ñño yë'ë ai yo'o hue'ñana daima'pë caquë.' ²⁹ Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Jaohua'i cato payë, Moisés cuañese'e cui'ne yecohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere, jare ñani sehuojajë.' ³⁰ Jaje caquëna, jaiye paquë pa'isiquëpi sehuopi: 'Jaje pa'itoje ja'quë Abraham sehuoye pañë. Ju'isicohua'i aquëpi sani quëatota'a ja'në pa'ise'e jëoni pönëja'cohua'i pa'ini.' ³¹ Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Moisés cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i case'ere sehuoye coeni, me ju'isiquëpi huëtujë sehuoye'ni.'"

17

Co'ayena Yo'oyena Taiñe

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

"Pai co'aye neñe carajaiñe peoja'coa. Jaje pa'iquëta'are co'ayere pa'iquëpi yecohua'ire se ye'yaquëna, co'aye ne do'ire teayererepa pa'ija'quë api. ² Jaje pa'ina, tsire co'aye ye'yama'në, jaje pa'ire ñaje tęcana quëna pëpi sëani jairana jëo dëoto ai jerepa de'o'ñe pa'io. ³ De'hua ñajë'ë. Më'ë yo'jeipi më'ëre co'aye yo'osiquë pa'ito yo'oma'ë quëajë'ë cui'ne ja'rë yo'ose'ere jëoni pönëna i yo'ose'ere sai de'huacajë'ë. ⁴ Cui'ne më'ëni te'e mu'sere siete pa'ye co'aye yo'osiquë pani, cui'ne siete pa'ye dai caye pa'iji: 'Tijupë co'aye yo'oye pas'i.' Jaje caquëna, i co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiye pa'iji.'"

Nuñerepa Neñe Pa'iji Cuasayepi Tutu Quë'i

⁵ Ite ye'yecohua'ipi cahuë, Ëjaëre: Isijë'ë yëquëre ai nuñerepa neñe pa'iji cuasayere.

⁶ Cajëna, Ëjaëpi sehuopi jaohua'ire:

“Mēsaruپی neñe pa'iji cuasayere a'ri maña mostaza caje pa'ye pacohua'i pani cayë, iye soquëre iye macapi etani jaira jopore pare sa nēcajë'ë. Ca maca asani sati'ñe pa'io.

Necaiquëpi Yo'oye Pa'iji

⁷ Mēsaruپی co'amaña necaiquëre pacohua'ini tsio co'amaña ne tējini panita'a huequëre ña tējini co'iquëna, ¿cacohua'i a'ni, 'da sani ja'rujë'ë, ai aija'quë?' ⁸ Jaje cama'pë coa ai jerepa cayë: 'Aore cua'cojë'ë, neato ai ja'ñere, yë'ë ao ai huëosi maca de'oye ao ja'ñere cui'ñajë'ë, yë'ë ani tējisi jeteyo'je më'ëje ai cui'ne ucuja'quë.' ⁹ Jaje cuañese'ere yo'oquëna, necaire pahuë de'oji cajë pëpaye peoji jo'yaëpi cuañese'ere necaito. ¿Me de'oji caye'ni, jo'yaëpi cuañese'ere neto? ¹⁰ Jaje cui'ne pa'iji, mësaruje. Jaje pa'ina, Maija'quë cuañese'ere si'aye nesicohua'i pani: 'Co'a jo'ya maña'ë, më'ë nejë'ë casi mañase'e nehuë,' caye pa'iji.”

Diez Ja'ju Dahuë Ju'icohua'ire Ne Co'yaye

¹¹ Jesús ja yë'ta'a Jerusalenna sai Samaria cui'ne Galilea yejaña tëto saji'i. ¹² Saiquëpi a'ri daripëna ti'aguëna, diez ëmëohua'i ja'ju dahuë ju'icohua'ipi sañope ti'ahuë. Ti'ajëta'a so'ona nēcajani, ¹³ cuihuë:

“¡Jesús, Ye'yaquë, yëquë mañare oijë'è!”

¹⁴ Ja maca Jesupi ñani jaohua'ire capi:

“Sani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina iñojaijë'ë.”

Jaje caëna, ja saijë iohua'i ju'i dahuë peocohua'i tome huesëhuë. ¹⁵ Ja maca te'i jaohua'i aquëpi ju'i dahuë peo hue'ña tomesiquë pa'i ña jujani Maija'quëni tutu yë'opi caquë sihuaquë co'ipi. ¹⁶ Co'ini do're ja'rupi Jesús ña hue'ñana cui'ne i tsiapi yejare pana në meni Maija'quëre de'oji caquë sihuapi. Iquë ëmë iti sihuasiquë Samaria yeja aquë paji'i. ¹⁷ Ja maca Jesupi capi, ite:

“¿Mēsaruپی diez pa'iohua'i pa'ima'pë pate, iti ju'icohua'i? ¿Yecohua'i nueve jerore pa'iyë'ni? ¹⁸ ¿Iquë yequë yeja aquëse'e Maija'quëre sihuasi'i caquë co'isiquë pa'iquë?”

¹⁹ Jaje cani ite capi:

“Huëni saijë'ë. Jujuquë api, më'ë cuasani yo'o do'ipi co'yasiquë sëte.”

Maija'quë Cuañe Te'te Pa'i Ti'añe

(Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰ Fariseo paipi Jesure sei'ë: ¿Je yëhua Maija'quë te'te ayepi ti'aja'coa'ni? Jaje sejëna, ipi sehuopi:

“Maija'quë cuañe te'te ayere tiñarepa ñañe peoji, co'amaña ñañeje pa'ye. ²¹ 'Iñore tsoe pa'iji' panita'a 'jetore pa'iji' caye peoji. Jaje pa'ina, tsoe Maija'quë cuañe te'te ayere mësarupi joponi pa'iji, yure.”

²² Jaje pa'ina, ire ye'yecohua'ire capi:

“Tì'aja'coa, co'a mu'seña Pai Mamaquë yo'oquëna, ña ëa mu'seña. Jaje ña ëaquëta'are ñañe paja'cohua'i a'ë. ²³ Jaje ña ëaquëna, pa'ijëna, caja'cohua'i a'ë: ‘Iñore pa'iji’ panita'a ‘jetore pa'iji’. Jaje catojê saima'pë, cui'ne tuima'pë pa'ijë'ë. ²⁴ Ma'tëmopi mujuë ye'hueyejê pa'ye pasipi. Pai Mamaquë tita mu'se cato asa tayoye peoja'coa. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are du'ru macarepa ai ai yo'oye pa'iji. Yure pa'iji, yure pa' paipi yë'ëre coejëna. ²⁶ Noé pa'i mu'seña yo'ojê pa'ise'eje pa'ye cui'ne pa'ija'coa, Pai Mamaquë daija'a mu'señaje. ²⁷ Ja mu'seña jê'quë ao aijê cui'ne ucujê, huejajê cui'ne mamajëre huejojê yo'ohuë. Jaje yo'ojëna, Noé jai yohuëna cacapi. Casasi maca, jai col'je tì'aëna, jaohua'i si'aohua'i col'je jujuhuë. ²⁸ Jaje cui'ne Lot pa'i mu'señaje yo'ohuë: Ao aijê cui'ne çono ucujê huerojê cui'ne yecohua'ina se isijê, co'amaña tajê cui'ne huë'ña nejê pa'ë'ë. ²⁹ Jaje yo'ojê pa'ijëna, Lot Sodomapi etani saji'i. Saisi maca ma'tëmopi oco tomeñeje pa'ye toapi tomequë si'aohua'ire huani jëapi, Sodoma pa'ire. ³⁰ Jaje cui'ne pa'ye pasipi, Pai Mamaquë ñaija'a mu'señaje.

³¹ Ja co'a mu'seña tì'aëna, huë'e hue'sere pa'ijëna, co'amañapi huë'e sa'nahuëre pa'ito ijañu'u cajê yo'oma'pë pa'ijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi tsiore pa'icohua'i pani co'ima'pë pa'ijë'ë, huë'ena. ³² De'hua cuasajê'ë, Lot nêjo yo'ose'ere. ³³ Jaje pa'ina, co'ye i pa'iyere ai cuasaquë cato si'aye ne huesëye pa'iji.

³⁴ Jaje pa'ina, cayë. Ja ñami cai saihuëna cayahua'i caicohua'i pa'ito te'ire saquë yequëni jeo saiye pa'ija'coa. ³⁵ Cui'ne caya nomiohua'i te'e toacohua'ini te'ore saquë cui'ne yeconi jeo saiye pa'ija'coa. ³⁶ Jaje cui'ne caya ëmëohua'i tsiore pa'ijëna, te'ire saquëna, cui'ne te'i jeo saisiquë pa'ija'quë api.”

³⁷ Jaje caquëna, iyere asani seteña:

“¿Jerona iye yo'o ja'ñe a'ni, Èjaë?”

Cajëna, ipi capi:

“Ju'isiquë ui huë'ña pë'përi tsi'siyejê pa'ye tsi'sija'cohua'i a'ë.”

18

Hua'jeopi Cui'ne Yo'oyere Ca Tëjiquë

¹ Si'anë Maija'quëre sejê pa'iyere pa'iji, yo'o jujaye peoye caquë Jesús pai yo'oye ayena tina caquë ñeje, ye'yapi. ² Ye'yaquë capi:

“Pa'iji, pai daripë pai yo'oye ñaquë, Maija'quëre ca'rama'quëpi, cui'ne yecohua'irejê oima'quëpi. ³ Cui'ne jare ja daripëre paco'ë, hua'jeo. Jaopi pai yo'oye ñaquëna,

ĩote sañope yo'oquëni quëaona ca de'huacaijaquë caco si'anëpi sacco'ë. ⁴ Jaje saio yo'ocona, paĩ yo'oye ñaquëpi coepi. Coesiquëta'a jeteyo'je cuasapi: 'Maija'quëre ca'rama'quëje cui'ne paireje oima'quëpi. ⁵ Cõcasi'ĩ hua'jeore, jõsa si'anë daio yë'ë yequere cuasaquëna, cama'o pa'ijã'core,' cuasapi."

⁶ Jaje capi, iquë paĩ yo'oye ñaquë co'acquë. Jaje pa'ito Jesús capi: ⁷ "¿Maija'quëre mu'señapi cui'ne ñamiñapi secohua'ire ĩ jo'ya nesicohua'ire coçaiye paja'quë aë? ¿Tsoe utejë'ë, caquë aë? ⁸ Pani. Jaje pa'ina, cayë, ti tsoe nëiñe peoye coçaija'quë api, Maija'quë. Jaje pa'iquëta'are ¿yë'ë iye yejana dai maca, de'hue yë'ëre necaiquë api cuasacohua'ĩ pa'ijëna, ti'aja'quë a'ni?"

Fariseo Cui'ne Pa'ĩ Do'ire Sequë Ayere Quëaye

⁹ Paĩ yo'oyeje pa'ye neni Jesús quëapi, de'ocohua'ĩ a'ë cuasajë yecohua'ire co'acohua'ĩ a'ë cajë coecohua'ire. ¹⁰ Quëa huëoquë capi:

"Caya ëmëohua'ĩ Maija'quëre se huë'ena saë'ë, señu'u cajë. Te'ĩ jaohua'ĩ aquëpi fariseo pa'ijĩ, cui'ne yequëpi pa'ĩ do'ĩ curiquë sequë paji'ĩ, paĩ ëjaëre necaiquë. ¹¹ Pa'ina, fariseopi coa nëcaquë seji'ĩ, ñeje: 'Ina, ja'quë më'ëre sihuayë, yë'ëre cato jaohua'ĩ co'amaña ñacohua'ĩ, cui'ne co'acohua'ĩ cui'ne nomiohua'ire coa yo'ocohua'ijë pa'ĩ peoyë. Cui'ne jaë pa'ĩ do'ĩ sequëje pa'ĩ ti peoyë. ¹² Cui'ne te'le semanare cayaye ao aima'quëpi seĩ cui'ne yë'ë yo'oquë curiquë neñeje Maija'quë huë'ena diez pa'ye neni te'ore isiquë a'ë, de'hue.' ¹³ Jaje seina, pa'ĩ do'ire sequëpi so'o macana pëani ñaco ca mañaje ma'tëmona se mëani ñama'ë coa ai jerepa coti saihuëna të'caquë ñeje caquë seji'ĩ: 'Ina, yë'ë Ja'quë yë'ëre oijë'ë, yë'ë maca ai co'acquë a'ë.' ¹⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Iquë pa'ĩ do'ire curiquë sequë cato Maija'quëna ĩ co'acquë pa'iye quëa tõi Maija'quë ja're pa'ĩ sihuaquë co'ipi. Jaje co'iquëta'are fariseo cato ti sihuama'ë paji'ĩ. Jaje pa'ina, co'ye yë'ë jerepa pa'ĩ a'ë cuasacohua'ire cato coa ai jerepa meñe neñe pa'ijĩ. Jaje pa'iquëta'are yë'ë teaye pa'ĩ a'ë cuasaquëni ai jerepa pa'ire neñe pa'ijĩ."

Jesús Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Jesús quë'rona tsire dahuë, papijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, ĩ ye'yacohua'ipi ñani ĩti tsire dacohua'ire yo'oma'pë pa'ijë'ë ca huëohuë. ¹⁶ Jaje cajëna, Jesús jaohua'ire soini capi:

"Coa ñajë'ë, ësema'pë tsire, ĩohua'ise'e daijajë yë'ë quë'rona. Maija'quë quë'ro jaohua'ijë pa'iohua'ise'e cacaye pa'ijĩ. ¹⁷ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Tsĩ de'oji cajë yëyeje pa'ye yo'oma'cohua'ĩ pani ti cacaye peoji, Maija'quë cuãne huë'ña."

*Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e**(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)*

18 Pai ëjaohua'i aquëpi seji'i, Jesure:

“De'lo ye'yaquë, ¿me yo'oni ti pani huesëye tì'aja'quë a'ni?”

19 Jesupi ìte capi:

“¿Me yo'oquë yë'ëre de'oquë caquë'ni? Peoji, te'ijë de'oquë. Coa te'i Maija'quëse'e de'oquë pa'iji. 20 Asaquë a'ë, Maija'quë cuañese'e: 'Nomiore yo'oma'ë nējore peoni, paire huani jeoma'ë, co'amaña ñama'ë, coa cosoma'ë, cui'ne ëjaohua'ire ñajë oijë'ë, më ja'quëre cui'ne më ja'core.' Jare më'ëpi asaë.”

21 Jaje caquëna, ìti sesiquëpi capi, ìte:

“Si'anë iye tsihua'ë pa'inëpi de'oye sehuoquë a'ë.”

22 Jaje caquëna, Jesupi asani ìte capi:

“Ja yë'ta'a te'o carapi, më'ëre. Si'aye më'ë payere isijë'ë, peocohua'ini. Jaje më'ë yo'onita'a Ma'tëmöre co'amaña paye pa'iji. Ja jeteyo'je dani tuijë'ë, yë'ëre.”

23 Jaje caquëna, iyere asani ai oi, jaiye co'amaña paquë sëte.

24 Jaje oina, ñani Jesús capi:

“Airepa jëaye pa'iji, jaiye co'amaña pacohua'ipi Maija'quë cuañe te'tena cacaye. 25 Camellore miu ñaca cojeja'a etojaiñe ti peoji. Ja jëaye seña maca jëaji, co'amaña pacohua'ipi Maija'quë te'tena cacaye.”

26 Jaje caquëna, ìti asasicohua'ipi cahuë:

“Jaje pa'ito ¿nepi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ni?”

27 Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Jaje pa'ina, pai ne tì'añe peoyere, Maija'quëse'e ne tì'añe pa'iji.”

28 Caquëna, Pedropi capi:

“Ëjaë, yëquë pase'e si'aye jeohuë, më'ëni tuñu'u cajë.”

29 Caquëna ìpi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Paipi Maija'quë te'te do'ire ì huë'e, ja'quëohua'ire, a'yëohua'ire, nējore, mamajëre jeosiquë pani, 30 yequë yejana pa'iyë huëo maca ti pa'iyere tì'aja'quë api.”

*Jesús I Ju'i Ja'ñere Quëaye**(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

31 Jesús pai peo huë'ñana ì ye'yacohua'ire soini, capi:

“Yure sañu'u, Jerusalénna. Jarona si'aye tì'aja'coa, Pai Mamaquëre yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'e. 32 Jarona yë'ëre isija'cohua'i a'ë, judío pai peocohua'ina. Isirena, cue'cuejë yo'oja'cohua'i a'ë yë'ëre co'aye cajë, cui'ne copi tse'seja'cohua'i a'ë. 33 Të'ca tējini huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'osicohua'ita'are toaso mu'seña pa'ì maca huëija'quë a'ë.”

34 Jaje caquëna, jaohua'i coa huesë asahuë, ìquere caquë'ni cuasajë. Ipi tiña asaye ësequëna.

Jesús Ñama'quëre Jujuse'e
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesupi Jericó daripë quëno macare pa'ina, te'i ñama'quëpi ma'a yë'quë macare ñu'li curiquë da saicohua'ire seji'i. ³⁶ Sequëpi jai pai saijë cajëna, asani seji'i, iquere jaje yo'ojë cayë'ni caquë. ³⁷ Seina, ite quëahuë. Jaroja'a Jesús Nazaret aquëpi daina, yo'ojë cayë. ³⁸ Cajëna, ja maca asani cuipi:

“Jesús, David mamaquë yë'ëre oijë'ë. Ai yo'oyë.”

³⁹ Jaje cuiquëna, yecohua'ipi du'ru saicohua'ipi ite cahuë, cuima'ë pa'ijë'ë. Ja cajëta'are ipi ai jerepa ja yë'ta'api cuipi:

“David mamaquë yë'ëre oijë'ë. ¡Ai yo'oyë!”

⁴⁰ Caquëna, asani Jesús nëcajanì, quërëjanì dajë'ë caquë jëjo saopi, te'ire. Dasi maca ite seji'i:

⁴¹ “¿Me nejaquë cuasaquë'ni, më'ë yë'ëre?”

Caquëna, ñama'quëpi sehuopi:

“Ëjaë, ñaco çare de'huacaijë'ë. Ñasi'i, yë'ë.”

⁴² Caquëna, Jesupi capi, ite:

“¡Ñaquë pa'ijë'ë! Më'ë nequë api cuasaquë ca do'ipi.”

⁴³ Jaje ca macapi, tsoe ñaquë paji'i, ñama'quë pa'isiquëpi. Ja maca Jesure tujì'i, Maija'quëre sihuaquë. Cui'ne si'aye iye yo'oye ñasicohua'ije Maija'quëre ai sihuaquë.

19

Jesús Cui'ne Zaqueo

¹ Ja maca Jericó daripëna Jesús cacani tëto saina, ² cui'ne jaroate jaiye co'amaña paquë Zaqueo hue'equëje paji'i, curiquë pa'li do'li secohua'li ëjaëpi. ³ Jaë cato Jesure ña'ne yëquë paji'i. Jaje yëquëta'a me ñaquë'ni pai ja'li maña pa'ijëna, Zaqueo nëhuiquë paji'i. ⁴ Jaje pa'ipi du'ru huë'huëni soquë yëna mëji'i, Jesús ja'ye tëto saija'tona ñani. ⁵ Ja maca Jesús jaroja'a saiquëpi ñani Zaqueore capi:

“Esa cajejë'ë, yure më'ë huë'ena sani pëaja'quëpi saiyë.”

⁶ Ja maca Zaqueo esa cajeni sihuaquë Jesure i huë'ena sai sapi. ⁷ Ja maca iyere yecohua'li ñani si'ahua'li de'oye yo'oma'aji'i cahuë, Jesupi co'aye yo'oquë huë'ena pëasi'i caquë, saquëna. ⁸ Ja maca Zaqueopi huëni nëcani capi, Ëjaëre:

“Ina Ëjaë, yë'ë paye jopore paja'a isisi'i co'amaña peocohua'ire, cui'ne yë'ë coa cosoquë jerepa nese'e pa'ito co'yosi'i cuatro pa'ye jerepa yë'ë se jiosiquëre.”

⁹ Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

“Iye mu'se titapi iye huë'e huasoye cui'ne iye ëmë cato Abraham tsëcapë aquë api. ¹⁰ Jaje pa'ina, Pai Mamaquë daji'i, ne huesësicohua'ire co'equë huasosi'i caquë.”

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

11 Ja yë'ta'a Jesús cayere paï asajë cuasahuë, yure Maija'quë cuañe tē'te tī'aja'coa cajë. Jaje cuasahuë, Jesupi Jerusalén ja'yere pa'i do'ire ñajë. Jaje cuasajëna, ipi paï yo'oyeje pa'ye caquë quëa huëopi. 12 Ja maca capi:

“Paji'i, te'e paï de'o tsëcapë aquë. Jaëpi so'lo vejana saji'i, paï ëjaëre nesi maca, paï ëjaë de'oni cui'naëpi co'i cōsi'i caquë. 13 Ja yë'ta'a saima'në, diez pa'iohua'ire i jo'ya acohua'ini soini, paï ñapere isipi jai do'i curiquë tē'ñare te'e tē'ñase'e isiquë capi: 'Iye curiquëpi se hueroni yeque jaiye nejë'ë, yë'ë co'i macaja'a.' 14 Jaje casiquëta'are i yeja pa'i païpi ite coejë, i saisi jeteyo'je jëjo saohuë, quëaja'cohua'ipi: 'Coeyë, më'ëre yëquë ëjaë de'oye' cajë.

15 Jaje casicohua'ita'are paï ëjaë de'osiquëpi co'ipi, i vejana. Tī'tani cuañe saopi, i curiquë isisicohua'ire quërëjajjë'ë caquë. Asasi'i, je ja'ye paï ñape ja curiquëpi nere'ni caquë. 16 Soina, du'ru macarepa tītaquëpi capi: 'Ëjaë, më'ë curiquëpi diez pa'ye jerepa se ne cohüë.' 17 Paï ëjaëpi sehuopi: 'Ai de'o'ji, më'ë de'o jo'yaë'ë. Më'ë a'ri mañare de'oye ñacaisi do'ire, më'ëre diez daripëa cuañequëre neñë.' 18 Yequëpi dani capi: 'Ëjaë, më'ë curiquëpi cinco pa'ye jerepa nehuë.' 19 Cui'ne iquëreje sehuopi: 'Më'ë cato cinco daripëa cuañequë pa'ijjë'ë.' 20 Ja maca yequëpi dani capi: 'Ëjaë, iye pa'iji, më'ë curiquë pañuelo ca'tipëna deani de'huase'e. 21 Më'ëpi païre oima'ë yo'oquë më'ë isi ma'ñere tsi'soni, cui'ne më'ë tã ma'ñere coa tëaquë, yo'oquëni ca'raquë pahüë.'

22 Caquëna, paï ëjaëpi capi: 'Co'a jo'yaë, jare më'ë case'epi iñoji, më'ë co'aquë pa'iye. Jaje yë'ë païre oima'ë yo'oquëpi yë'ë ne ma'ñere tsi'soquë cui'ne yë'ë tã ma'ñere coa tëaquë yo'oye asaquë sëte. 23 ¿Me yo'oquë curiquë isirena, itipi ne do'ire co'ye sai hue'ñana tëoma'ë paquë'ni, yë'ë dani iti mañaque neja'quëta'are huë'e tītasi maca?' 24 Jaje cani iti maca pa'icohua'ire capi: 'Jiojë'ë, curi tē'quire. Jioni isijjë'ë, diez tē'ña paquëna.' 25 Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite: '¿Ëjaë, tsoe diez tē'ña paquëre me ai jerepa isiye'ni?' 26 Cajëna, paï ëjaëpi sehuopi: 'Nuñerepa cayë, paquëni ai jerepa se isiye pa'iji. Jaje pa'ina, cui'ne peoquëni coa ai jerepa se jio coñe pa'iji, si'aye i payeje peo hue'ñarepa. 27 Cui'ne yecohua'i yë'ëre ëjaë de'oye coesicohua'ire quërëjani iñoña dani yë'ëque ñaquëna, huani jëajjë'ë,' capi.”

Jesupi Jerusalén Cacase'e

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Jaje iye se ca tējini Jesús Jerusalëna saji'i. 29 Tsoe Betfagë cui'ne Betania daripëa cui'ne Olivos hue'yosi cutihuëa tī'añe

ja'i maca pa'i i ye'yacohua'ire cayaohua'ire jëjo saopi. ³⁰ Ñeje caquë:

“Ja maca ja'ye daripëna saijë'ë. Tì'a maca jarote pa'ija'quë api, burro séasiquëpi, paije ja yë'ta'a tuima'quëpi. Tì'ani joyeni dajë'ë. ³¹ Joyejëna, yecohua'ipi me neja'quëni saye'ni secohua'i pa'ito, cajë'ë, Ëjaëpi yo'oye pa'iji.”

³² Ja maca i ye'yacohua'ipi sani Jesús case'eje tì'ahuë. ³³ Tì'ani burroni joyejëna iti tse acohua'ipi sei'ë:

“¿Me neñu'ju joyeye'ni?”

³⁴ Cajëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Ëjaëpi yo'oye pa'iji, caëna, yo'oyë.”

³⁵ Jaje quëani joyeni Jesús quë'rona sahuë. Sani cañapi burro jetena jajeni Jesure mëo ñohuë. ³⁶ Ja maca ñu'i saji'i. Saina, pai cañare i saija'a ma'ana jajehuë. ³⁷ Olivos cutihuë perepë cajeye ja'i macare pa'ina, si'ahua'i ite asani tuicohua'ipi Maija'quëre sihuajë cui huëohuë, pai yo'o tì'a ma'ñere yo'oquëna, ñasicohua'ipi. ³⁸ Ñeje cajë:

“De'oquëre papi pai Ëjaë daiji, Maija'quë jëjo daoquëre papi, de'oye pa'iyere papi conì. Jaje pa'ito sihuañu'u, ite ma'tëmo acohua'ije sihuajëna.”

³⁹ Ja maca fariseohua'i pai jopore conì pa'icohua'ipi cahuë, ite:

“Ye'yaquë, më'ëre tuicohua'ire cama'pë cajë'ë.”

⁴⁰ Jaje cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Icohua'ipi cuiye jecohua'i pa'ito quëna pëapi cuija'coa.”

⁴¹ Ja maca Jesús Jerusalén quëno maca tì'aquë iti daripëre ñani oji'i. ⁴² Ñeje caquë:

“i'ye mu'se më'ë de'hue asato yë'ë isiye de'ora'pi. Më'ë de'oye pa'iyë tì'ara'huë, isiyere! Jaje pa'iquëta'are yure cato yahuese'e pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ña tì'añe peoji. ⁴³ Co'a mu'se tì'aja'coa, më'ëre. Më'ëre sañope yo'ocohua'ipi quëna tëhuopaje pa'iore të'yajaicohua'i a'ë. Jaje yo'oni coa si'a te'ñapi etaye peojajë cajë yo'ocohua'i a'ë. ⁴⁴ Jaje yo'ojë yejana si'aye quëna pëa ne tao oaja'cohua'i a'ë, huani jeaja'cohua'i a'ë, më'ë mamajëre, huesë pa'isi do'ire Maija'quë më'ëre do'i daisi maca.”

Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Ja maca Jesús Maija'quëre huë'ena cacani iti huë'ena co'amaña isijë cui'ne huerojë yo'ocohua'ire peo huë'ñarepa eto saopi, hue'sena. ⁴⁶ Yo'oquë capi, jaohua'ire:

“Toyase'e caji, ñeje: 'Yë'ë hu'ë'e cato Maija'quëre sê hu'ë'e a'ë.' Jaje pa'iota'are mësaru cato, co'amaña ñaohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

⁴⁷ Si'a mu'seña Jesús ye'yapi, Maija'quëre sê hu'ë'ena. Jaje ye'yaquëna, Maija'quë hu'ë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne pa'i daripë ëjaohua'ijë me neni huani jëoja'cohua'i a'ni cuasajë co'ehuë, iti yo'o ja'ñere. ⁴⁸ Jaje co'ejëta'a ti'ama'pë paë'ë, ite ne ja'ñere. Si'a pa'i ise'ere asajë cui'ne sehuojë yo'ojëna, ñajë.

20

Jesús Cuañeñerepa Pa'iyë
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Te'e mu'se Jesús Maija'quëre sê hu'ë'ere paire ye'yaquë cui'ne huaso cocare quëaquë pa'ina, títahuë, Maija'quë hu'ë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i coní. ² Jaohua'ipi títani cahuë:

“¿Quëajë'ë, ique tutupi cuañequërepa pa'i yo'oquë'ni, iye? ¿Iqueipi iye cuañe tutu isina, yo'oquë'ni?”

³ Cajëna, ja maca Jesupi jaohua'ire capi:

“Yë'ëre cui'ne sesí'i, mësarute. Sehuojë'ë, yë'ë cato: ⁴ ¿Nepi cuañere'ni, Juan oco doquë pa'i ja'ñe? ¿Maija'quë panita'a pa'i?”

⁵ Caquëna, sehuoye pajë coa sa'ñe johua'ija'a cahuë, ñeje:

“¿Me caja'cohua'i a'ni? Maipi Maija'quëpi jëjo daopi caco-hua'i pa'ito ipi sehuoja'quë pa'ini: ‘¿Jaje pa'ita'are me yo'ojë sehuoye pare'ni?’ ⁶ Cui'ne maipi paipi cuañesiquë pají'i catoje, si'a pa'i huëni maire quëna pëapi jëajë huani jëaja'cohua'i pa'ini, si'aohua'i Juanre Maija'quë coca quëaquërepa pají'i cuasajë cahuë.”

⁷ Jaje cuasani cahuë: “Huesëyë. Ne sa'api Juanre oco doquë pa'i ja'ñe cuañehuë.” ⁸ Cajëna, Jesuje capi, jaohua'ire:

“Yë'ëje mësaru sese'e quëaye pañë.”

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Ja jeteyo'je Jesús paire coca ca huëopi. Pa'i yo'oyëje pa'ye neni quëapi, ñeje:

“Pají'i, te'i tsio paquëpi cuiya'i tani i co'amaña necaicohua'ina isi nëoni sani huesëquë. ¹⁰ Tëaye ti'asi maca saisiquëpi i jo'yaëre jëjo daopi, co'amaña necaicohua'ire seni tëani dajë'ë, yë'ëre nëocaise'ere caquë. Jaje cani jëjo daosiquëni jaohua'ipi coa tarapi të'cani jëjo saohuë, peoquëre. ¹¹ Ja maca iti tse aquëpi yequë jo'yaëre jëjo dao copí. Cui'ne jaëteje tarapi të'cani jëjo saohuë, ti isima'pë. ¹² Iti tse aquëpi tijupë yequë jo'yaëre jëjo daorujë co'amaña necaicohua'ipi

ñani jaëteje të'cani hue'sena quërë eto saohuë, pëijë. ¹³ Ja maca ña jujani iti yeja tse aquë capi: '¿Me neñe jaje pa'ito? cani i oi mamaquëre pani jëjo saopi. Jaëni ñanita'a ca'rajë de'oye sehuoja'cohua'i a'ë.' ¹⁴ Jëjo saouna, ipi ti'acquëna, tsio ñacaicohua'ipi ñani sa'ñe cahuë: 'Iquëpi iye tsio tse aquë de'oja'quë api, huani jëoñu'u. Jaje yo'oni ti ñese maipi iti tse acohua'i de'oñu'u cahuë.' ¹⁵ Jaje cani tsio peo hue'ñana etoni ite huani jëohuë."

Jaje quëani Jesupi seji'i:

"¿Jaje yo'osi do'i me yo'oja'quë a'ni, iti tsio aquë jaohua'ire?"

¹⁶ Cani capi, ipi:

"Dani co'amaña necohua'ire huani jëani yecohua'ina isija'quë api, i yeja."

Jaje caquëna, iyere asani cahuë:

"¡Jaje yo'oto Maija'quëje coeni!"

¹⁷ Jaje cajëna, Jesús iohua'ire ñani capi:

"Jaje mësarü cuasato, ¿iquere caquë'ni, toya pëpë, pa'iyë ñañu'u? Ñeje caji:

Huë'e necaicohua'i ne jujani nejosi quëna pëpi

Jaopi yure quëna pë iorepa pa'iji.

¹⁸ Jaõ quëna pë ëmëje'na paipi tomecohua'i pani, tome jë'yeye pa'iji. Cui'ne quëna pëpi paï ëmëje'na tomeco pani peo sëpëarepa neñe pa'iji."

Pa'i Do'ire Saiñe Ayere Ye'yese'e

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

¹⁹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'le ye'yacohua'i Jesure iti macapi tseani coñu'u maini caquë jaje quëaji. Cuasajëta'a païni ca'rajë yo'oye pahüë. ²⁰ Ja maca yahue de'o pairepa cayeje cajë coa cosoja'cohua'ire jëjo saohuë. Jaohua'ipi sejëna, ipi tayo caëna, ja do'ire paï ëjaëna tseani isiñu'u cajë. ²¹ Ite señi ñañu'u cajë saiscohua'ipi cahuë:

"Ye'yaquë, më'ë paire nuñerepa caquë ye'yaquëpi cui'ne paireje si'ahua'ire si'a yë'quë maca caquëpi coa ai jerepa nuñere pare Maija'quë cocare ye'yaquëna, asayë, yëquë. ²² Jaje pa'ina, señë. Quëajë'ë: ¿De'oquë pa'i do'ire paï ëjaë Césarna saiñe, pañita'a co'aquë?"

²³ Cajë sejëna, tsoe Jesús asapi, iohua'i co'aye cuasajë señë. Jaje ñani capi:

"¿Me yo'ojë yë'ëre jaje neñañu'u cajë yo'oye'ni? ²⁴ Iñojë'ë, curiquë të'quire. ¿Ne tsiare hue'eco'ni? ¿Cui'ne ne mamire toyase'ëje hue'eco'ni?" Caquëna, iohua'ipi sehuhüë:

"Romano paï ëjaë mamire toyasicoa."

²⁵ Cajëna, ja maca ipi capi:

“Jaje pa'ito isijë'ë, romano pai ëjaëna i tseco pa'ito. Cui'ne Maija'quë tse pa'ito Maija'quëna isijë'ë.”

²⁶ Jaje pai ña hue'ñana si'aye iohua'i cosojë neñu'u cajë yo'ose'ere sehuoquëna, ñani ai ta'ñe asaji cuasajë ca'rajë jerepa cama'pë paë'ë.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Señe
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Jeteyo'je Saduceohua'ipi Jesure sani ñahuë. Jaohua'i Saduceohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cacohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi cahuë, Jesure:

²⁸ “Ye'yaquë, Moisés toyani yëquëre jëocaji'i, ñeje: Te'i ëmëpi mamajëre pama'ë nëjore jëoni ju'isiquë pa'ito i yo'jeipi hua'jeore huejani mamajëre pacaiye pa'iji, maja'yë do'ire, toyapi careña. ²⁹ Jaje pa'ina, te'e tsëcapëre siete ëmëohua'ipi ñeje yo'ohuë: Maja'yëpi huejapi. Huejani mamajëre peoquë juji'i. ³⁰ Juquëna, jeteyo'je aquëpi hua'jeore huejani cui'ne jaëje juji'i, mamajëre peoquë. ³¹ Ja maca toasone aquëpi huejapi iote jaëje cui'ne yo'opi. Jare jajese'e siete pa'iohua'i huejajë mamajëre peocohua'i juju sahuë. ³² Ai jeteyo'jerepa nomio juco'ë. ³³ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ¿nepi jaote nëjore paja'cohua'i a'ni, si'ahua'i siete pa'iohua'i huejasicore?”

³⁴ Cajëna, ja maca Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Iye yeja cato ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i huejajë. Cui'ne nomiohua'ire huejojë yo'oyë. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are sehuosicohua'ipi ju'isicohua'ipi huëisicohua'ipi ma'tëmo t'i'ani huejaye peoji, cui'ne mamajëre pajë huejoye peoji. ³⁶ Jaro cato huññaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë ju'isicohua'ipi huëisi do'ire Maija'quë mamajërepa pa'ija'cohua'i a'ë, ju'ima'cohua'i. ³⁷ Jaje pa'ina, soquë yëpi tsë'isi maca, Moisés ñaquë pa'ise'ere toyase'e acopi caji, ñeje: ‘Ëjaëpi ca'aji'i. Yë'ë cato Abraham, Isaac, Jacobo, Diosu a'ë. Ja do'ire asayë, ju'isicohua'ipi huajëcohua'i huëiye.’ ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë ju'isicohua'i Diosu peoji, coa ai jerepa huajëcohua'i Diosupi. Jaje pa'ina, ite cato si'ahua'i huajëcohua'ise'e pa'iyë. Peoji, ju'isiquë ipi ñato.”

³⁹ Ja maca cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cahuë:

“Ye'yaquë, de'oyerepa cahuë, më'ë.”

⁴⁰ Jaje cani ai jerepa jaiye seña pahüë, ca'rajë.

Ne Mamaquë A'ni, Cristo
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesupi capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojë Cristore David tsëcapë api caye'ni? ⁴² Jaje ipi David ñeje casiquëta'are Salmos toya pëpëna:

Ējaēpi capi, yē'ē Ējaēre:
Ja'rujē'ē, yē'ē ěja te'tena.

⁴³ Mē'ere sañope yo'ocohua'ire yē'ēpi mē'ē quēo tē'ya me macaja'a.

⁴⁴ ¿Jaje pa'ito me yo'oquē Cristo David tsēcapē aquē pa'iquē'ni, tsoe jare ipi Davidpi Yē'ē Ējaē cato?"

Ju'isicohua'i Huēiye Ayere Señe
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Si'a pa'i asahuē, Jesús i ye'yacohua'ire jaje cajēna:

⁴⁶ “Cuāñese'e ye'yacohua'i cato tsoa caña suñani cui'ne de'oyerepa jai pa'i pa'i huē'ñapi pēpajēna, cu'iyere yēcohua'i a'ē, cui'ne pa'i tsi'si huē'ñaje ai de'o ñu'i saina co'ejē ja'ruyere yēcohua'i a'ē, jerepa pa'iohua'i a'ē cajē. Jaje yo'oye mēsaruta'a de'hua ñajē'ē. Cui'neje yo'oma'pē pañu'u cajē. ⁴⁷ Cui'ne hua'jeohua'ireje iohua'i huē'ña jiojē yo'ocohua'i a'ē, cui'ne pa'ipi de'ocohua'i a'ē cajajē cajē, tsoerepa secohua'i a'ē. Jaje pa'ina, jaohua'i a'ē, iti co'ayerepa sa'i cuāñoja'cohua'i.”

21

Peocopi Maija'quēre Isiye
(Mr 12.41-44)

¹ Jesús ñapi, jaiye pacohua'ipi Maija'quēre se huē'ena cacajē, mahuēana curiquē ayajē Maija'quēre isijēna. ² Cui'ne ñapi, te'o hua'jeo macapi caya a'ri tē'ña mahuēna ayacona. ³ Ñani Jesupi capi:

“Nuñerepa cayē, mēsarute. Ico hua'jeo ti peocopi si'ahua'i isiye jerepa isio. ⁴ Jaje pa'ina, jaohua'i si'ahua'i isihuē, iohua'i huero jujajēna, nēañere. Jaje pa'iquēta'are jao ti peocopi isio, si'aye io paco pa'i mañare.”

Maija'quē Huē'e Nejosico Pa'i Ja'ñe
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Yecohua'ipi cocare cahuē, Maija'quēre se huē'e ayere, cui'ne io de'o quēna pēapi nesico pa'iyere cui'ne Maija'quēre coa isisi co'amañapi nesico pa'iyere. Jaje cajēna, Jesupi capi:

⁶ “Yequē mu'se mēsaru ñase'e peo huē'ña nejo ja'ñe tī'asipi, yequē quēna pē emēje'e tuiyeje peoyerepa.”

Ja Yē'ta'a Yeja Carajaima'ñē Iño ja'ñe
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Jaje caquēna, sei'ē, ite:

“¿Ye'yaquē, je yēhua jaje mē'ē case'eje yo'oja'coa'ni? ¿Me yo'o iñoñe pa'ija'coa'ni, iye yo'oye tī'añe ja'i maca pa'ito cahuē?”

⁸ Cajēna, Jesupi capi:

“De'hua ñajë'ë, mësarute cosojë. Jaje pa'ina, cayë. Jai pa'i yë'ë mamire cajë yo'oja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, 'yë'ë a'ë, Cristo,' cui'ne 'yure a'ë. Tsoe t'i'api' caja'cohua'i a'ë. Jaje catojë, sehuoma'pë pa'ijë'ë. ⁹ Yequë yejapi cui'ne yequë yejana uihuaye pa'ina, cui'ne sa'ñe iti yeja acohua'ija'a uihuaye pa'ina, asani, quëquëma'pë pa'ijë'ë. Jaje iyepi du'ru tëtto saiye pa'ija'coa. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a carajaiñerepa t'i'añe paja'coa.”

¹⁰ Ai jerepa yequëjë ñeje capi:

“Te'e jai yejapi cui'ne jai yejana se uihuaye pasipi. Cui'ne yequë pa'ipi yequë pa'i ja're uihuaja'cohua'i a'ë. ¹¹ Pasipi, yeja ñu'cueyejë, ao ëa ju'iñe. Cui'ne coa si'a hue'ña ju'i dahuë pasipi. Cui'ne ma'tëmopi huajëya'ye yo'oye pa'ina, ñaja'cohua'i a'ë. Cui'ne jaiye ti ña ma'ñere ñaja'cohua'i a'ë.

¹² Ja yë'ta'a iye si'aye yo'oma'në, mësarute tseajë cui'ne josa yo'oja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë co'acohua'i a'ë cajë saja'cohua'i a'ë, pa'i tsi'si hue'ñana. Paire co hue'ñana coja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë pa'i ëjaohua'i quë'rona, cui'ne cuañecohua'i quë'rona saja'cohua'i a'ë, yë'ë mami do'ire. ¹³ Jaje yo'ojëna, mësarute yë'ë cocare quëacaija'cohua'i a'ë. ¹⁴ Jaje pa'ina, tsearena, ca ja'ñere ne de'huañu'u cajë ai cuasama'pë pa'ijë'ë. ¹⁵ Jaje pa'ina, yë'ëpi ta'ñe coca caye isiquëna, mësarute sa'ñope yo'ocohua'ire sa'ñope de'hue sehuoye peoyerepa cui'ne quëcoye peoyerepa caja'cohua'i a'ë, mësarute. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarute ja'quëohua'ipi, yo'je tsipi, do'ijëpi cui'ne cajeohua'ipi, tseani yecohua'ina isija'cohua'i a'ë, cui'ne yecohua'ini huani jeaja'cohua'i a'ë. ¹⁷ Cui'ne si'a pa'i mësarute coeja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. ¹⁸ Jaje yo'ojëta'are mësarute siopë naña me macajë te'ojë ne huesëye pasipi. ¹⁹ Yo'o jujama'pë nuñerepa pa'isicohua'i pani, ti pa'iyere pana t'i'aja'cohua'i a'ë.

²⁰ Jerusalén daripëre soldado pa'ipi tēhuo tē'ijaisico pa'iona, ñani ja maca cuasajë'ë, yure maca nejosico pa'ija'coa cajë. ²¹ Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, jai cutihuëna. Jerusalén daripë pa'icohua'ipi etani saiye pa'iji, yequë hue'ñana. Cui'ne tsio pa'icohua'ipi co'iye peoji, cui'na daripëna. ²² Ja mu'seña cato iohua'i yo'osi do'ire sai mu'seña pasipi. Jaje yo'o mu'seña si'aye toyase'e t'i'asipi. ²³ Co'ayerepa ja mu'seña tsi ëta pëa maña cui'ne tsi tu'ña pacohua'i maña ai yo'oja'cohua'i a'ë, Maija'quë pëi ai yo'oye nesi maca. ²⁴ Jaje pa'ina, huajore huajë yecohua'i huahuoja'cohua'i a'ë, yecohua'ini coa tseajë coa si'a hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Cui'ne judío pa'i peocohua'ipi Jerusalén daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, Maija'quë ña nëosi tēcahuë, carajai macajë'a.

*Paí Mamaquë Dani Coñe**(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)*

²⁵ Jā maca ësë yo'oye, cui'ne ñañë yo'oye cui'ne ma'ñocohua'i yo'oyere ñajë iye yeja pa'icohua'ipi cuasa co'me huesësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, jai tsiayapi co'poco ai pìsiquëna, asajë quëquësicohua'i pa'ijë. ²⁶ Paí coa quëquë huesëjë ju'ise'eje pa'iohua'i dahuëra etajajëna, yo'oja'cohua'i a'ë, iye yeja carajai yo'o maca, ma'tëmo tuture paque tsasija'coa. ²⁷ Jā maca ñaja'cohua'i a'ë, Paí Mamaquë sirija'a tutu quë'ire papi cui'ne i de'oye pa'iyepi daina. ²⁸ Jaje pa'ina, iyepi si'aye yo'o huëoquëna, ñani sihuajë'ë, cui'ne siopea maña mëani ñajë'ë, tsoe de'oye pa'iyë mësarute isija'quëpi daija'quë api cajë.”

²⁹ Jā maca quëapi, paí ñajëna, soquë yë yo'oyeje pa'ye ñani quëaquë capi:

“Higuera soquë yë yo'oyeje pa'ye yo'oja'coa. Tsoe mësarupi ta'ñe asacohua'i a'ë, io yo'oye. ³⁰ Jaje pa'ina, ja'opi mëa huëoquëna, ñani ometëcahuë tì'añe ja'yere pa'iji, cacohua'i a'ë. ³¹ Jaje cui'ne yë'ë case'epi tì'laquë yo'o huëoquëna, ñani tsoe tì'aji. Ja'yere pa'iji, Maija'quë cuañe te'te.

³² Nuñerepa cayë. Si'aye iye jaje yo'o saoja'coa. Ja yë'ta'a yure iye yo'o huëo ñasicohua'i pa'icohua'i juju sama'në. ³³ Jaje pa'ina, ma'tëmo, yeja pani tējini carajajia'coa, yë'ë cocata'a ti pani huesëja'coa.

³⁴ De'hua ñare pajë pa'ijë'ë, më joñoare jëa joyo neñere, co'aye yëyere, cono cuepeyere cui'ne iye yeja pa'ijë de'oye pañu'u cayere, jā mu'se tì'laquëna, cuasama'pë yo'oyepi. ³⁵ Trampana sioñeje yo'oja'coa, jā mu'se si'a hue'ña yeja pa'icohua'ire. ³⁶ Ne de'huasicohua'ipi pa'ijë'ë, Maija'quëre si'anë sejë, iye tëto saitoje jëasicohua'i pa'icohua'ipi Paí Mamaquë daina, de'oyepi iñoja'cohua'i.”

³⁷ Jā mu'seña cato Jesús ye'yapi, Maija'quëre se huë'e Jerusalén pa'icona. Cui'ne ñamire Olivos hue'yosi cutihuëna sani pëapi. ³⁸ Jaje pa'ina, si'a nea hue'ña paipi da'ë, Maija'quëre se huë'ena i quëaquëna, asañu'u cajë.

22*Jesure Tseañe Cuasayere**(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)*

¹ Jujuma' ao aiñe tì'añe ja'i maca pa'iji, jā cato. Egípto paí mamajëse'ere huai Israel paí mamajëre huaiye pase'ere co'ye cuasajë sihuajë yo'oye pa'iji. ² Jā mu'seña Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi, Jesure me neni huani jeoja'cohua'i a'ni cuasajë co'ehuë, ite asa pa'ini ca'rajë.

³ Ja maca huati ëjaëpi Judas cui'ne yequë mami Iscarote hue'equëna cacapi, doce Jesús soisicohua'i aquëna. ⁴ Cacaquëna, jaëpi saji'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i quë'rona cui'ne Maija'quëre se huë'e ñacaicohua'i quë'rona sani jaohua'i ja're coní Jesure ñeje yo'oni tseani mësarú jëñana isi'ñe pa'i api capi. ⁵ Jaje caquëna, asani jaohua'i ai sihuajë curiquë saíñu'u ca nëohuë, ite. ⁶ Cajëna, ipi sehuoni ite tseja ja'ñere me paí peo maca ite tseani isija'quë a'ni cuasaquë i yo'o ja'ñe col'epi.

Na'i Maca Jesús Aise'e

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Jujuma' ao aijë cui'ne yëi ñamare huani Maija'quëre isijë se mu'se tì'api. ⁸ Tì'aëna, Jesupi Pedrore cui'ne Juanre jëjo saokuë capi:

“Sani ne de'huajë'ë, na'iquëna ai ja'ñere Israel paí fiestare cuasajë.”

⁹ Jaohua'ipi ite sei'ë:

“¿Jerona ne de'huaye'ni?”

¹⁰ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mësarú jai daripëna caca maca tì'aja'cohua'i a'ë, te'i ëmëpi yurupëna oco saquëni. Tì'ani i huë'ere pana tuijë'ë. Ipi cacaquëna, ñani te'e cacajë'ë. ¹¹ Cacani ja maca iti huë'e aquëre sejë'ë: ‘¿Jerore pa'ico'ni, yë'ë ye'yacohua'i ja're coní na'iquëna, Israel paí fiestare cuasajë aija'a tu'rihuë? Capi ye'yaquëpi, cajë'ë. ¹² Jaje cajëna, ipi iñosipi, ëmëje'e tu'rihuëpi, jai huë'ñapi tsoe si'aye pa'iconi. Ñani jaroná ne de'huajë'ë.”

¹³ Jaje caëna, jaohua'ipi sani jare Jesús case'ejë tì'ahuë. Tì'ani Israel paí fiesta yo'oyere cuasajë ne de'huaë.

¹⁴ Ao aiñe tì'asi maca Jesús cui'ne i ye'yacohua'i coní ja'ruhuë, ao ai saihuëna. ¹⁵ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësarú ja're coní iye fiesta na'iquëna, aiñe yëhuë. Ja yë'ta'a yë'ë ai yo'oye tì'ama'në. ¹⁶ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Tijupë cui'naëpi mësarú ja're coní iye fiesta yo'o coñe paja'quë a'ë, iye yejana. Iye yo'oye Maija'quë tē'tena ne sao maca ja maca ani cōsi'i.”

¹⁷ Ja maca jaje cani ucu duruhuë ini Maija'quëre de'oji, se pëpani capi:

“Iyere ini huahuejë'ë. ¹⁸ Care payë, mësarute. Tijupë cui'naëpi cuiya'i cono ucuma'ë pa'ija'quë a'ë, Maija'quë cuañe tē'tena yo'oye tì'añe pato.”

¹⁹ Ja jeteyo'je panpë ini Maija'quëre de'oji se pëpani ipi hua'quequë jaohua'ina isipi. Isini capi:

“Iye yë'ë ca'ë. Iye yo'oyejë pa'yere yo'ojë'ë, yë'ëre cuasajë.”

²⁰ Jaje cui'ne ucu duruhuëje ani tējini ini capi:

“Iye ũcu duruhuë cato huajëye yo'o ja'ñere ca nëoñe a'ë, yë'ë tsiëpi mësarū de'oye pa'i ja'ñere caquë nejoja'a do'ipi.

²¹ Jaje pa'ina, yë'ëre cosoquë tseani yecohua'ina isija'quë ñnore pa'iji, yë'ë ja're te'e aō ai saihuëna tëose'epi. ²² Jaje yo'oye pa'iji, Pai Mamaquë cato jare ite quëa nëosi ma'aja'a saiji. Jaje pa'iquëta'are iteaye pa'i pa'iji, iti yehuoja'quë!”

²³ Ja maca jaje caëna, iohua'ija'a sa'ñe se'ë, “¿nëpi mai aquë yehuoja'quë a'ni?” cajë.

Nëpi Jerepa Pa'iquë Api Sa'ñe Caye

²⁴ Ja maca sa'ñe cajë, “¿nëpi ai jerepa pa'i pa'ija'quë a'ni?” cahuë. ²⁵ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Yejaña ëjaohua'ipi iti necaicohua'ire cajë cuañecohua'i a'ë, cui'ne iti yeja de'oye pa'i ja'ñere cajë necaicohua'ipi, cajeohua'ire hue'yocohua'i a'ë, iohua'i ëjaëre. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarū cato jaje yo'ocohua'i pa'iye peoji. Coa ai jerepa ñeje yo'oye pa'iji. Iti ai jerepa pa'ipi mësarū aquë cato tsj posëje pa'i pa'iye pa'iji, cui'ne iti cuañequëpi coa necaiquëje pa'i pa'iye pa'iji. ²⁷ Jaje pa'ito, ¿ne a'ni, ai jerepa pa'i, aō ai saihuëna ja'rūni ñu'i aiquë, panita'a iti aore sa aōquë? Jaje pa'ina, mësarūpi ñato aō ai saihuë ñu'iquë api jerepa pa'iji, cayë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato mësarūte necaiquë pa'iye.”

²⁸ Mësarū a'ë, yë'ëre ai yo'oye pa'ina, si'anë yë'ë ja're cōni pa'isicohua'ipi. ²⁹ Jaje pa'ina, mësarūte yë'ëpi cuañecohua'i pa'i ja'ñere, ja'quë yë'ëre isise'eje isiyë. ³⁰ Yë'ë ja're cōni aō ai saihuëna, yë'ë cuañe hue'ñana aijajë cui'ne ũcujā'cohua'ini cui'ne cuañecohua'i ñu'i saire pana ja'rūjajë doce Israel pai tsëcapë acohua'i yo'ose'ere ña de'huaja'cohua'ini pa'ija'cohua'i a'ë, mësarū.”

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Ejaëpi yequeje capi:

“Simón, Simón Satanáspi më'ëre trigo ñu'cueyeje pa'ye yo'osi'i caquë seji'i. De'hua ñajë'ë. ³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi më'ëni caquë Maija'quëre secacaë'ë, më'ë cuasayepi de'oye pa'ijaquë caquë. Më'ëpi ja yo'oye tëto sani yë'ëna pōnësi maca. Cōcaijë'ë, më'ë yo'je tsjre nuñerepa pa'ija'cohua'ini.”

³³ Jaje caquëna, Simónpi capi:

“Ejaë, yë'ë cato më'ë ja're cōni co hue'ña cotoje co cuañosi'i cuasayë, cui'ne ju'ñe pa'itoje te'e ju'ñere yëyë.”

³⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Pedro, care payë. Më'ëre iye ñata tome maca ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, më'ë ñama'quë a'ë ite, yë'ë caquë.”

Ti'a Tëjiji, Jesús Ai Yo'oye

³⁵ Jesupi seji'i, jaohua'ire:

“Mësarute topëa peocohua'ire cui'ne curiquë peocohua'ire, cui'ne zapatoje peocohua'ire jëjo saosi maca ¿mësarute co'amaña jopo caraë?”

Jaje seina, iohua'ipi cahuë:

“Pani.”

³⁶ Cajëna, capi, jaohua'ire:

“Jaje yo'ose'e pa'iquëta'are yure cato tiñe yeque yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, topë paquë pani saye pa'iji. Cui'ne curiquë ayacore paquë pani saye pa'iji. Cui'ne hua'ti peoquë pani dëi ju'li care isiquë curi neni hueroye pa'iji, hua'tije. ³⁷ Yë'ëna tsoe toyajë pa'ise'ere ti'añe pa'iji. Ja toyase'epi caji: ‘Co'acohua'i ja're cõni cuëcuhuë.’ Jaje pa'ina, si'aye toyase'e nuñerepa ti'añe pa'iji, yë'ëna.”

³⁸ Jaje caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Ëjaë, ñnore caya hua'ña pa'iji.”

Jaje cajëna, ìpi sehuopi:

“Tsoe ti'api.”

Jesús Getsemaní Quë'rona Señe

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Ja maca saji'i, etani Olivos cutihuëna noni ì sai hue'ñana. Saina, ì ye'yacohua'ije cõni tuë'ë, ìte. ⁴⁰ Iti hue'ña ti'ani, jaohua'ire capi:

“Sejë'ë, huati neña maca taiñe paja'cohua'i.”

⁴¹ Cani ja jeteyo'je Jesús jaohua'ire jëoni saji'i, quëna pë jeoñe ja'i macana. Jarona do're ja'runi seji'i, Maija'quëre.

⁴² Ñeje caquë:

“Ja'quë, më'ëpi iye sëje cõno da'ca nejocaiye pa'ito nejocaijë'ë, ai yo'o ja'ñere. Ja yë'ta'a yë'ë cuasase'ejë yo'oma'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa më'ë cuasase'ere yo'osi'i.”

⁴³ Jaje pa'ina, Maija'quë huññaëpi ma'tëmopi ñaipi, ìte tutu isisi'i caquë. ⁴⁴ Jaje ai oi yo'oquë ai jerepa tutu Maija'quëre seji'i cui'ne ì ai ësé cajeyeje pa'ye tsiepi yejana cajepi.

⁴⁵ Jaje Maija'quëre seni tëjini huëni saji'i, ì ye'yacohua'iquë'rona. Ti'acquë ñaquëna, oiyepi quëco huesouna çaisicohua'ipi paë'ë. ⁴⁶ Pa'ijëna, ja maca capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojë çaisicohua'ipi uñe'ni? Huëijë'ë. Huëni sejë'ë, huatipi neñaquëna, taima'pë pa'ija'cohua'ipi.”

Jesure Tseañe

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesupi ja yë'ta'a cocare caëna, jai pai tì'asi macaje Judas hue'equë doce i soisicohua'i aquëpi du'ru daji'i. Daina, yeco-hua'i jeteyo'je daë'ë. Jaëpi tì'ani Jesure tsu'susi'i caquë tsio daji'i. 48 Tsio dai maca Jesús ite capi:

“Judas, ¿coa tsu'suquë sihuayeje pa'yepi yo'oquë yehusosi'i caquë yo'oquë Pai Mamaquëre, më'ë?”

49 Ja maca Jesús ja're çoni pa'icohua'ipi ñani se'ë:

“Ëjaë, ¿hua'ñapi jaohua'ire huaiye de'oquë?”

50 Jaje se maca johua'i aquëpi tsoe Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëni ëja te'te cajorona tëtopi, peo te'terepa.

51 Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

“Jeojë'ë, tsoe de'oji.”

Ja maca Jesús Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaë cajorore cui'naoni ini tuacaji'i. 52 Ja jeteyo'je Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne Maija'quë huë'e ñacai soldado pai ëjaohua'ire cui'ne aiohua'ire Jesupi capi, ite tseani sañu'u cajë daisicohua'ire:

“¿Co'amaña ñaëre yo'oyeje pa'ye mësaruru tarapi, hua'ñapi çoni date? yë'ëre tseañu'u cajë. 53 Yë'ë mësaruru ja're çoni si'a mu'seña Maija'quëre se huë'e pa'ina, mësaruru yë'ëre pu'pema'pë pa'isicohua'ita'a jaje yo'o macapi tì'aëna, mësaruru yo'ojë neañepi quëco huesosi maca.”

Pedro Cosose'e

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Ja maca Jesure tseani coñu'u cajë sahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë huë'ëna. Sajëna, cui'ne Pedroje tujì'i, so'o maca se ñaquë. 55 Jaro hue'se daripë tëhuo sitopi toa suahuë. Suani ja'ru të'ijaë'ë, joja'a. Cui'ne Pedroje johua'i ja're çoni ja'rupi. 56 Ja maca te'o huë'e necaicopi toa yë'quë macare ja'rusiquëpi toa mia hue'ñare ñu'ina, ise'ere ai ñani cao:

“Iquë Jesús ja're çoni pa'isiquë api.”

57 Jaje cacona, Pedropi cosoquë capi:

“Ñama'quë a'ë, ite.”

58 A'ri maña tsoe pa'i maca yequëpi sani cui'ne capi:

“Më'ëje Jesús ye'yacohua'i aquë a'ë.”

Jaje caquëna, Pedropi capi:

“Pani. Yë'ë yequë a'ë.”

59 Te'e hora tëto sai maca yequë cui'ne tìtani capi:

“Nuñerepa më'ë i ja're çoni pa'isiquë a'ë. Cui'ne jaje pa'ipi Galilea aquë a'ë, më'ë. Asayë, më'ë cocana.”

60 Caquëna, Pedropi capi:

“Huesëyë, yë'ë më'ë caye. ¿Iquere caquë'ni, jaje pa'ye?”

Ja yë'ta'a itire Pedro caquëna, cura yëji'i. 61 Yë'ina, ja maca Ëjaëpi co'ye pönëni ñapi, Pedroro. Ja maca Pedro Ëjaë

case'ere cuasa ñajaji'i: "Ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, më'ë case'ere." ⁶² Ja maca Pedro hue'sena etani ai oji'i, i tayose'ere co'a ju'i.

Jesure Cue'cueye

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesure tseani pacohua'ipi cue'cuejë cui'ne ite tara pëapi të'cahuë. ⁶⁴ Ite ñaco ca cañapi sëani tsiana mosicapi të'cajë cahuë:

"¿Se ca ñajë'ë. Nepi të'care'ni?"

⁶⁵ Cui'ne jaiye yequë cocajë cahuë, ite tea ju'ijë.

Judío Pai Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Mu'se pa'i maca Judío johua'i Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i tsi'sini Jesure sahuë. Jerepa ëjaohua'ipi ca tëjicohua'irepa quë'rona, sëni asañu'u cajë, sani cahuë:

⁶⁷ "Quëajë'ë. ¿Më'ë aë, Cristorepa?"

Cajëna, ipi sehuopi, jaohua'ire:

"Yë'ë i a'ë catojë mësarü coa caji cuasaye pa'iji. ⁶⁸ Cui'ne yë'ëpi mësaruni sequë pa'ito yë'ë señere sehüo tija'ñe peoji, cui'ne joye saoyejë paja'cohua'i a'ë. ⁶⁹ Jaje pa'isicohua'ita'are yureta'a Pai Mamaquë Maija'quërepa ëja te'tere ja'rusiquëpi ñu'ija'quë api, Ejaërepa pa'ija'quëpi."

⁷⁰ Jaje caquëna, ja maca si'ahua'i ite se'i'ë:

"¿Jaje pa'ito më'ë aë, Maija'quë mamaquë?"

Sejëna, Jesupi sehuopi:

"Jaje pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, mësarü cayeje."

⁷¹ Caquëna, ja maca johua'ipi cahuë:

"¿Iquere cajë ai jerepa i caquëna, asacohua'ire co'eye'ni? Tsoe maipi asahuë, i yë'ore pare cahuë."

23

Pilatona Jesure Isiye

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Ja maca jaje cani si'ahua'i huëni Jesure sahuë, Pilato quë'rona. ² Jarona co'aquëre papi ca huëohuë, ñeje cajë:

"Iquë co'aye yo'oye tija'huë, yëquë paini co'a de'huaquë cui'ne pai do'i saima'pë pa'ijë'ë, romano pai ëjaëre caquë. Cui'ne, jare ipi yë'ë Cristo, pai ëjaëre pa'ë caquë api."

³ Jaje caquëna, Pilatopi seji'i, ite:

"¿Më'ë a'ë, judío pai ëjaë?"

Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Jaje pa'ijë'ë, më'ë case'eje."

4 Caquëna, ja maca Pilato capi, jaohua'ire Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire, cui'ne paire:

“Iquë co'aye yo'oye ti'ama'ë pa'iyë.”

5 Caquëna, iohua'ipi ai tutu cahuë:

“I ye'yapi si'a Judea paire co'a de'huaquë sañope ëjaohua'ire, yo'ocohua'ire nequë api. Jaje pa'ipi yure iñona cui'ne yo'oji, Galileapi huëosiquëpi.”

Herodesna Jesure Isiye

6 Pilatopi jare asani, jaje pa'ito iquë Galilea aquë a'ë capi. 7 Jaje pa'ina, mësarupi jaro aquë api carena, Herodes quë'rona jëjo saosi'i, Galilea daripë cuañequëna, capi. Ja mu'seña cato jaëje Jerusalénre paji'i. 8 Sarena, Herodespi ñani ai sihuaquë ai tsoe coa ña ëa ju'i pa'iquëpi i yo'oyese'e cajëna, asaquë paji'i. Jaje pa'ipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'ouquëna, ñasi'i caquë pa'iquë paji'i. 9 Jaje pa'ipi jaiye seji'i. Sequëta'are Jesús te'oreje sehuoma'ë paji'i. 10 Cui'ne jarote Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi jaohua'ipi ite ai sañope cacohua'i pa'ë. 11 Ja maca Herodes cui'ne i soldado pai tea ju'ijë co'aye yo'ohuë. Coa ini cue'cueñu'u cajë suñahuë, de'o cañare pai ëjaohua'i ju'i care. Ja jeteyo'je cui'naëni Pilato quë'rona jëjo saopi. 12 Ja mu'se Pilato cui'ne Herodes cajeohua'i de'ohuë, ja'rë pëicohua'i pa'isicohua'ipi.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Ja maca Pilato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne pai ëjaohua'ire tsi'soni, 14 capi:

“Mësarupi dahuë, iquëre yë'ë quë'rona co'aye paire yo'oji cajë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi seni asasi'i caquë mësarupi ñajëna, yo'ohuë. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi ñahuë, do'i peoquë pa'ina. Jaje pa'ito ique do'ire ite co'aye caye'ni. 15 Jaje pa'ina, Herodesje ti co'aye yo'oma'quë pa'ina, ña jujani jëjo daopi. Jaje pa'ina, iquëre huani jëoñe peoji. 16 Jaje pa'ina, coa si'seni jeteyo'je joye saoja'quë a'ë, pa'ija'quëre.”

17 Jaje fiesta mu'seña cosicohua'ire te'ire eto saoque paji'i, paire de'oye yo'osi'i caquë. 18 Jaje caquëna, si'ahua'i cui huëohuë:

“Jaëte huani jëoñe pa'iji! ¡Barrabásni eto saojë'ë!”

19 Iquë Barrabás cato paire huaisiquëni cosiquë paji'i. Cui'ne ja daripë pai iohua'i ëjaohua'ire uihuaye huëoquëpi. 20 Pilato cato Jesuni etoye yëpi. Jaje pa'ina, tijupë ca copi. 21 Caquëna, ai jerepa tutu cuihuë:

“¡Queja'quë api, queja'quë api!”

22 Toasoñe aye Pilato capi, jaohua'ire:

“¿Iquere co'aye yo'o u'ni, i? Yë'ë i co'aye yo'ose'e tì'ama'ë pa'iyë. Jaje pa'ire ¿me coa huaiye'ni? Jaje pa'ina, coa ai si'seni jèjo saosi'i, pa'ija'quëre.”

²³ Jaje caquëna, ai jerepa tutu cuihuë, queja'quë api cajë. Jaje ai cui do'ipi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i case'e ja yo'oye tì'ahuë. ²⁴ Ja maca Pilato iohua'i yëjë cayeje yo'ose'e pa'ijaquë cuasapi. ²⁵ Cuasani jaje iohua'i casiquëni eto saopi, paire huaiquë co'aquëni. Ja maca Jesuni iohua'i yëyeje huaija'quëre isipi.

Ite Quese'e

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Ja maca Jesure queja'quëre sajëna, Cirene aquëpi Simón hue'equëpi sañope daina, tì'ani tseani cuañehuë, Jesure queja'core cruzu hue'equë saja'quëre cajë Jesupi du'ru saina.

²⁷ Jaje saina, jai pai tuë'ë. Cui'ne nomiohua'ijë jai pai oijë cuijë saë'ë, ini co'a ju'ijë. ²⁸ Jaje oijëna, Jesús ñani capi, jaohua'ire:

“Jerusalén nomiohua'i oima'pë pa'ijë'ë, yë'ëre. Coa ai jerepa mësaruj'a cui'ne mësaruru mamajëni oijë'ë. ²⁹ Yequë mu'se ñeje caye tì'aja'coa: ‘Nomiohua'i mamajëre peocohua'i, tsì pama'pë pa'isicohua'i, cui'ne ojeje tsosama'pë pa'isicohua'i jerepa sihuaja'cohua'i a'ë.’ ³⁰ Cajëna, paipi ca huëoja'cohua'i a'ë, ai cutire: ‘Yëquëna quëñojë'ë’ cui'ne a'ri cutihuëare caja'cohua'i a'ë, ‘Yahuejë'ë, yëquëre.’ ³¹ Huajë soquë yëje pa'ini yë'ëre jaiye yo'oni me mësarute paja'cohua'i a'ni cuënisì soquë yëje pa'iohua'ire.”

³² Jesús ja're conì huaija'cohua'ire caya paire sahuë, co'amaña yahue ñacohua'ire. ³³ Ja maca Pai Sjøpë hue'yosi hue'ñana tì'ani Jesure quehuë. Cui'ne caya co'a paire conì, yequëni i ëja te'tena cui'ne yequëni i ari te'tena nëcohuë. ³⁴ Ja maca ite quejëna, Jesupi capi:

“Ja'quë oijë'ë, jaohua'ire iohua'i yo'oye huesëjë yo'ocohua'ire.”

Soldado paipi Jesús ju'i care dutani sa'ñe iohua'ija'a nepi, iote paja'cohua'i a'ni cajë yo'ohuë. ³⁵ Jaje yo'ojëna, paipi ai ñahuë. Cui'ne pai ëjaohua'ique cue'cuejë cahuë:

“Yecohua'ire huasopi. Yureta'a co'ye huasoyere paji, nuñerepa Cristo Maija'quë tsequërepa pani co'ye huasoye pa'ini.”

³⁶ Cui'ne soldado pajje cue'cuejë ite o'sa cuiya'i conore ocuasi'i cajë yo'ohuë. ³⁷ Jaje yo'ojë ite cahuë:

“Judío pai ëjaë pani më'ëja'a co'ye huasojë'ë.”

³⁸ Cui'ne i sjöpë ëmëje'ere toyasico paco'ë, griego, latín cui'ne hebreo cocapi ñeje: IQUË JUDÍO PAI ÈJAËPI.

39 Co'aye yo'ocohua'i aguëre que deosiquëpi iti maca dequëpi tea ju'i co'aye capi, ñeje:

“Më'ëpi Cristorepa pani më'ëja'a co'ye huasoni jeteyo'je yëquëre huasojë'ë.”

40 Jaje caquëna, yequëpi i cajeire capi cama'ë:

“¿Maija'quëre ca'rama'quë, më'ëje cui'ne ju'ija'quë me casi'ni? 41 Mai cato nuñerepa co'aye yo'ocohua'ipi yo'o cuañoñë, jare mai co'aye yo'osi do'ire saijë. Jaje pa'iquëta'are iquë ti co'aye yo'oma'quëpi yo'o cuañoji, ñaquë më'ë.”

42 Cani ja maca capi:

“Jesús huanëyema'ë pa'ijë'ë, yë'ëre më'ë cuañe huëo maca.”

43 Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Nuñerepa cayë, më'ëre. Yurepi yë'ë ja're coní pa'ija'quë a'ë, de'o huëñare.”

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Mu'se joporepa pa'i maca si'a yeja ñamije pa'iorepa de'opi, tres pa'i macaja'a na'iquëna. 45 Ësëje miañe pani cui'ne ta'tëpo capi Maija'quëre se huë'e Maija'quë pa'i sito tëhuosicoje jopore paja'a tsata saji'i, ëmëje'epi meñe huë'ehuëre pana.

46 Ja maca Jesupi cuiipi:

“Ja'quë, Ja'quë yë'ë joyo më'ëna isi nëoñë.”

Jaje cani juni huesëpi.

47 Ja maca capitán, romanopi iye yo'ose'ere ñani Maija'quëre sihuaquë capi:

“Nuñerepa iquë ti co'aye yo'oma'quë paji'i.”

48 Si'ahua'i ja maca pa'isicohua'ipi ite yo'ose'ere ñani quëquë huesëjë coti saihuëana të'cajë saë'ë. 49 Jaje saijëta'are si'ahua'i Jesús ñacohua'ipi cui'ne nomiohua'i Galileapi tuisicohua'ipi so'ona pëani ñahuë, iye yo'oye.

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50 Paji'i, te'i nuñerepa yo'oquëpi i mami José hue'equëpi, Judea yejare Arimatea daripëre pa'iquë. Jaë cato judío pai ëjaohua'i aquë paji'i. 51 Iquë José cato Maija'quë te'te aye yo'oye ñasi'i cuasaquë utequë paji'i. Jaje pa'ipi yequë ëjaohua'i Jesure huai ja'ñere cajëna, te'e cui'ne cuasaye papi. 52 Jaje pa'ina, ëjaëpi Pilatore sani seji'i, Jesús capë ta ja'ñere caquë. 53 Cruzu dequëre casani jai cañapi ca'neni quëna yejana coje nesicono qapi, ja yë'ta'a paire tama'a cojena. 54 Huajë mu'se pa'ija'coni ne de'hua mu'se paji'i. Ja mu'se cato tsoe huëoye ja'i maca pa'iji.

55 Galileapi Jesure nomiohua'i tuisicohua'ipi sani tasi daripë ñahuë, me qare'ni, i capë cajë. 56 Ñani ja maca huë'ena

co'ini huëo sē ma'ña ne de'huahuë. Ne de'huani huajë mu'se huajëhuë, iti cuañese'e pa'iyejë.

24

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Du'ru macarepa co'amaña ne mu'se pa'i maca cui'naohua'ipi saë'ë, tasi daripë quë'rona nea hue'ñarepa huëo sēne ne de'huase'ere sajë. Cui'ne yecohua'i nomiohua'i conì saë'ë. 2 Ja maca tì'ajë ñajëna, quëna pë daripë siosicopi tìrore pa'iona, tì'ahuë. 3 Tì'ani cacajë Èjaë Jesús capëre tì'ama'pë. 4 Peoquëna, ai quëquëhuë, me nei'ni cajë. Jajë quëquëjë ñajëna, jarote caya ëmëohua'i mia ju'i caña ju'icohua'ipi johua'i ja're conì nëcahuë. 5 Jajë ña quëquëni yejare pana në me huesëjëna, ñajë jaohua'ipi, cahuë:

“¿Iquere co'eye'ni, ju'isicohua'i quë'ro? Tsoe huajëquëpi pa'iji. 6 Ñore pa'ima'ë pa'iji. Tsoe huëji'i. Cuasajë'ë. Ja yë'ta'a Galilea pa'ima'ca i ca'ñere, 7 ñeje: 'Pa'i Mamaquë co'aye yo'ocohua'i jëñana isisiquë pa'ija'quë api. Pa'ina, jaohua'ipi queja'cohua'i a'ë, soquë sarahuana. Jajë yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huajëquë huëija'quë api.' Tsoe jare quëapi”.

8 Jajë caëna, ja maca Jesús ca'ñe cuasa ñajaë'ë. 9 Ja jeteyo'je daripë ñasicohua'ipi co'ini si'aye johua'i ñase'ere quëahuë, once soisicohua'ire cui'ne si'ahua'i iti maca conì pa'icohua'irejë. 10 Iye coca i soisicohua'ire sani quëasicohua'i cato paë'ë: María Magdalena, Juana, María, Jacobo pëca ja'co, cui'ne yequë nomiohua'i conì. 11 Jajë quëajëna, i soisicohua'ipi jaohua'i quëaye asani sehuoma'pë paë'ë, coa cuepejë cayeje pa'ye nëina.

12 Jajë nuñerepa cayë cuasama'quëta'a Pedropi etani huë'huëquë saji'i, tasi daripëre ñasi'i caquë. Sa tì'ani ñaquëna, ite ca'nesi caña tìrona ne saose'epi pajji'i. Pa'ina, ñani ai cuasaquë saji'i, huë'ena.

Emaúsna Sai Ma'ana Yo'oye

(Mr 16.12-13)

13 Jare ja mu'se caya ëmëohua'i Emaús daripëna saë'ë, Jerusalénpi once kilómetro sai hue'ñana. 14 Saijë Jesús ayere cajë saë'ë. 15 Jajë cajë saijëna, jare ipi Jesús jaohua'ire tsiojaji'i. Tsiojani johua'i ja're conì saji'i. 16 Saina, a'ri maña carapi, johua'i ña tì'are paye ite. 17 Ja maca sai Jesupi jaohua'ire seji'i:

“¿Iquere sa'ñe cajë saiyë'ni, ma'aja'a saini? ¿Me yo'ojë ociohua'i pa'iyë'ni?”

18 Caquëna, jaohua'i aquë Cleofas hue'equëpi sehuopi, ite:

“Si'a yeja Jerusalén daripë iye mu'se yo'ose'e asayë. ¿Jaje pa'iquëta'are cui'ne mël'ëse'e ití hue'ña pa'inije asama'ë pani sequë?”

19 Caquëna, ja maca ipi capi, ite:

“¿Me yo'ore'ni?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëpi, Maija'quëre quëacaiquëpi, si'aye tutu quë'ipi cui'ne i cayeje Maija'quë ña hue'ñana, nuñerepa caquëpi si'a pai ña hue'ñana caquëre pare yo'ose'ere cayë. 20 Jaje pa'ini, quëni huani jëohuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i maire cuañecohua'i cui'ne si'a ëjaohua'i huani jëoñe pa'iji cajëna. 21 Yëquë cato jaëpi Israel paire huasoja'quë api cajë utecohua'i paë'ë. Yure jaje pa'ijëna, si'aye iye co'aye yo'ohuë, coa toaso mu'seña ite yo'ose'e tëtosaïji, yure. 22 Jaje yo'ose'e pa'itoje ai jerepa ai cuasaye pa'iji. Yëquë ja're coní nomiohua'i pa'icohua'ipi nea hue'ñarepa sani ña quëquëhuë, tasi daripë. 23 Jesús capë peoco pa'ina, jaje ñani jaohua'ipi dani yëquëre quëahuë. Huëo cani ñañeje pa'ye huiñaohua'ire ñajëna, jaohua'ipi Jesús huajëquëpi pa'iji cahuë cajë. 24 Ja jeteyo'je yëquë cajeohua'ije tasi daripëre sani ñajëna, jare jaje nomiohua'i case'eje pa'ye pa'ina, tì'ani ñahuë. Jesureta'a ñama'pë paë'ë.”

25 Jaje quëaquëna, ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Asa tì'ama'cohua'ire pa'ni, mësaru. Je yëhua asani sehuoja'cohua'i a'ni Maija'quëre quëacaicohua'i cajë pa'ise'e. 26 ¿Mësarupi cuasato Cristo ai yo'oye paja'quë paquë si'aye iye ja yë'ta'a i de'o hue'ñarepa saïma'ë pani?”

27 Jaje se cani ja maca quëa huëopi, si'aye ite yo'o ja'ñere cajë toyase'ere. Moisés toyaquë pa'ise'epi huëoni cui'ne yecohua'i Maija'quë quëaquëna, toyasicohua'i toyajë pa'ise'e coní quëapi.

28 Iohua'i cajë saïsi daripëna tì'ani, Jesús ja yë'ta'a i sai hue'ña sasi' caquë yo'oyeje yo'opi. 29 Jaje yo'oquëna, jaohua'ipi soihuë:

“Yëquë ja're coní pëajë'ë na'iji, coa ñami de'o tējiji.” Asani ja maca Jesús iohua'i ja're coní cacani pëapi. 30 Pëasiquëpi ao ai saïhuëna iohua'i ja're coní ja'rusi maca ipi panpë ini Maija'quëre se pëpani jëyoni jë'yequë jaohua'ire aopi. 31 Jaje i yo'o maca ña tìtahuë, ire papi cuasajë. Jaje cuasa maca tsoe peo hue'ña huesëpi. 32 Ja maca iohua'ija'a sa'ñe cahuë:

“Maipi asahuë, mai joña ai sihua ëaye nëiñe, ma'aja'a dai toyase'ere ipi quëaquëna.”

33 Jaje ñani ti uteye peoyerepa ma'aja'a dai huëoni daë'ë, cui'naohua'ipi Jerusalënna. Tìtajëna, jarote paë'ë, once

Jesús soicohua'i tsi'sisicohua'ipi johua'i cajeohua'i ja're coní.

³⁴ Pa'ijëna, títani asajëna, jaohua'ijë cahüë:

“Nuñerepa Jesús huëji'i. Cui'ne ise'ere iñopi, Simónre.”

³⁵ Cajëna, ja maca johua'ijë quëahuë, ma'aja'a saijëna, yo'ose'ere. Cui'ne Jesupi panre jë'yequëna, ñani ite ña títase'ere.

Jesupi Ñaiñe, Ire Ye'yecohua'ina

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Ja yë'ta'a iti yo'ose'ere cajëna, Jesús johua'i jopore pana ñai nëcapi. Ja maca pëpapi, ñeje caquë:

“De'oye pa'ija'cohua'i a'ë, mësarü.”

³⁷ Caquëna, jaohua'ipi ai quëquë huesëhuë, i pa'isi joyore ñañë cuasajë. ³⁸ Jaje cuasajëna, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Me yo'ojë quëquë huesësicohua'i pa'iyë'ni? ¿Me yo'ojë mësarü joñoa jëa coeyeque hue'eye'ni? ³⁹ Ñajë'ë, yë'ë jëñare cui'ne yë'ë quëore. Jare yë'ë i a'ë, mësarü ñasiquërepa. Patoni cui'ne ñajë'ë. Joyo cato capë cui'ne tara peocoa. Mësarupi yë'ëre ñajëta'a capë tara hue'equë pa'iyë. Yë'ë a'ë, me joyo pa'iyë'ni.”

⁴⁰ Jaje cani jaohua'ire iñopi, jëña cui'ne quëo ite quëse'ere.

⁴¹ Jaje yo'oquëna, ja yë'ta'a ire papi cuasaye pahüë, ai sihua do'ire, cui'ne quëquë do'ire. Jaje pa'ina, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Ai maña paye, iño?”

⁴² Caquëna, ini isihuë, tsiaya hua'i tsaro sëyosiconi. ⁴³ Isijëna, ini johua'ique ñajëna, aji'i. ⁴⁴ Ja jeteyo'je capi, jaohua'ire:

“Ja yo'ose'e cato yë'ë mësarü ja're ja yë'ta'a coní pa'i case'ere yo'ohüë. Si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'e, cui'ne Salmos toyase'e si'aye tija'ne paji'i. Me paquë'ni, nuñerepa case'e. Jaje pa'ina, yo'ohüë.”

⁴⁵ Ja cato quëapi, toyase'e cayere nuñerepa asa tija'ajajë caquë.

⁴⁶ Jaje pa'ina, quëaquë jaohua'ire capi:

“Ñeje toyase'e pa'iji. Cristo ai yo'oquë juni huesëye pa'iji. Jaje ju'isiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëjia'quë api. ⁴⁷ Jaje pa'ina, Cristo mamire cajë quëaye pa'iji. Si'a huëña pa'icohua'ire Jerusalén paire quëa huëoye pa'iji. Huëosicohua'ipi ñeje cajë: Ja'në cuasase'e jëoni ponëjë'ë. Jaje yo'ojëna, mësarü co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiye pa'ija'coa.

⁴⁸ Jaje pa'ina, mësarü a'ë, yure iye ñasicohua'irepa. ⁴⁹ Ina, yë'ëpi, ja'quë ca nëose'e jëjo daoja'quë a'ë, mësaruna. Jaje pa'ina, saima'pë iño Jerusalén daripëre pa'ijë'ë, ma'tëmo jëjo dao tuture utejë'ë, mësarü suña ja'ñere.”

Ma'tëmona Sa Cuañõe
(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Jesupi sai sapi, jai daripë Betaniare pana. J̄arona j̄ëña mëani Maija'quëre sēcacaji'i, jaohua'ire. ⁵¹ De'oye pa'ijë'ë, cani jaohua'ire jeoni ma'tëmona sa cuañopi. ⁵² Ja jeteyo'je Maija'quëre sēni t̄ejini co'ihuë, Jerusalénna ai sihuajë. ⁵³ Cui'ne si'anë Maija'quëre sē huë'ere pa'ijë Maija'quëre de'oquë api cajë sihuajë paë'ë. De'oji. Ca t̄ejihuë.

SAN JUAN

De'o Cocapi Paj De'ose'e

¹ Ja yè'ta'a yequë co'amaña pa'ima'në iti coca tsoe paji'i. Iti coca cato Maija'quë ja're paji'i. Iti coca cato Diusupi. ² Du'ru huëo macana Maija'quë ja're conì paji'i, iti cocapi. ³ Ipi Maija'quë ja're conì co'amaña de'huapi. Peoji, ì de'hua ma'ñe, si'aye ì de'huase'e a'ë. ⁴ Ini paji'i, ti pani huesëye. Ti pani huesëyepi paire miacaiye pa'iji. ⁵ Iye miañepi nea hue'ñare pana miacaji'i. Miacaina, neañepi ne yayo tì'añe papi.

⁶ Pa'iji, Maija'quë jëjo daoquë Juan hue'equë. ⁷ Jaë cato iti miañe ñasiquëpi quëacaiquë paji'i, ì cayere care paji cuasani si'a paj asajajë caquë. ⁸ Juan cato miañe peopi. Jaë cato coa miañe ñasiquëpi quëacaiquë paji'i. ⁹ Nuñerepa si'a paire miacaiyepi iye yejana tìtapi.

¹⁰ Ipi Diusu ja're pa'i iye yeja de'huasiquëta'are iye yeja pa'icohua'ipi ire papi cajë asaye pahüë. ¹¹ Ì paire pana daji'i. Daisiquëta'are ì paipi ìte de'oye sihuajë yo'oye pahüë. ¹² Jaje jai paj jëta'are de'hue te'ohua'ise'e sihuajë ìte nuñerepa Cristo huasoquë api cuasajë asahuë. Jaje ìte cuasasicohua'ini nuñerepa Maija'quë mamajërepa pa'iye nepi. ¹³ Paj mamajëje pa'iohua'i peoyë. Diusu mamajë cato, Diusupi necaina, ì mamajë de'osicohua'i a'ë. Paj ai de'oyepi ai de'oma'cohua'i a'ë. Panita'a coa yëjë yo'oyepi ai de'ose'eje pa'iohua'i peoyë.

¹⁴ Cristopi paj de'oni mai ja're conì paji'i, paire oiquëre papi, cui'ne nuñerepa pa'ipi. Jaje pa'ini ì de'oquë pa'iyerepa ñahuë, yëquëpi, Maija'quë Mamaquërepa te'i macapi, ai de'oquërepa pa'ina. ¹⁵ Jaje pa'ina, Juan Cristo do'ire ca'aji'i, ñeje:

“Iquë api, yë'ë mësarute quëasiquë. Jaëni yë'ë quëahuë. Yë'ë jeteyo'je daiji, jerepa pa'i. Yë'ë peo'në pa'isiquë ca'aji'i.”

¹⁶ De'oye pa'iye tì'ahuë, ì do'ipi. ¹⁷ Cuañese'e cato Moisésja'a Maija'quëpi isise'e a'ë. Cui'neje paire oiye, cui'ne nuñerepa yo'oye cato Jesucristoja'a isise'e a'ë. ¹⁸ Te'ije Diusure ñasiquë peoji. Coa ì mamaquë ì ja're conì pa'iquëse'e. Jaëse'e ñapi. Maire quëa iñopi, ì pa'iye aye.

Jesucristo Ayere Juan Cacaise'e

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén pa'i judío ëjaohua'ipi Maija'quë huë'e ñacaicohua'ire cui'ne levitasre jëjo saoreña, Juanre iquei'ni më'ë cajë seni asaja'cohua'ire. ²⁰ Jaje jëjo saorena, sani sejëna, Juanpi tiñarepa quëaëña:

“Yë'ë cato Cristo Maija'quë paire huasoquë peoyë.”

²¹ Jaje caquëna, seni coreña:

“¿Jaje pa'ito iquei'ni, mē'ë, tsoe hue'ña Maija'quë quëacaiquë pa'isiquë?”

Cajëna, Juanpi caëña:

“Pani.”

Yeque seni coreña:

“Jaje pa'ito ¿Maija'quëre quëacaiquë daija'quë api ca nëosiquë aë, mē'ë?”

Jaje catoje sehuouña:

“Pani.”

22 Ja maca careña:

“¿Iquei'ni, jaje pa'ito? ¿Me yëquëre jëjo daosicohua'ire sani quëaja'cohua'i a'ni? Mē'ë ayere quëajë'ë, yëquëre.”

23 Cajëna, Juanpi caëña:

“Yë'ë cato yë'ose'e cuene yejapi cuiquë a'ë: ‘Nui ma'arepa hui'yojë'ë, Ejaë daija'a ma'a.’ Maija'quëre quëacaiquë Isaías caquë pa'ise'eje caquë a'ë, yë'ë.”

24 Juanre sani casicohua'i cato fariseo paipi jëjo saosicohua'i paë'ë. 25 Jaohua'ipi seteña, ite:

“Cristo peoni, cui'ne Elíasje peoni, cui'ne Maija'quë jëjo daosi'i casiquëje peoni, ¿Me yo'oquë cui'ne oco doquë'ni?”

26 Cajëna, Juanpi caëña:

“Yë'ë cato oco doquë aë. Jaje pa'iquëta'are mësarü ja're conï pa'iji, mësarü ña ti'ama'quëje. 27 Jaë cato yë'ë jeteyo'je daija'quë api, yë'ëre tëto saisiquëpi. Yë'ë cato do'i peoyë, i zapato joyecaiyeque.”

28 Iye cato Betábara hue'e hue'ñana yo'ose'e a'ë, Jordán tsiaya ësë mëi te'tena Juan oco do hue'ñana.

Maija'quë Yëi Ñamapi, Jesús

29 Se ñatasi mu'se Jesupi Juan quë'rona tsio daina, ñaquë caëña, Juan:

“Ñajë'ë. Iquë api, Maija'quë Yëi ñama iye yeja pa'icohua'i tayo yo'oye nejocaiquë. 30 Yë'ë jaëni cahü: ‘Yë'ë jeteyo'je daiji, yë'ëre tëto saisiquë. Jaë cato yë'ë peo maca pa'isiquë api.’ 31 Yë'ëje huesëhuë. Iquei'ni cuasahuë. Jaje pa'iquëta'are ocopi dohuë, Israel paipi ñajajë caquë.”

32 Caëña, Juan yequeje:

“Yë'ëpi ñahuë, Maija'quë de'o joyopi ma'tëmopi su'teje pa'ipi ina cajeni pëaquëna. 33 Yë'ë cato ja yë'ta'a huesëhuë, iquei'ni cuasaquë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre oco dojë'ë caquë cuañesiquëpi capi: ‘Më'ëpi oco doquë ñaquëna, de'o joyopi cajeni ina pëasiquëpi. Jaë api, paire Maija'quë de'o joyopi doquë.’ 34 Jaje pa'ina, yë'ë iti ñasiquëpi quëacaiquë pa'iyë, Maija'quë Mamaquëre papi caquë.”

Jesús I Ye'yacohua'ire Du'ru Macarepa Nese'e

35 Se ñatasi mu'se Juan cui'ne i ye'yacohua'i con paë'ë, ja'rë pa'isi macare. 36 Pa'ijëna, Jesús da saina, ñaquë Juan capi:

“Ñajë'ë. Jaë api, Maija'quë Yëi ñama.”

37 Jaje Juan caquëna, asani i ye'yacohua'ipi cayaohua'i Jesure tuteña. 38 Jaje tuijëna, Jesupi asani co'ye ñani caëña, jaohua'ire:

“¿Iquere co'eye'ni?”

Caquëna, iohua'ipi careña:

“Ye'yaquë, ¿Më'ë jerona pa'iquë'ni?”

39 Cajëna, Jesupi capi:

“Dani ñajë'ë, yë'ë pa'i hue'ña.”

Caëna, i pa'i hue'ñana sani ñani i ja're pëani paë'ë, cuatro pa'i maca t'i'asicohua'ipi iti mu'se na'i macaja'a.

40 Juan caquëna, asani tuisicohua'i aquë cato, te'i Andrés paji'i, Simón Pedro yo'jei. 41 Ja yë'ta'a yeque yo'oma'në du'ru macarepa cato Andrés, maja'yë Simónni sani co'epi. T'i'ani capi, ite:

“T'i'ahuë, yëquë, Mesías maire huasoquë.”

42 Jaje quëani Andrés sai saëña, Simónre Jesús quë'rona. Saquëna, ñani Jesupi caëña:

“Më'ë cato Jonás mamaquë Simón'ë. Jaje pa'iquëta'are Cefas hue'equë pa'ijë'ë. Jaje cani Pedro caye a'ë. (Mai coca cani quëna pë caye pa'iji.)”

Jesús Soise'e Felipere Cui'ne Natanaelre

43 Se ñatasi mu'se Jesús Galilea yeja quë'rona sasi'i caquë yo'oquë, Felipere t'i'api. T'i'ani capi:

“Tuijë'ë, yë'ëre.”

44 Iquë Felipe cato Betsaida daripë aquë paji'i, Andrés cui'ne Pedro pa'i hue'ña aquë. 45 Ñani ja maca Felipe Natanaelre co'ese'e caquë sani t'i'ani ite capi:

“Ai tsoe Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne Moisés toyaquë pa'isiquëni ñahuë, yëquë. Jaë cato Jesupi José mamaquë Nazaret daripëpi aquë api.”

46 Caquëna, Natanaelpi capi:

“¿Nazaret daripëpi de'lo pa'i eta t'i'añe pa'iquë?”

Caquëna, Felipepi capi:

“Dani ñajë'ë, ini.”

47 Natanaelpi Jesús quë'rona tsiojaina, Jesús capi:

“Nuñerepa Israelita macapi daiji, iquë cosoye peoquëpi.”

48 Jaje caquëna, Natanaelpi sequëña:

“¿Me yë'ëre ñaquë'ni?”

Caquëna, Jesupi capi:

“Ja yë'ta'a Felipe më'ëre soima'në ñahuë, Higuera soquë yë huë'ehuëre më'ë nëca maca.”

49 Ja maca Natanaelpi capi:

“Ye'yaquë, më'ë cato Diosu mamaquë a'ë. Judío paj̄i ëjaëre pa'ë, më'ë.”

⁵⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“¿Coa Higuera soquë yë huë'ehuëre pa'i maca ñahuë case'ere nuñerepa Ëjaëpi caji caquë asaquë, më'ë yë'ëre? Ai jerepa pa'yere, më'ë ñaja'quë a'ë, jeteyo'je.”

⁵¹ Yequeje Jesupi capi, ite:

“Nuñerepa cayë. Ma'tëmo hui'yosicopi pa'iona, Diosu huiñaohua'ipi mëisicohua'ipi cajesicohua'ipi Paj̄i Mamaquëni cajë yo'ojëna, ñaja'cohua'i a'ë.”

2

Caná Daripëna Huejase'e

¹ Toaso mu'seña sa tëto sai maca Caná daripëre hueja fiesta paquëña, Galilea yejare. Jarote Jesús pëca ja'coje pa-coña. ² Jesús cui'ne ì ye'yacohua'i conì hueja fiestana soi cuañoisicohua'ipi pa'ijë sateña. ³ Cuiya'i o'sa carajaisi maca, Jesús pëca ja'copi cao:

“Cuiya'i o'sa yure peoji.”

⁴ Cacona, Jesupi sehuopi:

“¿Nomio me yo'oco jaje yë'ëre caco'ni? Yë'ë yo'o maca ja yë'ta'a t̄i'añe paj̄i.”

⁵ Jaje catoje j̄opi cao, paj̄ire necaicohua'ire:

“Ì cayeje yo'ojë'ë.”

⁶ Jarote seis quëna yurupëa paj̄i'i, judío paj̄i si'si cuya tojë yo'o yurupëa. Te'le yurupë cato veinte panita'a veinticinco galones doye paj̄i'i. ⁷ Jesupi paj̄ire necaicohua'ire capi:

“Iye yurupëana ocore do'e t̄imjë'ë.”

Caëna, do'e t̄imëreña. ⁸ Do'e t̄imërena, Jesupi capi:

“Yure cato a'ri maña doni fiesta yo'oye ñacaiquëna sacaijë'ë.”

Caëna, jaje yo'oreña. ⁹ Sarena, fiesta yo'oye ñacaiquëpi, ocopi cuiya'i cono de'ose'ere neñapi, huesëquë. Iti ñajë ocopi yurupëana dosicohua'ise'e ja'ë cuasahuë. Jaje neñani fiesta yo'oye ñacaiquëpi huejaquëre soini capi:

¹⁰ “Si'a paj̄i du'ru macarepa cato de'o cuiya'i conore pare ucucua. Ai ucusi macarepa jeteyo'je a'ri maña de'o cuiya'i cono ocuacoa. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ai de'o cuiya'i conore pare de'huahuë.”

¹¹ Jesús Caná daripë Galilea yejana paj̄i yo'o t̄i'a ma'ñere yo'ose'e cato du'ru macarepa yo'o ñnose'e paj̄i'i, ì de'oquërepa pa'iyere. Jaje yo'ouna, ite ye'yecohua'ì ire papi cuasahuë.

¹² Iye yo'o tējisi jeteyo'je Capernaum daripëna saji'i, pëca ja'co, yo'je tsì, cui'ne ì ye'yacohua'ì conì saijëna. Sani jarona paë'ë, a'ri maña mu'seña.

Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Israel paï Egíptopi etajë pa'ise'ere cuasajë judío paï yo'o mu'seña tì'a tējiquëna, Jesupi Jerusalénna saji'i. ¹⁴ Sani tì'api, Maija'quë huë'ere curiquë neñu'u cajë duruhuequëre isicohua'i, cui'ne yëi ñamare isicohua'i, cui'ne su'tere isicohua'i cui'ne curiquë cambiacohua'i ja'rusicohua'ipi ñu'ijëna, ñani. ¹⁵ Jesupi johua'ire si'seja'core neni yureta'a si'a paire co'amaña isicohua'ire yëi ñamare cui'ne huequëre conì te'epi curiquë cambiajë ñu'icohua'ini eto saoni johua'i curi topëa jëa ña'ñe saocai, cui'ne mesa saihuëaje jë'je taño saocaji'i. ¹⁶ Su'tere isicohua'ini capi:

“iEto saojë'ë, iño pama'pë! ¡Yë'ë Ja'quë huë'ere co'amaña huero huë'e neni yo'oma'pë!”

¹⁷ Ja maca i ye'yacohua'ipi toyase'e cayere cuasa ñajateña, ñeje cayere: “Si'aye yë'ë pa'ie me'ë huë'ere cuasani ñacai yo'oyë.”

¹⁸ Ja maca judío paipi Jesure seì'ë:

“¿Iquepi me'ë iñoja'quë a'ni, me'ë cuañequë pa'ie iye yo'oquë?”

¹⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nejojë'ë, iye huë'ere. Jaje yo'ojëna, yë'ëpi coa toaso mu'señapi nesi'i, cui'naoni.”

²⁰ Caquëna, judío paipi careña:

“Cuarenta y seis ometëcarepa nesicore ¿me me'ëpi coa toaso mu'señapi huë'e nesi'ni?”

²¹ Jaje Jesús cani i capëre capi, huë'ere pare caye paipi.

²² Jaje pa'ina, Jesús ju'isiquëpi huëisi maca i ye'yacohua'ipi cuasa ñajateña, i iye case'ere. Cui'ne ja maca toyase'e case'eje nuñerepa care pa'ë cajë asahuë.

Si'aohua'ire Jesús Ñaquë Api

²³ Jesús Jerusalénre pa'i paï yo'o tì'a ma'ñere yo'oquëna, ñani jai paï ite ire paipi cajë asahuë, Israel paï Egíptopi etase'ere cuasajë yo'o fiesta pa'i maca yo'oquëna. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are Jesús cato paï cuasayere ñani paï nuñerepa cayë cuasaye paipi, si'aye paï cuasaye ñaquë sëte. ²⁵ Paipi ite dani jaje yo'oquë api iquë cajë quëa tì'añe peopi, tsoe ise'e asapi, paï joyo cuasajë pa'ie.

3

Jesús Cui'ne Nicodemo

¹ Paji'i, te'i fariseo Nicodemo hue'equë. Jaë cato ëjaërepa paji'i, judío paï aquë. ² Jaje pa'ipi Nicodemo ñami Jesure ñasi'i caquë, sani capi, ite:

“Ye'yaquë, asayë, më'ëre Diusupi ye'yaja'quëre jëjo daosiquëpi pa'i, pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'oquë tutu iñoquë cui'ne si'aye yo'oquëna. Paìse'e pa'ini jaje yo'o tì'añe peoji, Diusupi conì yo'oye pato.”

³ Caquëna, Jesupi capi, ìte:

“Nuñerepa më'ëre cayë, pëca ja'coja'a të'ya daise'eje pa'ye tijupë të'ya dani cuañoma'quë pani Maija'quë cuañe tē'te ñañe peoji.”

⁴ Caquëna, Nicodemopi seji'i, ìte:

“¿Me jaje aipi pëca ja'cona caca conì të'ya dani cuañoñe pa'iquë'ni? ¿Me jaje yo'oye pa'iquë'ni?”

⁵ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa më'ëre cayë. Cui'naëpi pëca ja'co të'ya daise'eje pa'ye ocopi cui'ne joyopi të'ya dani cuañoma'quë cato Maija'quë cuañe tē'te cacaye peoji. ⁶ Pëca ja'quëohua'i paipi parena, të'ya daisicohua'i cato jare pa'i pa'iyë. Joyopi të'ya daisicohua'i cato jare joyo acohua'i pa'iyë. ⁷ Ai cuasama'ë pa'ijë'ë. Yë'ëpi ñeje cato: ‘Si'a pa'i huajëye ai de'oye pa'iji.’ ⁸ Tutu cato si'a hue'ña daicoa, io pisiyese'e asajëna. Jaje pa'iquëta'are huesëyë, io dai hue'ña cui'ne io sai hue'ñaje. Si'a joyopi të'ya daisicohua'i cato, tutujë pa'iohua'i pa'iyë.”

⁹ Jaje caquëna, Nicodemopi seji'i:

“¿Me jaje yo'oye pa'iquë'ni?”

¹⁰ Seina, Jesupi sehuopi:

“¿Më'ë judío paire ye'yaquëre pata'a huesëquë'ni, iye? ¹¹ Nuñerepa më'ëre cayë, yëquë asayere, cui'ne ìti ñase'ere quëayë. Jaje pa'iquëta'are mësarupi nuñerepa cayë cajë asaye pañë. ¹² Iye yeja ayere quëaquëna, asama'pë pani ai jerepa asaye peoji, yë'ëpi ma'tëmo ayere quëato.

¹³ Pa'i mañaje ma'tëmo mëni ñama'cohua'i a'ë. Coa ìti hue'ñapi Pa'i Mamaquë daisiquëse'e asaji, ma'tëmo aquëse'e.

¹⁴ Moisés añare cuene yejana neni soquë tarapëna tëoni huëo nëcoquë pa'ise'eje cui'ne Pa'i Mamaquëje huëo nëco cuañoja'quë api. ¹⁵ Si'ahua'i ìte secohua'ipi ne huesëma'pë ti pani huesëyere pajajë caquë.

Maija'quë Paire Oise'e

¹⁶ Si'a paire oi do'ire Maija'quëpi ì mamaquë te'i macani isipi, si'a pa'i ìte, nuñerepa ìre papi, cajë cuasacohua'ipi ne huesëma'pë, ti pani huesëjajë caquë. ¹⁷ Diusu mamaquëre jëjo daoma'ë paji'i, paire nejaja'quëni. Jëjo daopi, huasoja'quëni.

¹⁸ Diusu mamaquëre nuñerepa ì api caquë cuasaquëpi nejosiquë peoji. Jaje pa'iquëta'are ìre papi caquë cuasama'quëpi nejosiquë pa'iji, Diusu mamaquëre asama' do'ire. ¹⁹ Ire papi cajë cuasama'cohua'i cato nejosicohua'i a'ë, miañepi iye yejana daisiquëta'a nea hue'ñare miañe jerepa yëhuë, ìohua'i

yo'oyepi co'a do'ire. ²⁰ Si'a pa'i co'ayere yo'ocohua'ipi miañere coecohua'i a'ë, ìohua'i yo'oyepi tiñarepa ña cuañoma'quëni cajë. ²¹ Jajë pa'iquëta'are de'oyerepa yo'ojë pa'icohua'ipi tsio daiyë, miañena. Ìohua'i yo'oye cato Diusupi yëni cõcaina, yo'oye a'ë cajë ìñoñu'u cajë.”

Jesús Ayere Juan Ca Cõse'e

²² Jã jeteyo'je Jesús ì ye'yacohua'i ja're cõni Judea yejana saji'i. Jarote tsoe maca ìohua'i ja're pa'i oco doquë yo'opi. ²³ Juanje jã mu'seña cato Enón quë'rore oco doquë paji'i, Salim ja'ye macare, jarote ocojë ai pa'i do'ire. Si'a pa'i ì quë'ro daisicohua'i oco do cuañosicohua'i pa'ë. ²⁴ Iye cato jã yë'ta'a Juanre tseani coma'në yo'ose'e a'ë.

²⁵ Jã maca Juan ye'yacohua'i acohua'ipi judío pa'i ja're sañope yo'ojë careña, si'si tsoa toñe ayere cajë. ²⁶ Jãohua'ipi Juanre sani careña:

“Ye'yaquë, asajë'ë, më'ë ja're cõni Jordán tsiaya oco doquë pa'isiquëpi, më'ë yëquëre quëasiquëpi. Yure cato ocore doquëna, ja'i pa'i ìse'ena saiyë.”

²⁷ Cajëna, Juanpi capi, jaohua'ire:

“Maija'quëpi ìsima'quë pa'ito yecohua'ijë jajë yo'o tutu paye peoji. ²⁸ Tiñarepa yë'ë quëahuë, mësarute. Cristo peoyë caquë, cui'ne quëahuë yë'ë cato ìte ne de'huacaiquë du'ru jëjo daosiquë a'ë. ²⁹ Se ñajë'ë, cui'ne hueja fiesta jë'quë huejaja'core paquë api, ìti huejaquërepa. Huejaquë cajëi cato cocare asaquë, sihuaquë ñu'iquë api. Jajë yë'ëjë yure asaquë sihuayë, ì ayere cajëna. ³⁰ Jãë cato jero sa'ana jerepa pa'i pa'ija'quë api, yë'ë cato coa jero sa'na do'i peoquë de'oja'quë aë.”

Ma'tëmo Aquëpi Daiye

³¹ Èmëje'pi daiquë cato si'a pa'ire tëto saisiquë api. Iye yeja aquë cato jãre iye yeja aquë api. Jajë pa'ina, yeja cocare caji. Jajë pa'iquëta'are ma'tëmo daiquë api, si'a pa'i jerepa pa'i. ³² Jajë pa'ina, ñase'ere cui'ne asase'ere quëaji. Quëaquëta'are pa'ipi nuñerepa caji cajë asaye pañë, ì cayere. ³³ Nuñerepa caji caquë cuasasiquë pani, Maija'quë nuñerepa caquë api cacaiji. ³⁴ Jajë pa'ina, Maija'quë jëjo daosiquë cato Maija'quë cocare caji, Maija'quë ëseye peoyerepa ì de'o joyore ìsiquëna. ³⁵ Pëca ja'quë oiji, ì mamaquëre. Jajë pa'ina, si'aye ì jëñase'ena jëopi, yo'ojaquë caquë. ³⁶ Pa'i Mamaquëre ìre papi caquë cuasaquëpi ti pani huesëja'quë api. Jajë pa'iquëta'are asama'ë coequë cato jã pa'iye peoji. Peoquëpi coa ai jerepa Maija'quë pëi saiñena sai cuañëja'quë api, co'ayerepa.

4

Samaria Païore Jesús Case'e

¹ Jesupi Juan seña maca ìte tuicohua'ire paquëpi cui'ne jai païre oco doquë yo'oji asareña, fariseo paï. ² Nuñerepa Jesupi oco doye païpi. Coa ì ye'yacohua'ipi oco dohuë. ³ Jaje Jesús asani Judea yejapi etapi, Galileana sasi'i caquë.

⁴ Co'i maca Samaria yejaja'a tëto saiye paji'i. ⁵ Pa'ina, daiquëpi Samaria yeja daripë Sicar títapi, Jacobo mamaquë Josére yeja isiquë pa'isico quë'rona. ⁶ Jarote Jacobo oco coje paji'i. Ma'aja'a dai jë'josiquë sëte Jesús oco coje yë'quë macana ja'rupi. Mu'se joporepa paji'i, ja maca cato. ⁷⁻⁸ Ye'yacohua'ipi paï daripëna aiñe hueroñu'u cajë saë'ë. Satena, ja maca te'í ñu'ina, Samaria nomiopi oco easi'i caco daco'ë. Dacona, Jesupi capi:

“Ocore isijë'ë, yë'ëre.”

⁹ Jaje caquëna, Samaria nomiopi sehuoo:

“¿Më'ë judío païta'a, me yo'oquë yë'ë Samaria nomioni oco hueroquë'ni?”

(Judío paï cato Samaria païre tsioma'cohua'i a'ë.) ¹⁰ Ja maca Jesús sehuopi:

“Diusu më'ëre isiye asaco pani, cui'ne më'ëre oco sequëreje jaë api asaco pani, më'ëpi yë'ëre setira'huë. Seona, yë'ëpi pa'ì ocore pare isira'huë, më'ëre.”

¹¹ Caquëna, ìopi cao:

“Èjaë, ¿jepi më'ë oco eani isisi'ni, yë'ëre? Iti eayeje peoquë, cui'ne oco coje cato huäicoa. ¿Jero ayere pa'ì ocoje yë'ëre isisi'ni? ¹² Iye oco coje cato yëquë ai Jacob necaisicoa. Jaje icona ije cui'ne ì mamajëje cui'ne nëicohua'ije ucujë pa'ahuë'ë. ¿Më'ëpi cuasani ì jerepa pa'ì a'ë cuasaquë?”

¹³ Cacona, Jesupi sehuopi:

“Si'ahua'ì iye oco ucucohua'ì cato si'anë oco ëaquëna, pa'iyë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are yë'ë ìsi oco ucusiquë cato cui'naëpi oco huëoye peosipi. Yë'ë oco cato sa'nahuëre papi oco coje tsä'iñeje pa'ye etaquëna pasipi, ti pani huesëye isiyepi.”

¹⁵ Ja maca cao ìopi:

“Èjaë, jaje pa'ito ja ocore isijë'ë, yë'ëre, cui'naopi oco ëaye peoye, cui'ne iye oco coje ea daiye paja'core.”

¹⁶ Cacona, Jesupi capi:

“Më'ë ëjëre soijani ja maca daijë'ë, iñona.”

¹⁷ Caquëna, ìopi cao:

“Èjëre peocoa'ë.”

Cacona, Jesupi sehuopi:

“Ējēre peocōa'ē canī peore paco cayē, mē'ē. ¹⁸ Jā'nē cato mē'ē cinco ěmēohua'ire pahuē. Yure mē'ē paquē cato mē'ē ějē peoji. Peocōa'ē canī mē'ē care pahuē.”

¹⁹ Jāre asani ĩopi caco:

“Ējaē, mē'ē cato Maija'quēre quēacaiquē a'ē asayē, mē'ēre. ²⁰ Yēquē aiohua'i Samaritano paī iye cutihuēna Maija'quēre sejē pa'ahuē'ē. Jaje pa'iquēta'are mēsaru judío paipi Jerusalēna Maija'quēre señe pa'iji, cacohua'i a'ē.”

²¹ Cacona, Jesupi sehuopi:

“Care paīi cuasajē'ē, nomio. Maija'quēre coa si'a hue'ña pa'ijē señe tī'api. Jā maca cato ai cutihuēna panita'a Jerusalēna sanī señe peosipi. ²² Mēsaru Samaria paī cato huesējē coa señē. Yēquē judío paī cato asajē señē. Huaso coca cato judío paī tsēcāpē aye a'ē. ²³ Tsoe ĩti macarepa tī'api. Yure a'ē, Maija'quēre secohua'irepa joyore paipi nuñerepa cuasajē yo'o maca. Jaje yo'oyere ai yēji, ja'quē. ²⁴ Diusu cato joyo api. Jaje pa'ina, ĩte secohua'ijē joyo ayere paipi yo'oye pa'iji, nuñerepa yo'oyepi.”

²⁵ Caquēna, Nomio pi cao:

“Yē'ē cato asayē, Mesías, maire huasoquē Cristopi dani jāēpi si'aye quēaja'quē api.”

²⁶ Cacona, Jesupi capi:

“Yē'ē a'ē, ĩpi mē'ē jā're coca caji.”

²⁷ Jesús jaje cocare caquēna, ĩ ye'yacohua'ipi tītareña. Nomio jā're Jesús coca caquēna, quēquē ñareña. Jaje ñajēta'a senī asañu'u ĩquere yē caē'ni, panita'a ĩque cocare nomio jā're caē'ni cajē señe pahuē. ²⁸ Jā maca ĩo yurupē ĩti macana ñoni paī daripēna sanī cao:

²⁹ “Dani ñajē'ē, yē'ē yo'ose'ere si'aye casiquēni. ¿Ī Cristo pa'ima'quē?”

³⁰ Jā maca asani, paipi Jesús quē'rona saē'ē. ³¹ Jā yē'ta'a paī daima'pēna ĩ ye'yacohua'ipi Jesure cahuē:

“Ye'yaquē, āo aijē'ē.”

³² Cajēna, ĩpi capi:

“Mēsaru ña ma'ñere yē'ē cato payē, yē'ē ai jā'ñe.”

³³ Jaje caēna, jā maca ĩ ye'yacohua'ipi sa'ñe ĩohua'ija'a seteña:

“¿Paipi dacadena, ani cama'quē?”

³⁴ Cajēna, Jesupi capi:

“Yē'ē āo cato yē'ēre jējo daosiquē yēyeje yo'oye a'ē. Cui'ne ĩ co'amaña ne saocaiye a'ē. ³⁵ Mēsarupi cacohua'i a'ē: ‘Jā yē'ta'a cuatro ñañēohua'i carapi, tēaye.’ Jaje cacohua'ita'are yē'ēpi cayē: Ñani cuasajē'ē, tase'ere tsoe querepi, tēa jā'ñe. ³⁶ Tēaquēje saī cuañoñe pa'iji, ĩti cā tēase'e cato ti pani huesēye a'ē, ĩti taquē cui'ne ĩti tēaquē si'a yē'quē maca sihuaye pa'iji

caquë. ³⁷ Nuñerepa caji. Paì case'e je'quë ñeje: 'Ìti taquë cato yequë api cui'ne ìti tēaquë cato yequë api.' ³⁸ Yē'ēpi mēsarute jējo saohuë, tējā'ē caquë, mēsaru ai yo'ojē tā ma'ñere. Jajē pa'ito yecohua'ìpi nerena, mēsaru cato coa tēacohua'i a'ē."

³⁹ Jai paì Samaria acohua'i Jesure ìre papi cajē cuasahuë, nomio case'ere cuasajē. Jāo cato cao, "Yē'ē yo'ose'ere si'aye capi." ⁴⁰ Jare Samaria paì asani Jesure se'ē, pējā'ē cajē. Cajēna, asani caya mu'seña pēapi. ⁴¹ Ai jerepa ìre papi cuasajē asahuë, ìpi ì ayere quēaquēna. ⁴² Jā maca Nomiore cahuë. Yureta'a ìre papi cuasayē, yēquë. Mē'ē case'e asasicohua'ìpi, cui'ne yure yēquēje asa conì ì caquēna, jā do'ire asayē. Nuñerepa Cristo api, iye yeja huasoquë cajē.

Paì Ējaē Jo'yaē Mamaquēre Jesús Jujuse'e

⁴³ Caya mu'seña Samaria pēasiquēpi Galilea yejana saji'i. ⁴⁴ Jare ìpi Jesús ca'ajì'i, Maija'quēre quēacaiquēre ì quē'ro acohua'i cato coecohua'i a'ē. ⁴⁵ Galilea tì'asi maca de'oye ìte pēpahuë. Jāohua'ì cato, Jesús Jerusalénre pa'ì de'oye yo'oquēna, ñasicohua'ìpi pēpahuë. Egítopi Israel paì etajē pa'ise'ere cuasajē yo'ojē te'e sani ñasicohua'ìpi.

⁴⁶ Jā maca Jesús Caná daripēna co'ìpi, Galilea yejana, ì ocore cuiya'i o'sa cono ne sitona. Jarote paji'i, paì ējaērepa yo'oye ayere cōcāiquēpi. Jāēpi mamaquēre Capernaum yejare ju'iquēre paquēpi. ⁴⁷ Jaje paquēpi paì ējaēre pare cōcāiquēpi Jesús, Judea yejapi Galileana daji'ì asani, sani Jesure ñapi. Ñaquë seji'ì, yē'ē huē'ena sani yē'ē mamaquë jūni huesē tējiquēre jujucāijē'ē, caquë. ⁴⁸ Jā maca Jesupi capi:

"Mēsaru nuñere pa'ē cuasajē asaye pañē, paì yo'o tì'a ma'ñere yo'o ññoñe pāto."

⁴⁹ Jaje caquēta'are paì ējaēre pare cōcāiquēpi capi:

"Ējaē, esa daijē'ē, yē'ē mamaquë jā ju'ima'nē."

⁵⁰ Caquēna, Jesupi jā maca capi:

"Co'ijē'ē, mē'ē huē'ena. Mē'ē mamaquë huajēquēpi pa'iji."

Caquēna, care paji cuasaquë asani saji'ì, ì huē'ena. ⁵¹ Ì huē'ena je'nērepa tì'acquēna, ñani ì jo'yapi ìte ñañu'u cajē etani ìte cahuë:

"Mē'ē mamaquë huajēquë pa'iji."

⁵² Jaje cajēna, ìpi seji'ì:

"¿Ìque hora pa'ì maca huajēquērepa paquē'ni?"

Caquēna, ìohua'ìpi cahuë:

"Ñamina'a mēñerepa sa tē'yo maca, una pa'ì maca jā maca suña dahuë tēto saji'ì."

⁵³ Jaje cajēna, tsihua'ē pēca ja'quēpi asani cuasa ñajaquēña, jare jā hora pa'ì maca Jesús, "mē'ē mamaquë huajēquēpi

pa'iji” case'ere. Jaje ñani i cui'ne si'a huë'e pa'icohua'i Jesure nuñerepa i api cajë asareña.

⁵⁴ Iye yo'ose'e cato cayaye aco paco'ë, pa*ì* yo'o t*ì*'a ma'ñere Jesús yo'ose'e, Judeapi, Galilea co'isi maca.

5

Betsaida Aquëre Jesús Jujuse'e Cu'ima'quëni

¹ Ja yo'osi jeteyo'je judío paipi fiestare yo'ohuë. Yo'ojëna, Jesujë co'i copi, Jerusalénna. ² Ja daripëre yëi ñama hue'yosi eta sa'ro paji'i. Pa'ina, ja*o* yë'quë macare ocore tēhuosi dea pēpi Betesda mami hue'eco paco'ë. Hebreo pa*ì* coca cato jaopi cinco huajëjë ñu'i pepëa quë'io paco'ë. ³ Jarote jai pa*ì* ju'icohua'i pēasicohua'ipi uë'ë, peo yejare. Si'a ju'i dahuë ju'icohua'i paë'ë: ñama'cohua'i, do'pēcohua'i, cui'ne quë'quësicohua'i. Jaohua'ipi utejë paë'ë, oco da'capi, tu'ejaco cajë. ⁴ Jarona te'e mañase'e huiñaëpi cajeni ocore tu'equëna, ñani du'ru du'isiquëpi ja jeteyo'je co'yaye pa'iji, coa si'a ju'i dahuë hue'equëjë. ⁵ Jarote paji'i, treinta y ocho ometëca ju'iquë. ⁶ Jaje pa'ipi, uina, ñani Jesús ite tsoe jaje ai yo'oquë pa'iyere asaquë seji'i, ite:

“¿Co'yaye yëquë, më'ë?”

⁷ Caquëna, ju'iquëpi sehuopi:

“Ejaë, yë'ere oco da'cana jëjo dëoni ma oaquëpi peoji. Jaje pa'ina, oco tu'e maca tsoe yequëpi du'iji, ja'a yë'ë dusi'i caquë yo'oquëna.”

⁸ Caquëna, Jesús capi:

“Huëni më'ë caico macare ini sai huëojë'ë.”

⁹ Jaje ca maca tsoe co'yasiquë paji'i. Pa'i i caicore ini sai huëopi. Jaje pa'iquëta'are ja mu'seña cato huajë mu'se paji'i.

¹⁰ Jaje pa'i do'ire judío paipi cahuë, iti juju cuañosiquëre:

“Iye mu'se cato huajë mu'se a'ë. Më'ë caicore hue'eye peoji.”

¹¹ Cajëna, ipi sehuopi:

“Yë'ere jujusiquë cato ‘më'ë u*ì* caicore ini saijë'ë, capi.’ ”

¹² Caquëna, ja maca seteña:

“Jequëpi më'ere ‘më'ë u*ì* caicore ini saijë'ë' caë'ni?”

¹³ Cajëna, huesëña iti jujusiquëre Jesús cato jai pa*ì* jopoja'a sani huesëña, ña cuañoñe peoye. ¹⁴ Jaje yo'osiquëpi jeteyo'je Maija'quë huë'ena t*ì*'ani ite caëña:

“Ina, yure më'ë huajëquë pa'iyë sëte, cui'naëpi tayo co'ayere yo'oma'ë. Yo'oquëna, jerepa më'ere co'aye ne coco.”

¹⁵ Jaje caëna, ja maca sani judío paire quëapi, Jesús paji'i, yë'ere jujusiquë caquë. ¹⁶ Ja do'ire judío pa*ì* Jesure huani jeoñu'u cajë cui'ne josa yo'ohuë, huajë mu'sere yo'osi do'ire.

¹⁷ Jaje pa'iquëta'are Jesupi capi:

“Yë'ë Ja'quë si'anë co'amaña nequë api, cui'ne yë'ëje co'amaña yo'oyë.”

¹⁸ Jaje casi do'ire jerepa judío pai huani jëoñu'u cajë yo'ohuë. Huajë mu'sere sehuoma'ë yo'osi do'ise'e pa'iye papi. Jerepa ipi Diusujë pa'i a'ë caquë cui'ne Diusu api, yë'ë ja'quë ca do'ire yo'ohuë.

Maija'quë Mamaquëpi Si'a Tuturepa Paye

¹⁹ Ja maca Jesús capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa mësarute cayë. Diusu mamaquë cato ise'le cuasayepi yo'oye peoji. Pëca ja'quë yo'oquëna, ñase'ere yo'oquë api. Si'aye pëca ja'quë yo'oyere mamaquëje yo'oquë api. ²⁰ Jaje pa'ina, mamaquëre oiji. Pëca ja'quëpi ja do'ire i yo'oye iñoji. Cui'ne iye yo'ose'e jerepa pa'yere iñoja'quë api. Jaje yo'oquëna, mësaru merepa yo'oquë'ni cuasaja'cohua'i a'ë, ña quëquëjë. ²¹ Pëca ja'quë ju'isicohua'ire cui'naohua'ini huajëcohua'ire huëoni pa'iye isiyeje pa'ye, cui'ne i mamaquëje isiji, pa'iye, i isiye yëquëna. ²² Ja'quë cato pai yo'oyere ña de'huama'aji'i. Paquë mamaquëna isipi, pai yo'ojëna, ñaquë ne de'huaja'a tutu. ²³ Ja do'ire mamaquëre de'oquëre papi caja'cohua'i a'ë, pëca ja'quëre cayepi. Pëca ja'quë jëjo daosiquëni de'oquëre papi caye pani pëca ja'quëreje de'oquëre papi caye peoji.

²⁴ Nuñerepa cayë, mësarute. Yë'ë caye de'hue asacani, cui'ne yë'ëre jëjo daosiquëre ire papi caquë cuasasiquëpi ti pani huesëye paji. Nejoñe peoji, ite. Junì huesëyepi ti pa'iylene tëto saisiquë api. ²⁵ Nuñerepa, cayë, mësarute. Titaji, hora. Yure iti maca'ë, ju'isicohua'ipi Diusu mamaquë yë'ore asaja'a maca. I caye asani sehuocaicohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁶ Ja'quë cato pa'iye paji. Jaje paquëpi mamaquëre pa'iye isipi. ²⁷ Jaje cui'ne pai yo'oye ne de'huaja'a tutujë isipi, Pai Mamaquëre. ²⁸ Iyere asani ai cuasama'pë pa'ijë'ë. Quëare payë. Ju'isicohua'i tasicohua'ipi si'aohua'i i yë'o asaja'a maca ti'aja'coa. ²⁹ Asani tasi daripëapi etaja'cohua'i a'ë, si'aohua'i. De'oyerepa yo'osicohua'ipi ti pa'iylene huëija'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are co'ayerë yo'ojë pa'isicohua'i cato coa nejoja'cohua'ipi huëija'cohua'i a'ë.

Jesús Cuañequërepa Pa'iye Quëaye

³⁰ Ja'quëre ja seni asama'ë yë'ëse'e cuasayepi nejoñe peoyë. Yë'ë cato yë'ëre cuañese'eje caquë a'ë, tayo yo'ocohua'ire. Yë'ë yo'oye cato nuñerepa yo'oye a'ë. Yë'ë yëyeje yo'oye coeyë. Ja'quë yë'ëre jëjo daosiquë yëyepi yo'oquë a'ë. ³¹ Jaje pa'ina, yë'ëpi co'ye yë'ëja'a de'oye yo'oyë caquë pa'ito yë'ë caye care paji cacaiquë peora'pi. ³² Jaje pa'iquëta'are pa'iji, yë'ë yo'oye

ñaquëpi yë'ëre de'oye cacaiquë. Jaje pa'ina, yë'ëre i cacaiye cato nuñerepa do'i pa'iji.

³³ Mësarupi Juanre seni asaja'cohua'ire jëjo saoreña. Sejëna, Juanpi nuñerepa sehuopi, jaje pa'ire paquëna. ³⁴ Iye cato cayë mësarupi huaso cuañosicohua'i pa'ijajë caquë yë'ë cato paipi de'oye cacaiyere co'ema'ë pa'iyë. ³⁵ Juan cato toa tsëo pë miañeje miacaiquë paji'i. Jaje pa'ina, mësarupi i miañere sihuacaicohua'i paë'ë, coa nëhui tëcahuë. ³⁶ Juan yë'ëre cacaise'e jerepa de'oye yë'ëja'a co'ye quëaye payë. Yë'ë yo'oye cato ja'quë yë'ëre yo'ojë'ë caquë cuañe nëose'e a'ë. Jaje pa'ina, japi quëaji, yë'ë nuñerepa ja'quë jëjo daosiquë pa'iyë.

³⁷ Ja'quë yë'ëre jëjo daosiquë cato, quëaji, yë'ë nuñerepa de'oye yo'oquë pa'iyere, mësarupi i yë'o asama'cohua'i pa'itojë cui'ne ite ñama'cohua'i pa'itojë. ³⁸ I coca itire pa'ë cajë cuasama' do'ire i coca mësarute cacaye paji, pëca ja'quë jëjo daosiquëre coe do'ire. ³⁹ Mësarupi cato Maija'quë coca tayoye peoye ye'yeyë, ti pani huesëyere itire ñajë tija'ña'u cajë. Jaje pa'iquëta'a ja toyase'e cato yë'ë ayere caji. ⁴⁰ Jaje yëjëta'a yë'ëna daiye coeyë, ja pa'iyë paja'cohua'ita'a.

⁴¹ Yë'ë cato co'ema'ë pa'iyë, paipi de'oquëre papi cajë yo'oyere. ⁴² Asayë, mësarupi nuñerepa Maija'quëre oima'cohua'i pa'iyë. ⁴³ Yë'ë cato ja'quë pa'i huë'ñapi daisiquë a'ë. Jaje pa'iquëta'are mësarupi asayë coeyë. Coa pa'ise'e huëoni co'ye ire pa'ë caquëni cuasacohua'i a'ë, mësarupi de'o'ji cajë. ⁴⁴ ¿Me mësarupi asaja'cohua'i a'ni, pa'ija'a sa'ñe de'oquëre papi cajë yo'ocohua'ipi? ¿Me yo'ojë Diosupi mësarute de'oquëre papi cayere co'e ma'ñe'ni? ⁴⁵ Cuasama'pë pa'ijë'ë. Yë'ëpi yë'ë ja'quë ña huë'ñana mësarute do'i quë'iohua'i a'ë, caji'quë api cajë. Mësarute sa'ñope caquë cato Moiséspi mësarupi necaiquë api cajë utejë pa'iquë. ⁴⁶ Jaje pa'ina, mësarupi Moisés case'e care paji cajë asacaicohua'i pani yë'ëreje asacatira'huë, Moisés cato yë'ë ayere toya do'ire. ⁴⁷ Jaje pa'ina, mësarupi Moisés toyase'ere asacaima'cohua'i pani, ¿Me yë'ë caye asacaiye'ni, care paji cajë?"

6

Cinco Mil Ëmëohua'ire Aõe
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Ja jeteyo'je Jesús Galilea jairana je tē'tena saji'i. Jare iti jairapi Tiberias yequë mami hue'eco paji'i. ² Jaje saina, jai pa'ituë'ë, pa' yo'o tija ma'ñere yo'oquë, ju'icohua'ire jujuquëna, ñasicohua'ipi. ³ Ja maca Jesús i ye'yecohua'i ja're ai cutihuëna mëni ja'rupi. ⁴ Egíptopi Israel pa' etajë pa'ise'ere cuasajë judío pa' yo'o maca tija'ña ja' maca paji'i. ⁵ Pa'ina, ja maca Jesús jai pa' ite tuijëna, ñani Felipere capi:

“¿Jerona aō hueroja'cohua'i a'ni, jai paí aī ja'ñe?”

⁶ Ja cato capi, Felipere neñasi'i caquë, Jesús cato tsoe i ne ja'ñe pa'ina. ⁷ Jaje caquëna, Felipepi sehuopi:

“Docientos romano quëriqui tē'ñapi pan hueroto tī'añe paí, te'le panpë te'ireje.”

⁸ Ja maca Andréspe Jesús ye'yaquëpi Simón Pedro yo'jeipi capi:

⁹ “Iñore te'le tsihua'ë cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire paquë pa'iji. ¿Ja maña pato me jai paire tī'laquë'ni?”

¹⁰ Ja maca Jesupi capi:

“Si'a paire cajë'ë, ja'rujajë.”

Ai taya paquëna, taya ëmëje'ena jai paí ja'rureña. Ëmëohua'ise'e cinco mil paí paë'ë. ¹¹ Ja maca Jesús cinco pan ini Diusure de'oji caquë pëpani ja jeteyo'je i ye'yacohua'ina isipi. Isina, i ye'yacohua'ipi paire se aohuë. Jare cui'ne tsiaya hua'ireje yo'opi. Si'aye iohua'i yëye necaji'i. ¹² Tsoe ani huajësicohua'i pa'ijëna, Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

“Ani jujase'e tsi'sojë'ë, coa nejoñe peoja'quë.”

¹³ Caëna, tsi'sohuë, ani jujase'e. Tsi'sojë doce do'rohuëa timëhuë, cinco pan pa'ise'epi jaiye nese'ere. ¹⁴ Ja maca Jesús yo'ose'ere ñani, paipi cahuë:

“Iquë nuñerepa Maija'quëre quëacaiquë api, iye yejana daija'quë api ca nëosiquë.”

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are Jesús asapi, iohua'i yëyepi coetoje ëjaëre pare neñu'u cuasaye. Jaje pa'ina, jaohua'ire jeoni ai cutihuëna saji'i, te'i.

Jesús Ëmëjeja'a Cu'ise'e
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Ñami de'osi maca Jesús ye'yacohua'ipi jairana cajehuë. ¹⁷ Cajeni yohuëna aya mëni Capernaum yejana je'e huëohuë. Ja maca cato tsoe ai neapi, cui'ne Jesuje ja co'ima'ë paí'i.

¹⁸ Ja maca ai tutuquë cui'ne ai to'a huëopi. ¹⁹ Cinco kilómetros panita'a seis kilómetros pa'i macare pa'ijë ñahuë, Jesupi yohuë quë'rona daina, oco da'ca ëmëje'aja'a. Jaje ñani ai ca'rahuë.

²⁰ Jaje ca'rajëna, ipi capi, jaohua'ire:

“iYë'ë a'ë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë!”

²¹ Ja maca sihuajë yohuëna daijë'ë cajë yo'oye iñohuë. Cui'ne ja maca aya mëquëna, i ja're coní esarepa iohua'i cajë saisi yejana tī'ahuë.

Paipi Jesure Co'eye

²² Se ñatasi mu'se jaira je te'tena pëasicohua'ipi cuasa tī'ahuë. Te'e yohuë pa'isicoja'a i ye'yacohua'ipi saë'ë. Saijëna, Jesuse'e iohua'i ja're saiyë paí cajë. ²³ Jaje cuasajë pa'ijëna, Tiberias daripëpi jaiye yohuëa daji'i, iohua'ire pan Ëjaëpi neni aō sito

quëno macana. ²⁴ Jaje Jesús cui'ne i ye'yacohua'i peojëna, ñani yohuëana aya mëni Capernaum yejana saë'ë, Jesure co'eñu'u cajë.

Jesu Api Pa'iyere Isi Pan

²⁵ Jaira je tē'tena tī'ani Jesure sēteña:

“¿Ye'yaquë je yëhua tī'taë'ni, iño?”

²⁶ Cajëna, Jesupi capi:

“Nuñerepa mësarute cayë. Mësaruru cato yë'ere co'eyë, coa panre tīmëñerepa ani ñani. Co'ema'pë pa'iyë, pa'i yo'o tī'a ma'ñere ñasi do'ire asa tī'añe. ²⁷ Coa carajai aore cajë ai yo'oma'pë pa'ijë'ë. Ai jerepa ti pani huesë aore pare cajë yo'ojë'ë, quëcoyere pare. Iyere Maija'quë mamaquë cato isija'quë api, mësarute. Ja'quë Diusupi yë'ëna ja tuture isipi.”

²⁸ Jaje caquëna, iohua'ipi sei'ë:

“¿Me yo'oja'cohua'i a'ni, yëquë Diusu yëyere necañu'u cani?”

²⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Diusu yëye cato i jëjo daosiquëni care paji cajë cuasacaiye a'ë.”

³⁰ Jaje caquëna, iohua'ipi sei'ë:

“¿Iquere më'ë yo'o iñoja'quë a'ni, pa'i yo'o tī'a ma'ñe yëquëre më'ere care paji cuasajë asaja'cohua'ire? ³¹ Tsoe acohua'i a'ahuë'ë, manare cuëne yeja pa'i maca. Jare toyase'e cato: 'Diusupi ma'tëmo panre aopi,' caji.”

³² Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Moiséspi ma'tëmo panre aone papi, yë'ë ja'quë api, nuñerepa ma'tëmo panrepa aoque.”

³³ Diusu isi panrepa cato, ma'tëmopi paire ti pani huesëye isiquë daisiquë api.”

³⁴ Ja maca iohua'ipi cahuë:

“Ja panse'e yëquëre isijë'ë, Ejaë.”

³⁵ Cajëna, Jesupi capi:

“Yë'ë a'ë, pan pa'iyë isiquë. Yë'ëna daisiquë cato ai ëaye peosipi. Cui'ne yë'ere ire papi caquë cuasiquë cato oco ëaye peosipi. ³⁶ Yë'ë mësarute case'eje pa'ye yë'ere mësarupi ñajëta'a ire papi cajë cuasaye pañë. ³⁷ Ja'quë yë'ëna, isicohua'i cato si'aohua'i yë'ëna daiyë. Yë'ëna daisicohua'ire cato eto saoye paja'quë a'ë. ³⁸ Yë'ë cato ma'tëmopi yë'ë yëyeje yo'osi'i caquë daiyë pahuë. Yë'ere jëjo daosiquë yëyere yo'osi'i caquë daisiquë a'ë. ³⁹ Yë'ë ja'quë yë'ere jëjo daosiquë cato i yë'ere isicohua'ini te'ire ne huesocaiye peoye de'oye yë'ëpi ñacaiyere yëji. Cui'ne yë'ëpi tēji mu'serepa ju'isicohua'ini huëocaiyere yëji. ⁴⁰ Yë'ë ja'quë cato si'ahua'i Maija'quë mamaquëre ñani ire papi cajë cuasasicohua'ipi ti pani huesëyere yëji. Yë'ëna, yë'ëpi tēji mu'serepa ju'isicohua'ini huëosi'i.”

41 Ja maca “yè'è a'è, ma'tëmopi cajesi pan” casi do'ire judío paipi ite cue'cue huëohuë. 42 Cue'cuejè cahuë:

“¿Iquë Jesús pa'ima'quë José mamaquë maipi i pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core ñacohua'i pa'i ma'ñe? ¿Jaje pa'ita'a me yo'loquë ma'tëmopi daisiquë a'è, caquë'ni?”

43 Jaje cajëna, Jesupi capi:

“Cue'cueyere jëojë'è. 44 Yë'ëna te'ohua'i dani tì'añe peoji, yè'ère jëjo daosiquëpi ja'quëpi ite dama'quë pa'ito. Jaëni yè'ëpi tëji mu'serepa huëoja'quë a'è. 45 Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'epi caji ñeje: ‘Diusupi ye'yaja'quë api, si'a paire.’ Jaje pa'ina, si'ahua'i ja'quëre asacohua'ipi cui'ne ite ye'yecohua'ipi daiyë, yë'ëna.

46 Ja'quëre pajje ñama'cohua'i a'è. Diusu quë'ropi daisiquëse'e ite ñaquë api. 47 Nuñerepa cayë. Yè'ère care paji caquë cuasaquëpi ju'ima'è ti pa'iye paji. 48 Yè'è a'è, pan pa'iye isiquë. 49 Mësarü aipë Maija'quë aõñere a'ahuë'è, pan cuëne yeja cu'i maca. Jaje aísicohua'ita'a peo huë'ña juju sa'ahuë'è. 50 Jaje pa'iquëta'are yè'è cato ma'tëmo cajesiquë panre cayë. Jare paipi aísicohua'i pani ti ju'inë peoji. 51 Yè'è a'è, ja pan ma'tëmopi huajëquë cajesiquë. Ja panre paipi aísicohua'i pani ti pani huesëye pa'iji. Yè'è isija'a pan cato, yè'è capë a'è. Iye yeja pa'icohua'i pa'iyere caquë isija'quë a'è.”

52 Ja maca jare asani judío paipi sa'ñe coca cahuë, ñeje cajë: “¿Me iquë maire i capë aosi'quë caquë'ni?”

53 Cajëna, Jesupi capi:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Mësarupi Pai Mamaquë capëre aima'cohua'i pani cui'ne i tsiere ucuma'cohua'i pani ti pani huesëye peocohua'i pa'iyë. 54 Yè'è capë aísiquëpi cui'ne yè'è tsie ucusiquëpi ti pa'iye paji. Jaje pa'ini yè'ëpi tëji mu'serepa ju'isiquëni huëoja'quë a'è. 55 Jaje pa'ina, yè'è capë cato nuñerepa aore pa'è, cui'ne yè'è tsie cato nuñerepa ucuyere pa'è. 56 Yè'è capë aísiquëpi cui'ne yè'è tsie ucusiquëpi yè'è ja're cõni tsoni pa'iji. Pa'ina, yè'ëpi i ja're cõni pa'iyë. 57 Yè'ère jëjo daosiquë ja'quë cato pa'iye paji, yè'è ini pacacaiyë. Jaje cui'ne, yè'ère aiquëje yè'è do'ire pasipi. 58 Ma'tëmopi cajesi pan ayere cayë. Iye cato ai toë Maija'quë Israel paire aose'eje pa'ye peoji. Ja pan aísicohua'i si'a pai juju sa'ahuë'è. Jaje pa'iquëta'are iye pan aísiquë cato ti pani huesëye pa'iji.”

59 Iye cato Jesús ye'yapi, Capernaum daripë pai tsi'si huë'ena.

Pa'i Cocarepa

60 Iye ye'yayere asani Jesure jai pai tuicohua'i acohua'ipi cahuë:

“Iye i caye jaje pa'ijë'è cajë asa tì'añe peoji. Ai jerepa jëaji. ¿Jaje pa'ito nepi, asa tì'añe pa'iquë'ni?”

61 Ja maca Jesús asapi, iohua'i sañope caye. Jaje pa'ina, seji'i, jaohua'ire:

“¿Yë'ë case'epi mësarute sañope caquë? 62 ¿Me yo'o'ñe pa'iohua'i a'ni, Pai Mamaquëpi i ja'në pa'i sitona mëina, ñani? 63 Joyopi pa'ie isiji, capë cato cõcama'coa. Yë'ë mësarute case'e cato nuñerepa joyo aye a'ë, ti pa'ie isiye a'ë. 64 Jaje pa'iquëta'are mësaru acohua'i yecohua'i ja yë'ta'a nuñere pa'ë cajë asa títama'cohua'ipi pa'iyë.”

Jesús cato asapi, du'ru huëo macana iti cuasama'cohua'ire, cui'ne ite coso yehuoja'quëre. 65 Jaje pa'ina, capi:

“Mësarute cahuë. Ja'quëpi yë'ëna dacaima'quë pa'ito yë'ë quë'ro te'ije dani tì'añe peoji.”

66 Jaje casi macapi jai pai Jesús ja're cu'icohua'i jeoni i ja're conì cu'ie pahüë. 67 Ja maca Jesupi seji'i, I doce ye'yacohua'ire:

“¿Mësaruje jeoni saiye yëye?”

68 Caquëna, Simón Pedropi sehuopi:

“¿Ejaë, neina yëquë saija'cohua'i a'ni? Më'ë coca cato ti pani huesë coca'ë. 69 Yëquë cato më'ëre care paji cajë cuasahuë. Cui'ne asayë, më'ë cato Cristo api, Maija'quë huajëquërepa Mamaquëre papi.”

70 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Yë'ëpi mësaru doce pa'iohua'ire soihuë. Jaje pa'iquëta'are mësaru aquë te'i huati api.”

71 Jaje canì Jesús Judas Iscarioteni capi, Simón mamaquëni, doce soisicohua'i aquëni, Judaspi ite coso yehuoja'quëni capi.

7

Jesús Yo'je Tsì Asacaiye Pahüë.

1 Iye casi jeteyo'je Jesús Galilea yejare cunirojaji'i, Judea yeja pa'ie coepi, judío paipi ini huani jeoñu'u cajë yo'o do'ire. 2 Jaje pa'iquëta'are judío pai Egítopi etani a'ri huë'ña nejë pa'isi mu'sere cuasajë yo'o mu'seña tì'a huëopi. 3 Tì'a huëoquëna, Jesús yo'je tsìpi cahuë, ite:

“Iño pëama'ë yure Judeana saijë'ë, më'ëre tuicohua'ije më'ë yo'oye ñaja'cohua'ire. 4 Jaje pa'ina, si'a pai ñajajë canì yahue yo'ocoje ñani, më'ë yo'oyeje pai yo'o tì'a ma'ñere yo'ocohua'i. Pai yo'o tì'a ma'ñe yo'loquë sëte si'a pai ñajëna, yo'o iñojë'ë.”

5 I yo'je tsì cato a'ri mañaje care paji cuasajë asama'cohua'ipi cahuë. 6 Ja maca Jesupi capi:

“Ja yë'ta'a yë'ë yo'o maca tì'añe papi. Mësarute cato coa si'aë yo'oye de'oji. 7 Mësarute cato iye yeja acohua'i coeye peoji. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre cato coeyë. Yë'ëpi tìñarepa iohua'i yo'oye co'aye a'ë caquë iño do'ire. 8 Saijë'ë, mësaruse'e

fiestana. Yè'è cato saiye pañë. Ja yè'ta'a yè'è sai maca tì'añe paji.”

⁹ Jaje ca tējini Galileana pēapi.

Jesupi A'ri Huē'ña Fiestare Pa'ise'e

¹⁰ Pai tñarepa ñañe peoye yahue Jesuje saji'i, fiestana, i yo'je tsj saisi jeteyo'je. ¹¹ Fiesta pa'i maca judío paipi co'eje cahuë:

“¿Jerore pare pa'iquë'ni, jaë?”

¹² Jai pai tsi'si sitopi Jesús ayere cahuë. Yecohua'ipi cahuë: “De'o pai api.” Cajëna, yecohua'ipi cahuë: “Co'aquë api. Coa paire cosoquëna, asaquë api.”

¹³ Jaje pa'iquëta'are tñarepa caye pahuë, judío pāini ca'ra do'ire yahue carojaë'ë. ¹⁴ Fiesta joporepa pa'i maca Jesupi Maija'quë huë'ena cacani ye'ya huëopi. ¹⁵ Ye'yaquëna, judío paipi ai ñajë cuasajë cahuë:

“¿Merepa iquë jaiye ta'ñe ye'yaquë'ni, toya ja'o ye'yema'quëta'a?”

¹⁶ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Yè'è ye'yaye cato yè'è tse peoji. Ja cato yè'ëre jëjo daosiquë tse a'ë. ¹⁷ Mësarū aquëpi Maija'quë yëyere yo'oquë pani yè'è ye'yaye Diosu ye'yaye a'ë caquë asaja'quë api. Panita'a coa ise'e cuasayere ye'yaji caquë asaja'quë api. ¹⁸ Ise'e cuasayepi caquë cato paipi de'oquë api cajajë caquë caquë api. Jaje pa'iquëta'are ite jëjo daosiquëni paipi de'oquë api cacaijajë caquë yo'oquëpi nuñerepa caji. Jaje pa'ina, ti cosoma'quëpi caji.

¹⁹ Mësarute Moiséspi cuañese'e isipi. Isiquëta'are mësarupi sehuocaiye pañë, ja cuañese'e. ¿Me yo'ojë yè'ëre huani jëoñe yëye'ni?”

²⁰ Caquëna, paipi sehuohuë:

“Huati joyore hue'equë, më'ë. Jaje cayë, më'ë, ¿nepi më'ëre huani jëoñe yëye'ni?”

²¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Huajë mu'se pa'ina, te'ore yo'ose'ere ñani mësarū ai cuasayë. ²² Mësarū aipë tsoe du'ru yo'oyere Moisés cato cuañepi cuiri ca'ni tēaye paji'i caquë. Ipi huëoye paipi, ja cato. Jaje pa'ina, mësarū huajë mu'se pa'itojē cuiri ca'ni tēacohua'i a'ë, tsire. ²³ Ñajë'ë. Yure, mësarūpi Moisés cuañese'e yo'o tì'añu'u cajë huajë mu'se pa'itojē tsire cuiri ca'ni tēacohua'ita'a, ¿me yo'ojë mësarū yè'ëre pëiñe'ni, ju'iquë macare huajë mu'se pa'ina, jujucasi do'ire cajë? ²⁴ Co'aye yo'oyejë pa'ye ña cuañoñere co'aji cama'pë pa'ijë'ë. Co'aye yo'oji cacohua'i pani nuñerepa co'ayere ñani cajë'ë.”

25 Jā maca Jerusalén pa'icohua'i acohua'ipi sa'ñe se huëoreña:

“¿Jaëje pa'ini, pai huani jeoñu'u cajë co'ejëna, mai ñasicohua'ita'a? 26 Yure ipi si'aohua'i ñajëna, caquëta'are te'ijë ite sañope caye paji. ¿Ëjaohua'ipi iohua'ita'a nuñerepa Cristore papi caji cajë cuasa do'ire sañope caye pañë? 27 Jaje pa'iquëta'are mai cato asayë, i huëo sito.”

28 Iyere Jesús asani, Maija'quë huë'e ye'yaquëpi ai tutu, capi, ñeje:

“Jaje pa'ito mësaru asayë, yë'ë dai sito cui'ne yë'ëreje ñacohua'i a'ë. Yë'ë cato nuñerepa pa'ipi jëjo daosiquë a'ë, mësaruje ñama'quëpi. 29 Yë'ë cato ite ñaquë a'ë, i quë'ropi daisiquë sëte. Ipi yë'ëre jëjo daopi.”

30 Jā maca ite tseañu'u cajë yo'ojëta'a te'ijë ite tome dani tseañe pahuë, jā yë'ta'a ite tseā maca tī'añe pasi do'ire. 31 Jai pai Jesure ire papi cuasajë asahuë. Jaje pa'ina, cahuë:

“Cristopi daisiquë pani, iquë yo'ose'e seña maca pai yo'o tī'a ma'ñere yo'oye iñoñe peoji, cuasayë.”

Jesure Tseajë'ë Cajë Fariseo Pai Soldado Paire Jëjo Saose'e

32 Fariseo paipi asahuë, Jesús ayere paipi cajëna. Jaje asani jaohua'i cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i conī co'aye yo'ocohua'ire tsesecohua'ire jëjo daohuë, tseani Jesure sajäjë cajë. 33 Jā maca Jesupi capi, ite tseā dasicohua'ire:

“Yurese'e mësaru ja're conī a'ri maña pasi'i. Jā jeteyo'je yë'ëre jëjo daosiquë quë'rona co'is'i. 34 Mësaru yë'ëre co'ejëta'a tī'añe paja'cohua'i a'ë, yë'ë sai sito sani tī'añe peo do'ire.”

35 Jā maca judío paipi iohua'ija'a sa'ñe seteña, ñeje cajë:

“¿Jeronā sani huesësi'quë caquë'ni, iquë, mai tī'añe peo huë'ñarepa? ¿Judío paipi griego paina co'me huesëni pa'icohua'ina sani griego paini ye'yaja'quëpi caquë? 36 ¿Me caquë yë'ëre co'ēja'cohua'i a'ë, co'ejëta'a tī'añe paja'cohua'i a'ë, yë'ë pa'i huë'ña sani tī'añe peo do'ire caë'ni, maire?”

Pa'iyë Isi Ocorepa

37 Fiesta tēji mu'serepa cato ai ëja mu'serepa pa'iji. Pa'i maca Jesupi huëni nēcāni ai tutu capi, ñeje:

“Oco ëa ju'iquë pani daijë'ë, yë'ëna. Dani ucujë'ë. 38 Toya pëpë cayeje yë'ëre sehuoquëre cato joyopi pa'i ocorepa etaquëna, pasipi, tsiayajë pa'i.”

39 Jaje canī Jesús capi, ite ire papi cajë cuasacohua'ipi Maija'quë de'o joyore tī'aja'cohua'i a'ë caquë. Jā maca cato jā yë'ta'a Maija'quë de'o joyo daiye papi, Jesupi jā yë'ta'a ma'tëmona co'ima'ëna.

Te'e Cuasayë Paçohua'i

40 Paḷ jopo pa'icohua'ipi jāje cayere asani careña:

“Iquē cato nuñerepa Maija'quēre quēacaiquē api. Iti daijā'quē api casiquē api.”

41 Cajēna, yecohua'ipi careña:

“Iquē cato Cristo api.”

Jāje cajēta'are yecohua'ipi cahuē:

“¿Me Cristo pa'iquē'ni, Galilea yeja aquē? 42 Toyase'e cato caji, Cristo cato paḷ ējaērepa David tsēcapē aquē pa'ija'quē api. Belén daripē aquē pa'ija'quē api. David pa'isi daripē aquē pasipi.”

43 Jāje pa'ina, Jesús do'ire yo'ojē cajē paipi huahue sahuē, yequē tsēca de'ojē. 44 Yecohua'ipi tseani sañu'u cajēta'a tseañe pahuē.

Paḷ Ējaohua'i Jesure Sehuocaiye Pase'e

45 Jesure tsesehohua'ipi co'ihuē, Maija'quē huē'e ñacaicohua'iquē'rona, cui'ne fariseo paḷ cui'ne Maija'quē huē'e ñacaicohua'ī ējaohua'ī quē'rona. Co'irena, jaohua'ipi seī'ē:

“¿Me yo'ojē tseani daye pare'ni?”

46 Cajēna, paire tsesecohua'ipi sehuojē cahuē:

“¡Ai de'oyerepa yecohua'ijē jāē cayeje cacohua'ī ti peoyē!”

47 Jā maca fariseo paipi cahuē:

“¿Mēsaruje ī cosoyere sehuore? 48 Yēquē ējaohua'ijē ī caye asaye pahuē. Cui'ne fariseo ējaohua'ijē ite asacaiye pahuē. 49 Jāje pa'iquēta'are cuañese'e caye asama'cohua'ipi co'acohua'ipi sehuocaiyē, ne huesēja'cohua'ipi.”

50 Nicodemo fariseo aquēpi ñami sani Jesure ñasiquēpi capi, jaohua'ire:

51 “Mai cuañese'eje pa'ye yo'oni, jāēte huani jeoñe peoji, ja yē'ta'a ī yo'ose'ere asama'pē pani.”

52 Jāje caquēna, jā maca sehuoreña:

“¿Mē'ēje Galilea aquē aē? De'hua toyase'ere ye'yejē'ē, Jare mē'ē ye'yenita'a Galileapi, Maija'quēre quēacaiquē te'ijē daiye pase'e, asaye pa'iji.”

53 Jā maca paḷ ñape iohua'ī huē'ñase'ena sani sahuē.

8

Ēmē Yo'oco Ayere Quēaye

1 Jesupi Olivos cutihuēna saji'ī. 2 Ñatasi mu'se nea huē'ña Maija'quē huē'ena co'ipi. Si'a paḷ ī quē'rona tsio daē'ē. Datena, ja'runi ñu'ī ye'ya huēopi. 3 Jā maca cuañese'e ye'yacohua'ipi cui'ne fariseo paipi ēmēre yo'ocona, tī'asiconi dahuē. Dani iti maca pa'icohua'ī jopona nēconi. 4 Jesure cahuē:

“Ye'yaquë, iye nomiore yëquë dahuë, ëmëre yo'ocona, tì'asiconi. ⁵ Moisés cuañese'epi maire cuañeji ñeje yo'o nomio-hua'ire quëna pëapi jëa jo'a hueajë'ë, caquë. ¿Jaje pa'ito më'ë me caquë'ni?”

⁶ Iye cato cahuë, neñañu'u cajë. Ca tayouna, sañope cayere cajë cahuë. Jä maca Jesús meñe në meni moñopi yejana toyapi. ⁷ Jaje yo'oquëna, jaohua'i cato jä yë'ta'a sejë nëcahuë. Jä maca yureta'a nuñerepa nëcaquë capi, jaohua'ire:

“Mësaru aquëpi ti tayo co'aye yo'oma'quëpi quëna pë ini iona jëo huëojaquë.”

⁸ Jaje cani cui'naëpi në me cöni yejana toyapi. ⁹ Järe asani, ai cuasajë te'o hua'ise'e etajë saë'ë. Aiohua'ipi eta huëoni si'a paï etahuë. Si'a paï sani saisi maca Jesuse'e pëapi, nomio ja're cöni. ¹⁰ Jä maca Jesús nuiñe nëcani païje peojëna, ñani nomiose'e pa'iona, capi:

“¿Nomio jerore pa'iyë'ni, më'ëre sañope casicohua'i? ¿Te'ije më'ëre nejoñe paë?”

¹¹ Caquëna, iöpi cao:

“Pañuë, sañope yo'oye, Ëjaë.”

Cacona, jä maca Jesupi capi:

“Yë'ëje më'ëre sañope caye pañë. Yurepi sani cui'naopi co'aye yo'o coñe pajë'ë.”

Jesu Api, Paire Miacaiye

¹² Tjijupë Jesús paire caquë capi:

“Yë'ë a'ë, iye yeja miacaiquë. Yë'ëre pe'tequë cato miañere pasipi, pa'iyë isiyere. Jaje pa'i nea hue'ñare cu'iyë pasipi.”

¹³ Caquëna, jä maca fariseo païpi cahuë:

“Më'ëja'a co'ye de'oquë a'ë caquë quëayë, më'ë. Jaje quëaye cato co'aji.”

¹⁴ Cajëna, Jesupi capi:

“Yë'ë quëaye cato do'i quë'ye a'ë, yë'ëpi yë'ëja'a co'ye caquë quëatoje. Yë'ë cato asayë, yë'ë dai sito cui'ne yë'ë saija'to. Jaje pa'iquëta'are mësaru cato huesëyë, yë'ë dai sito cui'ne yë'ë saija'to. ¹⁵ Mësaru cato iye yeja paï co'aji cayepi cacohua'i a'ë. Yë'ë cato te'ireje co'aji, cama'quë a'ë. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi co'aji cani yë'ëse'e caye pañë. Yë'ë ja'quë yë'ëre jëjo daosiquëpi yë'ë ja're cöni caquëna, cayë. Yë'ë caye cato nuñere pa'ë. ¹⁷ Mësaru cuañese'e cato caji cayahua'i cui'ne te'ëje pa'ye cato asaye pa'iji, care payë cajë. ¹⁸ Jaje pa'iyë sëte yë'ëja'a co'ye quëacaiquë pa'iyë. Yë'ë ja'quë yë'ëre jëjo daosiquëje yë'ëre quëacaiquë api.”

¹⁹ Caquëna, jä maca seteña:

“¿Jerore pa'iquë'ni, më'ë ja'quë?”

Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mēsaru yē'ere ña t̄i'añe pañē. Pajē cui'ne ja'quēreje ña t̄i'añe pañē. Yē'ere ña t̄i'acohua'i pani, ja'quēreje ña t̄i'añe patira'pi.”
²⁰ Iye cato Jesús capi, ja yē'ta'a Maija'quē huē'ere pa'i ye'ya maca. Maija'quēna curi isi mahuēa quē'ropi nēcaquē case'e a'ē. Jaje catoje ite tseañe pahuē, ja yē'ta'a ite tse maca t̄i'añe p̄ase'e sēte.

Yē'ē Sai Huē'ña Mēsaru Sani T̄i'añe Peoji, Case'e

²¹ Cui'naēpi Jesús ca cōpi:

“Yē'ē saiyē. Saquēna, mēsaru co'eja'cohua'i a'ē. Jaje co'ejēta'a jare mēsaru tayo co'aye yo'oyena ju'ija'cohua'i a'ē. Jaje pa'ina, yē'ē sai huē'ña, mēsaru saiyē paja'cohua'i a'ē.”

²² Ja maca judío paipi cahuē:

“¿Co'ye huani jusi'quē caquē. Jaje yo'ouna, i quē'ro t̄i'añe paja'cohua'i a'ni?”

²³ Cajēna, ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mēsaru cato iño huē'ehuē acohua'i a'ē. Yē'ē cato jeto emē aquē a'ē. Mēsaru cato iye yeja acohua'i a'ē. Yē'ē cato iye yeja aquē peoyē. ²⁴ Jaje pa'ina, cahuē, mēsaru tayo co'aye yo'oyena ju'ija'cohua'i a'ē, yē'ēni ire papi cajē cuasama'cohua'i pani. Jaje mēsaru tayoyena ju'ija'cohua'i a'ē.”

²⁵ Ja maca sēteña:

“¿Iquei'ni, mē'ē?”

Cajēna, Jesupi sehuopi:

“Tsoe mēsarute ja'a huēo maca cahuē. ²⁶ Jaiye mēsaru tayoyere caye pa'iquēta'are pañē. Yē'ere jējo daosiquēpi nuñerepa caji, ti tayoye peoyerepa. Jaje pa'ina, yē'ē iye yeja p̄aire caye cato i caquēna, asase'ere cayē.”

²⁷ Jaje caquēna, jaohua'ipi, Maija'quē ayere caji cajē asaye pahuē. ²⁸ Jaje pa'i do'ire capi:

“Mēsarupi yē'ere emēje'na huēo nēcosi maca Pajē Mamaquēre ire papi cajē ñaja'cohua'i a'ē. Ja maca yureta'a coa isi yo'oye papi cajē ñaja'cohua'i a'ē. Jaje pa'ina, yē'ē cato ja'quē ye'yase'ere cayē, mēsarute. ²⁹ Yē'ere jējo daosiquē cato yē'ē ja're cōni pa'iji, yē'ē ja'quē yē'ere te'ire jēoñe papi. Jaje pa'ina, yē'ē cato si'anē i yēyere yo'oyē.”

³⁰ Jaje Jesús iyere caēna, jai pajē ite ire papi cajē cuasare pahuē.

Maija'quē Mamajērepa Cui'ne Tayo Yo'oyepi Jo'yaohua'ire Paye

³¹ Ja maca Jesús capi, judío paipi ite ire papi cajē cuasasicohua'ire:

“Mēsarupi yē'ē nuñerepa case'ere tayo saima'pē pa'ini, ja macata'a nuñerepa yē'ere ye'yecohua'i pa'iyē. ³² Jaje pa'ijē nuñerepa pa'iyere ñaja'cohua'i a'ē. Ñajēna, nuñerepa pa'iyepi

mēsarute jo'yaohua'i peocohua'ire neñe pa'iji, joye huasoyeje pa'ye.”

³³ Jaje caquëna, jaohua'ipi sehuohuë:

“Yëquë cato Abraham tsëcapë acohua'i a'ë, cui'ne ti yecohua'i jo'ya pa'ima'cohua'i a'ë. ¿Me yo'oquë mè'ë, jo'ya tseasicohua'i peojë de'oye pa'ija'cohua'i a'ë, caquë'ni?”

³⁴ Cajëna, Jesupi capi:

“Si'aohua'i tayo co'aye yo'ocohua'i cato tayo co'aye yo'oyepi jo'yaohua'ire paquëna, pa'iyë. ³⁵ Si'anë iti tsëcapë ja're pa'iquë api. Mamaquë cato jaje pa'iquëta'are jo'yaë cato coa con pa'iquë api, iti tsëcapë aquë peoquëpi, ti pa'iyere peopi. ³⁶ Jaje pa'ina, mësaru i Mamaquëre papi jo'yaohua'i pa'iyere nejocaquëna, ja maca yureta'a nuñerepa jo'yaohua'i peoye pa'ija'cohua'i a'ë. ³⁷ Tsoe asayë, mësaru Abraham tsëcapë acohua'i pa'iyere. Jaje pa'iohua'ita'a yë'ëre huani jeoñe yëyë, yë'ë cayere asaye coe do'ire. ³⁸ Yë'ë ja'quë ñnose'ere cayë, mēsarute. Caquëna, mēsarupi mësaru ja'quë case'ere yo'oyë.”

³⁹ Caquëna, iohua'ipi cahuë, ite:

“Abraham cato yëquë ja'quë api.”

Cajëna, Jesupi capi:

“Mēsarupi nuñerepa Abraham mamajë pani i yo'ose'eje cui'ne yo'ora'huë. ⁴⁰ Tsoe mēsarute nuñerepa Diusu ye'yase'ere cahuë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre huani jeoñe yëyë, mësaru. ¡Abraham jaje yo'oye ti papi! ⁴¹ Mësaru cato mësaru ja'quë yo'oyepi yo'oyë.”

Caquëna, ja maca iohua'ipi cahuë:

“Yëquë cato coa huero mamajë peoyë. Te'ire ja'quëre payë. Jajë cato Diusupi.”

⁴² Cajëna, ja maca Jesupi capi:

“Nuñerepa mësaru Ja'quëpi Diusu pa'ito mësaru yë'ëre otira'huë. Yë'ë cato Diusu quë'ropi daisiquë a'ë. Daisiquëpi ñnore pa'iyë. Yë'ëse'e daisiquë peoyë. Diusupi jëjo daosiquë a'ë. ⁴³ ¿Me yo'ojë mësaru, yë'ë cayë asa ti'añe pañe'ni? Mēsarupi asaye coe do'ire pañë. ⁴⁴ Mësaru ja'quë cato huati api. Mësaru i tsecohua'i a'ë. Jaje pa'ina, i yëyere yo'oye yëyë. Huati cato huani jeoquë api. Jare jaje pa'i api, tsoeje, ti nuñerepa yo'oma'quë api, cui'ne ti nuñerepa cama'quë api. Coa cosoyere cani, jaje i ayere caji, coa cosou sëte, coa cosoye pëca ja'quë sëte. ⁴⁵ Jaje pa'ina, yë'ë nuñere pare caquëni, mësaru asacaiye coeyë. ⁴⁶ ¿Nepi mësaru acohua'i, yë'ëre mè'ë tayoyë cajë ñnoja'cohua'i a'ni? Nuñerepa yë'ë caquëre, ¿me yo'ojë mësaru care paji cajë asacaiye pañe'ni? ⁴⁷ Diusu te'te aquëpi, Maija'quë coca asaye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are mësaru cato Diusu acohua'i peoyë. Jaje pa'ina, asaye coeyë, yë'ë cayë.”

Cristo Cato Abraham Jerepa Tsoe Aquë Api

⁴⁸ Ja maca judío paipi cahuë:

“Nuñere pajë më'ère jaje caquë'ni, Samaritanopi cui'ne co'a joyore hue'equë api cayë, yëquë.”

⁴⁹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Co'a joyore ti peoquë a'ë. Yë'ë cato ja'quëni de'okuëre papi cacaiyë. Ja do'ire mësaruru cato yë'ère co'aguë api, cayë. ⁵⁰ Yë'ère de'oye cacaijë'ë caquë oima'ë pa'iyë. Yë'ère de'oye cacaiquë pa'iji. Jaë api, iti yo'ose'e pa'iyeye caquërepa. ⁵¹ Nuñerepa cayë, yë'ë caye asani yë'ë cayeje yo'okuë cato ti ju'iñe paja'quë api.”

⁵² Ja maca judío paipi sehuohuë:

“Yureta'a asare pahuë, më'ë nuñerepa co'a joyore hue'equërepa pa'iyë. Abraham cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i tsoe acohua'ijë juni huesëa'huë'ë. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cayë ‘yë'ë caye asani, yë'ë cayeje yo'okuë cato ti ju'iñe paja'quë api.’ ⁵³ Yëquë ja'quë cato Abraham. ¿Më'ëpi seña maca pa'i a'ë cuasaquë, më'ë? Abraham cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i juju sa'ahuë'ë. ¿Iquei a'ë cuasaquë më'ë caquë'ni, jaje?”

⁵⁴ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Yë'ëja'a co'ye de'oye yo'oyë caquë pa'ito yë'ë de'oye yo'oyë caye ti cöcaiye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are mësaruru yëquë ja'quë api caquëpi yë'ère de'oye yo'oji cacaiji yë'ë ja'quëpi. ⁵⁵ Jaje pa'iquëta'are mësaruru ña ti'ama'pë pa'iyë. Yë'ëta'a ite ñaquë a'ë. Jaje ñaquëta'a yë'ëpi ñama'quë a'ë caquë pani coa cosourepa pa'iyë pa'iji mësaruru pa'i. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato nuñerepa ñaquë a'ë. Jaje pa'ina, i caye sehuocai yo'oyë. ⁵⁶ Abraham mësaruru aipi sihua'ajji'i, yë'ë mu'señare ñaja'quë a'ë caquë. Ñani sihua huajëa'ji'i.”

⁵⁷ Ja maca judío pa' Jesure cahuë:

“Ti cincuenta ometëcayë peoquëpi ¿Abrahamre ña'ahuë'ë cayë, më'ë?”

⁵⁸ Cajëna, Jesupi capi:

“Nuñerepa mësaruru cayë. Yë'ë cato Abraham pa'ima'në ai jerepa tsoe aquë a'ë.”

⁵⁹ Caëna, ja maca quëna pëapi imani jeañu'u Jesuna cajë yo'ohuë. Yo'ojëna, catipi. Catini Maija'quë huë'ëpi iohua'i jopoja'a sa etani saji'i.

9

Tsi'nëna Ñama'quëni Jesús Jujuse'e

¹ Pa' pa'i hue'ñaja'a sai Jesús ñapi, tsi'nëna ñaco ca porei ai de'osiquëre. ² Jaje pa'ina, ñani i ye'yacohua'ipi sei'ë, Jesure:

“¿Me yo'okuë ñaco ca porei ai de'ou'ni, jaë? Pëca ja'quëohua'i tayo do'ire co'aye ai de'ou, panita'a ¿i do'i a'ni?”

³ Cajëna, Jesupi capi:

“I tayo do'ijë peoji. Cui'ne pëca ja'quëohua'ijë tayo do'ijë peoji. Iquë cato ite juju maca Maija'quë yo'oye paire iñoja'quëpi ai deosiquë api. ⁴Ja yë'ta'a mu'se pa'inë yë'ëre jëjo daosiquë co'amaña yo'oye pa'iji. Ñami de'o huëoji. Ñami cato co'amaña neñe peoji. ⁵Yë'ë ja yë'ta'a iye yejare pa'ini yë'ë a'ë, miacaiquë iye yeja pa'icohua'ire.”

⁶Iye se ca tējini Jesús yejana copi neni ya'ore a'ji sēpë neni ñama'quë ñaco çana ya'opi nepi. ⁷Ja maca capi:

“Siloé oco dea pëna sani tsoa toj'ë. Siloé cani cayë, jëjo daosiquë.”

Jaje caëna, ñama'quëpi sani tsoa tōni tsoe ñaquëpi daji'i, i quë'ro. ⁸Ja maca ja'në ñama'quë pa'ina, ñasicohua'ipi cui'ne i quëno maca pa'icohua'ipi cahuë:

“¿Iquë mai ñajëna, curi sei ñu'isiquë pa'ima'quë aë?”

⁹Cajëna, yecohua'ipi cahuë:

“Jaje pa'ijë'ë. I api.”

Yecohua'ipi cahuë:

“Jare ije pa'ita'a yequë api.”

Jaje cajëna, iipi capi:

“Yë'ë i a'ë.”

¹⁰Ca maca ite seteña:

“¿Me më'ë yure neni ñaquë pa'iquë'ni?”

¹¹Cajëna, iipi sehuopi:

“Jaë Jesús hue'equëpi yë'ëre ya'opi a'jiñe neni ñaco çana jë'napi. Jaje yo'oni capi: ‘Siloé oco dea pëna sani tsoajë'ë.’ Caëna, sani tsoa tō maca tsoe ñaquë paë'ë.”

¹²Jaje caquëna, ite sei'ë:

“¿Jerore pa'iquë'ni?”

Cajëna, iipi capi:

“Huesëyë.”

Fariseo Paipi Ñaco Porei Pa'isiquëni Seni Asase'e

¹³Ja maca fariseo pa'i quë'rona ñaco ça porei pa'isiquëre sahuë. ¹⁴Jesús ya'opi neni ñaco ça poreire jujusi mu'se cato huajë mu'se paji'i. ¹⁵Jaje pa'isi do'ire, fariseo paipi asani ñama'quë pa'isiquëre seni cohüë. Me më'ë yure neni ñaquë'ni cajë. Cajëna, iipi capi:

“Ya'opi a'jiñe neni yë'ëre ñaco çana jë'naëna, sani tsoa tōni yure ñaquë pa'iyë.”

¹⁶Ja maca fariseo acohua'i cahuë:

“Iye yo'osiquë cato Diusu te'te peoquëpi jaje yo'opi, huajë mu'se a'ë cayë peoye.”

Jaje, cajëna, yecohua'ipi cahuë:

“¿Me co'aquë pani ñeje, pa'i yo'o ti'a ma'ñere de'oye yo'okuë'ni, i?”

Jaje yo'ojë cajë yequë tsëcapëa huayeque paji'i, sa'ñe ca do'ire. ¹⁷ Tijupë seni cohüë, ja'rë ñama'quë pa'isiquëre ñeje cajë:

“¿Më'ë iqueipi caquë'ni, më'ëre ñañe necaisiquëre?”

Cajëna, ipi sehuopi:

“Yë'ë cato cayë, Maija'quëre quëacaiquë api.”

¹⁸ Jaje caquëta'are judío paipi nuñerepa ñama'quë pa'isiquëpi ñaji cajë asaye pahuë. Coa caji cajë, i pëca ja'quëohua'ireje soihuë, ja do'ire. ¹⁹ Soini sei'ë:

“¿Mësarü mamaquë aë, iquë ñaco ca porei ai de'osiquë? ¿Yure jaje pa'ita'a me yo'oquë ñaquë'ni?”

²⁰ Cajëna, i pëca ja'quëohua'ipi sehuohüë:

“Yëquë mamaquë api. Cui'ne ite coa macana ñama'quë. Ai de'osiquë api asayë, yëquëpi ja cato. ²¹ Jaje pa'iquëta'are yure cato huesëyë, me yo'oquë ñaquë ponë'ni cajë ite ñañe necaisiquëreje huesëyë. Ini seni asajë'ë. Tsoe ai api, ipi quëajaquë ja do'ire ñaquë pa'iyë, caquë.”

²² Ñama'quë pëca ja'quëohua'i cato coa judío paini ca'rajë jaje cahuë. Si'ahua'ire Jesure Cristo api cacohua'ire pa' tsi'si hue'ñapi eto saoye pa'iji cajë cui'ñase'ere asajë. ²³ Ja do'ire i pëca ja'quëohua'ipi cahuë: “Ini seni asajë'ë. Tsoe ai api.”

²⁴ Ja maca judío pa' ñama'quë pa'isiquëre soi coreña. Daquëna, cahuë:

“Nuñerepa quëajë'ë, Diusu ña hue'ñare pana. Yëquë asayë, më'ëre jujusiquëre tayo yo'oquë api cajë.”

²⁵ Cajëna, ipi sehuopi:

“Yë'ë cato huesëyë, tayo yo'oquë api caye cui'ne paquëre papi cayeje. Yë'ë ta'ñe asaye cato iyese'e pa'iji, ja'rë ñama'quë pa'isiquëpi yure ñaquë pa'iyë.”

²⁶ Tijupë seteña:

“¿Me më'ëre nei'ni? ¿Më'ëre me yo'oni ñaquëre nei'ni?”

²⁷ Cajëna, sehuopi:

“Tsoe quëahuë, mësarute. Quëatoje asa yëma'pë pa'iyë. Yë'ë caye: ¿Iquere cajë cui'nare ca cojë'ë cajë se'ñe'ni? ¿Ini tuñu'u cajë yëjé se'ñe?”

²⁸ Caquëna, ja maca ite ai tea juni tējini capi:

“Më'ëpi ini tuina nēiji, yëquë cato Moisésre tuicohua'i a'ë cahuë. ²⁹ Yëquë asayë, Moisésre Diusupi case'e. Jaëre cato huesëyë, i pa'i hue'ñaje.”

³⁰ Cajëna, ipi capi:

“iMerepa yo'ojë mësarü huesëye'ni, ai ye'yesicohua'ita'a, i dai sito, yë'ëre ñaco ca jujucaisiquëre! ³¹ Maipi asayë, tayo yo'ocohua'ire Diusu asacaiye paji. Ite sihuacohua'ire cui'ne i yëye yo'ocohua'ise'ere asacaiquë api, Diusu. ³² Tsoeje ti asama'cohua'i a'ë, tsihua'ë pa'inë ñama'quë ai de'osiquëni

ñaquëre necaise'e. ³³ Iquëpi Diusu quë'ropi daima'quë pani ti jaje yo'oyeje para'pi."

³⁴ Caquëna, ja maca johua'ipi cahuë:

"¿Tayo yo'oye timësiquëpi ai de'osiquë api, më'ë yëquëre ye'yasi'i caquë?"

Jaje cani ite pai tsi'si hue'ñapi eto saohuë.

Joyo Ñañere Ñama'cohua'i Pa'iyë

³⁵ Jesús tsoe asapi, ñama'quë pa'isiquëpi ñaquë pa'ina, judío paipi eto saose'e. Jesupi ite tì'ani capi:

"¿Diusu mamaquëre më'ë ire papi cuasaquë pa'iquë?"

³⁶ Caquëna, ipi capi:

"Ëjaë, quëajë'ë, yë'ëre. Jequë a'ni, yë'ëje ite jaë api caquë cuasaquë pa'ija'quëre."

³⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Tsoe më'ë ñahuë. Yë'ë i a'ë. I ja're më'ë coca cayë."

³⁸ Ja maca Jesús yë'quë macana do're ja'runi capi:

"Ire papi caquë cuasayë, Ëjaë, më'ëre."

³⁹ Ja jeteyo'je capi, Jesús:

"Yë'ë cato iye yejana daë'ë, nuñerepa yo'oyepi pa'ijaquë caquë. Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi ñajajë caquë, cui'ne ñacohua'i pa'isicohua'ipi joyopi ñama'cohua'i pa'ijajë caquë."

⁴⁰ Ja maca fariseo paipi i ja're conì pa'isicohua'ipi iyere asani sei'ë:

"¿Yëquëje më'ë ñato ñaco ca peocohua'i a'ni?"

⁴¹ Cajëna, Jesupi sehuopi:

"Mësarupi ñama'cohua'i pani mësarù tayo yo'o do'ire jai do'i peocohua'i patira'huë. Jaje pa'iquëta'are mësarupi ñacohua'i a'ë caye sëte do'i quë'iohua'i pa'iyë.

10

Yëi Ñama Tu'rihuë Ayere Ye'yaye

¹ Nuñerepa mësarute cayë, yëi ñama eta sa'roja'a tu'rihuëna cacama'quë pani, ñaëpi cui'ne co'acquëpi eta sa'ro peo hue'ñaja'a cacaquë cato. ² Jaje pa'iquëta'are yëi ñama eta sa'roja'a cacaquë cato yëi ñamare ñacaiquë api. ³ Eta sa'ro hui'yocaiquëje de'oye hui'yocaiji, cacajaquë caquë. Cui'ne yëi ñamaje asayë, i yë'o. Iohua'i mamire caquë soiji, yëi ñamare. Cui'ne tu'rihuë nëicohua'ini hue'sena etoji. ⁴ Etoni sai saji, ipi du'ru sai. Yëi ñamaje asayë, i yë'o. Jaje asajë tuiyë, ite. ⁵ Jaje tuicohua'ita'a yequëpi soiquë pa'ito asani coa catiyë, ñama'quëre sëte yequë yë'o caquëna, asajë."

⁶ Ñeje yo'oyë, pai caquë iñoquëta'are paipi asa tì'añe pahüë, Jesús caye.

Jesús De'o Ñacaiquë

⁷ Ja maca Jesús t̄ijupë ca copi:

“Nuñerepa mësarute cayë. Yë'ë a'ë, eta sa'ro yëi ñama caca sa'ro. ⁸ Ja yë'ta'a yë'ë daima'në daisicohua'i cato ñaohua'i a'ë cui'ne co'acohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are yëi ñamapi asaye pahue, iohua'i cayere. ⁹ Yë'ë a'ë, eta sa'ro. Yë'ëja'a cacasiquë cato huaso cuañosiquë pa'ija'quë api. Jaje pa'i etasiquëpi cui'ne cacasiquëpi i yëyeje yo'oquë pa'ija'quë api, cui'ne de'o aore t̄i'aja'quë api.

¹⁰ Ñaë cato coa yahue imañe caquë cacaquë api, huani jëosi'i caquë, cui'ne nejos'i caquë. Yë'ë cato yëi ñamapi pa'iyere pajajë caquë daisiquë a'ë, ti pa'iyere jaiye pajajë caquë. ¹¹ Yë'ë cato de'oye yëi ñamare ñacaiquë a'ë. De'oye ñacaiquëpi yëi ñamapi pa'ijajë ise'e caquë i pa'iyere isiquë api. ¹² Coa sa'i do'ire necaiquë cato lobopi daina, ñani yëi ñamare ñacaiye jëoni catiquë api, yëi ñamare ñacaima'quë sête, cui'ne yëi ñamaje t̄iohua'ire sête jaje yo'o'ji. Yo'ouna, ja maca lobopi dani tseani yo'oquë tiya huesoquë api cui'na hue'ña. ¹³ Catiquë cato sa'i do'ire yo'oquë api. Jaje pa'ina, oi ëayeje ti peoji, ite yëi ñamare.

¹⁴⁻¹⁵ Yë'ë a'ë, de'oyerepa yëi ñamare ñacaiquë yë'ëre ja'quë ñaquë pa'iyeye, yë'ëje ite ja'quëre ñaquë pa'iyë. Jaje cui'ne yë'ë yëi ñamareje ñaquë payë. Ñaquëna, iohua'ije yë'ëre ñañë. Yë'ëpi yë'ë pa'iyere yëi ñama do'ire isiyë. ¹⁶ Payë, cui'ne yequë yëi ñamareje. Yequë tu'rihuë acohua'ire jaohua'ireje iñona daye pa'iji, yë'ëre. Jaohua'ije yë'ë caye sehuocaija'cohua'i a'ë. Ja maca cui'ne te'e tsëcapë pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne te'i yëi ñamare ñacaiquë pa'ija'quë api.

¹⁷ Ja'quë yë'ëre yëji, yë'ë pa'iyere isisiquëpi cui'naëpi yë'ë pa'iyepa coja'quëpi yo'oquëna. ¹⁸ Yë'ë pa'iyepa jioquë peoji. Yë'ë yëyepi isiyë, yë'ë pa'iyepa. Yë'ë jaje neñe pa'iji cui'ne cui'nare pa coñeje de'o'ji. Iye a'ë, yë'ë Ja'quë yë'ëre cuañese'e.”

¹⁹ Iyere judío pai asani cui'naohua'ipi hua cohue, t̄i tsëcapëa. ²⁰ Jai pai iohua'i acohua'ipi cahuë:

“¿Me neñu'ju i caye asani sehuocaiye'ni, care paji cajë co'a joyore hue'equëpi cui'ne coa cuepequë caquëre?”

²¹ Cajëna, yecohua'ipi cahuë:

“Co'a joyore hue'equëpi jaje ca t̄i'añe peoji. ¿Co'a joyopi ñama'quëre ñaquëre necaiye pa'iquë? Cui'ne ti peoji.”

Judío Paipi Co'aquë Api Caye Jesure

²² Ja mu'seña cato oco tēcahuë paji'i. Pa'ina, Jerusalén cato Maija'quë huë'e ne ja'ñere cuasajë sihuajë jai pai tsi'sini yo'o maca t̄i'api. ²³ Jesús cato Maija'quë huë'e sa'nahuëre

cunirojaji'i, Salomón hue'yosi hue'ña. ²⁴ Ja maca judío paipi Jesure tsi'sini cahuë:

“¿Yëquëre më'ë je yëhua nuñerepa quëaja'quëpi huesë ëaye caquë pa'iquë'ni? Më'ëpi nuñerepa Cristo pani quëare pajë'ë, te'le nuñerepa.”

²⁵ Cajëna, Jesupi capi:

“Tsoe mësarute cahuë. Caquëta'are mësarupi care paji cajë asaye pahüë. Yë'ë ja'quë cuañesi tutupi yo'oyë. Ja yo'oyepi tiñarepa iñoji, mësarute. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi nuñere pa'ë cajë asaye pañë, yë'ë yëi ñama acohua'i pa'ima' do'ire. Tsoe cahuë, ja'rë. ²⁷ Yë'ë yëi ñamapi asayë, yë'ë yë'ona. Asajëna, yë'ëpi iohua'ire ñañë. Ñaquëna, iohua'ije yë'ëre pe'teyë. ²⁸ Yë'ëpi ti ju'ima'pë pa'iyë isiquë a'ë. Isina, ti ne huesëma'pë pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yë'ë jëñare pa'icohua'ire yecohua'i mañaje jioye ti peoji. ²⁹ Yë'ë ja'quëpi yë'ëna isipi, iohua'ire. Isisiquë cato si'aye jerepa pa'i api. Ite cato yecohua'ije ti jio ti'añe peoji, i jëtëre pacohua'ire. ³⁰ Yë'ë cui'ne ja'quë coní te'ije pa'iohua'i pa'iyë.”

³¹ Ja maca judío pai cui'naohua'ipi quëna pëapi imani jëañu'u cajë yo'ohuë. ³² Yo'ojëna, Jesupi capi:

“Mësarü asajëna, jaiye de'oyere necaë'ë, yë'ë ja'quë tuture papi. ¿Iye nesi do'i aye mësarupi asato jeco a'ni, yë'ë co'aye yo'osico, jaje quëna pëapi jëañu'u ca ja'ñe?”

³³ Caquëna, judío paipi sehuohuë:

“Më'ë de'oye yo'osi do'ire më'ëre quëna pëapi jëoñe paja'cohua'i a'ë. Më'ëpi yë'ë a'ë, Diosu casi do'ire quëna pëapi jëaja'cohua'i a'ë, më'ëre. Më'ë cato coa pa'ita'a, yë'ë Diosure pa'ë caquë yo'oyë.”

³⁴ Ja maca Jesupi capi:

“Mësarü cuañeñepi toyase'le caji Diosu mësarute case'ere ñeje: ‘Mësarü a'ë, diusuohua'i.’ ³⁵ Toyase'le caye cato nuñerepa caye a'ë. Jaje pa'ina, care paji cajë asayë, mai. Diosupi hue'yopi, i coca asasicohua'ire diusu a'ë, mësarü. ³⁶ ¿Diosupi yë'ëre huani iye yejana jëjo daosiquëpi Diosu mamaquë a'ë caye me neni co'aquë'ni? ³⁷ Ja'quë yo'oyere yë'ëpi yo'oma'ëna, ire papi caye pajë'ë. ³⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi yo'oquëna, ire papi yo'oji cajë asama'cohua'ita'a yë'ë yo'o iñoñere ñajë Maija'quë yo'oye a'ë cajë asajë'ë. Ja maca yureta'a asa ti'añe pa'iji, Maija'quëpi yë'ë ja're pa'iji, cui'ne yë'ëpi i ja're pa'iji.”

³⁹ Tijupë tşëani preso saye yëhuë. Jaje pa'iquëta'are Jesupi de'hue jëapi.

⁴⁰ Ja maca Jesús Jordán tsiaya ëse mëi te'tena co'ipi. Co'ini jaronä pëapi, Juan oco doquë pa'i sitona.

⁴¹ Jarote pa'ina, jai pai i quë'rona sani ñajë cahuë:

“Nuñerepa Juan, paḷi yo'o ti'a mañere yo'oma'quëta'a care paquë case'e paji'i, iquë yo'o ja'ñe ayere.”

⁴² Jarona jai paḷi ire papi cajë cuasahuë, ìte.

11

Lázaro Juni Huesëse'e

¹ Te'i ëmë ju'iquë Lázaro hue'equë paji'i. Jaë cato Betania aquë paji'i. María cui'ne ìo yo'jeo Marta pa'i daripë aquë paji'i. ² María cato ju'iquë Lázaro yo'jeo paco'ë. Jaḷo cato Èjaërepa nëcañoana huëo së da'capi jañuni ìo nañapi tënocaio yo'osico paco'ë. ³ Jaje pa'ina, jaohua'ipi Èjaë më'ë cajeipi ju'iji caquë sani quëacajjë'ë cajë Jesús quë'ro jëjo saohuë, te'ire.

⁴ Jëjo saorena, Jesús jare asani capi:

“Iye ju'i dahuë cato ti juni huesëyena saye pa ja'ñe a'ë. Diusu ì de'oquë pa'iyere ìño ja'ñe a'ë. Cui'ne Maija'quë mamaquë de'oquë pa'iyere ìño ja'ñe a'ë.”

⁵ Jesús cato Marta cui'ne ìo maja'yo Maríare cui'ne Lázarore ai oiquëta'a. ⁶ Caya mu'seña se pëa copi, ì pa'i hue'ñana, Lázaro ju'iji cajë quëasicohua'ita'are. ⁷ Ja jeteyo'je capi, Jesús ì ye'yacohua'ire:

“Sani coñu'u, Judeana.”

⁸ Caquëna, ì ye'yacohua'ipi ìte cahuë, ja maca:

“¿Ye'yaquë, më'ëre judío paḷi quëna pëapi jëañu'u ca sitona col'ija'quë aë?”

⁹ Cajëna, Jesupi capi:

“¿Te'e mu'se doce hora pa'icoa, miañe? Jaje pa'ina, paipi mu'se cu'ini ti ju'aye peoji, iye yeja miacaiyeja'a cu'ini.”

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are paipi ñami cu'ini ju'aye pa'iji, miañe peo do'ire.

¹¹ Ja jeteyo'je Jesupi capi:

“Mai cajei Lázaro cajj'i. Caisiquëta'are sani ne sëtaja'quë a'ë.”

¹² Caquëna, ja maca ì ye'yacohua'ipi cahuë, ìte:

“¿Èjaë, jaje cajj'i cani co'yaja'quë api caye a'ni?”

¹³ Jesús cato jaje cani juji'i caquë capi. Jaje caquëna, ì ye'yacohua'ipi cuasani coa huëore caina caji cuasahuë. ¹⁴ Ja maca Jesupi yureta'a tiñarepa capi:

“Lázaro tsoe juji'i. ¹⁵ Sihuyë, de'oye jarote pa'ima'ëna juji'i. Jajepi ai de'oji. Mësaru ñani mësaru ìre papi cajë yë'ëre cuasaja'cohua'ire. Sani ñañu'u.”

¹⁶ Ja maca Tomás Gemelo hue'equëpi ì ja're ye'yecohua'ire capi:

“Jënajjë'ë, maije ì ja're cõni sañu'u, te'e ì ju'ina ju'ija'cohua'i.”

Ju'isicohua'ipi Huëiye Cui'ne Pa'iyë A'ë, Jesús

17 Tsoe Lázarote cuatro mu'seña tase'e pa'ina, Jesús t̄i'api.
 18 Betania cato Jerusalén ja'yere paji'i, coa caya kilómetropi cui'ne yequë jopo kilómetro cōsi macare. 19 Jai pāi judío pāi acohua'ipi Marta cui'ne Maríare do'i ñajë cui'ne johua'i maja'yëpi juquëna, oicohua'ini yëhuo huasoñu'u cajë daisicohua'ipi paë'ë. 20 Ja maca Martapi Jesús daiji asani etani ite pëpasi'i caco saco'ë. María cato huë'e sa'nahuëre paco'ë. 21 Ja maca Martapi Jesure cao:

“Ëjaë, mē'ë ñnore pa'iquë pa'ito yē'ë a'yë ju'ñne para'pi.
 22 Jaje pa'iquëta'are yē'ë cato asayë, Maija'quëpi mē'ë señere isija'quë api.”

23 Cacona, Jesupi capi:

“Mē'ë a'yë cui'naëpi pani coja'quë api.”

24 Caquëna, Martapi cao:

“Jaje pa'ijë'ë. Cui'naëpi pani coja'quë api, j̄uni huesësicohua'i huëi maca tēji mu'serepa.”

25 Cacona, Jesupi capi:

“Yē'ë a'ë, j̄uni huesësicohua'i huëiye cui'ne pa'iye. Yē'ëre ire papi caquë cuasaquë cato ju'isiquëje j̄are pa'ija'quë api. 26 Cui'ne ja yē'ta'a huajëquë pa'i yē'ëre ire papi caquë cuasaquë cato ti ju'ñne paja'quë api. ¿Iye yē'ë caye jaje pa'ire paji caco cuasaco, mē'ë?”

27 Caquëna, j̄opi cao:

“Jaje pa'ijë'ë, cuasayë, yē'ë. Cui'ne Ëjaë, mē'ë cato Cristore papi asayë, yē'ë. Diusu mamaquëpi iye yejana daija'quë ca nëosiquëpi daisiquë a'ë, mē'ë.”

Lázarore Ta Sitona Jesús Oise'e

28 Jaje se ca tējini Marta j̄o maja'yo María quë'rona sani cao, yahue:

“Ye'yaquë ñnore pa'i mē'ëre daijaco caquë soiji.”

29 Cacona, it̄i se asayēja'a Jesús quë'rona esa saco'ë, ite ñasi'i caco. 30 Ja yē'ta'a Jesús pāi daripërepa cacaye papi. Ja maca cato, Marta ite t̄i'asi macare paji'i. 31 Maríapi co'arepa huëni saiona, ñani judío pāipi María huë'ere pa'ijë oima'o cajë yëhuocohua'ipi tasi daripëna sani osi'i caco saico cuasajë tuë'ë.

32 Ja maca María Jesús quë'rona sani do're ja'runi cao:

“Ëjaë, ñnore mē'ë pa'iquë pa'ito a'yë j̄uni huesëye para'pi.”

33 María ja're cōni judío pāi daisicohua'ipi oijëna, Jesupi jaohua'ire oi ëayerëpa ñapi. Ñani j̄i joyopi ca ëayerëpa nëina,
 34 Jaohua'ire seji'i:

“¿Jerona ite tare'ni?”

Caquë seina, johua'ipi cahuë:

“Ëjaë, dani ñajë'ë. Ñona tahuë.”

35 Ja maca Jesús oji'i. 36 Oina, ñani judío pāipi cahuë, ja maca:

“I ai oiquërepa paji'i. Ñajë'ë, i oiyere.”

³⁷ Yecohua'ipi cahuë:

“Ñama'quëre ñaquëre nesiquë api, iquë. ¿Jaje pa'ita'a cui'ne me yo'oquë Lázaro jujucaiye paë'ni?”

Lázaro Huëise'e

³⁸ Cui'naëni co'arepa esa necati'ñerepa nëina, tasi daripë quë'rona tsio daji'i. Coje nesico paji'i. Pa'ioni jai quëna pëpi sjosico paji'i. ³⁹ Pa'iona, Jesupi capi:

“Quëna përe hui'yo jeojë'ë.”

Caquëna, Marta ju'isiquë yo'jeopi cao:

“Ëjaë, tsoe co'a sëji cuasayë. Tsoe cuatro mu'seña pa'iji.”

⁴⁰ Cacona, Jesupi capi:

“Më'ëje pa'ioni cahuë care paji cuasani më'ë ñaja'coa'e, Maija'quë de'oyerepa yo'oquëna case'e.”

⁴¹ Caëna, ja maca quëna pë hui'yo jeorena, Jesús ma'tëmo mëne ñaquë capi:

“De'oji, Ja'quë. Yë'ë caye më'ëpi asacaë'ë. ⁴² Yë'ë cato asayë, më'ë si'anë yë'ë caye asaquë pa'iye. Jaje pa'iquëta'are iye maca pa'icohua'i asa ja'ñere caquë cayë, më'ëpi yë'ëre jëjo daosiquë api cajë asare pajajë caquë.”

⁴³ Jaje se ca tējini, ai tutu cui'ni:

“¡Lázaro etajë'ë!”

⁴⁴ Caquëna, ju'isiquë pa'isiquëpi jëña, nëcañoa huesiquëpi, cui'ne tsiajë cañapi huesiquëpi etapi. Etaquëna, ja maca Jesupi capi:

“Joyecajjë'ë, saijaquë.”

Jesure Tseañu'u Cajë Yo'ose'e

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Jaje iyere yo'ouna, Jesure jai pai judío pai ire papi cajë cuasahuë, María ja're çoni daisicohua'ipi, iti Jesús yo'oquëna, ñasicohua'ipi. ⁴⁶ Jaohua'i acohua'ipi fariseo pai quë'rona sani ñajë quëahuë, Jesús yo'ose'ere. ⁴⁷ Ja maca fariseo paipi cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi ca tēji ëjaohua'i quë'rona tsi'sini cahuë:

“¿Me neja'cohua'i a'ni, jaëte? I cato jaiye pai yo'o tija ma'ñe yo'o iñoji, paire. ⁴⁸ Jaje pa'ina, maipi coa ñacohua'i pa'ito si'a paipi jse'ena asa huesëja'cohua'i pa'ini. Jaje yo'ojëna, yureta'a romano paipi dani Maija'quëre së huë'e cui'ne mai yeja ne huesoja'cohua'i pa'ini.”

⁴⁹ Cajëna, Caifás hue'equëpi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi ja ometëcahuë pa'iquëpi capi, jaohua'ire:

“Mësarü huesëjë cayë. ⁵⁰ Cui'ne ti asama'pë, te'i jucacati'ñe pa'i api, si'a pai do'ire ai jerepa si'a pai ju'iñe peoye, iye daripë pa'icohua'ire.”

⁵¹ Caifás cato ise'e ta'ñe jaje caye papi. Coa Maija'quë joyopi isiquëna, capi, ja ometëcahuë Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë sëte, Jesupi judío pai do'ire jucacaiye pa'iji, pa'i ja'ñere ca nëoquë. ⁵² Coa judío paise'ere caquë jucacaiye pani cui'ne si'a hue'ña coa tiya huesësicohua'ire Diusu mamajëre. ⁵³ Jare ja mu'sepi yureta'a judío pai ëjaohua'i Jesure huani jeofne ca nëohuë.

⁵⁴ Jaje pa'ina, Jesús yureta'a si'a judío pai ñajëna, cu'iye papi. Paquë Judeapi etani Efraín daripëna saji'i, cuene yeja ja'ye maca pa'i daripëna. Jarona sani i ye'yacohua'i ja're pëapi.

⁵⁵ A'ri maña carapi, Egítopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë tsi'sini yo'o mu'seña. Jaje pa'ina, jai pai pa'i daripëa pa'icohua'i saë'ë, Jerusalënna si'sire toa toñere cajë. ⁵⁶ Jesure co'ejë cuë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë huë'ere pa'ijë se'ë, yecohua'ire:

“¿Mësaru me cuasaye'ni? Daija'quë api fiestana, panita'a paja'quë api cuasaye cajë.”

⁵⁷ Fariseo pai cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cuañe nëohuë. Jesús pa'i hue'ñare asasicohua'i pani quëajë'ë, sani tseaja'quëre cajë.

12

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e (Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Seis mu'seña Egítopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'oye caraquëna, Jesupi Betaniana saji'i. Lázaro pa'i hue'ñana ju'isiquëni Jesupi ne co'yasiquë paji'i, jaë cato. ² Jarona Jesure ayo cua'coni aohuë. Martapi ayo huahueco paco'ë. Lázaropi Jesús ja're coní mesare ñu'i aji'i. ³ Ja maca Maríapi huëo së ma'ña da'care dani Jesús quëona ja'ñeni io nañapi tëno cuënao. Jaje yo'ocona, si'a huë'e huëo sëñena timëo. Ja cato jai do'i ma'ña paji'i. ⁴ Ja maca Judas Iscariotepi Simón mamaquëpi Jesús ye'yaquëpi, Jesure coso yehuoja'quëpi capi:

⁵ “¿Me yo'oco iye huëo së ma'ña coa yecohua'ina se isico trecientos romano curiquë të'ña nema'o paco'ni, neni curi peocohua'ire cõcailja'cota'a?”

⁶ Judas jaje cani curiquë peocohua'ini ai oi do'ire cama'ë paji'i. Co'amaña yahue imaquëpi capi. Jaje ipi curi aya topë paquë sëte, yahue imaquë paji'i, ñona yecohua'ipi aya curire. ⁷ Ja maca Jesupi ite capi:

“Coa ñajë'ë. Yë'ere ta mu'se huëo së ja'ñere ne de'huaco yo'oco. ⁸ Curi peocohua'ire si'anë mësaru ñajë paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ere cato si'anë paye peosipi.”

Lázarore Sañope Case'e

⁹ Jesús Betaniare pa'iji asani jai paí judío paí saë'ë, jàrona. Jesuse'ere ñañu'u cajë saiye pahuë. Lázarore ñañu'u, Jesús ju'isiquëni huëosiquëre cajë saë'ë. ¹⁰ Cui'neje Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi Lázaroreje huani jëoñe pa'iji cahuë. ¹¹ Judío paípi Lázaro do'ire Jesupi ire paí cajë cuasa do'ire, cui'ne johua'ire jëoco do'ire jaje cahuë.

Jerusalénna Jesupi Cacase'e

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Jai paí Jerusalénna saë'ë, Egítopi Israel paí etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se tì'aëna. Se ñatasi mu'se Jesús daija'quë api, iye daripëna asani. ¹³ Ja maca Jesús daina, sihuajë ja'o tëteni cuijë saë'ë. Jesure pëpañu'u cajë cuihuë:

“¡De'oquëre pa'ni, Diosu! ¡De'oquëre pa'ni, Èjaë mamirepa hue'equëpi daiquë! ¡De'oquëre pa'ni, Israel paí Èjaë!”

¹⁴ Burrore tì'ani Jesús tui saji'i, toyase'e cayeje pa'ye japi caji ñeje:

¹⁵ Ca'rama'o pa'ijë'ë.

Israel paí daripë

Më'ë Èjaërepa daiji, burroni ñu'i.

¹⁶ Iye case'e i ye'yacohua'i asa tì'añe pahuë, du'ru macarepa cato. Jesús de'oquërepa de'osi maca ja maca yureta'a asahuë, si'aye Jesús ayere toyase'e paji'i cajë cui'ne jaje tëto saji'i, mai ña hue'ñana cuasajë.

¹⁷ Jesús ja're pa'ijë Lázarore juquëna, tasiquëni huëoquë soiquëna, asasicohua'ipi yecohua'ire se quëahuë, johua'i ñase'ere. ¹⁸ Jaje pa'ina, Jesure sañope tì'ani pëpañu'u cajë saë'ë, paí yo'o tì'a ma'ñere yo'oquëna, asasi do'ire cajë. ¹⁹ Ja maca fariseo paípi cahuë, johua'ija'a sa'ñe:

“Ñañe mësarú si'a paí ise'ere tuiye, yure cato ne tì'añe peoji.”

Griego Paípi Jesure Co'ese'e

²⁰ Fiesta pa'i maca Maija'quëre señu'u cajë Jerusalénna saisicohua'i ja're coní griego paíje paë'ë. ²¹ Pa'icohua'ipi jaohua'ipi Filipena tsio dani Betsaida Galilea aquëna sejë cahuë:

“Èjaë, yëquë Jesure ñañe yëyë.”

²² Jaje cajëna, asani Felipepi sani Andrésni capi. Cani yureta'a cayaohua'i Jesure sani cahuë. ²³ Cajëna, Jesupi ja maca capi:

“Tsoe tì'api, Maija'quë mamaquë de'oquërepa de'ojai maca. ²⁴ Mësarute cayë, trigo capi yejana tòmema'co pani jare te'e ca maca pa'io carajaicoa. Jaje pa'iquëta'are iti capi yejana tómeni jünita'a jaiye quëicoa, iti ñëpi mëani. ²⁵ I pa'yere ai oiquë cato coa ne huesoja'quë api. Jaje pa'iquëta'a iye yeja pa'yere coequë cato ne de'huaquë pa'iji, ti pani huesë ja'ñere.

²⁶ Paipi yé'ère necaiye yéni tuijé'è, yé'ère. Yé'ère necaiquè cato, yé'è pa'i hue'ñare cóni pa'ija'què api. Paipi yé'ère necaiquè pa'ito yé'è ja'quèpi ite de'oquère pa'ni caquè ñacaija'què api.

Jesupi Quèaji, I Ju'i Ja'ñere

²⁷ Yure cato yé'è ai oiyè. ¿Ja do'ire ja'quère ñeje ca tì'añe pa'iquè? '¿Ja'què huasojé'è, yé'ère yure tètò sai ja'ñere?' Jaje ca tì'añe peoji. Yé'è cato jare caquè daisiquè a'è. ²⁸ Ja'què mè'è mamire jerepa de'o mami nejë'è."

Ja maca asapi, ma'tèmopi yé'ose'e pìsiquèna:

"Tsoe de'oquère pare nehuè. Jaje pa'iquèta'are tìjupè de'oquère pare ne còsi'i."

²⁹ Iti maca nècajè asasicohua'ipi cahuè, mujuèpi pìsiji. Cajèna, yecohua'ipi cahuè:

"Huiñaèpi ìni cocare capi."

³⁰ Ja maca Jesupi capi:

"Yé'èni caquè iye yé'o pìsiye papi. Mèsaru asa ja'ñere caquè iye yé'o pìsipi. ³¹ Yure a'è, iye yeja io yo'ose'e ña de'hua cuaño ja maca, cui'ne yurepi iye yeja cuañequèje ì tutu nejo cuañosiquè pa'ija'què api. ³² Yé'èpi cruzuna mèa deo cuañosi maca si'ahua'ire tsi'so saosi'i yé'èse'ena paire."

³³ Ja quèayena paì asahuè, cruzuna ju'ija'què a'è caquè quèaye. ³⁴ Paipi asani sañope sehuohuè:

"Yèquè cato yequè toyapè ñacohua'i a'è, Cristo ti ju'iñe peoji cayere. ¿Me yo'oquè mè'è Paì Mamaquè cruzuna ju'ija'què a'è caquè'ni? ¿Iquei'ni, Paì Mamaquè?"

³⁵ Ja maca Jesupi capi:

"Ja yé'ta'a mèsaru ja're miañe pa'iji. Ja yé'ta'a miañe pa'i maca miañeja'a cu'ijé'è, neañepi tsio daiona, merepa yo'oco'ni cajè ai cuasaye paçohua'i. Nea hue'ñaja'a cu'iquè cato ì sai hue'ña huesèquè coa saiji. ³⁶ Miañe ìtire pare pa'iyè cajè asajé'è, ja yé'ta'a mèsaru ja're cóni miacai pa'i macapi. Jaje pa'ijè yureta'a mia hue'ña pa'icohua'irepa ponèja'cohua'ipi."

Jaje ca tējini Jesús sani catipi, ìohua'ire.

Judío Paì Jesure Sehuoye Pase'e

³⁷ Jaiye Jesús paì yo'o tì'a ma'ñere yo'o ìñosiquèta'are ìre papi cajè cuasaye pañuè. ³⁸ Maija'quère quèacaiquè Isaías ñeje toyaquè pa'ise'epi tì'a ja'ñepi pa'ina, pañuè asaye. Toyase'e cato caji:

Èjaè ¿nepi yèquè quèase'e care payè cajè asare'ni?

¿Neni Diusu ìño u'ni, ì tutu?

³⁹ Jaje pa'ina, asa tì'añe pañuè. Yequeje Maija'quère quèacaiquè Isaías toyapi, ñeje:

⁴⁰ Diusupi ñama'cohua'ire cui'na jèa joyo què'ìohua'ire nepi, Ñaco capi ña ma'ñe caquè, Cui'ne joyopi asa ma'ñe caquè,

Cui'ne Maija'quëna pönëni juju cuañoma'cohua'ini caquë.

⁴¹ Iye cato Isaías capi, Jesús de'oquërepa pa'iye ñasiqüëpi. Jaje pa'ina, i ayere capi.

⁴² Jaje pa'iquëta'are jai pai judío pai Jesure ire papi cajë cuasahuë. Yecohua'i ëjaohua'ire paque cuasahuë, Jesure. Jaje pa'iquëta'are jai pai cuasajëna, quëaye pahuë, fariseo paini ca'ra do'ire, pai tsi'si huë'ñapi eto sao ma'ñe cajë.

⁴³ Fariseo pai cato paipi johua'ini de'ocohua'ire pa'ni ca-caiyere yëcohua'i paë'ë. Maija'quëpi de'oji cayere coecohua'i paë'ë.

Jesús Casi Yë'opi Pai Yo'ose'e Ca De'huaye Pa'iji

⁴⁴ Jesús ai tutu capi:

“Yë'ëre ire papi caquë cuasaquë cato yë'ëse'ere asaye peoji. Yë'ë ja'quë yë'ëre jëjo daosiquëreje asaji. ⁴⁵ Yë'ëre ñaquëpi yë'ëre jëjo daosiquëreje ñaji. ⁴⁶ Yë'ëre ire papi cajë cuasasicohua'ipi nea huë'ñare pa'ima'pë pa'ijajë caquë mu'se miañeje pa'ipi yë'ë iye yejana daë'ë. ⁴⁷ Jaje pa'iquëta'are yë'ë caye asaquëta'a yë'ë cayeje yo'oma'quëre yë'ëpi nejoñe paja'quë a'ë. Yë'ë cato iye yejana daisiquë a'ë, iye yeja pa'icohua'ire huasosi'i caquë. ⁴⁸ Yë'ëre coequëpi cui'ne yë'ë caye asani cui'ne yo'oma'quë cato, tsoe paji, ite nejo ja'ñe. Yë'ë case'epi tëji mu'serepa paire nejo ja'ñe a'ë. ⁴⁹ Yë'ë cuasayepi huëoquë cama'ë pa'iyë. Yë'ë ja'quë yë'ëre jëjo daosiquë cuañese'ere caquë ye'yayë, i case'eje pa'ye caquë asayë, yë'ë. ⁵⁰ Ja'quë cuañese'e cato ti pani huesë cocare pa'ë caquë asayë, yë'ë. Jaje pa'ina, yë'ë caye cato ja'quë cuañese'eje pa'ye a'ë.”

13

I Ye'yacohua'i Quëore Jesupi Tsoa Tose'e

¹ Ja yë'ta'a Egítopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se ti'ama'ë te'e mu'se carapi. Jesupi tsoe asapi, je'nërepa iye yeja pani tëjini pëca ja'quë quë'rona co'iye ti'ase'e. Si'anë Jesús cato ai oiquë paji'i, i tsecohua'ire iye yeja pa'icohua'ire. Jaje pa'ina, yure cato i ai oiyere pare iñoquë yo'opi.

²⁻⁴ Huati cato Simón mamaquëna Judas Iscariote joyona tsoe co'aye cuasaye nepi. Jaje pa'ina, Jesure coso yehuososi'i cuasayere papi, i joyo. Jesús cato Diusu quë'ropi daisiquë a'ë asaquëpi, cui'ne co'ijaj'quë a'ë Diusu quë'rona asaquëpi paji'i. Cui'ne ja'quëpi yë'ëre ëjaërepa pa'i ja'ñe tutu isipi asaquë paji'i. Jaje pa'ina, Jesús i ye'yacohua'i ao aijëna, coni ñu'i aiquëpi, huëni i ëmëje'e ju'icore dutani, i ju'ruhuëna toayapi sëapi. ⁵ Ja maca quëna de'huana oco doni i ye'yacohua'ire quëo tsoa huëopi. Tsoaquë i toaya ju'ruhuëna sëasicopi tëno cuenacaji'i.

⁶ Simón Pedro quëore tsoasi'i caquë yo'oquëna, ipi capi:

“¿Ējaë, më'ëpi yë'ë quëore tsoacasi'i caquë yo'oquë?”

⁷ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Yure më'ë huesëyë, yë'ë caquë yo'oye. Pasiquëta'a jeteyo'je më'ë asa tì'aja'quë a'ë.”

⁸ Jaje caquëta'are Pedropi capi:

“Yë'ë quëo më'ëpi tsoacaiye peoji.”

Caquëna, Jesupi capi:

“Yë'ëpi më'ëni tsoa toçaima'quë pa'ito më'ë yë'ë tē'te aquë peoja'quë a'ë.”

⁹ Caquëna, Simón Pedropi capi:

“Jaje pa'ito Ējaë, coa quëose'e tsoama'ë pa'ijë'ë. Yë'ëre jëñaje cui'ne siopëje tsoacaijë'ë.”

¹⁰ Caquëna, Jesupi capi:

“Ja' a cuyasiquë cato coa nëcañoase'e tsoaquë api, si'aë de'oquë pa'iyë sëte. Mësarú cato sisi peocohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are si'ahua'i de'ocohua'ise'e pa'iyë pañë.”

¹¹ Si'aohua'i si'si peocohua'ise'e pa'iyë pañë capi, ite coso yehuoja'quëque pa'ina, asaquë.

¹² Quëo ja'o tsoa tējini i ěmëje'e ju'icore suñani cui'naëpi mesana ja'rúni capi:

“¿Mësarú yë'ë caquë yo'ose'e asa tì'añe? ¹³ Mësarú yë'ë Ējaëpi cui'ne ye'yaquë api, cani nuñerepa cayë, jaëre pani. ¹⁴ Yë'ë Ējaëpi cui'ne ye'yaquëpi mësarú quëo tsoasiquëre sëte mësarúje yecohua'i quëo ja'oñare tsoacaiye pa'iji. ¹⁵ Iye cato mësarúni yo'o iñoquë yo'ohuë. Jaje yo'ojë'ë, caquë yë'ë yo'ose'eje. ¹⁶ Nuñerepa mësarúte cayë. I jo'yaëpi i ějaëre tēto saisiquë peoji, cui'ne jëjo dao cuañoquëje ite jëjo daoquëre tēto saisiquë peoji. ¹⁷ Asa tì'ani yë'ë case'eje pa'ye yo'ocohua'i pani sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁸ Mësarúte si'aohua'ire pare cama'ë pa'iyë, coa yë'ë sahua nëosiquëse'ere cayë. Toyase'e cayepi tì'añe pa'iji. Japi caji: ‘Yë'ë ja're coní aiquëpi yë'ëre sañope yo'oquë ponëpi.’ ¹⁹ Iye cato mësarúte cayë itipi tēto saina, ñani mësarúpi nuñerepa ire papi capi cajë yë'ëre asa ja'ñere caquë. ²⁰ Nuñerepa cayë, mësarúte. Yë'ë jëjo daoquëre sihuaquë de'oye yo'oquëpi yë'ëreje sihuaquë de'oye yo'osipi. Yë'ëre sihuaquë de'oye yo'oquëpi, yë'ëre jëjo daoquëreje sihuaquë de'oye yo'osipi.”

Judas Yo'oquë Yehuo Ja'ñere Jesús Quëase'e

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Ja casi jeteyo'je Jesús i joyopi ca'ñerepa nëina, capi, si'aye tì'ñerepa:

“Nuñerepa cayë. Mësarú aquëpi yë'ëre yo'oquë yehuoja'quë api.”

²² Ja maca i ye'yacohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a ña huëohuë, nepi yo'oja'cohua'ini cajë huesëjë. ²³ I ye'yacohua'i aquëpi Jesús i yëquëpi i yë'quë macare ñu'i aj'i, na'iquëna, aïñere. ²⁴ Aina, Simón Pedropi coa moñopi më'ëpi seni asajë'ë, nepi yo'oja'cohua'ini caquë'ni caquë yo'opi. ²⁵ Yo'oquëna, ñani Jesuna tsio jani seji'i:

“¿Ejaë, jequë a'ni, iti yo'oja'quë?”

²⁶ Caquëna, iipi sehuopi:

“Panpë yë'ëpi sa'suni aokuë cato i pa'ija'quë api.”

Jaje cani panpë ini sa'suni Judas Iscariotena aopi, Simón mamaquëna. ²⁷ Jare panpë i maca tsoe huatije Judas joyona cacapi. Ja maca Jesús capi ite:

“Më'ë yo'o ja'ñe pa'ito esa yo'ojë'ë.”

²⁸ Jaje catoje iti maca mesa ñu'icohua'i asa tì'añe pahuë, i caye. ²⁹ Judaspi curiquë de'hua turupë paquëre sëte yecohua'i cato cuasahuë, sani aore huerojaijë'ë fiesta yo'o ja'ñere caquë caji cuasahuë. Panita'a curiquë peocohua'ina sani isijë'ë caquë Jesús caji cuasahuë. ³⁰ Panpë isisi jeteyo'je Judas etani saji'i. Ja maca cato tsoe ñami paji'i.

Huajëye Cuañese'e

³¹ Judas etani saisi maca Jesupi capi:

“Yure iñoñe pa'iji, Pai Mamaquë de'oquërepa pa'iye. Cui'ne Diusu de'oquërepa pa'iyeje iñoja'quë api, iipi. ³² Maija'quë de'oquërepa pa'iyere Pai Mamaquëpi iñoquë pa'ito, Maija'quëje mamaquë de'oquërepa pa'iyere iñosipi. Esa iñoja'quë api. ³³ Tsi dohuë, mësaruru ja're con tsoe pa'iye paja'quë a'ë. Mësaruru yë'ëre co'eja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, jare judío paire case'ejë mësarute cayë. Mësaruru yë'ë sai sito sani tì'añe peoji. ³⁴ Mësarute huajëye cuañeñere isiyë, paire oicohua'i pa'iyere yë'ë mësarute oiyeje. Cui'ne mësarupi yecohua'ire se oijë pa'ijë'ë, caquë. ³⁵ Yecohua'ire mësarupi oicohua'i pa'ito paipi mësarute yë'ë ye'yacohua'ire pa'ë cajë ñaja'cohua'i a'ë.”

Pedro Coa Cosoquë Ca Ja'ñere Jesupi Quëapi

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simón Pedropi Jesure capi:

“Ejaë, ¿më'ë jerona sai caquë'ni?”

Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Yë'ë sai huë'ña më'ë tuni tì'añe peoji, yure cato. Jeteyo'je më'ë cato tuija'quë a'ë, yë'ëre.”

³⁷ Ja maca Pedropi capi:

“Ejaë, ¿me yo'oquë yë'ë yure tuni tì'añe peoquë'ni? Yë'ë cato tsoe cui'ñasiquëpi pa'iyë, më'ë do'ire yë'ëpi saicasi'i caquë.”

³⁸ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“¿Nuñerepa yë'ë do'ire mē'ëpi saicare pasi'i caquë cui'ñasiquëpi pa'i caquë? Nuñerepa cayë. Mē'ëre ja yë'ta'a cura yë'ima'në mē'ëpi toasoñe cosoja'quë a'ë, yë'ëre ñama'quë a'ë caquë.”

14

Jesu Api, Maija'quë Quë'ro Tì'a Ma'a

¹ Ai co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. Diusuni necaiquë api cuasajë pa'ijë'ë. Cui'ne yë'ëreje necaiquë api cuasajë'ë. ² Ja'quë ma'tëmo huë'e cato jaiye pa'iji, pa'i hue'ña. Jaje pa'ima'co pa'ito, yë'ëpi mësarute tsoe quëara'huë. Jaje pa'iyë sëte yure cato saiye, mësaru pa'ija'to ne de'huacasi'i caquë. ³ Saisiquëpi pa'i hue'ña ne de'hua tējini ja maca co'i coja'quë a'ë, mësarute sasi'i caquë. Saëna, mësaruje yë'ë pa'i hue'ñare pa'ijajë caquë. ⁴ Mësaru cato asayë, yë'ë sai hue'ña, cui'ne iti ma'aje asayë.

⁵ Caquëna, Tomásapi capi:

“Èjaë, yëquë huesëyë, mē'ë sai hue'ña. ¿Me mē'ë saija'a ma'aje asaye'ni?”

⁶ Caquëna, Jesupi capi:

“Yë'ë a'ë, ma'a cui'ne yë'ë a'ë, nuñerepa cui'ne yë'ë a'ë, pa'iyë. Yë'ëja'a tì'añe pa'iji, ja'quëre. Peoji, yequëre tì'añe. ⁷ Mësarupi yë'ëre ña tì'acohua'i pani ja'quëreje ña tì'ara'huë. Jaje pa'iquëta'are yure ìte mësaru ña tì'añë, tsoe ìte si'anë ñajë pa'icohua'i sëte.”

⁸ Ja maca Felipepi capi:

“Èjaë, yëquëre ìñojë'ë, mē'ë ja'quëre. Coa ja mañase'e yëyë.”

⁹ Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Felipe mësaru ja're conì yë'ë tsoe pa'iyë. ¿Jaje pa'iquëta'are mē'ë cato yë'ëre ti ñama'quë a'ë? Yë'ëni ñajë ja'quëreje ña'ne pa'iji. Jaje pa'ito ¿Me yo'oquë mē'ë ja'quëre ìñojë'ë caquë sequë'ni? ¹⁰ ¿Mē'ë huesëquë yë'ëpi ja'quë ja're tsioni pa'iyë, pa'ina, ja'quëpi yë'ë ja're conì pa'iyë? ¿Cui'ne mē'ë asama'ë pa'iquë ja pa'iyë? Yë'ë caye cato yë'ëse'e cuasayepi caye pañë. Yë'ë ja'quë yë'ëre pa'iquëpi i co'amaña yo'oji. ¹¹ Pëca ja'quë ja're conì pa'ire paji cajë cuasajë'ë. Cui'ne ja'quëpi yë'ë ja're conì pa'iji cajë cuasajë'ë. Panita'a jare asa tì'añe panije yë'ë yo'oyena ñajë de'hue cuasajë'ë, care paji cajë. ¹² Nuñerepa mësarute cayë. Yë'ëre ìre papi caquë cuasaquëpi, yë'ë yo'o co'amañaje, yo'oja'quë api. Yë'ëpi yë'ë ja'quë quë'rona saquëna, ja do'ire ai seña maca de'o co'amañaje yo'oja'quë api. ¹³ Mësarupi yë'ë mamina cajë seto yë'ëpi yo'oja'quë a'ë. Mamaquëpi pëca ja'quë de'oquërepa pa'iyere ìñoja'quë caquë. ¹⁴ Yë'ë mamina cajë sejëna, yë'ëpi yo'oja'quë a'ë, si'aye mësaru yëjë seña pa'ito.

De'o Joyore Jëjo Daoja'quë A'ë, Jesús Case'e

¹⁵ Mësarupi yë'ëre oicohua'i pani yë'ë cuañese'ere sehuo-caijë'ë. ¹⁶ Mësaruru ja're si'anë pa'ija'quëre yequëre jëjo daojë'ë caquë ja'quëre sesi'i, mësarute cõcai cui'ne quëcoye necaija'quëre. ¹⁷ Jaë cato nuñerepa ca joyo pa'ija'quë api. Iye yeja pa'i ja'ëte pa ti'añe peoji, ite ñama'cohua'i cui'ne ite asama'cohua'i. Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato asayë, ite. Cui'ne ipi mësaruru ja're pa'iji. Pa'isiquëpi ti mësaruru ja're pani huesëja'quë api. ¹⁸ Mësarute te'ohua'ire jeo sani huesoye paja'quë a'ë. Cui'naëpi pani coja'quë a'ë, mësaruru ja're cõni. ¹⁹ Ëa maca cato pa'i yë'ëre ña'ñe paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato yë'ëre ñaja'cohua'i a'ë, yë'ë huajëquë pa'ina, mësaruru huajëcohua'i pa'ija'cohua'i sëte. ²⁰ Ja mu'se mësaruru yureta'a nuñerepa asaja'cohua'i a'ë, yë'ëpi ja'quë ja're cõni pa'iyë. Pa'ina, mësaruru yë'ë ja're cõni pa'iyë asaja'cohua'i a'ë. Cui'ne yë'ëpi mësaruru ja're cõni pa'iyë asaja'cohua'i a'ë. ²¹ Ta'ñe asaquëpi cui'ne yë'ë cuañese'e sehuoquë yo'oquëpi, yë'ëre oiye iñoji. Jaje pa'ina, yë'ë ja'quëpi iteje oija'quë api. Oina, yë'ëje ite oija'quë a'ë. Jaje oi yë'ëpi ina tsio dani yë'ëse'e iñoja'quë a'ë."

²² Judas Iscariote peoquëpi, yequë Judaspi capi:

"Ëjaë, ¿me yo'oquë yequëna iñoja'quë a'ni, më'ëse'ere. Me pa'ina, iye yeja paina më'ë pa'iyë iñoma'ë pa'ija'quë a'ni?"

²³ Caquëna, Jesupi sehuopi:

"Yë'ëre oiquëpi yë'ë cuañese'e sehuoquë cui'ne yo'oji. Jaje yo'oquëni yë'ë ja'quëpi ite oija'quë api. Yë'ë ja'quëpi cui'ne yë'ëpi cõni dani i ja're pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁴ Yë'ëre oima'quëpi yë'ë case'ëje yo'oye pa'ji. Iye coca mësaruru yë'ë tse peoji. Yë'ëre jëjo daosiquë ja'quë tse a'ë.

²⁵ Mësaruru ja're ja yë'ta'a yë'ë pa'i maca si'aye cayë. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are de'o joyopi ja'quë yë'ë mami do'ire jëjo daoja'quë api. Jaëpi mësarute cõcai cui'ne oicohua'i pa'ijëna, yëhuoja'quë api, si'aye ye'yaquë. Cui'ne si'aye yë'ë case'ere cuasa ñajaiñe necaija'quë api.

²⁷ De'oye pa'iyere mësarute isicani saiye. Yë'ë de'oye pa'iyere isiyë, mësarute. Iye yeja pa'i de'oye pa'iyë a'ë cajë isiyëje pa'yere isima'ë pa'iyë. Ca'rama'pë pa'ijë'ë, cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. ²⁸ Yë'ë ja'quë yë'ë jerepa pa'i quë'rona saiye caquëna, mësaruru asani ai sihuara'huë, yë'ëre oicohua'irepa pani. Mësaruru tsoe asahuë, saisiquëpi cui'naëpi dani mësaruru ja're pasi'i caquëna. ²⁹ Iye cato cayë, jaje ti'a ja'ñe pa'ina, itipi tëto saina, ñani care papi cajë yë'ëre cuasajajë caquë.

³⁰ Ai jaiye mësaruru ja're caye pañë. Yure cato tsoe daiji, iye yeja cuañequëpi. Yë'ëre meñe cuañëñe peoquëta'a yo'oji. ³¹ Jaje tëto saiye pa'iji, ja'quëre yë'ë oiye paipi ñajajë caquë,

cui'ne i cuañeñere yo'oji cajë ñajajë caquë. Huëijë'ë. Sañu'u, tirona.

15

Cuiya'i Ñë Cui'ne Iti Capëa Pa'iyë

1 Cuiya'i ñëje pa'i a'ë, yë'ë. Yë'ë ja'quë api, iti ñacaiquëje pa'i api. 2 Yë'ë capëa ipi tē'ca tēte jēaquēpi quëima' capëa. Jaje yo'oquë quëi capëare pase'e nēoquë api, ai quëija'quë caquë. 3 Mësaruru cato tsoe de'oye jēo nēcōsicohua'i a'ë, yë'ë iye coca quëa do'ipi. 4 Yë'ëna tsiosicohua'irepa si'anë pa'ijë'ë, mësaruru cato, yë'ë mësaruna tsiose'ejë pa'ye. Iti capëse'e pani quëni tī'añe peoji, iti ñëre pana tsiosicopi pa'iyë pani. Jaje cui'ne mësaruru yë'ë ja're tsiosicohua'ipi pa'ima'pë pani quëni tī'añe peoyë.

5 Yë'ë cato iti ñëre pa'ë. Mësaruru cato iti capëa'ë. Yë'ë ja're tsioni pa'ina, cui'ne yë'ëpi i ja're tsioni pa'iquëpi jaiye iti ca quëiñe pa'iji. Pa'ina, mësaruse'e yo'o tī'añe ti peoyë, yë'ë peoquëna. 6 Yë'ë ja're conī pa'ima'quë cato nejo cuañoquë api. Nejo cuañoni toa sua ja'ñe soquë capëa cuñeñeje pa'yere tsi'soni ëoja'quë api.

7 Mësaruru yë'ë ja're tsiosicohua'ipi pa'ijë cui'ne yë'ë ye'yase'ejë huñëyema'cohua'ipi, mësaruru yëyere secohua'ipi pa'ito, si'aye mësaruru se'ne isija'quë a'ë. 8 Mësaruru jaiye de'o co'amaña quëiñeje pa'ye yo'ojëna, yë'ë ja'quëpi paini sihua cuañoji. Jaje de'oye yo'ocaijë yureta'a mësaruru yë'ë ye'yacohua'irepa pa'iyë tī'añë. 9 Yë'ë mësarute oiyë, yë'ëre ja'quë oiyëje pa'ye. Jaje pa'ina, yë'ë oiyere pa'ijë'ë. 10 Yë'ë cuañese'ere sehuocaijë cui'ne yo'oni yë'ë oiyere pa'iyë. Ja'quë cuañese'ere yë'ë sehuocai yo'oquëpi yë'ë ja'quë oiyere pa'iyë, cui'neje.

11 Jare quëahuë, mësarute. Yë'ë ja're te'e sihuajë cui'ne sihuayepi timësicohua'i pa'ijajë caquë. 12 Yë'ë cuañeñe cato iye a'ë: Oijë'ë, yecohua'ire, yë'ë mësarute oise'ejë pa'ye. 13 Cajehua'ire oi do'ire te'i jucacaiye a'ë, ai oiyë. Yequë peoji, ja jerepa pa'ye paire oiyë. 14 Mësaruru yë'ë cajehua'ia'ë, yë'ë cuañese'ere yo'oni. 15 Mësarute jo'yaohua'ire caye pañë. Te'e nuñerepa cajehua'ire cayë, mësaruru yë'ë iñosi do'ire, yë'ë ja'quë yë'ëre case'ere si'aye huesëma'pë asa do'ire. Jo'yaë cato huesëquë api, i ëjaë caquë yo'oye. 16 Mësaruru yë'ëre sahuani soima'pë pa'ë'ë. Yë'ëpi mësarute sahuani soihuë. Soini cui'ne cuañehuë, sani jaiye quëijë'ë caquë, ja quëiñepi ti pa'ija'quë caquë. Jaje jaiye quëicohua'ipi yë'ë do'ipi se'jëna, ja'quëpi mësaruru se'se'ere si'aye isija'quë api. 17 Iye a'ë, mësarute yë'ë cuañeñe: Sa'ñe oijë pa'ijë'ë.

Iye Yeja Paipi Jesure Coejë Cui'ne Jesús Tsecohua'ire Coeye

¹⁸ Iye yeja paipi mäsarute coecohua'i pa'ito, yë'ere du'ru coese'ere cuasajë oima'pë. ¹⁹ Mäsarupi iye yeja acohua'i pa'ito mäsarute otira'huë, iohua'i cajeohua'ire oiyepi. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi mäsarute iye yeja acohua'ini sahuani soisi do'ire mäsarute coeyë, iye yeja paipi, iye yeja acohua'i peo do'ire. ²⁰ Yë'ë mäsarute case'ere cuasajë'ë. 'Necaiquë cato i ëjaëre tëto saisiquë peoji.' Jaje pa'iyë sëte yë'ere pani sañope yo'osicohua'i me mäsarute sañope yo'oye pañe'ni cui'ne yo'oja'cohua'i a'ë. Cui'ne yë'ë ye'yayere sehuocaisicohua'i panita'a mäsaru ye'yaye sehuoja'cohua'i a'ë. ²¹ Si'aye jaje yo'oja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire cui'ne yë'ere jëjo daosiquëre huesë do'ire.

²² Yë'ë dani cama'quë pa'ito jaohua'i do'i peocohua'i patira'huë. Jaje pa'iquëta'are yure cato iohua'i tayo yo'o do'ire ca de'hua ti'añe peoyë. ²³ Yë'ere coequë cato ja'quëreje coeji. ²⁴ Iohua'ique ñajëna, pa'i yo'o ti'a ma'ñere yë'ë yo'oma'quë pa'ito sañope yo'o ja'ñe peocohua'i patira'huë. Jaje pa'iquëta'are yure cato yë'ë yo'oquëna, ñahuë. Jaje ñasicohua'ita'a yë'ere cui'ne ja'quëre coeyë. Ja do'ire do'i quë'iohua'i pa'iyë. ²⁵ Iye cato yo'oyë, iohua'ina cuañeñe toyase'epi ti'ajaquë caquë nëina. Toyase'epi caji: 'Do'ijë peoquëni yë'ere coeyë.'

²⁶ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë quë'ropi paire cocaiquëre cui'ne nuñerepa yo'o joyore yë'ë jëjo daoquëpi, jaëpi yë'ë ayere cacaija'quë api. ²⁷ Mäsaruje yë'ë ayere cacaija'cohua'i a'ë, yë'ë ja're conì ai tsoe pa'isicohua'i sëte.

16

¹ Yë'ere cuasayere ne hue'soma'pë mäsarupi taiñe pajajë caquë iye mäsarute cahuë. ² Pa'i tsi'si huë'ñapi mäsarute eto saoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë mäsarute huani jeaja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë Diusuni de'oye necaiyë cuasaja'cohua'i a'ë, huaicohua'ipi. ³ Iye cato yo'oja'cohua'i a'ë, ti ja'quëre cui'ne yë'ëreje asama'cohua'ipi. ⁴ Iye cato mäsarute cayë, iti ti'asi maca yë'ë case'ere cuasa ñajaijajë caquë. Mäsaru ja're pa'i do'ire jaje caye pahüë, ja'a huëo maca.

De'o Joyo Yo'oye

⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato saiye, yë'ere jëjo daosiquë ja're pasi'i caquë. Mäsaru aquëje ti te'ijë yë'ere seni asaye paji, jerona më'ë saiquë'ni caquë. ⁶ Coa ai jerepa oicohua'i de'o huesëhuë, iyere caëna. ⁷ Nuñerepa mäsarute cayë. Yë'ëpi saquëna, jerepa de'oye pati'ne pa'iohua'i a'ë, mäsaru. Yë'ëpi saima'quë pa'ito, mäsarute cöcai cui'ne sihua ëaye joyona necaiquë daiye peoji. Yë'ëpi saisiquë pani jëjo daoye pa'iji,

ite. ⁸ Ipi daisi maca quëaja'quë api, co'ayere pai yo'oyë, caquë. Nuñerepa yo'oye pa'iji, quëasipi, cui'ne tayo yo'osicohua'ijë sai de'huaye pa'iji quëasipi. ⁹ Yë'ëre ire papi cajë cuasama' do'ire, tayo yo'ocohua'i pa'iyë. ¹⁰ Nuñerepa de'o ma'are iñoja'quë api, yë'ëpi ja'quë quë'rona saisi do'ire, ja maca mësaru yë'ëre ñañe peoji. ¹¹ Iye yeja cuañequëpi i tayo yo'o do'ire nejo cuañosiquë pa'i do'ire paipi asa ti'aja'cohua'i a'ë, Diusupi iohua'i tayo yo'o do'ire sai de'hua cuañeñe pa'iji, ca ja'ñere ipi quëaquëna.

¹² Ja yë'ta'a jaiye mësarute caye payë. Jaje pa'iquëta'are yure cato mësaru asa ti'añere peoyë. ¹³ Nuñerepa ca joyopi dani mësarute ye'yaja'quë api, si'aye nuñere pare. Coa ise'e cuasayere cama'ë pasipi. Si'aye asase'ere casipi. Cui'ne mësarute quëasipi, yequë mu'se tëto sai ja'ñere. ¹⁴ Yë'ëre de'oquëre papi caja'quë api, yë'ë tse ayere paquëpi mësarute quëa iñoja'quë api. ¹⁵ Si'aye ja'quë paye yë'ë tse a'ë. Jaje pa'ina, cahüë. Yë'ë tsere de'o joyo cato paja'quë api. Jaje paquëpi yë'ë tsere mësarute se iñoja'quë api.

Sihuayere Timë Cuañoñe

¹⁶ Èa maca cato, yë'ëre ñañe paja'cohua'i a'ë, mësaru. Pasicohua'ita'a ai tsoe maca pani ñaja'cohua'i a'ë, yë'ëre. Ja'quë quë'rona saiyë, yë'ë.”

¹⁷ Ja maca i ye'yacohua'i acohua'ipi sa'ñe sei'ë, ñeje cajë:

“¿Me caquë jaje caquë'ni? Èa maca cato yë'ëre ñañe paja'cohua'i a'ë, cui'ne yequëje caji ai tsoe maca pani ña coja'cohua'i a'ë, yë'ëre. Ja'quë quë'rona saisi do'ire jaje pasipi caji. ¹⁸ ¿Iquere caquë jaje èa maca caquë'ni? Jaje cato me asa ti'añe'ni huesëyë, i caye.”

¹⁹ Jaje yo'ojë cajëna, Jesús cato asapi, iohua'i seni asañu'u cajë yo'oye. Jaje pa'ina, capi:

“Mësarute cahüë, èa maca cato yë'ëre ñañe paja'cohua'i a'ë, ai tsoe maca pani yë'ëre ña coja'cohua'i a'ë. ¿Ja case'ere mësaru sa'ñe sejë yo'ojë caye? ²⁰ Nuñerepa mësarute cayë. Mësaru airepa oija'cohua'i a'ë, cui'ne co'a ju'ijë pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ijëta'are iye yeja pai cato sihuaja'cohua'i a'ë. Jaje oijë pa'isicohua'ita'are mësaru oise'epi yequë mu'se sihuaye ponëja'coa. ²¹ Nomiopi tsj coa huëosico pani ai yo'ocoa, tsitu'ure pa maca ti'laëna, a'si ju'io. Jaje yo'osicota'a tsihua'ë macare të'ya dani a'sise'e huañeyecoa, huajë tsitu'upi iye yejare pa'ina, sihuaco. ²² Jaje cui'ne mësaruje ai yo'oja'cohua'i a'ë, yure cato. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi co'ini mësarute ña coja'quë a'ë. Ja maca mësaru sihua huajëja'cohua'i a'ë. Ja mësaru sihuaye yecohua'ijë jioye ti peoji.

²³ Ja mu'se cato yë'ëre seni asaye ti peosipi. Nuñerepa mësarute cayë. Ja'quëpi mësarute isija'quë api, si'aye mësaru

señe yè'è mamipi cajè sejëna. ²⁴ Iye macaja'a mësaru yè'è mamipi cajè seña pahüè, yureta'a sej'è. Sejëna, isija'què api. Isiquëna, sihuaja'cohua'i a'è.

Iye Yejare Ñese Quëcoye

²⁵ Mësarute cahuë. Iye coca pai yo'oye ayena coní cuëcucue ñaquë jaje casiquëta'are yequë mu'se ti'aja'coa, pai yo'oye ayena coní cuëcuema'è caye, nuñerepa caja'quë a'è, ja'quë ayere tiña asayerepa. ²⁶ Ja mu'se cato mësaru yè'è mamipi cajè seja'cohua'i a'è. ²⁷ Tsoe ja'quëpi mësarute oi paji, mësarupi yè'ère oi do'ire cui'ne mësarupi yè'ère Diusu què'ropi daisiquë api, cajè asa do'ire. ²⁸ Ja'quë què'rore papi etani iye yejana daisiquë a'è. Jaje pa'iquëta'are yure cato iye yejapi jeoni ja'quë què'rona co'ija'quë a'è."

²⁹ Ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë:

"Yureta'a mè'è tiñarepa cayë, yequena coní cuëcucueye peoye. ³⁰ Yureta'a mè'ère ñajë cui'ne asayë, si'aye ta'ñe asaquëre papi. Jaje pa'ini yecohua'ijë mè'ère seni asañu'u cajë yo'oye peoji. Jaje pa'ina, mè'ère Diusu què'ropi daisiquë api cajë asayë, yëquë."

³¹ Cajëna, Jesupi capi:

"Jaje pa'ito yureta'a asa ti'are paye? ³² Tsoe ti'aji, iti yo'o maca. Yure iti macare pa'iyë, mësaru yè'ère te'ire jeoni pai ñape hua saija'cohua'i a'è. Ja maca te'i pëaja'quë a'è. Jaje pëasiquëta'a te'i pa'iyë paja'quë a'è. Yè'è ja'quëpi yè'è ja're coní pa'ija'quë api. ³³ Iye cato cayë, mësarute yè'è ja're coní pa'ijë ai yo'oye peoye de'oye pa'ijë'è caquë. Iye yeja cato mësaru ai yo'oye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are quëcocohua'i pa'ijë'è. Yè'è je'quë iye yejare ñese quëcoquë paë'è."

17

Jesús I Ye'yacohua'ire Secacaise'e

¹ Jaje ca tējini Jesús ma'tëmona ñaquë capi:

"Ja'quë tsoe ti'api, iti yo'o maca. Mè'è mamaquëre de'oquëre papi ñnocajj'è, mè'è mamaquëpi mè'èreje de'oquëre papi caquë ñnoja'quëre. ² Mè'ëpi mè'è mamaquëre iye yeja paire cuañequëre nehuë, mè'è isicohua'ire ti pani huesëye isijaquë caquë. ³ Mè'ère te'i api Diusu asajë cui'ne mè'è jëjo daosiquëre Jesucristore asaye a'è, ti pani huesëye.

⁴ Iye yejare pa'i mè'ère de'oquëre papi caquë ñnoquë mè'è cuañese'ere ne saohüë. ⁵ Iye yeja peo'në yè'è mè'è ja're pa'i de'oyere pare pase'eje pa'ye yure yè'ère isi coj'è, ja'quë.

⁶ Iye yeja acohua'ini mè'è yè'ère sahuani isisicohua'ire yè'ëpi mè'è pa'iyere ñnohuë. Mè'è tsecohua'i paë'è. Jaje pa'iohua'ini yè'ëna mè'ëpi isina, johua'ipi mè'è cocare de'oye

sehuojë yo'ohuë. ⁷ Yure cato jaohua'i asayë, mē'ë tse a'ë cajë mē'ë yē'ëre isise'ere. ⁸ Jaje pa'ina, de'oye sehuojë asahuë, mē'ë yē'ëre isisi coca. Asa tī'are pahuë, mē'ë quē'ropi daisiquë api cajë, cui'ne mē'ëpi jëjo daosiquë api cajë asahuë.

⁹ Jaohua'i do'ire caquë mē'ëre señë: Coa iye yeja acohua'ini caquë seña pañë. Mē'ë yē'ëre isisicohua'ini caquë seña, mē'ë tsecohua'ini. ¹⁰ Yē'ë paye mē'ë tse a'ë, cui'ne mē'ë payepi yē'ë tse a'ë. Jaje pa'ina, yē'ë de'oyere jaohua'ipi iñoñë.

¹¹ Yē'ë iye yejare pa'iye paja'quë a'ë. Paquëta'are jaohua'ita'a iye yejare pa'ija'cohua'i a'ë. Yē'ë cato saiye, mē'ë ja're pa'ija'quëpi. Ja'quë de'oquërepa jaohua'i mañare ñacaijē'ë, mē'ë tutupi mē'ë yē'ëre isisicohua'ire, mē'ë cui'ne yē'ë çoni pa'ieje pa'ye te'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'ire. ¹² Yē'ë iye yeja pa'i maca mē'ë tutupi de'oye ñacaë'ë, iohua'ire, mē'ë yē'ëre isisicohua'ire. Ñacaina, te'ije ne huesëye papi, noni ne huesësiquëse'e ne huesëpi toyase'epi tī'aquëna.

¹³ Yure cato mē'ë pa'i hue'ñana saiye. Jaje pa'iquëta'are yē'ë ja yē'ta'a iye yejare pa'i do'ire cayë, iye coca, jaohua'ije yē'ë sihuayeje pa'ye sihuajajë caquë. ¹⁴ Mē'ë cocare jaohua'ina isihuë. Isina, iye yeja acohua'ipi iohua'ire coeyë, iye yeja acohua'i peo do'ire. Yē'ëje iye yeja aquë peoyë. ¹⁵ Iye yejapi jaohua'ire etoni sajë'ë caquë seña pañë. Yē'ë cato seña, mē'ëpi ñacaina, huatipi josa yo'oye pajaquë caquë. ¹⁶ Jaohua'i cato iye yeja acohua'i peoyë. Yē'ëje iye yeja aquë peoyë. ¹⁷ Mē'ë tsecohua'irepa pa'ija'cohua'ire de'ocohua'ire pare nejë'ë, mē'ë cocapi. Mē'ë coca cato nuñere pa'ë. ¹⁸ Mē'ë yē'ëre iye yejana jëjo daose'eye pa'ye cui'ne yē'ëje jaohua'ire iye yejana jëjo saoyë. ¹⁹ Jaje pa'ina, jaohua'ini caquë yē'ëpi mē'ëna isiyë, jaohua'ije nuñerepa coca do'ipi mē'ëna isisicohua'i pa'ijë mē'ë yëyere yo'ojajë caquë.

²⁰ Jaohua'ise'ere caquë seacaiye pañë, cui'ne iohua'i quëajëna, jeteyo'je asani itire pa'ë cajë cuasaja'cohua'ireje caquë seacaiyë. ²¹ Si'aohua'i jaohua'ije te'ije pa'iohua'i pa'ijajë caquë seña, te'ije pa'iohua'i maina tsioni pa'ijaquë caquë. Ja'quë, yē'ë cui'ne mē'ë çoni tsioni te'ije pa'iohua'i pa'ieje pa'ye pa'ijajë jaohua'ije. Jaje tsiosicohua'ipi te'ije pa'iohua'i pa'ijëna, iye yeja acohua'ipi ñajë mē'ëpi yē'ëre jëjo daopi cajë sehuoja'cohua'ire. ²² Jaohua'ire isihuë, de'oyere pare mē'ë yē'ëre isise'ere, te'ije pa'iohua'i pa'ijajë caquë, mē'ë cui'ne yē'ë te'ije pa'iohua'i pa'ieje cui'ne pa'ijajë caquë. ²³ Yē'ëpi iohua'i ja're çoni pasi'i. Pa'ina, mē'ëpi yē'ë ja're çoni pa'ijë'ë. Pa'ina, iohua'ipi te'ije pa'iohua'irepa pa'ija'cohua'ire. Jaje pa'ijëna, iye yeja paipi, mē'ëpi yē'ëre jëjo daopi cajë asaja'cohua'i a'ë, mē'ëpi jaohua'ire yē'ëre oieje pa'ye oina ñajë.

²⁴ Ja'quë më'ëpi yë'ëre isihuë. Jaje pa'ina, më'ëre señë, jaohua'ije yë'ë pa'i hue'ñare pa'ijajë caquë, pa'ijë më'ë yë'ëre de'oyerepa isise'ere ñajajë. Yë'ëre më'ë cato ai oiquë a'ë, ja yë'ta'a yeja de'huama'nëpi. ²⁵ Yë'ë ja'quë nuñerepa yo'oquë, më'ëre iye yeja pa'i asa ti'añe pañë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato më'ëre asayë icohua'ije më'ë jëjo daosiquë api cajë asayë, yë'ëre. ²⁶ Yë'ëpi iñohuë, më'ë pa'ie jaohua'ire. Ja yë'ta'api iñoquë pasi'i, ai jerepa tiña. Jaje iñoquëna, më'ë yë'ëre oiyeipi iohua'ini pa'ijaquë pa'ina, yë'ëpi iohua'i ja're cõni pasi'i.”

18

Jesure Tseani Sase'e

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Iye ca tējini jeteyo'je Jesús saji'i, i ye'yacohua'i ja're cõni Cedrón a'ri tsiaya je te'tena. Jarote a'ri tsiõ paji'i. Jarona Jesús i ye'yacohua'i ja're cõni cacapi. ² Judasjë, coso yehuoja'quëjë jaro ñaquë paji'i. Jarona Jesús si'anë i ye'yacohua'i ja're tsi'si hue'ña paji'i. ³ Pa'ina, Judas iti ñaquë sëte iti hue'ñana sa ti'api, soldado pa'i ja're, cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i jëjo daocohua'i ja're, cui'ne fariseo pa'i jëjo daocohua'i ja're. Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i jëjo daocohua'i cato Maija'quë huë'e ñacai soldado pa'i paë'ë. Si'aohua'i huajo cui'ñasicohua'ire papi daë'ë, toa tsëopëana cui'ne soquë pena tsëosicohua'ipi. ⁴ Jesupi iohua'i yo'o ja'ñe asaquë du'ru sani iohua'ire seji'i:

“¿Neni co'eye'ni?”

⁵ Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëni co'eyë.”

Cajëna, Jesupi sehualquë capi:

“Yë'ë i a'ë.”

Judasjë iohua'i ja're cõni paji'i. ⁶ Jaje caquëna, asani co'ye jëa saoni yejana tata omehuë. ⁷ Ja maca Jesús tijupë seji'i, iohua'ire cahuë:

“¿Neni co'eye'ni?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëni co'eyë.”

⁸ Cajëna, Jesús capi, iohua'ire:

“Tsoe mësarupi asahuë. Yë'ë i a'ë. Yë'ëni co'eye sëte jaohua'ire josa yo'oma'pë pa'ijë'ë, iohua'ise'e saijajë.”

⁹ Jaje Jesús case'e ti'api, i case'e cato caji:

“Më'ë yë'ëre isisicohua'ire ne huesoye pahuë, te'ireje.” ¹⁰ Ja maca Simón Pedropi i hua'ti dutani ëja të'hui cajorose'e tëtõ huatopi. I tëtõsiquë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaiquë paji'i. I mami cato Malco hue'equë paji'i. ¹¹ Jaje yo'oquëna, Jesupi Pedrore capi:

“Hua'tire io ju'i hue'ñana jua nēojë'ë. Iye jare jaje ai yo'oye pa'iji, yë'ë ja'quëpi isito.”

Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Ējaërepa Quë'rona Ējaë Jesure Sase'e

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Ja maca soldado pai cui'ne iohua'i ëjaë coní, cui'ne judío pai soldado coní Jesure tseani huehuë. ¹³ Ja jeteyo'je Anás hue'ena sahuë. Anás mamacorepa do'ire Caifás cato Anás huau paji'i. Jaëpi ja tēcahuë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë paji'i. ¹⁴ Jare iquë Caifáspi ca nēopi, judío paire te'i mai aquëpi jucacaiye pa'iji, si'a judío pai do'ire.

Pedropi Jesure Ñama'quë A'ë Case'e

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedro cui'ne yequë i ye'yequë coní tuë'ë, Jesure. Jesús ye'yaquë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ñaquë paji'i. Jaje pa'i do'ire cacapi, Jesús ja're coní, ëjaë huë'e hue'se daripëna. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are Pedrose'e hue'se eta sa'rona pëapi. Jaje pëaëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ñaquëpi Jesús ye'yaquëpi etani eta sa'ro ñacore coca caní Pedrore copi, sa'nahuëna. ¹⁷ Ja maca eta sa'ro ñacopi Pedrore seco'ë:

“¿Më'ë i ye'yacohua'i aquë pa'ima'quë?”

Seona, Pedropi capi:

“Pajë'ë, yequë a'ë.”

¹⁸ Ai sësëye sëte, jo'yaohua'i cui'ne policia pai coní jeca dani suani toa nehuë. Neni jarote ñu'ijë sësëquëna, cuijë paë'ë. Pedrojë jarote paji'i, sësëquëna, cuiquë.

Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Ējaëpi Jesure Sese'e

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi Jesure se huëopi, jecohua'i a'ni, më'ë ye'yacohua'i caquë, cui'ne iquere më'ë ye'yaquë paquë'ni caquë seji'i. ²⁰ Seina, Jesupi capi:

“Si'a pai asajëna, yë'ë cato casiquë a'ë. Si'anë pai tsi'si sitona ye'yaquë pa'isiquë a'ë. Cui'ne Maija'quë huë'ena ye'yaquë pa'isiquë a'ë, judío pai tsi'si hue'ñana. Yë'ë cato yo'osiquë a'ë, yahue yo'oma'ë pa'isiquë a'ë. ²¹ ¿Me yo'oquë yë'ëre seni asaquë'ni? Seni asajë'ë, yë'ë caquëna, asasicohua'ini, jaohua'ipi quëajajë yë'ë case'e. Jaohua'ipi asayë, yë'ë case'e si'aye.”

²² Jaje Jesús ca maca Maija'quë huë'e ñacai policiapi iti maca nēcaquëpi tsiana tētoquë capi:

“¿Jaje io Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre sañope sehuo-coa?”

²³ Caquëna, Jesupi capi:

“Quëajë'ë. ¿Iquere yë'ë co'aye care'ni? ¿Yë'ë case'epi de'oye pa'ito me yo'oquë të'caquë'ni, yë'ëre?”

24 Ja maca Anáspi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë Caifás quë'rona sëasiquëni jëjo saopi.

Pedropi Jesure Ñama'quë A'ë, Ca Cose'e
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Pedro jaje yo'o maca cato toare cui nëcapi. Nëcaquëna, ìte cahuë:

“¿Më'ëje ì ye'yacohua'i aquë pa'ima'quë?”

Cajëna, Pedropi cosoquë capi:

“Pajë'ë. Ñama'quë a'ë, ìte.”

26 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre necaicohua'i aquëpi seji'i, Pedro cajoro tëto tëasiquë, do'iquëpi ñeje caquë:

“¿Më'ëje pa'ini yë'ë ñasiquëta'a jeto tsio?”

27 Caquëna, Pedropi tìjupë cosopi. Coso macarepa curaje yëji'i.

Pilato Ña Hue'ñare Jesús Pa'ise'e
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Ja maca Caifás huë'epi Jesure Pilato huë'ena sahuë. Ja maca cato ñata tōme huesë maca paji'i. Judío cato cacama'pë pa'ë huë'e, si'si neñere coejë, ìohua'ipi jaronacacasicohua'i pani Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë aïñere para'huë. 29 Jaje pa'ina, Pilatopi etani ìohua'ire capi:

“¿Ique do'ire iquëre sañope caye'ni?”

30 Caquëna, ìohua'ipi sehuohuë. Do'i quë'i peoto yëquë më'ë quë'rona daye para'huë.

31 Ja maca Pilatopi capi:

“Sajë'ë, iquëre. Sani mësarucuañese'e pa'iyeye do'i quë'i pa'ito yo'ojë'ë.”

Caquëna, judío paipi cahuë:

“Jaje pa'iquëta'are yëquë judío pai cato paire huani jeoñe cuañeñe ti peoyë.”

32 Jaje yo'ojëna, Jesús ì ju'i ja'ñe ca nëose'e tì'api. 33 Pilato cui'naëpi ì huë'ena cacani Jesure soini seji'i:

“¿Më'ë judío pai ëjaëre paë?”

34 Caquëna, Jesupi capi:

“¿Më'ëse'e cuasaquë caquë, panita'a yecohua'ipi carena, caquë?”

35 Caquëna, Pilatopi sehuopi:

“¿Judíoje ñani yë'ë cato? Më'ë paipi cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi yë'ëna dani ìsihuë, më'ëre ja do'ire cayë. ¿Iquere yo'o u'ni?”

36 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Iye yeja yë'ë cuañe hue'ña peoji. Iye yeja yë'ë quë'ro pa'ito, yë'ë te'te pa'icohua'ipi uihuara'huë, yë'ëpi judío pa'ini tseja cuañoñe pajajë cajë. Yë'ë cuañe hue'ña peoji, ñño.”

³⁷ Ja maca Pilatopi capi:

“Jaje pa'ito judío pai ëjaë, më'ë.”

Caquëna, Jesupi capi:

“Pai ëjaë'ë, më'ë cayeje. Peosiquëpi pai de'oni yë'ë cato iye yejana daisiquë a'ë, nuñerepa cocare casi'i caquë. Nuñerepa cocare sehuocaicohua'ipi yë'ë caye asacaiyë.”

Jesure Huani Jeoñe

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

³⁸ Caquëna, Pilatopi capi:

“¿Ique a'ni, nuñerepa?”

Jaje seni tëjini, Pilato tìjupë pai ja're coca casi'i caquë, etani capi:

“I co'aye yo'ose'e yë'ë tì'ama'ë pa'iyë, iquëre. ³⁹ Mësaruru cato Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'seña tseasicohua'ire tel'ire etocohua'i a'ë. ¿Jaje pa'iyë sète mësaruru neni etoye yëye'ni? ¿Judío pai ëjaëni etoye?”

⁴⁰ Jaje ca maca si'a pai cui coreña:

“Jaëre cato etoye peoji! Barrabásni eto saojë'ë.”

Iquë Barrabás cato co'amaña yahue ñmaquë paji'i.

19

¹ Jaje cajëna, asani Pilatopi Jesure si'sejë'ë caëna, si'sehuë.

² Soldado pai Jesure miupi maro tëosicopi sïopëna puahuë. Cui'ne nea maja'i ju'i care Jesure suñacaë'ë. ³ Ja jeteyo'je ñ quë'rona tsiojajë cahuë:

“Judío pai ëjaëre pa'ë, më'ë!”

Jaje cajë tsiana të'cahuë.

⁴ Tìjupë Pilato eta conì capi:

“Asajë'ë. Iquë co'aye yo'ose'e tì'ama'ë pa'iyë. Cui'naëni mësaruru quë'rona da coñë, do'i peoquë api cajë ñajajë caquë.”

⁵ Jesupi miu maro pu'i cui'ne nea maja'i ju'i ca ju'i etaquëna, ja maca Pilatopi capi:

“Ñajë'ë. Ñño pa'iji, iquë!”

⁶ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne policia pai ñani cuihuë:

“Ñqueñe pa'iji. Queñe pa'iji!”

Jaje cuijëna, Pilatopi capi:

“Sani quejë'ë, mësarupi. Yë'ë cato tì'añe puahuë, ñ co'aye yo'ose'e.”

⁷ Caquëna, judío pa'ipi sehuohuë:

“Yëquë cuañese'e payë. Jaje pa'ina, yëquë cuañese'eje ju'ñe pa'iji, Diusu mamaquë a'ë casi do'ire.”

8 Jare Pilato asani ai jerepa ca'rapi. 9 Ja maca cui'naëpi huë'ena cacani seji'i, Jesure:

“¿Jero aquë a'ni, më'ë caquë?”

Seina, Jesús ti sehuoma'ë paji'i, te'o macareje.

10 Ja maca Pilato capi:

“¿Yë'ëre sehuocaiye paquë? ¿Huesëquë cui'ne yë'ëpi më'ëre queja'a tutu cui'ne më'ëre eto sao tutuje paye?”

11 Caquëna, Jesupi capi:

“Diusupi më'ëre ja tutu isima'quë pa'ito më'ë yë'ëre yo'o tì'añe ti peora'pi. Jaje pa'ina, yë'ëre tseani më'ëna isisiquëpi më'ë jerepa jai do'i paji, tayo do'ire.”

12 Jare ja macapi Pilato cato Jesure eto sao huasosi'i caquë col'ëpi. Col'equëta'are judío paipi jerepa cuihuë, ñeje:

“Jaëni eto saoquë pani César cajei peoja'quë a'ë, më'ë. ¡Pai ëjaëre pa'ë caquë yo'oquë cato Césarte sañope yo'oquë api!”

13 Ja maca Pilato iyere asani Jesure hue'sena etoni pai yo'ose'e ne de'huaquë ña de'hua hue'ñana ja'rupi, hebreo pai coca cato Gabata hue'yo hue'ñana. Jaje cani cayë, “Quënapí nesico”. 14 Ja yë'ta'a Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se tì'añe pa maca mu'se joporepa pa'ina, yo'ohuë, te'le mu'se caraquëna. Ja maca judío paire Pilatopi capi:

“¡Iquë mësarü ëjaërepa pajë'ë!”

15 Jaje caquëna, ñohua'ipi cahuë:

“¡Ju'ijaquë, ju'ijaquë! ¡Queñe pa'iji!”

Cajëna, Pilatopi capi:

“¿Yë'ëpi mësarü ëjaëre queja'quë a'ni, jaje ca ja'ñe?”

Caquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cahuë, ite:

“Yequë ëjaëre pare peoyë. Coa Césarse'e yëquë ëjaë pa'iji.”

16 Jaje ca tëjini Pilatopi Jesure ñohua'ina isipi quejajë caquë. Isina, ñohua'ipi sahuë.

Jesure Queñe

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesús jaropi etani ite queja'a sarahua coani saji'i, pai siopë tara hue'e hue'ñana hebreo pai coca cato Gólgota hue'yo hue'ñana. 18 Jarona ite quehuë. Yecohua'ire cayaohua'ire i ja're coní quehuë. Jesuni jopore pana nëcojë yecohua'ini i ëja te'tena cui'ne i ari te'tena nëcohuë. 19 Pilatopi cuañepi cruzu ëmëje'ena: JESÚS NAZARET AQUË JUDÍO PAI ËJAËPI toyasicore deojë'ë caquë. 20 Jaje toyasicore jai pai judío pai ñahuë, Jesure que sitopi pai daripë ja'yere pa'i do'ire. Toyasico cato paji'i, hebreo coca, griego coca, cui'ne latín coca. 21 Jaje pa'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi judío paipi cahuë, Pilatore:

“Toyama'ë pa'ijë'ë ‘Judío pai ëjaëpi’ caquë coa toyajë'ë, ñeje, ‘Judío pai ëjaë'ë caquë api.’ Jare toyajë'ë.”

22 Cajëna, Pilatopi sehuopi:

“Yë'ë toya huesosico cato jaje pa'iji. Yeque ponañe peoji.”

23 Ite qesi jeteyo'je soldado paipi Jesús ju'i care ini caje'e pa'i caña huahuehuë, pai ñape cui'na ja'yese'e. Cui'ne camisaje i'ë, itena te'opi tsoa ca pa'iye sête, 24 sa'ñe johua'i cahuë:

“Nanë ye'saye pañu'u, coa iti de'hue nesiquëpi iote paja'quëre.”

Jaje cajë yo'o maca tsoe tì'api, toyase'e ñeje cayepi:

“Yë'ë ju'i care pai ñape huahuehuë. Nepi paja'cohua'i a'ni, cajë.” Jaje soldado pai yo'ohuë, iti case'eje pa'ye.

25 Cruz yë'quë macare Jesús pëca ja'co cui'ne io maja'yo, cui'ne Cleofas nêjo María, cui'ne yequë María Magdalena paë'ë. 26 Pa'ijëna, pëca ja'core Jesús ñani, cui'ne i ai oi ye'yaquë pa'isiquëpi io yë'quë macare nëcaquëna, ñani capi:

“Nomio jaë api, më'ë mamaquë.”

27 Ja jeteyo'je i ye'yaquëre capi:

“Jao, më'ë ja'co.”

Jare iti casi macapi i ye'yaquëpi i huë'ena sai sapi, iote.

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Ja jeteyo'je Jesús tsoe si'aye ne saose'e sête toyase'e cayepi tì'ajaquë caquë capi:

“Oco ëaji.”

29 Jarote o'sa cono timësicopi ñuco'ë. Ñu'iona, ja maca ca'cona saëni soquë tarapëna huëni i yë'opona ucujaquë cajë yo'ojëna. 30 Jesupi o'sa cuiya'i conore ucupi. Ucuni capi:

“Si'aye tì'api, yureta'a.”

Jaje cani meñe siopë ne meni, juni huesëpi.

Jesús Coripa Quë'rona Soldadopi Totase'e

31 Ja yë'ta'a Egíptopi Israel pai etajë pa'ise'ere cuasajë yo'o mu'se tì'ama'ë paji'i. Ja mu'se cato huajë mu'se paji'i. Jaje pa'i do'ire co'aye cruzure ju'isicohua'ipi dete ma'ñe cajë Pilatore sei'ë, quesicohua'ire quëñase'e tè'ca jë'yeni tiona sajajë cajë. 32 Ja maca soldado paipi sani du'ru aquëre pani quëña tè'ca jë'yehuë, cui'ne yequëreje tè'ca jë'yehuë, Jesús ja're quesicohua'ire. 33 Jaje yo'oni Jesús quë'rona sa tsiojaijë ñajëna, tsoe ju'isiquë paji'i. Pa'ina, ña jujani quëña tè'ca jë'yeye pahuë.

34 Jaje pa'iquëta'are soldadopi uiyopi totapi. Coripana to-taquëna, tsie cui'ne oco etapi. 35 Iye quëaquë cato iti ñasiquëpi quëaji cui'ne nuñerepa caji. Nuñerepa quëaji iti asasiquëpi, mësarureje care paji cajë asajajë caquë. 36 Iye cato yo'ohuë, ñeje toyase'epi tì'ajaquë cajë, itipi caji: “I quëña tè'ca jë'yeye

paja'cohua'i a'ë.” ³⁷ Yequë hueñña toyase'epi caji: “Iohua'i a'si nesiquëni ñaja'cohua'i a'ë.”

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Ja jeteyo'je José, Arimatea aquëpi Pilatore sani Jesús capë tasi'i caquë seji'i. José cato judío pãini ca'raquë Jesure yahuerëpa tuiquë paji'i. Jaje pa'ipi seji'i, Pilatore Jesús capë sani tasi'i caquë. Caquëna, Pilatopi de'oji sajë'ë. Caëna, sani Jesús capë ini sapi. ³⁹ Cui'ne Nicodemoje saji'i, treinta kilos mirra cui'ne aloes co'mese'ere saquë. Jaë cato Jesure ñami sani coca casiquë paji'i. ⁴⁰ Jaje José cui'ne Nicodemo cõni saiscöhua'ipi Jesús capëre ini iohua'i sase'e huëo sëñepi cañana neni tunahuë, ju'isiquëre. Taja'quëre judío pai yo'oyepi yo'ohuë, jaje yo'ocöhua'i sëte. ⁴¹ Jesure que sito ja'yere tsio paji'i. Pa'ina, ja tsiore paji'i, huajë quë'isi coje paire tama'coje. ⁴² Pa'ina, ja cojena Jesure tahuë, ja'ye maca pa'icona. Ja maca cato judío pai huajë mu'se tsoe ti'a huëopi.

20

Jesús Ju'isiquëpi Huëiye

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Du'ru co'amaña ne mu'se ñata maca ja neaquëna, María Magdalenapi sacolë, tasi daripëna. Saio ñacona, daripë sjosicopi jai quëna pë hui'yosico paji'i. ² Ja maca Simón Pedro quë'rona cui'ne Jesús ai oiquërepa pa'isiquë quë'rona huë'huëni cao:

“Ejaë capë tsoe sahuë, daripë pa'isicore. Huesëyë, jero sa'na nehuë.”

³ Jaje cacona, Pedro cui'ne yequë i ye'yaquë cõni daripë quë'rona ñañu'u cajë saë'ë. ⁴ Cayahua'i te'le co'arepa huë'huëjë saë'ë. Te'i ai jerepa huë'huësiquëpi du'ru ti'api, tasi daripëna. Pedropi jeteyo'je ti'api. ⁵ Du'ru ti'ani në meni ñaquëna, coa ite huëni oasi cañase'e paji'i. Cacani ñañeta'a papi. ⁶ Paquëna, Simón Pedropi jeteyo'je daisiquëpi daripëna cacapi. Jaëje cui'ne ñapi, ite huëni oasi cañase'e pa'ina. ⁷ Cui'ne yequeje ñapi, Jesús sjoöpë tunasi capi tirona iose'ere tunani yequë caña uima'tona oasicopi pa'iona. ⁸ Ja maca cui'ne du'ru daripëna ti'asiquëje cacani iti yo'ose'e ñaquë nuñerepa asapi, iti yo'ose'e. ⁹ Jesucristo ju'isiquëpi huëi ja'ñere case'ere ja yë'ta'a toyase'e caye asa ti'ama'cohua'i sëte. ¹⁰ Jaje ña tējini i ye'yacöhua'i co'ihuë, huë'ena.

Jesupi María Magdalenana Ñaise'e

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jaje pa'iquëta'are María cato hue'sena pëa nëcãni oi nëcao, daripë yë'quë macapi. Ja oio se në meni ñao

daripë sa'nahuëna. ¹² Ñacopi ñao, cayahua'i poja'i ju'i caña suñasicohua'ipi, Jesús capë pa'i sitore pa'ijëna, te'i quëo pa'i sitore pa'ina, yequëpi sïopë pa'i sitore ñu'ina. ¹³ Jã maca huiñaohua'ipi iote sei'ë:

“¿Nomio, iquere oico'ni?”

Cajëna, iopi sehuo:

“Yë'ë Èjaëni sahuë. Jã do'ire oiyë. Huesëyë, jero sa'na sani nehuë.”

¹⁴ Jaje se ca toco, se ponëco Jesure ñao, iti macare nëcaquëna. Ñacota'a Jesupi cuasaye paço. ¹⁵ Jã maca Jesupi iote seji'i:

“¿Nomio, iquere oico'ni? ¿Neni co'eco'ni?”

Caquëna, iti maca tsio ñaquë api cuasaco cao:

“Èjaë, më'ëpi sasiquë pani quëajë'ë, më'ë ne sito. Quëaëna, yë'ëpi ite sasi'i.”

¹⁶ Jã maca Jesupi capi, iote:

“¡María!”

Caquëna, iopi ponëni cao, hebreo cocapi:

“¡Raboni!” Jaje caye cato cao, ye'yaquë.

¹⁷ Jã maca Jesupi capi:

“Tseama'o, ñu'ijë'ë. Jã yë'ta'a ja'quë quë'ro saima'quë a'ë. Jaje pa'iquëta'are sani quëajë'ë, yë'ë yo'je tsjre. Pëca ja'quë quë'rona cui'ne mai Diosu quë'rona saiyë.”

¹⁸ Caquëna, jã maca María Magdalenapi sani i ye'yaquë pa'isicohua'ire quëao. Èjaëni ñahuë, caco. Ipi jaje quëajë'ë, caëna, cayë, cao.

Jesupi I Ye'yacohua'ina Ñaise'e

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Jare jã mu'se du'ru co'amaña ne mu'se ñami pa'i maca i ye'yacohua'ipi tu'rihuëna judío pa'ini ca'rajë cacani eta sa'ro siosicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëna, Jesupi iohua'i jopona ñaiquë pëpaquë capi:

“De'oye pa'ijë'ë.”

²⁰ Jã se ca tējini i jëña cui'ne i coripa iñopi. Jã maca Èjaëre papi cuasajë sihuahuë. ²¹ Jã maca cui'naëpi Jesús ca copi:

“De'oye pa'ijë'ë, mësarü. Ja'quë yë'ëre jëjo daose'eje cui'ne yë'ëje mësaruteje jëjo saoyë.”

²² Jaje cani sēcopi iohua'ina, sēcoquë capi:

“De'o joyore pare pajë'ë. ²³ Mësarupi sai de'huacaicohua'ini iohua'i tayo yo'ose'e sai de'huacaiye pa'iji. Mësarü sai de'huacaima'cohua'ini iohua'i tayo yo'ose'e sai de'huacaiye peoji.”

²⁴ Tomás Jesús doce soisicohua'i aquëpi cui'ne yequë mami Gemelo hue'equëpi Jesús ñai maca peopi. Peoquëna, yecohua'ise'e paë'ë. ²⁵ Peoquëna, ñasicohua'ipi Jesús ye'yacohua'ipi quëahuë, Ëjaëni yëquë ñahuë cajë. Cajëna, Tomáspi capi:

“Yë'ëpi i jëtë quëna ñaca cojena cui'ne i coripa ui cojena yë'ë jëtëpi sani ñama'ë pani ire papi caye paja'quë a'ë.”

²⁶ Ocho mu'seña tëto saisi maca i ye'yacohua'ipi huë'ena tsi'sicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëna, jarote Tomásje coní paji'i, yure cato. Ja maca Jesús ñaipi, eta sa'noa siose'epi pa'iquëta'are. Ja maca pëpaquë capi:

“De'oye pa'ijë'ë.”

²⁷ Ja maca capi, Tomásre:

“Më'ë jëtëpi iñona sa'ijë'ë. Sa'i ñajë'ë, yë'ë jëñare. Më'ë jëtëre dajë'ë. Dani yë'ë coripa ui cojena sa'ijë'ë, tsoerepa jëa coema'ë pa'ija'quë nuñere pa'ë caquë asaja'quë.”

²⁸ Ja maca Tomáspi sehuopi:

“Yë'ë i Ëjaë cui'ne yë'ë Diosu!”

²⁹ Caquëna, Jesupi capi:

“Tomás yureta'a asare payë, më'ë yë'ëre ñasi do'ire. Si-huayë, yë'ëre ñama'cohua'ipi coa quëayena asani nuñere pa'ë cajë cuasacohua'ire.”

Me Neja'copi Iye Toya Pëpë Pa'ico'ni

³⁰ Jesús jaiye yo'opi i ye'yacohua'i ñajëna, pai yo'o tija ma'ñere ja yo'ose'e toya pëpëna si'aye toyase'e peoji. ³¹ Jaje pa'iquëta'are iye cato mësarupi Jesure ire papi Cristo huasoquë api, cajë cui'ne Diosu mamaquëre papi cajë asani ti pa'iyere tija'ajajë cajë toyase'e a'ë.

21

Jesupi Siete I Ye'yacohua'ina Ñaise'e

¹ Ja jeteyo'je Jesús tijupë i ye'yacohua'ina ñaipi, Tiberias jaira tëtëpana. Ñaini ñeje yo'opi: ² Simón Pedropi cui'ne Tomás Gemelo hue'equë cui'ne Natanael Caná yeja Galilea aquë cui'ne Zebedeo mamajë cui'ne cayaohua'i Jesús ye'yacohua'ipi coní paë'ë. ³ Pa'ijëna, Pedropi capi:

“Hua'ire sani nesi'i.”

Caquëna, yecohua'ije cahuë:

“Yëquëje më'ë ja're sañu'u.”

Cani saë'ë, te'e i ja're coní yohuëna aya mëni. Ja ñami hua'ire neñe pahüë. ⁴ Ñata tome maca Jesús tsiaya tëtëpare nëcapi, i ye'yacohua'ipi huesëhuë, iquei'ni cajë. ⁵ Ja maca capi, Jesupi:

“¿Tsidohüë, hua'i neñe pare?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Pahüë, neñe.”

⁶ J̄a maca Jesús capi:

“Yohuë èja te'tena hua'i yo'ecore j̄eo d̄eoj̄ë'ë. J̄a maca mēsaru neja'cohua'i a'ë.”

Caëna, ì case'eje j̄eo d̄eohuë. J̄eo d̄eorena, hua'ipi t̄imēni d̄equēcona, naë t̄i'añe p̄ahuë. ⁷ J̄a maca Jesús ai yēquēpi Pedrore capi:

“ìMai Èjaëre papi!”

J̄aje ca macarepa asayepi Simón Pedropi ì èmēje ju'icore se suñani sa duji'i, tsiayana. ⁸ Yecohua'i cato yohuēja'a tsio daë'ë, mejahuëna, hua'i yo'erë naëj̄e. Coa cien metro paji'i, t̄ë'tēpa t̄i'añe. ⁹ Yejana t̄itani t̄umaj̄e t̄i'ahuë, tsoe toa suasicopi pa'ina. Cui'ne hua'i, pan paji'i, toa èmēje'na tuñase'epi. ¹⁰ J̄a maca Jesupi capi:

“Daj̄ë'ë, hua'ire mēsaru nesicohua'ini.”

¹¹ Simón Pedropi yohuëna aya mēni hua'i yo'ecore cutihuëre pana naë mapi, mejahuëna hua'i t̄imēsiconi. Ciento cincuenta y tres hua'ire nehuë. J̄aje pa'iquēta'are hua'i yo'erë t̄eiyē p̄ao.

¹² J̄a maca Jesupi capi:

“Dani hua'i aij̄ë'ë.”

Te'ij̄e ìte ìquei'ni, mē'ë caquë señe p̄api. Si'aohua'i Èjaëre papi caj̄e asahuë. ¹³ J̄a jeteyo'je Jesupi panp̄e ìni hua'quequë aopi si'aohua'ire, cui'ne hua'ireje hua'quequë aopi.

¹⁴ Iye cato toasoñe aco paji'i, ìohua'ì ìte ñase'e ju'isiquēpi huëisiquere.

Simón Pedrore Jesús Case'e

¹⁵ Ao āni t̄ējisi jeteyo'je Jesupi seji'i, Pedrore ñeje:

“Simón Jonás mamaquë, ¿iyē jerepa mē'ë yē'ëre oiquë?”

Caquëna, Pedropi sehuopi:

“J̄aje pa'ij̄ë'ë, Èjaë. Mē'ëpi tsoe asayë, yē'ë mē'ëre oiye.”

Caquëna, Jesupi capi:

“J̄aje pa'ito yē'ë yēi ñamare de'oye ñacaij̄ë'ë.”

¹⁶ Tijup̄e seni copi, cayaye acore:

“Simón Jonás mamaquë, ¿yē'ëre oiquë?”

Caquëna, Pedropi sehuopi:

“J̄aje pa'iji, Èjaë. Mē'ëpi tsoe asayë, yē'ë mē'ëre oiye.”

Caquëna, Jesupi capi:

“J̄aje pa'ito yē'ë yēi ñamare ñacaij̄ë'ë.”

¹⁷ Toasoñe acore seji'i:

“Simón Jonás Mamaquë, ¿yē'ëre mē'ë yēquë?” J̄a maca Pedro oi tsia nepi, toasoñe acore yēquë mē'ë yē'ëre oiquë caquëna. J̄a maca sehuopi Pedro:

“Èjaë, mē'ëpi si'aye asayë, yē'ë mē'ëre oiye.”

J̄a maca Jesupi capi:

“Yè'è yèi ñamare de'oye ñacaijè'è. ¹⁸ Nuñerepa mè'ère cayè, ai posèrepa pa'i maca, mè'èse'e caña suñani mè'è yè hue'ñana sai pa'isiquè a'è. Jaje pa'iquèta'are ai huānou de'osi maca coa jètère nēocaina, yequèpi suñacaija'què api. Ja maca mè'è saiye yèma'tona saja'què api.”

¹⁹ Jaje Jesús cani capi: Pedro ju'iñepi Maija'què de'oquèrepa pa'iyè iñocai ja'ñere quèaquè. Ja jeteyo'je capi:

“Tuijè'è, yè'ère.”

Jesús Oiquèrepa

²⁰ Co'iquè Pedro ñaquèna, i ai oiquère papi Jesure tuiji'i, Jesure tseama'nè aō ai maca ja'ye ñu'i, “Èjaè, ¿nepi coso yehuoja'cohua'i a'ni?” caquè sesiquèpi. ²¹ Pedropi ñani Jesure seji'i:

“¿Èjaè, iquèreta'a me yo'oye pa'ija'coa'ni?”

²² Caquèna, Jesupi capi:

“Yè'è co'i macaja'a huajèquè iquè pa'ijaquè caquè pa'ito ¿iquepi mè'ère co'aquè'ni? Mè'è cato yè'èni tuijè'è.”

²³ Ja maca iye case'ere Jesús oiquèrepa sehuosicohua'i jupèpi asahuè. Asani cuasahuè, iquè cato ju'iñe paja'què api. Jaje Jesús cato ju'iñe paja'què api caye papi. I cato capi: “¿Yè'è co'i macaja'a huajèquè pa'ijaquè caquè pa'ito iquepi mè'ère co'aquè'ni?”

²⁴ Iye coca toyaquè cato i oiquèpi toyayè, nuñerepa cocare quèaquè. Jaje pa'ina, nuñerepa cocare caji cajè asayè.

²⁵ Jesús yo'ose'e jaiye pa'iji, pa'iquèta'are toyaye pañè. I yo'ose'e ñape toyañu'u cajè yo'ocohua'i pani toya saoye peoji, si'a yeja maca toya pèpi tímè huesotoje. Ja yè'ta'api toyaye pati'ñe pa'io. Ca tējihuè. Jaje pa'ijaquè.

LOS HECHOS

Maija'quë I Joyore Isisi'i Ca Nëose'e

¹ Yë'ë cajei Teofilo, yë'ë du'ru macarepa toya pëpëna si'aye Jesuja'a macarepa yo'o huëoquë yo'ose'e cui'ne i ye'yase'e, cui'ne i ma'tëmona sai macaja'a yo'ose'e si'aye toyahuë. ² Ja yë'ta'a ma'tëmo saima'në i jëjo saocohua'ire jo'ya sahuani de'o joyo çocaiyepi iohua'i yo'o ja'ñe quëaëña. ³ Cui'ne ju'isiquëpi huajëquërepa pa'iji cajë ñajajë caquë ja'në pa'ise'eje pa'irepa pani iñoquë cuarenta mu'seña ñaiquë Diusu cuañe te'tere quëaëña, jaohua'ire.

⁴ Ja yë'ta'a Jesús i jëjo saocohua'i ja're pa'i caëña:

“Jerusalénpi saima'pë utejë'ë, ja'quë mësarute isisi'i ca nëose'ere yë'ë quëase'ere. ⁵ Juan cato ocopi dopi. Jajë pa'iquëta'are a'ri maña se ñata sao mu'seña mësarú cato de'o joyore pani do cuañoja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, oco doyeje pa'ye.”

⁶ Jesús quë'rona tsi'sijani Jesure sei'ë ñeje:

“Éjaë, ¿më'ë yurepi Israel pa'i éjaëre necaija'quë a'ë, yëquëre de'oye cuañeja'quëre?”

Cajëna, Jesupi sehueña:

⁷ “Ja cato pa'i asaye peoye a'ë. Coa ja'quëse'e neñe pa'iji. Jajë pa'ina, mësarú iti neja'a mu'se cui'ne ti yo'oja'a tëcahuëje asaye peoji. ⁸ Jajë pa'iquëta'are de'o joyopi mësaruna dani pa'i maca tutu isi cuañoni Jerusalén, Judea yeja, Samaria yeja, coa si'a yeja pa'icohua'ire quëacaija'cohua'i a'ë, yë'ë yo'ose'e ayere.”

⁹ Ja se ca tējini ñajë nëcajëna, Jesús ma'tëmona sa cuañoeña. Sa cuañoeña, sirioipi ite peo hue'ñarepa tsio dani hueso. ¹⁰ Ja yë'ta'a Jesús ma'tëmona mëñere ñajë nëcajëna, peo hue'ña pa'isicohua'ipi caya ëmëohua'i poja'i ju'i caña ju'icohua'ipi ñaini caëña, iohua'ire:

¹¹ “Galilea pa'i ¿me yo'ojë ma'tëmore ñajë nëcaye'ni? Iquë Jesús mësarú ja're pa'isiquëpi yure ma'tëmo sa cuañosiquë cui'naëpi co'ija'quë api, mësarú ñajëna, saise'eje pa'ye.”

Judas Pa'isi Sa'rona Matiaspi Tsiojaise'e

¹² Ja maca Jesús jëjo saocohua'i Olivos ai cutihuëpi te'e kilómetro sani Jerusalénna co'ireña, jaohua'i cato sa'ë, huajë mu'se ja ja'ye cu'iyë pa'iji, cuañese'e ja'ye. ¹³ Ja maca pa'i daripëna ti'ani iohua'i huero pëani pa'i huë'e ëmëje'e tu'rihuëna mëni pëareña. Iti pëasicohua'i cato pa'iyë: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo mamaquë Jacobo, Simón yequë mami hue'yosiquë Zelote, cui'ne Jacobo mamaquë Judas. ¹⁴ Si'aohua'i jaohua'i Jesús

yo'je tsi ja're, cui'ne Jesús pëca ja'co María ja're coní, cui'ne yequë nomiohua'i ja're coní te'e cuasayepi si'anë Maija'quëre señu'u cajë tsi'sijë paë'ë.

¹⁵ Ciento veinte sehuosicohua'i pa'icohua'ipi ja mu'seña te'e macana tsi'sirena, Pedropi jopore pana huëni nëcani caëña, ñeje:

¹⁶ “Maija'quë do'ijë, Jesure tseacohua'ire sai saquë Judas yo'o ja'ñere Maija'quë joyopi Davidre du'ru quëaëña. Quëaquëna, toyapi. Ja toyase'e, Maija'quë joyo case'e tì'añe paji'i. ¹⁷ Judas cato mai aquë paji'i. Cui'ne mai neñe ayere co nequë paji'i. ¹⁸ Jaje pa'iquëta'a, co'aye yo'o do'ire saisi curiquëpi yejare huerohuë. Jaje pa'iquëta'are Judas cato siopëja'a meñe tomeni ëtatu'u joquëna, si'aye ëta mea etaëna, juquëña. ¹⁹ Ja yo'ose'ere Jerusalén pa'icohua'ipi asani iti tsiore hue'yohuë, tsie tsio. Iohua'i cocarepa cato Acéldama hue'yoreña. ²⁰ Jaje pa'ina, Salmos toya pëpë caji:

I pa'isi huë'e jëocosi huë'e pa'ija'coa,

Pëa coma'a huë'e.

Cui'ne caji, yequeje:

I yo'ora'ase'ere yequëpi yo'oye pa'iji.

²¹ De'oji. Maipi iye macare payë, Jesús mai ja're pa'i macapi, mai ja're si'anë pa'icohua'ire Jesure Juan oco do macapi cui'ne i ma'tëmo mëi macana mai ja're pa'icohua'ire.

²² Jaje pa'ina, de'oji, jaohua'i aquëni te'ire maire tsioja'quëre neñe. Nerena, jaëpi mai ja're coní te'e Jesús ju'isiquëpi huëji'i, quëaja'quëre.”

²³ Casi maca co'ejë cayaohua'ire tì'areña, José Barsabás cui'ne Matias. Josépi yequë mami Justo hue'equë paji'i. ²⁴⁻²⁵ Tì'ani Maija'quëre ñeje sei'ë:

“Ja'quë, më'ëpi pai cuasaye ta'ñe asaquë a'ë. Yëquëre iñojë'ë, ¿jequë a'ni, më'ë jo'ya nesiquërepa më'ë jëjo saoquërepa Judas co'aye yo'oquë ne huesësiquë nera'ase'e neja'quë?”

²⁶ Seni tëjini neñañu'u cajë yo'ojëna, Matiasna Jesús jëjo saoquë pa'iye tompëpi. Tomeina, jare iti macapi, Jesús once jëjo saocohua'i ja're coní pa'iquë ponëpi.

2

Maija'quë Joyo Daise'e

¹ Judío pai fiesta Pentecostés mu'se tì'asi maca si'aohua'i sehuosicohua'i te'e macana tsi'sini paë'ë. ² Pa'ijëna, cuasama'tore papi jai tutu jupë pisico jutayeje pa'yerepa ma'tëmopi pisico jutaëña. Jutani iti pisiyepi si'a huë'e timëëña, iohua'i pa'i hue'ña. ³ Ja maca pai ñapere toa corohuëaje pa'yepi iohua'i siopëana ñai nëcareña. ⁴ Ja maca yureta'a

si'aohua'i de'o joyopi t̄imēsicohua'i pateña. Pa'ijē joyo necaina, yequē paī cocapi careña.

⁵ Ja mu'seña Judío paī si'a hue'ña pa'icohua'ipi Jerusalénna tsi'sicohua'ipi pateña, de'oye yo'o paipi. ⁶ Pa'icohua'ipi tutu p̄isiyeje pa'yere asani tsi'sireña, it̄i p̄isi hue'ñana. Tsi'sini asareña, iohua'i cocapi, sehuosicohua'ipi cajēna. Asajē ¿merepa jaje caye'ni? cuasahuē. ⁷ Jaje cuasajē asa quēquējē ai co'a ju'ijē sa'ñe cahuē:

“¿Si'aohua'i icohua'i Galilea paita'a paī ñape cocapi caye'ni? ⁸ ¿Me neni paī ñape cocare papi cajēna, asaye'ni? ⁹ Iye maca pa'iyē, Partia paī, Elam paī, Media paī, Mesopotamia paī, Judea paī, Capadocia paī, Ponto paī, cui'ne Asia yeja paī, pa'iyē. ¹⁰ Pa'iyē cui'ne Frigia paī, Panfilia paī, Eḡipto paī, cui'ne Cirene quē'ro Libia paīje pa'iyē. Pa'iyē, cui'ne romano paīje, coa dani pa'icohua'ijē judío pairepa cui'ne judío paī yo'oye coa se ye'yesicohua'ijē pa'iyē. ¹¹ Pa'iyē, cui'ne Creta paī cui'ne Arabia paīje si'aohua'i pa'icohua'ipi asahuē, Maija'quē de'oyerepa yo'oyere paī ñape cocapi cajēna.”

¹² Si'aohua'i quēquē huesēsicohua'i paē'ē, jerepa yeque cuasaye peoyerepa. Jaje pa'ijē sa'ñe sei'ē:

“¿Iquere pare quēaquē'ni, iye yo'oyere?”

¹³ Cajēna, yecohua'ipi cue'cuejē careña:

“Jaohua'i cato da huesoquēna, yo'ojē cayē.”

Pedro Caye Jaohua'ire

¹⁴ Cajēna, ja maca Jesús jējo saocohua'i aquē Pedropi yecohua'i i cajeohua'i once pa'iohua'i ja're con huēni nēcani tutu capi, ñeje:

“Judío paī cui'ne si'aohua'i Jerusalén pa'icohua'i asajē'ē. Iye mēsaruje yē'ē caquēna, de'oye asajē'ē. ¹⁵ Icohua'i daquēna yo'ojē cama'pē pa'iyē, mēsaru cuasayeje pa'ye, yurena nueve pa'ito me cuepeye'ni. ¹⁶ Iye cato coa ai jerepa Maija'quē caye quēacaiquē Joel caquē pa'ise'epi t̄i'acquē yo'oquēna cayē. I case'e cato caji:

¹⁷ Tēji mu'señarepa yē'ē joyore p̄aina isija'quē a'ē caji, Maija'quē.

Isina, mēsaru mamajē emēohua'i cui'ne nomiohua'i yē'ē ayere caja'cohua'i a'ē,

Posēohua'ipi caima'pēta'a canī ñañeje pa'ye ñajēna, quēasi'i. Cui'ne aiohua'i huēo hue'ñaja'a ñajēna, quēasi'i.

¹⁸ Ja mu'seña yē'ē jo'yaohua'i emēohua'ina cui'ne nomiohua'ina yē'ē joyore isisi'i.

Isiquēna, yē'ē ayere quēacohua'i pa'ija'cohua'i a'ē.

¹⁹ Cui'ne ma'tēmopi paī ti ña ma'ñere iñoñe pa'ija'coa, Cui'ne yejare iñosi'i, tsiepi, toapi, cui'ne toa picopi,

²⁰ Esē miama'quē de'oja'quē api,

Cui'ne ñañëje tsieje pa'i de'oja'quë api,
Iye cato mai Ëjaërepa ja daima'në pa'i ja'ñe a'ë.
I dai mu'serepa cato ëja mu'serepa cui'ne de'o mu'serepa
pasipi.

21 Ja mu'seña si'aohua'i yë'ëre secohua'i tija'cohua'i a'ë,
huaso cuañosicohua'i pa'iyë.

Toyapi, Joel.

22 Israel pai asajë'ë, yë'ë caquëna. Mësarupi tsoe asayë,
Jesús Nazaret aquë pai paji'i. Pa'ina, Maija'quëpi mësarü ña
hue'ñana irepa pa'iyë iñopi. Iñoquë Jesuja'a Maija'quëpi pai
yo'o tija ma'ñere cui'ne jaiye de'oyere pare yo'o iñopi. 23 Jaje
pa'ita'are Maija'quë tsoe jaje yo'osi'i cuasa nëose'ëje pa'ye,
mësaruna ite tseani quëni huani jeohuë, co'acohua'i jëñaja'a.
24 Jaje huani jeosicohua'ita'are Maija'quëpi ju'iñe huese'ere
peo hue'ña nejoni huajëquëre huëopi, je i pa'ima'quëni ju'iñepi
meñe quëco paco'ni. 25 Pai ëjaërepa David Jesús ayere caquë
capi, ñeje:

Ëjaëpi yë'ë tiñare pare pa'ina, ise'ere si'anë ñahuë.

Ipi yë'ë ëja te'tere pa'ito, yë'ëre si'aye co'aye pa'inije ne tañe
peoji.

26 Jaje pa'ina, ai sihuayë, yë'ë joyopi, sihuaquë yë'ë yë'opopi
jëjënë.

Më'ëpi ñacaina, quëcoquë pëa huajëja'quë a'ë.

27 Jare më'ëpi yë'ëre tasi daripëna jeoma'ë pa'ijaquë a'ë.

Cui'ne yë'ë më'ë de'o jo'yaë capë ja'ju tiya huesëyeje paja'coa,
më'ëpi ësequëna.

28 Më'ëpi yë'ëre iñohuë, pa'i ma'are pare,

Cui'ne më'ë ja're coní pa'i ai sihuaja'quë a'ë, yë'ë.

Jaje capi, David, Jesús ca ja'ñe.

29 Israel pai asajë'ë, David mai ñecuë tsoe juquëna, tajë
pa'ahuë'ë. Yureje ite tajë pa'isicoje hui'yoma'copi pa'ico.

30 Israel pai ëjaërepa David cato Maija'quëre quëacaiquë paji'i.
Jaje pa'ipi asapi, Maija'quë care paquëpi ca nëose'ere i tsëcapë
aquëni Maija'quëpi Israel pai ëjaëre pare necai ja'ñere, i meñe
najeini. 31 Jaje pa'ina, David ñaquë cayeje pa'yere capi, Cristo
huëi ja'ñere. Io case'e cato caji: 'tasi daripëre ui huesëye
paja'quë api,' cui'ne 'i capëje ja'ju tiya huesëye paja'coa,' capi.

32 Jaje pa'iyë sëte Maija'quëpi Jesure jare David casiquëni
huëopi, huajëquëre. Ja yo'ose'e yëquëpi ñasicohua'i a'ë. 33 Jaje
pa'ina, Maija'quëpi Jesure i ëja te'te ñu'ija'quëre nepi, jerepa
pa'ire pare. Jaje neina, pëca ja'quëni de'o joyore pare isi
cuañopi i ca nëosiquëre isi cuañoni ipi yure pai ñapere huahue-
caji'i, huahuecaiyere jare yure mësarü ñajë cui'ne asahuë
capi. 34 Jaje pa'ina, Davidpi ma'tëmo mëiñe papi. Jaje pa'iyë
sëte capi:

Ējaēpi yē'ē Ējaēre capi:

'Ja'rujē'ē, yē'ē ěja tē'tena,

³⁵ Yē'ēpi mē'ēre sañope yo'ocohua'ire mē'ē quēo huē'ehuēna jējo oā sao macaja'a.'

³⁶ Jaje pa'ina, Jesús mēsaru quēni huani jeocosiquēre Diusupi Ējaēre pare Cristo huasoquēre nepi. Iyere cato Israel paī asaye pa'iji."

³⁷ Jaje Pedro caquēna, asani joyore papi ai co'a ju'ijē oijē Pedrore cui'ne ī cajeohua'ire once pa'iohua'ireje seī'ē, ñeje cajē:

"¿Yēquē yure me neja'cohua'i a'ni, Maija'quē do'ijē?"

³⁸ Sejēna, Pedro capi:

"Mēsaru tayo yo'ose'ere saī tō cuañoñe cani cui'ne de'o joyore isija'quē cani mēsaru ja'nē cuasase'ere jeoni Maija'quēna ponēne pa'iji. Jaje yo'oni paī ñape Jesuni cuasajē oco do cuañoñe pa'iji. ³⁹ Maija'quē ī joyo isisi'i ca nēose'e mēsaru. Mēsaru mamajē cui'ne so'o pa'icohua'i cui'ne si'aohua'i Maija'quē yē soija'cohua'i tse a'ē."

⁴⁰ Yequeje cui'ne capi, Pedro:

"Huasosicohua'i pa'ijē'ē, ai co'acohua'i jopo pa'icohua'ipi." Jaje caquē yēhuopi.

⁴¹ Ī jaje caquē yēhuoye asasicohua'ise'e oco do cuañoñi tres mil Jesure sehuocohua'i paē'ē, ja maca. ⁴² Pa'ijē si'aohua'i Jesús jējo daocohua'i ye'yayere de'oye sehuocaijē nuñerepa paē'ē. Pa'ijē sa'ñe de'oye yo'ojē, Maija'quēre sejē cui'ne aō yētoni aijē paē'ē, Jesús yo'ose'ere cuasajē.

Du'ru Macarepa Sehuosicohua'i Pa'ise'e.

⁴³ Jesús ye'yaquē pa'isicohua'ipi jaiye paī yo'o tī'a ma'ñere yo'ojēna, ñajē ai cuasareña, merepa jaje yo'oye'ni cajē. ⁴⁴ Ītire pa'ē cuasajē asasicohua'ipi te'e cuasajē tsiosicohua'ipi pa'ijē co'amañaje te'e pahuē. ⁴⁵ Si'aye iohua'i co'amaña isijē curi maña huerojē yecohua'i co'amaña caracohua'ina isihuē, iohua'ire caraye. ⁴⁶ Jaje yo'ojē pa'icohua'ipi si'a mu'seña Maija'quēre sejē paē'ē, Maija'quēre se huē'ena. Jaje yo'ojē cui'ne iohua'i huē'ñana Jesure cuasajē aore yētoni aijē te'e huē'ña tsi'sini aore huahuejē aijē sihuajē paē'ē. ⁴⁷ Pa'ijē Maija'quē de'oquēre pa'ni cajē paē'ē. Si'aohua'i yecohua'ije de'o paire pa'ē cajē ñahuē. Cajē ñajēna, Ējaēpi jero sa'na jai paire ĩte sehuocohua'ire nepi. Nequēna, jai paī sehuocohua'i huaso cuañoñisicohua'i paē'ē, mu'se ñape.

3

Cu'ima'quēre Jujucaise'e

1 Te'e mu'se na'iquëna, Pedropi cui'ne Juanpi coní Maija'quëre se hora a las tres pa'i maca Maija'quëre se huë'ena saë'ë. 2 Satena, jarote cu'ima'quëpi De'oco hue'yosi eta sa'ro yë'quë macare da ñosiquëpi ñu'i Pedrore cui'ne Juanre caca huëojëna, curiquë seji'i. Jaë cato tsi'nëna cu'ima'quë paji'i, da cacacohua'ire curiquë sejaquë cajë dasiquëpi. Jaje pa'ipi si'a mu'seña paipi ite sañojëna, curi hueruquë ñu'iquë paji'i, eta sa'ro yë'quë macare ñu'i. 3 Jaje curi ñu'i sei ñu'iquëpi Pedrore cui'ne Juanre ñani curiquë seji'i, tsoe caca tējiye ja'i macare pa'ijëna. 4 Seina, Pedropi ite ñani capi:

“Ñajë'ë, yëquëni.”

5 Caquëna, curiquëre isisi'quë cama'quë cuasaquë ise'ere ñaquëna, 6 Pedropi capi, ite:

“Yë'ë curiquë peoyë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë payere isisi'i. Jesús Nazaret aquë mamipi cayë huëni cu'ijë'ë.”

7 Caquë Pedropi ëja te'te jëtëna tseani naë huëo nëcoquëna, te'ere papi jë'a huëni nëcapi. Huëni nëcaquëna, i nëcañoa cui'ne i jëo peto ca jëaye carapi. 8 Caraëna, de'oye nëcaquë cuji'i. Ja maca yureta'a iohua'i ja're tsioni te'e Maija'quëre se huë'ena cacani Maija'quëre de'oquëre pa'ni caquë sihuaquë sa'caquë yo'opi. 9 Cacani cu'i Maija'quë de'oquëre pa'ni caquë sihuaquë yo'oquëna, si'aohua'i ite ñahuë. 10 Ñajë quëquë huesëhuë, ite yo'ose'ere cuasajë. Noni Maija'quëre se huë'e eta sa'ropi De'oco hue'e hue'ñapi curi sei ñu'ina, ñacohua'i sête quëquëhuë, i cu'iyë ñani.

Pedro Yëhuoye

11 Iti co'yasiquëpi Pedrore cui'ne Juanre tseani ñuni saoma'ë yo'opi. Yo'oquëna, ña quëquëjë si'aohua'i Pórtico de Salomón ca hue'ñana huë'huëjë saë'ë, iohua'i pa'i hue'ñana ñañu'u cajë. 12 Jai pai tsi'sijëna, ñani Pedro capi:

“¿Me yo'ojë Israel pai ai cuasaye'ni? Iquëre yëquë tupi panita'a Maija'quëre yëquë ai oi do'ipi ne co'yarena, cu'iyëjë ñajë mësarü yëquëse'ere ai ñañë. 13 Iquë ju'iquëre cato, mai aohua'i, Abraham Diusupi Isaac cui'ne Jacobo Diusupi ne co'yapi. I necaiquë Jesuni jerepa pa'ire iñoquë. Mësarü pai ëjaëna tseani isirena, Pilato de'oquë api cuasani joyesi'i caquëna, mësarü ësehuë. Jaje pa'ina, mësarü ësesiquë pa'iyere iñoquë yo'opi. 14 Iquë de'oye nuiñe yo'oquëni joyeye ësejë paire huaiquëni joyejë'ë, cahuë, mësarü. 15 Jaje yo'oni pa'iyë isi Ejaëni mësarü huani jëohuë. Jaje yo'osicohua'ita'are Maija'quëpi huajëquëre huëopi, ite. Ja yo'ose'e yëquëpi ñasicohua'i a'ë. 16 Iquë mësarü noni ñaquëre, Jesure necaiquëre pare asa do'ipi tutu isipi. Isina, ñañë, mësarü. Jesure

necaiquëre pare asa do'ipi iquëre ju'iñe ti peoquëre pare ne co'yapi, mësarupi ñañë, si'aohua'i ìti yo'ose'e.

¹⁷ Asayë, yureta'a mësaru Jesure huai maca yo'ose'e. Mësaru cui'ne mësaru ëjaohua'i cato jare cajë yo'oyë, cuasama'pë coa noni huesë huani jeohuë. ¹⁸ Jaje yo'ojëna, Maija'quë cato ìte quëacohua'i ja're Cristo ju'iñe pa'iji tose hue'ña case'ere yo'o ti'api. ¹⁹ Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quëna daijë'ë. Dani ja'në yo'ose'e jeojë'ë, mësaru co'aye yo'ose'ere tëno jeocaija'quëre. Jaje yo'ojëna, ñani Maija'quëpi de'oye pa'iye isi'ñe pa'i api. ²⁰ Tose hue'ña mësarute isisi'i, Cristore cuasa nëosiquëni Jesuni jëjo daoquë mësaruna. ²¹ Jaje pa'iquëta'are yure cato ìte quëacaicohua'i tose hue'ña pa'isicohua'i ja'në ca'ñeje pa'ye si'a co'amaña ne de'hua macaja'a Cristo ma'tëmöre pa'ija'quë api. ²² Jaje pa'ina, mai aiohua'ire Moisés quëapi, ñeje: 'Ëjaë Diusupi yë'ëje pa'ire ìte quëacaija'quëre neja'quë api, mësaru aquëni. Si'aye ì caye de'oye sehuocaijë'ë. ²³ Si'aohua'i ì caye sehuocaima'cohua'i cato, pa'i pa'i daripëpi tirona nejosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.'

²⁴ Si'aohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i Samuel pa'inëpi de ñata dao mu'seña cato iye mu'seña pa'i ja'ñere cahuë. ²⁵ Jaje pa'ina, mësaru a'ë, ìte quëacaicohua'i mamajë Maija'quë isisi'i ca nëose'ere pacohua'i, Abrahamre ca nëose'e pacohua'i. Ì case'e cato caji: 'Më'ë tsëcapë acohua'ija'a iye yeja pa'icohua'i si'aohua'i de'oye pa'iye isi cuañoja'cohua'i a'ë.' ²⁶ Jaje pa'ina, mësarupi co'aye pa'iyere jeoni ponëjëna, de'oye pa'iyë isisi'i caquë Maija'quëpi ì mamaquëre ju'isiquëni huëoni mësaruna du'ru jëjo daopi."

4

Pedrore Cui'ne Juanre Coye

¹ Pedro cui'ne Juan ja yë'ta'a paire cajëna, Israel pa'i ëjaohua'ipi cui'ne Maija'quëre se hue'e ñacai soldado pa'i ëjaëpi cui'ne saduceo pa'i çoni da titahuë. ² Titani jaohua'ipi pëijë asahuë, ju'isicohua'i huëiye pa'iji, Jesús huëise'epi ìñopi cajëna, Pedropi cui'ne Juan çoni. ³ Asani tseahuë. Tseani na'i huesëye sëte paire co hue'ñana cohuë, se ñatasi mu'se ñañu'u cajë. ⁴ Jaje yo'ojëta'are ìti quëaye asasicohua'i jai pa'i sehuohuë. Ja maca sehuosicohua'ire ëmëohua'ise'ere cuëcueto cinco mil pa'i paë'ë.

⁵ Ñatasi mu'se Jerusalëna tsi'sihuë, Israel pa'i ëjaohua'i, aiohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i çoni. ⁶ Jarote Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa Anásje paji'i. Pa'ina, cui'ne yecohua'iye paë'ë, Caifás, Juan, Alejandro çoni. Pa'ijëna, cui'ne si'aohua'i Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa sëcapë tsi'sisicohua'ipi paë'ë.

7 Pa'ijë cuañehuë, Pedrore cui'ne Juanre dajë'ë. Carena, darena, iohua'i jopona nēconi ñeje cajë sei'ë:

“¿Ique tutupi panita'a iquei mamipi mēsarū cajë iye ñeje yo'oye'ni?”

8 Sejēna, Pedro de'o joyopi j ja're pa'iyē sēte iohua'ire sehuoquē capi:

“Mai ējaohua'i cui'ne mai aiohua'i asajë'ë. 9 Ju'iquēre ju-juse'ere me neni ne co'yare'ni cajë seni asañu'u cajë señe sēte quēasi'i. 10 De'oji. Jajē pa'ito, si'aohua'i mēsarū asa hueñana quēañu'u, si'aohua'i Israel pai asajajë cajë. Iquē iye maca si'aohua'i mai ñajēna, pa'iquē cato Jesucristo Nazaret aquē mami do'ire co'yapi, mēsarū quēni huani jeorena, Maija'quēpi huajēquēre huēosiquē do'ire. 11 Iquē Jesús mēsarū huē'e necohua'ipi do'i peoquēre ñasi quēna pē api. Jajē pa'isiquēta'a yure cato iti quēco pa quēna pērepa de'opi. 12 Jajē pa'ina, Peoji, yequē paire huasoquē. Maija'quē maire huasoja'quēre yequēre necaiye papi.”

13 Ca'raye peoyerepa Pedropi cui'ne Juanpi conī cajēna, ñajē ējaohua'ipi cuasahuë, icohua'i ai ye'yema'cohua'i a'ë cui'ne pai pa'iyēje ye'yema'cohua'i a'ë. Jajē pa'iohua'ipi cui'ne Jesús ye'yaquē pa'isicohua'i a'ë. Jajē cuasajë ñajë quēquē asahuë, iohua'i cayere. 14 Jerepa, cui'ne iohua'i ja're conī iti co'yasiquēje pa'ina, ñajë ti sañope cayeje pahuë. 15 Pajë ja maca tsi'si sitopi Pedrore cui'ne Juanre etajë'ë carena, etahuë. Etarena, iohua'ise'e sañe coca cahuë. 16 Ñeje cahuë:

“Si'aohua'i Jerusalén pa'icohua'i asayë, iye pai yo'o tja mañere yo'ose'e. Jajē asajēna, maipi jajē yo'oye pahuë ca tjañe peoji. ¿Jajē pa'ito yure me neja'cohua'i a'ni, icohua'ire? 17 Jajē pa'ito iyere yo'oñu'u. Iye yo'osi coca jerepa jai saiye paja'core huajo yēni quēcoñu'u iohua'ini iye macapi jerepa paire quēaye paja'cohua'ire, Jesús ayere.”

18 Cani yureta'a iohua'ire soini cuañehuë, Jesús aye paire cama'pē pa'ijë'ë, cui'ne j ayeje paire ye'yama'pē pa'ijë'ë cajë. 19 Cuañejēna, Pedropi cui'ne Juanpi sañope sehuojë cahuë:

“Mēsarupi cuasani ñajë'ë, ¿iquepi de'oquē'ni, mēsarū cayere sehuoye, panita'a Maija'quē cayere? 20 Yēquē ñase'ere cui'ne asase'ere quēaye pa'iji.”

21 Pai cato ne co'yasiquēni ñani Maija'quē ai de'oji cajë sihuahuë. Jajē sihuajēna, ējaohua'ipi Pedrore cui'ne Juanre si'señu'u cuasajēta'a paini ca'rajë si'sema'pē coa huajo yēni eto saohuë. 22 Pai ne tja mañere papi co'yasiquē cato cuarenta ometēca jerepa paquē paji'i.

Ca'rama'cohua'i Cui'ne Necaija'quē Api Asacohua'i Pa'iyere Señe.

²³ Eto saorena, Pedro cui'ne Juan sehuosicohua'i quë'rona sani Israel ëjaohua'i cui'ne aiohua'i case'ere si'aye quëahuë. ²⁴ Quëajëna, asani si'aohua'i te'e cajë Maija'quëre se'i'ë, ñeje:

“Ëjaë ma'tëmo cui'ne yeja, jai tsiaya, si'aye iote pa'iyë de'huasiquë, ²⁵ më'ëpi de'o joyoja'a cahuë, më'ë jo'yaë David yë'opojã'a ñeje:

¿Me yo'ojë pa'i josa yo'ojë caye'ni?

¿Me yo'ojë pa'i ti cuasama'pë coa huëojë jaje neñu'u ca nëoñe'ni?

²⁶ Pa'i ëjaohua'ipi cui'ne ëjaohua'ipi conì, Maija'quëre cui'ne maire huasoquëre sañope yo'oñu'u cajë te'e cuasajë yo'oyë.

²⁷ Iye daripëna Herodes cui'ne Pilato cui'ne yequë pa'i cui'ne Israel pa'i tsi'sini Jesure sañope yo'ohuë, më'ë sahuani isisiquëre. ²⁸ Jaje yo'ojë yo'o tì'acaë'ë, më'ë jaje yo'osi'i cuasa nëoquë pa'ise'ere. ²⁹ Yure Ëjaë, yëquë më'ë jo'yare iohua'i huajo yëyere ñani isijë'ë, më'ë coca, ca'rama'pë quëa ja'ñere. ³⁰ Jesús më'ë mamaquë cocare quëajëna, më'ë tutupi ju'icohua'ire jujuye, yequë mu'seña pa'i ja'ñe iñoñe cui'ne pa'i yo'o tì'a ma'ñere yo'ojë'ë, Jesús do'ipi.”

³¹ Jaje seni tējisi maca iohua'i se sitopi ñu'cueo. Ñu'cuecona, si'aohua'i de'o joyo timësicohua'i paë'ë. Pa'ijë Maija'quë coca quëahuë tñarepa, ca'rama'pë.

Si'a Co'amaña Si'aohua'i Te'ona Pase'e

³² Jai pa'i sehuosicohua'i pa'icohua'ipi te'e cuasajë cui'ne nëina, paë'ë. Pa'ijë co'amañaje si'aohua'i te'ena pahuë. Te'ijë yë'ëse'e te'i pasi'i caquë yo'oquëje peopi. ³³ Peojëna, Jesús jëjo saocohua'ipi si'a tuturepa quëahuë, Jesús ju'isiquëpi huëise'ere. Quëajëna, Maija'quëpi ñacaina, si'aohua'i de'oye paë'ë. ³⁴ Pa'ijëna, te'ijë iohua'i aquë co'amaña caraquëna, ai yo'oquë peopi si'aohua'i pahuë. Ja payere cajë yejaña panita'a huë'ña pacohua'ipi isijë curi neni, ³⁵ Jesús jëjo saocohua'ina dani curi isihuë. Jaohua'ipi si'aohua'ire iti pa'i ñapere caraye ja'ye huahuejajë cajë isihuë. ³⁶ Jaje yo'opi, levita José hue'equëni, Chipre saodohuë aquëni Jesús jëjo saocohua'ipi Bernabëre hue'yosiquëpi. Bernabë cani cayë “Yëhuo huasoquë mamaquë”. ³⁷ Jaëpi i yejare isiquë curi neni Jesús jëjo daocohua'ina curi dani isipi, iohua'ipi ñajë huahuejajë caquë.

5

Ananías Cui'ne Safira Co'aye Yo'ose'e

¹ Jaje pa'iquëta'are yequëpi Ananías hue'equëpi i paco Safira ja're yejare isihuë. Isini curi neni, ² si'aye isiye pañu'u te'e cuasahuë. Cuasani iohua'i pa ja'ñe de'huahuë.

De'huani yequere Jesús jëjo saocohua'ina isipi, iohua'ipi ñajë huahuejajë caquë. ³ Isiquëna, Pedropi capi:

“¿Ananías ique do'ire huati ëjaë më'ë joyona cacaë'ni yeja do'i saisi curire më'ëpi yequere de'huani yequere isiquë si'aye isiyë caquë de'o joyore cosojaquë caquë? ⁴ ¿Yejaje më'ë yeja pa'ima'ona, jaje yo'ou? ¿Curije më'ë curiquë pa'ima'ëna, jaje yo'ou? ¿Merepa më'ë jaje yo'osi'i cuasaë'ni? Paini më'ë cosoma'ë paë'ë. Maija'quëni më'ë cosohuë.”

⁵ Caquëna, Ananías asani juni taji'i. Si'aohua'i i juni taise'e asasicohua'i quëquë huesëhuë. ⁶ Ja maca yureta'a posëohua'ipi dani i capë cañapi tunani sani tahuë.

⁷ Tres horas tëto sai maca Ananías nëjo cacao, io ëjère yo'ose'e asama'copi. ⁸ Cacacona, Pedropi iote seji'i:

“¿Mësaru case'e ja'ye yeja do'i isire?”

Caquëna, cao:

“Jaje pa'ijë'ë, jare ja ja'ye isihuë.”

⁹ Cacona, Pedropi capi:

“¿Me neni mësaru te'e jaje yo'oñu'u cuasani ëjaërepa joyore neñañu'u cajë yo'oye'ni? Jecohua'i daiyë, më'ë ëjère tasicohua'i cui'ne yure më'ëni saja'cohua'i a'ë.”

¹⁰ Ca macarepa Safira huajërepa juni tãco'ë, Pedro quëo yë'quë macana. Juni taisicopi uiona, posëohua'ipi cacani ti'ani sani tahuë, io ëjère tasico yë'quë macana. ¹¹ Ja maca si'aohua'i sehuosicohua'i cui'ne si'aohua'i iti yo'ose'e, asasicohua'i quëquë huesëhuë.

Iñoñe Cui'ne Pai Yo'o Ti'a Mañere Yo'ose'e

¹² Pai pa'i huëñana Jesús jëjo saocohua'ipi jaiye de'oye yo'ohuë, pai yo'o ti'a mañere cui'ne iñoñere. Yo'ojëna, si'aohua'i Salomón nequë pa'isi tu'rihuë pa'icona, tsisijë yo'ohuë. ¹³ Te'ije yecohua'i aquë tsiosi'i caquë yo'oye papi, iohua'ire. Jaje pa'iquëta'are pai cato de'ocohua'i a'ë, cuasajë. ¹⁴ Yo'ojëna, ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i Èjaëre sehuoni jai pai paë'ë. ¹⁵ Cui'ne ju'icohua'ireje cai saina cui'ne ju'icohua'ire sayena oeni ma'añana eto oehuë, Pedropi da saina, i pai to'oupi jahua'i acohua'ina ju'aquëna, co'yajajë cuasajë. ¹⁶ Cui'ne Jerusalén yërëhue pai dari pa'icohua'ipi jai pai Jerusalénna daë'ë, ju'icohua'ire cui'ne huati quë'iohua'ire dajë. Dajëna, si'aohua'i juju cuañohuë.

Pedrore Cui'ne Juanre Huani Jëoñu'u Cajë Yo'oye

¹⁷ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë ja're saduceo pai pa'icohua'ipi si'aohua'i con iohua'i yo'oyere ñajë oicohua'i paë'ë, cui'ne yo'o ti'añe peo do'ire. ¹⁸ Nani pëijë Jesús jëjo saocohua'ire tseani co'aye yo'ocohua'ire co huëñana cohuë.

19 Cosicohua'ini Maija'quë huiñaëpi ñami paire co huë'e eta sa'ro hui'yoni etopi, ñeje caquë:

20 “Sani paire quëajë'ë, mësarü iye huajëye pa'iyere Maija'quëre së huë'epi nëcäjë.”

21 Caëna, asasicohua'ipi ñatani i case'eje pa'ye Maija'quë huë'ena nea huë'ñarepa cacani paire ye'ya huëohuë. Jaje ye'yajëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë cui'ne i ja're conï pa'isicohua'ipi ëjaohua'ire pase'e coca cayena soihuë, si'aohua'ire Israel pai aiohua'ire coca cañu'u cajë. Ja maca tsi'sini Jesús jëjo saocohua'ire co huë'ña ñu'icohua'ire quërëjajia'cohua'ire jëjo saohuë. 22 Jëjo saojëna, soldadopï co huë'ena sani coa ña jujahuë, tsoe peojëna. Jaje ña jujani co'ini ñeje cajë quëahuë:

23 “Paire co tu'rihuë cato de'oyerepa siosico paji'i. Pa'ina, cui'ne soldado paije eta sa'noare nëcäjë de'oyerepa ñahuë. Jaje pa'ioni hui'yojë ñajëna, ti pai peoco paji'i, sa'nahuë.”

24 Cajëna, jare asani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa, Maija'quëre së huë'e ñacai soldado pai ëjaë cui'ne aiohua'i conï cahuë: “¿Jerore pana ja yo'ose'e nëajai ja'ñe a'ni?” 25 Jaje yo'ojë ca macarepa te'i titani capi:

“Mësarü cosicohua'ipi Maija'quëre së huë'ere nëcäjë pa'ini ye'yayë.”

26 Caquëna, asani soldado pai ëjaëpi i soldado pai ja're saji'i, tseasi'i caquë. Tseasicohua'ita'a co'aye yo'oye pahuë, paipi pëti huëoni quëna pëapi jëama'cohua'ini cuasajë ca'rajë. 27 Titani iohua'ire tseani sahuë, ca tëji ëjaohua'i quërona. Sarena, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre papi capi, iohua'ire:

28 “Tsoe mësarute cahuë yëquë, jaë Jesús aye ti paire ye'yama'pë pa'ijë'ë cajë. ¿Casicohua'ini mësarü cato me yo'ore'ni? Mësarü cato si'a Jerusalén jaë aye ye'yayepi timë huesoyë. Cui'ne jase'e yo'oye pa'ni yëquëreje jaëre huani jeosi do'i quë'iohua'ire cañu'u cajë yo'oyë.”

29 Caquëna, Pedropï cui'ne i cajeohua'i Jesús jëjo saocohua'ipi sehuojë cahuë, ñeje:

“Yëquë cato Maija'quë cayere sehuocaiye pa'iji, pa'ni pai cayere. 30 Mësarü cruzuna deoni huani jëosiquëre mai aiohua'i Diosupi huajëquëre huëopi, Jesure. 31 Maija'quëpi huëoni i ëja te'tena ñopi, ite. Paire de'oye saquëre neni cui'ne huasoquëre nepi, ite, Israel paipi Maija'quëna co'ini iohua'i co'aye yo'ose'e saicaja'quë caquë. 32 Iye yo'ose'e yëquë ñasicohua'ipi quëaye cui'ne Maija'quë ite sehuocohua'ire isi joyo de'o joyoje ñasiquëpi quëaji.”

33 Jaje cayere asani Israel pai ëjaohua'ipi pëtiteni huani jeoñu'u cajë yo'ohuë. 34 Jaje yo'ojë ca ëjaohua'i jopore

te'li fariseo Gamaliel hue'equë paji'i, si'a pai de'oye cajëna pa'iquërepa, cui'ne cuañese'e ye'yaquërepa. Jaëpi huëni nëcani cuañepi: “Jesús jëjo saocohua'ire hue'sena eto saojë'ë, ëa maca cacaja'cohua'ire,” capi. ³⁵ Caëna, etosi jeteyo'je ijje pa'i ëjaohua'ire capi:

“Israel pai mësarü jaohua'ire yo'o ja'ñe de'hua ñani yo'ojë'ë. ³⁶ Cuasajë'ë, cui'ne Teudas yo'ose'ere. Ai tsoe maca, jaë jë'quë ëjaëre pa'ë caquë yo'opi. Yo'oquëna, cuatrocientos pairepa ite pe'tehuë. Pe'tejëna, iti saquëni huani jeorena, ite pe'tecohua'i peo hue'ña tiya huesëhuë. Ja maca carajaji'i, ja yo'ose'e si'aye. ³⁷ Ja jeteyo'je paire cuëcue mu'seña pa'i maca Judas Galilea aquëpi cui'ne ëjaë'ë caquë yo'opi. Yo'oquëna, ite pai pe'te huëohuë. Pe'te huëorena, ini huani jeorena, ite pe'tecohua'i peo hue'ña tiya huesëhuë. ³⁸ Jaje pa'ina, mësarute yëhuoquë cayë. Jaohua'ire yo'oye jëoni ñuni saojë'ë, johua'ise'e pa'ijajë. Jaje pa'ina, iyepi pai tse pani coa carajai ja'ñe a'ë. ³⁹ Jaje pa'iquëta'are iyepi Maija'quë tse pa'ito mësarü ne ti'añe paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ito ñare pajë yo'ojë'ë. Yo'ojë Maija'quëni sañope yo'oyë, mësarupi.”

⁴⁰ Caëna, asani i case'e sehuocaë'ë. Ja maca yureta'a Jesús jëjo saocohua'ire soini si'seni, Jesús coca ti quëaye pajë'ë, cani yureta'a ñuni saohuë. ⁴¹ Ñuni saojëna, Jesús jëjo saocohua'ipi etajë Maija'quëpi jaje yëna Jesús mami do'ire ai yo'oyë cuasajë sihuahuë, pai ëjaohua'i quë'ropi etajë. ⁴² Etasicohua'ipi si'a mu'seña Jesús de'o cocare quëajë ye'yahuë, Maija'quëre se huë'ena cui'ne huë'ñana.

6

Siete Paire Ao Huahuecohua'ire Nese'e

¹ Ja mu'seña sehuocohua'ipi jai pai sehuojë jojo saiye sëte, griego pai coca cacohua'ipi sañope ca huëohuë, hebreo pai coca cacohua'ini griego pai hua'jeohua'ini si'a mu'seña huahueyere de'oye huahuecaima'pë pa'iyë cajë. ² Jaje cajëna, asani doce pa'iohua'i Jesús soisicohua'ipi si'aohua'ire sehuosicohua'ire tsi'soni cahuë:

“Co'aji, yëquëpi huahueye ñañere cajë, Maija'quë coca quëayere jëoto. ³ Jaje pa'i do'ire sehuosicohua'i mësarupi mësarü acohua'ini siete pa'iohua'ire co'ejë'ë, mësarü ai de'o paire ñacohua'ini, ta'ñe asacohua'ini cui'ne de'o joyo timësicohua'ini. Ti'arena, jaohua'ina iye co'amaña yo'o ja'ñe isiñu'u, yëquë. ⁴ Isini yëquë cato Maija'quëre sejë cui'ne i coca quëajë pañu'u.”

⁵ Carena, si'aohua'i jaje yo'oñu'u cuasani sahuajë ti'ahuë, Estebanre, Maija'quëre asaquëre pare, de'o joyore timësiquëre, Felipere, Prócorore, Nicanorre, Timónre,

Parmenasre, Nicolásre, Nicolás cato ja'në Israel pai yo'oye sehuo aquë paji'i, Antioquía aquë. ⁶ Ti'ani Jesús jëjo saocohua'i quërona sahuë, iohua'ire. Sarena, jaohua'ipi iohua'i siopëana patojë Maija'quëre secacaë'e.

⁷ Maija'quë coca jero sa'na jai saco'ë. Jai saiona, sehuojë jai pai paë'ë, sehuocohua'ije Jerusalén pa'icohua'ipi. Jaje jai pai sehuojëna, cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ije sehuohuë, te'ohua'ise'e.

Estebanre Tseañe

⁸ Maija'quë isi tutu de'oyere pare paquë'ni Esteban pai yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñopi, pai daripë pa'icohua'ire. ⁹ Jaje yo'oquëna, ñani Jo'yaohua'i pa'isicohua'ipi eta huajësicohua'i hue'yo huë'e pa'icohua'ipi cui'ne Cirene acohua'ipi, Alejandro acohua'ipi, cui'ne Cilicia acohua'ipi, cui'ne Asia yeja acohua'ipi Estebanre sañope ca huëohuë. ¹⁰ Ca huëosicohua'ita'a ca ti'añe pahuë, de'o joyo isiyepi ta'ñrepa caquëna, si'aye. ¹¹ Ja maca yureta'a Moisésre cui'ne Maija'quëre sañope caquëna, asahuë, caja'cohua'ire curipi saihuë. ¹² Sairena, jaohua'ipi si'a iti daripë paire ne huëohuë, jai co'a coca. Jaje ne huëorena, aiohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Estebanre huajo huëohuë. Huajo huëoni tseani ca tëji ëjaohua'i quërona sahuë. ¹³ Jaje yo'ojë cui'ne coa cosoja'cohua'ireje nesicohua'ipi ñeje cahuë:

“Maija'quëre se huë'ere iquë ai sañope caquë api cui'ne cuañese'eje sañope caquë api. ¹⁴ Cui'ne Jesús Nazaret aquëpi Maija'quëre se huë'e nejoja'quë api. Nejoquë cui'ne Moisés maire jëocaise'ere tiñe ponaja'quë api, caquë api, iquë.”

¹⁵ Si'aohua'i iti maca ñu'icohua'ipi cui'ne ëjaohua'ipi coní Esteban tsiare ñahuë, huiñaë tsiaje pa'iore pare hue'equëna.

7

Esteban Paire Sehuoye

¹ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre papi Estebanre seji'i.

“¿Më'ere jaje yo'oquëre pani jaohua'i caye caquë?”

² Seina, Esteban sehuoquë capi:

“A'yëohua'i, cui'ne ja'quëohua'i, asajë'ë, yë'ë caquëna. Maija'quë de'oquëpi mai ai Abrahamna ñai iñopi, Mesopotamiare pa'ina, Harán yejana ja saima'në. ³ Iñoquë capi: ‘Më'ë yeja cui'ne më'ë cajeohua'ire jëoconi saijë'ë, yë'ë iñoja'a yejana.’ ⁴ Caëna, Abraham Caldea yejapi etani Harán yejana sani paji'i. Pa'ina, pëca ja'quë juni huesëpi. Juquëna, jeteyo'je Maija'quëpi Abrahamre iye yejana dapi, yure mësarú pa'i hue'ñana. ⁵ Jaje pa'iquëta'are iti yejana co'amaña necani isiye papi. Quëo tsa'cuja'toje isiye papi. Jaje pa'iquëta'are isija'quë a'ë ca nëopi, i ju'isi jeteyo'je i tsëcapë tseco pa'ija'core.

Ja mu'seña cato Abraham mamajëre peoquë pa'inije jaje capi. ⁶ Yequeje cui'ne Maija'quëpi capi, ite: 'Mè'è tsëcapë acohua'ipi yequë pai yejare huero pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, jo'yaohua'ire pajë co'aye yo'oja'cohua'i a'ë, cuatrocientos ometëcarepa.' ⁷ Yequeje capi, Maija'quë: 'Yë'ëpi mësarute jo'yaohua'ire neni pasicohua'ire saija'quë a'ë. Ja jeteyo'je mësarute eta huajëni yë'ëre iye macapi necaijë pa'ija'cohua'i a'ë.' ⁸ Ca nëose'ere yo'ojajë caquë Abrahamre Diosupi cuañepi, cui'ni ca'nire tējajë'ë, caquë. Jaje pa'ina, Abraham i mamaquë Isaacre ocho mu'seña coasiquë pa'ina, cui'ni ca'nihuë maca tēapi. Jaje cui'ne yo'opi, Isaacje i mamaquë Jacobre. Iquë Jacobpi si'ahua'ire i mamajëre jaje yo'opi, Israel pai doce tsëcapëa pëca ja'quëohua'i pa'ija'cohua'ireje.

⁹ Mai aipë Jacobo mamajëpi yo'jei Josëre pëca ja'quëpi ai oina cui'ne oni cuañoñe peojë isi jëohuë, Egíptona sajjajë cajë. Jaje pa'iquëta'are Diosupi José ja're coní paji'i. ¹⁰ Pa'i si'aye i ai yo'oye huasopi. Coçai cui'ne ta'ñe yo'oye isipi. Isiquë cui'ne Egípto ëjaëre papi de'oye ite ñacai ja'ñeje necaji'i. Necaina, Josëre Egípto pai ëjaëre hue'yopi. Cui'ne i Faraónrepa pa'i huë'e ñacaiquëre pare hue'yopi.

¹¹ Ja maca si'a Egípto yeja Canaán yeja aó ëa ju'iñe paji'i, ai yo'o mu'seña. Pa'ina, mai aipëje aiñe ti peocohua'i paë'ë. ¹² Pa'ijëna, Jacobpi Egíptore aó pa'iji, asani i mamajëre mai aipëre jëjo saopi. Iye saise'e cato du'ru macarepa saise'e a'ë. ¹³ Tijupë cayaye acore satena, Josépi i maja'yë jupëre yë'ë mësarute yo'jei'ë caquë quëapi. Jaje quëaquëna, asani Faraónpi ja tsëcapë aquë api caquë Josëre ñapi. ¹⁴ Ja jeteyo'je Josépi pëca ja'quë Jacobre cui'ne i tsëcapë setenta y cinco pai pa'icohua'ire Egíptona daijë'ë, caquë cuañepi. ¹⁵ Jaje cuañeina, Jacob Egíptona sani paji'i. Pa'iquëpi juj'i'i. Jaje cui'ne i mamajëre jujuhuë, mai aipëje. ¹⁶ Ja maca tarase'e Siquemna sani cojena oá huesohuë. Abraham curipi Hamor mamajëre hueroquë pa'isi yejana oareña.

¹⁷ Maija'quë Abrahamre ca nëose'e ti'añe ja'i maca pa'ina, Israel pai jai pai jojo sateña, Egípto yeja. Jaje yo'oni jai pai pateña. ¹⁸ Jaje pa'i maca Josëre ñama'quëpi yequepi Egípto pai ëjaë cuañe huëouña. ¹⁹ Cuañe huëoni iye ëjaëpi mai paire care payeje pa'ye caquë, co'aye yo'oquë tsire ja'a coasicohua'ire jecojë'ë ju'ija'cohua'ire caquë cuañepi, pëca ja'quëohua'ire. ²⁰ Ja mu'seña Moisés coa. Coaëna, Maija'quë sihuaquë ñapi, ite. Jaëni pëca ja'quëohua'ipi toaso ñañëohua'ire huë'ena ñajë pahuë. ²¹ Pa jujani jecoye pa'ijëna, Faraón mamacopi ite ini mamaquëre pare ai de'huayeje pa'ye ai de'huaó. ²² Jaje pa'ina, Moisés cato Egípto pai ta'ñe yo'oyere ye'yesiquë paji'i.

Jaje pa'ipi tutu caquëpi cui'ne yo'oyeje i case'eje yo'oquë paji'i.

²³ Cuarenta ometëcaña papi i paire Israel paire ñasi'i cuasapi. ²⁴ Cuasaquëpi ñaquëna, Egípto paipi Israel paire co'aye yo'oquëna, ñani Moisés cocasi'i caquë yo'oquë Egípto paire huani jeopi. ²⁵ Moisés cato jaje yo'oquëna, ñani i cajeohua'ipi Diosu iohua'ire huasoja'quëre jëjo daoquë api cuasajajë caquë yo'opi. Yo'oquëta'are i cajeohua'ipi jaje cuasaye pahuë. ²⁶ Yo'osiquëpi ñatasi mu'se Israel paipi cayao-hua'i sa'ñe uihuajëna, Moiséspi ti'api. Ti'ani uihuama'pë pa'ijajë caquë capi: '¿Me neñu'ju te'le tsëcapëta'a sa'ñe uihuaye'ni?' ²⁷ Caquëna, iti se ai huaiquëpi Moisésre jëtëpi jëjo saokuë capi: '¿Nepi më'ëre pai ëjaëre cui'ne yëquë yo'oye ñaquë ne de'huaja'quëre nere'ni?' ²⁸ ¿Ñamina'a Egípto paire huani jeose'eje pa'ye yë'ëre huani jeosi'i caquë?' ²⁹ Caquëna, iyere asani Moisés Madián yejana cati saji'i. Sani jarote ti yejare huero pa'i caya mamajëre papi.

³⁰ Cuarenta ometëca tëto saisi maca, zarza ñëpi toa corohuërepa tsë'isicoja'a huiñaëpi ñai nëcapi, Sinaí cutihuëna cuene yejana. ³¹ Cani ñaheje pa'ye Moisés ñaquë iquere pa'ni cuasaquë ñapi. Jaje cuasaquë de'oyerepa ñasi'i caquë tsiojai asapi, Ejaë yë'ore ñeje caquëna: ³² 'Yë'ë cato më'ë aipë Diosu a'ë. Abraham, Isaac, cui'ne Jacob Diosu a'ë, Yë'ë.' Jare asani Moisés iti ca hue'ña ñama'ë, ca'raquë coa tsasi huëouna. ³³ Ja maca Ejaëpi caëña: 'Dutajë'ë, quëo ju'iye. Më'ë nëca hue'ña cato de'o hue'ñare pa'ë. ³⁴ Egípto yejare pa'ijë yë'ë pai ai yo'oye tiñarepa ñaquë pa'iyë. Aiohua'ipi ai yo'ojë oijëna, asani huasosi'i caquë cajehuë. Jaje pa'iyë sëte daijë'ë, yë'ëpi më'ëre Egíptona jëjo saosi'i.'

³⁵ Israel pai coejë '¿nepi më'ëre pai ëjaëre cui'ne yëquë yo'oye ñaquë ne de'huaquëre nere'ni casiquëni?' Maija'quëpi pai ëjaëre cui'ne paire huasoquëre neni jëjo saopi, iohua'iquë'rona. A'ri soquë yë ñasiquë huiñaëpi cocaina, yo'o ti'ajaquë caquë. ³⁶ Iquë Moisés mai aipëre Egíptopi etopi, pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oquëna, cuarenta ometëcahuëña. ³⁷ Jare iquë Moiséspi capi, Maija'quëpi mësaruaquëni yë'ëje pa'ire neja'quë api, ite quëacaiquë pa'ija'quëre. ³⁸ Cui'ne jare iquë Moiséspi Israel pai ja're tsi'sini coca ca'aji'i, jeto cuene yejana. Jare ipi huiñaëre coca ca'aji'i, Sinaí cutihuëna. Jare ipi mai aipë ja're pa'aji'i. Cui'ne jare ipi pa'i cocarepa asapi, maire quëa ja'ñeje.

³⁹ Jaje pa'iquëta'are mai aipë cato sehuocaiye coehuë. Coejë Egíptona co'iñu'u cahuë. ⁴⁰ Jaje cajë Aarónre cahuë, yëquëre saja'a diusuohua'ini necaijë'ë. Huesëyë. Me sa'repa yëquëre Egíptopi etosiquë Moisés neni jo'cuarepa nëiji, cahuë.

41 Jaje cani duruhuequēje pa'ire diusu api cajē de'huahuē. De'huani ite isiñu'u cajē nēicohua'ire huani isijē cui'ne jai pai tsi'sini johua'i de'huasi diasure sihuajē yo'ohuē, Maija'quē api cajē. 42 Jaje yo'ojēna, Maija'quēpi jaohua'ire ña jujani jēocopi ma'ñocohua'i ma'tēmo pa'icohua'ini secohua'i pa'ijajē caquē. Jaje pa'ina, Maija'quēre quēacaicohua'i toyapēna toyase'e pa'iji, ñeje:

Israel pai, ¿mēsaru jeto cuene yeja cuarenta ometēca pa'i maca,

Yē'ere sihuajē de'oye señu'u cajē nētērojaicohua'ire huani isijē, cui'ne co'amaña coa isijē yo'ore?

43 Pahuē, mēsaru jaje yo'oye. Coa ai jerepa Moloc diusu huē'ere hue'ejē sajē,

Cui'ne Refán diusu ma'ñoconi hue'ejē sajē

Cui'ne mēsaru señu'u cajē de'huasi diusuohua'ini hue'ejē sajē yo'ohuē.

Ja do'ire mēsarute yē'ēpi Babiloniana jējo saoja'quē a'ē.

44 Ja maca cato mai aiohua'i ca'nipi nesi huē'ere pahuē, Maija'quē ja're. Jaje yo'oñu'u, cajē nejaquē nese'ere iño huē'ere. Ja huē'e cato Moisésre Maija'quē caquē iñoni ñeje pa'iore nejē'ē caquē cuañese'eje pa'iore nesico paji'i. 45 Ja huē'e mai aiohua'i tsoe pasiconi Josué ja're daicohua'ipi te'e johua'i daiyeje dahuē, yecohua'i yeja jio maca Maija'quēpi johua'i ñajēna, yequē paire nejo maca. Jaje pahuē, ja huē'e David pa'i macaja'a. 46 Pajē pa'icohua'ini Davidpi Maija'quēre de'oye ña cuañoquēpi Jacob Diusu huē'e necasi'i cuasapi. 47 Cuasaquēta'a papi. Necaiye paquēna, mamaquē Salomónpi necaji'i. 48 Jaje pa'iquēta'are Maija'quē irepa cato pai nesi huē'ere pa'ima'quē api. Jaje pa'ina, Maija'quēre quēacaiquēpi capi, ñeje:

49 Ma'tēmo cato yē'ē pa'i huē'ña'ē. Yē'ē ñu'i cuañe huē'ña'ē.

Yeja cato yē'ē quēo meñe tsa'cupa huē'ña'ē.

¿Jaje pa'ito me yē'ē huē'e necaija'cohua'i a'ni? caji, Ējaē.

¿Jero a'ni, yē'ē pēa huajēja'to?

50 Si'aye yē'ē ne saose'epi pa'ito.

51 Jaje pa'iquēta'are mēsaru cato nuiñerepa asajēta'a nuñere pare yo'oyere coecohua'i a'ē. Jaje pa'iohua'ipi cajonoaje asama'cohua'ipi cui'ne joñoaje ti Maija'quēre cuasama'cohua'i a'ē, mēsaru. De'hue Maija'quē joyore sañope yo'ocohua'i a'ē. Aiohua'i pa'ise'eje pa'iohua'i a'ē. 52 Jaje pa'ina, ¿jequē a'ni, Maija'quēre quēacaiquē mēsaru aiohua'i co'aye yo'oye pasiquē? Ti peoji, te'ijē. Jaje pa'ina, co'aye yo'ojē huani jēohuē, nuñerepa pa'i dai ja'ñere quēacohua'ire. Yure ipi nuñerepa pa'ipi daquēna, mēsarupi tseani huani

jeohuë. ⁵³ Mësaru huiñaohua'ipi cuañese'e isijëna, isicohua'i de'oye sehuocaima'pë pa'iyë.” Jare capi, Esteban.

Estebanre Huani Jeoñe

⁵⁴ Jaje caquëna, asani Estebanre ai pëijë cuji qui'cohuë. ⁵⁵ Jaje yo'otojë Esteban cato de'o joyo timësiquëpi ma'tëmöre ñaquë Maija'quë de'oyere pare ñapi. Ñaquë cui'ne Jesure ñapi, Maija'quë ëja t'ehui quë'rore nëcaquëna. ⁵⁶ Ñani capi:

“Ina ma'tëmo hui'yosiconi ñañë, cui'ne Jesupi Maija'quë ëja t'ehuire nëcaquëna.”

⁵⁷ Caquëna, asani pëijë cajonoa pë'pëni cuijë ina da tome daë'ë. ⁵⁸ Da tome dani tseani pai daripëpi etoni quëna pëapi jëa hueahuë, co'aye yo'oquë api cajë. Huaicohua'ipi johua'i caña du'teni te'e posë Saulo hue'equëna, isihuë, ñacaijë'ë cajë.

⁵⁹ Quëna pëapi jëajëna, Estebanpi Maija'quëre sei capi:

“Ëjaë Jesús, yë'ë joyo më'ëpi de'huacaijë'ë.”

⁶⁰ Cani ja maca do're ja'runi ai tutu capi:

“Ëjaë yë'ëre huaicohua'i yo'ose'e saïma'ë pa'ijë'ë.” Jare cani juj'i'i.

8

¹ Juni huesëquëna, iti maca Saulo nëcaquë ñaquëpi. De'oji, Estebanre huaise'e cuasaquë ñapi.

Sehuosicohua'ire Saulo Yo'oye

² De'o paire papi Estebanre ai oijë ta jeohuë. ³ Jare yo'ojëna, Saulo cato sehuosicohua'ire hue'ña ñape cacaquë ëmëohua'ire, nomiohua'ire, quërë etoquë co hue'ñana cosili caquë yo'opi.

Samaria Paire De'o Coca Quëaye

⁴ Jaje yo'ojëna, Jerusalënpipi etasicohua'ipi si'a hue'ña saijë huaso coca quëahuë. ⁵ Quëajëna, johua'i aquë Felipepi Samaria daripëna sani Jesús coca quëapi. ⁶ Quëaquë pai yo'o t'ia ma'ñe yo'opi. Yo'oquëna, ñajë si'aohua'i tsi'sini ai asahuë, Felipe caye. ⁷ Jai pai huati quë'iohua'i pa'isicohua'ipi huatire eto sao cuañohuë. Huatiohua'ipi etajë cuijë etahuë. Cui'ne jai pai cu'lima'cohua'ije, cui'ne do'pëjë cu'icohua'ije co'yasicohua'i paë'ë. ⁸ Ja yo'o do'ire ja daripë acohua'i ai sihuahuë.

⁹ Ja sihua hue'ñare te'i ëmë Simón hue'equë ja'në dahuë pa'isiquë paji'i. Samaria paire care payeje caquë jerepa pa'i a'ë caquë yo'osiquë paji'i. ¹⁰ Jaje pa'ini si'aohua'i a'ricohua'i maña cui'ne jaicohua'ina çoni i caye asacaijë cahuë:

“Iquë api, irepa Maija'quë tuture paquërepa cahuë.”

¹¹ Jaje cajë ite de'oye i caye sehuocaë'ë. Tsoe hue'ña noni i dahuë ñañepi yo'oquë care payeje caquëre sëte jaje

sehuocaë'ë. ¹² Jaje yo'ojë pa'icohua'ipi Felipe quëayere asani Maija'quë cuañe te'te ayere cui'ne Jesucristo ayere asani ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i sehuohuë. Sehuoni oco do cuañohuë. ¹³ Do cuañojëna, i Simónque sehuoni oco do cuañoni ai de'oyere pare pajai yo'o tì'a ma'ñere ñaquë ai de'oyere pa'ni cuasaquë Felipe ja're te'e cu'i huëopi.

¹⁴ Samaria paipi Maija'quë coca sehuorena, Jesús doce soisicohua'ipi asani Jerusalén pa'icohua'ipi Pedroro cui'ne Juanre jëjo saohuë, Samariana. ¹⁵ Jëjo saorena, sani Samaria sehuosicohua'ire Maija'quëre seacaë'ë, de'o joyore pajajë cajë. ¹⁶ Jesús mai Ëjaë mamipi do cuañosicohua'ita'a ja yë'ta'a de'o joyo peocohua'i paë'ë. ¹⁷ Ja do'ire Pedro cui'ne Juanpi jëñapi jëjo pajë Maija'quëre sejëna, de'o joyore isi cuañohuë.

¹⁸ Jëñapi Jesús jëjo saocohua'ipi jëjo pajë sejëna, Maija'quë joyore isiña. Isina, ñani Simónpi curipi huerosi'i cuasaquë caëña.

¹⁹ "Isijë'ë, ja tuture pare yë'ëje isina, ja tutupi yë'ëpi jëñapi patoquë seina, de'o joyore isi cuañoja'cohua'ire."

²⁰ Caquëna, Pedropi ite capi:

"Më'ë curiquë ja're më'ë ne huesëye pa'iji. Maija'quë isiye curiquëpi hueroye peoji. ²¹ Maija'quë ña huë'ña më'ë nui joyo peoyë. Jaje pa'ina, ja tutupi isi cuañoñe peoji, më'ë. ²² Më'ë co'aye cuasayere jecojë'ë. Jecoconí mai Ëjaëre sejë'ë. Seina, de'hue oni yeje'ñe pa'i api, më'ë jaje cuasase'e. ²³ Yecohua'ipi de'oye yo'ojëna, ñani sihuama'ë. Ñañepi më'ë tímësiquëpi pa'ina, ñaquë cayë. Ja do'ire më'ë co'aye cuasayepi huesiquëre paji, më'ëre."

²⁴ Caquëna, Simónpi capi:

"Mësarupi yë'ë do'ire seacaijë'ë, Ëjaëre. Si'aye mësarucase'ëje pa'ye tëto saiye paja'core yë'ëre."

²⁵ Iye a'ë, maire caquë Jesús yo'ose'e cajë quëajë cui'ne Maija'quë coca quëa tējini Jesús jëjo saocohua'ipi Samaria yeja a'ri daripëana, de'o coca quëahuë. Quëa tējini yureta'a Jerusalénna co'ihuë.

Felipe Cui'ne Etiopia Aquë Yo'ose'e

²⁶ Ja jeteyo'je mai Ëjaë huiñaëpi Felipere capi:

"Huëni Jerusalén ma'ana saijë'ë, Gazana sai ma'ana huë'ehuë te'tena."

Iye ma'a cato cuënesi yejaja'a sa sai ma'a paji'i. ²⁷ Caëna, asani Felipe huëni ja ma'aja'a saji'i. Saiquëpi ma'ana Etiopia paire tì'api. Jaë cato ëjaërepa paji'i. Etiopia ëjao curi de'huacaiquë paji'i. Jaëpi Jerusalénna Maija'quëre sesi'i caquë saisiquë paji'i. ²⁸ Jaje saisiquëpi i yejana co'iquë caballopi

quërecore ñu'i sai Maija'quëre quëacaiquë Isaías toyase'ere ñaquë saji'i. ²⁹ Saina, joyopi Felipere capi:

“Caballo quëreco quë'rona saijë'ë.”

³⁰ Caëna, Felipe tsiojai asaquëna, Isaías toyase'ere ñaquë caquë saji'i, Etiopia aquëpi. Ja maca ìte seji'i:

“¿Asaquë mè'ë, mè'ë ñase'e?”

³¹ Seina, sehuopi:

“¿Me asa tì'añe'ni, ìti quëaquëpi peoto?”

Cani Felipere yë'ë ja're mëni ñu'i saijë'ë caquë seji'i.

³² Toyasico ì ñasico cato ico paco'ë, ñeje caco:

Huai huë'ñana yëi ñamare sayeje pa'ye sahuë, ìte.

Sarena, tëacohua'i ña huë'ñana yëi ñama memëne pañeje pa'ye memëne papi.

³³ Teaye pa'i paji'i. Jaje pa'ita'are nuñerepa de'oye ìte necaiye pahüë.

Iye yeja pa'iquëni ì pa'iye naë tëa jeoñere, ¿nepi cacaija'cohua'i a'ni, ì tsëcapë?

³⁴ Etiopia aquëpi Felipere seji'i:

“Quëare pajë'ë, yë'ëre. ¿Neni caquë'ni, Maija'quëre quëacaiquë ìja'a co'ye caquë panita'a yequëni caquë?”

³⁵ Caquëna, ja maca Felipe Etiopia pai ñasico acopi toyase'e cayepi huëoni Jesús aye de'o coca quëapi, ìte. ³⁶ Quëaquëna, oco quë'roja'a sa sai Etiopia aquëpi capi:

“¿Ina oco ìñore pa'iji, yë'ëre doye de'oma'quë?”

³⁷ Caquëna, Felipepi capi:

“Më'ëpi si'a joyorepa de'oye sehuoquë pa'ito doye de'oji.”

Caquëna, ìpi capi:

“Jesucristo Maija'quë mamaquë api asayë, yë'ë.”

³⁸ Caëna, ja maca omejani si'a jupë cayaohua'i Felipe cui'ne Eunuco cõni oco quë'rona sa cajeni Felipepi oco dopi. ³⁹ Do tējini tumasi maca mai Ejaë joyopi Felipere sapi. Tirona saëna, Etiopia aquë tìjupë ñama'ë paji'i. Jaje pa'iquëta'are sihuaquë saji'i. ⁴⁰ Felipe cato Azoto daripëre paji'i. Pa'i pai ñape dari Maija'quë coca quëaquë Cesarea daripëna tì'api.

9

Saulo Sehuoye

(Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Jaje yo'oye pa'ina, Saulopi Jesure sehuosicohua'ire huasi'i caquë yo'oquëpi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa quë'rona saji'i. ² Sani ìte seji'i: Toyacaijë'ë, Damasco pai tsi'si huë'ñana, si'aye yë'ëpi cacani co'equë Jesure sehuocohua'ire ëmëohua'ire cui'ne nomiohua'ireje tseani huëni Jerusalënna dani coja'quëre capi. Caquë seina, toyacaquëna, saji'i. ³ Sai je'nërepa Damasco quëno macare pa'ina, ma'tëmopi Saulona

miañerepa ju'api, si'aère cuasama'tore papi. ⁴ Ju'aquëna, yejana tani yè'ose'e caquëna, asapi:

“¿Saulo, Saulo, Me yo'oquë yè'ère josa yo'oquë'ni?”

⁵ Caquëna, Saulopi seji'i:

“¿Ëjaë, më'ë iqueipi caquë'ni?”

Caquëna, yè'ose'e sehuopi:

“Jesu a'ë, yè'ë. Më'ë sañope yo'oquë a'ë. Tsoa tarapë jëjësë ñaca quë'iopi duruhuequëre jëjo saojëna, huequëpi tarapëna co'ye titoquë pani a'si ju'iquë api, më'ë cui'ne yo'oyë, huequë yo'oyeje pa'ye.”

⁶ Caquëna, Saulopi quëquëni tsasiquë capi:

“¿Yè'ë Ëjaë, iquere yo'oja'quë a'ni, yè'ë?”

Caquëna, capi:

“Huëni ja daripëna cacajë'ë. Jaropi më'ë yo'o ja'ñe quëaye pa'iji.”

⁷ Caquëna, Saulore cöcohua'ije asahuë. Asajëta'a iti caquëre ñama'pë ai quëquëni cama'pë paë'ë. ⁸ Pa'ijëna, Saulo yejapi huëni ñacoa sëtaquëta'a ñama'ë paji'i. Jaje ñama'ë pa'ina, ite cöcohua'ipi jëtëna tseajë Damascona sahuë. ⁹ Sarena, toaso mu'seña ñama'quëpi, aima'quëpi, cui'ne ucuma'quëpi coa paji'i.

¹⁰ Pa'ina, Damasco daripëre te'i Jesure sehuosiquë paji'i. I mami cato Ananías hue'equë paji'i. Pa'ina, jaëna cani ñañeje pa'yeja'a mai Ëjaëpi ñaini capi:

“¡Ananías!”

Caquëna, capi:

“Ëjaë, pa'iyë.”

¹¹ Sehuoquëna, mai Ëjaëpi ite capi:

“Huëjjë'ë. Huëni saijë'ë, Nui ma'a hue'yosi ma'ana. Sani 'iñore Saulo Tarso aquë pa'iquë' caquë sejë'ë. Judas huë'ena Maija'quëni sei pa'iji. ¹² Pa'iquëpi cani ñañeje pa'yeja'a ñapi. Te'i emë Ananías hue'equëpi dani jëñapi ite jëjo paquë ñaja'quë caquë seacacaina, Maija'quëre.”

¹³ Caquëna, asani Ananíaspi capi:

“Ëjaë, iquëpi Jerusalén daripë pa'icohua'ire, më'ère sehuocohua'ire ai sañope co'aye yo'oji jai pai cajëna, asahuë, yè'ë. ¹⁴ Jaje pa'ipi yure iñona daji'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëohua'i cuañesi tutupi si'aohua'ire më'ère secohua'ire tseseni huëni sasi'i caquë.”

¹⁵ Caquëna, Ëjaëpi capi:

“Jaje pa'ita'are sani ñajë'ë. Yè'ëpi ite soihuë, yè'ë cocare Israel paire quëacaiquë, cui'ne yequë paire quëacaiquë, cui'ne ëjaohua'ire quëacaiquë pa'ijaquë caquë. ¹⁶ Yè'ë coca quëa do'ire ipi ai yo'oye pa'i ja'ñere ite iñosi'i.”

17 Caëna, Ananíaspi Saulo pa'i huë'ena sani cacani i jëñapi Saulore patoquë capi:

“Saulo, yë'ë yo'jei, Ëjaë Jesupi yë'ëre ma'aja'a më'ëre daina, ñasiquëpi jëjo daopi. Më'ëpi ñaquë pa'ijaquë caquë, cui'ne Maija'quë joyo quë'i pa'ijaquë caquë.”

18 Ca macarepa ñacoa pa'ise'epi so'coje pa'yepi tomepi. Tomeina, de'oye ñaquë de'oni huëni oco do cuañopi. 19 Do cuañosi jeteyo'je, ao ani, tutu tsi'soni, Damasco sehuosicohua'i ja're pëani tsoe maca mu'seña paji'i.

Damasco Pa'ire Saulopi Yëhuoye

20 Tutu tsi'sosiquëpi Israel pai tsi'si hue'ñana Jesucristo Maija'quë mamaquë api, quëa huëopi. 21 Quëaquëna, si'a asacohua'ipi ai cuasajë co'a ju'ijë cahuë:

“Iquëpi Jerusalén pa'icohua'ire huëni Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina sani isisi'i caquë daisiquë api.”

22 Jaje catojë Saulopi ai jerepa nuñerepa capi, Jesús cocare ca'raye peoyerepa. Ca'rama'ë quëaquë capi, Cristo api, mai huasoquërepa. Jaje quëaquëna, Israel pai Damasco acohua'ipi asajë ai cuasahuë, ¿merepa neni ja jerepa caquë'ni? cajë.

Saulo Yahuerepa Saiye

23 Ai tsoe mu'seña quëaquë pa'ina, ñani Israel paipi Saulore huani jeoñu'u cuasahuë. 24 Cuasani yo'ojëna, Saulo de'hue asapi, iohua'i yo'oye huañu'u cajë si'a mu'señapi, cui'ne ñamiñapi daripë eta sa'noa ñape utehuë, Saulote. 25 Utejë pa'ina, Jesure sehuosicohua'ipi ñami jai do'rohuëna Saulote ayani jai daripë tēhuopaja'a meñe casahuë. Casarena, de'hue catipi. Jaje jëapi, de'hue.

Saulo Jerusalén Pa'iyë

26 De'hue jëasiquëpi Jerusalénna Saulopi tì'ani Jesure ye'yecohua'i ja're conì pasi'i caquë yo'oquëna, jaohua'ipi sehuoma'quë api cuasajë ite ca'rahuë. 27 Ca'rajëna, Bernabépi Saulore Jesús jëjo saocohua'i quë'rona dani iñoquë quëapi, ite yo'ose'ere ñeje: Iquë Damasco ma'ana mai Ëjaëre pare ñasiquë api. Mai Ëjaëre papi ite coca caquëna asasiquë api, cui'ne Damasco daripëna ca'raye peoyerepa quëcoquë Jesús coca de'oye quëasiquë api, capi Bernabé. 28 Jaje quëaquëna, “de'oji,” careña. Saulo Jerusalénna pëapi. Pëani iohua'i ja're cu'i yo'oquë Jesús cocare ca'raye peoyerepa quëapi. 29 Israel pa'ita'a griego cocapi cacohua'ire coca caquë cui'ne sañope cajëna, ije sañope caquë yo'opi. Quëaquëna, jaohua'ipi ite huañu'u cajë yo'ohuë. 30 Yo'ojëna, sehuosicohua'ipi asani Cesareana sahuë, ite. Jaropi yureta'a Tarso yejana jëjo saohuë, Saulore.

³¹ Ja maca si'aohua'i sehuosicohua'i Judea yeja pa'icohua'i, Galilea yeja pa'icohua'i cui'ne Samaria yeja pa'icohua'i sañope yo'oye jeorena, de'oye pa'i huëohuë. Pa'ijë joyo pa'iye ai tutu quë'iohua'i de'ohuë. De'ojë Maija'quë yëyere de'oye sehuocaijë paë'ë. Pa'ijëna, de'o joyopi cōcaina, si'a mu'señaja'a sehuocohua'ije pa'ijë jai saë'ë.

Eneas Ne Co'yaye

³² Pedropi sehuosicohua'ire do'i ñasi'i caquë saisiquëpi Lida pa'icohua'ireje sehuosicohua'ire ñasi'i caquë saji'i.

³³ Saisiquëpi ñaquëna, Jarote te'i ëmë Eneas i mami hue'equëpi, ocho ometëca uiquë paji'i, ti cu'ima'quëpi.

³⁴ Pa'ina, Pedro ñani ite capi:

“Eneas, Jesucristopi më'ëre ne co'yaji, huëni më cañne de'huajë'ë.”

Ca macarepa huëji'i. ³⁵ Huëina, ñasicohua'ipi Lida acohua'ipi cui'ne Sarón acohua'ipi Ëjaë Jesucristore sehuohuë.

Dorca Ju'isico Huëiye

³⁶ Ja mu'seña Jope daripëre te'o nomio sehuosico paco'ë. Io mami cato Tabita hue'ecopi, griego coca cato Dorcas caye pa'iji. Jaō cato peocohua'ire de'oye cōcaico paco'ë. ³⁷ Jaje pa'ioipi ju'i huëoni juco'ë. Jucona, io ca'nihuë tsoani ëmëje'e tu'rihuëna oahuë. ³⁸ Qani Pedrore esa Jopena daijë'ë, tsoe nëiñe peoyerepa cajë huëoja'cohua'ire cayaohua'ire jëjo saohuë, sehuosicohua'ipi. Jope cato Lida quëno macare pa'iye sëte. Jaje yo'ohuë, Pedropi Lidare pa'iji asani.

³⁹ Sani huëojëna, Pedropi iohua'i ja're cōni saji'i. Sa ti'asi maca ju'isico ui hue'ñana ëmëje'e tu'rihuëna ite sahuë. Sasi maca si'a hua'jeohua'i oijë io necaisi cañare ite iñohuë. ⁴⁰ Ja maca Pedropi si'aohua'ire eto saoni do're ja'rūni Maija'quëre seji'i. Sësi jeteyo'je ju'isicore ñaquë capi:

“Tabita huëijë'ë.”

Caquëna, sëtani ite ñani huëni ja'ruo. ⁴¹ Ja'ruona, Pedropi io jëtëna tseani huëo nëcōpi. Huëo nëcōni sehuosicohua'ire cui'ne hua'jeohua'ire soini huajëco pa'ico yure caquë iñopi. ⁴² Iye yo'ose'ere si'a Jope daripë pa'icohua'i asahuë. Asani jai pai Ëjaëre sehuohuë. ⁴³ Iye yo'osiquëpi Pedro Jope daripëna pëapi. Pëani tsoe mu'seña maña Simón huë'ena, ca'ni de'huaquë huë'ena.

10

Pedro Cui'ne Cornelio

¹ Cesarea daripëre te'i ëmë Cornelio hue'yosiquë paji'i, cien soldado pai ëjaë. Capitán paji'i. I Cien soldado tsëcapë aquë mami cato Italiano hue'yosico paco'ë. ² Jaë cato de'oquë

paji'i, Maija'quère ca'raquëpi. Jaje pa'ipi si'a i huë'e acohua'i ja're Maija'quère sei pa'iquë paji'i. Jaje pa'ipi peocohua'ire de'oye isipi, cocasi'i caquë judío paire, cui'ne si'a mu'seña Maija'quère sei paji'i. ³ Pa'ipi te'e mu'se na'iquëna, tres pa'i maca cani ñañeje pa'ye ñaquëna, Maija'quë jëjo daoquë huiñaëpi i huë'ena cacapi. Cacaquëna, tiñarepa ite ñapi. Ñaquëna, capi:

“¡Cornelio!”

⁴ Caquëna, ini ñaquë quëquëni seji'i, ite:

“Ëjaë, ¿Iquere yëquë'ni?”

Caquëna, huiñaëpi capi:

“Më'ë seña Maija'quë asaji, cui'ne më'ë peocohua'ire de'hue cocai yo'oyeje ñaji, Maija'quë capi, jaje pa'iyë sëte. ⁵ Yure ëmëohua'ire Jopena jëjo saojë'ë, Simón Pedro hue'yosiquère quërëjaija'cohua'ire. Pedro cato yequë Simón huë'ere pëasiquëpi pa'iji. ⁶ Yequë Simón ca'ni de'huaquë huë'ere pa'iji. Ja huë'e cato jaira tëtëpare pa'iji.”

⁷⁻⁸ Maija'quë jëjo daosiquëpi saisi maca Cornelio*pi ite* necaicohua'ire cayaohua'ire cui'ne te'e soldadore soini i ñase'e si'aye quëani Jopena jëjo saopi. Soldado cato Maija'quère cuasaquë paji'i. Jaje pa'ini Cornelioje de'oye cuasaquë paji'i. Jaje pa'ini Cornelioje de'oye cuasaquë jëjo saopi.

⁹ Jëjo saouna, se ñatasi mu'se ja yë'ta'a ma'are saijë je'në Jope quëno macare pa'ijëna, jopo mu'serepa pa'i maca Pedropi huë'e ëmëje'e totona mëji'i, Maija'quère sesi'i caquë. ¹⁰ Ja yë'ta'a aore cua'cojëna, aore äaye nëi macapi cani ñañeje pa'ye ñapi. ¹¹ Ñaquëna, ma'tëmopi hui'yoni jai ca ca'tipëje pa'iona, cajese'e sica que'quesicona, ¹² si'a nëicohua'ire, uijë cul'icohua'ire cui'ne ja'jëcohua'ire ayasi tu'upi yejare pana cajeo. ¹³ Caje maca yë'ose'e ite jutapi ñeje:

“Pedro, huëni huani aijë'ë.”

¹⁴ Caquëna, Pedropi saño*pe capi*:

“Pasi'i, Ëjaë. Ai ma'ñe a'ë. Si'si a'ë. Si'siohua'ire yë'ë ti aima'quë a'ë.”

¹⁵ Caquëna, tijupë yë'ose'e ite jutaëña:

“Maija'quë si'si peoye nese'ere si'si a'ë caye peoji.”

¹⁶ Jaje toasoñe pa'ye Maija'quë ite ca tējini co'amaña ayasi tu'ure ma'tëmona mëa huesopi. ¹⁷ Mëa huesouna, Pedro ¿merepa yo'o ja'ñere jaje pa'ye iño u'ni? caquë ai cuasaquë paji'i. Pa'ina, Cornelio jëjo saosicohua'ipi jato sa'ro quë'rona titahuë, ¿Simón huë'e jerore pa'ico'ni? cajë seni asajë daicohua'ipi. ¹⁸ Jaohua'i titani tutu cajë sei'ë: Iño Simón hue'equëpi cui'ne yequë mamí Pedro hue'equë pa'ima'quë cajë sei'ë.

¹⁹ Jaje seni asajëna, Pedro cato ja yë'ta'a i ñase'ere cuasaquë paji'i. Pa'ina, de'oyopi capi, ite:

“Ina, mël'ëni toaso emëohua'i co'erojaiñë. ²⁰ Huëni iohua'i ja're saijë'ë, jëa coeye peoyerepa. Yë'ë jëjo daosicohua'i a'ë.”

²¹ Caëna, Pedro cajeni capi:

“Yë'ë a'ë, mësaruru co'equë. ¿Iquena date'ni?” ²² Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Yëquë cato Cornelio jëjo daocohua'ipi daë'ë. Maija'quë huiñaëpi mël'ëni soijatena. Cornelio huë'ëna dani quëaquëna, ipi mël'ë quëaye asajaquë caëna, asani Cornelio, soldado pai ëjaëpi jëjo daoquëna, daë'ë. Nuñe pa'iquëpi, Maija'quëre sequëpi, cui'ne si'a judío pai de'oye yo'oquë api cajë oiquëpi jëjo daocohua'i a'ë.”

²³ Cajëna, Pedropi capi: “Cacani pëajë'ë.” Caëna, cacani i ja're cõni pëahuë, ja ñami. Ñatasi mu'se Pedropi iohua'i ja're cõni saji'i. Saina, ite coñu'u cajë Jope acohua'ijë i ja're saë'ë, Maija'quëre sehuosicohua'ipi.

²⁴ Jaje saisicohua'ipi se ñatasi mu'se Cesareana ti'ahuë, Cornelio cui'ne i tsëcapë cui'ne i ai oi cajeohua'i cõni tsi'sini ute huë'ñana. Jaohua'i cato Cornelio huë'ëna daisicohua'ipi paë'ë. ²⁵ Pa'ijëna, Pedropi huë'ëna ti'ahuëna, Cornelio pi pëpasi'i caquë etaquëpi Pedrote yë'ë ëjaërepa caquë do're ja'ruëña. ²⁶ Ja'ruquëna, Pedropi ite naë huëo nëcoquë capi:

“Yë'ëje mël'ëje pa'i a'ë.”

²⁷ Jaje i ja're caquë sa cacaquë ñaquëna, jai pai tsi'sicohua'ipi paë'ë. ²⁸ Pa'ijëna, ñani Pedropi capi:

“Mësarupi asacohua'i a'ë, Israel pai ti ti pai ja're tsioye peoye. Panita'a yequë pai huë'ëna cacaye peoye. Israel pai yo'oye jaje pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre Maija'quëpi ye'yapi paire co'acohua'i a'ë, si'siohua'i a'ë caye pajë'ë caquë. ²⁹ Jaje pa'ina, jaohua'i sani yë'ëre sejëna, ai cuasaye peoyerepa esa daë'ë. De'oji. Yureta'a quëajë'ë. ¿Iquere cajë yë'ëre soire'ni?”

³⁰ Caquëna, Cornelio pi capi:

“Pa'iji, cuatro mu'seña, iye ja'i maca na'iquëna, tres pa'i maca yë'ë huë'ëre pa'i aõ aima'quëpi Maija'quëre sei pa'ise'e. Pa'iquëpi na'iquëna, Maija'quëre señere seina, Maija'quë jëjo daoquëpi ai mia ju'i carepa ju'iquëpi ñaini capi: ³¹ ‘Cornelio, mël'ë Maija'quëre seña Maija'quë asaji, cui'ne mël'ë peocohua'ire cocaiyeje Maija'quë ñaquë sihuaji de'oyerepa yo'oji caquë ñaji. ³² Jaje pa'iye sête yurepi emëohua'ire Jopena jëjo saojë'ë, Simón Pedro huë'ëquëre quërëjani iñona daja'cohua'ire. I cato yequë Simón huë'ëre pa'iji, jaë yequë Simón cato ca'nipi de'huaquë api. I huë'e cato jaira të'tëpare pa'iji,’ capi, yë'ëre. ³³ Caëna, asani esa mël'ëre quërëjajia'cohua'ire jëjo saohuë. Jaje jëjo saouna,

yure mē'ēpi daquēna, de'oji. Maija'quē coca asañu'u cajē yēquē tsi'sisicohua'ipi pa'iyē, mē'ēre mai Ējaērepa cajē'ē caquē isiyere caquēna, asañu'u, yēquē.”

Pedro Quēaye

³⁴ Caquēna, Pedropi quēapi:

“Yureta'a asayē, Maija'quēpi paire cui'ne pa'iohua'ise'ere ñaquē pa'iyē. ³⁵ Jaje pa'ina, Maija'quē cato si'a paire ite de'oquēre pa'ni cacohua'ire cui'ne nuñerepa yo'ocohua'ire de'oji caquē ñaji, coa si'a tsēca acohua'ire. ³⁶ Jaje pa'ina, si'aohua'i Ējaē Jesucristoja'a de'oye pa'iyē tī'añere, Maija'quē i coca Israel paina isipi. ³⁷ Mēsarupi si'aohua'i asayē, Juan oco doquē cui'ne quēaquē yo'osi jeteyo'je Jesupi Galileapi huēoni si'a hue'ña judío pai pa'i hue'ña yo'ose'e cu'ise'e. ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quēpi Jesús Nazaret aquēre de'o joyo tuture isipi. Isina, huati tutupi yo'oquēna, ai yo'ojē pa'icohua'ire jujucāi cui'ne paire de'oye yo'ocai cuji'i, Maija'quēpi i ja're pa'i do'ire. ³⁹ Jaje yo'oquēna, yēquē ñasicohua'i a'ē, Jesús yo'oye. Jerusalēna cui'ne Judea yejana yo'oquēna, ñasicohua'i a'ē. Jā jeteyo'je yureta'a ite soquē sarahuana que deoni huani jeohuē, judío paipi. ⁴⁰ Jaje huaisiquēta'a toaso mu'seña pa'i maca Maija'quēpi huajēquēre huēopi. Huēoni yēquēre iñopi. ⁴¹ Coa yēquēse'ere ñai iñopi. Si'a paire ñai iñoñe paipi. Yēquē i tsoe sahua nēosicohua'ise'ere ñai iñopi. Jaje pa'ina, yēquē i ja're cōni ucujē cui'ne aijē yo'ohuē, i huēisi jeteyo'je. ⁴² Jare jaēni Maija'quēpi ju'isicohua'ire cui'ne huajēcohua'ire ñani ca tējiquēre nepi cajē quēaja'cohua'ini yēquēre jējo daopi. ⁴³ Jaje pa'ina, tsoe Maija'quēre quēacaicohua'i Jesús ayere cajē cahuē, ite Jesure sehuocohua'ipi iohua'i co'aye yo'ose'ere saī de'huani oni yeje cuañoja'cohua'i a'ē.”

Judío Pai Peocohua'ita'a Maija'quē Joyo Isi Cuañose'e

⁴⁴ Jā yē'ta'a Pedro caquēna, de'o joyopi i caye asacohua'ina tsio daji'i. ⁴⁵ Tsio daquēna, Israel pai sehuoye sehuocohua'ipi Pedro ja're daisicohua'ipi ai cuasajē ñahuē, Israel pai peocohua'ipi de'o joyore isi cuañojē, ⁴⁶ yequē pai cocapi cajē cui'ne Maija'quēre de'oquēre pa'ni cajē yo'ojēna. ⁴⁷ Jaje ai cuasajēna, Pedropi capi:

“Icohua'ire oco doye de'oji, mai isi cuañose'eje pa'ye de'o joyore isi cuañosicohua'ire.”

⁴⁸ Cani iohua'ire Jesucristo mamipi do cuañoñe pa'iji cani docaji'i. Jā jeteyo'je iohua'ipi Pedrore cahuē, yēquē ja're tsoe mu'seña maña pēani pa'ijē'ē.

¹ Israel paï tsëca peocohua'ipi Maija'quë coca de'oyerepa sehuose'ere Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne yëquë sehuocohua'ipi asahuë, Judea pa'icohua'ipi. ² Asani Pedropi Jerusalénna co'ina, Israel paï sehuoye sehuocohua'ipi i yo'ose'ere sañope cahuë.

³ Cajë ite sei'ë:

“¿Me yo'oquë Israel paï peocohua'i huë'ena cacani iohua'i ja're conì ai yo'o u'ni?”

⁴ Cajëna, Pedropi si'aye ite du'ru macarepa huëoni yo'ose'eje pa'ye jaohua'ire quëapi:

⁵ “Jope daripëre pa'i Maija'quëre sei canì ñañoje pa'ye ñahuë. Ñaquëna, ma'tëmopi jai ca'tipëje pa'iona, ayasi tu'ure cajese'e sïcapëa quë'quesicona, yë'ë quë'rona casaëna, ñahuë. ⁶ Ayasi tu'ure ñaquëna, si'aohua'i nëicohua'i, añaïje pa'iohua'i coti saihuëpi cu'icohua'i, cui'ne ja'jëcohua'i paë'ë. ⁷ Pa'ijëna, yë'ëre yë'ose'e jutapi: ‘Pedro huëijë'ë. Huëni huani aijë'ë,’ capi. ⁸ Caquëna, cahuë: ‘Pasi'i, Èjaë. Ai ma'ñe a'ë. Si'si a'ë. Si'siohua'ire yë'ë ti aïma'quë a'ë,’ cahuë. ⁹ Caquëna, tijupë yë'ose'e yë'ëre juta cöpi: ‘Maija'quë tsoa tose'ere si'si a'ë cama'ë pa'ijë'ë,’ capi. ¹⁰ Jaje toasoñe Maija'quë cui'ne pa'ye capi. Ca tējina, ayasi tu'upi ma'tëmona mëni huesëo. ¹¹ Ja macarepa toaso ëmëohua'i Cesarea yejapi jëjo daosicohua'ipi yë'ëre co'ecohua'ipi yë'ë pa'i huë'ena tïtahuë. ¹² Tïtarena, Maija'quë joyopi yë'ëre cuañepi: ‘Iohua'i ja're conì saijë'ë,’ caquë ‘ai cuasama'ë,’ capi. Caëna, asani saë'ë, icohua'i seis sehuosicohua'i ja're conì. Sani si'aohua'i pa'i huë'ena cacahuë. ¹³ Cacarena, Maija'quë jëjo daoquëre i huë'ena ñase'ere cui'ne ñaquëna, i case'ere quëapi. Jopena më'ë jo'yare jëjo saojë'ë, Simón Pedro hue'equëre daja'cohua'ire. ¹⁴ Jaëpi dani huaso coca quëaquëna, asani më'ë cui'ne më tsëcapë huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë capi, quëapi. ¹⁵ Quëaquëna, asani yë'ëpi cocare quëa huëoquëna, de'o joyopi iohua'ina daji'i, maire du'ru macarepa daise'eje pa'ye. ¹⁶ Ja maca mai Èjaërepa case'ere cuasahuë, ‘Juan cato ocopi dopi. Jaje pa'iquëta'are mësarü cato de'o joyore isi cuañoja'cohua'i a'ë.’ ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire Èjaë Jesucristore sehuocohua'ire isise'eje pa'ye isiru, ¿me sañope Maija'quë yo'o ma'ñe a'ë caye'ni?” Capi, Pedro.

¹⁸ Caquëna, asani Jerusalén acohua'i sehuosicohua'ipi sañope caye jëoni Maija'quë ai de'oyerepa yo'oïi, cajë cahuë:

“Jaje yo'oquë judío paï peocohua'ire isiji, ite sehuoni ti pani huesëye tï'añe.”

¹⁹ Estebanre huani j̄osi jeteyo'je Jesure sehuocohua'ire j̄osa yo'o huëohuë. J̄osa yo'o huëorena, yecohua'ipi Feniciana, Chipre saodohuëna, cui'ne Antioquía daripëna cati saë'ë. Saisicohua'ipi j̄arona Israel p̄aise'ere Maija'quë coca quëahuë. Yequë p̄aireta'a quëaye p̄ahuë. ²⁰ Pajëta'are Chipre cui'ne Cirene quë'ro acohua'i sehuosicohua'ipi Antioquía daripëna t̄i'ani griego p̄aire mai Ëjaë Jesús de'o cocare quëahuë, judío p̄ai peocohua'ina. ²¹ Mai Ëjaë iohua'i ja're coní pa'ina, de'oye quëajëna, jai p̄ai ja'në itire pa'ë cuasase'e j̄oni Ëjaë Jesuna sehuohuë.

²² Jaje yo'ojëna, sehuosicohua'i Jerusalén pa'icohua'ipi asani Bernabére Antioquía daripëna j̄ejo saohuë. ²³ J̄ejo saorena, Bernabépi t̄i'ani Maija'quëre sehuosicohua'ire Maija'quë de'oye yo'ocaiyere ñapi. Ñani ai sihuapi. Sihuaquë Bernabé yëhuopi, de'oyerepa. Ti j̄eoma'pë tuijë mai Ëjaërepa case'eje, caquë yëhuopi. ²⁴ Bernabé cato ai de'oquë paji'i. Maija'quëre ai cuasaquëpi cui'ne de'o joyo timësiquëpi paji'i. Jaje pa'ipi yëhuoquëna, asani jai p̄ai sehuohuë, mai Ëjaë case'ere.

²⁵ Ja jeteyo'je Bernabépi Saulore co'esi'i caquë Tarso daripëna saji'i. ²⁶ Sani t̄i'ani ite Antioquía daripëna sapi. Sani j̄arona te'e ometëcahuë pëahuë, sehuosicohua'i ja're coní. Pëani pa'ijë jai p̄aire ye'yahuë. J̄arona Antioquía daripëna du'ru macarepa Cristiano hue'yohuë, sehuosicohua'ire.

²⁷ Ja mu'seña Antioquíana t̄itahuë, Maija'quëre quëacaicohua'ipi Jerusalén daicohua'ipi. ²⁸ T̄itasicohua'i aquëpi Agabo hue'equëpi nëcaquë capi, de'o joyopi quëaquëna, yequë mu'seña pa'i ja'ñere. Yequë mu'seña si'a hue'ña aïñe peoquëna, p̄ai ai ëa ju'ija'cohua'i a'ë. Jaje t̄eto saji'i, Claudio César p̄ai ëjaërepa pa'i maca. ²⁹ Jaje caëna, asani Antioquía sehuosicohua'ipi Judea sehuosicohua'ire cocai ja'ñere isini j̄ejo saonu'u cahuë, p̄ai ñape cuasaye ja'ye. ³⁰ Cani isini yureta'a iti isise'ere j̄ejo saohuë, Bernabé cui'ne Saulo ja're sehuosicohua'i aiohua'ina Judeana.

12

Santiagore Huaiye Cui'ne Pedrore Coye

¹ Ja mu'seña p̄ai ëjaë Herodespi sehuosicohua'i acohua'ire j̄osa yo'oquë, ² Santiagore hua'tipi huani jeojë'ë cuañeina, huani j̄eohuë, Juan maja'yëre. ³ Yo'orena, judío p̄aipí ñani sihuajëna, Herodespi Pedroreje t̄eani copi, sihuaja'cohua'i a'ë caquë. Iye cato yo'opi, levadura ne ma'ñe pan aijë tsi'si maca. ⁴ Jaje yo'oquë Pedrore t̄eani co hue'ñana copi, cuatro tsëca soldado p̄ai ñajë nëca hue'ñana, te'e tsëcapëre cuatro

pa'iohua'i pa'i hue'ñana. I cato Egíptopi Maija'quë Israel paire etoquë pa'ise'ere cuasajë, tsi'si tëjisi maca tseasiquëre etoni paire ñnosi'i cuasaquë yo'opi. ⁵ Jaje pa'ina, Pedro cato tseä cuañosiquëpi paji'i, etama'quë cajë ña hue'ñare. Jaje pa'itojë sehuosicohua'i cato Maija'quëni sejë paë'ë, si'a joy-orepa cuasajë Pedroni cajë.

Pedro Cosiquëni Maija'quëpi Etoye

⁶ Herodes ñamina'a Pedrorre etoni paire ñnosi'i cuasaquëna, Pedro cato huëore caji'i, caya soldado paina quëna mepi se sëasiquëpi jopore pare ui. Caina, yequë soldado paipi paire co huë'e eta sa'rore etama'quë cajë ñajë nëcahuë. ⁷ Jaje pa'i macarepa mai Ejaë huiñaë si'a co tu'rihuë mia merepa ñai nëcapi. Ja maca Pedrorre pato sëtoni capi:

“Esa huëijë'ë.”

Caquëna, jëña huëse'e pa'ise'e joye tomepi. ⁸ Ja maca Ejaë jëjo daoquëpi capi:

“Më'ë caña suñajë'ë, cui'ne zapatojë suñajë'ë.”

Caquëna, yo'oquëna, cui'ne yequejë capi:

“Më'ë dëi ju'i caje suñani yë'ë ja're daijë'ë.”

⁹ Caëna, mai Ejaë jëjo daoquë jeteyo'je dani etapi, coa huesërepa. Mai Ejaë jëjo daoquëpi yo'oji, cuasama'ë paji'i, coa cani ñañë cuasaquëpi. ¹⁰ Cuasaquëta'a du'ru nëcajë ñacohua'ire sa tëto sani cayaye acohua'ire sa tëto sani yureta'a ma'ana eta hue'ñarepa acore tì'arena, ñose'e hui'yo eta sa'ro hui'yona, etani ma'aja'a te'e saë'ë. Jaje cõni saiquëpi mai Ejaë jëjo daoquëpi peo hue'ña saji'i, te'ire jëoni.

¹¹ Jëo saquëna, yureta'a Pedropi capi:

“Yureta'a asayë, Herodes ñamina'a yë'ëre yo'o ja'ñere cui'ne Israel pai yë'ëre yo'oye yëyere Ejaëpi asani i huiñaëre hua-soja'quëre jëjo daopi.”

¹² Jaje yo'ou cuasani Pedropi saji'i, Juan pëca ja'co María huë'ena Juanpi yequë mamijë Marcos hue'equë pëca ja'co quë'rona. Jarote jai pai tsi'sicohua'ipi paë'ë, Maija'quëni sejë.

¹³ Pa'ijëna, Pedropi ma'a eta sa'rona tì'ani të'capi, soiquë. Soiquëna, asani te'o nomi tsjo Rode ño mami hue'ecopi ¿nepi soiye'ni? cuasani sani ñasi'i caco eta sa'ro quë'rona daco'ë.

¹⁴ Dani Pedro yë'ore asani sihuaco eta sa'ro hui'yocaima'o co'ye huë'huë cacao, Pedropi eta sa'rore pa'iji quëasi'i caco.

¹⁵ Quëacona, ñohua'ipi ñote cahuë:

“Cuepeco, caco.”

Cajëna, cao:

“Nuñerepa cayë.”

Cacona:

“Pedrorre ñacaiquë ma'tëmo aquë pa'ini.”

¹⁶ Cajëna, ja yë'ta'a Pedropi të'caye jeoma'ë paji'i. Pa'ina, hui'yoni ite ñani ai quëquëhuë. ¹⁷ Quëquëjëna, jëtëpi cama'pë caquë yo'oni jeorena, ite co hue'ñapi etose'ere quëapi. Quëaquë capi:

“Santiagore cui'ne yecohua'ire sehuosicohua'ire quëacajjë'ë, yë'ëre etose'ere.”

Cani yequë hue'ñana saji'i.

¹⁸ Ñata tomesi maca Pedro peoquëna, soldado pa'i ai cuasajë huesjë sa'ñe ai yo'ojë cahuë. ¹⁹ Yo'ojë cajëna, Herodespi cuañepi, Pedrore co'ejjë'ë caquë. Cuañeina, co'e jujahuë. Co'e jujarena, de'oye ñajjë'ë casicohua'ipi ñama'pë pa'isicohua'ire huani jeojë'ë, cuañepi. Cuañeina, huani jeohuë, soldado pa'ire. Jaje yo'osi jeteyo'je Herodes Judea pa'iye jeoni Cesareana sani paji'i.

Herodes Ju'ise'e

²⁰ Herodes Sidón pa'ire cui'ne Tiro pa'ire pëi paji'i. Pa'ina, johua'ipi pa'i ëjaë Herodesre ca de'huañu'u, cajë te'e. Jaje yo'oñu'u cahuë. Casicohua'ipi i quëno macarepa cocai pa'iquë Blasto hue'equëna cajeohua'i de'ohuë. De'oni jaëja'a sei'ë, Herodesre de'oye pëima'ëna, pa'i'yere. Tiro cui'ne Sidón pa'i cato Herodes yejana aó huerocohua'i paë'ë. Jaje pa'ina, jaje yo'ohuë. ²¹ Jaje yo'osicohua'ini yequë mu'se Herodespi capi, ja mu'se pa'i tsi'siye pa'iji, caëna, tsi'sirena, de'o cañarepa suñasiquëpi i ñu'i pa'ire cuañe hue'ñana ja'runi cocare capi, pa'ire. ²² Caquëna, asacohua'ipi tutu cuihuë. Ñeje cajë:

“Maija'quëpi caji, pa'ipi caye paji.”

²³ Cajëna, Ejaë huiñaëre jëjo daoquëpi ju'iñe nepi, ite, jare iti yo'ojë ca macapi. Neina, pecona aó juji'i. Maija'quëre jerepa pa'ipi cacaima' do'ire juji'i, jja'a co'ye Maija'quëje pa'i a'ë caquë sihuaquë asa do'ire.

²⁴ Jaje yo'ojë pa'ijëna, Maija'quë coca cato jerepa jai saji'i. Jai sa'ina, si'a hue'ña ite cocare quëahuë.

²⁵ Bernabé cui'ne Saulo co'amaña ne tëjini Jerusalénpa co'ijë Juanreje dahuë, yequë mami Marcos hue'equëreje.

13

Bernabé Cui'ne Saulo Yo'o Huëoye

¹ Antioquia yejare Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne Maija'quë coca ye'yacohua'i paë'ë, sehuosicohua'i ja're coní. Icohua'ipi paë'ë, Bernabé, Simón yequë mami Negro hue'equë, yequë Lucio Cirene aquë paji'i, Manaén paji'i, (Herodes ja're ai de'osiquë Galilea yeja cuañequë pa'isiquë) cui'ne Saulo paji'i. ² Jaje pa'icohua'ipi te'e mu'se aima'cohua'ipi mai Ejaëre sejëna, de'o joyopi capi:

“Jaohua'ire Bernabére cui'ne Saulore jëjo saojë'ë, yë'ë ne-jajë caquë soise'e neja'cohua'ire.”

³ Caëna, aima'pë Maija'quëre seni tējini jaohua'ire jëñapi jëjo pajë seçacani jëjo saohuë, se ñajë saijë'ë cajë.

Chipre Paire Yëhuoye

⁴ Maija'quë joyopi jëjo saokuëna, saicohua'ipi Bernabé cui'ne Saulo saë'ë, Seleucia daripëna saicohua'ipi. Jaropi jai yohuëna aya mëni Chipre hue'e saodohuëna saë'ë.

⁵ Saicohua'ipi Salamina yo sa'rona tì'ani judío pai tsi'si huë'ñana Maija'quë coca quëa huëohuë. Juan iohua'ire cõcasi'i caquë saisiquëje iohua'i ja're paji'i. ⁶ Si'a saodohuë quëarojajë Pafos daripëna sa tì'ahuë. Tì'ani jarona ñahuë, Israel paipi dahuëpi Barjesús hue'equëre. Jaëpi Maija'quë cocare cayë caquë paire cosoquë yo'oquë paji'i. ⁷ Jaë dahuëpi Sergio Paulo ta'ñe asaquë ja're pai ëjaë ja're paji'i. Pa'ina, pai ëjaëpi Bernabére cui'ne Saulore quërëjaija'cohua'ire jëjo saopi, Maija'quë coca quëajëna, asayere yë. ⁸ Jajë yo'oquëta'are griego pai coca cato Elimas hue'equëpi dahuëpi pai ëjaë sehuoyere ësequë Bernabére cui'ne Saulore sañope capi. ⁹ Caquëna, Saulopi Pablo hue'equëpi Maija'quë joyo timësiquëpi ìte ai ñani, ¹⁰ capi:

“¡Cosou, co'aquërepa, huati mamaquë si'aye de'oyere sañope yo'oquë ai! ¿Je yëhua Ëjaëre sañope yo'oye jeoja'quë a'ni, më'ë? ¹¹ Yure Maija'quëpi më'ëre si'sesipi. Si'sequëna, tsoe mu'seña ñama'ë pa'i cui'ne ëse miañeje ñama'ë pa'ija'quë a'ë, më'ë.”

Ca macarepa Elimas ñama'quë de'opi, ñamije pa'iose'ere ñaquë de'oni. Ja maca ìte jëtëna tse'ejë cuaja'cohua'ini co'epi. ¹² Jare ñani ai de'oyere pa'ë, Ëjaë aye ye'yaye cuasaquë pai ëjaë sehuopi.

Pablo Cui'ne Bernabé Antioquíare Pa'iyë Pisidia Yejare

¹³ Pablo cui'ne ìte cõcuhua'i jai yohuëna aya mëni Pafos daripë jeoni Perge daripëna tì'ahuë, Perge daripë Panfilia yeja quë'ro acona. Jarona Juan jeoni Jerusalenna co'ipi. ¹⁴ Perge sa sani Pisidia yeja quë'ro daripëna Antioquíana tì'ahuë. Tì'ani huajë mu'se pa'ina, Israel pai tsi'si huë'ena cacani ja'ruhuë. ¹⁵ Ja'runi ñu'ijëna, tsi'si huë'e ëjaohua'ipi cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyasi pëpë ña tējini cahuë:

“A'yë dohuë, paire yëhuoye pa'ito quëajë'ë, yurepi.”

¹⁶ Carena, ja maca Pablo huëni nëcane jëtëpi cama'pë caquë ja'jëni capi:

“Ëmëohua'i Israel pai cui'ne si'aohua'i yequë pai Maija'quëre ca'racohua'i asajë'ë. ¹⁷ Israel pai Diusupi mai aiohua'ire jo'ya nepi. Jo'ya neni jaohua'ija'a jai pai jojo saiye nepi, yequë pai yeja Egiptore pa'i maca cui'ne ja jeteyo'je ì

tutupi yo'oquë etopi, ja yeja pa'isicohua'ire. ¹⁸ Etouna, Israel paipi cuarenta ometëca pai peo hue'ña cuënesi yejaja'a cu'ijë yo'o'jëna, Maija'quëpi iohua'ire de'oye ñacajji'i, yo'o jujama'ë. ¹⁹ Jaje yo'oquë siete tsëcapëarepa Canaán yeja pa'icohua'ire nejopi, jaohua'i yejare mai aipëna isisi'i caquë. ²⁰ Si'aye iye yo'oye cato cuatrocientos cincuenta ometëca paji'i. Ja pa'isi jeteyo'je yureta'a Maija'quëpi Israel pai yo'oyere ñani ca tëji ëjaohua'ire isipi, Maija'quëre quëacaiquë Samuel pa'i macaja'a. ²¹ Jaje yo'oye pa'ina, yureta'a sei'ë, yëquëre cuãne ëjaëre pare necajjë'ë cajë. Sejëna, Maija'quëpi Cis mamaquë Saúl ni pai ëjaëre necaji'i, cuarenta ometëca iohua'ire cuãneja'quëre. Jaë cato Benjamín tsëcapë aquë paji'i. ²² Pa'ina, jeteyo'je Maija'quëpi Saúlre pai ëjaërepa pa'iye jioni Davidna isipi, pai ëjaërepa pa'iye. Davidni Maija'quë capi, ñeje: 'Isaí mamaquë David cato yë'ë yëyere yo'osi'i cuasaji. Jaje pa'ipi, yë'ë ña hue'ñaje de'oye yo'oquë api.' ²³ Jaje pa'ina, i ca nëose'eje pa'ye Israel paire huasosi'i caquë jëjo daopi, Jesure. Jesús cato David tsëcapë aquë paji'i. ²⁴ Ja yë'ta'a Jesús daima'në Juanpi si'a Israel paire Maija'quë coca quëapi. Quëaquë capi, ja'në cuasase'ere jeoni Maija'quëna ponëjë'ë. Ponëjëna, oco doye pa'iji. ²⁵ Casiquëpi je'në i pani tëjiye ti'acquëna, capi Juan: 'Yë'ë mësarü cuasayeje pa'i peoyë. Yë'ë pa'isi jeteyo'je te'i jerepa pa'ipi daiji. Jaëre yë'ë i zapato dutacaiyeque peoquëpi, teaye pa'i a'ë.'

²⁶ Jaje pa'iye sëte ëmëohua'i Maija'quë do'ijë Abraham tsëcapë acohua'i, cui'ne mësarü ti'ohua'i, Maija'quëre ca'rajë i yëyeje pa'icohua'i, iye huaso coca mësarü asa ja'ñere jëjo daose'e a'ë. ²⁷ Jerusalén pa'icohua'i cui'ne iohua'i ëjaohua'ijë Jesure huesëjë coa pajje pa'ire ñahuë. Ñajë cui'ne huajë mu'seña ñape pai tsi'si huë'epi Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere ñanije asa ti'añe pahüë. Pajë jare iohua'ipi Maija'quëre quëacaicohua'i case'ere yo'o ti'acaë'ë, Jesure huani jëo maca. ²⁸ Jesús co'aye yo'ose'ere ti'lama'pëta'a Jesure huani jëoñere Pilatopi soldado paina cuãnejaquë cajë sei'ë. ²⁹ Ja jeteyo'je yureta'a si'aye iye yo'o ja'ñere toyase'e cayere yo'o tëjini soquë sarahua dequëni casani yejana tahüë. ³⁰ Jaje yo'osiquëta'are Maija'quëpi ite huajëquëre huëopi. ³¹ Huëosiquëpi Jesús jai so mu'seña ñaiquë iñopi, i ja're coní Galileapi Jerusalëna saina, saisicohua'ire. Yure jaohua'ipi i coca quëacohua'i pa'iyë.

³² Jaje pa'iye sëte yëquë mësarute de'o cocare quëayë, mai aiohua'ire ca nëose'ere yo'o ti'api, mai pa'i maca i ca nëosi tsëcapë acohua'ina. ³³ Ja i ca nëose'ere yo'o ti'acquë Jesure ju'isiquëni huajëquëre huëopi, Maija'quëpi. Salmos cayaye acore toyase'eje pa'ye yo'opi. Japi caji, ñeje: 'Më'ë yë'ë mamaquë a'ë. Yurepi yë'ë më'ë ja'quë a'ë.' ³⁴ Jaje pa'ina,

Maija'quë yequë hue'ña toyase'eja'a capi: 'Davidre isija'quë a'ë, ca nëose'ere. De'oyere pare nuñerepa ca nëose'ere isija'quë a'ë, më'ëre.' Jaje pa'ina, tsoe Maija'quëpi quëapi, ju'isiquëpi huëi ja'ñe cui'ne i capë ja'juñe pa ja'ñe. ³⁵ Jaje pa'ina, yequë hue'ña toyase'e caji: 'Më'ë jo'yaë de'oquërepa capë ja'ju huesëye më'ëpi ëseja'quë a'ë.' ³⁶ De'oji, yure jaje pa'iyë sëte casi'i. David cato Maija'quë ite cuañese'eje pa'ye i paire necani tējini juni huesëpi, i aiohua'i ju'ise'eje pa'ye. Jaje juni i capë ja'ju huesëpi. ³⁷ Jaje pa'iquëta'are jaë, Maija'quë huëosiquë Jesús capë cato ja'juñe papi. ³⁸⁻³⁹ Jaje pa'iyë sëte mësaruru Maija'quë do'ijëpi asaye pa'iji, Jesuja'a co'aye yo'ose'e oni yeje cuañoñe pa'iji, cajë. Jaje pa'ina, si'aye Moisés cuañese'e oni yejeye pase'ere Jesure ire pare asacohua'ire oni yejeye pa'iji, itire pa'ë. ⁴⁰ De'hua ñajë'ë, mësaruna Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'e tomequë iohua'i toyase'e cato caji:

⁴¹ Nuñere pare ñajëta'a co'aji cajë coecohua'i, ne huesëjë'ë.

Mësaruru pa'i mu'seña yë'ëpi co'amañare nequëna,

Yecohua'ipi mësarute quëatoje care payë cajë sehuocaiye paja'cohua'i a'ë."

⁴² Judío pai tsi'si huë'ëpi Pablo cui'ne i cajeohua'i con i etajëna, tsi'nëna, judío pairepa peocohua'ipi cahuë: Yequë semana huajë mu'se pa'ina, cui'nare quëajë'ë, yëquëre. ⁴³ Ca tējisi maca tsi'si huë'ëpi Pablo cui'ne Bernabé saijëna, jai pai judío paipi cui'ne judío pai peocohua'ipi judío ye'yayena huero ye'yesicohua'ipi iohua'i ja're saë'ë. Saijëna, iohua'ipi yëhuojë cahuë. Nuñerepa Maija'quë mësarute oi soise'ere pa'ijë'ë, yo'o jujama'pë.

⁴⁴ Casicohua'ipi yequë semana huajë mu'se ti'aëna, ja daripë pa'icohua'ipi si'aohua'i tsi'siye ja'i maca jai pai tsi'sihuë, Maija'quë coca asañu'u cajë. ⁴⁵ Tsi'sijëna, ñani Israel paipi ësejë oijë Pablo ai co'aque api sañope ca huëohuë.

⁴⁶ Cajëna, Pablop i cui'ne Bernabëpi quëcojë sañope cahuë, iohua'ire:

"Mësaruru judío paini du'ru macarepa Maija'quë coca quëaye pa'iji. Pa'isiconi mësarupi coejë cui'ne ti pani huesëyere paye cuasama'pëna, yure cato judío pai peocohua'ina sani quëaye pa'iji. ⁴⁷ Jaje pa'ina, Ejaëpi yëquëre cuañequë capi:

Si'a paire miacaija'quëre jeoñë, mësarute.

Yë'ë huaso cocare si'a hue'ña so'o pa'icohua'ire quëacaijë'ë."

⁴⁸ Jaje caquëna, asani judío pai peocohua'ipi sihuajë si'aohua'i Maija'quë coca ai de'oye a'ë, cajë ti pani huesëyere ti'aja'cohua'i a'ë, caquë ña nëosicohua'ipi sehuohuë. ⁴⁹ Sehuojëna, jaje Maija'quë coca quëahuë, ja yeja pa'icohua'ire. ⁵⁰ Jaje sehuojëta'are judío paipi Pabloru cui'ne Bernabëre eto saon'u cajë, de'o nomiohua'i ja're

cui'ne de'o ëmëohua'ire cui'ne ïti daripë ëjaohua'i ja're coca cahuë, sañope jaohua'ire yo'oñu'u cajë cani sañope yo'ojë etohuë. ⁵¹ Etorena, saijë ïohua'i nëcañoa ya'ore tì'to tohuë, jaohua'i yo'oyere sañope cayere ïñojë. Jaje yo'oni Iconiana saë'ë. ⁵² Jaje pa'iquëta'are ïti sehuosicohua'i cato sihuahuë, de'o joyopi ïohua'i ja're pa'ina.

14

Pablo Cui'ne Bernabé Iconiore Pa'iyë

¹ Pablopì cui'ne Bernabépi Iconiore pa'ijë judío paì tsi'si huë'ena cacani Maija'quë coca quëajëna, jai paì judío paì cui'ne judío paì peocohua'i sehuohuë. ² Sehuojëna, judío paì sehuoma'cohua'ipi sañope yo'ojajë cajë judío paì peocohua'ire cuañejëna, sehuosicohua'ire co'aye cuasa huëohuë. ³ Jaje co'aye cuasa huëo do'ire ai tsoe ja daripëna pëani Maija'quë coca de'oyerepa quëahuë. Quëajëna, Maija'quëpi paì yo'o tì'a ma'ñe yo'o tutu ïsiquëna, jaiye de'oyere yo'ohuë. Jaje yo'ojëna, Maija'quë oiye ïohua'i quëaye do'i quë'yerepa pa'iyë ïñoopi. ⁴ Jaje pa'iquëta'are ïti daripë acohua'ipi caya tsëca huasicohua'i paë'ë. Pa'ijë yecohua'ipi judío paì cayere de'oye a'ë, cacaë'ë. Cajëna, yecohua'ipi Èjaë jëjo saocohua'i cayere de'oye a'ë, cacaë'ë. ⁵ Jaje cajë pa'ijëna, judío paìpi cui'ne judío paì peocohua'ipi Pablöre cui'ne Bernabére co'aye yo'ojë quëna pëapi jëa jo'añu'u cajë ïti daripë ëjaohua'i ja're coca cani te'e jaje yo'oye de'oji, cuasa nëohuë. ⁶ Cuasa nëose'ere asani Pablopì cui'ne Bernabépi catihuë, Listrana cui'ne Derbena Licaonia yejana cui'ne ïti yeja yequë daripëa pa'iyena. ⁷ Catini jarojë quëahuë, de'o cocare.

Pablöre Quëna Pëapi Jëañe

⁸ Listra daripëre te'i ëmë tsì'nëna cu'ima'quë ai de'osiquëpi paji'i, coa ñu'iquëpi. ⁹ Coa ñu'iquëpi Pablo quëayere asaquë Maija'quëpi yë'ere ne co'yaye pa'iji cuasaquë ñuji'i. Ñu'ina, Pablopì ï jaje Maija'quëre cuasaye asani ¹⁰ ai tutu capi:

“Huëni nëcajë'ë.”

Caquëna, ca macarepa te'ere papi huëni nëcani cu'i huëopi. ¹¹ Jaje Pablo yo'ouna, ñani Licaonia cocapi tutu cuijë cahuë:

“Diusuohua'ipi pajije pa'iohua'i de'oni mai quë'rona cajeni yo'oyë.”

¹² Cajë Bernabéni diusu Zeus hue'yohuë. Hue'yojë Pabloni ïti coca ca do'ire Hermes hue'yohuë. Listra paì diusu mamire hue'yohuë. ¹³ Ja maca yureta'a paì daripë caca sa'ro yë'quë macare diusu Zeuste së huë'e paquëpi ïti huë'e ñacai ëjaëpi duruhuequëre cui'ne de'o joro nese'ere dapi. Dani Jesús jëjo saocohua'ire de'ocohua'ire pa'ni caquë sësi'i, caquë yo'opi.

Yo'oquëna, yecohua'ije i ja're señu'u, cajë yo'ohuë. Yo'ojë johua'i ai yo'ojë pacohua'ini nëicohua'ire huani coa isijë señu'u, cajë yo'ohuë. ¹⁴ Yo'oyere asani Bernabépi cui'ne Pablopi co'aji, ja yo'oye cajë. Ju'i cañana co'rëjë, cuijë sa tomejaë'ë, johua'i jopona. ¹⁵ Ñeje cuihuë:

“¿Merepa mësaru jaje yo'oye'ni? Yëquë cato mësaruje pa'iohua'i a'ë. Yure mësaru coa yo'oye jeoni Maija'quë iti yeja, ma'tëmo, jai tsiaya cui'ne si'aye iote pa'ie de'huasiquëre pani sehuoni pa'ijajë cajë quëañu'u cajë daisicohua'i a'ë. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are yequë mu'seña cato johua'ise'e johua'i yëyeje yo'ojë pa'ijajë caquë ñapi, Maija'quë. ¹⁷ Jaje yo'ojë pa'itoje Maija'quëpi de'oye yo'oyeja'a iñopi, yë'ë pa'ie caquë. Jaje pa'ina, ipi mësarute oco cui'ne de'oye quëquëna tëaye cui'ne aïñe cui'ne sihuajë pa'ie isiji.”

¹⁸ Jaje si'aye canije ai yo'ojë maña duruhuëquëre huaiye pajë'ë, cajë ësehuë, diusuohua'ire isijë señu'u cajë yo'ocohua'ire.

¹⁹ Jaje yo'ojë ca maca da tìtahuë, Israel pai, Antioquía yeja cui'ne Iconia yeja pa'icohua'i. Jaohua'ipi tìtani tìñe cuasayena paire ponahuë. Ponarena, Pablöre quëna pëapi jea jo'ahuë. Jea jo'ani huani jeohuë, cuasajë pai pa'i daripë hue'sena quërë etohuë. ²⁰ Quërë jeorena, sehuosicohua'ipi i ui hue'ñana tsi'sini nëcajëna, huëjil'i. Huëni pai daripëna cacapi. Cacasiquëpi ñatasi mu'se Bernabé ja're coní Derbe daripëna saë'ë.

²¹ Sani jaro Derbena de'o coca quëajëna, jai pai sehuohuë. Sehuorena, ñani jaropi Listrana, Iconiana cui'ne Antioquía darina co'ihuë. ²² Co'ini, jaro sehuosicohua'ipa'icohua'ire yo'o jujama'pë ñese tuijë'ë, cahuë. Cajë cui'ne Maija'quëre cuasare pajë pa'ijë'ë, cahuë. Jaje cajë cui'ne yequeje cahuë, Maija'quë cuañe tē'tena cacañu'u cani jaiye ai yo'oye pa'iji. ²³ Jaje cajë cui'ne yequeje sehuosicohua'itsëcapëa ñape johua'i ëjaohua'ipa'ija'cohua'ire nehuë. Neni aõ aima'cohua'ipi Maija'quëre sejë yo'o tējini icohua'ire de'oye ñacajë'ë, cajë Maija'quëre seccacä'ë, johua'i sehuosiquëna.

Antioquíana Pablopi Cui'ne Bernabépi Co'ie

²⁴ Pisidia yeja sa tēto sani Panfilia yejana tì'ahuë. ²⁵ Tì'ani Perge yeja pa'icohua'ire de'o coca quëahuë. Quëa tējini Antalia daripëna saë'ë. ²⁶ Sani jarona yureta'a yohuëna aya mēni Antioquíana, Maija'quë oiye ayepi necajë'ë cajë cuañe sitona, johua'i de'oye iti case'eje ne tēji sitona co'ihuë. ²⁷ Co'ini Antioquíana tìtani si'a sehuosicohua'ire si'soni Maija'quë johua'i ja're coní yo'oquëna, Ejaëpi judío pai peocohua'ipi sehuojajë caquë jato sa'roje pa'iore hui'yocaquëna, de'oye

sehuose'ere quëahuë. ²⁸ Quëasicohua'ipi sehuosicohua'i ja're conì iti macana pëani tsoe paë'ë, jarote.

15

Jerusalénna Tsi'siye

¹ Ja mu'seña Judeapi Antioquíana cayao maña saisicohua'ipi Maija'quë do'ijëre ye'yajë cahuë huaso cuañoñe peoji, Moisés cuañese'ere yo'oma'pë pani, ca'ni tëama'pë pani, cahuë. ² Jaje cajëna, Pablopi cui'ne Bernabépi conì iohua'i ja're ai sa'ñe yo'ojë cahuë. Jaje yo'ojë cajëna, Pablöre, Bernabére cui'ne yecohua'i sehuosicohua'ire Jerusalénna sani Jesús jëjo saocohua'i ja're cui'ne ja daripë sehuosicohua'i ëjaohua'i ja're ca'ni tëaye ayere coca caja'cohua'ire jëjo saonu'u, cani jëjo saohuë.

³ Antioquía daripë sehuosicohua'i pa'icohua'ipi jëjo saojëna, saicohua'ipi Fenicia yejaja'a cui'ne Samaria yejaja'a sa saijë quëahuë, judío pai peocohua'ipi ja'në itire pa'ë cuasajë pa'ise'ere jëoconì Maija'quëre sehuose'ere quëajëna, asani si'aohua'i sehuocohua'i sihuahuë.

⁴ Jerusalénna Pablo cui'ne Bernabé ti'arena, sehuosicohua'ipi cui'ne Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'i ëjaohua'ipi conì de'oye pëpahuë. Pëparena, pa'ijë si'aye Maija'quë iohua'i ja're yo'ose'ere quëahuë. ⁵ Quëajëna, fariseo acohua'ipi Maija'quëre sehuosicohua'ipi huëni nëcani cahuë:

“Yequë paipi sehuosicohua'ire ca'ni tëaye pa'iji. Ja maca Moisés cuañese'ere yo'o ti'ajë'ë, cuañeñe pa'iji.”

⁶ Cajëna, asani ja maca Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'i ëjaohua'ipi tsi'sihuë, fariseo acohua'i case'ere sa'ñe coca cajë asa'nu'u cajë. ⁷ Jaje cajë tsi'sisicohua'ipi ai sa'ñe ca tëji maca Pedropi huëni nëcani capi:

“Maija'quë do'ijë mësarupi ta'ñe asayë, yë'ëre mësaru aquëni Maija'quëpi jo'ya nese'e tsoe hue'ña i huaso cocare judío pai peocohua'ina quëaquëna, jaohua'ipi itire pa'ë cajë sehuojajë caquë. ⁸ Maija'quë pai joña cuasaye ñaquëpi yë'ë tsecohua'ire neñë caquë ñnoquë, de'o joyore isipi, judío pai peocohua'ina maire isise'eje pa'ye. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë cato jaohua'ire cui'ne maire ti'ne pa'iohua'ire ña'ne paji, si'aohua'ire cui'ne pa'iohua'ire ñaji. Jaje pa'ina, Maija'quëre cuasa do'ija'a de'o joña tsoa tocaji'i, jaohua'ireje. ¹⁰ Yure jaje pa'ito, ¿me yo'ojë Maija'quë yo'oyere sañope uihuaye'ni, sehuosicohua'ina dëquëcoje pa'iore hue'ocaijë maije cui'ne mai aipëje yo'o ti'a'ne pase'ere? ¹¹ Jaje pa'ina, yëquë cato cuasayë jaohua'ire huasose'eje pa'yepi yëquëreje Ejaë Jesús oi coa isiyepi huasopi cuasayë.”

¹² Caquëna, si'aohua'i jo'cua jëoni Bernabé cui'ne Pablo cayere asahuë. Iohua'i ja're Maija'quë pa'i cöcaina, yequë

mu'seña pa'i ja'ñe iñose'e cui'ne pai yo'o t̄i'a ma'ñe yo'ose'e quëajëna, asahuë. ¹³ Ja maca quëa tējijëna, Santiagopi capi:

“Maija'quë do'ijë asajë'ë. ¹⁴ Maija'quëpi judío pai peocohua'ire de'oye yo'ocai jaohua'i acohua'ini sahuani j̄ pairepa pa'ija'cohua'ire nese'ere Simónpi maire quëaquëna, asahuë.

¹⁵ Jaje pa'ina, iye toyase'e cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'eje pa'ye yo'ose'e a'ë. Jaje pa'ina, ñeje caji, toyase'e:

¹⁶ Ja jeteyo'je co'i cōni

David huë'e t̄aisicore ne de'huacasi'i
Cui'ne jo co'a de'ose'e si'aye ne de'huasi'i.

¹⁷ Ne de'huaëna, ëjaëre judío pai co'ejajë,
yë'ë mami secohua'i judío pai peocohua'i ja're.

¹⁸ Tsoe hue'ña iye yo'o ja'ñe quëasiquëpi, ëjaëpi isipi iye coca.

¹⁹ Jaje pa'ina, yë'ë cato cayë, judío pai peocohua'ipi ja'në itire pa'ë cuasase'ere jeoni Maija'quëni tuicohua'ire cuañese'ere yo'ojë'ë cajë cuañeñe peoji. ²⁰ Jaje pa'ina, coa iyese'e yo'oma'pë pa'ijë'ë cajë toyase'e tsoe t̄i'api. Pai de'huasi diisure isisi hua'ire aima'pë pa'ijë'ë, ëmëre cui'ne nomiore coa yo'orojaima'pë pa'ijë'ë, quio hueasicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë, panita'a tsie aima'pë pa'ijë'ë. ²¹ Ja maña toyañu'u, Moisés cuañese'e cato tsoe hue'ñapi pai ñape daripëa pa'icohua'ire quëajë pa'iyë, huajë mu'seña ñape tsi'si huë'ñapi iti toyase'ere ñajë. Jaje pa'ito me airepa caye'ni.”

Judío Pai Peocohua'ina Toyani Jëjo Saose'e

²² Ja maca yureta'a Antioquíana iohua'i acohua'ini sahuani Pablo cui'ne Bernabé ja're jëjo saonñu'u, cajë si'a sehuosicohua'i. Sehuosicohua'i ëjaohua'i cui'ne Jesús jëjo saocohua'i te'e cuasahuë. Cuasani yo'ojë Judas hue'equëni, jare ipi yequë mami Barsabás hue'equëni cui'ne Silasni saija'cohua'ire nehuë, de'ocohua'ire pare. ²³ Neni jaohua'i ja're ñeje toyasicore jëjo saohuë:

“Yëquë Jesús jëjo saocohua'ipi cui'ne sehuosicohua'i ëjaohua'ipi mësarü a'yëohua'ije pa'iohua'ipi mësarute yëquë yo'je tsije pa'iohua'ire cuasajë judío pai peocohua'ipi sehuosicohua'ire pëpayë, jaro Antioquía daripë, cui'ne Siria cui'ne Cilicia yeja pa'icohua'ire. ²⁴ Cui'ne yëquë jëjo saoma'cohua'ipi iñopi. Saisicohua'ipi mësarute josa yo'ojë huesë ëaye ca cō'me huesojëna, ai yo'ojë asahuë. ²⁵⁻²⁶ Jaje pa'ina, asani si'aohua'i jaje yo'oye de'oji cuasani mësarute yëquë acohua'ipi sani ñaja'cohua'ire neñu'u cani nehuë, yëquë ai oicohua'i Pablo cui'ne Bernabé ja're saija'cohua'ire, ju'iñe pa'itoje quëcojë Jesucristo coca do'ire quëarojaicohua'i ja're saija'cohua'ire. ²⁷ Jaje yo'osicohua'ipi yure mësarü quë'rona jëjo saoyë, Judasre cui'ne Silasre mësarü ja're te'e tsiarepa ñajë coca si'aye quëaja'cohua'ire, yëquë quëase'eje pa'ye.

²⁸ Jaje pa'ina, de'o joyoje de'oji, jaje yo'oye caquëna, ñaquëna, yëquëje mësarute jaiye yo'ojë'ë cajë cuañeñe peoyë. Coa do'i quë'yese'e yo'ojë'ë caye yëyë, iyese'e: ²⁹ Pai de'huasi diusuna isisi hua'i aima'pë pa'ijë'ë, quio hueasicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë, tsieje aima'pë pa'ijë'ë, cui'ne ëmëpi nomiohua'ire coa yo'orojajinë yo'oma'pë pa'ijë'ë, nomioje ëmëohua'ire coa yo'orojajinë yo'oma'o pa'ijë'ë. Iye case'ere yo'oni mësarute de'oye pa'ija'cohua'i a'ë. De'oye pa'ijë'ë. Ca tējihuë.”

³⁰ Ja maca sai huëoni pëpa tējini yureta'a Antioquíana saë'ë. Sani tī'ani sehuosicohua'ire tsi'soni toyasicore isihuë. ³¹ Isirena, sehuosicohua'ipi toyase'ere ñajë cajëna, asajë jai pa'i sihuahuë, ite yëhuoyere asajë. ³² Sihujajë asajëna, Judas cui'ne Silaspi Maija'quë caye asani quëacai tutu pacohua'ipi ai tsoe quëahuë, yëhuojë. Jaje yëhuojëna, asa huajëjë jerepa tutu quë'i joña paë'ë. ³³ Jaje quëajë pani tējirena, sehuosicohua'ipi sani pëpacajë'ë si'aohua'ire mësarute jëjo daosicohua'ire cajë pëpa tējihuë, co'ija'cohua'ire. ³⁴ Jaje pa'iquëta'are Silasse'e de'oji pëaye cuasani pëapi. ³⁵ Pëaquëna, cui'ne Pabloje cui'ne Bernabéje pëahuë, Antioquíana, Maija'quë coca ye'yajë cui'ne quëarojajë yo'oja'cohua'ipi. Pëarena, jai pa'i sehuosicohua'ipi iohua'i ja're coní yo'ohuë, ite co'amaña.

Maija'quë Coca Quëasi'i Caquë Pablo Cayaye Acore Saise'e

³⁶ Ai tsoe pa'iquëpi Pablo capi, Bernabére:

“Sehuosicohua'ire tījupë do'i sani ñañu'u, mai ja'në Ëjaë coca quëasi daripëana. ¿Me pa'iyë'ni?”

³⁷ Caquëna, Bernabépi Juanre yequë mami Marco hue'equëre sañu'u capi. ³⁸ Caquëna, Pablopi ësepi, saye. Jaë Marcopi ja'nëje Panfiliana i yo'oye jëoconi te'e nema'ë yo'osiquëre me caquë. ³⁹ Jaje pa'ina, te'e cuasaye peoquëna, te'ohua'ise'e huahuë. Huani Bernabépi Marcopë sapi. Saquë jai yohuëna aya mëni Chiprena saë'ë. ⁴⁰ Saijëna, Pablopi ite coja'quëre Silasni tī'api. Tī'aëna, sehuosicohua'ipi Maija'quëre secacatena, etani saji'i. ⁴¹ Saiquëpi Siria yejaja'a cui'ne Cilicia yejaja'a sa tëto sai Maija'quëre sehuosicohua'ire quëa huasoquë cuji'i.

16

Timoteopi Pablöre, Silasre Cq Huëoye

¹ Pablopi Derbena cui'ne Listrana tī'ani jaronä Timoteore ñapi. Judío nomiopi sehuosico mamaquëni cui'ne i pëca ja'quëpi griego pa'i paji'i. ² Jaje pa'ini Timoteore sehuosicohua'ipi de'oquë api cahuë, Listra cui'ne Iconia pa'icohua'ipi. ³ Jaje caquëni Pablopi ite coja'quëre sasi'i, cuasaquë. Ja yë'ta'a sama'në Timoteo cã'nihuëre yëto tëapi, judío pa'i i

saija'to pa'icohua'ipi co'aye cama'cohua'ini caquë. Cui'ne si'aohua'i Timoteore griego paï mamaquë api, asa do'ire jaje yo'opi. ⁴ Jaje yo'osi jeteyo'je si'a daripëa maña iohua'i sa saiyejē pa'ye Jesús jējo saocohua'i cui'ne Jerusalén pa'icohua'i sehuosicohua'i ējaohua'i case'ere quëahuë, sehuosicohua'ina ñeje yo'ojē'ë cajē. ⁵ Jaje yo'ojēna, sehuosicohua'ipi iohua'i sehuose'ere itire pa'ë asajē tutu quë'i joñoa pa'ë. Pa'ijēna, mu'seña ñape jai paï sehuojē jai saë'ë.

Pablo Çani ÑaÑe Macedonia Aquëre

⁶ De'o joyopi Asia yejana Maija'quë coca quëaye ëse do'ire Frigia yeja cui'ne Galacia yeja sa tēto sani, ⁷ Misia yeja niamona ti'ahuë. Ti'ani jaropi Bitinia sañu'u cuasahuë. Cuasajēta'are Jesús joyopi ësepi. ⁸ Ēsequëna, Misia yejajē sa tēto sani Troas yo sa'rona meñe cajehuë. ⁹ Cajeni jarona Pablopi çani ñapi, te'i Macedonia aquëpi nēcaquë ite yēquëre dani cōcaijē'ë caquëna. ¹⁰ Jaje Pablopi çani ñaëna, jaro Macedoniana de'o coca quëaye pa'iji caquë Maija'quëpi soiji cajē ne de'huahuë, sañu'u cajē.

Pablo Cui'ne Silas Filipos Pa'iyē

¹¹ Troas yo sa'rona aya mëisicohua'ipi te'e mu'serepa saë'ë, Samotracia saodohuëna. Saisicohua'ipi ñatasi mu'se Neápolisna ti'ahuë. ¹² Ti'ani jaropi Filiposna saë'ë, romano paï daripëna. Jaro Macedonia yeja ai ēja daripëre pana saë'ë. Sani jarona pëahuë, tsoe mu'seña maña. ¹³ Pëasicohua'ipi huajē mu'se pa'ina, paï daripëpi hue'sena etani saë'ë. Tsiaya tē'tēpa quë'rona sani cuasahuë, judío paï Maija'quëre se hue'ña'ë. Iño cuasani ja'runi ñu'ijē de'o cocare quëahuë, nomiohua'ire iti maca tsi'sini ñu'icohua'ire. ¹⁴ Quëajēna, te'o nomio Lidia hue'ecopi, Tiatira daripë païopi, jai do'i caña ma ja'ñe isicopi tsi'sicohua'i ja're paco'ë. Jaje pa'iona, Maija'quëpi Pablo cayere de'oyerepa asajaco caquë necaina, ai Pablo cayese'e asao, si'aye i quëaye. Jao cato Maija'quëre seco paco'ë. ¹⁵ Jaje pa'iopi io tsēcapē ja're çoni oco do cuañoni yēquëre cao:

“Mësarupi yē'ere sehuosicore pare ñani yē'ë hu'ëna sani pëajē'ë.”

Jaje caco ai seona, io hu'ëna sani pëahuë.

¹⁶ Pëasicohua'ipi te'e mu'se Maija'quëre se hue'ñana saijē te'o nomi tsio ta'ñe yequë mu'seña pa'i ja'ñere quëa joyore hue'econi ti'ahuë. Jaje pa'iopi io ējaohua'ire jaiye curiquë necaico paco'ë, io ta'ñe ca do'ipi. Io cato iohua'i jo'yao paco'ë. ¹⁷ Jaje pa'iopi Pablore cui'ne yēquëre pe'te huëoni pe'teco cuio: “i'icohua'i cato Diosu tutu quë'ire pare necaicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi mësarute huaso cocare pare quëayē!”

18 Jajese'e si'a mu'seña cuico pe'terojaiona, yo'o jujani Pablopi co'ye ponëni iote ta'ñe ca cocare capi:

“Jesucristo mamipi cuañeñë, icore jëoni etani saijë'ë, co'a joyo.”

Ca macarepa jare iti macapi co'a joyo iote etani saji'i.

19 Jaje huatipi etaëna, io ëjaohua'ipi ñani yure curiquë neñe peoji cuasajë Pablöre cui'ne Silasre tseahuë. Tseani co'amaña huero hue'ñana sahuë, ja daripë ëjaohua'i quë'rona. 20 Dani ëjaohua'ire cahuë:

“Icohua'i Israel pai a'ë. Jaohua'ipi mai daripë ai josa yo'oyë. 21 Israel pai yo'oyere ye'yayë, jaohua'i. ¿Me mai romano pai johua'i caye asani yo'oye'ni?”

22 Cajëna, si'aohua'i cui'ne cahuë. Cajëna, ja daripë pai yo'oye ñacohua'ipi Pablöre cui'ne Silasre ju'i caña du'teni si'sejë'ë, cuañehuë. 23 Cuañejëna, ai si'sehuë. Si'se tējini co hue'ñana sani cosicohua'ire ñaquëre de'hua ñajë'ë, icohua'ire cajë cuañeni co huesohuë. 24 Cuañerena, asani ai sa'nahuë tu'rihuëna sani copi. Coni soquë totona coña nesicono nëcañoa jua nëoni hueñopi.

25 Hueñosicohua'ipi ñu'ijë jopo ñami pa'ina, Pablopi cui'ne Silaspi coni Maija'quëre sejë cui'ne jējë yo'ojëna, si'a cosicohua'i asahuë. 26 Ja macarepa jejapi ai ñu'cueo. Ñu'cuecona, co hue'ña eta sa'noapi si'aye hui'yo sao, cui'ne paire quëna meapi huëse'eje tome sapi, peo hue'ña. 27 Ja maca cosicohua'ire ñaquëpi sëtani hui'yose'e eta sa'noa pa'iona, ñani cosicohua'ipi tsoe etahuë cuasaquë i hua'tipi dutani co'ye huasi'i caquë yo'opi. 28 Yo'oquëna, Pablopi tutu capi:

“Yo'oma'ë. Si'aohua'i yëquë iye macare pa'iyë.”

29 Caquëna, asani miañe dajë'ë cani tsasiquë ca'raquë huë'huë cacani Pablo cui'ne Silas quëo quë'rona do're ja'rupi.

30 Yo'o tējini huëni nëcane Pablöre cui'ne Silasre etoni seji'i:

“¿Huasosiquë pa'iyë cani me yo'oye pa'iquë'ni, yë'ë?”

31 Seina cahuë:

“Jesucristoni sehuojë'ë. Sehuoni huasosiquë pa'ija'quë a'ë, më'ë. Cui'ne më'ë huë'e acohua'i huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.”

32 Ja maca ite cui'ne si'aohua'i i huë'e acohua'ire mai Ejaë cocare quëahuë. 33 Jare iti quëa tēji maca, cosicohua'ire ñaquëpi Pablöre cui'ne Silasre si'sese'e a'si tsoapi. Ja jeteyo'je i cui'ne si'aohua'i i huë'e acohua'i oco do cuañohuë. 34 Do tējisi maca tumani Pablöre cui'ne Silasre i huë'ena sani aopi. I cui'ne i tsëcapë acohua'i Maija'quëre sehuosicohua'i pa'ijë ai sihuahuë.

35 Nea hue'ña pa'i maca pai yo'oye ñani ca de'huacohua'ipi Pablöre cui'ne Silasre eto saojë'ë cajë cosicohua'ire ñaquëre

quëaja'a soldado paire jëjo daohuë. ³⁶ Sani quëarena, cosicohua'ire ñaquëpi capi, Pablöre:

“Pai yo'oye ñacohua'ipi yë'ère mësarute eto saojë'ë, cuañehuë. Jaje pa'iye sëte señajë de'oye saijë'ë, yure.”

³⁷ Caquëna, Pablopi capi:

“Quëañu'u cajë daisicohua'ire soldado paire yëquë romano paini mësarü ti co'aye yo'ose'eje cama'pë do'i peocohua'ini si'a pai ñajëna, si'sehuë. ¿Yure jaje yo'osicohua'ipi yahuerepa etoñu'u cayë? Jaje yo'oye coeyë, iti yëquëre cosicohua'ipi dani eto saojajë.”

³⁸ Caquëna, soldado paipi sani romano pai a'ë, quëarena, pai yo'oye ñani ca de'huacohua'ipi quëquëhuë. ³⁹ Quëquësicohua'ipi dani pai yo'oye ca de'hua ëjaohua'ipi yëquë mësarute co'aye yo'ose'e oijë'ë cajë sei'ë, Pablöre cui'ne Silasre. Jaje cani etoni iye daripëpi etani saijë'ë cajë sei'ë. ⁴⁰ Setena, Pablopi cui'ne Silaspi co huë'ñapi etani Lidia huë'ena saë'ë. Sani sehuosicohua'ire ñajë cui'ne jeoma'pë tuijë'ë cajë yëhuo tējini etani saë'ë.

17

Tesalónica Daripë Acohua'i Sañope Yo'ose'e

¹ Pablo cui'ne Silas saicohua'ipi Anfípolis cui'ne Apolonia dari sa sani Tesalónica daripëna ti'ahuë. Ti'arena, jarote Israel pai tsi'si huë'e paji'i. ² Pa'ina, Pablopi i noni yo'orojaiñe sëte Israel pai tsi'si huë'ena saji'i, toaso semanarepa huajë mu'se ñape sai iohua'i ja're Maija'quë toyapëre ñaquë iti cayeje pa'ye, ³ caquë quëaquëpi. Jesús ju'isiquëpi cui'naëpi huajëquë huëiye pa'iji. “Jaje pa'ina, yë'ë mësarute quëaquë Jesús i api, maire huasoquë.”

⁴ Caquëna, Israel pai acohua'ipi sehuoni Pablona cui'ne Silasna tsiohuë. Cui'ne jai pai Maija'quëre secohua'ipi griego pajije sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne jai pai ëja nomiohua'ijë sehuohuë. ⁵ Jaje sehuojëna, ñani oijë pëijë Israel pai sehuoma'cohua'ipi co'a pai ma'ñare nema'pë co'a nëcarojaicohua'ini tsi'sohuë, jaohua'ipi ca huëojëna, si'a pai daripë pa'icohua'ipi pëti huëoni josa yo'ojë cajajë cajë. Jaje yo'ojëna, tsi'sisicohua'ipi Pablóni cui'ne Silasni coejë Jasón huë'ena tōmejani cacani josa yo'ohuë, pa'ijëna, tseani etoni paina isiñu'u cajë. ⁶ Yo'ojëna, iohua'i cajë yo'ocohua'ipi peojëna, coa pa'iohua'ini Jasónni cui'ne yecohua'i sehuosicohua'ini tseani quërë etoni ja daripë pai ëjaohua'i quë'rona sahuë. Sani cuijë cahuë:

“Icohua'ipi si'a huë'ña pa'icohua'ire tiñe pa'iyena ponajë yo'ocohua'ipi iñoje dani yo'oyë. ⁷ Yo'ojëna, Jasónpi iohua'ire oi i huë'ena pëaye isipi. Jaje yo'ocohua'i si'aohua'i César si'a pai

ējaë cuañese'ere sañope yo'oyë. Yo'ojë cayë, yequë paï éjaërepa pa'iji, Jesu api irepa cayë.”

⁸ Cajëna, ja daripë acohua'ipi cui'ne iohua'i éjaohua'ipi asani ja jerepa yo'ocohua'i a'ni? cuasa huëohuë. ⁹ Cuasajëta'are Jasónpi cui'ne yecohua'i sehuosicohua'ipi mësarü cuañeñe tï'acaija'cohua'i a'ë cani curiquëre isi nëoni eto cuaño huë.

Pablo Cui'ne Silas Bereare Pa'ise'e

¹⁰ Ja ñami sehuosicohua'ipi esa Berea daripëna saijë'ë cajë jëjo saohuë, Pablöre cui'ne Silasre. Jëjo saojëna, saisicohua'ipi tï'ani Israel paï tsi'si huë'ena cacahuë. ¹¹ Berea acohua'i Israel paï de'o paï paë'ë. Tesalónica païre sa tëto saisicohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi Pablo quëaye de'oye asajë nuñerepa quëaquë cajë si'a mu'señapi Maija'quë toyapëre ñahuë. ¹² Jaje yo'ojë jai paï Israel paï acohua'ipi sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne griego paï ëmëohua'i cui'ne éja nomiohua'ije sehuohuë. ¹³ Sehuojëna, Pablopi Bereana Maija'quë coca quëaquë pa'iji asani Tesalónica Israel païpi Bereana dani Pablöre païpi josa yo'o ja'ñe ne huëohuë. ¹⁴ Jaje yo'o huëojëna, sehuosicohua'ipi Pablöre esa eto saohuë, jai tsiaya tëtëpa quë'rona. Jëjo saojëna, coa Silaspi cui'ne Timoteopi conï pëahuë, Bereana. ¹⁵ Pëarena, Pablöre conï saijë sasicohua'ipi Atenas daripëja'a jeojani co'ihuë. Co'ijë Timoteore cui'ne Silasre Pablo esa daijë'ë case'ere dani quëahuë.

Pablopi Atenas Daripëre Pa'iyë

¹⁶ Pablopi Silasre cui'ne Timoteore Atenas daripëpi pa'i utequë si'a huë'ña paï de'huasi diasure pase'e pa'ijëna, ñaquë ojil'i, co'ayerëpa yo'oye'ni cuasaquë. ¹⁷ Jaje pa'ina, Israel paï tsi'si huë'ena cacaquë Israel paï ja're cui'ne Maija'quëre secohua'i ja're conï capi. Caquë cui'ne si'a mu'señapi huero huë'ñana tsi'sisicohua'irejë yëhuoquë capi. ¹⁸ Caquëna, paï pa'iyë asacohua'i epicúreos païpi cui'ne estoicos païpi ite ca huëoni cajë yecohua'ipi cahuë:

“¿Iquere iquë caquë'ni, jai cocaë maca?”

Cajëna, yecohua'ipi cahuë:

“Yequë paï diusuohua'i ayere quëacaiquë api cuasayë.”

Jaje cahuë, Pablopi de'o coca Jesús ayere cui'ne i ju'isiquëpi huëise'ere quëaquëna. ¹⁹ Ja maca Pablöre Areópago cutihuëna sahuë, éjaohua'i tsi'si huë'ñana. Sani ite se'ë:

“¿Yëquë asaye yëyë, ique huajë ye'yaye a'ni, iye më'ë yëquëre quëaye? ²⁰ Yëquë asa ma'ñere më'ëpi caquëna, asa jujani ¿iquere më'ë caye quëaquë'ni? cajë se'ñe, më'ëre.”

²¹ Atenas païpi cui'ne tï païpi iti maca pa'icohua'ipi ja'a yo'ose'ere pase'e asacohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'i sëte jaje cahuë.

22 Cajëna, iohua'i joporepa pa'iquëpi Pablo huëni nëcani Areópago cutihuëpi nëcaquë iohua'ire capi:

“Atenas paì yè'è mësarute ña'ne cato mësaru diusuohua'ire cuasañu'u cajë ai yëjë yo'ocohua'i a'ë. 23 Jaje yo'ocohua'ini yè'è mësaru se hue'ñana cacani iti tëojë se hue'ñana ñeje toyase'e pa'ina, ñahuë: ‘Ti paì ñama'a diasure se hue'ña'ë.’ Jaje pa'ina, yè'è, jaë mësaru ti ñama'pë se diusu ayere quëaquë a'ë.

24 Jaëpi yeja cui'ne iote pa'iyë nesiquë jaje pa'ina, i api, ma'tëmo cui'ne yeja ëjaërepa. Jaje pa'ipi paì nesi hue'ñare pa'ima'quë api. 25 Paìni necaijè'ë, yè'ëre cama'quë api. I api, maire pa'iyë si'aye yè'eye cui'ne yequë co'amañaje isisiquë.

26 Te'ire paire de'huasiquëpi jaëpi te'ipi jai paì daripëa nepi, Maija'quëpi si'a yeja pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, ipi iohua'i pa'ija'to cui'ne ite iohua'i co'ëja'a macajë ca nëopi.

27 Jaohua'ipi Maija'quë mai quëno macare pa'iquëta'are coa cuasarepa ina co'e tì'ajajë caquë nepi. 28 Jaje pa'ina, mai ina pa'iyë, huajëcohua'i pa'ijë cui'iyë. Mësaru aipë ta'ñe coca cacohua'i case'repa: ‘Mai cato Maija'quë tsëcapë acohua'i a'ë’.

29 Jaje Maija'quë tsëcapë acohua'i sëte paì iohua'i cuasayepi huëojë curiquëpi, po curiquëpi cui'ne quënapì de'huase'ere Maija'quëje pa'i api, cuasama'pë pañu'u. 30 Ai tsoe cato Maija'quë paì huesëjë yo'oye coa ñaquë pajì'i.

Jaje pa'isiquëta'a yure cato Maija'quë cuañeji, si'a hue'ña pa'icohua'ire ina sehuojë daijè'ë caquë. 31 Jaje pa'ina, Maija'quëpi paì yo'ose'e nuñerepa caquë ne de'huaja'a mu'se ca nëopi: Jesu api, ja yo'oye yo'oja'quë, i jo'ya nesiquëpi.

Jaje pa'ina, Jesuna cuasaye pa'iji caquë si'aohua'ire iñopi, ju'isiquëni huëoquë.”

32 Jaje ju'isicohua'i huëiye ayere caquëna, asani cue'cuehuë. Cue'cuejëna, yecohua'ipi cahuë:

“Yequë mu'se asañu'u, më'ë caye.”

33 Cajëna, jaohua'ire quëaye jeopi. 34 Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi sehuohuë. Sehuoni i ja're conì tsiohuë. Cui'ne jaohua'i ja're conì paë'ë, Dionicio. Cui'ne te'e nomio Dámaris hue'eco paco'ë. Jaohua'i cato Areópago tsëcapë acohua'i paë'ë. Pa'ijëna, cui'ne yecohua'ije conì paë'ë, iohua'i ja're conì.

18

Pablo Corinto Daripëre Pa'ise'e

1 Jaje yo'o tējini Atenaspi etani Corinto daripëna saji'i, Pablo. 2 Jarona te'ire Israel paire Aquilare tì'api. Jaë cato Ponto yeja aquë pajì'i. Jaje pa'ipi Pablo ja yè'ta'a tì'ama'në Aquila cui'ne i paco Priscilapi conì Pontona tì'asicohua'ipi paë'ë. Jaohua'i cato Italiapi etani daisicohua'i paë'ë. Claudio romano paì ëjaëpi si'a Israel paì Roma pa'icohua'i etaye pa'iji

caquë cuañequëna, etasicohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ini Pablo do'i ñasi'i caquë saji'i. ³ Sani iohua'i ja're conì pëapi. Iohua'i neñeje pa'ye ca'nipi huë'ña nequë sète iohua'i ja're conì nesi'i caquë pëapi. ⁴ Pëasiquëpi pa'i si'a huajë mu'seña Israel pai tsi'si huë'ena sai quëapi, Israel paire cui'ne yequë paire asare pajajë caquë.

⁵ Macedonia pa'icohua'ipi Silas cui'ne Timoteo conì tì'asi maca Pablopi si'a mu'seña Maija'quë coca quëa huëoni quëaquë judío paire capi. Jesús paji'i, maire huasoquërepa. ⁶ Jaje caquëna, jaohua'ipi ite sañope cajë pë'ë. Pëijëna, Pablo ña jujani iohua'ire sañope cayere ññosi'i caquë i ju'i care ta'të topi. Ta'të toni capi, iohua'ire:

“Mësarü do'i pasipi mësarü ne huesëye, yë'ë do'i peosipi. Jaje pa'ina, yurepi jerepa cato judío pai peocohua'ina sani Maija'quë coca quëaja'quë a'ë.”

⁷ Cani tsi'si huë'ñapi etani Justo huë'ena saji'i, Maija'quëre sequë huë'ena, Israel pai tsi'si huë'e quëno maca pa'i huë'ena.

⁸ Jaje pa'iquëta'are Israel pai tsi'si huë'e ñacohua'i ëjaërepa Crispo hue'equëpi Maija'quë coca asani sehuopi. Sehuoquëna, cui'ne si'aohua'i i tsëcapë acohua'ijë sehuohuë. Sehuojëna, cui'ne Corinto daripë acohua'ijë jai pai sehuohuë. Sehuorena, oco dopi, sehuosicohua'ire. ⁹ Jaje yo'oque pa'ina, te'e ñami Ëjaëpi canì ñañeje pa'yeja'a ñaini capi, Pablöre:

“Ca'rama'ë pa'ijë'ë, coca quëaye, jëoma'ë cajë'ë. ¹⁰ Yë'ë coca sehuoja'cohua'ire iye daripë acohua'ire jai paire payë. Yë'ëpi më'ë ja're conì pa'iyë. Pa'ina, më'ëre paipi co'aye yo'o tì'añe paja'cohua'i a'ë.”

¹¹ Caëna, asani Pablopi Corintona te'e ometëcahuë jopore paja'a pëani pa'i Maija'quë cocare ye'yapi, iohua'ire.

¹² Jaje yo'oque pa'ina, Acaya pai ëjaë Galión pa'i maca judío paipi Pablöre sañope yo'oñu'u cajë tsi'sihuë. Tsi'sini tşëani sahuë, pai yo'oye ca de'hua huë'ñana. ¹³ Sani iohua'i ëjaëre cahuë:

“Iquëpi cuañese'e cayeje pa'ye yo'oma'pë, tì'ne Maija'quëre señe pa'iji caquë paire ye'yaquë api.”

¹⁴ Cajëna, asani Pablopi casi'i cuasaquëna, Galiónpi du'ruja'a capi, Israel paire:

“Co'aye yo'ose'ere panita'a paire huani jëose'ere yo'ojë catota'a mësarü Israel paire asa catira'huë. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato coa coca yë'ose'e case'ere, mami ayere, cui'ne mësarü cuañeñe ayere yo'ojë cayë. Jaje pa'iyë sète mësaruse'e ne de'huajë'ë. Mësarü yo'ojë cayere cui'na maca yo'oque caye coeyë.”

¹⁶ Jaje canì pai yo'ose'e ca de'hua huë'ñapi eto saopi, iohua'ire. ¹⁷ Eto sauna, pai yo'ose'e ca de'hua huë'ña tì'ña

macare pana Sóstenesre tseani të'cahuë. Jaë cato Israel pai tsi'si huë'e ñacai ëjaë paji'i. Jaje yo'otoje Galión cato co'a ju'i ñaño papi, iohua'i yo'oye.

Pablopi Tijupë Antioquíana Saiye

¹⁸ Ja yë'ta'a Pablo Corinto daripëna pëasiquëpi tsoe mu'seña paji'i. Pa'iquëpi sai huëoni sehuosicohua'ire saiye, caquë pëpa tëjini sai Priscila cui'ne Aquila ja're conì saji'i. Siria yejana yohuëja'a ja yë'ta'a yohuë aya mëima'në Cencreana naña peo ca'topë hueopi, i nesi'i ca nëose'ere yo'o tì'asi'i caquë. ¹⁹ Jaje yo'osi jeteyo'je Efesona tì'ahuë. Tì'ani Pablopi Priscilare cui'ne Aquilare jeoni Israel pai tsi'si huë'ena saji'i. Sani Israel pai tsi'sicohua'i ja're coca capi. ²⁰ Caquëna, asani iohua'ipi ite pëajë'ë cajë se'i'ë. Sejëna, pañë, pëaye cani. ²¹ Pëpani sai capi:

“Maija'quëpi yëna cui'naëpi yeque co'ini ñasi'i.”

Cani ja jeteyo'je yohuëna aya mëni Efesopi yequë huë'ñana saji'i. ²² Ja maca Cesareana tì'ani sehuosicohua'ire pëpasi'i caquë Jerusalénna saji'i. Sani jãropi yureta'a Antioquíana saji'i. ²³ Sani jãrona tsoe maca pani yureta'a cui'naëpi cu'i huëo copi, pai ñape darina, Galacia cui'ne Frigia yeja daripëana, sehuosicohua'ire tutu quë'iohua'ire quëa huasoquë.

Apolos Efeso Paire Yëhuoye

²⁴ Ja mu'seña te'i Israel pai aquëpi Apolos hue'equëpi Efesona tìtapi, Alejandría daripë aquëpi. Jaë cato ai ta'ñe coca caquë cui'ne Maija'quë toyapë ai de'oyerepa asaquë paji'i. ²⁵ Jaje pa'ipi mai Ejaërepa coca pa'iyena ye'yesiquë paji'i. Jaje pa'ipi tuturepa caquë Jesús ayere tiñarepa ye'yapi, coa Juan oco doyese'e asaquëta'a. ²⁶ Jaje pa'ipi Apolos Israel pai tsi'si huë'ena jai pai asajëna, caquëna, Priscila cui'ne Aquilapi asani ite te'ire tirona sani quëahuë, ai tiñarepa Maija'quë coca ayere. ²⁷ Quëasiquëpi Apolos Acayana sasi'i caquë yo'oquëna, sehuosicohua'ipi i sai ja'ñe cõca'ë. Cõcaijë cui'ne te'e carta toyahuë, Acaya sehuosicohua'i pa'icohua'ina de'oye ite pëpacajë'ë cajë. Jaje yo'orena, Acaya tì'ani Maija'quë oi do'ipi sehuosicohua'ire ai de'oyerepa cõcaji'i. ²⁸ Cõcai si'aohua'i ña huë'ñana Israel paire toyapëna ñaquë Jesús irepa maire huasoquë paji'i caquë sañope capi. Iohua'ijë më'ë coa cayë cayë peoyere papi, capi.

19

Pablo Efeso Pa'iyë

¹ Apolos Corintoe pa'ina, Pablopi cuti quë'roja'a sa sani Efesona tì'api. Tì'ani jãrona jai paire sehuosicohua'ire tì'api.

² Tì'ani jaohua'ire seji'i:

“¿Mësaru sehua maca de'o joyo tsio daquë?”

Caquëna, ìohua'ipi cahuë:

“Pañi, de'o joyo pa'iyè ayeque cayè yëquë ti asama'cohua'i a'ë.”

³ Cajëna, Pablopi capi:

“¿Iquere asajë do cuañore'ni?”

Caquëna, ìohua'ipi cahuë:

“Juan oco doquë quëase'ere asani sehuojë do cuañosicohua'i a'ë.”

⁴ Cajëna, Pablopi capi:

“De'oji, Juan cato co'aye yo'ose'ere jëoni Maija'quëna ponëcohua'ini oco dopi, doquë capi: ‘I jeteyo'je daiquëni sehuoye pa'iji.’ Jaëre cato Jesuni.”

⁵ Jajë caquëna, asani Jesuni ìre papi cuasani sehuorena, Èjaë Jesús mamipi canì dopi, ìohua'ire. ⁶ Dosicohua'ini Pablopi jëñapi patoquëna, de'o joyopi ìohua'ina tsio daji'i. Tsio daina, yequë cocapi cajë yo'ohuë. Yo'ojë Maija'quë cayere asajë yecohua'ina se quëahuë. ⁷ Iti jajë yo'osicohua'i cato doce ëmëohua'i paë'ë.

⁸ Pablopi paìre Maija'quë cuañe tëtë ayere quëare pasi'i caquë ti ca'rama'ë toaso ñañëohua'ire Israel paì tsi'si huë'ena sai capi. ⁹ Caquëna, yecohua'ipi sehuocaiye pajë, si'aohua'i ña huë'ñana huajë ma'a Pablo ye'yaye co'aye a'ë cahuë. Cajëna, Pablopi jaohua'ire jëoni sehuosicohua'ise'ere huani sapi, Tiranno coca ca huë'ena. ¹⁰ Jarona sani si'a mu'sëñapi coca caquë jajese'e caya ometëcahuëa yo'opi. Yo'oquë pa'ina, Asia provincia yeja pa'icohua'ipi Israel paìpi cui'ne Israel paì peocohua'ipi Èjaë coca asahuë. ¹¹ Jajë yo'oquëna, Maija'quëpi Pablo ja're pa'i jaiye paì yo'o tì'a ma'ñe yo'opi. ¹² Yo'oquëna, Pablo ju'i cañapi cui'ne a'ri tëno ca'ti pëa i papise'epi ju'icohua'ina sani nejëna, ju'icohua'ipi co'yahuë. Cui'ne huati quë'iohua'ijë huatire eto sao cuañohuë. Ja jerepa yo'opi.

¹³ Jajë yo'oquëna, ñani cui'ne Israel paìje paë'ë, ma'aja'a cui'jë huati joñoapi paìre pa'iyè eto saohua'ijë, coa yo'ocohua'i. Jaohua'ipi cuasahuë, Jesús mamipi cajë huatire eto saoye pa'iji. Cuasani huati joñoare cahuë:

“Pablo quëaquë Jesús mamipi cuañëñë, etajë'ë.”

¹⁴ Iye yo'oye cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa Israel paì Esceva siete mamajëpi yo'ohuë. ¹⁵ Jajë yo'ocohua'ini yequë mu'se huati joyopi ìohua'ire sañope sehuoquë capi:

“Jesure asayë, cui'ne Pablorejë asayë. ¿Mësaruta'a ne a'ni?”

¹⁶ Caquë jare ìti macapi huati quë'ipi jaohua'ire tuturepa yo'oquë tseani a'si neina, a'si quë'iohua'ipi caña peoñoa huë'epi etani cati saë'ë. ¹⁷ Iye yo'ose'ere si'aohua'i Efeso pa'icohua'i griego paì cui'ne Israel paì asani ca'rahuë.

Jaje yo'ojëna, Jesús mami jerepa ai de'oye a'ë, si'a hue'ña pa'icohua'i cahuë.

¹⁸ Jaje cui'ne jai pa'i sehuosicohua'ipi iohua'i co'aye yo'ose'ere jai pa'i ña hue'ñana oijë quëahuë. ¹⁹ Quëajëna, cui'ne jai pa'i ja'në dahuëohua'i pa'isicohua'ipi io dahuë toyapëre pa'i ña hue'ñana dani ëohuë. Ja toyapë do'ire cuecua ña'ne cato cincuenta mil curiquë të'ñarepa do'i paji'i. ²⁰ Jaje yo'oco mai Ëjaë coca jerepa jai saco'ë, si'a hue'ña io tuture paire iñoco.

²¹ Ja jeteyo'je Pablo Macedoniana cui'ne Acayana do'i sani cui'ne jaropi Jerusalénje do'i sasi'i cuasapi. Cuasaquë yequeje capi, jaro Jerusalén saisi jeteyo'je Romaje saija'quë a'ë. ²² Jaje caquë Timoteore cui'ne Erastore iti cõcaicohua'ire cayao-hua'ire Macedoniana jëjo saopi, ise'e ja yë'ta'a Asia yejana a'ri maña pëaquë.

Efeso Acohua'i Sañope Yo'ose'e

²³ Ja mu'seña Efeso daripë pa'icohua'ipi ai josa yo'ojë cahuë, huajë ma'a ayere. ²⁴ Demetrio po curiquë de'huaquëpi ca huëouna. Jaëpi diusa Diana huë'eje pa'ye a'ri huë'ña maña nequë paji'i. Jaje nequëpi ite cõcaicohua'ire jaiye curiquë isiquë paji'i. ²⁵ Jaëpi ite cõcaicohua'ire cui'ne i neñeje pa'ye necohua'ire tsi'sopi. Tsi'soni capi:

“Ëjaohua'i mësarupi asayë, iye a'ri huë'ña de'hua do'i mai de'oye pa'ie. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are jaë Pablopi mësarupi asajë cui'ne ñajëna, caji, pa'i de'huase'e diusu peoye a'ë. Jaje caquë jai paire ye'ya huesoji, i cayena. Iño Efeso paire cui'ne si'a Asia provincia pa'icohua'ire jaje ye'yaji. ²⁷ Iye i jaje ye'yaye ai co'aji, mai co'amaña peo hue'ña ne huesëye pa'iji, cui'ne diusa Dianaje io yure do'i quë'io pa'ie peo hue'ña tomeñe pa'iji. Jaje tomeni iye diusa co'a coa cue'cue cuañoja'coa. Yure iye provincia Asia pa'icohua'ia tsecopi cui'ne iye yeja si'a yeja pa'icohua'ia tsecopi carajasio.”

²⁸ Caquëna, asani pëtiteni tutu cuijë cahuë:

“Pa'ijë'ë, Diana Efesios pa'i ja'corepa.”

²⁹ Jaje yo'ojë cajëna, si'a iti daripë acohua'ia coa huesë asahuë, iohua'ia yo'ojë caye. Jaje yo'ojë cajë Pablore cõcõhua'ire cayaohua'ire Macedonia acohua'ire Aristarcore cui'ne Gayore tseani quërëjë sahuë, pa'i tsi'sijë ña hue'ña quë'rore pana. ³⁰ Jaje yo'ojëna, Pablopi paire casi'i caquë yo'oquëna, sehuosicohua'ia ite ësehuë. ³¹ Cui'ne jaro ëjaohua'ia pa'i hue'ñare yecohua'ia ëjaohua'ipi Pablore ñacohua'ique paë'ë, pa'ijë jaohua'ije ai ësehuë, cõni yo'oquë cama'ë cajë. Jaje pa'ina, ite quëaja'cohua'ire jëjo saohuë. Pablo quë'rona. ³² Jaje yo'o maca, cato iti tsi'sisicohua'ia cato de'huarepa yo'ojë cahuë, yecohua'ia tiñe cuijëna, cui'ne yecohua'ia ai

yeque cajëna, yo'ohuë. Jaje yo'ohuë, pai. Coa ca huëosi do'ire huesërepa tsi'sini, jai pai yecohua'i iti cajë tsi'sise'equë huesëhuë. ³³ Jaje jai pai huesëjëna, Alejandrojë huesëquëna, yecohua'ipi quëahuë, iti cajë tsi'sise'e. Jaëni judío paipi coca cajë'ë cajë jëjo eto nëcohuë, pai ña hue'ñana. Ja maca Alejandropi paire coca casi'i judío pai ayere caquë jëñapi yo'opi. Yo'okuëna, ³⁴ ije judío paipi casi'i caquë yo'oji asani ai tutu cuihuë, caya horas:

“Pa'ijë'ë, Diana Efesios pai ja'co.”

³⁵ Cuijë pejë jeorena, iti daripë pa'iye toyaquëpi capi, paire:

“Efesios pai asajë'ë, si'a pai iye yeja acohua'i asayë, iye daripë pa'icohua'i si'aohua'i Dianate ne huesoma'pë paye pa'iji case'e. Cui'ne ma'tëmopi tmesi quënaorejë ñacaiye pa'iji, asayë. ³⁶ Jaje pa'iye sëte co'arepa huëojë co'aye yo'oma'pë pa'ijë'ë. Du'ru macarepa ai cuasajë'ë, je huesëjëna, airepa yo'ojë caye'ni. ³⁷ Iconi mësarutseani dasicohua'i co'aye caye pahüë, mai ja'core pare. ³⁸ Jaje pa'ina, Demetriopi cui'ne i ja're yo'ojë cacohua'ipi yecohua'ire sañope cayere pani pai yo'ose'e asani ca de'huacohua'ina quëajë'ë. Jaohua'i pa'iyë, mësaruyëye ëjaohua'ina cajë'ë. Ja maca pai ñape mësarupa'iye quëa de'huajë ne de'huajë'ë. ³⁹ Mësarupi yequë co'amañare seña pacohua'i pani jai pai de'oyerepa tsi'si sitona coca caye pa'iji. ⁴⁰ Yure iye yo'ose'e co'aji. Ejaohua'ipi asani maire caye pa'iji coa josa yo'ojë cacohua'ire. Iquere yo'ojë care'ni, cajë seto quëaye peoji. ¿Jere quëaye'ni, iti cajë yo'ose'e peoto?”

⁴¹ Jaje se ca tëjini jeopi, iti yo'oye.

20

Pablo, Macedonia, Cui'ne Greciana Saiye

¹ Josa yo'ojë ca tëjisi jeteyo'je Pablopi sehuosicohua'ire soini yëhuo tëjini saiye caquë pëpani Macedoniana saji'i. ² Sani si'a hue'ña jaro pa'i daripëana do'i sai sehuosicohua'ire sihua ëaye yëhuo huasoquë cuji'i. Cuni tëjini jeteyo'je Greciana ti'api. ³ Ti'ani jaronatosaño ñañëohua'ire pëapi. Pëasiquëpi pa'iquëpi Siriana sai yohuëna aya mëni tëjiquëpi ite judío pai huañu'u cajë cui'ñase'ere asapi. Asani Macedonia yejaja'a cui'naëpi tëto sai quëopi co'isi'i cuasapi. ⁴ Cuasani saina, i ja're conisaë'ë, Sópater Berea aquë, Pirro mamaquë, Aristarco, Segundo Tesalónica acohua'i, Gayo Derbe mamaquë, Timoteo, Tíquico. Cui'ne Trófimo Asia yeja acohua'i saë'ë. ⁵ Saisicohua'ipi Maija'quë do'ijëpi yëquëre Troaspi utehuë. ⁶ Utejëna, yëquëpi levadura co'mema'a aqo aña tsi'sini yo'o tëjini, Filipos daripëpi etani jai yohuëja'a cinco mu'seña saijë ti'ahuë, Troasna. Ti'ani jaronasiete mu'seña pëahuë.

Pablo Troas Pa'iyē

⁷ Huajē mu'se pa'ina, Jesús yo'ose'ere cuasajē aō jē'yeni añu'u cajē tsi'sisicohua'ipi pa'ijēna, Pablopī ñatasi mu'se saiyeque pa'iji caquē ai yēhuopi, ñami jopo pa'i macare paja'a. ⁸ Yēhuoquēna, ěmēje'repa tu'rihuēna tsi'sisicohua'ipi pa'ē, jaiye toa tsēopēa tsēo sitore. ⁹ Pa'ijēna, te'i posē Eutico hue'equēpi hue'se ña sa'rona ja'rusiquēpi ñujil'i. Ñu'iquēpi, Pablopī airepa tsoe quēaye sēte cai huēoni yureta'a canī huesēni jaro toaso ya'ripa ěmēje're papi tōmepi. Tōmeina, ju'isiquēni cōani huēohuē. ¹⁰ Jaje ju'isiquēni oarena, Pablopī cajeni jai capi posēna jani su'cuapi. Su'cuani capi, sehuosicohua'ire:

“Quēquēma'pē pa'ijē'ē. Huajēquē api.”

¹¹ Canī ja jeteyo'je, ja'nē pa'i sitona mēni aō yētoni ani jare Maija'quē coca quēaquē ñatapi. Ñata tōmequēna, caye jēoni saji'i. ¹² Saina, yecohua'ije tsihua'ere huajēquēre sahuē. Sajē ai sihuajē sa'ē'ē, iti yo'ose'ere cuasajē.

Mileto Saiye

¹³ Cūtihuēja'a sasi'i caēna, yēquēpi du'ru sa'ē'ē, yohuēja'a Asón daripēna. Jaronā Pablore i case'ejē pa'ye ayañu'u cajē. ¹⁴ Yo'osicohua'ipi Asónna ite tī'ahuē. Tī'arena, aya mēquēna, sani i ja're cōni Mitilenena tī'ahuē. ¹⁵ Tī'asicohua'ipi jaropi sani se ñatasi mu'se Quío daripē je'ñere paja'a sa sa'ē'ē. Sa sani se ñatasi mu'se, Samos yo sa'rona tī'ahuē. Tī'asicohua'ipi se ñatasi mu'se Meletona tī'ahuē. ¹⁶ Jaje yo'ohuē, Pablopī esa Jerusalēna tī'ani du'ru quēise'e tēa fiestare pasi'i caquēna. Ipi Efesona saisiquē pani Asia yejana ai tsoe pēayerē coequēna, jaje yo'ohuē.

Efeso Sehuosicohua'ire Yēhuoye

¹⁷ Mileto Pablo pa'i Efeso sehuosicohua'i ějaohua'ire soipi. ¹⁸ Soina, asani datena, capi, jaohua'ire:

“Yē'ē du'ru macarepa Asiana tī'asi mu'se aquēpi yē'ē pa'i yo'ose'e asacohua'i a'ē, mēsaru. ¹⁹ Si'anē mēsaru ja're pa'i jerepa pa'i a'ē caquē yo'oma'ē mai Ējaēre necaiyē. Israel paipi yē'ere jaiye jōsa yo'oñu'u cuasajē yo'o jopopi ai yo'oquē mēsarute otare papi oi quēahuē. Jaje pa'ina, ²⁰ mēsarute de'oye pa'iyē isiyere quēa jujani jēoma'ē pai tsi'si hue'ñana cui'ne mēsaru huē'ñana cu'i quēaroja'ē'ē. ²¹ Jaje quēaquē Israel paire cui'ne griego paireje cahuē, Maija'quēna pōnēni mai Ējaē Jesucristore sehuojē'ē.” ²² Jaje mēsarute quēasiquēpi yureta'a joyore papi Jerusalēna saiye pa'iji caquē yē'ere cuāñequēna, jaronā saija'quē a'ē, yē'ere yo'o ja'ñe huesēquē. ²³ Coa iyese'e de'o joyo quēaquēna, asaquē pa'iyē, mē'ere co hue'ñapi cui'ne ai yo'oyepi uteji. Jajese'e caji, yē'ē sai daripēa ñape. ²⁴ Jaje

pa'iquëta'are yë'ë cato, yë'ë pa'iyere ai oi me neja'quë a'ni cama'ë pa'iyë. Coa sihuaquë yë'ë pani tëji macaja'a de'o cocare Maija'quë paire oiyere Èjaë Jesús quëacajjè'ë caquë j̄sise'ere ne saoyese'e pa'iji.

²⁵ Mësarü yë'ë quëaquëna, Maija'quë cuañe tēte asasi-cohua'i yë'ëre t̄ijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë. Jaje yure cato asayë coa caye pañë. ²⁶ Jaje pa'ina, mësarute caye yëyë, mësarü acohua'ipi ne huesëto yë'ë quëama'ë pa'isi do'i peosipi. ²⁷ Mësarute tsoe si'aye Maija'quë cuasa nëose'ere yo'ose'ere si'aye yahueye peoyerepa quëahuë. ²⁸ Jaje pa'iyë sēte mësarüja'a co'ye ñare pajë pa'ijë, j̄ tsie do'ipi huerosicohua'ire si'a sehuosicohua'ire Maija'quë t̄secohua'ire yëi ñamare ñacohua'i yo'oyeje pa'ye de'oye ñacajjè'ë, de'o joyopi mësarute ñacaicohua'i pa'ijajë caquë nesicohua'i sēte. ²⁹ Yë'ë saisi jeteyo'je yai ai yëyeje pa'iohua'ipi sehuosicohua'ire nejo saonu'u cajë yecohua'ipi daija'cohua'i a'ë. ³⁰ Yequēje jare mësarü acohua'ipi cosoyere ye'yajë yo'oja'cohua'i a'ë sehuosicohua'ipi iohua'ini tuijajë cajë. ³¹ Yë'ë mësarü ja're toaso ometëca pa'i mu'señapi cui'ne ñamiñapi otarepa oi paj̄ ñapere yëhuoye j̄eoma'ë yëhuose'ere huñëyema'pë jare cuasajë ñare pajë pa'ijë'ë.

³² Maija'quë do'ijë, mësarute Maija'quëna cui'ne j̄ oi coca cayena j̄si nëoñë. Ja coca tutu quë'yepi mësarü joñoa jerepa de'oye cuasaye necaiyena cui'ne si'aye j̄ ca nëose'ere j̄ de'o paj̄ina j̄siyena. ³³ Yecohua'i co'amañare, curiquëre, cañare oima'ë pa'ë'ë. ³⁴ Coa ai jerepa yë'ë j̄etëpi nequë yë'ëre caraye t̄i'acquë pahuë. Paquë cui'ne yë'ë ja're con̄i pa'icohua'irej̄e cōcaë'ë, yë'ëpi nequë. Jaje yo'oye mësarupi ñahuë. ³⁵ Ñajëna, mësarutej̄e jaje co'amaña nejë yecohua'ire co'amaña peo-cohua'ire cōcaicoa caquë ye'yahuë, si'anëpi. Jesús caquë pa'ise'ere cuasaquë j̄ case'e cato caji: "J̄si cuañoni sihuaye jerepa sihuaye pa'iji, yecohua'ina se j̄sini."

³⁶ Ca tējini Pablo do're ja'rūni Maija'quëre seji'i, iohua'i ja're con̄i. ³⁷ Ja maca Pablöre ai oijë su'cuani sihuahuë. Jaje yo'ohuë, j̄ipi yë'ëre t̄ijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë caëna. Ja maca yureta'a te'e saijë sani j̄ sai yohuë quë'rore paja'a j̄eojajë'ë. ³⁸ Pablopi yë'ëre t̄ijupë ti ñañe paja'cohua'i a'ë case'e cuasajë ai oicohua'i pa'ë'ë. Pa'ijë Pablo ja're con̄i yohuëja'a saë'ë.

21

Pablopi Jerusalénna Saiye

¹ Maija'quë do'ijëre j̄eoni aya mëni te'ere papi Cos daripëna saë'ë. Sani ñatasi mu'sepi Rodasna t̄i'ahuë. T̄i'ani j̄aopi Pátarana saë'ë. ² Sani Pátarana jai yohuë t̄i'ahuë, Feniciana

saiconi tì'ani ìona ayamë'è. ³ Aya mëni saicohua'ipi Chipre saodohuë coa ñajë saë'è. Ari te'tere pa'iona, ñajë saicohua'ipi Siriana tì'ahuë. Tì'ani Tiro yo sa'rona co'amaña ma'ñe pa'iyë sète jàrona yohuë sè'ao. ⁴ Sè'aona jàrona Maija'quë do'ijëre tì'ahuë. Tì'ani ìohua'i quë'rona pëahuë, siete mu'seña. Pëarena, de'o joyopi Pablo ai yo'o ja'ñere quëaquëna, asani cahuë, Pablöre Jerusalénna saima'ë pa'ijë'è. ⁵ Jaje casicohua'ita'are siete mu'seña tëto saisi maca etani saë'è. Saijëna, si'aohua'i ëmëohua'i cui'ne nējohua'i tsj maña conì yëquë ja're daë'è, paì daripë hue'sere pana. Datena, jàrona mejahuëna do're ja'rùni Maija'quëre seì'è. Seni tējini saiyë cajë pëpani, ⁶ jai yohuëna aya mëni yëquë cato saë'è. Saijëna, ìohua'ipi ìohua'i huë'ñana co'ihuë.

⁷ Tiropi Tolemaidana tsiaya saiye sani tējini Maija'quë do'ijëre pëpani te'e mu'se ìti macana pëahuë, ìohua'i ja're conì. ⁸ Ñatasi mu'se saicohua'ipi Cesareana tì'ahuë. Tì'ani Jesús jëjo saocohua'ire cōcaicohua'i siete aquë Felipe huë'ena pëahuë, de'o coca quëaquë huë'ena. ⁹ Jaë Felipepi cuatro mamajëre nomi tsjire huejama'cohua'ire paquë paji'i. Jaohua'i cato yequë mu'se pa'i ja'ñere quëacohua'i paë'è, Maija'quëpi quëaquëna. ¹⁰ Ja huë'ere tsoe mu'seña maña pa'ijëna, daji'i, Agabo Judeapi. Jaë cato yequë mu'se yo'o ja'ñere quëaquë paji'i. ¹¹ Pa'ipi tìtani yëquë ña huë'ña Pablo tēicore ìni jēña cui'ne nēcañoa co'ye ija'a huëpi, huëni capi:

“Ñeje iye tēica paquëre hueja'cohua'i a'ë, judío paipi Jerusalénna ja jeteyo'je tì paina isija'cohua'i a'ë, ìte. Jaje caji, de'o joyopi.”

¹² Caquëna, asani yëquë Pablote cōcōhua'ipi cui'ne ja daripë sehuosicohua'ipi Jerusalénna saima'ë pa'ijë'è, cajë ësehuë.

¹³ Èsejë cajëna, Pablōpi capi:

“¿Me yo'ojë oiye'ni, yë'ère co'a ju'ñe'ni? Yë'è Jerusalénna ju'ñe de'o'ji, huësiquëpi mai Èjaë Jesús yëye yo'oto.”

¹⁴ Jaje caquë Jerusalénna sasi'i caquëna, asani ìte pëajë'è caye jëoni cahuë:

“Mai Èjaë yëyeje pa'ijaquë.”

¹⁵ Ja jeteyo'je co'amaña de'hua tējini Jerusalénna saë'è. ¹⁶ Saijëna, Cesarea paì sehuocohua'ipi yëquëre conì saijë sahuë. Sani jaohua'ipi Jerusalénna tì'ani Mason huë'ena sahuë, yëquë pëaja'tona. Mason cato Chipre aquë paji'i, ai tsoe Maija'quë coca sehuosiquë paji'i.

Pablōpi Jacobo Quë'rore Pa'iyë

¹⁷ Jerusalénna tì'ajëna, sehuocohua'ipi sihuajë yëquëre pëpahuë. ¹⁸ Pëparena, ñatasi mu'se Pablo ja're conì Jacobo quë'rona do'i saë'è. Sa tì'ajëna, jàrote cui'ne si'aohua'i

sehuocohua'i ëjaohua'i pa'ë. ¹⁹ Pa'ijëna, pëpa tējini Pablopi si'aye quëapi, judío pa'i peocohua'ire quëarojaina, Maija'quëpi jaohua'ire necaise'ere. ²⁰ Quëaquëna, asani Maija'quë ai de'oji cani Pablöre cahuë:

“Maija'quë do'iquë, de'oji më'ëre quëañu'u. Jai pa'i Israel pa'i sehuosicohua'i pa'iyë, ñño. Jaohua'i cato Moisés cuañese'ere yo'oye pa'iji cacohua'i a'ë. ²¹ Jaje cacohua'ipi asayë më'ëpi judío pa'i yequë pa'i quë'ro pa'icohua'ire Moisés cuañese'ere yo'oma'pë caquë cui'ne ca'nije tëama'pë pa'ijë'ë caquë, cui'ne aiohua'i yo'ose'e yo'oma'pë caquë ye'yaji asayë. ²² Jaje asacohua'ipi më'ë ñño daise'e asaja'cohua'i a'ë. ¿Jaje pa'ito me neja'cohua'i a'ni? ²³ Iyese'e më'ë yo'oye pa'iji cuasajë, ññore cajese'e pa'i ëmëohua'i pa'iyë iohua'i Maija'quëre ca nëose'ere yo'oja'cohua'i. ²⁴ Jaohua'i ja're sani Moisés cuañese'ere yo'oquë jaohua'i ja're te'e si'sire tsoa tojë'ë, nañare tëa cuañoquë. Cui'ne më'ëpi jaohua'i tëa cuañño do'ijë saicaijë'ë. Jaje yo'oquëna, si'aohua'i ñnani më'ëre sañope case'e coa case'e a'ë cuasajajë, Moisés cuañese'ere sehuocai më'ëje yo'oquëna, ña jujani. ²⁵ Tsoe toyahuë, yëquë cuasase'e judío pa'i peocohua'ipi sehuosicohua'i yo'o ja'ñe. Jaohua'i cato yo'oye pa'iji, aiñe peoji de'huasi diusuna isisihua'i. Tsieje aiñe peoji, cui'ne quio huëasicohua'ire aiñe peoji. Huejama'cohua'ipi ëmëre nomiore yo'oye peoji. Jaje toyahuë.”

²⁶ Jaje casi maca Pablopi cuatro ëmëohua'ire sapi. Sani ñatasi mu'se iohua'i ja're te'e si'sire cuya tōni Maija'quëre se huë'ena cacapi, iohua'i ca nëosi mu'se tija'a'a mu'se quëasi'i caquë. Jaje cani cayë, pa'i ñape Maija'quëre coa isiyere daja'a mu'se tija'ëna yo'o ja'ñere.

²⁷ Je'në siete mu'seña sa tëto saiye ja'i maca pa'ina, Asia yeja acohua'ipi Israel pa'ipi Maija'quëre se huë'ere Pablo pa'ina, ñnani paire ca huëohuë. Ca huëojë Pablo quë'rona sa tōmejaë'ë, ²⁸ tutu cuijë:

“Israel pa'i cocaijë'ë. Iquëpi si'a huë'ña cu'i maire sañope caquë ye'yaquë cui'ne Moisés cuañese'e cui'ne iye huë'le sañope caquë ye'yaquë. Jaje pa'ipi yure Maija'quë huë'ena griego paire dapi, iye de'o huë'ere si'si necai, cahuë.”

²⁹ Jaje cahuë, Pablopi Efeso aquë Tróximo ja're coní Jerusalénre pa'ina, ñasicohua'ipi, judío pa'i peocohua'i ja're coní Maija'quë huë'ena cacapi cuasajë jaje cahuë.

³⁰ Jaje yo'ojëna, si'a ja daripë pa'icohua'i asani pëijë tsi'sini Pablote tseani hue'sena quërëjë sahuë. Hue'sena quërë etoni, Maija'quë huë'e eta sa'noa si'ñe saohuë. ³¹ Pablote ja maca huaní jeoñu'u cajë yo'ojëna, yecohua'ipi soldado pa'i ëjaëre Coronelre, si'a Jerusalén acohua'i ai josa yo'oyë, quëahuë. ³² Quëarena, Coronelpi asani i soldado pa'i ja're coní iti yo'o

hue'ñana huë'huëhuë. Huë'huë tì'ajëna, ñani Pablote huaiye jeohuë. ³³ Ja maca Coronelpi tì'ani i soldadore cuañepi. Pablote tseani caya quëna meapi huejè'ë caquë ja maca Pablote seji'i: "¿Ique mami a'ni?" caquë, cui'ne "¿iquere yo'oquëna, më'ëre sañope yo'oye'ni?" caquë. ³⁴ Seina, yecohua'ipi ai tutu cajëna, yecohua'ipi yequere tutu ai cajëna, asama'ë soldado daripëna sajè'ë, cuañepi. ³⁵ Cuañeina, sacohua'ipi je'nërepa soldado pai daripë mëiconna tì'ani soldado paipi coa cuajjè sahuë, Pablote huajo yëcohua'ipi ai josa yo'o do'ire. ³⁶ Sajëna, jai pai tutu cuihuë:

"Ite huaijè'ë".

³⁷ Sajëna, soldado huë'e caca maca Pablopi Coronelre capi, griego cocapi:

"A'ri maña më'ëre casi'i." Caquëna, soldado ëjaëpi capi:

"¿Më'ë griego cocare caquë aë? ³⁸ Më'ë pa'ima'quë Egípto pai ëjaëre sañope yo'oquëpi, cuatro mil ëmëohua'i huaicohua'i ja're conì pai peo hue'ñaja'a saisiquë."

³⁹ Caquëna, Pablopi capi:

"Panì, yè'ë cato Israel pai a'ë. Cilicia yeja Tarso daripë aquë a'ë. Jaje pa'ina, më'ëre señë, jaohua'ire coca casi'i."

⁴⁰ Caquëna, de'oji, caëna. Caquëna, Pablopi soldado huë'e mëiconi nëcaquë jëtëpi ja'jëquëna, ñani coca caye jeorena, Pablopi hebreo cocapi capi, Israel paire:

22

¹ "A'yë dohuë, cui'ne ja'quëohua'i asajè'ë si'aye quëasi'i, mësarute."

² Jaje hebreo cocapi caquëna, asani Pablo caye ai jerepa jo'cua jeoni cama'pë asajëna, capi:

³ "Yè'ë Israel pai a'ë. Cilicia yeja Tarso daripëna coasiquë a'ë. Jaje pa'ipi iye daripë Jerusalënna ai de'ohuë. Ai de'oquëna, Gamalielpi yè'ëre ye'yapi, mai aiohua'i cuañese'ere si'aye. Ye'yasiquëpi si'aye Maija'quë yëye yo'osi'i caquë de'hue yo'ohuë, mësarua yo'oyeje pa'ye cui'ne. ⁴ Jesús ye'yase'ere ësequë ite sehuocohua'ire huani jeosi'i caquë ite sehuocohua'ire tseani si'seni co hue'ñana jëjo saohuë, ëmëohua'ire cui'ne nomiohua'ire. ⁵ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaërepa cui'ne si'a Israel aiohua'i asayë. Yè'ë jaje yo'ose'e, jaohua'ipi Damasco acohua'ina Israel paina toyani jëjo saohuë, Jesure sehuocohua'ire co'equë tseani iño Jerusalënna dani si'seye pa'iji caquë.

Pablopi I Sehuose'ere Quëapi
(Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Ma'aja'a sai Damasco tì'añe ja'i maca pa'ina, jopo mu'se ma'tëmopi ai miañerepa yè'ëna ju'api. ⁷ Ju'aquëna, yejana

tomehuë. Ja macapi asahuë, yë'ose'e: '¿Saulo, Saulo me yo'oquë yë'ëre josa yo'oquë'ni?' ⁸ Caquëna, sehuohuë. '¿Ne a'ni ëjaë?' cahuë. Caquëna, capi: 'Yë'ë Jesu a'ë. Nazaret aquë a'ë, më'ë josa yo'oquë.' ⁹ Caquëna, yë'ëre cöcohua'i cato miañe ñajëta'a Jesús cayete asama'pë quëquësicohua'i pateña. ¹⁰ Pa'ijëna, Jesús caquëna, asani cahuë: '¿Iquere yo'oja'quë a'ni, Ëjaë?' Caquëna, mai Ëjaëpi capi: 'Huëni Damascona saijë'ë. Jaropi më'ë yo'o ja'ñe quëaye pa'iji.' ¹¹ Ai miañepi ju'a huesouna, ñama'quë de'ohuë. Yë'ëre cöcohua'ipi jëtëre tse'ejë sahuë, Damascona.

¹² Jarote Ananías Moisés cuañese'e yo'oquëpi Damascora pëasiquëpi paji'i. Jaë cato ai de'oquë api, si'aohua'i judío pai cajëna, pa'iquë paji'i. ¹³ Damascona tji'ani pëahuë. Pëaëna, Ananíaspi dani nëcaquë capi: 'Saulo yë'ë yo'jei, yure më'ëpi ña'ne pa'iji. Caquëna, ñahuë, iti macapi.' ¹⁴ Ja maca yë'ëre capi: 'Mai aiohua'i Diosupi i yëyere asaquë yo'ojaquë caquë më'ëre jo'ya nepi, nu'ne pa'ini ñaquë cui'ne Jesús cayere asaquë yo'oja'quëni soipi. ¹⁵ Jaje pa'ina, më'ë ñase'ere cui'ne asase'ere si'aohua'ire quëaye pa'iji. Më'ë cato i pa'yere quëacaiquë pa'ija'quë a'ë. ¹⁶ ¿Yure me yo'oquë utequë'ni? Huëni do cuañojë'ë, mai Ëjaë mamire cuasaquë më'ë co'aye yo'ose'e tsoa tosiquë pa'iquë.'

Judío Pai Peocohua'ire Quëaquë De'ose'ere Quëaye

¹⁷ Jeteyo'je Jerusalëna co'ini Maija'quëre se huë'ena canani Maija'quëni sei cani ña'neje pa'ye ñahuë. ¹⁸ Ñaquëna, Ëjaëpi yë'ëre capi: 'Esa Jerusalëncipi etani saijë'ë. Iye daripë pa'icohua'i yë'ë coca më'ë quëaye asacaiye paja'cohua'i a'ë.' ¹⁹ Caquëna cahuë: 'Ëjaë, me jaohua'ire quëaye'ni, tsoe jaohua'ipi yë'ë më'ëre sehuocohua'ire judío pai tsi'si hue'ñana sai tseaquë të'caquë cui'ne co hue'ñana coquë yo'ose'e asacohua'ire. ²⁰ Cui'ne më'ë jo'yaë Estebanre huani jeojëna, yë'ëpi huaicohua'i caña ñacai nëcaquë huaiye de'o'ji cuasahuë. Si'a pai asayë, yë'ë yo'ose'e.' ²¹ Caquëna, mai Ëjaëpi yë'ëre capi: 'Saijë'ë. So'ona jëjo saosi'i, yë'ë cocarepa yequë paire quëaja'quëre, Israel pai peocohua'ini,' capi."

Coronel Yo'oye

²² De'oye iye ca macaja'a asa tējini ai tutu cui huëohuë:

"Huajëquë pa'ito co'aji. Me huajëquë pa'ija'quë."

²³ Jaje jeo'ne peoyerepa ai tutu cuijë pëijë jiohua'i ju'i sara du'teni jeajë cui'ne ya'o ne'ñare ëmëje'ena jeajë yo'ohuë. ²⁴ Yo'ojëna, soldado huë'ena Pablora conicani mepi si'sejë'ë. ¿Si'sejëna, quëajaquë i co'aye yo'ose'e. Iquere yo'oquëna, ai

sañope caye'ni? Asasi'i caquë cuañepi, Coronelpi. ²⁵ Si'señu'u cajë huëni yo'ojëna, Pablopi Capitánre capi:

“Yë'ë yo'ose'e asama'pë si'seye peoji. Cuañese'e pa'iji, yë'ë romano a'ë.”

²⁶ Caquëna, Capitánpi asani sani i ëjaëre capi:

“Iquëre de'hua ñani yo'ojë'ë. Romano api.”

²⁷ Caquëna, Coronelpi dani capi:

“Yë'ëre quëajë'ë. ¿Romano a'ë, më'ë?”

Caquëna, Pablopi capi:

“Jëjë'ë.”

²⁸ Caquëna, Coronelpi capi:

“Jaiye curiquë saïni yë'ë romano paï de'ohuë.”

Caquëna, Pablopi capi:

“Yë'ë saiñe pahüë. Yë'ë cato tsi'nëna romano paï a'ë.”

²⁹ Caquëna, si'señu'u cajë yo'osicohua'ipi ite jeoni sateña. Cui'ne Coronelpi romanore huejë'ë cuañesiquëpi quëquëpi.

Judío Paï Ëjaohua'ire Pablo Case'e

³⁰ Ñatasi mu'se Coronelpi Israel paï Pablote sañope case'ere asasi'i ique do'ire sañope caye'ni caquë Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'ire cui'ne judío paï yo'oye asani ca tëji ëjaohua'ire tsi'sopi. Aiohua'ire tsi'soni Pablote quëna mea joyeni tsi'si hue'ñana daëña.

23

¹ Sa nēcouna, Israel paï yo'oye asani ca tëji ëjaohua'ire Pablopi ai ñani capi:

“Maija'quë do'ijë, iye macaja'a Maija'quë ña hue'ña yë'ë ai cuasaquë co'a ju'i pa'iyë pañë.”

² Caquëna, Ananíaspi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre papi Pablote ja'ye nēcacohua'ire capi: “Yë'opona tëttojë'ë.”

³ Cuañequëna, Pablopi ite capi:

“Më'ëni coa caquëre Maija'quëpi tëttoja'quë api, më'ë cato Moisés cuañese'epi yë'ë yo'ose'ere asani ne de'huaja'quëpi ja'rusiquëpi ñu'inë, ja maca. Jaje pa'ita'a ¿me yo'oquë tëttojë'ë, cuañequë'ni? Jaje cani më'ëpi Moisés cuañese'ere sañope yo'oyë.”

⁴ Caquëna, iti maca nēcacohua'ipi ite cahuë:

“¿Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre pare pëi sañope caquë?”

⁵ Cajëna, Pablopi capi.

“Do'ijë ëjaëre huesëquë cahuë. Ëjaëpi asani jaje caye para'huë. Maija'quë toya pëpë caji: ‘Paï ëjaëre pëi sañope cama'ë pa'ijë'ë.’ ”

⁶ Cani ja jeteyo'je, Israel paï yo'oye asani ca tëjicohua'i acohua'ipi saduceo paï cui'ne fariseo paï pa'iyë asani, Pablopi tutu capi:

“Do'ijë, yë'ë fariseo'ë. Fariseo tsëcapë aquë a'ë. Ju'isicohua'i huëiye pa'iji cuasa do'ire tseä cuañosiquë pa'iyë.”

⁷ Jaje caëna, fariseohua'ipi, saduceohua'i ja're sañope yo'ojë cajë caya tsëca huahuë, tsi'sisicohua'ipi. ⁸ Saduceohua'i cato ju'isicohua'i huëiye pañë, cui'ne huiñaohua'ije peoyë, cui'ne joyoje peoyë cacohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are fariseohua'ipi ju'isicohua'i huëiye pa'iji, cui'ne huiñaohua'ije pa'iyë cui'ne joyoje pa'iji cuasacohua'i a'ë. Jaje pa'ina, sañope cahuë. ⁹ Ai cuijë yo'ojë cajëna, fariseo acohua'i cuañese'e ye'yacohua'i huëni nëcani cahuë:

“Iquë co'aye yo'ose'e peoji. Jaje pa'ina, joyopi quëaquëna, panita'a huiñaëpi quëaquëna, casiquëni huesëjë yo'ojë Maija'quëni sañope yo'oye pa'ini, cuasayë.”

¹⁰ Cajëna, ai jerepa sañope yo'ojëna caye paji'i. Pa'ina, Coronelpi Pablote yo'ojë huani jëo ma'ñe caquë ca'raquë i soldado paire quërëjajia'cohua'ire jëjë saopi. Jaohua'ipi dani etoni soldado pai huë'ena cui'naëni sajajë caquë.

¹¹ Se na'isi ñami mai Ejaëpi ñai nëcani Pablote capi: Tutu hue'ejë'ë, yo'o jujahuë cuasama'ë. Iño Jerusalén yë'ë coca quëase'ejë pa'ye cui'ne quëaye pa'iji, Roma daripëna yë'ë coca.

Pablote Huañu'u Caye

¹² Ñatasi mu'se Israel pai acohua'ipi Pablote huañu'u cuasa nëohuë. Cuasani, Pablote huaima'pë pani aña cui'ne ucuye peoji, ca nëo huesohuë. ¹³ Jaje, ca nëosicohua'ipi cuarenta pai jerepa paë'ë. ¹⁴ Jaohua'ipi sani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne Israel pai aiohua'ire quëahuë:

“Yëquëpi Pablote huaima'pë atu yëquëna co'ayepi tomejaquë cahuë. ¹⁵ Jaje pa'ito yure mësarupi cui'ne Israel pai yo'oye asani ca tējicohua'ipi soldado ëjaëre sejë'ë, Pablote ñamina'a tijupë darena, yeque dahuëre seni asañu'u pa'iji cajë. Cajë setena, dajëna, yëquë utecohua'ipi ite tsi'si huë'ña ja t'i'ama'ëna, huani jëoye pa'iji.”

¹⁶ Ja ca nëose'ere Pablo yo'jeo mamaquëpi asani soldado daripëna cacani Pablote quëapi. ¹⁷ Quëaquëna, asani Capitánre te'ire soini ite capi:

“Iquë posëre sajë'ë, më ëjaë Coronel quë'rona, ite quëaye paji.”

¹⁸ Caëna, capitánpi posëre soldado ëjaë quë'rona sani capi:

“Pablo cosiquëpi yë'ëre soini iquë posëre më ëjaë quë'rona sajë'ë. Quëaye paji, seji'i, yë'ëre.”

¹⁹ Caquëna, soldado ëjaë pai peo huë'ñana tsihua'ëre jëtëna tseani sani te'ire seji'i:

“¿Iquere quëaja'quë a'ni, yë'ëre?”

²⁰ Caquëna, tsihua'ëpi capi:

“Israel pai acohua'ipi te'e jaje yo'oñu'u cuasasicohua'ipi mē'ere seja'cohua'i a'ë, ñamina'a Pablote sajaquë cajë ca tēji ëjaohua'i ña hue'ñana, ai dahuërerepa i yo'ose'e seni asañu'u cajë cayeje pa'ye caja'cohua'i a'ë, coa yequere cuasajë. ²¹ Jaje seto sehuocaima'ë pa'ijë'ë. Cuarenta pai jerepa catini uteyë, Pablote huani jeoma'pë pani aife cui'ne ucuye pañu'u ca huesësicohua'ipi. Jaohua'ipi yure cui'ñani uteyë, coa mē'ë sehuoyese'e uteyë.” ²² Caquëna, soldado ëjaëpi tsihua'ëre yureta'a yecohua'ire quëama'ë pa'ijë'ë yē'ere quëase'e cani jëjo saopi.

Felipe Quë'rona Saye

²³ Soldado pai ëjaëpi cayaohua'ire i Capitán acohua'ire soini iye ñami a las nueve pa'i maca Cesareana saiyeque pa'iji ne de'huajë'ë docientos soldado paire yeja saija'cohua'ire, setenta caballoja'a saija'cohua'ire, cui'ne docientos uitu saja'cohua'ire, caquë cuañepi. ²⁴ Cui'ne Pablo ñu'i saija'quëre caballore ne de'huajë'ë, ëjaë Felix quë'rona huajëquëre jëasiquëni de'oye ñacaijë sacaijë'ë, cuañepi. ²⁵ Jaohua'i ja're coni toyasicore jëjo saopi. Toyase'e cato caji:

²⁶ “Romano ëjaë jerepa pa'i, mē'ere pëpayë. Yē'ëpi Claudio Lisiaspi. ²⁷ Israel paipi iquëre Pablote tseani huani jeoñu'u cajë yo'ojëna, yē'ëpi romano api asani yē'ë soldado pai ja're sani ite huasohuë. ²⁸ Israel pai ite sañope case'ere asasi'i caquë jaohua'i ëjaohua'i tsi'si hue'ñana Pablote sahuë. ²⁹ Sani asaquëna, Pablop iohua'i cuañese'e cayere yo'oma'ë tiñe yo'o do'ire sañope caye pa'iji. Jaje pa'ina, huani jeoñe peopi, ite. Cui'ne co'acohua'ire co hue'ñana coyeje peopi. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are judío paipi huani jeoñu'u cuasajë yo'oyere asa ti'ani iquëre mē'ë quë'rona jëjo saoyë. Jëjo saokuë cui'ne ite sañope yo'ocohua'ireje sei'ë, mē'ë asa hue'ñana sani ite sañope payere cajë'ë, caquë. Ca tējihuë.”

³¹ Ja maca soldado pai iti cuañese'eje ñami saijë Pablote Antípatris daripëna sahuë. ³² Ñatasi mu'se soldado pai quëo saicohua'ipi huë'ena co'ihuë. Co'ijëna, caballo saicohua'ise'e Pablo ja're coni saë'ë. ³³ Ñatasi mu'se Cesareana ti'ani toya ja'hua romano ëjaëna isijë cui'ne Pablote isihuë. ³⁴ Isirena, toya ja'hua seña tējini Pablote seji'i: ¿Ique yeja aquë a'ni? Seina, Cilicia yeja aquë a'ë capi. Caquëna, asani, ³⁵ capi:

“Mē'ere co'aye cacohua'ipi datena, mē'ere asasi'i.”

Jaje caquë Herodes huë'ena iquëre sani de'hua ñajë'ë, capi, Felix.

¹ Cinco mu'seña tēto sai maca Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaērepa Ananíaspi cui'ne aiohua'i conī daē'ē. Daijēna, cui'ne iti coca caquērepa Tertuloje daji'i. Jaohua'i cato paī ējaē quē'rona daē'ē, Pablote sañope cañu'u cajē. ² Dani Felix quē'rona tsi'sijēna, Pablote dahuē. Darena, Tertulopi sañope ca huēopi, ñeje:

“Ējaē Felix, mē'ēpi de'oquēpi iye yejaña ñacaina, ai yo'oye peoyē. Cui'ne mē'ēpi de'oye cuasaquēpi cuañequēna, yēquē paī si'aohua'i ai jerepa de'oye pa'iyē. ³ Si'a huē'ña mē'ēre de'oye cayē. Yēquē romano Ējaē mē'ē Felix ai jerepa pa'i. Jaje pa'ina, ai sihuayē. ⁴ Mē'ēpi tsoe cajēna, ai yo'oma'quē cuasajē a'ri maña cañu'u yēquē cuasajē daise'e asacaijē'ē, yēquēre. ⁵ Iquē tiro saicohua'i Nazareno hue'yosicohua'i ējaēpi ai josa yo'oquē api. Si'a huē'ña Israel paire yequere ye'yaquē cunirojai quēapi, yequē tsēcapēa nequē. ⁶ Jaje pa'ipi Maija'quē huē'e de'oconī si'si nesi'i caquē yo'oquēna, ñani ite tseahuē, yēquē cuañese'e cayeje pa'ye ne de'huañu'u, cajē. ⁷ Jaje yo'ojēna, Soldado paī ējaē Lisiaspi dani ai tutu jio dani Pablote sapi. ⁸ Sani Pablote sañope yo'ocohua'ire cuañepi, mē'ē quē'rona sani quēaye pa'iji caquē. Yure mē'ēpi Pablote seni asajē'ē. Seni asani si'aye yēquē caye nuñerepa sañope caye a'ē asaja'quē a'ē, mē'ē.”

⁹ Caquēna, si'a Israel paī nuñerepa caji, cahuē, iti maca pa'icohua'i. ¹⁰ Cajēna, romano paī ējaēpi yure caye pa'iji, caquē jētēpi iñoquēna, Pablopi ca huēopi:

“De'oji sihuayē, tsoe ometēcana ējaē pa'i Israel paī yo'oye asani ne de'huaquēpi asaquēna, yē'ē yo'ose'ere sañope sehuoye pa'ina. ¹¹ Coa doce mu'seña pa'iji, Jerusalēna yē'ē tī'ase'e Maija'quēre sēsī'i caquē. ¹² Tī'asiquēpi pa'i te'ireje sañope caye pahuē. Jai paī tsi'sini josa yo'ojajē caquē ca huēoyeje pahuē. Maija'quēre se huē'ere pa'i tsi'si huē'ere jai daripēre josa yo'oye pahuē. ¹³ Yē'ē co'aye yo'oma'ē pa'isiquēre jaohua'i me iñoja'cohua'i a'ni, mē'ēre. ¹⁴ Nuñerepa quēasi'i. Maija'quēre sehuoyē, jaohua'i tiro sai ma'a'ē cacore. Maija'quē yēyere yo'oquē pa'iyē. Si'aye Maija'quē coca toyapē, Moisés cuañese'e, Maija'quēre quēacaicohua'i toyase'e si'aye nuñerepa case'e a'ē, cuasani sehuoyē. ¹⁵ Jaohua'i cuasayeje yē'ē cui'ne cuasayē, yequē mu'seña Maija'quēpi ju'isicohua'ire huēoja'quē api, de'ocohua'ire cui'ne co'acohua'ire. ¹⁶ Si'a mu'seña Maija'quēpi yē'ēre ñaquēna, cui'ne paipi yē'ēre ñajēna, asani nuñerepa de'oye yo'osi'i caquē ai yo'oyē. Jaje pa'ina, Maija'quēre ca'raye pañē, paireje.

¹⁷ Tsoe ometēca yequē paī darire pa'isiquēpi iño yē'ē quē'rona co'ihuē. Co'ini tī'ani peocohua'ire cocasi'i cui'ne

Maija'quëre isisi'i caquë Maija'quë huë'ena cacahuë. ¹⁸ Cacani Moisés cuañese'e yo'oni si'sire cuya tosiquë pa'ina, Asia acohua'i Israel pa'i acohua'i yë'ëre ñahuë, jai pa'i ja're pa'iye paquëna, cui'ne josa yo'oma'ë pa'ina. ¹⁹ Yë'ë sañope case'e pa'ito, yë'ëre ñasicohua'ipi dani caye pa'iji. ²⁰ Judío pa'i yo'ose'ere asani ca tēji ējaohua'i tsi'si huë'ñare pa'i maca yë'ë co'aye yo'ose'ere ti'asicohua'i pani, icohua'i iye maca pa'icohua'ipi sañope cajajë. ²¹ Yë'ë te'erepa iohua'i ja're pa'i maca tutu cahuë, ñeje: Ju'isicohua'i huēiye pa'iji asa do'ire yure mēsarū yë'ëre sañope yo'oye cahuë, co'aye case'e pani jase'e pati'ñe pa'io."

²² Jaje caquëna, Felixpi Jesure sehuocohua'i pa'iyere asaquëpi capi:

"Soldado ējaë Lisiaspi daquëna, nuñerepa asasi'i mēsarū yo'ojë caye."

²³ Cani Capitánre cuañepi Pablote coma'ë ñajë'ë. I cajeohua'ipi dani ite cōcaija'cohua'i a'ë. Jaohua'i cacaye de'oji, capi.

²⁴ A'ri maña tose mu'seña pa'i maca Felixpi cui'ne i paco Drusila cōni daji'i. Jao cato Judía paio paco'ë. Felixpi dani Pablote quërējajjë'ë, caquë cuañeina. Quërējatena, dani Jesucristore sehuoni pa'iyere Pablote quëaquëna, asapi.

²⁵ Asaquëna, Pablote nuñerepa pa'iyere cui'ne yēyere quëco saojë pa'iyere, cui'ne yequë mu'se pa'i ñape yo'ose'e ca de'hua ja'ñere quëaquëna, asani Felixpi quëquëpi. Quëquëni capi:

"Saijë'ë, yure cato yequë mu'se mē'ëre soini asasi'i."

²⁶ Yeque cato Felix cuasapi, Pablote curire isijaquë, isina joye saosi'i. Jaje cuasaquë si'anë soiquë coca caquë yo'opi.

²⁷ Caya ometëca sa tēto saquëna, Felixpi etaëna, Porcio Festo romano ējaë de'opi. Israel pa'i ite sihuaja'cohua'i a'ë, cuasaquë Pablote etoma'ë paji'i.

25

Festore Quëaye

¹ Festopi romano ējaë de'oni toaso mu'seña sa tēto sani Cesareapi Jerusalénna maji'i. ² Mani ti'aëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ējaohua'ipi cui'ne Israel pa'i aiohua'ipi Pablote sañope coca case'ere quëareña. Quëajë seteña. ³ Pablote Jerusalénna jējo daojē'ë cajë jaohua'i cato daina, huani jēoñu'u cajë sei'ë. ⁴ Sejëna, Festo capi: "Pani Cesareare Pablo cosiquëpi paji'i. Jarore pa'ijaquë. Yë'ëpi ëa maca jarona sasi'i."

⁵ Ja maca capi:

"Mēsarū ējaohua'ipi yë'ë ja're cōni Cesareana saijë'ë. Sani sañope ite coca pa'ito jarona quëajë'ë."

⁶ Festopi ocho mu'seña panita'a diez mu'seña Jerusalén pani tējini Cesareana col'ipi. Col'ini ñatani paɪ yo'oye ne de'hua hue'ñana sani ja'runi ñu'i Pablote dajj'ë, cuañepi. ⁷ Cuañeina darena, Israel paɪ Jerusalén daisicohua'ipi jaiye col'aye yo'osiquë api cahuë. Jaje iohua'i sañope caye pa'iquëta'are i yo'ose'ere iñojë quëayere pahüë. ⁸ Pajëna, Pablopi sañope iohua'i cayere caquë capi:

“Col'aye ti yo'oma'quë a'ë, yë'ë. Judío paɪ cuañese'ere sañope yo'oma'quë a'ë, yë'ë. Maija'quëre se hue'eje sañope yo'oma'quë a'ë, cui'ne romano paɪ ëjaëreje sañope yo'oma'quë a'ë.”

⁹ Caquëna, Israel paɪpi sihuajajë cuasaquë Festopi Pablote seji'i:

“¿Jerusalénna saiye yëma'quë? Jaron a yë'ëpi më'ëre sañope case'e ne de'huaja'quëre seji'i.”

¹⁰ Seina, Pablopi capi:

“Romano paɪ ëjaëpi paɪ yo'ose'e asani ne de'hua hue'ña'ë, iño. Yë'ë tayose'e pa'ito ne de'hua hue'ñare pa'iyë. Tsoe më'ëpi yë'ë quëaye asahuë, judío paɪre sañope col'aye yo'oye pase'e.

¹¹ Yë'ëpi ai col'aye yo'osiquë pa'ito huani jeoñe de'oji, ju'iñe pasi'i cama'ë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre sañope cayepi nuñerepa yo'ose'ere pare caye peoto, yë'ëre te'ije jaohua'ina isi ti'añe peoji. Jaje pa'ina, seña romano paɪ ëjaëre papi yë'ë tayose'e pa'ito asani ca de'huajaquë.”

¹² Caëna, Festopi ite cöcöhua'ire sa'ñe coca cani cuasani Pablote caëña:

“Romano ëjaërepa quë'rona saiye seto jaron a saiye pa'iji.”

Agripare Quëaye

¹³ Casiquëpi pa'ina, ëjaë Agripa i paco Berenice con i Festo pepañu'u cajë Cesareana dateña. ¹⁴ Dani pa'ijëna, Festo jaohua'ire quëapi. Pablo tsea cuañosiquë pa'iyë quëaquë capi:

“Te'i ëmë Felix cosiquë iño pa'iji. ¹⁵ Jerusalénre pa'ina, Israel paɪ ëjaohua'ipi cui'ne Israel paɪ aiohua'ipi Pablote sañope coca quëajë ite huaijë'ë.” ¹⁶ Cajëna, yë'ë cahuë: “Ro-

mano paɪ ëjaohua'i cato te'ire paɪre coa huëoni ja asama'pë huani jeoñena cuañema'cohua'i a'ë. Jaje yo'oma'pë iti ca cuañoquëni ite sañope cacohua'ini sañoperepa ñaquë iohua'i sañope ite cayere sañope iohua'ire sehuoyere isicohua'i a'ë, caquë quëajaquë cajë. ¹⁷ Jaje pa'ina, Israel paɪpi iñona datena, ñatasi mu'sepi paɪ yo'ose'ere ne de'hua hue'ñare ñu'i Pablote dajj'ë, cuañehuë. ¹⁸ Cuañeina, ire sañope cacohua'ipi quëahuë. Ai col'aquë ai col'aye yo'osiquë api, caja'cohua'i a'ë, cuasaquëta'are. ¹⁹ Coa Israel paɪ aiohua'i case'ere yo'oma'quë api, cahuë. Cui'ne yequë Jesús cocare jare cahuë. Jesús ju'isiquëpi huëni huajëquë api, caquë api Pablo. ²⁰ Ja mañase'e

cajëna, me yo'oja'quë a'ni, cuasaquë Pablote sei'ë. Jerusalénna saiye de'oma'quë, jaronna asani ne de'huaye, de'oma'quë cahuë. ²¹ Caquëna, Pablopí romano ëjaëpi ne de'huaye pa'iji, caquë api. Caquëna, de'oji ñnore cosiquë pa'ijë'ë cahuë. Yequë mu'seña jëjo saosi'i, romano ëjaërepa quë'rona, cahuë."

²² Caquëna, ëjaë Agripapi Festore caëña:

"Yë'ëje ïpi caquëna, asasi'i." Caquëna, Festopi capi:

"Ñamina'a ïte asa'ñe pa'io." ²³ Ñataquëna, ai de'o caña suñasicohua'ipi ëjaë Agripa ï paco coní, jo'yaohua'i coní paí yo'ose'e asa tu'rihuëna cacareña. Jaro soldado ëjaohua'ipi cui'ne Cesarea daripë ëjaohua'ipi tsi'sireña. Cacarena, Festopi Pablote dajë'ë, cuañeña. ²⁴ Festopi cuañequëna, dareña. Dani caëña:

"Ëjaë Agripa cui'ne si'ahua'i asajë'ë. Si'a Israel paí Jerusalén acohua'i cui'ne ñno acohua'i Pablote huaiye pa'iji, ca jujama'cohua'i a'ë. ²⁵ ï yo'ose'ere asani ïte huaiye peoji, cuasahuë. Pablopí yë'ë yo'ose'ere ëjaërepa Augustopi ne de'hua'ñe pa'í api, caquëna, jaronna jëjo saosi'i, cuasahuë. ²⁶ ¿Jaje pa'ina, co'aye yo'oma'quëni me toyaye'ni, mai Ëjaëre? cuasaquë Pablote dahuë, ñno. Më'ëpi ïte asani quëajë'ë, mai Ëjaëre toya ja'ñe. ²⁷ ¿ï co'aye yo'ose'ere huesëquë me cosiquëre jëjo saoye'ni, mai Ëjaë quë'rona?"

26

Pablopí Ëjaë Agripa Quëaye

¹ Ja maca Agripa Pablote capi:

"¿Më'ëre sañope cayere sehujë'ë?"

Caëna, Pablopí jëtë mëani ca huëopi, ñeje:

² "Israel paí yë'ëre sañope case'ere yë'ëpi sehuoquëna, Ëjaë Agripa më'ëpi asaja'quë api caquë sihuayë. ³ Si'aye Israel paí ja'në yo'ojë pa'ise'e asaquëpi, cui'ne si'aye jaohua'i ja're yë'ë sañope coca caye asaquëpi, yure yë'ëpi quëaquëna, asa jujama'ë dahuëre asacajë'ë caquë seña më'ëre.

Pablo Tsoe Pa'ise'ere Quëaye

⁴ Yë'ë tsoe Jerusalénre posë pa'inë pa'ise'e si'a Israel paípi asayë. ⁵ Fariseohua'í cato Israel paí yo'oye nuñerepa yo'ocohua'í a'ë, tayoye pa'cohua'í a'ë. Yë'ë fariseo, de'ose'e Israel paípi asayë. Jaohua'ipi yëni Pablo de'oye yo'opi, caja'cohua'í pa'ini. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë, yëquë aiohua'ire tsoe acohua'ire, ca nëose'ere yë'ë ute do'ire sañope yo'ojë yë'ëre ñnona dahuë. Ju'isicohua'í tijupë huëni huajëcohua'í pa'ija'cohua'í a'ë, ca nëose'ere ute do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, si'a Israel paí doce tsëca pa'icohua'í si'a mu'seña si'a ñamiña Maija'quëre sejë ï ca nëose'ere uteyë. Tí'acquëna, ñañu'u

cajè yè'è Èjaè Agripa yè'èje cui'ne ute do'ire yè'ère sañope judío pai cayè. ⁸ ¿Me yo'ojè mësaru, Maija'què ju'isicohua'ire huëo tì'añe paji, cuasaye'ni?

Pablopi Sehuosicohua'ire Josa Yo'o Ja'ñere Quëaye

⁹ Ja'nè Jesucristo Nazaret aquè cocare ësequè sehuocohua'ire sañope yo'oye pa'iji, cuasahuè. ¹⁰ Cuasaquè jaje Jerusalénna yo'ohuè. Maija'què huè'e ñacaicohua'ipi cuañejëna, jai paire cohuè, Jesure sehuocohua'ire. Yecohua'ipi sehuocohua'ire huani jëojëna, asaquè sihuaquè de'oji cahuè. ¹¹ Jesure sehuocohua'ipi Jesure sehuoye pañë caja'cohua'i a'è cuasaquè sehuocohua'ire tì'ani ai si'sehuè. Israel pai tsi'si huè'ñana cacarojai sehuocohua'ire co'ehuè. Jaohua'ire ai pëi yo'ohuè, Judea dari jere paje sani co'eroja'è'è, si'sesi'i caquè.

Pablo I Ponëse'ere Quëaye

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² Jaje caquè Damascona saë'è, Maija'què huè'e ñacaicohua'i ëjaëpi cuañese'e toyani yè'ère isini jëjo saokuëna. ¹³ Saina, ina ëjaè Agripa jopo mu'se pa'i maca, ma'tëmopi ësë jerepa miañepi yè'ère ju'api, yè'ère cöcöhua'ireje. ¹⁴ Ju'acquëna, ñani tatajëna, yè'ose'e asahuè, hebreo cocapi. Caquëna, ¿Saulo, Saulo me yo'oquè yè'ère josa yo'oquè'ni? Tarapë jëjësë ñacana duruhuequè tito pë'iyeye pa'ye më'ëja'a a'si ne ju'iñeje yo'oyè, më'è.' ¹⁵ Caquëna, yè'ëpi '¿ne a'ni, Èjaè?' cahuè. Caquëna, 'Jesu a'è. Më'è josa yo'oquè a'è. ¹⁶ Huëni nëcäj'è'è, yè'è jo'yaëre paire quëacaiquëre nesli, caquè më'ère iñoñë. Më'ëpi yè'è jo'yaè de'oni yure ñase'ere cui'ne yequè mu'seña yè'ëpi iñoquëna, paire quëaye pa'iji.

¹⁷ Më pai cui'ne Israel tsëca pa'ima'cohua'i huaiye peoji caquè de'oye ñacaija'què a'è, më'ère. Yure Israel tsëca pa'ima'cohua'ina jëjo saosi'i, më'ëpi ye'ya sëtöja'quëre. ¹⁸ Jaohua'i cato çaisicohua'ije pa'iohua'i pa'iyè. Jaohua'i cato coa huesëjè yo'ocohua'i a'è. Jaje pa'ina, mëna jo'yaohua'i pa'iyè. Jaohua'ire ye'ya sëtosi'i caquè më'ère jëjo saosi'i, jaohua'ire quëa sëtöja'quëre, më'ëpi quëaquëna, asa sëtani ponëni Maija'què jo'yaohua'i pa'ijë, nuiñe yo'ocohua'i, yè'ère sehuocohua'i. Sehuojë iohua'i co'aye yo'ose'ere sai de'hua cuañosicohua'i pa'ijë yè'ère yecohua'i sehuosicohua'i ja're conì te'e pa'ijë sehuosicohua'i pa ja'ñere paja'cohua'i a'è.'

Pablopi De'oye Sehuoye

¹⁹ Jaje pa'ina, ëjaè Agripa, Jesús ma'tëmo aye iñose'e asani de'oye sehuohuè. ²⁰ Sehuoni du'ru macarepa Damasco pa'icohua'ini quëahuè. Jeteyo'je Jerusalén pa'icohua'ire quëahuè. Cui'ne si'a Judea yeja pa'icohua'ire quëahuè.

Cui'ne Israel paï peocohua'ireje quëahuë, ñeje: 'Tsoe pa'ise'e jeoni Maija'quëre sehuojë'ë. Sehuoni sehuosicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë.' ²¹ Ja yo'o do'ire Israel paï pëijë yë'ëre huani jeoñu'u cajë Maija'quë huë'ena tseahuë. ²² Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi cöcaina, nuñerepa saiye. Ja yë'ta'api yureje si'aohua'ire Maija'quë coca quëaquë, ëjaohua'ire cui'ne ëjaohua'i peocohua'ireje quëahuë, Maija'quëre tsoe quëacaicohua'ipi cui'ne Moisés tsoe quëase'eje pa'ye. ²³ Jare quëahuë, ñeje: Cristopi ai yo'oni juni huesëye pa'iji. Jeteyo'je ipi du'ru huëni de'o pa'iyere, huasoyere iñoja'quë api, maire Israel païre cui'ne Israel paï peocohua'ire."

²⁴ Pablopi ite sañope cayere sañope jaje caquëna, asani Festopi ai tutu capi:

"Pablo më'ë cuepequë cayë. Itise'e ñaquë ye'ye huesëni."

²⁵ Caquëna, Pablopi sehuopi:

"Pañi ëjaë Festo, cuepema'ë nuñerepa cayë. Jaje pa'ire paji cuasajë asayere. ²⁶ Ique mai ëjaë Agripa yë'ë caye si'aye asaji. Jaje pa'ina, ca'rama'ë cayë si'aye i ña hue'ñana, nuñerepa yë'ë caye ëjaëpi asa ti'aji, huesëma'ë cuasayë. Cama'ë pa'iyë, yequë hue'ñana paï ñama'tona tëto saise'ere. ²⁷ Ejaë Agripa, ¿Maija'quë coca tsoe quëacaicohua'i case'ere nuñerepa coca'ë cuasaquë? Asayë, më'ë. ¿Jaje pa'ima'quë?"

²⁸ Caquëna, ja maca Agripa Pablote capi:

"Më'ëpi quëaquëna, Jesús cocare sehuoye ja'i maca yo'ohuë, më'ë capi."

²⁹ Caquëna, Pablopi capi:

"Më'ë sehuoquëna, cui'ne si'aohua'i iye mu'se yë'ëre asacohua'ijë sehuoja'cohua'i a'ë cuasaquë Maija'quëre señë. Yë'ëje pa'iohua'i sehuosicohua'i pa'ijëta'a sëa mea peocohua'ipi sehuosicohua'i pa'ijajë caquë señë."

³⁰ Pablopi ñeje ca tëji maca Ejaë Agripa huëni nëcaquëna, cui'ne ja yeja cuañequëje cui'ne Bereniceje cui'ne si'aohua'i iti maca ducohua'ijë huëni nëcahuë. ³¹ Huëni sani tiropi johua'ise'e sa'ñe coca cahuë, ñeje:

"¿Iquë co'aye yo'oma'quëre me huani jeoñe'ni, cui'ne cosiquëpi pa'iyëje peoji, iquëre?"

³² Caquëna, ja maca Agripapi Festore capi:

"Romano ëjaërepapi ne de'huajaquë ipi cama'quë pa'ito yurepi ite joyeni etora'huë."

27

Pablote Romano Quë'rona Saye

¹ Yëquëre Italiana jëjo saoñu'u cuasani, Pablote cui'ne yequë cosicohua'ire Capitán Juliona isihuë, jaëpi ñajaquë cajë Augusto hue'yosi tsëcapë aquëna. ² Adramitio yo sa'ro yohuëna

ayamë'ë, Asia yeja yo sa'noana sani tëjire pacona. Jaona aya mëni saë'ë. Saijëna, cui'ne yëquë ja're çoni Aristarcoje saji'i, Tesalónica daripë aquë Macedonia paï. ³ Ñatasi mu'sepi Sidón yo sa'rona tì'ahuë. Jaronna tì'arena, Juliopi de'oye yo'oquë Pablo cajeohua'ipi necaijajë cuasaquë Pablote eto saoguëna, sani ì cajeohua'ire, pëpaquë yo'opi. ⁴ Tutu ju'ama' të'huija'a Sidónpi saicohua'ipi ai tutu sañope ju'a do'ire Chipre saodohuë yë'quë macaja'a saë'ë. ⁵ Saicohua'ipi Cilicia yeja cui'ne Panfilia yeja je'ñerepa sa sani Mira daripëna tì'ahuë. Mira cato Licia yeja daripë aco paji'i.

⁶ Jaronna Capitánpi yequë jai yohuë tì'api, Alejandria daripëpi daisiconi. Ja yohuëpi Italia yejana saija'coni asani Capitánpi aya mëijë'ë, cuañepi. Cuañeina, aya mëteña. ⁷ Tutu sañope ju'a do'ire dahuëre saë'ë, ai tsoe mu'seña. Ai yo'ojë Gnidona tì'ahuë. Ai tutuquëna, jerepa saiye co'api. Co'aquëna, Creta saodohuë tutu ju'ama'a të'huija'a të'ijani saë'ë, Salmón daripë je'ñere paja'a. ⁸ Të'tëpaja'a saijë ai yo'ojë De'o Yo Sa'ro hue'yosi yo sa'rona tì'ahuë, Lasea daripë quë'rona.

⁹ Tsoe ne huesëni yo'orojaiñe sète ai huajëya'ye nëji'i, ja yë'ta'api yohuëja'a saiye tsoe je'nërepa oco tēcahuë tì'añe sète. Jaje pa'ina, asaquë Pablopi yëhuoquë capi:

¹⁰ “Èmëohua'i yohuëja'a mai saini ai yo'oja'cohua'i a'ë, si'aye mai saye, cui'ne yohuë nejoja'cohua'i a'ë, cui'ne maije juti'ñe pa'iohua'i a'ë.” ¹¹ Caquë yëhuoquëna, Capitánpi sehuocaiye paquë coa asa topi, Pablo caye. Iti yohuë paquë cayere cui'ne yohuë quëhuiquë cayere sehuocaji'i. ¹² Jaje pa'ina, si'aohua'i cuasahuë iye yo sa'ro cato co'aji oco tēcahuë pëani tēto saiye. Sañu'u, Fenicena ësë du'ina tìñarepa ña sa'rona. Jaronna oco tēcahuë jëañu'u, cuasahuë.

Asi Tsiaya Ai Co'poye

¹³ Jaje cuasajëna, huë'ehuë te'tepi a'ri ja'ye tutu ju'aquëna, saiye de'oji cuasajë yohuë dëquëye ne huahuase'e naë mëa saoni ayani saë'ë, Creta të'tëpaja'a. ¹⁴ Saijë pa'i maca ëmëje'e të'hui jai tuturepa daiyepi dani yohuëre tutu sao. ¹⁵ Tutu sacona, sañope yo'o jujarena, tutupi quëconi sao. Sacona, ìo jëjo saoyejë saë'ë. ¹⁶ Saicohua'ipi te'e a'ri saodohuë Clauda hue'eco jeteyo'jena tì'ahuë, ai tutuma'tona tì'ani. Jaronna ai yo'ojë a'ri yohuë paire huaso yohuë ayahuë. ¹⁷ Aya tëjini jai yohuë joima'coni cuasajë jai yëi meapi huëhuë yohuë, cui'ne a'ji mejahuëana Sirte hue'eyena ju'a huesë ma'ñe cajë ca'rajë dëquëyere jopoja'a jëa dëso neñahuë, yohuëpi ju'aye pajaco cajë. Jaje yo'oni coa huahuajë tutu sao cuañohuë. ¹⁸ Ñatasi mu'seje ai tutuquëna, ña jujani ìti saicohua'ipi yohuë sayere tsiayana moe dëso huëohuë. ¹⁹ Toaso mu'se acona yureta'a

iohua'i jěñare papi ñajě jea dėsohuë, yohuë pa'ise'e. ²⁰ Ai tsoe mu'seña ěsere cui'ne ma'ñocore ñama'pě pa'ijě cui'ne ai tutu ju'aquëna, tutu sao cuañojě yureta'a ti ne huesere pahue cuasahuë.

²¹ Ai tsoe aima'pě pa'iye sėte, Pablopı si'aohua'i jopona huėni nēcani capi:

“Yė'ė Cretana pėaņu'u caye asani sehuocaisicohua'i pa'ito de'ora'pi. Jarona pėasicohua'i pani si'aye iye ai yo'oye para'huë. ²² De'oji, yure ai cuasama'pě, tutu mañare hue'ejě'ė, si'aohua'i mėsaru huajěja'cohua'i a'ė, yohuėse'e ne huesėtoje. ²³ Yė'ė pacacai necaiquėpi Maija'quėpi iye ñami i huiñaėre jėjo daouna, dani capi, ñeje: ²⁴ ‘Pablo ca'rama'ė pa'ijě'ė, César quė'rona saiyeque pa'iji. Jaje pa'ina, mė'ė iño pa'i do'ire Maija'quėpi si'aohua'ire mė'ė ja're yohuë pa'icohua'ire huasoja'quė api, ju'iñere.’ ²⁵ Jaje pa'iye sėte ějaohua'i tutu mañare hue'ejě'ė, yė'ė cato Maija'quėpi i case'eje ñacaija'quė api cuasayė, cui'ne huiñaė quėase'eje pa'ye pa'ija'coa cuasayė. ²⁶ Mai cato saodohuėna yohuėse'e ju'a huesėcona, tumasicohua'i pa'ija'cohua'i a'ė.”

²⁷ Tutupi tutu saosicohua'ipi jai asi tsiaya Adríticore huahuahuë, jopo ñami pa'i maca, catorce mu'seña pa'i maca ja maca, ñami jopo pa'i maca yohuë ñajě sacohua'ipi je'nėrepa yeja ti'añė cuasahuë. ²⁸ Asani huaiñere cuēcuejėna, treinta y seis metros paji'i, huaiñe. Pa'ina, ai seña maca sani tijupě cuēcuejėna, veintisiete metros paji'i. ²⁹ Pa'ina, jai quėna pėana ju'a huesė ma'ñe cajě ca'rajě yo sėtipěja'a cuatro quėna ca'huanoa jeo dėsohuë, iti dėquėco naupa ja'ñere. Yo'ojě esa ñatama'coni cuasahuë. ³⁰ Iti yohuë sacohua'ire papi yahuerpa jai huėre jeo saņu'u cajě ea du'iona, jėa yohuėre a'ri yohuėre tsiayana casa huahuoņu'u cajě yo'ohuë, quėna ca'huanoare corohuë quė'rona jea dėsöņu'u cajě yo'oyeje pa'ye yo'ohuë. ³¹ Yo'ojėna, Pablopı quėapi, Capitánre cui'ne i soldado paire ñeje caquė:

“Iye yohuë sacohua'ipi iye yohuėre pa'ima'pě pa'ito mėsaru huajėcohua'i pa'iye peosipi.”

³² Jaje caquėna, asani soldado acohua'ipi a'ri yohuë sėa mea tėa jeoreña. ³³ Ñata maca Pablopı si'aohua'ire ao huėopi ñeje caquė:

“Mai catorce mu'seña aima'cohua'i a'ė, mai pa'i ja'ñere huesėjě. ³⁴ Jaje pa'iquėta'are yureta'a aijě'ė, tutu paja'cohua'i, mėsaru naña me macajě ne huesėye peoji.”

³⁵ Jaje ca tėjini aore ini Maija'quėre seni tėjini yėtoni ai huėouña. ³⁶ Ai huėoquėna, ñani quėcojě aore ateña. ³⁷ Yohuë pa'icohua'i cato, docientos setenta y seis pai pateña. ³⁸ Ani tėjini trigore tsiayana ña'ñe dėsoreña, peojaco cajě.

Yohuë Ne Huesëye

39 Ñata tomesi maca yohuë sacohua'ipi iti yeja mamire huesëcohua'i paë'ë. Pa'ijë mejahuëre ñani, jaona sè'añu'u cuasajë yo'ohuë. 40 Jaje yo'ojë yohuë jëaye sëani huahuasi mea yë'te tëteni iti hue'ñana quëna ca'huanua jea coehuë, cui'ne yohuë tayo peruje joyehuë, iti po'neñeje. Jaje yo'oni tutuquëna, sai cañare mëohuë. Mëorena, yohuëpi mejahuëna tsiojai huëo. 41 Tsiojaijëna, jai yohuë corohuëpi mejahuëna ju'anëni huesëo. Ja maca yureta'a yo sëtipeja'a joni sacco'e, ai tutu to'acquë ju'ayepi. 42 Ja maca soldado paipi cosicohua'ire huani jeoñu'u cajë yo'ohuë, jaohua'ipi mamini catire paja'cohua'i a'ë cuasajë. 43 Jaje yo'ojëna, Capitánpi Pablore huasosi'i caquë yo'oma'pë pa'ijë'ë, capi. Cani si'aohua'ire cuañepi mamicohua'i cato du'ru du'teni mamijë'ë, caquë. 44 Ja jeteyo'je yecohua'ipi yohuë toñana tseani mamijë saijë'ë, capi. Caëna, jaje yo'ojë si'aohua'i huajëcohua'i yejana ti'ahuë.

28

Malta Saodohuëre Pa'iyë

1 Si'aohua'i yejana de'hue ti'asicohua'i pa'ijë ja saodohuë mami asahuë, Malta. 2 Si'aohua'ire yëquëre iti maca pa'icohua'ipi de'oye yo'ohuë. Jaje yo'ojë toa suani dani cuijë'ë, cahuë. Ja mu'se cato ocoquë sësëye pa'iji. Jaje pa'ina, si'aohua'ire huëohuë, cuija'cohua'ire. 3 Ja maca Pablo ja'ju jeca mañare co'eni suaquëna, toapi uquëna, etacopi, aña cuco'e, jëtëna. 4 Pablo jëtëna añapi cuni decona, ñani iti maca pa'icohua'i sa'ñe cahuë:

“Iquë paire huaiquë pa'ima'quë, jaje pa'ipi jai tsiaya mamini jëasiquë pa'itoje, ja yë'ta'api ite de'oye pa'iyë peoyerepa Maija'quëpi yo'oma'quë.”

5 Pablopì añare toana ya'cue toñi ti a'si ju'iñe peoyerepa paji'i. 6 Pa'ina, si'aohua'ì je sa'yëhua cotoja'quë api, panita'a huajërepa juni taija'quë a'ni cuasajë utehuë. Utejëna, ai yo'oye paquëna, ña jujani tiñe cuasaye ponani Diosu api, cahuë.

7 Yëquë pëa sito quëno macare Publio hue'equë jai tsio paji'i. Jaë cato saodohuë ëjaërepa paji'i. Jaëpi yëquëre i huë'ena de'oye pëpani tres mu'seña ao acoquë ñacaji'i. 8 Jarote Publio pëca ja'quë suña dahuëna cui'ne tsie ëta dahuë conì ju'iquë paji'i. Pa'ina, Pablopì cacani ñani Maija'quëre seni tëjimi ite jëñapi patoquëna, co'yapi. 9 Co'yaëna, asani ite saodohuë acohua'ipi jai pai ju'icohua'ipi daë'ë. Daijëna, si'aohua'ire jujupi. 10 Jaje jujuquëna, ñani sihuajë ai de'oye yo'ohuë. Yo'ocohua'ipi yequë yohuëna aya mëni sai huëo maca yëquë saijë ai ja'ñe cui'ne si'aye jopo caraye isihuë.

Pablo Romana Tì'añe

¹¹ Toaso ñañëohua'ire saodohuë pani tëjini yureta'a jai yohuëna ayamë'ë, Alejandría acona, oco tëcahuë pa'ina, pëasicona, Castor cui'ne Póluz diusuohua'i a'ë cajë nesicohua'ipi quë'iona ayamë'ë. ¹² Aya mëni saicohua'ipi Siracusana tì'ahuë. Tì'ani toaso mu'seña pëahuë. ¹³ Pëasicohua'ipi tsiaya të'tëpaja'a saicohua'ipi Regiona tì'ahuë. Tì'ani ñatasi mu'se saijëna, huë'ehuë të'tepi ai tutu ju'api. Jaje ju'acquëna, saicohua'ipi se ñatasi mu'se tì'ahuë, Puteolina. ¹⁴ Tì'ani jarona ñahuë, Maija'quë do'icohua'ire. Ñajëna, jaohua'ipi pëajë'ë cajëna, siete mu'seña pëani pa'ë'ë. Pani saicohua'ipi yureta'a Romana tì'ahuë. ¹⁵ Yëquë saiye tsoe asani pa'icohua'ipi Maija'quë do'ijëpi sañope dani tì'ahuë, yëquëre. Forona Apio quë'rona, toaso cono ucu huë'ña pa'i huë'ña, ja Romarepa tì'ama'në. Ja maca Pablo ña huajëni sihuaquë Maija'quëre de'oji caquë pëpapi. ¹⁶ Jaje Romana tì'asi maca ëjaohua'ipi tel'i pa'ijaquë Pablo cani te'e soldadore ite ñaja'quëre nehuë. Neni te'ire pëpahuë.

Romare Pablo Pa'iyë

¹⁷ Toaso mu'seña Roma pëani pa'iquëpi Pablo jëjo saopi, judío pa'i ëjaohua'ire soija'cohua'ire. Soina, judío pa'i tsi'sirena, capi:

“Do'ijërepa yë'ë judío pa'ire co'aye sañope yo'oma'quë a'ë, cui'ne ja'në aiohua'i case'eje sañope yo'oma'quë a'ë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëre Jerusalénre pa'ina, tseani romano paina isihuë. ¹⁸ Isirena, jaohua'ipi si'aye yë'ë yo'ose'e seni asa tëjini huani jëoñe peoquëna, etoñu'u cahuë. ¹⁹ Cajëna, judío pa'ipi asani ësehuë. Eësejëna, sei'ë. Jaje pa'ito romano pa'i ëjaëre papi Césarpi yë'ë yo'ose'e asani ne de'huajaquë caquë, nuñerepa yë'ë pa'ire sañope caye peoquëta'a jaje cahuë. ²⁰ Jaje pa'ina, mësarute soihuë, ñaquë coca caja'cohua'ini, yë'ë iye maca tse'a cuañosiquëpi quëna me së'i pa'iyë, mai Israel pa'i utejë pa'iyere cuasa do'ire.”

²¹ Jaje caquëna, johua'ipi cahuë:

“Yëquë më'ëre sañope cajë toyase'e ñama'cohua'i a'ë, Judea pa'icohua'i toya daose'e cui'ne jaropi do'ijërepa judío pa'i daisicohua'ije më'ëre co'aye yo'oquë api cayeje pa'ahuë'ë. ²² Jaje pa'ina, yëquë asaye yëyë, më'ë cuasayere. Yëquë ñño asajë pa'iyë, si'a huë'ña pa'icohua'ipi huajëya'yere sañope cajëna.”

²³ Jaje cani iti tsi'sija'a mu'se ca nëohuë ca nëosicohua'ipi jai pa'i tsi'sihuë, Pablo pëani pa'i huë'ñana. Tsi'sirena, Pablopi nea huë'ña huëosiquëpi neatorepa quëa tëjipi ma'tëmo pa'i te'te ayere, Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'epi cui'ne Moisés

cuañese'epi coni iñoquë quëapi, Jesús ayere care paji cajë sehuojajë caquë. ²⁴ Jaje caquë quëaquëna, yecohua'ipi Pablo caye sehuocaë'ë, yecohua'ipi sehuocaiye pahuë. ²⁵ Jaje yo'ojë te'le cuasaye peoquëna, sai huëohuë. Sai huëojëna, Pablopi capi:

“Maija'quë de'o joyopi nuñerepa capi, mësarü aipëre ìte quëacaiquë Isaías yë'opoja'a ñeje:

²⁶ Sani quëajë'ë, ja daripë paire.

De'huarepa asanije asa tì'añe paja'cohua'i a'ë.

De'huarepa ñanije ña tì'añe paja'cohua'i a'ë.

²⁷ Johua'i cuasajë pa'iyepi cara huesësico pa'i do'ire,

Cajonoaje ta'pise'ere hue'eyë.

Cui'ne ñaco caje sïose'ere hue'eyë, ñaño pañë.

Asayeje pajë, cui'ne jaje pa'iquë cuasajë asa tì'añe pajajë caquë nëina,

Cui'ne yë'ëna co'iyë pajëna, yë'ëpi johua'ire jujucaiye pajaquë cajë jaje yo'oyë.

²⁸ Jaje pa'ina, yure iyere asajë'ë, iye Maija'quë huaso cocare judío pai peocohua'ina quëaye pa'iji. Jaohua'ita'a de'oye asacaija'cohua'i a'ë.”

²⁹ Jaje Pablo caquëna, judío paipi pëijë sañope cajë saë'ë.

³⁰ Pablopi jaronä caya ometëcahuëa pëani paji'i, ì pa'i huë'le do'i ìpi saiquë. Jarore pa'i si'aohua'ire ìte do'i saicohua'ire de'oye pëpaquë yo'opi. ³¹ Yo'oquë pa'i Maija'quë cuañe te'te ayere ca'raye peoyerepa quëaquë cui'ne Èjaë Jesucristo ayere ye'yapi, yecohua'ipi ti josa yo'oma'pëna.

ROMANOS

Pablo Romano Sehuosicohua'ire Toyaye

¹ Yë'ë Pablo, Jesucristo jo'yaë'ë. Maija'quëpi yë'ëre soini cui'ne ì jëjo daoquëre nepi, yë'ëre ì huaso cocare quëaja'quëre.

² Maija'quëpi ja huaso coca ai tsoe ca nëoquëna, ìre quëacaicohua'ipi ì de'o toya pëpëna toyaahuë'ë. ³ Maija'quë mamaquë Jesucristo ayere Jesucristo pai de'oni judío pai ëjaë David tsëcapë aquë paji'i. ⁴ Pai pa'iquëta'a Maija'quë mamaquë tutu quë'ire papi asayë, ì de'o joyo tutupi yo'oquëna, ju'isiquëpi huëni ìñouna. ⁵ Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quë yëquëre ì mamipi ì jëjo daocohua'ire nepi, si'a yeja pa'icohua'ipi sehuoni cui'ne ì case'ere necaicohua'i pa'ijajë caquë. ⁶ Mësaruje jaohua'i acohua'ipi Maija'quë soisicohua'i pa'iyë, Jesucristo tsecohua'i pa'ijajë caquë.

⁷ Si'aohua'i Roma daripë acohua'i Maija'quë soisicohua'ire caquë toyayë, mësarute. Maija'quë oi soipi, mësarupi ìna ìsisicohua'ipi de'oye pa'ijajë caquë. Soisicohua'ipi de'oye pa'ijë'ë, Diosu Maija'quëpi cui'ne Jesucristopi de'oye pa'iyë ìsiquëna.

Romana Pablo Do'i Sai Ëäye

⁸ Du'ru macarepa Jesucristo do'ire yë'ë ja'quëre sihuayë, si'aohua'ire mësaruni cuasaquë. Mësarui Maija'quëre cuasajë pa'iyë si'a hue'ña pa'icohua'ire de'oye quëajëna, sihuayë. Si-huaquë de'oji cayë, Maija'quëna. ⁹ Yë'ë si'a joyorepa cuasaquë Maija'quëre necai pa'iyë, ì mamaquë cocarepa quëacaiquëpi. Maija'quë api, ìti ñasiquë si'anë yë'ë mësarute cuasaquë secacaiye. ¹⁰ Si'anë Maija'quëre señë, ì yëyepi pa'ina, yë'ë jaro do'i sasi'i caquë. ¹¹ Jaje pa'ina, cõcayie yëyë, mësarute joyo pa'iyë, ai jerepa tutu quë'iohua'i pa'ija'cohua'ire. ¹² Ñeje caquë cayë: Maija'quëre mai cuasayere sa'ñe cõcayiere caquë yë'ëpi mësarui cuasayere se cõcaina, mësarupi yë'ë cuasayere cõcayë'ë. Jaje yo'ojë sa'ñe cõcayie pa'iji.

¹³ Maija'quë do'ijë yë'ë mësarui quë'ro sasi'i si'anë caquëta'a yureje ja yë'ta'a saiye pa'ñere asajë'ë caquë quëayë. Hueare tëayeje pa'ye mësarujä'a Maija'quë joyo ayere sani tëasi'i caquë cuasahuë, yequë hue'ña judío peocohua'ija'a tëayeje pa'ye. ¹⁴ Jaje pa'ina, yë'ë sehuosi do'ire ta'ñe asacohua'ire, huesëcohua'ire, ëjaohua'ire cui'ne ëjaohua'i peocohua'ire, si'aohua'ire quëaye pa'iji. ¹⁵ Jaje yo'oquë cui'ne mësarui Roma pa'icohua'ireje Maija'quë coca quëacaiye yëyë.

Maija'quë Coca Tutu Quë'i

16 Maija'quë huaso coca quëaye yë'ëre huajëya'ye nëiñe paji. ¿Maija'quë tutu quë'i cocarepa me yë'ëre huajëya'ye nëico'ni? Si'aohua'ire ite sehuocohua'ire huaso ja'ñe a'ë, judío paire cui'ne judío paï peocohua'ireje. 17 Jaje pa'ina, necaire paye pa'iji cuasa do'ire Maija'quëpi nuñerepa pa'icohua'ire neñere quëaji, de'o cocapi: “Nuñerepa pa'iquë cato, Maija'quëpi necaire paye pa'iji cuasayepi pasipi” caji tsoe toyase'e.

Do'i Quë'iohua'i Pa'iyë

18 Iohua'i co'aye yo'oyepi Maija'quë coca ye'yayere sañope yo'oyë. Jaje yo'osicohua'ire Maija'quëpi ma'tëmöre papi iohua'i yo'osi do'i co'ayere papi sai ja'ñe jëjo dao ja'ñere iñopi, maire. 19 Jaohua'i tsoe asayë, ta'ñe Maija'quë ayere. Jaje pa'ina, ipi jaohua'ire du'ru iñopi, i ayere ña ja'ñe. 20 Si'aye iye yeja pa'iyë ipi de'huapi. I de'huani pa'i macapi huëoni i nese'ere ñajë Maija'quë pa'iyë asayë, ite ñama'pë pa'inije. Jaje pa'ina, Maija'quë tutu quë'ipi cui'ne ti pani huesëquë pa'iyë asajëta'a de'oye yo'oye pa'si do'ire, ca de'huani jëa ti'añe peoji, jaohua'i. 21 Jaje Maija'quë pa'iyë asacohua'ipi Maija'quëre papi cajë ite oiye pahuë. Cui'ne yequeje de'oquëre papi caye pahuë. Coa ai jerepa yeque ti do'i peoyere cuasahuë. Cui'ne iohua'i huesë joñoapi nea hue'ñana ne huesëhuë, co'a joñoa hue'e do'ire. 22 Jaje pa'ina, ta'ñe pa'iohua'i a'ë cacohua'ita'a coa ai jerepa huesëohua'i pa'iyë. 23 Maija'quë de'oquërepa pa'iquëta'are tiñere señe, ju'icohua'ijë pa'iohua'ire de'huase'ere, pa'ije pa'ire, pi'aje pa'ire, nëicohua'ijë pa'ire cui'ne añaje pa'ire de'huase'ere.

24 Jaje pa'ina, señajë mësarü yëyeje yo'ojë pa'ijë'ë caquë jeocopi, Maija'quë. Jaje caquë jeocouna, huajëya'ye sa'ñe yo'ohuë, iohua'i capëje ti oiye peoyerepa. 25 Nuñerepa Maija'quë cocare asaye yëma'pë coa ai jerepa cosoyere asahuë. Cui'ne jaje yo'ojë Maija'quë de'huasi co'amañare sei'ë, de'oquëre pa'ë cajë. Maija'quëre pare sema'pë cui'ne Maija'quëre pa'ë caye pahuë. Maija'quë cato ti de'oquëre pa'ë caye pa'iji, si'anë. Jaje pa'ijaquë.

26 Jaje pa'ina, Maija'quëpi jeocopi, co'aye si'sire yëcohua'ini coequë. Jaje pa'ina, nomiohua'ijë Maija'quë cuañese'e jeoni sa'ñe nomiohua'ija'a ëmëre yo'oyeje yo'ohuë, si'si. 27 Cui'ne jaje ëmëohua'ijë nomiohua'ire yo'oye jeoni sa'ñe ëmëohua'ija'a yo'ohuë. Ëmëohua'ipi huajëya'ye yeque ëmëohua'ini yo'o do'ire iohua'i capëapi ai yo'oyë, iohua'i co'aye yo'o do'ire sai cuañojë.

28 Jaje pa'ina, iohua'ipi Maija'quëre asaye coeye sëte, ije iohua'ire jeocopi, joyo huesëohua'i pa'ijë iohua'i yëyeje co'ayere pa'ijajë, caquë. 29 De'oye nuñerepa pa'iyë peocohua'ipi co'ayese'epi timësicohua'ipi pa'iyë, si'si yo'oye,

nomi yëye, ëa ñañe jaiye tayo yo'oye. Co'amañare ëa ñajë co'aye cuasaye, huani jeoñe, uihuaye, cosoye, co'a merepa co'acohua'ipi cui'ne co'a coca carojaicohua'i pa'iyë. ³⁰ Yecohua'ini co'acohua'i a'ë cayë, Maija'quëreje coecohua'i a'ë, josa yo'ocohua'i a'ë, coa paipi ne tì'añe pa'iji cuasacohua'i a'ë, cui'ne yë'ëpi jerepa pa'í a'ë cuasacohua'i a'ë. Co'ayere ai jerepa se cuasa huëocohua'ipi cui'ne pëca ja'quëohua'ireje de'oye sehuoma'cohua'i a'ë. ³¹ Yëhuoye asa tì'añe coecohua'i a'ë. Iohua'i ca nëose'eje yo'o tì'ama'cohua'i a'ë. Iohua'i sihuama'cohua'i a'ë. Yecohua'ireje sañope yo'ose'ere sai de'huama'cohua'i a'ë. Ai yo'ocohua'ire teaye pa'iohua'ire yecohua'ire ñama'cohua'i a'ë. ³² Jaohua'i cato Maija'quë cuañese'e si'aye asacohua'i a'ë. Cui'ne asacohua'i a'ë, iye yo'osicohua'i pani do'i quë'iohua'ipi pa'ijë jüni huesëye pa'iji case'eje. Jaje asacohua'ita'a ai jerepa co'ayere yo'ojë pa'iyë. Cui'ne yecohua'ipi co'aye yo'ojëna, sihuajë yëjë ñañë.

2

Maija'quë Nuñere Papi Ca Huesoye

¹ Yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani ca del'huani jëa tì'añe peoji. Më'ëpi yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani, më'ëja'a co'ye ca huesoye pa'iji, më'ëje cui'ne yo'o do'ire. ² Jaje pa'ina, asayë, mai Diusupi paí yo'oyere ña tējini í coca cayeje pa'ye nuñerepa ca huesoja'quë api, ja co'ayere yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji ca maca. ³ Jaje pa'ina, më'ëpi cuasani Maija'quë paí ñape yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tì'aëna, yecohua'ire tayoyë, cuasaquëpi cui'ne më'ëpi iohua'i yo'oyeje yo'oquë pani ¿jëaja'quë a'ë, cuasaquë? Jëaye peoji. ⁴ ¿Më'ëre ponañere caquë Diusu dahuëre quëcoquë yo'oquëna, í oi yo'oyere asama'ë huesëquë coeyë, më'ë? ⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ë joyo jëa do'ire më'ë pa'iyë ponëma'ë coequë paë'ë, më'ë. Jaje yo'oquë ai jerepa më'ë nejo cuaño ja'ñere tsi'so tímëñë, më'ë Maija'quë paí ñape yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tì'aëna, sai ja'ñere më'ë yo'ose'eje pa'ye. ⁶ Ja maca ipi paí ñape yo'ose'eje pa'ye saija'quë api. ⁷ De'oye yo'oyere yo'o jujama'cohua'ipi ëja deoyere cui'ne í de'oye pa'iyere cui'ne ju'í ma'ñere co'esicohua'ini Maija'quëpi ti pani huesëyere isija'quë api. ⁸ Isiquëta'a yecohua'ipi iohua'ise'e cuasajë nuñere sehuoma'pë coa co'ayere tuiyë. Jaohua'ire cato Maija'quëpi pëi nejoja'quë api. ⁹ Si'aye co'aye yo'ocohua'ire ai yo'oye cui'ne oiye pasipi, du'ru macarepa judío paipi jeteyo'je judío paí peocohua'ijë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi de'oye yo'osicohua'ire cato sihuaye, cui'ne ëja deoyere cui'ne

de'oye pa'iyere isija'quë api. Du'ru macarepa judío pa'ini jeteyo'je judío pa' peocohua'ireje isija'quë api.

¹¹ Jaje pa'ina, Maija'quë cato icohua'i yecohua'i a'ë caquë yo'oma'quë api, si'a yë'quë maca ñaquë api, si'a pa'ire. ¹² Jaje pa'ina, Moisés cuañese'ere asama'cohua'ipi co'aye yo'ocohua'i pa'itoje ja yë'ta'a nejoja'cohua'i a'ë, Moisés cuañese'e asama'cohua'ire. Cui'ne Moisés cuañese'e asacohua'ita'a co'aye yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji, Moisés cuañese'e ca do'ire. ¹³ Cuañese'ere coa asacohua'i cato, nuñerepa pa'icohua'i peoyë. Cuañese'ere yo'ocohua'i cato nuñerepa pa'icohua'i a'ë ca huesoye pa'iji. ¹⁴ Judío pa' peocohua'i cato toya cuañese'eje ti peoyë. Jaje pa'iohua'ita'a cuañese'e pacohua'ipi yo'oyeje pa'ye yo'ojë pa'iyë, iohua'i cuasase'epi. Jaje yo'ojë iohua'ipi iohua'ire cuañeñe neñë. ¹⁵ Jaje pa'ina, iohua'i yo'oyepi iñoñë, iohua'i joñoare cuañese'e pa'iyë paye. Jaje pa'ina, iohua'i joñoa cuasayepi caja'coa, de'oji mëlë yo'ose'e panita'a co'aji, mëlë yo'ose'e. Jaje cani iñoji, cuañese'epi joñoare pa'iyë. ¹⁶ Cui'neje iohua'ire caja'quë api, Maija'quë ca hueso mu'se pa'ina. Ja mu'se cato Maija'quëpi Jesucristo ja're si'a pa' yahue yo'ose'e ña tējini ca huesoye pa'iji, yë'ë de'o cocarepa quëase'eje pa'ye.

Judío Pa' Cui'ne Moisés Cuañese'e

¹⁷ Më'ëpi judío pa' pa'ima'quëje ñani caquë jerepa pa'i a'ë cuasaquëpi, Moisés cuañese'ere asaquëpi, Maija'quëre pare payë caquë sihuaquëpi, ¹⁸ Maija'quë yëye ta'ñe asaquëpi, cui'ne cuañese'epi de'oyerepa ti'añere ye'yesiquëpi, ¹⁹ yecohua'i ñaco ca peocohua'ije pa'iohua'i pa'icohua'ire ye'yaquëre pa'ë cuasaquëpi, cui'ne nea hue'ñaje pa'i hue'ñare pa'icohua'ire de'oyepi miacaiyeje pa'ye yo'o iñoquëre pa'ë cuasaquëpi, ²⁰ cuañese'e pacohua'ipi, ta'ñe asaye cui'ne nuñerepa yo'oyere ye'yaye payë cuasaquë huesëcohua'ire ye'yaquë pa'iquëpi cui'ne tsije pa'iohua'ire quëa ti'añë cuasaquëpi. ²¹ Jaje pa'iquëpi ye'yaquë a'ë cuasaquë paní ¿me yo'oquë më'ëja'a co'ye ye'yama'quë'ni? Jare më'ëpi co'amaña yahue i ma'ñe a'ë quëaquëta'a ¿cui'ne me nesi'quë më'ëpi co'amaña yahue imaquë'ni? ²² Yequë nomiore yo'oma'ë caquëta'a, ¿me yo'oquë më'ëpi jaje yo'oquë'ni? Cui'ne më'ëpi coa de'huasicohua'ire ñani coequëta'a ¿me nesi'quë iohua'i se hue'ña pa'i co'amaña yahue imaquë'ni? ²³ Maija'quë cuañese'ere pare pacohua'ipi pa'iyë caquëta'a, mësarupi cuañese'ere de'oye sehuocaima' do'ire yecohua'ipi Maija'quë co'aquë api cayë. ²⁴ Jaje yo'oye pa'ina, ñare paquë toyase'e caji: “Judío pa' peocohua'i co'aye cayë, Maija'quëre, mësarupi co'aye yo'o do'ire.”

25 Jaje pa'ina, mē'ēpi cuiṛi ca'ni tēasiquēpi Moisés cuañese'ere si'aye sehuocaito co'aiji, mē'ē yo'ose'e. Jaje pa'iquēta'are mē'ēpi cuañese'ere sehuocaima'quē pani ca'ni tēama'quēje pa'i pa'iye pa'iji. 26 Jaje pa'ina, tēama'quēta'a si'aye cuañese'ere yo'oni ca'ni tēase'eje pa'i pa'iye pa'iji. 27 Jaje pa'ina, i ca'nihuē tēama'quēta'a, cuañese'ere si'aye sehuoquēna, ja yo'oyepi mē'ēni co'aye yo'oquēre iñoja'quē api, toyase'e paquēta'a cui'ne ca'ni tēasiquēta'a sehuoma'ē pa'isiquēre. 28 Judiórepa pasi'i caquē coa ěmēje'ese'epi yo'ojē t̄i'añe peoji. Cui'ne nuñerepa cuiṛi ca'ni tēaye cato ěmēje'epi yo'oye peoji. 29 Jaje pa'ina, judiórepa cato pa'iye pa'iji nuñerepa sa'nahuēre papi. Cui'ne cuiṛi ca'ni tēase'epi sa'nahuē joyore pana tēasiquēje pa'i pa'iye pa'iji. Coa cuañese'epi t̄i'añe peoji. Maija'quē joyo neñe a'ē, iye cato. Jaje pa'ina, iye cayeje ne cuañosiqué cato Maija'quēre papi de'oquē api caquē ña nēosiquē api, paṇi paṇi mañapi.

3

1 Jaje pa'ina, ¿iquere do'i paquē'ni, judío paṇi pa'iye cui'ne cuiṛi ca'ni tēasicohua'i pa'iye? 2 Ja cato jaiye co'aiye pa'iji, du'rurepa Maija'quē judío paṇi i coca de'hue pacaija'cohua'i a'ē caquē isisi do'ire. 3 Jaje pa'iquēta'are jaohua'i judío acohua'ipi nuñerepa yo'oyere yo'o jujani jeotoje Maija'quē cato i ca nēose'ere jare yo'o t̄i'acquē pa'iji. 4 Maija'quē cato i coca nuñerepa cayeje pa'ye yo'o t̄i'acquē api, si'a paṇi coa cosocohua'i pa'itoje. I cato cosoma'quē api. Jaje pa'ina, toyase'e caji: Nuñerepa pa'iquēre iñoñe pa'iji, mē'ē case'epi. Cui'ne yecohua'ipi mē'ēre ña tējini ca hueso maca mē'ēpi de'oquērepa etaja'quē a'ē.

5 Mai tayo yo'oyepi Maija'quē nuñe yo'oyere de'oyerepa iñojē pa'ito Maija'quē mai tayo do'ire nejoquē pani Maija'quē nuñe yo'oma'quēpi nejoji. ¿Jaje caye pa'iquē? Paṇi, paṇi caye ayepi caye a'ē. 6 Jaje caye peoji. Maija'quēpi nuñe yo'oma'quē paṇi, si'a paṇi tayo yo'ose'e ña tējini ¿me paṇi yo'oyere ca hue-soye pa'iquē'ni?

7 Jaje pa'iquēta'are yē'ē cosoyepi Maija'quē nuñerepa pa'iyyere ai jerepa de'oye iñocaiye pa'ito ¿me neni yē'ēre tayoquē api caye'ni? 8 Jaje pa'ito ¿me yo'oquē co'ayere yo'oma'quē'ni, de'oyepi pa'ija'core? Iye cato yecohua'ipi cayē, maire. Co'aye cuasajē sañope cacohua'ini co'aye yo'ojē de'oyere t̄i'añe pa'iji ye'yayē cayē, maire. Jaje cacohua'ire nuñerepa yo'oquē nejoñe pa'iji.

Si'aohua'i Do'i Quē'iohua'ipi Pa'iye

9 ¿Jaje pa'ito mai judío paṇi jaohua'i seña maca de'ocohua'ire pa'ē cuasajē pa'iye? ¡Paṇi! De'ocohua'i peoyē.

Tsoe mai judío paipi de'ocohua'i pa'i ma'ñe ñnohuë. Jaohua'i ja're si'a ye'quë maca co'ayepi pacona, pa'iyë. ¹⁰ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Te'i macaje ti peoji, de'oquë.

¹¹ Asani pasi'i cacohua'ije peoyë.

Peoyë, Maija'quëre co'ecohua'ije.

¹² Si'aohua'i tayo sani huesësicohua'i a'ë. Si'aohua'i do'i peocohua'i a'ë, ti coçaima'cohua'ipi.

De'oye yo'ocohua'i, te'i macaje ti peoji, de'oye yo'oquëje.

¹³ Jaje pa'ina, si'aohua'i tërëhuëa cato paire tasico de'hua sioma'coje pa'io, coa nejo cocare etaye.

Si'aohua'i tsemeñoapi coa cosoyë.

Aña tsimaje pa'yepi si'aohua'i yë'opoa pa'iyë.

¹⁴ Yequëre ai yo'o huano'i co'ayese'e yecohua'ire cayë, cui'ne sëjeñese'e.

¹⁵ Paire esa huani jeoñese'e yëcohua'i a'ë.

¹⁶ Si'aohua'i co'aye yo'oyepi ai yo'oye cui'ne nejoñe isiyë.

¹⁷ Cui'ne ñama'pë pa'iyë, de'oye pa'i ma'arepa.

¹⁸ Jaje pa'iohua'ipi ti ca'raye nëima'ëna, Maija'quëre cuasama'pë pa'iyë, a'ri mañaje.

¹⁹ Si'aye tsoe hue'ña Moisés cuañese'e judío pai cuañese'e pacohua'ipi si'aye yo'oye pa'iji caji cajë asayë, mai. Jaje pa'iquëta'are johua'i tayo do'i ca de'huani jëaye peosipi. Maija'quë pai ñape yo'ose'e ñani ca hueso mu'se t'i'asi maca si'aohua'i iye yeja acohua'i ca hueso cuañoja'cohua'i a'ë.

²⁰ Jaje pa'ina, cuañese'ere sehujë yo'ocohua'i cato Maija'quë ja're conì pa'iyë t'i'añe paja'cohua'i a'ë. Cuañese'epi mai tayose'ere ñnoji.

Maija'quëre Cuasayepi Huaso Cuañoñe Pa'iji

²¹ Yure cato Maija'quë nuñerepa pa'iohua'ire de'ocohua'ire pare neñere ñnoji, cuañese'e cayere yo'oma'ë, tirona se òani. Iye cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere cui'ne Moisés cuañese'e toyase'ere ñajë asayë, i jaje yo'oye.

²² Jaje pa'ina, Maija'quë iquë jerepa pa'ire cuasama'quëpi i nëñerepa pa'iyere isiquë api, coa si'aohua'i Jesús ire papi cuasacohua'ire. ²³ Jaje pa'ina, si'aohua'i tayo yo'ocohua'ire sëte si'aohua'ire Maija'quë de'oyerepa t'i'añe caraji. ²⁴ Jaje pa'ijëta'are Maija'quëpi oi nuñerepa pa'iohua'ire nepi, i coa isiyepi, Jesucristo do'ipi huasoquë.

²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristo ju'ini tsie jeosi do'ipi pai co'aye yo'oye sai de'huaye nepi. Ja sai de'huayere t'i'añe pa'iji, Jesuni necaiquëre papi asa do'ipi. Cui'ne tsoe acohua'i tayo yo'ose'ere coa sa tëto saima'ë paji'i, Maija'quë. Jesús tsiese'epi sai de'huapi. Jaje yo'oquë i nuñerepa pa'iyere cui'ne i quëcose'ere ñnoji. ²⁶ Ñnoni yureje Diusu nuñerepa pa'i a'ë

caquë iñoquë yo'opi. Yëquëje cui'ne Jesús tsiese'epi Jesure ire papi cajë asacohua'ire nuñerepa pa'iohua'ire nequë a'ë caquë iñoquë yo'opi, Maija'quë.

²⁷ ¿Yure jerore pa'ico'ni, mai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasaye? Tsoe peoco. ¿Me yo'oco peoco'ni? Maija'quëre necaiquëre pare cuasa do'ire peoco, pa'ni cuañese'ere yo'o do'ire.

²⁸ Maija'quëre necaiquëre pare cuasaquëni nuñerepa pa'i api ca huesoye pa'iji, Maija'quëpi cuañese'e yo'oma'quë pa'itoje. Jare tsoe asayë, mai.

²⁹ ¿Mësarupi cuasato Maija'quë judío pa'i Diususe'e pa'iquë? ¡Pa'ni! Judío pa'i peocohua'ijë Diusure payë, ite. ³⁰ Jajë pa'ina, yequë Diusu peoji, te'i api. Jare ipi pa'ire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesoye pa'iji, ca'ni tëasicohua'ire cui'ne pa'cohua'ireje, coa si'aohua'i ite necaiquëre pare asacohua'ini. ³¹ Jajë pa'ito ¿coa mai ite necaiquëre pare asayepi ja'në cuañese'e jecoye pa'iquë, co'ai ma'ñe de'huani? ¡Pa'ni, jajë yo'oye! Coa ai jerepa yureta'a cuañese'ere de'oyere pa'ë cacaijë yo'oyë.

4

Abraham Yo'ose'epi Iñoñe

¹ ¿Iquere mai ai Abraham ti'aë'ni, i yo'o do'ipi? I ayere cañu'u, yure. ²⁻³ Toyase'e caji: “Diusupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diusuni ire papi caquë cuasa do'ire.” I yo'o do'ipi nuñerepa pa'i pa'iyë Abraham ti'añe papi. Ti'asiquë pa'ni jerepa pa'i a'ë cara'pi. Yure cato Maija'quë ña hue'ñana jajë ca ti'añe peoji. ⁴ Co'amaña necaiquëre sañe cato coa isise'e peoji, nesi do'ire sañe a'ë. ⁵ Jajë pa'iquëta'are co'amaña nesi do'ire peoquëpi Maija'quëni nuñerepa pa'i ca hueso cuañone pa'iji. Coa ite ire papi cuasa do'ire co'acquëre nuñerepa pa'iquë api, ca huesoquëni cuasa do'ire. Jajë yo'oye pa'iji. ⁶ Maija'quëpi yequëre ñani i yo'ose'ere cuasama'ë nuñerepa pa'ire ca huesoquëpi ai sihuaji. Davidje cui'ne capi, toyase'epi. ⁷ I case'e cato caji ñeje:

Sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere oni yejesicohua'ipi, cui'ne iohua'i co'aye yo'o do'ire coa sa'i tosicohua'ipi.

⁸ Sihuacquë pa'iyë, Ëjaëpi co'aye yo'ose'ere cama'ëna, sa'i tosicohua'ipi.

⁹ ¿Jajë pa'ito iye sihuaye ca'ni tëasicohua'ise'ere sihuaye pa'iquë? Pa'ni. Ca'ni tëama'cohua'ijë ja sihuaye payë. Tsoe maipi asahuë. Toyase'e cato caji, Diusupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diusuni ire papi caquë cuasa do'ire. ¹⁰ Jajë pa'ito ¿ite je yëhua nuñe pa'iquë api, Abrahamre caë'ni, i ca'ni tëasi jeteyo'je? Pa'ni ja yë'ta'a

tëama'në jaje ca nëopi. ¹¹ Ca nëosiquëpi jeteyo'je, ca'ni tëa cuañopi, Maija'quë cuañequëna. I ca'ni tëase'epi iñoñe a'ë, Maija'quëpi tëama'quë pa'inë nuñerepa pa'iquë api, ca huesose'ere. Cui'ne Abraham cato tëama'cohua'ipi Maija'quëre necaiquëre pare cuasacohua'i pëca ja'quë api. Jaje pa'ina, Abraham cuasase'eje cuasacohua'ire Maija'quëpi nuñerepa pa'iohua'ire ca huesoji. ¹² Ca'ni tëama'quë pa'inë Abraham Maija'quëre necaiquëre pare cuasase'eje pa'ye ca'ni tëasicohua'ipi cuasacohua'i pëca ja'quë api.

Maija'quë Ca Nëose'ere Tì'añere Quëaye

¹³ Maija'quë Abrahamre cui'ne i tsëcapë acohua'ire iye jejare isija'quë a'ë ca nëoni, ca nëoma'ë paji'i, Abrahampi cuañese'ere yo'o tì'a do'ire. Coa ai jerepa ca nëopi, Abrahampi Maija'quëni necaiquëre papi cuasa do'ire. Ja do'ire Abrahamre nuñerepa pa'ire ñaquë Diusu isisi ca nëopi. ¹⁴ Jaje pa'ina, cuañese'e caye yo'o tì'acohua'ipi Maija'quë ca nëose'ere tì'añe pa'ito, Maija'quëre necaiquëre papi cuasayepi do'i peoye patira'pi, cui'ne Maija'quë ca nëose'epi do'i peoye ne huesëra'pi. ¹⁵ Cuañese'e cato ai yo'o ja'ñere isiji, Maija'quë saì de'huaquëna. Cui'ne cuañese'epi peoquëna, ¿Me sañope yo'oye pa'iquë'ni?

¹⁶ Maija'quë ca nëose'e cuañese'ere pacohua'ise'e tì'añe peoji. Cuañese'e peocohua'ije tì'añe pa'iji. Jaje pa'ina, Abraham tsëcapë acohua'ipi tì'añe pa'ijaquë canì coa do'i peoye i ca nëose'ere isiye pa'iji, Abraham cuasase'eje pa'ye cuasacohua'ini. Jaje pa'ina, Abraham mai pëca ja'quë api. ¹⁷ Toyase'epi caji: “Jai paì pëca ja'quëre yë'ëpi nehuë, më'ëre.” Jaje Diusu ca nëouña. Abraham cato Maija'quëre ju'lisicohua'ire pa'ieye isiquë api asapi.

¹⁸ Cuasaquëpi ñani uteye peotoje Abraham cato ca nëose'erepa pa'ija'coa cuasaquë utequë paji'i. Jaje pa'ina, jai paì pëca ja'quë de'opi, Abraham. Maija'quë ite ca nëose'eje pa'ye tì'api. Ja ca nëose'e cato caji: “Jai paì pa'ija'cohua'i a'ë, më'ë tsëcapë.” ¹⁹ Ca nëose'ere asaquëpi cien ometëca paye ja'i maca pa'ina, Zara i paco i cõni aiohua'i pa'inije Abraham tsì paye peoji asaquëta'a necaiye pa'iji cuasase'e coa ne huesoma'ë paji'i. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë ca nëose'e jëa coeye papi. Coa case'e a'ë cuasaye papi. Coa ai jerepa pa'i ja'ñere pa'ë cuasapi. Jaje cuasaquëpi ai jerepa cuasare paquë de'opi. De'osiquëpi Maija'quëre de'oquëre pa'ni caquë sihuapi. ²¹ Maija'quë si'aye ne tì'añe tutu paquëpi i ca nëose'ere neja'quëre papi cuasapi, jëa coeye peoyerepa. ²² Jaje pa'ina, Maija'quë nuñerepa nequë api cuasa do'ire nuñerepa pa'ire ca huesopi.

²³ Abrahamre Maija'quë nuñe pa'ire ca huesopi cajë toyase'e Abrahamse'ere cajë toyaye pahuë, maireje cajë toyase'e a'ë. ²⁴⁻²⁵ Jaje pa'ina, maire nuñerepa pa'iohua'ire nesil'i caquë mai do'ire jucacani huëji'i, Jesús. Jaje pa'ina, mai Ëjaë Jesure ju'isiquëpi huëisiquëni ire papi cajë cuasacohua'ire Diusupi nuñerepa pa'iohua'ire ca huesoji, maipi ite necaire paquë api cuasa do'ire.

5

De'oye Pa'iyë

¹ Pa'ire paji cuasa do'ire Maija'quë maire nuñe pa'iohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, Maija'quë ja're coní de'oye pa'iyerepa tì'ahuë, asajë pa'iyë, mai Ëjaë Jesucristo do'ire. ² Cui'ne mai Ëjaë Jesucristo do'ipi de'hue tì'ahuë, Maija'quë i oi pa'i huëñarepa yure sihuajë pa'iyë. Maija'quë de'oyerepa pai ñape pa'ija'cohua'i a'ë cuasajë ute jujama'pë pa'iyë. ³ Ja yë'ta'a ai yo'oyeje pa'iji. Jaje tì'arujë sihuayë, ai yo'oyepi quëcojë dahuëre pa'iohua'ire de'oye. ⁴ Quëcojë dahuëre yo'oyepi mai tì'añe pa'iji, neñasicohua'irepa pa'iyena. Neñasicohua'irepa pa'iyepi jëa coeye peoyerepa utejë pa'iyena tì'añe pa'iji, mai. ⁵ De'o joyo i isiquë yo'oyeja'a Maija'quëpi mai joñoana i oiyere isi tímë huesoji. Jaje pa'ina, mai jëa coeye peoyerepa utejë pa'iyë coa teaye ute tayoye peoji.

⁶ Jaje pa'ina, co'ye huasoye peoquëna, ne tì'lama'cohua'i pa'i do'ire Cristo jucacaji'i, iti macarepa tì'aëna, co'acohua'ini caquë. ⁷ A'jiñe peoji, yequëni jucacaiye. Nuñe pa'ire pani jucacasi'i caquë yo'oquëje peoji. Coa te'i patì'ñe pa'i api, ai de'oquërepa do'ire caquë jucacaiquë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato i oiye iñopi, maire, ja yë'ta'api co'acohua'i pa'itoje Cristo maire jucacaiyepi. ⁹ Jaje pa'ina, Cristo Jesús ju'isi do'ipi maire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, yure cato jerepa Jesús oi necai do'ire tëji mu'serepa Maija'quë pëi nejoquëna, jëaja'cohua'i a'ë, mai. ¹⁰ Mai ite sañope yo'ocohua'i pa'i macata'a Maija'quë maire i mamaquë ju'i do'ipi i ja're de'oye pa'iyë nepi. Jaje nesiquëpi yure cato jerepa Cristo huajëquërepa pa'iyepi huasoja'quë api, maire, tsoe ipi de'oye pa'iyë sëte. ¹¹ Cui'ne jase'e pa'iyë paji. Maija'quëre sihuayë, Cristo Jesús do'ire ini pacacajë. Jaje pa'ina, Cristo do'ipi i ja're coní de'oye pa'iyë tì'ahuë.

Adán Cui'ne Cristo

¹² Te'i ëmëpi co'aye yo'o huëopi. Ja yo'o do'ire juni huesëye huëopi. Jaje pa'ina, si'aohua'i juni huesëye pa'iji, si'aohua'i co'aye yo'ocohua'i sëte. ¹³ Ja yë'ta'a cuañese'e peo'në co'aye yo'oyepi tsoe paji'i, iye yejare. Pa'ina, cuañese'e peoquëna, co'aye yo'ocohua'ire sañope caye peopi. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are

Adán pa'inēpi Moisés pa'inēna si'aohua'i juju huesēahuē'ë, Adán Maija'quē cuañese'ere sehuoma'ë yo'ose'eje pa'ye yo'oma'cohua'ita'a co'aye yo'ocohua'ipi. Adán cato Jesucristo daija'quēje pa'i pajl'i.

¹⁵ Jaje pa'iquēta'are Maija'quē isiyepi Adán co'aye yo'ose'le tēto saise'ere pa'ë. Te'i Adán co'aye yo'osi do'ire jai pai jujuhuē. Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quē jai pai de'oye pa'i ja'ñere, huasoyere coa isiyepi jerepa pa'ye a'ë. ¹⁶ Adán co'aye yo'ose'epi maire necaiye peoji. Maija'quē isise'epi jaiye necaiye pa'iji. Te'ipi te'ore co'aye yo'o do'ire maire nejoñe pa'iji. Maija'quē isise'e cato jaiye co'aye yo'osicohua'i pa'itoje nuñerepa pa'iohua'ire necaiye a'ë. ¹⁷ Ju'ñe je'quē te'i emē co'aye yo'osi do'ire tutu papi. Jaje pa'ye jerepa tutu paja'cohua'i a'ë, huajēyerepa pa'iyere Jesucristo te'i do'ire Diusupi nuñerepa pa'icohua'ire ca huesocohua'ipi.

¹⁸ Jaje pa'ina, Adán i co'aye yo'osi do'ipi si'a paire ne huesēja'cohua'ire nepi. Cui'neje pa'ye yo'oquē Jesucristo nuñerepa yo'oyepi si'aohua'i de'oye ti ne huesēye peoye de'oye pa'i ja'ñe necaji'i. ¹⁹ Ñeje caquē cayē: Te'i de'oye sehuocaima'ë pa'isi do'ipi, si'aohua'i co'acohua'i pa'ë. Jaje pa'iquēta'are, te'i de'oye sehuocaiquē pa'isi do'ire jai pai nuñe pa'iohua'irepa pa'iyē tì'ahuē, Jesucristo do'ipi.

²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quēpi cuañese'e isipi, co'ayepi ai jerepa pa'ija'quē caquē. Jaje jaiye co'aye pa'itoje Maija'quē oiyepi ai jerepa jaiye pa'iji. ²¹ Ja'nē co'ayepi cato pai ējaērepaje pa'ye pajl'i, paire cuañequē juni huesēyena saquēpi. Yure cato Maija'quē oiyepi nuñerepa yo'oyeja'a pai ējaērepaje pa'ye de'opi, Jesucristo yo'o do'ipi, ti pani huesēyena saja'quē caquē.

6

Cristore Sehuosicohua'i Pa'iyē

¹ ¿Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni? ai jerepa co'ayere yo'oñu'u, Maija'quē oiyere jerepa iñoja'quē api caquē. ² ¡Pani jaje caye! Tsoe mai co'aye yo'oye jeosicohua'i cato ju'isicohua'ije pa'yepi pa'iyē. ¿Me jaje pa'ito ja yē'ta'api co'aye yo'ojē pa'iyē'ni? ³ Oco do maca Cristo Jesús ja're tsioni pa'iyena cacajē i ju'ise'eje pa'ye ju'ë'ë, mai. Mēsaru jare tsoe asayē. ⁴ Jaje mai oco do maca ju'isicohua'ire Cristo ja're te'e ta cuañosicohua'ije pa'iohua'i pa'iyē. Ja maca Cristore pēca ja'quē i de'o tutupi yo'oquēna, Jesús huēise'eje pa'ye cui'ne maije huēiye pa'iji, huajēye pa'iyena.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo ju'ise'eje pa'yena tsiosicohua'i sēte, cui'ne i huēise'eje pa'ye maipi huēiye pa'iji. ⁶ Co'ayere ējaēje pa'ire pajē necaiyere cui'ne mai paise'e yē tuture nejose'e pa'ijaquē cajē Cristo ja're que cuañosicohua'ipi pa'iyē asayē,

mai. ⁷ Jaje pa'ina, ju'isiquë cato co'ayepi jo'ya nesiquë peoji. ⁸ Jaje pa'ina, Cristo ja're te'e ju'isicohua'i pani i ja're con pa'ija'cohua'i a'ë cuasayë. ⁹ Tsoe maipi asajë pa'iyë, Cristo te'e juni huesësiquëpi tijupë juni coñe pase'e. Ju'inë ite tijupë quëcoye peoji. ¹⁰ Co'a tutupi naë payere ti nejoquë Cristo juj'i. Jaje ju'isiquëta'a i huajëquë pa'iyepi Maija'quëre pacacaiji. ¹¹ Jaje cui'ne ju'isicohua'ije pa'i pa'ijë'ë, co'aye itire yo'oma'pë cajë, co'aye yo'oyepi pa'itoje. Jare cuasajë huajëcohua'irepa Maija'quëre pacacaijë'ë, mai Ejaë Cristo Jesús ja're pa'icohua'ipi.

¹² Jaje pa'icohua'i sête mësaru co'ayepi cuañe cuañesiquëje pa'i pajë'ë, capë yëyere yo'oma'pë cajë. ¹³ Yureta'a mësaru capëare isima'pë pa'ijë'ë, co'ayere yo'oja'co cajë. Mësaru capëare ju'isicohua'i huëisicohua'ije pa'icohua'ire Maija'quëna isijë'ë, de'o nuñerepa yo'oyere nejajë cajë. ¹⁴ Co'aye yo'oyepi yureta'a ëjaë cuañeñeje pa'ye maire cuañe cuañoñe peoji, Moisés cuañeñepi maire meñe cuañe cuañoñe peo do'ire, coa Maija'quë oiyepi meñe pa'i do'ire.

Jo'yaohua'i Pa'iyë Ayere Quëaye

¹⁵ ¿Maija'quë oi ñacaiyere meñe pa'ijë cuañese'e meñe peo do'ire co'ayere yo'ojë pa'iyë pa'iquë? Pani. ¿Me neni jaje yo'oye'ni? ¹⁶ Jaje pa'ina, mësarupi tsoe ta'ñe asayë. Jo'yaë cato ëjaëna isisiquëpi i cuañeñere sehuocaija'quëpi pa'iji, cajë. Jaje pa'ina, ëjaëre necaicohua'i cato sehuocaiye pa'iji, iohua'i ëjaëni. Jaje pa'ye cui'ne co'aye yo'oyere sehuocaicohua'i cato co'ayere ëjaëre payë. Jare sehuocaiye cato ju'inëna saye a'ë. Ja yë'ta'a Maija'quëre sehuocaiye cato nuñerepa pa'iyena saye a'ë. ¹⁷ Ja'në co'ayepi jo'ya nesicohua'ipi paë'ë, mësaru. Pa'isicohua'ita'a Maija'quë ye'yayena isisicohua'ipi si'a joyorepa ja ye'yayere sehuohuë. Jaje pa'i do'ire Maija'quëre sihuaquë de'o'ji cayë, ite. ¹⁸ Yureta'a co'ayere ëjaëre peocohua'ipi Maija'quëre necaiyena, jo'yaohua'i de'ohuë, nuñe pa'iyere yo'oñu'u cajë. ¹⁹ Mësaru ta'ñe asa ja'ñere caquë coa pai cayere papi cayë. Ja'në mësaru co'ayena isisicohua'ipi co'ayere necaijë paë'ë, co'ayere yo'ojë, co'ayere mësaru capëpi necaise'eje pa'ye. Yureta'a nuñe pa'iyena mësaru isiye pa'iji, Maija'quë yëyere yo'ocohua'i pa'ija'cohua'ipi, ina isisicohua'ipi.

²⁰ Mësaru co'ayepi cuañesicohua'i pa'i maca, nuñerepa pa'iyere necaijë pa'iyë pahuë. ²¹ ¿Iquere de'oye pa'iyë isi o'ni, ja co'aye yo'oyepi, yure mësaru huajëya'ye asa cuañoñepi? Ja cato ju'inëna saye pa'iji. ²² Jaje pa'isicohua'ita'a yure, de'oye pa'iyë. Co'ayepi jo'ya nesicohua'ire paye paquëna, Maija'quëre necaiyena cacani pa'iyë. Jaje pa'ina, mësarute de'oyerepa pa'iyë necaiji. Iyeta'a Maija'quëna isisicohua'ipi

pa'ijë cui'ne tējyere papi ti pani huesēyere payere necaiji.
 23 Co'aye yo'osi do'ire co'ayepi saīñe cato ju'iñe a'ë. Jaje
 pa'iquëta'are Maija'quëpi mai Èjaë Jesucristo do'ipi maire coa
 isiye cato ti pani huesēye a'ë.

7

Huejayeje Pa'ye Quëase'e

1 Maija'quë do'ijë, mësaru Maija'quë cuañese'ere asaco-
 hua'ipi asayë, mai huajëcohua'i pa'i macase'e cuañeñepi
 sëasicohua'ijë pa'iohua'ire paye paire. 2 Jaje pa'ina, nomio
 huejasico cato cuañese'e do'ire io ëjère sëasicoje pa'io pa'ico,
 ipi ju'ima'quëpi pa'ina. Èjëpi ju'isiquë pa'itota'a, cuañese'epi
 sëase'eje pa'ye peoji. 3 Jaje pa'iquëta'are iopi ja yë'ta'a ëjë
 pa'ina, yequë ëmëna tsiojaisico pani ëmëre yo'oco. Jaje
 pa'iquëta'are ëjëpi ju'isiquë pa'itota'a yequë ëmëre tsiojani
 paye pa'iji, ëmë yo'oco peoco ja maca.

4 Jaje cui'ne mësaruje Maija'quë do'ijë, Cristo ju'i do'ipi
 ju'isicohua'ijë pa'iohua'ipi pa'iyë, cuañese'epi naë pacona
 pa'isicohua'ipi, cuañese'ere ëjëje pa'ire pasicohua'ipi yure
 cato, yequë ëmëni payeje pa'iohua'i a'ë, Cristo ju'isiquëpi
 huëisiquëre pani, Maija'quë ña hue'ña de'oyere pare mai
 yo'ojë pa'ija'cohua'ipi. 5 Ja'në mai yëyere yo'ojë pa'icohua'i
 paë'ë. Pa'ijë mai co'aye yëyere cuañese'epi ne sëtouna, ai
 jerepa mai yëyere yo'ohuë. Ja yo'oyepi ju'iñena sapi, maire.
 6 Cuañese'epi sëasicohua'ijë pa'iohua'i paë'ë. Yureta'a joyesi-
 cohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë, mai ju'isi do'ipi. Jaje pa'ina,
 cuañese'epi jo'ya nesicohua'i peocohua'ipi Maija'quë joyo
 huajëye pa'iyë isiyepi Maija'quëre necaiyë. Necaima'pë
 pa'iyë, cuañese'e cayere.

Co'aye Yo'oyepi Pa'iyë, Yë'ëna

7 Jaje pa'ito ¿me caja'cohua'i a'ni, cuañese'e co'aye a'ë caye?
 ¡Pani jaje caye! Yë'ë quëaquëna, asajë'ë, yë'ë yo'ose'ere.
 Cuañese'epi yecohua'i co'amaña yëcaima'ë caye pato yë'ë
 asaye para'huë, yecohua'i co'amaña yëcaiye co'ayere papi
 pa'iyë. Cuañese'e ëse do'ipi co'aye yo'oye asahuë. 8 Yecohua'i
 co'amaña yëcaima'ë pa'ijë'ë cayeja'a co'ayepi yë'ëre jerepa
 co'ayere yëyena ne sëto. Jaje cuañese'epi caye pato co'aye
 yo'oye ju'ise'eje pa'ye a'ë, itise'e pani. 9 Te'erepa tsoe
 yë'ë cuañese'e asama'quëpi coa paë'ë. Pa'ina, cuañese'epi
 titani co'aye yo'oyere ne co'yao. 10 Ne co'yacona, yë'ëpi
 juë'ë. Ju'ina, cuañese'e pa'iyë isisi'i ca nëota'a yë'ëre ju'iñena
 sapi. 11 Cuañese'epi yo'oma'ë cacona, co'aye yo'oyepi jerepa
 co'ayere cosoco. Co'ayepi yo'oma'ë cuañese'e cayeja'a ju'iñere
 isio.

¹² Jaje pa'ina, ja cuañese'e cato Maija'quë tse a'ë, nuñere pa'ë cui'ne maire coçaiye a'ë, si'aye Maija'quë cuañese'e cato de'oyere pa'ë. ¹³ Ja de'oyepi yë'ëre ju'iñena saye pao. Paçona, co'ayepi yë'ëre cato ju'iñena sao. Saçona, ja do'ire asahuë, co'aye pa'iyë. Cui'ne asahuë, cuañese'e ëseyeja'a co'ayepi ai co'ayerepa pa'iyë.

¹⁴ Jaje pa'ina, asayë, mai. Cuañese'e cato joyo aye a'ë cajë. Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato pai a'ë, tara cui'ne ca quë'i a'ë. Jaje pa'ina, co'ayepi jo'yaëre paji, yë'ëre. ¹⁵ Jaje pa'ina, asa ti'ama'ë pa'iyë, yë'ë yo'oye. Yë'ë yëyere yo'oma'ë ai jerepa yë'ë coeyere yo'oyë. ¹⁶ Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye coeyere yo'oni ja maca cuañese'e de'oyerepa pa'iyë asayë. ¹⁷ Jaje pa'ina, yë'ë pa'ima'ë pa'iyë, iti yo'oquë. Yë'ëre sa'nahuë co'aye pa'iyepi yo'oji. ¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ë capë pa'ise'e yë'ë pa'iyë ti de'oye peoji, yë'ëre. Jaje pa'ina, de'oyere yo'osi'i cuasaquëta'a yo'o ti'ama'ë pa'iyë. ¹⁹ De'oye yë'ë yëyere nema'ë, coa ai jerepa yë'ë coeyere nequë pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'ina, yë'ë coeyere yo'oni yë'ë pa'ima'ë pa'iyë, iti yo'oquë. Yë'ëre co'aye sa'nahuë pa'iyepi yo'oji.

²¹ Jaje pa'ina, ñeje iye yë'ëre pa'iji, de'oye yo'oye yëquëta'a de'hue co'ayese'ere yo'oyë. ²² Jaje pa'i sëte yë'ë cuasaye cato Maija'quë cuañese'ere yëyë. ²³ Yëquëta'are yë'ë capëpi sañope yë'ë cuasa hue'ñana yo'oco. Ja cato co'ayepi yë'ë capëre pa'iyepi yo'oji. Japi cose'eje pa'ire paji, yë'ëre. ²⁴ ¡Co'acquëre pa'ë, yë'ë! ¿Nepi yë'ëre ne huasoja'cohua'i a'ni, iye capë ju'iñena saco aire? ²⁵ Coa Maija'quëse'e ne huasoja'quë pa'iji, Cristo Jesús mai Ëjaë do'ipi. Jare asaquë sihuayë. Jaje pa'ito yë'ëpi Maija'quë cuañese'ere sehuocaiye pa'iji, yë'ë cuasayepi. Jaje pa'iquëta'are yë'ë capëpi co'ayena cuañe cuañosiquëpi jo'yaëje pa'i pa'iyë.

8

Maija'quë Joyo Do'ipi Pa'iyë

¹ De'oji, yure cato Cristo Jesús ja're tsioni pa'icohua'ire ti sai de'hua cuañone peoji. ² Jaje pa'ina, co'ayepi cui'ne juni huesëyepi jo'yaëre paquëni eto huasopi, yë'ëre, Cristo Jesús ja're tsioni pa'iyepi, joyo pa'iyepi. ³ Moisés cuañese'e cato jaje eto huasoye papi. Paise'e co'aye yo'oyepi neñu'u cajë yo'ojëna, cuañese'epi tutu peoye de'opi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëta'a ne ti'api, iye pa'iyere isiquë. Jaje pa'ina, jare ne ti'asi'i caquë i mamaquëre pai capë quë'ire cui'ne coa pajje pa'ire jëjo daopi, co'aye yo'o do'ire sai toçaijaquë caquë. Jaje yo'oni co'ayere ja capë do'ija'a nejo huesoye ti'api. ⁴ Maipi de'hue Moisés cuañese'ere yo'o ti'ajajë caquë pa'icohua'ipi

yure mai pa'ima'pë pa'iyë, noni païse'e pa'iyere. Coa ai jerepa yure cato joyo pa'iyepi pa'iyë.

⁵ Jaje pa'ina, païse'e noni pa'iyere pa'icohua'i cato païse'e cuasayere cuasajë pa'iyë. Jaje pa'ijëta'are joyo pa'iyere pa'icohua'i cato joyo pa'iyere cuasajë pa'iyë. ⁶ Jaje pa'ina, païse'e noni pa'iyere cuasayepi cato ju'iñena saye a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë joyo ayere cuasayepi cato de'oye pa'iyena saye a'ë. ⁷ Coa païse'e noni pa'iyere cuasajë yo'ocohua'i cato Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë. Jaje pa'icohua'ipi Maija'quëre coecohua'ipi i cuañeñe sehuojë pani ti'añe peoyë. ⁸ Jaje pa'ina, païse'e noni pa'iyere sehuojë pa'icohua'i cato Maija'quë sihuaquë ñañere yo'o ti'añe peoji.

⁹ Jaje pa'ina, mësaruni cato païse'e noni pa'iyere sehuoma'pë pa'iyë. Coa ai jerepa Maija'quë joyo cayere sehuocohua'ipi pa'iyë, Maija'quë joyopi mësaruni pa'ina. Jaje pa'ina, Cristo joyore peocohua'i pani Cristo tsecohua'i peoyë. ¹⁰ Mësaruni ja're cõni Cristopi pa'ito mësaruni joñoa huajëyepi pa'iji, nuñerepa pa'i do'ipi. Jaje pa'iquëta'are mësaruni capëa co'aye yo'o do'ire ju'isicohua'ijë pa'ye pa'iyë. ¹¹ Cristo Jesure ju'isiquëni huëosi joyopi, ja joyopi mësarutejë ju'i capë quë'iohua'irejë huëoja'quë api, huajëye pa'iyena, Maija'quë joyopi mësaruni pa'i do'ire.

¹² Jaje pa'ito païse'e noni pa'iyere pa'ima'pë Maija'quë do'ijë. Mai cato joyo cayere pa'iyepi pa'iji. ¹³ Jaje pa'ina, mësaruni païse'e yo'ojë pa'iyere pa'ini ju'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are joyopi cõcaina, païse'e yo'ojë pa'iyere nejoni mësaruni pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁴ Si'aohua'i Maija'quë joyopi cuaquëna, pa'icohua'i cato Maija'quë mamajë a'ë. ¹⁵ Jaje pa'ina, mësaruni Maija'quë mamajëre pare ne joyore isi cuañohuë. Jaje pa'ina, ja joyopi mai ja're caquëna, ja'quëre papi cayë, Maija'quëre. Isima'pë jo'ya ne cuañosi joyore, cui'naohua'ipi Maija'quëre ca'raohua'i pa'ija'a joyore. ¹⁶ Maija'quë joyopi mai joyo ja're cõni nuñerepa Maija'quë mamajërepa pa'icohua'i a'ë quëayë, maire. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë mamajë sëte mai si'aye i ca nëose'e paja'cohua'i a'ë, Cristo ja're cõni te'e. Maipi te'e i ja're ai yo'osicohua'i pani, i de'oyerepa jeteyo'je paja'cohua'i a'ë, i ja're cõni.

¹⁸ Yure mai ai yo'oye teaye pa'ye a'ë. Jaje pa'ina, mai ai yo'oyepi cõni ñato peoji, jeteyo'je mai pa'i ja'ñere. Jaje pa'ina, Maija'quë de'oyere papi maini pa'ina, de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁹ De'hue Maija'quë mamajëre iñoquëna, ñasi'i caco si'a yeja Maija'quë de'huasico ai ña ëa ju'io uteco pa'ico. ²⁰ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë du'ru ne de'huase'e cato carajaise'e a'ë, ju'iñepi, ja'juñepi, cui'ne pu'cayepi pa'i

do'ire. Maija'quëpi jare caquë yëni ne de'huapi, jeteyo'je yequë mu'se de'oyerepa pa'ija'coa caquë. ²¹ Jaje pa'ina, ju'lijë ja'juñe carajasipi, si'aye Maija'quë ne de'huaquë pa'iyë. Ja do'ire si'a mu'seña Maija'quë mamajë ai yo'ojë pa'icohua'ipi utejë pa'iyë, si'aye de'oyerepa pa'ija'coa cajë. ²² Jaje pa'ina, yurejë mai asayë, si'aye Maija'quë de'huasicopi nomio tsj coa huëoni ai a'si ju'liñeje pa'ye ai yo'oco oio pa'iyë. ²³ Iye yejase'e ai yo'oye paco maije ai yo'oyë, yequë mu'se pa'i ja'ñere joñoapi oijë. Du'ru pajë pa'ijë'ë caquë de'o joyore isi nëosicohua'ijë yequë mu'se de'oyere pare paja'cohua'ita'a ai oijë pa'iyë. Jaje pa'ina, joyore papi ai oijë uteyë, Maija'quë maire i huero mamajëre neja'a macare cui'ne mai huaso cuañoñere cajë. ²⁴ Mai yequë mu'se pa'i ja'ñere jëa coeye peoyerepa ute do'ire huasosicohua'i pa'iyë, mai. Jaje pa'iquëta'are pa'ipi i uteyere ña huesoni yequë mu'se pa ja'ñere uteye peoji. Jaje pa'ina, tsoe itire ña huesoni uteye peoji. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are mai yure ña ma'ñere ñañu'u cajë uteni dahuëre quëcojë uteye pa'iji.

²⁶ Jaje cui'ne Maija'quë joyopi cocaiji, mai tutu peoyere. Maija'quëre seña huesëyë, mai. Jaje pa'ina, de'o joyopi ai oi Maija'quëre secacaiji, pa'i yë'opi ca ti'añe peoyerepa. ²⁷ Jaje seina, Maija'quë sa'nahüë joyorepa cuasaye ñaquëpi i joyo cuasaquë seña asaji, joyopi i tsecohua'i pa'i ja'ñere caquë, Maija'quë yëyeje pa'ye seina.

Si'aye Ne Ti'asicohua'i Pa'iyë

²⁸ Jaje pa'ina, i yëyere yo'oja'cohua'i a'ë caquë soisicohua'ire si'aye tëto saiyepi de'oye pa'i ja'ñere cocaija'coa, Maija'quë oicohua'ire asayë, mai. ²⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë maire tsoe du'ru ña nëopi i mamaquëje pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë caquë. Jaje pa'ina, i mamaquë cato sehuosicohua'i maja'yë pa'ija'quë api. ³⁰ Tsoe i ja'në cuasa nëosicohua'ire Maija'quë soipi. Soisicohua'ireje nuñerepa pa'iohua'ire nepi. Nuñerepa pa'iohua'ire nesicohua'ireje i de'oyerepa pa'iyere isipi.

³¹ Jaje Maija'quëpi maire de'oyerepa necaisiquëre ¿nepi maire sañope yo'o ti'añe pa'iquë'ni? Ti peoji, sañope yo'o ti'aque. ³² Maija'quë i mamaquëre papi mai do'ire jucacaijaquë caquë ¿isisiquë me isiye paquë'ni, i mamaquë ja're co'amaña pa ja'ñe? Si'aye isija'quë api. ¿Me paquë'ni? ³³ Jaje pa'ito Maija'quë soisicohua'ire ¿nepi co'acohua'i a'ë caye pa'iquë'ni? Jare coa Maija'quëse'e maire nuñerepa pa'icohua'ire nesiquë pa'iji. ³⁴ Cristo ju'isiquëpi cui'naëpi huëisiquëpi Maija'quë ëja te'tere ñu'i maini caquë pëca ja'quëre secacai pa'ito ¿iqueipi maire nejoñe pa'iji ca huesoye pa'iquë'ni? ³⁵ Jaje pa'ito ai yo'oyepi, co'a ju'lijë oiyepi, sañope

yo'oyepi, aiñe peoyepi, ju'iyē peoyepi, ne ju'iñepi, pañita'a juni huesēyepi ¿Cristo maire oiyere nejocaiye pa'iquē? ¡Pani!
³⁶ Toyase'e cato caji:

Mē'ē do'ire si'a mu'seña ne ju'iñere pa'iyē.

Jaje pa'ina, yēi ñamare huai hue'ñana sase'eje pa'iohua'i pa'iyē.

³⁷ Jaje si'aye iye yo'oye pa'iquēta'are maipi ñese quēcōsicohua'irepa pa'iyē, maire oisiquē do'ipi. ³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quē maire oiyere nejocaiye ti peoji. Nuñerepa asayē, yē'ē. Ja do'ire ju'iñepi, pa'iyepi, huññaohua'ipi, cuañecohua'i tutupi, cuañe tutupi, yure pa'iyepi, jeteyo'je pa'i ja'ñepi, ³⁹ Mēñe ayepi, meñe ayepi, Maija'quē de'huase'epi, nejo ti'añe peoji, Maija'quē maire oiyere mai Ejaē Jesucristona ti'ase'ere.

9

Israel Paise'ere Maija'quē Jo'ya Nese'e

¹ Nuñerepa cayē, Cristore sehuoquē sēte. Coa cosoma'ē pa'iyē. Jaje pa'ina, Maija'quē joyopi cuasaquēna, yē'ē joyo cuasaye nēiñepi mē'ē nuñerepa cuasayē cacaiji, yē'ere. ² Jaje pa'ina, si'anēpi yē'ē joyo a'siyerepa ai oi pa'iyē. ³ Jaje oi cuasayē, yē'ēpi merepa Cristore hua sani nejo cuañoñere pa'ina, yē'ē pai, Israel tsēcapē cajeohua'ipi jēacaitota'a de'ora'pi, cuasayē. Jaje yo'o do'ipi cōcayē pa'ito yo'ora'huē cuasayēque cuasayē. ⁴ Jaohua'i cato Israel tsēcapē acohua'i a'ē, Maija'quēpi i mamajēre nesicohua'i a'ē. Maija'quē iohua'i ja're miañerepa pa'ina, pa'isicohua'i a'ē. Maija'quē cayere iohua'ipi de'oye sehuojēna, i cōcai ja'ñe ca nēose'e pasicohua'i a'ē. Moisés cuañese'e pacohua'i a'ē. Cui'ne Maija'quē huē'ere ñacaiyere pasicohua'i a'ē. Cui'ne i de'oye ca nēose'e pasicohua'i a'ē. ⁵ Jaohua'i cato mai aipē tsēcapē acohua'i a'ē. Jare ja tsēcapēja'a paina Cristoje ai de'opi. Jaē cato Diusu pajli, si'aye jerepa pa'i. Jaēni de'oquēre pa'ni cayē pa'iji, si'anēpi. Jaje pa'ijaquē.

⁶ Cama'ē pa'iyē, Maija'quē ca nēose'epi ti'añe paēna, coa ai jerepa yē'ē cato cayē, si'aohua'irepa Israel tsēcapē acohua'ipi Israel paire peo do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, Abraham tsēcapē acohua'i Maija'quē ña hue'ña si'aohua'irepa i mamajē peoyē. Jaje pa'ina, Maija'quēpi capi: “Mē'ē tsēcapērepa cato Isaacja'a ai de'oja'cohua'i a'ē.” ⁸ Jaje pa'ina, iyepi maire tiñarepa quēa iñoji, Maija'quē mamajērepa pa'iyē cato pai tsēcapēja'a ti'añe peoye, coa ai jerepa Maija'quē ca nēose'eja'a ai de'osicohua'ipi i mamajērepa pa'iyē ti'añe. ⁹ Jaje pa'ina, Abrahamre Maija'quēpi ca nēoquē capi: “Zara mamaquēre paja'coa, yeque ometēcahuē yē'ē col'i maca.”

10 Iyese'e pa'iye papi, yequeje cui'ne mai ai Isaac mamajërepa paë'ë, Rebeca caya mamajë. 11-13 Jaohua'ire Maija'quëpi ja yë'ta'a co'ama'në cui'ne ja yë'ta'a co'aye panita'a de'oye yo'oma'në Rebecare ca nëopi. Më'ë mamaquë maja'yëpi yo'jeire necaiquë pa'ija'quë api. Jaje cui'ne toyase'eje caji: "Jacoboni oi, Esauni cohuë." Jaje pa'ina, iye yo'ose'epi Maija'quë i cuasayeje pa'ye yëni yo'oquë sahuapi, iohua'i yo'o do'ire cuasama'ë, coa i yë do'ire.

14 Jaje yo'oquëna, ñani maipi Maija'quë nuiñe yo'oma'quë api caja'cohua'i a'ni? Jpani me jaje caye'ni? 15 Ñajë'ë, Maija'quë Moisésre case'ere: "Yë'ë yëquëni oni yejesi'i teaye pa'ire ñani, cui'ne yë'ë yëquëni oi ñani cõcasi'i." 16 Jaje pa'iye sëte pai yëyepi, panita'a tutu yo'oyepi tija'ñe peoji. Coa Maija'quë teaye ñani oi cõcaiyepi tija'ñe pa'iji, i sahuasicohua'i pa'iye. 17 Jaje pa'ina, toyase'e caji, Egípto pai ëjaëre, Maija'quë case'ere: "Më'ëre Egípto pai ëjaëre nehuë, më'ëja'a yë'ë tuture iñosi'i caquë, cui'ne si'a hue'ña pa'icohua'ipi yë'ë mamire asajajë caquë." 18 Jaje pa'ina, Maija'quë cato jare i teaye ñani oiquëni oiquë api, cui'ne jare i yëquëni jëa joyo ne huesoquë api.

19 Jaje pa'ina, mësarupi caja'cohua'i a'ë, yë'ëre. Cui'ne jaje yo'oquëta'a jme yo'oquë Diusu paipi co'ayë caquë'ni? JNepi, i cuasaquë yo'oye sañope ca tija'ñe pa'ina? 20 Jpai maca më'ë iquei'ni, Maija'quëre sañope ca ja'ñe? JSoto cua'coropi iti nesiquëre sañope caye? JMe nesi'quë yë'ëre co'aye nei'ni? cama'coa. 21 Jaje pa'iye sëte sotopi de'huaquë cato jare i yëyeje pa'ye neñe pa'iji. Jaje pa'ina, jare iti sotopi neñe pa'iji de'o cua'cororepa ëja co'amañase'e neja'core cui'ne yeconi si'a co'amaña nerojajia'core neñe pa'iji.

22 Jaje pa'ina, iohua'i co'aye yo'osi do'ire sai cuañojë nejo cuañoja'cohua'i a'ë, co'a cua'conoaje pa'yepi. Jaohua'i josa yo'ojëna, Maija'quëpi ai dahuëre quëcopi yo'opi, i pëi sañëre cui'ne i tuture iñosi'i caquë. 23 Jaje yo'o maca maina de'o cua'conoaje pa'iohua'ina i pa'iye de'oyere pare iñosi'i caquë yo'opi. Jaje pa'ina, maire teaye ñani oni yejepi. Oni yejeni tsoe hue'ñana de'ocohua'ire ëja de'huapi, maire, i pa'i hue'ñare conì pa'ijajë caquë. 24 Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire soipi, judío pai acohua'ire cui'ne judío pai peocohua'i acohua'ire. 25 Maija'quë quëacaiquë Oseas toya pëpë Maija'quë capi, ñeje: Yë'ë paire hue'yoja'quë a'ë, ti pa'isicohua'ini.

Yë'ë oima'co pa'isiconi yë'ë oicore hue'yosiquë a'ë.

26 Cui'ne mësarü yë'ë pai peoyë casicohua'ini, Jare iohua'ini, Maija'quë huajëquërepa mamajëre hue'yoja'quë a'ë.

²⁷ Jaje pa'iquëta'are Israel pai ayere Maija'quë quëacaiquë Isaíaspi ñeje capi: “Israel pai tsëcapë acohua'ipi jai pai pa'ija'cohua'i a'ë, jai tsiaya meja pa'iyeye pa'yerepa. Pa'ijëta'a coa a'ri pai maña jao acohua'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁸ Jaje pa'ina, Èjaëpi i case'eje pa'ye yo'o tì'acquë i nuñerepa yo'oyepi esa ne de'huaja'quë api, si'a yeja pa'icohua'ire.”
²⁹ Jare ipi Isaías capi, ñeje:

Si'a huiñaohua'i Èjaëre papi mai tsire isima'quë pa'ito
 Tsoe Sodoma cui'ne Gomorra dari nejose'eje pa'ye nejosico-
 hua'i patira'huë.

Judío Pai Cui'ne Maija'quë De'o Case'e

³⁰ ¿Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni, mai? Iyere asani, judío pai peocohua'ipi nuñerepa pa'iyere tì'ahuë, nuñerepa pa'iyere ti co'ema'cohua'ipi. Coa necaiquëre pare cuasa do'ipi tì'ahuë. ³¹ Jaje pa'iquëta'are judío pai cato nuñerepa pa'iyere tì'añu'u cajë cuañese'ere sehuoni tì'añe pa'iji cuasajë yo'ohuë. Yo'ojëta'a tì'añe pahüë. ³² ¿Me yo'ojë pase'eje ñani, iohua'i yo'oyepi tì'añe pa'iji, cuasa do'ire? Coa necaiquëre pare ite cuasama' do'ire tì'añe pahüë, iohua'i yo'o do'ipi tì'añu'u cuasa do'ire. Jaje pa'ina, ju'ahuë, ju'a taocore, quënaona. ³³ Toyase'e Maija'quë capi, ñeje:
 Yë'ëpi Sión cutihuëna quënaore oañë. Jaona mësarü sañope
 ju'aja'cohua'i a'ë.
 Iona quëco paquë cato, huajëya'ye pa'iyepi.

10

¹ Maija'quë do'ijë yë'ë joyore papi oi Maija'quëre señe cato Israel pai mañapi huaso cuañesicohua'ipi pa'ijajë cuasaquë señe a'ë. ² Jaje pa'ina, cayë, iohua'i cato Maija'quëre necaiye ai yëyë. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yëjë yo'oyepi nuñerepa asa tì'ani yo'oyere pa'iyepi. ³ Jaje pa'ina, Maija'quëpi pai nuñerepa pa'iyepi isiquë cajë asa tì'añe pañë. Jaje pa'ina, iohua'i tutupi yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i ponëñu'u cajë yo'oyë, Maija'quë nuñere pa'iyepi isiyere sehuocaima'pë. ⁴ Cuañese'e cayere Cristopi si'aye ne saopi. Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristoja'a nuñerepa pa'iyepi tì'añe necaji'i, Cristore sehuocohua'ini.

⁵ Cuañese'ere yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i tì'añere Moisés toyapi, ñeje: Cuañese'e cayere si'aye yo'o tì'asiquëpi nuñerepa pa'iyere pa'ija'quë api. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, coa necaiquëre pare cuasa do'ipi nuñerepa pa'icohua'ire neñepi, ñeje: “Mësarü joña cuasama'pë pa'ijë'ë. ¿Nepi ma'tëmo mëni Cristore quërejani yejana daja'cohua'i a'ni? panita'a, ⁷ ¿nepi coje sa'nahuëre pana cajeni Cristore ju'isiquëni huëoja'cohua'i a'ni?” ⁸ Toyase'e caye cato iye a'ë: “Më'ë yë'quë macare

pare ti de'lo coca pa'iji, m'è'è yè'opore, cui'ne m'è'è joy-ore.” Iye coca cato coa necaiquère pare cuasaye a'è. Ja cuasayere yèquè quèayè. ⁹ Jaje pa'ina, m'è'è yè'opopi Jesure yè'è Èjaèpi canì cui'ne m'è'è joyopi Maija'quèpi ju'isiquère huèopi cuasaquè asani tsoe huaso cuañosiquè pa'iyè. ¹⁰ Jaje pa'ina, joyopi itire pa'è cuasaquè pani tsoe nuñerepa pa'iquè pa'iji, cui'ne yè'opopi Jesús huasoquè api ite cajè seni tsoe huaso cuañosiquè pa'iji.

¹¹ Toyase'epi caji: “Itè nuñerepa pa'iquè api cuasacohua'ì cato pañete sehuore'ni caye peosipi.” ¹² Jaje pa'ina, peoji, tiñe pa'ì judío cui'ne yequè paì. Jaje pa'ina, mai Èjaè si'aohua'ì Èjaèpi, jaèpi si'aohua'ìre ite secohua'ìre jaiye de'oye pa'ìye isiquè. ¹³ Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Si'aohua'ì mai Èjaère secohua'ì huasosicohua'ì pa'ija'cohua'ì a'è.” ¹⁴ Jaje pa'iquèta'are ¿me ite ire pare cuasama'cohua'ì pani seja'cohua'ì a'ni? ¿Cui'ne me ite sehuoye'ni, ì ayere quèaye asama'cohua'ì pani? ¿Cui'ne me asaja'cohua'ì a'ni, itì coca quèacohua'ìpi peoto? ¹⁵ ¿Cui'ne me itì coca quèaja'cohua'ìre jèjo saocohua'ìpi peoto sani quèaja'cohua'ì a'ni? Jaje pa'ina, toyase'epi caji: “Airepa de'o'ji, de'lo cocare quèaja'cohua'ìpi tìtaye.”

¹⁶ Jaje pa'iquèta'are, si'aohua'ì Maija'què coca caye asani sehuoma'pè pa'iyè. Isaías toyase'e cayeje: “¿Èjaè, nepi yèquè quèaye asani itire pa'ni caye'ni?” ¹⁷ Jaje pa'ina, ire pare cuasaye cato, de'lo cocarepa Cristo ayere quèase'ere cajoro asayeja'a tì'añe pa'iji, itire pa'è cuasase'ere.

¹⁸ Jaje pa'ina, yè'èpi señè: ¿Asama'pè pate, itì coca quèaye? Pani asahuè, jaohua'ìpi. Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Itì quèacohua'ìpi quèajèna, si'a yeja pa'ìcohua'ìpi asahuè.

Cui'ne coa si'a hue'ña maña iye yeja pa'ìcohua'ìna johua'ì coca quèaye tì'api.

¹⁹ Jaje pa'iquèta'are tìjupè seni coñè: ¿Israel paise'e jaje pa'ito asama'pè pate? Jaje pa'ina, du'ru macarepa Moisés toyapi, Maija'què case'ere, ñeje:

Yè'èpi mèsaru oicohua'ìre neja'què a'è, yecohua'ìni necaise'ere ña èajèna.

Cui'ne mèsaru pèicohua'ìre neja'què a'è, huesèohua'ìpi.

²⁰ Ja jeteyo'je Isaías ca'rama'quèpi caji:

Yè'ère co'ema'pè pa'isicohua'ìpi tì'ahuè, yè'ère.

Cui'ne yè'ère jerore pa'iquè'ni cajè sema'pè pa'isicohua'ìni iñohuè, yè'è pa'ìye.

21 Cui'ne Israel paḡini Maija'quēpi caquēna, Isaíaspi toyapi, ñeje: “Si'a mu'sepi mēsarute soiquē yē'ē jēña ca'cahuē ne-siquēpi utehuē, de'oye sehuoma'cohua'ipi cui'ne sañope yo'ocohua'ini.”

11

Maija'quē Sahuaye Israel Paḡire

1 Yure cui'ne señē, jaje pa'ina: ¿Jaje pa'ito Maija'quē Israel paḡire ḡ pasicohua'ire jeocou? Paḡni nejoñe paḡpi. Jare yē'ē ḡ Israel paḡpi pa'iyē, Abraham tsēcapē aquēpi cui'ne Benjamín paḡ aquēpi. 2 Ai tsoe jare ḡ Maija'quēpi Israel paḡire ḡ tsecohua'i a'ē ca huesopi. Jaje pa'ina, yure jeocoma'ē pa'iji. ¿Huesēye mēsarū Maija'quēre quēacaquē Elíaspi Maija'quēre seḡ, Israel paḡire co'acohua'i a'ē cuasaquē seḡ case'ere toyase'e quēaji?

3 Seḡ capi: “Ējaē mē'ēre quēacaicohua'ire si'aohua'ire huani jeahuē. Cui'ne mē'ēre ḡisijē tēojē se hue'ñaje nejo saohuē. Jaje yo'ojēna, yē'ēse'e te'ḡ maca nēasiquēni cui'ne yē'ēreje huani jeoñu'u cayē.” 4 Jaje caquēna, Diusupi capi, ḡte: “Siete mil paḡire yē'ēre oicohua'ire hua nēohuē, de'huasi diusu Baalre do're ja'rujē sema'cohua'ire.” 5 Jaje ja'nē yo'ose'eje pa'ye yureje judío paḡ acohua'i a'ri ja'ḡ paḡ nēahuē, Maija'quē ḡ oiyepi sahuasicohua'i. 6 Jaje pa'ina, Maija'quē maire coa ḡsiyepi ḡi'añe pa'iyē seḡte, paḡ tutu yo'oyepi ḡi'añe peoji. Yure paḡ yo'o tutupi ḡi'añe pa'ito Maija'quē oi maire coa ḡsiyē peora'pi.

7 ¿Jaje pa'ito me yo'ore'ni? Israel paḡ mañapi ḡohua'i co'ese'e ḡi'añe paḡhuē. Paḡjēna, Maija'quē sahuasicohua'ise'e ḡi'ahuē. Yecohua'ipi jēa joyo ne hueso cuañohuē. 8 Toyase'e cayeje pa'ye ñeje: “Diusupi ḡsipi cuasa ḡi'a ma'a joyore cui'ne ñaco caje ña ma'ñere cui'ne cajo yacaje asa ḡi'a ma'ñere. Jaje pa'ina, yure iye mu'seje jaje pa'iohua'i pa'iyē.” 9 Cui'ne Davidje capi: Jare ḡohua'i si'aye payē, cuasayepi co'ye ḡohua'ire ne tañe, Cui'ne huatenēa de'osipi, mēsarupi ḡona ju'ajē si'se cuañosicohua'i pa'ijajē caquē.

10 Ñaco caje ñama'cohua'i de'oja'cohua'i a'ē.

Cui'ne jete nē me huesēsicohua'i pa'ija'cohua'i a'ē, jaiye hue'e do'ire.

Judío Paḡ Peocohua'ipi Huaso Cuañoñe

11 Cui'ne yure señē: ¿Si'aohua'i judío paḡ ju'ajē peo hue'ñarepa tōme sare? ḡPaḡni. Jaje yo'oye paḡhuē! Coa ai jerepa, jaohua'i de'oye sehuoma'pē ne huesē do'ire yecohua'ipi de'hue ḡi'ahuē, huaso cuañoñe, Israel paḡpi ñani cui'neje pañu'u cajē oijajē cajē. 12 Jaje pa'ina, judío paḡ co'aye yo'ose'epi si'a yeja pa'icohua'i jerepa de'oye pa'iyē

ponëpi, cui'ne iohua'i yo'ojë co'a de'ose'epi judío pai peocohua'i de'oye pa'iyë ponëpi. Jaje pa'iyë sête judío paipi Cristore sehuoni cui'naohua'ipi caca cöcöhua'i pa'ito ai de'oye pa'ija'coa, cuasayë.

¹³ Jaje pa'iquëta'are mësarute judío peocohua'ire caye payë, yeque maña. Yë'ëre Maija'quëpi jëjo daopi, judío pai peocohua'ina. Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye Maija'quë isise'e a'ë asaquë si'a yë'ë tutupi yo'oyë. ¹⁴ Jaje yo'oquëna, mësarupi sehuojëna, ñani yë'ë tsëcapë acohua'ije ñajë cui'ne ëa ñajë oijë huasocohua'i pa'ijajë caquë yëyë. ¹⁵ Jaje pa'ina, judío paipi ña'nosicohua'i pa'ijëna, iye yeja pa'icohua'i de'hue Maija'quë ja're de'oye pa'iyë t'iañe pa'iji. Jaje pa'ina, merepa pa'ija'coa'ni cui'naohua'ini Maija'quëpi ito, judío paipi sehuojë pa'i maca ai sihuaye pasipi. Ja cato ju'ise'eje pa'iohua'ipi pa'iyena huëiye a'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, pan sëpë aye poni du'ru nese'ere Maija'quëna isito si'a iti sëpëje Maija'quë isise'e pa'iji, de'ocore pare. Cui'ne Olivo soquë yë tsitamopi Maija'quëna isisico pa'ito iti capëaje isise'e pa'iji.

¹⁷ Yecohua'i judío pai acohua'i Olivo soquë yë capëa pa'isicohua'ipi të'ca tète cuañohuë, noni jo ja're pa'icohua'ipi. Jaohua'i peo sa'ro pa'i do'ire mësarupi airo olivo soquë capëje pa'ipi sëo cuañohuë. Jaje yo'ouna, mësarü de'hue t'lahuë, iti tsitapi pa'iyë isiye cui'ne olivo pa'iyepi mësarute pa'iyë isiye. ¹⁸ Jaje pa'ina, cuasama'pë pa'ijë'ë, yë'ë a'ë iti ñërepa capëa jerepa de'oquë. Jaje pa'ina, më'ëpi de'oquë a'ë cuasani, de'hua cuasa ñajajë'ë. Më'ëpi tsita pa'iyë isima'ë pa'iyë caquë coa tsitamopi më'ë pa'iyë isiji.

¹⁹ Jaje pa'iquëta'a yeque më'ëpi ca'ñe pa'i a'ë: "Jaje pa'ijë'ë, yë'ëpi olivona sëa cuañosiquë pa'ijaquë caquë të'ca tètepi jaohua'ire iti capë acohua'ire pare." ²⁰ Ja cayere nuñerepa caye a'ë. Iohua'i ite coa necaiquëre pare cuasama' do'ire të'ca tète cuañohuë. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ite coa necaiquëre cuasa do'ire de'hue iti ñëre pana tsiosiquë pa'iyë. Më'ë jaje pa'iyë sête yë'ë a'ë jerepa pa'i cuasama'ë, coa airepa ca'raquë ñaquë pa'ijë'ë, mësarute të'ca tète cuañohë. ²¹ Maija'quë iti ñërepa pa'isi capëare të'ca tète jëosiquëme, me paquë'ni, mësaruje. ²² Ñajë'ë. Maija'quë nuñerepa de'oye yo'oquë api. Jaje pa'ita'a nuñe yo'oma'cohua'i cato tuturepa yo'oquë api. Co'aye yo'osicohua'ire saipi, iohua'i yo'osi do'ire. Jaje pa'iquëta'are mësarure de'oye yo'opi. Jaje pa'ina, më'ëpi de'oye i yëyeje pa'iyë pa'iji. Jaje pa'iyë pato më'ëreje cui'ne tëto tējaja'quë api. ²³ Cui'ne yequeje, judío paipi iohua'i jëa coeyere jëoni sehuocohua'i pani, cui'na olivo soquë yëna sëo cö cuañohë, t'ijupë. Maija'quëpi paji, tutu cui'naohua'ini sëo cöñe cui'na ñëna. ²⁴ Më'ëre judío peoquëta'are airo olivo soquë

capëje pa'ini t̄i'ani de'o olivo soquë yëna de sëosiquë i çme neni de'o olivo soquë yë acohua'ire judío paire sëoye paquë'ni? Sëoja'quë api, de'o olivo soquë yëna cui'naohua'ini.

Israel Paire Tëjyerepa Huasose'e

²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, Maija'quë ise'e nesi'i cuasase'ere mësarute quëaye yëyë, mësarupi jerepa ta'ñe asajë pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijajë caquë. Israel pa'i cato jai pa'i jëa joña ne cuañosicohua'i pa'iyë, Israel pa'i peocohua'ipi si'aohua'i Maija'quë ca nëosicohua'ipi cacajajë cajë. ²⁶ Ja maca yureta'a si'aohua'i Israel pa'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, toyase'e cayeje:

Sión daripëpi daija'quë api, huasoquë.

Dani jaëpi Jacob pa'i co'aye yo'ose'ere nejocaija'quë api.

²⁷ Jaje yë'ëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere nejocaisi maca, Ja maca jaohua'ini caquë iye ca nëose'ere pasipi.

²⁸ Jaje pa'iquëta'are huaso coca asaye coecohua'ipi Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë, mësarupi iohua'i coe do'ire de'hue asajajë cajë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i judío paire Maija'quëpi ja yë'ta'a oiji, iohua'i aipëni i tsecohua'ire nesiquë sête. ²⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë isise'e jioye paquë api cui'ne i soisicohua'ire t̄iohua'ire nema'quë api. ³⁰ Ja'në tsoe mësarupi Maija'quëre sañope yo'ohuë, de'oye sehuocaima'pë. Jaje yo'osicohua'ini yure judío pa'ipi de'oye sehuocaiye pa do'ire Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcaji'i. ³¹ Mësarupi ja'në de'oye sehuocaiye pase'eje pa'iohua'i a'ë, yure judío pa'ipi. Jaje pa'iyë, Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcאיjaquë cajë cui'ne iohua'ireje oi ñani cõcאיjaquë cajë. ³² Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji si'aohua'ire ite de'oye sehuocaima'cohua'ire ne huesopi, si'aohua'ire ipi oi teaye ñaquë cõcasi'i caquë.

³³ iAirepa ta'ñe pa'i a'ni, Maija'quë si'aye asaquë pa'iquërepa! I cuasaye asani quëaquëje peoji. Maija'quë yo'oquë pa'iyë asa t̄i'acquë peoji.

³⁴ “ÇNepi Èjaë cuasaye asa t̄i'añe pa'iquë'ni? Panita'a çnepi ite ñeje yo'ojë'ë cajë ye'yaye pa'iquë'ni?”

³⁵ ÇNepi du'ru Èjaëre co'amaña isini yure isisi do'ire saijë'ë, cuañeñe pa'iquë'ni?

³⁶ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë tse a'ë, i nesi do'ire. In i pacacaiji, si'anë. Sihuayë, Maija'quëre jerepa pa'ire. Jaje pa'ijaquë.

12

Maija'quëna Isicohua'i Pa'iyë

¹ Jaje pa'iyē sēte Maija'quē do'ijē mēsarute señē, Maija'quē oni yejesi do'ire, mēsaru pa'iyere Maija'quēna isi huesējē'ē, huajēquere pare. Ina isisicohua'ipi pani, Maija'quē sihuaja'quē api cui'ne ja isiye cato nuñerepa yo'oye a'ē.

² Jaje pa'ina, mēsaruje pa'ijē'ē, iye yeja pa'i yo'ojē pa'iyere coa ai jerepa jare yo'oma'pē. Mēsaru cuasayere tiñe cuasajē pa'iyena ponajē'ē, mēsaru pa'iyepi tiñe yo'ojē pa'iyē ponēja'core. Ponēona, yureta'a Maija'quē yēye asa ti'aja'cohua'i a'ē. Asa ti'acohua'ipi pani de'oyere, Maija'quē sihuaquē ñañere cui'ne nuñere pare asaye pa'iji.

³ Quēajaquē caquē Maija'quē yē'ere coa isipi. Ja do'ire mēsarute cayē, mēsaru aquēpi te'ijē yē'ēpi ai asayē cuasaye pajaquē, iti cuasa maña ipi isiye ja'i maña cuasaja'quē. Jaje pa'ina, Maija'quēre necaiquēre pare asa do'ire yo'o ja'ñe isise'e ja'ye cuasajē yo'oye pa'iji. Tēto saiperepa cuasato co'aji. ⁴ Ñajē'ē, mai capē yo'o ja'ñe huahuese'e pa'iyere. Si'aye te'e co'amañare yo'oye paji. ⁵ Jaje cui'ne maije jai pa'i pa'ijēta'a Cristona tsiosicohua'ipi pa'i do'ire Cristo capē acohua'i pa'iyē. Pa'ijē pa'i ñape yequēna se tsiosicohua'ipi te'e capē acohua'i pa'iyē.

⁶ Jaje pa'ina, Maija'quēpi pa'i ñapere tiñe pa'ye yo'o tutu isipi, i yēyeje pa'ye. Jaje pa'ina, Maija'quē ayere asani quēa tuture isisiquē pa'ito, quēañu'u coa necaiquēre pare mai cuasaye ja'ye. ⁷ Yecohua'ire co'ai tuture isiquē pa'ito, yecohua'ire de'oye co'añu'u. Yecohua'ire ye'ya tuture isisiquē pa'ito ye'yayese'e yo'oñu'u. ⁸ Yo'o jujacohua'ire quēa tuture isisiquē pa'ito quēa huasoñu'u, tutu quē'iohua'i pa'ija'cohua'ire. Co'amaña isiquē pani yē'ē de'oye yo'oyere ñajē'ē caye peoyerepa isiye pa'iji. Cuāñe tuture isisiquē pa'ito de'oyerepa cuasaē yo'ojē'ē. Ai yo'ojē pa'icohua'ire co'aiquē pani sihuaquē co'aiye pa'iji.

Sehuosicohua'i Pa'iyē

⁹ Sa'ñe nuñerepa oijē pa'ijē'ē. Co'ayere coejē, de'oyere yo'ojē pa'ijē'ē. ¹⁰ Sa'ñe oiye pa'iji, Maija'quē do'ijē ēaye. Yecohua'ini de'ocohua'ire cuasajē coa tea ju'iñeje yo'oma'pē sa'ñe oijē de'oye pa'ijē'ē.

¹¹ Nere pacohua'i pa'ijē'ē. Josahua'i pa'ima'pē pa'ijē'ē. Mai Ējaēni necaijē'ē, si'a joyorepa cuasajē toa tsē'ise'eje pa'i joyore papi.

¹² Sihujē pa'ijē'ē, mēsaru yequē mu'se pa'i ja'ñere utejē pa'icohua'i. Ai yo'onije quēcojē'ē. Jeoma'pē pa'ijē'ē. Maija'quēre señe si'anē sejē pa'ijē'ē.

¹³ Co'aijē'ē, Maija'quē tsēcapē acohua'ire, iohua'ire jopo caraye pa'ito. Mēsarute do'i daicohua'i pa'ito de'oye yo'ojē'ē.

14 Mësarute josa yo'ocohua'ire de'oye pa'ijajë cuasacaijë'ë. Iohua'i de'oye pa'i ja'ñere secacaijë'ë, pa'ni ai yo'oye pa'ijajë cuasajë se'ne.

15 Sihucohua'i ja're tsioni pa'ijë sihuacohua'i pa'ijë'ë. Cui'ne ota oicohua'i ja're pa'ijë mësarujë oicohua'i pa'ijë'ë.

16 Si'aohua'i sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, jerepa pa'i cuasama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa teaye pa'iohua'i pa'iyena ini pa'ijë'ë. Ta'ñe pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë.

17 Saïma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'osicohua'ire cui'ne co'ayepi. Coa ai jerepa de'oye cuasajë yo'ojë'ë, pa'i ña hue'ñana.

18 Mësarua ai cuasaye ja'i maca de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, yecohua'i ja're de'oye pa'iyere cajë. 19 Maija'quë do'ijë maña mësarupi saïñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'ocohua'ire. Coa ai jerepa Maija'quëpi saïcaïja'quë api cuasajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Yë'ëpi co'aye yo'ocohua'ire saïñe payë, si'seye pa'itojë," caji, Ejaëre papi. 20 Cui'ne caji jare ipi: "Më'ëre sa'ñope yo'oquëpi a'o ëa ju'ito a'ojë'ë. Cui'ne cono ëa ju'iquë pa'ito ocuajë'ë. Jaje yo'ojëna, iti sa'ñope yo'oquëpi yë'ë co'aquëre pa'ni cuasaja'quë api, huajëya'ye pa'ija'quëpi."

21 Co'ayena quëco cuañoma'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa co'ayere ñese quëcojë'ë, de'oye yo'oyepi.

13

1 Si'aohua'i iye yeja cuañe ëjaohua'ire de'oye sehuocaiye pa'iji. Jaje pa'ina, peoji, coa Maija'quë yëma'ëna ëjaë de'osiquë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi iye yeja cuañeja'cohua'ire nepi, jaohua'ire. 2 Jaje pa'ina, pa'i ëjaohua'i cuañeñere sa'ñope yo'oni Maija'quë de'oye yo'o ja'ñe caquë jëose'ere sa'ñope yo'oyë. Jaje sa'ñope yo'ocohua'i cato saïja'cohua'i a'ë, co'ayepi. 3 Jaje pa'ina, ëjaohua'i cato pa'ima'pë pa'iyë, de'oye pa'icohua'ipi ca'rajajë cajë. Coa ai jerepa co'aye yo'ocohua'ire yo'o quëcoja'cohua'ipi pa'iyë. Më'ëpi ëjaohua'ire ca'raye peoye pasi'i cani de'oye yo'oquë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, ëjaohua'ipi më'ë pa'iyë neñani de'oye pa'iquë api caja'cohua'i a'ë. 4 Jaohua'i cato Maija'quëni necaijë pa'iyë, më'ë de'oye pa'iyere cajë. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi co'aye yo'oquë pa'ni ca'rajë'ë. Jaohua'i cato coa hua'ti mëama'cohua'i a'ë jare co'aye yo'oquëni saïñu'u cajë yo'ocohua'i a'ë, Maija'quëre necaicohua'i sëte. 5 Jaje pa'iyë sëte de'oye a'ë, ëjaohua'i cuañeñe sehuoye. Pa'ni iohua'ipi co'aye yo'oma'cohua'ini cajë, coa ai jerepa tayose'e peoye nëina, mai cuasajë pa'iyere cajë de'oye pa'iyë pa'iji. 6 Jaje pa'ina, mësarua pa'i do'i saïñë, ëjaohua'i Maija'quëre necaicohua'ini cajë. Jaohua'i cato jase'e yo'ocohua'i a'ë.

⁷ Pa'i do'ire pa'i ñape saïne pa'ito saijë'ë, pa'i ñapere iohua'ire do'i paye ja'ye. Yeja pa'i do'ire saïne pa'ito saijë'ë. Ējaohua'i pa'ito ějaohua'ire ñajë pa'ijë'ë. Coa si'aye do'i quë'iohua'i pa'ito do'i quë'iohua'ire ñajë de'oyerepa iohua'ire cuasajë pa'ijë'ë. ⁸ Debe pama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Coa ai jerepa yecohua'ire oiyere debeje pa'ye pajë'ë, yecohua'ire. Jaje pa'ina, coa paini oiquë pani tsoe cuañese'e cayere yo'o t'api, si'aye. ⁹ Cuañese'epi caji: Ējere cui'ne nējore pacohua'ipi yecohua'ini yo'oma'pë pa'ijë'ë. Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Yahuerepa co'amaña ima'ë pa'ijë'ë. Ēa ñama'ë pa'ijë'ë. Si'aye iye cui'ne yeque cuañese'ere çoni yo'o t'añu'u cani coa më'ë cajeire oijë'ë, më'ëja'a co'ye cuasayeje pa'ye. Ja caye ayere yo'oni pa'ito si'aye yo'o t'añe pa'iji, cuañese'e cayere. ¹⁰ Jaje pa'ina, paire oiquëpi co'aye yo'oye pa'ji. Jaje pa'ina, oiyepi si'aye cuañese'e ne t'añe pa'iji, tayoye peoyerepa.

¹¹ Si'aye yure mai pa'i tēcahuë pa'iyere ñani cuasajë'ë, tsoe sēta maca'ë huëo çaçohua'i. Yureta'a maire huasoye ai ja'yere pa'iji. Ja'në so'o macare pa'ji'i, mai itire pa'ë cuasajë i coca asa maca. ¹² Tsoe jai ñamire pa'ë. Yure je'nērepa ñata tome huëoji. Jaje pa'ina, jeoñu'u, nea hue'ñana co'amaña yo'oye. Jeoni suñaña'u, mia ça'core pana, soldado huajo saquë suñañeje pa'ye. ¹³ Nuñe de'oye ñare pajë yo'oñu'u, mu'sere yo'oyeje pa'ye. Cu'ima'pë pañu'u, çonore cueperojajë, jaiye aō aijë. Tsi'sini jōsa pisiye yo'ojë cayere yo'oma'pë pañu'u. Nuñerepa yo'oye pa'ina, coa co'aye si'sire yo'orojajima'pë pañu'u. Coa si'aye co'ayere ye'yesicohua'ipi pa'ima'pë pañu'u. Te'e cuasama'pë do'ire uihuayere pa'ima'pë pañu'u. Cui'ne yecohua'i payere ěa ñajë oima'pë pañu'u. ¹⁴ Coa ai jerepa mēsaru cato suñajë'ë, Ējaērepa Jesucristona, ije pa'i pa'ijajë cajë. Jaje yo'oni çapë co'aye yēyere ne huasocaiye paja'cohua'i.

14

Cajeire Cuasaye Cato

¹ Jaje pa'ina, Maija'quëre necaiquëre pare cuasayere joyo tutu carasiquë pa'ito, tsiojë'ë, ite, pa'i cuasase'ere ca huëoni sa'ñe uihuama'pë. ² Ñajë'ë, cui'ne iyere, yecohua'i cuasacohua'i pa'iyë. Si'aye aĩnese'e de'oji cuasajëna, yecohua'ipi Maija'quë necaiquëre pare cuasaye joyo tutu carajajicohua'ipi ja'o cui'ne aō, cui'ne ça aĩne de'oji cuasayë, hua'i cato aima'cohua'ipi. ³ Jaje pa'ina, si'aye aiquëpi yequëre hua'i aima'quëre co'aye cuasaquë ñama'ë pa'ijë'ë. Cui'ne iyepi de'oye a'ë caquë sahuaquë si'ayere aiquëje cue'cuema'ë pa'ijë'ë. Si'aye aiquëre, cui'ne hua'i aima'quëreje Maija'quëpi

tsiosicohua'i a'ë. ⁴ Jaje pa'ina, ¿më'ë iquei'ni yequëre necaiquëni ñaquë tayo yo'oji caquë yo'o ja'ñe? I ëjaëpi ña'ne pa'iji, de'oquë panita'a co'aquë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are de'oquërepa pa'ija'quë api, mai Èjaë de'oye ne tutu paquëre me, me co'aquë'ni.

⁵ Yequeje quëaye payë: Pa'iyë, yecohua'i ai jerepa ëja mu'se pa'iji, cuasacohua'i. Cui'ne yecohua'ipi cuasacohua'i pa'iyë, si'a mu'seña cui'ne pa'yese'e pa'iji. Jaje pa'ina, pai ñape itire pa'ë cuasase'ere cuasajë pa'iyë pa'iji. ⁶ Iye mu'se ëja mu'sere pa'ë cuasaquë yo'oquë pani Maija'quëni de'oye yo'oji. Cui'ne si'aye aikuëje mai Èjaëni de'oye yo'oji, Maija'quëre de'oji caquë pëpa toquë ai do'ire. Cui'ne hua'i aima'quëje Maija'quëre sei ai do'ire de'oye yo'oji, mai Èjaëni.

⁷ Jaje pa'ina, mai pa'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye pacacaijë. Cui'ne ju'inije ju'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye jucacaijë. ⁸ Jaje pa'ina, mai huajëcohua'i pa'ini pa'iyë, mai Èjaëni pacacaijë. Cui'ne jüni huesëniye mai Èjaëna jucacaiyë. Jaje pa'iyë sëte ja pa'inije cui'ne jüni huesëniye mai Èjaë tsecohua'i pa'iyë. ⁹ Jaje pa'ina, huajëcohua'i cui'ne ju'isicohua'i Èjaë pasi'i caquë Cristo jüni cui'naëpi huëji'i.

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are ¿më'ë me yo'oquë Maija'quë do'iquëre co'aye caquë'ni? ¿Panita'a me nesi'quë coequë ñaquë'ni? Mai yo'ose'e si'aohua'i Maija'quë ña hue'ñana iñoja'cohua'i a'ë, ipi pai ñape yo'ose'e ñaquë ca huesoja'quëre. ¹¹ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Care payë, caji, Èjaë. Si'aohua'i yë'ë ña hue'ñana do're ja'ruja'cohua'i a'ë.

Cui'ne ja maca si'aohua'i de'oquëre pa'ni Maija'quë caja'cohua'i a'ë.

¹² Jaje pa'iyë sëte, pai ñape mai yo'ose'e iñoja'cohua'i a'ë, iti yo'ose'eje pa'ye, Maija'quëna.

Ne Taoñe Pajë'ë, Maija'quë Do'iquëre

¹³ Jaje pa'ina, yecohua'ire señajë cayere jëoni coa ai jerepa johua'i asase'ere cuasajë de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë ne taoja'core nema'pë cajë. ¹⁴ Yë'ë cato asayë, si'aye si'si peoyese'e pa'iyë Èjaë Jesure sehuaquë sëte. Jaje pa'ire paji, cuasaquë asayë, iye. Jaje pa'iquëta'are paipi iye si'si a'ë cuasato jare si'si pa'iji, iti jaje cuasaquëse'ere. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ë aiñepi sehuosiquë Maija'quë pa'ire paji cuasayere nejoñe pa'ito më'ëpi ite oiye paquë yo'oyë. Jaje pa'ina, Cristo jucacaisiquëre më'ë aiñepi nejoñe pajaquë caquë pa'ijë'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, sa'ro nëocaima'pë pa'ijë'ë, yecohua'ipi co'aye mësarü de'oye yo'ojë pa'iyere cama'cohua'ini. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë cuañe te'te cato pa'ima'ë pa'iji, coa

ao aiñepi cui'ne ucuyepi. Coa itirepa cato nuñerepa pa'iyey a'ë, de'oye jo'cua pa'iyey a'ë, cui'ne sihuayey a'ë, Maija'quë joyo pa'i do'ire. ¹⁸ Jajey Cristore de'oye necaiquë pa'ito ja necaiyepi Maija'quë sihuayere neñe pa'iji. Cui'ne jajey pa'ini pajey de'opai api cajë ñañe pa'iji.

¹⁹ Jajey pa'iyey sëte co'ejë pañu'u, de'oye jo'cua pa'iyena sayere. Cui'ne ai tutupi yo'ojë co'eñu'u, mai ai de'oyena sa ja'ñere, si'aohua'i ai de'ojajë cajë. ²⁰ Jajey pa'ito ai do'ipi Maija'quë nese'ere nejoma'ë pa'ijë'ë. Si'ayey aiñe cato si'si ti peoyey a'ë. Jajey pa'iquëta'are, mai ai do'ipi yecohua'ire ne taoñe cato ai co'are paji. ²¹ Ja do'ire Maija'quë do'iquërehua'i aiñepi, cono ucuyepi, coa si'ayey yo'oyepi ne taoñe pa'itonuñe yo'oyey peoji. ²² Maija'quë ña hue'ñana si'ayey aiñe pa'iji cuasaquë pani jare paire carojaima'ë coa më'ëse'ey payey pa'iji. Sihuaquërepa pasipi, tayo yo'osiquëjey pa'ire nëima'ëna, pa'iquë cato. ²³ Jajey pa'iquëta'are i cuasayepi aiñe cui'ne pañe cuasayey pa'ina, iti coa asaquë aikuë pani jai do'i ani huesëyey pa'iji, i cuasayey quëayere yo'oma' do'ire. Jajey pa'ina, si'ayey mai sehuosicohua'i cuasayepi quëayere neñe pa'iji. Paquë pani co'ayey neñe a'ë.

15

Paini De'oye Yo'ojë'ë, Më'ëja'a Co'ye Oima'ë

¹ Maipi tutu quë'iohua'ipi Maija'quëre necaiquëre pare cuasacohua'ita'a jopo carasicohua'ipi de'oyey yo'oma'cohua'ire quëcojë cocaiyey pa'iji, tutu peocohua'ire. Maise'ey de'oyey pa'iyey cuasayey pañu'u, Jajey pa'ina, maipi cocaiyey pa'iji, jaohua'ire. ² Jajey pa'ina, pai ñape mai cajeohua'ire de'oyey yo'oyey pa'iji, i de'oyey pa'i ja'ñere cajë. Cui'ne i Maija'quëre ai seña maca jaiyey cuasaquë mëi ja'ñere cocaiyey pa'iji. ³ Ñajë'ë, Cristo i de'oyey pa'iyey cuasama'ë paji'i. Coa ai jerepa toyase'ey cayere yo'o t'api, ñeje cayere: "Më'ëre pëicohua'i pëiñe yë'ëna tomepi." ⁴ Si'ayey iye ja'në tsoey toyajë pa'ise'ey toyase'ey a'ë, mai ye'ey ja'ñere cuasajë. Itina ñajë ai yo'oyey pa'itojey quëcojajë cui'ne huaso cuañoñey uteyey pajajë cajë toyase'ey a'ë. ⁵ Jajey pa'ina, Maija'quëpi yo'o juja ma'ñe cui'ne yëhuo huasoyey isiquëpi, cocaijaquë mësarute yecohua'i ja're cono de'oyey yo'ojë pa'i ja'ñe Cristo Jesús pa'ise'ey pa'ija'cohua'ire. ⁶ Jajey pa'ijë si'aohua'i te'ey Maija'quë Diosure de'oquëre pa'ni cajë sihuaja'cohua'ire, mai Ejaë Jesucristo pëca ja'quëre.

Judío Peocohua'ire Quëayey

⁷ Jajey pa'iyey sëte pai ñape yecohua'ire de'oyey tsiojë'ë, Cristo mësarute de'oyey tsiose'eyey pa'ye, si'aohua'i Maija'quëre

de'oquëre pa'ni cajajë caquë. ⁸ Jaje pa'ina, cayë. Cristo cato judío paire necasi'i caquë daji'i, mai aiohua'ire ca nëoquë pa'ise'ere yo'o tì'asi'i caquë. Jaje yo'oquë Maija'quë i ca nëose'ere nuñerepa yo'o tì'aquë pa'iyere iñosi'i caquë. ⁹ Daji'i, cui'ne judío pai peocohua'ireje, Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuajajë caquë, teaye ñani oni yejesi do'ire. Toyase'e cayeje:

Jaje pa'ina, më'ëre de'oquëre pa'ni casi'i si'a yeja pai pa'i hue'ñana.

Cui'ne më'ë mamire sihuaquë jëjësi'i.

¹⁰ Cui'ne yequë hue'ña toyase'epi caji:

Sihuajë'ë, pai daripëa, Maija'quë tsecohua'i ja're conì.

¹¹ Cui'ne yequë hue'ña toyase'epi caji:

De'oquëre pa'ni sihuajë cajë'ë, Èjaëre.

Pai yejaña cui'ne si'a pai daripëa maña, judío pai peocohua'ipi.

¹² Cui'ne Isaíasje toyapi:

Isaí tsëcapë aquëpi Èjaë pa'ija'quë api.

Pa'i jaëpi si'aohua'i judío pai peocohua'ire cuañeja'quë api.

Cuañequëna, jaëpi necaija'quë api cajë uteja'cohua'i a'ë.

¹³ Maija'quëre señë, mai utejë pa'iyë isiquëre, sihuaye cui'ne ti se co'a ju'ñe peoyerepa pa'iyë isija'quë caquë, mësarute ite necaiquëre pare cuasacohua'ire. Jare isiquëna, pa'ijë Maija'quë joyo tutu quë'iohua'ipi Maija'quë ca nëose'ere de'oyerepa utejë pa'ija'cohua'ire caquë seacaiyë.

¹⁴ Maija'quë do'ijë, yë'ë tsoe asayë, mësaruru de'oye yecohua'ire cuasayena timësicohua'ipi pa'iyë, cui'ne si'aye ta'ñe asacohua'ipi pa'iyë, cui'ne de'oye cuasajë yecohua'ire yëhuocohua'ipi pa'iyë. ¹⁵⁻¹⁶ Jaje pa'iquëta'are ca'rama'quëpi nuñerepa quëasi'i caquë iyere toya saoyë, mësarute tsoe asa maña conì, mësarupi huanëyema'pë pa'ijajë caquë. Yë'ë cato judío peocohua'ire caquë Jesucristore necaiquëpi yo'oyë, Maija'quë oi do'ipi yë'ëre cuañese'eje pa'ye. Jaje pa'i do'ire iyere caquë toyayë, mësarute. Yë'ë Maija'quëre necai yo'oye cato iye a'ë. Judío pai peocohua'ire huaso cocare quëaye a'ë. Jaje yo'oyë, jaohua'i Maija'quë joyo yo'o do'ire Maija'quë tsecohua'i pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, jaohua'i de'ocohua'ire pani ina isisi'i, Maija'quë tsecohua'i pa'ijajë cajë, cui'ne Maija'quë sihuaja'quë cajë.

¹⁷ Maija'quë co'amaña necai yo'osi do'ire de'oyerepa yo'ohuë caye pa'iji, yë'ëpi, Jesucristore sehuosiquë sëte.

¹⁸ Jaje pa'ita'are coa yequere caye coeyë. Coa Cristopi yë'ë ja're tsioni nese'ere caye yëyë, judío pai peocohua'ipi Maija'quëre asani de'oye sehuocaise'ere. Iye cato yo'ohuë, coa quëayepi cui'ne ne iñoñepi conì. ¹⁹ Pai yo'oma'a tutupi yo'o

ĩñoquë cui'ne Maija'quë joyo tutupi yo'oquë iñoquë quëahuë. Jaje yo'oquë huaso coca quëacaiye de'oye quëa tĩ'ahuë, Jerusalén huëosiquëpi cui'ne si'a hue'ña Ilirico yeja quë'rore paja'ana. ²⁰ Jaje yo'oquë quëahuë, huaso coca Cristo mami ti asama'cohua'i quë'rona, yecohua'i tsoe quëasicohua'ini cui'na ëmëje'ena meñe quëa coñere coequë. ²¹ Coa ai jerepa de'oye yo'ohuë, toyase'e cayeje pa'ye:

Ñaja'cohua'i a'ë, i pa'iyee aye ti asama'pë pa'isicohua'ipi.

Cui'ne asa tĩ'aja'cohua'i a'ë, i caye ti asama'pë pa'isicohua'ipi.

Pablopi Roma Quë'rona Saiyere Cuasapi

²² Jaje iyere yo'oquë pa'i do'ire jaro do'i sani ñama'ë paë'ë, si'anë sani ñañe yëquëta'a. ²³ Yure yë'ë iño yo'oye ne saosiquë sëte, yë'ë Española sai maca de'hue mësarute do'i ñasi'i, ai tsoe mësarute ña ëa ju'isiquëpi. ²⁴ Mësarute ña huajësi jeteyo'je mësarupi yë'ëreje jëjo saocaiye pa'iji, España quë'rona.

²⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato Jerusalénna saiye, sehuosicohua'i jaro pa'icohua'ire cocai ja'ñere saquë. ²⁶ Jerusalén sehuosicohua'i curiquë peocohua'ire isi ja'ñere, Macedonia cui'ne Acaya pa'icohua'ipi johua'i cuasayepi curiquë tsi'soñu'u cuasahuë, jëjo sao ja'ñere. ²⁷ Jaohua'ipi sihuajë curi tsi'soni jëjo saohuë, Jerusalénna, judío pai sehuosicohua'ire, judío paipi Maija'quë coca quëa do'ire judío peocohua'ipi Maija'quë joyo pa'iyere tĩ'ahuë, huaso cocare. Tĩ'asicohua'ipi iye yeja ayere curiquëpi judío pai sehuosicohua'ire cocaiye pa'iji. ¿Me pañe'ni?

²⁸ Jaje pa'ina, si'aye iye yo'o tējini cui'ne curiquë sehuosicohua'i tsi'sose'e Jerusalén paina isisi maca sai huëoja'quë a'ë, Española. Jarona sai mësarute do'i ñaquë sasi'i. ²⁹ Iyere cuasayë. Yë'ë mësarute quë'ro saisi maca tĩ'aja'quë a'ë, Cristo coca quëaye tĩmësiquëpi mësarute quëa huaso ja'ñere saquë.

³⁰ Maija'quë do'ijë, mai Ejaë Jesucristo do'ipi cui'ne Maija'quë de'lo joyo mësarute oi do'ipi mësarute señe, yë'ëre cocaijë'ë, mësarute Maija'quëre secacaiyepi. ³¹ Maija'quëre secacaijë'ë, Judea pa'icohua'i sehuoma'cohua'ipi yë'ëre co'aye yo'oye paja'cohua'ire cui'ne yë'ë sacaise'e de'oye sihuajë ise'e pa'ija'core Jerusalén sehuosicohua'i pa'icohua'ipi. ³² Jaje secacaijëna, Maija'quëpi yëna, mësarute quë'rona sihuaquë saija'quë a'ë, mësarute ja're con'i pëa huajësi'quë pa'ija'quë caquë. ³³ Maija'quë de'oye pa'iyee isiquëpi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

¹ Cencrea sehuosicohua'i pa'icohua'ire cōcaio pa'iconi Maija'quē do'ico, de'ocore pao, Febeni caquē quēayē, mēsarute. ² Jaore de'oye mai Ējaē mamipi cuasajē yo'ocaijē'ē, sehuosicohua'ire te'e cuasacohua'ire yo'oyere papi yo'ojē. Jaje yo'ojē cui'ne si'aye iote jopo co'amaña caraye pa'ito cōcaijē'ē. Jaō cato jai paire cōcaisicoa, cui'ne yē'ēreje cōcaisicoa.

³ Pēpacaijē'ē, Priscilare cui'ne Aquilare, yē'ē ja're cōni Cristo Jesús co'amaña cōcaisicohua'ire. ⁴ Jaohua'i cato yē'ē pa'iyere huasoñu'u cajē iohua'i pa'iyere ti nejo cuañoñe ja'i maca huajēya'yerepa yo'osicohua'ire. Jaje pa'ina, yē'ēse'e de'oji, iohua'i yo'ose'e caye pañē. Cui'ne de'oji, cayē, jaohua'i yo'ose'e Maija'quē do'ijē judío pai peocohua'ije. ⁵ Pēpacaijē'ē, Priscila cui'ne Aquila huē'ena Maija'quē do'ijē tsi'sisicohua'ire. Pēpacaijē'ē, Epenetore, yē'ē oiquēre, Asia yeja aquēpi du'ru macarepa Cristo coca asani sehuoquē pa'isiquēre. ⁶ Pēpacaijē'ē, Mariareje mēsarute cuasaco jaiye necaio pa'isicore. ⁷ Pēpacaijē'ē, yē'ē cajeohua'ire Andrónicore cui'ne Juniasre yē'ē ja're cōni co cuaño sito te'e pa'isicohua'ire. Jaohua'i cato Jesús jējo saocohua'ipi ai de'ocohua'i a'ē, cayē. Cui'ne jaohua'ipi du'ru sehuosicohua'i paē'ē, yē'ē ja yē'ta'a sehuoma'nē.

⁸ Pēpacaijē'ē, Ampliatore yē'ē oiquēre mai Ējaē do'ipi. ⁹ Pēpacaijē'ē, Urbanore mai ja're cōni mai Ējaē co'amaña yo'oquēre, cui'ne yē'ē oiquē Estaquisre pēpacaijē'ē. ¹⁰ Pēpacaijē'ē, Apelesre, Cristore coa necaiquēre pare asaquēpi jaiye neñañe pa'itoje quēcōsiquēre. Cui'ne pēpacaijē'ē, Aristóbulo tsēcapēre i hu'e pa'icohua'ire. ¹¹ Pēpacaijē'ē, yē'ē cajeire Herodiōnre, cui'ne Narciso tsēcapēre, mai Ējaēre sehuocohua'ire. ¹² Pēpacaijē'ē, Trifenare cui'ne Trifosare, mai Ējaē co'amaña necaicohua'ire. Cui'ne mai oicorepa Percidare mai Ējaē co'amañare ai cuasaco necaio pa'icore pēpacaijē'ē. ¹³ Pēpacaijē'ē, Rufore, mai Ējaēre sehuoni pa'iquēre pare. Cui'ne i pēca ja'core yē'ē ja'coje pa'iore pēpacaijē'ē. ¹⁴ Pēpacaijē'ē, Acincritore, Flegortere, Hermas, Patrobas, Hermes cui'ne iohua'i ja're cōni pa'icohua'ire. Si'aohua'ire pēpacaijē'ē, Maija'quē do'ijēre. ¹⁵ Pēpacaijē'ē, cui'ne Filoyo cui'ne Juliare, Nereore, cui'ne jo yo'jeore, Olimpásre, cui'ne si'aohua'i iohua'i ja're cōni Maija'quē do'ijē pa'icohua'ire.

¹⁶ De'oyerepa sa'ñe sihuajē pēpajē'ē. Si'aohua'i Cristore asacohua'ipi mēsarute pēpa saoyē, jaro pa'icohua'ire.

¹⁷ Maija'quē do'ijē señē, mēsarute. De'hua ñajē pa'ijē'ē, yequē tsēcapē a'ē cajē yo'oye, cui'ne ne taoñe necohua'ire. Jaje yo'oye cato mēsaru case'ere sañope yo'oye a'ē. Jaohua'ire

tsioma'pë pa'ijë'ë. ¹⁸ Jaje cacohua'i cato mai Ëjaë Jesucristore necaima'pë pa'iyë, coa ai jerepa iohua'i de'oye pa'iyere cuasajë yo'oyë. Jaje yo'ojë esa sehuocaicohua'ini coa cosoyë, iohua'i a'ji maña de'o yë'o cayepi. ¹⁹ Si'aohua'i asayë, mësaru de'oye sehuocaise'e. Jaje pa'ina, yë'ëjë sihuayë. Ja yë'ta'a mësaru ta'ñe cuasacohua'i pa'ija'cohua'ire caquë secacaiyë, mësaru de'hue de'oyere yo'ojajë caquë, cui'ne co'ayere ti yo'oma'pë caquë. ²⁰ Jaje pa'ijëna, Maija'quë de'oye jo'cua ai cuasama'pë pa'iyë isiquëpi Satanás huati ëjaëre mësaru quëo huë'ehuëna esa jëjo oaja'quë api. Mai Ëjaë Jesucristopi de'oye ñacaina, de'oye pa'ijë'ë.

²¹ Mësarute pëpa saoji, Timoteo yë'ë ja're cõni co'amaña nequë pa'iquëpi. Cui'ne Lucio cui'ne Jasn, cui'ne Sosípater yë'ë cajeohua'ipi mësarute pëpa saoyë, jaro.

²² Cui'ne yë'ë Tercioje iye toya ja'hua toyacaiquëje jaro mësarute pëpa saoyë, mai Ëjaërepa do'ipi.

²³ Mësarute pëpa saoji, Gayoje. I huë'ere pa'iyë, yë'ë, cui'ne i huë'ena si'aohua'i sehuosicohua'i tsi'sijë pa'iyë. Cui'ne pëpa saoji, Erastoje, pa'i pa'i daripë curiquë de'huacai pa'iquëpi. Cui'ne Maija'quë do'iquë Cuartoje pëpa saoji, jaro.

²⁴ Mai Ëjaë Jesucristo coa isiyepi mësaru ja're pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjiye

²⁵ Tsoe mësarute quëahuë, huaso cocare. Ja cocaja'a asayë, mai. Maija'quë mësarute quëcojë nëñerepa pa'icohua'ire necai tuture payë. Ja do'ire mësaru i tsecohua'ipi pa'iyë. Iye yo'oyere cato iye yeja de'huama'në Maija'quë nesi'i cuasase'e a'ë. Jare tsoe yahuese'e paji'i. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are yureta'a Maija'quë ti pani huesëquëpi cuãnequëna, Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'aja'a yure cato maire iñopi. Cui'ne Maija'quë nesi'i cuasa nëose'e yahue pase'ere si'a yejaña pa'icohua'ire iñopi, jaohua'ipi itire pa'ë cuasajë de'oye i cuãneñe sehuocaijajë caquë.

²⁷ Maija'quë te'i si'aye asaquë ta'ñe pa'ire pani si'anëpi Jesucristo do'ija'a de'oquëre pa'ni cajë sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

1 CORINTIOS

Corinto Sehuosicohua'ina Pablopi Toya Saoye

1 Maija'quë ì yëyeje yë'ere Pablore nepi. Jesucristo jëjo dao-quëre nesiquëpi pa'iyë. Iye toya ja'hua Sóstenes ja're toyayë, Cristo do'ire, Maija'quë do'iquë de'osiquë ja're çoni. ² Jaro Corinto daripë sehuosicohua'i pa'icohua'i cajë toyayë, Cristo Jesuna tsioni pa'i do'ire. Maija'quë tsecohua'i pa'icohua'ina cajë toyayë. Si'a hueña sehuosicohua'i pa'ijë Èjaë Jesucristo de'oquërepa mamire secohua'i ja're çoni mësaruteje soipi, ina isisicohua'ipi de'ocohua'i pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, Cristo api, mai Èjaë cui'ne jaohua'i Èjaë. ³ Diusu Maija'quëpi cui'ne mai Èjaë Jesucristopi çoni de'oye yo'ose'ere pajë cui'ne de'oye pa'iyë isise'ere pajë de'oye pa'ijë'ë.

Cristo Do'ipi De'oye Pa'iyë

4 De'oyerepa Maija'quë mësarute yo'o u'ni Èjaë Jesucristo do'ipi caquë, Maija'quëre si'anë de'oji caquë, sihuayë. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi mësarute ta'ñe coca caye cui'ne ta'ñe asaye isipi, jayo aye do'i quë'yere pare. ⁶ Jaje pa'ina, coa caye peoyerepa Cristo cocapi mësarute ti'ne pa'iyë pönapi. ⁷ Ponaëna, pa'ijë Jesucristo daija'a mu'sere utejë pa'icohua'ire ti'ne ponaëna, pa'iyë Maija'quë isiye ti jopo caraye peoji. ⁸ Jaje pa'ina, mësarute Diusupi ocue pa'i macarepa ñacai pasipi, tëji mu'sere paja'a, yecohua'ipi mësarua Maija'quë quëcosicohua'ire Jesucristo daisi maca tayo yo'ocohua'i a'ë caye paja'cohua'ire ipi ñacai pajaquë. ⁹ Maija'quë ì ca nëose'eje pa'ye yo'o ti'acquëre papi mësarute soipi, ì mamaquë mai Èjaë Cristo Jesús ja're tsioni pa'ijajë caquë.

Sehuosicohua'i Huase'e

¹⁰ Maija'quë do'ijë mësarute se'ne, mai Èjaë Jesucristo mamipi, de'oye te'e cuasajë, cui'ne te'e nëina, pa'ijajë caquë. Huahuesicohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa te'e cuasayepi pa'ijë'ë. ¹¹ Jaje mësarute cayë, Cloé tsëcapëpi mësarua te'e cuasama'pë pa'iyere quëarena. ¹² Jaje te'e cuasama' do'ire mësarua cayë, pai ñape ñeje: “Yë'ë cato Pablo aquë a'ë.” Yecohua'ipi cayë: “Yë'ë cato Apolos aquë a'ë.” Yecohua'ipi cayë: “Yë'ë cato Pedro aquë a'ë.” Yecohua'ipi cayë: “Cristo aquë a'ë.” ¹³ ¿Jaje pa'ito Cristo ì a'ri te'ña maña huahuesiquë a'ë? ¿Panita'a Pablo, yë'ëpi cruz que cuañore mësarua do'ire? ¿Panita'a Pablo mamipi do cuañosicohua'i a'ni? ¹⁴ Pani, de'oji sihuayë, Maija'quë ñacaina, de'hue jai paire doye pahüë. Coa

Crispore cui'ne Gayore dohuë. ¹⁵ Jaje doye pasi do'ire yeco-hua'ije yè'ë Pablo mamipi do cuañosiquë a'ë caye paja'cohua'i a'ë. ¹⁶ Coa Estéfanos tsëcapëse'ere oco dohuë. Cui'ne, yeco-hua'ita'are doye pahuë, cuasayë. ¹⁷ Yè'ëre paire oco doquë pa'ijë'ë caquë Cristo cuañeñe papi. Coa i cocare quëacaijë'ë caquë cuañepi. Jaje pa'ina, i cruz ju'ise'e do'i què'yere quëayë. Yè'ëpi de'o pa'i cocapi caquë quëaquëna, paipi yè'ëna ire papi cuasajë Cristo cruz ju'ise'ere do'i peoye necaiye coeyë.

Cristopi Maija'quë Tuture Cui'ne Tq'ñe Asaye Paquë

¹⁸ Cristo cruz ju'ise'e cato do'i peo coca asa cuañoji, ne huesë huë'ñana saicohua'ire. Jaje pa'iquëta'are iye coca Maija'quë tuturepa asa cuañoji, huaso cuañocohua'ire cato. ¹⁹ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Tq'ñe asacohua'i asaye nejoja'quë a'ë.

Cui'ne asa ti'acohua'ireje iohua'i asa ti'añe tirona yahueja'quë a'ë.

²⁰ ¿Maija'quëpi, tq'ñe asaquëre, ye'yaquëre cui'ne iye yeja ayere tq'ñe ca de'huaquëre do'i peoquëre neru, yure iquere cocaiye'ni, jaohua'i? Cocaiye pañë, Maija'quëpi iye yeja tq'ñe asayere do'i peoye neina. ²¹ Jaje pa'ina, iye yeja paipi i coca do'i peoye cuasayë. Cuasajëta'a ja cocare quëase'epi ite ire pare asacohua'ise'ere huasoye pa'iji. Jaje pa'ina, pai tq'ñe asayepi Maija'quëre ti'añe pañë.

²² Judío paipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'ojëna, ñaño yëyë. Griego paipi cato ai tq'ñe asacohua'i pa'yere co'eyë. ²³ Jaje pa'iquëta'are yëquë cato jaohua'i co'eyere yo'oma'pë pa'ijë coa Cristo cruz quë cuañosiquë ayere quëayë. Quëajëna, judío paini ta'tëpoje pa'ye asa cuañoji, iohua'i quësiquëni quëajëna. Cui'ne judío pai peocohua'ini griego paini coa do'i peoyere yo'ojë cayeje pa'ye asa cuañoji. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are judío paipi panita'a griego paipi Maija'quë soisicohua'ire cato Maija'quë tuturepa cui'ne i tq'ñe yo'oyerepa do'i què'ye asa cuañoji. ²⁵ Maija'quë yo'ose'e do'i peoye paire asa cuañoñepi, pai tq'ñe asayere tëto saise'e pa'iji. Jesupi juquëna, tutu peoquëje pa'iji. Ja yè'ta'a i ju'i maca i tutupi pai tutu tëto saise'erepa pa'iji. ²⁶ Maija'quë soisicohua'i mësaru te'ohua'ise'e pai ëjaohua'i pa'iyë. Te'ohua'ise'e iye yeja pa'iyë tq'ñe asacohua'i pa'iyë. Cui'ne te'ohua'ise'e ëjaohua'irepa tsëcapë acohua'ije pa'iyë. Mësarupi tsoe asayë, jaje pa'iyë. Maija'quëpi jaje soipi, mësarute. ²⁷ Paipi huesëohua'ire ñacohua'ini Maija'quëpi sahuapi, tq'ñe pa'iohua'i a'ë cacohua'ire iño quëcosi'i caquë. Cui'ne cuañe tutu peocohua'ire pai ñacohua'ini cuañe tutu quë'iohua'ire sahuapi, cuañe ëjaohua'ini iño quëcosi'i caquë. ²⁸ Iye yeja paipi do'i peocohua'ire ñacohua'ini Maija'quëpi sahuapi, do'i quë'iohua'i pa'isicohua'ini cui'ne ëjaohua'ini do'i

peocohua'ire nesi'i caquë. ²⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi jerepa pa'i a'ë cuasaye peoji, Maija'quë ña hue'ña. ³⁰ Maija'quëpi Cristo Jesús ja're tsioni pa'ie nepi, maire. Cui'ne Cristo api, mai ta'ñe asaye, Cristo do'ipi Maija'quë ja're tsioni nuñerepa pa'ie, Cristo do'ipi ina isisicohua'ipi nuñerepa yo'ocohua'i pa'ie, cui'ne Cristo do'ipi huasosicohua'i pa'ie, nequë. ³¹ Jaje pa'ina, Maija'quë coca toyase'e cayeje pa'ye: "Jerepa pa'i a'ë cuasaye yëni Ejaë Jesuni cuasaye pa'iji, jerepa pa'ire pani."

2

Cristo Que Cuañosiquë Coca

¹ Maija'quë coca mësarute quëa maca ta'ñe cacohua'i cocapi caquë quëama'ë paë'ë. ² Mësaru ja're pa'i maca yequere cuasarojai cama'ë paë'ë. Coa Jesucristo que cuañosiquëni cuasaquë quëahuë. ³ Coa tsasiquë maca ca'raquë teaye pa'i macapi mësaru quë'ro tì'ahuë. ⁴ Mësarupi yë'ë cayere sehuocaijajë caquë paise'e cuasajë ta'ñe coca cayepi caquë mësarute quëaye pahüë. Coa Maija'quë joyo cocaiyepi cui'ne Maija'quë tutupi quëahuë, ⁵ mësaru Maija'quëre necacaiquëre pare asayepi Maija'quë tutupi nese'e pa'ijaquë caquë, pañi pa'i ta'ñe asayepi.

Diusupi Iñopi I Joyo Ayeja'a

⁶ Jaje pa'iquëta'are ta'ñe pa'i cocapi cajë quëayë, Maija'quëre tuicohua'i nuñerepa asacohua'ire cato. Iye yeja ta'ñe pa'iohua'i ca cocapi cajë cui'ne pa'i ëjaohua'i coa esa ne huesëja'cohua'i ca cocapi cajë quëaye pañë. ⁷ Coa ai jerepa Diusu de'oquërepa ta'ñe pa'ye ye'yayepi quëayë, Maija'quë ise'e cuasaquë pa'iyere. Ja yë'ta'a yeja de'huama'në mai ai de'oye pa ja'ñere cuasa nëose'ere quëayë. ⁸ Iye yëquë quëaye ti iye yeja cuañecohua'i asa tì'añe pañë. Jaje asa tì'ama' do'ire Jesucristore de'oquëre pare quëni huani jëoa'huë'ë, asa tì'asicohua'i pani para'huë, huaiye. Jaje yo'ohüë, jaje toyase'e cayepi pa'ina. ⁹ Iti toyase'e cato caji:

Pañje ti ña ma'ñere pa'i ti asa ma'ñere,

Cui'ne pa'i ti a'ri mañaje cuasa ma'ñere,

Maija'quëre oicohua'ire isi ja'ñe ne de'huacaise'e paji.

¹⁰ Jaje yëquëre iñopi, i joyopi yëquëni pa'i do'ire. De'o joyo cato si'aye Maija'quë cuasaquë pa'ie asaquë api. Jaje pa'ipi si'aye iyere iñopi.

¹¹ Pa'i asa tì'añe peoji, yeque cuasaquë pa'ie. Coa jaje i joyose'e i cuasaquë pa'ie asaquë pa'iji. Jaje cui'ne Maija'quëreje jaje i joyose'e i cuasaye asaquë pa'iji. ¹² Mai cato Maija'quë joyore payë. Iye yeja joyore paye pañë. Jaje pa'ina, Maija'quë maire oi coa isiyere asayë. ¹³ Isina, i joyo isi cocapi cajë quëayë, Maija'quë ye'yayepi. Coa yëquë

ta'ñe cuasayepi cajë quëama'pë pa'iyë. Maija'quë joyo yo'oye quëayë, Maija'quë joyo yo'oye asacohua'ina.

¹⁴ Maija'quë joyo peoquë cato iye ti asa ti'añe peoji. Coa do'i peoyeje pa'ye asaye pa'iji. Iye cato joyo aye a'ë. Jare joyo pa'iyë asacohua'ise'e asaye pa'iji. ¹⁵ Jepi nuñere pa'ni caquë si'aye asaquë api, Maija'quë joyo paquë cato. Jaje pa'ini i pa'iyere yecohua'ipi ca tējini de'huasi'i cajë yo'oye peoji. ¹⁶ Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Ëjaë cuasaye asa ti'añe peoji. Cui'ne Maija'quëre paipi se ye'yaye peoji.” Jaje pa'iquëta'are mai cato Cristo cuasayere payë.

3

Maija'quë Co'amaña Necaicohua'i Yo'oye

¹ Maija'quë do'ijë, yë'ë mësarute ca maca cama'ë paë'ë, Maija'quë joyopi cuaquëna, pa'icohua'ire cayepi. Pahüë, caye mësarupi Cristo ayere asa ti'ama'cohua'ipi tsitu'uje pa'iohua'i pa'i do'ire. Jaje pa'ina, paise'e yëye yo'ocohua'ire cayepi cahuë. ² Jaje pa'ina, mësarute a'jiñere ye'yahuë, tsj maña oje tsu'sucohua'ire yo'oyeje pa'ye. Jaje ye'yahuë, mësarupi jëa ao ani ti'ama'cohua'ijë pa'iohua'i pa'ijëna, ñaquë. Yureje ja yë'ta'a joyo pa'iyere asa ti'ama'cohua'i pa'iyë, mësaru, paise'e cuasayere ja yë'ta'api pa'ijë. ³ Ja do'ire ja yë'ta'a paise'e cuasayere payë: yecohua'i payete ña ëaye, sa'ñe pëti yo'oye, cui'ne te'e cuasama'pë sañope cuasayere cayere. Ja do'ire sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'oyë, mësaru. ⁴ Ja do'ire yecohua'i ñeje cayë: “Pablöre ye'yequë a'ë.” Yecohua'ipi cayë: “Yë'ë Apolosre ye'yequë a'ë.” Jaje yo'ojë cani mësaru coa paise'e cuasayere pa'icohua'ire cayere cayë.

⁵ ¿Jaje pa'ito iquei'ni, Pablo? ¿Cui'ne iquei'ni, Apolos? Yëquë cato coa Maija'quëre necaicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yëquëpi quëajëna, mësaru cato asajë sehuosicohua'i a'ë, mai Ëjaëni. Pai ñape yëquë mai Ëjaë ñaquë isise'eje pa'ye yo'ohuë. ⁶ Yë'ëpi tañeje pa'ye quëahuë, Maija'quë cocare cui'ne Apolospi tase'ere oco do'ecaiyeje pa'ye quëapi, Maija'quë coca mësarute. Jase'e pa'iji, yëquë nese'e. Jaje pa'iquëta'are tase'e mëoñe cato Maija'quë yo'oye a'ë. Jaje pani Maija'quëpi mësarute ai de'huaji, ite cuasayena. ⁷ Maija'quëpi iti ñese mëañe cato neji. Iti taquë cui'ne iti oco do'equë do'i peoyë. ⁸ Jaje pa'ina, taçohua'i cui'ne oco do'equë si'a yë'quë maca pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi pai ñapere iohua'i nese'eje pa'ye saija'quë api. ⁹ Yëquë cato Maija'quë co'amañare necaicohua'i a'ë. Mësaru cato i tsioje pa'iohua'i a'ë.

Cui'ne mësaru Maija'quë huë'e'ë. ¹⁰ Maija'quë yëyere ta'ñe yo'oye isise'eje pa'ye nehuë. Yë'ë cato de'oyerepa huë'e ne

huëose'ere oahuë. Yë'ë nesi jeteyo'je yequëpi huë'e ëmëje'e cato neñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are paï ñape ñare pajë nejajë, ëmëje'e cato. ¹¹ Jesucristo api, iti du'ru huëocore paje pa'i, quëco paquërepa, yequë peoji. Jaje pa'ina, yecore du'ru huëocore neñe peoji. ¹² Ico ëmëje'ena neñe pa'iji, coa si'aye paï yëyeje pa'ye: oropi panita'a yeque plata hue'yosi quënapï, jai do'i quënapï, soquë toñapi, ja'opi panita'a huecapi. ¹³ Jaje nesicohua'ita'are paï ñape nese'e ña mu'se tï'aëna, tïñarepa ñaja'cohua'i a'ë, paï ñape nese'e. Ja mu'se cato paï ñape nese'e toapi ëo ñaño pasipi. ¹⁴ Toaje ti uma'a huë'e nesiquëpi sai cuañoja'quë api, i nesi do'i. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are i nesicopi coa u huesëru sai cuañoñe paja'quë api, i nesi do'i, ise'e jëaja'quë api, jai huë'e ucona jëayeje pa'ye.

¹⁶ Mësarü a'ë, Maija'quë huë'e. Ja huë'e cato Maija'quë joyopi pëani pa'i sito. ¿Jaje pa'iye mësarü huesëye? ¹⁷ Jaje pa'ina, paipi Maija'quë huë'ere co'a de'huacaito Maija'quëpi iteje nejoñe pa'iji. Maija'quë huë'e cato de'o co'sija'i huë'e a'ë. Mësarü a'ë, iti huë'e.

¹⁸ Co'ye cosoma'pë pa'ijë'ë. Iye yeja ta'ñe asayere ai cuasaquë a'ë cuasaquë pani, ja cuasase'ere jëoni huesëquëje pa'i de'oni ye'yëjë'ë, ta'ñe asayere pare. ¹⁹ Iye yeja paï ta'ñe asayere Maija'quë cato coa huesëcohua'i yo'oye a'ë caquë ñaji. Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Diusupi ta'ñe asacohua'ire iohua'i ta'ñe yo'oyë cuasajë yo'oyena ne tajoji.” ²⁰ Cui'ne caji yequeje: “Ëjaëre papi ta'ñe asacohua'i cuasaye de'oye a'ë caquë ñaji.” ²¹ Ja do'ire païni ye'yëjë jerepa pa'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë. Si'aye mësarü tse'e pa'iji: ²² Pablo, Apolos, Pedro, iye yeja ju'ñe, yure pa'iye, yequë mu'se pa'i ja'ñe, si'aye mësarü tse a'ë. ²³ Mësarü cato Cristo tsecohua'i a'ë, cui'ne Cristopi Maija'quë tsequë api.

4

Jesucristo Jëjo Saosicohua'i Nese'e

¹ Jaje pa'ina, yëquëre cato Cristore necaicohua'i a'ë cuasajë ñajë'ë. Yëquë cato Diusu cuasa nëose'e ña tï'a ma'ñe quëacaija'cohua'ire nesicohua'i a'ë. ² Ja do'ire necaiquë cato i ëjaë cuañese'ere si'a ye'quë maca yo'oquëna, necaiquëre papi yecohua'ijë cuasajë ñajëna, yo'oquë api. ³ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato ai co'a ju'ñe pañë. Mësarupi cui'ne yecohua'ipi yë'ëre de'oye yo'opi panita'a co'aye yo'opi cayere cui'ne yë'ëja'a co'ye de'oye yo'oyë ca tï'añeje peoyë. ⁴ Yë'ë cuasayepi yë'ëre sañope caye peoquëna, sihuaquë nuñerepa pa'i a'ë cuasaye peoji. Ja do'ire Ëjaëpi caye pa'iji, de'o'ji panita'a co'aji. ⁵ Jaje pa'i do'ire mësaruse'e de'oye yo'oquë api panita'a tayoquë api caye pajë'ë. Utejë'ë, Ëjaë dai macaja'a, Ëjaëpi dani

tĩña iñoja'quëre. Ja maca paĩ ñape joñoa cuasase'e ñañe pa'iji. Ja maca Diusupi paĩ ñape yo'ose'eje pa'ye isija'quë api, paĩ ñapere.

⁶ Maija'quë do'ijë, mësaru de'oye cuasajë pa'i ja'ñere iñosi'i caquë Apolos pa'iyë cui'ne yë'ë pa'iyë iñoquë quëahuë, mësarupi toyase'e pa'ina, sa tëto saipe yo'oma'pë pa'ijajë caquë. Ja do'ire yëquë quëase'ere ye'yeni te'ire jerepa pa'i api cuasajë cui'ne yequëni co'aquë api cuasama'pë pa'ijë'ë. ⁷ Maija'quë mësarute de'ocohua'ire nepi. Mësaru tutupi tĩ'añe pahüë. Jaje pa'ina, Maija'quë coa isise'ere paye sëte jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë.

⁸ Yure mësaru si'aye payë, mësaru yëye. Ja do'ire mësaru paĩ ëjaohua'ijë pa'iohua'irepa nëina, pa'iyë. Jaje nëina, yëquëre huañeyei'ë, mësaru. Sihuara'huë, mësarupi nuñerepa ëjaohua'i pa'ito, mësaru ja're te'e conì cuañesi'i caquë. ⁹ Yëquëre Jesu-cristo jëjo saocohua'ire Diusupi jeteyo'jena nëcopi cuasayë, huani jëoja'cohua'ire nëcose'eje pa'iohua'ire. Jaje pa'ina, huiñaohua'i cui'ne si'a paĩ yëquëse'ere ñañë, iohua'i yo'ojëna, ñañu'u cajë. ¹⁰ Cristo do'ire yëquëre huesëohua'ire cayë, paĩ. Cajëna, mësarupi Cristo ayere ai asasicohua'i a'ë cuasajë sihuayë. Yëquëpi tutu peocohua'i pa'ijëna, mësarupi tutu quë'iohua'i pa'iyë. Yëquëre cato paĩ coeyë, ñañe. Mësaruni ëjaohua'i a'ë cajë ñañë. ¹¹ Yureje ai yo'ojë aó ëa ju'ijë, oco ëa ju'ijë, cañaje peoquëna, paĩje co'aye yo'ojëna, cui'ne huë'eje peocohua'ipi ai yo'ojë pa'iyë. ¹² Yëquë jëñapi ai tutu nejë, cui'ne paipi pëijë tea ju'itoje Maija'quëpi de'oye ñacaijaquë cahuë. Paipi josa yo'otoje quëcoyë. ¹³ Co'aye yo'ocohua'i a'ë cayë, yëquëre. Jaje catoje dahuëre quëcojë yëhuoyë, de'oyepi. Iye yeja ja'ju co'amaña nejose'eje pa'iohua'ire ñañë, yëquëre iye mu'seje.

¹⁴ Jaje toyani toyama'ë paë'ë, mësaruni huajëya'ye ca quëcosi'i caquë. Coa ai jerepa yë'ë mamajëre sëte yëhuosi'i caquë toyahuë. ¹⁵ Mësarupi Cristo coca ye'yacohua'ire diez mil paire pare patoje yë'ë te'i pa'iyë, mësaru ja'quëje pa'i, yë'ëpi mësarute huaso coca du'ru quëasi do'ire. Ja do'ire mësaruje Cristore sehuohuë. ¹⁶ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Yë'ë yo'oquëna, ñase'ere mësaruje yo'ojë'ë.

¹⁷ Jare caquë mësaru quë'rona jëjo saoyë, Timoteore, yë'ë oiquëni, mai Ëjaë do'ire yë'ë mamaquëje pa'ini, nuñerepa pa'ini. Jaëpi mësarute quëaja'quë api, yë'ë Cristo Jesure sehuosiquë yo'oquë pa'iyë cui'ne yë'ë si'a huë'ña sehuosico-hua'i tsëcare ye'yarojaiñe quëase'ere. ¹⁸ Mësaru acohua'i yecohua'i yë'ë sani ñama'ë pa'ija'quë api cajë jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë yo'oyë. ¹⁹ Jaje pa'iquëta'are Ëjaëpi yëto esa sani ñaja'quë a'ë, mësarute. Ja maca ñasi'i, jerepa pa'iohua'i a'ë

cuasacohua'i nejë pa'iye, coa cacohua'i pa'ima'pë caquë.
 20 Maija'quë cuañe te'te cato cocase'e caye peoji. Maija'quë
 tutupi yo'ojë pa'iye a'ë. 21 ¿Iquere yëye'ni, mësaru, yë'ëpi sani
 tarapëpi si'seyere yëye, pañita'a ai oi sani ñañere yëye?

5

Yo'o Ma'ñere Yo'ojëna, Ca De'huaye

1 Mësaru aquëpi sehuoma'cohua'ije yo'o ma'ñere yo'oquë
 pëca ja'quë nëjoni nëjore payeje paji cajëna asayë. 2 Jajë
 pa'iquëta'are mësaru ti co'aye yo'oji cama'pë Cristore sehuo-
 cohua'ire pa'ë cuasajë pa'iyë, ti co'a ju'ima'pë. Jajë pa'ijëna,
 yë'ëpi yure cayë, ja co'ayerepa yo'osiquëre eto saojë'ë, mësaru
 ja're pa'ima'ë pa'ija'quë. 3 Jaro yë'ë pa'ima'ë panije ja co'aye
 yo'ose'e asani ai coeyë. Jajë pa'ina, yë'ëpi jaro pa'iyeyeje
 pa'yerepa iti co'aye yo'osiquëre coequë tsoe co'aji, cayë. 4 Ja
 do'ire mai Ëjaë Jesucristo do'ipi mësaruse'e tsi'sijë'ë. Tsi'sini
 yo'ojëna, yë'ë jaro mësaru ja're te'e pa'iyeyeje pa'ye pasi'i,
 yë'ë joyopi. Cui'ne Ëjaë Jesucristo tutupi jaro pa'ija'coa,
 mësaru ja're coní. 5 Ja maca tsi'si sitopi co'aye yo'oquëre
 huati ëjaëna isijë'ë, i capë yëyere nejoja'quëna, nejoquëta'are
 joyose'e huaso cuañoja'quëre Ëjaë Jesucristo dai maca.

6 Jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë. A'ri maña
 o'sacopi huajë sëpëna co'meto si'a sëpë o'saye pa'iji caye
 mësarupi asacohua'i a'ë, aiohua'i case'e. 7 Ai huano o'sa
 sëpëje pa'ire co'aquëre eto saojë'ë, mësaru de'ocohua'ise'e
 pa'ija'cohua'i, huajë sëpëje pa'iohua'ise'e. Egíptopi judío
 pai etajë pa'ise'ere cuasajë aiñeje pa'i pan pa'ijë'ë, ti
 co'mema'cohua'i. Cristo mai do'ire jucacaji'i. Jajë pa'ina,
 jaë api, yëi ñama mai eta huajëse'ere cuasajë yo'oquë. 8 Jajë
 pa'ina, mai eto huaso cuañosi mu'sere sihuajë nuñere papi
 cui'ne ta'ñere papi sihuañu'u, o'saye co'mema'a aoje pa'yere
 papi. Si'sipi cui'ne tayo yo'oyepi coní sihuaye pañu'u. Ja cato
 ai o'sa sëpëje pa'ye a'ë.

9 Ja'në toya saocore toyahuë, co'aye yo'ocohua'ire
 cui'ne nëjo peoconi yo'ocohua'ire tsioma'pë pa'ijë'ë caquë.
 10 Jajë tsioma'pë pa'ijë'ë cani cama'ë paë'ë, iye yeja paini
 tsioma'pë caquë jaiye co'amaña yëcohua'ini, co'amaña
 yahue imacohua'ini, yequere Maija'quë a'ë cuasacohua'ini
 cui'ne nomiohua'ire yo'ocohua'ini. Jajë yo'oye pa'ito
 mësaru iye yeja pa'iyeye peora'pi. 11 Yë'ë cato ñeje cahuë,
 tsioma'pë pa'ijë'ë, sehuohuë caquëpi ja yë'ta'a yahue nomiore
 yo'oquëre, co'amaña yahue imaquëre, jaiye co'amaña yëquëre,
 Maija'quëre cuasaye jerepa co'amañase'e cuasaquëre, co'a
 coca caquëre cono cuepequëre. Jajë pa'ire cato coní tsiomi
 aima'pë pa'ijë'ë, cahuë. 12-13 Sehuoma'cohua'ini tayoyë,

maipi caye peoji. Maire cato sehuosicohua'ise'ere ñaquè ca de'huaye pa'iji. Sehuoma'cohua'ire cato Maija'quèpi co'aji caye pa'iji. Jaje pa'ina, mësarupi sehuosicohua'i aquèpi tayoto ca de'huaye pa'iji. Ja do'ire jaëte tayo yo'oquère mësaru ja're pa'iquère eto saoye pa'iji, pönëma'què pani.

6

Sehuosicohua'ise'e Sañope Caye Pa'ito Ne De'huaye

¹ Je'nërepa mësaru aquèpi yequèni sañope caye pani tsoe saiji, paì yo'oye ña ëjaë quèrona ne de'huacaija'quère. ¿Me yo'ojë jaje yo'oye'ni, Maija'quère sehuocohua'ina quèama'pë? ² Maija'quère sehuocohua'ina quèaye de'oji, jaohua'ipi asani ne de'huaja'cohua'ire. Iye yeja paì yo'ose'e mësarupi ca de'huaja'cohua'i a'ë case'e asacohua'i a'ë, sehuoma'cohua'ire. Mësarupi jaje yo'oja'cohua'i sète iye a'ri co'a coca mësaruse'e ca de'huajë pa'ijë'ë. ³ Cui'ne yequeje asacohua'i a'ë, mësaru, sehuosicohua'ipi huiñaohua'i yo'ose'e ca de'huaye pa'iji, case'e. Jaje yo'oja'cohua'i sète ai jerepa iye yeja yure pa'iyè mësaruse'e ne de'huaye pa'iji. ⁴ Jaje pa'iohua'ita'a mësaru, iye yeja pa'iyere sa'ñe coca pani tsoe sehuoma'cohua'ina sani quèayë, sehuosicohua'i pa'iyè ti asama'cohua'ina. ⁵ Mësarupi pañete yo'ore'ni cajë ai cuasajë oijajë caquè cayë. ¿Mësaru aquè ta'ñe asaquè ti peoquëna, jaje yo'ore, sehuosicohua'i aquèpi iye yo'oye ca de'huaquè ti peoquëna, yo'ore? ⁶ Sehuosiquèpi cajë sehuosiquère sañope caye payere iye yeja ëjaë sehuoma'quëna quèaye co'aji.

⁷ Mësaru sañope yo'ojë cayepi tsoe co'a de'osico pa'iji. Jaje pa'ito ¿Me yo'ojë quèco ma'ñe'ni, mël'ere sañope yo'oyere, cui'ne mël'è co'amañare ima cuañonije? ⁸ Jaje pa'iquèta'are mësarupi Maija'què do'ijère nuñerepa yo'oma'pë co'amañare yahue imajë yo'oyë.

⁹ Mësarupi asayë, nuñerepa yo'oma'cohua'i Maija'què cuañe tē'te conì pa'iyè ti peoye. Jaje pa'ito co'ye mësaruja'a cosoma'pë pa'ijë'ë. Maija'què cuañe tē'te pa'iyè peoji, paì de'huasi diusuohua'ire secohua'i, huejama'cohua'ipi yo'ocohua'i, huejasicohua'ipi yequè nomiore panita'a ëmère yo'ocohua'i, ëmëohua'ija'a yo'ocohua'i. ¹⁰ Cui'ne co'amaña yahue imacohua'i, co'amañase'e ai oicohua'i, cono cuepecohua'i, co'a coca yequëna quèacohua'i jerepa jaiye curiquè neñu'u cajë cosojë necohua'i, si'aohua'i jaje yo'ocohua'i tì'añe paja'cohua'i a'ë. ¹¹ Jaje pa'iohua'i pa'ë'ë, mësaru acohua'i. Pa'isicohua'ipi yure cato mai Èjaë Jesucristo yo'o do'ipi cui'ne Maija'què joyo yo'o do'ipi tsoa tosicohua'i pa'iyë. Maija'quëna isisicohua'ipi pa'iyë, Maija'què cajeohua'i de'oni.

Mai Capë Cato Maija'què Tse

¹² Si'aye yo'oye pa'iyë, mai. Jaje pa'iquëta'a yeque yo'oye cato coçai ma'ñe a'ë, maire. Jaje pa'ina, de'hua ñaquë pa'iyë, te'le co'amaña ai yë huesëna, ja yëyepi jo'ya ne huesoyere coequë. ¹³ Ètatu'u cato ao aija'copi pa'iji cani paì nuñerepa cayë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi ètapë cui'ne ao nejoja'quë api. Paì capë coa si'a nomiohua'ire yo'oyere caquë pa'iji cani coa tayo cayë. Paì capë cato Èjaëni pacacaico cui'ne Èjaëpi paì capëre pacacaiji. ¹⁴ Jaje pa'i do'ire maire Diosupi ì tutupi ju'isicohua'ini huajëcohua'ire huëoja'quë api, Jesucristore huëose'eje pa'ye.

¹⁵ Paì ñape mësaru Cristo capë acohua'i a'ë. ¿Yë'ë Cristo capë aquëpi si'a èmëohua'ire yo'ocona tsioye de'oquë? Ai co'aji, me neni tsioye'ni. ¹⁶ Mësarupi tsoe asayë, èmëpi si'a èmëohua'ire yo'ocona tsioni ò capëna tsioye pa'iji. Jaje caji toyase'e iyere ñajë'ë: "Te'ijë pa'iohua'i tsioye pa'iji, cayao-hua'i pa'isicohua'ita'a caji." ¹⁷ Jaje pa'ye paìpi Jesucristona tsioni te'ijë pa'iohua'i de'oyë, ì joyona tsiosicohua'i pa'i do'ire.

¹⁸ Huejama'cohua'ipi pani nomiore yo'oyere yo'oma'pë catijë'ë. Ja cato capë nejoñe a'ë. Yeque tayo yo'oye cato èmëje'ese'e co'aye neñe a'ë. Ja do'ire ti ja yo'oma'pë pa'ijë'ë, capë co'a de'huaye a'ë. ¹⁹ Mësaru capë Maija'quë joyo pa'i huë'e a'ë. Ipi mësarute pa'iji. Jaje pa'ina, mësaru capë mësaru tseco peoji, Maija'quë tsecoa. ²⁰ Maija'quëpi jai do'i hueropi, mësarute ai yo'osi do'ipi. Ja do'ire mësaru Maija'quëre ai oijë mësaru capëpi ì de'oyerepa necaiye iñoñe pa'iji.

7

Huejayere Yëhuoye

¹ Yure cato mësaru sejë toyase'ere sehuosi'i: èmëpi nomiore ti yo'oye pa'to ai de'oji, me co'acquë'ni. ² Jaje pa'iquëta'are jaiye co'aye yo'oyepi pa'i do'ire paì ñape nëjore paye pa'iji, cui'ne nomiohua'ijë paì ñape èjëre paye pa'iji. ³ Èjëpi nëjo yëyeje yo'oquë pa'iyë pa'iji, èjë sëte. Cui'ne nëjoje èjë yëyeje pa'ye pa'iyë pa'iji, nëjo sëte. ⁴ Nëjo cato èjë tsecoa. Èjë api, ìti tse aquë. Èjë cato nëjo tsequë api. ⁵ Jaje pa'ina, èjë yëye panita'a nëjo yëye pa'ito pañë cama'pë pa'ijë'ë. Cayao-hua'i yure tsoe maca yo'oma'pë Maija'quëse'ere señu'u cani yo'oma'pë sejë pa'ijë'ë. Ja jeteyo'je cui'naohua'ipi tsioni pa'ijë'ë. Mësaru pa'iyepi yo'ojëna, mësarute quëco tì'ama'pëna Satanáspi co'aye yo'oyena ne taoma'quë de'hua ñajë'ë.

⁶ Mësaruni yëhuoquë caquë cuañema'ë pa'iyë. ⁷ Yë'ë cato si'aohua'i yë'ëje pa'iohua'ise'e pa'ijë'ë, cuasayë. Cuasaquëta'are Maija'quëpi paì ñapere tiñe tutu isipi.

⁸ Huejama'cohua'ire cui'ne hual'jeohua'ire cayë, huejaye pa_{to} jerepa de'o_{ji}, yë'ëjə pa'iohua'i pa'ito. ⁹ Jaje pa'iquëta'are quëco ti'añepi peoto huejayepi de'o_{ji}. Co'aji, coa ëa ju'ijë ai yo'ojë pa'iyë.

¹⁰ Huejasicohua'ire cato cuañeñë, ëjère jëocoye ti peoji. Ja cato yë'ëse'e caye pañë. Ëjaërepajë jaje cuañëji. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are nëjopi ëjère jëocosico pani yequëre huejaye peoji, pañita'a cui'naëna co'i coñe pa'iji. Ëjëje nëjore jëocoye peoji.

¹² Iye cato yë'ëpi cayë, Ëjaërepa case'ere caye pañë. Sehuosiquëpi sehuoma'coni nomiore paquëna, i_{opi} de'oye i ja're pasi'i cuasaco pa'ito jëocosi'i caquë yo'oye pajë'ë. ¹³ Yequë sehuosicopi sehuoma'quëni pacona, i_{pi} de'oye i_o ja're pasi'i cuasaquë pa'ito jëocosi'i caco yo'oye pajë'ë. ¹⁴ Jaje pa'ina, sehuoma'quëpi nëjo sehuosicore pa do'ire Maija'quëna isisiquëje pa'iji. Cui'ne nomioje sehuoma'copi sehuosiquëni ëjère pa do'ire Maija'quëna isisicoje pa'ico. Jaje yo'oye peoto mësarü mamajëpi sehuoma'cohua'i mamajëje pa'iohua'i co'acohua'i patira'huë. Jaje patira'sicohua'ita'a yure cato de'ocohua'i pa'iyë, Maija'quë ña hue'ña. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are sehuoma'quëpi pañita'a sehuoma'copi jeosi'i cato de'o_{ji} cajë'ë, ai oima'pë sehuosiquëpi pañita'a sehuosicopi ai yo'ojë pa'ito co'aji. Maija'quë cato de'oye sihuajë pa'ijë'ë caquë soipi, maire. Jaje pa'iquëta'are ai yo'ojë pa'ito co'aji. ¹⁶ Nëjo sehuosicopi ëjë sehuoma'quëre huasora'se'ere huesëco pañita'a ëjë sehuosiquëpi nëjo sehuoma'core huasora'se'ere huesëji.

¹⁷ Mësarute soi maca pa'ise'eje pa'ijë, pa_i ñapere Ëjaë nejë'ë caquë isise'eje pa'ye yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje cuañequë ye'yayë, si'a hue'ña sehuosicohua'i pa'i tsëcare. ¹⁸ Cui'ne cui_{ri} ca'ni tëasiquëni Maija'quëpi soisiquë pa'ito jare jaje pa'ipi Maija'quëre tuijë'ë. Ca'ni tëama'quëni soisiquë pa'ito jare tëama'quëpi tuijë'ë, Maija'quëre. ¹⁹ Ti coçai ma'ñe a'ë, cui_{ri} ca'ni tëaye cui'ne tëa ma'ñeje. Ti coçaiye cato Maija'quë cuañeñere de'oye sehuoye a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, pa_i ñape pa'iyë pa'iji, Maija'quë i soima'në pa'ise'eje pa'iohua'i. ²¹ Jo'yaë pa'isiquë pani, co'a ju'ima'ë pa'ijë'ë. De'hue eta huajëye pa'ito eta huajëjë'ë. ²² Jo'yaë pa'ina, Maija'quëpi soisiquë pa'ito jo'yaë peoquë pönëji, mai Ëjaëre necaiquë pönëni. Jo'yaë peoquëni Cristopi soina, Cristo jo'yaë de'oye pa'iji. ²³ Mësarute Maija'quëpi jai do'i hueropi. Ja do'ire pa_i jo'yaohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. ²⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë ja yë'ta'a Maija'quë mësarute soima'në pa'isi macare pa'ijëta'a Maija'quë ña hue'ñana de'oyerepa pa'ijë'ë.

25 Huejama'cohua'ire cato mai Ējaē cuañese'e peoji. Jaje pa'iquēta'are yē'ē cuasayepi caye yēyē, mēsarute. Mai Ējaēpi yē'ēre oi huasosiquē sēte nuñerepa caji cajē asacaiquēre papi cayē. 26 Mēsarute cayē, huejama'pē pa'ito jerepa de'oji. Cui'ne quēasi'i, iye mu'seña co'a mu'seña'ē. Jaje pa'ito me huejaye'ni. 27 Huejasiquē cato nējore jecoye peoji. Huejama'quē pani huejasi'i caquē nomiore co'ema'ē pa'ijē'ē. 28 Jaje pa'iquēta'are mē'ēpi huejaquē pani co'aye yo'oye pañē. Nomi tsiopi huejaco panije co'aye yo'oye paço. Jaje pa'iquēta'are huejasicohua'i cato ai yo'oja'cohua'i a'ē. Jaje pa'ina, yē'ē cato iye ai yo'oyepi peojaquē caquē huejaye pañepi jerepa de'oji cayē.

29 Maija'quē do'ijē, mēsarute cayē, mai iye yeja pa'ie a'ri tēcahuē maca pa'iji. Jaje pa'ina, yure cato huejasicohua'ipi hueja ma'ñeje pa'iohua'i pa'ie pa'iji, mai Ējaē co'amañare jerepa cuasajē. 30 Iye yeja mai pa'ie carajaija'coa. Ja do'ire oicohua'i panije oima'pē pa'ijē'ē. Sihuacohua'i panije sihuama'cohua'ijē pa'ie pa'ijē'ē. Co'amañare huerosicohua'i panije co'amañare peocohua'ijē pa'ie pa'ijē'ē, mai Ējaē ayere neja'quē caquē. 31 Iye yeja co'amañare de'oye a'jiñe tija'jē jaiye pacohua'i pani co'amañare sihuama'pē pa'ijē'ē. Peocohua'i pa'ieje pa'ijē'ē. Mēsarupi asayē, iye yeja carajaija'coa cajē. Ja do'ire iye yeja co'amaña sihuaye peoji.

32 Yē'ē cato yēyē, mēsarupi iye yeja co'amañare ai cuasajē co'a ju'ima'pē pa'yere. Jaje pa'ina, emēpi huejama'quē pani Ējaē co'amañase'e cuasaquē ite de'oye iñoñere caquē yo'oji. 33 Jaje pa'iquēta'are huejasiquē cato iye yeja co'amañare cuasaquē co'a ju'iji, nējore de'oye necaiyere cuasaquē. Jaje pa'ina, cayaye cuasaye pa'iji. 34 Jaje cui'ne huejasi nomioje iye yeja co'amañare co'a ju'ico io ējēre de'oye yo'ocaiyere cuasaco. Jaje pa'iquēta'are nomi tsiō cato mai Ējaē co'amañase'e cuasaco io capē cui'ne io joyo Maija'quēna isisicopi pa'ico.

35 Jaje cani mēsaru de'oye pa'yere caquē cayē. Huejama'pē pa'ijē'ē caye pañē. Coa ai jerepa Ējaē yēyese'e cuasajē de'oye pa'ijē ise'ere necaiyere caquē quēayē.

36 Te'ipi i huejaja'co ai de'o huesēo cuasaquē iona yēyere quēcoma'quē pani huejajē'ē. Co'aye yo'oye paji. De'oye yo'oji. 37 Jaje pa'iquēta'are yequēpi i yēyere meñe quēcoquē pani huejaja'core huejaye pa'si'i cuasa nēopi. Ja yo'oquēna, i joyopi cuasaquē yo'o do'ire de'oye yo'oji. 38 Jaje pa'ina, huejaja'core huejasiquē cato de'oye yo'oji. Cui'ne huejaja'core huejama'quē jerepa de'oye yo'oji.

³⁹ Nējo cato ējēni tsiosico pacolē, te'i de'ojēna. Ējē ju'isi maca te'o de'oni ja maca yureta'a nomi tsioje pa'io de'oco. Ja maca huejaye yēni huejaye pa'iji, Maija'quēre sehuosiquēni. ⁴⁰ Jaje pa'iquēta'are yē'ē cato cuasayē, hueja coñe pañepi jerepa de'oji. Jaje cani yē'ēje Maija'quē joyo paquēpi cayē cuasayē.

8

De'huasi Diusuohua'ina Ao Isiye

¹ De'huasi diusuohua'ina ao isiye ayere toyayē, mai si'aohua'i tañe cuasacohua'i a'ē. Jaje pa'iquēta'are tañe asaye cato coa jerepa pa'i a'ē cuasayena neñe a'ē. Jaje pa'iquēta'are paire oiye cato joyo pa'iye ñese mēocaiye a'ē, coçaiye a'ē. ² Jaje pa'ina, de'hue asayē, cuasaquēre ja yē'ta'a asa tī'añerepa carapi. ³ Jaje pa'iquēta'are Maija'quēpi ñaji, ite oiquēre pare.

⁴ Maipi asayē, pai de'huasi diusuna ao isise'e ayere aiñere cayē. Pai de'huasi diusu iye yeja coa pa'iji, te'i Maija'quēse'e irepa pa'iji, yequē diusu peoyē. ⁵ Ja yē'ta'a ma'tēmore cui'ne iye yejare jai pai diusuohua'i cui'ne ējaohua'i pa'iyē cuasato, jai pai diusu cui'ne ējaohua'ijē pa'iyē. ⁶ Jaje pa'ijēta'are maire cato te'i Diusu pa'iji, Maija'quēse'e. Maija'quēpi si'aye de'huapi. Jaje pa'ina, i do'ipi pa'iyē, mai. Cui'ne te'i Ējaē pa'iji. Jaē cato Jesucristo api. Ija'a do'ire pa'iji, si'aye cui'ne maije.

⁷ Jaje pa'iquēta'are yecohua'i iye yē'ē yure quēaye asa tī'añe pañē. Jaje pa'ina, sehuosicohua'ita'a pai de'huasi diusuni iohua'i sejē ye'yase'epi ja yē'ta'a pa'ina, pai de'huasi diusuni isisi hua'i co'aji aiñe cuasayē. Cui'ne iohua'i cuasaye tutu peo do'ire si'si a'ē cuasayē, co'a diusure isise'ere aini.

⁸ Mai ao aiñepi Maija'quē maire oiye tī'añe peoji. Jaje pa'ina, aisi do'ipi de'ocohua'i pa'iyēje peoji. Cui'ne aisi do'ire jerepa co'acohua'i pa'iyēje peoji. ⁹ Jaje pa'iquēta'are de'hua ñajē'ē, yo'ojē si'aye asa tī'ama'cohua'ini tutu peocohua'ini co'a de'huaye mēsaru si'aye de'oye ai do'ipi. ¹⁰ Jaje pa'ina, mē'ēpi si'aye asaquēpi pai de'huasi diusure isise'ere ai ñu'ina, si'ayerēpa asa tī'ama'quēpi ñaji. Ñani ije aiji ja yē'ta'a co'aji cuasaquēta'a. ¹¹ Jaje cuasaquēta'a ai do'ire mē'ēpi do'i quē'i pa'iyē, ani iño do'ire ja maca yureta'a mē'ēpi Cristo ite jucacaisi do'ire sehuosiquēni si'aye mē'ē asa tī'a do'ipi i asayere nejocaiyē. ¹² Tutu peocohua'i Maija'quēre a'ri maña cuasayere nejocai do'ire, mēsaru Cristoni sañope yo'oyē. ¹³ Ja do'ire aiñe pañepi jerepa de'oji. Co'aji, yē'ē ai do'ire Maija'quē do'iquēre ne tao.

9

Maija'quē Jējo Daocohua'i Yo'oye

1 Yè'ère cato si'aye de'oye yo'oye pa'iji. Ta'tëpo peoji, Maija'quë jëjo daoquëre sète. Mai Ējaë Jesucristore yè'ë ñaco capi ñasiquë a'ë, cui'ne yè'ë i coca quëasi do'ire mësarujë sehuosicohua'i pa'iyë. 2 Jaje pa'iquëta'are yecohua'i cato yè'ère cayë, Maija'quë jëjo daoma'quë api. Jaje pa'itojë mësarujë yè'ë quëaquëna, Cristo coca sehuosicohua'ise'e Maija'quë jëjo daosiquëre papi cayë.

3 Yè'ère sañope cacohua'ire ñeje sañope sehuoquë quëayë. 4 Yè'ë si'aye aõe cui'ne ocuaye aïne pa'iji, cui'ne ucuye pa'iji, Maija'quë jëjo daoquë pa'i do'ire. 5 Cui'ne sehuosiconi huejani cuarojaiñe de'oji. Mai Ējaë jëjo daocohua'i cui'ne i yo'je tsj cui'ne Pedro yo'oyeje pa'ye yo'oye de'oji. ¿Me ta'tëpo pa'iquë'ni, yè'ëse'ere? 6 ¿Bernabé cui'ne yè'ë con Maija'quë do'ijë cõcaina'pëna yëquë jëñapi co'amaña nejë Maija'quë coca quëajë pa'iyë pa'iji, cuasaye mësarujë? 7 ¿Iqueipi soldado de'oni i pa'i do'i saiquë pa'iyë pa'iquë'ni? ¿Iqueipi tsio neni quëquëna, tëani aima'quë pa'iquë'ni? ¿Iqueipi yëi ñama oje dë'sequëta'a ucuma'quë pa'iquë'ni? 8 Jaje pa'ina, pa'ise'e cuasaquë caye a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë. Moisés cuañese'eje cui'ne caji yè'ëse'e caye pañë. 9 Cuañese'epi toya pëpëna toyase'e pa'iji, ñeje: “Iti ca po'te saihuë tël'ijai po'tequëre duruhuequëre yè'opo sëama'pë pa'ijë'ë, ise'e ai nejaquë.” Jaje can Maija'quë duruhuequëse'ere oi cama'ë paji'i, 10 maini caquë coa iñoquë. Ja cato capi, maire. Yecohua'i cõcai ja'ñere capi. Jaje pa'ina, sehuosicohua'ipi Maija'quë coca quëacaicohua'ire cõcaiye pa'iji, co'amañapi. Taja'to a'ji yeja nequë cui'ne huea po'tequë johua'i tsio quëise'ere pajajë cuasajë yo'oyë. 11 Jaje pa'ito mësarujë joyo pa'i cocare pare quëasicohua'ini mësarupi mësarujë co'amañapi cõcaiye co'aguë? Pa'ni de'oji, yëquëre cõcaiye. 12 Yecohua'ire ai pa'ñe pa'iohua'ini mësarujë de'oye cõcaicohua'i a'ë yëquëre jerepa cõcaiye pa'iji, mësarute Maija'quë coca quëasicohua'ire.

Jaje pa'iquëta'are yëquë mësarute cõcaijë'ë caye pahue. Coa ai jerepa quëcojë yëquë jëñapi nejë aë'ë. Cristo coca quëayere mësarupi josa yo'oye a'ë, cuasama'cohua'ini cajë. Jaje yo'ohuë. 13 Mësarupi tsoe asacohua'i a'ë. Maija'quë huë'e ñacaicohua'i cato jote pa'i co'amañapi pa'icohua'i a'ë, cajë. Hua'ire ëojë Maija'quëre se hue'ña cõcaicohua'ijë Maija'quëna isisi hua'ire aicohua'i a'ë. 14 Huaso coca quëacaicohua'i cato, huaso coca quëa do'ipi pa'iyë pa'iji caquë mai Ējaë nepi. 15 Yè'ë jaje quëa do'ire sai cuañoñe pa'iquëta'a sai cuañoñe pahue. Cui'ne jaje toyani toyama'ë pa'iyë, mësarupi isijajë caquë. Coa ai jerepa yè'ë ne do'i sihuayere yecohua'ipi siyere coyë. Ju'iñere jerepa de'ora'pi cuasayë, yè'ë ne do'i sihuayere sioto.

16 Jerepa pa'i a'ë cuasaquë quëaye pañë, Maija'quë coca

quëani. Yë'ëre cuañe nëose'ere ne tì'añe pa'iji. Yë'ëpi Maija'quë coca quëama'quë pani teaye pa'iyë. ¹⁷ Jaje pa'ina, yë'ëpi neñe yë'ë sihuaquë yo'onita'a yë'ë do'ire isise'e payë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi josa coenije neñe pa'iji, cuañe nëose'e pa'ito me pañe'ni. ¹⁸ Huaso coca quëa do'ire se'ñe pa'ita'a sihuaquë sëma'ë pa'iyë, huaso cocare asacohua'ipi sañe peojaquë caquë. Jare cayë, yë'ë sihuayere.

¹⁹ Pai jo'yaë peoquëta'a si'aohua'i jo'yaë de'ohuë, Cristona jai paire dacasi'i caquë. ²⁰ Judío pai ja're cõni pa'ini judío pai yo'oyeje pa'ye yo'oquë pa'iyë, judío pa'ini Maija'quë te'tena dasi'i caquë. Jaje canì cayë, Moisés cuañese'ere sehuojë yo'ocohua'ire nesi'i caquë yo'oyere. Yë'ë cato nuñerepa ja cuañeñere pa'ima'quëta'a iohua'ire Maija'quëna dasi'i caquë yo'oyë. ²¹ Cui'ne Moisés cuañese'ere asama'cohua'i ja're pa'i iohua'ije pa'i de'oyë, Maija'quëna iohua'ire dasi'i caquë. Ja yë'ta'a Diosu cuañese'ere pa'iyë, Cristo cuañeñere sehuoquë pa'i do'ire. ²² Tutu peocohua'ire Cristona dasi'i caquë iohua'ije pa'i de'ohuë. Pai ñapeje pa'i de'ohuë, de'hue te'ohua'ise'e huaso cuañosicohua'i pa'ijajë caquë. ²³ Jaje yo'oyë, huaso coca quëayere pa'ipi jerepa asajajë caquë. Cui'ne huaso cocapi de'o co'amaña isiyere yecohua'i cõni pajajë caquë yo'oyë.

²⁴ Huë'huëni co'amaña imañu'u cajë huë'huëcohua'i cato si'aohua'i huë'huë huëcohua'i a'ë. Jaje yo'osicohua'ita'a tì'ama'cohua'i a'ë, co'amaña. Tì'ama'pëna, coa te'i iti de'hue nesiquëse'e co'amaña saquë api. Jaje pa'ito mësarujë ai cuasajë huë'huëjë'ë, co'amaña iñu'u cajë huë'huëyeje pa'ye. ²⁵ Si'aohua'i sañope yo'ojë ca'a yo'ocohua'i si'aye ca'a yo'orojañe jëoni ñare pajë yo'ocohua'i a'ë, coa carajai co'amañare imañere cajë yo'ojëta'a. Jaje pa'iquëta'are mai cato ti pani huesëyere pare tì'añu'u cajë yo'oyë. ²⁶ Jaje pa'ina, yë'ë cato coa huesë huë'huëma'ë pa'iyë, cui'ne peo de'otona të'caquë, huaiyeje pa'ye yo'oma'ë pa'iyë. ²⁷ Capëre cuañeñë, coa ai jerepa yë'ë capëre të'caquë yo'oyë, de'oye sehuocaiyere caquë. Yecohua'ise'ere de'oye sehuoye pa'iji caquë ye'ya tējini yë'ëpi ye'yama'quë pa'ija'quë caquë eto cuañoñere coequë jaje yo'oyë.

10

Itire Pa'ë Cuasayere Sañope Saquë Yëhuoye

¹ Maija'quë do'ijë mësarute quëasi'i, mai aipë yo'ojë pa'ise'e, si'aohua'i mai aipë Maija'quë sirio huë'ehuëre pa'ahuë'ë. Cui'ne si'aohua'i jai Maja'iñaje je'a'huë'ë. ² Iye yo'o ja'ñepi si'aohua'i Moisésre tuicohua'i pa'iyë iñoalj'i, oco do cuañoñeje sirio huë'ehuëre cui'ne jai Maja'iñaje

tëto sai jë pa'i ja'ñepi. ³ Cui'ne si'aohua'i Maija'quë isisi ao a'ahuë'ë. ⁴ Cui'ne si'aohua'i Maija'quë isisi oco oçua'ahuë'ë, joyo ayere uçuhë. Iohua'ire sai saquë Cristo quënaoje pa'irepa joyo ocore oçua'ahuë'ë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are jai pai ñasicohua'ita'a, cuene yejana jujua'huë'ë, Maija'quë yëyeje yo'oma'pë pa'isicohua'ire.

⁶ Iye yo'ose'e cato maire quëaye a'ë, jaohua'i yo'ose'eje pa'ye yo'oma'pë pa'ijë'ë caquë. Jaohua'i cato co'ayere yë do'ire jujua'huë'ë. ⁷ Jaje pa'ina, mësaru cato pai de'huasi diusuhua'ini señu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, jaohua'i yo'ose'eje pa'ye. Maija'quë coca toyase'e caji: "Ao aijë cono uçujë, ja jeteyo'je jai pai tsi'sijë pairajë sihuajë yo'ohuë." ⁸ Jaje yo'ocohua'ipi te'e mu'sepi veinte y tres mil jujua'huë'ë, yequë nomiohua'ire cui'ne yequë ëmëohua'ire yo'o do'ire. Jaje pa'ina, jaohua'i yo'ose'eje pa'ye yo'oma'pë pañu'u, mai cato. ⁹ Maija'quëre neñañu'u cajë sañope yo'o do'ire añani ao jujua'huë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quëre sañope yo'oye pañu'u. ¹⁰ Maija'quë de'oye yo'oma'aji'i, carojaë'ë. Jaje yo'ojë ca do'ire huiñaëpi dani huani jea'ji'i, jaohua'ire. Jaje pa'ina, Maija'quëre co'aye yo'oji carojaiñe pañu'u, mai cato.

¹¹ Si'aye mai aipëre yo'ose'e cato maire iñoñe a'ë, tëji mu'seña pa'icohua'ire, maipi cui'ne yo'oye pajajë caquë. ¹² Nuñerepa de'oye pa'iyë cuasaquë pani, de'hua ñajë'ë yo'oquë ta'añe. ¹³ Neñañe pa'ina, mësaru ai yo'oyeje pa'ye yecohua'ijë ai yo'ojë pa'iyë. Mësaruse'e ai yo'oye pañë. Neñañe cato cui'ne pa'ye a'ë, si'aohua'ire. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi mësarute mësaru quëco ti'añe jerepa neñañe ëseja'quë api. Jaje pa'ina, Maija'quëna quëco pajë'ë, jaëpi necaija'quë api cuasajë. Jaje pa'ina, neñañepi pa'ina, Maija'quëpi eto huasoja'quë api, ai yo'oyere quëcojajë caquë.

¹⁴ Si'aye Maija'quërepa peoyere Maija'quë api cuasajë yo'oye yo'oma'pë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë maña. ¹⁵ Mësaru cato ta'ñe pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'ina, cayë se mësarupi yë'ë case'ere ai cuasani ñaño pa'iji. ¹⁶ Mai de'o uçu duruhuë uçuyë Maija'quëre de'oji, cajë pëpa maca Cristo tsie da'cana tsioyë, te'ijë pa'iohua'i ina. Cui'ne panre huahueni ainije Cristo capëna tsioyë, te'ijë pa'iohua'i ina. ¹⁷ Jai pai mai pa'ijëta'a te'oni si'aohua'i pan ai do'ire te'e capë acohua'i pa'iyë.

¹⁸ Jaje pa'ina, ñajë'ë, cui'ne judío paini. Jaohua'i je'quë Maija'quëna isiyë cajë yo'osicohua'ire ai do'ire ioja'a iohua'i acohua'irepa pa'iyë. ¹⁹ Jaje cani cama'ë pa'iyë, pai de'huasi diusupi do'i quë'ye a'ë caquë. Panita'a pai de'huasi diusuna hua'i isise'epi jerepa do'i quë'ye pa'iji cama'ë pa'iyë. ²⁰ Yë'ë cato cayë sehuoma'cohua'ipi Maija'quëna hua'i isiyë cajë yo'oni huatiohua'ina isiyë. Jaje pa'ina, yë'ë cato mësarute

ëseyë, huatiohua'i ja're conì pa'iyë. ²¹ Huati ucu duruhuë ucuye ti peoji, mai Èjaë ucu duruhuë ucucuhua'ipi. Èjaë mesana ao aicohua'ipi huati mesa aiñe ti peoji. ²² Èjaëpi oi pëijaquë cajë huatire sihuajë yo'oye co'aji. I jerepa tutu quë'iohua'i peoyë, coa teaye pa'iohua'i mañapi.

Sehuosicohua'i Yo'oye Cui'ne Oiyë

²³ Maipi si'aye yo'oye neñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yeque cato coçai ma'ñe a'ë. Si'aye yë'ë yëyejë pa'ye yo'oye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yeque cato joyo pa'iyë ñese mëiñe coçai ma'ñe a'ë. ²⁴ Jaje pa'ina, yecohua'i de'oye pa'i ja'ñere cuasajë de'oye yo'oye pa'iji. Co'ye de'oye pa'iyere cuasajë yo'oye co'aji. ²⁵ Jaje pa'ina, ao huero hue'ña isiyere coa hueroni aijë'ë. De'huasi diusuna isise'e pa'ima'quë cuasajë sema'pë pa'ijë'ë, ai cuasaye peojaquë. ²⁶ Iye yeja cui'ne si'aye iote pa'iyë Maija'quë tse a'ë.

²⁷ Panita'a sehuoma'quëpi ao aijë'ë caquë huëouna, sehuoni i huë'ena saiscohua'i pani, de'huasi diusure isise'e pa'ima'quë cuasajë sema'pë coa si'aye i aoñe aijë'ë. ²⁸ Jaje pa'iquëta'are yequëpi mësarute quëa'ñe pa'i api, iye hual'i pai de'huasi diusure isise'e a'ë caquë. Jaje quëaru aima'pë pa'ijë'ë. Mësarute quëasiquë cuasayere co'a de'huayere coejë aiñe pajë'ë. ²⁹ Iye cato cayë yequë co'aye a'ë, cuasayere. Mësaruru cuasayere cama'ë pa'iyë.

Jaje pa'iquëta'are paipi seti'ñe pa'iohua'i a'ë. ¿Me neni yë'ë yëyejë yo'oyere yequëpi ñaquë yo'o'ji ca de'huaye pa'iquë'ni? ³⁰ Yë'ëpi tsoe Maija'quëre seni de'huani aiquë pa'ito ¿me neni yë'ë aiñere yecohua'ipi ca de'huaye pa'iquë'ni? ³¹ Aiñepi ucuyepi, cui'ne co'amaña yo'oyepi Maija'quë de'oquëre pa'ni cajë sihuayere yo'ojë'ë. ³² Sehuosicohua'ire, judío paire cui'ne judío pai peocohua'ireje si'aohua'ire co'aye ne iñoma'pë pa'ijë'ë. ³³ Jaje pa'ina, yë'ë si'aohua'ire de'oye yo'osi'i caquë yo'oyë. Yë'ë yëyere yo'oma'ë pa'iyë. Jaohua'ijë si'aohua'i de'oye cuasajë huaso cuañosicohua'i pa'ijajë caquë yo'oyë.

11

¹ Jaje cui'ne mësarujë yë'ë yo'o iñose'eje pa'ye cui'ne yo'ojë'ë. Cristo yë'ëre yo'o iñose'eje pa'ye yo'oyë, yë'ëje.

Nomiohua'i Maija'quëre Se Hue'ña Pa'iyë

² Maija'quë do'ijë, sihuayë, mësaruru yë'ëre si'anë cuasajë yë'ë ye'yase'eje pa'ye pa'ijëna. ³ Jaje pa'iquëta'are iyejë asajajë caquë quëayë. Cristo cato si'a ëmëohua'i mëñe ëjaëpi. Èjë cato nëjo mëñe ëjaëpi, cui'ne Diusu cato Cristo mëñe ëjaëpi. ⁴ Jaje pa'ina, ëmëpi i sïopë cañapi puani Maija'quëre sequë

pa'ito co'aye ña cuañoji. Caña puasi do'ipi Cristore ëjaëre pare cuasama'cohua'ipi jaje yo'oye pa'iji. ⁵ Jaje cui'ne nomioipi io siopë cañapi puama'o Maija'quëre seço pa'ito panita'a Maija'quë quë'ro ayere asase'ere quëaco pa'ito, co'aji ëjëni huajëya'ye ña cuañoji, naña peo hue'ñarepa tëase'eje pa'ioipi quëa do'ipi. Ëjëpi jerepa pa'i caye iñoñe a'ë, siopëna cañapi puañe cato. ⁶ Nomioipi siopë puama'o pani nañare peo hue'ñarepa hueo jeojaco, te'ere papi. Jaje pa'ina, nañare hueo jeoni huajëya'ye pa'ima'copi cuasani puajaco, io siopë. ⁷ Ëmë cato i siopë puañe peoji, Maija'quëje pa'ire de'huasiquë me puaquë'ni. Jaje pa'ina, ëmë cato Maija'quë de'oquërepa pa'iyere iñocai pa'iji. Jaje pa'iquëta'are nomio cato ëmë de'oquë pa'iyere iñocaio pa'ico.

⁸ Maija'quë ëmëre de'hua maca nomio ayepi neñe papi. Nomiota'are ëmë ayepi de'huapi. ⁹ Ëmëni caquë Maija'quë nomiore nepi. Nomioni caquë ëmëre neñe papi. ¹⁰ Ja do'ire huiñaohua'ire iñoñere caco nomio io siopëna capi pë'pësico pa'iyepa pa'iji. ¹¹ Jaje pa'iquëta'a mai sehuosicohua'i pa'iyepa cato nomio peoto ëmë pa'iyepa peoji. Jaje nomioipi peotoje ëmëje pa'iyepa peoji. ¹² Ëmë capëre ini nomiore de'huapi, Maija'quë. Ja yo'ose'e nuñere pa'ë. Jaje pa'iquëta'are yure cato nomioipi ëmëre ai de'huayepa pa'iji. Si'aye iye yo'oye Maija'quëpi neñe a'ë.

¹³ De'oquë nomioipi Maija'quëre seço capi siopë puama'o pa'ito mësarupi ca de'huajë'ë, ñani. ¹⁴ Jaje pa'ina, iye yeja jare jose'e maire ëmëohua'ire huajëya'ye nëiñe neji, ëmëohua'ipi tsoa naña hue'eto. ¹⁵ Nomio cato tsoa naña hue'eni sihuaco io siopë pë'pë ja'ñere isise'e sëte. ¹⁶ Iye ayere yecohua'ipi jaje yo'o ma'ñe a'ë cajë sañope cacohua'i pani iye a'ë quëajë'ë, yëquë asayere ye'yaye. Yëquë cuasayepa pa'ye yequë hue'ña sehuosicohua'ijë cuasayë, iye yo'oyese'e cato.

Ëjaë Ao Ai Pa'ise'ere Cuasajë Tayo Yo'ose'e

¹⁷ Jaje pa'iquëta'are mësarupi tsi'sijë yo'oyepi mësarute cocati'ñe pa'yepi mësarute co'a de'huayepa pa'ina, asaquë mësarupi yo'oye sihuama'ë iye toya ja'hua toyayë. ¹⁸ Maija'quë coca cañu'u cajë tsi'si maca tsëcapëa huahuejë yo'oyë cajë yë'ere quëayë. Quëajëna, jaje pa'iji cayë cuasayepa nëiji, yë'ëpi. ¹⁹ Mësarute tsëcapëase'e huahueni pati'ñe nëiñe jëa ti'añe peoji. Jare jaje huahueye pa'iji. Jaje yo'ojëna, nuñerepa sehuosicohua'i pa'iyepa ñañe pa'iji. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësarupi tsëcapëa huahueni tsi'sini ao aiñe nuñerepa mai Ëjaë tse peoji, ²¹ mësarupi ao ai maca ti'aëna, pai ñape ao du'ruja'a ai do'ire, yecohua'ipi ao ëa ju'ijëna, yo'o do'ire cui'ne yecohua'ipi ñese cono ucu cuepere pajë yo'o do'ire. ²² ¿Huë'e pacohua'i sëte

me yo'ojë huè'ena ucujë ai ma'ñe'ni? Mësaruse'e aijëna, nuñerepa peocohua'i mañapi huajëya'ye nëina, ñañë. Ja yo'oyepi Maija'quë tsecohua'ini co'aye yo'oyë, mësarü. ¿Jajë yo'oto yë'ë me mësarü yo'oye de'oyerepa yo'oyë cacaiye'ni? ¡Mësarü yo'oye sihuacaiye pañë!

Ëjaë Ao Aiñe

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Yë'ë mësarute ye'yase'e Ëjaëna ye'yese'e pajil'i. Jare ye'yahuë, mësarute. Ite cajei yo'oyeje pa'ye yo'oquë cosoquë tseja jeo cuañoja'a ñami na'iquëna, Ëjaë Jesupi jujuma' ao ini, ²⁴ Maija'quëre pëpani aore yeteni huahuequë capi: "Aijë'ë. Iye aiñe cato yë'ë capë a'ë. Mësarü de'oye pa'i ja'ñere caquë isiye a'ë. Yë'ë yo'ose'eje pa'ye yo'ojë'ë, yë'ëni cuasajë." ²⁵ Cui'ne ao ani tējisi jeteyo'je ucu duruhuë i jëñapi ini capi: "Iye ucu duruhuë pa'iyë cato yë'ë tsie a'ë. Iye do'ipi Maija'quë mami huajë ca nëose'e pa'iji. Jajë pa'i do'ire ucuye ñape yë'ëni cuasajë yo'ojë pa'ija'cohua'i pa'ijë'ë." ²⁶ Jajë yo'oni mësarü i ju'ise'ere quëa iñojë yo'oyë, ao aiñe ñape cui'ne iye ucu duruhuë ucuye ñape, i dai macaja'a. Jajë yo'ojë pa'ijë'ë.

Ñeje Yo'oye Pa'iji, Ëjaë Ai Pa'ise'ere Cuasajë Yo'oye

²⁷ Ëjaëre pa'ë cuasama'pë mai Ëjaë ai pa'ise'ere coa huëojë aini, cui'ne coa huëojë ucuni sañope mai Ëjaë capëre cui'ne i tsiere yo'oyë, co'ayere. ²⁸ Ja do'ire ja yë'ta'a iye ao aima'në cui'ne ucuma'në pai ñape joñoa co'ye ñañe pa'iji. ²⁹ Jajë pa'ina, Ëjaë capë ayere cuasama'ë coa huëoquë iyere aini cui'ne iyere ucuni ja co'ayere do'iquëpi yo'oji. ³⁰ Jajë pa'ina, jai pai mësarü acohua'i ju'icohua'i cui'ne tutu peocohua'i pa'iyë. Jajë yo'ojë yecohua'i jujuhuë. ³¹ Jajë pa'iquëta'are mai joñoa co'aye pa'iyere nejojë ñare pajë aito Ëjaë maire sañope yo'lo do'i quë'iohua'ire ñañe paji. ³² Jajë pa'iquëta'are Ëjaëpi maire tayojëna, sañope caquë si'seji, maipi iye yeja acohua'i ja're coní toa yejana saiye pajajë caquë.

³³ Jajë pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë maña Jesús ju'ise'ere cuasajë tsisicohua'i pani yecohua'ire uteni si'aohua'i tsisirena, te'e aijë'ë. ³⁴ Ao ëa ju'icohua'ipi cui'na maca tsioni yo'osi do'ire Maija'quë si'sema'ë pa'ijaquë cani yecohua'ini ao ëato huë'ere pana aiñe pa'iji. Yequeta'a yë'ëpi sani ne de'huasi'i, mësarute do'i ña maca.

12

Maija'quë Joyopi Pai Ñapere Tutu Isiye

¹ Maija'quë do'ijë mësarute quëasi'i, Maija'quë joyo pai ñapere tutu isiyere.

² Mēsarupi asayë, ja yë'ta'a sehuoma'cohua'i pa'inë pai de'huasi diusuna saijë sejë pa'ise'e ti asama'cohua'ina. ³ Jajë pa'ina, yure mēsarute quëaye yëyë, iyere. Jesús co'aquë api caquë cato Maija'quë joyo tutupi caye pajì, cui'ne Jesure Èjaëpi caquë cato de'o joyopi caye pa'iji.

⁴ Jare te'e Maija'quë joyopi isiquëta'a pai ñapere tiñe pa'ye isiye pa'iji, tutu. ⁵ Jajë pa'ina, pai ñape Èjaë Jesure necaiye pa'iji, tiñe pa'ye. Jajë pa'iquëta'are te'i api, Èjaë cato. ⁶ Pai ñape tiñe pa'i co'amañare yo'oye pa'iji. Jajë pa'iquëta'are Maija'quë cato jare ipi pai ñapere yo'o huëoquëna, yo'oyë. ⁷ Maija'quëpi i joyo ayere pai ñapere isiji, tiñe pa'i tutu si'aohua'i sa'ñe cöcailjë de'oye pa'i ja'ñere caquë. ⁸ Yecohua'ini Maija'quë joyopi isiji, Maija'quë yëyere ta'ñe asa ti'añere. Yecohua'ini jare ja joyopi isiji, si'ayerepa asacohua'i pa'ijë yecohua'ire ye'ya ja'ñere. ⁹ Yecohua'ini jare ja joyopi isiji, nuñerepa ne ti'añe pa'iji asayere. Cui'ne yecohua'ini ju'icohua'ire jujuyere isiji. ¹⁰ Yecohua'ipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oyere isi cuañoñë. Yecohua'ipi Maija'quë quë'ro ayere asase'ere quëa tuture isi cuañoñë. Yecohua'ipi isi cuañoñë, coso joñoa caye ta'ñe asaye cui'ne nuñerepa de'o joyo caye asayere. Yecohua'ini isiji, yeque tiñe cocapi ca ja'ñere. Cui'ne yecohua'ini ja coca case'ere asani quëayere isiji. ¹¹ Jajë pa'iquëta'are si'aye ja Maija'quë joyopi yo'oji, i yëyeje pa'ye pai ñapere.

Sehuosicohua'i Te'e Capë Pa'iyë

¹² Pai capë jaiye te'ñapi tsi'isisicopi pa'iji. Jajë pa'icota'a te'e capë a'ë. Jajë Cristoje pa'iji. ¹³ Jajë pa'ina, mai si'aohua'i judío pai, griego pai, jo'yaohua'i panita'a jo'yaohua'i peocohua'i si'aohua'i te'e capë acohua'i pa'iyë, te'e joyopi dosi do'ire. Jajë pa'ina, si'aohua'ire maire joyo ayere ocuapi.

¹⁴ ¿Me pai capë pa'ico'ni, te'te maca pani? Jajë pa'ina, jaiye te'ñapi pa'icoa. ¹⁵ Quëopi caco pani ca'ñe pa'io: “Jëtëje ñani yë'ë cato yecoa'ë.” Jajë canije capëre hua sani tjo ponëni pa'iyë peoji. ¹⁶ Panita'a cajoropi caco pani ca'ñe pa'io: “Ñacoajë ñani yë'ë cato yecoa'ë.” Jajë canije capëre hua sani tjo pa'iyë peoji. ¹⁷ ¿Si'a capë ñacoase'e pa'ito me asara'reni? panita'a ¿si'a capë cajorose'e pa'ito me yë'era'reni? ¹⁸ Jajë pa'ina, Diusupi ñaquë si'a te'ñare tsioni te'ore nepi, i yëyeje jarote jaopi pa'ijaco caquë. ¹⁹ Jajë pa'ina, si'a capë te'ese'e pa'ito, ¿jerore patira'oni yeque yo'oye? ²⁰ Jaiye te'ñapi pa'iquëta'are yure cato te'e capë pa'iji.

²¹ Ñacoapi jëtëre ca ti'añe peoji: “Më'ëre ne cuañoñe pañë.” Cui'ne siöpëpi quëore, “më'ëre ne cuaño'ma'o pa'iyë,” ca ti'añe peoji. ²² Coa ai jerepa tutu peoye cöcai ma'ñeje pa'ye nëiñepi ai jerepa maire cöcaiye a'ë. ¿Ja peoto me pa'iyë'ni? ²³ Jajë

pa'ina, iti mai ai a'ri maña do'i què'ye a'è cayere jerepa ñare pajè su'ñecaiyè, cui'ne tìñarepa iñoñe peoyere ai de'oye ñacaiyè. ²⁴ Tiña ñaño cato airepa de'oye ñacaiye pañè. Jaje pa'ina, Maija'quèpi pai capè de'huapi, do'i peoye ña cuañoñepi jerepa do'i què'ye pa'ijaquè caquè. ²⁵ Jaje pa'ina, pai capè cato si'a tē'ñapi tsiosicopi te'ere cuasajèje pa'ye sa'ñe cōcaio pa'ico. ²⁶ Jaje pa'ina, te'e tē'te capè a'si ju'ito si'a capè ai yo'oye pa'iji, cui'ne yequeje te'e tē'te de'oye ne cuañoto si'a capè sihuaye pa'iji.

²⁷ De'oji, jaje pa'iye sète. Mēsaru sehuosicohua'i cato mēsaru pai ñape Cristo capè acohua'i a'è. ²⁸ Jaje pa'ina, Maija'quèpi sehuosicohua'ire ñacaija'cohua'i ñeje pa'ijajè cuasapi. Jaje pa'ina, nepi, du'ru macare pare i doce jèjo saocohua'ini. Ja jeteyo'je Maija'què cayere asani quèacohua'ire nepi. Cui'ne ja jeteyo'je Maija'què coca ye'yacohua'ire nepi. Ja maca ai jeteyo'jerepa pai yo'o tì'a ma'ñe yo'ocohua'ire nepi. Cui'ne ju'icohua'ire ne co'yacohua'ire nepi. Cui'ne paire de'oye cuasayepi cuañecohua'ire nepi. Cui'ne yequè cocapi cacohua'ire nepi. ²⁹ ¿Si'aohua'irepa i doce jèjo saoyeje pa'iohua'ise'e pa'iye? Pañè. ¿Si'aohua'irepa Maija'què què'ro aye asase'e quèacohua'ise'e pa'iye? Pañè. ¿Si'aohua'i Maija'què coca ye'yacohua'ire pase'e pa'iye? Pañè. Panita'a ¿Si'aohua'i pai yo'o tì'a ma'ñe yo'ocohua'ise'e pa'iye? Pañè. ³⁰ ¿Si'aohua'i ju'icohua'ire ne co'ya tutu pacohua'ire pase'e pa'iye? Pañè. ¿Si'aohua'i tiñe coca cacohua'ire pase'e pa'iye? Pañè. ¿Si'aohua'i tiñe coca asani se quèacaicohua'ise'e pa'iye? Pañè. ³¹ Jaje pa'ina, mēsaru cato ai de'o tuture pañu'u cuasajè yèjè'è. Jaje pa'ina, yè'èpi mēsarute ai jerepa tutu de'oye quèasi'i.

13

Oiyere Quèaye

¹ Yè'èpi si'a pai coca caquèpi cui'ne huiñaohua'i coca caquèpi paire oima'què pani, coa huatihuè tē'cajèna, pisiyeje pa'i a'è. Panita'a coa quèna de'huana tē'cajèna, pisiyeje pa'i a'è. ² Cui'ne si'aye Maija'què què'ro aye asayere quèaquèpi cui'ne si'aye pai ña ma'ñe ñaquèpi cui'ne si'aye ta'ñe asaquèpi cui'ne si'aye Maija'quèpi nequère pare cuasaquèpi ai cutiohua'ire tìrona cuañe saoquèpi ja yè'ta'a paire oima'què pani coa caquè a'è. ³ Cui'ne si'aye yè'è paye yecohua'ina huahuecai yo'oquèpi cui'ne yè'è capère pajè yecohua'i do'ire èo cuañoja'core isiquè yo'oquèpi ja yè'ta'a paire oima'què pa'ito si'aye iye yo'oye cōcaiye paji.

⁴ Paire oiquè cato; sañope yo'oyere quècoquè api, paire oi cōcaiquè api, yecohua'i payere èa ñaquè pèima'què api, yè'è

jerepa pa'i a'ë cama'quë api, ⁵ ai jerepa pa'i a'ë cuasaquë yo'oma'quë api, ise'e yo'oye pa'iji cuasaquë yecohua'i yëyere meñe ña'no toma'quë api, pëtitema'quë api, co'aye ite yo'ose'ere cuasaquë oima'quë api, ⁶ yecohua'i tajojë co'aye yo'oyere ñaquë sihuama'quë api, coa ai jerepa nuñere pare ñaquë sihuaquë api, ⁷ si'aye ai yo'oye pa'itojë quëcoquë api, de'hue neñe pa'iji cuasaquë, de'oyere pa'ija'quë caquë utequë api, cui'ne dahuëre cuasare paquë yo'oque api.

⁸ Paire oiye carajai ma'ñe a'ë. Maija'quë quë'ro ayere asani quëayeta'a yequë mu'se carajai ja'ñe a'ë. Yequë coca caye cui'ne ta'ñe mai asaye carajai ja'ñe a'ë. ⁹ Jaje pa'ina, mai asaye cui'ne Maija'quë quë'ro ayere asani quëaye jopo carase'e a'ë. ¹⁰ Jaje pa'ina, yequë mu'se maipi peo hue'ñarepa asa ti'a maca, si'aye mai te'te maca asajë quëase'e carajasipi.

¹¹ Yë'ë tsihua'ë pa'inë jare tsihua'ë cayepi cui'ne jare tsihua'ë cuasayepi cui'ne tsihua'ë asaquë yo'oyepi yo'ohuë. Yo'osiquëpi yureta'a ai ëmë de'oni si'aye tsihua'ë pa'inë yo'ose'e jeohuë. ¹² Jaje pa'ye yure, mai coa huesë ëaye Maija'quë coca asayë. Ai tsiña de'hua poresicore ñañeje pa'ye asayë, mai. Jaje pa'isicota'are tiñarepa ñaja'cohua'i a'ë. Yë'ë yure cato coa te'te maca ñañë. Jaje pa'iquëta'are yequë mu'se Diosute ñaja'quë a'ë, yë'ëre i ñañeje pa'yerepa. ¹³ Maija'quëre necaiquëre pare asaye, paire oiye, cui'ne yequë mu'se pa'i ja'ñere uteye iye cato ti pani huesë ja'ñe a'ë. Si'aye jerepa pa'ye cato paire oiye a'ë.

14

Yequë Pai Cocapi Cayere Ñare Pajë Caye

¹ Paire oicohua'i pa'ijë'ë. Diusu de'o tuture pare jaiye pañu'u cajë ai yëcohua'i pa'ijë'ë, cui'ne i quë'ro ayere asani yecohua'ina se quëacaiyere jerepa yëcohua'i pa'ijë'ë. ² Jaje pa'ina, yequë pai coca caquë cato paini caye pazi. Maija'quëni caji. Jaje pa'ina, pai asaye ti pañë, i caye. Joyopi cato me asaye'ni. Jaje pa'ina, ja cato yeque a'ë pai asa ti'a ma'ñe a'ë. ³ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë quë'ro ayere asani quëaye cato paire quëaye a'ë Maija'quëre cuasayere ñese mëijajë cajë, yo'o jujacohua'ire sihua ëaye ca huëoye a'ë, cui'ne oicohua'ire yëhuo huasoye a'ë. ⁴ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë isi coca caquë cato ija'a jerepa Maija'quëre cuasaquë pa'iyë neñe a'ë. Cui'ne Maija'quë quë'ro ayere asani quëaquë cato sehuocohua'i Maija'quëre jerepa cuasajë pa'i ja'ñere cocaiquë api.

⁵ Si'aohua'i mësarü yeque coca ca tuturepa Maija'quë isise'e pacohua'i pa'ijë'ë, cayë, yë'ë cato. Jaje caquëta'a jerepa yëyë, mësarupi Maija'quë quë'ro ayere asani yecohua'ire se quëayere pajë'ë caquë. Ja quëayepi

jerepa de'oji. Yeque cocapi casi maca iti case'ere asani sehuosicohua'ina se quëacaicohua'ipi pa'ijëna, cajë'ë, yequë cocapi, sehuosicohua'ipi jerepa Maija'quëre cuasajë pa'ija'cohua'ire. ⁶ Maija'quë do'ijë, yë'ëpi mësaruru quë'rona do'i saisiquëpi yeque cocapi caquë pa'ito mësarute ti cöcaiye peoji, yë'ë caye. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë iñose'ere, pañita'a huajëye asase'ere quëayerere, pañita'a Maija'quë quë'ro ayere asani quëayerere pañita'a Maija'quë cocare ye'yayerere yo'onita'a mësarure cöcaiye.

⁷ Cañu'u, jetu juiyere pañita'a pi'cohue juiyere. Ja je'quë de'oye juima'pë pa'ito jare juiyë cajë asaye peoji. ⁸ Cui'ne duruhüëpi tiñarepa pisima'o pa'ito huajo sacohua'i ne de'huaye pañë, huajo ñese sa ja'ñe. ⁹ Cui'ne mësarute pa'iji. Jaje pa'ina, mësarupi yequë cocapi cacohua'i pa'ito yecohua'i asaye pañë. ¿Me jare cayë cajë asaye'ni, coa peo de'otona case'eje pa'ye pa'ito? ¹⁰ Si'a yeja jaiye pai coca pa'iji. Si'aye asayese'e pa'iji, iti coca acohua'i cato. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi yecohua'i cocare asama'ë pani ti pa'iyë. Cui'ne ja coca caquëje ti pa'iji, yë'ëre. ¹² Maija'quë joyo tuture paye yëcohua'i sëte Maija'quëre ai cuasajë pa'iyere sehuosicohua'ire quëa tuture yëjë'ë, jaohuaipi mëojajë caquë.

¹³ Jaje pa'ina, tiñe coca caquë pani Maija'quëre señe pa'iji, iti casi cocare de'oye se quëaja'a tuture isijaquë caquë. ¹⁴ Cui'ne yë'ëpi Maija'quëre ti cocapi seni asama'ë pa'iyë, yë'ë caquë señe, nuñerepa joyo cato Maija'quëni sequëta'a. ¹⁵ ¿Jaje pa'ito me yo'oye pa'iquë'ni? Joyopi señe pa'iji. Joyopi sequëta'a yë'ëje asaquë señe pa'iji. Joyopi jëjëñe pa'iji, cui'ne yë'ëje asaquë jëjëñe pa'iji. ¹⁶ Jaje pa'ina, më'ë joyopi Maija'quëre sihuaquë de'ouquëre pa'ni caquë sihuaquëna, yequëpi më'ë ja're conì te'e sihuacaiye pasipi, ja coca asama'ë pa'i do'ire. ¹⁷ Jaje pa'ina, më'ë Maija'quëre pëpayepi de'oyerepa pa'itoje iti asaquëpi joyo sihuaye ñese mëiñe pasipi. ¹⁸ Maija'quëre ai de'oji cayë, mësaruru caye jerepa tiñe pa'i cocapi caquë pa'i. ¹⁹ Jaje pa'iquëta'are sehuosicohua'i tsi'si sitona caye ai jerepa de'ora'pi, te'e jëtë pa'i yë'orepa, iohua'i asa cocapi yecohua'ire ye'ya ja'ñere caquë. Yë'ëpi pai asama' cocapi jaiyerepa case'e cato yecohua'ire cöcaiye peoji.

²⁰ Maija'quë do'ijë, tsj cuasayeje pa'ye cuasama'pë pa'ijë'ë. Tsije pa'iohua'i pa'ijë'ë, co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'iohua'ita'a mësaruru cuasayere aiohua'i pa'ijë'ë. ²¹ Maija'quë cuañesi toya pëpë ayepi caji: “Caja'quë a'ë, iye paire yequë pai cocapi ti pai yë'oja'a. Jaje catoje ti asani sehuoma'pë pa'ija'cohua'i a'ë, yë'ë caye caji, Ejaë.” ²² Jaje pa'ito tiñe coca caye cato sehuoma'cohua'ire iñojë caye a'ë, pañi sehuosicohua'ire. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë quë'ro

ayere asani quëaye cato sehuosicohua'ini caye a'ë, pañi sehuoma'cohua'ire. ²³ Jaje pa'ina, si'a sehuosicohua'i tsi'si sitopi, si'aohua'i ti cocapi cajë yo'oto huesëcohua'ipi, pañita'a sehuoma'cohua'ipi conì cacasicohua'ipi cuasaja'cohua'i pa'ini cuepejë yo'ojë cayë, cajë. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are si'aohua'i Maija'quë quë'ro ayere asani quëajë yo'otota'a sehuoma'cohua'ique pañita'a huesëcohua'ique conì cacasicohua'ijë iohua'i co'aye yo'oyere asa quëquëjë cui'ne iohua'i pa'iyë asa ti'aja'cohua'i a'ë, si'aohua'i cayere asajë. ²⁵ Jaje yo'ojëna, iohua'i joyo co'aye pa'iyepi tiñarepa ña cuañuquëna, Maija'quëre do're ja'rujë seja'cohua'i a'ë cui'ne Maija'quë nuñerepa mësarü ja're pa'iji caja'cohua'i a'ë.

De'oyerepa Tsi'sicohua'i Yo'oye

²⁶ Jaje pa'ito Maija'quë do'ijë iye a'ë, iti yo'oye: Tsi'sicohua'i pañi yecohua'ipi Maija'quëre jëjëñe payë. Yecohua'ipi ye'yaye payë. Yecohua'ipi Maija'quë iñose'ere quëaye payë. Yecohua'ipi ti cocapi caye payë. Ja case'ere yecohua'ipi quëaye payë. Jare yo'ojë'ë, sehuocohua'i joña jerepa Maija'quëre oiye ne pajajë cajë. ²⁷ Ti cocapi cacohua'i pañi cajajë cayaohua'i pañita'a toasocohua'i pañi ñape te'ohua'ise'e cajajë. Cajëna, yecohua'ipi iti case'ere quëajaquë. ²⁸ Jaje pa'iquëta'are tiñe coca case'ere quëaquë peoto itijë caye pajë'ë, sehuosicohua'i tsi'si sito. Jaje pajë coa pañi ñape Maija'quëse'ere joyose'e cuasajë seña pa'iji. ²⁹ Cui'ne Maija'quë quë'ro ayere asani quëayeje cayaohua'i pañita'a toasocohua'i cajajë cajëna, yecohua'ipi nuñere pa'ni cajë iti quëayere neñajajë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are tsi'sito ñu'iquëre Maija'quëpi iñuquëna, jaëpi casi'i caquë yo'oto ja maca du'ru caquëpi jeoñe pa'iji. Jëoquëna, yequëpi caye pa'iji. ³¹ Jaje pa'ina, si'aohua'i mësarü Maija'quë iño coca asacohua'i te'ohua'ise'e caye pa'iji, si'aohua'i ye'ye ja'ñere cajë. Cui'ne yo'o juhahü cuasacohua'ijë taise'eje pa'iohua'ipi huëi ja'ñere cajë yo'ojë'ë. ³² Maija'quë ayere asani quëacohua'i cato iohua'ipi iohua'i joyo nëñere de'oye ñañe pa'iji, tayo ma'ñe cajë. ³³ Maija'quë cato huesë ëaye nëñere isima'quë api. Maija'quë cato de'oye ai cuasama'pë jo'cua pa'iyere isiquë api.

Si'a hue'ña Maija'quë pañi yo'ojë pa'iyere pa'iji. ³⁴ Nomiohua'i caye peoji, sehuosicohua'i tsi'si sito. Caye ësesë'e a'ë. Jaje pa'ina, nomiohua'i sehuojë cama'pë jo'cua pa'ijë'ë, Maija'quë judío pañe cuañese'eje pa'ye. ³⁵ Seni asañu'u cuasacohua'i pañi, ëjëni seña pa'iji, huë'ena sani. Jaje pa'ina, nomiohi Maija'quë coca asa hue'ñapi caco pa'ito de'oye ña cuañuñe pañi.

³⁶ De'hua cuasajë'ë. Iye Maija'quë coca mësarupi du'ru ca huëoma'pë paë'ë. Mësaruse'e iye coca asani sehuoma'pë paë'ë, yecohua'ijë mësaruru jerepa tose asahuë, cui'ne sehuohuë, iye cocare. ³⁷ Maija'quë ñnosi coca quëaquë a'ë cuasaquëpi, cui'ne Maija'quë joyopi caquëna, cayë cuasaquë cato iye yë'ë mësarute toyase'e mai Ejaë cuañese'ere toyapi caquë tiñarepa asaye pa'iji. ³⁸ Jaje pa'iquëta'are yë'ë toyase'ere Maija'quë cuañese'e a'ë caquë ñnama'quëpi quëaquë pa'ito i cayeje asama'pë pa'ijë'ë.

³⁹ Jaje pa'ie sête Maija'quë do'ijë maña Maija'quë quë'ro aye asase'ere yecohua'ire se quëayere cajë yo'oyere yëjë'ë. Yequë coca cayeje ësema'pë pa'ijë'ë. ⁴⁰ Si'aye de'oye ñare pajë yo'ojë'ë. Iti pa'ieyëje coa huesë ëaye yo'oma'pë pa'ijë'ë.

15

Cristo Ju'isiquëpi Huëise'e

¹ Yure Maija'quë do'ijë, mësarupi yë'ë ja'në huaso coca quëase'ere co'ye cuasa cojajë caquë cayë. Iye coca cato mësaruru asani nuñere pa'ë cajë de'huase'e a'ë. Jaje pa'ina, mësarupi itina tseasicohua'ipi nuñerepa pa'iyë. ² Cui'ne iye coca quëa do'ija'a mësaruru huasosicohua'i pa'iyë, mësarupi nuñerepa itire pa'ini. Jaje pa'iquëta'are yequere pa'ini coa tayo asasicohua'i a'ë.

³ Du'ru macarepa mësarute ye'yahuë, yë'ëre ye'yase'ere. Mësarute toyase'e Maija'quë coca cayeje pa'ye ye'yahuë, Cristo mai tayo yo'ojë pa'i do'ire jucacaise'ere. ⁴ Maija'quë coca toyase'eje pa'ye Cristo tasiquëpi toaso mu'seña acona huëji'i, huajëquërepa. ⁵ Huëisiquëpi Pedrona ñaipi cui'ne ja jeteyo'je i jëjo saocohua'ina ñaipi. ⁶ Jeteyo'je ñaipi, quinientos ai jerepa sehuosicohua'ina. Ja yë'ta'a iti ñasicohua'i jai pai pa'iyë. Yecohua'ise'e ju'isicohua'i pa'iyë. ⁷ Jeteyo'je Jacobona ñaipi, cui'ne jeteyo'je si'aohua'i i jëjo saosicohua'ina ñaipi.

⁸ Ai tëji hue'ñare pana yë'ëreje ñaipi, ti ñañe pa'ñe pa'ita'are. Coa huiña coase'eje pa'ye yë'ëre yo'osiquëpi Jesure ñahuë. ⁹ I jëjo saocohua'i de'hue de'ocohua'i a'ë, yë'ëre têtto saisicohua'ipi. Jaje pa'ina, yë'ëpi Maija'quë paire sañope co'aye yo'ohuë. Ja do'ire i jëjo saoquë hue'e ti'añe peoyë. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coa isisi do'ipi jaje pa'i pa'iyë. Yë'ëre i coa isise'e ne ma'ñe nëañe papi. Jaje pa'ina, yë'ëpi si'a i jëjo saocohua'i jerepa nehuë. Yë'ëpi yo'oye pahüë. Maija'quëpi yë'ë ja're coní yo'oquëna, i coa isiyepi yo'ohuë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are yë'ë yo'ose'e cui'ne i jëjo saocohua'irepa yo'ose'e de'oji. Ja yo'ose'ere sañope caye peoji. Jesucristo coca yëquë quëajëna, mësaruru sehuose'e a'ë, itirepa.

Ju'isicohua'i Huëiye

12 Yëquë cato mësarute quëahuë, Cristo ju'isiquëpi huëise'ere. Jaje pa'iquëta'are mësarua acohua'ipi cayë, ju'isicohua'i huëiye peoji. ¿Me yo'ojë jaje cayë'ni? 13 Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëiye peoto, Cristojë huëiye papi. 14 Jaje pa'ito Cristopi huëima'ë pa'isiquë pa'ito yëquë quëaye ti do'i peoye a'ë, cui'ne mësarua pa'ija'cohua'i a'ë cuasajë pa'iyeyë ti do'i peoye a'ë. 15 Diusupi ju'isiquëni Cristore huëopi cajë quëahuë. Ja quëa do'ire cosocohua'ipi pa'iyë, ju'isicohua'i huëiye peoto. 16 Jaje pa'ina, ju'isicohua'ipi huëiye pato Cristoque huëiye pasiquë pa'ini. 17 Jaje pa'ina, Cristopi huëima'ë pa'isiquë pa'ito mësarua sehuose'ejë coçai ma'ñe pa'iji, cui'ne mësarujë ja yë'ta'api co'ayere pa'iyë. 18 Cui'ne Cristore sehuoni ju'isicohua'ijë coa ne huesësicohua'i pa'iyë. 19 Jaje pa'ina, Cristore mai uteyepi coa iye yeja pa'iyese'e coçaiye pa'ito mai pa'iyë, yecohua'ire jerepa teaye pa'iohua'i.

20 Jaje pa'iquëta'are Cristo ju'isiquë pa'isiquëpi huëji'i. Huajëquërepa jaë api, du'ru macarepa ju'isicohua'i aquëpi ti huëisiquë. 21 Adánpi iye yeja si'a pai ju'iñe huëopi. Jaje cui'ne Cristojë te'i ëmëpi ju'isicohua'i huëi ja'ñe huëopi. 22 Jaje pa'ina, si'aohua'i Adán acohua'i pa'i do'ire ju'iñë, cui'ne Cristo acohua'i pa'i do'ire si'aohua'i pa'iyepaja'cohua'i a'ë. 23 Jaje pa'iquëta'are pai ñapere nuiñe pa'iji. Jaje pa'ina, Cristo cato du'ru macarepa tase'epi quëquëna, tëayeje pa'ye yo'osiquë api, ju'isiquëpi huëisi do'ire. Jeteyo'je Cristo dai maca ite secohua'i huëija'cohua'i a'ë, i huëise'eje pa'ye. 24 Cristopi si'aye ëja pa'ise'ere, cuañeñe pa'ise'ere, cui'ne si'a cuañe tuturepa nejoni i ëjaë pa'ise'ere pëca ja'quë Diusuna isisi maca ja maca yureta'a i yo'oyere yo'osaopi, tëji macarepa. 25 Jaje pa'ina, Cristo cuañequëpi pa'iji, si'aohua'ire ite sañope yo'ocohua'ire i quëo huë'ehuëna tsa'cu oç sao macaja'a. 26 Si'aye sañope yo'oye meñe tsa'cu oçesi jeteyo'je tējijere pana ju'iñere nejosipi, iti sañope yo'oyere. 27 Maija'quëpi Cristore si'aye isipi, ipi si'aye cuañequë pa'ijaquë caquë. Jaje Maija'quë coca toyase'le caquëta'a Maija'quë ise'ere cayë papi. Pëca ja'quërepa pa'ito me sehuoye'ni. Si'aye i nese'e a'ë. 28 Jaje pa'ina, Cristopi si'aye meñe cuañequë de'oni ja maca yureta'a pëca ja'quë Diusuna meñe cuañe cuañoquë de'oja'quë api. Itë si'aye isisiquëna, ja maca Diusupi si'a co'amaña cuañequërepa pa'ija'quë api.

29 Jaje pa'ito yecohua'i ¿me neñu'u cajë ju'isicohua'ipi ocore do' cuañeñë cajë huajëcohua'ina oco do'ejë yo'oye'ni, ju'isicohua'ipi huëiye peoto? ¿Me neñu'u cajë ju'isicohua'ini oco docaiyë cajë yo'oye'ni?

30 ¿Cui'ne me yo'ojë mai si'anëpi ju'iñe quëno macare huajëya'ye pa'iyë'ni? 31 Maija'quë do'ijë yë'ë si'a mu'señapi

ju'iñe yè'què macare pa'iyè. Mèsaru mai Èjaè Jesucristore sehuosicohua'i pa'ijèna, yè'è sihuayeje pa'yerepa iye ju'iñeje pa'iji. Coa caye ti peoji. ³² Yè'ère ai sañope yo'ohuè, Efeso daripè paipi cūcu yècohua'irepa, yai yo'oyeje pa'ye. Jaje yo'ojèna, yè'è ìohua'ire sañope yo'oquè nese'e çiquere cōcatira'èni, ju'isicohua'ipi ti huèiye peoto? Coa paì cayeje añu'u cui'ne ucuñu'u ñamina'a ju'ija'cohua'i me pañe'ni cayese'e patira'pi, ju'isicohua'ipi huèiye peoto.

³³ De'hua ñajè pa'ijè'è, yecohua'ipi mèsarute co'aye yo'oyere ye'yajè, paì case'je pa'ye ñeje: “Co'a cajeohua'ipi de'oye yo'oyere nejocacohua'i a'è.” ³⁴ Co'aye yo'oyere jèoni nuñerepa pa'iyena ponèjè'è, co'aye yo'oma'pè pa'ijajè cajè. Yecohua'i mèsaru acohua'i Maija'quère nuñerepa asama'cohua'ique pa'iyè. Jaje cayè, mèsarupi pañete yo'ore'ni cajè oijajè caquè.

¿Me Mëoñe, Ju'isicohua'ire?

³⁵ Jaje pa'iquèta'are yequèpi seti'ñe pa'i api, çme pa'iohua'i ju'isicohua'i huèiye'ni? ¿Me pa'i ca'nire hue'ejà'cohua'i a'ni? ³⁶ Coa huesèohua'irepa se'ne a'è. Jaje se'ne, ìti càre tāsicohua'i pa'ito ìti cāpi ju'ini ne huesècoa. Ne huesèquèna, ìti ñèpi mëacoa. ³⁷ Mèsarupi hueare pa'nita'a trigore taçohua'i pani ìti ñèare tāmā'cohua'i a'è, ìti càre taçohua'i a'è. ³⁸ Ja jeteyo'je Diusupi ì yèyeje pa'i cā necaiquè api, paì ñape ìti ñèa ñape ì yèyeje pa'ye. ³⁹ Te'oje pa'iohua'i pa'iyè pañè, ñajè'è, iyere: Nètérojaicohua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyè, pì'api tiñe pa'iohua'i pa'iyè, tsiaya hua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyè, paire papi ai tiñe pa'iohua'i pa'iyè. ⁴⁰ Jaje cui'ne ma'tèmo acohua'ije tiñe pa'ye ìohua'i de'ocohua'i pa'iyè payè. Pajèna, yeja acohua'ipi tiñe pa'iohua'i pa'iyè, ìohua'i de'ocohua'i pa'iyè. ⁴¹ Èsè miañe tiñe pa'ye a'è, cui'ne ñañè miañe tiñe pa'ye a'è, ma'ñoco miañeje tiñe pa'ye a'è. Yequeje ma'ñocoje yecohua'ipi ai miajèna, yecohua'ipi a'ri maña miacohua'i pa'iyè, si'a yè'què maca miañe pañè. ⁴² Jaje cui'ne ju'isicohua'i capèje ja'ju capèpi tāsicopi tiñe pa'io huèija'coa, ti ju'ima'core papi. ⁴³ Co'aconi tarena, de'ocore papi huèija'coa. Tutu peo capère tarena, tutu què'ioipi huèija'coa. ⁴⁴ Iye yeja capère ta huesorena, joyo pa'iyepi huèija'coa. Iye yeja paì capè pa'iyèje pa'ye, cui'ne joyo acohua'i pa'iyèje pa'iji.

⁴⁵ Ñeje Maija'què coca toyase'e caji, ñeje: “Du'ru macarepa paì Adán cato capè pa'iyè què'i paji'i. Jaje pa'iquèta'are tēji Adán cato joyo pa'iyè isiquè api.” Jaje pa'ina, ju'isicohua'ire pa'iyè isi tutu paji. Jaè cato Cristo api. ⁴⁶ Jaje pa'iquèta'are du'ru macarepa cato iye capèpi pa'i huèoji. Ja jeteyo'je joyo pa'iyè huèoji. ⁴⁷ Jaje pa'ina, du'ru macarepa èmè cato yejapi

de'huasiquë paji'i. Jaje pa'ina, yeja aquë paji'i. Jeteyo'je ëmë cato ma'tëmo aquë paji'i, mai Ëjaë Jesucristo. ⁴⁸ Jaje pa'ina, iye yeja capë hue'ecohua'i yejapi de'huasiquë Adánje pa'iohua'i a'ë. Ma'tëmo acohua'ipi jare ma'tëmo aquë Cristoje pa'iohua'i a'ë. ⁴⁹ Adánje pa'iohua'i yure ña cuãñoñë, mai. Jaje ña cuãñosicohua'ita'a ma'tëmo aquë Cristoje pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

⁵⁰ Maija'quë do'ijë, caye yëyë, mësarute. Capë cui'ne tsie quë'iohua'i Maija'quë cuãñe te'te pa'iye peoji. Ti carajaima'tona quëco ma'ñepi coní pa'iye peoji. ⁵¹ Jaje pa'iquëta'are mësarute quëaye yëyë, pai asa ma'ñere. Si'aohua'irepa ju'íne paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are si'aohua'i tiñe ponësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ⁵² Coa ma'ji toñeje pa'yerepa tējicore pare duruhuë jui maca asani ponësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Duruhuë pisi maca ju'isicohua'i huëija'cohua'i a'ë, ti ju'íne paja'cohua'ipi. Cui'ne mai huajëcohua'i cato tìohua'i ponësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ⁵³ Iye mai pa'iye carajaico sëte ti carajai ma'ñena suñañe pa'iji. Cui'ne ju'í capë pa'isicopi ti ju'í ma'ñena suñañe pa'iji. ⁵⁴ Iye mai pa'iye carajaico pa'isicopi ti pani huesëyena suñasi maca cui'ne mai capëpi ju'íñere pa'isicopi ti ju'í ma'ñena suñasi maca, ja maca yureta'a ju'íne pa'ise'ere, toyase'e cayeje tì'asipi, ñeje: "Sañope yo'oye peoyerepa ju'íne nëo cuãño. ⁵⁵ ¿Jerore ju'íne më'ë tutu yëquëre huaiye pa'iquë'ni? ¿Jerore ju'íne pa'iquë'ni, yëquëre a'si tota ñaca pa'isico?" ⁵⁶ Tayo yo'oye a'ë, maire a'si ne hueañeje pa'io, pa'iye. Cui'ne Moisésre Diosu cuãñese'epi tayo yo'oyere tutu isiji. ⁵⁷ Jaje pa'iquëta'are mai Ëjaë Jesucristo do'ija'a Maija'quëpi ñese quëcoye isiji. Jaje pa'ina, de'o'ji cayë, ite.

⁵⁸ Jaje pa'iye sëte Maija'quë do'ijë maña, si'anëpi jerepa mai Ëjaë co'amañare necaijë'ë, nuñerepa pa'iyere. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi ta'ñe asayë, mai Ëjaë ja're tsioni i co'amaña yo'oye cato coa yo'o ma'ñe a'ë cajë.

16

Sehuosicohua'ire Coçai Curiquëre Quëaye

¹ Yë'ë Galilea paire Cristore sehuosicohua'ire ye'yase'eje pa'ye yo'ojë'ë. Sehuosicohua'ire coçai curiquëre tsi'socohua'i pani, ñeje yo'ojë'ë. ² Domingo mu'seña ñape curiquë tirona huajë'ë, pai ñape mësarú nese'e sehuosicohua'ire coçai ja'ñere cajë. Huajë'ë, ite ne'ese'e ja'i maña yë'ë saisi maca tsi'so huëoni yo'oye paja'cohua'i. Mësaruse'e du'ru tsi'sojë pa'ijë'ë. ³ Yë'ë

jaro t̄i'asi maca mēsaru tsi'sosi curiquē cui'ne mēsaru jējo saocohua'ire quēa toya ja'o jējo saosi'i, Jerusalēna, sehuosicohua'ire co'amaña peocohua'ire cōcai ja'ñere. ⁴ Yē'ēreje sat̄i'ñe pa'ire nēina, yē'ēpi saiquē pa'ito yē'ē ja're sat̄i'ñe pa'iohua'i a'ē, curiquē sacohua'ije.

Pablo Sasi'i Cuasaye

⁵ Yē'ē jaro sai maca saiye pa'iji, Macedonia yejaja'a. Ja jeteyo'je jaro Corinto yeja t̄i'aja'quē a'ē, mēsaru quē'ro. ⁶ T̄i'ani mēsaru ja're ai tsoe maca pati'ñe pa'i a'ē, pa'nita'a yeque jaron a si'a oco tēcahuē pēaja'quē pa'ini. Ja maca yureta'a yequē hue'ña saija'quē a'ē. Saina, mēsaru cōcati'ñe pa'iohua'i a'ē, yē'ē sai ja'ñe. ⁷ Mēsarute coa sa sai ñañese'e yēye pañē. Mēsaru quē'rona tsoe maca pēani pa'iyere yēyē, mai Ējaē jaje yēto. ⁸ Jaje pa'iquēta'are yure cato Efeso daripēna pēaja'quē a'ē, Pentecostés mu'se t̄i'a macaja'a. ⁹ Efeso daripēna mai Ējaē co'amaña necaiye jaiye pa'iji. Jaje pa'ina, jai pai sehuoja'cohua'i a'ē, yē'ē quēa do'ipi cuasayeje pa'ina, jai sa'ro hui'yocaisicoje pa'ioipi pa'iji, Ējaē coca quēaja'a sa'ro. Jaje pa'iquēta'are jai pai yē'ē jaro saiye ēsejē sañope yo'oyē.

¹⁰ Timoteopi t̄i'asiquē pa'ito de'oye yo'ojē'ē, mēsaru ja're sihuaja'quēre cui'ne co'a ju'iñe paja'quēre. Jaēje mai Ējaē co'amaña nequē api, yē'ē neñeje pa'ye. ¹¹ Ja do'ire ite mēsaru acohua'i te'ijē co'aye ñama'pē pa'ijē'ē. Coa ai jerepa de'oye cōcaijē'ē, ai yo'oye peoye dani yē'ēre ñaja'quēre. Maija'quē do'ijē ja're utequē pasi'i, daina, ñasi'i caquē.

¹² Maija'quē do'iquēpi Apolospi mēsarute sehuosicohua'i ja're cōni sani ñajaquē caquē ai seina, yure maca saiye pañē, capi. Jaje pa'iquēta'are yequē mu'se sani ñasipi, saiye pa'ina.

Pēpa Tējiye

¹³ Caise'eje pa'iohua'i pa'ima'pē pa'ijē'ē. Mēsaru Maija'quēre necaiquēre pare asayena nuñerepa tseasicohua'ipi pa'ijē'ē. Ēmēohua'irepa do'i quē'iohua'i pa'ijē'ē, tutu quē'iohua'i. ¹⁴ Jaje pa'ina, si'aye mēsaru neñe pa'ito paire oiyeipi neje'ē.

¹⁵ Mēsarupi Maija'quē do'ijē tsoe asayē, Acaya yeja pa'icohua'i du'ru macarepa Maija'quē coca sehuosicohua'ipi Estēfanas tsēcāpēpi jaohua'ipi Maija'quē do'ijēre cōcaijē pa'iyē, cajē. ¹⁶ Jaje pa'ina, mēsarute cayē. Mēsarupi jaohua'i cayere cui'ne si'ahua'i iye co'amaña cōcaijē necohua'i cayere sehuocaijē pa'ijē'ē. ¹⁷ Sihuayē, Estēfanasre, Fortunatore cui'ne Acaicore mēsaru peo do'ire de'hue daisicohua'ipi pa'ijē yē'ēre cōcatena. ¹⁸ Jaje pa'ina, jaohua'ipi dani yē'ēre joyo sihua ēaye quēa huasohuē. Jaje cui'ne mēsaruteje sihua ēaye joyona quēa

huasosicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ire mësarupi de'oye cuasajë sihuajë ña'ne pa'iji.

¹⁹ Asia yeja paipi sehuosicohua'ipi mësarute pëpa saoyë, Aquila cui'ne i paco Priscila coní. Cui'ne si'aohua'i jaohua'i huë'ena tsi'sisicohua'ije mësarure pëpa saoyë, mai Ējaë do'ire cuasajë. ²⁰ Si'aohua'i sehuosicohua'i mësarute pëpa saoyë. De'oyere papi cuasajë sa'ñe su'cuajë sihuajë pëpajë'ë.

²¹ Yë'ë Pabloje yë'ë jëtëpi mësarute toyaquë pëpayë.

²² Yecohua'ipi mai Ējaë Jesucristore oima'cohua'i pani nejo cuañosicohua'i pa'ijajë. ¡Mai Ējaë Jesús daijë'ë!

²³ Ējaë Jesucristopi mësarute jaiye coa isijaquë, i payere. ²⁴ Si'aohua'ire mësarute yë'ë oiye jëjo saoyë, Cristo Jesure oi do'ipi. Ca tējihuë. Jaje pa'ijaquë.

2 CORINTIOS

Pablo Toyase'e Cayaye Acore Corinto Paina

¹ Yè'è Pablo Maija'què yè do'ipi Jesucristo jèjo saoquè de'osiquè a'è. Jaje cani cayè, ì jèjo daoquè a'è caquè. Iye toya ja'hua toyayè, Maija'què do'iquè Timoteo ja're cõni, Maija'què tsecohua'ina Corinto daripè pa'icohua'ina cajè, cui'ne Maija'què paina cajè toyayè, si'a Acaya yeja pa'icohua'ina. ² Diusu Maija'quèpi cui'ne Jesucristopi mèsarute ì coa isiyere cui'ne co'a ju'ima'pè pa'iyere mèsarute isijaquè.

Pablo Ai Yo'ose'e

³ De'oquère pa'ni Diusu mai Èjaè Jesucristo pèca ja'quère cañu'u. Jaèpi mai teaye pa'iohua'ire ñaquè oi cõcai ja'quèrepa, cui'ne jaè api, mai ai yo'ojè oiyere ne yè'huaquè Diusure. ⁴ Jaje pa'ina, Maija'quèpi si'aye mai ai yo'ojè oiye ne yè'huaji, maipi ì maire ne yè'huayeje pa'ye yecohua'ire ne yè'huajajè caquè. ⁵ Jaje pa'ina, Cristo ai yo'ose'e maini ai pa'iji. Pa'ina, ì ja're cõni mai ai yo'oyè. Ja ai yo'oyeje pa'ye cui'ne Cristo do'ija'a jaiye payè, ne yè'hua cuañoñeje. ⁶ Jaje pa'ina, yèquèpi ai yo'oni, mèsarupi ne yè'hua cuañoñere pajajè cui'ne huaso cuañoñere pajajè cajè yo'oyè. Jaje pa'ina, Maija'quèpi yèquère ne yè'huani, mèsarujè ne yè'hua cuañoñe pajajè caquè yo'oji. Jaje pajè tutu hue'ejè yèquè ai yo'oyeje pa'ye ai yo'oye pa'itoje quècojajè caquè. ⁷ Jaje pa'ina, nuñerepa mèsarute cuasayè. Yèquè ai yo'oyeje pa'ye ai yo'ocohua'i cato cui'ne Maija'què isiye ne yè'hua cuañoñeje yèquè ja're payè, cuasayè.

⁸ Maija'què do'ijè, yèquè Asia yeja pa'i maca ai yo'ose'ere cui'nare cuasajajè cajè quèaye yèyè. Yèquè jaro pa'i maca jèayerepa neñañe pa'ina, quèco tutu mañaje carajani cui'ne ñeje huajècohua'i maña etayeque cuasama'pè ai yo'ohuè. ⁹ Huani jeoja'cohua'ini nejose'eje pa'iohua'ire nèji'i. Jaje pa'iquèta'are iye yo'ose'e cato ju'isicohua'ire huèoquèna, Maija'quèna quècoyere ye'yaye paji'i. Co'ye yèquèja'a ne ti'acohua'i a'è cuasaye pa ja'ñere ye'yaye paji'i. ¹⁰ Maija'quèpi yèquère huasopi. Jaje huasosiquèpi ja yè'ta'api huasoja'què api, jut'i'ne pa'yere paje. Jaje pa'ina, yèquè ìna quèco pajè pa'iyè, ai yo'oye pa'itoje cõcaija'què api cajè. Mèsaru seacai do'ire jaje yo'oja'què api. ¹¹ Jaje pa'ina, mèsarupi Maija'quère yèquèni cuasajè seacaijèna, cui'ne jai pai yèquèni cuasajè seacaisicohua'i pa'ito, jai pai mèsaru a'è de'oji caja'cohua'i a'è, Maija'quère, ì yèquère de'oye ñacai do'ire.

Corintona Saima' Do'ire

¹² Iye yeja paire cui'ne mēsarute de'oyerepa si'si peoyepi pa'ijē cui'ne nuñere papi yo'ohuē, caye nēiji, yēquēre. Ja de'oye yo'ohuē cuasayepi yēquēre sihuaye pa'iji. Iye yēquē de'oye pa'iyē yēquē iye yeja ta'ñe asayepi pa'iyē pahuē. Coa Maija'quē oi isiye cocaiyepi jaje pa'ē. ¹³ Yēquē mēsarute se toya saoye toyama'pē pa'ē, tiñe pa'ye. Coa ai jerepa ñajē asa ti'añe toyahuē. Jaje pa'ina, ñani mēsarupi si'aye asa ti'aja'cohua'i a'ē, cuasayē. ¹⁴ Jaje pa'ina, mēsaru de'hue ari te'te maca asasicohua'ipi, mai Ejaē Jesucristo dai maca yēquēre sihuaja'cohua'i a'ē. Sihuajēna, yēquēpi mēsarute sihuaja'cohua'i a'ē.

¹⁵ Iyere cuasaquē du'ru macarepa mēsarute sani ñasi'i cuasahuē. Jaje yo'oquē cayaye mēsarute do'i ña huasosi'i cuasahuē. ¹⁶ Jaje pa'ina, cuasahuē, du'ru macarepa Macedoniana sai sa do'i ñaquē. Saisiquēpi cui'ne co'iquē tijupē ñasi'i cuasahuē. Ja maca yureta'a mēsarupi yē'ē Judea saija'a cocaijajē cuasahuē. ¹⁷ Jaje yē'ē yo'osi'i cuasani coa noni cuasa nēore? ¿Caye mēsaru yē'ēpi jaje yo'osi'i cuasa nēoni te'epi cayaye “pa'si'i cui'ne nesi'i” cuasaquē caji? ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quē api, yēquē mēsarute te'epi “nesi'i” cui'ne “pa'si'i” cuasajē caye pañe ñaquē. ¹⁹ Yēquē Silvano ja're Timoteo ja're cui'ne yē'ē mēsarute quēaquē Cristo Jesús Maija'quē mamaquē cato ti te'epi cayayese'e “nesi'i” cui'ne “pa'si'i” cama'quē api. Jaje pa'ina, Cristo Jesús cato nuñerepa yo'oquē api, i case'ere. ²⁰ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quē nesi'i ca nēose'e ina ti'api. Jaje pa'ina, Maija'quēre sihuani cayē: “Jaje pa'ijaquē Cristo Jesús do'ija'a.” ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quēpi jo'ya neni yēquēre cui'ne mēsarute Cristo ja're jēayerepa tsioni pa'iyē neji'i. ²² I tsecohua'ire pa'ē asajajē caquē Maija'quēpi i de'o joyore isipi, mai joñoana. Isiquēna, i joyopi pa do'ire asayē, si'aye Maija'quē isisi'i ca nēose'ere pajā'cohua'i a'ē, mai.

²³ Jaje pa'iquēta'are Corintona tijupē saiye pahuē, mēsaru oima'cohua'ini caquē. Jare sani pa'ito mēsaru yo'oyere sañope yo'oye nēiji. Maija'quē asaji, ja yo'oyere coequē. Ja do'ire saiye pahuē. ²⁴ Yēquē mēsaru asase'ena nuñerepa cuasajē pa'icohua'ini, Mēsaru itire pa'ē cajē asaye yēyere ta'ñeñu'u cajē yo'oye pañē. Yēquē cato yēyē, mēsaru ja're co neñere mēsarupi sihuajajē cajē.

2

¹ Mēsarute oi ēaye neñere coequē tijupē sani ñañe pa'si'i, cuasahuē. ² Yē'ēpi mēsaru quē'rona sani mēsarute oi ēaye nesiquē pa'ito ¿yē'ēre nepi sihua ēaye yo'o huasoja'cohua'i a'ni? Jare yē'ē oi ēaye nesicohua'ipi yē'ēre sihua ēaye yo'ocaiye pa'ini! ³ Jaje pa'ina, jare jaje mēsarute toyahuē, yē'ē sani

t̄i'a maca yē'ē oi ēaye neñere j̄eoni de'huasicohua'i pa'ijajē caquē. Yē'ēpi j̄aro sani sihuaquēna, mēsaruje sihuaja'cohua'i a'ē cuasahuē. ⁴Jaje pa'iquēta'are ja toya ja'hua toya maca cato ai cuasaquē co'a ju'ī cui'ne otare paque oi toyahuē. Toyama'ē paē'ē, mēsaruni oi ēaye nesi'i caquē. Coa ai jerepa yē'ē mēsarute joyore papi oiyere iñosi'i caquē toyahuē.

Co'aye Yo'oquēre Oiye

⁵Yē'ēre oi ēaye yo'osiquē pani yē'ēse'ere oi ēaye yo'oye papi cuasayē. Mēsaruteje si'ahua'ire oi ēaye yo'opi cuasayē. Ai co'ayerepa yo'opi cayere coequē, oi ēaye yo'opi cayē. ⁶Mēsaru i co'aye yo'osi do'ire si'sese'e tsoe de'oji, ja ja'ye pa'ijaquē. ⁷Jaje pa'ina, yure cato i tayose'ere saī de'huacani yēhuo huasoje'ē, yo'oquē tēto saiperepa ai oiyepi daima'quēni cajē. ⁸Jaje pa'ina, mēsarute señē, cui'naēni ite ai oiyere iñojē'ē, de'oye yo'oyepi. ⁹Ja'nē mēsarute toyahuē, iye yo'ose'e ayere caquē, mēsarupi yē'ē ye'yayere si'aye sehuocaito ñasi'i caquē. ¹⁰Jaje pa'ina, mēsaru saī de'huacaiquēni yē'ēje saī de'huacaiyē. Tayose'e pa'ina, saī de'huacaiye, pa'ina, saī de'huacaisiquē pani, Cristo ña hue'ñana saī de'huacaiyē, mēsaru do'ire. ¹¹Jaje yo'ojēna, Satanáspi i yēye t̄i'añe pasipi, maire. Tsoe maipi asayē, i maire nesi'i caquē yo'oye.

Troasre Pablo Pa'i Ai Cuasase'e

¹²Cristo coca quēasi'i caquē Troas daripēna t̄i'asi maca jaiye Cristo co'amaña de'oye necati'ñe pa'ye t̄i'ahuē. ¹³Jaje pa'iquēta'are yē'ē joyo sihuayepi peopi, Maija'quē do'iquē Titore t̄i'ama'ē pa'isi do'ipi. Jaje pa'ina, jaohua'ire saiyē caquē pēpani Macedonia yejana saē'ē.

De'hue Quēco Saoye

¹⁴Maija'quēpi maire si'anē Cristo Jesús ja're ñese quēco saoyena saji. Jaje pa'ina, maija'a i cocare pare iñoji, paire. ¹⁵Mai cato Jesucristo ma'ña huēo señeje huēo sē pa'iohua'i a'ē. Cristo Maija'quēna huēo sē ma'ña isiyeje pa'ye. Jaje pa'ijē, si'a hue'ñana huaso cuañocohua'ina cui'ne ne huesēsicohua'ina iti señepi ju'aji. ¹⁶Ne huesēsicohua'ire cato, iti señe tsimare pa'ē. Pa'iquēta'are huaso cuañocohua'ire cato huēo señere papi pa'iyē isiyere pa'ē. Jaje pa'ina, ¿nepi iye yo'oyere ne t̄i'aja'cohua'i a'ni? ¹⁷Yēquē Cristo ja're tsioni pa'i do'ire i jējo daosicohua'i sēte Maija'quē ña hue'ñana nuñerepa care pajē cayē. Yecohua'i jai pai Maija'quē coca quēa do'ipi curiquē neñu'u cajē yo'oyeje pa'ye yo'oye pañē, yēquē.

3

¹ ¿Ñeje cani mēsaruپی asato coa yēquēja'a co'ye jerepa de'oye yo'ohuē, cuasajē caye a'ni, pañita'a yēquē ayere cajē toya-caisi ja'ore mēsaruña sani iñoñe pa'iquē? ¿Pañita'a yēquēpi, mēsaruپی yēquē ayere cajē, yecohua'i ñaja'core toyacaijē'ē cajē seña pa'iquē, yecohua'i yo'oyeje? ² Pañi jaje yo'oye, mēsaru a'ē, yēquē toya cuañosi ja'huaje pa'iohua'i. Japi tsoe tijaپی, yequē ja'hua caraye paپی. Jaje pa'ina, mēsaru a'ē, yēquē joñoa toyasicohua'i. Jaje pa'ina, si'a paپی mēsaru pa'iyē asajē ñañē, tijañerepa. ³ Jaje pa'ina, paپی ñani tijañe asayē, toyani jējo sao ja'huaje pa'iohua'i mēsaru pa'i do'ire. Yēquēpi i cocare quēajēna, Maija'quē huajēquēre paپی i joyopi toyapi, mēsaruña quēna toñana tintapi toyama'ē paپی'i, mēsaru joñoare pana toyapi, Cristo case'ere.

⁴ Jaje pa'ina, Cristoja'a iyere Maija'quēpi necaija'quē api asayē. ⁵ Jaje pa'ina, si'aye yēquē yo'o tijañe Maija'quē isise'e a'ē. Ja do'ire yēquēpi yo'o tijañe caye peoji. ⁶ Jaje pa'ina, ipi yēquēre i huajē ca nēose'ere quēacaicohua'ire nepi. I huajē ca nēose'e cato joyo ayere pa'ē, coa toyasico maca pa'iyē paپی. Cuañese'e toyase'e cato ju'iñena isiye pa'iji. Joyo aye cato pa'iyē a'ē.

⁷ Moisésپی cuañese'ere quēna toñana toyase'ere daquē ñaco ma'ñañerepa daji'i. Daina, Israel paپی i tsia ña tijañe pahuē, ai ñaco ma'ña do'ire. Ja cuañeñe paire ju'iñena neñeta'a miañerepa de'oyerepa daji'i, miañe sa carajaiñeta'a. ⁸ Jaje pa'iyē sēte airepa de'oye a'ni, joyore pana neñere huajēye ca nēose'ere quēaye! ⁹ Ja'nē ca nēose'e cato de'oyere pa'ē. Ja yē'ta'a maire nejoñere isipi. Ja cuañese'e tayo yo'o do'ire. Jaje pa'iyē sēte airepa de'oye a'ni Maija'quē huajē ca nēose'e nuñerepa pa'icohua'ire neñe pa'i do'ire. ¹⁰ Ja'nē de'oyerepa ca nēose'epi yure ai de'oyere pana coní ñato ja'nē de'oyerepa pa'ise'epi do'i peoye ponēpi. ¹¹ Jaje pa'ina, miañe sa carajaiñeta'a de'oyerepa pa'ise'e sēte, jerepa de'oyere pa'ē, ti pani huesē ja'ñe cato.

¹² Jaje pa'ina, iye mai uteyere pajē ti ca'raye peoyerepa cayē, si'aohua'i asa hue'ñana. ¹³ Israel paپی miañe yayayere ñama'pē pa'ijajē caquē ēsequē Moisés paپی i tsia pē'pēni yo'ose'eje pa'ye yo'oye pañē, yēquē cato. ¹⁴ Moisés tsia pēpēyeje paye Israel paپی asa tijañe pēpēsicohua'ipi pa'iyē. Jaje ca nēose'ere ñajēta'a asa tijañe pa'cohua'i a'ē. Ja pēpēse'e cato nejoñe pa'iji, Cristoni ire paپی cajē cuasa do'ire. ¹⁵ Ja yē'ta'a Israel paپی yure iye mu'seña Moisés cuañese'ere ñato iohua'i asayena pēpēsicohua'ipi pa'iyē, asa tija'ama'pē pa'icohua'ipi. ¹⁶ Jaje pa'iquēta'are paپی Cristona sehuoto ja pē'pēyepi peo hue'ña ne huesēji. ¹⁷ Jaje pa'ina, mai Ejaē cato joyo api.

Jaje pa'ina, Ējaë joyo pa'i hue'ña cato ta'tëpo ti peo hue'ña'ë. ¹⁸Jaje pa'ina, mai si'ahua'i mai tsia pë'pëse'e peocohua'i cato tsïña de'huaje pa'iohua'i a'ë, Ējaë de'oyepi maina ju'aquëna, ññocohua'ipi. Jaje yo'ojë ije pa'iohua'irepa pönëjë saiyë, ñ de'oyere si'anëpi jerepa pa do'ire. Jaje pa'iohua'i pa'iyë, Ējaëpi, joyo sëte yo'o do'ipi.

4

¹ Jaje pa'ina, yo'o jujaye peoyerepa necaiyë, Maija'quëpi teaye yëquëre ñani oi iye co'amañare necaijë'ë caquë cuañe nëouna. ² Jaje pa'ina, yëquëpi si'aye yahuerepa huajëya'ye co'are paji cahuë, tañe cayepi paire cosoñu'u cajë. Cui'ne Maija'quë cocare tañe pönani yeque ye'yañu'u cajë yo'oye pañë. Jaje yo'oma'pë coa ai jerepa nuñere pase'e asani yo'ojë pa'iyë, Maija'quë ña hue'ña. Ja yo'oyere si'ahua'i nuñerepa yo'ocohua'i a'ë cuasajajë cajë. ³ Jaje pa'ina, huaso coca yëquë quëayepi yecohua'ire jëaye asa ëa ma'ñe pa'ini jare ne huesësicohua'ini jaje pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, ñohua'i sehuoye coe do'ire iye yeja cuañe diusupi ñohua'i asayena ne pore huesopi Maija'quë pa'iyë aye ññoquë de'oquërepa Cristo de'o coca miañere ña ti'ama'pë pa'ijajë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, yëquë ayere quëama'pë pa'iyë. Coa ai jerepa Cristo Jesús ayere quëayë, mai Ējaëre pa'ë cuasajajë caquë. Yëquë cato mësarute necaicohua'i a'ë, Jesure oi do'ire. ⁶ Jaje pa'ina, iye yeja miañe nequëpi mai joñoana Maija'quëpi miañe necaji'i, yecohua'ire ññojajë caquë. Maija'quë jaje necaji'i, maipi Jesucristo ayere ye'yejë ñre cui'ne ñ de'oyere pare asajajë caquë.

Necaiquëre Pare Asajë Pa'iyë.

⁷ Ja asayere jai do'i a'ë. Jare maina payë, soto cua'conoa ayayeje pa'ye. Maija'quëpi maina tutu peocohua'ire ñsipi, ja asaye. Maija'quë tutu a'ë asajajë caquë. Pani, pai tutu. ⁸ Ja tuture pajë, jaiye ai yo'oye pa'itojë de'hue yo'o jujama'pë pa'iyë. Ja tuture pajë jaiye co'a ju'ñe pajëta'a me neja'cohua'i a'ni cuasayere peoyë. ⁹ De'oye pa'iyë peoye josa yo'oyë, maire. Jaje yo'otojë jecocohua'i pa'iyë pañë. Ne tañë, maire. Jaje pa'iquëta'are ne huesoye pañë. ¹⁰ Jesús ai yo'osiquëni ñte huajo yëjë yo'ose'eje pa'yepi si'anë maire huajo yëcohua'ipi pa'ijëna, ai yo'ojë pa'iyë, Jesús pa'iyere ññoñu'u cajë mai pa'iyëja'a. ¹¹ Jaje pa'ina, mai huajëcohua'i pa'icohua'ipi si'anëpi ju'ñena ñsiscocohua'ipi pa'iyë, Jesús do'ire, mai ju'i capëa hue'eyeja'a ñ pa'iyere ññoñu'u cajë jaje pa'iyë. ¹² Pa'ijë Maija'quë cocare quëa do'ire ju'ñepi ja'ye pa'iji, yëquë. Jaje pa'ijëta'a cui'ne mësarupi pa'iyepi ti pa'iyena ti'ahuë.

¹³ Maija'quë toya pëpëpi caji ñeje yequë hue'ña: "Pa'ire paji cuasaquë ja do'ire quëahuë". Jaje pa'ye cui'ne yëquëje pa'ire

paji asajë quëayë. ¹⁴ Jaje pa'ina, asayë, Maija'quëpi ju'isiquëre Cristore huajëquëre huëopi. Cui'ne yëquëreje ju'isicohua'ini huëoja'quë api, Jesús ja're. Huëoquë cui'ne mësaruteje huëoni yëquë ja're conì te'e ì quë'rona saja'quë api, asayë. ¹⁵ Jaje pa'ina, si'aye iye yo'oye pa'iji, mësarù de'oye pa'iyere caquë. Jaje pa'ina, Maija'quë jaiye de'oye pa'iyere jerepa pa'ire isiyere pa'yerepa cui'ne ìte de'oyerepa yo'o u'ni cajë pëpacohua'ije jai paì pa'ijajë caquë jaje yo'opi.

¹⁶ Jaje pa'ina, yëquë coa yo'o jujahuë cuasaye pañë. Ìno ëmëje'e capë cato aiohua'i de'onije jeto sa'nahuë cato mu'seña ñape huajëcohua'i de'ojë pa'iyë. ¹⁷ Jaje pa'ina, iye yeja yëquë ai yo'oye cato coa da saiye a'ë. Jaje pa'ina, ja ai yo'oyepi ti pani huesëye ai jerepa de'oyere pa ja'ñere necaiji. ¹⁸ Jaje pa'ina, yëquë cato cuasama'pë pa'iyë, ñaco ca ña tì'añere. Coa ai jerepa yëquë cato cuasayë, ña tì'a ma'ñere. Si'aye ña'ne cato coa carajai'ne a'ë. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a ña tì'a ma'ñe cato ti pani huesëye a'ë.

5

¹ Mai cato huë'eje pa'iohua'i a'ë. Ca'ni huë'eje pa'iohua'i a'ë. Coa esa tëto saicohua'i a'ë. Jaje pa'ioipi iye huë'e ne huesëto, Maija'quëpi ti pani huesë huë'erepa ne de'huasiconi payë, jeto ma'tëmo, paì jëñapi nema'a huë'ere. ² Jaje pa'ina, ma'tëmo huë'ere pa'i ëa ju'iñë, ja yë'ta'a iye yeja huë'ere pa'ijë. ³ Jaje pa'ina, ja huë'epi maire caña suña toçaiyeje pa'ye suñaja'coa, capë pejë peoñoaje pa'ye paja'cohua'ire. ⁴ Jaje pa'ina, yure cato iye capë carajai huë'ere payë. Pa'ijëta'a ma'tëmo huë'ere ti pa'i capëre pa'i ëa ju'iñë. Coa iye yeja ca'nipi huë'e nesico ne huesëyere caye pañë. Coa ai jerepa ti ne huesëma' huë'ere pajajë cajë cayë, iye ju'ija capëre ti pa'iyena ne huesëjaquë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, iye pa ja'ñe cato Maija'quëpi ne de'huacaji'i. Cui'ne jare ipi ì de'o joyo maina isipi, yequë mu'se isi ja'ñe ìñoñe.

⁶ Jaje pa'ina, ìtire cuasajë ca'raye pañë, yëquë. Jaje pa'iquëta'are asayë cui'ne, iye capëre ja yë'ta'a pa'iyere cato so'ore pa'iyë, mai Èjaëre. ⁷ Jaje pa'ina, yure ìte ña'ne pañë. Jaje pajëta'a pa'ire paji cuasayëja'a asajë pa'iyë. ⁸ Jaje pa'i do'ire ìtire cuasajë ca'raye pañë. Jaje pa'ina, coa ai jerepa iye capë pa'iyere jëoni etani sani Èjaë quë'rona ì ja're pa'iyere yëyë. ⁹ Jaje pa'ina, si'anë Èjaë yëyese'e yo'oyere yëyë, iye capë pa'iyere jëonije, panita'a ìni ja yë'ta'a tuinije iye yejare pa'ijë. ¹⁰ Jaje pa'ina, iye yeja ja yë'ta'a pa'i maca de'oye panita'a co'aye yo'ose'eje pa'ye paì ñape isi cuañöñere cajë, si'aohua'i Cristo paì ñape iye yeja capëpi yo'ose'e ne de'hua huë'ñana saiye pa'iji.

De'oye Pa'i Coca

11 Jaje pa'ina, Ējaëre pare ai ca'raye asayë, yëquë. Jaje asa do'ire pa'ire yëhuoyë, sehuojajë cajë. Si'aye yëquë pa'iyë Maija'quë ñaji. Jaje cui'ne mësarujë yëquë pa'iyë asa t'ajajë cajë uteyë. 12 Jaje cani cama'pë pa'iyë, t'ijupë yëquëja'a co'ye jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë. Coa ai jerepa yëquë cato isiyë, mësarute sa'rojë pa'iore mësarupi yëquëre de'ocohua'ire pare pajë sihuajajë cajë. Sihuacohua'ipi yecohua'ire joy-orepa pa'iyepi yo'oma'pë coe ëmëje'ese'e yo'oyere sihuacohua'ire sa'nope cajajë cajë cayë. 13 Jaje pa'ina, yëquëpi cuepeohua'ijë pa'iohua'i ña cua'ñoñi Maija'quëni necai do'ire jaje ña cua'ñoñë. Jaje pa'iquëta'are cuepeohua'i ña cua'ñoñe pa'ni mësaruni necaijë pa'iyë. 14 Jaje pa'ina, te'i Cristopi si'aohua'i do'ina ju'cacaj'i' asasi macapi Cristo oiyepi yëquë pa'iyë cua'nequëna, pa'iyë. Jaje pa'iyë sëte si'aohua'i i ja're con'i ju'isicohua'ipi pa'iyë. 15 Jaje pa'ina, Cristopi si'aohua'ire caquë ju'cacaj'i', coa ai jerepa huajëcohua'ipi ini pacacaijajë caquë, pa'ni iohua'ija'a co'ye cuasaye. Ja're cuasaquë ju'ni huëji'i. 16 Jaje pa'ina, yëquë iye yeja pa'i yecohua'ire cuasajë ña'neje pa'ye cuasajë ña'ne pa'ne. Jaje pa'ina, ja'nëre iye yeja pa'i cuasajë Cristore ña'neje pa'ye cuasajë ñasicohua'ita'a yure cato jaje cuasajë ña'ne pa'ne, ite. 17 Jaje pa'ina, Cristona tsioni pa'iquë cato huajë pa'i api. Jaje pa'ina, ai co'amaña cato tsoe nejose'e a'ë, yure pa'iyë cato huajëye a'ë.

18 Jaje pa'ina, si'aye iye Maija'quë yo'oye a'ë. Jaje pa'ina, Cristo do'ija'a maire i cajeohua'ire nepi. Neni maire cua'ne nëopi, yecohua'ini i ja're cajeohua'i de'oyere quëacaijë'ë caquë. 19 Jesucristoja'a iye yeja pa'icohua'ire yë'ë cajeohua'i de'ojajë caquë Maija'quëpi nepi, iohua'i co'aye yo'o do'ire tsoe sai tosiquëpi. Jaje yo'osiquëpi Maija'quë cajeohua'ire ne cocare isipi, maire, yecohua'ire quëajajë caquë. 20 Jaje pa'ina, yëquë Cristo jëjo daocohua'i a'ë. Ja' cato Maija'quëpi yëquëja'a con'i mësarute se'neje pa'ye a'ë. Jaje pa'ina, mësarute se'ne, Cristo mamipi Maija'quë ja're cajeohua'i de'oe'ë cajë. 21 Cristo ti co'aye yo'oma'quë paj'i'i. Jaje pa'iquëta'are Diosupi co'ayere yo'oyejë pa'yerepa Cristore yo'opi, mai do'ire. Jaje yo'opi, Cristo do'ija'a ja'i do'i mai ite sa'nope pase'ere peo huë'ña nejocasi'i caquë.

6

1 Jaje pa'ina, yure maipi Maija'quë co'amaña co' necaicohua'ipi pa'iyë. Pa'ijë mësarute se'ne. Maija'quë oiye mësarute coa isise'ere coa asani pa'ima'pë nejë pa'ijë'ë cajë cayë. 2 Jaje pa'ina, i'pi caji, toyase'ena:

Ai de'o maca pa'iji. Jaje pa'ina, asahuë, më'ë cayë.

Huaso mu'se pa'i maca mē'ère cōcaë'ë.

Jaje pa'ina, yure a'ë, huaso cuaño'ñe pa'i sa'ro cui'ne i huaso mu'se a'ë.

³ Yecohua'ipi yëquë co'amaña yo'oyere co'aye cacaima'cohua'ini cajë yecohua'ire co'aye yo'o iñoñe peoyerepa de'oyepi iñojë yo'ojë pa'iyë. ⁴ Jaje pa'ina, si'aye ai yo'oye pa'ina, quëcojë yo'oyepi yëquë Maija'quëre necaicohua'i pa'iyë iñoñë. Co'amaña caraquëna, cui'ne jai caquipëje pa'ye ai yo'oye pa'ina, quëcojë tëto saiye iñoñepi cui'ne, ⁵ si'sejëna, co hue'ñana cojëna, jai pai sañope cuijë yo'ojë cajëna, jëa co'amaña neñe, si'a ñami ñajë ñataye, cui'ne aō ëaye tëto saiye quëcoyepi iñoñë. ⁶ Cui'ne yëquë de'oye nuñerepa pa'iyepi, yëquë nuñerepa coca ta'ñe asayepi, yëquë quëcoyepi, yëquë de'oye yo'oyepi, yëquë ja're Maija'quë joyo pa'i do'ipi, yëquë paire oire pajë yo'o do'ipi, ⁷ yëquë nuñerepa cocare quëa do'ipi, yëquë ja're Maija'quë tutu pa'i do'ipi iñohuë. Jaje pa'ina, nuñerepa yo'o uihua ja'ñepi ñese nehuë, cui'ne jare itipi sañope yo'oyeje jëahuë. ⁸ Jaje pa'iquëta'a yecohua'ipi yëquëre sihuasicohua'ipi, yëquëre ñaño coesicohua'ipi yecohua'ipi yëquëre de'o pai a'ë casicohua'ipi, yëquëre co'acohua'i a'ë casicohua'ipi yo'ojë. Jaje pa'iquëta'are yëquë cato nuñerepa pa'icohua'ipi, cui'ne nuñerepa cacohua'i a'ë, yecohua'ipi cosocohua'i a'ë catoje. ⁹ Yecohua'ipi yëquëre ñama'cohua'ire yo'oyeje pa'ye yo'oyë, noni ñacohua'ita'are. Yecohua'ipi yëquëre ju'ijacohua'i a'ë cacohua'i a'ë. Cajëta'a huajëcohua'ipi pa'iyë. Si'seyë, yëquëre. Jaje pa'iquëta'are huani jëoñere pañë. ¹⁰ Oiyere pajë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are si'anëpi sihuajë pa'iyë. Ti peocohua'ije pa'iohua'i ña cuañoñë. Jaje pa'iquëta'are jai paire jaiye co'amaña paye necaë'ë. Co'amaña peocohua'i ña cuañoñë. Jaje pa'iquëta'are si'aye payë.

¹¹ Maija'quë do'ijë Corinto pa'icohua'i mësarute yëquë nuñerepa cahuë, ti yëquë joñoa cuasaye yahuema'pë. ¹² Jaje pa'ina, yëquë mësarute yahuese'e ti peoyë. Jaje pa'iquëta'are mësaru a'ë, yëquëre yahuese'e pacohua'i. ¹³ Jaje pa'ina, mësarute mamajëre pëca ja'quë señeje pa'ye señë, mësaru cuasayepi yë'ère nuñerepa cajë'ë caquë, yë'ë mësarute yo'oyeje pa'ye.

Mai Cato Maija'quë Huë'e A'ë

¹⁴ Tsioma'pë pa'ijë'ë, sehuoma'a paire. Jaje pa'ina, ñajë'ë, nuñerepa yo'oye ti tsioye peoji, nuñe yo'o ma'ñe ja're coní. Cui'ne miañeje ti tsioye peoji, neañena coní. ¹⁵ Cristopi huati ja're te'e yo'oye paji. Sehuosiquëpi sehuoma'quë yo'oyeje cui'ne te'e yo'oye paji. ¹⁶ Jaje cui'ne Maija'quëre se huë'e tío pa'ina, cui'ne tío pa'iji, coa de'huasi diusure se huë'je,

te'e cui'ne yo'oyeje peoji. Jaje pa'ina, Maija'quë huajëquërepa huë'e a'ë, mai. Jaje pa'ina, ìpi capi, ñeje:
 Ìohua'i ja're conì pa'i, ìohua'i ja're cusi'i. Yë'ëpi ìohua'i Diosu pa'ijaquë a'ë.

Cui'ne ìohua'ipi yë'ë pairepa pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁷ Jaje pa'ina, mai Èjaëpi caji:

Jaohua'i jopo pa'icohua'ipi etani,

jaohua'ire tsioma'pë,

cui'ne si'sije pu'pema'pë pa'ijë'ë.

Jaje pa'ijëna, yë'ëpi mësarute sihuaquë imasi'i.

¹⁸ Imani mësaru ja'quë pasi'i. Pa'ina, mësarupi ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i yë'ë mamajë pa'ija'cohua'i a'ë.

Jaje caji, Èjaërepa si'aye tutu paquëre papi.

7

¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë maña iye a'ë, maire ca nëose'e mai paye. Jaje pa'ina, de'ocohua'irepa pañu'u, si'aye capë, cui'ne joyo si'si neñere yo'oma'pë. Ja pa'iyere cajë Maija'quëni ca'rajë si'aye mai pa'iyë ìna ìsi saoni pañu'u.

Corinto Paj Ponëñe

² ìDe'oji. Jaje pa'ito yëquëre sihuajë tsiojë'ë! Te'ireje yëquë co'a de'huama'cohua'i a'ë. Te'ireje yëquë care payeje cajë cosoma'cohua'i a'ë. ³ Jaje cani, mësaruni nuñe yo'oma'cohua'i a'ë caquë cama'ë pa'iyë. Jaje pa'ina, tsoe mësarute cahuë. Mësarute yëquë joñoare papi oijë pa'iyë, yëquë huajëcohua'ipi pa'ijëna, cui'ne ju'itoje. ⁴ Jaje pa'ina, yë'ë mësaru de'oyerepa sehuojajë cuasaquë si'aye yë'ë cuasayere caye payë. Cui'ne mësaru do'ire ai sihuayeje payë. Jaje pa'ina, si'aye ai yo'ojopopi ai sihua joyo payë, mësaru do'ipi.

⁵ Yëquë Macedonia tì'asi macapi ti huajëma'pë paë'ë, a'ri mañaje. Si'a hue'ña ai yo'oyese'e tì'ahuë, yëquë quëno macapi sañope yo'oyese'e paji'i. Jaje yo'oye pa'ina, yëquë joñoapi quëquë huesësicohua'i paë'ë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë co'a ju'icohua'ire yëhuo huasoquëpi yëquëreje cui'ne yo'oquëna, sihua ëaye nepi, Tito daiyepi. ⁷ Jaje pa'ina, ì daisi mañase'e sihua ëaye neñe papi, mësaru sihua ëaye ìte yo'ose'e quëaquë, cui'ne mësaru yëquëre ña ëa ju'inëje quëaquë, cui'ne mësaru oijë pa'iyë se quëaquë, cui'ne yë'ëre ai cuasajë co'a ju'inë quëaquë yo'opi. Jaje quëaquëna, si'aye iyepi yë'ëre ai sihua ëaye nëji'i.

⁸ Yë'ë toyasicopi mësarute ne oesico pa'itoje, ìtire cuasaquë oima'ë pa'iyë. Ja'në cato oë'ë, yë'ë toyasicopi mësarute a'ri tëcahuë ne oecona, ñaquë. Jaje oisiquëje yure cato sihuayë.

⁹ Sihuama'ë pa'iyë, mësarute ne oesi do'ire, yë'ë cato sihuayë, ja oiyepi mësaru yo'oye jëoni Maija'quëna ponëñe

necaisi do'ire. Jaje pa'ina, Maija'quëpi sihuaquë ñapi, mësaru oijë quëcojë yo'oye. Jaje pa'ina, yëquë toyase'epi mësarute co'aye nema'pë paë'ë. ¹⁰ Jaje pa'ina, joyo oiye cato tiñe pa'iyë pönëñena cui'ne huasosicohua'i pa'iyena saye a'ë. Jaje pa'iquëta'are iye yeja pa'i yo'ojë oiye cato, ju'iñena saye a'ë. ¹¹ Jaje pa'ina, ñajë'ë, yure Maija'quë yëyeje pa'ye yo'ojë oise'epi etase'ere. Iye a'ë, iti etase'e: Esa co'ayere ne de'hua ëaye nëiñe, mësaru aquë co'ayere yo'osi do'ire huajëya'ye nëiñe, co'ayere yo'osiquëpi pönëjaquë cajë ai yo'oye nëiñe, co'aye yo'oquëre si'seye pa'iji cuasaye nëiñe, mësarupi, si'ayere de'oyerepa yo'ohuë, nuñerepa yo'ocohua'ipi. ¹² Jaje pa'ina, yë'ë ja toya ja'hua toya maca iti co'aye yo'oquëni panita'a iti co'aye yo'o cuañoquëni caquë toyaye pahüë. Coa ai jerepa yë'ë cato mësaru yëquëre co'a ju'ijë pa'iyepi, Maija'quë ña hue'ñana ñañe pa'ijajë caquë toyahuë. ¹³ Ja cato yëquëre ne yë'huaye pa'iji.

Jaje pa'iquëta'are iye asa yë'huase'e jerepa ña huajëhuë, mësaru de'oye pa'ijë pa'icohua'ire ña do'ire Tito sihuaquë pa'iyere. ¹⁴ Jaje pa'ina, mësaru ai de'ocohua'i a'ë caquë Titore toe quëahuë. Titopi yë'ë mësaru ayere quëase'e nuñere pa'ë caquë asa ti'api, mësaru de'oye pa'ijë pa'iyere ñaquë. Asa ti'aquëna, co'a ju'iñe peoyë, mësaru ayere cato yo'oma' do'ire. Si'aye mësarute yëquë quëase'e cato nuñerepa quëase'e a'ë, cui'neje Titopi nuñere pa'ë caquë asa ti'api, yëquë quëase'e. ¹⁵ Jaje pa'ina, yureta'a ije mësarute ai jerepa yëji, si'aohua'i mësaru ite de'oye dahuëre ñajë pëpani pajë, i caye si'aye de'oye sehuojë yo'ocaise'ere cuasaquë. ¹⁶ Jaje pa'ina, yë'ë mësarute ai sihuayë, de'oyerepa yo'ojacohua'i a'ë caquë!

De'oyerepa Isiye

8

¹ De'oji. Yure Maija'quë do'ijë, mësarute quëaye yëyë, Maija'quë oi coa isise'epi Macedonia pa'icohua'i sehuosicohua'i yo'o iñoñere. ² Jaohua'i teaye co'amaña peocohua'ita'a ëseye peoyerepa sihuajë isihuë, yecohua'ire cöcai ja'ñere. Jaiye co'amaña pacohua'i isiyeje pa'yerepa isihuë. Cui'ne jaiye neñañe pa'ina, tëto sainije sihuacohua'i pa'iyë. ³ Cui'ne yë'ëpi ñahuë, iohua'i de'oyerepa cuasajë ëseye peoyere papi iohua'i payere cui'ne iohua'i paye jerepa isijëna. ⁴ Jaje yo'ojë yëquëje Maija'quë paire cöcaiye yëyë, ësema'pë cajë ai sei'ë, yëquëre. ⁵ Sesicohua'ipi coa curiquëse'e isiye pajë coa ai jerepa yo'ohuë. Yo'ojë du'ru macarepa Ejaëna iohua'i pa'iyere isihuë. Ja jeteyo'je isihuë, yëquëna, Maija'quë yëyeje. ⁶ Jaje pa'ina, Titore i ja'në yo'o huëose'ere yo'oquë mësaru

quë'roje iye de'oye cuasajë cõcai curi ìsiye tsi'so saojaquë cajë seì'ë. ⁷ Mësaruru si'aye de'oyerepa pa'icohua'ipi pa'iyë: Pa'ire paji cuasacohua'ipi, tañe coca cacohua'ipi, tañe asacohua'ipi, de'oye yecohua'ire necaicohua'ipi, cui'ne yëquëre ai oicohua'ipi. Jaje pa'icohua'ipi iyerejë cuasajë yecohua'ire tëto saisicohua'ipi yo'ojë pa'ijë'ë, peocohua'ire cõcai ìsiyere.

⁸ Mësarute tsepoje pa'iore ìsiyë, mësarupi yecohua'i de'oye yo'oyere ñani mësarujë, mësaruru nuñerepa pa'ire oicohua'i pa'iyere ññojajë cajë. Jaje pa'ina, mësarute cuañema'pë pa'iyë.

⁹ Jaje pa'ina, mësaruru cato tsoe asayë, mai Ejaë Jesucristo maire de'oye coa ìsisi'i caquë, jaiye co'amaña paquëpi, co'amaña peoquë de'ose'e, mësaruru do'ire. Mësarupi ì co'amaña peoquë de'osi do'ipi, jaiye pacohua'i pa'ijajë caquë yo'opi.

¹⁰ Mësaruru de'oye pa'iyere caquë, iye yo'oye aye mësarute cahuë, yë'ë cuasaye mësarupi ja'në tëto saisi ometëcahuë ai sihuajë de'oye yo'o huëohuë, iye ìsiye ayere. ¹¹ Jaje yo'osicohua'i sëte yurejë sao macaja'a, jare ocue pa'i maca cuasajë, sihuajë ìsijë yo'ojë'ë, mësaruru paye ja'ye. ¹² Jaje pa'ina, paipi Maija'quëre ìsiye yëre paquë ì paye ja'ye ìsito, Maija'quë sihuaquë ñacaiquë api. Maija'quë co'amaña peoquëni ñaquetã'a, ìsijë'ë caquë sema'quë api.

¹³ Cama'ë pa'iyë, yecohua'ire cõcai do'ire, mësarupi co'amaña carajani, ai yo'ojajë caquë. ¹⁴ Yë'ë cato cayë, si'aohua'i si'a yë'quë maca co'amaña payere caquë. Jaje pa'ina, yure mësarupi cõcaiye pa'iji, ìohua'ire peoyere. Cõcatena, cui'ne yequë mu'se ìohua'ipi mësaruru peoyere cõcaiye pa'iji, mësarute. Jaje yo'ojë si'a yë'quë maca paja'cohua'i a'ë. ¹⁵ Pajëna, toyase'e cayeje: "Jaiye si'sosiquëre nãañeje papi, cui'ne a'ri maña tsi'sosiquëreje caraye papi."

Tito Cui'ne Ite Cõcõhua'i

¹⁶ De'oji, cayë, Maija'quëre, Tito joyona yë'ë mësarute ai cuasaquë pa'iyere pa'ye ai cuasaye necaisiquëre. ¹⁷ Jaje pa'ina, Titopi, yë'ë mësarute sani ñajë'ë caquë señe, de'oyerepa sehuocajil'i. Ipi mësarute ai cuasaquë ña ëa ju'i pa'iyere sëte. Jaje pa'ina, yure ì yëyese'epi mësarute ñasi'i caquë saiji.

¹⁸ Si'a huë'ña sehuosicohua'i pa'icohua'i quë'rona, huaso coca de'oyerepa necai do'ire de'oquëre pare yëhuoquëni, Maija'quë do'iquëre te'ire, Tito ja're cõni jëjo saoyë, mësaruru quë'rona. ¹⁹ Coa ai jerepa si'a huë'ña sehuosicohua'i pa'icohua'ipi ìte sahuareña, yëquë ja're cu'i yëquë yo'oye cõcaija'quëni. Jaje pa'ina, yëquë mai Ejaëre de'oye necañu'u cajë coa ìsi co'amaña tsi'sojë yo'oyere cui'ne yëquë cõcañu'u cuasaye ññoñu'u cajë yo'oyere, cõcaija'quë api. ²⁰ Jaje yo'ojëna, iye yëquë jaiye co'amaña tsi'soyere, de'oyerepa

huahuesi'i cajë yo'oyë, yecohua'ipi co'aye cama'pë pa'ijajë cajë. Jaje yo'oyë. ²¹ Jaje pa'ina, yëquë cato de'oyere pase'e yo'oye yëyë, mai Ejaë ña hue'ña, cui'ne pai ña hue'ñaje.

²² Cui'ne jaohua'i ja're cõni te'e jëjo saoyë, yequëreje Maija'quë do'iquëre. Jaë cato jaiye de'oye yo'oquë yëquëre i yo'oyepi, i nuñerepa pa'iyë iñoquëpi, cui'ne yureje mësarute, nuñerepa pa'icohua'i a'ë cuasaquë api. Jaje pa'ini jëjo saoyë.

²³ Jaje pa'ina, yecohua'ipi iquei'ni cajë Titore secohua'i pa'ito quëajë'ë. Jaë cato Pablöre tsiöquë api, cui'ne i ja're co'amaña nequë api, mësarute cõcasi'i caquë, cajë'ë. Cui'ne Maija'quë do'ijë i ja're cõni saiscohua'ini secohua'i pa'ito cajë'ë. Jaohua'i cato sehuosicohua'i tsi'sini cuasani jëjo daosicohua'i a'ë. Cristöre de'oye necaicohua'i a'ë cajë'ë.

²⁴ Jaje pa'ina, si'a hue'ña sehuosicohua'i ñañere cajë, mësaru johua'ire nuñerepa oiyere oni iñojë'ë. Jaje pa'ina, yëquë mësaru ayere case'eje pa'ye sihuayë, mësarupi jaje yo'ore paja'cohua'i a'ë cuasajë.

Maija'quë Do'ijëre Tsisocaise'e

9

¹ Mësaru cõcañu'u cuasayere asa do'ire, Maija'quë do'ijëre pa'icohua'ire tsi'soni isi ja'ñeta'a mësarute toyaye pañë.

² Si'anë sihuaquë cayë, Macedonia acohua'ire, mësaru Acaya pa'icohua'i, ja'në ometëcahuë cõcañu'u cajë cui'ñasicohua'ipi pa'ise'ere pa'ijëna, mësaru de'oye cuasayere ñani, jai pai Macedonia acohua'ipi mësaru esa ne ëa ju'ijë yo'oyere ñani de'oye yo'oñu'u cajë yo'ose'ere cayë. ³ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijëre jëjo saoyë, iye yo'oye aye, yë'ë mësarute de'oye yo'ocohua'i a'ë case'epi coa case'e pa'ima'quëni caquë.

Jaje cani cayë, mësarupi yë'ë cuasaquë case'eje pa'yerepa coa isiye ne de'huasicohua'ipi pa'ijajë caquë cayë. ⁴ Mësarupi ne de'huama'cohua'ipi pa'ijëna, yë'ë ja're yeque Macedonia acohua'ipi cõni sani ñama'cohua'ini caquë cayë. Mësarupi tsi'soyere nema'cohua'ipi pa'ito yëquëre ai huajëya'ye pasipi, mësarute nuñerepa neñë cuasajë sihuajë casi do'ipi, cui'ne mësaruteje jerepa huajëya'ye nësipi. ⁵ Jaje pa'ina, mësarute du'ru sani do'i ñaja'cohua'ire, Maija'quë do'ijëre jëjo saoyë, jaohua'ipi mësaru coa isiñu'u ca nëose'e cõcaijë tsi'so saojajë caquë. Jaje yo'orena, mësaru coa isiyepi ëseye peoyere papi de'oyerepa cuasajë yo'oyere iñoñe pasipi.

⁶ Iyere cui'ne cuasajë'ë: A'ri maña tasiquëpi jare a'ri maña tëaye pa'iji, cui'ne jare jaiye tasiquëpi jare jaiye tëaye pa'iji.

⁷ Jaje pa'ina, pai ñape isiye pa'iji, joyo cuasase'e ja'ye, isima'pë pa'ijë'ë co'aye nei joyopi, panita'a yecohua'ipi cuañejëna. Jaje pa'ina, Maija'quë cato oi ñacaiquë api, sihuaquë isiquëni. ⁸ Jaje

pa'ina, Maija'quëpi mësarute si'a mu'seña coa si'a co'amaña jaiye isija'quë api. Mësarupi si'aye mësarute caraye pajë nëaquëna, si'aye de'oye yo'o co'amañare cöcailja'cohua'i a'ë. ⁹ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Co'amaña peocohua'ire ëseye peoyerepa isisiquëre cato, I nuñe yo'ose'e ti pani huesëji.

¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë mai ta ja'ñe, cui'ne ai ja'ñe isiquëpi si'aye mësaru ta ja'ñe, cui'ne mëa ja'ñe necaija'quë api. Necaina, mësaru ësema'pë isiyepi jaiye nuñerepa yo'oyere tëaye pasipi. ¹¹ Jaje yo'ojëna, Maija'quë mësarute jaiye co'amaña isija'quë api, peocohua'ire cöcailjajë caquë. Ja tsi'soni jëjo saoyere jai pai Maija'quë do'ijëpi de'oji cajë Maija'quëre pëpajacohua'i a'ë. ¹² Jaje pa'ina, iye yëquë Maija'quë do'ijëre cöcai ja'ñe sacaini coa iohua'ire carayese'e cöcai ja'ñere saye pañë, coa iohua'ipi ai jerepa Maija'quëre ai de'oji cajë pëpa ja'ñere sayë. ¹³ Jaje pa'ina, iye mësaru cöcailjepi mësaru Cristo coca de'oye sehuocaiye iñoquëna, ñajë iohua'ipi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuaja'cohua'i a'ë. Sihujë iohua'ije Maija'quëre de'oye yo'oja'cohua'i a'ë, mësarupi iohua'ire cui'ne si'aohua'ire yecohua'irejë ëseye peoyerepa cöcailjere ñajë. ¹⁴ Jaje pa'ina, Maija'quëpi i oiyere mësarute iñosi do'ire cuasajë ai yëjë Maija'quëre mësarute seccailja'cohua'i a'ë. ¹⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëre ai de'oji cayë, iye ai de'oyerepa i isise'ere!

10

Pablo Cristo Jëjo Daoquë Sëte I Tutu Payere Case'e

¹ Yë'ë Pablopì mësarute Cristo a'jiñe yo'oyepi cui'ne i oiyepi cuasaquë, mësarute señë. Yë'ëre cayë, mësaru ja're pa'ini tutu caye caraquëta'a cayë. Jaje pa'iquëta'a so'ore pa'i toyase'ëja'a irepa cayejë tutu cayë. ² Jaje ca do'ire mësarute quëayë, yë'ë mësarute ñasi'i caquë sai maca ja yë'ta'api de'oye pa'iye pajë, mësaru acohua'ipi pai yëyepi yo'oji cacohua'ire cato tuturepa caja'quë a'ë. ³ Jaje pa'ire paji yëquë cato pai a'ë. Jaje pa'iquëta'are iye yeja pai sañope yo'oyejë pa'yepi yo'oye pañë. ⁴ Mai uihua co'amaña cato, Maija'quë tutu quë'i uihua co'amaña'ë. Si'aye co'a tutu quëco pa pa'i huë'ñare nejo co'amaña'ë. Jaje pa'ina, mai uihuama'pë pa'iyë, iye yeja pai uihua co'amañaje pa'yepi. ⁵ Jaje pa'ina, ja uihua co'amañapi, si'aye Maija'quë ta'ñe asaquë yo'oyere, sañope tiñe pa'ye cuasayere nejoñe pa'iji. Cui'ne ja uihua co'amañapi, si'aye mai cuasayere tsi'soni Cristona isiye pa'iji, maipi ite de'oyerepa sehua ja'ñere cajë. ⁶ Jaje pa'ina, si'aohua'i mësaru de'oye sehuocaicohua'ise'e pa'i maca, yëquëpi si'aye de'oye sehua ma'ñere si'seye tsoe cui'ñasicohua'ipi pa'iyë.

⁷ Mësaru cato coa ëmëje'e pa'iyese'e ñañë. Jaje pa'ina, yë'ë nuñerepa Cristo aquëre pa'ë asaquë pani, yëquëreje nuñerepa Cristo acohua'i a'ë cuasaquë ñasipi. ⁸ Jaje pa'ina, yë'ëpi yëquë yo'oye pa'iquëta'are seña maca mësarute cuañequë yo'osiquë panije, co'ayerepa yo'ore'ni cuasaquë ca'raye pañë. Ëjaëpi mësarute nejoñe peoyerepa, jerepa joyo pa'iyere ñese meöcaija'a tutu isiquëre me ca'raye'ni. ⁹ Jaje pa'ina, yë'ë toya saose'ēja'a mësarute ca quëcosi'i caquë toyase'ėje pa'ye ñama'pë pa'ijë'ë. ¹⁰ Pa'iyë, yecohua'i yë'ëre ñeje cacohua'i. Pai ñato tutu peoquë maca, cui'ne coca canije, ëjaërepa cayeje meñerepa pa'ire cama'quëpi, ja yë'ta'a toya daoyese'e jëaye caquë cui'ne cuañequë cayeje caquë toyaquë api. ¹¹ Jaje cacohua'i maña, iyere yëquë yo'o ja'ñere asani pa'ijajë, yëquë cato jaje pa'ina, yëquë coca case'ėje pa'ye, cui'ne so'ore mësarute pa'ijë toyase'ėje pa'ye cui'ne yo'oja'cohua'i a'ë, mësaru ja're pa'i maca.

¹² Nuñerepa caye, yëquë de'ocohua'i a'ë casicohua'ire yëquëpi iohua'ire cuëcue ñajë cui'ne pa'iohua'i a'ë panita'a jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë yo'oma'pë pa'iyë. Jaje pa'ijëta'are me pa'i a'ni yë'ë cuasajë sa'ñe cuëcue ñajë pa'icohua'i cato huesëohua'irepa yo'oyepi yo'ojë pa'iyë. ¹³ Yëquë yo'oye pa'ina, coa ai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë sa tëto saipe yo'oye paja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yëquë co'amaña neja'to Maija'quëpi iye macaja'a nejë'ë, caquë ña nëocaiji. Jaje pa'ina, ipi yëquëre mësaru quë'ro Corinto ti'ajë'ë, caquë ñaquëna, ti'ahuë. ¹⁴ Jaje pa'ina, yëquëre nejë'ë, ca nëosi macaja'a yo'oyë. Jerepa yo'oma'pë pa'iyë. Jaje pa'ina, yëquëpi ja'në mësaru ja're conì pa'ima'pë patu co'ara'pi. Jaje pati'ñe pa'iotata'are yëquëpi du'ru sani mësarute Cristo de'o cocare quëahuë. ¹⁵ Cui'ne yëquëre ca nëose'ere sa eta sani yecohua'i nese'ere jioni sihuama'pë pa'iyë, ai jerepa pa'iohua'ipi de'oyerepa nehuë cajë. Coa ai jerepa yëquëre ca nëose'ēja'a yo'oyë, mësarupi Maija'quëre pa'ire paji cuasa ti'ajëna. Mësaru ja're pa'ijë jerepa Maija'quë co'amañare neñu'u cuasajë yo'oyë, yëquëre Maija'quë ca nëose'ėje pa'ye. ¹⁶ Cui'ne cuasayë, mësarupi. Pa'ire paji cuasa ti'ajëna, mësaru pa'i yeja Corinto jerepa pa'i yejañaje sani huaso coca quëañu'u cajë. Yecohua'i nese'ere jioni, yëquëpi jerepa pa'iohua'ipi de'oye nehuë, cajë sihuayere coejë, cui'ne yecohua'i Maija'quëre necaiyere nerojai hue'ña cacaye pañu'u cuasayë.

¹⁷ Jerepa pa'i a'ë cuasaye yëquë pani, jerepa pa'i api cuasajë'ë, Ëjaëna. Jaë api, jerepa pa'i. ¹⁸ Jaje pa'ina, Ija'a co'ye de'oquë a'ë caquë cato neñama'quëpi nuñerepa pa'iquë peoji. Coa Ëjaëse'e de'oquë api caquë cato neñasiquëpi nuñerepa pa'iquë api.

11

Pablo Cui'ne Coa Cacohua'i

¹ Quëcojê dahuëre asajê'ë, yê'ë caye, a'ri maña cuepe co-
caje pa'ye, catojê. ² De'oji, yê'ë cato mësarute oi ai ëseyê,
Maija'quê oi ëseye ayepi, mësarute Cristona te'ire huejosi'i ca
nëosi do'ire ëseyê. Jaje pa'ina, nomi tsjo ëmëre yo'oma'core
paje pa'iohua'ini, ina isisi'i caquë yo'oyê. ³ Jaje pa'iquëta'are
ca'rayê, añaipi io ta'ñe cayepi, Evare cosose'eje pa'ye, mësarute
cosocona. Cristore nuñerepa cuasajê sihuayere mësarupi
jeoma'cohua'ini caquë. ⁴ Jaje ca'raquë ñaquëna, mësaru, yeco-
hua'ipi daijê yêquë quëase'eje pa'ye quëama'pê coa tiñe pa'i
Jesuni quëajëna, coema'pê asayê, mësaru. Cui'ne ja'nê isi
cuañose'eje pa'i joyo peoyere coa tiñe pa'i joyore isi cuañojê,
cui'ne mësaru ja'nê asase'eje pa'ye peoyere tiñe pa'i huaso
cocare quëajëna, sehuojê pa'ijacohua'i a'ë, tiñe pa'iyê. ⁵ Jaje
pa'itojê yê'ë cato jaohua'i Jesús jêjo saocohua'i a'ë coa ca-
cohua'i huë'ehuëre pa'iyê pañê. Jare cuasayê. ⁶ Yê'ëpi
de'oyerepa coca ca ti'ama'quë pa'itojê, yê'ë ta'ñe asaye cato
jaiye a'ë. Ja asayere mësarute iñohuë, si'aye yêquë yo'ojê
pa'iyepi.

⁷ ¿Co'aye yê'ë yo'ore mësarute, huaso coca quëa do'ire curi
sema'ë, cui'ne mësarute ñese mëoñere caquë yê'ëpi teaye pa'i
maca de'oni yo'ore? Pañi, co'aye yo'oye pahuë. ⁸ Jaje
pa'ina, yequë sehuosicohua'i tsisosi curire jiohuë, mësarute
necasi'i caquë. ⁹ Mësaru ja're pa'i maca yê'ëre jopo carayere,
coçaijê'ë caquë mësarute sema'ë paë'ë. Paquëna, Maija'quë
do'ijê Macedonia daisicohua'ipi coçaë'ë, co'amaña isijê yê'ëre
caraye. Mësarute josa yo'oye pasi'i cuasahuë, jare jajese'le
yo'oquë pa'ija'quë a'ë. ¹⁰ Yê'ë cato Cristore pa do'ire nuñerepa
cayê. Jaje pa'ina, yê'ë si'a Acaya yeja pa'icohua'ire curiquë
sema'ë quëase'ere sihuaye sioye ti peoji. ¹¹ ¿Me yo'oquë jaje
caye'ni, mësaruni oima'ë, jaje caye? Pañi Maija'quëpi ñaji, yê'ë
mësarute oiyê.

¹² Iohua'i yo'oyere itire pa'ë cajê sihuajê maije pa'iohua'i
a'ë cañu'u cajê yo'oyere, iohua'i quëco payere jiosil'i caquë
yê'ë curi sema'ë yo'oyere yo'oquë pasi'i. ¹³ Jaohua'i cato
Cristo jêjo daocohua'irepa peoye coa i jêjo daocohua'ijê
pa'iohua'i de'oni cosojê yo'ocohua'i a'ë. ¹⁴ ¿Me yo'ojê jaje
yo'oye'ni, ai cuasama'pê? Jare i huati ëjaëpi huiñaëje pa'irepa
miaquërepa de'oni yo'oquë api. ¹⁵ ¿Jaje yo'oquëre sête me
pañe'ni, ite necaicohua'ijê? Jaje pa'ina, de'o pañje pa'iohua'i
de'oni yo'ojê cosoyê, paire. Jaje pa'iquëta'are iohua'i yo'ose'le
pa'iyêje sai cuañoñe pa'iji.

Pablo Ai Yo'ose'e Jesús Jêjo Saoquëpi

16 De'oji, t̄ijupē mēsarute ca coñē, te'ije yē'ere cuepequē caji, cuasacohua'i pani coa asajē'ē, yē'ē mēsarute cuepequē cayeje caquēna, yē'ēje a'ri maña casi'i jerepa pa'i a'ē cuasaquē. 17 Iye yē'ē jerepa pa'i a'ē cuasaquē casi'i caye cato cama'ē pa'iyē, mai Ējaērepa cuañese'epi. Ja cato cayē, coa cuepei cayepi. 18 Jai pa'i iohua'i yo'oyere ñajē jerepa pa'iohua'i a'ē cuasajē sihuacohua'i pa'iyē sēte, yē'ēje cui'ne yē'ē yo'oyere ñaquē jerepa pa'i a'ē cuasaquē sihuasi'i! 19 Mēsaru ai ta'ñe pa'iohua'ita'a cuepeohua'i cayere quēcojē ai yējē asayē. 20 Jaje pa'iohua'ipi quēcojē jaohua'ipi jo'ya nerena, mēsaru sihuajē coçaiyē, mēsarute coa co'acohua'ire ñajē yo'ocohua'ini, coa cosocohua'ini, mēsarute coe ēaye ñacohua'ini, yequere tsiana tē'cajē yo'ocohua'ini coçaiyē, mēsaru. 21 Yēquē paē'ē, ai tutu peocohua'ipi mēsarute jaje yo'oye paçicohua'i. Jaje caye huajēya'ye nēicota'are cayē:

Jaje pa'iquēta'are yecohua'ipi jerepa pa'iohua'i a'ē cuasato yē'ē cui'ne jerepa pa'i a'ē cuasasi'i, iyere cuepei cayeje caquē. 22 Jaohua'i hebreo pa'i a'ē, yē'ēje j̄ a'ē. Jaohua'i Israel pa'i a'ē, yē'ēje j̄ a'ē. Jaohua'i Abraham tsēcāpē acohua'i a'ē, yē'ēje j̄ a'ē. 23 Jaohua'i Cristore necaicohua'i a'ē. Yē'ēje jaohua'i necaiye jerepa Cristore necaiquē a'ē. Jaje pa'ina, jaohua'i neñe jerepa nehuē. Cui'ne jaohua'i si'se cuañose'e jerepa si'se cuañohuē. Cui'ne jaohua'i co cuañose'e jerepa co cuañohuē. Jaje yo'oquē si'anēpi ne ju'iñere paē'ē. 24 Judío paipi cinco pa'ye yē'ere tseajē treinta y nueve pa'ye si'sehuē, tseañerepa si'se mepi. 25 Toasoñe pa'ye tarapi tē'cahuē. Cui'ne te'erepa quēna pēapi jeahuē. Toasoñe pa'ye yē'ē sai yohuēapi ea dutupi. Ea du'ina, duni j̄ni tējiquē te'e ñami cui'ne te'e mu'se jai tsiayare coa huahuahuē. 26 Si'anē cu'iyese'e yo'oquē ñasiquē a'ē, tsiaya duni j̄uti'ñe pa'ye, ñaohua'ina huahuo'ñe pa'ye, cajeohua'ipi huati'ñe pa'ye, t̄i paipi huati'ñe pa'ye, jai daripē acohua'ipi huati'ñe pa'ye, tsio huē'ña acohua'ipi huati'ñe pa'ye, jai tsiayana duni j̄uti'ñe pa'ye, Maija'quē do'ijē a'ē, coa cacohua'ipi huati'ñe pa'ye yo'ojēna ñaquē tēto saisiquē a'ē. 27 Cui'ne, jaiye jē'joye nēina neñe, cui'ne ai yo'oye tēto saē'ē. Jaje pa'ina, yequere ti caïma'ē tētosaē'ē. Yequere aō peoquēna, cui'ne oco ēa ju'i tētosaē'ē. Yequere ti aïma'quēpi coa paē'ē. Yequere caña peoquēna, sēsē ju'i ai yo'oquē paē'ē.

28 Iye cui'ne yequē co'amaña jerepa co cuasaquēna mu'seña ñape yē'ēna dēquēyeje pa'ye tomequēna, si'a huē'ña sehuosicohua'i me pa'iyē'ni cuasaquē co'a ju'i pa'iyē. 29 Jaje pa'ina, yequē te'i tutu peoquē pa'ito yē'ēje j̄ j̄are con̄i te'e ai yo'oquē tutu peoquē pa'iyē. Co'ayena ne taosiquē pa'ito yē'ē joyo a'siyerepa oiyē. 30 Jerepa pa'i a'ē cayepi nēiñe pa'ito yē'ē teaye pa'i tutu peoyere iñosi'i, yē'ē cayepi. 31 Jaje pa'ina,

Diusu mai Ējaē Jesucristo pēca ja'quēpi yē'ē caye nuñerepa caji caquē asaji, si'anēpi de'oquēre pa'ni cajē sihuaquēre papi. ³² Yē'ē Damascore pa'i maca, romano paī ējaē Aretasre cōcaiquēpi, paī ējaēpi, yē'ēre tseaja'cohua'ire jai daripē eta sa'noana soldado paire nē'quepi. ³³ Jaje yo'ouna, yecohua'ipi yē'ēre do'rohuēna ayani jai daripē tēhuopa etaye ña sa'roja'a casarena, catihuē, Aretasre.

12

Maija'quē Pablöre Īñose'e

¹ Do'i peoye a'ē, co'ye de'oyerepa yo'oquē a'ē cajē sihuaye. Jaje pa'iquēta'are mēsarute quēaye yēyē, yē'ēre Ējaē huēo canī ñañeje pa'ye cui'ne yequē mu'seña pa'i ja'ñere Īñose'e. ² Pa'iji, catorce ometēca te'ire Cristo sehūoquēre ma'tēmona, toaso pēpē acona sase'e. Iye yo'ose'ere asaquē a'ē, yē'ē. Si'a capē sa cuānosiquē pa'ini, pa'nita'a joyose'e sa cuānosiquē pa'ini huesyē. Ja cato Maija'quēse'e asaji. ³ Jaje pa'iquēta'are asayē yē'ē cato, jaēte si'a capē quē'ire, pa'nita'a joyose'e sasiquē pa'ini huesyē. Coa Maija'quēse'e asaji. ⁴ Ite cato Maija'quē tsiona sapi. Saēna, jaronā asapi, ti paī asani ĩ case'eje pa'ye ca tī'añe peoyere pare. ⁵ Yē'ē jaēje pa'ire pani, jerepa pa'i api caquē sihuacati'ñe pa'i a'ē. Yē'ēja'a co'ye jerepa pa'i a'ē caquē sihuayeta'a pa'si'i. Jaje pa'iquēta'are sihuasi'i yē'ē ne tī'a ma'ñere. ⁶ Jaje pa'iquēta'are, yē'ēpi jerepa pa'i a'ē caquē pani, coa cuepequē caye pa'ñe pa'i a'ē, jare nuñerepa cajuquē pa'i do'ire. Jaje pa'iquēta'are iyere yēyē, yecohua'ipi yē'ēre jerepa pa'i api cuasama'cohua'ipi, ĩohua'i yē'ē yēhuose'ere asayepi cui'ne yē'ē pa'iyere ñañepi cuēcuejē.

⁷ Jaiye ĩñose'ere paquēta'a pa'ina, yē'ēpi jerepa pa'i a'ē cuasama'quēni caquē, yē'ēre jōsa yo'oja'core huati ējaē hua'jo ñacajē pa'ioipi yē'ē capēna ai yo'oyere miuje pa'ioire ne nēopi. ⁸ Jaje neina, ai yo'oquē toasoñe mai Ējaēre, ja ai yo'oye nejocaijē'ē caquē sei'ē. ⁹ Seina, ĩpi capi: “Yē'ē mē'ēre oiyepi tsoe de'oji, yē'ē tuture tutu peocohua'ija'a de'oyerepa ĩñoñe pa'iji” capi. Jaje pa'ina, sihuayē, yē'ē tutu peoyeja'a Cristo tuture ĩñoñe pa do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ina, sihuayē, tutu peoyere, pēpoyere, co'amaña carayere, huani jeoñu'u cajē yo'oyere, cui'ne Cristo do'ire necai ai yo'oyere. Jaje pa'ina, yē'ēpi tutu peoquē pa'i maca, ja maca jerepa tutu quē'i pa'iyē.

Corinto Sehuosicohua'ire Pablo Co'a Ju'iñe

¹¹ Mēsarupi cacaima' do'ire, cuepei cayeje cahuē, mēsarute. Mēsarupi yē'ēre de'oquē api cacaiye pa'iji, pañi yē'ēja'a co'ye. Yē'ē mēsarute ye'yacohua'i huē'ehuēre pa'iyē pañe, ĩdo'i peoquē maca pa'inije! ¹² Jaje pa'ita'a, yequē mu'se pa'i ja'ñe

ĩñoñepi, paĩ yo'o tĩ'a ma'ñe yo'oyepi, jaiye de'o co'amaña mësaru ja're pa'i dahuëre quëcoquë yo'o ĩnose'epi, japi ĩñoñuë, Jesús jëjo daoquërepa yë'ë pa'iyë. ¹³ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña sehuosicohua'ipi jerepa de'oyerepa necaise'e payë cuasayë. Mësaru coa mësarute necaiye tayo yo'ose'e pa'ito iyese'e a'ë: Yë'ë carase'e mësarute sëma'ë paë'ë. Ja tayo yo'oyere ai cuasama'pë saĩ toçaiyeje pa'ye de'oye cuasajë oni yejejë'ë, yë'ëre.

¹⁴ Mësarute toasoñe acore do'i sai ja'ñere yure ne de'huaquë pa'iyë. Yureje mësarute dëquëyeje pa'ye yo'oma'ë pa'ija'quë a'ë. Mësaru curire pasi'i caquë yo'oma'ë pa'iyë. Yë'ë cato mësaruni caquë yo'oyë. Jaje pa'ina, pëca ja'quëohua'ipi mamajëre ĩsija'a curiquë tsi'socohua'i a'ë, pañi mamajëpi pëca ja'quëohua'ire ĩsi ja'ñere tsi'soye. ¹⁵ Jaje pa'ina, yë'ëpi mësarute ai oina, mësarupi yë'ëre a'ri maña oitoje, yë'ë de'oye cuasa do'ipi si'aye yë'ë curi paye saĩ saosi'i, cui'ne yë'ë tutu mañaje ne saosi'i caquë sihuaquë yo'oyë, mësaru joñoa de'oye pa'iyere caquë.

¹⁶ Nuñerepa cayë, yë'ë mësarute dëquëye yo'oma'ë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are yecohua'i mësaru acohua'ipi cayë, yequëre coa ĩ ta'ñe cosoyepi yo'oquë se'queoje pa'iona, eo nëopi. ¹⁷ ¿Yë'ë mësaru ñato, yë'ë yëyere cosoquë nesi'i caquë jaohua'ire jëjo saore? ¹⁸ Titore do'i mësarute sani ñajaquë caquë sëni cui'ne ĩ ja're çoni yequëre Maija'quë do'iquëre jëjo saohuë, ¿jëjo saosiquëpi Tito sani mësarute ĩ yëyere nesi'i caquë cosoquë yo'ou? ¿Yëquëre te'e joyopi cui'ne nëiñe ĩsiquëna, cayaohua'i si'a yë'quë macarepa yo'oma'pë pate, mësaru ñato?

¹⁹ Yeque mësaru ca'ra'ñe pa'iohua'i a'ë tayo yo'ose'ere, yëquë ĩti ñasicohua'i ña huë'ñana ca de'huañu'u cajë cayë. Jaje cajë caye pañë, yëquë cato Maija'quë ña huë'ñana cayë, Cristo acohua'i sëte. Jaje pa'ina, si'aye yëquë caye cato, mësaru Maija'quë do'ijë joyo pa'iyë jerepa ñese mëi ja'ñere cocañu'u cajë caye a'ë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are ca'rayë, mësarute ñasi'i caquë sani tiñe pa'ijëna, ña quëquëyere cui'ne mësarupi yë'ëreje tiñe pa'ina, ñañere. Ca'rayë, te'e cuasaye peoquëna, pëtise'e, te'i payese'e, co'a cocase'e, yecohua'ire cue'cuyese'e, jerepa pa'i a'ë cuasayese'e, cui'ne coa co'a tiyapë pa'iyese'e pa'ima'quëni caquë. ²¹ Jaje pa'ina, cui'ne tijupë do'i ñasi'i caquë saquëna, yë'ë Diosupi huajëya'ye nëiñe nema'quëni mësaru yo'oyere ñaquëna, caquë ca'rayë. Ja maca mësaru tsoe huë'ña acohua'ipi tayojëta'a ti jeoma'pë, jai paĩ si'si yo'ojë coa nomiohua'ire cui'ne ëmëohua'ire yo'ojë pa'iyere, cui'ne ja'në yo'ojë sëo mease'ere jeoma'pë pa'iyere, ĩño oema'quëni caquë ca'rayë.

13

¹ Iye do'i saise'e pa'ija'coa, yë'ë mësarute toasoñe acore do'i saico. Te'ire sañope coca caye pa'ito ne de'huaye pa'iji, cayaohua'i pa'nita'a toasocohua'i, iti ñasicohua'ipi cajëna. ² Jaje pa'ina, t̃ijupë yure ca coñë, so'ore pa'i. Yë'ë ja'në cayeye acore do'i saisi maca mësarure pana ñaquë case'eje ca coñë. Ja'në co'aye yo'ojë pa'isicohua'ire, cui'ne si'aohua'ire cayë. Yë'ëpi co'i coşiquë pani, mësaru tayoye coa ñaño pa'ija'quë a'ë. ³ Ja maca jaje yë'ëpi cani iñoquëna, mësaru asaja'cohua'i a'ë. Yë'ë caye cato Cristo case'e a'ë. Ja case'epi mësaruna tutu carajaiñe peoji, Cristo tuturepa quë'i coca'ë. ⁴ Jaje pa'iquëta'are Cristore tutu peoquëre quëni huani jeoñeje huani jeohuë. Huani jeosicohua'ita'are Maija'quë tutupi huajëquëre papi pa'iji. Jaje pa'ina, cui'ne yëquëje i tutu peoquë pa'ise'e ayere coñi pa'icohua'ije i ja're tsioní pa'i do'ire Maija'quë tutupi pa'ija'cohua'i a'ë, mësarute necaiyere cajë.

⁵ Mësaruja'a ñare pajë co'ye neñajë'ë, nuñerepa yëquë Maija'quë pa'ire paji cuasayere pa'iyë cajë. Neñajëna, Cristopi mësaru ja're coñi pa'ima'quë pa'ito coa cacohua'i pa'iyë. ⁶ Jaje pa'ina, cuasayë, mësarupi neñasicohua'i pa'ijë, yëquëreje tayoma'pë de'oyerepa pa'icohua'i a'ë, asa t̃i'ajajë cajë uteyë. ⁷ Jaje pa'ina, mësarupi co'aye yo'oma'pë pa'ijajë cajë Maija'quëre secacaiyë, mësarute. Yëquëpi jerepa pa'iohua'ipi ne t̃i'ahuë cajë seño pañë. Coa ai jerepa yëquë cato, mësarupi de'oye yo'ojajë cajë seño. Yëquëpi tayose'eje pa'iohua'i ña cuañotoje. ⁸ Yëquë cato nuñerepa yo'oyere sañope yo'oma'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa nuñerepa yo'oyere ñese cõcaicohua'i a'ë. ⁹ Jaje pa'ina, sihuayë, yëquëpi tutu peocohua'i pa'ijëna, mësarupi tutu quë'iohua'i pa'ito. Jaje pa'ina, mësaru de'ocohua'irepa pa'iyë t̃i'añere cajë, Maija'quëre si'anë secacaijë pa'icohua'i a'ë. ¹⁰ Jaje pa'ina, yë'ë ja yë'ta'a mësaru quë'ro saima'në iye toya ja'hua toya saoyë, yë'ë mësaru quë'ro t̃i'asi maca, yë'ëre Ëjaëpi mësarute nejoma'ë, joyo pa'iyere ñese mësarute meocaija'a tutu isise'epi, jëayerepa yë'ë cuañequërepa pa'i tutupi mësarute cayere coequë, jaje yo'oyë.

¹¹ De'oji, yure ca t̃ejihuë. De'oye sihuajë pa'ijjë'ë. Mësaru pa'iyepi de'ocohua'irepa pa'iyë ponëñere yo'ojë pa'ijjë'ë, yë'ë case'ere pa'ijjë'ë, cui'ne jo'cua de'oye sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijjë'ë. Jaje pa'ijëna, Maija'quë pa'ire oiquëpi, cui'ne jo'cua de'oye pa'iyë isiquëpi mësaru ja're pasipi. ¹² Sa'ñe pëpajë sihuajë'ë, si'si peoyere papi. ¹³ Mësarute pëpa saoyë, si'aohua'i Maija'quë do'ijjëpi.

¹⁴ De'oji. Mai Ëjaë Jesucristo, coa isiyepi, Maija'quë mësarute oiyepi, cui'ne Maija'quë joyo si'anë mësaru ja're pa'iyepi,

si'aohua'ire mēsarute pa'ijaquē.

GÁLATAS

Pablo Toyase'e Galacia Sehuosicohua'ire

¹ Yè'ère Pablöre paipi cani neni jëjo daosiquë peoyë. Coa Jesucristopi, cui'ne Diosu Maija'quëpi, Jesús ju'isiquëre huëosiquëpi jëjo daosiquë a'ë, cui'ne ² si'aohua'i Maija'quë do'ijë yè'ë ja're iño pa'icohua'ije, mësarute yè'ë ja're toyayë, iye ja'hua sehuosicohua'i Galacia yeja pa'icohua'ina. ³ Diosu Maija'quëpi cui'ne Jesucristopi çoni, mësaruna coa carajaiñere cui'ne jo'cua de'oye pa'iyere isijajë. Jaje pa'ina, ⁴ yure mai co'a yeja pa'icohua'ini, huasosi'i caquë Jesucristo mai do'ire jucacaji'i, Maija'quë Diosu yëyepi. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëse'ere de'oquëre pa'ni cajë sihuaye pa'iji. ¡Jaje pa'ijaquë!

Peoji, Yequë Huaso Coca

⁶ Cristo necai do'ipi Maija'quë mësarute soisicohua'ipi, yequë huaso cocare tui huëoni cuasama'topi Maija'quëre tuiye jeorena, ña quëquëyë. ⁷ Nuñerepa cayë, mësarute yequë huaso coca ti peoji. Jaje peoquëta'are mësarute yecohua'ipi ca co'me huesoyë, Cristo huaso cocare tiñe ponañu'u cacohua'ipi. ⁸ Jaje pa'ina, huaso cocare yecohua'ipi tiñe quëacohua'i pani ti nejosicohua'i pa'ijajë. Yè'ëpi tayo tiñe quëaquë pa'itojë nejoñe pa'iji. Panita'a huiñaë ma'tëmo daisiquëpi tiñe quëaquë pa'ito ti nejoñe pa'iji. ⁹ Tsoe ja'në mësarute case'ere ca coñë, yecohua'ipi mësarudu'ru macarepa huaso coca asani de'huase'ejë pa'ye quëama'cohua'i pani ti nejosicohua'i pa'ijajë.

¹⁰ Jaje pa'ina, ¿yè'ëni paipi de'oquë api, cajajë caquë yè'ë yo'oye? ¿Panita'a Maija'quëpi de'oji, cajuquë caquë yo'oye? Jaje pa'ina, yè'ëpi paipi de'oquë api cajajë caquë yo'oquë pani Jesure necaquë peoyë.

Me De'o U'ni, Pablo Maija'quë Jëjo Saoquë

¹¹ Yè'ë quëaye huaso coca pai cuasase'e pa'ima'ë pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, mësarupi pai cuasaye a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë caquë quëayë. ¹² Jaje pa'ina, paipi yè'ère iye coca isima'pë paë'ë. Cui'ne paina ye'yema'ë paë'ë. Coa Jesucristopi yè'ère iye coca ta'ñe asaye necaji'i. ¹³ Ja yè'ta'a judío pai sehuoyere sehuoquë pa'inë, yè'ëpi Maija'quëre sehuocohua'ire tunirojai nejo saosi'i caquë yo'ose'e asahuë, mësarü. ¹⁴ Jaje pa'ina, judío pai sehuoyere yè'ë jerepa ta'ñe asaquëpi yè'ë cajeohua'ire yè'ë ja'ye ometëca pacohua'ire tëto saisiquë

paë'ë, yë'ë aipë case'ere ai de'oye nuñerepa sehuoquë paca-
caiquë paja'quë caquë pa'i do'ire. ¹⁵ Jaje pa'ita'are Diusupi
ja yë'ëre coama'në sahuapi. Jaje pa'ina, i ai oiyeppi soipi,
yë'ëre. ¹⁶ Yë'ëre iñopi, i mamaquëre yë'ëpi judío peocohua'ire
huaso coca quëajaquë caquë. Jaje yo'osi maca yecohua'ini
seni asasi'i caquë yo'oye pahuë. ¹⁷ Cui'ne saima'ë paë'ë,
Jerusalénna, Jesús tsoe jëjo daocohua'i ye'yayere ye'yesi'i
ñasi'i caquë. Jaje yo'oma'ë, tsoe nëiñe peoyerepa Arabiana
saë'ë. Saisiquëpi jeteyo'je Damascona co'ihuë.

¹⁸ Tres ometëca tëto sai maca Jerusalénna saë'ë, Pedrore
ñasi'i caquë. Sani i ja're coní quince mu'seña pëahuë.
¹⁹ Jaje pa'iquëta'are ñama'ë paë'ë, yecohua'ire Jesús jëjo saoco-
hua'ire. Coa mai Èjaë yo'jei Jacobose'ere ñahuë. ²⁰ Care payë,
Maija'quë ña hue'ñana, më'ëre yë'ë iye toyaye nuñere pa'ë.

²¹ Ja jeteyo'je saë'ë, Siria yejana cui'ne Ciliciana. ²² Ja maca
cato Cristore sehuocohua'i Judea yeja pa'icohua'i yë'ëre pare
ñama'cohua'ipi paë'ë. ²³ Coa yecohua'ipi “ja'në maire josa
yo'oquë pa'isiquëpi yure Maija'quë pa'iji cuasayere quëaquë
cu'iji. Ja'në nejo saosi'i caquë yo'oquë pa'isiquëpi cajë
quëayese'e asacohua'i paë'ë.” ²⁴ Jaje pa'ina, yë'ëre de'oye
yo'osi do'ire cuasajë Maija'quëre ai de'o'ji cajë sihuajë paë'ë.

2

Yecohua'i Jesús Jëjo Saocohua'ipi Pablöre Sehuocaiyë

¹ Catorce ometëca pa'i maca tijupë Jerusalénna sai Bern-
abére cui'ne Titore sahuë. ² Jaro saë'ë, Diusupi yeque
yo'oyeque pa'iji caquë iñouna. Jaro Jerusalénre sehuocohua'i
ëjaohua'ise'e tsi'sicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëna, yë'ë judío pai peo-
cohua'ire huaso coca quëayere quëahuë, jaohua'ipi asacatena,
yë'ë nese'epi cui'ne yë'ë ja neñepi do'i quë'yerepa pa'ijaquë
caquë. ³ Cui'ne Tito judío peoquëpi yë'ë ja're coní pa'iquëreje
ca'ni tëaye pa'iji cajë cuañeñeje peopi. ⁴ Jaje pa'iquëta'are
Maija'quë do'ijë a'ë cacohua'ita'a coa cacohua'ijë paë'ë, yëquë
ja're coní yahue cacasicohua'ipi. Jaohua'ipi ca'ni tëaye pa'iji
cahuë. Icohua'i cato Cristo Jesure tsioni mai de'oye pa'iyere
ñani tijupë judío pai yo'oyena cuañese'e jo'yaohua'i pa'iyena
ponañu'u cajë cacasicohua'i paë'ë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are ti
johua'i caye asacaiye pahuë, mësarupi nuñerepa huaso cocare
de'oyerepa pajë pa'ijajë cajë.

⁶ Huajëye yo'o ja'ñe quëaye pahuë, yo'o ja'ñere quëacohua'ije.
Ëjaohua'ire pa'ë, cuasama'ë pa'iyë, jaohua'ipi ëjaohua'i
pa'itoje. Maija'quë cato si'aohua'ire cui'ne pa'iohua'ire ñaqué
api. ⁷ Huajëye yo'o ja'ñere quëa'ñe pa'iohua'ita'a judío pai
peocohua'ire quëaja'quëre Maija'quëpi yë'ëre cuañe nëosiquë
api, Pedrore judío paire quëaja'quëre cuañe nëose'ejë pa'ye,

cajê asahuê. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quê Pedrore judío paire quêaja'quêre jêjo saouquêpi, yê'êreje judío pai peocohua'ire quêaja'quêre jêjo saopi.

⁹ Jaje pa'ina, Jacobo, Pedro cui'ne Juan sehuosicohua'i êjaohua'ire pa'ê cajê ñajêna, pa'icohua'ire papi ñani Maija'quêpi ja yo'o ja'ñe mésarute isipi, cajê jêtêpi yê'êre cui'ne Bernabére tseani pêpahuê. Jaje yo'ojê iñohuê, te'e cajeohua'i pa'iyê. Cui'ne ja maca de'oji cahuê, mésarupi sani judío peocohua'ire quêajêna, yêquêpi judío paire quêaye. ¹⁰ Coa iyese'ere cuañehuê, co'amaña peocohua'ire cuasacaijê'ê cajê. Yê'ê ñare paquê nesi'i caquê yo'oquê pa'iyere cuañehuê.

Antioquía Daripëna Pablopi Pedro Tayoyere Yêhuose'e

¹¹ Pedropi Antioquía daripëna daisi maca te'e tsiarepa ñaquê yêhuohuê, ipi tayosiquê pa'iquêna. ¹² Jaje yo'oquê du'ru macarepa judío pai peocohua'i ja're aji'i, Jacobo ja're pa'isicohua'i ja títama'nê. Títasi maca aisiquêpi jaohua'i ja're aïñe jëoni cui'ne tsioyeje paquê yo'opi, ca'ni tēaye pa'iji cacohua'i acohua'ini ca'raquê.

¹³ Ja maca jaje yo'oquêna, ñajê judío pai sehuosicohua'ijê Pedro ca'raquê yo'oyena ñani cui'ne yo'ohuê. Yo'ojêna, Bernabéje cui'na ca'raquê yo'opi, jaohua'i yo'oyere ña do'ire. ¹⁴ Jaje nuñerepa huaso coca ye'yayeje pa'ye yo'oma'êna, yê'êpi ñani si'ahua'i tsi'si sitona si'ahua'i asajêna, Pedrore cahuê: Mê'ê judío paita'a judío peocohua'i ja're paê'ê, judío pa'iyepi pa'ima'ê. Jaje pa'iquêta'are ¿me nesi'quê judío peocohua'ire judío pai pa'iyêje pa'ijê'ê cuañequê'ni?

Si'aohua'i Maija'quêre Cuasayepi Huasosicohua'i De'oye

¹⁵ Mai cato tsj'nëna judío paire pa'ê. Co'acohua'i judío pai peocohua'i pa'iyê pañê. ¹⁶ Jaje pa'iquêta'are, mai nuñe pa'icohua'irepa pa'iyê tì'añe peoji, Moisés cuañese'ere yo'ojê. Coa Jesucristore ire pare cuasayepi tì'añe pa'iji, nuñe pa'icohua'i pa'iyê. Jaje pa'ina, yêquêje Jesucristoni ire papi cajê asahuê. Cristore ire pare cuasayeja'a nuñe pa'icohua'i pa'iyê tì'ahuê. Jaje pa'ina, cuañese'ere yo'ojê nuñe pa'icohua'i pa'iyê tì'añe peoji.

¹⁷ Cristona ponëni, i nuñe pa'iyere pañu'u cajê yo'ojê judío peocohua'ijê pa'iohua'i, co'acohua'i pa'iyê asa tì'añê. ¿Jaje pa'ito Jesupi maire co'a de'osicohua'i pa'iyê nei? Papi, jaje neñe. ¹⁸ Jaje pa'ina, cuañese'ere ne tì'ajê, huaso cuañoñe pa'iji caquê ye'yasiquêpi, ja ye'yayere jëosiquêpi tijupê cui'nare ye'yaquê pani cuañese'ere sañope do'i quê'i de'oji. ¹⁹ Jaje pa'ina, yê'ê, cuañese'e yo'oyere jëosiquêpi ju'isiquêje pa'i pa'iyê, Maija'quêni pacacasi'i caquê. ²⁰ Cristo ja're que cuañosiquêpi pa'iyê. Ja yê'ta'a huajêquêpi pa'iyê, Cristopi

yè'èni pa'i do'ipi. Yè'èpi pa'iyè pañè. Jaje pa'ina, iye capè huajèquè pa'iyè cato Maija'què mamaquèni yè'ère oi jucacai isiquèni de'hue yè'ère ñacaija'què api cuasaquèpi pa'iyè. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'què paire oi yo'ose'ere tirona oañe pañè. Cuañese'e cayere sehujè yo'oyepi nuñe pa'icohua'i tì'añe pa'ito, Cristo ju'ise'epi do'i peoye patira'pi.

3

Paire Cuañeñe Panita'a Maija'què Pa'iji Cuasaye

¹ Ina, Gálatas pai airepa huesèohua'i a'è, mèsaru. ¿Nepi mèsarute co'a de'huare'ni, nuñerepa cocare sehuoma'pè pa'ija'cohua'ire? Mèsaru ña hue'ñana de'oye iñojè quèahuè, Jesús que cuañosiquè ayere. ² Jaje pa'ina, iyere seina, quèajè'è: ¿Maija'què joyo mèsarute isi, Moisés cuañese'ere yo'o do'ire, panita'a, Jesure ire pare cuasa do'ire isipi? ³ ¿Airepa huesèohua'ini mèsaru, Maija'què joyopi yo'oquèna, ne huèosicohua'ipi, yure cato pai tutupi nuñerepa pa'iyere ne tì'añu'u cuasacohua'i? ⁴ ¿Mèsaru jaiye ai yo'oyepi coa pa'iyè? Ja ai yo'oyepi a'ri maña ye'yajajè caquè oiyè. ⁵ Maija'quèpi i joyore mèsaruna isini, pai yo'o tì'a ma'ñere mèsaru ja're yo'oni, ¿ique do'ire yo'oquè'ni? ¿Mèsarupi cuañese'e cayere sehuo tì'a do'ire yo'oquè? Pani, mèsarupi Maija'què coca nuñere pa'è cuasa do'ire yo'oji.

⁶ Abrahampi Maija'què pa'iji cuasa do'ire Maija'quèpi ite capi, nuñe pa'iquè api. ⁷ Jaje pa'ina, Abraham cuasase'eje pa'ye cuasaye pacohua'ipi Abraham tsècapè acohua'i a'è. ⁸ Judío pai peocohua'ire necaiquère pare cuasayeja'a nuñe pa'icohua'ire neñe pa'iji cuasa nèopi, Maija'què. Ja yè'ta'a i toya pèpèna toyama'nè Maija'quèpi Abrahamre ja de'o cocare quèapi: “Si'a pai sihuaja'cohua'ire de'oye necaija'què a'è, mè'èja'a.” ⁹ Abraham jare sihuacohua'ire nesicohua'ipi pa'iyè, i cuasase'eje necaiquère pare cuasacohua'ije. ¹⁰ Si'aohua'i cuañese'ena quèco pacohua'i cato nejo cuañoñere pa'iyè. Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Cuañe toya pèpè cayeje si'anè yo'o tì'ama'cohua'i cato nejosicohua'i a'è.” ¹¹ Tì'ñarepa quèaji. Jaje pa'iyè sète te'ije cuañese'e cayere yo'osi do'ipi, nuñe pa'i pa'iyè tì'añe peoji. Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Nuñe pa'i cato Maija'quère necaiquère pare asa do'ipi pa'ija'què api.” ¹² Jaje pa'iquèta'are Moisés cuañese'e cato caji: “Si'aye cuañese'e cayeje yo'o tì'aquèpi, iti yo'o tì'a do'ija'a pa'ija'què api.” Jaje pa'ina, Moisés cuañese'e cato necaiquère papi asaye peoye a'è. ¹³ Cuañese'e cayere si'a yè'què maca yo'oma'cohua'ipi nejosicohua'i pa'ijèna, Cristopi maire huasopi. Ja do'ire co'aquèje pa'i de'opi, mai do'ire. Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Soquè sarahuana sèa deosiquè

cato co'acquē api.” ¹⁴ Si'aye Abrahamre Maija'quē ca nēose'ere judío peocohua'ije paja'cohua'i a'ē caquē Jesupi soquē sarahuana jucacaji'i. Jaje pa'ina, i ca nēose'ere i joy-ore isiye pa'iji, si'aohua'ire Jesucristore de'hue neja'quē api, asajē pa'icohua'ire.

Cuañese'e Pañita'a Ca Nēose'e

¹⁵ Maija'quē do'ijē, mēsarute pa'i ca nēoni yo'oyena quēaquē iñosi'i: Ñajē'ē, paipi yēni yequēna co'amañare isisi'i ca nēoni toya nēo huesose'e, yecohua'ipi nejocaiye peoji, cajē. ¹⁶ De'oji jaje cui'ne yure Maija'quēpi Abrahamre cui'ne i tsēcapē aquēna ca nēopi. Jaje pa'ina, toyase'e mē'ē tsēcapē cama'ē pa'iji, jai paire cayeje, coa te'ire caji mē tsēcapē aquēna. I ca nēosiquē cato Cristo api.

¹⁷ Jaje cani cayē: Maija'quēpi Abrahamre ca nēoni ti jaje yo'o ja'ñere ca huesopi, caquē. Jaje pa'i do'ire Moisés cuañese'e jeteyo'je cuatro ciento treinta ometēca pa'i maca huēose'epi Maija'quē ca nēose'ere do'i peoye neni nejoñe peoji. ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quēpi coa isisi'i Abrahamre ca nēopi. Jaje pa'iquēta'are Moisés cuañese'ere yo'ojē t'i'añe pani Maija'quē coa isisi'i ca nēose'e peora'pi.

¹⁹ Jaje pa'ito, ¿iquere co'ai Moisés cuañese'e pa'iquē'ni? Ja cato Maija'quē yēyere pa'i tayose'ere iño ja'ñepi pa'iji. Jaje pa'ina, Abraham tsēcapē aquē, i ca nēosiquē Cristo dai macaja'a ja cuañese'e yo'oye paji'i. Cuañese'e cato Maija'quēpi huiñaohua'ina caēna, jaohua'ipi Moisésre isihuē, pa'ina isicaija'quē. Isirena, Moiséspi iti yo'o ja'ñe paire quēapi. ²⁰ Jaje pa'iquēta'are yure cato coa Maija'quēse'e te'i pa'iji iti yo'oquē peoji, iti se quēcaciquēje.

Iti Cuañeñe Do'i Quē'ye

²¹ ¿Jaje pa'ito Moisés cuañese'epi Maija'quē ca nēose'ere sañope caye pa'iquē? Pani. Jaje pa'ina, cuañese'e yo'oyepi Maija'quē cajeohua'i pa'iyē t'i'añe pa'ito, ja cuañeñere sehuojē yo'o do'i t'i'ara'huē, nuñe pa'icohua'i pa'iyē. ²² Jaje pa'iquēta'are yure cato Maija'quē toya pēpē caji: cuañese'e tayo yo'o do'ire co'ayepi si'a pa'i tseasicohua'ipi pa'iyē. Jaje pa'ina, jare Jesucristoni necaiquē api cuasasicohua'ipi de'hue Maija'quē ca nēose'e paye pa'iji.

²³ Ja yē'ta'a Cristore necaiquēre pare cuasaye t'i'ama'nē cuañese'epi maire co'aye yo'oma'cohua'ini caquē cose'eje pa'ye ñacaiye paji'i. Jaje pa'ina, cosicohua'ipi utejē paē'ē, iye cuasayere iñoñe pa'i macana. ²⁴ Tsire ñacaiyeje maire cuañese'epi ñacai ye'yaquē paji'i, Cristona saja'quē. Saēna, Cristoni ire pare cuasani nuñe pa'icohua'i pa'iyē t'i'ajajē

caquë, yo'opi. ²⁵ Ja pa'ina, yure necaiquëre cuasaye daisi maca cuañese'epi maire necaiye peoji.

²⁶ Jaje pa'ina, mësaru si'aohua'i Maija'quë mamajë a'ë, Cristore necaiquëre pare cuasa do'ipi. ²⁷ Cristo do'ire oco do cuañesicohua'i cato, Cristo ayere suñasicohua'ipi pa'iyë, ije pa'iohua'i de'ojëna. ²⁸ Jaje pa'ina, peoyë, judío pai. Peoyë, griego pai. Peoyë, jo'ya nesicohua'i. Peoyë, coa pa'icohua'i. Peoyë, ëmë. Peoyë, nomio. Jaje pa'ina, Cristo Jesuna tsioni pa'icohua'ipi te'ije pa'iohua'i pa'iyë.

²⁹ Jaje pa'ina, mësarupi Cristo tsecohua'i pani Abraham tsëcapë acohua'i pa'iyë, Maija'quë ite isisi'i ca nëose'ere paja'cohua'ipi.

4

¹ Pëca ja'quë co'amaña si'aye paja'quëta'a tshua'ë pani jo'yaëje pa'i pa'iji, si'a co'amaña paja'quëta'a. ² Jaje pa'ina, yecohua'ipi ite ñacaijë pa'iyë, i ne'ñe pa'yere. Ñacaijë pa'ijëna, pëca ja'quëpi yureta'a ai de'o tējipi caquë ina si'aye co'amaña isi macaja'a. ³ Jaje pa'ye maije tsije pa'iohua'i pa'i maca iye yeja cuañe tutupi jo'ya nesicohua'ire papi, maire. ⁴ Jaje paquëna, iti yo'o maca ti'aëna, Diosupi i mamaquëre jëjo daopi. Judío pajje pa'i daji'i, nomiona ai de'osiquëpi, Moisés cuañese'ere si'aye yo'oja'quëpi daji'i. ⁵ Jaje daji'i, ja cuañeñe yo'ojë pa'icohua'ini maire huasosi'i caquë Maija'quëpi i yëhuiohua'ire pajaquë caquë.

⁶ Jaje pa'ina, mësarupi tsoe i mamajë a'ë cajë asayere iñosi'i caquë Maija'quëpi i mamaquë joyore jëjo daopi, mësaru joñoana. Ja joyo pa do'ire cayë, mai: “yë'ë Ja'quë.” ⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquë a'ë, më'ë, jo'yaë peoye. Jaje i mamaquë pa'i do'ire Maija'quëpi i yëyepi isija'quë api, i ca nëosi co'amaña.

Pablopi Ai Co'a Ju'i Pa'ise'e Maija'quëre Sehuocohua'ire

⁸ Ja yë'ta'a Maija'quëre asama'në, mësaru yeque diusuohua'i pai nese'e jo'ya nesicohua'ipi paë'ë. Pa'ijëta'a nuñerepa yeque diusuohua'i peoyë. ⁹ Jaje pa'isicohua'ita'a yureta'a asare payë, Diosuni. Ai tiña casi'i, Diosupi mësarute i tsecohua'ire ñaji. Jaje pa'ito ¿me neni cui'naohua'ipi tutu peoyere cui'ne teaye pa'yere cuasa cojë, sehuocaijë jo'ya ne cuañeñe yëye'ni?

¹⁰ Mësaru ja yë'ta'a Maija'quë yëyere yo'o ti'aja'cohua'i a'ë cuasajë judío pai yo'oyere mu'se de'huajë, ñañëohua'ire cui'ne ometëcare yo'oyë. ¹¹ Jaje yo'ojëna, yë'ë ca'rayë, mësarute ai yo'oquë quëase'epi coa yo'ose'e pa'ima'quëni caquë.

¹² Maija'quë do'ijë señë, mësarute. Yë'ëje pa'iohua'i de'ojë'ë, jo'yaohua'i peocohua'i, yë'ë je'quë mësaruje pa'i

de'ohuë, judío paí cuañeñe peoquë. Yë'ëre mësaru ti co'aye yo'oma'cohua'i a'ë. ¹³ Tsoe mësarupi asayë, yë'ë ju'i dahuë peoto quëaye pa'ñe pa'ipi mësarute de'o coca quëahuë, yë'ë du'ru macarepa mësarute quëacore. ¹⁴ Yë'ë ju'i dahuë cato yë'ëre neñañe paji'i. Pa'ina, mësaru ja ju'i dahuëre yë'ëre coejë eto saoye pahuë. Pajë coa ai jerepa Maija'quë huiñaëre necaiyeje panita'a jare Jesucristopi daquëna, necaiyeje pa'yerepa yo'ohuë, mësaru. ¹⁵ Jaje pa'ina, mësarute cayë, ¿me nei'ni, mësaru sihuajë pa'ise'e, mësaru de'oye yo'ose'ere yë'ë cocaiye paye? Nuñerepa cayë, mësaru dutaco pa'ito, mësaru ñacoare dutani yë'ëre isira'huë, yë'ëre ai oi do'ire. ¹⁶ ¿Jaje yë'ë nuñerepa cocare mësarute casi do'ire mësarute sañope yo'oquë de'ore? Pani.

¹⁷ Jaohua'i mësarute, ai de'oye ñacañu'u cajë yo'ojëta'a co'aye cuasajë yo'oyë. Iohua'i yëye cato mësarupi yëquë ja're pa'isicohua'ini, tìohua'ire neñu'u cuasaye a'ë, jeteyo'je mësarupi iohua'ise'ere de'oye necaijë pa'ijajë cuasajë yo'oye a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, yecohua'ire de'oye cuasajë, mai yëyeje yo'ojajë cajë ñacaiye de'oye a'ë. Jaje pa'ina, yë'ë mësaru ja're pa'i macase'e yecohua'ipi de'oye yo'ojë, si'anë jajese'e de'oye yo'oto de'oji, yë'ë peo macajë. ¹⁹ Jaje pa'ina, yë'ë mamajë, Cristo mësarute ije pa'iohua'ire de'o macaja'a mësaruni ai cuasaquë, nomio tsì coa huëoni a'si ju'iñeje pa'ye ai yo'oquë pa'iquë a'ë, tìjupë. ²⁰ Yurepi merepa yë'ë jarote mësaru ja're patira'ye yeque maña quëaja'quëpi. Jaje pa'ina, mësarute me caye'ni caquë co'a ju'iñë.

Agar Cui'ne Zara Iñoñere Quëaye

²¹ Moisés cuañese'ere sehuocañu'u cuasacohua'ipi cajë'ë: ¿Mësarupi cuañese'e cayere asajë pa'icohua'i a'ni? ²² Ñeje toyase'e caji: Caya mamajëre Abraham papi, te'ire i jo'yaona, yequëni i nējore pana papi, jo'yao peocona. ²³ I jo'yaona ai de'lhuasiquë cato iye yeja paí yo'ojë payepi parena, coasiquë paji'i. Nējorepa mamaquë cato, Maija'quë ca nëose'epi tì'a ja'ñere coasiquë paji'i. ²⁴ Iye caya nomiohua'i iñoñë, Maija'quë maire cayaye cuasa nëose'ere. Jaje pa'ina, iye ai cuasajë asaye paji: Agar, Abraham jo'yaopi Arabia quë'ro acore Sinaí cutihuë ayere iñooco, judío paire, Maija'quë cuañeñe isisi pa'i sito. Iye cuasa nëose'e acohua'i cato jo'yaohua'i pa'ija'cohua'ipi coa cuañeñë. ²⁵ Agar cato Sinaí cutihuëre iñooco, Arabia yeja pa'iconi, yure pa'i Jerusalénre. Ja daripë cato si'a io mamajë conì cuañese'epi jo'ya ne cuañosicopi pa'ico. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are, ma'tëmo Jerusalén cato jo'yao peoco. Jaje pa'ina, mai io mamajë a'ë. ²⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji: Sihuajë'ë, carao, mamajëre peocopi. Sihuaco cuijë'ë, tsì coaco a'si ju'iñe asama'copi. Jaje pa'ina,

jeoco cuañosicopi jai paire mamajëre paja'coa, ëjëre pacore jerepa.

²⁸ Maija'quë do'ijë, mësarü Isaacjë pa'iohua'i a'ë, Diusu ca nëosi mamajë a'ë. ²⁹ Jaje pa'iquëta'are paï yëyepi ai de'huasiquëpi tsoe hue'ña, Maija'quë joyopi yo'oquëna, ai de'osiquëre josa yo'ose'eje pa'ye maire josa yo'oye pa'iji. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are toyase'e ñeje caji: Eto saojë'ë, jo'yaore, cui'ne io mamaquëre. Jo'yao mamaquë ja're te'e jo'yao peoco mamaquë co'amaña paye peoji. ³¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë jo'yao mamajëje pa'iohua'i peoyë, mai. Jo'yao peoco mamajëje pa'iohua'i a'ë.

5

Nuñerepa Jo'yaohua'i Peocohua'i

¹ Jo'yaohua'i peocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë caquë Cristopi sai de'huapi. Jaje pa'iyë sëte jo'yaohua'i peocohua'i pa'iyere pa'ijë'ë, cui'naohua'ipi cuañese'ere neñu'u cajë yo'ojë jo'yaohua'i pa'iyena ponëma'pë pa'ijë'ë. ² Asajë'ë, yë'ë Pablopi cayë, mësarute. Mësarupi ca'ni tëaye pa'iji cajë yo'ocohua'i pa'ito, Cristo yo'o do'i mësarute çocaiye peoji. ³ Tijupë ca coñe yëyë, ca'nihuë tëa cuañosiquë pani si'aye Moisés cuañese'e cayere yo'oye pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, mësarü Moisés cuañese'ere, nuñe pa'icohua'i de'oñu'u cajë, yo'ojë pa'icohua'ipi, Cristore hua saijë cui'ne Maija'quë mësarute oiye yo'oyere peocohua'i de'ohuë. ⁵ Jaje pa'ina, mai cato Maija'quë joyoja'a Maija'quë maire necai ja'ñere cuasa do'ipi uteyë, nuñerepa de'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, cajë. ⁶ Jaje pa'ina, maipi Cristo Jesús ja're tsioni pa'ito ca'ni tëaye cui'ne pañe çocaiye peoye a'ë. Jaje pa'ina, maipi necaiquëre pare ìte cuasajëna, ja cuasayepi paire oicohua'ire necaina, pa'iyë a'ë, do'i quë'ye.

⁷ Mësarü de'oye yo'ojë paë'ë. ¿Jaje pa'isicohua'ire nepi mësarute nuñerepa cocare yo'oma'pë ca tatore'ni? ⁸ Ja caye cato Maija'quë mësarute soisiquë tse peoji. ⁹ Jaje pa'ina, case'e pa'iji, a'ri o'sa sëpëpi huajëcona co'merena si'a sëpë o'sa huesëyeje pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, Èjaëpi mësarute çocaina, tiñe pa'ye cuasaye paja'cohua'i a'ë cuasayë. Jaje pa'iquëta'are mësarute josa ca co'me huesoquëre cato Maija'quëpi si'seja'quë api, iquei pa'itoje.

¹¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, yë'ëpi ja yë'ta'a ca'ni tëayere pa'iji ye'yaquë pa'ito, judío paï huajo yëye para'huë. Jaje yo'oye pani Cristo cruz ju'isi cocapi sañope ìohua'ire yo'oye peora'pi. ¹² Mësarute josa ca co'me huesorojaicohua'ipi, ìohua'ija'a co'ye te'ere papi peo hue'ña tëasicohua'i pa'itota'a de'o'ji!

13 Mésaru cato Maija'quë do'ijë jo'ya nesicohua'i peoyë. Coa de'oye pa'ija'cohua'ini soisicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ëseye peo do'ire capë yëyere yo'oma'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa pa'ire oijë, sa'ñe de'oye necaijë pa'ijë'ë.

14 Jaje pa'ina, si'aye Moisés cuañese'e iye cayena tomeji: "Më'ëja'a co'ye oiyejë pa'ye oijë'ë, yecohua'i." Ja cayere yo'oni si'aye cuañese'ere sehua tija'ñe. 15 Jaje pa'iquëta'are mësarupi sa'ñe se co'aye cajë cui'ne sa'ñe cue'cuejë yo'oni, sa'ñe ani huesëyejë pa'ye yo'ojë carajaija'cohua'i a'ë, de'hua ñajë pa'ijë'ë.

Capë Yëye Cui'ne Maija'quë Joyo Pa'iyë

16 Cayë, mësarute. Maija'quë joyo cuayepi pa'ijë'ë. Jaje pa'ijë mësaru capë yëye yo'oye paja'cohua'i a'ë. 17 Jaje pa'ina, pa'se'e yëyepi Maija'quë joyo yëyere sa'ñope yo'o'ji. Yo'oquëna, cui'ne Maija'quë joyopi sa'ñope yo'o'ji, capë yëyere. Jaje sa'ñe yo'o do'ire mësaru yëye yo'o tija'ñe peoji. 18 Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi mësarute cuaquë pa'ito, mësaru ja maca cuañese'ere sehuocaijë pa'iyë paja'cohua'i a'ë.

19 Huesëma'pë a'jiñe ña'ñe pa'iji, iti yo'oyena, pai co'aye yëyere yo'ocohua'ire. Jaohua'ipi ñeje pa'iyë, huejama'cohua'ipi coa parojaicohua'i pa'iyë. Tsi'sire yo'ocohua'ipi cui'ne co'ayena sëo measicohua'i pa'iyë. 20 De'huase'ere Maija'quë api cajë secohua'ipi cui'ne dahuë necohua'i pa'iyë. Pa'ire coecohua'ipi te'e cuasama'cohua'ipi cui'ne iohua'i yëyese'e yo'ojajë ësecohua'i cajë pa'iyë. Esa pëtitecohua'i pa'iyë, yecohua'ipi ti cuasama'cohua'ipi ¿nepi ai jerepa de'oye ne'ne'ni? cajë yo'ocohua'i pa'iyë. Tijohua'i a'ë cajë tsëcapëase'e huasicohua'i pa'iyë. 21 Co'amañare ëa ñajë pëti ëaye cuasacohua'i pa'iyë. Pa'ire huani jecohua'i pa'iyë. Cono cuepeohua'i pa'iyë, cui'ne jai aohua'ipi jaiye yequejë co'aye yo'ocohua'i pa'iyë. Ja'në case'ere mësarute cayë. Jaje pa'ye yo'ocohua'i cato, Diusu cuañe te'te pa'iyë ti peoji.

22 Jaje pa'iquëta'are, Maija'quë joyo maina ne'ne iye a'ë: Pa'ire oiye, sihuaye, jo'cua de'oye pa'iyë, yo'o jujama'pë quëcojë yo'oye, yecohua'ire coa ñama'pë de'oye necaiye, de'oye yo'ocaiye, ca nëose'ere de'hue ne tija'ñe, 23 jerepa pa'i a'ë cuasa ma'ñe, cui'ne i yëyere co'ye quëco tija'ñe. Jaje pa'iyë cato cuañese'epi sa'ñope yo'oye ti peoji. 24 Jaje pa'ina, Jesucristo tsecohua'i cato ai huānou, co'a ëmë ja're te'e i ëa ñaquë pasi'i caquë pa'ise'e, cui'ne co'aye yëse'e conì que jecosicohua'i a'ë. 25 Jaje pa'ina, yure Maija'quë joyo pa'iyepi pa'ini, ina isiñu'u mai pa'iyëjë, ipi cuaja'quëre.

26 Jaje pa'ina, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasaye pañu'u, cui'ne ¿nepi jerepa de'oye yo'oye'ni? cuasayejë pañu'u, cui'ne mai acohua'i de'oye yo'oyere ëa ñajë, sa'ñe pëti ëaye ña'ñeje pañu'u.

6

Sa'ñe Cöcäjë'ë

¹ Maija'quë do'ijë, yecohua'ipi co'aye yo'ojë co'a de'osicohua'i pa'ito, mësarü Maija'quë joyopi cuaquëna, pa'icohua'ipi cöcäjë'ë, cui'naohua'ipi huëija'cohua'ire. Cöcaicohua'i pani jerepa pa'i a'ë cuasama'pë cöcäjë'ë. Yo'ojë iti cöcaisicohua'ipi cui'ne pa'yena yo'ojë co'a de'oye. Jaje pa'i do'ire pai ñape co'ye mësarü pa'iyere ñajë'ë. ² Mësarü acohua'i ai yo'ojë pa'icohua'ire cöcäjë'ë. Jaje yo'ojë Jesucristo cuañese'ere ne tì'aja'cohua'i a'ë.

³ Teaye pa'i macata'a, de'hue yë'ëpi jerepa pa'i a'ë cuasani co'ye ija'a coso huesëji. ⁴ Jaje pa'iquëta'a coa ai jerepa pai ñape ña'ne pa'iji, me yë'ë pa'iyen'i cajë. Si'anë jaje neña'ne pa'iji, më pa'iyere. Neña'ne, de'oye yo'oyepi pa'ina, ja yo'ose'ere sihuaye pa'iji. Pani yecohua'i pa'iyena cuëcue ñani. ⁵ Jaje pa'ina, te'ohua'ise'e yo'oye pa'iji, iohua'i ayere.

⁶ Maija'quë coca yo'o ja'ñe ye'ya cuañoquëpi, ite ye'yaquëre i de'oye payepi cöcaiye pa'iji.

⁷ Co'ye cosoma'pë pa'ijë'ë. Maija'quëre ti coso tì'a'ne peoji, ñama'ë pa'ija'quë api cajë. Jaje pa'ina, pai ñape tase'ere quëquëna tëaye pa'iji. ⁸ Jaje pa'ina, paipi i capë yëyere yo'osiquë pani co'ayere tasi do'ire ju'iñere tëaye pa'iji. Jaje cui'ne Maija'quë joyo yëyere yo'osiquë pani de'oyere tasi do'ire ti pani huesëyere tëaye pa'iji, Maija'quë isiyere. ⁹ Jaje pa'iyë sëte, jë'joye peoyerepa de'oyere yo'ojë pañu'u. Jaje pa'ina, maipi yo'o jujama'cohua'i pani tëaja'cohua'i a'ë, ja pa'iyere, iti mu'se tì'a'ëna. ¹⁰ Jaje pa'i do'ire de'oye yo'o'ñe pa'i sa'rore pa'ito coa ñama'pë si'ahua'ire de'oye necañu'u, mai ai cuasaye ja'ye. Cui'ne ai jerepa de'oye necañu'u, Jesucristore cuasacohua'ire.

Yëhuoye Cui'ne Tëjijerepa Pëpaye

¹¹ Yure yë'ë jëtëre papi jai toya toyayë, mësarupi ñajë'ë caquë. ¹² Mësarute ca'ni tëaye pa'iji cajë ye'yacohua'i cato, paipi de'oye caja'cohua'i a'ë cajë yo'oyë, cui'ne Cristo cruz ju'ise'e ayere quëama'cohua'ipi josa yo'oma'cohua'ini cajë ca'rajë. ¹³ Jaje ca'ni tëaye yo'ocohua'ita'a cuañese'e cayere si'aye yo'o tì'lama'cohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ita'a mësarupi, mësarü capëre tëani hue'ejëna, sihuaja'cohua'i a'ë yëquë jerepa pa'iohua'i a'ë cajë mësarupi iohua'i case'ere sehuocai do'ire. ¹⁴ Jaje pa'ina, yë'ë cato mai Ejaë Jesucristo cruz ju'ise'ere sihuaquë quëayë. Cristo cruz ju'isi do'ipi yë'ëre iye yejapi tutu de pase'e juni huesëpi. Ju'ina, yë'ëpi iye yeja yëye ayere yo'oma'quë de'ohuë, ju'isiquëje pa'i. ¹⁵ Cristo Jesús ja're tsioni pa'icohua'ire cato ca'ni tëasicohua'i pa'iyë, panita'a pa'cohua'i

pa'iyē cōcaiye peoji. Iti do'i quē'yerepa cato maipi huajē paī pōnēni pa'iyē a'ē. ¹⁶ Si'ahua'i jaje yo'ojē pa'icohua'ire Maija'quē oi teaye necaise'ere cui'ne jo'cua de'oye pa'iyē isiquēna, de'oye pa'ijē'ē, jaje yo'ocohua'ipi, Maija'quē paipi.

¹⁷ Iye macapi jerepa cato yē'ēre jōsa yo'oma'pē pa'ijē'ē, tsoe mēsarupi ñañē, nuñerepa Jesús jo'yaērepa pa'iyere iñoquē, yē'ē capēre a'si ja'juse'e hue'equēna. ¹⁸ Maija'quē do'ijē, mēsarute si'aohua'ire mai Ējaē Jesucristopi de'oye pa'iyē, isijaquē. Jaje pa'ijaquē.

EFESIOS

Pablo Toyase'e Efesios Sehuosicohua'ina

¹ Yë'e Pablo Maija'quë yëë do'ire Jesucristo jo'yaë pa'iyë, cayë ñeje, ìpi jëjo daosiquë a'ë caquë. Toyayë, iye toya ja'hua Maija'quë acohua'ina, cui'ne Jesucristore sehuocohua'ina caquë, Efeso pa'icohua'ina. ² Maija'quëpi ì jo'cua de'oye pa'iyë isiquëna, cui'ne Èjaë Jesucristopi ñacaina, de'oye pa'ijë'ë.

Maire Isise'e Cristo Do'ipi

³ De'oquëre pa'ni cañu'u, Diusure, mai Èjaë Jesucristo pëca ja'quëre, Maipi Cristo ja're conì tsioni pa'i do'ire, si'aye Maija'quë cuañe tē'te aye joyo pa'iyë isiquëre. ⁴ Diusupi maire ja yë'ta'a yeja de'huama'në Cristo do'ija'a ai oi sahuapi, ì ña hue'ñana ina isisicohua'ipi si'si tē'ñaje peocohua'ipi pa'ijajë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, ìpi ai oi jaje yo'osi'i cuasa nëose'eje pa'ye yo'oquë Jesucristo do'ija'a ì mamajëre coa huerosicohua'ire nepi, maire.

⁶ Jaje pa'ina, Maija'quë maire ai de'oyerepa yo'locaise'ere cuasajë sihuañu'u. ì oi mamaquëre pana tsioni pa'i do'ire de'oyerepa maire necaisiquëre. ⁷ ì ai oi do'ire Diusupi maire ì mamaquë tsie nejosi do'ipi mai co'aye yo'ose'ere sai de'huacai huasopi. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quëpi si'aye mai carajaiñere ì tã'ñe asayepi cui'ne maire oiye yo'oyepi maire isipi. ⁹ Isini maire ise'e jaje yo'osi'i cuasa nëoquë pa'ise'ere, ì yahuese'ere asa tì'añe necajil'i. ¹⁰ Jaje pa'ina, ìti cuasa nëose'eje pa'ye si'aye yo'o tì'aja'quë api, Diusupi ìti yo'o maca tì'asi maca. Ja maca Diusupi si'a co'amaña ma'tëmo pa'iyë, cui'ne yeja pa'iyë, te'ona tsioja'quë api, Cristopi meñe cuañequë pa'ijaquë caquë.

¹¹ Cristo ja're tsioni pa'i do'ire ì co'amaña ì ja're conì huero pajajë caquë tsoe hue'ñana Diusupi maire ì tsecohua'ire paja'quë a'ë cuasa nëopi, ì yëyeje pa'ye si'aye ìte de'oye ña cuañoñese'e yo'oquëpi. Jaje nepi. ¹² Nequëpi maire sahua nëopi, Cristore du'ru macarepa necaiquë api cuasacohua'ipi Maija'quë ai jerepa pa'i pa'iyere sihuajë pa'ijajë caquë. ¹³ Jaje pa'ina, de'o coca mësarute huasoyere nuñerepa cocare asa maca tsoe mësaruru Cristo ja're tsiosicohua'i pa'ë. Jaje pa'ijëna, Cristore ìre pare cuasa maca ì isisi'i ca nëosi de'o joyore mësaruna isipi. ¹⁴ Ja joyo cato maire Maija'quë du'ru ìsi nëosi joyo a'ë. Ja joyore panì asayë, mai, ì tsecohua'ire huaso tēji maca, si'aye Maija'quë ca nëose'ere paja'cohua'i a'ë cajë, ja maca Maija'quëre sihuaja'cohua'i a'ë, ì jerepa pa'i pa'iyere.

Pablopi Sehuosicohua'ire Şecacaiye

¹⁵ Asaquë pa'iyë, mësaru Ējaë Jesure necaiquëre pare cuasajë pa'icohua'ipi, si'aye Maija'quë tşecohua'ireje oijë pa'iyë. ¹⁶ Jaje pa'ina, yë'ë Maija'quëre şë maca mësaru de'oye yo'oyere cuasaquë si'anë de'oji caquë pëpayë, Maija'quëre.

¹⁷ Jaje pa'ina, mai Ējaë Jesucristo mëne Diusure şecacaiyë, mësaruni ta'ñe asa joyore isija'quë caquë. Isiquëna, mësarupi i iñoñe asa ti'ajë cui'ne jerepa nuñe asa ti'ajajë caquë şecacaiyë.

¹⁸ Señë, cui'ne ipi mësaru cuasayena miañe necaina, mësarute caquë soise'ere utejë pa'iyere nuñerepa asa ti'ajajë caquë, cui'ne Maija'quë i tşecohua'ire isi ja'ñe airepa de'oye a'ni cajë asajajë caquë şecacaiyë.

¹⁹ Cui'ne airepa jaiye a'ni Maija'quë tutu ja'rujaiñe ti peoyerepa, maire, ite sehuosicohua'ire yo'ocai tutu, cajë asa ti'ajajë caquë şecacaiyë, jare iye tutupi Maija'quë si'a tuturepa yo'o iñoipi. ²⁰ Jesucristore ju'isiquëni huëoni i Ēja te'tena, jeto Maija'quë cuañe te'tena ño maca, ²¹ ja maca si'a cuañeñere, si'aye Ējaë pa'iyere, si'a tuture si'a jo'ya ne tutu pa'ise'ere, jerepa pa'ire Cristore nepi, coa si'ayere cayë mamire hue'eyere iye yeja yure pa'iyere cui'ne si'a mu'seña pa'i ja'ñere Ējaëre pare nepi. ²² Neni si'a co'amaña i quëo huë'ehuëna oapi. Jaje pa'ina, Cristona sehuocohua'ireje isipi. Jaje pa'ina, sehuosicohua'i şiopë api, Cristo. ²³ Jaje pa'ina, sehuosicohua'i cato Cristo capë acohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Cristopi si'a sehuosicohua'ire pani huesoji, cui'ne ipi si'a co'amaña Ējaërepa pa'iji.

2

Maija'quë Oi Do'ire Huasosicohua'i Pa'iyë

¹ Ja'në mësaru co'aye yo'oyena cui'ne cuañese'e tayo yo'oyena ju'isicohua'ipi paë'ë. ² Pa'ijë iye yeja pa'i yo'oyere, iye de'otose'e cuañequë, Maija'quëre sañope yo'ocohua'ire cuaquë yëyere yo'ohuë. ³ Jaje mai si'aohua'i ja'në mai capë yëyere co'ayere yo'ohuë, iye yeja pa'i coa noni yo'ojë pa'iyere, mai cuasayere. Jaje coa noni yo'ojë pa'i do'ire Maija'quëni nejo cuaño ja'ñe pa'iohua'ipi paë'ë.

⁴ Jaje pa'iquëta'are, Maija'quë paire teaye ñani coçaiquëpi maire ai oi, ⁵ ja yë'ta'a mai co'aye yo'oyena ju'isicohua'ipi pa'ijëna, pa'iyere isipi Cristo do'ipi. Jaje pa'ina, mësaru Maija'quë oi de'oye yo'o do'ire huaso cuañosicohua'i pa'iyë. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire ju'isicohua'ini Cristo Jesús ja're huëoni i ja're te'e ñopi, Maija'quë cuañe te'tena. ⁷ Iye cato yo'opi Cristo Jesús do'ipi maire i ai oiyere, cui'ne i de'oye maire yo'ocaise'ere yequë mu'seña maire iñoşi'i caquë.

⁸ Jaje pa'ina, mäsaru Maija'quëpi de'oye oi yo'o do'ire huaso cuañosicohua'i pa'iyë payë, necaiquëre pare ite cuasa do'ipi. Iye mäsarupi yo'ojë tì'ase'e peoji, coa Maija'quëpi mäsarute isise'e a'ë, ⁹ cui'ne mäsaru yo'o do'ipi etase'e peoji. Jaje pa'ina, te'ijë yë'ëpi nehuë, ca tì'añeje peoji. ¹⁰ Maija'quë co'amaña'ë, mai ì nesicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsoe hue'ña ne de'huacaise'eje pa'ye Cristo do'ija'a de'o co'amaña yo'oja'cohua'ire nesicohua'i a'ë.

De'oye Pa'iyë Cristo Do'ipi

¹¹ Cuasajë'ë, ja'në mäsarute pai tëase'ere hue'ecohua'ipi judío paipi ca'ni tëama'cohua'ire hue'yose'ere judío pai peo do'ire. ¹² Ja'në cato mäsaru Cristore peocohua'ipi, Israel pai peocohua'ipi, Maija'quë ca nëose'ere peocohua'ipi, yequë mu'se pa ja'ñere uteye peocohua'ipi. Diusureje peocohua'ipi te'ohua'i iye yejana ne huesësicohua'ipi pa'ë. ¹³ Jaje pa'iquëta'are yure mäsaru Cristo Jesús tsie do'ipi ina tsioni ja'yere pa'iyë, ja'në ite so'ore pa'isicohua'ipi. ¹⁴ Cristo api, mai jo'cua de'oye pa'iyë. Ipi judío paire cui'ne judío pai peocohua'ireje te'e tsëcapëna nepi. Tsoe nejopi, ta'tëpo, yecohua'i a'ë cajë pa'ise'e. ¹⁵ Jaje pa'ina, Cristo mai tayo do'ire sai de'huani ì capëpi Moisés cuañeñe coa pa'iyë nepi, caya pai tsëca pa'ise'ere te'e huajë pai tsëcapë pa'ija'quë caquë. Jaje neni jo'cua de'oye pa'iyë nepi. ¹⁶ Jaje Cristo ì cruz ju'i do'ipi caya tsëca pa'ijë uihuayere nejoni te'e paire nepi. Neni Maija'quë ja're jo'cua de'oye pa'iyë necaji'i, maire.

¹⁷ Mäsaru so'ore Maija'quëre pa'icohua'ire cui'ne judío paire, ite ja'ye pa'icohua'ire si'aohua'ire jo'cua de'oye pa'iyere, de'o cocare quëasi'i caquë Cristo daji'i. ¹⁸ Jaje pa'ina, yureta'a Cristo do'ija'a si'aohua'i judío cui'ne judío pai peocohua'ijë Maija'quëna tsiojaiñe pa'iji, maipi te'e joyore hue'e do'ire. ¹⁹ Jaje pa'ina, mäsaru tjo hua'i peoyë, yecohua'i yejare pa'icohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Jaje pa'ina, yure mäsaru cato Maija'quë pai ja're conì te'e pa'iyë, Maija'quë do'ijë acohua'i de'osicohua'ipi. ²⁰ Mäsaru jai huë'eje pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi ì jëjo saocohua'i cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i nesicona, mëñe nesicohua'ipi pa'iyë, Jesucristo cato ne huëojë du'ru macarepa oasi quëna pëje pa'i api. ²¹ Cristona si'a huë'e quëco paco ina tsiosicorepa pa'io, jerepa jaico ai de'oja'co, Ëjaërepa de'o huë'erepa pasi'i caco. ²² Jaje cui'ne mäsaruje, si'aohua'i Cristona tsioni pa'ijë, Maija'quë joyo pa'i huë'e pa'iyë.

3

Judío Peocohua'ire Quëaquë Api Pablo

¹ Yë'ë Pablo, Jesucristona tseä cuañosiquë a'ë, mësarü judío paí peocohua'ini caquë. ² Jaje pa'ina, Maija'quë mësarute oi coa isiyere yë'ëpi quëacaijaquë caquë ipi cuañe nëopi cajë asayë, cuasayë. ³ Jaje pa'ina, Diosupi i yahue cuasa nëose'ere yë'ëna quëa iñopi. Jare yë'ëpi i quëase'eje pa'iyë mësarute a'ri maña quëaquë toyahuë. ⁴ Yë'ë toyase'ere ñajë mësarü asa tija'cohua'i a'ë, yë'ëpi Cristo aye yahuese'ere asaquë pa'iyë. ⁵ Iye cato cayë tsoe acohua'ire i cuasa nëose'e iñoma'ë yahueni pase'ere, jare yure i joyopi i de'ocohua'ire pare jëjo saocohua'ina, cui'ne ite quëacaicohua'ina, yo'oyeja'a Maija'quëpi iñopi, si'aye. ⁶ Iye a'ë, iti yahuese'e cato: Cristo Jesús do'ija'a Maija'quë ca nëose'ere huaso coca quëayeja'a, judío paí peocohua'ipi, judío paí pa ja'ñere te'e cui'neje si'a yë'quë maca pa ja'ñe a'ë, i capë acohua'i pa'i do'ire.

⁷ Maija'quë yë'ëre oi coa isise'eja'a Diosu tutupi iye coca quëacaiquëre nesiquë a'ë, i yëyeje. ⁸ Yë'ë, Maija'quë tsecohua'i seña maca huë'ehuërepa pa'iquëni, Maija'quëpi coa isipi, judío paí peocohua'ire, jaiye de'o co'amaña cuëcue tija'ne peoyerepa Cristo payere, de'o coca quëayere. ⁹ Si'aye co'amaña de'huasiquëpi Diosupi yë'ëre i tsoe huë'ña cuasase'ere yahuese'e pase'ere si'aohua'ire quëa iñoja'quëre nepi. ¹⁰ Jaje paji'i, yure sehuosicohua'i pa'iyëja'a cuañecohua'ipi cui'ne ëjaohua'ipi joñoase'e pa'i huë'ñana Diosu ta'ñe yo'oyere si'aye ña tija'ajë caquë. ¹¹ I cuasa nëo huesose'eje pa'ye cui'ne yo'opi, Diosu, mai Ejaë Jesucristo do'ija'a si'aye ne sao maca. ¹² Jaje pa'ina, Cristo do'ipi Diosuna de'hue a'jiñe tsiojaiñe payë, asajë mai, ite de'hue necaiquë api cuasa do'ija'a. ¹³ Jaje pa'ina, señë, mësarute. Yë'ë ai yo'oye cato mësarü jai do'i quë'iohua'i pa'iyere iñoquë yo'oye a'ë.

Jesús Oiyë

¹⁴ Iyere caquë mai Ejaë Jesucristo pëca ja'quë ña huë'ñana do're ja'rüyë, ¹⁵ si'a i tsëcapë ma'tëmo pa'icohua'i cui'ne yeja pa'icohua'i i mamire hue'eje pa'iquëna. ¹⁶ Do're ja'rüni Maija'quëre señë, i de'o co'amañare pare mësarü joyona Maija'quë joyo yo'o do'ipi jerepa pa'yere tuture isijaquë caquë. ¹⁷ Cui'ne ite pa'iji cuasa do'ipi Cristopi mësarü joyore pa'ija'quë pa'ina, Cristo paire oiyena jëayerepa tsita mesicohua'ipi pa'ijë. ¹⁸ Si'a sehuosicohua'i ja're coní Cristo paire oiyë: je'ñe tëcapë jaiye, tsoaye, huaiñe, cui'ne mëne tsoaye asa tija'cohua'i a'ë caquë señë. ¹⁹ Señë, cui'ne mai asaye jerepa tëto saise'ere paire oiyere asa tija'ajë caquë, jaje asa tija'ajë Diosu oiyepi timësicohua'i pa'ijajë caquë.

²⁰ Yure airepa de'ouquere pa'ni Maija'quë cajë sihuañu'u, i tutupi maija'a yo'ocaiquere pare, si'aye mai pañu'u cajë seña maña, pañita'a mai cuasaye maña, jerepa de'oye necai tutu paquere. ²¹ De'ouquere pa'ni Diosu, cajë sihuañu'u, sehuosicohua'i Ejaëre, Cristo Jesús do'ipi. Jajese'e si'anë tsoeje ite sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

4

Te'ijë Pa'iohua'i Pa'iyë, Te'i Joyopi Pa'i Do'ire

¹ Ejaëre tseä cuañosiquëpi señë, mësarute Maija'quë caquë soise'eje pa'ye nuñerepa pa'ijë'ë caquë. ² Jaje pa'ina, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'cohuaipi paire oicohua'ipi, pañi ñape tiñe cuasayere sañope cama'cohua'ipi quëcocohua'ipi oicohua'i pa'ijë'ë. ³ Jaje pa'ijëna, mësarü jo'cua pa'iyepi necaina, Maija'quë joyopi cocaina, si'anë tsiosicohua'ipi pañu'u cajë de'hua ñajë pa'ijë'ë. ⁴ Te'e capë cui'ne te'e joyo pa'iji, Maija'quë mësarute te'ore utejë pa'iyena soise'eje pa'ye. ⁵ Pa'iji, te'e Ejaë. Pa'ico, te'o Maija'quëre cuasaye, te'e oco doye pa'iji. ⁶ Pa'iji, te'e Diosu si'aohua'i pëca ja'quërepa. Jaëpi pa'iji, si'aye emëje'e te'tere pare, si'aohua'ire tsioquë yo'ouquë cui'ne si'aohua'ire tsioni pa'iquërepa.

⁷ Jaje pa'iquëta'are Cristopi mai yo'oja'a tuture pañi ñapere i yëyeje pa'ye isipi. ⁸ Jaje pa'ina, toyase'e caji: I ma'tëmo mëi maca, te'e i ja're conï tseä cuañosicohua'ireje sapi.

Saquë i yo'o tuture pa'ina isipi.

⁹ "Mëji'i" cani, cayë du'ru vejare pana cajesiquëpi mëji'i cajë. ¹⁰ Iti cajesiquëpi jare ipi mëji'i ai emërepa ma'tëmona, si'aore i pa'iyepi timësi'i caquë. ¹¹ Jare ipi pañi ñapere isipi, yo'oja'a tutu, yecohua'ini i jëjo saocohua'ire nepi, yecohua'ini Maija'quë caquëna, asase'ere quëacacohua'ire nepi, yecohua'ini huaso cocare quëajä'cohua'ire nepi. Yecohua'ini yëi ñamare ñacaiyeje pa'ye sehuosicohua'ire ñacacohua'ire nepi. Cui'ne yecohua'ini de'oye ye'yajä'cohua'ire nepi. ¹² Jaje i tsecohua'ire yo'oja'a tutu isipi, i yëyere yo'ojajë caquë. Yo'ojëna, Cristo capë acohua'ipi ai de'ojajë caquë iohua'i necai do'ipi.

¹³ Jaje pa'ina, i ne de'huasicohua'ipi necaiye pa'iji, si'aohua'i te'i cuasayeje pa'ye Maija'quëre cuasajë pa'i macajä'a cui'ne Maija'quë mamaquëre asa ti'a macajä'a. Ja maca yureta'a joyo aiohua'irepa de'oni Cristo ja'iohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë, si'aohua'i. ¹⁴ Ja maca tsije pa'iohua'i pa'iyepi paja'cohua'i a'ë. Tsji cato iohua'i cuasase'e esa jëoni yeque cuasayena a'jiñe ponëcohua'i a'ë, tayosi ma'a saicohua'i cosoyena sehuocajë. ¹⁵ Jaje pa'ina, mai cato joyopi paire

oiyere nuñerepa cocare cajë ñese ai de'oye pa'iji si'aye pa'iohua'irepa, Cristo sehuosicohua'i siopëna tsioni pa'ijë. ¹⁶ Jaje pa'ina, Cristo do'ipi si'a capë jëayerepa sa'ñe si'a te'ña tsio huesëji, te'oje pa'iorepa. Jaje tsioni si'a te'ña de'oye yo'ojëna, si'a capë ai de'oji, sa'ñe oiyena.

Huajë Pa'iyë Cristo Do'ipi

¹⁷ Iye a'ë, yë'ë mësarute mai Ëjaë mamipi cuañequë cayë: Pa'ima'pë pa'ijë'ë, ja yë'ta'api Maija'quëre cuasama'cohua'i pa'iyëje pa'ye. Jaohua'i cato pa'iyë, coa noni do'i peoyere cuasajë pa'iyepi. ¹⁸ Jaje pa'iohua'ipi sëtama'cohua'ijë pa'ye de'oye cuasama'cohua'i a'ë, Satanáspi iohua'ire ñamije pa'ye necai do'ire. De'oye cuasama'cohua'ipi nuñe coca coe do'ire huesësicohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ijë Maija'quë pa'iyë peocohua'ipi pa'iyë. ¹⁹ Jaje pa'ina, huajëya'ye nëiñe peocohua'ipi si'aye co'ayere yëyena dahuëyesicohua'ipi pa'ijë, ja'rujañe peoye, coa si'aye si'si co'amañare yo'ojë pa'iyë. ²⁰ Jaje yo'ojë pa'iyere Cristo mësarute ye'yama'ë paj'i.

²¹ Jaje pa'ina, mësarupi nuñerepa coca paquëni, i cayere asasicohua'i pani, cui'ne i pa'iyere ye'yesicohua'i pani, ²² jeocojë'ë, mësarutsoe pa'ise'ere, sehuoma'cohua'i pa'ise'ere. Ja tsoe pa'ise'e yëyepi cosoquë co'ayena sayere. ²³ Jeocojëna, si'a mu'seña huajë yëyere cui'ne cuasayere pa'ye pa'iji. ²⁴ Jare pajë huajë pa'iyere pajë'ë, cañare suñañeje pa'ye. Iye huajë pa'iyë cato Maija'quë nuñerepa pa'iyëje, cui'ne Maija'quë de'oyerepa pa'iyëje nese'e a'ë.

²⁵ Jaje pa'ina, ja yë'ta'api cosoma'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa pajë ñape nuñerepa cocapi cajë'ë, paire. ¿Si'aohua'i te'e capë acohua'i me yeque yo'oye'ni?

²⁶ Pëicohua'i pani, ti pëni huesëma'pë pa'ijë'ë, tayoye. Pëtise'e cajë na'ijaima'pë pa'ijë'ë. ²⁷ Huatire sa'ro nëocaima'pë pa'ijë'ë.

²⁸ Co'amaña yahue imaquë pa'isiquë pani jeojë'ë, ja yo'oye. Jeoni co'amaña ne huëojë'ë, më'ë jëtëpi, de'oye co'amaña yecohua'ire carayere isisi'i caquë.

²⁹ Si'si cocare cama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa iti asacohua'ire de'oye pa'iyë necaiyere, cui'ne jerepa ñese mëiñe necaiyere cajë'ë. ³⁰ Maija'quë mësaruna i joyore isipi, i tsecohua'irepa iño ja'ñere mësarute huaso tëji mu'serepa. Jaje pa'ina, co'a coca cayepi ne oema'pë pa'ijë'ë, Maija'quë joyore.

³¹ Jeocojë'ë, yecohua'ire saisi'i caquë oi joyo pa'iyere: pëi sañope cuasayere, pëi sañope yo'oyere, sañope tutu cayere, cui'ne yecohua'ire co'acohua'i a'ë cayere. Coa si'aye yecohua'ire sañope yo'o ayere jeocojë'ë. ³² Jeoni sa'ñe oijë cocaijë'ë. Cui'ne yecohua'ire sa'i de'huacaijë pa'ijë'ë, mësarutsoe

co'aye yo'o do'ire Cristo do'ipi Maija'quë saï de'huacaise'eje pa'ye.

5

Maija'quë Mamajë Pa'iyë

¹ Mësarü Diusu oi mamajë sëte ije pa'iohua'i pañu'u cajë, yo'ojë'ë. ² Cristo maini oi ija'a co'ye Maija'quëna isiquë jucacaiji'i. Ja yo'oye cato de'oye ma'ña sëñeje pa'ye a'ë, Maija'quëna. Ja yo'oyepi maire i oiwere iñopi. Yureta'a i oiyeje pa'ye yecohua'ire yo'oñu'u. Jare yo'ojë pa'ijë'ë.

³ Jaje pa'ina, yure Maija'quë acohua'i pa'iyë sëte nomiohua'i paye coca cayë ti cama'pë pa'ijë'ë, cui'ne si'a si'si yo'o cocare cui'ne si'aye pa ëaye nëi cocare ti cama'pë pa'ijë'ë. ⁴ Cui'ne cama'pë pa'ijë'ë, si'si cocare, coa cayere, cui'ne ca'a cocata'a si'ayere co'aye yo'oyena cuasa huëoyere cama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa mësaruse'e, Maija'quëre de'oji cajë pëpaye pa'iji. ⁵ Mësarupi tsoe ta'ñe asayë, yequë nomiore panita'a yequë ëmëre yo'ocohua'ipi, panita'a si'sire yo'ocohua'ipi, panita'a jaiye co'amañare paye yëcohua'ipi Cristo cui'ne Diusu cuañe te'te cacaye ti peoyë. Jaiye co'amañare yëcohua'i cato paï de'huasi Diusuni sëñeje pa'iohua'i a'ë. ⁶ Iye tayo yo'oyere de'oye a'ë cacohua'ini coso cuañoma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ocohua'ire Maija'quëpi pëi nejoja'quë api, ite sehuocaima'pë yo'ocohua'ire. ⁷ Jaje pa'ina, mësarü jaohua'ire tsioma'pë pa'ijë'ë.

⁸ Ja'rë mësarü nea hue'ñare paë'ë. Yure mai Ëjaë ja're tsiöni pa'i do'ire mia hue'ñare pa'iyë. Jaje pa'i sëte mia hue'ña paï sëte de'oye pa'iyepi pa'iji. ⁹ Iye miañepi iyere nejï: de'oye yo'oyere, nuñerepa cayere cui'ne tayo saima'pë pa'iyere. ¹⁰ Maija'quë yëye yo'oyere ye'yejë'ë. ¹¹ Cui'na maca yo'oma'pë pa'ijë'ë, cöcai ma'ñere, nea hue'ña acohua'i yo'oyere. Coa ai jerepa co'ayere mia hue'ñana eto iñojë'ë. ¹² Jaje pa'ina, sehuoma'cohua'i yahue yo'oyere cayequë huajëya'ji, maire. ¹³ Jaje pa'iquëta'are miañepi yahue yo'ose'ena ju'aquëna, si'aye tiñarepa ña'ne pa'iji. Jaje pa'ina, si'ayere yahue yo'ose'ere conï iñoja'quë api, miañepi. ¹⁴ Jaje pa'ina, case'e pa'iji:

Sëtajë'ë, caiquë,
ju'isicohua'i jopopi huëijë'ë,
Cristopi miacaija'quëre.

¹⁵ Jaje pa'iyë sëte de'hua mësarü yo'ojë pa'iyere ñajë pa'ijë'ë. Huesëohua'ije pa'iohua'i pa'ima'pë, coa ai jerepa ta'ñerepa asajë pa'ijë'ë. ¹⁶ De'o co'amañare esa nejë'ë, co'a mu'señare pa'i do'ire. ¹⁷ Coa huesërepa yo'oma'pë pa'ijë'ë, du'ru macarepa jere Ëjaërepa yëquë'ni cuasani, i yëyere yo'ojë'ë.

¹⁸ Cɔno cuepema'pë pa'ijë'ë. Ja cato nëajaiñe peoyerepa coa yo'oyena saye a'ë. Ai jerepa Maija'quë joyopi timësicohua'ipi pa'ijë'ë. ¹⁹ Pa'ijë tsoe jëjëñe toyase'epi sehuosicohua'i jëjëñepi cui'ne joyo jëjëñepi sa'ñe cajë pa'ijë'ë, cui'ne iye jëjëñepi jëjëjë si'a joyorepapi sihuajë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë pa'ijë'ë. ²⁰ Si'anë Maija'quëre de'oji, cajë pëpajë pa'ijë'ë, mai Ëjaë Jesucristo mamipi.

Sehuosicohua'i Huë'e Pa'iyë

²¹ Sa'ñe de'oye sehuojë pa'ijë'ë, Maija'quëre ca'ra do'ipi.

²² Nëjohua'i ëjëre de'oye sehuocajë pa'ijë'ë, mai Ëjaëre sehuoyejë pa'ye. ²³ Cristo sehuosicohua'i mëñe siopë api, cui'ne pa'ye ëjëje nomio mëñe siopë api, Cristo sehuosicohua'ire huasoquë api, i capë acohua'ire. ²⁴ Jaje pa'ina, Cristore sehuosicohua'i de'oye i cuañeñe sehuojë pa'iyejë pa'ye cui'ne nëjoje ëjëre si'aye sehuoco pa'iyë pa'iji.

²⁵ Ëjëpi nëjore oiye pa'iji, Cristo oi i oiye iñoquë sehuosicohua'ire jucacaise'ejë pa'ye. ²⁶ Jaje pa'ina, i tsecore pare nëjoje pa'iore pasi'i caquë Maija'quë coca quëa do'ija'a Maija'quë joyo ocopi tsoa topi si'a ite sehuocohua'ire. ²⁷ Jaje tsoa topi i ñaquë payere caquë si'si te'ñaje, sëje, cui'ne yeque co'aye ña cuañoñe peocore pani de'oconi i tsecore pasi'i caquë. ²⁸ Jaje pa'ye ëjëohua'ipi nëjohua'ire oiye pa'iji, iohua'i capëa oiyeje pa'ye. Nëjore oiquë cato ija'a co'ye oiyeje pa'ye oiji. ²⁹ Co'ye iohua'i capëre coecohua'i peoyë, pa'i. Coa ai jerepa aojë cui'ne ñacaicohua'i a'ë. Jaje cui'ne Cristoje ite sehuosicohua'ire i capë acohua'ire ñacajji. ³⁰ Jaje pa'ina, mai i capë cui'ne tara acohua'i a'ë. ³¹ Jaje pa'ina, ëmëpi huejaquë pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core jëoñe pa'iji, nëjona tsioyere caquë. Ja maca cayahua'i pa'isicohua'ipi tsioni te'ijë pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ³² Iye cato yahuese'e a'ë. Jaje me asaye'ni pa'iquëta'are yë'ë cato cayë, Cristopi ite sehuocohua'i ja're tsioni pa'iyë ayere. ³³ Jaje pa'iquëta'are pa'i ñape ëmë nëjore oiye pa'iji, i capë oiyeje pa'ye, cui'ne nomiopi ëjëre io ëjaëre pare dahuëre ñaco pa'ijaco.

6

Mamajë Cui'ne Pëca Ja'quëohua'i Pa'iyë

¹ Mai Ëjaëre sehuocohua'i sëte mësarü ja'quëohua'i cuañeñere de'oye sehuojë yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje yo'oye nuñere pa'ë. ² Moisés cuañese'epi ca nëose'e pacopi du'ru acopi caco ñeje: “Më'ë ja'quëre cui'ne më'ë ja'core oi ëjaohua'ire ñaquë pajë'ë, jai do'i quë'iohua'ire cuasaquë. ³ Jare yo'oquëpi iye yejare ai tsoe sihuaquë de'oye pa'ija'quë api.”

⁴ Cui'ne mäsaruje ja'quëohua'ijë, mäsaru mamajëre pëti ëaye ne huëoma'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa tayoyese'e nu'ñejë ye'yajë ai de'huajë'ë, mai Ëjaë oi yëhuoye ayepi.

⁵ Jo'yaohua'i iye yeja mäsaru ëjaohua'ire de'oye sehuocaijë'ë. Cristore necaiyeje pa'ye cuasajë. Ëjaohua'ire ñajë, ca'rajë nuñere papi yo'ojë necaijë'ë.

⁶ Johua'i mäsarute ña macase'e de'oye yo'oyeje pa'ye yo'oma'pë pa'ijë'ë, coa ai jerepa si'a joyorepa de'oye cuasajë nejë'ë, Diusu yëyeje pa'ye, Cristo jo'yaohua'i sëte. ⁷ Mai Ëjaëre necaiyeje pa'ye de'oye cuasajë sihuajë paire co'amaña de'oyerepa necaijë'ë. ⁸ Tsoe mäsarupi asayë, pai ñapere johua'i yo'ose'eje pa'ye jo'yaohua'ire cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ire Ëjaëpi isi ja'ñe. ⁹ Ëjaohua'ijë de'oye yo'ojë'ë, mäsarute necaicohua'ire. Tutu cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. De'hua cuasajë'ë, mäsaru cui'ne jaohua'i te'e Ëjaëni ma'tëmo aquëre payere, si'a yë'quë maca si'aohua'ire ñaquëni.

Sehuosicohua'i Joyopi Uihua Co'amaña

¹⁰ Yure cato Maija'quë do'ijë, i tutu jerepa pa'yena tsioni i ja're pa'ijë, tutu quë'iohua'i pa'ijë'ë. ¹¹ Si'aye huati cosoyere, sañope quëco saojë'ë, ocue pa'i macarepa pa'iyere cajë, Diusu uihua ja'ñe isise'epi. ¹² Mai cato uihuama'pë pa'iyë, paini capë cui'ne tara quë'iohua'ini. Mai cato uihuayë, maire meñe cuañe tutu payere, huati cosoye tutu quë'iyere uihuayë, iye mu'seña nea hue'ña huati ëjaohua'i quë'i cuañe tuture. Maija'quë te'tepi sañope uihuayë, co'ayepi maina cacayere ësejë.

¹³ Jaje pa'ina, co'a mu'se ti'aëna, quëcoyere cajë Maija'quë mäsaru uihuaja'a caña isise'ena suñasicohua'ipi pa'ijë'ë. Jaje pa'ijë quëcosi jeteyo'je taima'cohua'irepa pa'ija'cohua'i. ¹⁴ Soldado uihua tëicare suñañeje pa'ye nuñere pare suñasicohua'ipi ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, cui'neje soldado coti saihuë jëacaicore suñañeje pa'ye nuñerepa yo'oyere suñasicohua'ipi ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë. ¹⁵ Cui'ne Maija'quë coca jo'cua pa'iyepi ne de'huasicohua'i pa'ijë'ë, soldado zapato suñase'eje pa'iohua'i. ¹⁶ Cui'ne mäsaru Maija'quëre pa'iji cuasayere mäsarute jëacai cua'arepa pajë'ë, huati hua'jo ñaña toa quë'yepi daina, si'aye ne yayoja'core. ¹⁷ Cui'ne mäsaru huaso cuañose'ere quëna mapëje pa'iore pajë'ë, siopë jëacaicore pajë cui'ne Maija'quë joyo hua'tiyore Maija'quë cocare isicohua'i pa'ijë'ë. ¹⁸ Cui'ne Maija'quëre seña jëoma'pë si'anë ai sejë pa'ijë'ë, Maija'quë joyo cayeja'a. Yo'o jujahuë cuasama'pë, ocue pa'i macarepa cui'ñasicohua'ipi pa'ijë si'aohua'ire Maija'quë tsecohua'ire secacaijë pa'ijë'ë. ¹⁹ Cui'ne yë'ëreje secacaijë'ë, Maija'quëpi

yë'ë ca ja'ñe isiquëna, caquë huaso coca yahuese'ere tiñarepa asa ti'añe, quëcoquë caji'quëre. ²⁰ Maija'quëpi yë'ëre, iye cocare quëacaijaquë caquë jëjo daosiquë a'ë, jare quëa do'ire, yure yë'ë co cuañosiquë pa'iyë. Secacaijë'ë, yë'ë ca'rama'ë i coca quëacai ja'ñere.

²¹ Tiquico Maija'quë do'iquë, mai oiquëpi, jeñe peoyerepa mai Ejaë co'amaña cocaiquëpi, si'aye quëasipi, yë'ë iño pa'iyë, cui'ne yë'ë yo'oquë pa'iyëje. ²² Jaje pa'ina, jëjo saoyë, mësaruru quë'rona ipi sani iño yëquë pa'iyere quëaquë, mësarute jerepa yëjë de'oye yo'oja'cohua'ire nejaquë caquë.

²³ Diusu Maija'quëpi cui'ne Ejaë Jesucristopi Maija'quë do'ijëre jo'cua pa'iyë sa'ñe oiye isijaquë Maija'quë pa'iji cuasa do'ire. ²⁴ Cui'ne Maija'quëpi i oiye yeque ponama'quëpi de'oye ñacaijaquë si'ahua'i Jesucristore oicohua'ire.

FILIPENSES

Pablo Cosiquëpi Toyase'e

¹ Pablo cui'ne Timoteo Jesucristo jo'yapi toyayë, iye toya ja'hua si'a Maija'quë do'ijëna, Maija'quë acohua'ina Jesure cajë, tsiosicohua'ina ëjaohua'ina, cui'ne co'amaña caracohua'ire cõcaicohua'ina, cajë toyayë, Filipos daripë pa'icohua'ina. ² Maija'quëpi cui'ne Ëjaë Jesucristopi cõni oi coa isiyepi de'oye jo'cua pa'ijë'ë.

Pablopi Sehuosicohua'ire Sëcacaiye

³⁻⁵ Du'ru huëosi mu'sepi iye mu'sena, yë'ë ja're te'e de'o coca cõni necai do'ire, yë'ë mësarute cuasaye ñape de'oji caquë pëpayë, Maija'quëna. Cui'ne ite së maca ai sihuaquë mësarute si'aohua'ire sëcacaiyë. ⁶ Jaje pa'ina, nuñerepa asayë, yë'ë, Maija'quë mësaruna de'o co'amaña ne huëosiquëpi jëoma'ë de'oyerepa ne saoja'quë api, Ëjaë Jesucristo dai macaja'a. ⁷ Jaje pa'ina, mësarupi yë'ë ja're cõni Maija'quë coa isiyere pa do'ire, mësarute ai oi jaje cuasaye nuñere pa'ë. Jaje pa'ina, mësarupi yë'ë joyore pa'i do'ire yë'ë ja're pa'iyë, yë'ëpi co sitore pa'ito panita'a Maija'quë huaso cocare co'aye cajëna, yë'ëpi ësequë sañope, iye nuñerepa coca'ë caquë ëjaohua'i ña hue'ñana quëa hue'ñare. ⁸ Yë'ë mësarute, Jesucristo oiyepi ai oiyë. Ja oiyere Maija'quëpi ñaji.

⁹ Jaje pa'ina, mësarute Maija'quëre sëcacaiyë, mësarupi ai ta'ñe cuasacohua'ipi cui'ne si'aye asa ti'acohua'ipi ai jerepa paire oicohua'ipi, ¹⁰ cui'ne de'oyese'e co'ejë yo'ojajë caquë. Jaje yo'ojë pa'ijë mësarupi si'si peocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Cristo dani mësarute sañope caye pasipi. ¹¹ Paquëna, mësarupi Jesucristo necai do'ipi nuñerepa yo'oyere quëis'ëje pa'ye pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë si-hua ja'ñere.

Cristo Api, Yë'ë Pa'iyë

¹² Yë'ë tëto saise'epi de'o coca jerepa quëaye pönëpi. Jaje mësarupi Maija'quë do'ijëpi iyere asajajë caquë quëayë. ¹³ Jaje pa'ina, si'aohua'i soldado pa'i ëjaë huë'e pa'icohua'i cui'ne si'aohua'i yecohua'ijë asayë, Cristore tui do'ire tseã cuañosiquë pa'iyë. ¹⁴ Jaje yë'ë tseã cuañosiquë pa'ina, ñajë sehuosicohua'ipi ai jerepa mai Ëjaëna quëcojë Maija'quë cocare ti ca'raye peoyerepa yëjë quëayë.

¹⁵ Yecohua'ipi Cristo coca quëayë, yecohua'i quëayere ëa ñajë pëijë, ai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë. Jaje pa'iquëta'are

yecohua'ipi de'oye cuasajë quëayë. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi nuñerepa quëama'pë ñohua'i yëyere ti'añu'u cuasajë Cristo coca quëayë. Jaje yo'ojëna, yë'ëpi co sito pa'iquëpi ai co'a ju'ijaquë cajë. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are de'oye cuasajë paire oijë quëacohua'i cato asayë, yë'ë ñño pa'iyë, Maija'quë coca sañope cacohua'ire ca de'huaja'quëpi. ¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëre ñquepi co'aquë'ni si'aye de'oji, Cristo cocare paire oijë quëatojë, panita'a oima'pë coa quëatojë, si'aye sihuayë.

¹⁹ Jaje pa'ina, Mësarü Maija'quëre seacai do'ipi, cui'ne Jesucristo joyo cocai do'ipi cosiquëpi huaso cuañosiquë pa'ija'quë a'ë cuasaquë sihuayë. ²⁰ Jaje pa'ina, yë'ë cato coa teaye ca jujani tome huesëma'ë pa'ija'quëpi cayë. Jaje pa'ina, yë'ë pa'iyë ña do'ire mësarupi Cristo ai jerepa pa'i api, cuasajajë caquë yo'oquë pa'iyë, yë'ë huajëquë pa'i maca cui'ne yë'ë ju'isi macajë. ²¹ Jaje pa'ina, yë'ë pa'ye a'ë, Cristo cui'ne ju'inëpi coa jerepa de'oyere se ti'añe a'ë. ²² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi capëre huajëquë pa'ini, Ëjaë co'amañare yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, ñquepi jerepa de'oquë'ni cuasayë, cui'ne de'oyese'le pa'ina, ñaquë. ²³ Jaje cayaye pa'ina, ñiquepi jerepa de'oquë'ni, yë'ëre cuasaquëna jëaji, iti yo'o ja'ñe? Jaje pa'iquëta'are yë'ëre cato ai jerepa de'oji, jüni sani Ëjaë ja're de'oye pa'iyepi. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are, mësarute cato jerepa de'oji, yë'ëpi mësarü ja're ja yë'ta'a huajëquë pa'iyepi. ²⁵ Jaje pa'ina, nuñerepa cuasayë, yë'ëpi mësarü ja're conï pëaye de'oji, mësarü Maija'quëre necaiquëre pare cuasayere se mëocasi'i caquë cui'ne Maija'quëre cuasajë ai jerepa sihua ja'ñere caquë. ²⁶ Jaje pa'ina, mësarupi yë'ëre huajëquë pa'ina, tijupë ña cojë ai jerepa Ëjaë Jesucristo necaise'ere, ñajë sihuaja'cohua'i a'ë.

²⁷ Yë'ëpi mësarute sani ñaquëna, pa'iyëje pa'ye pa'ijë'ë, yë'ëpi so'ore pa'itojë, Cristo de'o coca cayeje pa'ye pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, mësarü ocue pa'i macarepa tuiyere, te'le cuasayena tsiosicohua'ipi, si'aohua'i te'le sañope, huaso cocare nejo-caiyere ësejë uihuayere quëajëna, coca asaye yëyë. ²⁸ Mësarute sañope yo'ocohua'ini ne quëco cuañoma'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, mësarü quëcojë pa'iyepi tiñarepa ññoji, jaohua'i ne huesë hue'ñana saiyere cui'ne mësarupi huaso cuañosicohua'i pa'iyena saiyere ññoji. Ja pa'iyë cato Maija'quë ñsiyë a'ë. ²⁹ Jaje pa'ina, Cristo do'ire huaso cuañõnese'le ñsiyë papi, cui'ne Cristo do'ire, ai yo'o ja'ñeje ñsipi, mësarute. ³⁰ Yureta'a mësarü yë'ë jare conï tsiosicohua'ipi te'ere uihuajë pa'iyë, yë'ë ja'në uihuaye ñasicohua'ipi cui'ne yureje ja yë'ta'api yë'ë uihuaye asajë pa'iyë.

2

Cristo Jerepa Pa'i Pa'iyë, Jerepa Pa'i A'ë Cuasa Ma'ñe

¹ Jaje pa'ina, mäsarupi jerepa yëjë neñere Cristo isiquëna, quëcosicohua'li pani, i oiyepi ca yë'huaquëna, asacohua'li pani, Maija'quë joyopi mäsaru ja're pa'ina, asacohua'li pani mäsarupi paire teaye pa'iohua'ire pare ñajë ai oiyere pacohua'li pani, ² mäsaru pa'iyepi sihua ëaye necaiyë, yë'ëre, mäsaru sa'ñe de'oye yo'ojë pa'iyepi, te'e oiyepi, te'e joyopi yo'oquëna pa'iyepi, te'ere cuasajë nejë pa'iyepi. ³ Jaje pa'ina, mäsaru cato mäsaruse'e pa ja'ñere cajë neñë cuasayepi, panita'a jerepa pa'iohua'li a'ë cuasayepi yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'oma'pë ai jerepa pa'iyë cuasama'cohua'ipi, yecohua'ini mäsarute jerepa de'ocohua'ire cuasajë ñajë pa'ijë'ë. ⁴ Cui'ne mäsaru de'oye pa'iyese'e cuasajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, yecohua'li de'oye pa'iyere cuasajë yo'ojë pa'ijë'ë.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo cuasase'eje pa'ye cuasajë pa'ijë'ë, mäsaruje. ⁶ Ñajë'ë, i pa'ise'ere Diusuje pa'ita'a, Diusu yë'ëje pasi'li caquë yo'oye papi. ⁷ Paquë coa ai jerepa yecohua'li co'amaña necaicohua'li maña pa'iyena ini pa'ije pa'li maca de'opi si'aye Ëjaë pa'iyere se jeoni. ⁸ Jaje pa'ije pa'li maca de'oni, jerepa pa'li a'ë cuasama'quëpi i de'oye sehuocai do'ire cruzu huajëya'ye pa'iona, juji'li. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi ite si'aye jerepa pa'ire nequë cui'ne si'a mami jerepa pa'li mamire pare isipi, ite. ¹⁰ Jaje pa'ina, Jesús mamire asajë ma'tëmo pa'icohua'li cui'ne yeja pa'icohua'li cui'ne yeja huë'ehuë te'te pa'icohua'ije, si'aohua'li do're ja'ruja'cohua'li a'ë. ¹¹ Do're ja'runi si'a pa' maña Ëjaëre papi caja'cohua'li a'ë, Jesucristore. Jare yo'ojë Maija'quëreje, de'oyerepa yo'o u'ni cajë iñoja'cohua'li a'ë.

¹² De'oji, Maija'quë do'ijë maña, yë'ë mäsaru ja're pa'li yëhuoquëna, si'anë mäsaru Jesús sehuoyeje paye de'oye sehuocaijë yo'ose'eje pa'ye cui'ne yureje ai yëjë yo'ojë'ë, yë'ëpi so'ore pa'itoje. Jaje pa'ina, mäsaru huaso cuañosicohua'li pa'iyere iñojë, ca'rajë jerepa pa'iohua'li a'ë cuasama'pë nejë'ë. ¹³ Coa Maija'quë i yëyeje pa'ye mäsaruna de'oye ne ëaye neñe neñepi yo'oyë. ¹⁴ Jaje pa'ina, ai yo'oyë cajë yahue a'ri coca maña sañope cama'pë, cui'ne sa'ñe pëti coca cama'pë co'amaña nejë'ë. ¹⁵ Yecohua'ipi mäsarute tayocohua'ire cui'ne co'aye yo'o do'i quë'iohua'ire ña'ne paja'cohua'ire. Jaje pa'ina, mäsarupi Maija'quë mamajërepa ti si'si te'ña peocohua'ipi iye yeja nea jopore papi ma'ñoco miacaiyeje pa'ye miañë, iye co'a pa' cui'ne ti nu'ne yo'oye peocohua'li jopopi. ¹⁶ Pa'iyë isi cocare, iohua'ire quëajë pa'li do'ipi. Jaje pa'ijëna, yë'ë Cristo dai mu'se sihuaja'quë a'ë, mäsaruni ñaquë. Yë'ë mäsarute quëaquë cu'li maca, coa teaye yo'oroja'ne pahuë caquë. ¹⁷ Mäsaru Maija'quëre pa'iji cuasajë coa isiyena yë'ëje cosi'li caquë yë'ë pa'iyepi ai yo'oquë ju'itoje de'oji. Jaje pa'ina, yë'ë mäsaru ja're

çoni sihuayë, ¹⁸ sihuaquëna, mësarujë yë'ë ja're çoni sihuaye pa'iji.

Timoteo Cui'ne Epafrodito

¹⁹ Èjaë Jesupi çocaina, de'hue esa jëjo saosi'i, Timoteore. Mësaruru pa'iyë asani yë'ëre co'ini quëaquëna, sihuaja'quëre cuasayë. ²⁰ Timoteojë pa'ire peoyë, yequëre. Yë'ë cuasayeje cuasaquë mësarute oi, mësaruru de'oye pa'iyere caquë yo'oquëre. ²¹ Jajë pa'ina, yecohua'i cato jöhua'i de'oye pa'iyese'e cuasajë yo'ocohua'ipi pa'iyë, mai Èjaë Jesucristo yëyere yo'oma'cohua'ipi. ²² Jajë pa'iquëta'are tsoe mësarupi ñahuë, Timoteo yë'ë Maija'quë coca quëa maca, mamaquë pëca ja'quëre çocaiyeje pa'ye yo'oquëna. ²³ Jajë pa'ina, yë'ë yo'o ja'ñere du'ru se asani, ja maca esa jëjo saosi'i, mësarute ñaja'quëre. ²⁴ Mai Èjaëpi çocaina, yë'ëjë mësarute de'hue esa sani ñaja'quë a'ë, cuasayë.

²⁵ Cui'ne yeque ai jerepa de'oji, cuasahuë, Maija'quë do'iquë Epafroditoni jëjo saoyepi. Yë'ë ja're co'amaña nequëni yë'ë ja're te'e sañope yo'oquëni, mësaruru yë'ëre çocaija'quëre cajë jëjo daosiquëni cui'naëni jëjo saoja'quë a'ë, cuasayë. ²⁶ Cui'ne ije mësarute si'aohua'ire ña'ne yëji, ai co'a ju'i pa'iji, ju'iji asasicohua'ini ña huasosi'i caquë. ²⁷ Ju'ire paquëna, asahuë, mësaruru. Tirepa juni huesëra'pi, Maija'quëpi teaye ai yo'oquëna, oi jujupi. Ise'ere cuasaquë yo'oye papi, yë'ë cosiquë ai yo'oquëpi ai jerepa oima'quëni caquë, jajë yo'opi. ²⁸ Jajë pa'ina, jaëni esa jëjo saoyë, mësarupi tijupë huajëquëre ñajë sihuajëna, yë'ëjë oima'ë pasi'i caquë. ²⁹ Sihuajë ite pëpajë'ë, mai Èjaë do'ire. Jajë cui'ne si'anë yecohua'ireje sihuajë oijë de'oye yo'ojë'ë, ije pa'iohua'ire. ³⁰ Jajë pa'ina, mësaruru yë'ëre necani ti'a'ne peoyere necasi'i caquë yo'oquë ti jutira'pi, Cristo co'amañare necai do'ire.

3

Nuñerepa Pa'iyë

¹ Yure cato Maija'quë do'ijë, mai Èjaëni sihuajë pa'ijë'ë, yë'ë ja'në mësarute toyase'ere toya çotojë, josa te'ere toyaye ñe'ne paji, coa ai jerepa ja cato mësarute de'oye ocue pa'i maca pa'iyere çocaiye a'ë cuasaquë toyayë. ² De'hua ñajë pa'ijë'ë, jo'ya yaijë pa'iohua'ire, co'aye yo'ocohua'ire, ca'ni tëacohua'ire. ³ Jajë pa'ina, mai joñoapi Maija'quëre sejë, cui'ne Cristo Jesús acohua'i pa'iyere sihuacohua'ipi nuñerepa ca'ni tëase'eje pa'iohua'irepa pa'iyë, capë neñepi ti'a'ne a'ë cuasama'cohua'ipi. ⁴ Yecohua'i capë nese'ena quëcojë pa'iyë ai jerepa yë'ë cato quëcoquë pa'iyë paquëta'a. Jana quëcoma'ë pa'iyë, ñajë'ë.

⁵ Yè'è cato ocho mu'seña coasiquè pa'i maca cuiri ca'nihuè tèa cuaño huè. Jaje pa'ina, judío paire pa'è, Benjamín, tēcapè aquè a'è, hebreo pa'i mamaquè a'è, judío pa'i cuañeñepi yè'ère fariseore hue'yosiquè pa'è. ⁶ Jaje pa'ipi Jesure sehuocohua'ire coyere èsequè ai josa yo'oquèpi, si'aye cuañese'e caye de'oye sehuoquèpi, yecohua'i mañaje ti sañope tayoquè api ca tì'añe peoquèrepa pa'è. ⁷ Jaje pa'iquèta'are Cristo do'ipi yure cato ti do'i peoye ñañè, ja'nè yè'è itire pa'è cuasase'ere. ⁸ Jaje pa'ina, yè'è Èjaè Jesucristo pa'iyere jerepa pa'yere asaquè conì ñato, jerepa do'i peoye pa'iji. Jaje pa'ina, Cristoni jerepa ja'ye tsioni pasi'i caquè si'aye coa co'aye ñañè, ne-jose'ejè pa'ye. ⁹ Jaje pa'ina, yureta'a cuañese'e cayere yo'oquè nuñerepa pa'iquè pasi'i caquè yo'oma'è pa'iyè. Coa ai jerepa Cristore ire pare cuasacohua'ire Maija'què nuñerepa pa'iyè isiyere pasi'i caquè pa'iyè. ¹⁰ Yè'è cato Cristo pa'iyere asa tì'añere yèyè, i ju'isiquèpi huèisi tutupi yè'èni pa'ina, asayere yèyè. Cui'ne i ai yo'ose'e ayere yo'oye yèyè. Ije pa'i pa'iyere yèyè, paire oi ju'ise'ena tì'aquè. ¹¹ Pa'i ju'isicohua'i huèni pa'iyere tì'asi'i caquè yo'oyè.

Tì'añu'u, Cajè Yo'oye

¹² De'oquèrepa pa'iyè si'aye tì'ama'quèpi tì'asi'i caquè yo'oyè jare pajaquè caquè Cristo Jesupi yè'ère du'ru tì'ani paquèpi. ¹³ Yè'è cato Maija'què do'ijè, ja pa'iyè ja yè'ta'a tì'ama'què a'è, tì'asi'i caquè yo'oquèta'a. Jaje pa'ina, tì'asi'i caquè jeteyo'je nēañere huañeyei jeto iti seña hue'ña pa'iyere tutu yo'oyè. ¹⁴ Yo'oquè Cristo Jesús ja're tsioni pa'i do'ire Diusu ma'tèmopi soi hue'ñana i coa isiyere paja'quèpi yo'oyè.

¹⁵ Si'aohua'i Maija'què pa'iji cuasayena ai de'osicohua'i cato jaje cuasaye pa'iji. Mēsaruپی te'e cuasama'pè yequere a'ri maña tiñe cuasaye pa'ito Maija'quèpi iño sètoja'què. ¹⁶ Jaje pa'iquèta'are te'e cuasayepi te'e nēiñepi pañu'u mai tì'ase'e cato.

¹⁷ Maija'què do'ijè, yè'è yo'o iñose'ere pe'tejè'è. Cui'ne ñajè'è, yèquè mēsarute ye'yase'ejè pa'iyere pa'icohua'ireje.

¹⁸ De'huarepa mēsarute cayè: Cristo cruz jucacaise'ere sañope cacohua'i jai pa'i pa'iyè caquè. Yureje ja yè'ta'api co mea maña se oni toquè cayè: ¹⁹ Jaohua'i cato coa nejo cuañoja'cohua'ipi pa'iyè. Iohua'i diusu cato etapè a'è, cui'ne iohua'ire huajèya'ye nēti'ñe pa'yere yo'ojè jerepa pa'iohua'i a'è cuasacohua'ipi, iye yeja co'amañase'e cuasacohua'i a'è. ²⁰ Jaje pa'iquèta'are mai cato ma'tèmo pa'i a'è. Jaje pa'ina, utejè pa'iyè, ma'tèmopi Cristo Jesús maire huasoquè daija'què api cajè. ²¹ Ipi mai capè ju'ico pa'isicore i capè de'ocore paje pa'iore necaija'què api, si'aye meñe quèco tutupi.

4

Si'anë Sihujë Pa'ijë'ë, Mai Ëjaëni Cuasajë.

¹ De'oji, Maija'quë do'ijë maña. Yë'ë yëcohua'i, yë'ë oicohua'i, yë'ë ña ëa ju'icohua'i mësaru a'ë, yë'ë sihuaye, cui'ne yë'ë isi cuañoja'a maroje pa'iohua'i. Jaje pa'iyë sëte ocue pa'i macarepa mai Ëjaëre tuijë pa'ijë'ë.

² Evodiare cui'ne Síntiquere señë, sa'ñe yo'ojë cayere jëoni mai Ëjaë tsecohua'i sëte te'e de'oye cuasajë pa'ijajë caquë.

³ Jaje pa'ina, mël'ëre señë, yë'ë yo'oyeje pa'yere nequë pa'iquëna, mël'ëpi jaohua'ire Maija'quë do'ijëre cöcaijaquë caquë. Huaso coca yë'ë quëaquëna, jaohua'i yë'ëre de'oyerepa cöcaisicohua'i a'ë, Clemente ja're cöni, cui'ne yecohua'i yë'ëre cöcaicohua'i ja're cöni. Jaje pa'ina, iohua'i mami ti pa'i toya pëpëre pana toyase'epi pa'iji.

⁴ Si'anë mai Ëjaëni sihuajë'ë. Tjjupë cayë, sihuajë'ë, ini. ⁵ Jaje pa'ina, si'aohua'i mësarute de'o paire pa'ë cajë ñajajë mësarupi quëcojë de'oye yo'ocohua'i pa'ijë'ë. Mai Ëjaë ja'yere pa'iji.

⁶ Si'aye tëto saitojë co'a ju'ijë oima'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa Maija'quëni sejë de'oji cajë pëpajë si'aye mësaru yëyere iñojë'ë, Maija'quëna, ite se maca. ⁷ Jaje yo'ojëna, Maija'quëpi mësarute i jo'cua de'oye pa'iyere isija'quë api, mai asa t'lañe peoyere pare. Isina, iye jo'cua de'oye pa'iyepi mësaru joñoa cui'ne mësaru cuasajë pa'iyë de'oye ñacasipi, Cristo Jesús do'ipi.

De'oyese'e Cuasajë'ë

⁸ Tëjyerepa cayë, mësarute. Maija'quë do'ijë, nuñere pare cuasajë'ë, yecohua'ipi Ëjaëre ñajëna pa'iyere, itire pare de'oyere pare sihuajë ñañere, dëoye ca cuañoñere. Si'aye de'oyere cuasajë'ë, yecohua'i sihuajë de'oye cacaiyere.

⁹ Jaje pa'ina, yë'ë ye'yase'ere, yë'ë mësarute quëase'ere, yë'ë caquëna, asase'ere cui'ne yë'ë yo'oquëna, ñase'ere jare yo'ojë'ë. Jaje yo'ojëna, Diosu jo'cua de'oye pa'iyë isiquëpi mësaru ja're cöni pasipi.

Filipenses Acohua'ipi Pablöre Cöcaiyë

¹⁰ Ai sihuayë, mai Ëjaëre, mësaru yë'ëre cuasa huëo cöse'ere caquë. Cama'ë pa'iyë, yë'ëre huänëyesicohua'ipi, cuasa huëohuë caquë. Yë'ë cato cayë, yo'o t'lañepi peoquëna, cöcaiyë yëjëta'a pasicohua'ipi cöcai huëohuë caquë. ¹¹ Cama'ë pa'iyë, co'amañapi peoquëna, pa'iyë caquë. Yë'ë cato yë'ë payere sihuaquë pa'iyere ye'yesiquë a'ë. ¹² Co'amaña peoquëna, pa'iyere jaiye co'amaña payere timësiquë pa'iyere, ai ëa ju'iñere, tëto saise'erepa payere, cui'ne peoquëna pa'iyere, coa si'aye tëto sai ye'yesiquë a'ë. ¹³ Jaje pa'ina, coa si'aye quëcoquë

ne tijañe payë, Cristo tutupi çocaina. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are mësarupi de'oye yo'ojë yë'ere çocaë'ë, ai yo'oquëna, mësaru co'amañapi.

¹⁵ Macedoniapi du'ru macarepa huaso coca quëa huëoquë sai maca mësaru Filipos acohua'ipi yë'ere çocaë'ë, mësaru isiyepi. Yequë huë'ña sehuocohua'i cato çocaiye pahuë. Tsoe mësarupi asayë, ja yo'ose'e. ¹⁶ Ja yë'ta'a yë'ë Tesalónicare pa'ina, mësaru cayaye jëjo saohuë, curiquë, yë'ere jopo caraye çocai ja'ñere. ¹⁷ Coa mësaru isijëna, payese'e co'ema'ë pa'iyë. Coa ai jerepa mësaruje iti çocaiye ayepi nese'ere, quëise'eje pa'yere pajajë caquë co'ecaiyë. ¹⁸ Si'aye imahuë, mësaru isiye. Caraye peoji, yure ai payë. Mësaru Epafrodito ja're jëjo daose'ena çoni jerepa payë. Mësaru jëjo daose'e, cato huëo së ma'ñare Maija'quëna coa isiyeje pa'ye a'ë, ai yo'ojë ite isiyeje pa'ye a'ë, Maija'quë sihuaquë ña'ne a'ë. ¹⁹ Yë'ë Diosupi mësarute si'aye caraye isija'quë api, Cristo Jesús do'ipi. I jaiye de'oyere pare payeje pa'ye isisipi. ²⁰ Je'nëna de'oquëre pani Diosu. Maija'quërepa cañu'u, ite. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjiye

²¹ Si'aohua'ire pëpacaijë'ë, Jesucristo do'ipi Maija'quë tsecohua'i de'osicohua'ire. Cui'ne iño yë'ë ja're pa'icohua'ije Maija'quë do'ijë mësarute pëpa saoyë. ²² Si'aohua' iño pa'icohua' i Maija'quëre pacacaicohua'ipi cui'ne romano pai ëjaë huë'e acohua'ije jaohua'ipi airepa cajë pëpa saoyë, mësarute.

²³ Mai Ëjaë Jesucristopi si'aohua'ire mësarute de'oye ñacaija'quë. Jaje pa'ija'quë.

COLOSENSES

Pëpayë

¹ Yë'ë Pablopî Maija'quë yëyepî Jesucristo jëjo saokuë de'osiquëpi, Maija'quë do'iquë Timoteo ja're conî, ² iye toya ja'hua Cristore asa do'ire Maija'quë do'ijëpi Colosas daripë pa'icohua'ina, Maija'quë tsecohua'ina sehuosicohua'ina cajë toyayë. Maija'quë mësarute oi ì coa isiyepî jo'cua de'oye pa'ijë'ë.

Sehuosicohua'ire Pablo Seçacaiye

³ Si'anë mësaruni cajë seçacaiyë, Maija'quëna, Jesucristo pëca ja'quëna de'oji cajë. ⁴ Mësarû Jesucristore pa'ire paji cuasajë pa'icohua'ipi. Si'aohua'ire Maija'quë tsecohua'ire oijë pa'yere quëajëna, asa do'ire pajë señë. ⁵ Jaje mësarû cato yo'oyë, mësarute caquë de'huacaise'e ma'tëmöre pa'iji cajë ute do'ipi. Iye uteye mësarû tì'ahuë, nuñerepa huaso cocare quëajëna, asasi do'ipi. ⁶ Mësarute quëajëna, asasi cocapi ai de'oco si'a hue'ña quëiona, tëayë. Mësarû Maija'quë oiyere asani iye oiye nuñere pa'ë cajë asasi maca mësarute yo'ose'eje pa'ye yequë paireje yo'oji. ⁷ Iye cocare pare mësarute yëquë oiquë Epafraspi ye'yapi, yëquë ja're co'amaña nesiquëpi cui'ne mësarû Cristore necaiquëre pare ñaquëpi. ⁸ Jaëpi dani yëquëre quëapi, mësarû pa'iyë cui'ne mësarû joñoapi sa'ñe oijë pa'yere.

⁹ Mësarû pa'iyë quëajëna, asasi maca acohua'ipi, mësarute jëoma'pë Maija'quëre seçacaiyë, ìpi si'aye ì yëye, joyo pa'iyë ta'ñe asaye isiquëna asajë pa'ijajë cajë. ¹⁰ Jaje asa tì'acohua'i pa'ijë yureta'a si'aye de'o co'amañase'e quëiñeje pa'ye yo'ojë, Èjaë tsecohua'i sëte ì sihuaquë ñañere yo'ojë, cui'ne ai jerepa Maija'quë pa'yere asa tì'ajë pa'ijë'ë cajë. ¹¹ Jaje pa'ina, cui'ne señë, ìte, mësarute ì de'o tuture papi tutu quë'iohua'ire necaijaquë cajë. Jaje necaina, tutu ìsi cuañosicohua'i pa'ijë, yo'o jujaye peoyerepa dahuëre yo'ojë sihuajë si'aye quëco tì'ajajë cajë. ¹² Jaje quëco tì'acohua'i pa'ijë yureta'a Maija'quëre sihuajë pëpaja'cohua'i a'ë, ì tsecohua'ire ìsi co'amaña ayere conî mia hue'ñare pana paja'cohua'ire ne de'huasiquëre. ¹³⁻¹⁴ Maija'quëpi maire, nea hue'ñapi jo'yaohua'ire pacohua'ini etonî mai tayose'ere tsie do'ipi saï de'huacani ì oiquërepa ì mamaquë cuañe te'tena ñopi.

Cristo Jucacaisi Do'ipi, Maija'quë Cajeohua'i Pa'iyë

¹⁵ Maija'quë ña cuaño'maquëpi ì mamaquëja'a tìña ña cuañoquë daji'i. ì mamaquë cato si'aye peo'në aquëre papi.

¹⁶ Jaë ja're cõni Maija'quë si'aye iye yeja pa'iye cui'ne ma'tëmo pa'iye de'huapi, mai ña t̃i'a ma'ñe, cui'ne mai ñañe de'huapi. Jaje cui'ne si'aye cuañeñere, meñe cuañe tutu payere, ëjaë pa'iyere, jo'ya ne tutu payere Cristo ja're cõni de'huapi, i tse pa'i ja'ñere. ¹⁷ Jaje pa'ina, Cristo cato si'a co'amaña peo'në du'ru pa'isiquë api. Jaje pa'ipi ipi ñacaina, i tutupi si'aye de'oye iti pa'i macare pa'iji. ¹⁸ Cui'ne yequeje Cristo cato sehuosicohua'i siopë api. Jaje pa'ina, sehuosicohua'ire pa'iye isiquëpi du'ru pa'iquëre papi si'aye du'ruja'a pasi'i caquë ju'ñeje juni huëji'i. ¹⁹ Jaje pa'ina, Maija'quëpi sihuapi, si'aye i pa'iyepi Cristore pa'ina. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë Cristo do'ija'a si'a iye yeja pa'icohua'ire cajeohua'i de'osi'i cuasapi, ma'tëmo acohua'ije pa'iohua'ire, cuasaquë Cristo cruz ju'i do'ija'a cajeohua'ire de'huapi.

²¹ Ja'në mësaruni joñoapi co'aye cuasajë yo'o do'ire Maija'quë sañope yo'ocohua'ipi t̃iohua'i paë'ë, pa'isicohua'ipi. Yure cato Maija'quë cajeohua'i de'ohuë, ²² Cristo ai yo'oquë jucacaisi do'ipi. Iye cato yo'opi mësaruni i ña hue'ñare pana ina isicohua'ipi ti si'si te'ña peocohua'ipi pa'ijëna, pasi'i caquë. ²³ Ja ñaquë payere t̃i'añere cajë mai utejë pa'iyere, huaso coca mësaruni asase'ere ti hua saima'pë, Maija'quë pa'ire paji cuasayere ocue pa'i macarepa cuasajë tuiye pa'iji. Iye cocare si'a hue'ña quëacaiyë, yë'ë Pabloje jare quëacaiquë pa'iyë.

Pablo Sehuosicohua'ire Necaiye

²⁴ Cristo i capë acohua'ire oi ai yo'ose'e carayere, yë'ë capëpi mësaruni caquë ai yo'oquë ne saocai yure cato ai sihuayë. ²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi yë'ëre sehuosicohua'ire necaija'quëre nepi. Neina, i cuañe nëose'eje pa'ye mësaruni de'oye pa'i ja'ñere caquë si'aye i coca quëacaiquë pa'iyë. ²⁶ Jaje pa'ina, tsoe hue'ña ometëcana yahuese'e pa'i asa ma'ñe pa'ise'ere yureta'a i tsecohua'ina ñnose'ere jare quëayë. ²⁷ Maija'quëpi yë judío pa'i peocohua'ina, iye pa'i asa ma'ñe yahuese'ere de'oyere pare ñnopi. Ja cato Cristopi mësaruni pa'iye a'ë. Jaë api, mësaruni utejë pa'iquë de'oquërepa.

²⁸ Yëquëpi Cristo ayere quëayë. Si'aohua'ire de'oyerepa asa t̃i'ajajë cajë ye'yajë cui'ne yëhuoyë. Jaje yo'ojëna, Cristona tsiosicohua'ipi de'oyerepa pa'i ñape ai de'osicohua'i pa'ijajë cajë. ²⁹ Jare caquë yë'ë, si'a tuturepa yo'oquë neñë, Cristo cuañe tutu yë'ëre isiyepi.

2

¹ Yë'ë cato yëyë, mësaruni yë'ë mësarute caquë jëayerepa yo'oyere cui'ne Laodicea acohua'ire caquë yo'oyere cui'ne si'ahua'ire yë'ëre ñama'cohua'ire caquë yo'oyere asayere. ² Jaje pa'ina, mësaruni cui'ne jaohua'ipi cõni joñoa quëcoyere

pajajë caquë yo'oyë, sa'ñe oiyena tsiosicohua'ipi pa'iji cuasacohua'ipi. Diusu pa'iyë cui'ne Jesucristo pa'iyë yahuese'ere asa tì'ajajë caquë yo'oyë. ³ Jaë api, si'aye ta'ñe cuasaye, cui'ne asa tì'añe paquërepa. ⁴ Jaje cayë, mësarute, asa ëaye ta'ñe ca cocapi yecohua'ijë cosojë nema'pë pa'ijajë caquë. ⁵ Jaje pa'ina, yë'ëpi mësaru ja're conì pa'ima'ë panije, mësaru ja're conì pa'iyë, yë'ë joyopi. Jaje pa'ina, sihuaquë ñañë, mësaru, cui'na hue'ña yo'oma'pë pa'iyena Cristo pa'iji cuasayere ocue pa'i macarepa pa'iyere.

Cristo Ja're Huajë Pa'iyë

⁶ Èjaë Jesucristore mësaru yëjë pa'iji cuasajë sehuose'eje pa'ye cui'ne ina tsiosicohua'ipi pa'iji cuasajë pa'ijë'ë. ⁷ Ina jëayerëpa, pa'ire paji cuasayepi tsita mesicohua'ipi ocue pa'i macarepa i ja're pa'ijë'ë. Mësaru ye'yese'eje pa'ye Maija'quëre si'anë de'oji cajë pëpajë pa'ijë'ë.

⁸ De'hua ñajë'ë, yo'ojë jo'ya ne cuañoñe, aihua'i ye'yase'ena, paì cuasayena, iye yeja paì yo'oyena. Ja cato cosoye a'ë, cui'ne do'i peoye a'ë. Ja cato Cristo yo'o ma'ñe a'ë.

⁹ Ñajë'ë, si'aye, Maija'quë ayepi Cristoni pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, mësaru Maija'quë pa'iyepi tì'mësicohua'i carajaima'cohua'ipi pa'iyë, Cristona tsioni pa'i do'ire. Jaë cato si'aye mëñe Èjaë api. Cui'ne si'aye mëñe cuañequë api. ¹¹ Cui'ne i ja're mësaru tsioni pa'i do'ire, noni tsì'nëna co'acohua'i pa'iyere huaso cuañohuë, cui'ni ca'ni tëayeje pa'ye mësarute yo'oquëna. Paì jëñapi capëna tëayeje pa'yepi neñe pa'pi, mësarute. ¹² Cui'ne mësarupi Maija'quë tutupi ju'isiquëre huëopi cuasajë sehuo do'ire mësaru oco do cuaño maca Cristo ja're ta cuañohuë. Ta cuañosicohua'ipi cui'ne i ja're conì huëo cuañohuë, ju'isicohua'ipi. ¹³ Ja'në mësaru tayo yo'ocohua'ipi, cui'ne ca'ni tëa cuañoma'cohua'ipi joñoa ju'isicohua'i pa'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi Cristo do'ija'a mësarute i ja're conì pa'iyë necaji'i. Necai si'aye tayo yo'ose'ere sai de'huacaji'i, Cristo do'ipi. ¹⁴ Mai co'aye yo'o do'ire, jare maipi sa'ñe pa'ise'ere Maija'quëpi cruzuna que jëopi, maire sa'ñope toya nëose'ere peo hue'ñarepa nejoquë. ¹⁵ Jaje yo'oquë Cristo cruzna ju'ise'epi si'aye ëja pa'ise'ere cui'ne maire mëñe cuañecohua'i tutu pa'ise'ere mëñe quëco huesëpi, si'ahua'i ña hue'ñare pana.

Ma'tëmo Co'amañare Co'ejë'ë

¹⁶ Jaje pa'iyë sëte yecohua'ijë mësarute nuñe yo'oma'cohua'i a'ë, cama'pë pa'ijajë mësaru a'ñere, pa'nita'a ucuyere pa'nita'a fiesta mu'señare, ñañëja'a së'ayere, pa'nita'a pëa huajë mu'se ayere. ¹⁷ Si'aye iye cato, itirepa dai ja'ñe pa'ina, paì to'oujë pa'ye a'ë. Ja itirepa cato Cristo a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina,

de'hua ñajë'ë, mësarute isija'a co'amañare nejocaijë teaye pa'iohua'i ña cuañocohua'ipi cui'ne huiñaohua'ire secohua'ipi, mësarupi johua'i yo'oyena ñajë sehuojëna. Jaohua'i cato ti johua'ijë ña ma'ñere cui'ne païse'e huëojë cuasayere yëcohua'i a'ë, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'ipi. ¹⁹ Jaohua'i cato Maija'quë cuasa nëose'eje pa'ye yo'oquë paï ñape te'ña te'e capëna tsiocuë, aocuë ai de'huaquë Cristona, iti siopëna tsioma'cohua'ipi yo'oyë.

²⁰ Mësaru Cristo ja're ju'isicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, iye yeja cuañe tutupi cuañequëna, pa'iye pañë, mësaru. ¿Jaje pa'quëta'are mësaru me yo'ojë ja yë'ta'a iye yeja paï yo'ojë pa'iyere pa'ijë, ²¹ iye yo'oma'pë, aiñe pajë'ë, iye, cui'ne iyere tseama'ë, më'ë jëtëpi caye'ni? ²² Si'aye jaje caye cato, paï cuañejë ye'yaye a'ë, si'aye ja co'amaña cato iti yo'o macana cara ja'ñe a'ë. ²³ Nuñerepa cayë, ja teaye pa'iohua'i pa'ijë cui'ne capë ai jëaye cuañejë yo'oye ai ta'ñe yo'oyerepa ña cuañoji, Maija'quëre ti'añu'u cajë yo'oye. Jaje pa'iquëta'are mai capë yëyere sañope yo'oyere cocai ma'ñe a'ë.

3

¹ Mësaru Cristo ja're huëisicohua'i sëte ma'tëmo co'amañare co'ejë'ë, Maija'quë ëja të'huire Cristo ñu'i hue'ña ayere. ² Ma'tëmo ayere ai yëjë pa'ijë'ë, iye yeja co'amañare cuasama'pë. ³ Mësaru cato, tsoe Cristo ja're conï ju'isicohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mësaru pa'iye yure Cristo ja're Maija'quëna yahuese'epi pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, Cristo mësaru pa'iyepi ñai co maca mësaruje i de'oyere pare timësicohua'ipi ñaija'cohua'i a'ë, i ja're conï.

Tsoe Pa'iyë Cui'ne Huajëye Pa'iyë

⁵ Jaje pa'iyë sëte si'aye mësaru iye yeja aye yëyere ne huea saojë'ë: yequë nomiore, panita'a yequë ëmëre yo'oyere, ëa ña huesëyere, si'sire yëyere, co'amaña ai tsi'so timëñe cuasayere. Ja cato de'huasi diasure señeje pa'ye a'ë. ⁶ Jaje yo'ocohua'ire Maija'quë pëi nejoñepi daija'coa, ite de'oye sehuocaima'cohua'ire.

⁷ Ja'në mësaruje jare yo'ojë pa'ahuë'ë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yure mësarupi si'aye iyere jecojë'ë, pëtire, ëa ña huesëyere, co'ayere yecohua'ire tea ju'ijë tutu cayere, cui'ne mësaru yë'opopi si'si coca cayere. ⁹ Ja'në pa'ise'ere jëosicohua'i sëte, yure yecohua'ire cosoye pajë'ë. ¹⁰ Huajë pa'iyena, suñasicohua'ire ja pa'iyepi si'a mu'señapi ponaquë saiji, maire de'huasiquëje pa'iohua'i pa'iyena ite de'oyerepa asa ti'a macaja'a, yo'o tëjiyere caquë.

¹¹ Jaje pa'ina, huajë pa'iyë pacohua'ire cato peoji, griego paï a'ë, judío paï a'ë, caye peoyë, ca'ni tëacohua'i, tëama'cohua'i,

jo'yaohua'i cui'ne jo'ya ne cuañoa'cohua'i. Coa si'a pai te'e pai pa'iyë, Cristo tsecohua'i, i pi si'aohua'ire pa'i do'ire. ¹² Maija'quëpi mësarute ai oi sahuani i pai pa'ijajë caquë soipi. Jaje pa'iyë sête paire teaye ñani oiyena, de'oye necaiyere pana, ai jerepa pa'iyë cuasama'cohua'i pa'iyena, a'jicohua'i pa'iyena, cui'ne yo'o jujama'cohua'i pa'iyena, suñasicohua'irepa pa'ijë'ë. ¹³ Co'aji, quëco jujahuë caye peoyerepa. Sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Cajeipi sañope yo'ose'e paquë pa'ito, i co'aye yo'ose'ere oni yejejë'ë, Ejaërepa mësarute oi sai de'huacaise'eje pa'ye. ¹⁴ Paire oiyena suñasicohua'irepa pa'ijë'ë, ja oiyepi de'oyerepa. Te'ijë pa'iohua'i tsioni pa'iyë pa'iji. ¹⁵ Jaje pa'ina, mësarute, Maija'quë jo'cua de'oye pa'iyepi, mësaru joñoa de'oye cuajaquë caquë Maija'quëpi soini te'e capë acohua'ire nepi. Jare de'oji cajë pëpajë pa'ijë'ë.

¹⁶ Jaje pa'ina, si'anë Cristo cocapi mësaru joyo timëse'erepa pa'ijaquë. Pa'ina, yecohua'ire ye'yajë cui'ne yëhuojë'ë, tañe pa'i cocare papi. Mësaru joyore papi i necaise'ere pëpajë sihuajë jëjëjë'ë, tsoe toyase'epi, yure toyase'epi cui'ne joyo etayepi. ¹⁷ Cui'ne coa si'aye mësaru caye panita'a yo'oye pa'ito, mai Ejaë Jesucristore necaiyë cuasajë Jesús do'ija'a Maija'quëre de'oji cajë pëpajë'ë.

Huejasicohua'i Pa'iyë

¹⁸ Nëjohua'i mësaru ëjëohua'ire ëjaohua'ire cuasajë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, ja'ë, Cristore sehuosi nomiohua'i yo'ojë pa'iyë. ¹⁹ Cui'ne mësaru ëjëohua'ijë mësaru nëjohua'ire oijë pajë'ë, co'arepa jëaye tutu caye peoyerepa. ²⁰ Mamajë mësaruje si'aye mësaru ja'quëohua'i caye de'oye sehuocaijë'ë, ja'ë, Maija'quë sihuaquë ñaño. ²¹ Ja'quëohua'i mësaruje mësaru mamajëre de'oye oijë ye'yajë'ë, jerepa de'oye yo'oye yëja'cohua'ire, tea ju'iñeje yo'ojëna, co'a de'ojë. ²² Ejaohua'ire pacohua'i, jo'yaohua'i maña mësaruje mësaru ëjaohua'ire de'oye sehuocaijë nejë'ë. Iohua'i ña macase'e iohua'ini de'oye iñoñu'u cajë yo'oma'pë. Coa ai jerepa nuñerepa cuasa joyopi ëjaëre pare pa do'ire yo'ojë'ë. ²³ Jaje pa'ina, pa'ini necaiyë cuasaye peoyerepa co'amaña nejë'ë sihuajë, Ejaë Jesure necaiyeje pa'ye cuasajë. ²⁴ Jaje pa'ina, mësaru nuñerepa Ejaëni Cristore necaisi do'ire, i mësarute i paye ayere isija'quë api, nesi do'ire. Jare mësaru tsoe asajë yo'oyë. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are, co'aye yo'oquë cato, jare i co'aye yo'ose'eje pa'ye sai cuañoja'quë api. Jaje pa'ina, Maija'quëre cato peoji iquëse'ere de'oye yo'ocasi'i cayeje.

4

¹ Mësaruje ëjaohua'i, ma'tëmore mësaru yo'ose'e caja'quëre

mësarü Ējaëre pare paye sête jare cuasajë mësarute necaicohua'ire de'oye nuñerepa yo'ojë'ë.

² Sëtasicohua'ipi pa'ijë si'anëpi Maija'quëre sejë de'oji cajë ite pëpajë pa'ijë'ë. ³ Cui'ne yëquëreje secacaijë'ë, mai Ējaëpi i coca quëaja'a sa'ro hui'yocaijaquëre, yahuesi cocare Cristo ayere cajë quëaja'quëre, ja cocare yë'ë quëaquë pa'i do'ire tseä cuañosiquë pa'iquë. ⁴ Sejë'ë, cui'ne yë'ë i coca quëa maca tiñarepa asaye quëa ja'ñere.

⁵ Sehuoma'cohua'i ja're pa'ini ñare pajë pa'ijë'ë, si'anë de'oyese'e yo'ojë. ⁶ Jaje pa'ina, mësarü coca cayepi saija'iñeje pa'ye de'oyerepa pa'ijaquë cui'ne iohua'i seni asañu'u cajë señere. Pa'i ñapere de'oyerepa quëajë sehuocaicohua'i pa'ijë'ë.

Pëpa Tëjiye

⁷ Yëquë oiquërepa Tiquico nuñerepa Maija'quë do'iquëpi, yë'ë ja're de'oyerepa mai Ējaë co'amaña necaiquëpi, mësarute yë'ë yo'oquë pa'iye quëaja'quë api. ⁸ Jaje pa'ina, mësarute yëquë pa'iye quëaquë cui'ne Maija'quëre jerepa yëjë quëaja'quëni mësarü quë'rona jëjo saoyë. ⁹ Cui'ne i ja're coni saiji, yëquë oiquërepa, nuñe pa'iquërepa, Maija'quë do'iquë Onésimoje mësarü aquëje. Jaohua'ipi quëaja'cohua'i a'ë, iño tëto saijë pa'iye.

¹⁰ Aristarcopi yë'ë ja're tseä cuañosiquë pa'iquëpi mësarute pëpa saoji, cui'ne Marcosje pëpaji, Bernabé mamaëje. Jaëpi mësarü quë'rona saiquë pa'lito de'oye pëpani ñacaijë'ë, ite. ¹¹ Jesús yequë mami Justo hue'equëje pëpaji, mësarute. Icohua'i a'ë, judío pa'i acohua'ipi sehuosicohua'ipi, Maija'quë cuañe tēte ayere yë'ë ja're nesicohua'i, jaohua'ipi yë'ëre sihua äyae necaisicohua'i a'ë. ¹² Epafrajsje mësarute pëpaji, mai Ējaë Jesucristore necaiquëpi. Jaë cato mësarü aquë api. Jaje pa'ina, mësaruni cuasaquë si'anëpi Maija'quëre secacaiji, mësarupi ocue pa'i macarepa pa'ijë Maija'quëna mësarü pa'iyere isisicohua'ire papi i yëyere yo'ojajë caquë. ¹³ Yë'ëpi ñaquë a'ë, Epafrajs mësarute, cui'ne Laodicea pa'icohua'ire cui'ne Hierápolis pa'icohua'ire ai cuasaquë Maija'quëre sei pa'ina, ñaquë. ¹⁴ Cui'ne Lucas yë'ë oiquë pa'ire jujuquëpi cui'ne Demaspi coni mësarute pëpayë.

¹⁵ Laodicea pa'icohua'ire, Maija'quë do'ijëre pëpacaijë'ë, cui'ne Ninfasreje pëpacaijë'ë, io huë'ena sehuosicohua'i tsi'sisicohua'ireje pëpacaijë'ë. ¹⁶ Mësarupi iye toya ja'o ña tējini jëjo saojë'ë, Laodicea sehuosicohua'ina, jaohua'ijë ñaja'cohua'ire. Cui'ne mësarupi ñajë'ë, Laodiceapi yë'ë toya daose'e mësarü quë'ro ti'aquëna. ¹⁷ Ñeje Arquipore cajë'ë: "Më'ëre mai Ējaë necaijaquë caquë cuañe nëose'ere de'oyerepa yo'ojë'ë."

18 Yë'ë Pabłopi pëpaquë iye toya e'que yë'ë jëtë carapëpi toy-ayë, huanëyema'pë pa'ijë'ë, yë'ë cosiquëpi pa'iyë. Maija'quë oi ñacaiyepi mësaruni pa'ijaquë.

1 TESALONICENSES

Pablo Cui'ne I Cocohua'i Toyaye

¹ Yë'ë Pablo cui'ne Silvano cui'ne Timoteo coní toyayë, iye toya ja'hua. Maija'quë do'ijëna, Tesalónica daripë pa'icohua'ina Maija'quëna tsioni cui'ne Jesucristo ja're pa'icohua'ina, Maija'quëpi cui'ne mai Èjaë Jesucristopi coní coa isiyepi, de'oye pa'ijë'ë.

Tesalonicenses Pai Iñose'e

² Mësarute Maija'quë huasose'ere cuasajë si'anë Maija'quëre sēcacaiyë, de'oji cajë ite pëpayë. ³ Cui'ne mësarui mai Èjaë Jesucristopi si'aye ne tì'acaiye paji cuasajë ocue pa'ì macarepa uteyepi cōcaina, si'aye yo'o jujama'pë ai yo'oye pa'itojē quēcōhuë. Cui'ne Maija'quë pa'ire paji cuasayepi co'amaña nehuë. Cui'ne pa'ire oiypipi pa'ina, yecohua'ire necaë'ë. Jare si'anë Maija'quë ña huë'ñana cuasajë señë. ⁴ Maija'quë do'ijë, mësarute Maija'quëpi oi sahuani nesicohua'ì a'ë cuasajë pa'iyë, yëquë. ⁵ Cui'ne yëquë mësarute huaso coca quëa maca coa pai yë'ose'e cajë quëaye pahüë. Mësarupi asayë, yëquë mësarui de'oye pa'iyere cajë yo'ose'e, Maija'quë joyo tuture papi yo'ojë cui'ne nuñerepa itirepa cocare quëayë cajë quëase'e.

⁶ Quëajëna, mësarupi yëquë pa'iyere cui'ne Èjaë pa'iyere ye'yehuë, Maija'quë coca asa do'ire ai yo'oye pa'itojē. Jaje pa'ina, mësarui sihuajë asahuë, Jesús cocare Maija'quë joyopi sihuaye isiquëna. ⁷ Jaje yo'ojë mësarui de'oye pani iñoñere tì'ahuë, si'a Macedonia cui'ne Acaya sehuosicohua'ire. ⁸ Mësarui quë'ro huëose'epi mai Èjaë coca jai saiji, coa si'a huë'ña. Jaje pa'ina, Macedoniase'e cui'ne Acayase'e tì'añe papi. Ai jerepa yequë huë'ñaje tì'api. Tì'acquëna, asayë, mësarui Maija'quë pa'ire paji cuasajë pa'iyere. Jaje pa'ina, yëquë mësarui ayere cajë quëaye peoyë. ⁹ Jaje quëaye pajëna, iohua'ipi quëayë, yëquë mësarui quë'ro do'ì saisi maca mësarui yëquëre de'oye pëpani, cui'ne pai de'huase'ere Maija'quë api cuasase'ere jeoni, Maija'quë huajëquëre pani sehuoni necai huëose'ere. ¹⁰ Cui'ne quëayë, Maija'quë mamaquëpi ju'isiquëni huëosiquëpi Èjaë Jesucristo ma'tëmopi co'ì coja'quë api cajë mësarui utejë pa'iyere. Maire nejoñe daiye huasoquë api, Jesús.

2

Pablo Tesalonicenses Yo'ose'e

¹ Maija'quë do'ijë, mësarupi tsoe asayë, yëquë mësarü quë'ro do'i saini coa noni cui'ye pãse'e. ² Jaje pa'ina, mësarupi tsoe asayë, yëquë ja'në Filiposna ai yo'ose'e, co'acohua'i a'ë cajë josa yo'ojëna. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi cõcaina, quëcojë Maija'quë de'o coca quëahuë, mësarute, jaiye tutu sañope yo'oye pa'itoje. ³ Jaje pa'ina, yëquë yëhuojë soiye cato coa tayose'e peoji. Si'sijë peoji. Cui'ne coa pa'ini cosoñu'u cajë cayeje peoye a'ë. ⁴ Coa ai jerepa Maija'quëpi i de'o cocare quëaja'cohua'i a'ë caquë ñani sahuani nesicohua'ipi cayë. Pa'ini de'oye yo'o iñoñu'u cajë yo'oma'pë pa'iyë. Coa ai jerepa Maija'quëre pani yëquë joña cuasaye ñaquëni cajë yo'oyë. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë cui'ne mësarü pa'iyë, yëquë mësarute ëaye asa cuaño cocapi cajë, cui'ne curire ti'añu'u cajë yo'oye pañe ñasicohua'i. ⁶ Pa'ipi de'oye yëquëre cajajë cajë co'eye pañuë. Mësarupi pa'niye yecohua'ipi Cristo jëjo daosicohua'i a'ë cajë yo'oye pa'iquëta'are pañuë. ⁷ Jaje pa'iquëta'are coa ai jerepa mësarute oijë de'o pëca ja'co mamajëre ñacaio ai de'huayeje pa'ye yo'ohuë, mësarute. ⁸ Yëquë mësarute ai oë'ë. Jaje pa'ina, coa de'o cocase'e quëaye yëye pañuë, cui'ne yëquë pa'iyëje mësaruna isiye yëhuë, yëquë mësarute ai oi do'ire. ⁹ Maija'quë do'ijë, yëquë pa'iyere cuasajë, ñamiñapi cui'ne mu'señapi co'amaña nehuë. Ja yo'ose'e mësarupi asayë. Mësarü acohua'ipi yëquëni cõcañu'u cajë ai yo'oma'cohua'ini cajë yëquëpi nehuë, Maija'quë coca quëa maca.

¹⁰ Mësarü cui'ne Maija'quë pa'iyë, yëquë nuñere papi si'si peoyepi, yecohua'ijë co'aye yo'oyë caye peoyere papi, yo'ojëna, ñasicohua'i. ¹¹ Cui'ne mësarupi asayë, yëquë mësarute pa'i ñapere jerepa yëjë yo'oye ne huëose'ere cui'ne oicohua'i pa'ijëna, ca yë'huase'ere pëca ja'quë mamajëre yo'oyeje pa'ye. ¹² Jaje yo'ojë cui'ne cuañehuë, mësarute Maija'quëre sehuosicohua'irepa pa'iyere pa'ijë'ë, Maija'quë yëyere yo'ojë. Ipi mësarute soipi, i cuañe te'tere, cui'ne i de'oyere pare i ja're cõni paja'cohua'ire cahuë.

¹³ Yëquë quëajëna, asani de'hue Maija'quë cocare pa'ë cajë sehuohuë, mësarü. Pa'i quëaye a'ë cuasajë sehuoye pañuë, nuñerepa Maija'quë cocare pare iye mësarü sehuose'e. Jaje pa'ina, mësarü sehuose'ere cuasajë Maija'quëre de'oji cajë pëpajë señë. Maija'quë cocarepa sëte mësarute itipi yo'oquë pa'iji, sehuocohua'ire. ¹⁴ Mësarü Maija'quë coca sehüo do'ire ai yo'oyë, mësarü cajeohua'ipi sañope yo'ojëna. Judío pa'i sehuocohua'ireje johua'i cajeohua'ipi sañope yo'ojëna, ai yo'ohuë, Cristo Jesús tsecohua'ipi. Jaohua'ire yo'ose'eje pa'ye yo'oyë, mësaruteje. ¹⁵ Iye judío pa'ipi Ejaë Jesure huaë'ë, Maija'quëre quëacaicohua'ire huaise'eje pa'ye, cui'ne yëquëreje pëijë eto sahuë. Maija'quëre cui'ne si'aohua'ire sañope

yo'oyë. ¹⁶ Jaje yo'ojë judío paipi ëseyë, Maija'quë coca judío pai peocohua'ire huaso cuañojajë cajë quëayerë. Jaje yo'ojë jero sa'na iohua'i co'aye yo'oyere mëoñë. Jaje yo'ojë pa'icohua'ire yureta'a, títapi, Maija'quë iohua'ire ai yo'oyepi sai ja'ñe.

Pablopi Yëji, Tijupë Sani Ñañe Tesalónica Pa'icohua'ire

¹⁷ Maija'quë do'ijë, mësarute jëoni so'ore pa'inije huänëyema'pë paë'ë. Si'anë cuasahuë, ñama'pë pa'inije, ai esa sani ña'ñe nëina. ¹⁸ Yë'ë Pablopi coa si'anëpi sani ñasi'i caquëta'a ti saiye pahuë, Satanáspi, huati ëjaëpi ëse do'ire. ¹⁹ ¿Jaje pa'ina, ique a'ni yëquë uteye, yëquë sihuaye cui'ne yëquë nere pahuë cajë cuasa ja'ñe? Mësaruru a'ë, Èjaë Jesucristo dai maca yëquë sihua ja'ñe. ²⁰ Jaje pa'ijë'ë, mësaruru a'ë, yëquë de'oyerepa nese'ere ñajë sihua ja'ñe.

3

¹ Mësarute cuasayepi quëcoye peoyena, te'i Atenasna pëasi'i cuasahuë. Cuasani pëaquë ² Timoteore Maija'quë do'iquëre Cristo huasoquë coca quëaquëre jëjo saohuë, jaëpi mësarute tutu isicai cui'ne mësaruru Maija'quë pa'ire paji cuasayere jerepa paye necaijaquë caquë. ³ Necaina, mësaruru acohua'ipi te'ijë ai yo'oye pa'itoje yo'o jujama'pë pa'ijajë caquë jëjo saohuë. Jaje pa'ina, tsoe mësaruru asayë, mai jaje ai yo'o ja'ñe pa'iyë. ⁴ Iyere mësarute quëahuë, maire ai yo'oye pa'ija'coa cajë. Mësaruru ja're yëquë pa'i maca, iti case'epi ai yo'oye títapi, mësaruru asase'ejë pa'ye. ⁵ Jaje pa'ina, quëcoyepi peoquëna, Timoteore jëjo saohuë, mësaruru Maija'quëre pa'ire paji cuasajë pa'iyere seni asaja'quëre. Yequë huatipi co'aye yo'oyena ne taouna, yëquë mësarute quëase'epi do'i peoye pa'ima'quë caquë jëjo saohuë.

⁶ Yure Timoteo mësaruru quë'ropi co'ini quëapi, mësaruru de'oye Maija'quë pa'ire paji cuasajë cui'ne yecohua'ire oijë pa'iyere. Cui'ne quëapi, mësaruru yëquëre yëjë cuasajë pa'iyere. Cui'ne yëquë mësarute ña ëaquëna, pa'iyëjë cui'ne mësaruru yëquëre ña ëaquëna, pa'iyë quëapi. ⁷ Maija'quë do'ijë, yëquë co'a ju'ijë cui'ne ai yo'ojë pa'icohua'ini, mësaruru ocue pa'i macarepa Maija'quë pa'ire paji cuasajë pa'iyere quëaquëna, asani sihuahuë. ⁸ Mësaruru jaje Èjaëre ocue pa'i macarepa tuiyere asarena, yëquëre huajë pa'i huëose'ejë pa'yerepa nëiji. ⁹ ¿Jaje pa'ina, me Maija'quëre cajë pëpaye'ni mësaruru necaiyere ai sihuayere yëquë joñoana ta'ye saise'erepa pani Maija'quë ña huë'ñana? ¹⁰ Mu'señapi cui'ne ñamiñapi Maija'quëre señë, jëjo saojë'ë cajë, mësarute sani ñajë mësarute Maija'quë pa'ire paji cuasayë carayë si'aye ne títacañu'u cajë.

¹¹ Maija'quëpi cui'ne mai Ējaë Jesucristopi cōcaijaquë yëquë mësaru quë'ro do'i sai ja'ñe. ¹² Jare ĩpi mësarute paire oiye cui'ne sa'ñe ai oijë pa'iyë necaijaquë, yëquë mësarute oiyejë pa'ye oija'cohua'ire. ¹³ Jare ĩpi mësarute, mësaru joñoana ocue pa'i macarepa cuasajë pa'iyë nejaquë. Nequëna, de'ocohua'irepa pa'ijë'ë, co'aye yo'o do'i peocohua'ire papi, Maija'quë Diosu ña hue'ñana, mai Ējaë Jesucristo ĩ tsecohua'i de'ocohua'irepa ja're dai maca.

4

Maija'quë Sihuaquë Ñañere Pa'iyë

¹ De'oji, jaje pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë, Mësarute mai Ējaë Jesucristo mamipi cuañejë señë, Maija'quë sihuaquë ñañere, yëquë ye'yase'ere jerepa yo'ojë pa'ijajë cajë. Tsoe mësarupi jaje pa'iyë.

² Jaje pa'ina, tsoe mësarupi asayë, mai Ējaë cuañe tutupi yëquë ye'yajë quëase'e, mësaru yo'o ja'ñere. ³ Maija'quë sihuaquë ñañe iye a'ë, ĩ tsecohua'irepa pa'ijë yequë nomiore panita'a yequë ëmëre ti yo'oma'pë pa'iyë a'ë. ⁴ Pai ñape nëjohua'ire pajë, de'oyerepa pa'ijë, ĩohua'ire ëjaohua'ire ñajë paye a'ë. ⁵ Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyeje pa'ye yo'oma'pë pa'ijë'ë, tëto saiperepa ëaye nëñepi cui'ne co'aye yëyepi airepa pa'i do'ire. Jaje pa'ina, ⁶ Maija'quë do'iquëre ti ĩ paye josa yo'ocaima'pë pa'ijë'ë, iye yë'ë quëase'e aye. Jaje yo'ocohua'ire, mai Ējaëpi tuturepa saija'quë api, yëquë mësarute yo'o ma'ñe a'ë quëase'eje pa'ye. ⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë maire soima'ë paji'i, si'sire yo'ojë pa'ija'cohua'ini. Coa ai jerepa ĩna ĩsisicohua'ipi pa'ija'cohua'ini soipi. ⁸ Jaje pa'ina, iye ye'yayere paipi co'aye a'ë cajë asaye coecohua'i pani, pai ĩti ye'yacohua'ini coema'pë pa'iyë, Maija'quëni coeyë, mësarute ĩ de'o joyo ĩsisiquëni.

⁹ Tsoe Maija'quëpi mësarute sa'ñe oijë pa'iyë ye'yasi do'ire, Maija'quë do'ijëja'a sa'ñe oijë pa'iyë aye toyaye pañë. ¹⁰ Jaje pa'ina, mësaru si'aohua'ire Maija'quë do'ijëre Macedonia pa'icohua'ire oijë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are jero sa'na ai paire oiyeipi mësarute pa'ijaquë cajë cuañëñë. ¹¹ Yecohua'ire josa yo'oma'pë de'oye pa'ijë'ë, mësaru co'amañare pase'e nejë. Yëquë cuañese'eje mësaru jëñapi nejë pa'ijë'ë. ¹² Jaje pa'ijëna, sehuoma'cohua'ijë mësarute ëjaohua'ire ñaja'cohua'ire, cui'ne mësarute carayeje peoja'core.

Mai Ējaë Dai Ja'ñe

¹³ Maija'quë do'ijë, sehuoma'cohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cuasacohua'ipi ai oiye. Jaje pa'ina, mësarupi jaohua'i oiyeje ju'isicohua'ire ai oima'cohua'ini caquë,

ju'isicohua'ire yo'oye quëasi'i. ¹⁴ Jesús ju'isiquëpi huëji'i, mai asayeje pa'ye, cui'ne pa'ye Maija'quëpi si'aohua'ire Jesure sehuoni ju'isicohua'ire Jesús ja're coní daja'quë api.

¹⁵ Jaje pa'ina, cayë, mësarute mai Ējaë ayere ye'yaye sëte. Mai huajëcohua'i Ējaë dai maca pa'icohua'i ju'isicohua'ire du'ru tëto saiye paja'cohua'i a'ë. ¹⁶ Jare ipi mai Ējaë ma'tëmopi cuañequë yë'ore papi, tutu quë'ipi, cui'ne huiñaohua'i Ējaërepa yë'opi, cui'ne Maija'quë duruhuëpi coní jui maca cajeja'quë api. Ja maca Cristore sehuoni ju'isicohua'ipi du'ru huëija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Huëtena, ja maca mai huajëcohua'ipi huëisicohua'i ja're coní mëijë peo de'otona, siri quë'rona sañope ti'aja'cohua'i a'ë, Ējaëre pare. Ti'ani j ja're coní ti pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁸ Jaje pa'ina, iye cocare sa'ñe cajë yo'o jujahuë cuasacohua'ire tutu isijë'ë, jerepa sihuajë yëjë yo'oja'cohua'ire.

5

¹ Iti daija'a mu'se cui'ne iti tëcahuë toyaye pañë, Maija'quë do'ijë. ² Tsoe mësarupi asayë, mai Ējaë dai mu'se cato co'amaña imaquë ñami daiyeje pa'ye dasipi. ³ Pai de'oji jo'cua pa'ire payë, si'aye de'oji ca maca coa nejoñepi ti'asipi, jaohua'ire, nomio tsj coa huëocona, a'si huëoyeje pa'ye. Ja maca jëaye peoji. ⁴ Maija'quë do'ijë, mësaruru cato nea huë'ñare pa'ima'pë pa'iyë. Co'amaña ñaë yo'oquëna, ña quëquëyeje pa'ye mai Ējaë da tita mu'se, ña quëquëye. ⁵ Si'aohua'i mësaruru mia huë'ña acohua'i a'ë, mu'se acohua'i a'ë. Ñami cui'ne neañe acohua'i peoyë. ⁶ Jaje pa'ina, mai cañe peoji, yecohua'i yo'oyeje. Coa ai jerepa sëtasicohua'ipi nuñerepa pa'iyere ñajë pañu'u. ⁷ Jaje pa'ina, caicohua'i cañë, ñami. Cui'ne cono cuepecohua'i cuepeyë, ñami.

⁸ Jaje pa'iquëta'are mai mu'se acohua'i cato ñare pajë nuñere pare tayo ma'ñere pa'iyë pa'iji. Maija'quë pa'ire paji cuasayena cui'ne paire oiyena suñani, soldado j coti saihuë quëna cañapi suñani jëayeje pa'ye, cui'ne huaso tējisicohua'i pa'i ja'ñere uteyena, soldado quëna mapë puani jëayeje pa'ye jëañu'u. ⁹ Maija'quë nejoja'cohua'ini maire soima'ë paji'i. Coa ai jerepa mai Ējaë Jesucristo do'ipi huasosicohua'i pa'ijajë caquë soipi. ¹⁰ Jaje pa'ina, Jesucristo mai do'ire jucacaji'i, maipi j ja're coní ju'isicohua'i panije, cui'ne huajëcohua'i pa'inije pa'ijajë caquë. ¹¹ Jaje pa'ina, pai ñape yecohua'ire tutu isicajë, yo'o jujahuë cuasacohua'ire jerepa yëjë yo'oye necajë'ë. Noni jaje yo'ojë pa'icohua'i sëte.

¹² De'oji, yure mēsarute Maija'quē do'ijēre señē, mēsarū ja're pa'ijē co'amaña nejē. Iyere yo'ojē'ē cajē, cui'ne yēhuojē, mai Ējaē yēyeje yo'ojē mēsarute sacohua'ire, mēsarupi Ējaohua'ire ñañe pa'iji, caquē. ¹³ Jaje pa'ina, mēsarute iohua'i necai do'ire cuasajē ai oijē Ējaohua'ire ñajē pajē'ē. Pai ñape sa'ñe de'oye yo'ojē, jo'cua pa'ijē'ē.

¹⁴ Cui'ne Maija'quē do'ijē cuañeñē, mēsarute, neñe josa coecohua'ire yēhuojē'ē, caquē. Cui'ne yo'o jujahuē cuasacohua'ire coçaijē'ē, Jesús yo'oyere jerepa yējē yo'oja'cohua'ire, cui'ne coçaijē'ē, Maija'quēre cuasaye tutu peocohua'ire. Si'aohua'ire de'oye cuasajē dahuēre yo'ojē coçaijē pa'ijē'ē.

¹⁵ De'hua ñajē pa'ijē'ē, te'ijē yequēpi co'aye yo'ouna, cui'ne co'ayepi saisi'i caquē yo'oma'ē pa'ijaquē, coa ai jerepa sa'ñe de'oye yo'ojē pa'ijē, cui'ne si'aohua'ire yecohua'ire de'oye yo'oyere cuasajē'ē.

¹⁶ Si'anē sihuacohua'i pa'ijē'ē. ¹⁷ Si'anē Maija'quēre sejē pa'ijē'ē. ¹⁸ Si'aye mēsarute daiye Maija'quēna yēye a'ē. Jaje pa'ina, de'oji cajē Maija'quēre pēpajē'ē, Cristo Jesure sehuocohua'i sēte.

¹⁹ Toa yayoyeje pa'ye yo'oma'pē pa'ijē'ē, Maija'quē joyo pa'iyere. ²⁰ Cui'ne coecaima'pē pa'ijē'ē, Maija'quēre quēacaicohua'i caye pa'ito. ²¹ Asani si'aye nuñere pa'ni iti cajē neñani de'oyese'e de'huajē'ē. ²² Si'aye co'aye yo'oma'pē pa'ijē'ē.

²³ Jare ipi Maija'quēpi, jo'cua de'oye pa'iyē paquēpi, mēsarute nuñerepa de'ocohua'ire necaijaquē, necani mēsarū pa'iyē si'aye joyo, cuasaye cui'ne çapē ti si'si te'te peocohua'ire pare ñacai pajaquē mai Ējaē Jesucristo dai mu'sere caquē. ²⁴ Mēsarute soisiquē ti tayoma'quē api. Jaje pa'ina, i case'eje pa'ye ne ti'aja'quē api.

Pēpa Tējiye

²⁵ Maija'quē do'ijē, yēquēre Maija'quēre seçacaijē'ē.

²⁶ De'oye sihuayepi sihuajē, pēpacaijē'ē, si'a sehuosicohua'ire.

²⁷ Mai Ējaē cuañequērepa do'ipi ca neōñē, mēsarute, iye toya ja'hua si'aohua'ire Maija'quē do'ijēre ña asojē'ē caquē.

²⁸ Mai Ējaē Jesucristopi mēsaruna i coa necaiyepi yo'oquēna, pa'ijē'ē.

2 TESALONICENSES

Pablo Cui'ne I Cōcohua'i Toya Cōse'e

¹ Yē'ē Pablo cui'ne Silvano cui'ne Timoteo cōni iye toya ja'hua Tesalónica daripē acohua'ina, Maija'quē Diusuna cui'ne mai Ējaē Jesucristona tsiosicohua'ina toyayē. ² Diusu Maija'quēpi cui'ne mai Ējaē Jesucristopi necaina, jo'cua de'oye pa'ijē'ē, cajē.

Maija'quē Co'ye Yo'ocohua'ire Sai De'huaye

³ Mēsaru Maija'quēre pa'iji cuasayepi ai jerepa ai de'oquēna, cui'ne paire oiyepi jero sa'na ai jerepa oiye pa'ina, Maija'quēre si'anē mēsaruni cuasajē Maija'quēre sejē de'oji cajē pēpayē. ⁴ Cui'ne mēsaru yecohua'ipi josa yo'ojēna, neñañere quēcojē Maija'quē pa'ire paji cuasa do'ire pa'iyere, yēquēpi sehuosicohua'i ja're cōni de'oyerepa yo'oye'ni cajē sihuayē, mēsaru pa'iyere. ⁵ Iye yo'oyepi Maija'quē pai ñape yo'ose'ere ca de'huaquēpi nuñerepa yo'oyere. Jaje pa'ina, Maija'quēpi mēsarute de'ocohua'ire pare ēja de'huaji, i cuañe te'te cacaja'cohua'ire ja ai yo'o do'ipi.

⁶ Jaje pa'ina, nuñere pa'ē, mēsarute, josa yo'osicohua'ire Maija'quēpi ai yo'oyepi iohua'ire saiñe. ⁷ Mēsaruni ai yo'osicohua'ini pēa huajēyere isiquē, yēquē ja're cōni. Iye yo'oye cato pa'ija'coa, Ējaē Jesús i huiñaohua'i tutu quē'iohua'i ja're cōni ma'tēmopi toa coro ne'su mēiñeja'a ñai maca. ⁸ Ja maca Maija'quē pa'iyē asaye coesicohua'ire, cui'ne Jesús huaso coca asaye coesicohua'ire si'sequē nejosi'quē daija'quē api. ⁹ Ja maca jaohua'i ti nejo cuañoja'cohua'i a'ē, Ējaērepa cui'ne i de'o tuturepa peo hue'ñana, so'ona. ¹⁰ Jaje nejo cuañosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ē, mai Ējaē Jesús i tsecohua'ire de'ocohua'ire pare nesi'quē dai maca, i te sehuocohua'i si'aohua'i i te ña quēquējē de'oquēre pa'ni ca maca, cui'ne mēsaruje te'e cōni sihuaja'cohua'i a'ē, yēquē quēajēna, sehuosicohua'ipi.

¹¹ Maija'quēpi mēsarute de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ē caquē soipi. Soisicohua'ipi jare t'ajajē cajē si'anē Maija'quēre secaiyē. Cui'ne i tutupi si'aye mēsaru de'oye neñe yējē cuasaye, cui'ne mēsaru Maija'quē pa'ire paji cuasa do'ipi co'amaña neñe cōcāni t'ajajuē cajē señē. ¹² Señē, cui'ne Jesucristo mamipi de'oyerepa ca cuaño'se'e pa'ijaquē cajē mēsarute de'oye necai do'ire, cui'ne mēsaruje i do'ire de'oye ca cuañojajē cajē.

2

Ti Co'aquë

1-2 Mai Ējaë dai ja'ñere cui'ne mai i ja're tsiojai ja'ñere asacohua'ipi, Ējaë dai mu'se tsoe tì'api, yëquë toyase'e a'ë cajëna, asani so'o dai cocare asani panita'a jaje Maija'quë iñopi cayena asani ai cuasa huesëma'pë pa'ijë'ë, cajë mësarute Maija'quë do'ijëre jaje cuasama'pë cayë. ³ Coso cuañoma'pë pa'ijë'ë. Ja yë'ta'a Ējaë dai mu'se tì'ama'në du'ru macarepa cato Maija'quëre ai sañope yo'oyepi pa'ija'coa. Pa'ina, ne huesë hue'ña mamaquëre papi co'aquëre papi etaja'quë api, iye yejana. ⁴ Jaëpi ai jerepa pa'i a'ë caquë sañope yo'oja'quë api, si'aye Diusu mami hue'eyere panita'a pai señere. Jaje yo'oquë Maija'quëre se huë'ena cacani ja'runi yë'ë a'ë, Diusu caquë yo'oja'quë api.

⁵ Yë'ë iye ayere tsoe mësarute quëahuë, mësaru ja're pa'i maca, cuasajë'ë. ⁶ Yure mësarupi tsoe asayë, co'aquërepa eta mu'se ja tì'ama'ëna, i etaye ësequëre. ⁷ Jaje pa'iquëta'are tsoe yo'o huëose'epi pa'iji, co'ayerepa yo'o ja'ñe, yahuese'e pa'iye, coa ite ësequë Maija'quë joyo iye yejapi eta saiyese'e carapi. Ja maca tsoe co'aquëre papi pa'ija'quë api. ⁸ Pa'ina, Ējaë Jesucristopi dai i yë'opo tutupi sëco hueaquë, i dai miañepi ite peo hue'ñarepa nejoja'quë api. ⁹ Iquë co'aquërepa cato Satanás cocaiyepi yo'oquëpi daija'quë api, si'a huati tutu paquëpi, cui'ne pai yo'o tì'a ma'ñe co'a tutupi yo'o iñoquëpi. ¹⁰ Ja tutupi yo'oquë nejo hue'ña saicohua'ire cosoja'quë api, nuñerepa cocare asani huaso cuañoni pa'iye coesicohua'ire. ¹¹ Jaje pa'ina, Maija'quë ësema'ë coa ñaji, jaohua'ire, nuñerepa cocare sehuoye coesicohua'ipi tayose'ere itire pa'ë cajë cosoyere sehuojajë caquë. ¹² Sehuoni co'ayese'e sihuacohua'ipi si'aohua'i nejosicohua'i pa'ijajë caquë.

Sahuasichua'i Pa'iye

¹³ Maija'quë do'ijë, Ējaë oicohua'irepa, Diusupi mësarute sahuani soipi, mësarupi nuñerepa coca asa do'ipi, cui'ne Maija'quë joyopi, de'ocohua'ire necai do'ipi du'ru huasosicohua'i pa'iye tì'ajajë caquë. Jaje pa'ina, yëquë mësaru do'ire, si'anë Maija'quëre de'oji cajë pëpaye pa'iji. ¹⁴ Jaje pa'ina, iyere caquë mësarute yëquë i huaso coca quëayeja'a soipi, mai Ējaë Jesucristo de'oyerepa pajajë caquë.

¹⁵ Jaje pa'iye sëte Maija'quë do'ijë, yëquë mësaruna ñajë ye'yase'ere, cui'ne yëquë toya saose'ere huañeyema'pë ocue pa'i macarepa tuijë'ë. ¹⁶ Mësarute Diusu, Maija'quëpi cui'ne mai Ējaë Jesucristopi maire oi de'oye necaiquëpi, maire ti ca yë'huaye isisiquëpi, cui'ne de'oyere pare utejë pa'iye

isisiquëpi, ¹⁷ jaëpi mësarü joñoana jerepa yëjë neñe isiquë, mësarute ocue pa'i macarepa ñacai paquëna, mësarü cayepi, cui'ne mësarü neñepi de'oyerepa pa'ijaquë.

3

Yëquëre Sëcacaijë'ë

¹ De'oji. Maija'quëre do'ijë, yëquëre sëcacaijë'ë, iyere cuasajë, mai cocapi si'a hueña esa ti'acquëna, paipi sihuajë sehüo ja'ñere mësarü sehuose'eje pa'ye. ² Jai pai yecohua'i Maija'quë pa'iji cuasama'cohua'i pa'iyë sëte, sëcacaijë'ë, co'aye yo'oyena dahuëyesicohua'ipi josa yo'oye paja'cohua'ire, yëquëre. ³ Jaje pa'iquëta'are, Maija'quë i case'eje pa'ye yo'o ti'acquëre papi mësarute ocue pa'i macarepa paquë ñacaijaquë, co'aye mësarü neñe peoja'core. ⁴ Jaje pa'ina, cuasayë, mai Ëjaëpi cöcaina, nejë pa'icohua'ipi, yëquë cuañese'eje sehuojë neja'cohua'i a'ë, jeoñe peoyerepa. ⁵ Jaje pa'ina, mai Ëjaëpi mësarute cöcaijaquë Diusu oiyeje pa'ye yecohua'ire oi ja'ñe, cui'ne ai yo'onije, Cristo tutu isiyepi quëcocohua'i pa'i ja'ñe.

Co'amaña Neñe

⁶ Maija'quë do'ijë, mësarute mai Ëjaë Jesucristo mamipi cuañeñë, co'amaña neñe coe Maija'quë do'iquëpi yëquë ye'yase'eje pa'ye pa'ima'quëre tsiomapë pa'ijë'ë. ⁷ Tsoe mësarupi asayë, yëquë ye'yase'e tuicohua'i pa'iyë. Yëquë mësarü quë'ro pa'i maca co'amaña nema'pë pa'iyë pahüë. ⁸ Cui'ne ajoje do'i peoye aiñe pahüë. Saijë aë'ë, iti tse acohua'ina. Jaje pa'ina, ñami cui'ne mu'se co'amaña nehuë, mësarü acohua'ini dëquëyeje pa'ye yo'oyere coejë. ⁹ Mësarupi yëquëre cöcayë pa'iji cajë seña pa'iquëta'are, co'amañare nehuë, mësarupi yëquëna ye'yeni nejë pa'i ja'ñere cajë. ¹⁰ Yëquë ja yë'ta'a mësarü ja're pa'i maca ñeje ye'yahuë: co'amaña neñe coequë, ajoje aiñe pajaquë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are asayë, jaro mësarü quë'ro acohua'ipi ti co'amaña nema'pë coa pa'ijë, co'amaña necohua'i cayeje pa'ye yecohua'ire quëajë cu'iyë, cajëna. ¹² Jaje pa'ina, jaohua'ire mai Ëjaë Jesucristo cuañe tuture papi cuañeñë, co'amaña nejajë iohua'i nese'ere aija'cohua'i.

¹³ Maija'quë do'ijë, de'oye yo'oye jeoma'pë pa'ijë'ë. ¹⁴ Mësarü acohua'ipi yëquë cajë iye toya saose'ere sehuocaima'cohua'i pa'ito, ñani jaëpi paji cani ite tsioma'pë pa'ijë'ë, ite huajëya'ye nëija'core. ¹⁵ Jaje yo'ojëta'a ite mësarü pëiquëre pama'pë pa'ijë'ë, coa ai jerepa yo'jeire yëhuoyeje pa'ye yëhuojë'ë, ite.

Tëjyerepa Case'e

¹⁶ De'oji, mai Ējaēpi mēsaru ja're pa'i, jo'cua pa'iyē Ējaēpi mēsarute i pa'iyere isijaquē si'anēpi jajese'e.

¹⁷ Iye me cato yē'ē Pablopi pēpaquē toyayē, yē'ē jētēpi, iye toya e'quena ñani yē'ē toya saocōa, cuasajajē caquē. Toya tēji huē'ña si'aye yē'ē toya saoye jaje toyaquē a'ē. ¹⁸ Mai Ējaē Jesucristopi de'oye mēsarute si'aohua'ire necaina, pa'ijē'ē. Jaje pa'ijaquē.

1 TIMOTEO

Pablo Toyase'e, Timoteona

¹ Yè'è Pablo, Jesucristo jèjo saokuè a'è, maire huasoquè Diusu cuañeñepi, cui'ne mai Èjaè Jesucristo mai utejè pa'iquèpi. ² Maija'quère pa'ire paji cuasa do'ire yè'è ma-maquè a'è, mè'è. Jaje pa'ina, iye toya ja'hua toyayè, Timoteo mè'ère. Maija'quèpi cui'ne mai Èjaè Jesucristopi conì mè'ère de'oye necaijè, teaye ñani oiyere, cui'ne jo'cua de'oye pa'iyere isijajè.

Tayo Ye'yase'ere De'hua Ñañe

³ Nuñerepa ye'yama'pè tayo ye'yacohua'ire mè'èpi, jaje ye'yama'pè pa'ijajè caquè jaohua'ire yèhuojaquè cuasani Efeso daripèna pèajè'è, cuañehuè, yè'è ja yè'ta'a Macedonia saima'nè. ⁴ Aipè coca cõcaiye paji, Maija'què pa'ire paji cajè asa tì'añe. Jaje pa'ina, aipè coca cui'ne aiohua'i pa'ise'e co'ye ye'yama'pè pa'ijajè jaohua'i. Ja cato sa'ñe pèti coca caye a'è.

⁵ Yè'è cato, de'o joyore papi, de'oye cuasayere papi, cui'ne Maija'què pa'iji nuñerepa asayepi, paì ñape yecohua'ire oijè pa'ijajè caquè cuañeñè, iye. ⁶ Iyere yecohua'i yo'oma'pè tayo sani coa cocase'e cacohua'i de'ohuè. ⁷ Jaje tayo saicohua'ipi pa'ire Maija'què coca ye'yacohua'i pañu'u, cajè. Yo'ojèta'a huesyè, johua'i cayeque. Cui'ne asa tì'ama'pè pa'iyè, johua'i care payè cajè ye'yayere. Jaje pa'ina, nuñerepa ye'yayè, cuasajè tayoyè.

⁸ Maija'què Moisésre cuañese'e de'oye a'è, iti cayeje pa'ye ye'yato. Tayo ye'yatota'a co'aji. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'què cuañese'e de'oye yo'ojè pa'icohua'ini caquè pa'iyè paji. Cuañese'e cato, co'acohua'i asa ja'ñepi pa'iji. Jaohua'i cato Maija'quère sañope yo'ocohua'ipi, cuañese'ere sehuoma'cohua'ipi, si'si yo'ocohua'ipi, yo'o ma'ñere yo'ocohua'ipi, cui'ne Maija'quère Èjaère papi cama'cohua'ipi, coa si'aye Maija'quère tì'añu'u cajè yo'oyere cue'cucohua'ipi, ja'quèohua'ire huaicohua'ipi, pa'ire huaicohua'ipi, ¹⁰ yèquè nomiore, panita'a yeco èmère yo'ocohua'ipi, èmèohua'ija'a sa'ñe yo'ocohua'ipi, pa'ire tseani yecohua'ina isicohua'ipi, cosocohua'ipi cui'ne care payè cajè coa cosocohua'ipi, cui'ne de'o cocare sañope cacohua'i asa ja'ñepi pa'iji, Maija'què cuañese'e. ¹¹ Maija'què de'oquèpi iye de'o cocare huaso cocare pare yè'èpi quèacaijaquè caquè cuañe nèopi.

Maija'què Teaye Ñani Cõcaise'e

¹² De'oji, caquë pëpayë, mai Ējaë Jesucristore, i co'amaña yë'ëpi tayoma'ë nuñe neja'quë api, caquë tutu isiquë, ite necaiquëre nesiquëre. ¹³ Yë'ë cato ja'në Jesure sañope caquë, sehuosicohua'ire tseaquë, cui'ne co'aye caquë yo'oquë pa'ë. Pa'ina, sehuoma'quëpi huesëquë yo'oji cuasani Maija'quëpi yë'ëre teaye ñani oi cöcaji'i. ¹⁴ Jaje yo'oni mai Ējaëpi yë'ëre jaiye de'oyere isipi, Maija'quë pa'ire paji cuasayere cui'ne paire oiyeere Cristo Jesús ja're tsioni pa'ijë, mai payere.

¹⁵ Nuñerepa caye a'ë, Cristo Jesús co'acohua'ire huasosi'i caquë iye jejana daise'ere, si'aohua'i asaye pa'iji. Jaje pa'ina, yë'ëre ai jerepa co'aquëni huasopi. ¹⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëpi yë'ëre teaye ñani oi cöcaji'i. Jaje pa'ina, si'aye Jesucristo yo'o juja ma'ñere iñosi'i caquë yë'ëre huasopi. Jaje pa'ina, yure yë'ë jeteyo'je ite sehuoja'cohua'ire iñoquë a'ë, ti pa'iyë t'aja'cohua'ire. ¹⁷ Jaje pa'ina, Ējaërepa de'oquëre pani ti pani huesë ëjaëre pani sihuajë pañu'u, juni huesëma'quëni, pajie ñama'quëni, cui'ne te'i Diusure pani. Jaje pa'ijaquë.

¹⁸ Maija'quëre quëacohua'ipi ai tsoe më'ë yo'o ja'ñere case'eje pa'ye de'oye yo'ojaquë caquë cuañeñë, Timoteo yë'ë mamaquë më'ëre. Jaje case'epi cöcaina, Maija'quë pa'ire paji cuasaquëni cui'ne de'oyerepa cuasaquëpi de'oyerepa yo'ojë'ë. ¹⁹ Yecohua'i iohua'i de'oye cuasajë pa'iyë quëayere sehuocaima'pë yo'ojë, iohua'i Maija'quë pa'ire paji cuasayere ne huesoni co'a de'ohuë. ²⁰ Jaje yo'ohuë, Himeneo cui'ne Alejandro. Jaje yo'osicohua'ini yë'ëpi Satanásna isihuë, co'aye cacohua'ipi Maija'quëre co'aye caye pañere ye'yejajë caquë.

2

Maija'quëre Señe Ye'yaye

¹ Iyere du'ru macarepa yo'ojë pa'ijë'ë caquë cuañeñë, si'aohua'ire iye yeja pa'icohua'ire seccaijë Maija'quë necaiyere de'oji cajë pëpayere, necaire pajë'ë cajë señere, ai teaye cajë señere. ² Cui'ne paire cuañecohua'ire cui'ne pai ëjaohua'ireje seccaiye pa'iji, mai sehuosicohua'ipi de'oye josa yo'oma'pëna, sihuajë pa'iyere cajë. ³⁻⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë maire huasoquëpi si'aohua'i huasosicohua'i pa'ijë i nuñerepa cocare asa t'ajajë caquë yëquë sëte ai sihuaquë ñaji, mai seccaiye. ⁵ Te'i api, Maija'quë. Cui'ne te'i api, Jesucristo, pai de'osiquë, maire t'ohua'i pa'isicohua'ini Maija'quë ja're conì tsioye necaiquë. Yequë peoji. ⁶ Jesucristopi si'aohua'ire huasoja'a do'ire juni saicaji'i. Jaje yo'oquë iñopi, i oi necaiyere. Ja iñose'ere si'anë irepa pa'iyë asaye pa'iji. ⁷ Ja coca necaiyere caquë yë'ëre coca quëacaiquëre cui'ne i jëjo saquëre nepi. Judío pai peocohua'ire Maija'quë pa'ire paji

cuasayere cui'ne nuñerepa cocare ye'yajaquë caquë. Quëare payë. Cosoye pañë.

⁸ Yëyë, yë'ë si'a hue'ña pa'icohua'ipi ëmëohua'i Maija'quëre secohua'i pani, de'o jëñapi mëajë, de'o joyore papi, pëti peocohua'ipi, cui'ne yecohua'ire sañope case'e peocohua'ire papi señere. ⁹ Cui'ne nomiohua'ijë de'oye caña ju'ijajë, nomiohua'irepa ju'iyepi, co'aye ña cuaño ma'ñere, ëja de'ocohua'i pani, tëto saiperepa naña yoni, curi nese'ere jua nëoni cui'ne jaiye yi'yo se'huoni panita'a jai do'i cañare suñani de'ocore pa'ë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. ¹⁰ Coa ai jerepa de'o co'amaña neñepi iñoñe pa'iji, Maija'quëna johua'i pa'iyë isisicohua'i pa'iyë. ¹¹ Nomiohua'i cato Maija'quë coca ye'ya hue'ña jo'cuarepa dahuëre ñu'ijë asaye pa'iji. ¹² Cui'ne nomiohua'ire ëseyë, jai pai tsi'si sitona ye'yaye. Cui'ne ëseyë, ëmëohua'ire meñe quëcoyeje. Coa ai jerepa de'oye jo'cua asaye pa'iji, nomiohua'i cato. ¹³ Maija'quëpi ai tsoeje Adánni du'ru de'huapi, ja jeteyo'je de'huapi, Evare. ¹⁴ Cui'ne du'ruje Adánpi coso cuañoma'ë paji'i. Nomioipi coso cuañoni co'ayena tome huesëo. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are nomio huaso cuañoja'coa, jopi mamajëre de'oye ñacaio ai de'huacopi, Maija'quë pa'iji cuasacopi paire oicopi, cui'ne de'oyere pare yo'oco pa'icopi.

3

Sehuosicohua'i Èjaohua'i Pa'iyë

¹ Sehuosicohua'i ëjaë pa'iyë yëquë cato de'o co'amaña yo'oyere pare yëji. Nuñerepa cayë. ² Jaje pa'ina, sehuosicohua'i ëjaë cato de'oye pa'iquëre papi pa'iyë pa'iji, sañope yecohua'ijë caye peoquëpi, te'ore nëjore paquëpi, ta'ñe yo'oquëpi, ta'ñe asaquëpi, de'oyerepa pa'iquëpi, cui'ne paipi i huë'ena saijëna, si'anë de'oye pëpaquëpi, cui'ne de'oye ye'yaquëpi pa'iyë pa'iji. ³ Cono cuepema'quëpi, uihuaye yëma'quëpi, paire de'oye yo'oquëpi, jo'cua de'oye pa'iyë yëquëpi, cui'ne curire oima'quëpi pa'iyë pa'iji. ⁴ De'oyerepa i huë'e pa'icohua'ire cuañequëpi pa'iyë pa'iji. Mamajëpi i cuañeñe de'oye sehuocohua'ipi, cui'ne ite ëjaëre ñajëna, pa'iquëpi. ⁵ Jaje i huë'ere de'oye cuañema'quë pani, ¿me cui'ne Maija'quëre sehuosicohua'ire de'oye ñacaija'quë a'ni, huesëquë pani? ⁶ Jaje pa'ina, co'aji, sehuosicohua'i ëjaë pa'iyë, yure maca sehuosiquëpi. Yure maca sehuosiquëpi coa jerepa pa'i a'ë cuasayese'e timëni yo'oquë huati ne huesë sitona cui'ne ne huesëye pa'i do'ire. ⁷ Cui'ne yequeje sehuoma'cohua'ipi de'oquë api cajë ëjaëre ñaquëpi pa'iyë pa'iji. Jaje pa'ipi huati huaterë nesicono, cuëni dema'ë cui'ne co'aye cama'pëna pa'ija'quë api.

Sehuosicohua'i Coçcaicohua'i Pa'iyē

⁸ Jaje cui'ne sehuosicohua'ire necaicohua'ije yecohua'ipi ějaohua'ire ñajëna, pa'icohua'ipi pa'iyē pa'iji, iohua'i ca nēose'ere si'a yē'quē maca yo'ocohua'ipi, cui'ne cōno cūepema'cohua'ipi, cui'ne cosojē curiquē nema'cohua'ipi pa'iyē pa'iji. ⁹ Maija'quē iñosi cocare mai sehuoyere de'oye de'huacohua'ipi, pa'iyē pa'iji. Mai cuasa joyopi sañope caye ti peocohua'ipi. ¹⁰ Du'ru macarepa neñañe pa'iji, jaohua'ire. Neñajëna, caraye peojē, yureta'a sehuosicohua'ire necaicohua'i pa'iyē pa'iji. ¹¹ Cui'ne nējohua'ije yecohua'ipi ějaohua'ire ñajëna, pa'icohua'ipi, cui'ne co'a cocare asani yecohua'ina se quēama'cohua'ipi, ta'ñe yo'ocohua'ipi, cui'ne iohua'i ca nēose'ere si'aye de'oye yo'ocohua'i pa'iyē pa'iji. ¹² Maija'quēre sehuocohua'ire necaiquē cato te'ore nējore paquēpi, i mamajëre cui'ne i hu'ë pa'icohua'ire de'oye cūañequēpi pa'iyē pa'iji. ¹³ Sehuosicohua'ire necaicohua'ipi iohua'i yo'oyere de'oye necohua'i pa'ito, yecohua'ipi de'ocohua'i a'ë caja'cohua'i a'ë. Cajëna, ai jerepa sihuajē quēcojē Cristo Jesús cocare quēacaija'cohua'i a'ë.

Maija'quē Iñose'ere Mai Sejē Pa'iyē

¹⁴ Esa sani ña'ne yēyē, mē'ëre. Jaje pa'iquēta'are toyayē, iye. ¹⁵ Yē'ëpi tsoe nēiquē pa'ito, mē'ëpi Maija'quē pai tsēcāpēre de'oye yo'oye asasiquēpi de'oye yo'ojaquē caquē toyahuē. Maija'quē huajēquērepa tsēcōhua'ini cayē. Nuñerepa cocare pajē nejocai ma'ñe cajē sañope yo'ocohua'ini. ¹⁶ Mai sehuojē se'ne jaiyere pa'ë, pai asa t'ja ma'ñe. Cristopi pajē pa'i daji'i, Maija'quē joyopi quēapi, i pa'iyere. Huiñaohua'ipi ite ai cuasajē ñahuē. Si'a yeja pa'icohua'ire quēahuē, i coca. Quēajëna, paipi ite sehuohuē. Maija'quēpi ite i de'o huē'ñare pana sapi.

4

Maija'quēre Cuasase'ere Jeocoja'cohua'i A'ë

¹ Tiñarepa quēaji, Maija'quē joyopi ñeje: Tēji mu'seña jai pai Maija'quē pa'iji cuasayere jeocoja'cohua'i a'ë, caquē. Coa coso joña ye'yayere tuijē, huatiohua'i ye'yayere ye'yējē. ² Jaje yo'ojē, quēna tarapē ucopi ēo huesose'eje pa'iohua'ipi de'oye pa'iyē ti cuasama'cohua'ipi cayere asaja'cohua'i a'ë, nuñerepa pa'ima'cohua'ipi coso paipi ye'yayere. ³ Jaohua'ipi huejaye co'aji, caja'cohua'i a'ë, cui'ne a'ñere ěseja'cohua'i a'ë, nuñerepa coca asacohua'ipi de'oji cajē Maija'quēre pēpajē sejē ai ja'ñere de'huase'ere. ⁴ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quē de'huase'e de'oye a'ë. Jaje de'oyere maipi coeye co'aji. Jaje

pa'ina, coa ai jerepa Maija'quëni de'oji cajë pëpajë itire pajë cui'ne aiñe de'oji. ⁵ Maija'quë cocapi cui'ne mai ite señepi de'oyerepa necaiji.

Jesucristo De'o Jo'yaërepa Pa'iyë

⁶ Më'ëpi iyere Maija'quë do'ijëre ye'yaquë, cui'ne më'ëje Maija'quë pa'ire paji cuasayere ani huajëquë pa'i cui'ne më'ëre ye'yase'ere yo'oquë pa'ini, Jesucristo de'o jo'yaërepa pa'ija'quë a'ë, më'ë. ⁷ Jaje pa'ina, ti asacaima'ë pa'ijë'ë, iye yeja aipë coca huesëjë caye. Maija'quë co'amaña necaiyere pare yo'oquë ye'yejë'ë. ⁸ Më'ë tutu quë'i pa'ija'quë caquë ai cuasajë yo'oye a'ri maña cöcaiye a'ë. Maija'quëre de'oyerepa pa'iyë cato iye yeja pa'iyë, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñeje cöcaiye a'ë. ⁹ Iye caye nuñere pa'ë. Jaje pa'ina, si'aohua'i asacaijë sehuoye pa'iji. ¹⁰ Jaje pa'ina, i co'amañare tuturepa yo'ojë nejë pa'iyë, Maija'quë huajëquëre pana quëco pajë, si'aohua'ire ite sehuocohua'ise'ere huasoquëna.

¹¹ Jaje pa'ina, iye cocare cuañequë ye'yaye pa'iji, më'ë. ¹² De'hua ñaquë pa'ijë'ë, më'ëre posëni co'aye cajë cue'cuejë. Jaje pa'ina, më'ë coca cayepi, më'ë yo'oyepi, paire oiyepi, Maija'quë pa'ire paji cuasayepi, cui'ne nuñerepa de'oyese'e yo'oquë pa'iyepi iñojë'ë, sehuosicohua'ire. Iohua'ijë më'ë pa'iyëje pa'ija'cohua'ire. ¹³ Ja yë'ta'a yë'ë t'i'ama'në Maija'quë toya pëpëre si'a pai sehuosicohua'i asajëna, ñaquë quëajë'ë. Jaohua'ipi jerepa yëjë yo'o jujama'pë pa'ija'cohua'ire. Jaje ye'yajë'ë. ¹⁴ Maija'quëpi quëaquëna, sehuosicohua'i ëjaohua'i jëñapi më'ëna patojë secacaijëna, Maija'quëpi ta'ñe yo'o ja'ñeje isise'ere de'hua ñacai itire yo'ojë'ë.

¹⁵ Jaje pa'ina, iye de'o co'amañase'e yo'oquë pa'ijë'ë, de'oyere yo'oquëpi seña maca de'oquë pa'ina, si'ahua'i ñaja'cohua'ire. ¹⁶ Më'ë pa'iyë, cui'ne më'ë yecohua'ire ye'yaye de'hua ñaquë, si'aye ocue pa'i macarepa yo'oquë pa'ijë'ë. Jaje më'ëpi iyere yo'oquë co'ye huaso cuañoquëna, cui'ne më'ë caye asacohua'ijë huaso cuañoja'cohua'i a'ë.

5

Sehuosicohua'i De'oye Yo'ojë Pa'iyë

¹ Aire tutu cama'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa më'ë ja'quëre yëhuoyëje pa'ye caquë yëhuojë'ë. Posëohua'ini më'ë yo'je tsire yo'oyëje pa'ye yo'ojë'ë. ² Ai nomiohua'ini më'ë ja'core de'oye yo'oyëje pa'ye yo'ojë'ë. Cui'ne nomi tsini më'ë yo'je tsj nomiohua'ire cuasaquë yo'oyëje pa'ye yo'ojë'ë, co'aye cuasaye peoyepi.

³ Necaicohua'ire peocohua'ini hua'jeohua'ire cöcailjë'ë. ⁴ Jaje pa'iquëta'are hua'jeopi mamajëre cui'ne naje tsire paco pa'ito jaohua'ipi cöcaiye pa'iji, iohua'i tsëcapë acore. Jaje

yo'ojë pëca ja'quëohua'ire cui'ne ñecuëohua'ire saija'cohua'i a'ë, ai de'huasi do'i. Jaje cöcaiyere Maija'quë sihuaquë ñaquë api. ⁵ Jaje pa'ina, cöcaicohua'ire peocopi te'o maca nëasicoa, hua'jeorepa. Jaje pa'ioipi Maija'quëpi cöcaija'quë api cuasaco mu'seña cui'ne ñamiña seö pa'ico. Jaje seö pa'iconi cöcaiyere pa'iji, sehuosicohua'ipi. ⁶ Jaje pa'iquëta'are hua'jeopi si'aye io capë yëyere yo'orojaico cato tsoe ju'isicoa, huajëco pa'icota'a. ⁷ Iyere yo'ojë'ë caquë cuañejë'ë, nuñerepa de'oyese'e yo'ocohua'i pa'ija'cohua'ire. ⁸ Jaje pa'ina, sehuosiquëpi i huë'e acohua'i pa'iyere cuasama'ë, de'oye ñacaima'quë pani, sehuoma'quëre seña maca co'aquë pa'iyere pa'iji. Jaje pa'i pani sehuosiquë a'ë ca ti'añe peoji.

⁹ Hua'jeohua'ire toya pëpëna toyaye pa'iji, sesenta ometëca pacopi cui'ne te'ire ëjëre pasiconi. ¹⁰ De'oye yo'ocona, yecohua'ipi ñasiconi, mamajëre de'oye ai de'huasiconi, io huë'ena do'i daicohua'ire de'oye pëpaco pa'isiconi, sehuosicohua'ire nëcañoa tsoacaisiconi, ai yo'ocohua'ire cöcaio pa'isiconi, jaje si'aye de'oyese'e nesil'i cato yo'oco pa'isiconi, toyaye pa'iji.

¹¹ Nomi tsipi hua'jeohua'i pa'ito toyama'ë pa'ijë'ë, hua'jeohua'ire toya pëpëna. Iohua'i capë yëyepi pa'ina, huejañu'u cajë yo'ojë Cristore tuiye jëoni, ¹² iohua'i necañu'u ca nëose'ere ne ti'ama'pë jai do'i quë'iohua'i de'ocohua'i a'ë. ¹³ Cui'ne yequeje, huë'ña ñape cu'ijë josaohua'i de'oni, cui'ne co'a coca cacohua'i de'oni coa si'aye yo'ojë ti caye pa'ñe pa'yere carojaicohua'i a'ë. ¹⁴ Jaje pa'i do'ire nomi tsipi hua'jeohua'i pani huejajajë cayë, huejani mamajëre pajë, huë'e ñacaicohua'i pa'ijajë. Pa'ijëna, huatijë cue'cuema'ë pa'ija'quëre. ¹⁵ Jaje pa'ina, yecohua'i nomi tsi hua'jeohua'ipi Cristore tuiye jëoni huati ëjaëna pe'te huesëhuë.

¹⁶ Sehuosi nomiopi io tsëcapë acohua'ini hua'jeohua'ire pani cöcaiyere pa'iji. Sehuosicohua'ipi cöcaija'cohua'i a'ë cajë uteye peoye. Sehuosicohua'i cato cöcaicohua'ire peocohua'ini cöcaicohua'i a'ë.

¹⁷ Sehuosicohua'i ëjaohua'ire ai oiye pa'iji, sehuosicohua'ire de'oyerepa sacohua'ipi, cui'ne Maija'quë cocase'e quëajë de'oye ye'yacohua'ire. ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë toya pëpë caji: “Duruhuequë yë'opo sëama'pë pa'ijë'ë, ise'equë ai tsa'cujaquë.” Cui'ne yequeje caji: “Co'amaña nequëre sañe pa'iji, i yo'o do'i.”

¹⁹ Sehuosicohua'i ëjaëre sañope co'aye caye pa'ito asama'ë pa'ijë'ë, cayahua'i panita'a toasocohua'i i yo'ose'e ñacaicohua'ipi peoto. ²⁰ Ja yë'ta'api co'ayere yo'ojë pa'icohua'ireta'a yëhuo quëcojë'ë, si'aohua'i ña huë'ñana. Yecohua'ijë jaje yo'oye co'aye a'ë cuasajë ca'raja'cohua'ire.

²¹ Cuañeñë, më'ëre, mai Diusu cui'ne mai Ëjaë Jesucristo,

cui'ne huiñaohua'i i sahuasicohua'i ña hueñaana, iye cuañese'ere te'ohua'ise'ere yeque yo'oma'ë, si'aohua'ire si'a yë'quë macarepa yëhuojaquë caquë. ²² Jaje pa'ina, m'ëpi yecohua'ire esarepa patoquë secacaiye pajë'ë, iohua'i co'aye yo'o do'ire sai coñe pa'iji. De'oyerepa cuasani yo'ojë i aye co'ayere yo'oma'quërepa pa'ijë'ë. ²³ Ëtapë a'si ju'iquë sête ocose'e ucuma'ë pa'ijë'ë, o'sa conoje a'ri maña ucujë'ë, m'ëë ëtapë co'ai ja'ñe.

²⁴ Yecohua'i co'aye yo'oye si'a pai tiñarepa ña'ne pa'iji, ja yë'ta'a iohua'i yo'ose'e ña de'hua hueña saima'ë. Yecohua'i co'aye yo'oyere jeteyo'je dahuëre asaye pa'iji. ²⁵ Jaje cui'ne de'oye yo'oyeje yequere tiñarepa ña cuaño'ne pa'iji. Yequere ñama'pë pa'ise'ere jeteyo'je ña'ne pa'iji. Si'anë yahuese'epi pa'i carajai'ne peoji.

6

¹ Co'amaña necaija'cohua'ire jo'ya nesicohua'i pani mësaru ëjaohua'ire ca'rajë ñajë'ë, jaohua'ipi co'aye Maija'quë mamire cui'ne i coca mai ye'yayere saño'pe cama'pë pa'ija'cohua'ire. ² Panita'a co'amaña necaija'cohua'ire jo'ya nesicohua'ipi sehuosicohua'ini ëjaohua'ire pani jeoma'pë pa'ijë'ë, sehuosicohua'i a'ë cajë, ëjaohua'ire ñajë paye. Maija'quëre sehuosicohua'ipi te'e Maija'quë do'ijëpi paire oicohua'ipi, co'amaña ne cuaño'ne sête jerepa de'oye necaiye pa'iji. Jaje caquë iyere ye'yaquë quëajë'ë.

Pa'iyë Cui'ne Mai De'oye Cuasaye

³ Yequë paipi mai Ëjaë Jesucristo ye'yase'ejë pa'ye ye'yama'ë, cui'ne mai nuñerepa Maija'quëre sejë yo'oyeje pa'ye ye'yama'ë pani, ⁴ huesëquëpi ye'yaji, jerepa pa'i a'ë cuasaquëpi. Jaje pa'ipi ju'i dahuëje pa'ye paji, saño'pe ca ëayere. Jaje pa'ina, japi si'aye co'ayere cuasaye huëoji: yecohua'i payere ëa ñajë pëti ëaye cuasaye, te'e cuasa ma'ñe co'acohua'i a'ë cajë te ju'iñe, coa cacohua'i a'ë cuasaye. ⁵ Jaje cuasacohua'ipi sa'ñe pëti coca ti jeoma'pë cajë pa'iyë, nuñe cuasama'cohua'i ja're, nuñerepa coca asa ti'ama'cohua'ipi, Maija'quëre sehuoni pa'iyë ye'yaye curi neñe a'ë cuasacohua'i ja're. Jaje uihuayë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, co'amaña pa'ina, cui'ne peoquëna, sihuaquë pa'iquëse'ere, Maija'quëre sehuoni pa'iyë ye'yaye, jaiye curi neñeje pa'ye pa'iji. ⁷ Mai iye yeja dai maca co'amaña peocohua'i da'ë. Daisicohua'ipi cui'ne mai ju'i maca iye yejapi peocohua'i saija'cohua'i a'ë. ⁸ Jaje pa'ina, maipi a'o maña cui'ne mai ju'i caña pani sihuajë pañu'u. ⁹ Jaje pa'iquëta'are jaiye curiquë pañu'u, cacohua'i cato jaiye do'i peoyere yëyena quëcoma'pë huati huaterë nesicono cacayë, iohua'ire co'a de'huaquë,

de'oye pa'ise'ere nejocaiyena, ti ne huesë hue'ñana sayena. ¹⁰ Jaje pa'ina, curiquë oiye cato si'aye co'aye cuasaye huëoye a'ë. Jaje yecohua'i jaiye curiquë yë do'ire Maija'quëre pa'ire paji cuasase'e jëoni ai yo'oyena ne huesëni ai yo'ojë pa'iyë.

De'oye Maija'quë Cocare Quëaye

¹¹ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë jo'yaë sëte si'aye co'ayere coequëpi nuñerepa yo'oquë pa'ijë'ë, Maija'quëre necaiquëpi, pa'ire paji cuasaquëpi, paire oiquëpi, yo'o jujama'quëpi, cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasa joyo peoquëpi. ¹² Ti pani huesëjaquë caquë Maija'quëpi më'ëre sahuani soipi. Soisiquëpi Maija'quë pa'iji, mësarü cuasayere de'oyerepa quëahuë, jai pai asajëna. Jaje pa'ina, Maija'quë pa'iji cuasayepi de'oye yo'ojë'ë, ti pa'iyere pacohua'ipi. ¹³ Jaje pa'ina, Maija'quë si'a co'amaña pa'iyë isiquë cui'ne Jesucristo Poncio Pilatore de'oyerepa i pa'iyë quëcoquë iñosiquë ña hue'ñana cuañëñë, më'ëre. ¹⁴ Yëhuo quëcoye peojaquë cani de'oye yë'ë më'ëre cuañese'e sehuocai yo'ojë'ë. Yeque ponani yo'oma'ë pa'ijë'ë, mai Èjaë Jesucristo dai macaja'a. ¹⁵ Iti yo'o maca tì'aëna, Maija'quëpi si'aye iyere ne de'hua saoja'quë api, te'i si'aye pa'irepa de'o Diosu tutu quë'ipi, cuañecohua'i mëñe Èjaëre papi, cui'ne ëjaohua'i mëñe Èjaëpi. ¹⁶ Jaë api, te'i ti ju'ima'quë, pai tsiojaima'tore mia hue'ñare pa'iquë, te'e pai macaje ñama'quë, cui'ne ña tì'añeje ti peoquë. i tse pa'ijaquë si'anëpi, Èjaërepa pa'iyë cui'ne i jerepa tutu quë'i pa'iyë! Jaje pa'ijaquë.

¹⁷ Cuañëjë'ë, jaiye iye yeja co'amaña pacohua'ire, jerepa pa'iohua'i a'ë, cuasama'pë pa'ijajë, cui'ne iohua'i co'amañana quëcoma'pë pa'ijajë. Ja cato coa carajaiñe a'ë, coa ai jerepa Maija'quëna quëcojë pa'ijajë, mai pa ja'ñere caquë coa si'aye jaiye isiquëna. ¹⁸ Cuañëjë'ë, cui'ne de'o co'amañare yo'ojë jaiye de'oye yo'oyere, co'amañaje pa'ye paja'cohua'ire, pajë peocohua'ire çocaijajë, iohua'i co'amañapi. ¹⁹ Jaje yo'ojë, jaiye co'amaña tsi'so timëja'cohua'i a'ë, yequë mu'se ti pani huesëyere pa ja'ñere.

Timoteore Ca Tëjije

²⁰ Timoteo de'hua ñaquë pa'ijë'ë, më'ëre de'oye yo'oja'quë api cuasa nëose'ere. Asama'ë pa'ijë'ë, iye yeja do'i peo coca, ta'ñe asayere pa'ë caye, coa cosoye a'ë. ²¹ Yecohua'i Maija'quëre pa'ire paji cuasacohua'ipi jare ta'ñe asayere pa'ë cajë yo'ojë, tsoe ne huesëhuë, tiñena.

Maija'quëpi mësarute necaina, de'oye pa'ijë'ë. Jaje pa'ija'quë.

2 TIMOTEO

Pablopi Toya Cose'e Timoteona

1 Yè'è, Pablo Maija'què yè do'ipi Jesucristo jèjo saoquè pa'iyè, Cristo Jesuna tsioni pa'iyè tì'añe ca nèose'ere quèaja'quèpi. ² Jaje pa'ina, toyayè, iye toya ja'hua yè'è mamaquè Timoteona, yè'è oiquèna. Diusu Maija'quèpi cui'ne Èjaè Jesucristopi ñacai teaye ñaquè còcaina, ti se co'a ju'ima'pè de'oye pa'ijè'è caquè.

Cristo Yo'ose'ere Quèaye

³ Mu'seña cui'ne ñamiña seña ñape mè'ère cuasani Maija'quèpi ñacaiji, caquè pèpayè, ite, de'oye cuasayere papi yè'è necaiquèna, yè'è aipè yo'ojè pa'ise'eye pa'ye. ⁴ Cui'ne huànyema'è si'anè cuasayè, yè'è jèjo saina, mè'è oi co etoquèna, ñase'ere. Jaje pa'ina, mè'èni ña huajè'ñe nèina, ai cuasaquè pa'iyè. ⁵ Jaje cuasayè, mè'èpi nuñerepa Maija'què pa'iji cuasaquè yo'ose'ere ñasi do'ire. Jaje cui'ne du'ru macare pajè mè'è ñeco Leoidapi cui'ne mè'è ja'co Eunicepi Maija'què pa'iji cuasacohua'ipi paè'è. Jaje pa'ina, mè'èje cui'ne cuasaquè pa'iji caquè nuñerepa cayè.

⁶ Yè'è jètèpi mè'èna pato maca Maija'quèpi mè'è yo'oja'a tuture isipi. Jaje pa'ina, cuañeñè, mè'ère. Toa ja'jè tsèoñeje pa'ye yo'ojè'è, itire. ⁷ Jaje pa'ina, Maija'què ca'ra joyore isima'è paji'i, maire. Coa ai jerepa tutu què'i joyore paire oiyere cui'ne asare pajè de'oye pa'iyere isipi.

⁸ Jaje pa'ina, mai Èjaè Jesucristo do'ire quèacaijè'è, huajèya'ye peoquèpi. Cui'ne i do'ire yè'è tseà cuañosiquè pa'ina, ñani huajèya' coema'è pa'ijè'è. Coa ai jerepa huaso coca quèajè ai yo'oyere yè'èje quèaquè pasi'i cuasajè'è, Maija'què tutu isiyepi. ⁹ Jaje pa'ina, Maija'quèpi huasoni soipi, i ja're tsioni de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'ini. Ja yè'ta'a yeja de'huama'nè maire oji'i, Cristo Jesús necai ja'ñere caquè. Jaje pa'ina, i cuasase'ere yo'oquè huasopi, maire. Mai neñepi tì'añe pahuè. ¹⁰ I tsoe cuasase'ere yureta'a Jesucristo dani jùnì huesè tutu pa'ise'ere nejo maca, cui'ne huaso cocapi, ti ju'ima'pè pa'iyena necai maca, iñopi.

¹¹ Iye coca quèaja'quère ca nèosiquè a'è. Jaje pa'ina, Jesús jèjo saoquè sète quèaquè, ye'yaquè pa'iyè.

¹² Ja do'ire ai yo'oyè. Jaje ai yo'oquèta'a huajèya'ye peoquèpi yo'oyè, yè'è quècoquère paye sète. Jaje pa'ina, asayè, tutu què'ipi yè'ère de'oye ñacaija'què api, i ca nèose'ere ne tèji mu'seja'a.

13 Yè'è nuñerepa pa'yere ye'ya ñnose'eje pa'ye tuij'è. Cui'ne Jesucristo ja're tsioni pa'ijè paire oiyere, cui'ne Maija'què pa'iji cuasajè pa'iyere pa'ijè'è. 14 Maija'què joyo maire pa'iquè cōcaiyepi de'hua ñacaijè'è, de'oye ye'yayere Maija'què nuñerepa cocare isise'ere necaija'què api caquè.

15 Tsoe mè'èpi asayè, si'aohua'i Asia yeja pa'icohua'i yè'ère jēcojēna, cui'ne jaohua'i ja're cōni Figelo cui'ne Hermogenes jēose'e.

16 Onesíforo tsēcapēre mai Ējaēpi oi teaye ñaquè cōcaijaquè. Cosiquè yè'è pa'ina, jaohua'ipi huajēya'ye cosiquēni yo'oma'quēpi cama'è sihua ēaye jaiye de'oye yo'o huasopi, yè'ère. 17 Jaje yo'oquēpi Roma tì'asi maca co'e jujani jēoma'è co'equè tì'api, yè'ère. 18 Jaje pa'ina, mai Ējaēpi ja mu'serepa oi teaye ñacaijaquè Onesíforore. Mè'è ñaquēna, maire Efeso pa'i maca, cōcaise'eje pa'ye cōcaji'i. Jare mè'èpi tsoe asayè.

2

De'o Jesucristo Soldado

1 Yè'è mamaquè mè'è cato Cristo Jesús isi tutupi pa'ijè'è. Jaje pa'i, 2 yè'è jai paire quēaquēna, mè'è asase'ere ne tì'acohua'ire pana, ta'ñe de'oye yecohua'ire se ye'yaja'cohua'irepa ña cuañocohua'ina cuañe nēojè'è, ye'yaja'cohua'ire.

3 Mè'è yè'è ai yo'oyeje pa'itojē quēcojè'è, Jesucristo de'o soldado sēte. 4 Ti te'ijē soldadopi soldado peocohua'i yo'oyere cui'na yo'oma'què api, jare i ējaērepa cuañese'e de'oyerepa sehuoja'què caquè. 5 Jaje cui'ne ca'a yo'oquēpi ca'a yo'ocohua'ire cuañese'ere yo'oma'è pani ca nēosi co'amaña ñne peoji. 6 Tsiu nequè cato i pa ja'ñere du'ru tēaquè api, ja yè'ta'a yecohua'i pajēna. 7 Iye yè'è case'ere cuasaquēna, mai Ējaēpi cōcaina, si'aye asa tì'añe pa'iji.

8 Huañeyema'è pa'ijè'è, Jesucristore ju'isiquēpi huēisiquēre David tsēcapē aquere. Yè'è jaē ayere huaso coca quēayè. 9 Iye de'o coca quēa do'ire ai yo'onije quēcoquè quēayè, paire huani jēoquēre sēayeje quēna meapi sēasiquè pa'inije. Jaje yè'è pa'iquēta'are de'o coca cato quēna meapi sēa ma'ñe a'è. 10 Jaje pa'ina, Cristo Jesuna tsioni pa'ijè Maija'què sahuasicohua'ipi huasosicohua'i pa'ijè de'oyere pare ti pa'iyere tì'ajajè caquè si'aye ai yo'onije quēcōyè.

11 Iye nuñerepa caye a'è.

Maipi Cristo ja're ju'isicohua'i pani i ja're cōni pa'ija'cohua'i a'è.

12 Ai yo'onije ocue pa'i macarepa ite tuisicohua'i pani i ja're cōni cuañeja'cohua'i a'è.

Ite ñama'cohua'i a'è casicohua'i cato ije ñama'què a'è caji'què api.

13 Mai cato yo'o jujacohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are i cato yo'o jujama'quë api.

I case'ejë ne t'iaquë api. ¿Me neni i ca nëose'e necaima'ë pa'iquë'ni?

Co'amaña Nequërepa Pa'iyë

14 Iyere huanëyema'ë quëa sëtoquë cuañejë'ë. Sa'ñe cama'pë pa'ijajë do'i peo cocare, ca huëoni. Ja sañope caye ti cöcai ma'ñe a'ë. Coa ai jerepa yecohua'i de asacohua'ini co'aye neñe a'ë. 15 Jaje pa'ina, më'ë cato co'amaña nequërepa ca'raye peoquëre pajë pa'i pasi'i caquë, de'oyerepa Maija'quëre iñosi'i caquë, Maija'quë cocare nuñerepa ye'yajë'ë, tayoye peoyerepa si'aye më'ë ai cuasaye ja'ye yo'oquë. 16 Jaje pa'ipi iye yeja do'i peo cocare cama'ë pa'ijë'ë. Jaje cacohua'i cato jero sa'na ai jerepa co'ayena ne huesëyë. 17 Jaje ne huesëcohua'i ye'yapi ai a'sio jai saiyeje pa'ye yo'oji. Jaje Himeneo cui'ne Fileto ye'yayë, 18 nuñerepa cocare tayo saicohua'ipi ju'isicohua'i huëiye tsoe tëto saji'i cajë. Jaje cajë nuñerepa de'oye asacohua'ire ca co'me huesojë yo'oyë. 19 Jaje caye pa'itojë Maija'quë nesico quëna pëje pa'io jëaco ñu'cuema'cona toyasico pa'iji, ñeje: “Ëjaëre papi ñaji, i tsecohua'ire.” Cui'ne yequeje caji: “Si'aohua'i Cristo pai a'ë cacohua'i cato co'aye yo'oyere jecocicohua'i pa'iyë.”

20 Jai huë'e sa'nahuëre së'ño curiquëpi cui'ne po curiquëpi de'huasi co'amañase'e pa'ima'coa. Pa'icoa, cui'ne soquë cui'ne ya'o de'huasi co'amañaje. Ja yeque de'oyerepa cato ëjare pase'e ne ja'ñepi pa'iji. Cui'ne yequepi si'a co'amaña coa nerojai ja'ñepi pa'iji, ya'opi, cui'ne soquëpi de'huase'e cato. 21 Ëjaëre pana isisiquëpi ëjare pase'e yo'oja'quë pasi'i cani si'aye co'ayere yo'oma'quërepa pa'iyë pa'iji. Jaje pa'ipi de'o co'amañare pase'e neñe pa'iji.

22 Posëohua'i co'aye yëyere catijë'ë. Catini nuñerepa pa'ijë'ë, Maija'quë pa'iji cuasayere, paire oiyere cui'ne jo'cua de'oye si'aohua'i ja're pa'iyere. Jaje pa'ipi de'o joñoare papi mai Ëjaëre tsecohua'i ja're conì pa'ijë'ë. 23 Cui'ne huesëcohua'ipi, ye'yema'cohua'ipi sa'ñe cajëna, asaquë iohua'i ja're conì cama'ë pa'ijë'ë, më'ëpi tsoe asaquë. Ja cato pëti ëayena saye. 24 Mai Ëjaërepa jo'yaë cato sa'ñe pëti cocare caquë uihuaquë pa'iyë peoji. Jare yo'oma'ë si'aohua'ire de'oye yo'oquë pa'iyë pa'iji, de'oye ye'yaquëpi tayocohua'ire quëcoquë de'oye yo'oquëpi. 25 Sañope co'aye cacohua'ire joyore papi oi quëa nu'ñequëpi jerepa pa'i a'ë, cuasama'quëpi Maija'quëpi cöcaina, ja'në yo'ose'e jëoni Maija'quëna ponëni nuñerepa cocare asaja'cohua'i a'ë cuasaquëpi. 26 Cui'ne huati tseani

i yēye yo'oja'cohua'i a'ë caquē pa'cohua'ipi de'hue ña sētani jēaja'cohua'i a'ë, caquē utequē pa'iyē pa'iji.

3

Pa'i Tēji Mu'seña Yo'oye

¹ Tēji mu'seña co'a mu'seña pa'ija'coa. Jare mē'ë asayē pa'iji. ² Ja mu'seña pa'i cato curi ai oicohua'ipi cui'ne co'ye de'oye pa'iyese'e cuasacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, jerepa pa'i a'ë cuasacohua'ipi. Cui'ne yē'ēpi jerepa de'oye yo'oquē a'ë cajē co'ye iohua'ija'a sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi Maija'quēni sañope caja'cohua'i a'ë. Pēca ja'quēohua'ire sehuocaima'cohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ë. Nesi do'ire pēpa toma'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne Maija'quēre sehuoyere ti oima'cohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ë. ³ Pa'ire oima'cohua'i cui'ne ai yo'ocohua'ire ñani ti cōcaima'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Co'a cocaohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne iohua'i yēye quēco tī'ama'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Ti oiye peoyerepa yo'ocohua'ipi si'aye de'oyere ai sañope yo'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. ⁴ Cajeohua'i cayeje pa'ye cajē cosocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne ti ja'rujaima'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Yē'ë jerepa pa'i a'ë cajē co'ye sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne Maija'quēni coejē coa iohua'i yēyese'e co'ēja'cohua'i a'ë. ⁵ Maija'quēre sehuosicohua'i yo'oyeje pa'ye yo'ojēta'a coa caja'cohua'i a'ë, nuñerepa Maija'quēre sehuosicohua'i pa'i tutu peocohua'ipi.

Jaje pa'iohua'ire tsioma'ë pa'ijē'ë. ⁶ Jaje yo'ocohua'i acohua'ipi, nomiohua'i co'ayena timēsicohua'ipi coa si'aye yēcuhua'i pa'i huē'ñana cacarōjaijē cajeohua'i de'ojēna, tutu peocohua'ipi, si'aye iohua'i yēyere necaija'cohua'i a'ë. ⁷ Si'anē ye'yejēta'a ja nomiohua'i ti nuñerepa pa'iyere asa tī'ama'pē pa'ija'cohua'i a'ë. ⁸ Tsoe huē'ña caya dahuēohua'i Janes cui'ne Jambre sañope Moisésre yo'oa'huē'ë. Jaje cui'ne jaohua'ijē sañope yo'oja'cohua'i a'ë, nuñerepa cocare, co'ayese'e cuasa emēohua'i de'osicohua'ipi, Maija'quē pa'iji cuasayere ne huesosicohua'ipi. ⁹ Jaje pa'iquēta'are si'a pa'i iohua'i yo'oye asa tī'ani huesēohua'ipi yo'oyē, cajē sehuoma'pēna. Ai jerepa yo'oma'pē pa'ija'cohua'i a'ë, Moisésre caya emēohua'i sañope yo'o jujajē pa'ise'eje yo'oja'cohua'ipi.

Tējiyerepa Pablo Timoteore Cuañese'e

¹⁰ Jaje pa'iquēta'are mē'ë cato yē'ë ye'ya iñose'ere, yo'oquē pa'iyē, yē'ë pa'ise'ere, yē'ë nesi'i cuasase'ere, Maija'quē pa'iji cuasase'ere, yē'ë pa'ire oise'ere, yē'ë quēcose'ere, sañope yo'oye pa'itoje, ¹¹ cui'ne yecohua'i jōsa yo'ojēna, ai yo'onije yē'ë quēcose'ere. Cui'ne mē'ēpi asayē, jeto Antioquía, Iconia cui'ne Listra daripēa pa'i maca jōsa yo'ojēna, ai yo'oquēna,

Ējaēpi si'aye jare nejocani de'oye pa'iye isise'e. ¹² Nuñerepa cayē, si'aohua'i Jesús ja're tsioni pa'iye yēcohua'i cato jaje ai yo'oja'cohua'i a'ē, yēcohua'ipi jōsa yo'ojēna. ¹³ Jaje pa'iquēta'are, co'acohua'i cui'ne cosocohua'i cato jero sa'na ai co'ayere yo'ojē yēcohua'ire cosocohua'i pa'ija'cohua'i a'ē, coso cuañosicohua'ipi pa'ijē.

¹⁴ Jaje pa'iquēta'are si'aye mē'ē iye a'ē, itirepa caquē asa huesēse'ere ocue pa'i macarepa yo'oquē pa'ijē'ē. Mē'ēpi asayē, mē'ere ye'yasicohua'ire. ¹⁵ Cuasajē'ē, cui'ne mē'ē cato tsihua'ē pa'inēna Maija'quē toya pēpē caye asaquē a'ē. Mē'ere japi de'oye yo'oquēre ye'yaquē cui'ne huasosiquē pa'iyena saye pa'iji, Cristo Jesuni pa'iji cuasa do'ipi. ¹⁶ Si'a toya pēpē Maija'quēpi quēaquēna, toyasicoa. Jaje pa'ina, Maija'quē cocapi de'oye a'ē, paire ye'yaye, yēhuo quēcoye tayo yo'ocohua'ire, quēa nu'ñeñe cui'ne nuñerepa pa'iyena ye'yaye. ¹⁷ Jaje pa'ina, cui'ne Maija'quē coca sehuoquēpi si'aye ai ye'yesiquēpi de'oyese'e nequē pa'ija'quē api.

4

¹ Pai ējaēje pa'irepa dani ju'isicohua'ire cui'ne huajēcohua'ire pai ñape yo'ose'eje caja'quē Jesucristo cui'ne Diusu ña hue'ñana cuañeñē, mē'ere, ² Maija'quē cocare quējē'ē caquē. Paipi yējē asa maca cui'ne paipi asaye coe macaje, ai cuañequē quējē'ē, mē'ē caye asacaija'cohua'ire. Tayocohua'ire yo'o ma'ñe a'ē caquē yēhuojē'ē. Quēcocoquē ye'yajē'ē, yo'o jujama'ē. ³ Nuñerepa cocare pai asaye coe mu'seña ti'aja'coa. Iohua'i yēyeje pa'iye ye'yacohua'ini co'eje asaja'cohua'i a'ē. ⁴ Nuñerepa cocare jeteyo'jena qani, si'aye pai cayere itire pa'ē cajē asaja'cohua'i a'ē. ⁵ Jaje pa'iquēta'are mē'ē cato si'anē mē'ē pa'iyere ñare paquē de'oyese'e pa'ijē'ē. Ai yo'oye pa'ito quēcōjē'ē. Huaso cocare quēaquē pa'ijē'ē, mē'ē nesi'i cuasase'ere si'a yē'quē maca nequē.

⁶ Yē'ē cato Maija'quēna yē'ē capē isisiquēpi pa'iyē. Yē'ē ju'ija mu'se ja'yere pa'iji. ⁷ De'oyepi uihuaquē huē'huē ti'ahuē, tēji du'rure pana, Maija'quē pa'iji cuasayere yo'o jujama'ē. ⁸ Jaje pa'ina, yure cato yē'ere de'oyerepa pa'iyepi uteji maroje pa'ioipi, ja mu'serepa Ējaē Jesucristo pai yo'ose'e nuñerepa ca de'huaquēpi isi ja'ñepi. Yē'ese'ere isiye paja'quē api, si'aohua'ire i co'i coñe ai yējē utejē pa'icohua'ireje isija'quē api.

Timoteore Quēaye

⁹ Esa dani yē'ere ñañere caquē yo'ojē'ē. ¹⁰ Demaspi iye veja co'amañare ai yē do'ire yē'ere jēoconi saji'i, Tesalónica. Crecentepi Galacia yejana saji'i. Cui'ne Titopi Dalmaciana saji'i. ¹¹ Satena, Lucase'e yē'ē ja're cōni pa'iji. Jaje pa'ina,

më'ëpi dai Marcore co'eni dajë'ë. Jaëpi de'hue yë'ë co'amaña yo'oye cöcäija'quëre. ¹² Cui'ne Tíquico cöni Efeso daripëna jëjo saohuë. ¹³ Më'ëpi dai dacaijë'ë, yë'ë dëi ju'i ca Troas daripëna Carpo huë'ena jëo daisicore. Toya pëpëa cui'ne ca'nina toyase'ejë dacaijë'ë, jare ai cuasayë.

¹⁴ Alejandro, quëna de'huaëpi ai co'aye yo'opi, yë'ëre. Ja do'ire Ëjaëpi i yo'ose'ejë pa'ye saija'quë api. ¹⁵ Jaë cato Maija'quë cocare, mai quëayere ai sañope yo'oquë api. Jajë pa'ina, ìte de'hua ñajë'ë, më'ëreje co'aye yo'oquë.

¹⁶ Ëjaohua'i ña hue'ñana yë'ëre sañope cayere quëa maca ti te'i macajë cöcäiye papi. Pajë si'aohua'i yë'ëre jëoconi saë'ë. Jaohua'i yo'ose'e Maija'quëpi saima'ë pa'ijaquë cuasaquë señë. ¹⁷ Jajë pa'iquëta'are mai Ëjaëpi yë'ë ja're pa'i si'aohua'i judío peocohua'ijë i huaso cocare yë'ëpi quëaquëna, asaja'cohua'i a'ë caquë yë'ëre cöcai i tuture isipi. Isi maca quëacaë'ë, i coca. Jajë jai yai yë'oona satira'siquëni Ëjaëpi huasopi, yë'ëre. ¹⁸ Jajë cui'ne ñacaija'quë api, si'aye co'aye yë'ëre nesli' cayejë. Jajë ñacai paquëpi i cuañe te'tena yë'ëre de'huaja'quë api. De'oquëre pa'ni, Maija'quë. Jajë pa'ijaquë.

Pëpa Tëjijere, Cui'ne De'oye Pa'i Ja'ñere Cöcäiye

¹⁹ Pëpayë, Priscare, Aquilare cui'ne Onesíforo tsëcapëre. ²⁰ Erasto, Corintona pëapi, cui'ne Trófigoni ju'ina, Miletona jëo daë'ë. ²¹ Ja yë'ta'a oco tëcahuë ti'ama'në ai cuasaquë daijë'ë, më'ëpi. Pëpayë, Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, cui'ne si'aohua'i mai Ëjaë do'ijëreje.

²² Ëjaë Jesucristopi më'ë ja're cöni pa'ijaquë Diusupi si'aohua'ire mësarute, de'oye necaina, pa'ijë'ë.

TITO

Pablopi, Titona Toyase'e

¹ Yè'è Pablo, Maija'quère quèacaiquè a'è, Jesucristo jèjo daoquèpi. Maija'què ì tsecohua'i pa'ija'cohua'ire ña nèosicohua'ire quèaquèna, asani Maija'què pa'iji cajè mai sehuoyere nuñere pare sehuoni ti pani hueseyere utejè pa'ija'cohua'i a'è caquè jèjo daopi, yè'ère. ² Jaje pa'ina, Maija'què ti cosoma'quèpi ja pa'i ja'ñere ca nèoa'ji'i, yeja ja pa'i huèoma'nè. ³ Maija'què maire huasoquèpi, yè'èpi de'hue quèacaija'què api caquè nesiquèpi yè'è quèaquèna, ì cocare yure ìñopi, maire ì cuasa nèosi maca tì'aèna. ⁴ Yè'è cui'ne mè'è te'e Maija'quère pa'iji cuasa do'ire yè'è mamaquère pa'è, Tito mè'è. Ja do'ire iye toya ja'huana toyaquè cayè. Diusu Maija'quèpi cui'ne Jesucristo mamire huasoquèpi de'oye necaijèna, ai yo'oye peoye jo'cua pa'ijè'è.

Tito Neñe

⁵ Creta saodohuèna mè'ère jeo dai maca jeo daè'è, ne jujase'ere mè'èpi ne de'hua saoja'què cui'ne pai daripèa ñape sehuosicohua'i èjahua'ire neja'què caquè, yè'è cuañese'eje pa'ye. ⁶ Tayo yo'oquèna, ca quècoye peoquèrepa pa'iyè pa'iji, sehuosicohua'i èjaè. Nèjore te'ore paquèpi cui'ne mamajère sehuosicohua'ire paquèpi, cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ire de'oye sehuocohua'ire paquèpi pa'iyè pa'iji. ⁷ Sehuosicohua'i èjaè cato Maija'què co'amañare de'oyerepa ñacaija'quèpi pa'iji. Jaje pa'i do'ire nuñerepa de'oye pa'iyè pa'iji. Ai jerepa pa'i a'è cuasama'quèpi, jèaquè teni yo'oma'quèpi, cono cuépema'quèpi, huajo yèma'quèpi, cui'ne curiquè ai yè coa cosoquè nema'quèpi pa'iyè pa'iji. ⁸ Coa ai jerepa de'oye yo'oquè pa'iyè pa'iji, ì huè'ena daicohua'i pa'ito si'anè de'oye pèpaquèpi, de'oye yo'oye yèquèpi, de'oye cui'ne co'aye pa'ito ta'ñe asaquè yo'oquèpi, nuñerepa yo'oquèpi, Maija'quèna ì pa'iyè isisiquèpi, cui'ne ì pa'iyere co'ye ñaquèpi pa'iyè pa'iji. ⁹ Cui'ne nuñerepa coca ye'yase'ena tsiojaisiquèpi yecohua'i yo'o jujahuè cuasacohua'ire jerepa yèjè yo'o ja'ñena cocaiye pa'iji, de'o cocapi ye'yajè, cui'ne sañope cacohua'ireje quèa tì'añe pa'iji, asaja'cohua'ire mai pa'iyè.

¹⁰ Jai pai pa'iyè, hua saisicohua'ipi maire sañope cacohua'i, ca'ni tèaye pa'iji cajè cuañecohua'i. Jaohua'ipi do'i peo cocapi cajè paire cosoyè. ¹¹ Jaje cosocohua'ire ai èseye pa'iji, ye'yama'pè pa'ija'cohua'ire, coa curiquère neñu'u cajè johua'i tayo ye'yayepi jai tsècapèa pa'icohua'ire si'aohua'ire tì'ne yo'oyena ye'yacohua'ire. ¹² Jare ìti saodohuè Creta

aquëpi, yequë mu'seña pa'i ja'ñe quëaquëpi, i cajeohua'ire capi: "Creta pa'i cato si'anë coa cosocohua'i a'ë, airo pa'i a'ë, jai aohua'i a'ë cui'ne josaohua'i a'ë." ¹³ Jaje cani nuñerepa capi. Jaje pa'i do'ire më'ëpi jaohua'ire tuturepa yëhuoquë quëajë'ë, nuñe pa'iohua'ipi Maija'quëre pa'iji cuasajë pa'ija'cohua'ire. ¹⁴ Jaje pa'ijë judío pa'i coa huëoni ca cocare asama'pë cui'ne nuñerepa cocare coejë jëosicohua'i cuañeñere sehuoma'pë pa'ija'cohua'ire.

¹⁵ De'oye cuasajë pa'icohua'ire cato si'a co'amaña de'oyesele pa'iji. Jaje pa'iquëta'are ëa joyo hue'ecohua'ire, cui'ne de'oye cuasama'cohua'ire cato ti peoji de'oye cuasaye, si'a iohua'i cuasaye cui'ne iohua'ire neñe quëa joyojë si'sisele pa'i do'ire. ¹⁶ Jaje pa'iohua'ipi Maija'quëre sehuoyë cayë. Cajëta'are iohua'i yo'oyepi nuñerepa yo'oye peoji. Jaje pa'ina, yecohua'ire coejë ñacohua'i pa'iyë. Hua saiscohua'i pa'iyë, cui'ne te'o macarejë de'oye yo'o t'ama'cohua'i pa'iyë.

2

Ai De'oye Pa'iyere Ye'yaye

¹ Më'ë ye'yayejë si'anë Maija'quë coca cayejë pa'ye pa'ijaquë. ² Aiohua'ijë sa tëto saipe yo'oma'cohua'i pa'ijajë, yecohua'ipi ëjaohua'ire ñajëna, pa'ijajë de'oye, cui'ne co'aye ta'ñe asacohua'ipi, Maija'quë pa'iji cuasacohua'ipi, paire oicohua'ipi, cui'ne yo'o jujama'cohua'ipi pa'ijajë quëajë'ë. ³ Jaje cui'ne ai nomiohua'ijë yecohua'ipi ëjaohua'ire ñajëna, pa'ijajë, co'a cocare asani yecohua'ina se quëama'cohua'ipi, çono cuepema'cohua'ipi, coa ai jerepa de'oye ye'yacohua'i pa'ijajë yëhuojë'ë. ⁴ Nomi tsj huejasicohua'ire ëjere oiye cui'ne mamajëre de'oye ñajë paye ye'yajajë. ⁵ Jaje pani iñojëna, nomi tsipi ye'yajë co'aye cui'ne de'oye ta'ñe asajë nuñe pa'icohua'ipi, huë'e co'amaña de'oye pacohua'ipi, paire oicohua'ipi, ëjë cuañeñe de'oye sehuocohua'ipi pa'ijajë. Jaje pa'ijëna, yecohua'ijë Maija'quë cocare cue'cuye paja'cohua'ire caquë yëhuojë'ë.

⁶ Jaje cui'ne posëohua'irejë yëhuojë'ë, si'anëpi iohua'i yëyere meñe quëco t'acohua'i pa'ija'cohua'ire. ⁷ Jaje pa'ina, më'ëpi si'aye de'oye pani iñojë'ë, jaohua'ire. Ye'yaquë pani nuñerepa caquë de'oyere papi ye'yajë'ë, ⁸ sañope caye peoyere papi. Jaje nuñere pare caquëna, sañope caye pacohua'ipi asajë quëquëni maire sañope co'aye caye paja'cohua'i a'ë.

⁹ Co'amaña necaicohua'ire yëhuojë'ë, sañope tutu sehuocohua'i pa'ima'pë pa'ijajë iohua'i ëjaohua'ire, coa ai jerepa oijë de'oye sehuojë necaicohua'i pa'ijajë caquë. ¹⁰ Cui'ne maire huasoquë Diosu coca ye'yayere si'aohua'i de'oyere pa'ni

cajè ñaja'cohua'ire, yahue co'amaña imama'pë pa'ijajë, mai pa'iyere ñani, nuiñerepa yo'ocohua'i a'ë cuasaja'cohua'ire.

¹¹ Maire oiye Diosu iñose'epi, japi si'a paire huasoye pa'iji. ¹² Jaje pa'ina, japi maire ye'yaji, co'ayere yo'oma'pë nuñese'e yo'ojë Maija'quëre necaiyere. Cui'ne iye yeja pa'i maca ti jecoyere ye'yaji, co'aye mai yëyere. ¹³ Cui'ne japi ye'yaji, mai Diosu, maire huasoquë Jesucristo dai mu'sere i ca nëose'ere utejë pa'iyere. ¹⁴ Jaje pa'ina, mai do'ire jucacaji'i, co'ayere pa'icohua'ini huasosi'i caquë, co'ayere pa'isicohua'ini tsoa toni i paire pare pasi'i, de'o co'amañase'e yëcohua'ire caquë, yo'opi.

¹⁵ Jaje pa'ina, si'aye iyere më'ë ye'yaye pa'iji, quëa sëtoquë, cui'ne yëhuo ñu'ñequë, Èjaërepa cuañequë tutupi, yecohua'ipi më'ëre cue'cueye paja'cohua'ire.

3

Sehuosicohua'i Yo'oye

¹ Pai ëjaohua'ire, cui'ne paire cuañe tutu pacohua'ire, de'oye iohua'i cuañeñe sehuojë pa'ijajë, cui'ne de'o co'amañase'e neñe yëcohua'ipi pa'ijajë caquë quëajë'ë. ² Cui'ne yecohua'ire co'acohua'i a'ë cama'cohua'ipi, uihuaye yëma'cohua'ipi, de'oye paire yo'ocohua'ipi, cui'ne joyore papi teaye pa'iohua'i pa'iyere iñojë, si'aohua'ire de'oye yo'ojajë caquë.

³ Ja'në maije huesëcohua'ipi Maija'quë caye sehuocaima'cohua'ipi, ne huesësicohua'ipi paë'ë. Pa'ijë coa si'aye mai yëye yo'ocohua'ipi tseä cuañosicohua'ipi paë'ë, co'ayena. Jaje co'ayere pa'ijë yecohua'i co'amañare ëa ñajë pëicohua'ipi, cui'ne paire oima'cohua'ipi, sa'ñe coecohua'ipi paë'ë. ⁴ Jaje pa'ijëna, mai Diosu, maire huasoquëpi si'a paire de'oye necaiyere cui'ne paire oiye iño maca, ⁵ ja maca huasopi, maire. Maipi de'oye yo'osi do'ire huasoye papi. Coa ipi oi teaye ñani huasopi. Jaje huasoquë co'ayere tsoa toquë, huajë paire nepi. Nequë Maija'quë joyopi huajëye pa'iyë isipi. ⁶ Cui'ne mai Èjaë Jesucristo maire huasoquë do'ipi jaiye isipi, i de'o joyore. ⁷ Maipi co'acohua'i pa'isicohua'ipi i oi do'ipi de'ocohua'i pa'ijë ti pani huesëyere mai utejë pa'iyere pajajë caquë.

⁸ Iye coca nuñere pa'ë. Jaje pa'ina, më'ëre cuañeñë. Iyere ai si'anë cuañequë quëajë'ë, Maija'quëre sehuocohua'ipi asajë de'oyese'e nejë pa'ija'cohua'ire. Iye coca si'a paire cocaiye a'ë, cui'ne de'oye a'ë. ⁹ Jaje pa'ina, huesëohua'i cayere aipë cocare cui'ne cuañese'e caye ayere ca huëoni yë'ose'e cajë uihuayere, yo'oma'pë pa'ijë'ë.

¹⁰ Sehuosicohua'ire te'e pa'iyë pajë'ë caquë huahuequë yo'oquë pa'ito soini yëhuojë'ë. Te'e panita'a cayayerepa

yëhuorena, asama'ë pa'ito eto saojë'ë. ¹¹ Eto saoni nuñe cuasama' do'ire ne huesësiquërepa pa'iji, i co'aye yo'oyepi nejoquëna, cuasajë'ë.

Pai Ñape Yo'o Ja'ñe Quëaye

¹² Artemasni panita'a Tíquiconi më'ëre ñaja'quëre jëjo saosi maca esa daijë'ë, Nicópolisna yë'ëre tji'ani ñasi'i caquë. Jaronaco tēcahuë pēasi'i cuasa nēohuë. ¹³ De'oye cōcaijë'ë, pai yo'oye asaquë ne de'huaquëre Zenasre cui'ne Apolosre, si'aye caraye peoquëna, ai yo'oma'pë so'o saija'cohua'ire. ¹⁴ Jaje yo'oquëna, mai tsecohua'ije de'oye yo'oyere ye'yejajë, peocohua'i ai yo'ocohua'ire cōcaiye. Ye'yejë yo'ojë de'oye yo'o pai pa'ijajë caquë.

Tëjijerepa Pëpaquë De'oye Pa'ijë'ë Case'e

¹⁵ Si'aohua'i yë'ë ja're cōni pa'icohua'i më'ëre pëpayë. Jaje cui'ne jaro pa'icohua'ire si'aohua'ire pëpacajë'ë, cajeohua'ire Maija'quëre pa'iji cuasacohua'ire. Maija'quëpi ñacaiyepi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

FILEMÓN

Pablopi Filemónna Toyapi

¹ Cristo Jesús do'ire yè'è Pablo tsea cuañosiquè pa'iquèpi Maija'què do'iquè, Timoteo ja're cõni toyayè, iye toya ja'hua, mè'èna Filemón yèquè oiquèpi te'e co'amañare nequèna. ² Cui'ne mè'è hu'èna sehuosicohua'i tsi'sisicohua'irejè cajè toyayè. Cui'ne Maija'què do'ico Apiarejè cui'ne Arquipore cajè toyayè, te'e yèquè yo'oyejè pa'ye tutu yo'oquèreje. ³ Maija'què Diusupi cui'ne Jesucristopi ñacaina, ai yo'oye peoquèna, jo'cua, de'oye pa'ijajè.

Paire Oiyè, Cui'ne Maija'què Pa'iji, Filemón Cuasayè

⁴⁻⁵ Maija'quère sehuocohua'ire mè'è ai oiyere cui'ne Jesure necaiquère pare cuasayere yecohua'ipi quèajèna, asaquèpi yè'è Maija'quère seña ñape si'anè mè'è pa'iyere cuasaquè de'oji caquè pèpayè, ìte se maca. ⁶ Jaje pa'ina, mè'èpi yèquè cuasayejè pa'ye Maija'què pa'ire paji cuasaquèpi Cristo ja're pa'ijè, jaiye de'oye yo'oye payere nuñerepa asa tì'ajaquè caquè secaiyè. ⁷ Cui'ne ai sihuayè, mè'è Maija'què do'iquèpi paire oiquèpi, sehuosicohua'ire cõcaina, ai oima'pè pa'ijèna, asa huajèquè.

Pablopi Cacaiye Onésimo Pa'iyere Caquè

⁸ Cristo jèjo daoquè a'è caquè mè'è yo'o ja'ñere cuña tutu paquèta'a, ⁹ yè'è Pablo ai huånoupi Cristo Jesús do'ire tsea cuañosiquè pa'iquèpi paire oiyere papi seña yèyè, mè'ère. ¹⁰ Ìño co sitore pa'i quèaquèna, asani Onésimopi sehuoni yè'è mamaquèjè pa'i de'osiquèni caquè seña, mè'ère.

¹¹ Ja'nè tsoe Onésimo jo'yaè pa'i maca coa pa'iquè paji'i, yure cato necaiquère papi, mè'ère cui'ne yè'èreje. ¹² Jaje pa'ina, yè'èpi tì'acquèna, sihuayejè pa'ye ìte sihuajè'è, cui'naèni mè'è què'rona jèjo saoyè, yure. ¹³ De'o coca quèa do'ire tseasiquè pa'ina, yè'ère mè'è cõcatira'si sa'rore, pèani cõcailjaquè cara'huè. ¹⁴ Jaje ca'ñe pa'ita'a pañè, mè'èpi de'oji cuasama'èna yo'oyere coequè. Mè'è yè'ère cõcayepi mè'èse'e cuasaquè yo'oye pa'ijaquè caquè. Jèoconi cuañese'eje pa'ye peojaquè, ¹⁵ cuasayè. Yè'èta'a Onésimopi mè'ère jèoconi saji'i, a'ri maña tsoe pa'i sitopi yureta'a ti pa huesojaquè caquè. ¹⁶ Jaje pa'ina, jo'yaèjè pa'ire paye peoji, jo'ya nesiquère seña maca pa'i api. Jaje cani cayè, yo'jeijè pa'ire papi caquè. Ìte yè'è ai yèyè. Cui'ne mè'èpi ìte jerepa yèye pa'iji, Èjaè Jesure cuasa do'ire Maija'què do'iquère sète.

17 Jaje pa'ina, mē'ēpi yē'ē cajei sēte, yē'ēre sihuaquē pēpayēpi pēpajē'ē, ite. 18 Mē'ēre co'aye yo'osiquē pa'ito pa'nita'a, co'amaña do'ire saīne paquē pa'ito yē'ēni sejē'ē. 19 Yē'ē Pablopi saicasi'i. Yē'ē jētēpi toyayē, iye toya e'que, yē'ē quēaquēna, sehuosi do'ire, mē'ēje yē'ēre saīne payē caquē quēa sēto'ñe pa'ita'a pañē. 20 De'oji. Maija'quē do'iquē, Cristore cuasaquē sēte yē'ē case'eje necaijē'ē, oi pa'iquēpi quēcojaquē, de'oye yo'o huasoje'ē.

21 De'oye sehuocasipi caquē toyayē, mē'ē yo'o ja'ñere asaquē cui'ne asayē, mē'ē yē'ē case'e jerepa de'oye yo'o ja'ñere. 22 Cui'ne yequeje cayē, mē'ēre. Yē'ē sani pēaja'to necaijē'ē. Uteyē, Maija'quēpi mēsarū señere asaquē. Necaina, sani ñasi'i caquē.

Tējiyerepa Pēpaquē De'oye Pa'ijē'ē, Case'e

23 Jaro mēsarute pēpa saoji, Epafraſa Cristo do'ire yē'ē ja're çoni tseā cuañosiquē pa'iquēpi. 24 Cui'ne Marcos, Aristarco, Demas cui'ne Lucas yē'ē yo'oquēna, çoçaicohua'ipi pēpayē.

25 Jesucristopi ñacaijaquē si'ahua'ire mēsarute. Jaje pa'ijaquē.

HEBREOS

Maija'quëpi I Mamaquëja'a Capi

¹ Tsoe huë'ña Maija'quëpi mai aipëre ite quëacaicohua'ija'a ca mu'seña jaiye ca'aji'i, cui'ne jaiye tiñe pa'ye yo'oyeja'a ca'aji'i. ² Jaje ca'quëpi, yure tëji mu'seña maire i mamaquëja'a capi. Si'a co'amaña i ja're de'huasiquë ja're çoni, si'aye co'amaña paja'quë ja're çoni capi. ³ Jaë api, Maija'quë de'oyere pare miacaiquë. Cui'ne jaë api, Maija'quë pa'iyere maire iñoquë ije pa'i api, cui'ne jaëpi si'a co'amaña i coca tutupi quëco paquërepa. Mai co'aye pa'ise'ere tsoa toni, jeteyo'je Maija'quë ñu'ico ëja te'tena ja'rupi.

Huiñaohua'ire Jerepa Pa'i Api, Maija'quë Mamaquë

⁴ Huiñaohua'ire jerepa pa'i de'opi, Maija'quë mamaquëpi, iohua'i paye jerepa pa'i mamire isi cuañosi do'ire. ⁵ Maija'quë ti cama'ë paji'i, te'ireje i huiñaëre:

Më'ë a'ë, yë'ë mamaquë.

Yure më'ëre huëoni pa'iyë isihuë.

Te'ireje i huiñaëre cama'ë paji'i.

Yë'ë pasi'i, i pëca ja'quë pa'ina,

Ipi yë'ë mamaquë pa'ija'quë.

⁶ Jaje pa'iquëta'are iye yejana i mamaquëre te'ire isiquë capi: Si'a i huiñaohua'i ite do're ja'rujë ai de'oquëre papi cajë si-huajë'ë.

⁷ Maija'quëpi i huiñaohua'i ayere capi, ñeje:

Huiñaohua'ire cato tutujë pa'iohua'ire neñë,

cui'ne yë'ëre necaicohua'ini toaje pa'iohua'ire neñë.

⁸ Jaje pa'iquëta'are i mamaquëre capi:

Ina, Diusu, më'ë cuañeñe cato, ti carajaiñe peoji,

më'ë cuañeñe cato nuñere pa'ë.

⁹ De'oyese'e oi, co'ayere më'ë ai coehuë.

Jaje pa'ina, Diusu, më'ëre, më'ë Diusupi ai sihuayere isipi, më'ë cajeohua'ire isiye jerepa.

¹⁰ Cui'ne yequeje capi:

Ina, iti huëo maca më'ëpi Ëjaë, yejare nehuë.

Cui'ne më'ëpi ma'tëmoje nehuë.

¹¹ Më'ë de'huase'e cato carajai ja'ñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ti pani huesëja'quë a'ë.

Si'aye ja cato co'a de'o huesë ja'ñe a'ë, ju'i caña yo'oyeje.

¹² Jaje pa'ina, ja yejare cui'ne ma'tëmore më'ëpi ju'i ca ñëoñeje pa'ye ñëoja'quë a'ë.

Cui'ne ju'i ca yeconi suñacaiyeje pa'ye më'ëpi neja'quë a'ë.

Jaje pa'iquëta'are, më'ë cato jare ipi pa'ija'quë a'ë.

Më'ë pa'iyë ti carajaiñe paja'coa.

¹³ Diusu cama'ë paji'i, te'ireje huiñaëre:

Ja'rujë'ë, yë'ë ëja te'tena,

më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna të'ya me macaja'a.

¹⁴ Si'aohua'i huiñaohua'i cato Maija'quëre necaicohua'ipi joñoase'e pa'iyë, huasosicohua'i pa'ija'cohua'ire cöcailja'cohua'ire jëjo daosicohua'ipi.

2

Ña Tayoye Pañu'u Huasosicohua'i Pa'iyere

¹ Jaje pa'ina, mai asasi cocare de'huarepa asacaijë pañu'u, hua saiye paja'cohua'i. ² Maija'quë cñañeñere huiñaohua'ipi quëase'e nuñerepa coca paji'i. Jaje pa'ina, iti de'oye sehuocaima'pë co'aye tayo yo'osicohua'i si'se cñañoahuë'ë, nuñerepa co'a do'ire. ³ Jaje pa'ito ¿mai me jëaja'cohua'i a'ni, iye maire huasoye jaiyere ña tayosicohua'i pani? Iye huaso cocare mai Ëjaëpi du'ru macarepa paire quëapi. Ja jeteyo'je i quëaye asasicohua'ipi nuñerepa coca'ë cajë asani maireje de quëahuë. ⁴ Cui'ne Maija'quëje i cocare pa'ë caquë iñoquë, pai yo'o tija ma'ñere jaiye yo'o iñoopi, jaohuaija'a, i joyo tutu pai ñapere i yëyeje isisi tutupi yo'oquë.

Jesucristo Paije Pa'i De'ose'e

⁵ Maija'quë huiñaohua'ina isima'ë paji'i, jaohua'ipi ëjaohua'i pa'ijë yequë mu'se pa'ija'a yeja, mai se cacore cñañejajë caquë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña toyase'ena tel'i quëaquë caji:

Ina, Diusu më'ëpi ite huanëyema'ë cuasahuë.

Juni huesë capë hue'ere do'ire më'ëpi ai co'a ju'i cöcasi'i caquë yo'ohuë.

⁷ Jaje pa'ina, më'ëpi ite huiñaohua'i huë'ehuë maca pa'ire nehuë, coa nëhui tëcahuë jaje pa'ijaquë caquë:

Jaje pa'isiquëta'are ite de'oyepi ëja de'huani, si'aye më'ë de'huase'e cñañequëre Ëjaëre pare nehuë, më'ëpi.

⁸ Si'aye i quëo huë'ehuëna të'ya meni saocaë'ë, më'ëpi.

Jaje Maija'quëpi i quëo huë'ehuëna të'ya meni saopi, ti te'oreje hue'sena oañe papi. Jaje pa'iquëta'are mai ja yë'ta'a ñama'pë pa'iyë, si'a co'amaña ite de'oye sehuocaire. ⁹ Jaje pa'iquëta'are ñañë, Jesuni nëhui tëcahuë huiñaohua'i huë'ehuë maca pa'i pa'ijaquë caquë Maija'quë nesiquëni. Jaëni Diusupi maini oi si'aohua'i do'ire jucacaijaquë cuasa nëopi. Cuasa nëoëna, ai yo'oquë ju'isi do'ire yure de'oyepi ëja de'huasiquëpi si'aohua'ire jerepa pa'i pa'iji. Pa'ina, jaëni ñañë, mai.

¹⁰ Si'aye Maija'quë co'amañase'e pa'iji, ìpi quëcoquëna. Jaje pa'ina, Maija'quë cato yëji, si'aohua'i ì mamajëpi ì de'ò co'amañare cõni payere. Jaje pa'ina, Jesucristoni ìohua'ire huasoquëni de'oquëre pare nepi, ì ai yo'o do'ìpi. ¹¹ Jaje pa'ina, Jesucristo cui'ne ì huasosicohua'i cõni si'aohua'i te'ini pëca ja'quëre payë. Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquë maire yo'jedohuë hue'yoye ca'rama'ë pa'iji. ¹² Toyase'e jaje pa'ina, caji:

Më'ë pa'iyë ayere casi'i yë'ë yo'je tsìre
cui'ne jëjësi'i, jai pai tsì'si sitona më'ëre sihuaquë.

¹³ Cui'ne caji, yequeje:

Maija'quëna yë'ë cato quëcosi'i.

Cui'ne tìjupë caji yequeje:

Iye macare pa'iyë, Maija'quë yë'ëre ìsisi mamajë ja're cõni.

¹⁴ Ina ìsisi mamajë cato te'e capëre, cui'ne te'e tsiere hue'ecohua'i a'ë. Jaje cui'ne Jesuje paina ai de'oni te'e capë cui'ne te'e tsie hue'equë paji'i, pai hue'eyere. Jaje pa'ìpi jujì'i, ì ju'ìñepi huati huani jëo tutu jiosi'i caquë. ¹⁵ Jioni ne huasopi, si'a mu'seña ju'ìñere ca'ra do'ire tseä cuañosicohua'ijë pa'ìohua'i pa'ìsicohua'ire. ¹⁶ Jaje pa'ina, daima'ë paji'i, huìñaohua'ini cõcasi'i caquë. Ì cato Abraham tsëcapëni cõcayere caquë daji'i. ¹⁷ Ja cõcayere caquë maije pa'irepa de'opi, Maija'quë ña hue'ñare pana, de'oyerepa Maija'quë aye yo'oye ñacai Èjaëre papi, teaye ñani cõcaiquëre papi, cui'ne ì ai yo'osi do'ìpi pai co'aye yo'oyere sai tõcaiquërepa pasi'i caquë. ¹⁸ Jaje pa'ina, neña cuañoquë, ai yo'oquë asasiquëpi, yure maire cõcai cuañoquë pa'ija'quë api, neña cuañojë ai yo'ocohua'ire.

3

Jesupi Moisés Seña Maca Pa'i

¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë mësarü a'ë, Maija'quë pai acohua'i, ì tsecohua'i pa'ijajë caquë soisicohua'i. Jaje pa'iyë sëte Jesús Maija'quë jëjo daoquëse'ere, Maija'quëre sejë yo'oye de'oye ñacai Èjaëse'ere cuasajë pa'ijë'ë, Maija'quë pa'iji cuasaye necaiquëse'ere. ² Jaje pa'ina, Moisés si'aye Maija'quë huë'e ñacaiquë pa'i maca, de'oye Maija'quëre sehüoquë yo'o tì'acquë pa'iji. Jaje cui'ne Jesuje si'aye de'oye sehüoquë yo'o tì'api, iyere yo'ojacquë caquë Maija'quë sahuasiquëpi. ³ Jaje pa'iquëta'are Jesuni ai Èjaëre pare ñajë sihuaye pa'iji, Moisésre sihuaye jerepa, huë'e nequë, jë'quë ìti huë'e nesiquëpi ai sihua cuañoquë api, ìti huë'e jerepa. ⁴ Jaje pa'ina, si'a huë'ña pai nese'epi pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Diusu cato te'ìpi si'aye nepi, mai ñajëna pa'iyë. ⁵ Moisés cato de'oyerepa yo'o tì'acquë paji'i, ìte necaiquë sëte, si'a Maija'quë huë'e ñacai. Ì necaiye

cato paji'i, Maija'quë yeque mu'seña ca ja'ñere quëa iñoquë yo'oye. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Cristo cato Maija'quë mamaquë sëte, de'oyerepa i huë'e yo'o tì'aquë ñacai pa'iji. Ja huë'e cato mai a'ë. Maipi ite tuijë ocue pa'i macarepa mai uteyere sihuajë pa'ini.

Maija'quë Pai Pëa Huajë Ja'ñe

⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë de'o joyopi caji, toyase'ena:

Yurepi, mësarü Maija'quë caye asasicohua'i pani,

⁸ Jëa joña nema'pë pa'ijë'ë, tsoe acohua'i Maija'quëre sañope cajë yo'ose'eje pa'ye.

Jetö cuëne yejana Maija'quëre neñasicohua'ije pa'iohua'i pa'ima'pë.

⁹ Jaronä mësarü aiohua'i yë'ëre neñahuë,

tsoe cuarenta ometëca yë'ë yo'oye ñasicohua'ita'a.

¹⁰ Jaje yo'ojëna, jaohua'ire ña jujani yë'ëpi pëi cahuë:

Ti yë'ë ye'yaye asaye coejë,

“si'anëpi yequese'e cuasajë cu'ijë”

¹¹ Jaje pa'ina, jaohua'ire yë'ëpi pëi ca nëohuë,

cacaye paja'cohua'i a'ë, yë'ë jare pëa huajë hue'ñana.

¹² Maija'quë do'ijë, jëa joyo co'acore hue'ema'pë cui'ne Maija'quë huajëquëre pare hua saima'pë pa'ijë'ë, jare de'hua ñajë pa'ijë'ë, mësarü cuasayere. ¹³ Coa ai jerepa mu'seña ñape pai ñapere sa'ñe yëhuojë ca sëtöjë'ë ja yë'ta'a Maija'quë coca, iye mu'se caye tëtö saima'në. Jaje yo'ojë'ë, mësarü acohua'ipi co'ayere coso cuañoni sañope Maija'quëre cajë ne huesëye paja'cohua'ire. ¹⁴ Jaje pa'ina, Cristo payere i ja're cöni paja'cohua'i a'ë cani ocue pa'i macarepa, mai du'ru macarepa asase'ena quëco pajë, jëoma'pë tuiye pa'iji.

¹⁵ Jare cuasajë pa'ijë'ë. Iyere ñeje caji:
Yurepi mësarü Maija'quë caye asasicohua'i pani,
Jëa coeye peoyerepa de'oye sehuojë pa'ijë'ë, tsoe acohua'i sañope cajë yo'ose'eje pa'ye peocohua'ipi.

¹⁶ ¿Ne pate'ni, Maija'quë yë'o asasicohua'ita'a jeteyo'je ite sañope cacohua'i de'osicohua'i? Jaohua'i cato si'aohua'i Moisés Egípto yejapi etosicohua'i paë'ë. ¹⁷ ¿Cui'ne ne ja're cöni Maija'quë pëi paquë'ni, cuarenta ometëca? Maija'quë cato pëi paji'i, co'aye yo'osicohua'ini, cuëne yejana juju tatasicohua'ini. ¹⁸ ¿Cui'ne neni Maija'quë ca nëou'ni, yë'ë pëa huajë hue'ña cacani huajëye peoji? Ja cato capi: Itë ire papi cuasama'pë sehuocaiye pasicohua'ini. ¹⁹ Jaje pa'ina, mai tñarepa ñañë, jaohua'i caca tñañe pase'e ite care paji cajë asacaiye pasi do'ire.

4

1 Maija'quë pëa huajë hue'ñana cacaye ca nëose'e pa'iji. Jaje pa'ina, ca'rajë de'oyerepa ñañu'u, mësaru acohua'ipi tsoe carajaji cajë ja pëa huajëyere tì'añe pama'cohua'ini cajë. 2 Jaohua'ire huaso coca quëase'eje pa'ye cui'ne maire quëahuë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'ipi Maija'quëre pa'ire paji cuasa tì'añe pahuë. Ja do'ire cõcayie papi, huaso coca asase'e. 3 Jaje pa'iquëta'are mai pa'iji cuasasicohua'i cato pëa huajë hue'ñana cacaja'cohua'ipi pa'iyë. Ja ayere Maija'quë ñeje ca nëopi:

Ja do'ire jaohua'ire, yë'ëpi pëi ca nëohuë,

cacaye paja'cohua'i a'ë, yë'ë pëa huajë hue'ñana.

Maija'quë cato iye yeja de'hua tējisi macapi pëa huajë huëopi.

4 Jaje pa'ina, yequë hue'ña toyase'e caji, ñeje siete mu'se ayere: Diusu siete mu'se acona pëa huajëpi, si'a co'amaña ne tējini.

5 Toyase'e tìjupë ca coji:

Yë'ë pëa huajë hue'ñana cacaye paja'cohua'i a'ë.

6 Jaje cani caji, ja yë'ta'a yecohua'i cacaye pa'iji, pëa huajë hue'ñana caquë. Du'ru macarepa huaso coca asasicohua'i cato, johua'i de'oye ite ire papi cuasama'pë sehuocayie pasi do'ire cacaye pahuë. 7 Jaje pa'ina, Maija'quëpi tìjupë yequë caca mu'se pa'ijaquë ca nëopi. Iye mu'se iti mu'se a'ë, caquë. Jaje pa'ina, Maija'quë maire caji, David tsoe hue'ña caquë pa'ise'eja'a ja toyase'epi caji, ñeje:

Iye mu'se Maija'quë caye asasicohua'i pani jëa joñoa nema'pë de'oye sehuojë pa'ijë'ë.

8 Jaje pa'ina, Josuépi Israel paire pëa huajëye isisiquë pa'ito Maija'quë tìjupë yequë mu'se pa'i ja'ñere caye pa'rapi.

9 Jaje pa'ito ja yë'ta'a pa'iji, Maija'quë pai cacani pëa huajë ja'ye. 10 Jaje pa'ina, Maija'quë pëa huajë hue'ñana cacaquë cato co'amañare ne tējini pëa huajësi'quë cacaji, Maija'quë co'amaña ne tējini pëa huajëse'eje pa'ye. 11 Jaje pa'ina, mai tutu yo'oye pa'iji, jaro pëa huajë hue'ñana cacañu'u cajë, tsoe ja'në acohua'i Maija'quëre coca nuñere pa'ë cuasama'pë yo'ose'ena tuiye pañu'u.

12 Maija'quë coca cato pa'iye a'ë cui'ne tutu quë'ye a'ë, si'a te'ña hua'ti niusico jējēsēñe seña maca jējēsēñe a'ë. Jaje pa'yepi paise'e cuasaye cui'ne mai joñoa sa'nahuërepa cuasayena jo timeñe a'ë. Jaje yo'oquë mai cuasayere cui'ne mai yo'oñu'u cuasayere tiña macare pana eto iñoñe a'ë, joyo cuasayere. 13 Jaje pa'ina, peoji, Maija'quë de'huase'epi ite catiye. Si'aye mai yo'oye tiña macare pare pa'iji, i ña hue'ñare. Jaje pa'ina, ina si'aohua'i yo'ose'e iñoja'quë a'ë.

Jesu Api, Maija'quë Huë'e Ñacaicohua'i Ējaërepa

14 Jesu api, Maija'quë mamaquë Maija'quë huë'e ñacaicohua'i Ējaërepa, mai mēne quëco pajë pa'iquë. Jaëpi Maija'quë ña huë'ñare pare cacani pa'iji. Jaje pa'ina, mai ĩte tĩ'añu'u cajë yo'oyere jëoma'pë ocue pa'i macarepa yo'ojë pañu'u. 15 Maija'quë huë'e ñacai Ējaëre papi mai tutu peoye teaye ñani cõcasipi, mai ai yo'oyeje pa'ye si'aye neñañe pa'ina, ai yo'oquë tëto saiquëpi. Jaje pa'iquëta'are jaë cato co'aye ti yo'oma'ë paji'i. 16 Jaje pa'iyë sëte quëcojë tsiojañu'u, maire oiquë Diusu ñu'i huë'ñana, ĩpi maire teaye ñani oi cõcailja'quëre de'oyepi mai ai yo'o maca tĩ'aëna.

5

1 Pai ñape Maija'quë huë'e ñacaicohua'i cato ëmëohua'i acohua'ini sahuani ĩsicohua'ipi pa'iyë. Jaohua'i cato Maija'quë ña huë'ñare pana paire cacailja'cohua'ipi pa'iyë. Cui'ne pai co'aye yo'o do'ire Maija'quëna coa ĩsijë cui'ne hua'ire ëojë secacailja'cohua'ipi. 2 ĩpi capë tutu peoye asaquëpi Maija'quë huë'e ñacaiquë cato huesëohua'ire cui'ne tayo saicohua'ire yo'o jujama'ë quëcoquë necaiye pa'iji. 3 Jaje pa'ina, ĩ tutu peoquë tayoyere coquë cui'ne pai tayoyere caquë ëoquë seña pa'iji, sai de'hua cuañõñere caquë.

4 Jaje pa'ina, te'ijë cuasaye peoji, yë'ë a'ë, Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa. Maija'quëpi Aaronre nese'eje pa'ye soini ëjaëre nesiquëre me jaje cuasaye'ni. 5 Jaje pa'ina, Cristore Maija'quëpi Ējaëre nepi. ĩ co'ye Maija'quë huë'e ñacai ëjaë pasi'i cani ëjaë de'oma'ë paji'i. Jaje pa'ina, Maija'quëpi capi, ñeje:

Iye mu'se yë'ëpi mē'ëre pa'iyë ĩsihuë,
mē'ë a'ë, yë'ë mamaquë.

6 Yequeje caji, toyase'e ĩte:

Mē'ë a'ë, Maija'quë huë'e ñacai Ējaërepa pani huesëquërepa,
Melquisedecje pa'i.

7 Iye yeja Cristo pa'i maca ai teaye tutu caquë Maija'quëre seji'i, otare paque oi, Maija'quëpi juni huesësicohua'ire huëo tutu paquëre asaquë. Jaje seina, ĩ de'oye sehuocai do'ire Maija'quëpi ĩ seña asacaji'i. 8 Cristo Maija'quë mamaquëta'a ĩ ai yo'oyeja'a ye'yepi, Maija'quëre de'oye sehuocaiye. 9 Jaje yo'oquë ti de'oquërepa de'oni, si'aohua'ire ĩte de'oye sehuo-caicohua'ire ti pa'iyena huasoquërepa de'opi. 10 De'ouna, Maija'quëpi ĩte ĩ huë'e ñacai Ējaëre pare nepi, Melquisedecje pa'ire. 11 Jaiye iye ayere caye pa'iquëta'are airepa jëaji, me quëa tĩ'añe'ni, mësarupi asaye coeto.

12 Tsoe mësaru yecohua'ire se ye'yacohua'irepa pati'ñe pa'iohua'ipi ja yë'ta'a a'jiñe mañare Maija'quë coca du'ru ayere ye'yajëna, asacohua'ı maña pa'iyë. Mësaru

cui'naohua'ipi tutu peocohua'i maña co'i huesëni ojese'e ucucohua'i maña pa'iyë, tsoe jëayere ati'ñe pa'iohua'ipi. ¹³ Jaje ojese'e ucujë pa'icohua'i cato tsitu'uje pa'iohua'i a'ë, ti co'aye cui'ne de'oye asa t'i'ama'cohua'i a'ë. ¹⁴ Jëa a_o cato aiohua'i aiñe a'ë, si'aye ta'ñe co'aye cui'ne de'oye asacohua'irepa.

6

¹ Jaje pa'iyë sëte aiohua'i de'oyena ñese sañu'u, mai du'ru macarepa Cristo aye ye'yese'ere se oani. Cama'pë pañu'u ju'i hue'ñana sa co'amañare jëoconi ponëñere, cui'ne Maija'quë pa'iji cuasayere. ² Oco doye ye'yayere, sehuosicohua'i siopëana patojë secacaiyere, ju'isicohua'i huëiyere, cui'ne Maija'quë pai ñape yo'ose'e ña tëji ja'ñe ayere. ³ Jaje yo'ojacohua'i pa'iyë, Maija'quëpi nuñerepa jaje yëë cõcaito.

⁴ Te'erepa miañe ñani cui'ne Maija'quë de'o sëñe isiye asasicohua'ipi cui'ne Diusu joyo yo'oye asasicohua'ipi, ⁵ cui'ne Maija'quë coca de'oyerepa asasicohua'ipi, cui'ne yequë mu'seña pa'ija'a tutu asasicohua'ipi, ⁶ cui'naohua'ipi co'ye co'isicohua'i pani tijupë Maija'quëna ponë coñe peoji, tsoe iohua'ipi Maija'quë mamaquëni tijupë quejë yo'o do'ire. Me ponëñe'ni, si'aohua'i ña hue'ñana ite cue'cuejë yo'oni. ⁷ Jaje yo'ocohua'i cato yejaje pa'iohua'i a'ë. Ocoquëna, si'anë saquëyejë pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ja yejapi iti yeja necohua'ini de'oye mëani quëcacaico pa'ito, Maija'quëpi jote de'oye ñacaija'quë api. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yejapi de'oye quëcacaïma'o co'ayere cui'ne miure quëico pani co'aye ca cuañojacoa. Jaje pa'ina, toapi si'aye ëo huesoye pa'iji, io mëase'e.

Utejë Pa'iyepi Ocue Pa'i Macarepa Paye

⁹ Jaje mësarute Maija'quë do'ijë mañare cajëta'a cuasayë mësaruru cato itire pare pa'iyë. Jaje cani cayë, nuñerepa huasosicohua'i pa'i ma'are pa'iyë cajë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë nuñerepa pa'ipi, mësaruru sehuosicohua'ire oijë cõcaijë iñose'e, cui'ne mësaruru ja yë'ta'a yo'ojë pa'iyë huñëyema'ë pasipi. ¹¹ Jaje pa'ina, yëquë cato yëyë, mësaruru si'anë pai ñape jare jajese'e tëji hue'ñare pana de'oye yo'ocohua'i pa'iyere. Jaje yo'ojë mësaruru uteyere tiñarepa iñoja'cohua'i a'ë. ¹² Coeyë, mësaruru josahua'i ponëñë. Yëquë cato yëyë, mësaruru Maija'quë pa'iji cuasajë yo'o jujama'pë ocue pa'i macarepa tuicohua'ina ñajë iohua'i tuiyejë tuiyere. Maija'quë ca nëose'e paja'cohua'i yo'oyere yo'ojë'ë.

¹³ Abrahamre Maija'quë ca nëo maca ija'a co'ye ca nëo huesëpi, yecohua'i i jerepa pa'iohua'i peoye sëte. Jaje pa'ina, capi: ¹⁴ "Yë'ëpi më'ere de'oye ñacaija'quë a'ë cui'ne jai pai pa'ija'cohua'i a'ë, më'ë tsëcapë acohua'i yë'ëpi necaina."

¹⁵ Jaje caëna, Abraham quëcopi, jeoma'ë, utequë isi cuañopi, ite ca nëose'ere. ¹⁶ Paipi ca nëocohua'i pani iohua'i seña maca ëjaëna ca nëocohua'i a'ë, iohua'i ca nëose'epi care pase'e pa'ijaquë cajë cui'ne ja maca sañope caye carajaiñe pa'iji. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quëje i ca nëose'e paja'cohua'ina, i case'ere tiñe ponañe peoyerepa tiñarepa iñosi'i cuasani ti ca nëo huesopi, isire paja'quë a'ë caquë. ¹⁸ Jaje pa'ina, cayaye pa'iji, i ca nëose'ere ti yeque ponañe peoyerepa, cui'ne Maija'quëje cosoye peoyerepa. Japi maire sihuajë ocue pa'i macarepa pa'ie isiji, ipi ñacaina, pa'ie co'ejë i ca nëose'e utejë pa'isicohua'ire. ¹⁹ Ja uteyepi maire ocue pa'i macarepa cuasajë pa'ie necaji, jai yohuë dëquëcopi sëani jeo dëorena, te'e macare huahuayeje pa'ye. Jaje cui'ne mai joyoje Maija'quë huë'e sa'nahuë ta'tëpo jere pana ja uteyepi se sëasicopi pa'ico Jesús maire ma'a necai caca sitona. ²⁰ Jaje Jesús cacani ti Maija'quë huë'e ñacai Ejaërepa de'opi je'nëna iote pa'ija'quëpi, Melquisedecje pa'ipi.

7

Jesús Cato Melquisedecje Pa'i Api

¹ Iquë Melquisedec cato Salem pai ëjaë paji'i cui'ne Maija'quë ti ëjaërepa huë'e ñacai ëjaërepa paji'i. Jaje pa'ipi Abrahamre yequë pai ëjaohua'ire uihuaquë meñe quëconi co'iquëna, Melquisedecpi sañope ti'aní ite Maija'quëpi ñacaijaquë capi. ² Ja maca Abrahampi Maija'quë tsere Melquisedecna isipi, i uihuaquë nese'ere. Maija'quë tse cato si'a jëña pa'ye nesicohua'ipi te'ore Maija'quëna isiye a'ë, jare isipi. Melquisedec caní cayë “Nuñerepa yo'o ëjaë” cajë, Salem caye cato cayë, “Jo'cua de'oye pa'ie” Jaje pa'ina, jo'cua de'oye pa'ie ëjaë caye pa'iji, “Salem Ejaë” caní. ³ Pëca ja'quëre, ja'core, i co'ye aihua'ire ite coasi mu'se cui'ne i ju'ise'e huesëyë, ti quëase'e peoji. Maija'quë mamaquëje pa'i api, Maija'quë huë'e ñacai ëjaë ti de'o huesësiquë api.

⁴ De'oji, yure ñajë'ë, Melquisedec cato ai ëjaërepa paji'i. Jaje pa'ina, mai ai Abrahampi pai ëjaohua'ire uihuaquë se jiose'ere Maija'quë tsere Melquisedecna isipi. ⁵ Jeteyo'je Moisés cuañese'e cato caji coa Leví tsëcapë acohua'ise'e Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'ise'e Maija'quë tse paye pa'iji, pai isi co'amaña. Jaje pa'ina, jaohua'ise'e co'amaña secohua'i a'ë, iohua'ije pa'iohua'ini, Abraham tsëcapë acohua'ini. ⁶ Jaje pa'iquëta'are Melquisedec cato Leví tsëcapë peoquëta'are Abrahampi Maija'quë ca nëose'e paquëpi, Maija'quë tsere isipi, Melquisedecna. Isiquëna, Melquisedec de'oyerepa caca'aji'i, ite. ⁷ Jaje pa'ina, de'oye pa'i ja'ñe, cacaiquë api, jerepa pa'i. Iti ca cuañoquë cato huë'ehuë maca pa'i api iye

cayere sañope ca t̄i'añe peoji. ⁸ Maija'quë tsere coa isijëna, pacohua'i cato ju'icohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are Melquisedecre cato toyase'e caji, ja yë'ta'a huajëquëre. ⁹⁻¹⁰ Jaje pa'ina, Melquisedecpi Abrahamre sañope sani t̄i'a maca cato ja jojoma'cohua'ipi, si'aohua'i Abraham pai pa'ija'cohua'ipi i capëre pa'ë. Jaje pa'ina, Abrahampi Melquisedecna saisi maca yure co'amaña secohua'ijë si'aohua'i Leví tsëcapë acohua'ijë si'a jëña neni te'ore Maija'quëna isiyere saihuë.

¹¹ Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i levitas tsëcapë quëayeja'a Israel pai asahuë, cuañese'e. Jaohua'i cato Aarón tsëcapë acohua'i pa'ë. Jaje pa'ina, yure jaohua'ipi cuañese'e sehuojë yo'ocohua'ini nuñe pa'icohua'ire necaicohua'i pa'ito, Melquisedecjë pa'ipi daiye para'pi Aarón tsëcapë peoquëpi. Jaje pa'iquëta'are yure cato yequëpi daji'i, Maija'quë huë'e ñacai Ëjaë. ¹² Jaje pa'ina, Maija'quë ñacaiye yequëni neni cui'ne yequë cuañese'eje ponañe paji'i. ¹³ Jaje pa'ina, mai Ëjaëni toyase'e caji, ñeje: “Yequë Israel pai tsëcapë aquë api. Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i de'oma' tsëcapë aquë api.” ¹⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i pa'i ja'ñe ca maca, Moisés ti cama'ë pa'isi tsëcapëja'a, mai Ëjaë cato daji'i, Judá tsëcapëja'a. Jaje yo'ose'ere si'aohua'i mai asayë.

¹⁵⁻¹⁶ Yureta'a pai cuañeñeja'a daima'quëpi, huajëquëpi daji'i, Maija'quë huë'e ñacai Ëjaëre papi, Melquisedecjë pa'ipi, i pa'iye ti nejo t̄i'añe peo tuturepa paquëpi, iyepi maire ai t̄iñarepa asa cuañoñe quëaji. ¹⁷ Jaje pa'ina, daisiquë ayere Maija'quë coca toyase'e caji, ñeje:

Më'ë a'ë, Maija'quë huë'e ñacai Ëjaërepa ti pani huesëquërepa Melquisedecjë pa'i.

¹⁸ Jaje pa'iye sête ja'në cuañese'ere tutu peoyere cui'ne coçai ma'ñere cui'nare yo'o co ma'ñe ne huesopi. ¹⁹ Jaje pa'ina, Moisés cuañese'e cato nuñe pa'icohua'ire ne t̄i'a ma'ñe pa'iji, pa'ise'ere. Yure cato ai jerepa de'oyere payë, mai utejë pa'iye. Japi Maija'quëna tsiojaiñe necaji'i, maire.

²⁰ Jesure cato Maija'quëpi ca nêo huesopi. Jaje pa'iquëta'are yecohua'i Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'ire cato coa hue'yosicohua'i pa'ë, ti ca nêoñe peoye. ²¹ Jaje pa'ina, Ëjaëre cato ca nêo huesoquë capi, toyase'ena ñeje.

Ëjaë ca huesose'e ponëñe peoji.

Më'ë a'ë, yë'ë huë'e ñacai Ëjaërepa ti pani huesëja'quë.

Melquisedecjë pa'i.

²² Jaje pa'ina, Jesu api, iye huajë ca nêose'ere ti carajai ma'ñere de'oyerepa necaiquë, ja'në ca nêose'e seña maca de'oyerepa.

²³ Jai pai pa'ë, yecohua'i Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ju'ijë carajicohua'i sête. ²⁴ Jaje pa'iquëta'are Jesús cato ti

ju'ima'quë sête Maija'quë huë'e ñacaiye yequëna se jeocaiye peoji. ²⁵ Jaje pa'i do'ire Maija'quëna tsiojaicohua'ire, ti pani huesëja'cohua'ire huasoji. Cui'ne ti pani huesëquë sête jaohua'i pa'iyere caquë Diusure secacai pa'iji.

²⁶ Jaje pa'ina, Jesús cato mai yësiquëre papi, Maija'quë huë'e ñacai Èjaërepa. Jaë cato de'oquë api, ti co'aye peoquë api, cui'ne si'si te'ña mañaje peoquë api. Jaje pa'ipi co'aye yo'ocohua'ire tsioma'quë api. Jaje pa'ini ma'tëmo pa'iyere jerepa pa'ire nesiquë api. ²⁷ Yecohua'i Maija'quë huë'e ñacai Èjaohua'i cato si'a mu'señapi nëicohua'ire huaijê, du'ru macarepa johua'i co'aye yo'o do'ire ëojê isijê Maija'quëre seni toni jeteyo'je pa'i co'aye yo'oyere ëojê isijê secacaicohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are Jesús cato te'ere papi i capë ai yo'o do'ipi Maija'quëre isi tējipi. ²⁸ Moisés cuñese'e cato hue'yopi, carajaicohua'ini Maija'quë huë'e ñacai Èjaohua'i pa'ija'cohua'ire. Jaje pa'iquëta'are cuñese'e jeteyo'je Maija'quë ca nëose'epi hue'yopi, Maija'quë huë'e ñacai Èjaëre i mamaquëni, nuñerepa de'oquëni, ti pani huesëquëni.

8

Jesupi Maija'quë Huajë Ca Nëose'ejä'a Cacaiquë Api, Maire

¹ Si'aye yëquë case'e ëjarepa iye a'ë. Payë, Maija'quë huë'e ñacai Èjaëre pare, Maija'quë ñu'ico ëja te'tere ñu'ina, jeto ma'tëmore. ² Pa'i nema' huë'ere pa'iji, jore pani, Maija'quë nesi huë'ere, jarote pa'i Maija'quë huë'e ñacai Èjaë sête, Maija'quë huë'e ñacai pa'iji. ³ Maija'quë huë'e ñacai Èjaohua'i cato, Maija'quëna isise'ere isijê, cui'ne nëicohua'ire huani ëojê seja'cohua'ini nesicohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ina, Jesucristoje i isi ja'ñe paye pa'iji. ⁴ Jaje pa'ina, ipi iye yejare pa'iquë pani Maija'quë huë'e ñacai Èjaë de'oye para'pi, tsoe Moisés cuñese'eje pa'ye yo'ojê isicohua'ipi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i jai pa'i pa'ito me pa'iquë'ni. ⁵ Johua'i cato ca'nipi nesi huë'ena Maija'quë ayere necaicohua'i a'ë, ma'tëmo pa'iyere ayere cuasajê yo'o co'amañapi, pa'i to'ouje pa'yepi. Jaje pa'ina, Moisés huë'ere ne huëo maca Maija'quëpi capi, ite: "Yë'ë më'ëre jeto ai cutihuë iñose'eje pa'iore nejê'ë." ⁶ Jaje pa'iquëta'are mai Èjaë Jesucristo Maija'quë huë'e ñacai Èjaërepa cato, jaohua'i yo'ose'e seña maca de'oyere pare yo'oquë pa'iji, huajë cuasa nëose'ere. Ja huajë ca nëose'e cato, de'oyere pare isija'a co'amaña quë'ye a'ë. Ja'në ca nëose'e seña maca pa'ye a'ë.

⁷ Du'ru macarepa ca nëose'epi nuñerepa yo'oye pa'ito tijupë yeque ca nëoñe peora'pi. ⁸ Jaje pa'ina, Maija'quëpi nuñe yo'oma'cohua'ire paire ñani capi:

Yequë mu'seña Israel paire,
 cui'ne Judá tsëcapëre huajëye yo'o ja'ñe ca nëoñe pa'ija'coa.
 9 Jeto Egípto yejapi mësaru aipëre jëtëna tseani etoni sa maca,
 ca nëose'ejë pa'ye ca nëoñe peosipi:
 jaohua'ire cato yë'ë ca nëose'e de'oye sehuocaiye pasi do'ire
 jëocohuë, caji, Ëjaëre papi.
 10 Ja mu'seña tëtto sai maca Israel paire yë'ë ca nëo ja'ñe iye a'ë
 caji, Ëjaërepa.
 Iohua'i cuasa hue'ñana yë'ë cuañeñere tëocasi'i,
 cui'ne iohua'i joñoana toyasi'i,
 ja maca yë'ë pa'ija'quë a'ë, iohua'i Diosu
 cui'ne iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, yë'ë pai.
 11 Ja maca cato tsi mañaje cui'ne aiohua'ijë si'aohua'i yë'ë coca
 asacohua'ise'e pa'ija'cohua'i a'ë.
 Jaje pa'ijëna, mai Ëjaë cocare asajë'ë, cajë yecohua'ipi cajeo-
 hua'ipi,
 panita'a te'e tsëcapë acohua'ipi ye'yañu'u cajë yo'oye peosipi,
 tsoe yë'ëre ire pani pai ñape asa do'ire.
 12 Cui'ne yë'ëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere oni yejecani ti
 huañeyëja'quë a'ë,
 cui'nare cuasa coñe peoyerëpa.
 13 Jaje pa'ina, huajëyere Maija'quëpi ca nëoni, du'ru ca
 nëose'ere ai co'amaña'ë caji. Jaje pa'ina, ai co'amaña cato peo
 hue'ña esa carajani huesë ja'ñe a'ë.

9

Iye Yeja Maija'quë Huë'e Cui'ne Ma'tëmo Huë'e

1 Tsoe hue'ña Maija'quë ca nëose'e cato, iye yeja Maija'quë
 huë'ena Maija'quë sejë yo'o ja'ñe quë'ye paji'i. 2 Ja ca'ni huë'e
 cato ñeje ne de'huasico paji'i, du'ru macarepa tu'rihuëre,
 de'o hue'ña hue'yo sitore toa tsëoni nëco saihuë, cui'ne
 Maija'quëre isisi ao, cui'ne mesa paji'i. 3 Cayaye acore capi
 tëhuosico je te'tere paji'i, yequë tu'rihuë ñeje hue'eco ai de'o
 hue'ñarepa. 4 Jarote paji'i, huëo së ma'ñare ëoco oropi de'o sai-
 huë nesico cui'ne iti ca nëose'e de'hua mahuë, si'a te'ña oropi
 jasico paji'i. Cui'ne mahuë sa'nahuëre te'e oro ucu duruhuë
 paji'i. Iona ma'tëmopi tomesi aore ayasicopi paji'i. Cui'ne
 jarote paji'i, Aarón tse'equë pa'isi tupë. Jaó cato cui'naopi
 huajëco de'oni joro quë'ico pa'isico paji'i, cui'ne quëna toñana
 ca nëose'ere toyase'ere ayasico paji'i. 5 Cui'ne ja mahuë
 ëmëje'ere paë'ë, huiñaohua'i capëa quë'iohua'ipi, Maija'quë
 pa'iyë iñoja'cohua'ire nesicohua'ipi. Iohua'i capëapi mahuë
 sjo toto si'aore peo hue'ña pë'pëhuë, pai co'aye yo'ose'ere oni
 yeje hue'ñare. Ja ayere ai jerepa quëaye peoji, yure cato itise'e
 pa'ijaquë.

6 Jaje de'huasicona Maija'quë huë'e ñacaicohua'ipi si'anë jeoñe peoyerepa cacayë, du'ru tu'rihuëna Maija'quëre necaiye yo'ocohua'ipi. 7 Jaje pa'iquëta'are yeco seña maca tu'rihuë cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëre pase'e cacaye paji'i, te'e ometëcahuëre te'erepa. Cui'ne jaronca cacaquë pani saye pa'iji, nëicohua'i tsiere i co'aye yo'o do'ire saiquë, cui'ne pai co'aye yo'o do'ire saicasa'i caquë. 8 Iye yo'ose'eja'a, Maija'quë joyopi maire quëaji, ja yë'ta'a du'ru maca tu'rihuëna Maija'quëre seña pa'ito, Maija'quëre ca hue'ñare pana sai ma'api ja yë'ta'a hui'yoma'copi paji'i. 9 Si'aye iye yo'ose'e cato quëaji, iye mu'seña pa'icohua'ini. Jaje pa'ina, jaronca Maija'quëre isijë, cui'ne nëicohua'ire huaijë ëojë secohua'ire de'oye cuasaye ti necaiye papi. 10 Ja yo'oye cato coa ao aïñese'e, ucuyese'e cui'ne si'si cuya toñese'e ëmëje'ese'e cocaji'i. Jaje pa'ina, Maija'quë si'aye yeque pona macaja'a jaje yo'oye paji'i.

11 Jaje pa'iquëta'are Cristo tsoe daji'i. Jaë api, Maija'quë huë'e ñacai Ejaërepa, si'a de'o co'amaña carajai ma'ñere paquërepa. I ñacai huë'e cato ai de'o huë'ere pa'ë, nuñerepa yo'o huë'e a'ë, pai nema' huë'e a'ë, iye yeja huë'ere caye pañë. 12 Cristo Maija'quë huë'ena cacapi, i tsierepa isisi'i caquë, cacama'ë paji'i, huequë tsiere, panita'a jo'ya ñama tsiere isisi'i caquë. Jaje pa'ina, te'erepa caca tējipi. Cacani maire tija'acaji'i, huaso cuañoni ti pani hueseyere. 13 Huequë ëmëohua'i tsie cui'ne jo'ya ñama ëmëohua'i tsie cui'ne huequë nomi tsi tsie Maija'quëre isi hue'ñana ëosi huata tutu quë'ye paji'i. Jaje pa'ina, itipi co'aye yo'osicohua'ina tsoaru si'sire peocohua'i de'ocohua'ire ne tutu quë'ye pa'iji, ëmëje'ese'e. 14 Jaje pa'iyë sëte, je ja'yerepa Cristo tsie tutu paquë'ni! Maija'quë joyopi ti pani huesëquëpi yo'oquëna, ija'a co'ye Maija'quëna isiquë ti si'si te'ña peoquëpi yo'ose'e. Jaje pa'ina, i tsiepi ju'iñena sayere mai cuasayere peo hue'ña tsoa tocaiji, Maija'quë huajëquëre pare de'oye necaijajë caquë.

15 Jesucristo api, huajëye ca nëose'ere yo'oquë, Maija'quë cajeohua'ire paire necaiquë. Jaje pa'ina, i ju'iñepi sai tocaji'i, ja'në ca nëose'ere yo'ojë tayose'ere, Maija'quë soisicohua'ipi ti pa'iyere i ca nëose'ere pajajë caquë. 16 Jaje pa'ina, i co'amaña huahueyere ca nëose'epi do'i quë'yerepa pa'ijaquë cani du'ru macarepa iti ca nëosiquëpi ju'isiquë api asayerepa pa'iji. 17 Iti cuasa nëosiquëpi ja yë'ta'a huajëquë pa'ito ca nëose'e do'i peoye pa'iji. Juquëna, do'i quë'ye paji'i. 18 Ja do'ire du'ru macarepa cuasa nëose'epi do'i quë'ye pa'ijaquë cajë tsie casose'epi, huëose'e a'ë. 19 Jaje pa'ina, Moisés si'aohua'ire quëapi, Israel paire cuañese'e cayere. Quëa tējini maja'i naña sëohuë nesicopi catë yoje pa'iona, hisopo tarana huëni

huëquë cui'ne jo'ya ñama tsiena ocopi cõ'mesicona co col'i meni cuañese'e toya pëpëna tsiepi sa'cuapi, cui'ne paireje si'aohua'ire tsiepi sa'cuapi. ²⁰ Jaje yo'oquë capi, jaohua'ire: "Iye tsie cato, Maija'quë mësaru yo'o ja'ñere cuañe nëoñere do'i quë'ye neñere ññoñe a'ë." ²¹ Jaje caquë Moisés, Maija'quë ca'ni huë'eje tsiepi si'a huë'e sa'cuapi cui'ne Maija'quëre necaijë yo'o co'amañaje si'aye tsiepi ne saohuë. ²² Jaje pa'ina, cuañese'e caji: ti si'aye tsie do'ipi de'ocohua'ire neñe pa'iji. Tsie casoye peoto, co'aye yo'osi do'ire sai toñe peoji.

Cristo Ai Yo'ose'epi Co'aye Yo'ose'e Nejocaji'i

²³ Iye yeja ayere ma'tëmo co'amañaje pa'ye nëicohua'ire huaijë isi do'ipi tsoa toñe paji'i. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo pa'ija'cohua'ire cato nëicohua'ire huaijë isiye jerepa pa'yepi tsoa toñe pa'iji. ²⁴ Jaje pa'ina, Cristo, paipi ma'tëmo huë'eje pa'iore nesi huë'ena cacaye papi. I cato jare ma'tëmore pana cacapi. Yure jarote pa'i mai do'ire secacai pa'iji, i pëca ja'quë ña huë'ñana. ²⁵ Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa judío pa'i cato de'o huë'ñare pana ometëca ñape cacaquë api, i tsie peoyere isisi'i caquë. Jaje pa'iquëta'are Cristo cato si'anëpi ju'i i tsie isiquë pa'iye paji. ²⁶ Jaje yo'oye pa'ito Cristo yeja de'hua maca aquëpi si'anë jucacai patira'pi. Jaje pa'iquëta'are Cristo cato yure tëji mu'seña pa'i maca dani i ju'i do'ipi si'aye co'aye yo'oyere nejocaji'i. ²⁷ Pai ju'iñe je'quë te'erepa ju'iñe pa'iji. Ja jeteyo'je cato johua'i yo'ose'e ñani ca tëjiyese'e pa'iji. ²⁸ Jaje pa'ye cui'ne Cristoje te'erepa jucacani tëjipi, jai pai co'aye yo'o do'ire nejocasi'i caquë. Tijupë ñai cõ maca cato co'ayere nejocasi'i caquë daiye pasipi, ite utejë pa'icohua'ire huasosi'i caquë daija'quë api.

10

¹ Moisés cuañese'e cato pai to'ouje pa'ye paji'i, itirepa dai ja'ñe pa'ina. Jaje pa'ina, itirepa peopi, ja do'ire cuañese'e yo'ocohua'ire de'ocohua'ire pare necaiye peopi, ometëca ñape Maija'quëna tsiojaijë nëicohua'ire huaijë isicohua'ire. ² Jaje pa'ina, cuañese'epi de'ocohua'ire tsoa toñe pa'ito Maija'quëre isijë nëicohua'ire huaiye jëora'huë, co'aye peocohua'ire nëina, asajë. ³ Jaje pa'iquëta'are nëicohua'ire huaijë isijë yo'oye cato cõcaji'i, johua'i co'aye yo'oyere ometëca ñape cuasayere. ⁴ Jaje pa'ina, huëquë ëmëohua'i tsie, cui'ne jo'ya ñama tsie, co'aye yo'oyere nejocaiye t'i'a ma'ñe paji'i.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo iye yejana i caca maca capi, Maija'quëre: Më'ëre isinu'u cajë, nëicohua'ire huaijë yo'oye, cui'ne co'amaña më'ëre isiye më'ë cato coequë ñañë.

Jaje pa'ina, më'ëpi yë'ëre capëre isihuë.

⁶ Më'ë cato sihuama'ë pa'iyë, co'aye yo'osi do'ire tsoa toñu'u cajë, nëicohua'ire huani ëojë, cui'ne co'amañare isijë yo'oyere.

⁷ Ja maca ñani cahuë: “Daiyë, yë'ë më'ë yëyeje pa'ye yo'osili caquë.

Jaje toyase'e pa'iji, toya pëpëna yë'ë yo'o ja'ñe ayere.”

⁸ Jaje pa'ina, du'ru macarepa caji, Moisés cuañese'ere yo'ojë co'aye yo'o do'ire nejoñu'u cajë nëicohua'ire huani isijë, cui'ne ëojë yo'ojëta'are Maija'quë coequë sihuama'ë ñaji. ⁹ Casiquëpi jeteyo'je acore caji: “Daiyë, yë'ë më'ë yëyeje yo'osili caquë.” Jaje cani caji, si'aye ja'në nëicohua'ire huaijë isijë yo'ose'ere nejoñë caquë. Nejni huajëyere neñë, caquë. ¹⁰ Jaje pa'ina, Jesucristo i capëre ti isi tëjiquë, Maija'quë yëyeje pa'ye jucacai do'ipi, mai Maija'quë tsecohua'i de'ohuë.

¹¹ Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i judío pai acohua'i cato si'a mu'señapi isicohua'i a'ë, te'eje pa'yere, si'anë nëicohua'ire huaijë. Jaje yo'ojëta'are ja yo'oye pai co'aye yo'ose'ere nejo tija'ne peoye a'ë. ¹² Jaje pa'iquëta'are Jesucristo cato te'ore pare isi tëjipi, i ju'iñepi. Ja jeteyo'je yure cato Maija'quë ëja te'tere ja'rusiquëpi ñu'iji. ¹³ Jarote pa'i uteji, ite sañope yo'ocohua'ire Maija'quëpi i quëo huë'ehuëna të'ya meni saojaquë caquë. ¹⁴ Te'e i isiyepi Maija'quë tsecohua'ire ti nuñe pa'iohua'ire nepi. ¹⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi jare nuñere pa'ë caquë quëaquë caji, ñeje:

¹⁶ Yë'ëpi ja mu'seña tëto saisi maca paire ñeje yo'oja'quë a'ë, caji, mai Ejaë:

Iohua'i joñoare pana yë'ë cuañëñere ayaja'quë a'ë,

Cui'ne iohua'i cuasa huë'ñana toyaja'quë a'ë, yë'ë cuañëñere.

¹⁷ Cui'ne yequeje caji:

Ti cuasa coñe paja'quë a'ë, iohua'i tayoje co'aye yo'ose'ere.

¹⁸ Jaje pa'ina, yure cato tsoe sai to cuañose'e sëte, co'aye yo'o do'ire sai toñu'u cajë isijë yo'oye peoji.

Maija'quëna Tsiojaiñe Pa'iji

¹⁹ Jaje pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë yure cato ca'raye peoyerepa Jesús tsie do'ipi Maija'quë huë'ena i pa'i huë'ñare pana cacaye pa'iji. ²⁰ Jesús ju'i do'ipi huajë ma'a, ti pa'i ma'arepa tsoe tëhuose'ere maire hui'yocaisi ma'aja'a saijë tija'ne pa'iji, i pa'i huë'ñare pana. ²¹ Jaje pa'ina, Jesu api, Maija'quë huë'ere pa'i maire secacai Ejaërepa, Maija'quë huë'e ñacai Ejaë sëte. ²² Jaje pa'ina, nuñe pa'i joñoapi pa'ire paji Maija'quëre cuasacohua'ipi, co'aye cuasaye tsoa tosicohua'ipi, capëje de'o ocore papi tsoa tosicohua'ipi, ja yë'ta'a co'acohua'ire nëiñe peocohua'ipi, ca'rama'pë Maija'quë quë'rona sa tsiojañu'u. ²³ Jaje pa'ina, Maija'quëpi i ca nëose'ere isire paja'quë api cuasa do'ire, ti jëa coema'pë ocue pa'i macarepa pañu'u,

Maija'quëre pa'ire paji cuasajë mai utejë yo'oyere. ²⁴ Jaje pa'ina, co'eñu'u, paire ai oiyepi, cui'ne de'o co'amañare neñepi, ai pa'ija'core. ²⁵ Jaje pa'ina, mai Ejaë dai mu'se jerepa ja'yere pa'iyë sête paï ñape yecohua'ire ca sêtoñu'u, de'oye yo'oja'cohua'ire. Jaje pa'ina, si'anë jëoma'pë tsi'siye pañu'u, tsi'sima'cohua'i yo'oyere ye'yema'pë pañu'u.

²⁶ Jaje pa'iquëta'are maipi tsoe nuñerepa pa'iyë asasicohua'ita'a ja yë'ta'a co'ayere yëjë yo'ocohua'i pa'ito peoji, yeque mai co'aye yo'o do'ire saï toçaiye. ²⁷ Coa Maija'quëre sañope yo'ocohua'ire nejo hue'ñase'e huajëya'ye pa'iose'e uteye pa'iji, toa coro mëi hue'ñapi paï ñape yo'ose'e ñani nejo hue'ñapi. ²⁸ Ñajë'ë, Moisés cuañese'ere, sehuoma'ë yo'osiquëre, cayaohua'i, panita'a toasocohua'i i yo'oye ñasicohua'ipi. Sañope cacohua'i pa'ito ti oima'pë jaëte huani jëone paji'i. ²⁹ Jaje pa'ito jerepa si'se cuañoja'cohua'i a'ë, ja tsiepi Maija'quë tsecohua'ire necaisicohua'ita'a, Maija'quë mamaquëre meñe tsa'cujë, Maija'quë ca nëose'e tsiere coecaisicohua'i cui'ne Maija'quë joyore iohua'ire oi necai joyore sañope casicohua'i. Ja tsie cato huajëye ca nëose'ere do'i quë'yerepa meñe necaiye a'ë. ³⁰ Maipi asayë, Maija'quë case'e: "Paï yo'ose'e nuñerepa ñaquë ne de'huaye cato yë'ë yo'oye a'ë. Yë'ëpi saisi'i." Cui'ne yequeje capi: "Maija'quë i paire ñaquë iohua'i yo'ose'eje pa'ye saija'quë api." ³¹ Ai huajëya'ye pa'ye a'ë, Maija'quë huajëquërepa jëñana tomeñe, jaje pa'iohua'ipi.

³² Mësaruja'a mia hue'ña pa'i coca asasi maca ai yo'oye ai pa'ina, quëco paye pajë quëcose'ere cuasajë'ë. ³³ Jaje quëcojëna, mësaruru acohua'ire ai co'aye cajë cui'ne co'aye yo'ohuë, si'a paï ña hue'ñana. Jaje yo'ojëna, yecohua'ipi iti co'aye yo'o cuañocohua'ina se tsioni ai yo'oyere paë'ë. ³⁴ Co cuañosicohua'ire mësarupi teaye ñajë cçaë'ë. Cui'ne mësaruru co'amañare peo hue'ña jiotoje sihuajë ñahuë, jeto ma'tëmure ti carajaima'co'a maña payë, cuasajë quëcojë. ³⁵ Jaje pa'ina, mësaruru, Maija'quëpi necaija'quë api cuasajë quëcoyere jëocoma'pë pa'ijë'ë. Ja cuasase'epi mësaruru ai pa ja'ñe tija'cohua'i a'ë. ³⁶ Jaje pa'ina, quëcojë pa'ijë'ë, Maija'quë yëyere yo'oñu'u cajë. Jaje yo'ojë mësaruru i si'aye i ca nëose'ere paja'cohua'i a'ë. ³⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Esä, ai esa daija'quë api,

Iti daija'quëre casiquëpi, ai tsoe nëima'ë pasipi.

³⁸ Yë'ë tsequë nuñe pa'i cato Maija'quë pa'ire paji cuasa do'ipi pa'ija'quë api,

Jaje pa'iquëta'are sihuama'ë pa'iyë, ja'në pa'ise'ena co'iquëre cato.

39 Jaje pa'iquëta'are mai cato ja'në pa'ise'ena co'ijë nejo cuañocohua'i acohua'i peoyë. Mai cato Maija'quë pa'iji cuasa do'ipi joyo pa'iyena ti'acohua'i acohua'i a'ë.

11

Pa'ire Paji Cuasaye

1 Pa'ire paji cuasaye cato mai uteyere paja'cohua'i a'ë cuasajë pa'iyë a'ë, cui'ne mai ña ma'ñere tsoe ñase'eje pa'ye cuasajë pa'iyë a'ë, ti jëa coema'pë. 2 Jaje pa'ina, mai aiohua'i tsoe pa'isicohua'i jaje cuasa do'ipi de'ocohua'irepa ca cuañohuë.

3 Jaje pa'ina, mai pa'ire paji cuasacohua'ipi si'a co'amaña mai ña'ne peose'ere Maija'quëpi i yë'ose'epi de'huapi, cuasayë.

4 Pa'ire paji cuasa do'ipi Abel ai de'oyere Maija'quëre isipi, Caín isiye jerepa pa'yere. Jaje pa'ina, Maija'quëpi ite nuñe yo'oquëre caquë i isiyere sihuacaji'i. Jaje pa'ina, tsoe ju'isiquëta'a Abel ja yë'ta'a pa'ire paji cuasayeja'a caji.

5 Pa'ire paji, cuasa do'ire Enocre ma'tëmona Maija'quëpi ju'lma'quëre huajëquëre sa'aji'i. Saëna, paipi ite co'e juja'ahuë'ë. Jaje pa'ina, toyase'e caji, Enoc ja yë'ta'a ma'tëmona sa cuañoma'në Maija'quë yëyere yo'oquë pa'aji'i.

6 Jaje pa'ina, pa'ire paji cuasaye peocohua'i, Maija'quë yëye yo'o ti'añe peoji. Pa'ire paji cuasaye a'ë Maija'quëna tsiojaiñe. Cui'ne, Maija'quëpi ite co'ecohua'ire jaiye de'oyere pare isi ja'ñere ti'añe.

7 Maija'quëpi ti ña ma'ñepi pa'ija'coa, yequë mu'se caquë quëaëna. Pa'ire paji cuasa do'ire Noé de'oye sehuoni jai yohuë de'huapi, i tsëcapëre huasoja'core. Jaje pa'ina, Noé pa'ire paji cuasasi do'ipi huaso cuañopi, iye yeja pa'ise'e ne huesëjëna.

8 Pa'ire paji cuasa do'ire Abraham Maija'quë soiye de'oye sehuoni i yeja jeoni, Maija'quë soi huë'ñana saji'i, ite isija yejana. Jaronasaiyë, cuasama'ë huesërepa sa'aji'i. 9 Sani pa'ire paji cuasa do'ipi Maija'quë isisi'i ca nëosi yejare tije pa'ipi ca'nipi nesi huë'ñare pa'aji'i. Pa'isiquëni cui'ne Isaacje cui'ne Jacobje ca'ni huë'ñare pa'ahuë'ë, i isisi'i ca nëose'e pacohua'ipi. 10 Jaje pa'ina, Abraham Maija'quëpi cuëcueni jëacore pare nesi daripëre utequë pa'aji'i.

11 Pa'ire paji, cuasa do'ire Zara aiopi cui'ne caraopi tutu isi cuañoni mamaquëre coao, iote isisi'i ca nëosiquëni, care papi caco sehudo'ire. 12 Jaje pa'ina, Abraham pani tëji mu'sëñapi i acohua'ire jai pa'ire papi quëna huë ma'ñoco ja'i pa'ire pare cui'ne jai tsiaya të'tëpa mejahuëje pa'yere pare, cuëcuesoye peoyerepa.

13 Si'ahua'i jaohua'i cato Maija'quë ca nëose'e pama'pë jujua'huë'ë. Jaje pa'iquëta'are pa'ire paji cuasacohua'i sête so'opi se ñajë, pa'i ja'ñere sihua'ahuë'ë. Jaje pa'ina, iye yejare tìohua'ipi coa pa'iyë, cuasa'ahuë'ë. 14 Jaje cacohua'i cato tìñarepa quëayë, ja yë'ta'a yequë yejare ìohua'i paja yejare co'ejë cu'iyë cajë. 15 Jaje pa'ina, ìohua'i daisi yejare cuasajë cacohua'i pani tsoe co'ira'huë, ìohua'i daisi yejana. 16 Jaje pa'iquëta'are ìohua'i cato ai de'o yejare pare yëhuë, ma'tëmo yejare. Jaje pa'ina, tsoe de'huacaisiconi de'o daripë, ìohua'i pa'ija'to paye sête Maija'quë huajëya' coema'ë pa'iji, ìohua'i pëca ja'quëre hue'yoto.

17 Pa'ire paji cuasa do'ire Abraham Maija'quëpi neñasi'i caquë caëna, ì ca nëosi mamaquëni huani ëoquë ìsiquë sesi'i caquë yo'opi. Ì mamaquë te'i macani ìsire pasi'i caquë yo'opi, 18 Maija'quëpi Isaac do'ija'a jai paire më'ë acohua'ire paja'quë a'ë ca nëosiquëta'are. 19 Jaje pa'ina, Abraham cato coa huesë yo'oye papi. Asaquë yo'opi, Maija'quëpi ju'isicohua'ire huëoquë pa'iyere. Jaje pa'ina, ju'isiquëjë pa'ini mamaquëre huajëquëre pa cöpi.

20 Pa'ire paji cuasa do'ipi Isaac, yequë mu'se Jacob cui'ne Esau de'oye pa'i ja'ñere caca'aji'i. 21 Pa'ire paji cuasa do'ipi Jacob José mamajëre, pai ñapere ìohua'i de'oye pa'i ja'ñere caca'aji'i, ì ju'iñe tì'asi maca. Cui'ne ì doquë cu'i tupëna jëaye tota paquë nëcaquë Maija'quëre de'oquëre pa'ni caquë sihua'aji'i. 22 Pa'ire paji cuasa do'ipi José ì ju'i maca Israel mamajëpi Egítopi yequë mu'se etani saija'cohua'i a'ë capi. Caquë ì tara jaje yo'ojë'ë caquë cuañepi.

23 Pa'ire paji cuasa do'ire Egípto pai ëjaëpi tsire huani jeoñe pa'iji cuañese'e pa'itojë, ca'rama'pë tsihua'ëre de'oquë macani ñani oijë Moisésre ja'a çasiquëni pëca ja'quëohua'i toaso ñañëohua'ire yahueni pahuë. 24 Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés posë de'osi maca coepi, Egípto ëjaë mamaco, mamaquë hue'yo cuañoñe. 25 Coa ai jerepa Maija'quë pai ja're co'aye yo'o cuañoñere yëpi, co'ayere yo'oquë nëhui tëcahuë maca sihuaye pa'iyere coequë. 26 Jaje pa'ina, cuasapi, ai jerepa de'oji, Cristo do'ire Maija'quë tsecohua'i ja're ai yo'oyepi. Jaje pa'ina, Egípto de'o co'amañare do'i peoye ñapi, Maija'quë ìte ìsija'a co'amañare jerepa pa'ye cuasaquë. 27 Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés Egípto pai ëjaë ìte pëiñe ca'rama'ë Egítopi etani sani, Maija'quëre ñañeje pa'yerepa ì yëyere cuasaquë ocue pa'i macarepa paji'i.

28 Pa'ire paji cuasa do'ipi Moisés Egípto eta huajë mu'se tì'aquëna, sihuaquë cuañepi, eta sa'noana tsiëpi tsoajë'ë caquë. Jaje tsoarena, huani jeo huññaëpi te'ireje Israel pai du'ru mamaquëre pare huaiye paja'quëre capi. 29 Pa'ire paji

cuasa do'ipi Israel pa'ije jai Maja'iña yeja jajucore saiyeje pa'ye jeë'ë, yequë je te'tena, ñani cui'ne Egípto pa'ije jeñu'u cajë yo'ojë dutu jujua'huë'ë.

³⁰ Pa'ire paji cuasa do'ipi Israel pai siete mu'seña Jericó daripë tëhuopa yërëhueja'a të'ija'ahuë'ë. Të'ijaisi maca tëhuopapi jë'ye darë'a'co'ë. ³¹ Pa'ire paji cuasa do'ipi Rahab co'a nomioje Maija'quë pai a'ë cuasama'cohua'i ju'ijëna, te'e ju'iñe pa'o, Israel pa'ire, yahue peocohua'ire de'oye ñacaisi do'ire.

³² ¿Iquere yeque caja'quë a'ni? Jaje pa'ina, yë'ëpi, Gedeón, Barac, Sanson, Jefté, David, Samuel, cui'ne Maija'quëre quëacohua'i yo'ose'ere quëaquë pa'ito mu'sepi caraja'co pa'ini. ³³ Pa'ire paji cuasa do'ipi yecohua'i yejaña siohuë, nuñerepa de'oye cuañecohua'i de'ohuë, Maija'quë ca nëose'ere isi cuañohuë, jai emu yaiohua'i yë'opoaje si'ñe saohuë. ³⁴ Jai toana u huesëyere yayohuë, hua'tipi huani jeoñu'u cajë yo'ojëna, catihuë. Sëyë huesësicohua'ipi tutu isi cuañoni tutu hue'ejë, yequë yejaña soldado pa'ire johua'ire sañope yo'ocohua'ire uihua quëco saohuë. ³⁵ Pa'ë, cui'ne nomiohua'ije cajeohua'i ju'isicohua'ipi cui'naohua'ipi huëtëna pasicohua'ije. Yecohua'ipi ai de'oye pa'iyena juni huëni pa'iyere cajë joye huaso cuañoñe coejë ju'ë'ë, huaijëna, ai yo'ojë. ³⁶ Yecohua'ipi ai yo'ohuë, co'acohua'i a'ë cajëna, si'sejëna, quëna meapi sëajëna, cui'ne co hue'ñana cojëna. ³⁷ Yecohua'ipi, quëna pëapi jëa huea cuañohuë, yecohua'ipi jopore paja'a yëto tëa cuañojë, panita'a hua'tipi të'ca tëtejëna ju'ë'ë. Yecohua'ipi cabra cui'ne yëi ñama ca'nire ju'ijë si'a hue'ña coa cunirojaë'ë, co'amaña peocohua'ipi, ai co'a ju'ijë oicohua'ipi yecohua'ipi josa yo'ojëna, pa'ë'ë. ³⁸ Airepa de'o paini, si'aohua'i iye yeja pa'ipi de'oye yo'oyere carasicohua'ipi coejëna, johua'i sani pëaja'to peocohua'ipi yeja coñare, cuëne yejañare cui'ne ainoare panirojaë'ë. ³⁹⁻⁴⁰ Maija'quë ña hue'ñana pa'ire paji cuasajë de'oye ite yo'o iñosicohua'ita'a i ca nëose'e isi cuañoñe pahuë, Maija'quëpi yequë mu'seña de'oyerepa necaquëna, mai ja're tsioni nuñe pa'icohua'irepa pa'ijajë caquë ña nëosi do'ire.

12

Jesusere Ñajë Tuñu'u

¹ I Maija'quë pa'iji cuasajë yo'o iñosicohua'ipi maire të'ijatëna pa'iyë sëte jëocoñu'u, si'aye maire dëquëye josa yo'oyere cui'ne co'ayepi maire hue'ñere. Jëoconí jeto ñese sai hue'ñase'e se ñajë huë'huëñu'u. ² Jaje pa'ina, maire de'ocohua'ire nequëna, Maija'quë pa'iji cuasaye isiquëna, Jesusere ñajë tuñu'u. Co'acohua'ise'e soquë sarahuana que

cuañojë ju'icona, huajëya'ye pai ñajëna, ai yo'oquë ju'i ma'ñe caye papi, ai yo'osi jeteyo'je ai sihuaja'quë cuasa do'ire. Jaje pa'ina, Maija'quë ëja te'tena ja'rupi.

³ Jaje pa'ina, co'acohua'ipi ite co'aye yo'ojëna, si'aye quëcosiquëre pani Jesuni cuasajë tuijë'ë, yo'o jujani jëofne paja'cohua'i. ⁴ Ja yë'ta'a mësaruru tija'ña pa'ñë, co'ayere yo'oma'pë pañu'u cajë si'anë sañope yo'ojë ju'iñena. ⁵ ¿Mësaruru tsoe huañeyete, Maija'quë mësarute i mamajëre sëte yëhuoquë cayere? Ñeje toyase'e caji:

Yë'ë mamaquë coema'ë pa'ijë'ë, më'ë tayoyere nu'ñequë si'seto. Yëhuoquë yo'oto yo'o jujahuë cama'ë pa'ijë'ë.

⁶ I oicohua'ini Ejaë cato tayoto nu'ñequë api.

Cui'ne i mamajë de'osicohua'ini Ejaë cato si'sequë api.

⁷ Maija'quëpi mësarute mamajëre yo'oyepi yo'oji. Jaje pa'ina, quëcojë'ë, i si'seye. ¿Ique mamaquëpi pëca ja'quëre nu'ñe cuañoma'quë pa'iquë'ni?

⁸ Jaje pa'iquëta'are, Maija'quëpi mësarute si'aohua'ire i mamajëre si'seyeje pa'ye si'sema'ë pa'ito mësaruru i mamajërepa peoyë, yecohua'i a'ë. ⁹ Cui'ne mai tsj pa'inë, mai tayoyere nu'ñejë, mai iye yeja ja'quëohua'ipi si'sejë pa'ahuë'ë.

Yo'ojëna, maipi iohua'ire ëjaohua'ire ñajë ca'rajë de'oye yo'ohuë. ¿Jaje me yo'ojë ai jerepa Maija'quëre ma'tëmo aquëre pare de'oye sehuocaijë yo'o ma'ñeni ti pa'iyere pañu'u cajë?

¹⁰ Iye yeja ja'quëohua'i cato iye yeja nëhui tëcahuë pa'iyere cajë nu'ñejë si'sehuë, iohua'i yëyeje pa'iohua'i pa'ijajë cajë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato mai de'oye ti pa'iyere caquë si'seji, ije pa'iohua'ire nesi'i caquë.

¹¹ Si'aye ja'a si'se cuaño maca cato a'siyese'e pa'iji. Pa'ina, de'oye paji cajë coeyë. Jaje pa'iquëta'are jeteyo'je jo'cua de'oye pa'iyere, cui'ne nuñerepa pa'iyere isiji, tayosi do'ire si'sese'epi.

Maija'quë Yë'ore Asaye Coejë Pa'i Do'ire

¹² De'oji yure jaje pa'iyere sëte huajë tuture papi mësaruru jëñare jë'jose'ere mëñe mëajë'ë, cui'ne mësaruru nëca sicu tutu peoyere pi'ñajë'ë. ¹³ Yo'oni yureta'a nui ma'are pare co'ejë'ë. Co'eni saijë'ë, ja maca do'pë nëcayopi ja'juja'coa. Ja'juni tijupë soto coñe paja'coa.

¹⁴ Maija'quëna isisicohua'ire papi jai pai ja're jo'cua de'oye pa'iyere cajë yo'ojë'ë. Jaje ina isima'cohua'i pani ti te'ijë Maija'quëre ña'ña peoji.

¹⁵ De'hua ñajë'ë, mësaruru aquëpi, sëje oi joyo hue'equëpi josa yo'oquë jai pa'ire co'a de'huaye peoja'core. Jaje pa'ina, Maija'quë de'oye ñacai isiyere si'aohua'i pañu'u cajë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. ¹⁶ Mësaruru acohua'ipi yequë nomiore panita'a yequë ëmëre yo'oma'pë pa'ijajë, panita'a Maija'quë tsere coema'pë pa'ijajë, Esau

je'quë hua'i de'hua maca do'ina si'aye maja'yërepa pa'iye peoquë tomeaji'i. ¹⁷ Ja maca Esapi pëca ja'quëre de'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë caquë seina, cacaiye pa'aji'i, otarepa oi catojë, mësarupi tsoe iye toyase'ere asacohua'i a'ë.

¹⁸ Mësaruru cato Sinaí cutihuëje pa'iona, tsiojaima'pë paë'ë, Israel pai tsiojaijë pa'ise'eje pa'yena, toa tsëni nëcasicono, nea hue'ñana ñamije pa'yena, tutu ai juta hue'ñana. Cui'ne ¹⁹ asama'pë paë'ë, duruhuë juiye pisiyeje, cui'ne Maija'quë yë'ojë asama'pë paë'ë. Ja yë'o caye asacohua'i cato i cuañeñere quëco t'i'ama'pë ²⁰ ai jerepa caye pajë'ë, ca'ahuë'ë, ite. I caye cato paji'i: "Ai cutihuëna tsa'cuquëre cato quëna pëapi jëa hueañe paji'i, panita'a uiyopi seso etojaiñe paji'i, nëcicohua'ireje huaiye paji'i, jaro tsa'cucohua'ire," capi. ²¹ Jaje pa'ina, Moisésje ja ai huajëya'ye pa'iyere ñaquë quëquëquë capi: "Ai ca'raquë tsasiyë, yë'ëje."

²² Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato Sión ai cutihuëna tsiosicohua'ipi pa'iyë, Maija'quë huajëquërepa, pa'i daripëna, ma'tëmo Jerusalëna, cui'ne Maija'quëre sihuañu'u cajë jai pai huiñaohua'i tsi'si sitona, ²³ Maija'quë mamajëpi johua'i mamire ma'tëmona toya cuañosicohua'i tsi'si sitona, tsiojaë'ë. Mësaruru cato tsiojaë'ë, si'aohua'ire johua'i yo'ose'eje pa'ye ti ca de'huaquë Diusu quë'rona. Pai joñoare Maija'quëpi nuñerepa pa'icohua'ire nesicohua'iquë'rona tsiojaë'ë, ²⁴ huajë ca nëose'e cayere necaisiquë Jesuna cui'ne maire tsoa tosi tsie quë'rona tsiosicohua'ipi pa'iyë, Abel tsie seña maca de'oye maire necaiyena.

²⁵ Jaje pa'ina, coema'pë Maija'quë caye de'oyerepa asañu'u, Maija'quë iye yejapi soiquë caquëna, asacaiye coesicohua'i jëaye pa'ahuë'ë. Jaje pa'ina, ai jerepa jëa t'i'ane peoji, Maija'quë ma'tëmore papi soiquëna, asacaiye coejë yequere asarojaisicohua'i. ²⁶ Ja mu'seña Maija'quëpi caquëna, yeja ñu'cuea'co'ë. Jaje pa'iquëta'are yure cato caji: "Tijupë iye yeja cui'ne ma'tëmoje ñu'cue coja'coa, yë'ëpi yo'okuëna." ²⁷ Jaje tijupë cani caji, si'aye i de'huase'e ñu'cuyey pa'iji caquë, a'jiñe nejoñese'e nejoñe pa'iji, jëayere pase'e nëaja'core. ²⁸ Maija'quë cuañe te'te maire isiye cato ti nejo ma'ñe a'ë, ja isi do'ire Maija'quëre de'o'ji cajë pëpayë ca'rajë, ëjaëre pare ñajë, de'oyerepa ite necañu'u. ²⁹ Maija'quë cato peo hue'ñarepa ëo huesoquë api, toajë pa'i api.

13

¿Me Diusu Yëye Yo'ocaiye Pa'iquë'ni?

¹ Maija'quë do'ijë sëte jëoma'pë si'anë sa'ñe oijë pa'ijë'ë. ² Cui'ne mësaruru huë'ena daicohua'ire oijë de'oye necaiye huañeyema'pë pa'ijë'ë. Jaje yo'ojë yecohua'i jë'quë

huiñaohua'i a'ë cuasama'pë huesërepa de'oye ñohua'i huë'ena necaijë pëpa'ahuë'ë.

³ Cuasacaijë'ë, co cñañosicohua'ire, mësarupi ñohua'i ja're co sitore pa'iyeye pa'ye. Mësarujë cui'ne yo'o cñaño'ñe pa'iohua'i sëte cuasacaijë'ë, co'aye yo'o cñañojë ai yo'ocohua'ire.

⁴ Si'aohua'i huejani pa'iyere ëjarepa ñajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, huejasicohua'i nëjo ja're cui'ne ëjë ja're yo'ojë pa'ijë'ë. Jaje pa'ima'cohua'ire Maija'quëpi ñohua'i yo'ose'ere saija'quë api, huejama'cohua'ipi nomiohua'ire yo'orojaicohua'ire, cui'ne nëjore pajëta'a yequë nomiore yo'ocohua'ire.

⁵ Oima'pë pa'ijë'ë, curiquëre. Mësarupayere sihuajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji, maire: "Te'ohua'ire jeo nëcoye paja'quë a'ë, cui'ne jeoco huesoyeje paja'quë a'ë." ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna quëco pajë caye pa'iji, ñeje:

Ëjaëpi yë'ëre cöcaiquëre pa'ë.

Jaje pa'ina, ti ca'raye pañë, paipi yë'ëre co'aye neñu'u cajë yo'oye pa'itoje.

⁷ Cuasajë'ë, Maija'quë coca quëajë mësarute sasicohua'i pa'ise'ere, me jaohua'i pate'ni cajë. Ñajë ye'yejë ñohua'i pa'ise'ere tuijë'ë, pa'ire paji cuasajë yo'ose'ere.

⁸ Jesucristo cato ñipi ñamina'a pa'isiquëpi iye mu'seje pa'iji, jare ti pani huesëji, je'nëna. ⁹ Ao aijë ñeje yo'ojë'ë, cajë cñañese'ere si'aye yo'o ti'ajë aicohua'ire ja yo'oyepi ti cöcaiyepaji. Jaje pa'iquëta'are maire cato ai cöcaiji, Maija'quë maire oiyepi, mai joyona tutu isiquëna pa'iyepi. Jaje pa'ina, sehuosicohua'i ja'në ye'yese'ere jeoni tiñe ye'yayena ye'yema'pë pa'ijë'ë.

¹⁰ Mai cato payë, tiñe pa'yere Maija'quëna isise'e. Ja cato iye yeja Maija'quë huë'e ñacaicohua'i aïñe peoye a'ë. ¹¹ Maija'quë huë'e ñacai ëjaërepa cato pai co'aye yo'o do'ire sai to ja'ñere isisi'i caquë tsiere de'o hue'ñarepa hue'yo sitona saquë api. Jaje pa'iquëta'are nëicohua'i ca cato pai daripë hue'sena etoni peo hue'ñarepa ëo jeoñe paji'i. ¹² Jaje cui'ne Jesujë i tsie do'ipi i paire nesi'i caquë pai daripë hue'sena ai yo'oquë juji'i. ¹³ Jaje pa'ina, jënajë'ë, Jesús ja're pai daripë hue'sena etañu'u. Etani ai yo'oñu'u, i tea juni cñañoquë ai yo'ose'eye pa'ye. ¹⁴ Iye yeja mai peoyë, ti pani huesë daripërepa. Jaje pa'ina, yequë mu'se pa'ija'a daripëre co'ejë saiye. ¹⁵ Jesucristo do'ija'a Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuaye pa'iji, si'anëpi. Ite jaje cajë sihuaye a'ë, coa isijë yo'oyeje pa'ye. Jaje pa'iyë sëte mai yë'opopi de'oquëre pa'ni Maija'quë cajë sihuañu'u! ¹⁶ Huañeyema'pë pa'ijë'ë, mësarup co'amañapi peocohua'ire cöcaiyere. Ja'ë, Maija'quëre isijë yo'oye. Jare Maija'quë sihuaquë necaiquë api.

17 Maija'quë coca mësarute quëacohua'i cuañeñere de'oye sehuocaijê pa'ijê'ë. Jaohua'i a'ë, mësaru joñoa ñacaijê pa'icohua'i, Maija'quëna ïohua'i yo'ose'e quëaja'cohua'i sête. Jaje pa'ina, mësarupi de'oye sehuocaito sihuajê neja'cohua'i a'ë. ïohua'ipi co'aji cajê oijê neto mësarute ïohua'i necaiye ti cöcayie peosipi.

18 Si'aye nuñerepa yo'oñu'u cajê yo'osicohua'i sête, tayose'e peoquëna, asajê jo'cua de'oye pa'iyê, nuñerepa yo'ohuê cuasajê. Jaje pa'ina, yëquëre secacaijê'ë, cayê, mësarute. 19 Maija'quëpi jêjo saoquëna, esa yê'ë sani mësaru ja're conï pa'i ja'ñere cajê. Secacaijê'ë, cayê.

De'oye Pa'i Ja'ñere Caquë Pëpa Tëjiye

20 Jo'cua de'oye pa'iyê ïsi Diusupi yêi ñama Èjaëre pare, ju'isiquëni huëosiquëpi, mësarute ti ca nêo huesose'e necai tsie do'ipi, 21 nuñe pa'icohua'ire, si'aye ï yëyere yo'oja'cohua'ire nejaquë. Jaje yo'oquë Jesucristo do'ipi maire ï sihuaquë ñañere yo'ojaquë. De'oque'ere pa'ni cajê si'anëpi ïse'ere sihuajê pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

22 Maija'quë do'ijê, yê'ë mësarute yëhuoquë case'ere quëcojê de'oye asacaijê'ë. Nuñerepa caye cato yê'ë mësarute toya-sico nêhuicoa. 23 Asajê'ë, cui'ne Maija'quë do'iquë Timoteo tsoe eta huajëpi, cosiquë pa'isiquë. ïpi yê'ë quë'rona titasiquë pa'ito ï ja're conï sasi'i, mësarute do'i sai maca. 24 Si'aohua'ire, Maija'quë paire cui'ne mësarute Maija'quë coca quëajê ñacaicohua'ireje pëpacaijê'ë. 25 Italia yejapi daicohua'ijê, mësarute pëpa saoyê. Maija'quë oi ñacaiyepi si'aohua'ire mësarute pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

SANTIAGO

Tiya Huesësicohua'ini Santiago Toyase'e

1 Yëlë Santiago, Maija'quëre cui'ne Ëjaë Jesucristore necaiquëpi pëpayë, Israel doce tsëcapëa acohua'ipi jai hueña hua huesëni pa'icohua'ire.

Maija'quë Ta'ñe Asayere Isiye

2 Maija'quë do'ijë, jaiye ai yo'oyepi cui'ne co'aye ëayepi mësaruna ti'a maca sihuajë'ë. 3 Mësarupi tsoe asayë, ja ai yo'oyepi cui'ne co'aye ëayepi mësarupa'ire paji cuasayere neñañe a'ë. Jaje pa'ina, ja neñañepi quëcocohua'i pa'iyere neji. 4 Nequëna, quëcosicohua'i pa'ijë nuñe pa'icohua'i cui'ne carase'e peocohua'irepa de'oye pa'iyë.

5 Mësarupa'ire pa'ini ta'ñe cuasajë yo'oyere carasicohua'i pani sejë'ë, Maija'quëni. Seto Maija'quëpi isija'quë api, ta'ñe cuasajë yo'oyere. Maija'quë cato si'aohua'ire ta'tëpo ti peoyerepa cui'ne ti ëseye peoyerepa isiquë api. 6 Jaje pa'iquëta'are seña pa'iji, isire paja'quë api cuasajë ti jëa coeye peoyerepa. Jëa coequë cato jai jaira tutupi ju'aquëna, co'poco ñese sani cui'naopi co'ye daio yo'oyeje pa'i api. 7 Jaje pa'i cato ina Maija'quë isija'quë api cuasama'ë pa'ijë'ë, 8 iye mu'se yeque cuasasiquëpi ñamina'a yequere cuasaquëpi, ocue pa'i macarepa pa'ima'quë cato.

9 Maija'quë do'iquëre teaye pa'ini Maija'quëpi jerepa pa'ire necaina, asaquë sihuaye pa'iji. 10 Cui'neje jaiye co'amaña paquëni Maija'quëpi teaye pa'ire necaina, asaquë sihuaye pa'iji. Jaiye co'amaña paquë cato taya jorohuë jumuse'eje pa'i api, tsoe quëcoye peoquë api. 11 Jaje pa'ina, jaiye paquëpi i cuasaquë yo'ora'ase'ere jëoni esa ju'iquë api, jorohuë maca jumusico airepa ëse ëoquëna, cuëneni de'oye ña cuañoñe carajaini me'meni tomeñeje pa'ye.

Neñañe Cui'ne Co'aye Nëiñe

12 Neñañere quëcoquë taima'quëpi sihuaquë api. Jaje pa'ina, neña tējisi maca ti pa'i marore isi cuañoja'quë api, Maija'quëre oicohua'ire isisi'i ca nëose'ere. Ja do'ire sihuaquë api. 13 Mësarupa'ire pa'ini co'ayere yo'o ëaye nëiñe pa'ito cuasama'ë pa'ijë'ë, Maija'quëpi co'aye yo'o ëaye nëiñe neji, cajë. Maija'quë cato co'aye yo'o ëaye nëiñe asama'quë api. Cui'ne pa'ipi co'ayere yo'ojajë caquë co'ayere yo'o ëaye nëiñe nema'quë api. 14 Pa'i cato johua'ipi co'ayere yë do'ire johua'i yëyepi quërë saquëna, co'aye yo'oyena taicohua'i a'ë. 15 Pa'i cuasayepi, pa'i co'ayere yëyepi tsj ëtapëje pa'io de'oni tayo

yo'oyere joyeje pa'ye etoco. Etona, tayo yo'oyepi ai de'o huesëni yureta'a jüni huesëyere joyeje pa'ye neco.

¹⁶ Coso cuañoma'pë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë maña. ¹⁷ Si'aye maire de'oyerepa isise'e cato ma'tëmopi Maija'quë isise'e a'ë. Ja isiquë cato si'aye ma'tëmo miacohua'ire de'huasiquë api, tiñe pa'i pönëma'quë api, cui'ne si'a tëcahuëa tëto saina, cui'neje pa'iquë api. ¹⁸ Ise'e te'i jaje yo'osi'i cuasani maire nuñerepa coca quëayere asani sehuojëna, pa'iyere isipi, maipi du'ru macarepa quëise'eje pa'iohua'i huajë sëcapë huëocohua'i pa'ijajë caquë.

Nuñerepa Pa'iyë

¹⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë maña. Si'aohua'i mësarü cui'ñasicohua'ire papi yecohua'i cayere esa asajë'ë. Jaje pa'iquëta'are coca cayere esarepa cama'pë pa'ijë'ë. Cui'ne esa pëtitema'pë pa'ijë'ë. ²⁰ Pëtitesiquë cato Maija'quë nuñerepa yo'oyere yo'oma'ë pa'iji. ²¹ Jaje pa'iyë sëte si'si yo'oye pa'iyë cui'ne jaiye co'ayepi mësarute timë huesoni pa'iyere jëcojë'ë. Jëconï teaye pa'iohua'i maña'ë cuasajë de'o coca mësarü joñoana tase'ere pajë'ë. Ja coca cato mësarü joñoa huaso tutu paye a'ë.

²² Maija'quë coca asani iti cayeje pa'ye neñe pa'iji. Nema'pë coa Maija'quë cocase'e asajë pa'ini co'ye coso cuañosicohua'i pa'iyë. ²³⁻²⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë coca quëayese'e asaquëpi iti asase'eje pa'ye yo'oma'quë cato tsïña de'huana me pa'i a'ni caquë i tsia ñani se pönëni sai tsoe huänëyeni me pa'i pate'ni cuasayeje pa'i api. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are nuñerepa pa'icohua'ire cui'ne tseä cuañoma'cohua'ire ne cocare asani i asase'ere huänëyema'quëpi iti cuañeñere ocue pa'i macarepa yo'o tï'acquë pa'iquëpi sihuaja'quë api, i yo'oyere.

²⁶ Maija'quëre tï'asi'i caquë yo'oquëre pa'ë cuasaquëpi i tsemeñore nau nëcoma'quë pani ija'a co'ye cosoji. Cosoquëna, i Maija'quëre tï'asi'i caquë yo'oyepi ti cöcai ma'ñe pa'iji. ²⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë pai nuñerepa pa'iyë cato iye a'ë: yëhuiohua'ire cöcaiye, hua'jeohua'i ai yo'ojëna, cöcaiye, cui'ne iye yeja si'si yo'oyere pu'pema'cohua'irepa pa'iyë a'ë.

2

Si'a Yë'quë Maca Yo'oyere Ye'yaye

¹ Mësarü Maija'quë do'ijëpi mai de'o Ëjaëre pare Jesucristo sehuocohua'ipi paire sahuajë te'ohua'ise'ere de'oye yo'oma'pë pa'ijë'ë. ²⁻³ Jaje pa'ina, yeque mësarü tsi'si sitona datï'ñe pa'i api, te'e jai do'i curi ju'i ca'huaro moñore ju'iquëpi, jai do'i cañare suñasiquëpi daina, cui'ne yequëje curi peoquë teaye pa'ijë ai ju'i çare ju'i datï'ñe pa'i api. Daina, mësarupi cayë, du'ru daiquëre de'o caña ju'iquëre: "Da ja'rujë'ë, ico de'o

ñu'i saihuëna.” Jaje cajëta'a yequëni co'amaña peoquëni teaye pa'ini cayë: “më'ë cato ja macare nëcaquë ñajë'ë. Panita'a cayë peo yejana ja'runi ñu'i ñajë'ë.” ⁴ Jaje yo'oni tsoe pa'i yo'oyere ñaquë ca tëji ëjaëje pa'i de'ohuë. De'oni co'aye cuasayepi sa'ñe mësarujä'a sahuajë yo'oyë.

⁵ Yë'ë yëcuhua'irepa Maija'quë do'ijë iyere asajë'ë: Maija'quëpi iye yeja co'amaña peocohua'ire sahuani i tsecohua'ire nepi. Jaohua'ipi jaiye co'amaña payeje pa'ye Maija'quë pa'ire paji cuasayere pajë cui'ne ite oicohua'ire isisi'i ca nëosi co'amañare pajajë caquë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarupi co'amaña peocohua'ire teaye pa'iohua'ire co'aye yo'oyë. ¿Jaiye co'amaña pacohua'i pa'i ma'ñe mësarü ñato mësarute tea ju'iñeje yo'ojë pa'i ëjaohua'i quë'rona quërë sacohua'i? ⁷ Cui'ne jaohua'ipi yëquë mësarute de'o hue'yosi mamirepa Jesure co'aye sañope cacohua'i a'ë.

⁸ Mësarupi Maija'quë coca cuañese'eje pa'ye më'ë quëno maca pa'iquëre oijë'ë, më'ëja'a co'ye oiyeye pa'ye case'ere si'a yë'quë maca yo'o tì'ani nuñerepa de'oye yo'oyë. ⁹ Jaje pa'iquëta'are mësarupi paire sahuajë te'ohua'ise'ere de'oye yo'ocohua'i pani co'aye yo'oyë, Maija'quë cuañese'eje pa'ye yo'oma' do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ina, te'i paipi iye cuañese'ere si'aye de'oye yo'oquëta'a te'o cuañese'ere tayosiquë pani tsoe si'aye tayosiquë pa'iji. ¹¹ Jaje pa'ina, jare ipi Maija'quëpi capi: “Yequë ëmëre, panita'a nomiore yo'oma'pë pa'ijë'ë, huejasicohua'i.” Cui'ne capi: “Paire huani jeoma'pë pa'ijë'ë.” Jaje case'ere asani yequë nomiore, panita'a ëmëre yo'oma'cohua'ipi ja yë'ta'a paire huani jecohua'i pani tsoe cuañese'ere sehuoma'quë ponëpi. ¹² Mësarü si'aye yo'ose'e iñoñe pa'iji, Cristo yëyere yo'oye panita'a co'ayere. Jaje pa'ina, de'hua ñajë'ë, mësarü cuasaye cui'ne neñe. ¹³ Ai yo'ocohua'ire oima'pë pa'isicohua'ire cato oiyeye peosipi yecohua'i oisicohua'ise'e de'oye tì'aja'cohua'i a'ë, i Maija'quë pa'i yo'ose'eje pa'ye ñaquë de'huasipi.

Nema'pë Cocase'e Caye Co'aji

¹⁴ Maija'quë do'ijë Maija'quëre pa'iji cuasaquë a'ë. ¿Caquëta'a ja yë'ta'a nese'e ti peoquëre iquere cocaiquë'ni, i cuasaye? ¿Jaje pa'ire i cuasase'epi ite huasoye pa'iquë? ¹⁵ Cañu'u, Maija'quë do'iquëni, panita'a Maija'quë do'iconi caña cui'ne mu'se ai ja'ñe caraquëna. ¹⁶ Mësarü aquëpi caji: “Señaquë de'oye pa'ijë'ë. Ca'nequë cui'ne si'aye më'ë yëye ai pa'ijë'ë.” Jaje caquëta'a ti isiye paji, ite carayere. ¿Iquere jaje pa'ito coca cocaiquë'ni? ¹⁷ Jaje pa'ina, ju'isi co'amañaje pa'ye a'ë, Maija'quë pa'iji cuasayepi coa pa'ini, nese'epi peoto.

¹⁸ Te'i paipi ca'ñe pa'i api, ñeje: “De'oji, më'ë cato Maija'quë pa'iji cuasayese'e payë, nese'e peoquëpi. Jaje pa'iquëta'are

yë'ë cato nese'ere payë.” Jaje pa'ina, yure yë'ëre ññojë'ë, më'ë Maija'quëre pa'iji cuasayere nese'e peoyepi. Yë'ëpi më'ëre ññosi'i, Maija'quë pa'iji cuasayepi yë'ë nese'ere. ¹⁹ Më'ë Maija'quëre te'i pa'iji cuasaquë pa'iyë ai de'oji. Jaje cuasani më'ë tayoma'ë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are huatiohua'ijë cui'ne cuasayë. Cuasajë ca'rajë tsasijë pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quëre pa'iji cuasajëta'a nema'pë pa'ito ju'isi co'amaña pa'iji, do'i peoye cuasayepi. Jaje pa'ina, ña sëtajë'ë, huesë pa'ima'ë pa'ija'quë. ²¹ Ñajë'ë, mai aire Abrahamre Maija'quëpi nuñe pa'iquëre ca huesopi, i mamaquë Isaacre huani jëosi'i caquë yo'osi do'ire. ²² Jaje pa'ina, më'ë ñañë, Abraham i yo'ose'epi Maija'quë pa'iji cuasayere ñnose'e. Jaje yo'oquëna, Maija'quë pa'iji cuasayepi coa yo'o jujase'e peoye etapi. ²³ Jaje yo'oquëna, Maija'quë coca toyase'e cayepi ti'api: “Abrahampi Maija'quëre pa'ire paji cuasa do'ire Maija'quëpi ñte nuñe pa'iquëre pare ca huesopi.” Jaje pa'ina, Maija'quë cajeire hue'yosiquë paji'i, Abraham.

²⁴ Jaje pa'ina, mësarü yure ñañë, Maija'quë pa'iji cuasaquë yo'oquëni nuñe pa'iquëre ca huesoye. Coa Maija'quë pa'iji cuasayese'epi nuñe pa'iquë ca hueso cuaññoñe peoji. ²⁵ Jaje pa'ina, Rahab co'a nomiore Maija'quëpi nuñe pa'icore ca huesopi, Josué jëjo saosicohua'ire pëajä'to isico cui'ne yequë ma'aja'a yahue jëjo saosi do'ire. ²⁶ Jaje pa'ina, paipi joyore peoquë pani tsoe ju'isiquë pa'iji. Jaje pa'ye cui'ne Maija'quë pa'iji cuasayepi yo'oye peoto ju'ise'epi pa'iji.

3

Cayere Ye'yaye

¹ De'oji, Maija'quë do'ijë mësarupi tsoe asacohua'i a'ë, yecohua'ire se ye'yacohua'ipi jerepa iohua'i yo'ose'e ña de'hua cuañño ja'ñe pa'iyë. Jaje pa'i do'ire mësarü acohua'ipi jai pairepa pa'ima'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire se ye'yacohua'i. ² Si'aohua'i tayocohua'ise'e pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are te'i paipi i coca cayere ti tayoma'quë pani nuñe pa'iquëre papi jaje pa'i pani, si'aye i pa'iyë nuñerepa ñaquë pa'iquë api. ³ Mai cuaññoñe caballopi de'oye sehuocaijaquë cajë yë'opona quëna tarapëre jua nëocohua'i a'ë. Jaje neni yureta'a si'aëre de'oye po'nejë sacohua'i a'ë. ⁴ Ñajë'ë, cui'ne jai yohuë yo'oyere. Ai tutu jëayerëpa ju'aquëta'are ñti tayoco a'ricona ñti tayoquëpi po'nequëna, i yë hue'ñana saicoa. ⁵ Jaje pa'ye mai tsemëñoje a'rico macata'a jai co'amaññare cacao. Jaje pa'io'ipi a'ri toa macata'a jai airo tsëni ëoyeje pa'yerepa yo'ocoa. ⁶ Jaje pa'ina, tsemëño cato toaje pa'io, co'aye ne tuture timësicoa. Jaje pa'io'ipi mai capëre pa'io si'a capë co'aye neñe pa'iji, cui'ne si'a mai pa'i ma'aje co'a de'huacoa, mëna tutupi ñoni pa'i do'ire.

7 Iye yeja pa'icohua'ire nēicohua'ire, pī'are, añahua'ire, cui'ne jai tsiaya pa'icohua'irejē, si'aye paipi tseani de'oye ye'yacohua'i a'ë. 8 Jaje pa'iquēta'are tsemeño cato ye'ya tī'añe peocoa, nau nēco tī'añe peocoa. Co'acoa. Tsīmaoje pa'ioipi si'aye co'a de'huayere tīmēsicoa. 9 Jaje pa'ina, iopi Maija'quēre de'oquēre pa'ni cajē sihuajē, cui'ne jare iopi pairejē co'acohua'i a'ë cayē, Maija'quēpi ije pa'iohua'ire de'huasicohua'ireje. 10 Jare iti yē'opopi etaji, de'oye ca-caiye, cui'ne yecohua'ire co'aye cayeje. Jaje pa'i ma'ñe a'ë, Maija'quē do'ijē, jaje yo'oye ai co'aji. 11 Te'e oco cojeja'a de'o oco etacona, sēje ocoje cui'na etama'coa. 12 Maija'quē do'ijē, mēsaru ñato ¿Higuerapi hui'yape ne care quēiñe pa'iquē, panita'a cuiya'ipi higuera care quēiñe pa'iquē? Jaje pa'ina, ti peoji, te'e oco cojeja'a de'o oco cui'ne asi oco etaye.

Maija'quē Ta'ñe Asaye Isiye

13 Jaje pa'ito, mēsaru aquēpi ta'ñe pa'ipi asa tī'asiquē pani iyere i de'oye yo'oquē pa'iyepi cui'ne ja ta'ñe asayepi teaye pa'ire nequēna, nesi co'amañare iñoja'quē. 14 Jaje pa'iquēta'are mēsaru joyore yecohua'i payere ëa ñajē pēiñepi cui'ne ai jerepa pasi'i cuasajē yo'oyepi pa'ina, ta'ñe cuasayē caye cato coa cosoye a'ë, cui'ne ti ta'ñe asayere pare coa cayeje pa'ye neñe a'ë. 15 Jaje pa'ye pa'ima'coa, Maija'quē ta'ñe asayerepa. Ja asase'e cato iye yeja pa'i cuasani huēose'e a'ë cui'ne pa'i capē yēyepi huēose'e a'ë, cui'ne huati huēose'e a'ë. 16 Jaje pa'ina, yecohua'i payere ëa ñajē pēiñepi cui'ne ai jerepa pa'i pasi'i cuasayepi pa'ito si'aye ne tiya saose'eje pa'yepi pa'iji, coa si'aye co'ayere yo'oyepi. 17 Jaje pa'iquēta'are Maija'quē ta'ñe asaye isiye cato co'ayena co'me ma'ñe a'ë. Jaje pa'ina, jo'cua pa'iyē, dahuēre pa'iyē, yecohua'i cuasayere meñe ñañe peoye pa'iyē, yecohua'ire teaye ñani co'aiye, jaiye de'o co'amañare neñe, si'a yē'quē maca si'aohua'ire yo'oye, cui'ne nuñerepa pa'icohua'ire neñe a'ë. 18 Jaje pa'ina, jo'cua de'oye pa'ijajē cajē yo'ocohua'i cato jo'cua de'oye pa'i ja'ñere neñe. Ja yo'ojēna, tase'e mēani quēiñeje pa'ye quēquēna, nuñerepa yo'oyere tējaja'cohua'i a'ë.

4

Iye Yeja Ayere Ëa Ñañe

1 ¿Jeropi daquē'ni, sa'ñe huajo huaiye, cui'ne mēsaruja'a sa'ñe pēti coca caye? Ja cato mēsaru sa'nahuēpi etapi, co'aye yo'o ëaye nēiñepi mēsaru sa'nahuē uihuaquē pa'iyepi. 2 Jaje pa'ina, mēsaru yēyere tī'ama'pē pa'i do'ire yecohua'i payere ëa ñajē, huani jeojē yo'ojē, mēsaru yēyere tī'añu'u cajē yo'ojē uihuayē, mēsaru. Mēsaru yēye tī'ama'pē pa'iyē. Maija'quēni

isijë'ë cajë sēma' do'ire. ³Jaje pa'ina, mēsaruپی sēni isi cuañoñe pañē, mēsaru co'aye yēyere yo'ojē nejañu'u cajë sē do'ire. ⁴Nējore pacohua'ipi yequē nomioni yo'ocohua'ije pa'iohua'i a'ë, mēsaru. Huesēye mēsaru iye yeja ayere ēa ñajē oicohua'i pani Maija'quēre oima'cohua'i de'ojē, ite sañope yo'ocohua'i pa'iyē. Jaje pa'ina, iye yeja ayere ēa ñajē oicohua'i cato Maija'quē cajeohua'i peoyē, Maija'quēre sañope yo'ocohua'i a'ë. ⁵Jaje pa'ina, Maire isisi joyopi iye yeja ayere oima'pē pa'ijë'ë, caquē ai oi ēsequē ñacaiji, maire. Jaje toyase'e cani coa cama'ë pa'iji, care paji. ⁶Jaje pa'iquēta'are Diusu maire oi cōcaiquē api. Jaje pa'ina, toyase'e caji: “Maija'quē cato teaye pa'iohua'ini oi cōcaiquē api, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'ire cato cōcaiye paquē api.” ⁷Maija'quēna mēsaru pa'iyē isisicohua'irepa pa'ijë isē'ere necaijë'ë, huati yēyere necaima'pē. Jaje yo'ojēna, ña jujani mēsarute jēoni huē'huējaquē api. ⁸Maija'quēna tsiojaijë'ë, ipi mēsaruna tsiojaija'quēre. Co'aye yo'ocohua'i tēno tojē'ë, mēsaru jēñare si'si pa'iyē. Maija'quēre oñu'u cajēta'a iye pa'iyē se oijē yo'ocohua'ipi ja si'si pa'iyē tsoa tojē'ë, mēsaru joñoare. ⁹Otare papi oijē ai co'a ju'ijë'ë, mēsaru co'aye yo'ose'ere cuasajë. Mēsaru sose'epi ota pōnējaquē cui'ne mēsaru sihuayepi oiyena pōnēja'quē. ¹⁰Jaje pa'ina, Maija'quē ña huē'ñare pana teaye pa'iohua'i de'ojë'ë, ipi mēsarute jerepa pa'iohua'ire neja'quēre.

Yequē Tayoyere Ñaquē Cama'ë Pa'ijë'ë

¹¹Maija'quē do'ijë, sa'ñe mēsaruja'a co'acquē api cama'pē pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, Maija'quē do'iquēre co'acquē api caquē cato cuañese'e cayere co'aji caji, ipi cuañese'e meñe ña ējaë de'oni. Jaje pa'ina, mē'ēpi cuañese'e cayere co'aji caquē pani iti cuañese'ere sehuoma'ë pa'i coa mē'ēja'a co'ye ñani ca tēji ējaēje pa'i de'oyē. ¹²Te'i pa'iji, cuañese'e paire isiquē. Jare j api, tayose'e ñani ca tēji ējaērepa. Cui'ne jare jaēse'e pa'iji, huasoye paquē, cui'ne nejoñe paquē. ¿Jaje pa'ito mē'ë iquei macapi mē'ë cajei tayoye ñarōjai caquē'ni?

Ñamina'a Pa'i Ja'ñe Huesējë Caye

¹³De'oji, yure iyere asajë'ë. Yure panita'a ñamina'a ja daripēna sani jaronā te'e ometēcahuē pa'ijë co'amaña nejë isijë curi neñu'u, cacohua'i maña. ¹⁴Ñamina'a mēsaru pa'i ja'ñe huesēyē. Mēsaru cato picoja'a pa'isicota'a peo huē'ña tiya saiyeje pa'iohua'i a'ë. ¹⁵Jaje pa'ina, mēsaru cato ñeje caye pa'iji: “Ejaēpi yēna huajēcohua'i pa'ijë iye maña nesi'i panita'a ja yequē co'amañaje nesi'i caye pa'iji.” ¹⁶Jaje pa'iquēta'are mēsaru cato si'a tuturepa cacohua'i a'ë, pa'ire payeje nēina. Si'aye jaje jerepa pa'iohua'ire nēina, tutu caye

co'aye a'ë. ¹⁷ Jaje pa'ina, de'oye yo'oye asaquëpi ja yë'ta'a de'oye yo'oma'ë pani tsoe co'aye yo'opi.

5

Jaiye Co'amaña Pacohua'ire Quëaye

¹ Iye jaiye co'amaña pacohua'i asajë'ë. Oijë'ë cui'ne cuijë'ë, mësaru ai yo'o ja'ñere asa quëquëjë. ² Mësaru jai do'i co'amaña tsoe ja'juse'e a'ë cui'ne de'o ju'i cañaje pu'jupi ani huesose'e a'ë. ³ Mësaru oro cui'ne curiquëjë yoco ne huesëse'e a'ë. Jaje yoco ne huesëyepi iñoji, mësaru co'aye yo'oyere. Jaje pa'ina, japi mësaru capëa toa ëoyeje pa'yerepa peo hue'ña ëo huesoja'coa. Mësaru tëji mu'señare pare jaiye co'amaña de'huani teaye payë. ⁴ Mësaru tsña co'amaña necohua'ire saima'pë pa'ise'epi yure mësarute sañope iñoji. Iñoquëna, Ëjaërepa tutu quë'ipi iohua'i nesi do'ire saijë'ë, cayere asapi. ⁵ Iye yeja pa'i maca mësaru de'o hue'ñare pare pa'ijë si'aye mësaru yëyere yo'ojë sihuajë paë'ë, duruhuequë hui'yape jujuyeje pa'ye jujuhuë. Jaje pa'ina, yure mësarute huai mu'seña t'api. ⁶ Mësarupi huani jëohuë, ti co'aye yo'oma'cohua'ini, co'acohua'i a'ë cajë, mësarute sañope yo'o tutu ti peocohua'ini.

Yo'o Jujahuë Cama'pë Quëcojë Uteye

⁷ De'oji. Maija'quë do'ijë. Mësaru cato yo'o jujahuë cama'pë quëcojë utejë'ë, Ëjaë dai macaja'a, tsio taquë je'quë oco tëcahuëare utequë pa'iquë a'ë, ocosi maca tase'epi mëani quëcona tëasi'i caquë. ⁸ Jaje cui'ne mësaruje quëcojë ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, mai Ëjaë daiye t'ia tëji do'ire. ⁹ Maija'quë do'ijë mësaruja'a sa'ñe jaë do'ire ai yo'oyë cajë pëti coca cama'pë pa'ijë'ë, Maija'quëre nejo cuañoñe pañu'u cani. Tsoe caca sa'rore pa'iji Diosu pai yo'ose'e ñani ca tëji ëjaërepa. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë ye'yejë'ë, Maija'quë yëye quëacai do'ire tsoe acohua'i ai yo'ojë quëcose'ere. ¹¹ Ai yo'onije quëcosicohua'ire mai cato cayë: ai sihuacohua'i pa'iyë, jaohua'i cato. Mësarupi Job ai yo'oquë quëcose'e cui'ne tëji hue'ñana Maija'quë ite cöcaise'e asacohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë cato, teaye ñani oi cöcayepi ini pa'iyë sëte cöcאיja'quë api.

¹² Maija'quë do'ijë, mësaru cayepi do'i quë'ye pa'ijaquë cajë Maija'quëna se ca co'ijajë care payë cama'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, nuñerepa cajë'ë, yecohua'i asajëna. "Jaje pa'iji" casicohua'i pani, jare "jaje pa'iji" case'e pa'ijaquë, cui'ne yecohua'i asajëna, "pañë" casicohua'i pani, jare "pañë" case'e pa'ijaquë. Jaje yo'onita'a mësaru nejo cuañoñe paja'cohua'i a'ë.

Jujucאיja'quë Api, Asajë Señe

13 Mēsaru aquēpi ai yo'oquē pani Maija'quēre seja'quē, mēsaru aquēpi sihuaquē pani Maija'quēre sihuaquē jējēja'quē. 14 Mēsaru aquēpi ju'iquē pani sehuosicohua'i ějaohua'ini soija'quē, mai Ĕjaē mamipi cajē seacaija'cohua'ire, hui'yapepi dojē. 15 Maija'quēpi ju'iquēre jujuja'quē api. Ta'ñe cuasajē seto ju'iquēpi co'yaja'quē api. Co'aye yo'osiquē pa'itoje i co'aye yo'ose'ere sai de'huacaise'e pasipi. 16 Jaje pa'ina, tayo yo'ose'ere pai ñape yecohua'ina se quēajē, pai ñape yecohua'ire seacaijē'ē, Maija'quēre si'aohua'i juju cuañosicohua'i pañu'u cajē. Jaje pa'ina, nuñe pa'iquēpi Maija'quēre señe cato ai tutu pa'iji, yecohua'ire coçaiye. 17 Jaje pa'ina, tsoe aquē Maija'quēre quēacaiquē Elías maije pa'ipi ocoma'o pa'ijaco caquē Maija'quēre sequēna, toaso ometēca cui'ne jopo ocoye paō, iye yeja. 18 Paçona, cui'naēpi Maija'quēre ocojaco caquē sequēna, oco ocona cui'naopi, yeja de'oye mēaco de'o.

19-20 Maija'quē do'ijē, mēsaru aquēpi nuñerepa yo'o ma'are hua saquēna, yequēpi, de'o ma'ana cui'naēni ne co'ya coquē pani jutira'siquēni huasoji, cui'ne jaiye i co'aye yo'orojaise'ere sai de'hua cuañoji.

1 SAN PEDRO

Pedro Toyase'e Si'a Hueñña Hua Saisicohua'ina

1 Yë'ë Pedropi Jesucristo jëjo daoquëpi iye toya ja'hua toyayë, yequë pa'i yejañare hua saisicohua'ina caquë toyayë: Ponto, Galacia, Capadocia, Asia cui'ne Bitinia pa'icohua'ina.

2 Maija'quëpi mësarute sahuapi. Sahuasicohua'ini Maija'quë joyopi Maija'quë tsecohua'ire nepi, mësarupi Jesucristo cuañeñe de'oye sehuocohua'ipi i tsiepi tsoa tosicohua'i pa'ijajë caquë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi de'oye ñacaina, jo'cua de'oye pa'ijë'ë.

Ti Pani Huesëyere Utejë Pa'iye

3 De'oquëre pa'ni cañu'u, Maija'quëre mai Èjaë Jesucristo pëca ja'quëre, maire ai oi do'ire tujupë coasicohua'ire ne-siquëre Jesucristo juni huësi do'ipi. Jaje pa'ina, iye yo'osi do'ipi de'oyere pare utejë pa'iyere payë, mai. 4 Jaje pa'ina, Maija'quë mësarute caquë ma'tëmo de'huacaisi co'amañare ti ne huesë ma'ñere, si'si ne ma'ñere, cui'ne ti me'me tome ma'ñere paja'cohua'i a'ë, mësarua Maija'quë cuasa do'ipi. 5 Jaje pa'ina, mësarute Maija'quëpi i tutupi ñacai pa'iji, mësarupi huasosicohua'i pa'iyere, i ne de'huacaise'ere t'ajajë caquë. Jare tëji mu'señarepa paja'cohua'i a'ë.

6 Ja do'ire mësarua ai sihuajë pa'iyë, coa nëhui tëcahuë jaiye neñañe ai yo'oye pa'itoje. 7 Jaje pa'ina, mësarua Maija'quë pa'iji cuasayere ai yo'oyepi neñaquëna, do'i quë'ye etase'epi, toapi neñasi oro do'iyere jerepa seña maca do'i quë'ye etasipi. Oro cato coa carajaiñe a'ë. Neñañe pa'ina, itire pase'e etase'epi Jesucristore iñosi maca Jesucristore sihuajë de'oquëre pa'ni cayere cui'ne ëjaëre pa'ni cayere iñoñe pasipi.

8 Jesucristore ñama'pë pa'isicohua'ita'a ite ai oiyë, mësarua. Itë ñama'pë pa'isicohua'ita'a pa'ire paji cuasajë ai de'oyerepa sihuayë, yë'opi ca t'iañe peoyerepa. 9 Sihuajë joñoa huaso cuañoñere t'ias'i cajë t'iahuë, mësarua pa'ire paji cuasa do'ipi.

10 Maija'quëre quëacaicohua'ipi ai tsoe hueñña mësarute Maija'quë oi coa isi ja'ñere huaso cocare toyacaijëta'a huesëhuë. Jaje pa'ina, iquere caquë'ni cuasajë ai co'ehuë, asa t'iañu'u cajë. 11 Cristo joyopi Maija'quëre quëacaicohua'ire du'ru quëapi, Cristo ai yo'o ja'ñere cui'ne jeteyo'je i ayere ma'tëmo ayere de'oyerepa pa'i ja'ñere quëapi. Jaje quëaquëna, asajë zjequë pa'ija'quë a'ni, i? cui'ne zje yëhua jaje pa'ija'coa'ni? cajë ai co'ehuë, asañu'u cajë. 12 Jaje co'ejëna, Maija'quëpi iohua'ire quëapi, iye mësarua quëaye mësarua tse peoji caquë. Yecohua'i tse a'ë caquë quëapi. Ja cato maini

capi. Yure jaje pa'ina, iyere Maija'quë huaso cocare mësarute quëacohua'i quëahuë, ma'tëmo jëjo daosi joyo tutupi yo'oquëna. Iye huaso coca cato huiñaohua'ique ai cuasajë itise'e ña ëa ju'iñë.

Maija'quëpi Maire De'ocohua'irepa Pa'iyena Soiye

13 Jaje pa'iyë sëte mësaru cuasayere ne de'huajë'ë, cuepese'eje pa'iohua'i pa'ima'pë. Jaje pa'ijëna, mësaruna Jesús ayere ñno maca, Maija'quë oi cöcaiyeppi pa'iji, mësarute. Jare cuasajë pa'ijë'ë. 14 Jaje pa'ina, Maija'quë caye de'oye sehuocai mamajë sëte, Maija'quëre asama'në yëjë pa'ise'ere pa'ima'pë pa'ijë'ë. 15 Maija'quë mësarute soisiquë ai de'oquë api. Jaje pa'ina, mësaruje de'ocohua'irepa pa'ijë'ë, ije pa'iohua'i. 16 Jaje pa'ina, toyase'e caji: “De'ocohua'irepa pa'ijë'ë, yë'ëje pa'iohua'irepa.”

17 Mësarupi Maija'quëre “Ja'quë” cajë secohua'i pani si'anë ini ca'rajë pa'ijë'ë, iye yeja mësaru pa'i mu'seña pai ñape yo'ose'eje pa'ye saiquëni, cui'ne si'a yë'quë maca si'aohua'ire yo'oquëni. 18 Mësarute Maija'quëpi huasopi, mësaru aiohua'i pa'ise'eje pa'ye mësaruje do'i peoyere yo'ojë pa'isicohua'ini. Mësarute huasoni saicaïma'ë paji'i, oropi panita'a curipi, ne huesëyere. Iye huaso do'i cato saipi, ti ne huesë ma'ñere papi. Jare mësarupi tsoe asacohua'i a'ë. 19 Cristo tsie do'ipi saicaji'i, mësarute yëi ñama a'si peoquëpi, si'si te'ñaje peoquëje pa'ire papi. 20 Cristo cato ja yë'ta'a yeja de'huama'në jaje jucacaija'quëre ca nëosiquë pa'iji. Jaje pa'ipi yure tëji mu'seña mësaru de'oye pa'iyere caquë daji'i. 21 Jaje pa'ina, mësaru Cristo do'ija'a Maija'quëre ire papi cuasajë sehuoyë, ju'isiquëni huajëquëre huëoni de'oquëre pare ñnosiquëre. Jaje pa'ina, yure mësaru Maija'quë pa'ire paji cuasajë ina quëco pajë pa'iyë, cöcaïja'quë api cuasajë.

22 Nuñerepa cocare mësaru sehuocai do'ire mësaru joñoa tsoa tohuë, Maija'quë do'ijëre nuñerepa oñu'u cajë. Jaje pa'iyë sëte si'a tuturepa pai ñape yecohua'ire oiye pa'iji, de'o joyore papi. 23 Jaje pa'ina, mësaru cato yure pai ju'icohua'i mamajë peoyë. Mësaru cato yure Maija'quë coca ti pani huesëyere papi jojocohua'i a'ë. 24 Jaje pa'ina, toyase'e caji: Si'a pai iye yeja pa'icohua'i tayajë pa'iohua'i a'ë, Si'aye iohua'i pa'iyepi taya joroje pa'ye a'ë.

Taya cato cuënecoa. Cuëne huesëconca, iti joropi tomecoa.

25 Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coca cato ti pani huesëye a'ë. Iye huaso cocare mësarute quëahuë.

2

1 Jaje pa'iyë sëte si'aye co'ayere jeocojë'ë, si'aye cosoyere, coa cayere, yecohua'i payere ëa ñañere, cui'ne yecohua'ire

co'a coca cayere jeocojē'ë. ² Jeoconi tsj mañaja'a coasicohua'i oje yēyeje pa'ye mēsaruje joyo pa'i cocare yējē'ë, huasosico-hua'i ai de'oyere cajē. ³ Mēsaruپی Ējaē de'loquērepa pa'iyere nuñerepa ña tī'asicohua'i pani jaje yēcohua'i pa'ijē'ë.

Cristo Api, Pa'iyē Quē'i Quēna Pē

⁴ Ējaēna tsio daijē'ë, pa'iyē pa'i quēna pēna, paī jeocosicona. Jaje pa'iquēta'are Maija'quēre cato ī sahuasi quēna pēre pa'ë, jai do'i quē'io. ⁵ Jaje pa'ina, mēsaru ina tsiojaijē pa'iyē quē'i quēna pēa de'ohuē. De'orena, Maija'quēpi joyo huē'e de'huapi, mēsaruپی. De'huaēna, ise'ere necaija'cohua'i pa'iyē. Pa'ijē Jesucristo do'ija'a ai yo'ojē isiyē, Maija'quē sihuaquē ñañere. ⁶ Jaje pa'ina, toyase'e caji: Yē'ë sahuasicore pani, de'o quēna pēre pare Siōnna oañē, Iona quēco paquē cato coa quēco tayohuē caquē co'a ju'īñe pasipi.

⁷ Jaje pa'ina, ja quēna pēre iore pao cajē asacohua'ire cato do'i quē'iorepa asa cuañoji. Jaje pa'iquēta'are, toyase'e cayeje pa'ye pa'iji, jaje asama'cohua'ire cato. Jaje pa'ina, caji, toyase'e ñeje:

Huē'e necohua'i jeocosi quēna pēpi

Yure cato si'a huē'e naupa quēna pērepa de'o.

⁸ Cui'ne yecopi caji, ñeje:

Asama'cohua'ipi ja quēna pēna ju'ajēna, iopi ne taoja'coa.

Jaje pa'ina, jaohua'i cato Maija'quē coca sehuoma' do'ire ne huesēja'cohua'i a'ë, ī ña nēose'eje pa'ye.

Maija'quē Pai Pa'iyē

⁹ Mēsaru cato ī sahuasi paī a'ë. Ējaēre pase'ere necaija'a paī a'ë. Si'si peo daripē acohua'i a'ë. Maija'quē tsecohua'ire pa'ë. Jaje mēsaru pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mēsarute nea huē'ñare pa'ijēna, Maija'quēpi soipi, mia huē'ñana etani Maija'quē de'oyerepa yo'ose'ere yecohua'ina quēajajē caquē. ¹⁰ Ja'nē cato mēsaru ī paī peocohua'i pa'ë. Pa'isicohua'ipi yure cato ī paī de'ohuē. Ja'nē mēsarute Maija'quē teaye ñani coçaiye paī. Yure cato mēsarute teaye ñaquē oi coçaiji.

Maija'quēre Necaiyere Cajē Pa'ijē'ë

¹¹ Maija'quē do'ijē, mēsarute señē, mēsaru çapē yēyere sa'ro nēocaima'pē pa'ijē'ë caquē, mai joñoa sañope uihuayere. Mēsaru cato iye yeja acohua'i peoyē. Coa daisicohua'i a'ë. ¹² Jaje pa'ina, de'oyerepa yo'ojē pa'ijē'ë, si'aohua'ire judío paī peocohua'ireje. Jaje mēsaruپی pa'ijēna, yure mēsarute sañope co'aye yo'ocohua'i a'ë casicohua'ipi mēsaru de'oye yo'oyere ñani, Maija'quēre de'loquēre paī caja'cohua'i a'ë, iohua'ire Maija'quē huaso mu'se tī'aēna.

13-14 De'oji. Maija'quëpi nepi, pai ëjaohua'ire co'aye yo'ocohua'ire si'seja'cohua'ire, de'oye yo'ocohua'ini de'ocohua'i a'ë caja'cohua'ire. Jaje pa'ina, mai Ejaëre oi do'ire si'a pai ëjaëre si'aohua'i jerepa pa'ire sête de'oye sehuocaiye pa'iji. Jaje cui'ne si'aohua'ire iye yeja pai ëjaohua'ire de'oye sehuocaiye pa'iji. ¹⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë cato yëji, mësarupi de'oye yo'ojë pa'ijëna, huesëohua'ipi ta'ñe cuasama'cohua'ipi mësarute sañope ca ti'añe peoyere.

¹⁶ Jo'ya nesicohua'i peoyë, mësaru. Jaje pa'ina, jo'ya nesicohua'i peoyë cajë co'ayere neñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa Diusu jo'yaohua'i a'ë cuasajë, i yëyere yo'ojë pa'ijë'ë. ¹⁷ Si'aohua'ire paire de'oye yo'ojë'ë, ëjaohua'ire yo'oyeje pa'ye. Maija'quë do'ijëre oijë'ë. Maija'quëre ca'rajë'ë. Pai ëjaëreje de'oye yo'ojë'ë, ëjaëre papi cuasajë.

Cristo Mai Yo'o Ja'ñere Iñoquë Ai Yo'opi

¹⁸ Co'amaña necaicohua'i, mësaru ëjaohua'ire de'oye sehuocaijë pa'ijë'ë. De'ocohua'ise'ere mësarute oicohua'ise'ere de'oye yo'oma'pë pa'ijë'ë. Co'a ëjaohua'ireje de'oye sehuojë yo'ojë'ë. ¹⁹ Jaje pa'ina, de'oye a'ë, mësaru de'oye yo'ojëta'are mësarute yecohua'ipi co'aye yo'ojëna, ai yo'oyere quëcoye. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësarupi co'aye yo'ojë si'se cuañojë quëcoto do'i peoji. Jaje pa'iquëta'are mësaru de'oye yo'o do'ire ai yo'ojë quëcoye pani de'oye a'ë. Do'i pa'iji, Maija'quë ña hue'ña. ²¹ Jare caquë mësarute Diusu soipi, mësarupi Cristo mësaru do'ire ai yo'ose'ere ñani i yo'ose'eje pa'ye mësarujë yo'ojajë caquë. ²² Cristo cato ti te'oreje tayo neñe paquë paji'i, cui'ne paireje cosoma'quë paji'i. ²³ Ite co'aye catoje sañope cui'ne co'ayepi cama'quë paji'i. A'si ite yo'o macajë sañope icohua'ire saisi'i cama'quë paji'i. Coa ai jerepa Maija'quëna jeopi, jaëpi pai yo'oyere ña de'huaquëpi, nuñerepa yo'oquëpi ña de'huajaquë caquë. ²⁴ Cristopi si'aye mai co'aye yo'oye hue'oni sani cruzuna que cuañopi, maipi co'aye yo'oyere ju'isicohua'ije pa'ye pa'ijë nuñerepa yo'oyere huajëcohua'i pa'ijajë caquë. I a'si do'ipi mësaru huasosicohua'i pa'iyë. ²⁵ Ja'në mësaru yëi ñama ne huesësicohua'ije pa'iohua'ipi paë'ë. Jaje pa'isicohua'ita'a yure cato Cristona co'irena, ipi yëi ñamare ñacaiquë ñañeje ñaquë mësaru joñoaje ñacaiji.

3

Huejasicohua'i Pa'iyere Quëaye

¹⁻² Nomiohua'i, mësarujë mësaru ëjëohua'i cuañeñere de'oye sehuojë pa'ijë'ë. Jaje yo'ojëna, mësaru ëjëohua'i sehuoma'cohua'ipi mësaru iohua'ire de'oye ëjaohua'ire ñajë de'oye pa'iyere ñajë sehuoja'cohua'i a'ë, ai yëhuo coca

peoye. ³ Mēsaru de'ocohua'i ña cuañõñere ěměje'e capě ěja de'oyere oima'pě pa'ijě'ě, ai de'oye naña yoyere, jai do'i yi'yo se'huoñere, panita'a jai do'i caña suñañere. ⁴ Mēsaru de'ocohua'i pa'iyē cato pa'ijaquě mēsaru joyopi de'oye cuasayepi, ja'ě tĕnĕ ma'ñerepa, a'ji joyopi jo'cua de'oye pa'iyē a'ě, do'i quĕ'yerepa Maija'quě ña hue'ña. ⁵ Ai tsoe hue'ña nomiohua'i Maija'quĕna iohua'i pa'iyē isisicohua'i cato jaje pa'iyepi ěja de'osicohua'i pa'ahuĕ'ě. Maija'quĕna quĕco pacohua'i pa'ahuĕ'ě. Jaohua'i cato, jaje pa'iohua'ipi iohua'i ějĕohua'ire de'oye sehuocohua'i pa'ahuĕ'ě. ⁶ Jaje pa'io pa'aco'ě, Zara. Jaje pa'ioipi io paquĕ Abrahamre de'oye sehuoco pacopi ca'aco'ě, "Yĕ'ě ějaĕ". Jaje pa'ina, mēsarupi ti ca'rama'pě de'oye yo'ocohua'i pani io mamajĕ pa'iyĕ.

⁷ Jaje cui'ne mēsaruje ějĕohua'ijĕ mēsaru nĕjohua'i yĕjĕ cayere de'oye asacohua'i pa'ijě'ě. Pani nomiohua'ipi esa jĕ'ye duruhuĕje pa'iohua'i pa'i do'ire iohua'ire ějaohua'ire ñajĕ dahuĕre paye. Coa ai jerepa Maija'quĕ oi mēsarute pa'iyē isise'ĕje pa'ye jaohua'ireje isisi do'ire mēsaru de'oye ñajĕ pajĕ'ě. Jaje yo'ojĕna, mēsarute josa ta'tĕpoje pa'io pa'iyē pa'sipi, Maija'quĕre se maca.

De'oyere Pare Yo'o Do'ire Ai Yo'ocohua'i Pa'iyē

⁸ Jaje pa'ito pa'i ñape sa'ñe de'oye yo'ojĕ pa'ijě'ě, te'le nĕiñena tsiosicohua'ipi sa'ñe Maija'quĕ do'ijĕre oijĕ. Teaye pa'iohua'ipi de'oye yecohua'ire oijĕ coaicohua'i pa'ijě'ě.

⁹ Mēsarute co'aye yo'ouna, iteje co'ayepi saima'cohua'i pa'ijě'ě, pĕi tea ju'iquĕna. Iteje pĕijĕ sañope tea ju'iñepi saima'pě pa'ijě'ě. Coa ai jerepa mēsarute sañope cacohua'ini de'oyepi cacaijě'ě, Maija'quĕpi de'oye pa'iyena de'huaja'cohua'ini soisicohua'i sĕte. ¹⁰ Jaje pa'ina:

Paipi sihuaquĕ de'o mu'seña pasi'i cani

I tsemeñore nau nĕcoye pa'iji,

Coso coca caye paja'core yĕ'opopi.

¹¹ Co'aye yo'oyere jeoconi de'oyere yo'ojĕ pa'ijě'ě.

Jo'cua de'oye pa'iyere co'eni ti'ani jare yo'oye pa'iji.

¹² ějaĕpi nuiñe pa'icohua'ire ñacai paji.

Cui'ne iohua'i ite señeje asacai pa'iji.

Jaje pa'iquĕta'are co'aye yo'ocohua'ire cato sañope yo'oque pa'iji.

¹³ ¿Nepi mēsarute sañope yo'oja'cohua'i a'ni, mēsarupi si'anĕ de'oyese'e yo'ocohua'i pa'ito? ¹⁴ Jaje pa'iquĕta'are mēsaru nuñerepa yo'ojĕ pa'i do'ire ai yo'oni sihuacohua'i pa'ija'cohua'i a'ě. Ca'rama'pě pa'ijě'ě. Cui'ne co'a ju'ima'pě pa'ijě'ě. ¹⁵ Coa ai jerepa Cristore mēsaru joña ějaĕre pare pajĕ'ě. Jaje pa'ina, si'anĕ cuañesicohua'ipi pa'ijě'ě, mēsaru sehuoni utejĕ pa'iyere paipi seņi asaņu'u cajĕ secohua'ire,

dahuëre pa'iohua'ipi, ëjaohua'ire ñajë de'oyere papi iohua'i sese'ere sehuocaijë'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, mësarü cuasayepi jo'cua pa'ijaquë cani de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Pa'ijëna, mësarü nuñe Cristore sehuocohua'i ëaye pa'iyere co'aye cacohua'ipi iohua'i co'aye case'ere cuasajë co'a ju'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Ai jerepa de'oji, nuñere pare yo'ojë ai yo'oye pa'ito. Jaje Maija'quëpi yë nëoru. Co'ayere yo'o do'ire ai yo'oye cato do'i peoye a'ë.

¹⁸ Mai co'aye yo'o do'ire saicai Cristo ai yo'opi, te'ore pare juni tëjiquë. De'oquëpi ai yo'opi, mai co'acohua'i do'ire, maini Maija'quë quë'rona sasi'i caquë. I capë cato huahuoni ju'isiquë paji'i. Jaje pa'isiquëta'a i joyopi huëoquëna, cui'naëpi huajëquë pani copi. ¹⁹ Ja joyopi sani paire necaise'ere quëapi, tseä cuañosi joñoare. ²⁰ Ja joñoa cato tsoe hue'ña Noé pa'inë Maija'quëre sehuocaima'cohua'i pa'ijë pa'isicohua'i paë'ë. Jai yohuë de'hua maca Maija'quë yo'o jujama'ë iohua'ire utequë pa'i maca ja joñoare quëapi. Coa ocho pai maña huaso cuañojë pa'ahuë'ë, ocopi. ²¹ Maire oco doye cato ocho paire huasose'eje pa'ye a'ë. Jaje pa'ina, Jesucristo juni huëisi do'ipi maire huasoji. Oco doye cato coa iñoñe a'ë, ja huasosicohua'i pa'iyere. Jaje pa'ina, ëmëje'le si'sire toa toñere oco doye iñoñe paji. Coa ai jerepa de'oye cuasayere pañu'u cajë Maija'quëre señere iñoji. ²² Maire huasoquë cato ma'tëmona mëni Maija'quë ëja te'tere pa'iji, si'aohua'ire huiñaohua'ire cui'ne cuañe tutu pacohua'ire meñe cuañequëpi.

4

Diusu Isisi Tutu Pa'iyë Ja'ye Ñacajë Pa'iyë

¹⁻² Cristopi i capë ai yo'oquë juji'i. Jaje pa'ina, iye cuasayere pajë'ë. Capëpi ju'isiquë cato co'aye yo'oye tëni saisiquë api. Tëni saisiquëpi si'a i iye yeja pa'i maca Maija'quë yëyere yo'oquë pasipi, i capë co'aye yëyere yo'oma'ë, jare cuasajë pa'ijë'ë. ³ Teape tsoe mësarü Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'ojë paë'ë, si'aye yo'oyena sëo measicohua'ipi, co'ayere yëyere, cuepeyere, jai pai ts'i'sini aijë ai pisiye yo'ojë cayere, jaiye cono ucuyere, cui'ne Maija'quë api cajë co'ayere sejë yo'ojë paë'ë. ⁴ Jaohua'i cato yure mësarute iohua'ire ñañë, mësarupi te'e iohua'i ja're cono co'ayere yo'ojë pa'ima'pëna. Jaje pa'ina, mësarute co'aye cayë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato iohua'i pai ñape yo'ose'ere iñoja'cohua'i a'ë, huajëcohua'ire cui'ne ju'isicohua'ire pai ñape yo'ose'ere saisi'i caquë ña de'huaquëna. ⁶ Jaje pa'ina, ju'isicohua'ire de'o cocare quëapi. Ja cocapi iohua'i huajëcohua'i pa'inë yo'ose'ere ña de'huayere caquë, iohua'i Diusu pa'iyë isiyepi joyopi pa'ijajë caquë yo'opi.

⁷ Si'a co'amaña carajai mu'seña t̄'aji. Jaje pa'ina, mēsaru nuñerepa pa'iohua'ipi Maija'quere señese'e yo'ojē pa'ijē'ē. ⁸ Jaje pa'ina, si'aye jerepa pai ñape sa'ñe oiyere pajē'ē. Paire oiye cato jaiye co'aye yo'oyere sai de'huacaiye a'ē. ⁹ Pai ñape yecohua'ire de'oye yo'ojē'ē, mēsaru huē'ena daicohua'ire, ěsema'pē. ¹⁰ Jaiye tiñe pa'ye Maija'quē isiye de'o co'amaña de'oyerepa necaicohua'i sēte pai ñape yecohua'ire necaijē'ē, mēsaru isi cuañose'eje pa'ye. ¹¹ Mēsaru joyopi cocare caquē pani Maija'quē coca cayeje pa'ye cajuquē, cui'ne yecohua'ini cocaiquē pani Maija'quē isi tutupi cocaijaquē. Jaje pa'ina, si'aye mēsaru nerojaiñe cato Jesucristo do'ija'a, Maija'quere sihuajē de'oquere pa'ni ca ja'ñere neñe pa'ijaquē. Maija'quere cato si'a miañe jare i tseese'e a'ē, cui'ne si'a co'amaña jare i tseese'e a'ē, je'nēna. Jaje pa'ijaquē.

Cristore Tuicohua'i Ai Yo'oye

¹² Yē'ē oicohua'i, toa ěoyeje pa'ye jēaye neñañepi mēsaruna t̄itaja'coa. T̄itacona, me neni jaje tiñerepa pa'iquē'ni cuasama'pē pa'ijē'ē. ¹³ Neñañepi pa'ito coa ai jerepa sihuajē'ē, Cristo ai yo'ose'e ayere mēsaruje pajē cajē, si'aye i ayere de'oyerepa mēsaruja'a iñoquēna, ai sihuaja'cohua'ipi. ¹⁴ Jaje pa'ina, yecohua'ipi Cristore tui do'ire mēsarute co'acohua'i a'ē cato mēsaru sihuacohua'i pa'iye pa'iji, Maija'quē de'o joyopi mēsaru ja're pa'i do'ire. ¹⁵ Paire huani jēoñere, co'amaña yahue iñere, co'aye yo'oyere, yecohua'i yo'oyere coa cacarojaijē ne de'huacaiyere yo'oye peoji, iyere yo'o do'ire ai yo'oquē pani huajēya' ju'iñe pa'iji. ¹⁶ Jaje pa'iquēta'are Cristore tui do'ire ai yo'oquē pani huajēya' ju'iñe peoji. Coa ai jerepa Maija'quēni de'oquere pa'ni caquē sihuaye pa'iji, ai yo'o do'ire.

¹⁷ Tsoe t̄'api, Maija'quē tsēcapēre pani iohua'i yo'ose'e ñaquē sai de'hua maca. Jaje mai yo'ose'ere du'ru ñaquē sai de'huaye huēoto, ¿merepa jaohua'i Maija'quē caye sehuoma'cohua'i yo'o cuañoja'cohua'i a'ni, ai co'acohua'i cui'ne Maija'quē cuañeñe yo'oma'pē tayocohua'i? ¹⁸ Nuñe yo'ocohua'ita'a huaso cuañeñe ai yo'oye pa'iji. Jaje pa'ito, ¿merepa co'aye yo'ocohua'i cui'ne tayocohua'i jēa t̄'aja'cohua'i a'ni? ¹⁹ Jaje pa'ina, Maija'quē yēyepi yo'ojē ai yo'ocohua'i cato jare de'oyere yo'ojē pa'iye pa'iji, joñoase'ere Maija'quēna isini pa'ijē, Maija'quē cato maire ne de'huaquēpi, cui'ne i case'eje yo'o t̄'iaquēpi.

5

Sehuosicohua'ire Yēhuoye

¹ Yē'ēje sehuosicohua'i ějaē'ē. Jaje pa'ipi Jesucristo ai yo'oquēna, ñasiquēpi yure yēhuoyē, sehuosicohua'i ějaohua'ire,

mësarü quë'ro pa'icohua'ire, yë'ëje ïohua'i ja're conï Jesús aye de'oyere pare jeteyo'je paja'quëpi. ² Mësarupi ñacaija'cohua'i a'ë caquë Maija'quë mësaruna isisicohua'i de'oye cuasajë yo'o'jë'ë, Maija'quë yëyeje pa'ye. Yo'oma'pë pa'ijë'ë, cuañe nëosi do'ire panita'a curiquëre ai yë do'ipi mësarü yë do'ire sihuajë nejë'ë, co'amaña. ³ Cui'ne mësarü tsecohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë, mësarü ñajë pacohua'ire. Coa ai jerepa ïohua'ini de'oye pani ñnojë'ë, mësarü pa'iyere ñajë tuija'cohua'ire. ⁴ Jaje mësarü yo'onita'a yëi ñamare ñacaicohua'i Ëjaërepa dai maca de'o marore pare isi cuañoja'cohua'i a'ë, ti me'me tomema'coni, cui'ne ï ayere de'oyere pare ññoja'coni.

⁵ Jaje cui'ne mësarüje posëohua'ijë sehuosicohua'i ëjaohua'i cayere de'oye sehuocohua'i pa'ijë'ë. Si'aohua'i pai ñape yecohua'ire de'oye sehuocaijë dahuëre pa'ijë'ë. Jaje pa'iyë pacohua'ire cato Diosupi sañope yo'oquë api, jerepa pa'iohua'i a'ë cuasacohua'ire. Jaje pa'iquëta'are dahuëre pa'icohua'ire cato de'oye yo'oquë ï oiyepi cöcaiquë api. ⁶ Jaje pa'iyë sëte Maija'quë tutu quë'i Ëjaëre pa'ë cuasajë ï cuañeñere sehuojë dahuëre pa'ijë'ë, ïpi mësarute jerepa tëto saisicohua'ire neja'quëre ïti yo'o maca ti'aëna. ⁷ Jaje pa'ina, si'aye mësarü co'a ju'iñe Maija'quëna isijë'ë, mësarute oi ñacaiquëna.

⁸ Ñare pajë pa'ijë'ë, sëtasicohua'ipi. Mësarute sañope yo'oquë huati, jai yaije pa'ipi të'ijai mësarute co'equë cu'iji, asi'i caquë. ⁹ Sañope ïte quëco saojë'ë, Maija'quë pa'iji nuñerepa cuasayepi. Si'a hue'ña Maija'quë do'ijë pa'icohua'ijë cui'ne ai yo'oye pa'iquëta'are quëcoyë cuasajë mësarüje quëcojë'ë. ¹⁰ Jaje coa nëhui tëcahuë ai yo'osi jeteyo'je Diosupi mësarute de'ocohua'ire nuñerepa pa'iohua'ire tutu quë'iohua'ire, cui'ne ti'aja'cohua'ire pa'ë asacohua'ire nesipi, maire ai oi Jesucristo ja're tsioni pa'ijë ti carajai ma'ñere de'oyere pare pajajë caquë soisiquëpi. ¹¹ Jaë api, jerepa pa'i de'oquërepa ti carajaima'quërepa. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjijerepa

¹² Maija'quë do'iquë nuñe pa'iquë Silvanona toya cuañoahuë, iye nëhui coca maña. Iye toyase'e cato mësarute yëhuoye a'ë, cui'ne care paye a'ë, Maija'quë maire oi coa isise'ere. Jaje pa'ito ocue pa'i macarepa ïtire tuijë pa'ijë'ë.

¹³ Babilonia sehuosicohua'i pa'icohua'ipi mësarute pëpa saoyë, mësarute soise'ejë pa'ye Diosu soisicohua'ipi, cui'ne yë'ë mamaquëje pa'i Marcosjë mësarute pëpa saoji. ¹⁴ Pai ñape yecohua'ire yo'jeire oiyepi oijë su'cuajë sihuajë pëpacaijë'ë.

Si'aohua'i Jesucristore pacacaicohua'i sëte, ïpi ñacaina, jo'cua de'oye pa'ijë'ë. Jaje pa'ijaquë.

2 SAN PEDRO

Pedro Toya Cose'e Hua Saicohua'ina

¹ Yè'è, Simón Pedropi iye toya ja'hua toyayè, mësaruni caquè, Jesucristo jo'yaèpi i jèjo daoquèpi. Maija'què nuñerepa yo'oquèpi cui'ne Jesucristo paire huasoquèpi, yèquè cuasayèje pa'ye Maija'què pa'iji cuasayere de'oyere pare cuasa tì'añe isisicohua'ina toyayè. ² Maija'què coa isiye cui'ne jo'cua de'oye pa'iyepi mësarute jerepa pa'ijaquè, mai Èjaè Jesucristore cui'ne Maija'quère mësaru cuasa tì'a do'ipi.

Cristore Tuicohua'i Yo'oye

³ Maire Maija'quèpi soipi, i jerepa pa'iyepi cui'ne i de'oyerepa yo'oyepi. Jaje pa'ina, Maija'quèpi i tutupi maire isipi, si'aye caraye peoyerepa, nuñerepa de'oyerepa yo'ojè pa'i ja'ñere, ite mai cuasayepi. ⁴ Ja co'amaña do'ija'a jaiye i ca nèose'e ai de'oyere pare jai do'ire maina isipi, maipi iye yeja pa'i èaye nëiñepi co'a de'oyena sayere cati saisicohua'ipi pa'ijè i pa'iyè ayere tì'ani pa'ijajè caquè. ⁵ Jaje pa'ina, mësaru ai seña maca payere cajè tutu yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, mësaru Maija'què pa'iji cuasayepi de'oyese'e yo'oyere se mèojè'è. De'oyese'e yo'oyepi ta'ñe cuasayere se mèojè'è. ⁶ Ta'ñe cuasayepi yèyere co'ye quèco tì'añere se mèojè'è. Yèyere co'ye quèco tì'añepi yo'o jujama'pè quècoyere se mèojè'è. Yo'o jujama'pè quècoyepi nuñerepa cuasayese'e se mèojè'è. ⁷ Nuñerepa cuasayepi Maija'què do'ijère oiyere se mèojè'è. Maija'què do'ijère oiyepi, si'aohua'ire paire oiyere se mèojè'è. ⁸ Jaje mësarupi iye co'amañare pajè se mèoto mësaru pa'iyè do'i què'ye pasipi, coa pa'iyè peojè. Cui'ne mësaru Cristore cuasase'ere se mèoñe pa'iji. ⁹ Jaje pa'iquèta'are iye co'amañare peoquè cato ñama'quèje pa'i api. Panita'a ñaco poreije pa'i api. I ja'nè co'aye yo'ose'e tsoa toçaise'ere huànyesiquè api. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'què do'ijè, mësarute Maija'què sahuani i tsecohua'ire nese'ere iñoñu'u cajè ai cuasajè yo'ojè'è. Mësarupi jaje yo'oni co'aye yo'oyena ta'ñe ti paja'cohua'i a'è. ¹¹ Jaje cui'ne maire huasoquè Jesucristo cuañe te'tepi mai cacaja'a eta sa'ro jaicorepa hui'yocaisicopi pa'ija'coa.

¹² Jaje pa'ina, mësarupi ta'ñe cuasajè nuñere pare ocue pa'i macarepa pa'itoje ja yè'ta'api yè'è cato mësarute ca sètoquè pasi'i si'aye mësarute ye'yase'ere. ¹³ Jaje pa'ina, yè'è cato iye nuñere pa'è cuasayè. Ja yè'ta'a yè'è huajèquè pa'i maca cato mësarute yèhuo sètoquè pasi'i caquè. ¹⁴ Jaje pa'iquèta'are mai Èjaè Jesucristopi yè'ère quèa iño'pi, mè'è esa iye yeja pa'iyè

jeoja'quë a'ë caquë. ¹⁵ Jaje pa'ina, yë'ë ju'isi jeteyo'je yë'ë ca sëtosi co'amañare si'anë cuasa cuañoñe pa'ijaquë caquë, yë'ë ai cuasaye ja'ye yo'oyë.

Mai Ējaë De'oyere Ñañe

¹⁶ Mai Ējaë Jesucristo daiye cui'ne i tutu quë'irepa pa'iyere yëquë mësarute quëase'e pa'ise'e coa cuasa huëose'ere quëaye pa'huë. Yëquë ñaco care papi jerepa pa'i pa'ina, ñase'ere quëahuë. ¹⁷ Cui'ne yëquëpi ite ñajë cui'ne asahuë, Maija'quëpi Jesure de'oquëre pani, jerepa pa'ini sihuaquë ma'tëmopi de'o yë'orepa "iquë api, yë'ë mamaquë, yë'ë oiquërepa. Ini ai sihuaquë pa'iyë," caquëna. ¹⁸ Jaje asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e Maija'quë caye jutaquëna, jeto de'o cutihuëre Ējaë ja're con pa'i maca.

¹⁹ Jaje cui'ne payë, maire jerepa care paye necai cocaje. Ja cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'ere cayë, jare mësaru de'oyerepa asacaiye pa'iji, toa tsëo pë ñami miacaiyeje pa'ye mësarute miacaiyere. Jaje miacai pasipi, mësaru joñoana, ñata ma'ñocore papi miacaiye ti'a macaja'a. ²⁰ Jaje pa'ina, mësaru cato cuasaye pa'iji. Maija'quë coca toyase'e cato pa'i quëase'e peoye a'ë. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quëre quëacaicohua'i cato iohua'i cuasayepi huëojë caye pa'ahuë'ë. Coa ai jerepa Maija'quë joyopi quëaquëna, Maija'quë yëyere ca'ahuë'ë.

2

Coa Cosoye Ye'yacohua'ire Quëaye (Jud 4-13)

¹ Israel pa'i Maija'quëre quëacaicohua'ipi pa'iyë, cacohua'i. Coa cosocohua'i pa'ahuë'ë. Jaje cui'ne mësaru acohua'ije ye'yacohua'ipi coa cosocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaohua'ipi yahuerapa iohua'i co'aye cuasayere ye'yacohua'i a'ë nejo cocare. Jaje yo'ojëta'a iohua'ire huasosi ëjaëni coa caquë api caja'cohua'i a'ë. Jaje ca do'ire iohua'ire ai esa nejoñepi títasipi. ² Jai pa'i jaohua'ire tuija'cohua'i a'ë, iohua'i co'aye yo'oyere ñajë. Jaohua'i do'ire iye de'o cocare, yecohua'ipi co'aye caja'cohua'i a'ë. ³ Jaje pa'ina, ai curiquë yë do'ire mësaru payere sioja'cohua'i a'ë, coa cosoye ye'yayepi yo'ojë. Jaje pa'ina, jaohua'ire cato nejoñepi ti jëa ti'añe peoyere papi uteji, tsoe huë'ñana jaje nejoja'cohua'ire ña nëosicohua'ire sëte.

⁴ Diusu i huiñaohua'i tayosi do'i sai de'huacaiye pa'ajili. Coa ai jerepa iohua'ire cato huëni ai nea huë'ñare pana toa yejana jëcoajili. Jaohua'i cato pa'i ñape yo'ose'e ña mu'señarepa ca tējija'cohua'ipi de'huasicohua'ipi pa'iyë. ⁵ Jaje pa'ye cui'ne yeja tsoe huë'ña pa'isicohua'ireje Diusu sai de'huacaiye pa'ajili, iohua'i tayose'e. Coa ai jerepa ocoi

co'je huea'ji'i. Co'je hueacona, coa Noé macase'ere, iti nuñe pa'iyere quëasiquëse'ere cui'ne i ja're coní siete pai pa'icohua'ise'ere huasoa'ji'i. ⁶ Jaje cui'ne Sodoma cui'ne Gomorra pai daripëaje Diusupi nejoa'ji'i, huatase'e ëo hue-soquë. Iye cato yo'oa'ji'i, jeteyo'je co'a pai pa'icohua'ipi jaje yo'oye co'aye a'ë cuasajë pa ja'ñere caquë. ⁷ Jaje yo'oquë coa Lotse'ere huasoa'ji'i, co'a paipi co'ayere yo'ojëna, ñaquë oi pa'isiquëse'ere. Jaë cato nuñe pa'iquë pa'aji'i. ⁸ Jaje nuñe pa'ipi iohua'i quëno macare pa'i si'a mu'señapi si'aye iohua'i co'aye yo'oyere asaquë cui'ne ñaquë i de'o joyopi ai yo'oquë oi pa'aji'i. ⁹ Jaje mai Ejaë cato ina isisicohua'ire neñañere pa'ito huasoquë api. Jaje pa'iquëta'are co'acohua'ire cato pai ñape yo'ose'e ña mu'serepa si'seja'cohua'ini paquë api.

¹⁰ Diusupi si'seja'quë api, si'sire yëjë yo'ojë pa'icohua'ire, ëjaohua'i cayere coejë sañope cacohua'ire. Jaje pa'iohua'ipi huajëya'ye peoyerepa cui'ne ai co'a ju'ima'pë iohua'i yëyese'e cuasajë ti ca'rama'pë ëjaohua'ire co'aye cacohua'i a'ë. ¹¹ Jaje pa'iquëta'are huiñaohua'i ai tutu pacohua'ita'a ëjaohua'ire co'aye cama'cohua'i a'ë, Maija'quë ña hue'ña.

¹² Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato coa nëtërojaicohua'ije pa'iohua'i a'ë. Asa tija'ne peocohua'i a'ë. Coa iohua'ire nëiñeje yo'ocohua'i a'ë. Tseani huani jeoja'cohua'ipi jojosicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iohua'i asaye tija ma'ñere co'aye a'ë cayë. Ja do'ire nëtërojaicohua'i ju'iñeje pa'ye ai yo'ojë juni huesëja'cohua'i a'ë. ¹³ Yecohua'ire iohua'i co'aye yo'osi do'ire sai de'hua cuañojë yure cato si'a mu'seña anirojaijë sihuacohua'irepa pa'iyë, cuasayë. Jaohua'i cato si'si a'siojë pa'iohua'i pa'iyë, mësarú ja're coní. Jaje pa'iohua'ipi mësarú ja're coní ao aijë sihuayë cajë yo'oyë, iohua'ire coso huesose'ere jerepa yo'o huajëjë.

¹⁴ Jaje pa'iohua'ipi te'o macareje, nomiore coa ña'ne pa'ñë, jare nomi ëayese'epi ñacohua'i a'ë, tayo yo'oyeje ti jë'joma'cohua'i a'ë. Tutu peocohua'ire cato iohua'i yo'oyepi cosojë co'aye yo'oyena ne taocohua'i a'ë. Ai co'amaña tsi'soni payere cajë ta'ñerepa yo'ocohua'i a'ë, Maija'quë co'aye ca nëosicohua'ipi. ¹⁵ Beor mamaquë Balaam co'ayere yo'oquë curiquë nesi'i caquë yo'o ja'ñeje pa'ye yo'oyë, jaohua'i cato. ¹⁶ Jaje yo'oquëna, ite burra ti cama'copi pai yë'ore papi i tayoquë yo'oyere ca quëcoa'co'ë. Jaje cani i cuepequë yo'oyere necaiye pa'aco'ë.

¹⁷ Iye pai cato oco dea pëpi oco peocoje pa'icohua'i a'ë, cui'ne sirioni tutupi tirona tutu saoyeje pa'iohua'i a'ë, nea hue'ñare pana ti nejoja'cohua'ire ña nëosicohua'ipi pa'iyë. ¹⁸ Jaohua'i cato pa ëaye nëi tutupi ca huëocohua'i a'ë, do'i peo cocapi cajë. Jaje cajë tayocohua'i quë'ropija'a

cati huajësicohua'ini, iohua'i capë co'aye yëyena capë äayere sëo mease'ere yo'ojë, cosojë jaohua'ire co'aye yo'oyena ne taocohua'i a'ë. ¹⁹ Jaje yo'ojë cayë iye a'ë, de'oyerepa pani huajëye. Jaje cajëta'are iohua'i si'si pa'iyepi jo'ya nesicohua'ire pa'ji. Jaje pa'ina, si'a pa'i iohua'ire yo'o äaquëna, quëco tì'ama'pë yo'oyere ëjaëre payë. Japi jo'ya nesicohua'ire paquëna, pa'iyë. ²⁰ Jaje pa'ina, maire huasoquë Ëjaë Jesucristore asa do'ire iye yeja co'aye pa'iyere cati saicohua'ipi cui'naohua'ini ja'në co'aye yo'ose'epi huë cösicohua'i pani, ja'në pa'ise'e seña maca co'a huë'ñana cacayë. ²¹ Ja do'ire ai jerepa de'ora'pi, jaohua'ire nuñerepa pa'i cocare asama'cohua'ipi pa'ito co'aji. Yure cato Maija'quë de'oyerepa cuañëñere iohua'ina isipi, ite asasicohua'ita'a jëoni pa'ijëna. ²² Jaje pa'iquëta'are jaohua'ina tì'api, tsoe case'epi: "Jo'ya yai i siso oasiconi ani coquë api, cui'ne sese ja'a de'oye tsoa tosicopi ya'o dana cui'naopi cuyacoa."

3

Ëjaërepa Daiyere Quëaye

¹ Maija'quë do'ijë yë'ë oicohua'i, ico cato yë'ë cayaye acore mësarute toya saocoa. Iye cayaye toya saoyena, mësaruni nuñerepa cuasajë pa'iyere yëhuo sëtosi'i cuasahuë. ² Jaje pa'ina, huanëyema'pë pa'ijë'ë, Maija'quëre quëacaicohua'i de'ocohua'irepa case'ere, cui'ne Ëjaërepa huasoquë cuañese'ere, jare i jëjo daocohua'i mësarute ye'yase'ere.

³⁻⁴ Cuasajë'ë, iyere: Tëji mu'seña cato iohua'i yëyeje pa'ye co'ayere yo'ocohua'ipi daija'cohua'i a'ë. Jaohua'ipi cue'cue yë'opi, seja'cohua'i a'ë: "Me neo'ni, yure Cristo dasi'i ca nëose'e", mai aipë maña juju satoje yeja de'hua maca acoje pa'ioipi nëio carajaico iye yeja. ⁵ Jare secohua'ipi cato tsoe huë'ña Maija'quëpi cuañëquëna, ma'tëmo ëjacona, cui'ne yejaje oco da'case'e pa'isicopi oco da'caja'a yeja ëjapi. Jare asacohua'ita'a jare asayere coejë jaje cayë. ⁶ Cui'ne tsoe huë'ña yejaje ocopi col'jeni si'aye iote pa'iyë nejose'eje asacohua'i a'ë. ⁷ Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo cui'ne yeja yure pa'iyë cato toana ëo ja'ñepi pa'iji, Maija'quë cuañë do'ipi de'huase'epi. Ja toapi pa'i ñape yo'ose'e ña tëji mu'serepa co'acohua'ire ëo huesoquë nejaja'quë api.

⁸ Maija'quë do'ijë yë'ë oicohua'i iyeje huanëyema'pë pa'ijë'ë, mai Ëjaëre cato te'e mu'sepi mil ometëcaje pa'ye pa'iji, cui'ne mil ometëcapi te'e mu'seje pa'ye pa'iji. ⁹ Mai Ëjaë yecohua'i cayëje pa'ye i ca nëose'ere yo'o tì'ama'ë tsoe nëima'ë pa'iji. Coa ai jerepa i cato mësaruni cuasaquë dahuëre yo'oji, pa'i

juni huesëyere ësequë. Jaje pa'ina, i cato yëji, si'aohua'i Maija'quëna ponëni co'iyere tiro pa'icohua'ipi.

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are ti cuasama'topi tija'acoa, Ejaë mu'se cato, co'amaña ñaë daiyeje pa'ye. Ja macarepa ma'tëmo cato peo hue'ñarepa nejosico pasio ai huajëya'yerepa tutu pisiyepi. Ja macarepa ma'tëmo pa'i co'amaña peo hue'ñarepa ëose'e pasipi, cui'ne iye yeja pa'i co'amañaje peo hue'ñarepa ëose'e pasipi.

¹¹ Jaje si'aye nejo ja'ñese'e pa'iji asacohua'i sëte, ai jerepa ina isisicohua'ipi ise'ere cuasajë necaijë pa'iyë pa'iji. ¹² Jaje pa'ina, Diusu yo'oja'a mu'se esa tija'ajuë cajë tutu yo'ojë'ë, Maija'quë yo'oja'a mu'serepa tia'ñere utejë. Ja mu'se cato si'aye ma'tëmo pa'iyë cui'ne yeja pa'iyë nejo huesose'e pasipi, toa uyepi peo hue'ñarepa ucosi huesoquëna. ¹³ Jaje pa'iquëta'are mai cato huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare utejë pa'iyë. Diusu ca nëose'ere de'oyese'e cui'ne nuñere pase'e pa'ija'tore.

¹⁴ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë maña iye co'amañare utejë pa'ijë de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Maija'quëpi titani si'si te'ña peocohua'ire cui'ne co'aye yo'ose'e peocohua'ire de'oye ñaja'quëre. ¹⁵ De'hua cuasajë'ë, mai Ejaë cato maire oi do'ire esa daiye paji, maipi huasosicohua'i pa'ijajë caquë. Jaje cui'ne toyapi, Maija'quë do'iquë mai oiquë Pabloje, Diusu ite ta'ñe asaye isise'eje pa'ye. ¹⁶ I mësarute toya saoye ñape iye ayere mësarute capi. Jare caquë toyase'e ayeta'a yequë cato asa tia'ña jëayeque pa'iji. Pa'ina, jare huesëohua'ipi Maija'quë pa'iji cuasaye carasicohua'ipi tiñe ponañë. Ja ponañeje pa'ye Maija'quë coca toyase'eje tiñe ponacohua'i sëte, iohua'i nejo cuaño ja'ñere jaje yo'oyë.

¹⁷ Ja do'ire Maija'quë do'ijë, yë'ë oicohua'i mësarü cato iye pa'i ja'ñere cuasacohua'ipi de'hua ñajë pa'ijë'ë, mësarü nuñerepa pa'iyere, co'acohua'ipi mësarute iohua'i cosoyepi ne taojë. ¹⁸ Jaje pa'ina, mësarü cato ai jerepa mai Ejaë huasoquë Jesucristoni de'oyerepa i pa'iyere asa tia'ajë'ë, i oiyeje pa'ye oiyena ai de'oja'cohua'i. Jaëpi de'oquërepa yure cui'ne je'nëna ti carajaima'quërepa. Jaje pa'ijaquë.

1 SAN JUAN

Pa'i Cocarepa

¹ Toyayë, mësarute du'ru pa'i huëose'ere pare. Jare yëquëpi asajë cui'ne yëquë ñaco care papi ñahuë. Jaje pa'ina, ñajë yëquë jëñapi itire papihuë, pa'i coca ayere. Ja cato cayë. ² Iye pa'i cocapi yëquëna eta iñopi, pëca ja'quë ja're conì pa'ise'epi. Jare yëquëpi ite quëacaicohua'ipi ñani mësarute quëahuë, ja ti pani huesëyere. ³ Yëquë ñase'ere cui'ne yëquë asase'ere mësarute quëahuë, mësarupi yëquë ja're tsioni pa'ijajë cajë, yëquë Maija'quëna cui'ne i mamaquë Jesucristona tsioni pa'iyeye pa'ye. ⁴ Jaje toyayë, mësarute sihuayepi timëse'erepa pa'ijaquë cajë.

Ësëje Pa'i Api, Maija'quë

⁵ Iye coca cato Jesucristo yëquëre ye'yase'e a'ë. Jare mësarute quëahuë. Maija'quë cato ësë miañeje pa'ye miaquë api, ite ti peoji, nea te'te macaje. ⁶ Jaje pa'ina, maipi i ja're tsioni pa'iyë cacohua'ita'a ja yë'ta'a nea hue'ñare pa'ini coa cosoyë, cayepi cui'ne yo'oyepi. ⁷ Jaje pa'iquëta'are maipi Diosu pa'iyeye mia hue'ñare pa'icohua'i pani yecohua'ire tsiosicohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ito Jesucristo Diosu mamaquë tsiepi si'aye co'ayere tsoa tçaiji, maire.

⁸ Tayo yo'oye peoyë cacohua'i pani maija'a co'ye cosoyë, nuñerepa pa'iyepi maini peo do'ire jaje cacohua'ipi. ⁹ Jaje pa'iquëta'are tayo yo'oyere cajë oijë Maija'quëna quëato, Maija'quë de'hue necai nuñerepa yo'oja'quë api. Jaje yo'oquë ipi mai co'aye yo'ose'ere sai de'huacai cui'ne si'aye tayo yo'ose'ere tsoa tçaija'quë api. ¹⁰ Maipi tayo yo'oma'cohua'i a'ë cacohua'i pani Maija'quëpi coa cosoquëje pa'iyere neñë. I nuñerepa cocare itire pa'ë cajë cama'pë sehuoma'cohua'ipi.

2

Cristo Maire Cacaiquë Api

¹ Maija'quë do'ijë iyere toyayë, mësarupi co'aye yo'oma'pë pa'ijajë caquë. Jaje pa'iquëta'are co'aye tayosicohua'i panije payë, mai do'ire pëca ja'quë ja're ca de'huacaiquëre, Jesucristore nuñe pa'iquëre. ² Jesucristo cato mai tayo yo'oyepi cui'ne si'aohua'i iye yeja pa'icohua'i yo'oyepi sai de'huacaise'e pa'ijaquë caquë jucacaji'i. ³ Jaje pa'ina, Maija'quë cuañese'ere sehuocaicohua'i pani de'hue ite asa tija'cohua'ipi pa'iyë asayë. ⁴ Jaje pa'ina, yë'ëpi ite asa tija'huë caquëpi i cuañese'ere sehuoma'quë pani coa cosoquë api,

ini nuñerepa cocapi peo do'ire. ⁵ Jaje pa'iquëta'are i cocare asaquë i cuañeñeje yo'oquë pani ìte nuñerepa oiquëre papi. Jaje pa'ijë i ja're tsiosicohua'ipi pa'iyë asayë. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna tsioni pa'iyë caquë pani, Jesucristo pa'ise'eje pa'ye pa'iyë pa'iji.

Huajë Cuañeñe

⁷ Yë'e oicohua'i, mësaru tsoe du'ru huëo maca asajë pa'isi cocare toyayë, tsoe hue'ña cuañese'ere, huajë cuañeñere toyama'ë pa'iyë. Iye cocare mësarupi asahuë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are, huajë cuañeñere toyayë. Jaje pa'ina, Jesuni ñajë, cui'ne mësaruni ñajë nuñerepa cocare ña'ne pa'iji. Jaje pa'ina, yure cato ñami pa'ise'epi tëto saina, nuñere papi miacaiji.

⁹ Jaje pa'ina, mia hue'ñare pa'iyë caquëta'a Maija'quë do'iquëre coequë cato ja yë'ta'a nea hue'ñare pa'iji. ¹⁰ Maija'quë do'iquëre oiquë cato mia hue'ñare pa'iji. Jaje pa'ire co'ayepi ìte ne tao'ne peoji. ¹¹ Maija'quë do'iquëre coequë cato, nea hue'ñare pa'iji, i sai hue'ñaje huesëquëpi, neañepi ñaco cãna tēhuo huesosiquëpi ñama'ë pa'iji.

¹² Tsì maña toyayë, mësarute, mësaru tayo yo'ose'ere Jesucristo do'ipi, sai de'huacaisi do'ire. ¹³ Ja'quëohua'i toyayë, mësarute de'hue asa tì'arena, ja'a huëo maca pa'isiquëre. Toyayë, posëohua'i mësarute, huatireje ñese quëcosi do'ire. Toyahuë, mësarute tsì maña de'hue ja'quëre pare asa tì'asi do'ire. ¹⁴ Toyayë, mësarute ja'quëohua'i, ja'a pa'i huëo maca pa'isiquëni de'hue asa tì'asi do'ire. Toyahuë, mësarute posëohua'i de'hue tutu quë'iohua'i pa'ijë Maija'quë cocapi mësaruni pa'ina, huatire quëcorena.

¹⁵ Jaje pa'ina, oima'pë pa'ijë'ë, iye yejare, cui'ne iote pa'i co'amañare. Jaje pa'ina, iye yejare oito Diusu oiyepi ìte peoji. ¹⁶ Si'aye iye yeja ayere paipi tì'a'ne cato Maija'quë ise'e peoji, co'ayere capë yëye, ñaco capi ña ëaye, cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasaye, si'aye iye cato yeja aye a'ë. ¹⁷ Jaje pa'ina, iye yeja cato si'a io co'aye yëye cõni carajaija'copi pa'ico. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë yëyere yo'ocohua'i cato ti pani huesëja'cohua'i a'ë.

Nuñerepa Coca, Cui'ne Cosoye

¹⁸ Huau dohuë, tì'api, tēji mu'señarepa, mësaru ja'në Cristo sañope yo'oquë daija'quë api cajëna, asase'epi. Jaje pa'iyë yure jai pai Cristore sañope yo'ocohua'i etahuë. Jaje pa'ina, tēji mu'seña'ë asayë. ¹⁹ Mai ja're pa'isicohua'ipi etahuë, mai acohua'irepa peo do'ire. Jaohua'i yëquë acohua'irepa pani mai ja're patira'huë. Jaohua'i cato etahuë, si'aohua'i mai acohua'ise'e pa'iyë pañere iñojë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësarute Cristopi isipi, de'o joyore. Jaje pa'ina, nuñerepa ayere mësaru asacohua'i pa'iyë. ²¹ Jaje

pa'ina, mēsarute toyama'ë paë'ë, nuñerepa cocare coa caye a'ë cuasacohua'ire toyayeje pa'ye. Mēsarupi nuñerepa cocare asa t̄i'acohua'ire sēte. Jaje pa'ina, mēsarupi asayë, nuñerepa cocapi cosoye aye pa'iye peoji.

²² ¿Jequë a'ni, cosoquë? Cosoquë cato Jesure Cristorepa peoquëni coa caye a'ë caquë api. Jaëpi Cristore sañope yo'oquë, mamaquëre cui'ne pëca ja'quëre coa caye a'ë caquë api, cosoquë cato. ²³ Jaje pa'ina, mamaquëre irepa peoquëni coa cayë caquë cato Maija'quëre peoquëpi pa'iji. Jaje pa'iquëta'are mamaquëre ire papi caquë cato Maija'quëre paquëpi pa'iji.

²⁴ Jaje pa'ina, mēsaru ja'a huëo maca asase'epi mēsaruni pa'ito mēsarupi mamaquëna cui'ne pëca ja'quëna tsiosicohua'ipi pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁵ Jaje pa'ina, ti pa'iye payë, Jesucristo maire ca nēose'ere. ²⁶ Cosocohua'i ayere quëaquë toyahuë, mēsarute. ²⁷ Jaje pa'iquëta'are mēsaru cato payë, Maija'quë joyore, Jesucristo isisiconi. Jaje pa'ina, yecohua'i ye'yayere asañu'u cajë yo'oma'pë pa'iyë. Maija'quë joyopi mēsarute ye'yaquë pa'iji. I ye'yaye cato carajai ma'ñe a'ë, nuñere pa'ë, coso ma'ñe a'ë, iti ye'yayeje pa'ye yo'ojë Jesucristo ja're pa'ijë'ë.

²⁸ Yure jaje pa'ito huau dohuë, Cristona tsiosicohua'ipi pa'ijë'ë, i ñai maca quëcojë ca'raye peoyerepa i dai maca ñaja'cohua'i. ²⁹ Jaje pa'ina, mēsarupi Jesucristore nuñe pa'ire papi asacohua'ire sēte, si'aohua'ire nuñe yo'ocohua'ire Maija'quë mamajë a'ë, asayë.

3

Maija'quë Mamajë

¹ Ñajë'ë, Maija'quë maire ai oi yë'ë mamajë a'ë cayere. Care paji, mai i mamajë a'ë. Jaje pa'ina, iye yeja pai mai pa'iye asa t̄i'añe pañe, Maija'quë pa'iye asa t̄i'ama'cohua'i sēte. ² Jaje pa'ina, mai cato Maija'quë mamajë a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijë ja yë'ta'a huesëyë, mai tiñe pa'iohua'i pa'i ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are asayë, Jesucristo ñaisi maca ite ñajë maije ije pa'iohua'i pa'i ja'ñere. ³ Jaje pa'ina, si'aohua'i ina uteye pacohua'i cato iohua'ija'a co'ye tsoa toñë, Jesucristoje pa'iohua'irepa, ne'cua peocohua'irepa pañu'u cajë.

⁴ Jaje pa'iquëta'are cuañese'ere tayo yo'oquë pani co'aye yo'oji. Jaje pa'ina, tayoye cato cuañese'ere ne jëyoye a'ë. ⁵ Tsoe mēsarupi asayë, Jesucristo ti co'aye yo'oma'quëpi iye yejana daise'e, mai tayo yo'ose'ere nejocasili caquë. ⁶ Jaje pa'ina, i ja're tsioni pa'iquë cato tayo yo'oma'quë api. Jaje pa'iquëta'are tayo yo'oquë cato iteje ñama'quë api, cui'ne i pa'iyeje asa t̄i'ama'quë api. ⁷ Huau dohuë, yecohua'ina coso cuañoma'pë pa'ijë'ë, nuñere pare yo'oquë cato nuñe pa'iquë

api, Jesucristo nuñerepa pa'iyeye pa'ye. ⁸ Jaje pa'iquëta'are tayose'ere yo'oquë pa'iquë cato huati tsequë api. Huati cato ja'a huëo maca aquëpi tayose'ere yo'oquë pa'iquë api. Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquë huati nese'ere nejosi'i caquë daji'i.

⁹ Maija'quë mamaquë de'osiquë cato tayo yo'oyere yo'oma'quë api, Maija'quë ayepi ini pa'i do'ire. Tsoe Maija'quë mamaquë sëte tayo yo'oma'quë api. ¹⁰ Jaje pa'ina, pai yo'oyena ñani asaye pa'iji, Maija'quë mamajëre, cui'ne huati mamajëre, nuñere pare yo'oma'cohua'ipi, cui'ne yecohua'ire oima'cohua'i cato Diosu tsecohua'i peoyë.

Sa'ñe Oijë Pa'iyë

¹¹ Pai ñape yecohua'ire oiye pa'iji ca cocare mësarü du'ru macarepa asacohua'i a'ë. ¹² Cañje pa'iohua'i pa'ima'pë pañu'u, huati aquëpi yo'jeire huani jeose'eje pa'iohua'i. Me yo'oquë yo'jeire huani jeose'e ñani, Cañ yo'oyepi co'aye paji'i. Pa'ina, yo'jei yo'oyepi de'oye paji'i. Ja do'ire huani jeopi.

¹³ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, iye yeja acohua'ipi mësarute coecohua'i pa'ito ¿me yo'ojë jaje yo'oye'ni? cajë ai cuasama'pë pa'ijë'ë. ¹⁴ Jaje pa'ina, maipi asajë pa'iyë, ja'në ju'iñere pa'isicohua'ipi ti pa'iyena tëto saisicohua'ipi pa'iyë, Maija'quë do'ijëre ai oi do'ipi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë do'ijëre oima'quë cato ja yë'ta'a ju'i hue'ñare pa'iji. ¹⁵ Maija'quë do'iquëre coequë cato paire huani jeoquëje pa'i api. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi asayë, paire huani jeoñe yëquë cato ti pani huesëye peoquë pa'iyere. ¹⁶ Paire oiye asa ti'añë, Jesucristo maire oi do'ire ai yo'ose'ere asajë. Jaje cui'ne maije Maija'quë do'ijëni oijë ai yo'ocaiye pa'iji, mai pa'iyepi. ¹⁷ Jaje pa'iquëta'are iye yeja co'amaña paquëpi, Maija'quë do'iquëpi carajani ai yo'oquëna, coçaima'ë coa ñato co'aji. ¿Jaje pa'ire me Maija'quë oiye i joyore pa'iquë'ni? ¹⁸ Huau dohuë maña, jaje pa'ina, coa yë'ose'epi oiyë cama'pë pañu'u. Coa ai jerepa nese'ere papi iñoñu'u, mai nuñerepa oiye.

I Ña Hue'ñare Pana Quëcojë Pa'iyë

¹⁹ Iyere asajë, nuñerepa acohua'i a'ë cuasajë cui'ne i ña hue'ñare pana mai joñoaje i tserë pa'ë asajë co'a ju'iñe peoyerepa pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁰ Jaje pa'ina, mai joyopi co'acohua'i a'ë sañope caye pa'ito, Maija'quë mai joyo asaye jerepa pa'i sëte jerepa si'aye asaji, mai pa'iyë. ²¹ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, mai joyopi sañope maire caye peoto co'a ju'iñe peoyerepa Maija'quëna quëcojë pa'iyë. ²² Jaje pa'ijë i yëyere yo'ocohua'ipi, cui'ne i cuañese'ere de'oye sehuocaicohua'ipi mai yëyere ite seto ipi isija'quë api. ²³ Iye a'ë, i cuañeñe. Jesucristo cato Maija'quë mamaquë api asani ite

tuiye pa'iji. Cui'ne pa'i ñape yecohua'ire oijë pa'ie pa'iji, Jesús cuañese'eje pa'ye. ²⁴ Jaje pa'ina, i cuañese'e sehuoacohua'li cato Maija'quë ja're con'i pa'iyë, Maija'quëpi iohua'ini pa'ina. Maija'quë joyore maina isisi do'ire asayë, Maija'quëpi mai ja're pa'ie.

4

Maija'quë Joyo Cui'ne Cristore Sañope Yo'o Joyo

¹ De'oji, Maija'quë do'ijë. Iye yeja jai pa'i Maija'quëre cacaicohua'li a'ë cajë, coa cosocohua'li pa'iyë. Ja do'ire si'aohua'ire care payë cuasajë asama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa iohua'li case'ere neñajë'ë, Maija'quë joyo ayere pa'ni, iye panita'a co'a joyopi cama'quë cajë. ² Iyena mësaru Maija'quë joyore papi caquëna, cayë asaye pa'iji, iohua'ini Jesucristoni pa'i capë quë'irepa daji'i, cajëna. ³ Jesucristore jaje cama'quë cato Maija'quë joyore peoquë api. Cristore sañope yo'o joyore hue'equë api. Ja joyopi daija'quë api asahuë, mësaru. Ja joyopi yure tsoe iye yeja paire pa'iji.

⁴ Huau dohuë, mësaru cato Maija'quë tsecohua'li a'ë. Jaje pa'ina, mësarupi iti cosocohua'ini ñese quëcohuë, iye yeja paire pa'iquëre seña maca tutu quë'ipi mësaru ja're pa'i do'ipi. ⁵ Jaohua'li ja cosocohua'li cato iye yeja acohua'li a'ë. Jaje pa'ina, iye yeja cocare cayë. Cajëna, iye yeja pa'ipi iohua'ire asacaiyë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are mai cato Maija'quë tsecohua'li a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë pa'ie asacohua'ipi mai cayere asayë. Maija'quë tsequë peoquë cato mai caye asaye paji. Jaje yo'oyena, ñañë, Maija'quë joyo hue'equëre.

Diusu Paire Oiquë Api

⁷ Maija'quë do'ijë, pa'i ñape yecohua'ire oijë pañu'u. Paire oiye cato Maija'quë tse a'ë. Jaje pa'ina, yecohua'ire oicohua'li cato Maija'quë mamajë a'ë, cui'ne Maija'quë pa'ie asacohua'li a'ë. ⁸ Maija'quë cato paire oiquë api. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ire oima'quë cato Maija'quë pa'iyere asama'quë api. ⁹ Jaje pa'ina, iye yejana i mamaquëre te'ire, jaë do'ipi pa'ie tija'ajë caquë jëjo dao maca maire Maija'quë oiye iño'pi. ¹⁰ Jaje pa'ina, i maire oi yo'ose'e cato iye a'ë, mamaquëre mai co'aye yo'ose'e sai tocaija'quëre jëjo daose'e a'ë, cui'ne Maija'quëre ti oima'cohua'ini maire ipi oise'e a'ë.

¹¹ Maija'quë do'ijë, Maija'quëpi ja jerepa maire oisiquëre sëte maije pa'i ñape yecohua'ire cui'ne oiye pa'iji. ¹² Te'ijë Maija'quëre ñaco care papi ñasiquëje peoji. Jaje pa'iquëta'are maipi de'huerepa yecohua'ire oini asayë, Maija'quëpi mai ja're pa'iji cajë. Jaje pa'ina, maija'a i oiye'pi eta iño'ji, ije pa'i yo'ojë. ¹³ Jaje pa'ina, i joyore maina isisi do'ire asayë, i ja're pa'ijëna, ipi mai ja're pa'iji cajë. ¹⁴ Jaje pa'ina, yëquë i

mamaquëre ñasicohua'ipi, pëca ja'quëpi mamaquëre jëjo daopi, iye yeja pa'ire huasoquëre cajë quëayë. ¹⁵ Jaje pa'ina, Jesure Maija'quë mamaquëre pare asaquë cato Maija'quë ja're pa'iji. Pa'ina, Maija'quëpi i ja're coni pa'iji.

¹⁶ Jaje pa'ina, i pa'yere maipi asa t'ajë i maire oiyere oire paye a'ë asajë i oiyere sehuohuë. Diusu cato oiquë api. Jaje pa'ina, pa'ire oiquë cato Diusu ja're pa'iji. Pa'ina, Diusupi i ja're pa'iji. ¹⁷ Jaje pa'ina, ta'ñe pa'ire oiyere pasicohua'i pani, pai ñape yo'ose'e ña mu'serepa mai co'a ju'ima'pë quëaja'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, mai cato Jesucristoje pa'iohua'i a'ë, iye yeja pa'i maca. ¹⁸ Pa'ire oiye cato ca'raye peoye a'ë. Jaje pa'ina, pa'ire nuñerepa oiyepi ca'rayere pi'ra eto saoji. Ca'raye pa'ito nuñerepa oiye t'ama'quë api.

¹⁹ Maija'quëpi maire du'ru macarepa oji'i. Jaje pa'i do'ire maije ite oiyë. ²⁰ Jaje pa'ina, pa'ipi “yë'ë oiyë, Maija'quëre” caquëpi Maija'quë do'iquëre oima'quë pani coa cosoquë api. Jaje pa'ina, Maija'quë do'iquëre tiña ñaquëni oiye pani ¿me Maija'quëre ña cuañoma'quëre oiye pa'iquë'ni? ²¹ Jaje pa'ina, maipi payë, i cuañese'e ñeje cayere: “Maija'quëre oiquë cato Maija'quë do'iquëreje oiye pa'iji.”

5

Pa'ire Paji Cuasayepi Iye Yeja Ayere Ñese Quëcoye.

¹ Si'aohua'i Jesure, Cristore papi asacohua'i cato, Maija'quë mamajëre pa'ë. Jaje pa'ina, pëca ja'quëre oicohua'ipi mamaquëreje oiyë. ² Jaje pa'ina, Maija'quëre oijë, i cuañese'ere de'oye sehuocaijë pa'ito, asayë, Maija'quë mamajëreje cui'ne oicohua'i a'ë cajë. ³ Maija'quëre oiye cato i cuañese'ere sehuocaiye a'ë, i cuañeñere sehuocaiye cato ai yo'o ma'ñe a'ë. ⁴ Maija'quë mamaquëpi pa'ito iye yeja aye ñese quëcoye pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'quë pa'ire paji cuasayepi si'aye iye yeja aye ñese quëcoye necaji. ⁵ Jaje pa'ina, Jesu api, Maija'quë mamaquë asaquë pa'iquëpi iye yeja aye ñese quëcoquë pa'iji.

Maija'quë Mamaquë Ayere Quëaye

⁶ Iquë Jesús cato i do cuañose'epi, cui'ne i ju'i tsie nejose'epi iñoñe paji'i. Cristo api, maire huasoquë. Coa oco doyesele pa'iyepi papi, oco dose'e cui'ne i tsie coni paji'i. Maija'quë joyo cato si'aye iyere ñani quëapi, cui'ne nuñerepa ca joyo api. ⁷ Jaje pa'ina, ma'tëmöre toasocohua'i, iye yo'ose'ere ñasicohua'i pa'iyë, Maija'quë, Cocarepa, cui'ne Maija'quë joyo. Iye toasocohua'i cato te'ipi pa'iyë. ⁸ Maija'quë joyopi Jesucristore Maija'quë mamaquë api quëapi, maire. Cui'ne asayë, oco dose'e cui'ne i tsie nejose'ere. Jare cuasajë'ë, toasqñe iye yejana iye te'e cuasaye pa'iji, Jesucristo Maija'quë

mamaquërepa pa'ie. ⁹ Paipi quëaquëna, care paji cuasajë asacaicohua'i a'ë, asacaicohua'i sëte. Maija'quë quëaye jerepa do'i quë'ye sëte asacaiye pa'iji, Maija'quë ì mamaquë ayere quëaye. ¹⁰ Jaje pa'ina, Maija'quë mamaquëre ìre papi caquë asaquë cato ì mamaquë ayere, Maija'quë joyo quëayere ì joyore paji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë case'ere ìre papi cuasama'quë cato Maija'quëni cosoure neji, ì mamaquë ayere asacaima' do'ire. ¹¹ Maire quëase'e cato iye a'ë: Maija'quë maire ti pa'iyere isipi. Jaje pa'ina, ì mamaquëni iye ti pa'ie pa'iji. ¹² Jaje pa'ina, ì mamaquëre paquëpi ti pa'ie paji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë mamaquëre peoquë cato ti pa'ie peoquë api.

Yëhuo Tëjiquë Caye

¹³ Maija'quë mamaquëre ìre papi cajë asani sehuosicohua'ina toyayë, iye, mësarupi ti pa'iyere payë cajë asajajë caquë.

¹⁴ Maipi Maija'quë yëyejë pa'ye sëto ìpi asacaiji asayë, mai. Jaje pa'ina, co'a ju'iñe pañë Maija'quëpi necaija'quë api cuasajë. ¹⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi mai señe asacaiji. Asaye sëte mai ìte sësë'e tsoe tì'ani payë asajë pa'iyë.

¹⁶ Pa'iji, tayo yo'ose'epi juni huesëyena sayejë, cui'ne tayo yo'ose'epi ju'iñena sa ma'ñeje pa'iji. Jaje pa'ina, yequëpi, juni huesëye ne ma'ñere Maija'quë do'iquëpi tayo yo'oquëna, ñani Maija'quëre sęcacaiye pa'iji. Sęcacaito Maija'quëpi tayosiquëre pa'iyere isija'quë api. Cama'ë pa'iyë, juni huesëye neñere tayo yo'ouna, sęcacaijë'ë caquë. ¹⁷ Si'aye tayo yo'oye co'ayese'e pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yeque cato tayose'epi ju'iñena sa ma'ñe a'ë.

¹⁸ Diosuni pëca ja'quëre pacohua'ipi tayo yo'oma'pë pa'iyë, Maija'quë mamaquëpi ñacaina, huatije pu'pema'ëna.

¹⁹ Jaje pa'ina, maipi asayë, iye yeja pai cato iohua'i ëjaë huatipi cuañequëna pa'ie. Jaje pa'iquëta'are mai cato Maija'quë tsecohua'i a'ë asayë.

²⁰ Asayë, cui'ne Maija'quë mamaquëpi dani maire ta'ñe asaye isise'e, nuñerepa Maija'quë pa'iyere asa tì'ajajë caquë. Jaje pa'ina, asayë, mai nuñere pare pa'ie, ì mamaquë Jesucristoni. Jaë api, nuñerepa Diosu ti pani huesëyere paquë. ²¹ Tsì dohuë, de'hua ñajë pa'ijë'ë, coso diusuohua'ire, yo'ojë sehuoye.

2 SAN JUAN

Nuñerepa Pa'iyē Cui'ne Ti Oiyē

¹ Aipi yē'ē iye toya ja'hua toyayē, Maija'quē sahuasicona, cui'ne iti tsēcapē acohua'ina caquē, yē'ē nuñerepa ai oicohua'ina. Yē'ēse'e oiyē pañē, cui'ne yē'ē oiyēje pa'ye mēsarute oiyē, nuñerepa cocare asasicohua'ipi. ² Oiyē, mēsarute nuñerepa cocapi yēquē joñoare pa'i do'ire, ja nuñerepa cato mai ja're ti pani huesē ja'ñe a'ē. ³ Jaje pa'ina, Maija'quēpi cui'ne Ējaē Jesucristo Maija'quē mamaquēpi conī nuñerepa yo'ojē mēsarute oijē i oiyere, jo'cua de'oye pa'iyere, cui'ne teaye pa'iohua'ire ñani cōcaiyere isijajē. Isijēna, de'oye pa'ijē'ē.

⁴ Mēsarū mamajē acohua'ipi Maija'quē maire cuañese'ere nuñere pare pa'ijēna, tī'ani ñani yē'ē ai sihuahuē. ⁵ Yure jaje pa'ito Maija'quē do'ijē señē, mēsarute. Paī ñape yecohua'ire sa'ñe oijē pañu'u. Iye yē'ē mēsarute toyaye huajē cuañese'e peoji. Tsoe ja'a huēo maca mai asase'e a'ē. ⁶ Paire oijē pa'iyē cato Maija'quē cuañese'eje pa'ye yo'ojē pa'iyē pa'iji. Jaje pa'ina, cuañese'ere tsoe ja'a huēo macana asasicohua'i sēte paire oiyere pa'ijē'ē.

Coa Cosocohua'i

⁷ Jaī paī cosocohua'i iye yeja pa'iyē, Jesucristore nuñerepa paīje pa'irepa daji'i cama'cohua'i. Jaje pa'ina, ite jaje cama'cohua'i cato cosocohua'i a'ē, cui'ne Cristore sañope yo'ocohua'i a'ē. ⁸ Si'aye mēsarū nesi do'i saī cuañoñere cajē de'hua ñajē'ē, mēsarū ai yo'ojē nesi co'amañare nejoñe.

⁹ Cristo ye'yase'ere pa'ima'ē, Cristo ye'yase'ere tēto sani yo'oyē caquē cato, Maija'quēre peoquē api. ¹⁰ Jaje pa'ina, mēsarū quē'rona daicohua'ipi iye ye'yase'ere dama'cohua'i pa'ito, “daijē'ē, huē'ena” cama'pē pa'ijē'ē. Cui'ne pēpayeje pajē'ē. ¹¹ Jaje yo'ocohua'ire pēpaquē cato iohua'i co'aye yo'o tē'huire pa'iji, do'i quē'ye.

Ca Tēji Cocarepa

¹² Jaiye mēsarute caquē toyaye payē. Jaje pa'iquēta'are toya ja'hua na tintapi toyaye coeyē. Coa ai jerepa mēsarū quē'rona sani mēsarūni ñaquē cayere yēyē, mai sihuayepi tī'ase'erepa pa'ija'co caquē. ¹³ Maija'quē sahuasico mamajēje mē'ēre pēpa saoyē, mē a'yo mamajēje pa'iohua'ipi. Jaje pa'ijaquē.

3 SAN JUAN

Gayore Pëpaye

¹ Aipi yè'è toyayè, iye toya ja'hua yè'è cajeirepa Gayona caquè, yè'è nuñerepa oiquèna.

² Mè'ère Maija'què do'iquère sēcacaiyè, ju'ima'què caquè, si'aye mè'è yè yo'oye de'oyerepa etaja'què caquè, mè joyo de'oye pa'iyeye pa'ye. ³ Yè'è ai sihuahuè, Maija'què do'ijèpi dani mè'è ocue pa'i macarepa nuñere pare pa'i yo'oyere quèajèna, asani. ⁴ Peoji, yeque yè'è sihuaye iyeje pa'ye. Jaje pa'ina, yè'è mamajèpi nuñere pare pa'ijèna, asani ai sihuayè.

⁵ Maija'què do'iquè mè'è nuñerepa yo'oyè, Maija'què do'ijère yequè hue'ñapi daicohua'ire mè'è ñama'cohua'ireje çocai yo'oni. ⁶ Si'aohua'i Maija'què do'ijè tsi'si sitona mè'è aihua'ire oi yo'oyere quèajèna, asahuè. Jaje pa'ina, señè, mè'ère. Jaohua'ire saijèna, co'amaña caraye pa ja'ñere çocaijè'è caquè, Maija'què sihuaquè ñañere yo'ojè'è caquè. ⁷ Jaohua'i cato Jesucristore necaiyere cajè sai huèohuè. Jaje pa'ina, Maija'què do'ijè pecohua'ipi çocañu'u cato coeyè, johua'i çocaiyere imañe. ⁸ Jaje pa'ina, maipi jaohua'ire ñacaiye pa'iji, nuñerepa cocare quèaja'cohua'ire mai çocai do'ipi.

Diótrefes Co'aye Yo'ose'e Cui'ne Demetrio De'oye Yo'o Iñose'e

⁹ Maija'què do'ijè, mè'è què'ro pa'icohua'ina caquè yè'èpi toyahuè. Jaje pa'iquèta'are Diótrefespi yèquè case'ere asacaiye coepi, ipi johua'i èjaè pasi'i caquè yo'o do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ina, yè'èpi jarona saisiquè pani sañope yo'oyere caja'què a'è, yèquè yo'o ma'ñere coa cosoquè co'aye sañope caquère. Jase'e cama'è cui'ne Maija'què do'ijèpi ti'acohua'ireje daijè'è cama'è yo'oji. Cui'ne yecohua'ipi johua'i huè'ena saye yècohua'ireje sama'pè pa'ijè'è caquè èsequè yo'oji. Cui'ne tsi'sisi hue'ñana eto saoquè yo'oji, johua'i huè'ena saye yècohua'ire.

¹¹ Maija'què do'iquè, co'aye yo'o iñoñere tuima'è pa'ijè'è. Coa ai jerepa de'oye yo'oquè pa'ijè'è. De'oye yo'oquèpi Maija'què tsequè pa'iji. Co'aye yo'oquè cato Maija'quère ñama'què api.

Demetrio De'oyerepa Yo'ose'e

¹² Si'aohua'i Demetrio de'oye de'oquè api cayè. Nuñerepa coca cayeje pa'ye pa'iquè api. Yè'è i pa'iyè ñaquèje de'oquè api cacaiyè. Jaje cajèna, mè'èpi nuñerepa cayè caquè asayè.

Ca Tëjijerepa

¹³ Jaiye mē'ère caye pahuē. Jaje pa'iquēta'are coeyē, coa toya ja'huana tintapi toyani jējo saoye. ¹⁴ Mē'ère pani ñaquē cayere yēyē. Jaje pa'ina, esa ña huajē'ñe nēiji.

¹⁵ Ai cuasama'ē de'oye pa'ijē'ē. Iño pa'icohua'i mē'ē cajeohua'ipi mē'ère pēpa saoyē. Jaje cui'ne yē'ēje mē'ère señē, pai ñapere yēquē cajeohua'ire yēquē cajeohua'ire jaro pa'icohua'ire pēpacajē'ē caquē.

SAN JUDAS

Judas Toyase'e Maija'quë Soisicohua'ina

¹ Yë'ë Judaspi, Jacobo yo'jeipi, Jesucristo jo'yaëpi iye toya ja'hua toyayë, Maija'quë soisicohua'ina, ina isisicohua'ina, Jesucristopi ñacaina, pa'icohua'ina. ² Maija'quë jo'cua de'oye pa'iyere, Maija'quë paire oiyere, cui'ne ipi teaye ñani oi coaiyere ai jerepa isi cuañojë pa'ijajë caquë señë.

Coa Cosoye Ye'yacohua'i

(2 Pe 2.1-17)

³ Maija'quë do'ijë, yë'ë cato ai toyaye yëhuë, huaso coca ayere mësaru cui'ne yë'ë mai payere. Jaje pa'iquëta'are yure cato yequere toyaquë ai señe pa'iji, mësarute. Ai cuasajë yo'ojë'ë, mai huaso coca ye'yayere nejoñe. Iye ye'yayere si'aye Maija'quë i paina isise'epi. ⁴ Tsoe coa cosojë ye'yacohua'ipi yahuerpa mai ja're çoni cacasicohua'ipi pa'iyë. Jaohua'ire cato tsoe toyase'epi quëaji, nejoja'cohua'ire ca nëosicohua'ipi pa'iyë. Jaohua'i cato Maija'quëre sañope yo'ocohua'ipi i de'o cocare pare tiñe ponani si'si yo'oyere de'oye a'ë cajë ye'yayë, cui'ne mai paquë, mai Ejaë Jesucristo pa'iji cayere coa caye a'ë cacohua'ipi.

⁵ Mësarupi tsoe asacohua'i pa'itojë, mësarute caye yëyë, mësarupi Israel paire Egítopi etosi jeteyo'je, ite ire pare cuasama'cohua'ire nejose'ere cuasajajë caquë. ⁶ Cui'ne huiñaohua'ireje nea hue'ñare pana cosicohua'ini paji, ti jarote quëna meapi huesicohua'i pani huesëyë. Jaohua'i cato johua'i ocue pa'i macarepa pa'ima'pë, Maija'quë ja're çoni pa'i sito jeoconi etasi do'ire. Pai ñape yo'ose'e ña mu'serepa ca huesoja'cohua'ipi pa'iyë. ⁷ Huiñaohua'i yo'ose'eje pa'ye Sodoma cui'ne Gomorra cui'ne io yë'quë maca pa'i daripëaje, nomi yo'oyena ne huesëni pai yo'ojë pa'iyë tëto sani co'aye yo'ojë yaya maca pa'i toana ëo huea cuañoa'huë'ë. Ja yo'ose'e cato si'aohua'ire quëaye a'ë, jaje yo'oma'pë pa'ijë'ë caquë.

⁸ Jaje yo'ose'e asajëta'a iye cosojë ye'yacohua'i, coa huëo çaise'eje pa'yere pa'ijë si'si neñë, johua'i capë. Cui'ne si'a ëjaohua'i cui'ne johua'i cuañese'e coejë mai sehuosicohua'i ëjaohua'ireje ca'rama'pë sañope co'ayere cajë pa'iyë. ⁹ Miguel huiñaë ai jerepa tutu quë'iohua'i aquëpi Satanás ja're capi, Moisés capëre ësequë. Esequëta'a Satanásre sañope cama'ë coa i ñeje capi: Mai Ejaëpi sai de'huaye pa'iji, më'ëre. ¹⁰ Jaje pa'iquëta'are iye emëohua'i cato johua'i asa ti'ama' co'amañare ai co'aye cayë, cui'ne johua'i coa noni yo'ojë asa

tĩ'añere, ta'ñe asaye peocohua'i nètërojaicohua'i asayeje pa'ye asayë. Jaje pa'ina, ìohua'i nejo cuaño ja'ñere yo'ojë pa'iyë.

¹¹ ¡Teayerepa jaohua'i maña! Caín co'aye yo'ose'eje pa'iohua'i pa'iyë, cui'ne Balaam curi yë do'ire Maija'quë paire sañope yo'ose'eje pa'iohua'i pa'iyë. Cui'ne Coré Maija'quëpi pai ëjaë ca nëosiquëre coequë sañope yo'oquë ju'aji'i. Jaëje pa'iohua'i pa'iyë, jaohua'i. Jaje pa'i do'ire ai yo'ojë pa'ija'cohua'i a'ë, teayerepa. ¹² Mësaru sa'ñe oi do'ire tsi'sini aijë pa'iyere, jaohua'ipi co'aye si'si a'siojë pa'ye iñoñë, mësaru de'oye tsi'sijë pa'iyena, ca'rama'pë mësaru ja're conì aijë, ìohua'ise'e co'ye cuasa do'ire. Cui'ne oco peo sirijë pa'iohua'i a'ë, cui'ne tutupi siri tutu sauna, ti oco isima'o. Cui'ne ocue ñëa quëi tëcahuëta'a quëiñe pañeje pa'iohua'i a'ë. Quëima' do'ire ju'isicohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë. Cui'ne si'a soquë saihuë duta oase'eje pa'iohua'i a'ë, cayayese'e ju'ise'eje pa'iohua'ipi. ¹³ Jaohua'i cato jai tsiaya tuturepa co'poyeje pa'iohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi ìohua'i si'si yo'oyere ma' oañë, sirijë pa'yere. Jaohua'i cato ìohua'i saima'a ne huesosi ma'ñoco a'ë. Jaje pa'ina, ti nea hue'ñare pare pani huesëja'cohua'ire ca huesosicohua'i a'ë.

¹⁴ Adánpi huëoni pani dao hue'ña siete aquë paji'i, Enoc. Jaëpi Maija'quëpi quëaquëna, jaohua'i ayere capi, ñeje: “Ñahuë, Ëjaëre jai merepa jai pai ja're ì huiñaohua'i ja're daina, ¹⁵ si'a paire tsi'soni ìohua'i yo'ose'ere ña de'huasi'i caquë, cui'ne si'aohua'ire co'acohua'ire nejoñe pa'iji ca huesosi'i caquë, jaohua'ipi co'ayere yo'ojë pa'i do'ire, cui'ne Maija'quëre sañope pëijë ca do'ire caquë.” ¹⁶ Jaohua'i cato ìohua'i payere cuasajë sihuama'pë oi ëa joyo pajë, coa ìohua'i co'aye yëyere yo'ojë pa'iyë. Pa'ijë yecohua'i payere neñu'u cuasajë de'o coca mañapi yecohua'ire cacohua'i a'ë, coa jerepa pa'iohua'i a'ë cuasajë.

Sehuosicohua'ire Yëhuoye

¹⁷ Jaje ìohua'i pa'iquëta'are mësaru Maija'quë do'ijë, cuasajë'ë, mai Ëjaë Jesucristo jëjo saocohua'i mësarute case'ere: ¹⁸ “Tëji mu'seña cato pa'ija'cohua'i a'ë, ìohua'i yëyeje pa'ye co'ayere pa'icohua'ipi, Maija'quë ayere cue'cue pa'ipi pa'ija'cohua'ipi.” ¹⁹ Maija'quë joyo peocohua'ipi, coa noni ìohua'i yëyepi pa'icohua'ipi, cui'ne paire huahuejë yo'ocohua'i a'ë, te'e paire cuasama'pë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are mësaru cato, Maija'quë do'ijë, ocue pa'i macarepa Maija'quë pa'iji cuasayepi se mëojë pa'ijë'ë, Maija'quë joyo yo'oyepi Maija'quëre sejë pa'icohua'ipi. ²¹ Maija'quë oiyere pa'ijë'ë. Jaje pa'ijë Jesucristo daija'a

mu'sere utejē pa'ijē'ē. Jaje pa'ijēna, oi teaye maire ñani ti pani huesēyere isija'quē api.

²² Jēa coecohua'ire teaye ñani oijē pa'ijē'ē, nui cocare pare tuijajē cajē. ²³ Paire oijē pa'icohua'ipi eto huasojē'ē, toare pa'icohua'ire Maija'quēre ti'ajajē cajē. Jaje pa'iquēta'are de'hua ñajē'ē, iohua'i co'aye pa'iyepi si'si ne tuture pacohua'ire.

²⁴ Yure cato Maija'quēpi mēsarute taima'pē pa'ija'cohua'ire ne tutu paji, cui'ne i de'oquērepa ña hue'ñana si'si tē'ña pecohua'ipi ai sihuacohua'ire eto nēco tutu paji. ²⁵ Maija'quē cato te'i api, de'oquērepa ta'ñe pa'ipi maire huasoquē, mai Ējaē Jesucristo yo'o do'ipi. Si'a miañe paquē api, ějaohua'i mēñe Ējaēre papi, si'aye i tse'e a'ē cui'ne i api, iti cuañequē, tsoe ja'a huēo macaje, yureje, cui'ne je'nēna jajese'e. Jaje pa'ijaquē.

APOCALIPSIS

Jesucristo Ìñose'e

¹ Iye cato Diusupi Jesucristona ìñose'e a'è, Jesucristopi ì jo'yare quëajaquë caquë, yequë mu'se esa pa'i ja'ñere. Jaje ìñouna, Jesucristopi ì huiñaëre jëjo daopi, ì jo'yaë Juanna quëaja'quëre. ² Jaje pa'ina, Juanpi ìti si'aye iye co'amaña cui'ne Maija'quë cocare Jesucristopi ìtire pa'è caquëna, ñasiquëpi quëaquë pa'iyë.

³ Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toyase'e ñaquëpi, cui'ne sihua-cohua'i pa'ija'cohua'i a'è iye Maija'quë ìsisi cocare caquëna, asajë ìño toyase'e cayere sehuocohua'ipi, tsoe tì'a tējiji, ìti yo'oja'a mu'seña.

Juan Toyase'e Siete Sehuosi Tsëcana Caquë

⁴⁻⁵ Yë'è Juanpi toyayë, siete sehuosicohua'i tsëca Asia yeja pa'icohua'ina caquë, mësarute ìti pa'iquëpi, tsoe pa'isiquëpi cui'ne daija'quëpi cui'ne ì ñu'i saihuë tìñarepa siete joñoa pa'iyepi cōni, cui'ne Jesucristo ì case'eje ñaquë cacaisiquëpi, ju'isicohua'i aquëpi du'ru huëisiquëpi iye yeja pai ëjaohua'ire meñe cuañequëpi cōni mësarute de'oye ñacaiyepi jo'cua de'oye pa'ijë'è. Cristo cato maire oi tayo yo'o tuture nejocaji'i, ì tsiepi. ⁶ Nejoni maire ëjaohua'ire cui'ne Maija'quëre ì pëca ja'quëre pare necaicohua'ire nepi. Jaë api, si'aye miañe paquë, cui'ne si'aye ì tsese'e a'è. Jaje pa'ijaquë.

⁷ Sirija'a daija'quë api, jare asajë'è. Si'a pai ñaja'cohua'i a'è, ìte, cui'ne ìte a'si yo'osicohua'ijë ñaja'cohua'i a'è, cui'ne si'a yeja pa'icohua'ijë ìte ñajë ai cuasajë oija'cohua'i a'è. Jaje pa'ija'coa.

⁸ “Yë'è aë, du'ru aquë, cui'ne tējiquë” caji, Èjaë Maija'quë si'a tutu quë'ire papi, ìti pa'iquëpi ja'në pa'isiquëpi, cui'ne ìti daija'quëpi.

De'o Cristore Ñase'e

⁹ Yë'è, Juan mësaru a'yë a'è, Maija'quë do'ire. Jaje pa'ina, Jesure tsioni pa'i do'ire mësaru ja're te'e pa'iyë, Maija'quë cuañe tē'te pa'iyere, ai yo'oyere, cui'ne ai yo'ojë quëco tuture. Jaje paquëpi Jesucristo case'ere Maija'quë cocare quëa do'ire tseasiquëpi Patmos hue'e saodohuëre paë'è. ¹⁰ Pa'ina, mai Èjaëre pare sihua mu'se tì'aëna, Maija'quë joyopi yo'oquëna, joyose'e pa'iquë de'osiquëpi Maija'quëre sei paë'è. Pa'i asahuë, yë'è jeteyo'jepi duruhuë juiyeje pa'yerepa tutu caquëna.

11 “Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa cui'ne tëjiquërepa. Toyajë'ë, te'le toya pëpë më'ë ñañere. Toyani Asia yejana jëjo saojë'ë, siete sehuosi tsëcana Efesona, Esmirnana, Pérgamona, Tiatirana, Sardisna, Filadelfiana, cui'ne Laodiceana.”

12 Caquëna, ¿nëpi jaje caye'ni? caquë co'ye pönëquë ñahuë, siete pa'ye oropi nesi sotoanoana, toa tsë'ise'epi pa'ina. 13 Ja siete pa'ye pa'i jopore pare pajje pa'ipi, i quëore paja'a tsoa ju'i care ju'i nëcapi. I coti saihuëre paja'a oro tëicapi tëasiquë paji'i. 14 I ñaña cato poja'yerepa paji'i. Yëi ñama ñañaje pa'ye, panita'a po sirioje pa'yerepa paji'i. Cui'ne i ñaco capi toa ñoaje pa'yerepa paji'i. 15 Cui'ne i quëo cato de'o quënare de'oyerepa aoni toana ëose'eje pa'yerepa ye'hue pa'ye paji'i. Cui'ne i yë'o cato jai jupo pisiyeje pa'yerepa tutu pisipi. 16 I ëja te'te jëtëre siete ma'ñocohua'ire papi. Cui'ne i yë'opopi etapi, hua'ti ñacaje pa'ioire papi si'a te'ña jëjësëcore papi. Cui'ne i tsiapi ësë si'a tuturepa miaquëna, ñañeje pa'yerepa miapi.

17 Jare ñani i quëore pana ju'ise'eje pa'i ta'ë. Taiquëta'are ipi yë'ëre, i ëja te'te jëtëpi patoquë capi:

“Ca'rama'ë pa'ijë'ë, yë'ë a'ë du'ru aquë cui'ne tëjiquë, 18 iti pa'iquë, ju'isiquë pa'isiquëpi yure ti pani huesëyë. Yë'ëpi pa'iyë, cui'ne ju'iñe isi tutu payë, cui'ne ju'isicohua'i pa'i te'te hui'yoquë. 19 Toyajë'ë, më'ë ñase'ere, yure pa'iyere, cui'ne jeteyo'je pa'i ja'ñere. 20 Iye a'ë, siete ma'ñocohua'i yë'ë jëtë pa'isicohua'ire quëaye, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'ere quëaye. Siete ma'ñocohua'i cato quëayë, siete hui'ñaohua'ini, siete tsëca sehuosicohua'i ëjaohua'ini. Cui'ne ja siete pa'ye toa tsë'ise'e cato quëaji, siete sehuosi tsëcapëa pa'iyere.

2

Siete Sehuosi Tsëcapëana Toyase'e: Efeso Sehuosicohua'i Tsëcapëre Quëaye

1 Efeso sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai hui'ñaëna toyajë'ë: “Ñeje caji, ëja te'te jëtëre siete ma'ñocore paquëpi, cui'ne siete pa'ye oropi nesi sotoanoana toa tsë'ise'e jopoja'a cu'iquëpi. 2 Yë'ëpi më'ë yo'oye si'aye asayë. Më'ë jëa co'amañare tutu yo'oquë neñe ñañë. Cui'ne më'ë yo'o jujama'ë pa'iyë ñañë. Cui'ne co'a pa'icohua'ire quëco t'i'añe pacohua'i pa'ijëna, asayë. Asayë, cui'ne ëjaë jëjo daocohua'i a'ë cajë coa cacohua'ire neñani coa cosocohua'ire t'i'ase'e. 3 Më'ë cato jë'joye peoyerepa, cui'ne yo'o jujaye peoyerepa yë'ë do'ire ai ai yo'onije yo'oquë a'ë. 4 Jaje pa'iquëta'are më'ëre te'ore sañope cacore payë. Më'ë du'ru huëo maca yë'ëre oise'eje pa'ye yure oiye pañë. 5 Jaje pa'ina, cuasa ñajajë'ë, më'ë ja'në du'ru macarepa yë'ëre oi pa'ise'ere. Ja maca Maija'quëna pönëni

cui'naëpi de'oye yo'ojë'ë, du'ru huëo maca yo'ose'ere. Jaje Maija'quëna ponëma'quë pa'ito më'ëre esa sañope yo'oja'quë a'ë. Sani më'ë toa tsë'isico pa'isicore jioja'quë a'ë. ⁶ Jaje pa'iquëta'are më'ë yeque de'huerepa de'oye yo'oye payë. Ja cato më'ë nicolaítas pai si'si yo'oyere coequë pa'iyë a'ë. Yë'ëje jaohua'i yo'oyere coeyë. ⁷ Cajoro hue'equë pani sehuosicohua'i tsëcapëare Maija'quë joyo cayere asajë'ë. Quëcosicohua'irepa etasicohua'ini ajoja'quë a'ë, ti pani huesë soquë yë ayere, Maija'quë tsio pa'iconi.'

Esmirnana Quëaye

⁸ Toyajë'ë, cui'ne Esmirna sehuosicohua'ire quëacai huiñaëna. 'Ñeje caji, du'ru aquë, cui'ne tëjiquë, ju'isiquëpi cui'naëpi pani coquëpi. ⁹ Yë'ëpi ñañë, si'aye më'ë yo'oye, më'ë ai yo'oye cui'ne më'ë co'amaña peoye. Jaje pa'iquëta'are më'ë cato ma'tëmöre jaiye co'amaña paquë a'ë. Yë'ë asayë, më'ëre judío pai a'ë cacohua'ipi co'aye cayë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato Maija'quë mamajë peoyë. Coa huati ëjaërepa tsecohua'i a'ë. ¹⁰ Ca'rama'ë pa'ijë'ë, më'ë ai yo'o ja'ñere. Jaje pa'ina, mësarü acohua'ire huatipi yo'oquëna, tseani coja'cohua'i a'ë, si'aohua'i mësarupi neña cuañosicohua'i pa'iyere cajë. Ja maca mësarü coa diez mu'seña ai yo'oja'cohua'i a'ë. Mësarü ocue pa'i macarepa pa'ijë'ë, si'aye ai yo'oyepi daitoje. Yë'ëpi mësarute iti pa'isi do'ire ti pa'iyere isija'quë a'ë. ¹¹ Cajaro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere. Quëcosicohua'i etasicohua'ipi cayaye ju'inë paja'cohua'i a'ë.'

Pérgamona Quëaye

¹² Toyajë'ë, cui'ne Pérgamo sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, si'a te'ña jëjësë hua'tiyo paquëpi. ¹³ Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë co'amaña yo'oye. Cui'ne asayë, më'ë Satanás cuañe hue'ñare pa'iyë. Jaje pa'i hue'ñare pa'iquëta'a më'ë yë'ëre ocue pa'i macarepa tuiyë. Yë'ëre ire pare cuasaye jeoñe pahüë, më'ë. Jaro Satanás pa'i hue'ñana Antipasre yë'ëre quëacaiquëre mësarü aquëre huani jeo mu'señaje. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope cayë payë: Jarote më'ë payë, te'ohua'ise'ere Balaam ye'yaquë pa'ise'ere jeoñe coecohua'ire. Jaëpi Balacre ye'yapi, Israel paire ne taojaquë caquë. Cui'ne pai de'huasi diasure isisi hua'i aiñe de'oji, cui'ne nomiohua'ire coa yo'oröjainë de'oji cajë'ë caquë, yëhuoquë pa'aji'i. ¹⁵ Cui'ne jarote më'ë payë, yecohua'ireje nicolaítas ye'yase'le jeoñe coecohua'ire. ¹⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëna ponëjë'ë, më'ë Maija'quëna ponëma'quë pa'ito, yë'ëpi më'ë quë'rona esa sani jaohua'ire uihuaja'quë a'ë, yë'ë yë'opo eta hua'tiyopi. ¹⁷ Cajoro hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë

joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere: Si'aye quëcosicohua'i etasicohua'ini aoja'quë a'ë, yahuesi manare pare, joyo tutu isi aorepa. Cui'ne po quëna përe isija'quë a'ë, iti pëna te'e huajë mamí pajje ti ñama'coni toyasiconi. Coa iti isisiquëse'e ñañe pasipi.'

Tiatirana Quëaye

18 Toyajë'ë, cui'ne Tiatira sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, Maija'quë mamaquë, toa ñoare pajë pa'ye ñaco ca hue'equëpi, cui'ne i quëore, broncere de'o quënare de'oyerepa aose'eje pa'ye hue'equëpi. 19 Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë yo'oye. Ñañë, më'ë paire oiye, më'ë Maija'quë pa'iji cuasaye, cui'ne më'ë quëcoye. Cui'ne asayë, më'ë du'ru huëo maca yo'ose'e ai jerepa yure yo'oquë pa'iyë. 20 Jaje pa'iquëta'are më'ëre a'ri maña sañope caye payë. Më'ëpi jaó Jezabelre Maija'quë ayere cayë cacore coa quëcoquë io co'aye yo'oye ñaquëna, yë'ë jo'yare io ye'yayepi cosoco ye'yaco nomiohua'ire coa yo'orojaiñena cui'ne pai de'huasi diusuhua'ire isise'ere aiñena. 21 Yë'ëpi jaote tsoe maca pa'iyë isihuë, iopi cuasa ñajani Maija'quëna ponëjaco caquë. Jaje pa'iquëta'are iopi coeco ponëñe paço. Cui'ne emëohua'ire yo'oyeje jeoñe paço. 22 Ja do'ire yë'ëpi iote cai saihuëna jëjo oaja'quë a'ë. Cui'ne iote yo'ocohua'ini, ai ai yo'oyepi neja'quë a'ë, io co'aye yo'oyere ña jujani Maija'quëna ponëma'cohua'i pa'ito. 23 Cui'ne io mamajëreje huani jeaja'quë a'ë. Jaje yo'oquëna, si'a sehuosicohua'i tsëcapëa yë'ë api si'aye pai cuasaye cui'ne joyo pa'iyë ñaquë asaja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ëpi mësarute pai ñape yo'ose'eje pa'ye sai de'huaja'quë a'ë. 24 Jaje pa'iquëta'are, mësarute yecohua'ire Tiatira pa'icohua'ire cayë: Mësarú yo'o ja'ñe ai jerepa cuañeñe pañë, ja co'aye ye'yayere tuima'cohua'ire, cui'ne Satanás tsere ta'ñe asayere pa'ë cajë ye'yayere asama'cohua'ire. 25 Jaje pa'iquëta'are mësarú yure payere de'hua ñajë pajë'ë, yë'ë dai macaja'a. 26 Quëcosicohua'i etasicohua'ini, yë'ë yëyere yo'ojë pa'isicohua'ini, pai yejaña cuañe ëjaohua'ire neja'quë a'ë, 27 yë'ë ja'quë yë'ëre cuañe ëjaëre nese'eje pa'ye. Ja maca quëna tarapëpi cajijë jai pai yejaña cuañeja'cohua'i a'ë, ya'o cua'conoa të'ca jo'a saoyeje pa'ye yo'ojë. 28 Cui'ne jaohua'ire cato ñata tome macarepa miacai ma'ñocore pani isija'quë a'ë. 29 Cajaro hue'ecohua'i pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

3

Sardisna Quëaye

1 Toyajë'ë, cui'ne Sardis sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, siete Maija'quë joñoa paquëpi, cui'ne siete ma'ñocore paquëpi: Yë'ëpi si'aye asayë, më'ë yo'oye, cui'ne më'ë huajëquërepa pa'iyë caquëta'a ju'isiquëpi pa'iyë. 2 Sëtajë'ë. Sëtani tutu yo'oquë ne huëojë'ë. Ja yë'ta'a iti nëa mañare tsoe carajani tëjiyere më'ë yo'oye Maija'quë ña hue'ñana caraëna, ñahuë. 3 Cuasa ñajajë'ë, më'ëre ye'yase'ere jare pa'ijë'ë, cui'ne ponëjë'ë, Maija'quëna. Jaje më'ëpi sëtama'quë pa'ito, yë'ëpi ñaëje pa'i saija'quë a'ë, më'ë quërona më'ë utema'ë pa'i maca. 4 Jaje pa'iquëta'are jaro më'ë pa'i hue'ña Sardis daripëre më'ë payë, te'ohua'i mañare iohua'i ju'i caña si'si nema'cohua'ire. Co'aye yo'oyere yo'oma'cohua'ire cayë. Jaohua'ipi yë'ë ja're conì cu'ija'cohua'i a'ë, poja'i ju'i cañare suñasicohua'ipi do'i quë'iohua'i pa'iyë sëte. 5 Quëcosicohua'i etasicohua'ipi jaje poja'i cañare suña cuañoja'cohua'i a'ë, cui'ne iohua'i mamije pa'i toya pëpëna toyase'ere ni'no jëoma'ë pasi'i, coa ai jerepa yë'ë ja'quë ña hue'ñana, cui'ne i huiñaohua'i ña hue'ñana icohua'i yë'ë tsecohua'i a'ë casi'i. 6 Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëre cayere.'

Filadelfia Quëaye

7 Toyajë'ë, cui'ne Filadelfia daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji ti de'oquëpi, cui'ne nuñerepa pa'iquëpi, pa'i ëjaë David hui'yocore paquëpi, ipi hui'yosiquë pa'ito yecohua'ijë sjo ti'añe peoquëpi, cui'ne ipi siosiquë pa'itojë hui'yo ti'añe peoquëpi. 8 Yë'ëpi si'aye më'ë yo'oye ñañë. Yë'ëpi më'ë ña hue'ñana eta sa'ro hui'yo nëohuë, yecohua'ijë ti sjo ti'añe peoconì. Më'ë a'ri maña tutu hue'equëjë de'hue yë'ë case'ere sehuoquë de'oye yo'ohuë. Jaje yo'oquë yë'ëre do'i peoquë api caye pahüë, më'ë. 9 Jaje pa'ina, yë'ëpi Satanásre sehuosicohua'i tsëcapë acohua'ire më'ëna sani do're ja'ruja'cohua'ire jëjo saosi'i, judío pa'i a'ë cajë yë'ë sehuosicohua'ire sañope yo'ocohua'ipi, coa cosocohua'ire. Jaje yo'oquëna, ñajë asa ti'ajajë, yë'ë më'ëre oi payere. 10 Yë'ë cuañese'e si'anë më'ë yo'o jujama'ë yo'o ti'ahuë. Jaje yo'o do'ire më'ëre yë'ëpi ñacasi'i, ai yo'oye peojaquë caquë, si'a iye yeja pa'icohua'ire neña maca ti'asi maca. 11 Esa yë'ë daiyë. De'hua ñaquë pajë'ë, më'ë co'amaña yecohua'ipi më'ëre isi ja'ñe ca nëose'ere sioye paja'cohua'ire. 12 Quëcosicohua'ini yë'ëpi Maija'quë huë'e jëhuopa tupëa nesi'i, jaropi ti etaye paja'cohua'ire, cui'ne iohua'ina toyasi'i yë'ë Diosu mamire i tsecohua'ire pa'ë iñoñere, cui'ne yë'ë Diosu pa'i daripë mamire toyasi'i, huajë Jerusalén ma'tëmo daico mamire, cui'ne yë'ë huajë mamire toyasi'i, iohua'ina.

13 Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyo sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.'

Laodiceana Quëaye

14 Toyajë'ë, cui'ne Laodicea daripë sehuosicohua'i tsëcapëre quëacai huiñaëna: 'Ñeje caji, iti nuñerepa pa'iquëpi, iti ñasiquëpi, nuñerepa iye coca caquëpi, Maija'quëre si'aye ne huëocaisiquëpi, jerepa du'ru aquëpi. 15 Yë'ëpi si'aye ta'ñe asayë, më'ë yo'oye. Asayë, më'ë sësëma'quë cui'ne uma'quë pa'iyë. De'ora'pi, më'ëpi sësëquë panita'a uquë pa'ito. 16 Jaje pa'iquëta'are më'ë cato sësëquëje cui'ne uquëje peoquë a'ë. Më'ë cato coa quëo ja'iquë a'ë, matu ocoje pa'iohua'ipi coa pa'iyë, de'oye yo'oma'cohua'ipi cui'ne co'aye yo'oma'cohua'ipi. Jaje pa'ina, më'ëre yë'ë yë'opoja'a siso jëosi'i. 17 Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cayë, jaiye co'amaña paquë a'ë, si'aye de'oye saiji, cui'ne ti carayeje peoji. Jaje caquë më'ë pa'iyë ña sëtama'ë pa'iyë. Më'ë cato teaye pa'ipi, co'amaña peoquëpi, ñama'quëpi, cui'ne peoyopi pa'iyë, më'ë. 18 Jaje pa'ina, yëhuoyë, më'ëre yë'ëna huerojë'ë, toana cua'coni nesi curiquëre pare. Yureta'a ja maca nuñerepa jaiye co'amaña paquë pa'ija'quë a'ë, cui'ne huerojë'ë, yë'ëna poja'i cañare, më'ë huajëya'ye peoyo pa'iyere pë'pëjaquë. Cui'ne ñaco ca tsa'se écoje yë'ëna huerojë'ë, japi neni ñaquë pa'ija'quë. 19 Si'aohua'ire yë'ë oicohua'ire cato, tajojëna, yë'ëpi si'sequë yëhuo nu'ñequë a'ë. Jaje pa'iyë sëte tutu yo'oquë ja'në pa'ise'e jëoni Maija'quëna ponëjë'ë. 20 Ina, yë'ëpi eta sa'rore nëcaquë soiyë. Jaje soiquëna, asasicohua'i aquëpi yë'ë yë'ore asani hui'yo catu i huë'ena cacani i ja're çoni aija'quë a'ë. 21 Quëcosicohua'i etasicohua'ini, yë'ë cuañequë ñu'ico yë'quë macana ñoja'quë a'ë. Yë'ë quëcosiquëpi ja'quë ñu'ico acona ja'ruse'eje pa'ye, i cuañequë ñu'icona. 22 Cajonoa hue'equë pani asajë'ë, Maija'quë joyopi sehuosicohua'i tsëcapëare cayere.' "

4

Ma'tëmo Pa'icohua'i Maija'quëre Ti De'oquërepa Caye

1 Ja yo'o tējisi jeteyo'je ñahuë, ma'tëmore eta sa'ro hui'yosicopi pa'ina, yë'ëre du'ru macarepa duruhuë tuturepa juijëna, pisiyeje pa'yere papi casiquëpi capi: "Iñona mëijë'ë. Iñosi'i më'ëre, iye tëto sai jeteyo'je pa'i ja'ñere."

2 Jaje ca maca tsoe joyo pa'iquë de'ohuë. Jaje pa'i ñahuë, te'le cuañequë ñu'i sai huë ma'tëmona ñosiconi. Ja ñu'i sai huëre te'i ja'rusiquëpi ñuji'i. 3 Iote ñu'iquë cato miaquërepa paji'i, jaspe hue'yosi quëna pëje pa'irepa poja'icorepa, panita'a corralina quënaoje pa'irepa. I ñu'i sai huë ëmëje'ere na'ñamequë së'ise'eje pa'i paji'i, i miañepi ña etojaiñerepa miapi, ña'jo

quë'i quënao esmeralda hue'yosi quënaoje pa'yerepa. ⁴ Jao i cuañequë ñu'i saihuë yërehuere yequë veinticuatro cuañejë ñu'i saire, veinticuatro aiohua'i ja'rusicohua'ipi ñu'ë, poja'i caña suñasicohua'ipi, cui'ne curi manoare puasicohua'i paë'ë. ⁵ Joporepa ñu'i saihuëpi mujuë ye'hueyejë cui'ne ai pisiye cui'ne mujuë cayejë etapi, cui'ne ñu'ico tiñare pare siete toa tsëopëa paji'i, toa tsëni nëcase'epi. Ja cato Maija'quë siete joñoapi ña cuañopi. ⁶ Ñu'ico tiñare pare paji'i. Jairajë pa'ioipi ña etojai yeja paji'i. Cuañequë ñu'i saihuë néico yë'quë macare cuatro pa'iohua'i paë'ë, ñaco ca timësicohua'ipi jeteyo'je cui'ne tiña ña hue'ñaje. ⁷ Du'ru macarepa aquë cato jai yaijë pa'i paji'i. Cayaye aquëpi duruhuequë ëmëje pa'i paji'i. Toasoñe aquëpi pai tsiajë pa'ioire hue'equë paji'i. Cui'ne cajese'e aquëpi jai huihue huëni saiyejë pa'i paji'i. ⁸ Jaohua'i cato pai ñape seis jaë capëa hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi ñaco case'epi timësicohua'i paë'ë, hue'se cui'ne sa'nahuëje. Jaje pa'iohua'ipi, ñami cui'ne mu'se caye jëoma'pë ñeje cahuë:
De'oquërepa, de'oquërepa, de'oquërepa,

Ëjaë Diosu si'a tuturepa paquë,
tsoe pa'isiquë, yure pa'iquërepa, cui'ne cui'naëpi daija'quëpi pa'iquë.

⁹ Ñaco ca timësicohua'ipi ñu'i saihuë ñu'iquëre pare pëpajë, de'oquëre pa'ni Ëjaërepa ti pani huesëquërepa caye ñape, ¹⁰ veinticuatro aiohua'ipi do're ja'rujë i ña hue'ñana yo'ohuë, ini de'oquëre pa'ni cajë, cui'ne i ñu'ico tiñare pana iohua'i manoare ti pa'iquëre pana isijë jëa oejë cahuë ñeje:

¹¹ Më'ë a'ë, yëquë Ëjaë cui'ne yëquë ja'quë.

Më'ëre de'oquëre pa'ë, Ëjaëre pa'ë, si'a tutu quë'ire pa'ë caye pa'iji, si'aohua'i.

Më'ëpi yëni si'aye de'huasi do'ire.

5

Yëi Ñama Cui'ne Toya Pëpë

¹ Ja maca ñahuë, ñu'i saihuë ñu'iquëpi i ëja te'tere toya pëpë tunasiconi tse'equë ñu'ina, sa'nahuë cui'ne hue'se toyasiconi. Jaje pa'ioni siete pa'ye ëjaërepa tse a'ë quëayere jë'na sëose'ere siosico paji'i. ² Pa'ina, cui'ne ñahuë, te'e huiñaëre tutu quë'ipi tutu ñeje caquëna: “¿Nepi toya pëpë siosicore ini hui'yo ti'aja'cohua'i a'ni?”

³ Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo yeja cui'ne yeja huë'ehuë pajje ti peohuë, te'ijë toya pëpë hui'yo ti'ani ñaquëje. ⁴ Ja maca yë'ëpi ai oë'ë, toya pëpë hui'yoni ña ti'aquejë peo do'ire ña jujani. ⁵ Jaje oina, aiohua'i aquëpi capi, yë'ëre:

“Oima'ë pa'ijë'ë, ai jerepa tsoe Judá paí aquëpi paí ëjaë David tsëcapë aquëpi jai yai hue'yosiquëpi, jaëpi quëcopi, si'aye. Jaëpi toya pëpë cui'ne ìote siete pa'ye hue'ese'ere ne tète saojá'quë api.”

⁶ Ja maca ñu'ico tiña macarepa cuatro pa'iohua'i pa'icohua'ipi jopore pare, cui'ne aiohua'i jopore pare yëi ñama nëina, ñahuë. Coa nëji'i. I cato huani jëose'ëje pa'ipi. Jaje pa'ipi siete eyohuëa cui'ne siete ñaco cã hue'equë paji'i. Ja siete ñaco cã cato Maija'quë joñoa si'a yejaña jëjo saose'e pa'iyepi ña cuañopi. ⁷ Jaë yëi ñamapi sani toya pëpë jji'i, ñu'i saihuë ñu'iquërepa ëja tẽ'te pa'iconi. ⁸ Toya pëpë ì maca cuatro pa'iohua'ipi, cui'ne veinticuatro aiohua'ipi do're ja'ruhuë, yëi ñama tiñare pana. Paí ñape aiohua'i pahuë, te'e ta'të pepë cui'ne te'e ucu duruhuë, curi nesiquë. Jana huëo së ma'ñaje pa'ye timëse'ere pahuë. Ja cato Maija'quë acohua'i Maija'quëre señe paji'i. ⁹ Jaohua'ipi huajë jëjëñere jëjëhuë, ñeje:

Më'ëse'e te'i pa'iyë, toya pëpë ìni ìote sjo saose'e pa'iyë ne hui'yo saojá'quë,

Huahuosiquëpi më'ë tsie do'ipi si'a yequë paire,

Ti coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire huero-caë'ë, Maija'quëna isisi'i caquë.

¹⁰ Më'ëpi jaohua'ire ëjaohua'ire nehuë, yëquë ja'quëre necaico-hua'ire.

Neina, iye yeja cuañecohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

¹¹ Ja jeteyo'je ñahuë. Ñaquë asahuë, jai paí huiñaohua'i caye pisiyere. Cuañequë ñu'ico yërëhue pa'icohua'i cayere, cui'ne cuatro pa'iohua'i cayere, cui'ne veinticuatro aiohua'i caye pisiyere asahuë. Jai merepa jai paí paë'ë, tsi'sisicohua'i.

¹² Jaohua'ipi ai tutu ñeje cahuë:

Yëi ñama te'i pa'iji, huahuosiquëpi.

Jaë cato ai de'oquëre papi, ja do'ire si'aye isiye pa'iji, ìte.

Ne ti'a tuture, si'aye payete, ta'ñe asayepi neñere, si'a tuture,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehuoyere, ì de'oyerepa nese'ere ñani sihuajë cayere, cui'ne ìte oijë de'oji cayere.

¹³ Asahuë, cui'ne si'aye Maija'quë de'huasi co'amañapi ma'tëmopi, yejapi, cui'ne yeja huë'ehuë tẽ'tepi cui'ne jai tsi-ayapi, ñeje cahuë:

Ñu'i saihuë ñu'iquërepa, cui'ne yëi ñama, si'aye pajajë cajë, de'ocohua'ire pa'ni cuasajë caye,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehuojë yo'oye, ì de'oyerepa yo'oyere ñani sihuajë caye, cui'ne si'aohua'i Ëjaërepa de'oye,

Je'nëna jaje pa'ijaquë.

¹⁴ Cajëna, cuatro pa'iohua'ipi sehuojë cahuë:

“Jaje pa'ijaquë.”

Cajëna, veinticuatro aïohua'ipi do're ja'runi ìte Èjaëre pa'ni cajë pëpajë yo'ohuë.

6

Siete Sëase'e

¹ Ja maca ñahuë, yëi ñama du'ru macarepa siete pa'ye sïose'e aconì ne hui'yoquëna. Ja maca asahuë, cuatro pa'iohua'i aquëpi mujuë cayeye caquëna, ñeje:

“Danì ñajë'ë.”

² Caquëna, ñaquëna, po caballopi paji'i. Pa'ina, ìte tuiquëpi te'e sa'co saihuë papi. Paquëna, marote ìte isipi. Isina, si'aohua'ire quëcoquërepa etapi, si'aohua'ire quëcoquë pa'ija'quëpi.

³ Yëi ñamapi cayeye acore ìni ne hui'yo maca cayeye aquë pa'iquëpi capi:

“Danì ñajë'ë.”

⁴ Caquëna, yequë caballopi etapi. Jaë cato maja'iquë paji'i. Ìte tuiquëpi iye yeja de'oye pa'iye sioja'a tuture isì cuañosiquë paji'i. Jaje pa'ipi paì de'oye pa'iyere siouna, sa'ñe huani ju'ija'cohua'i a'è caquë jai hua'tiyore isì cuañosiquë paji'i.

⁵ Yëi ñamapi toasoñe acore ne hui'yo maca asahuë, toasoñe aquë pa'iquëpi ñeje caquëna:

“Danì ñajë'ë.”

Caquëna, ñahuë, nea caballoni. Ñaquëna, ìte tuiquëpi ì jëtëre cuëcucore papi. ⁶ Cui'ne asahuë, pa'icohua'i jopore papi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Te'e kilo trigo isìye pa'iji, te'e mu'se nesi do'i. Tres kilo cebada isìye pa'iji, te'e mu'se yo'osi do'i. Jaje pa'iquëta'are hui'yape, cui'ne o'sata'a nejoma'pë pa'ijë'ë.”

⁷ Yëi ñamapi cuatro acore hui'yo maca asahuë, cuatro aquë pa'iquëpi ñeje caquëna:

“Danì ñajë'ë.”

⁸ Caquëna, ñaquë ñahuë, së'ñoja'i caballoni. Ìte tuiquë cato junì huesëye ì mami hue'equë paji'i. Pa'ina, ì jeteyo'jeja'a daji'i, ju'isicohua'i pa'i hue'ña ayere quëaquëpi. Jaë junì huesëye hue'equëna, isise'e paji'i, yeja cuatro pa'ye huahuese'e ayere, te'ore cuañeja'a tuture, huajo sa'ñe huaiyepi, a o ëa ju'ìñepi, ju'i dahuë neñepi, cui'ne airo acohua'i aì yëcohua'i pa'icohua'ire, paìre aìcohua'i pa'i ja'ñe neñe cuañeja'quëre.

⁹ Yëi ñamapi cinco acore hui'yo maca ñahuë, Maija'quëre isìjè tèo toto huë'ehuëre Maija'quë coca quëa do'ire huahuosico-hua'i joñoa pa'ijëna. ¹⁰ Pa'ijë jaohua'ipi cahuë, ai tutu:

“Ējaërepa de'oquë, më'ë ca nëose'ejë pa'ye yo'o tì'acquërepa, ¿je yëhua më'ë yeja pa'icohua'i yëquëre huaisi do'i sai toja'quë a'ni, ìohua'i yo'ose'ejë pa'ye ñaquë?”

¹¹ Cajëna, jaohua'ire poja'i ju'i cañare suñacani capi, pëa huajëjë pa'ijë'ë, a'rima tsoe maca, mësarü acohua'ita'a, Cristore necai do'ire ju'ise'ejë pa'ye, mësarü ja'i paì huahuo tì'ajajë.

¹² Yëi ñamapi seis acore ne hui'yosi maca ñahuë. Ñaquëna, ai tutu yejapi ñu'cueo, cui'ne ësäjë neaquë de'opi, jutena, oijë suñacoje pa'i neaquërepa. Cui'ne ñañëpi maja'iquërepa tsiejë pa'i de'opi. ¹³ Cui'ne ma'ñocohua'ijë ma'tëmopi yejana torehuë, soquë huiña ca ai tutuquëna, tomeñeje pa'ye. ¹⁴ Ja maca cui'ne ma'tëmoje toya ja'hua maca tuna huesoyejë pa'ye peo hue'ña ne huesëo. Ne huesëcona, si'aye ai cuti, cui'ne saodohuëa tïrose'ena sani huesëpi. ¹⁵ Ja maca iye yeja ëjaohua'ipi coñana cacajë catihuë, ai cuti quëna coñana. Iohua'i ja're conì, jai ëjaohua'i, soldado paì ëjaohua'i, co'amaña pa ëjaohua'i, cuañe tutu pa ëjaohua'i, cui'ne si'aohua'i paire necai jo'yaohua'i, cui'ne jo'yaohua'i peocohua'ijë catihuë. ¹⁶ Catijë cahuë, ai cutire, cui'ne quëna pëare:

“Yëquëre tomeço yahuejë'ë, ñu'i saihuë ñu'iquëre pare cui'ne yëi ñama pëi yo'oye ñama'pë pa'ija'cohua'ire.”

¹⁷ Jajë cahuë, ìohua'ire si'se mu'sere papi tì'aëna, ¿nepi quëcoye pa'iquë'ni?

7

Israel Paì Acohua'ire Toyase'e

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro huiñaohua'ipi paì ñape yeja huë'ehuë te'tere, ëmëje'e te'tere, cui'ne ësä mëi te'tere, cui'ne ësä du'i te'tere nëcäjë tutupi iye yejana, jai tsiayana, cui'ne soquë ñëana ju'ama'quëni cajë ësejë pa'icohua'ire. ² Ñahuë, cui'ne yequë huiñaëre ësä mëi te'tepi daina. Jaë cato Maija'quë huajëquërepa, sëoconi paquë paji'i. Jaëpi ai tutu capi, cuatro huiñaohua'ire, yeja, jai tsiaña, co'a de'huaja'a tutu isì cuañosicohua'ire:

³ “Co'aye nema'pë pa'ijë'ë, yeja cui'ne jai tsiaña, cui'ne soquë ñëaje, ja yë'ta'a Maija'quë sahuasicohua'ire ìohua'i tsia tìñare pana toya sëoma'pë pani.”

⁴⁻⁸ Cui'ne ja maca asahuë, ciento cuarenta y cuatro mil paì pa'iyë, si'a Israel paì, ìohua'i tsia tìñare pana toya sëo cuañosicohua'i, cayere.

Doce mil Judá tsëcapëre,
doce mil Ruben tsëcapëre,
doce mil Gad tsëcapëre,
doce mil Aser tsëcapëre,

doce mil Neftalí tsëcapëre,
doce mil Manases tsëcapëre,
doce mil Simeón tsëcapëre,
doce mil Leví tsëcapëre,
doce mil Isacar tsëcapëre,
doce mil Zabulón tsëcapëre,
doce mil José tsëcapëre, cui'ne
doce mil Benjamín tsëcapëre pa'iyë, cayere.

Poja'i Caña Ju'icohua'i

⁹ Ja jeteyo'je ñahuë, jai paire si'a yejaña pa'icohua'ipi pai ñape tsëca tiñe pa'i pai, cui'ne pai ñape tsëca tiñe coca caco-hua'ire. Jaohua'ipi ñu'i saihuë tiñare pare, cui'ne yëi ñama tiñare pare, ti paije cuëcue ti'añe peoyerepa paë'ë. Jaohua'ipi poja'i caña ju'icohua'ipi iohua'i jëñare sehua ja'oje pa'yere cajijë nëcahuë. ¹⁰ Cajijë nëcajë si'aohua'i cuihuë:

Maire huasoye cato

ñu'i saihuë ñu'iquërepa Maija'quë,

Cui'ne Yëi ñama tse a'ë.

¹¹ Cajëna, ñaquëna, Maija'quë huiñaohua'ipi ñu'i saihuë aiohua'i, cui'ne cuatro pa'iohua'i yërehueja'a nëca të'ijaisicohua'ipi paë'ë. Pa'ijë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë pëpajë yejare pana tsiapi pu'pe co'i mejë yo'ohuë. ¹² Ñeje cajë:

¡Jaje pa'ija'quë! Je'nëna Maija'quë tse pa'ijaquë, de'oquëre pa'ni cajë sihuaye, i de'oyerepa yo'oyere sihuajë caye,

ta'ñe asayepi neñere, de'oye yo'opi cuasajë ite sihuaye,

Ëjaë api, cuasajë de'oyerepa sehuojë yo'oye, si'a ne ti'a tutu paye, cui'ne si'a tutu hue'eye, si'anë.

Jaje pa'ijaquë.

¹³ Ja maca aiohua'i aquëpi yë'ëre seji'i:

“¿Jeropi daisicohua'ipi icohua'i poja'i caña suñasicohua'i pa'iyë'ni?”

¹⁴ Cajëna, yë'ëpi cahuë:

“Ëjaë më'ëpi ta'ñe asayë.”

Caquëna, ipi capi:

“Icohua'i cato jaiye ai yo'oye tëto saisicohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iohua'i caña joja torena, Yëi ñama tsiepi poja'i cañarepa ne tosicohua'i a'ë. ¹⁵ Jaje pa'iohua'ipi Maija'quë ñu'i saihuë tiñare pare pa'iyë. Pa'ijë mu'señapi, ñamiñapi Maija'quë huë'ere necajë pa'iyë. Pa'ijëna, ñu'i saihuë ñu'iquëre papi iohua'ire ñacai pasipi. ¹⁶ Jaje pa'ina, yure cato ai yo'oye paja'cohua'i a'ë, ao ëaye, oco ëaye, ëse ëoye, cui'ne josa ëse uyeje asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁷ Yëi ñama, ñu'i saihuë quëno maca nëiquëpi yëi ñamare ñacaiyeje pa'ye ñacasipi. Jaje yo'oquë pa'iyë isi oco coñana saquë ocuaja'quë

api. Yo'oquëna, Maija'quëpi ìohua'i oise'ere tëno jeocaija'quë api."

8

Siete Aco Siosico Hui'yoye Cui'ne Ma'ña Èoco, Curi Nesico

¹ Yëi ñamapi siete aco siosicore ne hui'yo maca ñahuë, ma'tëmopi nëhui tëcahuë jo'cuarepa jeo nëina. ² Ja maca ñahuë, siete huiñaohua'ire Maija'quë tiñare pare nëcajëna. Jaohua'ina siete duruhuëa isise'e paji'i. ³ Ja jeteyo'je yequë huiñaëpi daji'i, huëo së ma'ña curi cua'corore daquëpi. Dani nëcapi, Maija'quëre isijë tëo toto tiña macare pana. Nëcaquëna, jaiye isipi, huëo së ma'ñare curipi nesico Maija'quëre isijë tëo totona tëoquë èoquëna, cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi te'e mëjaquë caquë. ⁴ Ja ma'ña picopi cui'ne Maija'quë tsecohua'i señepi conì Maija'quë quërona ti'api, huiñaëpi iti ma'ña èo cua'coro cajiquë nëcaquëna. ⁵ Ja maca huiñaëpi Maija'quëre isijë tëo toto toa tara pa'iyepi huëo së ma'ña cua'corona ayapi. Ayani yejana jeo topi. Jeo to macarepa mujuë caye, ai pisiye, ye'hueye cui'ne yeja ñu'cueye paji'i.

Duruhuë Pisiye

⁶ Ja maca siete huiñaohua'ipi siete duruhuëa pacohua'ipi juñu'u cajë ne de'huahuë.

⁷ Ja maca du'ru jui huëo huiñaëpi duruhuë juisi maca sësë pepi, cui'ne toana tsie co'mese'epi yejana tompipi. Ja maca toasoñe pa'ye yeja huahuese'e acopi te'e te'te u huesëpi. U huesëquëna, soquëje te'e u huesëpi, toasoñe acopi te'e te'te, cui'ne si'a taya u huesëpi.

⁸ Cayaye aquëpi huiñaë ì duruhuë juisi maca, ai cutihuëje pa'ìopi toa tsë'isiconi jai tsiayana jeo dëoyeje ña cuañopi. Ja maca toaso të'huiña, jai tsiaña pa'iyepi te'e të'hui tsie da'ca de'o nëji'i. ⁹ Ja maca jai tsiaña pa'icohua'i jujuhuë, te'e të'hui, toaso të'huiña jai tsiaña pa'icohua'ipi. Cui'ne toaso të'huiña jaiye barco pa'ise'epi, te'e të'hui ne huesëpi.

¹⁰ Toasoñe aquëpi huiñaë juisi maca, ma'tëmopi jai ma'ñoco tompipi. Tomequë toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ena te'e të'hui tome huesopi, toa cañarepa ne'suquëpi. ¹¹ Jaë ma'ñoco cato ì mami hue'equë paji'i, Sëjeñe. Jaëpi toaso të'huiña tsiaña, cui'ne oco coña pa'ise'ere tomequë te'e të'hui sëje oco ne huesopi. Ja do'ire jai pai jujuhuë.

¹² Cajese'e aquëpi huiñaë ì duruhuë juisi maca, ësëpi co'a de'opi, te'e te'te, toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi. Ñañë cui'ne ma'ñocohua'i toaso të'huiña huahuese'e pa'ise'epi te'e të'hui co'a de'ohuë. Ja maca toaso të'huiña mu'se cui'ne ñami pa'iyete'e te'te miañe peopi.

13 Ja jeteyo'je ñahuë, jai huihuere ma'tëmoja'a huahuarojai tutu caquëna:

“Teayerepa iye yeja pa'icohua'i maña, merepa neja'cohua'i a'ni, toaso huiñaohua'i duruhuëa juni co maca.”

9

1 Cinco aquëpi duruhuë jui maca ñahuë, jai ma'ñocopi vejana tomequëna. Jaë ma'ñoconi isihuë, tome huesë coje hui'yocore. 2 Ja jeteyo'je tome huesë hue'ñare hui'youna, jaropi pico mëji'i, jai cua'coro toa suasico mëiñeje pa'yerepa. Jaro tome huesë cojepi pico etaquë ësëre cui'ne iye de'oto nea hue'ñarepa ne huesopi. 3 Ja picopi etahuë, pu'suje pa'iohua'ipi. Etajë si'a yeja hua huesëhuë. Jaohua'i cato puni a'siye ja'ye a'si tuture isi cuañosicohua'i paë'ë. 4 Jaohua'ina cuañese'e paji'i, taya yeja pa'iye, cui'ne yepa'i tayaje pa'ye ña cuañoñe, cui'ne soquë ñëa nejoñe pa ja'ñere, coa Maija'quë tsecohua'ire pa'ë iñoñere iohua'i tsia tiña macare pana sëoma'cohua'ise'ere ne ja'ñere. 5 Jaje pa'iquëta'are paire huani jeoñere pare ësésicohua'i paë'ë. Jaje pa'ina, coa cinco ñañëohua'ire a'si ju'iñe totacohua'i paë'ë. Cui'ne iohua'i to-tase'e cato puni a'siye ja'ye a'siye paji'i. 6 Ja mu'seña cato pai ju'iñere yëja'cohua'i a'ë. Jaje yëjëta'a juni huesëye paja'cohua'i a'ë, ju'iñepi peoquëna.

7 Pu'su cato caballo huajo sajë ne de'huase'eje pa'iohua'i paë'ë. Iohua'i sïopëre curi maroje pa'iore pahuë. Iohua'i tsiapi pai tsiaje pa'io paji'i. 8 Cui'ne nomiohua'i nañaje pa'ye hue'ehuë. Iohua'i cujire airo yai cujije pa'ye hue'ehuë. 9 Cui'ne quëna ju'i cañare suñase'eje pa'iohua'i paë'ë, iohua'i jëa ja'ñere. Cui'ne iohua'i jaë capëapi jai pai caballo quërëcoja'a huajo sajë huë'huëjëna, pisiyeje pa'ye pisipi. 10 Puni jïcomoaje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jarote dahuë hue'ecohua'i paë'ë, cinco ñañëohua'ire a'siyere. 11 Pu'suohua'ire cuañe ëjaë cato tome huesë coje huiñaë paji'i. Hebreo coca cato Abadón hue'equë paji'i. Griego coca cato Apolión hue'equë paji'i. Jaje cani iti Nejoquë caye a'ë, pai coca cato.

12 Du'ru macarepa ai yo'oye tëto saji'i. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a cayaye carapi.

13 Seis aquë huiñaë jui maca yë'ose'e pisiquëna, asahuë, Maija'quë quë'ro oropi nesi totore cuatro pa'i eyohuëapi. 14 Ja caye cato seis aquë huiñaëni duruhuë paquëni capi, ñeje:

“Joye saojë'ë, cuatro huiñaohua'ire sëasicohua'ipi jai ya Efrautes tëtëpa ñu'icohua'ire.”

15 Ja maca iti case'eje cuatro huiñaohua'ire joyesicohua'i paë'ë. Jaohua'i cato toasoñe pa'ye huahuese'e pai

pa'icohua'ire huaija'cohua'ipi etahuë. Iti hora, mu'se, ñañë, cui'ne ometëcahuë tì'asi maca jare caquë ne de'huasicohua'ipi etahuë. ¹⁶ Ja maca de'hue se asahuë, doscientos millones soldado paì pa'iyë, caballore tuijè huajo sacohua'i.

¹⁷ Jaje pa'ye ñahuë, canì ñañëje pa'ye caballohua'ire. Iohua'ire tuicohua'i cato coti saihuëare toaje pa'yere papi suñasicohua'i paë'ë, iohua'i jëa ja'ñë. Jaje pa'yepi ma ja'ñë, yeque ña'jo quë'ye cui'ne yeque së'ñoja'iñë paji'i, azufreje pa'ye. Caballohua'i cato airo yai siopëje pa'ye hue'ecohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'i yë'opoapi toa, pico, cui'ne së'ño ja'ñë azufre etapi. ¹⁸ Ja maca toasoñë pa'ye huahuese'e paì pa'icohua'i te'e t'è'hui jujuhuë, caballo yë'opojaja'a toasoñë pa'ye co'ayerëpa: toa, pico, cui'ne së'ño ja'ñë etasi do'ire. ¹⁹ Ja caballohua'i cato iohua'i yë'opojare cui'ne iohua'i jicomoare tutu pahuë. Iohua'i jicomoa cato aña siopëaje pa'ye paji'i. Japi paire co'aye nehuë.

²⁰ Jaje pa'iquëta'are ja ju'i dahuëna ju'ima'cohua'i cato co'aye yo'oye jeoma'pë huatiohua'ire tuiyere, de'huase'ere oro, po curi, bronce hue'yosi quëna, cui'ne soquë de'huase'ere señere jeoma'pë paë'ë. Asa ma'ñere, ñama'cohua'ini, cui'ne cu'i ma'ñere sejë paë'ë. ²¹ Cui'ne jeoma'pë paë'ë, paire huani jëañë, paire dahuë neñë, nomiohua'ire coa yo'ojë pa'iyë, cui'ne co'amaña ñañë.

10

Huiñaëpi Toya Pëpë A'riconi Tunasiconi Cajipi

¹ Ja maca ñahuë, yequë huiñaëre tutu quë'ipi ma'tëmopi cajequëna, sirioipi ca'nesiquëpi. I siopë cato na'ñamequëpi ca'huaro puasiquë paji'i. Cui'ne i tsia cato mia merepa miaco paji'i, ësëje pa'io. Cui'ne i nëcañoaje toa tsëni nëcase'eje pa'ye paji'i. ² A'ri toya pëpë hui'yosiconi cajipi. Cajiquëpi i ëja te'te quëo ja'huapi jai tsiayana se tìtopaquë, i ari te'te quëo ja'huapi yejana tsa'cu papi. ³ Ja maca tutu cuipi, airo yai jaiquërepa cayeje pa'yerepa. I cuisì maca mujuë cayeje pa'yerepa siete yë'o tuturepa cajëna, asahuë. ⁴ Siete yë'o tuturepa ca tosi maca toyara'huë. Ja case'ere toyasi'i caquë yo'oquëna, ma'tëmopi capi, yë'ere:

“Coa asajë'ë, më'ëse'e. Toyama'ë pa'ijë'ë, siete yë'o tuturepa case'e.”

⁵ Ja jeteyo'je ñahuë, jai tsiayana cui'ne yejana tìto pasiquëpi huiñaëpi i ëja te'te jëtëpi ma'tëmona mëñë nëoquë ⁶ ti pani huesëquëre pana, yeja, ma'tëmo, jai tsiaña, cui'ne si'aye iote pa'iyë nesiquëre pana se ca co'ijajì care payë caquë ñëje capi:

“Yeque tsoe ute coñe peoji. ⁷ Siete aquë huiñaë duruhuë jui maca t̄i'asipi, Maija'quë yahue cuasa nēose'e payepi, i jo'ya ite quëacaicohua'ire i ca nēose'eje pa'ye.”

⁸ Ja maca asahuë, ma'tēmopi yë'ë asasi yë'opi ca coquëna, ñeje:

“Sani ijë'ë, a'ri toya pëpë hui'yosiconi jai tsiayana, cui'ne yejana t̄ito paquë huiñaë cajiconi.”

⁹ Caëna, sani huiñaëre se'i'ë, a'ri toya pëpëre isijaquë caquë. Seina, ipi capi, yë'ëre:

“Ico, ini aijë'ë, më'ë yë'opo cato payaoje pa'io pasipi. Jaje pa'isicota'a më'ë ètatu'una sējeco pōnëja'coa.”

¹⁰ Caëna, huiñaë cajicore ini a'ri toya pëpë aë'ë. Ai maca yë'ëre cato saija'ico payaoje pa'ioyepa paji'i. Jaje pa'isicota'a ètatu'una sējecorepa de'opi. ¹¹ Ja maca yë'ëre cahuë:

“Tijupë pai daripëa pa'icohua'ire, cui'ne yequë coca ca-cohua'ire, cui'ne yequë yejaña pa'icohua'ire, cui'ne pai ëjaohua'ire quëaye pa'iji, Maija'quë cayere.”

11

Caya Quëacaicohua'i

¹ Ja maca yë'ëre catë tarapëje pa'ioni cuecueja'core isihuë. Isini cahuë:

“Huëni Maija'quë huë're ina isi toto saihuëre, cui'ne iote pa'ijë secohua'ire cuecuejë'ë. ² Jaje pa'iquëta'are cuecuema'ë pa'ijë'ë, hue'se de'otota'a. Jaro cato Maija'quëre sema'cohua'ina isi sito a'ë. Jaohua'ipi si'a de'o daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, cuarenta y dos ñañëohua'ire. ³ Ja maca yë'ëpi cayaohua'ire oicohua'i suñañeje pa'yere suñasicohua'ini jëjo saoja'quë a'ë, yë'ë aye quëaja'cohua'ire mil doscientos sesenta mu'seña.”

⁴ Icohua'i caya quëacohua'i cato si'a yeja Ejaërepa tiñare pare necajë pa'icohua'i paë'ë. Jaohua'i cato caya olivo soquë ñëa'ë, cui'ne caya sotoñoa toa tsë'ise'e paji'i. ⁵ Paipi jaohua'ire co'aye yo'oñu'u cajë yo'ocohua'i pa'ito coa yë'opopi toa sëco ëo huesocohua'i a'ë, ti peo hue'ñarepa. Jaje ne huea cuañoñe pa'iji, iohua'ire sañope yo'ocohua'i. ⁶ Jaohua'i cato Maija'quë coca quëa macaja'a ocoye pa ja'ñere ne tutu pacohua'i paë'ë, cui'ne ocoje tsie pona tutu pacohua'ipi yeja paire coa si'aye ai yo'oye necohua'i paë'ë, iohua'i yëyeje pa'ye. ⁷ Jaje pa'iquëta'are iohua'i quëaye saosi maca, tome huesë cojepi nëtë mëoni huajëya'ye pa'ipi jaiquë aipi jaohua'ire quëco huesoni, tseani huani jeapi. ⁸ Huani jeaëna, iohua'i capëa jai daripë ma'ñare jeocose'epi uija'coa, Ejaëre quesí daripëre. Jaro cato Sodoma, cui'ne Egípto hue'yosi daripë a'ë, co'a daripë pa'i do'ire. ⁹ Jaje jeocosi

capëapi toaso mu'seña cui'ne jopoja'a uina, si'aohua'i maña ñaja'cohua'i a'ë. Tì pai, yequë coca cacohua'i, cui'ne yequë daripëa pa'icohua'i, si'a yejaña pa'icohua'i ñajëta'a tama'pë pa'ija'cohua'i a'ë, coe do'ire. ¹⁰ Iye yeja pa'icohua'i cato ai sihuaja'cohua'i a'ë, jaohua'i ju'isi do'ire. Jaje pa'ina, pai ñape sa'ñe co'amaña isija'cohua'i a'ë. Maija'quë coca quëajë johua'ire josa yo'osicohua'ipi peojëna, jaje sihuaja'cohua'i a'ë. ¹¹ Jaje sihuajëta'are toaso mu'seña joporepa pa'i maca Maija'quëpi cui'naohua'ini huëo cöpi. Ja maca si'aohua'i johua'ire ñasicohua'i quëquë huesëhuë. ¹² Ja maca cayaohua'i quëacaicohua'ipi asahuë, tutu ma'tëmopi yë'ose'e ñeje caquëna:

“Mëijë'ë, iñona.”

Si'aohua'i johua'ire pëicohua'i ñajëna, sirioja'a ma'tëmona mëni huesëhuë. ¹³ Ja maca yeja ñu'cueo. Nu'cuecona, jai daripëpi diez te'ña huata tomeo. Huata tomecona, siete mil pai jujuhuë. Ja maca huajëcohua'i nëasicohua'ipi quëquë huesëni Maija'quë ma'tëmo pa'iquëre de'oquëre pa'ni cajë yo'ohuë.

¹⁴ Ñeje tëto saji'i, cayaye nejoñe aye. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a toasoñe aco tëto saiye carapi, tìtaja'coa.

Siete Duruhuë Acore Juisse

¹⁵ Siete aquë huiñaë i duruhuë juisi maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'o cajëna, ñeje:

Iye yeja yure cato

Mai Èjaë cui'ne i Cristo cuañeñere pa'iji.

Jaje pa'ina, ipi carajaiñe peoyerepa cuañequë pa'ija'quë api.

¹⁶ Ja maca veinticuatro aiohua'ipi Maija'quë ña huë'ñare pare cuañejë ñu'i saire ñu'icohua'ipi Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë johua'i tsiapi yejare pana në mejë yo'ohuë, ini ai cuasajë.

¹⁷ Ñeje cajë yo'ohuë:

De'oji. Èjaë më'ëre pëpayë,

Si'aye pa'ire pare.

Yure, cui'ne tsoejë pa'iquëre pare,

Jaje pa'ipi yure si'a më'ë tuturepa ini

Cuañe huëoquëre iye yeja.

¹⁸ Iye yeja pai cato më'ëre pë'ë.

Jaje pa'iquëta'are më'ë pëi mu'sere papi tì'api.

Tì'aëna, yure cato ju'isicohua'ire johua'i yo'ose'eje pa'ye ñaquë ca de'huaja'quë a'ë, më'ë.

Ca de'huaquë më'ë jo'yaohua'ire isija'quë a'ë, de'huacaisi co'amañare.

Jaje më'ë isija'quë a'ë, më'ëre quëacaicohua'ire.

Më'ëna isisicohua'ire, ëjaëre papi cajë nuñerepa sehujë pa'icohua'ire,

Si'ahua'ire, aiohua'ire panita'a tsireje.

Iye yeja paire nejocohua'i pa'isicohua'ire cato mē'ēpi ne-
joja'quē a'ē.

Jaje pa'ina, de'oji, mē'ēre cayē.

¹⁹ Ja maca Maija'quē huē'e ma'tēmo pa'icopi hui'yona,
jarote paji'i, Maija'quē maire huajēye ca nēose'e de'huase'epi.
Ja maca mujuē ye'hueyeje pa'ye, ai pisiye, mujuē ai cayēje
pa'ye, yeja ñu'cuye cu'i'ne sēsē carapēa tomeñe paji'i.

12

Nomio Cui'ne Jai Pē'ēje Pa'i Yo'ose'e

¹ Ja maca jaiye ma'tēmopi iñoñere ñahuē. Ñaquēna, te'o
nomio ēsē miañeje pa'yere ca'nesico paco'ē, ju'i ca ca'neñeje
pa'ye. Jaje pa'ioipi ñañēni meñe tsa'cu paco paco'ē, cui'ne
doce ma'ñocopi io siopē puasico paco'ē. ² Jaje pa'ioipi tsi
ētapē paco'ē. Pa'ioipi tsi coa huēoni a'si ju'io, ai cuio. ³ Ja
jeteyo'je ñahuē, ma'tēmona yequē ñaiquēna. Ñaiquēna, jai pē'ēje
pa'ipi maja'iquēpi, siete siopēa hue'equēpi, diez cajohuēa
hue'equēpi, cui'ne iti siopēa ñape maro pu'iñe paji'i. ⁴ Jaje
pa'ipi i jicomopi toaso tē'huiña ma'ñocohua'i pa'iyere te'e
te'te ma'ñocohua'ire yejana ne darēpi. Jaēpi nomio tsi coasi'i
caco yo'o tiñare pana nēca dani utepi, coasi maca tsihua'ēre
asi'i caquē. ⁵ Ja maca nomiopi tsihua'ēni coao, si'a yejaña
pa'icohua'ire quēna tarapēpi cajiquē cuañeja'quēni. Jaje
pa'iquēta'are io mamaquēre cato sioni Maija'quē quē'rona i
ñu'i saihuē quē'rona sahuē. ⁶ Sarena, nomiopi cuene yejana
catio. Maija'quē iote caquē necai sitona, iote mil doscientos
sesenta mu'seña arojē paja'tona.

⁷ Ja jeteyo'je ai uihuaye paji'i, ma'tēmopi. Pa'ina, huiñaē
Miguelpi cui'ne i huiñaohua'i coni jai pē'ēje pa'ire cui'ne i
huiñaohua'ire uihuahuē. ⁸ Jaje uihuajē jai pē'ēje pa'ire cui'ne i
huiñaohua'ire quēcorena, iohua'i pa'ija'to ma'tēmo peoquēna,
⁹ ja maca jai pē'ēje pa'ire cui'ne i huiñaohua'ire yejana jeo
tohuē, tsoe hue'ña añare, huati cui'ne Satanás hue'equēre, si'a
yeja paire cosoquēre.

¹⁰ Ja maca asahuē, ma'tēmopi tutu ñeje caquēna:

“Maija'quē do'ijēre ñamiñapi, cui'ne mu'señapi Maija'quē ña
hue'ñana sañope caquē pa'isiquēre eto saosi do'ire yureta'a
ti'are papi, huaso maca, Maija'quē si'a tutu quē'ire papi
cuañe maca, Jesucristo cuañe Ējaērepa pa'i maca. ¹¹ Maija'quē
do'ijē, cato Yēi ñama tsiepi cui'ne Maija'quē coca cayēje pa'ye
nuñerepa iohua'i pa'ise'epi coni mēnare quēcokuē. Jaje pa'ina,
iohua'i pa'iyē nejoñe ca'raye pahūē. Pajē coa ai jerepa
jujunije jujuñu'u, cuasahuē. ¹² Sihujajē'ē, ma'tēmo pa'icohua'i.
Jaje pa'iquēta'are teayerēpa yeja pa'icohua'i maña, cui'ne jai

tsiaya pa'icohua'i, huati mësaru què'rona cajepi pètitesiquèpi ite nejoñe ja'yere pa'ina, ñaquè.”

13 Jai pè'èje pa'ipi yejana jëo tosiquèpi pa'i ña jujani tsihua'ère coasiconi huajo huèopi. 14 Jaje huajo huèouna, nomiore jai huihue care isihuè, io ja'jéco cuene yejana io què'rona sai ja'ñere, aña peo hue'ñana so'ona. Jarona toaso ometëca jopore paja'a aojëna, pa'ija'copi saija'coa. 15 Jaje pa'ina, añapi nomiore io yè'opo siso etosi ocopi tsiaya neni colje me tosi'i caco yo'ocona, 16 nomiore yejapi cocaio jai pè'èje pa'i oco nese'ere peo hue'ñarepa ya'ani nëo hueso. 17-18 Jaje yo'osi maca jai pè'èje pa'ipi ai pèti huèopi, nomiore. Jaje pa'ina, io tsëcapëre Maija'què cuañese'e sehuocohua'ire, Jesucristo quèase'ere nuñerepa coca tuicohua'ire uihuasi'iquè saji'i.

13

Cayahua'i Huajëya'ye Pa'iohua'i

1 Jai tsiaya mejahuère nëcaquè ñahuè, jai tsiayapi huajëya'ye pa'ipi etani tumaquëna, siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa què'ipi, cajohuëa ñape maro pu'ñe paji'i, cui'ne i siopëare Maija'quère cue'cuejë Maija'què mamire sëose'ere hue'eye paji'i. 2 Iquè huajëya'ye pa'i yè'è ñasiquè cato airo yaije pa'i paji'i. Jaje pa'ipi oso quèoje pa'ye hue'epi, cui'ne i yè'opore jai yai yè'opore pa'iore hue'epi. Jaje pa'ina, jai pè'èje pa'ipi i tuture, i cuañequè ñu'i hue'ñare, cui'ne ëjaë cuañequè pa'iyere isipi. 3 Iquè huajëya'ye pa'i siopëa acopi te'o jai a'sio ai paji'i. Pa'iona, paipi ñajë ju'ija'què api cajë ñasicohua'ita'are ja'ju huesësico paco'è. Jaje pa'ipi co'yasi do'ire paipi ña quèquëni ina tui huèohuè. 4 Ja maca jai pè'èje pa'ire huajëya'ye pa'ire ëjaëre papi cuasajë se'i'è, huajëya'ye pa'ire tutu isisi do'ire. Jaje cui'ne iti tutu isi cuañosiquèreje se'i'è, ñeje cajë:

“¿Nepi iquèje pa'iohua'i pa'iyeni? ¿Nepi ite uihua ti'añe pa'iquè'ni?”

5 Jaiye Maija'quère sañope caja'a coca isi cuañosiquè paji'i. Jaje pa'ipi cuarenta y dos ñañëohua'ire cuañëja'què paji'i. 6 Jaje pa'ipi ñeje yo'opi: Maija'quère sañope capi, i de'o hue'ñare co'aye capi, cui'ne ma'tëmo pa'icohua'ireje co'aye capi. 7 Cui'ne Maija'què tsecohua'ire sañope uihuaquè ñese quèco ja'ñe isi cuañosiquè paji'i, cui'ne si'a pa'i, tsëcapëa pa'icohua'ire, si'a pa'i yequè coca cacohua'ire, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire cuañëja'a tutu isi cuañosiquè paji'i. 8 Jaje pa'ini si'aohua'i iye yeja pa'icohua'i iohua'i mamí yeja de'huama'në Yëi ñama ai yo'oque ju'isiquè pa'iyé toya pëpëna toyama'cohua'ise'e jaëre se'i'è.

⁹ Cajoro hue'ecohua'i pani asajë'ë. ¹⁰ Co hue'ña tseani saja'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare tseani co hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Hua'tipi huaija'cohua'ire ña nëosicohua'ire cato jare hua'tipi huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, Maija'quë tsecohua'i cato quëcociyere, cui'ne Maija'quë pa'ire paji cuasayere paye pa'iji, quëco tì'aja'cohua'i.

¹¹ Ja jeteyo'je yequëre huajëya'ye pa'ire ñahuë, yejapi etaquëna. Jaë cato caya cajohuëa hue'equë paji'i, yëi ñama cajohuëaje pa'yere. Jaje pa'ita'a jai pë'ë cayeje pa'ye caquë paji'i. ¹² Jaje pa'ipi du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i tutuje pa'yere paquë paji'i. Jaje pa'ipi du'ru etasiquë ña hue'ñana si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cuañepi, du'ru macarepa etasiquëni ai cuasajë ire papi cajë, jai a'sio aire hue'esiquëpi ja'jusiquëni sejë'ë caquë. ¹³ Cui'ne jaiye pai yo'o tì'a ma'ñe yo'opi. Yo'oquë pai ña hue'ñana ma'tëmopi yejana toa tomeñe ne iñoquë yo'opi. ¹⁴ Du'ru macarepa etasiquë huajëya'ye pa'i ña hue'ñana yo'o iño ja'ñe isise'epi yo'oquë iye yeja pa'icohua'ire cosopi. Cosoquë cuañepi, du'ru etasiquëje pa'ire nejë'ë caquë, hua'ti totasiquëta'a ja yë'ta'a huajëquë pa'iyeye pa'ire. ¹⁵ Maija'quë ësema'ë pa'ina, cayaye aquë etasiquë huajëya'ye pa'ipi pai de'huasiquëna, tutu isipi, du'ru aquëje pa'ire nesiquëna. Jaje isina, yë'equë, cui'ne coca caquë pa'i, yecohua'ire ite do're ja'runi sema'cohua'ire huani jeojë'ë, cuañepi. ¹⁶ Yequeje cui'ne yo'opi, si'aohua'ire a'ricohua'ire, jaicohua'ire, jaiye co'amaña pacohua'ire, co'amaña peocohua'ire, de'oye pa'icohua'ire, jo'yaohua'ire, ëja te'te jëtëna panita'a tsia tiñare pana toyaye pa'iji, caquë. ¹⁷ Jaje pa'ina, huajëya'ye pa'i mamire, panita'a i mamire cuëcuyere toyama'cohua'i pani co'amaña hueroyeje ti peopi. Cui'ne se yo'oyeje peopi, curiquë nesi'i caquë. ¹⁸ Iye cato ai ta'ñe cuasaye asa tì'añe paji'i. Asa tì'aquëpi cuasarepa caye paji'i, huajëya'ye pa'i mamire cuëcueni toyase'ere. Ja cuëcuese'e cato pai mami cuëcuese'e a'ë. Ja cuëcuese'e cato seiscientos sesenta y seis a'ë.

14

144.000 Pai Jëjëñe

¹ Ñahuë, Yëi ñamare Sión cutihuëre nëina. Jarote i ja're conì paë'ë, ciento cuarenta y cuatro mil pai. Iohua'i tsia tiñarepa Yëi ñama mamipi cui'ne i pëca ja'quë mamipi toyasicohua'ipi. ² Ja jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai jupo pisiyeje, mujuë ai tutu tè'cana pisiyeje, cui'ne jai pai ta'tëpe pëa ta'tëjëna, pisiyeje pa'ye pisiquëna. ³ Jaje pisiquëna, jaohua'ipi huajë jëjëñere jëjëhuë, iti cuañequë ñu'i saihuë tiñare pana, cuatro pa'iohua'i ña hue'ñana, cui'ne aiohua'i

ña hue'ñana. Ja jējēñere cato ja ciento cuarenta y cuatro mil pa'icohua'ise'e ye'yesicohua'i a'ë. ⁴ Icohua'i cato nomiohua'ire yo'oye, si'si de'oye pa'sicohua'ipi, de'ocohua'ire pa'ë. Jaje pa'iohua'ipi Yēi ñamase'ere tuiyë, coa si'a hue'ña i sai hue'ñaje. Jaohua'i cato yeja pa'icohua'ini huasosicohua'ipi pa'iyë, du'ru quëise'eje pa'yere Maija'quëna, cui'ne Yēi ñamana isisicohua'ipi. ⁵ Icohua'i cato ti coso coca cama'cohua'irepa pa'ë. Jaje pa'ina, jaohua'ire tayocohua'i a'ë ca t'lañe ti peoji.

Toaso Huiñaohua'i Quëase'e

⁶ Ja maca ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmoja'a huahuaquë saina, iye yeja pa'icohua'ire si'aohua'ire yequë paire, ti coca cacohua'ire cui'ne si'a yejaña pa'icohua'ire ti pani huesë cocare quëasi'i caquë. ⁷ Jaje pa'ipi tutu capi, ñeje:

“Maija'quëre ca'rajë'ë. De'oquëre pa'ni cajë sihuajë'ë, ise'ere. Tsoe t'api, pai ñape yo'ose'e ñaquë sai de'huaja'a mu'se.”

⁸ Ja maca cayaye aquëpi huiñaë capi, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, pai mañare iye yeja pa'icohua'ire io co'aye yëyepi oca cuepasio.”

⁹ Ja maca toasone aquë huiñaëpi ai tutu capi, ñeje:

“Paipi huajëya'ye pa'ini, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëni, de'oquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuacohua'ire, cui'ne jëtëna panita'a tsiana i ayere toya cuañosicohua'ire cato, ¹⁰ Maija'quë pëi si'se sëje conore ucuja'cohua'i a'ë, co'ayere pare, i pëi ne de'huase'ere. Jaje ai yo'oja'cohua'i a'ë, toa cui'ne, azufre conit sët'i sitona Maija'quë huiñaohua'i, cui'ne Yēi ñama ña hue'ñana.

¹¹ Johua'i tsë'i sitore pana ujë ai yo'ojëna, pico mëiñe je'nëna mëio nëija'coa, si'a mu'señapi, cui'ne si'a ñamiñapi, pëa huajëye ti peojë. Jare jaje pa'ijajë huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre sejë, cui'ne i mami ayere toya cuañosicohua'ire.

¹² Iye cato Maija'quë pai i cuañese'e sehuocohua'ire, cui'ne Jesure nuñerepa tuicohua'ire yëhuoye a'ë, quëcojë yo'o jujama'pë pa'iyë a'ë.”

¹³ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e yë'ëre caquëna:

“Toyajë'ë, iyere: ‘Sihuaye pa'iji, iye macapi seña maca Ejaë ja're tsioni ju'isicohua'i cato.’ Jaje pa'iji caji, Maija'quë joyopi. Jaohua'i cato johua'i yo'oyere ne tējini pëa huajëja'cohua'i a'ë, johua'i nese'e ja're conit.”

Yeja Co'amaña Tëaye

¹⁴ Ja maca ñahuë, te'ire Jesuje pa'ipi, Pai Mamaquë hue'yosiquëje pa'ire, poja'i sirio ëmëje'na ja'rusiquëpi ñu'ina. Jaë cato orore pase'e nesi marore pu'iquë paji'i. Jaje pa'ipi hua'ti ca'huarore ai jējësëcore pani cajipi. ¹⁵ Cajiquëna,

Maija'quë huë'epi yequë huiñaëpi etapi. Etani ai tutu cuiquë capi, siriore ñu'iquëre:

“Më'ë hua'ti ca'huarore meñe jua co'i meni tëajë'ë. Tsoe ti'api, iti tëa macarepa. Jaje pa'ina, yeja pa'iyere yeja huësëpi.”

¹⁶ Ja maca siriore ñu'iquëpi i tëacopi yejana meñe jua co'i meni yeja pa'iyere tëapi.

¹⁷ Ja jeteyo'je ñaquëna, yequë huiñaëpi Maija'quë huë'e ma'tëmo pa'icopi etani hua'ti ca'huaro ai jëjësëconi cajiquë saji'i. ¹⁸ Ja maca yequë huiñaëpi etapi, Maija'quëre isijë tëo toto quë'ropi. Jaë cato toare cuañe tutu paquë paji'i. Jaëpi tutu cuipi, hua'ti ca'huaro cajiquëre ñeje caquë:

“Më'ë hua'ti ca'hua jëjësëcopi meñe jua co'i meni cuiya'i jure tëajë'ë. Tsoe ya'ji sapi, yeja pa'iyere.”

¹⁹ Jaje ca maca huiñaëpi i hua'ti ca'huaropi iye yejana se ya'cue co'ijani cuiya'i jure tëapi, iye yeja cuiya'i tsiña ayere. Tëani ja maca ayapi, jai cua'corona tsa'cu jo'a sao ja'ñere. Ja yo'oye cato iñoji, Maija'quë paire si'se ja'ñere co'ayere papi. ²⁰ Jai daripë hue'sena cuiya'i tsa'cu jo'a huesose'e paji'i. Jaro jai cua'coropi tsiere pase'e etapi. Io huaiñe cato caballo yë'opo sëa macare paja'a huaiñe paji'i, cui'ne io jaiyepi paji'i, trecientos kilómetros pa'i jaira.

15

Huiñaohua'ipi Siete Pa'ye Tëjyerepa Ai Yo'o Ja'ñere Paye

¹ Ma'tëmore ñaquë ñahuë, yeque jaiye huajëya'ye pa'ye iñoñere: Siete huiñaohua'ipi siete tëjyerepa ai yo'o ja'ñere pajëna, ñahuë. Ja yo'oyepi Maija'quë pëi yo'o tëji ja'ñe paji'i.

² Ñahuë, cui'ne jai jairaje pa'iopi toapi pa'iyere pa'iota'a ña etojai yejare, jao jai jairaje pa'io, tsiña de'huaje pa'io, co'sija'ico yë'quë macare nëcahuë, Maija'quë ta'tëpe isise'ere cajicohua'ipi. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre quëcosicohua'i paë'ë, i ayere toyama'cohua'ipi.

³ Jaohua'ipi Moisés Maija'quë jo'yaë jëjësë'ere, cui'ne Yëi ñama ayere jëjëñere jëjëhuë. Iohua'i jëjësë'e cato caji:

Si'aye më'ë de'huase'e de'oyere pa'ë.

Më'ë ma'a cato nuñere pa'ë.

Cui'ne care paye a'ë.

Më'ë a'ë, si'a pai Ejaërepa je'nëna.

⁴ ¿Nepi më'ëre Ejaëre pare ñajëta'a ca'rama'pë pa'ija'cohua'i a'ni?

¿Nepi më'ëre de'oquëre pa'ni cajë sihuaye paja'cohua'i a'ni?

Më'ëse'e te'i pa'iyë, de'oquërepa.

Jaje pa'ina, më'ë nuñerepa yo'oyere paire iñosi do'ire

Si'a hue'ñapi pai dani më'ëre de'oquëre pa'ni cuasajë ñajë sihuaja'cohua'i a'ë.

⁵ Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi Maija'quë huë'epi maire ca nëose'e de'huasi hue'ñapi hui'yoquëna. ⁶ Jaro Maija'quë huë'epi siete huiñaohua'i etahuë, siete ai yo'oye neñere pacohua'ipi. Jaohua'i cato poja'i cañare ai miañere suñasicohua'ipi, cui'ne curi nesi tēi cañapi coti saihuëare paja'a tēasicohua'i paë'ë. ⁷ Ja jeteyo'je ñahuë, cuatro pa'iohua'i aquëpi siete huiñaohua'ina pai ñapere curipi nesi duruhuëare Maija'quë pēi co'ayerepa si'se ja'ñere timëse'ere isiquëna, Maija'quë ti pani huesëquë tsere. ⁸ Maija'quë huë'e cato Maija'quë tuture papi pico, cui'ne i de'oye miañere papi pico timë huesosico paco'ë. Pa'iona, iti huë'e te'ijë cacaye ti peopi, siete huiñaohua'i payepi siete ai yo'oye neñepi tēto saiye pato.

16

Siete Pa'ye Ai Yo'oyere Timësi Duruhuëa

¹ Ja maca asahuë, Maija'quë huë'epi tutu yë'ose'e pisisiquëna, siete huiñaohua'ini ñeje caquë:

“Sani yejana do'ejë'ë, Maija'quë pēi si'seyere siete duruhuëa pa'iyere.”

² Jaje ca maca du'ru aquë huiñaëpi i caji duruhuëre yejana dopi. Do maca huajëya'ye pa'i mamire toya cuañasicohua'ipi, cui'ne ije pa'ire de'huasiquëre secohua'ipi ca'mi co'ayerere pare ai a'siyere etahuë.

³ Cayaye aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi jai tsiayana do maca jai tsiayapi paire huaisiquë tsieje pa'yerepa ponëpi. Ja do'ire tsiaya pa'icohua'i si'aohua'i juju sahuë.

⁴ Toasoñe aquëpi huiñaë i pa duruhuëpi tsiañana, cui'ne oco eta coñana dosi maca tsie de'opi, oco. ⁵ Ja jeteyo'je asahuë, tsiaya huiñaëpi ñeje caquëna:

“Më'ë nuñerepa pa'i a'ë, pai yo'ose'e iohua'i yo'ose'eje pa'ye saiquëpi, Diusu de'oquërepa yure pa'iquë, cui'ne tsoeje pa'isiquë. ⁶ Më'ë ñare paquë jaohua'ire saihuë, më'ë paire cui'ne më'ë coca quëacaicohua'i tsie nejosi do'ire. Jaje pa'ina, më'ëpi yure iohua'ire tsiere ocuahüë, me pasi'ni, jare jaje sañe pa'ito iohua'i yo'osi do'ire.”

⁷ Asahuë, cui'ne Maija'quëre isijë tēo saihuëpi ñeje cacona:

“Jaje pa'ijë'ë, Ejaërepa si'aye pa'irepa më'ë cato pai ñape yo'ose'ere ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oyë, tayoma'ë.”

⁸ Cuatro aquëpi huiñaë i caji duruhuëpi ësëna dopi, paire ëoja'a tuture isiquë. Dosi maca ësëpi si'a toarepa paire ëopi. ⁹ Ja maca si'aohua'ire ai a'si ëo huesoquëta'are iohua'i co'aye yo'oye jeoni Maija'quëna ponëma'pë paë'ë. Cui'ne ite de'oquëre pa'ni cayeje pahüë. Coa ai jerepa ini co'aye cahuë, si'aye iye ai yo'oye meñe cuañequëni.

¹⁰ Cinco aquēpi huiñaë i caji duruhuēpi huajëya'ye pa'i ñu'i hue'ñana do maca, i cuañe hue'ñapi nea hue'ñarepa de'o. Ja maca pai cato a'si ju'ijë iohua'i tsemeñoana cucuhuë. ¹¹ Jajë ai yo'onije iohua'i co'aye pa'iyere jeoñe pahüë. Pajë coa ai jerepa Maija'quë ma'tëmo aquëni co'aye cahuë, iohua'i a'si ju'i do'ire, cui'ne ja'ju yëma'a a'sire hue'e do'ire.

¹² Seis aquë huiñaëpi i caji duruhuēpi Euftrate jai tsiayana do maca, tsiayapi cuene huesëo, ma'are necaio, ësë mëi hue'ña pa'i pai ëjaohua'i daija'a ma'are.

¹³ Ja maca ñahuë, jai pë'ëjë pa'i yë'opoja'a, huajëya'ye pa'i yë'opoja'a, cui'ne Maija'quëre quëacaiquëjë pa'ita'a coa cosoquë yë'opoja'a toaso joñoa co'acohua'ipi jojoje pa'iohua'ipi etajëna. ¹⁴ Ja joñoa cato co'a huatiohua'i paë'ë. Pai yo'o tija ma'ñere yo'ocohua'i paë'ë. Jaohua'i cato etahuë, iye yeja pai ëjaohua'ire si'aohua'ire tsi'soñu'u cajë. Maija'quë si'aye pa'irepa ja're uihuaja'a mu'sere pare cajë yo'ohüë. ¹⁵ Ñajë'ë, yë'ë utema'tore papi daiyë, co'amaña ñaë daiyejë pa'ye. Si-huaquë pasipi. Sëtasiquëpi cui'ne i ju'i caje de'oye ñaquë paquë cato cui'ne huajëya'ye peoyo pai ñajëna, cu'iyë paja'quëpi. ¹⁶ Ja maca pa'i ëjaohua'ipi tsi'sisihuë, hebreo coca cato Armagedón hue'yo sitona.

¹⁷ Siete aquë huiñaëpi i caji duruhuēpi peo de'otona do maca ñu'i saihuë quë'ropi Maija'quë huë'e ma'tëmopi ai tutu yë'ose'e pisipi, ñeje:

“Tsoe ne saohüë.”

¹⁸ Ja maca jaiye mujuë ye'hueyejë pa'ye pisiye cui'ne mujuë të'cayejë pa'ye paji'i. Pa'ina, yejajë tsasipi noni ñu'cueye jerepa yeja ñu'cuesi do'ire. Tsoejë pai ja jerepa ñu'cueye ti ñama'cohua'i a'ë. ¹⁹ Jajë tutu ñu'cuëco jai daripë toaso të'ña hua'que saco'ë, cui'ne si'a yejaña jai dari pa'iyejë peo hue'ñarepa hua'que tome sapi. Ja maca Maija'quëpi jai daripë Babiloniare i pëi si'se cono da'care i jëjo daose'ere peo hue'ñarepa ocuas'i cuasapi. ²⁰ Yeja ñu'cue maca si'a saodohüëa, cui'ne ai cuti ne huesë sapi. ²¹ Cui'ne ma'tëmopi jai sësë carapëa aipi paina tomepi, cuarenta kilos dëquëyepi. Ja maca paipi Maija'quëre co'aye cahuë, sësë carapëa do'ire, cui'ne iohua'ire jaiye ai yo'oye pa'i do'ire.

17

Co'a Nomiohua'i Pëca Ja'corepa

¹ Ja maca te'i siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, yë'ë quë'rona. Siete duruhuëa pacohua'i aquëpi dani capi, yë'ëre:

“Daijë'ë. Iños'i, më'ëre, co'a nomiohua'i pëca ja'core pare iye yeja oco da'ca ëmëje'na ja'rusicopi ñu'icore si'se ja'ñere.

² Iye yeja paí ëjaohua'i jaoni yo'ojë paë'ë. Cui'ne iye yeja pa'icohua'ipi io co'aye yo'oyena ucu cuepe huesëhuë.”

³ Ja jeteyo'je Maija'quë joyopi yë'ëre cani ñañeje pa'ye iñoquëna, ñaquëna, huiñaëpi yë'ëre cuene yejana sapi. Saëna, jaron a ñahuë, nomiopi huajëya'ye pa'ini maja'iquëni ja'rusicopi ñu'iona. Ina Maija'quëre cue'cuejë caye toyasi mami quë'i paji'i. Jaje pa'ipi siete siopëa, cui'ne diez cajohuëa hue'equë paji'i. ⁴ Jao nomio cato ai maja'icopi nea maja'i toya quë'ioni suñasicopi paco'ë. Oropi ëja de'osico paco'ë, ai de'o quënapa, cui'ne perlaspi. Io jëtëpi oro duruhuëare cajio, coe ëaye pa'ye si'si timësiconi, cui'ne io ëmëohua'i yo'oye timësiconi. ⁵ Io tsia tiñare pare io ayere quëa mamipi toyase'ere hue'eo, ñeje cayere: EJAOREPA BABILONIA, CO'A NOMIOHUA'I, CUI'NE SI'AYE IYE YEJA CO'AYE PA'IYE PËCA JA'COREPA. ⁶ Ja jeteyo'je de'oyerepa ña ti'acquëna, jao cato cuepeco paco'ë, Maija'quë tsecohua'i tsiena, cui'ne Jesure quëacohua'ire huaisicohua'i tsiena. Jare ñani yë'ë ai cuasahuë. ⁷ Jaje ai cuasaquëna, huiñaëpi capi, yë'ëre:

“¿Me yo'loquë ai cuasaquë'ni? Quëasi'i, më'ëre nomio iñoñe ayere pare, paíje asa ma'ñere. Cui'ne huajëya'ye pa'i iore saquë siete siopëa cui'ne diez cajohuëa hue'equë iñoñere pare quëasi'i. ⁸ Më'ë huajëya'ye pa'ire ñasiquë cato tsoe ja'në pa'isiquë api. Jaje pa'ipi yure nejosiquë api. Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi mëija'quë api, tome huesë hue'ñapi, ja yë'ta'a ite nejo huesoye ti'ama'ëna. Ja maca yeja pa'icohua'i yeja de'hua maca johua'i mami pa'i toya pëpëna toya cuañoma'cohua'i cato ai cuasajë huajëya'ye pa'ire ñaja'cohua'i a'ë, ja'në pa'isiquëpi nejosiquëpi, cui'naëpi pani coquëna.

⁹ Iye macare pa'iji, ta'ñe asacohua'ipi de'hue asa ti'añe. Siete siopëa cato quëaji, siete ai cutire, nomio ñu'iñere. Jare cui'ne quëaji, yequeje siete ëjaohua'i pa'iyere. ¹⁰ Jaohua'i acohua'ipi cinco paí ëjaohua'i cuañema'cohua'i de'ohuë. De'orena, te'i jaohua'i aquëpi yure cuañequë pa'iji. Yequëse'e ja yë'ta'a daiye paji. Jaë tëjirepa daisi maca ai tsoe tëcahuë se pani coñe peosipi. ¹¹ Jaë huajëya'ye pa'i tsoe ja'në pa'isiquëpi yure nejosiquë cato ocho aquë api, paí ëjaë de'osiquë. Jare ipi siete acohua'i aquë pa'isiquëpi, i nejo cuaño ja'ñena sai saji, jaë cato.

¹² Më'ë diez cajohuëa ñase'e cato quëaji, diez paí ëjaohua'ini ja yë'ta'a cuañe huëoma'cohua'ini. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato coa te'e nëhui tëcahuë maca huajëya'ye pa'i ja're cuañe ja'ñere isi cuañoja'cohua'i a'ë. ¹³ Icohua'i paí ëjaohua'i cato te'e jaje yo'oñu'u cuasayere pajë huajëya'ye pa'ina, johua'i tuture cuañe ëjaohua'i pa'iyere ina isija'cohua'i a'ë. ¹⁴ Jaohua'ipi Yëi ñamare sañope uihuaja'cohua'i a'ë. Jaje uihuajëta'are Yëi

ñamapi quëcoja'quë api, ìohua'ire, ma'tëmo Èjaë sëte, cui'ne paì ëjaohua'i mëñe Èjaë sëte. Ìpi Maija'quë soisicohua'ire, ì sahuasicohua'ire, cui'ne nuñerepa ìse'ere tuicohua'ire paquë uihuaja'quë api.”

¹⁵ Huiñaëpi yequeje capi, yë'ere:

“Më'ë ñaquëna, co'a nomiopi ñu'isico cato paì pa'iyë a'ë, si'a paì tsëcapëa'ë, tiñe coca cacohua'i a'ë, cui'ne si'a yejaña pa'icohua'i a'ë. ¹⁶ Më'ë diez cajohuëa cui'ne huajëya'ye pa'ini pa'ina, ñase'epi co'a nomiore coeja'cohua'i a'ë. Jaje coejë jeocorena, peoyo pa'ija'coa. Pa'iona, ìo care aija'cohua'i a'ë, cui'ne toapi ìote ëoja'cohua'i a'ë. ¹⁷ Jaje yo'oja'cohua'i a'ë, Maija'quëpi ìohua'i joñoana ì yëyeje pa'yere yo'ojajë caquë neina. Jaohua'ipi huajëya'ye pa'ina, ìohua'i paì ëjaohua'i cuañecohua'i pa'iyere ìsiñu'u cuasaja'cohua'i a'ë, te'e, Maija'quë case'e yo'o tì'a macaja'a. ¹⁸ Më'ë ñasi nomio cato ja jai daripëre pa'ë. Iye yeja paì ëjaohua'ire mëñe cuañe daripëre pa'ë.”

18

Babilonia Nejo Cuañose'e

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, yequë huiñaëre ma'tëmopi cajequëna, ai cuañe tutu quë'ire papi. Cajequëna, ì miañepi yejana miañerepa ju'api. ² Jaëpi ai tutu cuipi, ñeje:

“Tsoe nejosicoa, jai Babilonia. Tsoe nejosicoa, huatiohua'i huë'ña de'o huesëo, si'si joñoa pa'i huë'ña de'o, si'a si'siohua'i cui'ne si'aye coe ëaye pa'ye tsiaro de'o. ³ Si'a yejaña pa'icohua'i ìo co'aye yëyena ucu cuepe huesëhuë. Iye yeja paì ëjaohua'ipi ìoni yo'ojë paë'ë. Cui'ne iye yeja co'amaña ìsicohua'ipi jaiye co'amaña pacohua'i ponëhuë, ìo yë do'ire paipi coa huerose'epi coa curiquë nejoñere ìmajë.”

⁴ Ja maca asahuë, ma'tëmopi yë'ose'e ñeje pìsiquëna:

“Etajë'ë, ja daripëpi yë'ë tsecohua'i, cui'na maca ìo co'aye yo'oye yo'oma'pë pa'ija'cohua'i, cui'ne ìo ai yo'o ja'ñepi mësarute tì'añe paja'core. ⁵ Ìo tayo yo'oyepi ma'tëmore pana tìmëse'erepa pa'iji. Ja co'aye yo'oyere Maija'quë huanëyema'ë ñaquë pa'iji. ⁶ Ìo yecohua'ire ìsise'e ja'ye ìoteje ìsijë'ë. Paire ìo yo'ose'eje pa'ye co'ye ìona ìsijë'ë. Ìsiquë te'ore se cojë'ë. Ìo yecohua'ire ocuasi'ì caco co'mese'eje pa'ye cui'ne yecore se co'me cojë'ë, ìo ucuja'core, ai dacorepa pa'ija'core. ⁷ Èjaore pa'ë caco sihuaco yo'ose'eje pa'ye a'si ju'ìñere, cui'ne ai yo'oyere ìsijë'ë. Ja o cato ìo joyopi cuasaco ñu'ico paì ëjaorepa ñu'ìñeje ñu'ìñë, iye macare, hua'jeo peoyë, ai yo'oye paja'coa'ë caco. ⁸ Jaje caco ñu'icore te'e mu'sepi ìo ai yo'oye tì'aja'coa, ju'ìñe, ai yo'oco oiye, cui'ne a o ëa ju'ìñe, cui'ne toana ëo jëo

cuãñoja'coa. Jaje nejo cuãñoja'coa, Ējaërepa Maija'quë tutu quë'ire papi nejoquëna.”

⁹ Iye yeja paì ějaohua'ipi ìote yo'ojë ìote yëjë pa'isicohua'ipi ai cuasajë oija'cohua'i a'ë, ìopi uco pico mëiona, ñajë. ¹⁰ Ìote si'seyere ñajë ca'rajë so'ona pëa nëcane jãropi caja'cohua'i a'ë:

“İna, teayere pa'ë, jai daripë Babilonia si'a dari maña tëtö saiscorepa më'ëre si'seye esarepa tütapi.”

¹¹ Si'a yeja cu'ijë co'amaña isicohua'ipi ìote ai cuasajë co'a ju'ijë oija'cohua'i a'ë, ìohua'i jaiye co'amaña dajëna, huero-copi peocona. ¹² Iye paji'i, ìohua'i pase'e: oro, poja'i curi, ai de'o quëna ca, perlas hue'yosi pëa, ai de'o nea maja'i caña, cui'ne maja'i caña, huëo së soquë nese'e, jai cujipi de'huase'e, de'o soquëpi nese'e, së'ño ma ja'ñe broncepi nese'e, jëa quënapı nese'e, jëa quëna marmol hue'yosi quëna nese'e, ¹³ Canela, huëo së ma'ña: incienso, mirra, cui'ne jaiye ma'ña, cuiya'i o'sa cono, hui'yape, de'o toase'e pan ne ja'ñe, trigo, huequëohua'ire, yëi ñamare, caballore, caballo quërëye, jo'yaohua'ire paire huerocohua'ijë peohuë. ¹⁴ Ja maca jai daripëre caja'cohua'i a'ë, ñeje:

“Më'ë yë'o pa'ise'ere, saija'i ocue ca yure më'ë peoyë. Ti më'ë nejo huesohuë, më'ë de'ocorepa ña cuãñose'e, cui'ne më'ë jai co'amaña pase'e.”

¹⁵ Ja jai daripëna co'amañare isijë jaiye curiquë nesicohua'ipi, ìo si'se cuãñoñere ca'rajë so'opi ñajë ai cuasajë co'a ju'ijë oija'cohua'i a'ë. ¹⁶ Oijë caja'cohua'i a'ë:

“Teayerepa, teayerepa jai daripë, jai do'i caña nomio suñase'eje pa'iorepa ña cuãñoñuë, më'ë. Më'ë ju'ico cato nea ma ja'ñe cui'ne maja'i cañarepa, paji'i. Jaje pa'iore ju'icopi oropi, perlaspi, cui'ne de'o quënapı ěja de'osico paë'ë, më'ë. ¹⁷ Jaje pa'isicota'a coa nëhui tëcahuë maca jai co'amaña peo hue'ña ne huesëpi.”

Si'aohua'i jai yohuëa ějaohua'i cui'ne ìti quëhuicohua'i tsiaya cu'i do'ipi curiquë necohua'i so'ona pëa nëcane, ¹⁸ jai daripë uco pico më'ñere ñajë cuihuë:

“Yequë jai daripë cui'ne pa'io peoco.”

¹⁹ Jaje cajë ai cuasajë co'a ju'ijë oijë ìohua'i siopëana yeja pa'i ne'ñapi nehuë. Jaje yo'ojë oijë cuihuë:

“Teayerepa, teayerepa, jai daripë, më'ë co'amañare huerojëna, jaiye curiquë pacohua'i de'ohuë, jai yohuëa pacohua'i. Jaje pa'isicota'a coa nëhui tëcahuë maca më'ë peo hue'ña ne huesëhuë.”

²⁰ Ma'tëmo acohua'i cato ai sihuajë'ë, jai daripë peo do'ire. Sihuajë'ë, Maija'quë tsecohua'i, Maija'quë jëjo daocohua'i, cui'ne Maija'quë caye quëacaicohua'i. Maija'quë jaote nejoni mësarute co'aye yo'osi do'ire nuñerepa saiquë yo'opi.

²¹ Ja maca huiñaë ai tutu quë'ipi quënaore toacoje pa'ioni ini mëne mëani jai tsiayana jeo deoquë capi:

“Ñeje më'ë jai daripë Babilonia jeoco cuañoja'coa'ë. Ja maca më'ëre tijupë ña coñe paja'cohua'i a'ë. ²² Tijupë ta'têpe, pi'cohuea, cui'ne duruhuëa më'ë ma'añapi pisiquëna, asa coñe paja'cohua'i a'ë. Co'amaña necohua'ije peoja'cohua'i a'ë, më'ëre. Jai to'ohuë toaye pisiyeje asa coñe paja'cohua'i a'ë. ²³ Toa tsë'ipë miañeje peoja'coa, më'ëre. Cui'ne huejajëna, pai tsi'si hueñapi pisiyeje peoja'coa, më'ë co'amaña iye yeja jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ita'are, cui'ne më'ëje iye yeja paire më'ë dahuë yo'oyepi coa cosoco nesicota'are.”

²⁴ Ja jai daripëre paji'i, Maija'quë caye asajë quëacaicohua'i tsie, Maija'quë tsecohua'i tsie, cui'ne si'aohua'i iye yeja pa'icohua'ire huani jeosicohua'i tsie.

19

¹ Ja jeteyo'je asahuë, ma'tëmopi jai pai tutu ñeje cajëna: ¡Aleluya! De'oquëre pa'ni Maija'quë cajë ite sihuañu'u, Maija'quë tse a'ë, huasoye, i de'oyerepa, jerepa pa'irepa pa'iye.

² Maija'quë cato pai yo'ose'ëje pa'ye ñaquë yo'oni nuñerepa yo'oji, tayoma'ë.

Jaje pa'ina, co'a nomiore nejopi.

Iye yeja paire jo co'aye yo'oyepi co'a de'huasicore,

¡jo'ya mañare huaisi do'ire jote nejopi.

³ Huiñaohua'ipi tijupë ca cohue:

“¡De'oquëre pa'ni Ejaë cajë ite sihuañu'u! Io ucona, pico mëiñe ti jeoñe peoyerepa pa'iona.”

⁴ Ja maca veinticuatro aiohua'ipi cui'ne cuatro pa'iohua'ipi vejare pana në mejë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cuasajë sihuajë yo'ohuë, ñu'i saihuë ñu'iquëre ñeje cajë:

“Jaje pa'ijaquë. De'oquëre pa'ni, Ejaë cajë ite sihuañu'u.”

⁵ Ja maca cuañequë ñu'i saihuë quë'ropi yë'ose'e ñeje pisiipi:

De'oquëre pa'ni cajë Maija'quëre

Si'aohua'i tsi cui'ne aiohua'ije,

Si'aohua'i ite necaijë,

Itë Ejaëre pare ñajë ca'rajë pa'isicohua'ipi sihuajë'ë.

Yëi Ñama Huejaquëna, Pai Sihuajë Tsi'si Mu'se

⁶ Asahuë, cui'ne jai pai cajëna, pisiyeje pa'ye pisiquëna, jupo tsã'io pisiyeje pisiquëna, cui'ne mujuë të'cayeje pa'ye pisiyeje pisiquëna. Japi pisiipi, ñeje:

¡De'oquëre pa'ni Ejaë cajë ite sihuañu'u! Maija'quë si'aye pa'ire papi, Ejaëre papi cuañe huëopi.

⁷ Sihuãñu'u, sihuayena daijani ite de'oquëre pa'ë më'ë cañu'u.

Tsoe t̄i'api, Yēi ñama hueja mu'serepa.

Jaje pa'ina, i nējo tsoe ēja de'osicorepa pa'ico.

⁸Jaona isihuē, de'o cañarepa si'si peoyere, cui'ne miañere suña ja'ñe.

Ja de'o cañarepa cato quēaji, sehuosicohua'i Maija'quē tsecohua'i nuñerepa yo'ojē pa'iyere.

⁹Ja maca huiñaēpi yē'ēre capi:

“Toyajē'ē, sihuacohua'i pa'iyē, Yēi ñama hueja maca pa'ija'cohua'ire soisicohua'ipi.”

Yequeje cui'ne capi:

“Iye coca cato Maija'quē nuñerepa cocare pa'ē.”

¹⁰Jaje caquēna, asani yē'ēpi huiñaē quēo yē'quē macana do're ja'ruhuē, ite, de'oquēre pa'ni cuasaquē sihuasi'i caquē. Jaje yo'oquēna, ipi yē'ēre capi:

“Jaje yo'oma'ē pa'ijē'ē. Yē'ēje Maija'quē jo'yaē'ē. Mē'ēje pa'i a'ē. Mē'ē cui'ne Maija'quē do'ijē conī payē, Jesús ayere quēacaiquēre.”

Jaje pa'ina, Maija'quēni mē'ē cato jaje do're ja'ru sihuaquē yo'ojē'ē, mēsaru paquē Jesús ayere quēacaiquē cato cui'na ēapi, yē'ēre pa'i ja'ñere quēa joyo.

Caballo Poja'iquēre Tuiquē Ayere Quēaye

¹¹Ja maca ñahuē, ma'tēmopi hui'yosico pa'iona. Jaropi ñaipi, caballo poja'iquēpi. Ite tuiquē cato iti case'eje yo'oquērepa, cui'ne nuñerepa care paquē hue'equē paji'i, i mami. Jaje pa'ipi nuñerepa cuañequēpi cui'ne nuñerepa huajoje yo'opi. ¹²I ñaco ca cato toa tsēni nēcase'eje pa'yerepa paji'i. I siopēre jaiye manoa pu'iquē paji'i. Jaje pa'ipi ise'e te'i asa mamire toyase'ere papi, yecohua'ije ti asa ma'ñere. ¹³Cui'ne tsiepi tsoasi ju'i care ju'i saji'i. I mami cato: Maija'quē coca hue'equēpi. ¹⁴Ini ma'tēmo soldado paipi tuē'ē, de'o caña suñasicohua'ipi, poja'i cañare, cui'ne si'si peoyere ju'icohua'ipi po caballohua'ini tuijē. ¹⁵I yē'opoja'a hua'ti jējēsēcopi etapi, iye yeja pa'icohua'ire nejoja'copi. Jaēpi quēna tarapēpi cajiquē cuañeja'quē api. Jaēpi pai ñape yo'ose'ere saisipi, cuiya'i da'ca nesi'i caquē tsa'cu jo'aquē yo'oyeje pa'ye. Cui'ne jaēpi ocaja'quē api, Maija'quē tutu quē'irepa pēi si'seyere. ¹⁶I ju'i care, cui'ne i quēsore ñeje toyase'ere hue'epi: “Pai ējaohua'i mēñe Ējaērepa, iti meñe cuañequērepa.”

¹⁷Ja jeteyo'je ñahuē, huiñaēpi ēsēna tsa'cu paquē nēcaquēna. Jaēpi ai tutu cuipi, si'aohua'ire peo de'oto ja'jējē cu'icohua'ire ñeje caquē:

“Daijē'ē, tsi'sini, Maija'quē na'iquēna, aone aija'cohua'i.

¹⁸Dani aijē'ē, pai ējaohua'i ca, soldado pai ējaohua'i ca, tutu quē'iohua'i ca, caballo ca, iohua'ire tuisicohua'i ca, coa si'aohua'i ca, jo'yaohua'i peocohua'i ca, jo'ya

ne cuañosicohua'i ca, a'ricohua'i ca, cui'ne jaicohua'i ca, aija'cohua'ipi cui'pi."

¹⁹ Ja maca ñahuë, huajëya'ye pa'ire, cui'ne iye yeja pa'i ëjahua'ire, ïohua'i soldado pa'i ja're con'i pa'ijëna. Jaohua'i cato caballore tuiquëre, cui'ne ï soldado pa'ire uihuañu'u cajë tsi'sisicohua'ipi pa'ë. ²⁰ Jaë huajëya'ye pa'i cato tseä cuañosiquë paji'i, coa cosoquë quëaquë ja're con'i, ï ña hue'ñana jaiye pa'i yo'o t'i'a ma'ñere yo'o ïñosiquë ja're. Ja yo'o ïñoñeja'a quëaquë pa'ire cosopi, huajëya'ye pa'i mami toya cuañosicohua'ini, cui'ne ïje pa'ire de'huasiquëre sihuajë yo'osicohua'ini. Ja maca, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquë quëaquë pa'isiquëre tseani ja huajëcohua'ini toa jairana azufre tsëni nëcasicona, jeo dëo cuañohuë. ²¹ Yecohua'i cato huani jeo cuañohuë, caballo tuiquë yë'opo eta hua'tiyona. Ja maca si'a ja'jëcohua'i tsi'sini jaohua'i care ocue timë huesëhuë.

20

Mil Ometëca Aye

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, ma'tëmopi huiñaë tome huesë hue'ña sïocon'i cui'ne quëna mere tse'equë cajequëna. ² Jaëpi caji jai pë'ëje pa'ire tsoe hue'ña añare, huati jare ïpi Satanás hue'equëre quëna mepi sëapi, mil ometëca ñu'ija'quëni. ³ Ja maca ïte sëani mil ometëcaja'a pa'ire cosoma'ë pa'ija'quëre tome huesë hue'ñana jeo toni sïoñopi. Sïoni eta sa'rona hui'yoye peoji, caquë toya sëo huesopi. Jaje pa'iquëta'are mil ometëca t'i'asi maca joye cuañosiquë pa'ija'quë api, a'ri tëcahuë maca pa'ija'quëpi.

⁴ Ja jeteyo'je ñahuë, pa'ipi cuañëjë ñu'i saire ja'rusicohua'ipi ñu'ijëna, pa'i ñape yo'ose'e ñajë ca de'huaja'a tutu ïsi cuañosicohua'ire. Ja maca ñahuë, Maija'quë coca case'ëje pa'ye, cui'ne Jesús case'ëje pa'ye nuñerepa tui do'ire, sïopëa të'ca tëte cuañosicohua'ï joñoare. Jaohua'i cato huajëya'ye pa'ire, cui'ne ïje pa'ire de'huasiquëre de'oquëre pa'ni cuasajë yo'oye pasicohua'ï a'ë. Cui'ne ï mamije toya cuañöne pasicohua'ï a'ë, ïohua'ï tsiana, panita'a ïohua'ï jëtëna. Jaohua'ipi huajëcohua'ï pani cojë Cristo ja're mil ometëca cuañëhuë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are yecohua'ita'a huëiye pahuë, mil ometëca tëto saisi maca huëija'cohua'ipi. Iye cato du'ru macarepa ju'isicohua'ï huëiye a'ë. ⁶ Sihuacohua'ï pa'iyë, Maija'quë tsecohua'ipi, du'ru macarepa ju'isihua'ï huëiye huëicohua'ï. Jaohua'ire cayaye ju'ïne aco ne hueañe peoji. Coa ai jerepa jaohua'ï cato Maija'quëre cui'ne Cristore necaijë pa'ija'cohua'ï a'ë. Cui'ne ï ja're con'i mil ometëca cuañëja'cohua'ï a'ë.

Huati Nejo Cuañose'e

⁷ Mil ometëca tēto saisi maca Satanáspi etosiquē pa'ija'quē api. ⁸ Pa'i ja maca si'aohua'ire yeja pa'icohua'ire cosoquē cui'ne Gogre cui'ne Magogre cosoja'quē api. Cosoquē jaohua'i soldado paire jai paire meja asi tsiaya tē'tēpa ñañeje pa'yerepa tsi'soja'quē api, uihuaja'cohua'ire. ⁹ Ja maca jaohua'ipi si'a yejañapi dani si'aore sa tēhuo tē'ijaë'ë, Maija'quē tsecohua'i i oicohua'i pa'i daripère huañu'u cajë. Jaje yo'ojetá'are ma'tēmopi toa tome ëo huesopi, peo hue'ñarepa. ¹⁰ Ja maca huati paire cososiquere toa jairana azufre quë'iona jeo dëo cuañopi, huajëya'ye pa'ire, cui'ne coa cosoquē paire quëasiquere jeo dëo sitona. Jarona ai yo'oje pa'ija'cohua'i a'ë, mu'señapi, cui'ne ñamiñapi carajaiñe peoyerepa.

Poja'i Ñu'i Saihuere Pare Ñu'i Paj Ñape Yo'ose'e Ca De'huaye

¹¹ Ja maca ñahuë, poja'i ñu'i saihuere, cui'ne iote ñu'iquere. Jaë ña hue'ñare papi yeja cui'ne ma'tëmo catihuë. Catijëta'are ti peopi, tirona se jëani pa'ieje. ¹²⁻¹³ Ja maca ñahuë, ju'isicohua'ire, jaicohua'ire, cui'ne a'ricohua'ire, ñu'i sai-huë tiñare pare nëcajëna. Si'aohua'i tsiayana, cui'ne yejana ju'ijë pa'isicohua'i, etasicohua'i pa'ë. Ja maca toya pëpëapi hui'yose'e paji'i. Pa'ina, cui'ne pa'i toya pëpëre pajë hui'yosico paji'i. Ja maca ju'isicohua'ipi jare iohua'i yo'ose'eje pa'ye ca tēji cuañohuë, ja toya pëpëana toyase'eje pa'ye. ¹⁴ Ja jeteyo'je juni huesëye cui'ne ju'isicohua'i pa'i hue'ñaje ña coñe peopi, toa jairana jeo dëosi do'ire. Iye toa jaira cato cayaye acore se juni huesë coñe a'ë. ¹⁵ Cui'ne jarona jeo dëo cuañohuë, si'aohua'i pa'i toya pëpëna iohua'i mami toya cuañoma'cohua'i.

21

Huajë Ma'tëmo Cui'ne Huajë Yeja

¹ Ja jeteyo'je ñahuë, huajë ma'tëmore cui'ne huajë yejare. Du'ru pa'isi ma'tëmo cui'ne du'ru yeja, cui'ne jai tsiaya tsoe peopi. ² Ja maca yë'ë Juanpi ñahuë, de'o daripère pare, huajë Jerusalénre, ma'tëmopi cajecona, Maija'quë pa'i ña hue'ñapi. Nomio io huejaja'quere caco de'oyere suñani ëja de'ose'eje pa'io paco'ë. ³ Ja maca asahuë, ma'tëmopi tutu yë'ose'e ñeje jutaquëna:

“Maija'quë pa'i hue'ña yure cato paj ja're con pa'ie a'ë, iohua'i ja're pa'ija'quëpi. Iohua'ipi i paj pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, Maija'quëpi iohua'i pëca ja'quë pa'ija'quë api. ⁴ Ja maca Maija'quëpi iohua'i oise'e tëno jëocasipi. Ja maca ju'iñe, ai yo'oye, ai cuasajë oiye, a'siye peosipi, tsoe tēto saise'e sēte, ja'në pa'io pa'ise'e.”

⁵ Ja maca ñu'i saihuë ñu'iquëpi capi:

“Yè'èpi si'aye huajëyese'e ne saoyë.”

Yequeje capi:

“Toyajë'ë. Iye coca care paye a'ë. Itina quëcojë pa'iyë a'ë.”

⁶ Jaje ca toquë capi, yè'ëre:

“Tsoe ne saohuë. Yè'ë a'ë, du'ru aquërepa cui'ne tëjiquë, je'nëna pa'iquë. Oco ëa ju'iquëni yè'èpi oquasi'i pa'i oco cojerepa ayere do'i peoyerepa. ⁷ Si'aye quëcosiquë etasipi, yè'ëre i pëca ja'quëre paja'quë api, cui'ne ini yè'ë mamaquëre paja'quë a'ë, si'aye iyere paja'quë api, mamaquë pa'i do'ire. ⁸ Jaje pa'iquëta'are yè'ëre tuiyere yo'o jujacohua'ire, sehuoye jëa coecohua'ire, paire coecohua'ire, huaicohua'ire, yequë nomiohua'ire yo'ocohua'ire, dahuë yo'ocohua'ire, pai nese'ere ëjare pa'ë cuasacohua'ire, cui'ne coa cosocohua'ire saiye pasipi, toa cui'ne azufre tsë'isi jairana, cayaye acore se juni huesë hue'ñana.”

Huajë Jerusalén

⁹ Ja maca siete huiñaohua'i aquëpi daji'i, siete ucu duruhuëa tëjiyerepa ai yo'oye timëse'ere pasiquëpi. Jaëpi dani capi, yè'ëre:

“Daijë'ë. Më'ëre iñosi'i, Yëi ñama huejaja'core, i nëjore.”

¹⁰ Huëo çani ñañeje pa'ye ñahuë. Ñaquëna, huiñaëpi yè'ëre jai cutihuëna sapi. Sani iñopi jai Jerusalén daripëre de'ocore pani, ma'tëmopi Maija'quë quë'ropi cajecona. ¹¹ Ja daripë cato Maija'quë miañe ju'ayepi miaco paco'ë. Io miañe cato de'o quëna pë miañeje pa'ye paji'i, Jaspë hue'yosi quëna miañeje pa'ye, ña etojai quëna huëje pa'ye paji'i. ¹² Ja daripë yërëhueja'a jai ëmë tëhuopa tëhuosico paji'i. Jaje pa'ioni doce eta sa'noa paji'i. Eta sa'noa ñape te'e huiñaë nëcapi. Cui'ne eta sa'noa ñape doce Israel pai tsëca mamire toyase'e paji'i. ¹³ Èsë mëi te'tere toaso eta sa'noa paji'i. Èmëje'e te'tere toaso eta sa'noa, huë'ehuë te'tere toaso eta sa'noa, cui'ne ësë du'i hue'ñare toaso eta sa'noa paji'i. ¹⁴ Jai daripë tëhuopa cato doce quëna pëana quëco paco paji'i. Ja quëna pëana Yëi ñamapi doce jëjo daosicohua'i mamire toyase'e paji'i.

¹⁵ Yè'ë ja're çoni huiñaë coca caquë cato i jëtëre oro tarapëre catë tarapëje pa'iore cajipi, jai daripë cuëcueja'coni, io eta sa'noa, cui'ne io tëhuopa. ¹⁶ Jai daripë cato si'a yè'quë maca jaico paji'i, je'ñe tëcapë tsoaye ja'ye si'ao. Huiñaëpi i cuëcuecopi jai daripë cuëcuequëna, caya mil cui'ne docientos kilómetros paji'i. Io tsoaye, io mëne tsoaye cui'ne io je'ñe tëcapëje cui'na ja'yese'e paji'i. ¹⁷ Ja jeteyo'je tëhuopa tsoayere cuëcuepi. Cuëcuequëna, sesenta y cinco metros paji'i. Pai cuëcueyeje pa'ioipi huiñaëje cuëcueye sëte jaje paji'i.

¹⁸ Jaspë hue'yosi quëna pëapi nesico paco'ë, tëhuopa. Cui'ne iti daripëpi orore pase'e nesico paco'ë, sa ña etojaicorepa.

¹⁹ Tēhuo pa quēco pa quēna pēa cato coa si'a de'o quēna pēapi ēja de'huase'e paji'i. Iyepi du'ru huēo hue'ña cato, jaspe hue'yosi quēna, cayaye aco zafiro hue'yosi quēna, toasoñe aco ágata hue'yosi quēna, cajese'e aco esmeralda hue'yosi quēna, ²⁰ Cinco aco onice hue'yosi quēna, seis aco cornalina hue'yosi quēna, siete aco crisólitopi hue'yosi quēna, ocho aco berilo hue'yosi quēna, nueve aco topacio hue'yosi quēna, diez aco crisoprasa hue'yosi quēna, once aco jacinto hue'yosi quēna, doce aco amatista hue'yosi quēna paji'i. ²¹ Doce eta sa'noa cato doce perlaspi nese'e paji'i. Pa'ina, te'e perlapi te'e eta sa'ro tēhuocore nesico paji'i. Ēja ma'arepa cato orore pase'e nesicopi sa ña etojaicorepa paco'ë.

²² Ja daripē ti peopi, Maija'quēre se huē'e. Me neni pa'ico'ni, jare i Maija'quē si'aye pa'ire papi, cui'ne Yēi ñamapi cōni huē'eje pa'iohua'i pa'ito. ²³ Ja daripē cato ēsē, cui'ne ñañē miacaiye peoji. ¿Me neni jaohua'i miacaiye'ni? Tsoe Maija'quēpi de'oyerepa miato, cui'ne i Yēi ñamapi cōni toa tsēopēje pa'ipi miato. ²⁴ Huasosi yejaña pa'icohua'i cato ja daripē miacaiyeja'a cu'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne pai ējaohua'ipi iohua'i de'oyere iona isija'cohua'i a'ë. ²⁵ Io eta sa'noa sioñe ti peosipi mu'se, cui'ne jaro cato ñamije peosipi. ²⁶ Iona sajē isija'cohua'i a'ë, iye yeja pa'icohua'i Maija'quē de'o necaise'ere iñoñere, cui'ne pai yejaña ējaērepa cajē de'oyerepa sehuojē pa'iyere. ²⁷ Jaro cato cacaye peoji, si'si nese'e, ai co'ayerepa yo'ocohua'i, panita'a cosocohua'ije. Jaro cato caca'cohua'i a'ë, iohua'i mami Yēi ñama tseco pa'i toya pēpēna toyasicohua'ise'e.

22

¹ Ja maca huiñaēpi iñoopi, co'sija'i tsiayapi pa'iye isi ocose'ere. Jaje pa'ioipi Maija'quē cui'ne Yēi ñama ñu'i hue'ñapi etapi. ² Cui'ne ja eta ñapi jai daripē ēja ma'a jopore pare paji'i. Cui'ne tsiaya tē'tēpañare pa'i soquē ñēapi nēcahuē. Te'e ometēcahuē quēicohua'ipi ñañē ñape quēico paji'i. Io ja'o cato yejaña pa'icohua'ire jujuye paji'i. ³ Jaro cato peosipi, co'aye pa'ise'e. Maija'quē cuañe ñu'ico cui'ne Yēi ñama cuañe ñu'ico ja daripēre paji'i. Pa'ina, i jo'yapi ite ñajē sihuaja'cohua'i a'ë, Ējaēre pare sēte. ⁴ I tsiare pare ñaja'cohua'i a'ë. Ñajē cui'ne i mamire iohua'i tsia tiñare pana toyase'e hue'ēja'cohua'i a'ë. ⁵ Jaro cato peosipi, ñami. Iote pa'icohua'i cato toa tsēo pē miañere co'ema'pē pa'ija'cohua'i a'ë. ¿Me neni co'eye'ni? Jare ipi Maija'quē Ējaēre papi miacai pa'ija'quēre. Cui'ne iohua'ipi Maija'quē ja're cōni je'nēna carajaiñe peoyerepa pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesucristo Daiye Ja'yere Pa'iji

⁶ Ja maca huiñaëpi capi, yë'ëre:

“Iye coca cato nuñere pa'ë. Cui'ne itina quëco pajë pa'iyere pa'ë. Jare ipi Èjaë Maija'quë i joyore jëjo saopi, ite quëacaicohua'ire yequë mu'se pa'i ja'ñe quëaja'quëpi caquë. Yureta'a i huiñaëre jëjo daopi, i jo'yare quëaja'quëre yure maca esa yo'o huëo ja'ñere.

⁷ iYë'ëpi esa daija'quë a'ë!”

Sihuaquë pa'ija'quë api, iye toya pëpë yequë mu'se yo'o ja'ñere quëayere asaquë yo'oquë pa'iquë cato.

⁸ Yë'ë Juanpi itire ñaquë, cui'ne iyere asahuë. Ja ñaquë asa tējisi maca yë'ëre iñosiquë huiñaë quëo yë'quë macana do're ja'ruhuë, ite ëjaëre papi caquë sihuaquë yo'ose'e caquë. ⁹ Jaje yo'oquëna, ipi capi, yë'ëre:

“Maija'quëre necaiquë a'ë. Më'ëje pa'i a'ë. Cui'ne më'ë ja're acohua'i i coca quëacaicohua'ije pa'i a'ë. Coa si'aohua'i iye toya pëpëna toyase'ere de'oye sehuocohua'ije pa'i a'ë. Maija'quë necaicohua'ipi pani Maija'quëni jaje sihuaquë yo'ojë'ë.”

¹⁰ Cui'ne yequeje capi:

“Iye toya pëpëre tsioma'ë pa'ijë'ë, si'aohua'ipi ñajajë caquë. Yequë mu'se tëto sai ja'ñere iye toya pëpëna toyase'ere, iti case'e huëo maca tija' tējiji. ¹¹ Na'i huesësicoa. Jaje pa'ina, coa ñajë'ë, co'aye yo'oquë jare co'ayere yo'oquë pa'ijaquë, si'si nesiquë jare si'si pa'ijaquë. Jaje pa'isiquëta'are de'oquë cato jare de'oquë pa'ijaquë. Maija'quëna i pa'iyë isi huesosiquë cato, jare i ja're pa'i huesëja'quë.

¹² Yë'ëpi esa daija'quë a'ë. Dai dayë, cui'ne isija'a co'amañaje. Pai ñapere isija'quë a'ë, i yo'ose'eje pa'ye. ¹³ Yë'ë a'ë, si'anë pa'iquëpi pa'iyë. Yë'ë a'ë, du'ru aquërepa, cui'ne tējiquërepa, iti huëosiquë cui'ne saoquërepa.”

¹⁴ Sihucohua'i pa'iyë, iohua'i caña de'oye jojacohua'ipi. Jaohua'ipi pa'i soquë yë ayere de'oye ocueye pa'iji. Cui'ne jai daripë eta sa'noaja'a de'hue cacaye pa'iji. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are, hue'sena pëaja'cohua'i a'ë, tiro yo'ocohua'i cato, paire dahuë necohua'i, yequë nomiore yo'ocohua'i, paire huani jëcohua'i, pai de'huase'ere ëjare pa'ë cajë yo'ocohua'i, cui'ne cosoyere oijë cosocohua'i.

¹⁶ “Yë'ë Jesupi yë'ë huiñaëre jëjo saohuë, sehuosicohua'i tsëcare si'aye quëaja'quëre. Yë'ë a'ë, David tsëcapë aquë. Yë'ë a'ë, ñata tomesi macarepa miacai ma'ñocorepa.”

¹⁷ Maija'quë joyopi cui'ne Yëi ñama nējopi conì cayë:

“Daijë'ë. Jaje daijë'ë cayere asani cui'neje cajë'ë. Oco ëa ju'iquë pani dani ucujë'ë, pa'iyë isi ocore pare ti curi do'i peoyerepa.”

¹⁸ Yë'ëpi si'aohua'ire du'ru quëa nëoñë, iye toya pëpëna Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñe toyase'ere asacohua'ire.

Jaje pa'ina, paipi iye case'ere ai seña maca se mëocaisiquë pa'ito, Maija'quëpi iteje ai yo'oyere se mëocaija'quë api, iye toya pëpë toyase'e ayepi. ¹⁹ Iye toya pëpë ayere, yequë mu'se pa'i ja'ñere quëaquë toyase'ere a'ri maña nejocatu iti nejocaisiquëreje Maija'quëpi pa'i soquë yë ocueye peoyë. Cui'ne de'o daripëna cacaye peoyë. Iye toya pëpë cato quëaji, ja pa'i oco ayere, cui'ne ja de'oyerepa daripë ayere.

²⁰ Iye yo'o ja'ñe quëasiquëpi caji: “Yë'ëpi esa daija'quë a'ë.” Jaje pa'ija'quë. ¡Daij'ë, Ëjaë Jesús!

²¹ Mai Ëjaë Jesucristopi mësarute si'aohua'ire i oiyepe ñacai paja'quë. Jaje pa'ija'quë.